QOYPORTE, riv. aan de W. kust van Afrika, in Cacheo.

QUABI-MANOER, negerstam in W. Afrika, aan de Peperkust.

QUABOG POND, N. Amer. meer, prov. Massachusetts, gr. Hourbridge.

QUACHA, N. Amer. meer, prov. Louisiana.

QUACKENBRÜCK, Han. stad, vorst. Osnabrug, aan de Hase, met 2000 inw., leertouwerijen, linnen- en kousenweverijen, handel in koren, rundvee, enz.

QUADE (PUNT), kaap aan de Z. W. kust van Celebes. 137. 34. L. en 5. 22. Z. B.

QUADRA EN VANCOUVER'S EILAND, groot eil. aan de N. W. kust van Amer., door Queen Charlotte's sound, de Johnston-straat, de golf Georgia en straat Juan de Fuca, van het vaste land gescheiden. Het eil. wordt naar den eersten onderzoeker QUADRA, en naar VANCOUVER, die het nader bepaalde, aldus genoemd. Het is 760 V. M. groot, zeer bergachtig, met hooge, spitse rotsen, die met sneeuw, en derzelver hellingen met bosschen, bedekt zijn. De voornaamste kapen zijn: kaap Scott, Splitt, Woody Point, Breakers Point en St. Juan's Point. Er zijn slechts kleine riv. en beken, maar vele goede baaijen, waarvan Nootka sound de meest bekende is. De grond is vrij vruchtbaar, maar bijna onbebouwd, en geeft slechts eenige wilde wortelen en soortgelijke planten; dewijl de inw. meestal van visch en wilde dieren leven. Men rekent hun getal op 30,000, die Wakasch, en in stammen verdeeld zijn, en in beslotene dorpen wonen, die in zomerdorpen (aan de kust) en winterdorpen in de bosschen, onderscheiden worden. Het voornaamste van deze is Nootka of Nutka.

QUADRING, Eng. dorp, gr. Lincoln.

QUADT, zie Iszny.

QUAEDMECHELEN, Nederl. dorp, prov. Limburg, arr. Hasselt; 950 inw.

QUAERNESS, Noorw. kerspel, stift Drontheim, met de eil. Averon en Frodon en 3,420 inw.

QUAHU, Afr. binnenland aan de Goudkust van Guinea, Oostwaarts van Jakam, nog weinig bekend.

QUAICHA, waterplaats in Abyssinië, bij de grenzen van Sennaar; 13 mijlen O. Z. O. van Giesim.

QUAINTON, Eng. dorp, gr. Buckingham, met 850 inw.

QUAIQUÄ, zie Hottentottenland.

QUAIR, Schot. riv., gr. Peebles, die over het dorp Inverleithen in de Tweed valt.

QUAKENBRUCK, zie Quackenbrück.

QUAKER HILL, N. Amer. dorp, prov. Nieuw York, gr. Pawling.

QUAKERTOWN, N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, gr. Bucks.

QUACK'S DIEP, vaarwater, niet ver van Goedereede, hetwelk de Hinder van de Westplaat scheidt.

QUAKAË, zie Quahu.

QUALATCHE, N. Amer. stad, prov. Georgië; 14 mijlen van Tugeloo.

QUALBAE, een der Faroër eil. bij Suderoë.

QUALEFIORD en QUALESUND, straten in het N. van Noorwegen, bij de Noordkaap.

QUALITZ, dorp in Mecklenburg-Schwerin, ambt Biczow, met 450 inw.

QUALLA BATANY, zie Queda.

QUALLA MOORBA, rivier en haven aan de W. kust van Malacca, die uithoofde der tinmijnen, vrij sterk bezocht worden; 6 mijlen Z. van Queda.

QUALO, stad op de N. O. kust van Sumatra. 117. 26. L. en 2. 45. N. B.

QUALOE, Noorw. eil. bij Finmarken, met de stad Hammerfest.

QUALUGA, kleine Afr. zeehaven van Whidah; 6 m. N. W. van Sabi.

QUALWUG, golf op het eil. Suderoë.

QUAMPHEGAN, haven in de N. Amer. prov. New Hampshire, gr. Strafford.

QUAMTAN, Chin. stad van den 3 rang in Yunnan.

QUAMUM, Noorw. D., Skaraborg-län.

QUAN, Chin. stad van den 3 rang in Shantong.

QUANA, zie Kiwana.

QUANAMORA., stad van W. Afrika, aan de riv. Sherbro. 7. 31. L. en 7. 45. N. B.

QUANCHACA, Z. Amer. zeehaven in Peru, bij Truxillo.

QUANCHEU, QUANG-TCHEOU-FOU, zie Canton, No. 2.

QUANDAA, Amer. riv. in Rhode-Island.

QUANGBING, prov. van Achter Ind., rijk Anam.

QUANG-LING, Chin. stad van den 3 rang in Quang-tong.

QUANG-LING-HIEN, Chin. stad, prov. Shensi.

QUANG-PING, Chin. stad van den 1 rang in Pet-cheli. 132. 15. L. en 36. 47. N. B. 2. Chin. stad van den 2 rang in Koeitcheou. 125. 13. L. en 26. 50. N. B.

QUANG-PUNG, Chin. stad van den 3 rang in Pet-cheli.

QUANGSI, zie Kuansi.

QUANG-TONG, zie Quantong en Canton.

QUANG-YANG, Chin. stad van den 3 rang, in Quangsi.

QUANGYUEN, Chin. stad van den 3 rang in Setchuen.

QUANGUI, prov. in Z. Anam, bij BARROW *Yuangglia*, door eene riv. van denzelfden naam bespoeld, met veel zijde en katoen, en vele kleine baaijen, waarvan eene de kleine haven Quikquik vormt.

QUANO of *Kuwano*, Jap. stad op het eil. Niphon, aan de golf Owari, uit 3 deelen bestaande, met twee sterke citadellen en vele handwerken; ongeveer 25 mijlen O. van Meaco.

QUANSI, zie Kuansi.

QUANSIGAMOG, N. Amer. meer, prov. Massachusetts, gr. Worcester.

QUANTANIBLI, Spaan. D., prov. Burgos.

QUANTAO, Chin. stad van den 3 rang in Shantong.

QUAN-TCHANG, Chin. stad van den 3 rang in Shantong.

QUANTICO, riv. der N. Amer. Rep., prov. Virginia, gr. Prins Willem, die eene mijl beneden Dumfries in den Potomack valt. 2. Q. *Mills*, dorp aldaar, prov. Maryland, gr. Somerset.

QUANTO, een der grootste landschappen, waarin het eiland Niphon is verdeeld, 10 groote vorstendommen en de eilanden, die voor de golf van Jeddo gelegen zijn, bevattende.

QUANTOCK HILLS, Eng. bergketen, gr. Somerset, van de stad Taunton tot aan het kanaal van Bristol.

QUANTON, zie Canton.

QUANTONG, O. Ind. stad in het rijk der Birmannen, prov. Ava, aan de Irrawaddy; 8 mijlen van de Chin. grenzen. Zij heeft veel handel op China. 114. 41. L. en 24. 2. N. B.

QUAN-TSCHOE-FOE, zie Canton.

QUAQUA, zie Ivoorkust.

QUAQUES, baai in de Stille Zuidzee, aan de kust der Z. Amer. prov. Esmeraldas. o. 2. Z. B

QUARANTANIA, hooge berg in Palestina, tusschen Jerusalem en Jericho.

QUARANTE, Fr. vlek, dep. Hérault, arr. Béziers, met 1060 inw.

QUARANTOLA, stad in Modena, hert. Mirandola.

QUARATO, Nap. dorp, prov. Bari.

QUARCETO, Tosc. vlek, gebied Pisa.

QUARCI, Z. Amer. riv. van Buenos-Ayres, die W. waarts in de Uruguay valt.

QUAREBBE, zie Erps.

QUAREGNO, Sard. vlek in Piëmont, prov. Biella.

QUAREGNON, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Bergen; met 2250 inw.

QUAREMONT, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, arr. Oudenaarden, met 1500 inw.

QUAREPORIQUE, Z. Amer. riv. van Paraguay.

QUARESTA, Zweed. dorp, Christianstadt-län.

QUARESVILLE, N. Amer. dorp, prov. Virginia, gr. Brunswijk.

QUARGINENTO, Sard. dorp in Piëmont, prov. Alessandria, met 2100 inw.

QUARITZ, Pruis. dorp, regdst. Liegnitz.

QUARKENBURG, zie Friedrichswalde.

QUARNARO of *Quarnero*, golf tusschen de kusten van Istrië en Dalmatië, met gevaarlijke stormen, en de eilanden Cherso, Veglia, Lussin Piccolo en Grande, die $10\frac{1}{2}$ V. M. groot zijn, met 23,140 inw. en tot den Illyrischen kreits Fiume behooren; terwijl het eil. Pago tot den Dalmatischen kreits Zara behoort.

QUARNBECK, Deen. stad in Sleeswijk.

QUARNBEG, N. Amer. riv., prov. Connecticut.

QUARNBERGSFIOR, Zweed. meer, Jämtland-län.

QUARNFORD, Eng. dorp, gr. Stafford, met 700 inw.

QUARRÉ LES TOMBES, Fr. dorp, dep. Yonne, arr. Avallon, met 1800 inw.

QUARRELTOWN, Schot. dorp, gr. Renfrew, met beroemde kolenmijnen.

QUARRF, Schot. dorp op het eil. Shetland, met een kerspel van 1330 inw.

QUARRINENTO, Sard. vlek in Piëmont, prov. Alessandria, met 2,100 inw.

QUARRY HEAD, Schot. kaap aan de N. O. kust van het gr. Aberdeen.

QUARS, Deen. dorp, ambt Tonderen.

QUARSIBO Zweed. D., Linköping-län.

QUART, Zwits. vlek, kanton St. Gallen, niet ver van het Wallenstädter meer.

QUARTIYRA, Port. meer, prov. Algarve.

QUARTERONS, zie Mulatten.

QUARTERSVILLE, N. Amer. dorp, prov. Virginia, gr. Brunswijk.

QUARTES, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Doornik, met 400 inw.

QUARTI of *Quarto*, Sard. vlek, hert. Montferrat, bij Ponte Stura.

QUARTO, Z. Amer. riv. van Peru, prov. Tucuman, die in een meer valt.

QUASACHI, Rus. distr., prov. Georgië.

QUASSITZ, zie Kwassitz.

QUATAQUECHY, N. Amer. riv., prov. Vermont.

QUATELFARR, kanaal in het Fr. dep., van den Boven Rijn.

QUATRE BRAS, merkwaardige Nederl. kruisweg, prov. Zuid Braband, waar de kroonprins der Nederlanden zich, in 1815,

1815, in den oorlog tegen de Franschen, met roem overlaadde.

QUATRE FACARDINS (LES), vier kleine eil. in de Stille Zuidzee. 158. 16. L. en 18. 40. Z. B.

QUATRE VALLÉES, Fr. landstreek, dep. Op. Pyreneën.

QUAUNAHUAC, zie Cuernavacca.

QUAWPAS of *Quapaws* (LAND DER), distr. in het N. Amer. gebied Arkansas, aan den Mississippi, welks inw. 700 koppen sterk, in 4 dorpen wonen, en van de jagt en den landbouw bestaan.

QUAY, Fr. eil. aan de golf van St. Malo. 2. Twee Fr. dorpen, dep. Noordkusten.

QUEAUX, Fr. vlek, dep. Vienne.

QUEBEC (GOUV.) of *Neder Canada*, zie Canada (Neder). 2. Een der vier distr. van de prov. Neder Canada in Eng. N. Amer. 3. Gr. in voorn. distr., tusschen Hampshire, Northumberland en den St. Lourenz, aan welke riv. het zeer goed bebouwd is. De grond is hoog, en niet overal even vruchtbaar; in het binnenland berg- en boschachtig, doch met dalen doorsneden, welke de vlijt genoegzaam zouden beloonen, ofschoon de maïs en andere teedere gewassen hier niet meer voortkomen, en de winter ruim 5 maanden duurt. De riv. St. Charles bespoelt het binnenland. Kleine riv. zijn de Rocke, de Cap Rouge, de Montmorency, welke eenen prachtigen waterval maakt, en, door een digt bosch loopende, 240 voeten hoog, in eenen afgrond stort. De rivier de St. Lourenz is hier zoo breed, dat zij door groote schepen bevaren wordt. 4. De hoofdstad van voorn. gouv., distr. en gr., de zetel van den gouverneur en alle hooge collegiën, alsmede van eenen anglikaanschen en roomschen bisschop, aan den St. Lourenz, op eene hooge landtong, achter welke de rivier een bekken of *bassin* maakt, dat wel 100 linieschepen kan bevatten. De stad bestaat uit twee deelen: de bovenstad, die op eene kalkrots, op het hoogste gedeelte der landtong ligt, en de benedenstad, welke beneden op dezelve, langs de riv. ligt. De bovenstad is buitengemeen sterk, en aan den waterkant reeds door de natuur, zoo onoverwinnelijk, dat men daar slechts batterijen heeft geplaatst; maar aan de landzijde is zij voorzien van sterke en regelmatige vestingwerken, die te zamen met 400 stukken bezet zijn, en zich van kaap Diamond tot aan de riv. St. Charles, ⅔ mijl ver uitstrekken. Op de hoogste spits van kaap Diamond staat de citadel, een meesterstuk van vestingbouwkunde. De benedenstad, meestal door kooplieden bewoond, heeft naauwe, morsige, en door de hooge huizen, donkere straten, die in de bovenstad luchtiger en zindelijker zijn. Men vindt er het kasteel *St. Louis*, uit twee deelen bestaande, waarvan het nieuwe gedeelte de residentie van den gouverneur is; verder het raadhuis, de schoone Engelsche en roomsche hoofdkerken, de Presbyteriaansche en de Benedenstads kerk, het Urselinen klooster, het Unionhuis op de paradeplaats, het tuighuis, de kazernen voor de infanterie en artillerie, het nieuwe gevangenhuis, enz.; 4 opene pleinen, waarvan twee marktplaatsen; een roomsch seminarium en collegie, eenige lagere scholen, liefdadige gestichten, waaronder het *hotel Dieu* uitmunt, en 18,000 inw., die meestal Fransch of Engelsch spreken, niet veel fabr. of handwerken hebben, maar meestal van den handel bestaan, daar hier de voornaamste zeehaven voor de beide Canada's is, die 's jaarlijks wel voor een millioen ponden sterl. uitvoert. Ook is hier eene bank, en eenige stoomboten; terwijl het gezellig verkeer zeer aangenaam is, hetwelk door eenen schoonen burg, gezelschapszaal, esplanada, enz. vermeerderd wordt. Bij de stad is het bekende Abrahamsveld, met het monument voor WOLF. Verder is de omtrek zeer schoon, en met heerlijke landhuizen en fraaije dorpen bezet. De stad heeft mineraal, maar niet zeer gezond bronwater. 306. 30. L. en 46. 47. 30. N. B.

QUEBELLA, zie Kebella.

QUEBRACHO, Z. Amer. riv. in Buenos-Ayres, die met eene andere in de Uruguay valt.

QUEBRADA, Z. Amer. riv., prov. Tucuman, die in de Salado valt.

QUECK, groot hert. Hes. dorp, prov. Opper Hessen, met 600 inw.

QUECKBORN, groot hert. Hes. dorp, vorst. Opper Hessen, met 530 inw.

QUECKNI, stad van Achter-Indië, in het rijk der Birmannen, prov. Martaban, met eenen beroemden tempel. 115. 31. L. en 15. 35. N. B.

QUEDA, koningrijk op de W. zijde van het schiereiland Malacca, aan de straat, tusschen 5. 10. en 7. 30. N. B. gelegen, doch slechts 4 à 5 mijlen breed. De kusten zijn met tallooze grootere en kleinere eil. bedekt, waaronder Pulo Pinan of Prins Willem's eil. het voornaamste is. Tusschen deze eil. liggen vele zandbanken, die voor de scheepvaart niet voordeelig zijn. Langs de kust is het land moerassig; doch ver-

der wel van water voorzien, en vruchtbaar. Onder de voorname riv. behooren: de Queda, de Praya, de Lingu, Parlis, enz. De voortbr. zijn: tin, elefantstanden, honig, was; overvloed van rijst, rundvee, gevogelte, visch, oesters, en allerlei specerijen, hetwelk alles van wegen den sultan, als eerste koopman van zijn rijk, in den handel wordt gebragt. Deze koning is een Maleijer en Mahomedaan, welke niet alleen het Prins Wallis eil., maar ook een gedeelte van de kust, aan de Engelschen afgestaan heeft, waarvoor hij, zoo wel als voor de verdediging, eene jaarlijksche subsidie ontvangt. 2. Hoofdpl., bij de inw. *Qualla Battany*, met ongeveer 300 huizen. De rajah woont in een fort te Aleston. 3. Riv. in voorn. rijk. 4. Zie Kwuth.

QUEDLINBURG, Pruis. stad, regdst. Maagdenburg, hoofdstad van den kreits Aschersleben, door de Bude, in de Alt- en Neustadt verdeeld, met 3 voorsteden, muren, een kasteel op eenen hoogen berg, met eene schoone bibliotheek en stiftskerk, die met het graf van keizer HENDRIK I. pronkt; 7 andere kerken, 4 hospitalen, weeshuis, armenhuis, gymnasium, verscheidene andere scholen en 11,500 inw., die aanzienlijke branderijen en verder fabr. van laken, flanel en andere wollen- en linnen stoffen, sterke dranken en handel hebben. Vóór de stad is de *Brühl*, met wandelingen en eene minerale bron. Zij is de geboorteplaats van den beroemden dichter F. G. KLOPSTOCK. 28. 47. L. en 51. 48. N. B.

QUEECHY of *Waterqueechy*, N. Amer. riv., prov. Vermont, valt in de Connecticut.

QUEENA, tak van de riv. Kistnah in Voor-Indië.

QUEEN-ANN, gr. der N. Amer. Rep., prov. Maryland, op 28 V. M. 16,600 inw. bevattende, door de Chester, Tuckatoe en andere riv. bespoeld; met veel moerassen, doch ook eenige goede akkers, veeteelt en Centreville tot hoofdstad. 2. Dorp aldaar, gr. Georgië.

QUEENBOROUGH, Eng. dorp, gr. Kent, met 800 inw. 2. Eng. dorp, gr. Leycester, met 650 inw.

QUEEN CAMEL, Eng. dorp, gr. Somerset, met 650 inw.

QUEEN CATHERINE'S FORELAND, N. O. punt van het Vuurland, aan den ingang van de straat van Magellaan.

QUEEN CHARLOTTE'S FORELAND, Z. O. punt van Nieuw Caledonië. 185. L. 22. 15. N. B. 2. Z. W. punt van Nieuw Hanover in de Ind. zee, door CARTERET in 1767 dus genoemd. 166. 13. L. 2. 29. Z. B.

QUEEN CHARLOTTE'S EIL., zie Charlotte's eil.

QUEENSQURY, N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. Warren, met 2000 inw.

QUEEN'S COUNTY, Ier. gr., ter eere van koningin MARIA dus genoemd, tusschen de gr. King's County, Kildare, Kilkenny en Tipperary gelegen: het bevat op 28 V. M., 90,000 inw. De grond is in het W. bergachtig, door de Ardna-Erin bezet; in het W. vindt men de minder hooge Dysart hills. Het overige is vlak, en hier en daar moerassig, door de Barrow en Nore bewaterd. De voortbrengselen zijn: granen, vee, dat boter en kaas tot uitvoer geeft; steenkolen, marmer en ijzer. Er zijn eenige fabr. van garen, linnen, enz. 2. Gr. der N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, op Long Island, met 21,520 inw. De voornaamste steden zijn: Jamaïca en North Hempstead. 3. Gr. op King Edwards eil., met de hoofdstad Charlottestown. 4. N. Amer. gr. in Nieuw Schotland, zandig, en door de Liverpool, welke uit het meer Rossignol komt, bespoeld. De hoofdstad is Liverpool.

QUEEN'S CREEK, riv. der N. Amer. Rep., prov. N. Carolina, valt in den Atl. Oceaan, op 300. 18. L. 34. 37. N. B.

QUEENSDALE, N. Amer. dorp, prov. N. Carolina., valt bij Roseau in zee.

QUEENSFERRY, Schot. stad, gr. Linlithgow, aan de golf van Forth, met zeepziederijen, visscherij en 600 inw.

QUEENSIDE LOCH, Schot. meer, gr. Renfrew.

QUEEN'S RIVER, riv. op het eil. Dominica, gr. Robeson.

QUEENSTOWN, N. Amer. stad in Opper Canada, aan de Niagara, bij de Queenstown hoogten. Het is de stapelplaats tusschen Montreal en Quebec, en heeft eene haven. 2. N. Amer. vlek, prov. Maryland, gr. Queen Anna. 3. Zie Maryborough.

QUEGASCA HARBOUR, haven aan de Z. kust van Labrador. 316. 21. L. 50. 7. N. B.

QUEICH, Beij. riv., Rijnkreits, die bij Hauenstein in de Wasgau (Vosges) ontspringt; en bij Germersheim in den Rijn valt. Uit dezelve vloeit het Queichsche kanaal naar Landau.

QUEICHENBACH, Fr. dorp, dep. Mont Tonnerre.

QUEICHHEIM, Beij. dorp, Rijnkreits, kanton Landau, met 600 inw.

QUEICHEMTSCHU, stad van Achter Ind. in

in 't N. van 't rijk Anam.

QUEIGE, Sard. vlek in Savoije, prov. Chambery, met 1450 inw.

QUEILING of *Koeiling-foe*, hoofdstad der Chin. prov. Quang-si, door ruwe bergen omringd, met schoone zijdefabr. 127. 37. L. 25. 12. N. B.

QUEILIS, tak van de Spaan. riv. Ebro, prov. Navarre.

QUEIRAC, Fr. stadje, dep. Gironde.

QUEIRAS of *Quieras*, Fr. stad en dal, dep. Op. Alpen.

QUEIS, Pruis. riv., prov. Silezië, die bij het dorp Glehren ontspringt, en bij Machen in den Bober valt.

QUEI-TCHEOU-FOE, Chin. stad, prov. Kiang-nan.

QUEKAMA, Z. Afr. riv. in het Kafferland.

QUEL, zie Guria.

QUELAINES, Fr. vlek, dep. Mayenne.

QUELLA, zie Niger.

QUELPAART, eiland, door de Hollandsche matrozen van het verongelukte schip *de Sperwer*, kapitein HENDRIK HAMEL, in 1635 ontdekt, en ten Z. W. van de landëngte van Corea gelegen. De inw. van Corea noemen het *Muse*, de Chinezen *Fongma*. Het is met koraalriffen en rotsen van ontzaggelijke grootte omgeven, en heeft in het midden eenen hoogen piek van 6000 voeten. De grond helt naar de zee, en is tot op eene aanzienlijke hoogte bebouwd, waardoor men gelooft dat de bevolking vrij talrijk is. Op hetzelve ligt de stad Moggan. LA PEYROUSE bepaalt de Z. kust op 114. 15. L. en 33. 11. N. B.

QUELUS, Port. dorp in Estremadura, bij Lissabon, met een koninklijk lustslot.

QUEMADO, Z. Amer. haven van Peru, prov. Ica. 14. 20. Z. B. 2. Z. Amer. haven in Dariën.

QUEMAHONING, N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, gr. Somerset, met 1400 inw.

QUEMENES, klein Fr. eil., in het Kanaal, bij de kust. 14. 58. L. 48. 22. N. B.

QUENIGNY, Fr. dorp, dep. Côte d'Or.

QUENAST, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, arr. Nivelles, met 400 inw.

QUENDAL (BAY), haven aan de Z. punt van Schotland. 16. 6. L. 59. 49. N. B.

QUENDI, kleine Z. Amer. riv. van Paraguay, die in de Parana valt.

QUENE, Fr. riv., dep. Allier, met ongeveer 1000 inw.

QUENE, een der brontakken van de rivier Thames, in de N. Amer. prov. Massachusetts.

QUENNEBERG, Zweed. dorp, Kronaberg-lan.

QUENNY, Eng. riv., gr. Salop, die bij Hawford Chapel in de Ony valt.

QUENOY, zie Quesnoy.

QUENT, Fr. dorp, dep. Somme.

QUENTEL, riv. in Ned. Hessen, die beneden Körre in de Fulda valt. 2. Keur-Hes. dorp, prov. Ned. Hessen.

QUENTIN (ST.), Fr. arr., dep. Aisne, dat op 20 V. M. 89,750 inw. bevat. 2. Hoofdstad van dit arr., op eene kleine hoogte, aan de Somme en de beide kanalen Crozat en St. Quentin, met twee voorsteden, eene schoone voormalige hoofdkerk, eene regtbank van koophandel, eene schoone regelmatige marktplaats en 10,500 inw., wier fabr. in linnen en katoen zeer beroemd zijn, en die met de fabrijkwaren eenen aanzienlijken handel drijven. 20. 57. L. 49. 51. N. B. 3. Kanaal bij voornoemde stad, in 1809 voltooid, hetwelk de Somme met de Schelde, en dus met de Noordzee verëenigt. Het is 24 voeten breed, klimt van St. Quentin naar Tronquay, door 6 sluizen, en valt van Macquincourt tot Kamerijk, met 13 sluizen, 120 voeten. Het wordt door eenige bronnen, door de Schelde en de Somme, van water voorzien, en op twee plaatsen onder de aarde doorgeleid, en wel bij Tronquay 3,300 voeten en bij Bellicourt naar de Schelde heengevoerd. Het heeft meer dan 10 millioenen franken gekost, en is 150,000 voeten lang.

QUEPETI, Z. Amer. riv., prov. Dariën, valt in de Caraïbische zee.

QUEPO, N. Amer. stad in Mexico, prov. Costa-Rica.

QUERBACH, Pruis. dorp, regdst. Liegnitz, kreits Löwenberg, met 950 inw.

QUERBS, zie Erps.

QUERCETO, Tosc. dorp, prov. Pisa.

QUERCOLA, dorp in Modena, met barnsteengroeven.

QUERCY, voormalige Fr. prov., tegenwoordig het dep. Lot.

QUERETARO, N. Amer. stad in Mexico, intend. Mexico, 6,489 voeten boven de zee gelegen, met 35,000 inw., lakenweverijen en eene waterleiding.

QUERFURT, Pruis. kreits, regdst. Merseburg, op 8¼ V. M. 22,550 inw. bevattende, meestal vlak, en door de Unstrut bespoeld, brengt koren, aardappelen, tabak, moesgroenten, hop, raapzaad en vlas, benevens genoegzaam hout en een weinig wijn voort. Er is vee- en schapenfokkerij, eenige bijenteelt, zand- en kalksteen, kolen- en kopermijnen. Fabr. zijn er niet dan eenige branderijen en linnenweverijen. 2. Ommuurde hoofdstad aan de Querne, met een oud kasteel, 2 kerken, eene la-

tijnsche school, twee hospitalen, 2,600 inw., handwerken, salpeterziederijen en aanzienlijke jaar- en paardenmarkten.

QUERIGUT, Fr. vlek, dep. Arriège.

QUERIMBA, QUIRIMBA, KIRIMBE, Afr. eil. aan den mond eener riv. van dien naam, aan de kust van Mozambique, met veel koren, manna, enz., en aan het rijk Quiloa onderworpen.

QUERKEINESS of *Kerkeiness*, naam van twee kleine eil. in de Middell. zee, aan de kust van Tunis. 28. 58. L. 34. 59. N. B.

QUERKOENT, zie Montoire, No. 1.

QUERMES, Spaan. zeehaven, prov. Gallicië, N. O. van kaap Finisterre.

QUERNHAMEL, zie Hamel, No. 1.

QUERNHEIM, Pruis. dorp, regdst. Minden, met 300 inw.

QUERNMOOR, Eng. dorp, gr. Lancas.

QUERO, volkplanting in Quito, distr. Riobamba. 1. 26. Z. B. 2. Spaan. vlek, prov. Toledo.

QUERRÉ, Fr. D., dep. Maine en Loire.

QUERNIM, Fr. vlek, dep. Finisterre. 2. Fr. vlek, dep. Noordkusten.

QUERRIEUX, Fr. dorp, dep. Somme.

QUERS, Fr. dorp, dep. Opper Saône.

QUERSCHEID, Pruis. D., regdst. Trier.

QUERU, Spaan. dorpje, prov. Valencia, met 250 inw.

QUERUM, Brunsw. dorp, kreits Riddagshausen, met 250 inw.

QUERUNDE, het Z. deel van het koningrijk Inhambane, in het Kafferland.

QUESADA, Spaan. vlek, prov. Jaen, met 2800 inw. 37. 54. N. B.

QUESALTENANGO, N. Amer. stad van Guatimalo en hoofdstad van een distr. van dien naam, met vele aluin- en zwavelgroeven.

QUESANS, groep kleine eil. aan de O. kust van China, prov. Tschekiang, door de Engelschen Sailors Patchcock genaamd, ligt op 133. 58. L. 29. 22. N. B.

QUESNOY (LE), Fr. stad, dep. van 't Noorden, arr. Avesnes, aan de Rouelle, met 3,630 inw., 4 kerken, tabaks- en stijfselfabrijken, handel in hout, rundvee en paarden. 21. 18. L. 50. 15. N. B.

QUESSANT, zie Ouessant, No. 1.

QUESTEMBERT, QUINTAMBERT, Fr. stad, dep. Morbihan, arr. Vannes; 3,460 inw.

QUESTENBERG, Pruis. dorp, regdst. Merseburg, met ijzerhutten.

QUETA, Deen. fort aan de Afr. kust van Guinea.

QUETHIOCK, Eng. kerspel, gr. Cornwallis, met 685 inw.

QUETTEHOU, Fr. vlek, dep. Kanaal, arr. Valognes, met 1375 inw.

QUETTEVILLE, Fr. stad, dep. Kanaal, met 2000 inw.

QUEUE, 3 Fr. vlekken, dep. Seine en Oise. Nog 2 Fr. dorpen, dep. Eure en 2 Sevres.

QUEUE DU BOIS, Nederl. dorp, prov. en arr. Luik, met 860 inw.

QUEULE, Z. Amer. riv. in Chili, valt ten N. van Valdivia in zee. 39. 10. Z. B.

QUEVAUCAMPS, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Doornik; 1300 inw.

QUEVAUVILLERS, Fr. vlek, dep. Somme.

QUEVI-LE-GRAND, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Bergen; 600 inw.

QUEVI-LE-PETIT, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Bergen, met 700 inw.

QUEVILLY, Fr. dorp, dep. Ned. Seine.

QUEYENFELD, dorp in Saksen-Hildburghausen.

QUEYJOS, Spaan. kaap, prov. Biscaye. 14. 15. L. 43. 30. N. B.

QUEYPO, volkplanting van Mexico, prov. Costa-Rica, bij de kust der Stille Zuidzee.

QUEYRAS, zie Quieras.

QUEYSSAC, Fr. dorp, dep. Corrèze.

QUEZATLAPAN, N. Amer. riv. in Mexico, die in de Tabasco valt.

QUEZANGO, O. Afr. riv., ten N. van de Quillimancy.

QUIA, Zweed. riv. in Gothaborg-län.

QUIAMANE, volkplanting van Caraccas, prov. Cumana; 9 mijlen Z. van Barcelona.

QUIAP of *Quiaport*, Afr. riv., tusschen kaap Verge en de Sierra Leona, tegenover het eil. Motakong.

QUIBERON, Fr. stad, dep. Morbihan, op een smal schiereil. van dien naam, met de twee kleine ondiepe en door batterijen verdedigde havens. Zij is bekend, wegens de landing der Engelschen in 1795.

QUIBLETOWN, N. Amer. dorp, prov. New Jersey, gr. Middlesex.

QUIBO, CABOYA, Spaan. eil. van Amerika in de golf van Panama.

QUIBUNDOI, Z. Amer. riv. van Quito, prov. Esmeraldas.

QUICAPOUX, N. Amer. riv., die in den Mississippi valt. 285. 41. L. 43. 4. N. B.

QUICARO, Z. Amer. eil. der Stille Zuidzee, bij de kust van Veragua. 295. 4. L. 7. 54. N. B.

QUICKNE, Noorw. stadje, stiftambt Christiania, met eene kopermijn.

QUICKSAND, baai aan de W. kust van N. Amer. 253. 46. L. 45. 50. N. B. 2. N. Amer. riv., gebied Onega, welke in de riv. Columbia valt.

QUIDNIK, N. Amer. meer, prov. Rhode-Island.

QU-

QUIEBRA-OLLAS, klein Z. Amer. eil. aan de kust van Chili, aan den ingang van baai Conception.

QUIEL, Pruis. D., regdst. Reichenbach.

QUIERASQUE, zie Cherasco.

QUILLEPAUGE, N. Amer. riv., prov. Connecticut.

QUICUIMA, Z. Amer. riv. van Nieuw Granada, valt in de Magdalena.

QUIEPHU, stad van Anam, in Cochinchina, met 10,000 inw.

QUIERAS, zie Queiras.

QUIDICO, Z. Amer. riv. in Chili, valt in baai Conception.

QUIDLINGE, Zweed. dorp, Christianstadt-län.

QUIECH (LOCH), Schot. meer, gr. Kinross. 2. *Noord* en *Zuid* Q., twee Schot. riv., die in Lochleven vallen.

QUIEMADA, Spaan. eil., prov. Gallicië, in de baai van Vivero.

QUIERS, zie Chieri.

QUIETO, Illyr. riv., kreits Triest, valt bij Citta Nuova in de Adriatische zee.

QUIETTA, stad in Achter Ind., in Z. Anam, de zetel van eenen mandarin, met eene christenkerk.

QUIEVRAIN, Nederl. vlek, prov. Henegouwen, arr. Bergen, op den grooten weg van Bergen naar Valenciennes, met 1460 inw. en steenkolengroeven.

QUIFOCO of *Dschuffer*, Afr. binnenland der Goudkust.

QUIK QUIK, haven in Achter Indië, in Z. Anam.

QUILCA, Z. Amer. haven van Peru, distr. Arequipa. 16. 45. Z. B.

QUILIFE, Afr. riv. en landschap aan de kust van Zanguebar, nog weinig bekend. Sommigen spreken van eene stad van dien naam.

QUILIMARI, Z. Amer. riv. van Chili.

QUILAO, W. Afr. riv. van Guinea.

QUILITZ, zie Neuhardenberg.

QUILLAN, Fr. stadje, dep. Aude, arr. Limoux, met looijerijen, zeepziederijen, ijzer- en hoedenfabrijken, wijnteelt en 1200 inw.

QUILLEBEUF, Fr. stad, dep. Eure, aan de Seine, met eene kweekschool voor de zeevaart, haven, handel en 1200 inw., die veelal loodsen zijn. 18. 15. L. 49. 30. N. B.

QUILLICA, Sard. dorp in Genua, met 1200 inw.

QUILLIGA, distr. in West Afr., aan de Peperkust, bij de Hoender riv.

QUILLIMANCY, O. Afr. riv., met eene stad van dien naam, aan derzelver mond, Z. van Melinde. 57. 56. L. 3. 10. Z. B.

QUILLIMANE, O. Afr. stad van Mozambique, aan den mond der Zambèze, met veel handel. 17. 37. Z. B.

QUILLIMSA, Z. Amer. riv. van Peru, prov. Tucuman, die O. waarts in de Tercero valt.

QUILLOTA, Z. Amer. prov. in Chili, tusschen die van Coquimbo, Aconcagua en Melipilla en de zee; 15 mijlen lang 16 breed, en eene der rijkste prov. des lands in goud, met goeden tarw, hennep, heerlijke boomvruchten en honig, leder-, touw-, soda- en zeepfabrijken. De beste stad is Valparaiso. 2. Hoofdstad dezer prov., in een dal aan de Aconcagua, met 2 kerken en 4 kloosters. 32. 50. Z. B.

QUILLY, Fr. dorp, dep. Ned. Loire.

QUILOA of *Kiloa*, Afr. kon., aan de O. kust van Zanguebar, een klein maar fraai land, ten N. van de riv. Bravo, met de baai van Quiloa, vruchtbaar in maïs, voorheen den Portugezen cijnsbaar. De inw. zijn van Arabischen afkomst, van den Mahomedaanschen godsdienst, en onder dezelve zijn zeer vele blanken. Zij zijn beschaafder dan hunne naburen, gaan op de Oostersche wijze gekleed, en drijven veel handel met kleine vaartuigen op de vrij gevaarlijke kusten. Zij staan onder eenen koning, die vrij magtig was, voor dat de woeste Zimba's en Schagga's hem door woedende aanvallen zeer verzwakten. 2. Hoofdstad, op de Oostersche wijze gebouwd, de huizen met platte daken. Zij ligt op 't klein eil. Quiloa, in de golf, en drijft eenen aanzienlijken handel. De Portugezen, die deze stad in 1507 veroverden, hebben hier een kasteel, schoon de stad thans aan den Iman van Maskate behoort. 8. 41. Z. B. 57. 33. L.

QUILOANE, Afr. riv. van Sabia in 't Kafferland.

QUILOVIA, klein eil. bij de O. kust van Afr. 13. Z. B.

QUILTAON, een der Lakedivische eil. 90. 47. L. 12. 5. N. B.

QUIMINATIN, klein O. Ind. eil. in de zee van Mindoro. 138. 26. L. 10. 55. N. B.

QUIMPER-CORENTIN, Fr. arr., dep. Finisterre, dat op 29½ V. M. in 9 kantons en 65 gemeenten, 79,960 inw. bevat. 2. Hoofdstad van voorn. arr. en van het geheele dep. Finisterre, zetel van den prefect en de voorname collegiën, regtbank van koophandel en van den bisschop, aan het hangen van eenen heuvel, bij de zamenkomst van de Odet en Benaud, met 5 kerken, een hospitaal, eene beurs, eene openbare bibliotheek, kruidtuin, 2 aarde-

werkfabr., handel en 6,650 inw. De haven kan met den vloed schepen van 200 ton, en de reede van Benaud fregatten bevatten. De eerste is in oorlogstijden van zeer veel belang, om Brest van voorraad te voorzien. 13. 40. L. 47. 58. N. B.

QUIMPERLAY of *Quimperlé*, Fr. arr., dep. Finisterre, dat op 14 V. M. in 5 kantons ongeveer 36,000 inwoners. bevat. 2. Hoofdstad van genoemd arr., in een schoon dal, aan de zamenvloeijing der Elle en Isolle, met 2 voorsteden, 2 kerken, 4,150 inw., papiermolens, weverijen, potten-, porselein- en pijpenbakkerijen, hoedenfabr., veel handel in koren, enz. De haven, die hier door de riv. Elle gevormd wordt, is zeer aan verzanding blootgesteld; maar de schepen kunnen in de grachten tot voor de huizen en nette pakhuizen der kooplieden komen. 14. 6. L. 47. 52. N. B.

QUINCATS, klippen in de Atl. zee, aan de Fr. kust, nabij St. Malo.

QUINCE, klein eil. bij de Z. W. kust van Ierland, gr. Cork.

QUINCHAO, klein Z. Amer. eil. in de Stille Zuidzee, tusschen het eil. Chiloë en den vasten wal van Chili. 43. 30. Z. B.

QUINCINETTO, Sard. dorp in Piëmont, prov. Ivrea, aan de Dora, met 1200 inw.

QUINCY, N. Amer. vlek, prov. Massachusetts, met 1280 inw.

QUINDHERRED, Noorw. kerspel, stift Bergen, met 2600 inw.

QUINDICI, Nap. dorp, prov. Terra di Lavoro, met 2290 inw.

QUINDIN, Z. Amer. berg van 10,179 voeten hoogte, in N. Granada.

QUINEBAUG voorheen *Mohegan*, N. Amer. riv., prov. Connecticut.

QUINENCE, een der Glenans eilanden, in het Fr. dep. Finisterre.

QUINGEY, Fr. stadje, dep. Doubs, met 1100 inw., ijzersmederijen, en op eenen kleinen afstand, de beroemde duifsteengrot van Oselles.

QUINHONE, O. Ind. prov. in Z. Anam, bij BARROW *Kui-ningue* genoemd, ten Z. van Guangai, door de riv. Tamgnon en Tyfoo bespoeld, met veel rijst en zijde, en goed bevolkt. De inw. leggen zich bijzonder op de visscherij toe, en bezoeken met hunne schepen niet alleen de kusten van Anam, maar ook de Paracelles en de kust-eilanden. 2. Q., bij BISSACHÈRE *Quiwon* geheeten, en niet ver van daar eene baai, die ARROWSMITH *Port Quinhoen*, maar BARROW *Nieuwe Mane* noemt, en waarvan de mond op 13. 10. N. B. ligt. De stad is groot, en heeft omtrent 8000 inw

QUINIGNE, volgens BARROW eene prov. van Z. Anam, in Achter Indië; bij anderen niet bekend.

QUINNIPIACK, N. Amer. riv., prov. Connecticut, valt in New Haven Harbour.

QUINO, kleine Z. Amer. riv. van Quito, prov. Pasto, valt in de Putumayo.

QUINSIGAMOND of *Long Pond meer*, zie Quinsigamondpond.

QUINSON, Fr. vlek, dep. Ned. Alpen; 1000 inw. 2. Fr. riv., dep. Gers.

QUINS, N. Amer. D., prov. Maryland.

QUINSAC, Fr. vlek, dep. Gironde.

QUINSIGAMONDPOND, een der grootste meren in de N. Amer. Rep., prov. Massachusetts, tusschen Worcester en Shrewsbury.

QUINTAMBERT, zie Questembert.

QUINTANA, Spaan. dorp, prov. Estremadura.

QUINTANAR DE LA ORDEN, Spaan. stad, prov. La Mancha.

QUINTANGONE, O. Afr. distr., achter Mozambique, welks vorst den Portugezen cijnsbaar is, met 4000 à 5000 strijdbare mannen.

QUINTANILLA, 2 Spaan. dorpen, prov. Burgos.

QUINTAVA, Spaan. vlek, prov. Valladolid.

QUINTE, baai en haven van het meer Ontario, ten W. van Kingston.

QUINTERO, Z. Amer. haven van Chili, prov. Quillota.

QUINTILLAN, Fr. dorp, dep. Aude.

QUINTIN (ST.), zie Quentin. 2. Fr. stad, dep. Noordkusten, aan de Gay, met 5 voorsteden, een kasteel, een hospitaal, 4000 inw. en fabrijken. 14. 44. L. 48. 28. N. B. 3. Fr. vlek, dep. Gard, met 1600 inw. 4. St. Q. *de Chabanois*, zie Chabanois. 5. Kaap in het Ier. gr. Down.

QUINTO, Zwits. dorp, kanton Tessin. 2. Spaan. vlek, prov. Saragossa, met 1400 inw. 3. Sard. vlek in Piëmont, prov. Vercelli, met 360 inw. 4. Z. Amer. riv., prov. Tucuman.

QUINTY, N. Amer. riv., prov. Pennsylvanië, gr. Lycoming, valt in de Susquehannah.

QUINZANO, Lomb. Ven. vlek, legatie Brescia, met 3,170 inw.

QUIQUIBE, riv. van Peru, prov. Apolabamba, die in de Cobitu valt.

QUIRIQUINA, eil., bij baai Conception, aan de kust van Chili, in de Stille Zuidzee.

QUIRIA, Aziat. prov. van Imirethe, langs de Zwarte zee, door de Boes bespoeld.

QUIRICIO, Tosc. vlek, gebied Siëna.

QUIRIEUX, Fr. dorp, dep. Isère.

QUIRL, Pruis. dorp, regdst. Liegnitz.

QUIROS, Spaan. distr., prov. Asturië. 2. Z. Amer. riv. in Peru, prov. Piura, die op 4. 33. Z. B. in de Catamayu valt. 3. Kaap aan de O. kust van het eil. Spiritu Santo, in de Stille Zuidzee. 15. 44. Z. B.

QUIRPON, N. Amer. eil., in den Atl. Oceaan, bij de N. kust van Newfoundland. 325. 24. L. 51. 40. Z. B.

QUISANGA, kleine zeehaven van O. Afr., tegenover de eil. Querimba. 12. 20. Z. B.

QUISI MAJULO, O. Afr. riv., voorbij Mosambique stroomende.

QUISITZA, Dalmatisch eil., kreits Zara, ten Z. van Coronata.

QUISONGALA, groep Afr. eil., in de Ind. zee. 10. 40. Z. B.

QUISPICANCHI, prov. van Peru, tusschen Paucartambo, de Cordillera de Vilcanota, de prov. Carabaya, Canes, Canches, Chumbivilcas en Chilquer; ongeveer 30 uren lang en breed, met 7,800 inw., lakenfabr., enz.

QUISSAC, Fr. stad, dep. Gard, met 1400 inw., kanten-, mutsen- en lederfabr.

QUISTELLO, Lomb. Ven. dorp, legatie Mantua, aan de Sechia.

QUITANGONE, zie Quintangone.

QUITA SUENO, zandbank aan de kust van Quito, tegenover kaap Gracias à Dios; 15 m. lang. 296. 46. L. 14. 20. N. B.

QUITATA, Afr. lands. in Ned. Benguela.

QUITAVA, Afr. kon. der Kaffers, tusschen Zanguebar en Sofala.

QUITILA, Z. Afr. lands., in het O. land der Kaffers, met het goudrijk gebergte Fura.

QUITO, voormalig kon. en hoofddeel van het onder kon. Nieuw Granada, thans eene der vier groote afdeelingen of prov. van de Rep. Columbia, tusschen Popayan, Santa Fé, Brazilië, Peru en de Stille Zuidzee gelegen, en op 14,822 V. M., ongeveer 1 millioen inw. bevattende; een der belangrijkste, zonderlingste en merkwaardigste landen van den aardbol, meer dan 1560 toisen boven de oppervlakte der zee. Schoon onder de evennachtslijn, en geheel in de heete luchtstreek gelegen, veroorzaakt de hooge ligging en de menigte bergen hier eene altijddurende lente, en de boomen zijn, het geheele jaar door, met bladen, bloemen en vruchten voorzien, zoo dat men deze prov. wezenlijk voor een paradijs zou houden, indien het aangename niet door menigvuldige aardbevingen, orkanen en overstroomingen veel verminderd werd. In de minder hooge streken is de lucht drukkender en ongezonder. De Noordelijke oorden hebben veel, de Zuidelijke weinig of bijna geen regen. De eerste zijn nog zeer boschrijk, de laatste kaal en zandig; beide deelen worden door de golf van Guayaquil gescheiden. Om de hoofdstad is de schoonste streek des lands. De Cordilleras doorsnijden het land van het N. naar het Z., en wel in eene dubbele rij, en deelen de prov. in het eigenlijk Quito ten Z. en Maynas ten O. Hier zijn, behalve die van Tibet in Azië, de hoogste bergen der aarde, als: de Chimborasso, de sneeuw- en vuurspuwende berg Pichinha, de geduchte vulkaan Kotopaxi, de Kayambe Orcou, de Antisana, de Sangay, de Tunguragua, enz. Onder de riv. vinden wij ten W. de Rio de Paha, de Mira, de Esmeraldas, Tossaguos of Chones, de Guayaquil, de Colan, de Piura, de la Chira, enz.; ten O. een deel van den Maranhon of Amazonen riv., met de Rio Morona, Pascara, Tigre, Napo, Putumajo of Issa, Yupura, Huallagua, Ukayale, Manua en Yahuari. De voornaamste voortbrengsels zijn: goud, zilver, cacao, vanille, rijst, maïs, indigo, verwhout, talk, apothekers waren, maniok, suikerriet, ananassen, katoen, timmerhout, kina, elastieke gom (waar uit men onbreekbare flesschen, holle kogels, enz. vervaardigt), bajuco, cederhout, (waaruit de Indianen kano's maken), citroenen, vijgen, pommeranzen, vergiftige kruiden, Europische tuingewassen, Europische huisdieren, zeevarkens (*cuyes*), apen, papegaaijen, vicunnas, bloedzuigende vledermuizen, bijzondere soort van hagedissen (*ligna*), vossen, tijgers, wilde katten, wilde stieren, *pinchana's* (eene soort van herten), en in de meren en riv.: zeekalven, schildpadden (van 100 pond) en allerlei soort van visch; maar er zijn ook slangen, muskieten en andere schadelijke insecten. Behalve goud, zilver, eenige andere metalen en overvloed van zout, is het land arm aan delfstoffen. De inw. zijn Spanjaarden, deels bekeerde, deels omzwervende of wilde Indianen die zoo wel in kleur als inborst, veel verschillen. De Mayna's zijn meest christenen. Er worden zeer goede katoenen stoffen vervaardigd, en de wilden maken schoone waterdigte manden, hangmatten, matten, zeildoek, doozen, vergiften, enz. Over de regering en verdeeling kunnen wij als nog weinig zeggen. De hoofdstad is Quito. 2. Q.

of *Eigenlijk Quito*, het W. deel van voornoemde prov., door de Cordilleras de los Andes van het O. deel of Maynas gescheiden. 5. Hoofdstad van voornoemde prov., voorheen de zetel van een geregtshof en eenen president, in een bekoorlijk dal, aan den voet des Pichinha en niet ver van den Chimborasso, bijna regt onder de even achtslijn, 8,772 voeten boven de oppervlakte der zee, en dus de hoogste stad van den aardbol. Behalve de vier hoofdstraten, heeft zij kromme, onregelmatige en morsige straten, maar schoone opene pleinen, twee hoogescholen, vele kerken en kloosters, een gouvernementshuis, raadhuis en bisschoppelijk paleis en 70,000 inw., die linnen-, fijne katoen- en vele andere fabrijken hebben, en eenen aanzienlijken handel drijven. Geheel Peru werd voorheen van hier van laken en katoenen stoffen voorzien. Er heerscht veel pracht, en de heerlijke omtrek heeft vele voortreffelijke landgoederen en wandelingen; jammer dat hetzelve aan zoo vele aardbevingen is blootgesteld; die van 1797 verzwolg 40,000 inw. o. 13. Z. B. en 299. 30. L. 4. Een der hoofdtakken van de Atrato, in Nieuw Granada, prov. Chaco.

QUITONGA, Port. vesting en eil. in Neder Guinea, aan de Koanza.

QUITTA, Deen. fort in W. Afr., aan den mond der Rio Volta, tusschen de Goud- en Slavenkust. 17. 54. L. 6. N. B.

QUITTAINEN, Pruis. dorp, regdst. Koningsberg.

QUITTELSDORF, dorp in Schwarzburg Rudolstad.

QUITUGA, O. Afr. eil. in Neder Guinea, in Opper Benguela, landschap Oaka.

QUIVOX (ST.), Schot. vlek, gr. Ayr, met 3,610 inw. en steenkolenmijnen.

QUIWAN, stad in Cochinchina.

QUIXOS EN MACAS, het O. distr. van Quito, tusschen Popayan, Port. Guiana, Maynas, Bracamoros en de Cordilleras, zeer bergachtig en met vele riv., die allen in den Maranhon vallen. Het brengt veel katoen en tabak voort, welke naar Peru gezonden wordt, daar zij zeer gewild is. Het is er zeer heet, en het regent er bijna onophoudelijk, doch in het Z. gedeelte, Macas genoemd, is de lucht meer gematigd. Voorheen was er veel goud.

QUIXOS, kleine riv. in genoemde prov., valt in de Coca.

QUIZAMA, bergachtig distr. in het Z. van Angola, in Z. Afrika.

QUINZIMAJUGO, O. Afr. riv., die in de Ind. zee valt, bij Quiloa. 8. 50. Z.B.

QUIZUNGO, Afr. riv. van Mozambique, die op 17. 20. Z. B. in de Ind. zee valt.

QUOANG of *Koang-Chien*, Chin. stad van den 3 rang, in Koeitcheou. 123. 31. L. 26. 8. N. B.

QUOD KAAP, aan de kust van Patagonië in de straat van Magellaan. 303. 40. L. 55. 31. Z. B.

QUODO, Zweed. kerspel, Kalmar-l n.

QUOIN, klein O. Afr. eil. in de Ind. zee, bij de W. kust van Madagascar. 66. L. 14. Z. B. 2. Q. of *Batter Maloe*, een der Nikobarische eil. 8. 48. Z. B. en 111. 5. L.

QUOJA, zie Quoscha.

QUONDANGA, stad in het rijk der Birmannen, aan de Irrawaddy; 14 m. ten N. van Prome.

QUORNDON, Eng. dorp, gr. Leicester.

QUORORUPA, kleine riv. in Brazilië, prov. Porto Seguro; valt in den Atl. Oceaan.

QUO-RUE, aanzienlijke stad in Conchinchina, aan de Ham, met 1 roomsche kerk en veel verwerijen.

QUOSCHA, Afr. kon. in het binnenland van de Peperkust, ten N. van kaap Monte, een vrij aanzienlijk land, hetwelk vooral door deszelfs verstandige regering, bijzonder magtig is, daar de koning door de wijzen en edelen des lands geholpen wordt. Zijne opper heerschappij strekt zich over vele landen uit; maar hij is zelfs min of meer aan den koning der Folscha's cijnsbaar. Het land wordt door de riv. Maguiba, Musa, Plizoge en Menos of Aquada bespoeld. De inw. of Quoscha's, die zich over een groot gedeelte van de kust uitstrekken, worden voor een goedaardig, verstandig, zachtmoedig, vriendschappelijk, gastvrij en vriendelijk Negerras gehouden, welke echter al de gebreken van ruwe kinderen der natuur, die derzelver driften niet hebben leeren temmen, bezitten, en zeer zinnelijk, wellustig en liefhebbers van den brandewijn zijn. Zij leven onderling vreedzaam, hebben vele vrouwen, die zij als dienstmeiden behandelen, verder landbouw, jagt en visscherij. Zij hebben bijna dezelfde plegtigheden als andere Negers, zijn afgodendienaars en bijgeloovig, en handelen voornamelijk met ivoor, was en verwhout.

RA of *Bein Reay*, Schot. heuvel, gr. Sutherland.

RAA, zie Rah.

RAAB, Hong. riv., welke in Stiermarken, in den kreits Grätz ontspringt, de kom. Eisenburg, Oedenburg en Raab bespoelt, en na eenen loop van 38 mijlen, waarop zij de Gunz en Martal ontvangt, bij Raab in den Donau valt. 2. R. of *Györi Varmegye*, Hong. kreits aan gene zijde van den Donau, op 28¾ V. M. 70,000 inw. bevattende. Onder de bergen heeft men de Sokora, en onder de riv. de Donau, Raab, Czuka, enz. Het brengt wijn, koren, tuinvruchten, vlas en boomvruchten voort, en er is goede vee- en zijdeteelt, visscherij, handel en scheepvaart. Het is in drie districten verdeeld. 3. R. of *Gyor*, *Nagygyor*, hoofdstad, aan den mond der Raab, de zetel van eenen roomschen bisschop, in de binnen- en buitenstad verdeeld, goed gebouwd, met verscheidene voorsteden, roomsche en protestantsche kerken en bisschoppelijke seminariën, koninklijke akademie, met 10 professoren, atheneüm, normaal school, stapelplaats en 13,700 inw., die lakenweverijen en zeer beroemde jaarmarkten hebben. (Gevecht van 1809). 4. Drie distr. in het kom. Oedenburg, Boven-buiten, Onder-buiten en Boven-binnen distr. der riv. Raab genoemd. 5. Oostenr. dorpje, Inn-viertel, met 150 inw.

RAADE, Noorw. vlek, stift Aggerhuus.

RAAGOE, Deen. eil. aan de Noordkust van het eil. Laaland. 29. 6. L. 54. 58. N. B.

RAALTE, Nederl. dorp, prov. Overijssel, kwart. Salland, met weekmarkten.

RAAMSDONK, Nederl. dorp, prov. N. Braband, distr. 's Hertogenbosch, met 2 kerken en 1950 inw.

RAAN, zie Rän.

RAARDORP of *Rarop*, Nederl. dorp in N. Holland, kwartier Amsterdam.

RAASAY (RASAY, RAAZA), een der Schot. Hebriden, gr. Inverness, 1½ V. M. groot, met 900 inw., goede weiden, rundvee, enz.

RAASE, Morav. dorp, kreits Troppau, aan de Mohra, met garenfabr.

RAASEN, Pruis. D., regdst. Erfurt.

RABACAL, Port. riv., prov. Tralosmontes. 2. Port dorp, prov. Beira.

RABAME, Spaan. vlek, prov. Palencia.

RABANERA, Spaan. vlek, prov. Soria.

RABAK, Arab. vlek, lands. Hedsjas.

RABASTEINS, Fr. stadje, dep. Opper Pyreneën, arr. Tarbes, met 700 inw.

RABASTENS, Fr. stad, dep. Tarn, aan de Tarn, met 6000 inw., fabr. van laken en wollen stoffen en wijnhandel.

RABAT, ROBATE, of *Nieuw Salee*, stad in Marocco, prov. Siedma, tegenover Salee, aan den mond der Baragrag, met eene haven, 10,000 inw., waaronder vele joden zijn, aanzienlijken handel in olie, wol, huiden en was.

RABBATH MOAB, hoofdstad van het oude landschap Moab, ten oosten van het meer Asphaltites. Slechts de ruïnen van dezelve zijn overig, waaronder een Korintische tempel uitmunt.

RABBI, Oostenr. riv. en D., in Tirol, met eene zuurbron.

RABBIT ISLANDS, kleine eil. ten N. van Schotland, met rijke kalkgroeven. 13. 32. L. 58. 30. N. B.

RABBLES (ISLES AUX), groep N. Amer. eil. in het N. gedeelte van het Bovenmeer.

RABE, Arab. vlek, land der Wachabiten.

RABEL (PUNTA DE JUAN), kaap aan de Oostkust van het eiland St. Domingo.

RABENAU, Saks. stadje, kreits Meissen.

RABENSTEIN, RABBSTEIN, Boh. heerl., kreits Elnbogen, met een stadje van 77 huizen. 2. Oostenrijksch vlek, land Onder de Ens, kreits Boven het Weener Woud. 3. Oostenr. dorp in Stiermarken, kreits Grätz, aan de Mur, met eene loodmijn. 4. Morav. dorp, kreits Olmütz. 5. Beij. dorp, Neder Donaukreits, landger. Regen.

RABIONS, Fr. riv., dep. Opper Alpen, valt in de Durance.

RABISCHAU, Pruis. dorp, Silezisch regdst. Liegnitz, met 1230 inw.

RABISHI, riv. op het eil. St. Vincent, die in zee valt, in eene baai van dien naam. 316. 35. L. 13. 5. N. B.

RABKE, dorp in Brunswijk, kreits Königingrätz.

RABLES, zie Rabbles.

RABNABAD, laag eil. in de baai van Bengalen, door het slib van den Ganges gevormd, en door eene kleine straat van het vaste land gescheiden. Het is 5 mijlen lang, en 2 mijlen breed, met lang gras en laag hout begroeid, en door herten en tijgers bewoond. Bij hoog water wordt het grootendeels onder water gezet. 108. 12. L. 22. N. B.

RABNITZ of *Also Ramocz*, Hong. dorp, kom. Oedenburg.

RABO, kleine Z. Amer. riv. in de prov. Buenos-Ayres, valt in de Rio Negro.

RABOGH, Arab. dorp in Yemen, bij de kust der Roode zee.

RABOLDSHAUSEN, Hes. dorp, lands. Ned. Hessen, ambt Neuenstein.

RABON, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Georgië.

RABUTAB, Afr. dorp van Sennaar; 12 uren Z. Z. W. van Sennaar.

RABY, Boh. vlek, kreits Prachin. 2. Zweed. dorp, Malmohus-län.

RACALMUTO, Sicil. stad, intend. Girgenti, met 7, 630 inw. en in den omtrek kwikzilver-, gips-, leem- en steengroeven.

RACANELLO, Nap. riv., prov. Calabrië Citra, valt in de golf van Tarente.

RACCA, Turk. Aziat. stad van Diarbek, pachalik Ourfa, aan den oever van den Eufraat, en den mond der riv. Beles, door verscheidene Arabische stammen bewoond.

RACCOON, eil. der N. Amer. Rep. in den Atl. Oceaan, bij de kust van Z. Carolina. 298. 24. L. 33. 3. N. B. 2. R. *Creek*, N. Amer. riv., prov. Ohio, die 2 uren beneden Gallipolis in de Ohio valt. Langs de oevers van deze riv. vindt men verscheidene steengroeven. 3. Takken van de Delaware, Nottoway en Wabash, in de N. Amer. Rep. 5. R. *Creek*, N. Amer. riv. in Pennsylvanië, valt in de Ohio. 297. 21. L. 40. 38. N. B. 6. R. *Eil.*, klein N. Amer. eil. in Ossabaw sound, tot de prov. Georgië behoorende. 296. 34. L. 31. 47. N. B. 7. R. *Keys*, groep kleine N. Amer. eil. bij de Zuidkust van Carolina. 298. 31. L. 24. 8. N. B.

RACCUJA, Sicil. stad, intendentschap Messina.

RACE, N. Amer. kaap aan de Z. O. kust van Terreneuve. 70. 16. L. 46. 46. N. B., waarbij de Virgins of Race klippen. 2. R. *Punt*, kaap aan de kust van Amerika, ten W. van kaap Cod. 307. 34. L. 42. 4. N. B. 3. Kaap van het schiereil Portland, gr. Dorset. 4. Zie Ras d'Alderny

RACENDOW, Pruis. dorp, regdst. Posen, kreits Pleskow.

RACHAMPS EN HARDIGNI, Nederl. dorpje, gr. hert. Luxemburg, arr. Neufchatel, met 250 inw.

RACHECOURT, Nederl. dorp, gr. hert. en arr. Luxemburg, met 500 inw.

RACHEL, 4,282 voeten hooge bergen in het Boh. woud, in den Beij. Neder Mainkreits.

RACHES, Fr. dorp, dep. van 't Noorden.

RACHIND, Rus. D., gouv. Novogorod.

RACHOL, O. Ind. vlek, bij Goa.

RACHORE, RATSCHUR, O. Ind. distr., prov. Bejapore, aan de riv. Kistnah en Tungbudra, met de hoofdpl. Rachore, aan de Kistnah. 16. 20. N. B. 2. O. Ind. stad, der O. Mahratten. 23. 5. N. B.

RACHOUR, O. Ind. stad, distr. Gurrah-Mundella, den Nagpore Mahratten behoorende. 97. 51. L. 28. N. B.

RACHOUTEA, O. Ind. dorp, prov. Balaghaut.

RACHOUTY, O. Ind. stad, distr. Gurrumcondah. 96. 26. L. 14. 2. N. B.

RACHOW, Pool. stad, waiw. Lublin, aan den Weichsel.

RACIAZ of *Racions*, Pool. stadje, waiw. Plock, met 870 inw.

RACINE of *Wortel riv.*, N. Amer. riv., prov. Louisiana, valt in den Mississippi.

RACIONZEK, Pool. D., waiw. Masovië.

RACK, klein N. Amer. eil. bij de kust van Virginia, gr. Northampton. 302. 5. L. 37. 19. N. B. 2. *Neder* R., klein eil. bij de kust van Virginia. 302. 4. L. 37. 20. N. B. 3. *Opper* R., klein eil. bij de kust van Virginia. 301. 52. L. 37. 26. N. B.

RACKENDORF of *Rajka*, Hong. dorp, kom. Wieselburg, met 2480 inw.

RACKERBY, Zweed. dorp, Skaraborg-län.

RACKERSTADT, Noorw. kerspel, stift Aggerhuus, met 2020 inw.

RACKET, N. Amer. riv., prov. Nieuw York, valt in den St. Lourenz.

RACKETON, dorp der N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Louisville.

RACKHASBURG, RAKERSBURG of *Radkersburg*, Oostenr. stadje in Stiermarken, kreits Grätz, met 2360 inw.

RACKIBIM, Ier. eil., gr. Donegal.

RACLIA, kleine groep Turk. eil., bij het eil. Naxos, in den Archipel.

RACKMAH, groep van 4 kleine Afr. eil. aan de kust van Abyssinië, die eene soort van haven vormen.

RACKOKE, een der Rus. Kurilische eil.; 4 mijlen lang en breed.

RACKWITZ, Pruis. stadje, regdst. Posen.

RACONDRA, Ier. dorp, prov. Westmeath, met linnenweverijen.

RACOON, zie Raccoon.

RACONIGI, Sard. stad in Piëmont, prov. Saluzzo, tusschen de Grana en Maira, met 10,550 inw., 6 kerken, zijde- en korenhandel.

RACOUR, Nederl. dorp, prov. Luik, arr. Huy, met 370 inw.

RACZ-KEVI, Hong. stad op het Dona-eil. Csepel, kom. Pesth.

RA-

RACOW, Pool. stadje, waiw. Krakau.

RACZKI, Rus. stadje, prov. Bialystock, met 780 inw.

RACZKOW, zie Raszkowo.

RAD (HET GROOTE), kruin van het Reuzengebergte, in de Pruis. prov. Silezië.

RADA, 3 Zweed. dorpen in Karlstadt-, Gothenborg- en Skaraborg-län.

RADACH, Pruis. dorp, regdst. Frankfort.

RADACK EN RALICK, nieuw gevondene archipel door den luitenant VON KOTZEBUE, uit een aantal groote en kleindere eilanden bestaande, waaronder de eilanden *Kawen*, *Aur*, *Enegup*, *Otdia*, *Ligiep*, enz. behooren. Het eil. *Kawen* ligt onder 8. 54. N. B. en 186. 30. L. Wegens verdere bijzonderheden omtrent dezen archipel raadplege men KOTZEBUE's reize II. Deel.

RADACZA, Turk. gebergte in Bosnië.

RADAFALVA of *Ruckersdorf*, Hong. dorp, kom. Eisenburg.

RADANAGUR, O. Ind. stad in Bengalen, distr. Burdwan, door wevers bewoond.

RADASSOWCE, zie Radosocs.

RADAU, riv. in het hert. Brunswijk, die in den Ocker valt.

RADAUNE, Pruis. riv., prov. W. Pruissen, valt bij Dantzig in de Mottlau.

RADAUSSOW, zie Grabern, No. 1.

RADAUTSCH, RADAUZ of *Fradautsch*, Galicisch vlek, kreits Czernowitz.

RADBUSA, Boh. riv., die in den kreits Pilsen ontspringt, en bij de stad Pilsen in de Misa valt.

RADCIOUS, Pool. stadje, waiw. Plock.

RADCLIFFE, Eng. kerspel in Lancashire, met 2800 inw.

RADDA, Tosc. vlek, gebied Florence, met voortreffelijken wijn.

RADEBERG, Saks. ambt, kreits Meissen, met 10,000 inw., met vlas, hop, eenig koren en veeteelt. 2. Stadje van dien naam, met 1800 inw., linnen- en katoenweverijen, hoedenfabr., enz. Voor de stad ligt de Augustusbron, een welingerigt bad.

RADEBURG, Saks. stad, kreits Meissen, met bijen- en veeteelt, en 1800 inw.

RADEN, zie Rahden.

RADEGAST, riv. in het gr. hert. Mecklenburg-Schwerin, die onder den naam van Stepenitz in het Dassower meer valt. 2. Vlek in 't hert. Anhalt-Dessau.

RADEL, Boh. dorp, kreits Bunzlau.

RADELBRUNN, Oostenr. vlek, land beneden de Ens, kwart. beneden den Mannhartsberg.

RADENICZE, zie Radonicz.

RADE VOR DEM WALDE, Pruis. D., regdst. Dusseldorf, met 950 inw.

RADES, N. Afr. stadje in Tunis; 2 mijlen Z. O. van Tunis.

RADENB, Zweed. D., Skaraborg-län.

RADFORD, Eng. kerspel. gr. Nottingham, met 3,450 inw.

RADGA, Zweed. D., Linköping-län.

RADHORST, Morav. berg, kreits Prerau.

RADICOFANI, Tosc. vlek, gebied Siëna, op eenen hoogen berg.

RADICOSA, zie Pietra.

RADIMNO, Galic. D., kreits Przemysl.

RADIONA, vulkaan op 't eil. Java.

RADKERSBURG, zie Rackhasburg.

RADLEN, RADOS, Hong. dorp, groot vorst. Zevenbergen, met 570 inw.

RADMANSDORF, RADOLZA, Illyr. stad, kreits Laibach, met 250 huizen.

RADMANSO, Zweed. eil. in de scheren der prov. Stokholms-län.

RADMÄR, Oostenr. dorp in Stiermarken, kreits Brück, met 1000 inw.

RADMERITZ, zie Joachimstein.

RADMIERZICZ, Boh. dorp, kreits Kaurzim, met eene gezondheidsbron.

RADMORE, Eng. buurt, gr. Stafford.

RADNA, Hong. dorp, kom. Arad. 2. Zie Rodna.

RADNITZ, Boh. stadje, kreits Pilsen, met 520 inw.

RADNO, Rus. stadje, gouv. Mohilew. 2. Distr. in het Zevenbergsche kom. Kokelburg.

RADNOR, Eng gr. in het prinsdom Wallis, tusschen Montgomery, Shrop, Hereford, Brecknock en Cardigan, of tusschen 52. 1. en. 52. 20. N. B. en 13. 50. en 14. 32. L. gelegen, en op 20 V. M. 37,750 inw. bevattende, een land vol bergen, dat echter ten O. en Z. kleine vlakten en vruchtbare dalen heeft, maar in het N. W. eene woestenij is. De voornaamste riv. is de Wye, met den waterval Rhajadrywy, en de riv. Ithon; verder de Teme, Edow, Lug en Somergill, die allen hier ontspringen. De voortbr. zijn: koren, niet genoegzaam, maar veel haver en aardappelen; hout, vee, paarden, schapen, visch, bouwsteen, kalk, vee en mout. Het gr. zendt twee afgevaardigden in het lagerhuis. 2. R. of *New Radnor*, hoofdstad, aan de Somergill, met een raadhuis en 1600 inw. 3. N. Amer. vlek, prov. Ohio, gr. Delaware, met 350 inw. 4. N. Amer. dorp, prov. Pennsylvanië, gr. Delaware; 900 inw.

RADOBITZ, Boh. dorp, kreits Prachin.

RADOBOI, Hong. dorp in Croatië, kom. Warasdin, met eene zwavelfabr.

RADOLFSHAUSEN, Han. domein, met 60 inw., vorst. Grubenhagen.

RADOLFZELL, Bad. stadje, Seekreits, met

met 1050 inw., korenmarkt, verwerijen, wijn- en tuinbouw.
RADOGA, Rus. riv., gouv. Mohilew.
RADOLIN, Pruis. stadje, regdst. Bromberg, met 600 inw.
RADOLZA, zie Radmansdorf.
RADOM, Pool. distr. en stad, hoofdplaats van 't waiw. Sandomir, aan de Mliczna, met 1500 inw., muren, wallen, een kasteel, 2 kerken, collegie en gymnasium.
RADOMJE, Turk. stad in Romanië.
RADOMISCHL (RADOMYSL), Rus. stad, gouv. Kiew. 2. Galic. stad, kr. Tarnopol. 3. Boh. stad, kreits Prachin.
RADOMKA, tak van den Weichsel, in het Pool. waiw. Sandomir.
RADOMSI, Pool. stadje, waiw. Kalisch, met 1080 inw., jaar- en veemarkten.
RADOMYSL, 2 Galic. dorpen, kreitsen Rzeszow en Tarnow. 2. Zie Radomischl.
RADONICZ, RADENICZE, Boh. stadje, kreits Saatz, met 130 huizen.
RADOS, zie Radlen.
RADOSKOWYCSE, Rus. stad, gouv. Minsk.
RADOSNA, Hong. dorp, kom. Neitra.
RADOSOCS of *Radassowce*, Hong. dorp, kom. Neitra, met wijnbouw.
RADOSTIN, Morav. vlek, kreits Iglau.
RADOSZYCE, Pool. stad, waiw. Sandomir.
RADOUGA, kleine Rus. Aziat. riv. van Kamschatka, aan welke de stad Niznei Kamschatka ligt.
RADOVICH, zie Radopt.
RADOVISTE, Turk. marktvlek in Rumelië, sandschakat Kostendil, met 300 huizen.
RADONA, gebergte in de Turksche prov. Bosnië.
RADSBUTEN, zie Rasbuten.
RADSCHA, N. O. deel der Rus. Aziat. prov. Imirethi, door het sneeuwgebergte begrensd, bevat 5000 familiën, die eenen bijzonderen tongval en eenen eigenen vorst hebben. Het bevat 108 plaatsen. De hoofdstad is Radschin.
RADSCHAH, zie Raja.
RADSCHAMUNDRI, zie Rajamundri.
RADSHEMAL of *Razmahal*, O. Ind. stad in Bengalen, aan den Ganges, bij den pas naar Bahar.
RADSCHIN, zie Radscha.
RADSTADT, Oostenr. stad, kreits Salzburg, met 800 inw.
RADSTOCHBAAI, N. Amer. baai, in Lancaster sound.
RADUJE, Rus. Aziat. riv. in Kamschatka.
RADVAN, RADWANY, Hong. dorp, kom. Sol, aan den mond der Udurna in de Gran.
RADWINTER, Eng. dorp, gr. Essex.
RADYMNO, Galic. vlek, kreits Przemysl, aan de Sau, met 1500 inw.
RADZANOW RATZENBURG, Pool. stadje, waiw. Plock, met 600 inw.
RADZIECHOW, Galicisch stadje, kreits Zloczow.
RADZIEOW, RADZIEW, Pool. stadje, waiw. Kalisch, met 850 inw.
RADZILOW, Pool. stadje, waiw. Augustowo. 2. Pool. stadje in Bialystock.
RADZIMIN, Pool. dorp in Podlachië.
RADZIONCZEK, Pool. stadje, waiw. Kalisch, met 550 inw.
RADZIONZ, Pool. stadje, waiw. Plock, met 1040 inw.
RADZIVILISCZKY, Rus. stad, gouv. Wilna.
RADZIVILOW, 2 Rus. dorpen, gouv. Minsk en Volhynië.
RADZYN, Pool. stadje, waiw. Podlachië. 2. Zie Reden.
RAENGHUR, Eng. vesting en wapenplaats in de O. Ind. prov. Gurwal.
RAEVELS, Nederl. dorp, prov. Antwerpen, arr. Turnhout, met 630 inw.
RAFAEL, naam van verscheidene onbeduidende volkplantingen in Z. Amer., zoo als in Venezuëla, Nieuw Granada, Veragua, Chili, enz. 2. *Kaap* R., aan de O. kust van St. Domingo. 19. 21. N. B. 3. *Punta de St.* R., kaap aan de Z. W. kust van Quadra en Vancouvers eil. 251. 39. L. 49. 20. N. B. 4. *St* R., Z. Amer. stad in Moxos; 70 mijlen O. van Santa Cruz de la Sierra la Nueva. 5. Z. Amer. stad van Carraccas; 13 mijlen ten Z. van Caraccas. 6. *San* R., N. Amer. riv. van Nieuw Mexico, die met de Xavier en de Dolores, de Rios de Colorado de la California vormt.
RAFEO, zie Rufia.
RAFFORD, Schot. dorp, gr. Elgin.
RAFIN, O. Ind. stad der Mahratten, in Aurungabad. 93. 6. L. 18. 26. N. B.
RAFNER, N. Amer. riv., prov. Virginië.
RAFTI, Turk. dorp, sands. Egribos, met eene kleine haven aan de golf.
RAGA, Nap. eil., bij kaap St. Angelo.
RAGAE, zie Rey.
RAGALBUTO, Sicil. stad, intend. Catania, met 6,000 inw.
RAJATZ, zie Ragaz.
RAGAY, stad op de Z. kust van het eil. Luzon. 140. 26. L. 13. 50. N. B.
RAGAZ, Zwits. stad, kreits St. Gallen, aan de zamenvloeijing der Tamin en den Rijn, met handel.
RAGECS, Hong. dorp, kom. Trentsin.
RAGGA, D. op Java, Preanger regents.
RAGGED HARBOUR, baai aan de O. kust

kust van 't N. Amer. eil. Terreneuve. 324. 6. L. 49. 45. N. B.

Ragged Island, klein Amer. eil. der Bahamas, onbewoond, doch met zoutputten. 200. 30. L. 22. 27. N. B. 2. Klein eil. in de Ind. zee, bij het eil. Paraguay. 137. 16. L. 11. 24. N. B. 3. R. *Point*, kaap op het Z. O. van 't O. Ind. eil. Borneo. 2. 13. Z. B.

Ragged Ridge, klein eil. in N. Schotland, gr. Shelburne. 2. N. Amer. eil., aan de Z. kust van Terreneuve.

Raggendorf, Oostenr. vlek, land onder de Ens; met 1400 inw. 2. Oostenr. vlek, kwart. boven den Mannhartsberg.

Raggiolo, Lomb. vlek, prov. Mantua.

Raggione, zie Firma.

Ragland, Eng. dorp, gr. Monmouth.

Ragna, Zweed. dorp, Skaraborg-län.

Ragnée, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Charleroi, met 480 inw.

Ragnit, Pruis. kreits, regdst. Gumbinnen, op 22 V. M. 27,750 inw. bevattende, door de Memel met de Scheschuppe en den Inster bespoeld, heeft veel heide, bosch, koren, vlas, peulvruchten en hop. 2. Pruis. stadje, aan den Memel, met 1950 inw., landbouw, veeteelt, brouwerijen, handel in koren, hout en lijnzaad. 39. 42. L. 55. 1. N. B.

Rago, Zweed. dorp, Kalmar-län.

Ragode, O. Ind. stad, prov. Malwah.

Ragoegur, O. Ind. stad, prov. Malwah. 95. 16. L. 24. 23. N. B.

Ragowiec, Pool. stadje, waiw. Lublin.

Ragoznizza, zeehaven in Dalmatië.

Ragoor, O. Ind. stad, prov. Bejapoor.

Raguhn, stadje van Anhalt-Dessau, ambt Dessau, met 1200 inw., lakenweverijen en pottebakkerijen.

Ragunda of *Nuirunda-elf*, Zweed. dorp en riv., valt in de golf van Finland.

Ragusa, Dalmatische kreits, het gebied der voormalige rep. van dien naam, het schiereïland Sabioncello en verscheidene eil. bevattende, terwijl hij op 29½ V. M. 40,100 inw. telt. De voormalige rep., welke onder bescherming van de Porte, Napels en Venetië stond, werd door de Franschen vernietigd, en in 1815 aan Oostenr. afgestaan, hetwelk de vrijheden der onderdanen en de bepaling van de regten van den adel bevestigd heeft. 2. R. of *Dobronich*, het oude *Raicsium*, hoofdstad van den kreits, op een schiereil., aan de Adriatische zee, aan de landzijde, door hooge rotsen omgeven, zetel van eenen roomschen bisschop, met eene voortreffelijke en wel verdedigde haven, muren, een prachtig paleis, eene hoofd- en verscheidene andere roomsche en Grieksche kerken, collegie met eene bibliotheek, hospitaal, ziekenhuis, breede en regelmatig aangelegde straten, een philosophisch instituut, een gymnasium, hoofdschool, Italiaansche schouwburg, boekdrukkerij en 8,500 inw., die onderscheidene fabr. van laken, zijden stoffen en tabak, zeepziederijen, branderijen, scheepstimmerwerven en magazijnen, en aanzienlijken handel en scheepvaart hebben. 35. 52. L. 42. 37. N. B. 3. *Oud* R., vlek, niet ver van voornoemde stad. 4. Sicil. stad, intend. Siragossa, op eenen berg, aan de riv. van dien naam, welgebouwd, met vele kerken en kloosters en 18,000 inw., die laken en wollen stoffen weven, handwerken, wijn- en olijfbouw, paarden- en muilezelsfokkerijen hebben, en handel drijven. In den omtrek vindt men vele grotten en steengroeven.

Ragusina, zie Vislino.

Rah, Turk. Aziat. riv., prov. Kars, valt in de Arat.

Raha, zie Ruha.

Rahabeh, Turk. Aziat. dorp van Irak-Arabi, aan den karavaan weg van Syrië naar Irak-Arabi. 2. R. *Melik ben Tauk*, Turk. Aziat. D. in Diarbekir.

Rahad of *Goanta*, tak van den Nijl in Abyssinië.

Rahaly, stad van Irak-Arabi in de woestijn, ten westen des Eufraats; 13 uren N. W. van Mesched-Ali.

Rahapa, klein O. Ind. eil., bij de Oostkust van Borneo. 136. 50. L. 4. 58. N. B.

Rahatas, zie Rhotas.

Rahat, O. Ind. stad, prov. Allahabad.

Rahden, Pruis. kreits, regdst. Minden, aan Hanover grenzende, en op ruim 8¾ V. M. 28,800 inw. bevattende, geheel vlak, met vele heiden en turfveenen; rogge, haver, hennep en vlas voortbrengende. De veeteelt is middelmatig; er is veel kalksteen en turf, en er wordt veel garen gesponnen. 2. Hoofdstad van voornoemden kreits, aan de Muhlenbach, met 4 poorten, kerken, armhuis en 2,400 inw., die looijerijen, tabakskerverijen en handel in wijn hebben. 26. 15. L. 52. 26. N. B.

Rahdunpore of *Radonpore*, ommuurde O. Ind. stad, prov. Guzeratte, distr. Werrear, met een kasteel en handel in granen. 89. 31. L. 24. N. B.

Rahe, Han. dorp in Oost Vriesland.

Raheine, een der Sandwichs eil.

Rahemat, Turksch Aziat. meer en stad, prov. Bagdad.

Rahier, Nederl. dorp, prov. Luik, arr. Verviers, met 450 inw.

Rahins, tak van de Loire in het

Fr.

Fr. dep. Loire.

RAHMANIA, Egypt. stad, aan de vereeniging van den Nijl, met het kanaal van Alexandrië; 14 uren O. Z. O. van Alexandrië.

RAHMET, Perz. gebergte, prov. Fars.

RAHN, zie Rahum.

RAHNA, Zweed. riv. in Lapland, die bij het stadje Rahna in de golf van Bothnië valt.

RAHNSDORF, zie Muggelsee.

RAHNA, zie Ranis.

RAHNY, O. Ind. stad in Bengalen, distr. Dinagepore. 95. 51. L. 25. 53. N. B.

RAHO, Hong. dorp, kom. Marmarosch, aan de bevaarbare Theisz.

RAHOON, O. Ind. stad der Seiks, prov. Lahore, met fabr. 93. 21. L. 131. 5. N. B.

RAHOVA, ORAVA, Turksche stad, sands. Nicopoli, in Romanië, aan den Donau, volgens PALMA, met 2000 inw.

RAHOVICZA, Turk. vlek, sands. Isvornik, met 3000 inw.

RAHOWNEE, O. Ind. dorp, prov. Aurungabad.

RAHN, Turk. dorp, prov. Wan, met eene moskee, 2 karavanzera's, een bad en eenen vermaarden waterval.

RAHWAY, N. Amer. riv. en vlek, prov. Essex, gr. New Jersey, met 1800 inw.

RAIBAUG, O. Ind. stad der Mahratten, prov. Bejapore. 92. 38. L. 16. 35. N. B.

RAIN, Beij. stadje, Op. Donaukreits, aan de Lech, met 1260 inw.

RAINANGBOON, stad in Achter Ind., rijk Birma, aan de Irrawaddy, met bronnen van steenölie. 20. 25. N. B.

RAINFORD, Eng. dorp, gr. Lancaster, met 1350 inw.

RAINHAM, 2 Eng. dorpen, gr. Kent, met 900 inw. en Essex, met 500 inw.

RAINHILL, Eng. dorp, gr. Lancaster.

RAINOW, Eng. dorp, gr. Chester, met 1600 inw.

RAINTON (OOST EN WEST), Twee Eng. dorpen, gr. Durham.

RAINY, N. Amer. meer en riv., prov. Illinois; deze laatste loopt W. N. W. waarts, en valt in de Illinois, op 41. 20. N. B.

RAIRY, O. Ind. vesting, prov. Bejapore. 18. 15. N. B.

RAISEEN, O. Ind. distr. der Mahratten, prov. Malwah, met tabaksteelt. 2. Hoofdpl. van het distr. 23. 20. N. B.

RAISEN (MIDDLE), Eng. kerspel, gr. Lincoln.

RAISIN, N. Amer. riv., die in het meer Erie valt. 294. 51. L. 43. 20. N. B. 2. N. Amer. riv. valt in 't meer Michigan. 3. R. *Eiland*, klein N. Amer. eil. in het meer St. Francis. 303. 19. L. 45. 6. N. B. 4. Eng. vlek, gr. Lincoln.

RAISMES, Fr. vlek, dep. van 't Noorden, arr. St. Amand, met 1950 inw. en steenkolengroeven.

RAIT, Schot. dorp, gr. Perth.

RAITENBUCH, Beij. dorp, Rezatkreits.

RAITENHASLACH, Beij. dorp, Neder Donaukreits.

RAITHO, zie Bender Tor.

RAITINGEN, zie Ratingen.

RAITLSTEIN, Illyr. dorp, kreits Laibach, met zeildoekfabrijken.

RAITZEN, Slavonische volksstam in Turkije, Hongarije en het Russische gouv. Ekaterinoslaw, aan de Rasca. Essek is hunne hoofdstad, alwaar zij eenen bisschop hebben. Zij zijn sterk, schoon en dapper.

RAITZENMARKT, zie Ratzkeve.

RAJABARY, O. Ind. stad van Bengalen, aan de Megna. 114.7. L. 43. 25. N. B.

RAJAH CHOHANS, onbebouwd O. Ind. distr. der Mahratten, der prov. Gundwaneh, tusschen 23. en 24. N. B. De hoofdplaats is Sonehut. Het behoort den Mahratten.

RAJAHY, O. Ind. D., prov. Molivat.

RAJAHNAGUR, O. Ind. stad in Bengalen, distr. Dacca, aan den Ganges.

RAJAMUNDROOG, O. Ind. stad, prov. Bejapore, distr. Concan. 91. 16. L. 14. 30. N. B.

RAJAMUNDRY, O. Ind. distr. der N. Circars, met de monden en de Delta van de Godavery, veel granen, suiker en zeer veel tiekhout. 2. Hoofdstad van het distr., aan de Godavery, met een fort, katoenweverijen en suikerraffinaderijen.

RAJE GHUR, RAJGHUR (DE STERKTE DES VORSTEN), in bijna alle Ind. prov. vindt men dezen naam. De voorn. zijn: in de prov. Malwah, en behoort den Mahratten. 94. 14. L. 23. 56. N. B. 2. Stad in Allahabad, fabr. van sabels, staal- en ijzerwerk.

RAJAKERA, O. Ind. stad, prov. Agra.

RAJAMAHAL, O. Ind. stad, prov. Bengalen, voorheen eene hoofdstad van Bengalen, thans in verval, echter nog met een paleis, groote markt en 30,000 inw., die onderscheidene handwerken, en in den omtrek oudheden hebben. 105. 17. L. 25. 2. N. B.

RAJA PEPULGAUM, O. Ind. stad, prov. Berar.

RAJAPOER, Ind. stad, prov. Aurungabad, aan eene groote baai, waar verscheidene eil. liggen, en waar de Engelschen schepen bouwen.

RAJAPULPETTA, O. Ind. stad, prov. Hyderabad.

RAJAVARE, O. Ind. stad, prov. Berar.

RAJECZ, Hong. dorp, kom. Trentsin, met 3000 inw., verwerijen, papiermolens, en 3 warme baden.

RAJEGHUR, zie Raja-Ghur.

RAJEMAL of *Rajemahal*, O. Ind. gebergte in Bengalen.

RAJKA, zie Rackendorf.

RAJOOR, O. Ind. stad, prov. Berar. 97. 46. L. 19. 56. N. B. 2. Onbekend O. Ind. distr., prov. Lahor. 3. Stad aldaar, met een fort en muren. 38. 35. N. B. 92. 18. L.

RAJOORA, O. Ind. stad van den Nizam, prov. Aurungabad. 95. 1. L. 18. 58. N. B.

RAJOWLEY, Verscheidene Ind. plaatsjes van weinig belang dragen dezen naam.

RAJPOOR, O. Ind. stad, prov. Allahabad. 100. 36. L. 24. 37. N. B.

RAKAMAS, Hong. dorp, kom. Szabolts, aan de Theisz, met tabaksbouw.

RAKAU, de breedste en grootste riv. van het eil. Sumatra, alleen bevaarbaar voor sloepen. Zij vormt eene groote baai.

RAKHAGAR, O. Ind. riv., prov. Gundwana.

RAKICSAN, Hong. D., kom. Eisenburg.

RAKITNO, Rus. dorp, gouv. Kiew.

RAKKA, Turk. Aziat. prov., een deel van het oude Mesopotamië, voorheen *Modzar* genoemd, bevattende, en tusschen Merasch, Diarbekir, Mossul, Bagdad, Arabië en Aleppo, of tusschen 55. 12. en 60. 1. L. en 33. 45. en 38. 18. N. B. gelegen, en op 1725 V. M., onderscheidene volkstammen bevattende. Het land is van zelfs in twee deelen verdeeld. Het Noorder deel is zeer bergachtig, door vruchtbare dalen en vlakten afgewisseld, die soms gebrek aan water hebben. Hoewel er geene hooge bergen zijn, zoo vindt men toch overal blijken van vulkanen, die echter voor onze tijdrekening gebrand hebben. De Eufraat sluit dit deel in, en ontvangt hier de Biredschik, Rakka en Roha. De winter is hier zeer zacht, en het vriest er zelden, doch er valt soms sneeuw. Des zomers is de warmte zeer sterk; doch wordt door den wind, die uit de Middellandsche zee komt, veel verkoeld. De Zuidelijke landstreek is eene volmaakte woestijn, die slechts aan de riv. Eufraat en Khabur kan bebouwd worden. De eenigste hoogten zijn Dschebel-Khabur en Hamra. Men ziet er naauwelijks eene bron en eenige struiken; en daar er veelal eene brandende hitte heerscht, en zelden een verkwikkende regen valt, vindt men er slechts eenige zwervende Arabieren en sommige roofdieren. Het Noordelijk deel, hoewel 't vruchtbaarste, is verwaarloosd en de heerlijkste streken worden slechts tot weiden gebruikt. De kanalen tot bewatering der landerijen, die er voorheen waren, zijn langzamerhand verdwenen; maar men heeft er nog vele bronnen. Men teelt er tarw, gerst, maïs, durra, allerlei peulvruchten, een weinig rijst, zeer veel katoen, en vele druiven, die echter, zoo wel als de citroenen, oranjeappelen, granaten, vijgen, amandelen, abrikozen, perziken, pruimen, kersen, peeren, olijven en moerbeziën gelijk ook de zijdeteelt te zeer verzuimd worden. Er groeijen veel verwplanten in het wild, en het veld is in de lente, met welriekende kruiden bedekt. Hout is er weinig. Er zijn vele roofdieren, als: leeuwen, panters, jakhalzen, wilde zwijnen, enz. De talrijke weiden zijn met groote kudden rundvee, buffels, schapen, paarden, ezels en kameelen bedekt, zoo dat de veeteelt de voornaamste bezigheid is. De Arabieren zwerven van de eene oase naar de andere rond. In de steden Orfa en Bir zijn eenige fabr. De uitvoer gaat over Orfa, en bestaat in: tarwe, gerst, peulvruchten, honig, was, drooge vruchten, ruwe en gesponnen katoen, katoenen stoffen, leder, enz. Een groot deel der inw. zijn Mahomedanen, doch de meeste Kiurden, Nestoriaansche of Jacobitische christenen: de Armeniërs en Joden hebben er hunnen eigenen godsdienst. De taal is meestal Turksch. De prov. staat onder eenen pacha, die te Rakka zijn verblijf houdt, doch welke plaats reeds lang open is, en dus voert de pacha van Diarbekir hier het bewind. De prov. is in 8 sandschakatten verdeeld. 2. Landschap in voornoemde prov. 3. R. *Nicephorium* of *Kallinikim*, hoofdstad der prov., aan den Eufraat, door geene nieuwe reizigers bezocht. Men vindt er het serail van HARUN AL RASCHID. 57. 15. L. 35. 25. N. B.

RAKLIA, Turksch eil., bij het eil. Amirgo, sands. Naxos, onbewoond, doch met ceder- en mastik-boomen.

RAKOKIE, zie Rackoke.

RAKONITZ, Oostenr. kreits in Bohemen, op 50 V. M. 135,250 inw. tellende; vlak, en door de riv. Elbe, Eger, Moldau en Beraunka bespoeld, met koren, groenten, wijn, hop, paarden- en schapenteelt en vele fabrijken. 2. Stad aan de riv. Rakonitz, met 4 kerken, 2000 inw., katoenweverijen, bron-

brouwerijen, papiermolens en ijzermijnen. 50. 7. N. B.

RAKOS, Zevenberg dorp, land der Szeklers, met eene zuurbron.

RAKOW, Pool. stadje, waiw. Sandomir, met 700 inw., door het verblijf der Socinianen bekend.

RAKOWIENA, haven aan de kust van Kamschatka, in de baai Alashka.

RAKOWITZ, Rus. riv. in Bessarabië. 2. Rus. vlek, gouv. Cherson.

RALEIGH, hoofdstad der N. Amer. prov. N. Carolina, en van het gr. Wake, zetel der regering, aan de Wallnut, regelmatig gebouwd, doch eerst in het opkomen, met het groote Unionsplein, het gouvernementshuis in het midden der stad, zeer schoon gebouwd, met het standbeeld van WASHINGTON in marmer, 2 akademiën, eene bank, een schouwburg en 1680 inw. 298. 46. L. 35. 47. N. B. 2. N. Amer. dorp, prov. Kentucky, gr. Union. 3. Eng. dorp, gr. Devon. 4. N. Amer. stad in Opper Canada, Westelijk distr., met 270 inw.

RALEMO, Z. Amer. riv. van Chili, valt in de Stille Zuidzee, op 38. 9. Z. B.

RALPSVILLE, N. Amer. D., prov. Ohio.

RAM, Turk. sterkte op den Donau, sands. Semendria, tegenover het Hong. fort Uj-Palanka; 13 m. O. van Belgrado.

RAM HEAD, kaap aan de Z. kust van Ierland, gr. Waterford. 10. 2. L. 51. 56. N. B. 2. Austr. kaap aan de Z. O. kust van Nieuw Holland. 167. 21. L. en 36. 56. Z. B.

RAM ISLAND, klein Ier. eil. in Lough Neagh; 3 mijlen Z. van Antrim. 2. N. Amer. eil., prov. Connecticut, in Long Island Sound, bij Southold, op Long Island. 3. N. Amer. eil., prov. Massachusetts, gr. Essex.

RAM HORMUS, stad en dal in de Perzische prov. Khusistan, bij het Baktyarisch gebergte, met eene moskee, op eene groote plaats en rijke markt van suikerriet, koren en katoen. De geboorteplaats van den dichter SELMAN.

RAMA, riv. in Europisch Turk., die in de Bojana valt. 2. Zie Ramla. 3. N. Amer. vlek in Op. Canada, Home distr.

RAMADA of *Nieuw Salamanca*, Z. Amer. stad, prov. Santa Martha. 11. 10. N. B.

RAMAGIRY, O. Ind. sterkte, prov. Mysore. 95. 19. L. 12. 44. N. B.

RAMALA (LA) of *St. Juan de Rambla*, dorp op het eil. Teneriffe, met 1500 inw.

RAMALLOS, Z. Amer. riv. in Buenos-Ayres, die in de Parana valt.

RAMAN, O. Ind. riv. in Nepaul.

RAMANANCOTTA of *Panbou*, O. Ind. stad, prov. Karnate, met een fort en eene reede op het eil. Ramisseram.

RAMAPO of *Ringwood*, N. Amer. riv., prov. Nieuw York en New Jersey. 2. R. *Works*, N. Amer. dorp, prov. Nieuw York, gr. Hampstead.

RAMAS, zie Adams brug. 2. O. Ind. stad en fort in het Port. gebied van Goa.

RAMASAN, woestijn in de Turk. prov. Karamanië, sands. Bigschur.

RAMBALI, zie Edapalli.

RAMBERT (ST.), Fr. stadje, dep. Loire, arr. St. Etienne, met 2400 inw.

RAMBERT LE JOUG, Fr. stad, dep. Ain, met 2300 inw.

RAMBERVILLERS, Fr. stad, dep. Vosges, aan de riv. Mortagne, met 5000 inw., fabr. van laken, linnen en porselein, papiermolen en ijzersmederijen.

RAMBLA, Spaan. stad, prov. Cordova, aan den Guadalquivir; 4,800 inw.

RAMBOUILLET, Fr. arr., dep. Seine en Oise, op 12¾ V. M., met 42,030 inw. 2. Hoofdstad van genoemd arr., tusschen 2 bosschen, met merinos schapenfokkerij en 2650 inw.

RAMBREEK, Nederl. dorp, gr. hert. Luxemburg, arr. Dietkirch; 400 inw.

RAMBUDRAPURRUM, O. Ind. stad, prov. N. Circars.

RAMDASPUR, zie Amarsur.

RAMDROOG, O. Ind. sterkte en vesting der Mahratten, prov. Bejapore, aan de Malpurba.

RAME, Eng. dorp, gr. Cornwallis, met 1000 inw. 2 Eng. dorp, gr. Cornwallis, met 1000 inw. 2. Eng. dorp, gr. Cornwallis, N. W. van Penryn.

RAMEGNIES, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Doornik; 800 inw.

RAMEKENS, zie Rammekens.

RAMELIES of *Ramillies*, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, arr. Nivelles, met 520 inw. Slag van OUWERKERK en MALBOROUGH, tegen den keurvorst van Beijeren en den maarschalk VILLEROI.

RAMEEN, Turk. gebergte, prov. Bosnië.

RAMELOT, Nederl. dorpje, prov. Luik, arr. Huy, met 150 inw.

RAMEND, Perz. gebergte, prov. Irak.

RAMEO, zie Raumo.

RAMERA, Spaan. dorp, prov. Burgos.

RAMERGH, O. Ind. stad, prov. Hyderabad. 97. 18. L. en 18. 31. N. B.

RAMERNY, Fr. vlek, dep. Aube.

RAMESLO of *Rammelslohe*, Han. dorp, vorst. Luneburg, met 260 inw.

RAMES, Nederl. dorp, prov. en arr. Luik, met 930 inw.

RAMETJES, zie Rammekes.

RAMETTA, Sicil. stad, intend. Messina, met 2000 inw., in 1783 bijna geheel

heel door eene aardbeving verwoest.

RAMGERRY, O. Ind. stadje, prov. Malabar, aan de Paniany.

RAMGHAUT, O. Ind. stad, prov. Delhi. 96. 8. L. en 28. 12. N. B.

RAMGHEER, O. Ind. distr., prov. Hyderabad, met vele bergen en weinig bevolking. 2. Stad aldaar op eenen berg. 97. 2. L. en 18. 27. N. B.

RAMGHERRYDROOG, O. Ind. stad, prov. Karnate.

RAMGHOOR, Ind. vesting, prov. Mysore.

RAMGONGA, Ind. riv., die op de bergen van Thibet ontspringt, en in den Ganges valt. 96. 8. L. en 28. 12. L.

RAMGUNGE, O. Ind. stad, prov. Oude, 98. 21. L. en 26. 37. N. B.

RAMGUR, O. Ind. distr. en stad, prov. Bahar, op 103. 29. L. en 23. 38. N. B. 2. O. Ind. stad, prov. Gundwana. 3. O. Ind. vesting, prov. Orissa. 4. O. Ind. stad, prov. Khandesh.

RAMGURRY, O. Ind. sterkte en stad, prov. Mysore; 7 m. Z. W. van Chitteldroog.

RAMIDAN OGLUBALAKAR, tak van het gebergte Taurus in Azië.

RAMI YACU, kleine Z. Amer. riv. in Quito, die in de Yana valt.

RAMILLIE, zie Ramelies.

RAMIN, Perz. vlek, prov. Irak.

RAMINGEN, Beij. dorp, Op. Donaukreits. 2. Wurt. D., Donaukreits.

RAMISSERAM, eil. in de straat tusschen Ceylon en de vaste kust van Indië, prov. Karnate, van het laatste door de Palk straat gescheiden, en met het eerste, door de Adamsbrug, vereenigd, is $2\frac{1}{2}$ mijl lang, $1\frac{1}{2}$ breed en bevat vele oudheden. Het is laag, zandig en niet bebouwd. 97. L. 9. 17. N. B.

RAMKEWVA, O. Ind. stad, prov. Bejapore. 92. 6. L. 18. 41. N. B.

RAMLA, RAMA of *Ramleh*, het oude *Arimathea*, Turk. stad in Azië, prov. Damascus, in een vruchtbaar oord, hetwelk door de Nahr el Rabia bespoeld wordt. Het is met muren en torens versterkt, en schoon CLARKE in 1802 hier slechts puinhoopen vond, was hare bevolking bij het bezoek van ALI BEY weer tot 10,000 zielen aangegroeid. De groote moskee is van eene der oude Grieksche kerken gemaakt, en heeft eenen schoonen toren. Verder zijn er nog verscheidene moskeën, 1 klooster en hospitaal, eene grieksche kerk, enz. De stad is door wijngaarden en vruchtboomen omringd. De inw. bouwen en verwerken veel katoen. Ook zijn er vele olijf- en dadelboomen.

RAMLEAH, Arab. bergketen, die zich van het Z. W. naar het N. O. uitstrekt, die 80 mijlen lang is, en 26 mijlen van Kalaat el Moilah eindigt.

RAMLÖSA, zie Helsingborg.

RAMMEKENS, Nederl. kasteel, prov. Zeeland, distr. Middelburg, eil. Walcheren, $\frac{1}{2}$ uur van Ritthem, door keizer KAREL V. gesticht, en door de Franschen zeer versterkt, en verbeterd. Het sluit de vestingwerken van Vlissingen.

RAMMELSBERG, 1914 voeten hooge Harzberg in Brunswijk en Hanover gelegen, met vele mijnen. 2. Beij. vlek, Neder Donaukreits.

RAMMELSTOCK, zie Ramslo.

RAMMENAU, Saks. D., prov. Lausitz.

RAMMINGEN, zie Ramingen.

RAMMISSER, O. Ind. stad der Mahratten, prov. Khandesh. 93. 7. L. en 21. 4. N. B.

RAMMISSERAM, zie Ramisseram.

RAMNAD, O. Ind. stad, prov. Karnate, met muren en grachten, een goed fort, met het vorstelijk paleis; verscheidene pagoden, eene luth. kerk en 3,500 inw., die katoenweverijen en andere handwerken hebben. De plaats is door de omliggende rijstvelden zeer ongezond. 96. 30. L. en 9. 24. N. B.

RAMNAGUR, O. Ind. stad, prov. Allahabad, aan den Ganges, distr. Benares, met steenen huizen, eene fraaije pagode, het paleis van den rajah. 100. 47. L. en 25. 30. N. B.

RAMNAS, Zweed. kersp., Wetteras-län.

RAMNEE GEBERGTEN, berg in de O. Ind. prov. Gurwal.

RAMNES, Noorw. kerspel, stift Aggerhuus, met 2060 inw.

RAMNODE, O. Ind. stad der Mahratten. 95. 51. L. en 25. 6. N. B.

RAMONCHAMP, Fr. vlek, dep. Vosges, aan de Moezel, met 2400 inw.

RAMOO, O. Ind. stad van Bengalen, distr. Chittagong, op 110. 1. L. en 21. 27. N. B.

RAMOS of *Lamos*, riv. in W. Perz., die 20 mijlen N. N. W. van kaap Formosa, in de Indische zee valt.

RAMOS DOS, Z. Amer. eil. in den Maranon; 15 mijlen van Pauxis.

RAMOU, O. Ind. stad, prov. Bengalen.

RAMPAMPAN, nieuwe Afr. stad in het Z. van 't land der Boschjesmannen.

RAMPANO, zie Rapina.

RAMPECHERLA, O. Ind. stad der N. Circars.

RAMPISHAM, Eng. dorp, gr. Dorset.

RAMPOOR, O. Ind. distr. en stad, prov. Gurwal, aan de Soosy of Cossila, met eenen aanzienlijken handel en de stapelplaats van katoen, katoenen stoffen en suiker. 2. O. Ind. stad, prov. Agra.

RAMPORA, O. Ind. stad, prov. Agra.

RAMPSIDE, Eng. D., gr. Lancaster.

RAMPTON, Eng. D., gr. Cambridge.

RAMRI, YAMGI, vruchtbaar O. Ind. eil., rijk Birma, in de golf van Bengalen, aan de kust van Arakan.

RAMRIE, stad in de Birmannische prov. Arakan, zetel van eenen gouverneur, aan eene kleine baai, met eene haven.

RAMSAU, Beij. dorp, Isarkreits. 2. Zwits. dorp, kanton Schaffhausen.

RAMSAY, Eng. vlek, eil. Man. 2. Klein Eng. eil., gr. Essex. 3. N. Amer. vlek in Opper Canada, distr. Johnstown.

RAMSAY POINT, kaap op de Z. O. kust van het Eng. eil. Lewis. 11. 10. L. 57. 44. N. B.

RAMSAYSFERRY, N. Amer. dorp, prov. Kentucky, gr. Lexington.

RAMSASA, Zweed. D., Malmohus-län.

RAMSBERG, Zweed. dorp, Oerebro-län.

RAMSBURY, Eng. vlek, gr. Wilts, met 2100 inw. en brouwerijen.

RAMSCAPELLE, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen, arr. Brugge; 360 inw. 2. Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen, arr. Veurne, met 360 inw.

RAMSCHERD, gebergte in de Perz. prov. Fars, in de vlakte van Persepolis.

RAMSDEAN, Eng. D. in Hampshire.

RAMSDENE, Eng. dorp, gr. Oxford. 2. R. *Bellhouse* en *Ramsden Crays*, 2 Eng. dorpen, gr. Essex. 3. R. *Point*, kaap aan de N. W. kust van N. Amer., aan den ingang van Observatory inlet. 247. 48. L. en 54. 49. N. B.

RAMSDORF, Pruis. vlek, regdst. Munster, kreits Borken.

RAMSDONK, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, arr. Brussel, met 550 inw.

RAMSEA, zie Ramsey, No. 1.

RAMSEY, Eng. stad op het eil. Man, aan eene baai, met eene haven voor kleine vaartuigen, doch goede reede, en 300 huizen. 13. 20. L. en 54. 17. N. B. 2. Eng. vlek, gr. Huntington, met 2,330 inw., mouterijen en veehandel. 3. Eng. eil. van Wallis, gr. Pembroke, aan de Bride's baai. 12. 26. L. en 51. 53. N. B. 4. 2 Eng. dorpen, gr. Essex. 5. Eng. eil., gr. Essex.

RAMSGATE, Eng. vlek, prov. Kent, met eene goede badplaats, op de O. kust van 't eil. Thanet, digt aan zee, met 3,120 inw. en eene ruime haven. Niet ver van hier zijn de gevaarlijke klippen Goodwin Sands.

RAMSHOLT, Eng. dorp, gr. Suffolk.

RAMSIDE, 2. Eng. dorpen, gr. Durham en Lancaster.

RAMSIN, Turk. meer, sands. Silistria, niet ver van den mond des Donaus.

RAMSHILL, Eng. dorp, gr. York.

RAMSLOH, dorp in Oldenburg, kreits Kloppenburg, met 580 inw.

RAMSOR, Eng. dorp, gr. Stafford.

RAMSTHAL, Beij. D., Ned. Mainkr.

RATABAD, O. Ind. stad, prov. Karnate.

RAN, zie Rain.

RANAI, zie Oranai.

RANAKBURN (POINT), Schot. kaap, aan de W. kust van Kentyre. 12. L. 55. 41. N. B.

RANAL (NOORD EN ZUID), 2. Orcadische eil., aan de Schot. kust.

RANAS, groep onvruchtbare W. Ind. eil. 301. 25. L. en 17. 28. N. B.

RANBY, 2 Eng. dorpen, gr. Nottingham en Lincoln.

RANCAGUA, Z. Amer. prov. van Chili, tusschen de riv. Maypo en Cachapoal, met 12,000 inw., eenige zeer goede goudmijnen, en eene hoofdstad van dien naam. 307. 4. L. 34. 18. Z. B.

RANCE, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Charleroi, met 900 inw. 2. Fr. riv., dep. N. kusten, Ille en Vilaine, enz., valt bij St. Malo in zee.

RANCHENO, klein Amer. eil. bij de kust van Dariën in de Stille Zuidzee.

RANCHERIA, Z. Amer. volkpl. in Nieuw Granada, prov. Santa Martha. 2. Klein eil. in de Stille Zuidzee, bij de kust van Veragua. 295. 30. L. en 7. 50. N. B.

RANCIBILI, Sicil. stad, intend. Trapani; W. van Salami.

RANCHOS, sterkte in de prov. Buenos-Ayres. 319. 30. L. en 35. 30. Z. B.

RANCON, Fr. stadje, dep. Op. Vienne, arr. Bellac, met 200 inw.

RAND, Eng. dorp, gr. Lincoln.

RANDA, dorp in Saksen-Gotha, vorst. Altenberg. 2. Riv. in Zweden, Jämtlands-län.

RANDALSTOWN, Ier. stad, gr. Antrim.

RANDANS, Fr. stad, dep. Puy-de-Dôme, arr. Riom, aan de Allier, met 1100 inw. 2. Sard. stad in Savoije, prov. Chambury, met eene kopermijn.

RANDASSO, of *Ranuzzo*, Sicil. stad, intend. Messina, aan den voet van den Etna, en aan de riv. Cantara, met 14,000 inw., koren-, wijn- en oliehandel.

RANDECK, Oostenr. vlek, land Boven de Ens, kreits Boven het Weener Woud. 2. Bad. dorp, Zeekreits. 3. Saks. dorp, regdst. Frauenstein.

RANDEGG, zie Randeck.

RANDEN, Rus. vlek, gouv. Esthland.

RANDENS, Sard. dorp, hert. Savoije.

RANDERADT, Pruis. D., regdst. Aken.

RANDERODT, Pruis. D., regdst. Keulen.

RANDERS, Deen. ambt, het N. O. deel van het stift Aarhuus, heeft op 44 V. M. 34,000 inw. 2. Hoofdstad aan de Gudeu, door vervallene mureu en wallen omringd, met 7 poorten, 1 markt, eene kerk, eene kapel buiten de stad, eene latijnsche school, een hospitaal en 4,570 inw., die een landhuishoukundig genootschap, vele fabr., lakenweverij, branderij, handschoenfabr., looijerijen, visscherij (vooral in zalm), en handel hebben in: koren, mout, brandewijn, gezouten vleesch, talk, boter, lompen, linnen, laken, wol, zalm, enz. Groote schepen kunnen echter niet tot aan de stad komen, die veel door Nederlanders en Engelschen bezocht wordt. 27. 43. L. en 56. 28. N. B.

RANDERSACKER of *Randsacker*, Beij. vlek, Neder Mainkreits, met 1080 inw.

RANDERSFIORD, golf in het Deen. stift Aarhuus.

RANDIER, O. Ind. stad, prov. Guzeratte. 90. 49. L. en 21. 16. N. B.

RANDIN ISLE, klein N. Amer. eil. in de riv. St. Lourenz.

RANDOLPH, N. Amer. gr. in het N. W. gedeelte van Virginia, met vele bergen en bosschen, schoone dalen, en door de Green Briar, de Monongahela of Cheat, enz. bespoeld, met 3,350 inw. De hoofdpl. is Beverley. 2. N. Amer. gr., prov. N. Carolina, bergachtig, met 11,330 inw. 3. N. Amer. gr., prov. Georgië, met de hoofdstad Monticello en 7,570 inw. 4. N. Amer. gr., prov. Illinois, het oudste der gr., deels door Franschen bewoond, met landbouw, handel en handwerken, en 3,500 inw. 5. N. Amer. dorp, gr. Norfolk, prov. Massachusetts, met 1170 inw. 6. N. Amer. gr., prov. Indiana, door de Wabash bespoeld, met 1800 inw. en de hoofdpl. Jaksonborough. 7. N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. Broome. 8. N. Amer. vlek, prov. New Jersey, gr. Morris, met 1270 inw. 9. N. Amer. vlek, prov. Ohio, gr. Montgomery, met 930 inw. 10. Vlek en dorp der N. Amer. Rep., prov. Vermont, gr. Orange, met 2250 inw.

RANDOM, N. Amer. D. in Vermont.

RANDOM ISLAND, klein eil. in de Drieëenheidsbaai, bij de O. kust van Terreneuve. 324. 6. L. en 48. 15. N. B.

RANDONNAR, Fr. dorp, dep. Orne.

RANDOW, tak van den Ucker, in het Pruis. regdst. Stettin.

RANDRUP, Deen. dorp, stift Rypen.

RANDSFIORD, Noorw. golf, stift Aggerhuus.

RANDWICK, Eng. dorp, gr. Gloucester.

RANDWYK, Nederl. dorp, prov. Gelderland, kwart. Tiel, met 500 inw.

RANEA, Zweed. kerspel in Westbotten, met eene haven en scheepstimmerwerven, smederijen, gieterijen, enz.

RANEAH, O. Ind. stad, prov. Ajmeer, met een fort en 5,000 inw.

RANES, Fr. vlek, dep. Orne, arr. Argenton, met 1500 inw. en smederijen.

RANFT, Pruis. dorp, regdst. Potsdam. 2. Zwits. landschap, kant. Unterwalden.

RANGALORE, O. Ind. stad der N. Circars, distr. Cicacole. 18. 20. N. B.

RANG, Zweed. dorp, Malmohus-län.

RANGAMUTTY, distr. in het Noordeinde van Bengalen, 26. N. B., met eene hoofdstad van dien naam. 2. O. Ind. vlek in Bengalen, aan den O. oever der Bhagarutti of Cossimbazar. 106. 4. L. 24. N. B.

RANGAU, zie Ava, No. 1.

RANGENDINGEN, dorp in Hohenzollern-Hechingen, met 1100 inw.

RANGEDALA, Zweed. D., Elfborgs-län.

RANGEWORTHY, Eng. dorp, gr. Gloucester; 3 mijlen van Dursley.

RANGOON, stad van Achter Indië, in het Birmannisch rijk, aan de riv. Rangoon, thans de voornaamste haven des rijks, de eenige, die de Europeanen mogen bezoeken, ½ mijl ver langs de riv. gelegen, met hooge palissaden omringd. Zij heeft eene citadel, naauwe, maar goed geplaveide straten en grachten; de laatsten met kranen voor de schepen; verder veel tempels en *kioums*, een tolhuis, eene beurs, 300,000 inw., die vele fabr. en handwerken, zeer aanzienlijken scheepsbouw, en vooral zeer uitgebreiden handel hebben. Behalve Mahomedaansche, Perzische en Armenische kooplieden, wonen hier ook nog eenige Portugezen, die er eene kapel hebben. De voorn. handel bestaat in tiekhout, waarvan hier de stapelplaats is. Zij wordt door vele natiën bezocht, en de voorsteden alleen door scheepstimmerlieden bewoond. Van de stad gaat een dam naar den tempel *Schoe Dagon*, door vele kleine tempels omringd, die te zamen door 1500 geestelijken bediend worden. Ook zijn er gezondheidsbronnen. 113. 53. L. en 16. 47. N. B.

RANGUANA, klein N. Amer. eil. in de baai van Honduras.

RANGUNGE, O. Ind. stadje in Bengalen, ten W. van Dingapoor, met smalle, morsige straten en 1000 huizen, gedeeltelijk bamboeshutten, en met aanzienlijke veemarkten.

RANHADOS, Port. stad, prov. Beira.

RANIS, Pruis. stadje, regdst. Erfurt.

RANISH, klein eil. aan de W. kust van Schotland. 57. 55. N. B.
RANIT, zie Pregel.
RANKA, zie Herlein.
RANKAM, Beij. D., Neder Donaukr.
RANKINS, groote baai in Eng. N. Amer., in het Z. van Nieuw Zuid Wallis.
RANKWEIL, Tyrol. vlek, kr. Bregenz.
RANMER, Eng. heuvelketen, gr. Surry, bij Boxhill.
RANN, zie Pröschze.
RANNA, zie Neder Ranna.
RANNACH, Beij. riv., Rezatkreits, valt bij Windsheim in de Aisch.
RANNARIEDEL, Oostenr. dorp, land Boven de Ens, Mühlkreits, aan den Donau.
RANNERSDORF, Oostenr. dorp, kreits beneden het Weener Woud, aan de Schwechat.
RANNERTSHOFEN, Beij. vlek, Opper Donaukreits, aan de Usel, met 700 inw.
RANNUTCH, O. Ind. stad in Nepaul.
RANNY BEDNORE, O. Ind. stad, distr. Harpoonelly. 93. 28. L. 14. 36. N. B.
RANNYPORE, O. Ind. stad der Mahratten, prov. Malwah. 97. 2. L. en 25. 15. N. B. Verscheidene O. Ind. plaatsjes dragen dezen naam.
RANOW, Eng. dorp in Cheshire.
RANS, Fr. dorp, dep. Jura.
RANSBACH, Nassausch dorp, ambt Selters, met 1020 inw.
RANSDORP of *Raarop*, Nederl. dorp, prov. N. Holland, kwart. Hoorn.
RANSHOFEN, Oostenr. D., Innkreits.
RANSKILL, Eng. D., gr. Nottingham.
RANSKO, Boh. dorp, kreits Czaslau.
RANSOR, Spaan. D., prov. Catalonië.
RANSOMBRIDGE, N. Amer. vlek, prov. N. Carolina, gr. Halifax.
RANST, Nederl. dorp, prov. en arr. Antwerpen, met 1250 inw.
RANSTADT, Hes. vlek, gr. hert. Hessen, met 600 inw. 2. Zie Altranstädt.
RANSTON, Eng. dorp, gr. Dorset.
RANTAMAL, Spaan. vlek, prov. Estremadura.
RANTAMPORE, O. Ind. sterkte en distr., prov. Ajmeer. 94. 10. L. en 26. 2. N. B.
RANTON, Eng. dorp, gr. Stafford.
RANTUM, Deen. D., hert. Sleeswijk.
RANUM, Deen. dorp, stift Aalborg. 2. Nederl. gehucht, prov. Groningen, arr. Appingadam, bij Bellingeweer behoorende.
RANUZZO, zie Randasso.
RANWORTH, Eng. dorp, gr. Norfolk.
RANZAU, zie Barmstädt.
RAON L'ÉTAPE, Fr. vlek, dep. Vosges, arr. St. Diey, aan de zamenvloeijing der Plaine en Meurte, met 2550 inw. en korenhandel.
RAOUL, zie Kermandec.
RAPAAPO, N. Amer. dorp, prov. New Jersey, gr. Glocester.
RAPALLO, Sard. stadje, hert. Genua.
RAPASA, Spaan. intend. in Nieuw Granada, in Z. Amer., tusschen Novita, Popayan, Quito en de Stille Zuidzee.
RAPBODE, riv. in het hert. Brunswijk, die bij Wendefurt in de Bode valt.
RAPEL, Z. Amer. meer en riv. van Chili, welke laatste op 34. 8. Z. B. in de Stille Zuidzee valt. Aan deszelfs oever ligt eene volkplanting.
RAPENG, Nederl. gehucht, prov. Zeeland, distr. Hulst, onder Stoppeldijk behoorende.
RAPHAEL, stad van 't W. Ind. eil. St. Domingo; 10 mijlen Z. van kaap François. 2. Kaap aan het eil. St. Domingo. 308. 57. 30. L. en 19. 15. 40. N. B.
RAPHAILOW, Rus. vlek, gouv. Perm, met 1060 inw.
RAPHOE, Ier. vlek, gr. Donegal. 2. N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, gr. Lancaster, met 2,800 inw. 3. R. *Point*, kaap aan de W. kust van Noord Amer., in Dean's kanaal. 250. 41. L. en 52. 43. N. B.
RAPID ANN, N. Amer. riv., prov. Louisiana, die in de Rappahaunock valt, op 300. 6. L. en 38. 25. N. B.
RAPID PLAT, klein eil. in de riv. St. Lourenz, op 302. 44. L. en 44. 56. N. B.
RAPID RIVER, N. Amer. riv., prov. Louisiana, valt in den Missouri. 2. N. Amer. riv., die in de Hudsons baai valt. 3. N. Amer. riv., prov. Louisiana, die in de Withe river valt.
RAPIDE, N. Amer. gr., prov. Louisiana, aan de Roode riv., met 2200 inw.
RAPIDES, kerspel in het N. W. deel der N. Amer. prov. Louisiana, door de Red, Blank, Ocatabola, Caliasa, enz. bespoeld, met het Krokodillen en andere meren, en 6,000 inw., die meestal katoen telen. De hoofdpl. is Alexandria.
RAPINA, Griek. bergvesting op Morea, aan de Zuidelijke golf van dit schiereil., welke dikwijls dezen naam draagt, doch ook somtijds golf van Maratonisi heet.
RAPLINGE, Zweed. dorp, Kalmar-län.
RAPOLIM, zie Edapalli.
RAPOLLA, Nap. stad, prov. Basilicata, aan eenen tak der Ofanto. 2. Sard. stad, hert. Genua.
RAPOSO, Z. Amer. volkplanting in Popayan, aan de kust der Groote Stille Zuidzee. 2. Z. Amer. riv. in Popayan, die in de Stille Zuidzee, in de baai van Buenaventura valt. 3. 48. N. B. 3. Klein Z. Amer.

Amer. eil. in de Stille Zuidzee, bij de kust van Popayan. 4. N. B.

RAPPAHANNOCK, N. Amer. riv., prov. Virginia, die op de Blaauwe bergketen ontspringt, en 8 mijlen Z. van den Potomac in de Chesapeak valt.

RAPPATO, GIRGENTI VECCHIO, Sicil. stadje, intend. Girgenti.

RAPPELSDORF, Pruis. D., regdst. Erfurt.

RAPPERSWEIL, Zwits. stadje, kanton St. Gallen, distr. Utznach, aan het meer van Zürich, over welk eene brug van 1850 voeten lang ligt, met een kasteel, op eene hoogte, en 2400 inw., die van de garenspinnerij en verzendingshandel bestaan.

RAPPES, zie Reps.

RAPPOLTZWEILER, RIBAUVILLE, RIBEAUVILLER, Fr. stadje, dep. Op. Rijn; 4,750 inw., linnen- en katoenweverijen.

RAPPO RAPPO, baai aan de kust van het Sandwichs eil. Mowee.

RAPS, Oostenr. vlek, land Beneden de Ens, viertel onder den Mannhartsberg.

RAPSANI, Turk. D., sands. Tirhala.

RAPSBERRY, N. Amer. riv., N.W. geb.

RAPSIANE, Turk. stad in Thessalië, aan den voet van den Olympus, met 4000 inw. en katoenfabr.

RAPTY, O. Ind. riv., prov. Oude.

RAPURAPU, O. Ind. eil. bij Manille.

RAQUETTO, kleine N. Amer. riv. in Neder Canada, die in de Grand of Utawas riv. valt, even boven den mond van dezen in den St. Lourenz.

RARAH, eil. bij de N. O. kust van het Moluksche eil. Ceram.

RARCE, O. Ind. zeehaven, prov. Bejapore. 91. 16. L. en 15. 50. N. B.

RAREE RAWAR, O. Ind. distr., prov. Multan.

RAREN, Zwits. dorp, kanton Wallis.

RARITAN, N. Amer. riv., prov. New Jersey, die voorbij Amboy in den Oceaan valt, en door de baai van dien naam, tusschen New Jersey en Long Island stroomt. 2. Heuvels aldaar, gr. Middlesex. 3. N. Amer. vlek aldaar, gr. Somerset, aan de Raritan.

RAS, Arab. vlek in het land der Wachabiten. 2. Beteekent *voorgebergte*, en wordt bij verscheidene kapen gevoegd.

RAS (PASSAGE DU), rotsige en ondiepe straat, tusschen het Fr. eil. Sains en den vasten wal bij Brest.

RAS D'ALDERNEY of *de Blanquert*, kleine straat, tusschen het Fr. eil. Alderney en kaap La Hogue. Oostwaarts ligt Ras de Gateville.

RAS EL KHYMA, Arab. stad, lands. Hedsjas, op het vaste land, met de beste haven van de kust, voorheen van veel belang, doch door de Engelschen in 1809 verwoest, en de arsenalen en schepen verbrand. 73. 6. L. en 25. 49. N. B.

RAS ELLIN, Afr. kaap in de Roode zee, de N. O. punt der Onklare baai.

RAS ALGAT, Arab. kaap, bij Muskat.

RAS ASSIS, Arab. kaap in de Roode zee.

RAS BATDAUD, Arab. kaap bij Stud Zoar.

RAS BEILAUL, kaap in de Roode zee, aan de kust van Abyssinië.

RAS BUNDER BULAUL, Arab. kaap van Abyssinië.

RAS CAMUZAR, Afr. kaap van Tunis, tegenover Sardinië.

RAS DFULFAR, kaap in Arabië, lands. Oman.

RAS FIRMAH, kaap aan de N. punt der baai Asab of Sabac, in de Roode zee.

RAS GAHAZ, kaap aan de baai van Dschidda, in het Arab. lands. Hedsjas.

RAS EL HAD, kaap in het Arab. lands. Oman, het einde van het Schiorm geb.

RAS HELI, kaap in de Roode zee, op de grenzen van 't Arab. lands. Yemen.

RAS HOVI, kaap in de Roode zee, niet ver van Suakim.

RAS IGGIDID, zie Gidid.

RAS KALHAT, kaap in het Arab. lands. Oman.

RAS KUSSA, kaap in de Roode zee, bij de Amfila eil.

RAS AL MAHBEES, kaap aan de W. kust van Arabië, in de Roode zee. 32. 18. N. B.

RAS MOHAMMED, kaap in de Roode zee, de Z. punt van het voorgebergte van den Sinaï. 27. 54. N. B.

RAS MUSANDON, kaap aan de Perz. golf. 73. 15. L. en 26. 14. N. B.

RAS AL NASHEF, Egypt. kaap in de Roode zee. 23. 16. N. B.

RAS PORTLAND, rotsen bij het Eng. eil. Portland.

RAS RATTAH of *Zusterbergen*, kaap aan de golf van Perzië in Arabië.

RAS ROHRA of *Sarbu*, rotsen in de Roode zee, bij de Amfila eil.

RAS ROUZE, kaap aan de O. kust van Arabië. 21. 55. N. B.

RAS SEM, Afr. plaats aan de kust van Barca, met eenige oudheden.

RAS ULAIN of *Resaina*, Turk. Aziat. dorp, prov. Bagdad.

RAS VIRE, kaap aan de Z. kust van Arabië, het uiteinde der baai van Curia Muria 17. 25. N. B.

RAS ZAFRANE, Egypt. kaap in de Roode zee; 11 m. Z. Z. O. van Suez.

RASA, klein eil. in den Ind. Oceaan, bij de O. kust van Afrika. 17. 8. Z. B.

RASAIN, Perz. dorp in Farsistan; 40 mij-

mijlen N. W. van Shiras.

Rasay, zie Raasay.

Rasbuten of *Rajpoots*, de oorlogsstam der eigenlijke Hindo's, in de Westelijke gebergten der prov. Ajmeer wonende, en onder eenen eigenen raja levende. Het is een oorlogsvolk, dat 15,000 man paarden- en voetvolk, met 220 stukken geschut, op de been kan brengen. Zij zijn meestal bondgenooten; doch sommigen staan op zichzelven, of zijn den Hernhutters of Engelschen cijnsbaar.

Raschau, Saks. dorp, Erzgebergte. 2. R. of *Rassaga*, een der Rus. Kurilische eil. 3. Zie Grünstädtel.

Rascheiao, Turk. Aziat. vlek, prov. Damascus.

Raschenberg zie Deisendorf.

Raschnia, Turk. vlek, sandschakat Aladscha-Hissar, aan den weg op Belgrado.

Raschunpur, dorp in Beludschistan, distr. Hurrund Dajel.

Rascht Husum, zie Rescht.

Raseb, versterkte bergpas in de Aziat. bergen van Groot Bucharijë; 55 mijlen O. van Samarcand.

Raseborg, Rus. zeehaven in Finland; 10 mijlen Z. O. van Abo.

Rasec, Perz. dorp van Segistan; 20 mijlen Z. W. van Zareng.

Rasendorf, Beij. dorp, Opper Mainkreits, landger. Calmbach.

Rasgill, Eng. dorp in Westmoreland.

Rasgonowsk, Rus. Aziat. dorp, gouv. Irkutzk.

Rasgrad, zie Hesar-grad.

Rashauua of *Raschua*, een der Kurilische eil., door de straat Nadeshda, van Matua, en door die van Srednoi gescheiden, ten N. bergachtig en zoo steil, dat het land geheel ontoegankelijk is, maar ten Z. W. vlak, met berken-, elzen- en andere boomen vossen en vogels. Golownin vond hier eene Kurilische plaats van 19 hutten, waarin de inw. van de jagt leefden. 170. 29. L. en 47. 48. N. B.

Rashalt, Zweed. dorp, Jönköpingslän, geboorteplaats van den natuurkundigen Linneus.

Rashid, klein Afr. distr. in Sennaar, bij de grenzen van Abyssinië; 11 mijlen N. W. van Ras-el-Feel.

Rashley, Eng. dorp, gr. Devon.

Rashton, Eng. dorp, gr. Shrop.

Rasiculmo, kaap aan de N. kust van Sicilië. 30. 35. L. en 38. 18. N. B.

Raska, tak van de Maritza in Eur. Turkije.

Raskill, Eng. dorp, gr. York.

Raskojezy, vlek in Klein Walachië.

Rasky, vlek in het Militair distr. Carlstadt, zetel van eenen bisschop.

Rasluk, Turk. vlek op 't schiereil. Gallipoli.

Rasnes, Fr. vlek, dep. Orne, arr. Argentau, met 2230 inw.

Rasna, Rus. meer, gouv. Witebsk.

Raspadara, riv. in de Z. Amer. prov. Choco, welke de Rio Noanama en Rio San Juan, met elkander vereenigt.

Raspberry, klein eil. aan de N. Amer. N. W. kust, door Vancouver ontdekt. 248. L. en 54. 3. N. B.

Raspo, Illyr. vlek, kreits Istrië.

Rassdorf, Keur-Hes. dorp, prov. Fulda, met 870 inw.

Rassendorf, zie Derecske, No. 2.

Rassim, lands. in het land van Barka, in het N. van Afr.

Rassowa of *Riszovat*, Turk. stad, prov. Silistria.

Rassolain, Resaina, daarna *Thesiopolis*, Turk. stad, prov. Rakka, met de puinhoopen van eenen heerlijken tempel in eene vlakte, door meer dan 300 bronnen bespoeld.

Rast, Bad. dorp, Zeekreits.

Rastadt, Bad. ambt, Murg- en Pfinzkreits, met 11,160 inw. 2. Landambt, met 10,390 inw. 3. Hoofdpl. van voorn. ambt, aan de Murg, met wallen, 4 poorten, 3 voorsteden, een kasteel op eene hoogte, 5 kerken, een gymnasium, een hospitaal en 4,200 inw., die eene staalfabr., fabr. van tabaksdoozen, cichorei, linnen, kousen, rijtuigen, geweren en instrumenten, zaag- en gipsmolens, en aanzienlijken handel hebben. Ook zijn er jaarmarkten en gezondheidsbronnen, benevens een badhuis. 25. 48. L. en 48. 50. N. B.

Rastede, Oldenb. ambt en dorp, kreits Neuenburg.

Rastenberg, stadje in Saksen-Weimar, ambt Buttstedt, met 1000 inw. 2. Vervallen Beij. vesting, Isarkreits. 3. Zie Rastenfeld.

Rastenburg, Pruis. kreits, regdst. Koningsberg, op 14½ V. M., 25,450 inw. bevattende, door de Alle en Guber bespoeld, met vele meren en bosschen, doch niet onvruchtbaar. 2. Stad in voorn. kreits, aan de Guber, met muren, een kasteel, 4 kerken, een luth. gymnasium, een hospitaal en 2300 inw., laken- en hoedenfabr., kopersmederijen en linnenhandel hebben. 39. 2. L. en 54. 4. N. B.

Rastenfeld, Oostenr. vlek, land onder de Ens, kwartier Boven den

Mann-

Mannhartsberg.
RASTHORP, Eng. dorp in Yorkshire.
RASTICO HARBOUR (GRAND), N. Amer. baai in de golf van St. Lourenz, aan de N. kust van het eil. St. John.
RASZEN, zie Raitzen.
RASZINA, dorp in Hong. Croatië, kom. Kreuz, met een slot.
RASZKOWO, Pool. stadje, regdst. Posen.
RASZKA, gedeelte van het Siberisch gebergte, tusschen 94. en 100. L.
RASZWOR, Oostenr. dorp in Stiermarken, kreits Cilli.
RAT, klein O. Ind. eil., aan de kust van Sumatra; 3 mijlen W. van fort Marlborough in Bencoolen. 2. Riv. in het N. W. gebied van de N. Amer. Rep., in Red Lake vallende. 3. Eng. eil. in 't kanaal van St. George. 4. W. Afr. eil. in Arguin baai.
RATAN, goede Zweed. zeeplaats in Umea-län, eene der beste havens van Westerbotten. 63. 59. N. B.
RATBY, Eng. dorp, gr. Leicester.
RATCLIFF, Eng. dorp, gr. Lancaster. 2. Eng. dorp, gr. Nottingham. 3. R. of *on Soare*, Eng. dorp, gr. Nottingham.
RATCLIFFE, Eng. vlek, gr. Middlesex, met 7000 inw. 2. R. *upont Trent*, Eng. dorp, gr. Nottingham, met 950 inw. 3. R. *Caley* en R. *On Wreak*, 2 Eng. dorpen, gr. Leicester.
RATEBA, Arab. kaap, aan de golf van Dschidda.
RATES, Port. dorp, prov. Entre-Minho en Douero.
RATGUR, O. Ind. stad prov. Malwah.
RATHANGAU, Ier. dorp, gr. Kildare.
RATHBY, 2 Eng. dorpen, gr. Lincoln en Leycester.
RATHCORMICK, Ier. vlek, gr. Cork.
RATHEIM, Pruis. vlek, regdst. Aken.
RATHEN, Schot. kerspel, gr. Aberdeen, met 1750 inw.
RATHENAU, Pruis. stadje, regdst. Potsdam, met eene steenen brug over de Havel, fabr. en 4,050 inw.
RATHER, Eng. riv., gr. York.
RATHFRYLAND, Ier. vlek, gr. Down.
RATHHAUSBERG, 8,126 voeten hooge berg der Norische Alpen, in den Oostenr. kreits Salzburg.
RATHKKEALE, Ier. dorp, gr. Limmerick.
RATHLIN ISLAND, visschers eil. aan de N. kust. 11. 40. L. en 52. 20. N. B.
RATHMILL, Eng. dorp, gr. York.
RATHMINES, Ier. dorp, bij Dublin.
RATHMOGLAN, Ier. dorp, gr. Waterford.
RATHO, Schot. kerspel en dorp, gr. Mid-Lothian, met 1000 inw.
RATHSBERG, Beij. D., Rezatkreits.
RATHVEN, Schot. kerspel, gr. Banff, met 4,400 inw., en het dorp Porthsay.
RATIBOR, zie Rattibor.
RATIBORZICZE, Boh. bergstad, kreits Tabor, met 800 inw. en eene zilvermijn.
RATICANE, Nap. dorp in Calabrië Ultra, met sterke vlasteelt.
RATINGEN, Pruis. stad, regdst. Dusseldorp, met 1670 inw., papiermolens, tigchelövens, katoenspinnerijen, enz.
RATLOLOW, O. Ind. haven, prov. Guzeratte.
RATKO, Hong. dorp, kom. Gömör.
RATLEY, Eng. dorp, gr. Buckingham.
RATLINGCOURT, Eng. dorp, gr. Kent.
RATMONOF, kaap op het Jap. eil. Sachalië, op 50. 48. N. B.
RATNO, Rus. stadje, gouv. Volhynië.
RATOATH, Ier. stad, gr. Meath.
RATONES, Z. Amer. eil. in den mond van de Rio de la Plata, bij Monte Video.
RATORDILLO, Spaan. dorp, prov. Salamanca.
RATOYA, O. Ind. riv., distr. Purneah.
RATSCHA of *Ratzka*, Oostenr. dorp der Slavonische Militairgrenzen, op een eil. in de Save, en op de grenzen van Bosnië en Servië.
RATSCHACH, Illyr. D., kr. Neustädtl.
RATSCHKA, Rus. riv., gouv. Perm.
RATSCHITZ, Morav. dorp, kr. Brunn.
RATSCHKOW, Rus. stadje, gouv. Podolië, aan den Dniester, met 1600 inw.
RATT, N. Amer. eil., aan de Z. kust van Terreneuve.
RATTAN of *Ruattan*, N. Amer. eil. in de baai van Honduras, bij Guatimalo. 16. 23. N. B. 2. Eng. dorp, gr. Sussex.
RATTAY, Boh. D., kreits Kaurzim.
RATTE, tak der Hase in Oldenburg.
RATTELSDORF, Beij. D., Op. Mainkr.
RATTEN, D. in Stiermarken, kr. Brück.
RATTENBERG, Tyrol. stadje, kreits Schwaz, aan de Inn, met 900 inw. en eene kopermijn.
RATTENDON, Eng. dorp, gr. Essex.
RATTEN EILAND, zie Krisei.
RATTENNEST, Austr. eil. aan de W. kust van Nieuw Holland.
RATTENROW, Eng. dorp, gr. Northumberland.
RATTERY, Eng. dorp, gr. Devon.
RATTIBOR of *Ratibor*, Pruis. vorst. en kreits, regdst. Oppeln, de laatste die de westelijke helft van het eerste bevat, heeft 43,000 inw., is heuvelachtig, en door den Oder bespoeld; deels vruchtbaar, deels koud, vochtig en zandig, met genoegzaam hout, veel koren en vlas, middelmatige veeteelt, garenspinnerijen, linnenweverijen, looijerijen, ijzer-

ijzermijnen, enz. 2. Hoofdstad aan den linker oever van den Oder, die hier bevaarbaar wordt, met muren, 3 poorten, 6 roomsche, 1 luth. kerk, 2 hospitalen, 3,860 inw., lakenweverijen, kousenfabr., handel, enz. 35. 49. L. en 50. 2. N. B.

RATTLESDEN, Eng. dorp, gr. Suffolk.

RATTLESNAKE FORK, tak der N. Amer. riv. Paint creek, prov. Ohio. 2. R. *Island*, groep kleine eil. der N. Amer. Rep., in het meer Erie.

RATTLINGHOPE, Eng. dorp, gr. Shrop.

RATTMANSDORF, zie Radmansdorf.

RATTOLAW, O. Ind. zeehaven, prov. Guzeratte, aan de golf van Cambaye. 90. 1. L. en 22. 3. N. B.

RATTONEAU, klein Fr. visschers eil., tegenover Marseille, dep. Rhône.

RATTRAY, Schot. kerspel, gr. Perth.

RATTRAY HEAD, gevaarlijk Schot. voorgebergte, gr. Aberdeen, laag en ver in zee uitgestrekt. 57. 32. N. B.

RATYB, Eng. dorp, gr. Leycester.

RATZ, Oostenr. stadje, Land Beneden de Ens.

RATZEBUHR, Pruis. stadje, regdst. Cöslin, met 1200 inw. en lakenweverij.

RATZEBURG, vorst. in en W. gedeelte van het gr. hert. Strelitz, op de grenzen van Laueuburg en het Ratzeburger meer, met 11,750 inw. 2. Deen. ambt in het hert. Lauenburg, met 12,200 inw. 3. Deen. stadje, hoofdst. van het hert. Lauenburg, de zetel der regering, op een eil. in het meer van dien naam, goed gebouwd, met 2000 inw. en handel. De Domhof en Palmberg, twee gedeelten van deze stad, behooren aan bovengenoemd vorstendom.

RATZENBURG, zie Radzanow.

RATZERSDORF, Hong. dorp, kom. Presburg.

RATZKEVE of *Raitzenmarkt*, Hong. vlek, kom. Pesth, op het eil. Tschepel.

RATZ PECSKA, Hong. dorp, kom. Arad.

RAZA, Oostenr. eil. in Dalmatië, kreits Zara.

RAU, klein N. Amer. eil., aan de O. kust van Terreneuve.

RAUBACH, Pruis. D., regdst. Coblentz.

RAUCHE SAUVE, zie Chaumerac.

RAUCHENKATSCH, Illyr. dorp, kreits Villach.

RAUCHOWAN, RACHOWAN, Morav. vlek, kreits Znaïm, met 800 inw.

RAUCOURT, Fr. vlek, dep. Ardennes, arr. Sedan, met 1400 inw.

RAUDAH, zie Rodda.

RAUDEN, Pruis. stad, regdst. Oppeln.

RAUDERSIDE HILL, Eng. dorp, gr. Cumberland, aan de Peterel.

RAUDNA, zie Borowa.

RAUDNITZ, Boh. stadje, kreits Rakowitz, aan de Elbe, met 1960 inw.

RAUDZEN, Pruis. dorp, regdst. Oppeln.

RAUENBERG, Bad. D., Neckarkreits.

RAUENSTEIN, dorp in Saksen-Meiningen, met 400 inw.

RAUENTHAL, Nas. D., ambt Eltville.

RAUERZHOFEN, Beij. dorp, Opper Donaukreits, aan de Utschel.

RAUHENSTEIN, zie St. Helena.

RAUIGHUR, O. Ind. stad, prov. Ajmeer.

RAUKOKE, een der Kurilische eil.

RAUMARIGE, zie Romerige.

RAUMBHEIR, O. Ind. stad, prov. Khandesh.

RAUMO, RAMEO, Rus. stadje, prov. Finland, met 1670 inw.

RAUNDS, Eng. dorp, gr. Northampton, met 1100 inw.

RAUNEBURG, zie Rumburg.

RAUNISCHE BERGEN, zie Runen.

RAUNS, Beij. dorp, Op. Donaukreits.

RAURA, O. Ind. vlek in Nepaul.

RAURIS, Oostenr. vlek, land Boven den Ens, kreits Salzburg, met 1620 inw.

RAUSARD, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Charleroi, met 1450 inw.

RAUSCHE, Pruis. D., regdst. Liegnitz.

RAUSCHENBACH of *Ruszbach*, Hong. dorp, kom. Zips, uit 2 gemeenten bestaande, in *Opper R.*, met 630 inw. en *Neder R.*, met 900 inw., onderscheiden.

RAUSCHENBERG, Keur-Hes. ambt en stad, prov. Opper Hessen, met 1200 inw.

RAUSENBRUCK, STRACHOTICE, Morav. vlek, kreits Znaïm, met 700 inw.

RAUSSNITZ, Morav. vlek, kreits Brünn.

RAUTEN, zie Rauden.

RAUTENBURG, Pruis. dorpje, regdst. Gumbinnen, met 150 inw.

RAUWA, zie Ravey.

RAUWERT, Nederl. dorp, prov. Vriesland, arr. Sneek, grietenij Rauwerdesheim, met 500 inw.

RAUZAH, Fr. stadje, dep. Gironde.

RAVA, Turk. stad, sands. Nicopoli, aan den Donau, met 2000 inw.

RAVEL WATER, Ier. riv. in 't gr. Antrim, valt in de Mayne.

RAVELLO, Nap. stadje in Principato Citeriore, met 1700 inw. en eenen bisschop.

RAVANUSCO, Sicil. stad, intend. Calatanisetta.

RAVELY, Eng. dorp, gr. Huntingdon.

RAVEN (POINT), landpunt aan de N. zijde van den ingang der Iersche haven Wexford. 11. 6. L. en 52. 23. N. B.

RAVENDALE, Eng. dorp, gr. Lincoln.

RAVENFIELD, Eng. dorp, gr. York.

RAVENGLASS, Eng. zeevlek, gr. Cumberland, met visscherij en scheepvaart.

RAVENHALL, Eng. dorp, gr. Essex.
RAVENINGHAM, Eng.dorp,gr.Norfolk.
RAVENNA, legatie of prov. van den Kerk. Staat, op 42½ V. M. 123,800 inw. bevattende, geheel vlak, met weinige heuvels, moerassen en zoutmeren, doch met eenen zeer vruchtbaren grond, die koren, maïs, peulvruchten, hennep, vlas, meekrap, saffraan, wijn, olie, fijne vruchten, zijde enz. geeft. 2. Hoofdstad der prov., zetel der regerings-collegiën en van eenen aartsbisschop, in een moerassig oord, met muren omringd, heeft eene groote markt, slechte straten, eene schoone hoofdkerk, 21 andere kerken, waarvan eene het praalgraf van den dichter DANTE heeft; 17 kloosters, een hospitaal, weeshuis, bibliotheek, een aartsbisschoppelijk seminarium, vele schoone schilderstukken in de kerken, een museüm en 16,000 inw., die van de zijdeweverij, eenige handwerken, wijnbouw en een weinig handel bestaan. Er is eene kleine haven, die alleen door visschers bezocht wordt. 29. 51. L. en 44. 25. N. B. 3. N. Amer. stad, prov. Ohio, hoofdstad van het gr. Portage, aan de Cuyahoga, met wolfabr. 41. 11. N. B.
RAVENSBURG, Wurt. ambt, Donaukreits, op ruim 8 V. M. 19,400 inw. 2. Hoofdstad, met muren en torens, 3 voorsteden, eenige kerken, een hospitaal, tucht-, werk- en ziekenhuis, en 3,580 inw., die fabr. van wollen stoffen, smederijen, glasblazerijen, papier-, zaag-, vol- en pelmolens, wijn- en landbouw en handel hebben. De beide baden, de kapel onder Schloszberg en de Rammer-machine zijn merkwaardig. 27. 17. L. en 47. 47. N. B.
RAVENSBURN, Eng. riv., gr. Kent.
RAVENSCROFT, Eng, dorp in Cheshire.
RAVENSDEN, Eng. D., N.O. van Bedford.
RAVENSFIELD, Eng. dorp, gr. York.
RAVENSGLASS, Eng. D., gr. Cumberland.
RAVENSTEIN, Nederl. stadje, prov. N. Braband, distr. 's Hertogenbosch, met 2 kerken, eene latijnsche school en 800 inw.
RAVENSTHORPE, Eng. dorp, gr. Northampton, bij Daventry.
RAVENSTONDALE, Eng. dorp, gr. Westmoreland.
RAVENSTONE, Eng. D., gr. Leicester.
RAVENTON, Eng. D., gr. Buckingham.
RAVESTEINS, zie Rabasteins.
RAVESTON, Eng. D., gr. Buckingham.
RAVETNELLORE, O. Ind. stad, prov. Karnate.
RAVEY, beroemde O. Ind. riv., de *Hydraotes* der Grieken, ontspringt in de O. bergen van Casjemir, stroomt Z. W. waarts voorbij de stad *Lahore*, neemt de Jhylum en Chunab op, krijgt verschedene mijlen in de breedte, en valt even beneden Moultan in den Indus.
RAVIERES, Fr. stadje, dep. Yonne, arr. Tonnerre, met 1100 inw.
RAVILPANDY, Ind. stad, prov. Punjab.
RAVIZA, Turk. stad in Dalmatië, aan de grenzen van den kreits Ragusa.
RAVRAGARA, Illyr. vlek, kreits Fiume.
RAWA, 2 takken van den Weichsel; de eene valt in Polen, tegenover Wyszogrod, in den Weichsel, de andere in den Galicischen kreits Bochnia. 2. Pool. stad, waiw. Masovië, met 2000 inw., 6 kerken en kloosters. 3. Pool. stadje, waiw. Lublin. 4. R. of *Ruska*, Galicische stad, kreits Zolkiew. 5. Stad op het O. Ind. eil. Java. 6. Zie Ravey.
RAWAAD, O. Ind. stad der Seiks, prov. Lahore. 89. 58. L. 33. 5. N. B.
RAWAK, klein eil. in de Stille Zuidzee, bij Nieuw Guinea, aan de kust van Waygioe, waarvan het eene haven vormt. 149. 1. L. 0. 3. N. B.
RAWANKRAD, meer in de bergen van Thibet, N. van den Himmalaya, heeft gemeenschap met het meer Mansorawer, en geeft den oorsprong aan de riv. Sutelege. In deszelfs nabijheid is de berg Cailas, beroemd in de mythologie der Hindo's.
RAWANS-HEAD of *Roode zee*, meer in Thibet, door de Hindo's voor heilig gehouden.
RAWAY, N. Amer. dorp en riv. in New Jersey.
RAWCLIFFE, Eng. vlek in Yorkshire, met 1150 inw. Bij hetzelve ligt *Neder Rawcliffe*, met 500 inw. 2. *Opper* R., Eng. dorp, gr. Lancaster.
RAWDE, Arab. stad, land der Wachabiten.
RAWDON, Eng. vlek in Yorkshire, met 1450 inw. 2. Vlek in Nieuw Schotland, gr. Halifax. 3. N. Amer. vlek in Opper Canada, Midland distr.
RAWEE, zie Ravey.
RAWI, Aziat. riv. in Afghanistan, prov. Multan.
RAWICZ, Pruis. stadje, regdst. Posen.
RAWIL PINDEE, zie Pindie Makoulth.
RAWKA, tak van de Bzura in Polen.
RAWMARSH, Eng. dorp, gr. York.
RAWNETH, Eng. dorp, gr. Essex.
RAWSTON, 2 Eng. dorpen, gr. Derby en Dorset.
RAWTHWATE, Eng. dorp, gr. Cumberland.
RAXENDORF, Oostenr. vlek, land Boven den Mannhartsberg.

RAY, Fr. vlek, dep. Opper Saône arr. Gray, met 520 inw. 2. Kaap aan de Z. W. kust van Terreneuve.

RAYA, riv. aan de W. kust van Java, die op 125. 16. L. 7. 27. Z. B. in zee valt.

RAYAS, zie Guanaxihato.

RAYBAUGH, O. Ind. distr. der Mahratten, prov. Bejapore, met de hoofdstad van dien naam, op 92. 46. L. 16. 46. N. B.

RAYDON, Eng. dorp, gr. Suffolk.

RAYE (KAAP), landpunt aan de W. kust van Terreneuve, welke de golf van St. Lourenz vormt.

RAYESLEY, Eng. dorp, gr. Shrop.

RAYGERN of *Reghrad*, Morav. vlek, kreits Brünn, aan de Schwartze.

RAYGHAUT, O. Ind. stad, prov. Lahor.

RAYGROD, Pool. stadje, waiw. Augustowo, met 1000 inw. 40. 21. L. 53. 43. N. B. 2. Rus. stadje, gouv. Kiew.

RAYLEIGH, Eng. dorp, gr. Essex.

RAYMOND, N. Amer. dorp, prov. New Hampshire, gr. Rockingham; 900 inw. 2. Dorp der N. Amer. Rep., prov. Maine, gr. Cumberland, met 850 inw.

RAYNE, Schot. stadje, gr. Aberdeen.

RAYNE PARVA, Eng. D., gr. Essex.

RAYNHAM, N. Amer. vlek, prov. Massachusetts, gr. Bristol, aan de Taunton, met 4 latijnsche scholen, smederijen, zaagmolens, en 1200 inw.

RAYPELLY, O. Ind. stad der N. Circars.

RAYPOOR, O. Ind. vlek in Lahore.

RAYSTOWNBRANCH, tak van de Susquehannah in de N. Amer. prov. Pennsylvanië.

RAYTAROWYCE, Galic. dorp, kreits Przemysl.

RAYTON, Eng. dorp, gr. Nottingham.

RAYUN, Perz. dorp, prov. Kerman. 73. 57. L. 29. 25. N. B.

RAZ, *de woorden, die hier niet gevonden worden, zoeke men op* RAS.

RAZ-AT, Afr. kaap aan de N. kust. 39. 97. 43. L. 33. 4. N. B.

RAZ-BLANCHARD (KAAP DE LA HOUCE) en RAZ DE COMARTON, 2 kapen van N. Frankrijk, W. van Cherbourg.

RAZENRIED, Turk. dorp, Donaukreits, met 600 inw.

RAZKEVE, zie Raskeve.

RAZI, Pool. stadje, waiw. Plock.

RAZO, zie kaap Race.

RAZOR ISLAND, klein eil. aan de kust van Brazilië; 4 mijlen Z. van Rio-Janeiro.

RAZZE, Turk. Aziat. sandschakat, prov. Damaskus, het Z. W. deel van Palestina, in het binnenland, met bergen, doch aan de zee deels zandig, en deels vruchtbaar, door de Nahr-el-Abia, Nahr-Besor, enz. bespoeld, en door aanzienlijke Arabische stammen bezocht. 2. R. of *Gahze*, zie Gaza.

RCHON, Rus. dorp in Circassië; woonplaats van de Ossiten.

RE, ISLE DE RÉ of *Rhé*, eil. aan de Fransche kust, dep. Neder Charente, tegenover Rochelle, $2\frac{1}{3}$ V. M. groot, met 17,000 inw., veel rum, hout en ijzer; en met de sterke stad St. Martin, het fort de la Prée, 7 dorpen en eenen vuurtoren.

REA, Eng. dorp in Cornwallis. 2. Eng. riv., gr. Stafford en Worcester, die bij Yarnton Hall in de Tame valt.

READ, Eng. dorp, gr. Lancaster.

READE, baai aan de W. kust van 't W. Ind. eil. Barbados, tusschen Old Town en Speights Town.

READFIELD, N. Amer. vlek, prov. Maine, gr. Kennebeck, met 1400 inw.

READING, goed gebouwde Eng. hoofdstad van het gr. Berks, op 2 hoogten, aan de Kennet en de Theems, in een fraai oord, met 3 kerken, eene latijnsche school, verscheidene bedehuizen, en 10,000 inw., die zeildoek, paklinnen, gaas, enz. vervaardigen, en in koren, mout, meel en ijzerwaren handelen. 2. N. Amer. vlek, prov. Vermont, gr. Windsor, met 1550 inw. 3. Vlek aldaar, prov. Massachusetts, gr. Middlesex, met 2250 inw. 4. Vlek aldaar, prov. Connecticut, gr. Fairfield, met 1750 inw. 5. N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. Steuben; 1200 inw. 6. N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, gr. Adams, met 750 inw. 7. Vier N. Amer. vlekken in de prov. Ohio, gr. Butler, gr. Fairfild, gr. Hamilton, gr. Kerry. 8. N. Amer. stad, hoofdstad van het gr. Berks in Pennsylvanië, zeer bloeijend, aan de Schuylkill, met een raadhuis, 4 kerken voor onderscheidene gezindten, eene akademie, bank, gevangenis, en 3,560 inw., die hoeden- en andere fabr., wolspinnerijen en weverijen, volmolens, week- en jaarmarkten hebben. 9. R. of *South Reading*, N. Amer. vlek, prov. Massachusetts, gr. Middlesex.

READINGTON, RIDDENTON, N. Amer. vlek, prov. New Jersey, gr. Huntingdon, met 1800 inw.

READSBOROUGH, N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, gr. Clearfield.

READSDALE, Eng. dal, gr. Northumberland.

READY, Ier. vlek, gr. Armagh, met loodmijnen.

READYVILLE, N. Amer. vlek, prov. Tennessee, gr. Rutherford.

RE-

REAH, Turk. Aziat. vlek, pachalik Aleppo, met veel heerlijke olijven.

REAL, Z. Amer. volkplanting in Nieuw Granada, prov. Maracaïbo, aan de kust der riv. Masparo. 2. Zwits. dorp, kanton Uri. 3. Drie Fr. dorpen, dep. O. Pyreneën, Seine, Oise en Tarn.

REALEJO, N. Amer. stad van Guatimalo, prov. Nicaragua, aan de Stille Zuidzee, en eene riv. van dien naam, met eene goede scheepstimmerwerf en haven. 299. 56. L. 12. 45. N. B. 2. Klein eil. in de Stille Zuidzee, bij de kust van Popayan. 4. 16. N. B. 3. Spaan. dorp in Andaluzië, nabij Seville.

REALVILLE, zie Française.

REARSBY, Eng. dorp, gr. Leicester.

REAY, Schot. vlek, gr. Sutherland, met 800 inw.

REART, Fr. riv., dep. O. Pyreneën.

REBAIS, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Doornik, met 800 inw.

REBAIS, Fr. stad, dep. Seine en Marne, arr. Rosoy met 1250 inw.

REBEQUE, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, arr. Nivelles, met 1460 inw.

REBECCO, dorp in Modena, hert. Reggio, niet ver van de Tossobio.

REBORDAES, Port. dorp, prov. Tralos-Montes.

REBORDANOS, Port. dorp, prov. Tralos-Montes.

RECANATI, stad en bisdom in den Kerkelijken Staat, legatie Macerata, op eenen berg, met 4,000 inw., eene hoofd- en 8 andere kerken, vele kloosters, haven, jaarmarkten en handel. 31. 13. L. 43. 26. N. B.

RECARDAES, Port. vlek, prov. Beira.

RECCO, Sard. vlek, hert. Genua, aan de zee, met 1660 inw., linnen- en oliehandel en wasbleekerij.

RECENA, Spaan. vlek, prov. Jaen.

RECEY SUR OURCE, Fr. vlek, dep. Côte d'Or, met 900 inw.

RECHAN, zie Rehan.

RECHBERG (HINTER EN VERDER), 2. Oostenr. vlekken, land Beneden den Ens, kwart. Boven den Mannhartsberg.

RECHBERGHAUSEN, Wurt. dorp, Donaukreits, met 700 inw.

RECHE, Eng. marktvlek, gr. Cambridge, met 1000 inw.

RECHERCHE (ARCHIPEL DE LA), groep eil., die zich 42 mijlen ver, langs de kust van Nieuw Holland, ten Z. van Nuytsland uitstrekken, tusschen 33. en 34. Z. B., en den naam van het schip van D'ENTRECASTEAUX ontleende. 2. Austr. baai aan den ingang van het kanaal d'Entrecasteaux, op Van Diemensland. 3. Een der Koningin Charlottes eil. 4. Zie Kermandec archipel.

RECHECOURT, Fr. vlek, dep. Meurte, arr. Sarburg, met 1600 inw.

RECHNITZ, Hong. vlek, kom. Eisenburg, met 2200 inw. en wijnbouw.

RECHTAL, Nederl. dorp, gr. hert. Luxemburg, arr. Neufchatel; 150 inw.

RECHTENBACH, Beij. D., Rijnkreits.

RECHTEREN, Nederl. kasteel, prov. Overijssel, nabij Zwol.

RECHTNAH, Ind. distr., prov. Lahor.

RECIFE, zie Fernambuco.

RECINETUM, zie Recanati.

RECKA, zie Fiume.

RECKEL, Nederl. pl. in W. Vlaanderen.

RECKENBERG, Han. ambt, vorst. Osnabrug, met 6000 inw.

RECKENDORF, Beij. D., Ned. Mainkreits.

RECKENITZ, riv., tusschen Mecklenburg-Schwerin en Pommeren, die in de Oostzee valt, en tusschen genoemde landen tot grensscheiding verstrekt.

RECKLINGHAUSEN, Pruis. kreits en heerl., regdst. Munster, op $11\frac{1}{2}$ V. M. 38,400 inw. bevattende; vlak, met eenige heuvels, door de Lippe en Emster bespoeld, veelal vruchtbaar, met landbouw, veeteelt, linnenweverijen, garenspinnerij en ijzermijnen. 2. Hoofdstad van genoemde heerl., bij Dortmund, aan de Lippe, met 2300 inw. en linnenweverij.

RECKNITZ, vlek in Meklenb.-Schwerin, ambt Gustrow, met 1000 inw. 2. Zie Reckenitz

RECKUM, Han. dorp, hert. Bremen, met 500 inw. en veel scheepvaart.

RECOARO, Lomb. Ven. vlek, gouv. Venetië, legatie Vicenza.

RECOGNE, Nederl. dorp, groot hert. Luxemburg, arr. Neufchatel; 500 inw.

RECOLOGNE, Fr. dorp, dep. Doubs.

RECOUVRANCE, zie Brest.

RECOUCE, tak der Fr. riv. Loire, dep. Saône en Loire.

RECSE, zie Ratzersdorf.

RECULET, hoogste spits van de Jura, 5,310 voeten hoog.

RECULVEN, Eng. dorp, gr. Kent, door 't riv. Yenlade van het eil. Thanet gescheiden. Hier wil men dat eens de koningen van Kent woonden.

RED BANK, N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, gr. Armstrong, met 950 inw. 2. N. Amer. vlek, prov. New Jersey, gr. Gloucester. 3. N. Amer. dorp, prov. Z. Caroline, distr. Colleton.

RED BAY, N. Amer. baai, aan de Z. kust van Labrador. 321. 36. L. 51. 50. N. B. 2. Baai aan het N. gedeelte van de Buffel's baai, aan de Z. kust van Massachusetts in Amerika.

RED BLUFF, N. Amer. dorp, prov. Mississippi, gr. Claiborne.

REDBROOK, N. Amer. riv., prov. Massachusetts.

REDBUD, tak van de N. Amer. riv. Illinois.

RED CEDAR LAKE, N. Amer. meer, bij den oorsprong van den Mississippi. 282. 58. L. 47. 38. N. B.

RED DEER RIVER, N. Amer. riv., die in het meer Etawwemahmeh ontspringt, en in het Red Deer Lake valt, dat anders ook wel klein Winnipeg meer genoemd wordt, door welke zij stroomt, tot zij op 52. 15. N. B. door de riv. Dauphin, in het meer Winnipeg valt.

RED FLAGGY BAY, baai aan de N. kust van het eil. St. Christoffel.

RED-HEAD, Schot. kaap, gr. Angus.

RED-HOOK, N. Amer. dorp, prov. Nieuw York, aan de Hudson.

RED HOUSE, N. Amer. dorp, prov. N. Carolina, gr. Cashwel.

RED ISLAND, 2. N. Amer. eil. bij de kust van Labrador. 221. 56. L. 43. 45. N. B., en bij de W. kust van Terreneuve. 48. 35. N. B.

RED LAKE, N. Amer. meer, op 282. 36. L. 47. 40. N. B.

RED LION, N. Amer. vlek, prov. Delaware, gr. Newcastle, met 900 inw.

RED POINT, kaap op de O. kust van Nieuw Holland. 168. 42. L. 34. 33. Z. B.

RED RIVER, N. Amer. riv., die in Kentucky ontspringt, en in Cumberland in de Tennessee valt. 2. N. Amer. riv. van Opper Canada, valt in het Bovenmeer. 3. N. Amer. riv., gr. Kentucky, valt in de Cumberland. 4. Riv. in Canada, die in de Utawas valt. 5. Groote N. Amer. rivier in Louisiana, die op 372. L. 35. N. B. ontspringt, en op 288. 38. L. 31. 15. N. B. in den Mississippi valt.

RED-SHOAL, N. Amer. dorp, prov. N. Carolina.

REDANG, O. Ind. eil. van 't kon. Tringano, op het schiereil. Malakka.

REDANGE, Nederl. dorp, groot hert. Luxemburg, arr. Dietkirch, met 750 inw.

REDBURN, Eng. dorp, gr. Hertford, met 1330 inw.

REDCLAY, tak van de N. Amer. riv. Christiania, in de N. Amer. prov. Delaware.

REDCASTLE, Ier. vlek, gr. Donegal.

REDDAN, Zweed. dorp, Elfborgslän.

REDDICH, Eng. dorp, gr. Worcester.

REDDISH, Eng. dorp, gr. Worcester, met de voornaamste naaldenfabr. van Engeland.

REDDYGOODUM, O. Ind. stad der N. Circars. 98. 27. L. en 16. 53. N. B.

REDEFIN, Mecklenb. dorp, ambt Hagenow.

REDEN, RHEDEN of *Rädzyn*, Pruis. stad, regdst. Mariënwerder; 800 inw.

REDENHALL, Eng. kerspel, gr. Norfolk, met 1520 inw.

REDENTIN, ambt en D. in 't gr. hert. Mecklenburg-Schwerin, aan de Oostzee.

REDERI, riv. in de Rus. Aziat. prov. Abchasië.

REDERSCHEID, Pruis. dorp, regdst. Coblentz, kreits Neuwied.

REDES, Z. Amer. riv., die in de golf van Dariën valt. 301. 6. L. en 7. 57. N. B.

REDFIELD, N. Amer. dorp, prov. Nieuw York, met 370 inw.

REDFORT, N. Amer. riv., prov. Tennessee.

REDGORTON, Schot. dorp, gr. Perth.

REDGRAVE, Eng. dorp, gr. Suffolk.

RED HEIME, N. Amer. D. in Z. Carolina.

REDINE, stadje in Turk. Dalmatië, 12 mijlen van Ragusa.

REDINHA, Port. stad; 5 mijlen van Coïmbra.

REDLINCH, Eng. dorp, gr. Somerset.

REDMANE, Eng. D., gr. Cumberland.

REDMARLEY DABITOT, Eng. dorp, gr. Worcester, met 750 inw.

REDMARSHALL, Eng. D., gr. Durham.

REDMILE, Eng. dorp, gr. Lancaster.

REDNITZ, Beij. riv., Rezatkreits, die boven de stad Roth, uit de vereeniging van twee riv. ontstaat, vele takken heeft, en beneden Bamberg, bij Bischberg, in den Main valt.

REDNITZHEMBACH, Beij. D., Rezatkr.

REDOLDESCO RONDONDESCO, Lomb. Ven. vlek, prov. Mantua, met lakenen sergieweverijen.

REDON, Fr. arr., dep. Ille en Vilaine, dat op 24 V. M., 70,300 inw. bevat. 2. Fr. hoofdstad, aan de Oust en Vilaine, met eene beurs, 4000 inw., sergie- en tabaksfabr. en handel. Zij is de stapelplaats der waren voor Rennes. In den omtrek is wijnbouw.

REDONDELA of *Redondillo*, Spaan. vlek, prov. Gallicië, met 1200 inw.

REDONDESCO, zie Redoldesco.

REDONDO, Port. vlek, prov. Alentejo, met 2,700 inw. 2. Eil. ten Z. van Nieuw Holland, aan den ingang der Bass straat. 3. Onbewoond eil. bij het W. Ind. eil. Nevis. 4. Kaap aan de O. kust van Z. Amer., op 43. Z. B. 5. Z. Amer. eil., aan de haven van Rio Janeiro. 6. Arab. eil. aan de Z. kust, N. O. van het Curia Muria.

REDONDOS, Port. dorp, prov. Beira.

REDRUTH, Eng. marktvlek, gr. Cornwallis, met 5,300 inw.

Redschangs (het land der), Z. gedeelte van het O. Ind. eil. Sumatra tot Silebar, hetwelk Bencoolen omringt, door de Urel (aan welke de goudrijke grot Goha ligt) de Bencoolen, Laye, Pally en Sendschellanio bespoeld, en zeer vruchtbaar. De inw. hebben landbouw, veeteelt, jagt, visscherij en aanzienlijke peper- en katoenplantagiën, en maken zijden en wollen stoffen, aardewerk, goud en zilver borduurwerk, welriekende olie uit Benzoë, en zijn op eenen beteren trap van beschaving, ofschoon zij nog hunnen ouden godsdienst behouden hebben, en slechts voor een klein gedeelte, den godsdienst van Mahomed belijden. Zij zijn in stammen verdeeld, waarvan de voornaamste die van Manna, Lamba, Lamattang en Laban zijn, en wonen in *dutuus* of dorpen, die elk hun opperhoofd hebben, welke gezamenlijk onder een gemeenschappelijk opperhoofd, *pandscheran*, staan, die slechts eene bepaalde magt heeft.

Redsham (Groot en Klein), 2 Eng. dorpen, gr. Suffolk.

Redstone, N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, aan de Monongahela, met 1000 inw. 2. Vlek en riv. aldaar, prov. Pennsylvanië, gr. Fayette, met 230 inw.

Red Sulphur Springs, vlek in de N. Amer. prov. Virginia, gr. Monroë.

Redu, Nederl. dorp, gr. hert. Luxemburg, arr. Neufchatel, met 350 inw.

Redwich, Eng. dorp, gr. Gloucester.

Redwitz, Beij. stad, Opper Mainkreits, met 2500 inw., linnen- en katoenweverijen.

Redwood River, Amer. riv., die op 290. 41. L. in de Wabash valt.

Redworth, Eng. dorp, gr. Durham.

Reé, Ier. meer, vol eil., gr. Roscommon.

Reed, Eng. dorp, gr. Suffolk. 2. N. Amer. riv. in Virginia, gr. Wyte.

Reede (Moskovische), zie Tessel.

Reedham, Eng. dorp, gr. Norfolk.

Reedness, Eng. dorp, gr. York.

Reedsborough, N. Amer. dorp, prov. Vermont, gr. Bennington.

Reedy Creek, riv. van New Jersey, die in de Atl. zee valt. 2. Tak van de N. Amer. riv. Haw en Potomak.

Reedy Island, N. Amer. eil in de riv. Delaware.

Reedy River, zie Saluda.

Reef Island, klein O. Ind. eil., bij Celebes, tusschen kaap Candy en het Ongeluks eil. 118. 49. L. en 4. Z. B.

Reehof, Pruis. dorp, regdst. Mariënweider.

Reekheim, Nederl. dorp, prov. Limburg arr. Maastricht, met 600 inw.

Reeks, gedeelte van 't Eng. Kerrygeb.

Reel Foot, N. Amer. riv., prov. Tennessee, valt in den Mississippi.

Reelkirchen, dorp, in 't gr. Lippe-Schauenburg.

Reenmarkt, zie Regen, No. 3.

Reendalen, Noorw. dorp, stift Aggerhuus, met 1680 inw.

Reepham, Eng. dorp, gr. Norfolk.

Rees, Pruis. kreits, regdst. Kleef, op ruim $7\frac{1}{2}$ V. M., 31,800 inw. bevattende; door den Rijn, den ouden IJssel en de Lippe bespoeld, met veel heiden, middelmatigen landbouw en veeteelt, scheepvaart, visscherij, garen- en wolspinnerijen. 2. Hoofdstad, met 2450 inw. op 24. 2. L. en 51. 46. N. B. 3. Baai op het Sundasche eil. Sumbawa, bij de stad Sapy. 4. Zie Rhens.

Reeth, Nederl. dorp, prov. en arr. Antwerpen, met 1125 inw.

Reetz, Retz, Reckau, Pruis. stadje, regdst. Frankfort, met 1350 inw.

Reeuwijk, Nederl. dorp in Z. Holland, nabij Gouda, , met 900 inw.

Refah, Egypt. vlek, bij de grenzen van Syrie; N. O. van El Arish.

Reffroy, Fr. dorp, dep. Maas, met ijzermijnen.

Refsnas, Deen. kaap op de W. kust van Zeeland.

Refsund, Zweed. riv. in Jemtlands-län.

Reunschery, Jap. eil. bij Jesso, op 151. 38. L. en 45. 28. N. B.

Rega, Pruis. riv., prov. Brandenburg, valt in de Oostzee.

Regan, Perz. stadje van Kerman, distr. Nurmansheer, met sterke vestingwerken.

Regana, Spaan. kaap aan de W. kust van Majorca. 39. 23. N. B.

Regen, Beij. riv., welke in den Donau valt. 2. Beij. kreits of prov., welke onder anderen den Opper Palts bevat, en tusschen den Boven Main-, den Neder Donau-, Opper Donau-, Rezat- en Izarkreits, en Bohemen, of tusschen 28. 47. en 30. 31. L. en 48. 37. en 49. 44. N. B. gelegen is, en op 200 V. M., 378,800 inw. bevat. Het land is vooral ten N. O. en W., bergachtig; in het Z. W. vlak en vruchtbaar. Tot de hoogste bergen behooren de Kobel en Scheibenberg, en van de bosschen is Retzerforst het voornaamste. De riv. zijn: de Donau, die hier de Schmutter, de Raab, Ilm, Altmuhl, Zwarte Laber, Sulz, Wiesent, Kosnach, Pfater, Nab en Regen ontvangt. Er zijn vele gezondheidsbronnen. De luchtsgesteldheid is zacht en aangenaam, behalve in het N., doch overal zuiver en ge-

gezond. De landbouw is vooral ten Z. van den Donau, in bloei. De voortbr. zijn: rogge, haver, aardappelen, vlas, hennep, een weinig tabak, zeer veel hout, waarvan de menigvuldige ijzersmederijen en glasblazerijen voorzien worden. De veeteelt is gering, en er zijn weinig schapen en paarden. Er zijn vele delfstoffen; doch er wordt slechts ijzer, steenkolen, marmer, kalk, vuursteenen, oker, krijt, enz. gegraven. De voorn. fabr. zijn: van ijzer, glas, potasch, aardewerk, papier, linnen en houtwaren;ook brouwerijen en branderijen. De uitvoer bestaat in: vee, ijzer en ijzerwaren, glas, linnen, leder, laken, aardewerk, bier en brandewijn; de invoer in: zout, wol, hop, tabaksbladen, boomvruchten, wijn, werkstoffen, koloniale en modewaren. 3. Beij. landger., Neder Donaukreits, heeft op $11\frac{1}{4}$ V. M., 12,600 inw., is vol boschen en hooge bergen, heeft eene gure lucht, en wordt door de Erba en groote Rachel bespoeld. 4. Vlek in voorn. landger., aan de Regen, met 2 kerken en 1000 inw.

Regensberg, Zwit. stadje, kanton Zurich, met 280 inw.

Regensburg, Beij. stad, hoofdstad van den Regenkreits, de zetel van eenen oorlogs commissaris, van eenen bisschop, met zijn domkapittel en regerings-collegiën, aan den mond der Regen in den Donau, over welke eene brug ligt, die haar met *Stadt en Hof* gemeenschap geeft. Zij is met wallen en muren omringd, en in 9 wijken verdeeld, heeft eene schoone hoofd- en 27 andere kerken (waaronder de kerk St. *Emmeran*, de Luthersche Drievuldigheids kerk, enz.) of kapellen, een hospitaal, 2 armenhuizen, het raadhuis (waarvan 1662 tot 1806 de Duitsche rijksstanden vergaderden), de voormalige abdij St. *Emmeran*, met eene schoone bibliotheek, het voormalig Jesuïten collegie, het slot van Turn-en-Taxis, enz. Ook verdient de *Haidplatz*, waar voorheen de tournooispelen gehouden werden, en het gedenkteeken voor Keppler opmerking. Regensburg heeft een roomsch lyceüm, een seminarium voor geestelijken, een gymnasium, eene teekenschool, een kruidkundig genootschap, aanzienlijke stads-bibliotheek, eene museüm voor wis- en natuurkundige instrumenten, eene gallerij van schilderijen, en met den omtrek 21,400 inw., die looijerijen, kaarsenmakerijen, kopersmederijen, was bleeken, aardewerk- en speelkaartenfabr., aanzienlijke brouwerijen en eenige scheepstimmerwerven hebben. Ook zijn er vele bekwame kunstenaars. (Vijfdaagsche slag van 1809). 29. 43. L. en 49. 1. N B.

Regensee, zie Holzsee.

Regenstauf, Beij. landger., Regenkreits, op $2\frac{1}{2}$ V. M. 3,600 inw. en veel bergen en heuvels bevattende, met veel vlas- en veeteelt, en een vlek van 900 inw.

Regent, tak van de Theems in het Eng. gr. Middlesex.

Regenttown, Afr. stad der Eng., op de Sierra Leona kust.

Regentenzwaard, kaap in het Chin. gouv. Mukden.

Regenwalde, Pruis. stad, regdst. Stettin, aan de Rega, met 1225 inw. en fabrijken.

Regge, tak van de Vecht, in de Nederl. prov. Overijssel, uit verscheidene beken ontstaande, die voorbij Almelo vloeijen; terwijl zij bij Ommen in de Vecht valt.

Reggio, hert. en distr. in Italië, 't W. deel van Modena, tusschen de Lonza en Secchio gelegen. Het bevat op 37 V. M. 161,600 inw. 2. Hoofdstad van het distr., zetel van eenen bisschop, niet ver van de Crostolo, en aan het kanaal Tassoni, waardoor zij met den Po gemeenschap heeft. Zij is met wallen en muren omringd, heeft 5 poorten, eene citadel, met het hertogelijk slot, eene prachtige hoofdkerk, met de *Madonna della Ghiarra* en de Dooden kapel, 48 andere kerken, verscheidene hospitalen, een Jesuïten collegie of gymnasium, een bisschoppelijk seminarium, eene bibliotheek van 30,000 boekdeelen, het beroemde Spallanzanische museüm der natuurlijke historie; een schouwburg, 14,000 inw., die weverijen van zijden stoffen en grof linnen, fabr. van horen, hout, ivoor, enz. hebben, en handel met wijn, ossen, varkens, enz. drijven. Er is eene sterk bezochte jaar- en wekelijks eene beestenmarkt. Geboorteplaats van den dichter Ariosto en van den natuuronderzoeker Spallanzani. 3. Nap. stad, hoofdstad van de prov. Calabrië Ulteriore I, de zetel van eenen bisschop, en van de regerings-collegiën, aan de Faro de Messina, in een zeer vruchtbaar oord, met muren en torens omringd, en na de aardbeving van 1783, die haar bijna geheel verwoestte, weder nieuw opgebouwd, en ook wel *St. Agatha della Galline* genoemd. Zij heeft verscheidene voorsteden, schoone straten, goede haven, eene hoofd- en 18 andere kerken, een koninklijk collegie, hospitaal, vondelingshuis en behalve de voorsteden, 7,200 inw.,

inw., die zijden stoffen, linnen, velerlei reukwateren, drop, bergamot-olie, limoensap, enz. vervaardigen, eenen aanzienlijken handel in olie en wijn drijven, en vooral ook van de visscherij bestaan. 33. 38. L. en 38. 6. N. B.

REGHRAD, zie Raygern.

REGILL, Eng. dorp, gr. Somerset.

REGINE, Fr. dorp, eil. Corsika.

REGIS, Saks. vlek, kreits Leipzig. 2. N. Amer. riv. in Nieuw York, gr. Franklin. 3. R. *St. Regis*, N. Amer. eil. in den St. Lourenz, in Ned. Canada.

REGMALAND, zie Remalard.

REGNIER, vlek in Savoije, prov. Genevois, met 810 inw.

REGNITZ, zie Rednitz.

REGNOMBAH, onbekend Afr. binnenland, bij de kust van Guinea.

REGNY, Fr. vlek, dep. Loire, met 1420 inw., fabr. van katoen en marmergroeven.

REGOLATO, Lomb. Ven. dorp, prov. Friaul, met 860 inw.

REGOWY, Hong. dorp, kom. Tolna.

REGOWIEC, Pool. stadje, waiw. Lublin.

REGUSE, Fr. dorp, dep. Var.

REGYA, kleine N. Afr. riv. van Algiers, die in de Middell. zee valt; 5 m. O. van Algiers.

REHAN, Fr. dorp, dep. Gers.

REHAU, Beij. landger., Op. Mainkreits, op ruim 4 V. M. 13,050 inw. bevattende, bergachtig, met bosschen, weinig landbouw, maar veel katoen- en linnenweverijen. 2. Hoofdpl., met 1030 inw., die in de Grunebach perlen visschen, brouwerijen en linnenwerij.

REHBACH, Beij. riv., die bij Altrup in den Rijn valt

REHBURG, Han. stadje, vorst. Calenberg, met 1220 inw. en eene gezondheidsbron.

REHDA of *Rheda*, Pruis. stadje, regdst. Minden, aan de Eems, met 1850 inw.

REHDEN, zie Reden.

REHER, Han. dorp, vorst. Calenberg. 2. O. Ind. distr., tusschen 28. en 29. N. B., prov. Delhi, met de hoofdstad van dien naam en veel zoutkeeten. 96. 30. L. en 29. 23. N. B.

REHETOBEL, Zwits. dorp, kant. Appenzell, met 1200 inw. en veel weverijen.

REHHORN, een der hoogste toppen van het Reuzengebergte in Pruis. Silezië.

REHIO of *Rhio*, hoofdpl. van het eil. Bintang, bij Sumatra, met handel.

REHLINGEN, Pruis. D., regdst. Trier.

REHME, Pruis. dorp, regdst. Minden.

REHMUNPOOR, O. Ind. stad, prov. Bejapoor.

REHNA, ambt in Meklenb. Schwerin, distr. Wismar, waarin het stadje Rehna, met 1530 inw., die tabak-, wollen stoffen linnenfabr., branderijen, brouwerijen, jaarmarkten, enz. hebben.

REHOBOTH, N. Amer. vlek, prov. Massachusetts, gr. Bristol, met 4,070 inw. en fabr. 2. Baai, distr. en vlek der N. Amer. Rep., prov. Delaware, gr. Sussex, met 1300 inw.

REHREN, Keur-Hes. dorpje, ambt Schauenburg, met 250 inw.

REHSEN, dorp in Anhalt-Dessau.

REIBERSDORF, Saks. dorp, kreits Lausitz, met 600 inw.

REIBL, zie Raibel.

REIBNITZ, Pruis. dorp, regdst. Reichenbach, met 1400 inw. en gaasweverij.

REIBOLDSGRÜN, Saks. D. Voigtland.

REICHELSHEIM, Nas. dorp van 750 inw., in een ambt op zich zelven, in het Hessische gelegen, met 1180 inw.

REICHENAU, Boh. stadje, kreits Königingrätz, met 3,250 inw., laken- en linnenweverijen. 2. Oostenr. vlek, Mühlviertel. 3. R. of *Rychnow*, Boh. dorp, kreits Bunzlau, met 230 huizen. 4. Saks. dorp, kreits Lausitz, met 3,200 inw., linnenweverijen en verwerijen. 5. Eil. in de Bodensee, Badensche Seekreits, met 1340 inw. 6. *Oud* R., Pruis. dorp, regdst. Liegnitz, met 1920 inw. 7. Oostenr. dorp, kreits Onder het Weener Woud. 8. Zwits. dorp, kanton Graauwbunderland. 9. Illyr. dorp, kreits Neustädtl. 10. Eil. in het N. O. der Mur, tot Baden behoorende, met veel wijn en 1600 inw. 11. Zie Neu Reichenau.

REICHENBACH, Pruis. regdst. in het Zuider deel van Neder Silezië, uit het vorst. Munsterberg en het gr. Glaz bestaande, en tusschen de regdst. Liegnitz, Breslau en Oppeln, Oostenrijk en Bohemen gelegen, en op 120½ V. M. 465,600 inw. bevattende. Het wordt in 14 kreitsen verdeeld. De hoofdstad is Reichenbach. 2. Kreits in voorn. regdst., op 7 V. M. 35,000 inw. bevattende, bergachtig en tamelijk vruchtbaar, met de beken Peile, Fraulebach, enz. en veel bosch. Het land brengt eenig koren, aardappelen, vlas en boomvruchten voort. De veeteelt is er aanzienlijk, en de bergen leveren lei en marmer. De fabr. zijn van veel belang. 3. Hoofdstad van den kreits en het regdst., aan de Peile, met dubbele muren en schansen omringd, heeft 4 poorten, 2 roomsche en 3 luthersche kerken, en met de voorstad, 4000 inw., aanzienlijke fabr. van laken, trijp en andere wollen en katoenen stoffen, brouwerijen en handel met fabrijkwaren. 34. 16. L. en 50. 39. N. B.

4. Pruis. dorp, regdst. Liegnitz, met 700 inw. 5. Saks. stadje, kreits Voigtland, met 3,500 inw., fabr. van linnen en laken. 6. Wurt. dorp, Zwarte Woud kreits, aan de Murg, met 500 inw. 7. Pruis. dorp, regdst. Trier. 8. Keur-Hes. dorp, prov. Schmalkalden. 9. Gr. hert. Hes. dorp, prov. Starkenburg, met de Reuzenzuil, het Reuzenaltaar en andere oudheden. 10. Beij. dorp, Regenkreits, met 1600 inw. 11. Wurt. dorp, Donaukreits. 12. Zwits. dorp, kanton Bern. 13. Zie Lichtenau.

Reichenberg, Boh. stad, Bunzlauer kreits, met eene hoofdschool en 14,000 inw., die lakenweverijen, volmolens, hoeden- en velerlei andere fabr. hebben. In den omtrek worden edelgesteenten gevonden. 2. Wurt. buurt, Neckar kreits. 3. Beij. dorp, Neder Donaukreits. 4. Han. vlek, vorst. Hildesheim. 6. Zwits. D., kanton Schweitz. 7. Zie Thal Reichenberg.

Reichenburg, Stierm. vlek, kr. Cilly.

Reichneck, Beij. dorp, Rezatkreits.

Reichenfels, Illyr. D., kr. Klagenfurt.

Reichenhall, Beij. landger., dat op ruim 7 V.M. 7,000 inw. heeft, bergachtig, met weinig landbouw en veeteelt, eenige mineralen, vooral zout en bosschen. 2. Hoofdstad, met 6 kerken, 2400 inw., smederijen, linnenweverijen, koninklijke zoutkeeten, die zeer merkwaardig zijn, gips- en steenkolengroeven. 30. 54. L. en 47. 44. N. B.

Reichensachsen, Keur-Hes. dorp, prov. Neder Hessen, met 1360 inw.

Reichenstein, Pruis. stadje, regdst. Breslau, met 1280 inw., stijfsel- en poederfabr. 2. Pruis. slot, regdst. Coblentz, met 58 inw., hoofdplaats eener heerl. der Nesselrodes. 3. Zie Opper en Neder Reichenstein.

Reichenthal, Bad. dorp, Murg- en Pfinzkreits. 2. Zie Reichthal.

Reichenwaldau of *Reichswalde*, Morav. dorp, kreits Teschen; 750 inw.

Reichenweyer of *Riquewyr*, Fr. vlek, dep. Opper Rijn, met 1760 inw.

Reichersberg, Oostenr. dorp, Land Boven de Ens, Innviertel.

Reichesdorf, Oostenr. dorp in den Zevenbergschen Sachsenstuhl.

Reichmannsdorf, Beij. dorp, Op. Mainkreits. 2. Dorp in Coburg-Saalfeld, met 560 inw. en ijzermijnen.

Reicholzheim, Bad. dorp, Main- en Tauberkreits.

Reicholzried, Beij. dorp, Opper Donaukreits.

Reichsdorf, zie Reichesdorf.

Reichshofen, Fr. stadje, dep. Neder Rijn; 3 m. van Henegouwen; 1540 inw.

Reichstadt, Boh. stadje, kreits Bunzlau; 1900 inw. en linnenweverijen. 2. Saks. dorp, kreits Meissen; 710 inw.

Reichstein, zie Reichenstein.

Reichstett, Fr. D., dep. Neder Rijn.

Reichthal, Pruis. stadje, regdst. Breslau, met 1000 inw. en branderijen.

Reichwalde, zie Reichenwaldau.

Reichwaldau, heerl. en dorp in Oostenr. Silezië, met 740 inw.

Reidiep of *Rietdiep*, tak van de Hunse, welke door Groningen loopt.

Reid, Nederl. dorp, prov. Luik, arr. Verviers, met 2150 inw.

Reiderland, Han. landschap in O. Vriesland, uit 4 schoutambten bestaande.

Reiderstieg, Han. dorp, vorst. Luneburg, met 800 inw. en scheepstimmerwerven.

Reidsheim, Nederl. buurt, prov. Vriesland arr. Leeuwarden.

Reidsville, N. Amer. dorp, prov. Z. Carolina, distr. Pendleton.

Reierskop, Nederl. heerl., prov. en arr. Utrecht, met twee buurten.

Reif, Riva, Oostenr. stad in Tirol, kreits Roverode, met 3,400 inw., zuidvruchten en ijzerwaren.

Reiferscheid, Pruis. dorp, regdst. Aken, aan den mond der Roer.

Reiffenberg, bergstadje in Nassau-Usingen, met 600 inw.

Reiffenstein, Oostenr. dorp in Opper Stiermarken.

Reiffnitz, Illyr. D., kreits Neustädtl, aan de riv. Reiffnitz.

Reigada, Port. dorp, prov. Beira.

Reigate, zie Ryegate.

Reignac, Fr. stadje, dep. Gironde.

Reignier, Sard. vlek, hert. Savoije.

Reijen, Nederl. dorp, prov. N. Braband, arr. Breda, nabij Gilzen.

Reikarfiord, handelplaats op het eil. IJsland, in Westländinga-fiording.

Reikianess, kaap ten W. van 't eil. IJsland. 63. 55. N. B.

Reikiavick, hoofdstad van IJsland, en van het Suder viertel, de zetel van de ambtenaren en den bisschop, tusschen twee heuvels, aan de zee en een klein meer, met eene kerk, een tuchthuis, eene kleine kapel, eene veilige haven en een vaderlandsch bijbelgenootschap, eene sterrenwacht, heete bronnen en 500 inw. Zij is de voornaamste koopstad des eilands. 61. 8. N. B.

Reil, zie Pfalzel.

Reilingen, Bad. dorp, Neckarkreits.

Reillane, Fr. stad, dep. Neder Alpen, nabij Apt, met 1250 inw.

Reily, N. Amer. dorp, prov. Ohio.

Reimberg, zie Bettborn. 2. Pruis. dorp, regdst. Liegnitz, met 560 inw.
Reimersberg, zie Remiremont.
Reimmeling, Nederl. dorp, prov. Luxemburg, bij Bastogne.
Reims, zie Rheims.
Reinach, Zwits. dorp, kanton Bern.
Reinaldo Fray, Braz. riv., valt in de Toccantins.
Reinbach, zie Rheinbach.
Rheinbeck, Holsteinsch ambt, heeft op 2½ V. M. 4,450 inw. en een slot.
Reinbrechts, Oostenr. dorp, kreits Boven den Maunhartsberg.
Reindorf, Oostenr. dorp bij Weenen.
Reineberg, Pruis. heerl., regdst. Minden, met vlasbouw.
Reineck, Pruis. D., regdst. Coblenz.
Reinerz of *Durnik*, Pruis. stadje, regdst. Breslau, met 1560 inw., brouwerijen, fabr. en gezondheidsbronnen.
Reinerzau, Oostenr. dorp, Schwarzwald kreits, met 270 inw.
Reinestadt, Deen. D. op IJsland.
Reinfeld, ambt van 2½ V. M., met 5,820 inw., en een vlek in 't hert. Holstein, aan de Trave, met 300 inw. en kopersmederijen.
Reinhardsbrunn, ambt in 't vorst. Saksen, met 4,400 inw., en een kasteel van dien naam, de zetel der regering.
Reinhardsdorf, Saks. dorp, kreits Meissen, met 500 inw.
Reinhardswald, boschrijk gebergte in Keur-Hessen, lands. Neder Hessen.
Reinhausen, Han.D., vorst. Göttingen.
Reinheim, ambt in het gr. hert. Hessen, prov. Starkenburg, met 7,200 inw. 2. Stadje in voorn. ambt, met 1500 inw., die handwerken, landbouw en handel hebben.
Reinholdshain, Saks.D. bij Glauchau.
Reinkinrik of *Skalholt*, dorp op IJsland, aan de Huikaa.
Reinosa, een der hoogste toppen der Pyreneën in Spanje, aan den oorsprong der Ebro.
Reinportenbach, Oostenr. dorp, kreits Weener Woud.
Reins, Fr. riv., die in het dep. Rhône ontspringt, en bij Roanne in de Loire valt.
Reinsberg, Pruis. stadje, regdst. Potsdam, met een kasteel en park, waarbij het grafteeken voor prins Hendrik van Pruissen en 1470 inw.
Reinse, zie Rens.
Reinses, N. Amer. riv., prov. Tennessee.
Reinshagen, dorp in Mecklenburg-Schwerin, met 740 inw.
Reinsheim, dorp in Schwarzburg-Sondershausen.
Reinstedt, dorp in Anhalt-Bernburg.
Reinstein, zie Regenstein.
Reinswalde, Pruis. dorp, regdst. Frankfort, met 850 inw.
Reinviller, Fr. dorp, dep. Oise.
Reipoltskirchen, Beij. dorp, Rijnkreits, met 520 inw.
Reisbach, Beij. dorp, Ned. Donaukreits, met 580 inw,
Reishofen, Fr. stadje, dep. Neder Rijn, arr. Weiszenburg, met 1540 inw.
Reisdorff, Nederl. dorp, gr. hert. Luxemburg, dat met Bigelbach 420 inw. telt.
Reismarkt of *Reuszmark*, Oostenr. dorp in Zevenbergen, land der Saksen.
Reissen of *Rydzyna*, Pruis. stadje, regdst. Posen, met een kasteel, collegië, fabr. en 1300 inw.
Reissouse, Fr. riv., dep. Ain, die bij Pont de Vaux in de Saône valt.
Reistertown, N. Amer. dorp, prov. Maryland, gr. Baltimore.
Reite, Oostenr. dorp in Tyrol, kreits Bregenz, met eene gezondheidsbron.
Reiteled, Zweed. dorp, Jonköping-län.
Reitsch, Beij. dorp, Opper Mainkr.
Reitti, Reute, Oostenr. dorp in Tyrol, Opper Inndal, met 820 inw. 2. Dorp in Tyrol, kreits Vorarlberg, aan de Aach.
Reizberg, Keur-Hes. gerigt, prov. Opper Hessen, met 1700 inw.
Rejang, zie Redschangs (Land der).
Rejoicing, tak van de Big Wabash, in de N. Amer. prov. Illinois.
Reka, zie Fiume.
Rekange, Nederl. gemeente, gr. hert., en arr. Luxemburg, met Helange en Limpach, 660 inw. tellende.
Rekek, klein eil. in de Ind. zee. 147. 26. L. en 1. 33. N. B.
Rekem, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen, arr. Kortrijk; 2530 inw.
Rekenitz, riv. in het gr. hert. Mecklenburg, die bij Ribnitz, in de Oostzee valt.
Rekham, zie Arracan.
Rekingen, zie Mersch.
Rekken, Nederl. dorp, prov. Gelderland, kwart. Zutphen, aan de Berkel, met 600 inw.
Rektune of *Roetmen*, Nederl. buurt, prov. Overijssel, kwart. Trenthe, bij Haarle.
Rekute, Oostenr. dorp in Zevenbergen, land der Saksen.
Relegem, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, arr. Brussel, met 260 inw.
Relichausen, Han. dorp, vorst. Göt-

Göttingen.

Reling, Fr. dorp, dep. Moezel.

Rellingen, Fr. dorp, dep. Moezel.

Relling, Deen. D., nabij Hamburg.

Remagen, zie Rheinmagen.

Remagné, Nederl. dorp, gr. hert. Luxemburg, arr. Marche, met 200 inw.

Remalard, Fr. vlek, dep. Orne, arr. Mortagne, met 1700 inw.

Remassan, zie Ramadan.

Rematieri, zie Delos.

Rembang, Nederl. residentie, aan de N. O. kust van Java, grenst ten O. aan de residentie Grissie, ten W. aan die van Japara, en ten Z. aan het rijk Mataram, van welk laatste het door de Solo, de grootste riv. van het eil., gescheiden is. Er zijn ook nog eenige kleinere riv., doch alleen de eerstgenoemde is bevaarbaar. De voortbr. zijn: rijst, suiker, koffij, maïs, enz. doch niet zoo menigvuldig als in de andere residentiën. Veel voordeel trekt het echter uit hare aanzienlijke zoutpannen, uit de visscherij, en vooral ook uit de groote bosschen, die uitmuntend tiekhout voor den aanbouw van huizen en schepen opleveren, voor welke laatste men op verschillende plaatsen goede werven heeft, vooral te Bantjar, waar men thans een oorlogs fregat op stapel heeft. Er zijn ook veel wilde dieren, vooral tijgers, eene groote menigte buffels, enz. Men schat de bevolking op 100,000 zielen, waaronder vele Europeanen. Weleer was de residentie in een fort gevestigd, dat nu vernietigd is. 2. Hoofdstad en zetel van den resident, aan den mond der riv. van dien naam, met eene kleine haven, scheepstimmerwerven, zoutmeren en handel. 128. 49. L. en 6.40.Z.B.

Rembdon, Remda, stadje in het vorst. Weimar, met 700 inw.

Rembertson, vlek der N. Amer. Rep., prov. Z. Carolina, distr. Sumpter.

Remda, Saks. Weimarsch ambt en stadje, met 550 inw.

Remedios, Z. Amer. stadje in Nieuw Granada. 2. Volkpl. van Nieuw Granada, prov. Antioquia en van Veragua, aan de kust van de Stille Zuidzee. 3. Verscheidene volkpl. dragen dezen naam.

Remedios (Nuestra Senora de los), stad in Nieuw Grenada, prov. Rio de la Hacha, met parelvisscherijen. 304. 51. L. en 11. 30. N. B.

Remenhem, Eng. dorp, gr. Berks.

Remenschen, Nederl. dorp, gr. hert. en arr. Luxemburg, met 1130 inw.

Remete, Hong. dorp, in Zevenbergen. 2. Dorp aldaar, land der Szeklers. 3. Dorp aldaar, land der Hongaren, met minerale bronnen. 3. Zie Einsiedel, No. 2.

Remi (St.), Sard. dorp, aan den voet van den berg St. Bernard, in Piëmont.

Remich, Nederl. stad, gr. hert. en arr. Luxemburg, met 1600 inw.

Remi Champagne, Nederl. dorpje, gr. hert. Luxemburg, arr. Neufchâteau, met 120 inw.

Remicourt, Nederl. dorpje, prov. en arr. Luik, met 270 inw.

Remilly, twee Fr. dorpen, dep. Aube en Moezel.

Remingen, Fr. dorp, dep. Op.Rijn.

Remiremont, Reimersberg, Fr. arr., dep. Vosges, met 54,760 inw., op 12 V. M. en de hoofdpl. Remiremont, in een bergachtig oord, met 4000 inw., katoenfabr. en in den omtrek ijzermijnen.

Remissan, Remse, Saks. heerl. in het Erzgebergte, met een dorp, kasteel, en 600 inw.

Remle, zie Rama.

Remlingen, Beij. dorp, Neder Main-kreits, met 850 inw. 2. Brunsw. dorp, ambt Wolfenbuttel, met 330 inw.

Remmerten, Nederl. buurt, prov. Utrecht, arr. Amersfoort, bij Veenendaal.

Remney, Eng. riv. van Wallis, die bij Cardiff in de Saverne valt.

Remno, Turk. stad in Walachië.

Remo (St.), Sard. havenstad, hert. Genua, in Riviera di Ponente aan de helling eens bergs, met 12 kerken, een gymnasium, en 7,400 inw., en in den omtrek olijven, edele vruchten, handel op Frankrijk. 2. Turk. kaap op de O. kust van 't eil. Milo, in den Archipel.

Remoiville, Nederl. dorpje, gr. hert. Luxemburg, arr. Neufchateau.

Remont, zie Romont.

Rembowo, Pool. stad, waiw. Plock.

Remorentin, zie Romorentin.

Remouilli, Fr. dorp, dep. Neder Loire.

Remoulins, Fr. vlek, dep. Gard, met 800 inw. en de merkwaardige brug *Pont du Gard*, en eene waterleiding.

Remplin, dorp in Mecklenburg-Schwerin, ambt Stavenhagen.

Remporog, N. Amer. riv., prov. Connecticut, gr. Litchfield.

Rempston, Eng. dorp, gr. Dorset.

Rems, Wurt. riv., die bij het vlek Essingen ontspringt, en bij Neckarrems in den Neckar valt.

Remscheid, Pruis. vlek, regdst. Dusseldorp, kreits Lennep, met zijde-, katoen-, groote staal- en ijzerwerkfabr. en 5000 inw.

Remse, zie Remissan.

Remsfeld, Keur-Hes. dorp, prov. Ne-

Neder Hessen.

REMSING, stad in 't gr. hert. Baden, bij Freyburg.

REMSTEDT, dorp in Saksen-Gotha, ambt Georgenthal, met 350 inw.

REMUS, Zwits. dorp, kant. Graauwbunderland.

REMUSAT, Fr. dorp, dep. Drôme.

REMY (ST.), Fr. stadje, dep. Monden der Rhône, met Romeinsche oudheden, schoone wijnbergen, marmergroeven en 5,100 inw. 2. Fr. stadje, dep. Puy-de-Dôme, met 2700 inw.; 8 uren van Clermont. 3. Fr. stadje, dep. Allier. 4. Fr. stadje, dep. Maine en Loire. 5. R. *en Bouzemont*, Fr. stadje, dep. Maine. 6. Nederl. dorp, prov. Luik, met 850 inw.; 2 uren van Luik. 7. Nederl. dorp in Henegouwen, bij Chimey.

RENA (KAAP), Z. O. punt van het eil. Skyro. 42. 26 L. en 38. 36. N. B. 2. Zie Delos. 3. Riv. in Rusland, gouv. Twer.

RENEC, Fr. stadje, dep. Ille en Vilaine.

RENA-ELF, tak van de Glommen in Noorwegen.

RENAISON, kleine Fr. riv. en vlek aan de zelve, met 1700 inw. en steengroeven.

RENAIX of *Renesse*, Nederl. stad, prov. O. Vlaanderen, arr. Oudenaarden, met 10,800 inw., een fraai kasteel, 3 kerken en linnenhandel.

RENAN, Fr. vlek, dep. Finisterre.

RENAPORE, O. Ind. stad van den Nizam, prov. Dowlatabad. 10. 20. N. B.

RENARD, een der Austr. Louisiaden, door D'ENTRECASTEAUX ontdekt.

RENARDS, zie Vossen eil.

RENAS, O. Ind. stad, prov. Punjan.

RENATNY, Boh. stad, bij Boleslaw.

RENAUDIÈRE, Fr. stadje, dep. Neder Loire.

RENAUMONT, zie St. Marie.

RENCH, Bad. dal, Kinzigkreits, door de Rench doorsneden, die bij Griesbach ontspringt, de Petersbach, Lauterbach en het Nordwasser ontvangt, en bij Freistadt in den Rijn valt.

RENCHEN, Bad. vlek, Kinzigkreits, aan de Rench, met 2000 inw. en linnenweverij.

RENCONTRE, N. Amer. eil. aan de Z. kust van Terreneuve.

RENDA, Keur-Hes. dorp, prov. Neder Hessen, met 500 inw.

RENDAL, kerspel op het Orkadische eil. Mainland of Pomona, dat met Evie en Gairsay 1330 inw. telt.

RENDANNAY, Fr. vlek, dep. Ned. Seine.

RENDCHEN, zie Renchen.

RENDCOMBE, Eng. D., gr. Glouceester.

RENDEL, Hes. vlek, vorst. Op. Hessen.

RENDEUX, Nederl. dorp, gr. hert. Luxemburg, arr. Marche, met 700 inw.

RENDEZ-VOUS (BAAI), baai aan de Z. kust van 't W. Ind. eil. Antigua, ten W. van de haven van Falmouth. 2. R. *Eiland*, eil. of rots in den Z. Ind. oceaan, in 1773 door DE KERGUELEN ontdekt. COOK noemde het *Blig's-Night cap*.

RENDEZ-VOUS KEY, klein Amer. eil. in de baai van Honduras, bij de kust van Mexico. 289. 6. L. en 16. 59. N. B.

RENDHAM, Eng. dorp, gr. Suffolk.

RENDON, Ier. eil., gr. Kerry.

RENDHOLD, Eng. dorp, gr. Bedford.

RENDLESHAM, Eng. dorp, gr. Suffolk.

RENDON, Ier. eil., gr. Kerry.

RENDSBURG, Deen. ambt, hert. Holstein, dat op 14 V. M. 21,700 inw. bevat. 2. Stad aldaar en vesting, op een eil., in den Eider, door welke zij in de Altstadt, Neuenwerk en Schleusskule gedeeld wordt. Zij heeft 4 poorten, 2 burgerscholen, eene garnizoensschool, armen-inrigting, tucht- en werkhuis, raadhuis, tolhuis, handelcollegie, tolkantoor, enz., 600 huizen, en zonder het garnizoen, dat op 3000 man gesteld wordt, 4,300 inw., die eene klokkengieterij, porselein- en aardewerkfabr., oliemolens, enz., benevens 2 jaarmarkten hebben, en handel en scheepvaart drijven. Rendsburg is de voornaamste wapenplaats van Denemarken, op het vaste land. Ook is hier het einde van het Sleeswijk-Holsteinsche kanaal.

RENÉ, Fr. vlek, dep. Sarte.

RENEBERG, zie Engers.

RENEGADO RIF, rotsachtige bank in de baai van Honduras, bij de kust van Mexico. 228. 56. L. en 16. 16. N. B.

RENESBOUA, N. Amer. riv., valt in 't meer Erie, op 41. 47. N. B.

RENESSE of *Renisse*, Nederl. dorp, prov. Zeeland, arr. Zierikzee, op het eil. Schouwen, met bijna 300 inw.

RENFREW, Schot. gr., tusschen de Clyde, de gr. Dumbarton, Lanark, Ayr en de Frith, of tusschen 12. 42. L. en 13. 26. L. en 55. 56. N. B. gelegen, en op 11½ V. M., 92,600 inw. bevattende, deels vlak, deels bergachtig. De grond is bijzonder aan de Clyde, vruchtbaar, elders steenachtig, moerassig of met schrale heide. De hoogste berg is de Mistyslaw. Het wordt door de Clyde, de Cart, de Zwarte en Witte Cart, de Gryfe, enz. en de meren Loch Winnoch, Queenoide en Castle-Semple bespoeld. De luchtsgesteldheid is vochtig, doch gematigd en gezond. De voortbr. zijn: tarw, gerst, haver, vlas, hout, visch, steen-

steenkolen en osmundsteenen. De middelen van bestaan zijn: katoenspinnerijen en weverijen, benevens eenige andere fabr. Landbouw en veeteelt zijn niet genoegzaam. De uitvoer bestaat in: katoenen stoffen, garen, band, leder, zeep, kaarsen, schoenen, touwwerk en zeildoek. 2. Hoofdstad, aan den mond der Cart, met 2,300 inw., katoenfabr., kaarsenmakerijen, zeepziederijen, enz.

RENGER, meer in de Zweed. prov. Linkioping-län.

RENGERSDORF, Pruis. dorp, regdst. Breslau, met 950 inw. 2. Pruis. dorp, regdst. Liegnitz, met 880 inw.

RENGERSKERKE, Nederl. buurt, prov. Zeeland, distr. Zierikzee, eil. Schouwen.

RENGO, Rus. vlek, gouv. Finland.

RENINGAY, Schot. eil., aan de W. kust van het eil. Mull.

RENING, Fr. dorp, dep. Meurthe.

RENINGHE, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen, arr. Yperen, met 2000 inw.

RENINGELST, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen, arr. Yperen; 1850 inw.

RENISSE, zie Renesse.

RENJER, O. Ind. vesting, prov. Allahabad.

RENKUM, Nederl. schoutambt en dorp, prov. Gelderland, kwart. Arnhem, in den Veluwezoom; het laatste op den weg van Arnhem naar Utrecht.

RENLIES, Nederl. dorp, prov. Namen, arr. Dinant.

RENNEBANK, N. Amer. riv., prov. Maine, valt in den Atl. Oceaan.

RENNELANDA, Zweed. D., Elfborg-län.

RENNEL'S SOUND, baai aan de Stille Zuidzee, aan de W. kust van Koningin Charlotte's eil. 244. 46. L. en 55. 23. N. B.

RENNEROD of *Renneroth*, ambt in 't hert. Nassau, met 11,410 inw., landbouw en veeteelt. 2. Hoofdpl., met 1000 inw.

RENNERSDORP (OPPER EN NEDER), Saks. dorp, prov. Lausitz, met 600 inw. 2. Saks. heerlijkheid, kreits Meissen, aan de Wesenitz, met schapenteelt.

RENNERSOE, Noorw. eil. in de Buckerfiorden, stift Christiansand; 1170 inw.

RENNERTSHAUSEN, groot hert. Hes. dorp, prov. Opper Hessen, met 550 inw.

RENNERTSHOFEN, Beij. dorp, Opper Donaukreits, met 700 inw.

RENNES, Fr. arr., dep. Ille en Vilaine, dat op 26½ V. M. in 10 kantons 119,400 inw. bevat. 2. Hoofdstad van voorn. arr. en het geheele dep., zetel van den prefect, van eenen bisschop, aan de zamenkomst der Ille en Vilaine, met de 2 voorsteden St. Martin en l'Evêque. De bovenstad is zeer goed gebouwd, heeft schoone opene plaatsen, waaronder de koninklijke en paradeplaats, en breede straten; doch het overige is slecht aangelegd. De stad heeft 9 kerken, waaronder de St. Pieterskerk uitmunt, het moderne raadhuis, het voormalig paleis der abdij, het arsenaal, voormalig parlementshuis, de beurs en heerlijke wandelingen. Verder eene akademie, lyceüm, eene school voor de genees- en heelkunde, eene schilderschool, eene openbare bibliotheek van 30,000 banden, een museüm der kunsten, een kabinet van naturaliën in vijf zalen, van natuurkundige instrumenten, een scheikundig laboratorium, een kruidtuin, en 29,700 inw., die vooral aanzienlijke zakdoekfabr. en verder looijerijen, katoenspinnerijen, kousen-, waskaarsen-, hoeden-, stijfsel-, tabaks- en aardewerkfabr., wasbleeken, brouwerijen, pottenbakkerijen en scheepstimmerwerven hebben, en zoo wel verzendings- als producten-handel drijven. 16. L. en 48. 7. N. B. 2. Fr. dorp, dep. Doubs.

RENNES-EN-GRENOVILLE, Fr. dorp, dep. Orne.

RENNESLOF, Zweed. vlek, Gothland-län.

RENNINGAN, Wurt. dorp, Neckarkreits, met 1230 inw.

RENNINGTON, Eng. dorp in Northumberland.

RENNO, Fr. vlek, eil. Corsica.

RENNSTEIG of *Reinsteig*, een weg van 30 mijlen lang, van Eisenach, door het Thuringer tot het Bohemer Woud, tot op de hoogste bergen voortgaande, zonder dat men op denzelven eenig dorp of eenige stad vindt. Dezelve wordt goed onderhouden.

RENO, Ital. riv., die op de Apennijnen in Toscanen ontspringt, en tegenover Ferrara in den Po valt.

RENON'S BAAI, baai op Terreneuve.

RENOWE'S HARBOUR, haven aan de O. kust van Terreneuve; 7 mijlen van Kaap Race.

RENOOY, Nederl. dorp, prov. Gelderland, kwart. Tiel, gr. Buren.

RENS, RHENS, REINSE of *Rees*, Pruis. stadje, regdst. Coblenz; 300 inw.

RENSEFELD, dorp in Holstein-Oldenburg, vorst. Lubek.

RENSSELAER, gr. der N. Amer. Rep., prov. New York, tusschen de gr. Washington en Columbia, de prov. Vermont en Massachusetts en den Hudson, met 40,150 inw., bergachtig, met bosschen, landbouw en veeteelt. De hoofdst. is Troy. 2. Dorp in gen. gr., met 34 huizen.

RENSSELAERVILLE, N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. Albanië; 5,900 inw.

RENSWOUDE, Nederl. dorp, prov. Utrecht, arr. Amersfoort, met de buurt Emmikhuizen en 750 inw., die bouw- en veenland en tabaksplanterijen hebben.

RENTERIA, Spaan. vlek, prov. Guipuscoa.

RENTERSHAUSEN, dorpje in Nassau, met 500 inw.

RENTENDORF, dorp in Saksen-Weimar, met 450 inw.

RENTOWN, Schot. D., gr. Dumbarton.

RENTWEINSDORF, Beij. dorpje, Ned. Mainkreits, met 320 inw.

RENTWERTSHAUSEN, dorpje in Saksen-Hildburghausen, met 160 inw.

RENTY, Fr. dorp, dep. Pas-de-Calais.

RENWEZ, Fr. dorp, dep. Ardennes, arr. Mezières, met 1200 inw.

RENWICK, Eng. D., gr. Cumberland.

RENY, Turk. koopstad in Bulgarië, waar de Donau zich in verscheidene armen verdeelt. 2. Rus. vlek, prov. Bessarabië.

RÉOLLE of *la Réaule*, Fr. stad, dep. Gironde, aan de Gironde, met 5,000 inw., korenhandel en lederfabrijken. 2. Het arr. van dien naam is 15¾ V. M. groot, en telt 53,800 inw., in 6 kantons.

REOLS, Fr. tak van de riv. Truyère, dep. Aveiron.

REOUNZEIK, stad in het rijk der Birmannen, aan den W. oever der Irrawaddy. 113. 11. L. en 17. 45. N. B.

REPARO, klein eil. bij de kust van Brazilië, op 29. 23. Z. B.

REPASCH, Oostenr. dorp in Croatië, Militairgrenzen, aan de Drau.

REPERTIGNY, N. Amer. volkplanting, aan den St. Lourenz, op 304. 31. L. en 45. 48. N. B.

REPEZKOI, Rus. vlek, gouv. Tambow.

REPHAM, Eng. dorp, gr. Lincoln.

REPLO, Zweed. eil. in Finland.

REPOS, 2 Fr. dorpen, dep. Jura en Orne.

REPOSO, Z. Amer. eil., bij de kust van Brazilië. 19. 36. Z. B.

REPOSOIR, Fr. dorp, dep. Eure.

REPPE, Nederl. dorpje, prov. Luik, arr. Huy.

REPPEL, Nederl. dorpje, prov. Limburg, arr. Roermond, met 150 inw.

REPPEN, Pruis. stad, regdst. Frankfort, met 2120 inw. en lakenweverijen.

REPPS, Eng. dorp, gr. Norfolk.

REPPS (NOORD en ZUID), twee Eng. dorpen, gr. Norfolk.

REPS of *Kohalom Szek*, zie Rappes.

REPTON, Eng. dorp, gr. Derby, met 1650 inw.

REPUBLICAN FORK, tak van de riv. Kanses, in de N. Amer. Rep., die in den Missouri valt.

REPUBLICVILLE, N. Amer. dorp, prov. Alabama, gr. Clarke.

REPUBLIEK DER JONISCHE EILANDEN, zie Jonische Eilanden.

REPUBLIEK (NOORD AMERIKAANSCHE), zie Noord Amerikaansche Republiek.

REPUDWAR, stad in den Chin. staat Rootan.

REPULSE BAAI, baai aan de kust van Amerika, waarschijnlijk de Noordelijkste baai van de Hudson's baai, tusschen het vaste land en het eil Southampton. Zij is in 1712 ontdekt, en in het O. derzelve vermoedt men eene doorvaart naar de straat, die van de Hudson's zee in de IJszee loopt. Zij heeft vele eil., maar nog meer ijsbergen, en in het Z. W. kaap Hoop. De stroom loopt er van het N. naar het Z. 292. 46. L. en 66. 40. N. B. 2. Baai aan de N. O. kust van Nieuw Holland, in de Stille Zuidzee. 229. 13. L. en 20. 36. Z. B. 3. Baai aan de kust van Kerguelen's land.

REQUENA, Spaan. distr. en stad, prov. Cuenca, met 3 kerken, 7 kloosters, 6000 inw. en zijdeweverij. 2. Spaan. vlek, prov. Toro, aan het kanaal van Castilië.

REQUISAT, Fr. stad, dep. Aveiron, arr. Rhodez, met 3000 inw.

RERE, tak der Saudre, in het Fr. dep. Loir en Cher.

RERIGHAUT, O. Ind. vlek in Nepaul.

RERINJAPETTAH, O. Ind. vlek, prov. Coïmbetoor.

RERIZ, Port. stad, prov. Beira.

RERRICK, Schot. kerspel in Kirkcudbright, met 1200 inw.

RESCHEID, Pruis. dorp, regdst. Aken.

RESCHEWSK, Rus. vlek, gouv. Perm, met 2600 inw. en ijzerwerken.

RESCHITZA, Hong. dorp, kom. Krassowa, met ijzergieterijen.

RESCHT, RESHD of *Räscht*, Perz. stad van Ghilan, op eene hoogte, aan de Siarud; 1 mijl van de Kaspische zee, met muren, noch poorten, zeer onregelmatig, heeft 5000 huizen, en handel in zijde, rijst en andere levensmiddelen. Het voornaamste gebouw is het paleis van den Beglerbeg. 66. 30. L. en 37. 20. N. B.

RESCOBIE, Schot. D., gr. Forfar.

RESE, Rus. riv., gouv. Kaluga.

RESHD, zie Resch.

RESICH, Turk. vlek in Bosnië.

RESICZA, Hong. dorp, kom. Krassowa.

RESINA, Nap. vlek, prov. Napels, op het oude *Hercalaneüm* gebouwd, aan den

den voet van de Vesuvius, met den wijn *Eacrimæ* Christi.

RESINAR, ROSINAR, Hong. vlek in Zevenbergen, stoel Hermannstadt, met 7000 inw.

RESITZA, Rus. stad en riv., gouv. Minsk, aan de Resitra.

RESMO, Zweed. vlek, Kalmar-län.

RESNAES, N. W. punt van het Deen. eil. Zeeland.

RESOLUTION, baai aan de W. kust van St. Christina, een der Marquesas eil., in de Stille Zuidzee. Ook noemt men dezelve de haven van MENDANA, welke reiziger dezelve in 1595 ontdekte, en aan de eil. zijnen naam gaf. COOK gaf dezelve in 1774 den tegenwoordigen naam. 238. 38. L. en 9. 55. N. B. 2. R. *Eil.*, een der Sociëteits eil. 236. 7. L en 17. 24. Z. B. 3. Eil. in den Atl. Oceaan, bij de Hudson's straat. 312. 46. L. en 61. 40. N. B. 4. R. *Haven*, baai of haven op het eil. Tanna, in de Stille Zuidzee. 187. 26. L. en 19. 32. N B.

RESORT (LOCH), groote arm der zee, aan de W. kust van het eil. Lewis, een der Schot. Hebriden. Zij maakt de scheiding tusschen Lewis en Harris.

RESOULABAD, O. Ind. stad, prov. Agra. 97. 33. L. en 26. 38. N. B.

RESPONDY, klein eil. in de Ind. zee, bij Madura, door een kanaal van het eil. Bondy gescheiden.

RESSAIX, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Charleroi, met 900 inw.

RESSARD, Fr. dorp, dep. Jura.

RESSATA, Rus. riv., gouv. Kaluga.

RESSEGEM, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, arr. Oudenaarden; 750 inw.

RESSEL, Pruis. D, regdst. Koningsberg.

RESSEN, Nederl. dorp, prov. Gelderland, kwart. Tiel, met 200 inw.

RESSIFS, eil. in de Stille Zuidzee, door GUETON ontdekt, mogelijk tot de Carolinen eil. behoorende.

RESSON, Fr. vlek, dep. Oise, arr. Compiègne, met 1050 inw.

RESSOUZE, zie Reissouse.

RESSUND, Zweed. vlek, prov. Jämtland.

RESUDENS, Zwits. dorp, kanton Waadtland, met 1000 inw.

RESULTANA, Sicil. stad, intend. Calatanisetta, met 2000 inw.

RESTA, Rus. riv., gouv. Kaluga.

RESTALRIG, Schot. D. in Midlothian.

RESTEIGNE, Nederl. dorp, prov. Namen, arr. Dinant, met 510 inw.

RESTOR (NOORD en ZUID), twee Eng. dorpen, gr. Lincoln.

RESTORATION, klein eil. in de Stille Zuidzee, aan de O. kust van Nieuw Holland, in 1789 ontdekt. 2. R. *Cove*, baai aan de N. W. kust van N. Amer. in Burke's kanaal; 29 Mei 1792 ontdekt.

RESUDENS, Zwits. D., kanton Waadt.

RESULTANA, Sicil. vlek, intend. Calatanisetta, met 2000 inw.

RESVINGE, Zweed. vlek, Malmohus-län.

RESZOW of *Rzeszow*, kreits van Galicië, die op 79 V. M. 231,350 inw. telt. De hoofdstad ligt aan de Wisloka, en heeft 4,600 inw.

RETCHENDORF, dorp in Mecklenburg Schwerin, met 750 inw.

RETEL of *Rhetel-Mazarin*, Fr. arr., dep. Ardennes, dat op 22 V. M. in 6 kant. 58,450 inw. bevat. 2. Stad aan den regter oever der Aisne, met 4860 inw., die linnen-, katoen-, hoeden- en lederfabr. hebben, en in koren handelen. 22. 5. L. en 49. 35. N. B.

RETFORD (OOST), Eng. vlek, gr. Nottingham, met 2000 inw., hoeden- en papierfabr.

RETFORD (WEST), Eng. dorp bij het voorgaande, met 540 inw.

RETHI, Nederl. dorp, prov. Antwerpen, arr. Turnhout, met 1750 inw.

RETHEM, Han. stad, vorst. Luneburg, met 950 inw.

RETHWISCH, dorp in Mecklenburg-Schwerin, met 550 inw.

RETIERS, Fr. arr. en vlek, dep. Ille en Vilaine, met 2880 inw.

RETIGNY, Nederl. dorp, gr., hert. Luxemburg, arr. Neufchâteau; 270 inw.

RETIMO, Turk. sandschakat op het eil. Candia, in 3 distr. verdeeld. 2. Distr. aldaar, op de N. kust des eil., met veel olijven, gerst, tarw, wijn en hout. 3. Het oude *Rethymus*, hoofdstad van het landschap, zetel van den bey, en van eenen griekschen bisschop, op eene landtong, op welks uiterste punt eene vervallene citadel staat. Zij heeft eenige moskeën, grieksche kerken, 6000 inw., zeepziederijen. De haven is slecht; het water wordt naar de stad geleid, die met eene menigte tuinen omringd is. 42. 7. L. 35. 20. N. B.

RETINNE, Nederl. dorp, prov. en arr. Luik, met 500 inw.

RETORBIO, Sard. vlek in Milaan, bij Voghera.

RETOW, Rus. vlek, gouv. Wilna.

RETPOORAH, O. Ind. stad van den Nizam, prov. Berar. 96. 7. L. en 21. 19. N. B.

RETRANCHEMENT, Nederl. dorp, prov. Zeeland, distr. Sluis, voorheen eene kleine vesting, ter verdediging van het Zwin.

RETREAT (POINT), landpunt in het Lynn's kanaal, aan de W. kust van N. Amerika. 242. 58. L. en 58. 24. N. B.

RETSCHITZA, Rus. kreits, gouv. Minsk, door den Dnieper en de Beresina bespoeld, met moerassen en vruchtbaar land. 2. Hoofdstad aan den Dnieper. 48. 2. L. en 52. 20. N. B.

RETSCHOW, dorp in Mecklenburg Schwerin, met 620 inw.

RETTEG, Hong. dorp in Zevenbergen, kom. Innerszolnok.

RETTELSTEIN, zie Admont.

RETTENBACH, Beij. dorp, Opper Donaukreits, met 1150 inw. 2. Tyrolsch dorp, kreits Bregenz.

RETTENDON, Eng. dorp, gr. Essex.

RETTERT, vlek in Nassau, met 400 inw.

RETTIMO, zie Retimo.

RETTINGHERY, O. Ind. stad, prov. Mysore. 94. 50. L. en 14. 5. N. B.

RETUSARI, Rus. eil. in de golf van Finland. Op de Z. O. punt van hetzelve bouwde PETER DE GROOTE, de stad Kroonstadt.

RETY, Fr. stad, dep. Pas-de-Calais, arr. Boulogne, met 1000 inw.

RETYCZAT, 7,565 voet hooge berg in Zevenbergen, de hoogste top der Zevenbergsche Karpathen.

RETZ of RÖTZ, Beij. stad, Regenkr., aan de Schwarzach, met 1150 inw. 2. Oostenr. stad, land onder de Ens, met 2300 inw. 3. Zie Reetz.

RETZAU, dorp in Anhalt-Dessau.

RETZBACH, zie Rezbach.

RETZSTADT, Beij. dorp, Neder Mainkreits, met 860 inw.

REU of *Nagy Aranyos*, Hong. stad in Zevenbergen, in Neder Weissenburg.

REUILLY, Fr. dorp, dep. Indre, arr. Issoudon, aan de Arnon, met 1800 inw. en wijnteelt.

REULAND, Pruis. stad, regdst. Trier, in de Ardennen, met 360 inw.

REULER, zie Muntshausen.

REUNION, zie Bourbon.

REUPZIG, dorp in Anhalt-Dessau.

REURIETH, dorp in Coburg Saalfeld.

REUSE, Zwits. riv. vorst. Neufchatel.

REUSZ of *Pruis. Plauen*, Duitsch vorst., deels tusschen Pruissen, Altenburg, Saksen-Weimar, het kon. Saksen, Beijeren, Coburg-Saalfeld, en Schwarzburg, geheel tusschen 29. 11. en 30. 2. L. en 50. 26. en 51. 20. 51. N. B. gelegen, op $28\frac{1}{2}$ V. M. 74,460 inw. bevattende, en in 4 liniën, Reusz-Greiz, Schleiz, Ebersdorf en Lobenstein verdeeld, waarvan het eerste het vorstendom Reusz van de oudste, en de drie andere dat van Reusz van de jongste linie uitmaken.

REUSZ, DE OUDSTE LINIE, dit vorst. bevat op 7 V. M. 22,250 inw., vele hoogten, doch geene eigenlijke bergen, groote bosschen, waaronder vooral het Greizer en Pollwitzer woud. De riv. zijn de Elster, de Golsch en de Saale. De landbouw levert ongeveer genoegzaam koren, aardappelen, tuin- en peulvruchten, vlas en hop, de bosschen geven veel hout. De rundvee- en schapenfokkerij zijn er aanzienlijk; ook is er veel wild en visch. Verder eenig zilver, lood en koper, meer ijzer. Er zijn vele fabr. van wollen en katoenen waren, smederijen, enz. De uitvoer bestaat in wollen en katoenen stoffen, ijzer en ijzerwaren, hout, boter en mager vee. De inw. zijn bijna allen van den lutherschen godsdienst. Er is een gymnasium te Greiz, en de landscholen zijn er zeer goed ingerigt. De vorst is lid van het Duitsche verbond, en heeft *in plenum* eene stem. Zijne magt is door landstenden bepaald. Hij heeft een regerings- en justitie-collegie, een consistorie, enz. onder zich. De inkomsten worden op 156,000 gulden berekend; de vorst heeft geen staande leger, maar de landstorm bedraagt 14,050 man. Zijn contingent is 220 man.

REUSZ, DE JONGSTE LINIE, dit vorst., uit de heerl. Gera, Saalburg, Reichenfels, Schleiz en Lobenstein bestaande, bevat op $21\frac{1}{2}$ V. M. 52,900 inw. Het heeft eenige hoogten en bosschen, en de heerl. Lobenstein zelfs bergen, die met bosch bedekt zijn. Het wordt door den Witten Elster, de Saale met de Wetterauer beek, de Weyda, Wissenthal, Lemnitz, Kösel en Sieglitz bespoeld. De landbouw brengt genoegzaam koren, peul- en tuinvruchten, vlas, raapzaad, boomvruchten en hout voort. Ook is er veel horenvee, schapenfokkerij, wild en visch, en wordt er ijzer, aluin, vitriool, lei en steen gegraven. Er zijn aanzienlijke fabr., vooral in katoen, en verder in wollen stoffen, hoeden, tabak, zeep, porselein, aluin, vitriool, ijzer, potasch, enz.; ook zijn er zaagmolens. De uitvoer bestaat meer in fabrijkwaren, en verder in hout en pik. De inw. belijden den lutherschen godsdienst. Er is een gymnasium en eene latijnsche school, en de lagere scholen zijn er zeer goed ingerigt. De vorst. is medelid van het Duitsche verbond, en heeft *in plenum* éene stem. De drie regerende huizen Schleiz, Lobenstein en Ebersdorf regeren in hunne bijzondere bezittingen onafhankelijk, en hebben hunne eigene collegiën; doch zij zijn onderling door bijzondere betrekkingen vereenigd, en besturen de heer-

lijkheid Gera gezamentlijk. Zij hebben een gemeenschappelijk geregtshof en eene consistorie. De gezamenlijke inkomsten worden op 450,000 guldens geschat. Het contingent is 520 man.

Reusz, Spaan. stad, prov. Catalonië, in het laatste der vorige eeuw nog een dorp, open, maar goed en regelmatig gebouwd, met verscheidene groote, met fonteinen versierde opene plaatsen, breede en ruime straten, 4 kloosters, een hospitaal, 2 groote armenhuizen, schoon raadhuis, schouwburg en 21,000 inw., die zeer veel fabr. in zijden en katoenen stoffen, garen, veters, band, hoeden, speelkaarten, laarzenschachten, snaren, goud en zilver, benevens branderijen, likeurstokerijen, zeepziederijen, pottenbakkerijen, kopersmederijen, touwbanen en slotenmakerijen hebben, en eenen aanzienlijken handel in wijn, brandewijn, ook krenten, amandelen en fabrijkwaren, papier, visch, duigen, kuiperswaren, ijzer, enz. drijven. Het heeft door een kanaal met de haven van Salou gemeenschap, die er 2 uren van daan ligt. 18. 48. L. en 41. N. B.

Reuszendorf, 4 Pruis. dorpen, regdst. Liegnitz, Neder en Boven Rijn en Breslau.

Reuszenkog, Deen. stad in het hert. Sleeswijk.

Reut, tak van den Dniester, in de Rus. prov. Bessarabië.

Reutenburg, Illyr. slot, kreits Neustädtl.

Reuting, Zwits. dorp, kanton Bern.

Reutlingen, Wurt. ambt, Schwarzwald kreits, op ruim 3½ V. M. 22,540 inw. bevattende, met eenige bergen, kleine vlakten, goede bosschen, landbouw, slechten wijn, schoone boomvruchten, sterke veeteelt en eenige delfstoffen. Onder de fabrijken zijn die van kant de voorn. 2. De hoofdstad van het ambt, en ook van den geheelen kreits, met grachten, muren en torens, 6 poorten, 3 voorsteden, 4 luthersche kerken, een weeshuis, een hospitaal, een lyceüm, verscheidene scholen, eenige merkwaardigheden en 8,830 inw. bevat, die trijpweverijen, looijerijen, lijmziederijen, kanten-, messen-, hoeden- en metaalfabr., papier- en kruidmolens, wijnöogst boekdrukkerijen en handel hebben. 26. 48. L. en 48. 29. N. B.

Reuzel, Nederl. dorp, prov. N. Braband, arr. Eindhoven, met 800 inw.

Reuzendam of *Giants Causeway*, Ier. gebergte, tot het Longsfields gebergte behoorende.

Reuzengebergte, gebergte in Duitschland, een tak van het Sudetisch gebergte, aan de grenzen der Lausitz, in het N. O. van Bohemen. De voornaamste toppen zijn: de Sneeuwkop, de groote en kleine Sturmhaube, de Reiptrager, de Tafel, Fichte, enz.

Reval, Rus. kreits, gouv. Esthland, aan de Finsche golf, tusschen 51. 17. en 53. 33. L. en 58. 40. en 59. 45. N. B., heeft op 138. V. M. 83,200 inw. met vele moerassen, schrale, zandige kusten, maar van binnen met goed bouw- en hooiland en bosschen. Zij wordt door de Wittona en Kassari bespoeld. Ook zijn er vele meren. Landbouw, veeteelt, visscherij, glasblazerij en kopersmederij zijn de voorn. takken van bestaan. 2. Rus. stad, hoofdst. van den kreits en des geheelen gouv., zetel der regering, en van een luthersch consistorium, aan eene kleine bogt van de golf van Finland, met muren, wallen en batterijen, 3 poorten, eene voorstad, naauwe, onregelmatige straten, donkere gothische huizen, 15 kerken, waaronder 8 luthersche en 7 grieksche, een gymnasium of domschool met verscheidene professoren, lagere scholen, een zee- en landhospitaal, 3 armenhuizen, een tucht- en spinhuis, de dom op den Domberg, met een kasteel, paleis en voorname huizen; een bijbelgenootschap, een schouwburg en 15,000 inw., die boekdrukkerijen, geschutgieterijen, looijerijen, fabr. van hoeden, chitsen, stijfsel, poeder, spijkers, wollen kousen, porselein, naalden en chocolaad, katoendrukkerijen en branderijen, benevens eene goede, diepe en welverdedigde haven hebben, welke laatste in eene oorlogs- en koopmanshaven verdeeld is; terwijl er een vrij aanzienlijke handel wordt gedreven; schoon er meer in- dan uitgevoerd wordt. De uitvoer bestaat voornamelijk in lijn- en hennepzaad, koren en leder. De omtrek is zeer aangenaam. Aan het strand is een koninklijk paleis. 42. 15. L. en 59. 27. N. B.

Revantin, Fr. dorp, dep. Isère.

Revekühl, zie Rehkuhl.

Revel, Fr. stad, dep. Opper Garonne, met 5,300 inw. 2. R. of *Revello*, Sard. stad in Piëmont, prov. Saluzzo, met 5,000 inw. 3. N. Amer. vlek, prov. Virginia, gr. Accomak. 4. Zie Reval.

Revel's Island, klein N. Amer. eil. in den Atl. Oceaan, prov. Virginië.

Revello, zie Revel, No. 2.

Revelstock, Eng. dorp, gr. Devon.

Reverbella, Lomb. Ven. dorp, legatie Mantua.

Revere, Lomb. Ven. vlek, prov. Man-

Mantua, aan den Po, met 3,140 inw.

REVES, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Charleroi, met 900 inw.

REVESBY, Eng. dorp, gr. Lincoln.

REVIGNY-AUX-VACHES, Fr. vlek, dep. Maas, arr. Barleduc, met 1700 inw. 2. Fr. dorp, dep. Jura, met 500 inw.

REVILLA GIGEDO, zie Isla de Gravina.

REVILLE, Fr. zeedorp, aan de W. kust, bij kaap la Hogue.

REVIN, Fr. stadje, dep. Ardennes, aan de Maas, met 1800 inw.

REVOGNE, Nederl. D., gr. hert. Luxemburg.

REVOLSKOI, Rus. dorp, gouv. Olonez.

REVOLUTIONS, zie Washingtons eil.

REVUCRA, Hong. dorp, kom. Liptau, met 1250 inw.

REWAH, rajaschap in de Ind. prov. Allahabad, ten O. en Z. aan Gundwana grenzende, door het Kimoor gebergte bedekt, en door de Sore, Tousa, Belhur en Mahanah bespoeld. Het land is vruchtbaar, goed bebouwd en bevolkt. De rajah is cijnsbaar aan de Engelschen. 2. Hoofdst. en verblijfpl. van den rajah, in het midden des lands, aan de Bija, met een fort, paleis en groote voorsteden.

REWARY, O. Ind. stad, prov. Delhi, met veel handel. 93. 59. L. en 28. 17. N. B.

REWDA, tak der Rus. riv. Tschussowaju, gouv. Perm.

REWE, Eng. dorp, gr. Devon.

REWHALU, Hong. dorp, kom. Raab.

REY, Eng. riv, gr. Wilts. 2. Een der Amer. Parel eil., in de baai van Panama. 298. L. en 8. N. B. 3. Z. Amer. riv. van Paraguay, valt in de La Plata. 4. Eil. van Chili, aan den mond der riv. Valdivia.

REYDERLAND, zie Reiderland.

REYDON, Eng. dorp, gr. Suffolk.

REYEN, zie Reijen.

REYES, Z. Amer. vlek in Nieuw Granada, prov. Santa Martha. 303. 56. L. en 10. 6. N. B. 2. Z. Amer. stad in Venezuëla. 310. 27. L. en 9. 57. N. B. 3. Klein Z. Amer. eil., bij de kust van Patagonië, aan den ingang van Port Desiré. 47. 50. Z. B. 4. Z. Amer. riv., prov. Tucuman.

REYGATE, zie Ryegate.

REYKEVIG, zie Reikiavik.

REYMERSTONE, Eng. dorp, gr. Norfolk.

REYN, Spaan. stad op de grenzen van Nieuw Castilië en Andaluzië.

REYNEL, Fr. dorp, dep. Op. Marne.

REYNOLDSBURG, N. Amer. dorp, prov. Tennessee, gr. Humphrey.

REYNOSA, Spaan. vlek, prov. Toro, aan de Ebro, met 1500 inw.

REYRAN, Fr. riv., dep. Var.

REYS (PUNT), kaap aan de W. kust van N. Amer. 255. 10. L. en 38. 36. N. B.

REZAT, Beij. riv., welke de Rednitz vormt. 2. Beij. kreits of prov., uit een deel van Frankenland en Zwaben en eenige heerl. bestaande, en tusschen den Neder Main-, Opper Main-, Regen- en Opper Donaukreits, en het kon. Wurtemburg, of tusschen 27. 45. en 29. 18. L. en 48. 41. en 49. 45. N. B. gelegen, en op bijna 184 V. M., 446,800 inw. bevattende. Het land is vlak, met eenige heuvels en de Hessel-, Lands-, Hohe Wilz- en Moritzberg en Hirschkopf; groote bosschen, waaronder het Lorenz- en Sebaldiwoud, en vruchtbaren grond, welke door den Donau met de Wernitz en Altmühl, de Regnitz en Pegnitz met de Rezat, Rothmittelaurach, Bibert, Zena, Grundlach, Aurach, Schwabach, Wiesent, Aisch en Tauber bespoeld wordt. De landbouw wordt vlijtig beoefend. De voortbr. zijn: koren, spelt, boekweit, gierst, peul- en tuinvruchten, aardappelen, vlas, hennep, tabak, meekrap, hop, vele boomvruchten, eenig ijzer, enz. De veeteelt is wel de eenige voorname tak van bestaan; en er zijn goede paarden, schapen, varkens en bijen. De visscherij is er aanzienlijk. Er zijn vele fabr. van wollen en katoenen stoffen, linnen, leder, houtwaren, kousen, mutsen, enz. Neurenburg is de voornaamste koopstad. De uitvoer bestaat in: vee, koren, tarw, meel, hop, tabak, wol, tuinvruchten, huiden, boter, smout, hout, boomvruchten, steenen, enz. De meeste inw. zijn luthersch. Er is eene universiteit te Erlangen, vele gymnasiën en geleerde scholen, eene joodsche universiteit, geleerde genootschappen, en het lager onderwijs is er veel verbeterd. De kreits wordt in 8 groote steden en verscheidene landgerigten en heerlijkheden verdeeld. De hoofdstad is Ansbach.

REZBACH, Beij. D., Ned. Mainkreits.

REZBANYA, Hong. dorp, kom. Bihar.

REZE, Fr. dorp, dep. Neder Loire.

REZMONDA, Spaan. vlek, prov. Burgos.

REZUNS, zie Räzuns.

REZZA, Sicil. stad, in 1818 geheel verwoest, door eene aardbeving.

REZZATO, Lomb. Ven. vlek, prov. Brescia, aan de Naviglio, met 1,800 inw.

RHADEN, zie Rahden.

RHAIN, zie Rain.

RHAMGOUT, O. Ind. stad, prov. Agra.

RHATES, Afr. stad in Tunis, aan het meer van Tunis, nabij de zee.

RHAUNDAL, Deen. dorp, eil. IJsland.
RHAUNEN, Pruis. vlek, regdst. Trier.
RHAYADER, marktvlek van Wallis, gr. Radnor, met 460 inw.
RHÄZINS, zie Räzuns.
RHEA, gr. der N. Amer. Rep., prov. O. Tennessee, met 2500 inw.
RHEDA, zie Rehda.
RHEDE, zie Reede.
RHEE, Nederl. buurt, prov. Overijssel, nabij het dorp Vries.
RHEEDE, Nederl. dorp, prov. Gelderland, kwartier Arnhem, met 630 inw.
RHEENEN, Nederl. stadje, prov. Utrecht, arr. Amersfoort, aan den Rijn en den voet van den Helmenberg, met 3 poorten, een ruim marktplein, stadhuis, waag, gasthuis en ruim 2100 inw., die jaar-, paarden- en beestenmarkten hebben, en van den land- en ooftbouw en de veeteelt bestaan.
RHEIDT, Pruis. D., regdst. Dusseldorp.
RHEIMS, Fr. arr., dep. Maine, hetwelk op $30\frac{3}{4}$ V. M., in 10 kantons, 107,650 inw. bevat. 2. Hoofdstad van voorn. arr., met wallen en aangename wandelingen omringd, in eene groote, binnen heuvels beslotene vlakte, aan de riv. Vesle. Zij is de zetel van eenen bisschop, primaat des rijks, zeer wel gebouwd, met schoone, regelmatige straten, eene groote schoone plaats, de koningsplaats, en aanzienlijke openbare en bijzondere gebouwen, waaronder eene prachtige hoofdkerk, met een voortreffelijk portaal, waarin de koningen van Frankrijk, met veel pracht gekroond worden; het raadhuis met een schoon portaal en eenen Romeinschen triumfboog, de kunstige waterleidingen, enz. Buiten de stad levert de *Cours* eene heerlijke wandeling op. De stad telt 31,800 inw., die vele fabrijken van onderscheidene wollen stoffen, flanel, shawls, wollen dekens, zakkenlinnen; benevens spinnerijen, weverijen, pottenbakkerijen, enz. hebben, en eenen aanzienlijken handel met fabrijkwaren en Champagne-wijn drijven. De peperkoeken, kaarsen en gedroogde peren dezer stad zijn beroemd. Zij is de geboorteplaats van den minister COLBERT. 21. 42. L. en 49. 15. N. B.
RHEIN, Pruis. stadje, regdst. Gumbinnen, met 1170 inw. 2. Zie Rijn.
RHEINA, Pruis. stadje, regdst. Munster, aan de Ems, met 2420 inw. en fabr.
RHEINAU, Fr. vlek, dep. Neder Rijn, arr. Schletstadt, met 1110 inw. 2. Zwits. dorp, kanton Zürich.
RHEINAU WOLBECK, heerl. in het Pruis. regdst. Munster, welke op 12 V. M., 9,160 inw. bevat. De hoofdplaats is Rheina.
RHEINBACH, Pruis. kreits, regdst. Keulen, op $3\frac{2}{3}$ V. M., 22,340 inw. bevattende; vlak, met veel bosch, door de Erft bespoeld, en koren, peulvruchten, aardappelen en vlas voortbrengende. De veeteelt is aanzienlijk. Men graaft er lood en steenkolen. 2. Hoofdstad met 1300 inw., korenhandel en veeteelt.
RHEINBELLEN, Pruis. dorp, regdst. Coblenz, met 1030 inw.
RHEINBERG, Pruis. stad, ragdst. Kleef, nabij den Rijn, met 2100 inw. en fabrijken.
RHEINDORF, Pruis. dorp, regdst. Dusseldorp.
RHEINE, zie Rheina.
RHEINECK, Zwits. stad, kanton St. Gallen, aan den Rijn, die niet ver van daar in het Costnitzer meer valt.
RHEINFELDEN, Zwits. stad, kanton Aargau, aan den Rijn, met 1500 inw.
RHEINFELS, Pruis. vesting, regdst. Coblenz, op eene rots in den Rijn.
RHEINGAU, dal van 6 mijlen lang en 2 mijlen breed, in het hert. Nassau, tusschen den Rijn en de hoogte van Biberich tot onder Rüdesheim. Het heef 18,000 inw. en de hoofdstad Ellfeld.
RHEINHEIM, zie Reinheim.
RHEINHESSEN, zie Hessen (Rijn).
RHEIN KANAAL, kanaal in Pruissen, hetwelk de Maas met den Rijn vereenigt, doch nog niet voltooid is.
RHEINMAGEN of *Remagen*, Pruis. stad, regdst. Coblenz, met 1200 inw.
RHEINSBURG, zie Rhijnsburg.
RHEINSTEIN, zie Regenstein.
RHEINTHAL of *Rhinthal*, Zwits. dal, kanton St. Gallen, hetwelk 8 mijlen lang en 2 mijlen breed is, en 22,000 inw. heeft.
RHEIN TÜRKHEIM, zie Turkheim.
RHEINWALD, Zwits. distr. in Graauwbunderland.
RHEINZABERN, Beij. D., Rijnkreits.
RHENA, stad in 't gr. hert. Mecklenburg-Schwerin, aan de Radegast.
RHENE, tak van de Aar in Waldeck. 2. Vlek aldaar, aan voorn. riv., ambt Eisenberg. 3. Han. dorp, vorst. Osnabrug, met 730 inw. 3. Zie Rheina.
RHETISCHE ALPEN, zie Alpen.
RHETUL, O. Ind. vlek, prov. Gurwal.
RHIENA, Keur-Hes. dorp, prov. Fulda.
RHIN, Pruis. riv. in Brandenburg, die bij Rhinow in den Havel valt. 2. R. of *Rahins*, tak der Loire, in 't Fr. dep. Loire.
RHINAU, Fr. vlek, dep. Neder Rijn, met 1200 inw.

RHINEBECK, vlek der N. Amer Rep., prov. Nieuw York, gr. Dutchess, met 4 kerken, eene haven, 4,500 inw. en fabr.

RHINECK, zie Rheineck.

RHINESTOWN, N. Amer. dorp, prov. Pennsylvanië, gr. Cumberland.

RHINES EN BOVESSE, Nederl. dorp, prov. en arr. Namen, met 570 inw.

RHINGAU, zie Rheingau.

RHINGRAFENSTEIN, Pruis. dorp, regdst. Cobleutz.

RHINOW, Pruis. D., regdst. Potsdam.

RHINOCEROS RIVIER, riv. van het land der Hottentotten in Z. Afr.

RHINSBERG, zie Rheinsberg.

RHIW, berg in Wallis, gr. Caernarvon.

RHIZIUM, zie Risch.

RHO, Lomb. Ven. dorp bij Milaan.

RHODA, Egypt. stad, aan den linker oever van den Nijl; 5 m. Z. van Kunieh.

RHODANET, zie Rhone.

RHODE ISLAND, prov. of staat der N. Amer. Rep., naar het door de Nederlanders ontdekte eil. *Rhône*, teon *Nassau*, aldus genoemd, en door den uit Massachusetts verstotenen prisster WILLIAM, en eenige vlugtelingen bevolkt. Zij ligt tusschen Massachusetts, den Oceaan, de groote Narraganset baai en Connecticut, of tusschen 305. 39. en 306. 26. L. en 41. 40. en 42. 2. N. B., en bevat op 64⅓ V. M. 83,060 inw. De prov. bestaat deels uit drie groote in de baai van Narraganset gelegene eilanden, deels uit eene kleine landstreek, aan de Oost- en eene groote aan de Westzijde der baai, enz. Het is over het algemeen een vlak, aangespoeld land, met weinig heuvels. In het N. W. is het berg- en rotsachtig, gelijk ook de kusten, die de punten Rackonnet, met de baai van dien naam, Brenton bij Rhode-Islands haven, Warwickpunt bij Providence baai, en ten Z. de Judith hebben. Het voornaamste water is de Narraganset baai, welke door de Rackonnet, Rhode Island en Narraganset vaart met de zee gemeenschap heeft; verder de baaijen Providence en Mounthope. De riv. zijn de Pawtucket, met de Nasquiatucket en Nassasuk, de Providence baai vormende, welke ook de Pawtuxet ontvangt; verder de Pacatuk, met de Wood en Charles. De luchtsgesteldheid is zeer gematigd en aangenaam, en veelal gezond; doch de geele koorts doet zich hier soms ook schrikkelijk gevoelen. De landbouw wordt hier minder beoefend dan de veeteelt, en levert geen genoegzaam koren, weinig tarw, maar veel maïs, minder rogge, gerst, haver, peulvruchten, tuin- en keukengroenten, weinig tabak, vlas, eenige boomvruchten, vooral appels, waaruit cider bereid wordt; zeer veel hout, en in de bosschen eenige wilde dieren. Verder uitmuntend rundvee, dat gezochte boter en kaas oplevert, groote schapen, kleine, maar sterke paarden en veel varkens, gevogelte en aanzienlijke visscherij. De mijnen leveren ijzer en steenkolen; schoon er ook sporen van koper, marmer en kalk zijn. Aan de kusten is veel zout. De fabr. hebben hier bijzondere vorderingen gemaakt, vooral in katoenen, garen, lakens- en wollen stoffen, hoeden, papier, olie, tabak, stroohoeden, cider zeildoek, zakkenlinnen, behangsels., enz. Ook zijn er goede zaag- en korenmolens, smederijen en ijzerfabr., scheepstimmerwerven, enz. De ligging aan de zee, en vijf der beste zeehavens bevorderen den handel bijzonder. De uitvoer bestaat in: katoenen en linnen waren, branderijen, vette ossen, boter, kaas, visch, leder, koloniale waren, campêche hout, Europische en O. Ind. fabrijkwaren, enz. te zamen voor ruim 2 millioenen guldens. Er zijn 33 banken. De wegen zijn zeer goed, en echter, schoon er rijke lieden wonen, is er gebrek aan geld. De inw. zijn meestal Anglo-Amerikanen, en verder Negers en Indianen. Het land heeft eene democratische regering, waarvan de uitvoerende magt in handen der gouverneurs, en de wetgevende in de nationale vergadering staat, welke laatste uit den senaat (den gouverneur en 10 assessoren) en het huis der vertegenwoordigers bestaat. De prov. zendt 2 senateurs en 2 representanten naar het congres. Zij is in 5 graafschappen (*counties*) en deze in gemeenten verdeeld. De inkomsten worden op 60,000 guldens geschat. De krijgsmagt bestaat uit 8,650 man. De hoofdstad is Newport op 2. Het grootste eil. in de Narraganset baai, en de voorn. prov., door de Rackonnet baai van het vaste land gescheiden. Het bevat op 2 V. M. 10,700 inw., heeft eene gezonde luchtsgesteldheid, wordt door verscheidene beken bespoeld, heeft veel vee, goede tuinen en de hoofdstad der prov.

RHODEN, stad in Waldek, opperambt Diemel, op eene hoogte, aan de Urbe, met 800 inw.

RHODES of *Rhodis*, Turk. Aziat. sands., prov. Natolië, hetwelk het eil. van dien naam en de aan de kusten van Muntescha en Tekke gelegene eil. bevat. 2. Het oude *Rhodus*, het voorn. eil., tus-

tusschen 45. 32. en 46. 44. L. en 36. 7. en 36. 32. N. B., aan de Egeïsche en Middellandsche zeeën gelegen, door het kanaal van Rhodos van het vaste land van Natolië gescheiden, en volgens WOLTMAN op 21 V.M. 15,000 (OLIVIER geeft 30,030) inw. bevattende. Bergen, heuvels en aangename vruchtbare dalen wisselen elkander af. De lucht is er zeer zacht, en eene menigte van bronnen en beken, die van de hoogten afstroomen, voorzien dezelve genoegzaam van water. Men vindt er aanzienlijke dennen-, eiken- en essenbosschen, boomgaarden van vrucht- en olijfboomen; terwijl de mastik en terpentijnboomen er niet zeldzaam zijn. De dalen worden met vlijt bebouwd, en brengen overvloed van tarw, gerst en een weinig haver voort (schoon sommige reizigers beweren, dat het koren niet genoegzaam is). De wijnbergen zijn met muren omringd, die met vijgen en olijvenboomen bezet zijn. Verdere voortbr. zijn: een ruime voorraad van edele vruchten, amandelen, katoen, zijde, paarden, buffels, schapen en varkens; echter niet genoegzaam voor de behoefte. De digte bosschen bevatten eene menigte herten en ander wild, zeer veel visch, en er is overvloed van honig en was. De inw. zijn meestal Grieken, die zelfs meer dan anderen aan de willekeurige onderdrukking der Turken onderworpen zijn, waardoor dit voorheen zoo belangrijk eiland en deszelfs hoofdstad veel verminderd zijn; echter altijd nog van veel belang voor de gemeenschap der Aziatische met de Egeïsche zee is, en den Turken veel hout voor hunne schepen oplevert, waarom zij de vestingwerken ook zeer goed onderhouden en ook zeer naauwkeurig bewaken. De uitvoer bestaat verder in: katoen, wijn, olie, china's-appelen, honig, was, vijgen, rozijnen en amandelen; de invoer in: fabrijkwaren, koren, zouten, vet vee. Men telt op het eil. 2 steden, 5 vlekken en 26 dorpen. 2. Hoofdstad van het sandschakat, zetel van den pacha en van eenen Griekschen bisschop, op de N. O. kust, aan de zee, met sterke vestingwerken omringd, heeft een kasteel, schoon plein, en eene groote voorstad, alleen door Grieken bewoond. De straten zijn breed en zindelijk; de huizen wit, meestal met het kruis der Johannis orde versierd; doch de haven klein en ondiep. Bij dezelve is een arsenaal, scheepstimmerwerf; bij de tweede haven stond voorheen de *colossus* van *Rhodus*. De stad heeft eene openbare bibliotheek, en telt volgens OLIVIER, 8,000 à 10,000 inw., welke tapijten- en kamelotfabr. hebben, en eenen aanzienlijken handel drijven; terwijl alle schepen, die uit den Archipel naar de Middellandsche zee gaan, de straat Rhodes passeren, en hier voorraad innemen. Omtrent eene mijl van de stad vindt men volgens WITTMAN, vele ruïnen van het oude *Rhodus*. 46. 52. L. en 36. 26. N. B. 3. Afr. stad, tusschen het meer van Tunis en de zee.

RHODE ST. AGATHA of *St. Agatet Rhode*, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, arr. Leuven, met 800 inw.

RHODE ST. GENES, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, arr. Brussel, met 1170 inw.

RHODE ST. PIERRE of *St. Pieters Rhode*, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, arr. Leuven, met 650 inw.

RHODIÈRE, Fr. dorp, dep. Gard.

RHODINA, zie Golf van Contessa.

RHODIUS, Turk. Aziat. riv. in Natolië.

RHODOPE, zie Despoto Dhag.

RHODOS, zie Rhodes.

RHODOSTA, zie Rodoste.

RHOF MUHLE, een der Schot. Schetlandsche eil., aan de Z. kust van het Groote eil.

RHOF (LITTLE), eil. van de nabijheid van het vorige.

RHÖNGEBIRGE of *Hooge Rhön*, gebergte in het Noorden van Fulda, 5 mijlen lang en 1 mijl breed. De hoogste top is de Kreuzberg.

RHONASZECK, Hong. dorp, kom. Marmarosch, arr. Szigeth.

RHONE, aanzienlijke riv. van Frankrijk, welke in Zwitserland, aan de Alpen, en wel bij den berg Furca of den Gavelberg, een uur van de bronnen van den Rijn, ontspringt, in eene Westelijke rigting, het Walliserland en het meer van Geneve doorstroomt, en dan in Frankrijk treedt, bij Seyssel bevaarbaar wordt, bij Lyon eenen zuidelijken loop aanneemt, en bij Arles zich in twee groote armen verdeelt, waarvan de Oostelijke de groote Rhône genoemd wordt, en zich tot aan de golf des Lions, nog in zes takken deelt. De westelijke arm of kleine Rhone, ook Rhodanet genoemd, valt in het kanaal Silvéréal. De takken der Rhone vormen het eiland Camargue, de delta van het Z. van Frankrijk. De Rhone bespoelt de Fr. dep. Ain, Rhone, Isère, Loire, Ardèche, Drome, Vaucluse, Gard en Monden van de Rhone, is de schoonste riv. van Europa, en verandert dikwijls van bedding. De voornaamste takken

zijn: de Ain, Saône, Isère, Drôme, Ardèche, Durance en de Gard of Gardon. 2. R. *Mort*, riv. in het Fr. dep. Gard, die in de kleine Rhone valt. 3. *Departement van de* R., Fr. dep., uit het voormalig Lyonnois en Beaujolois gevormd, en tusschen de dep. Saône en Loire, Ain, Isère en Loire, of tusschen 21. 57. en 22. 22. L. en 45. 26. en 46. 25. N. B. gelegen, en op ruim 53¼ V. M. 340,980 inw. bevattende. Het land is met bergen en heuvels bedekt, welke slechts door kleine dalen afgewisseld worden. Vele heuvels zijn zoo wel als het gebergte Mont d'Or, aangenaam beplant, en onder de bergen zijn de Polemieux, Mont Cendre en Mont-Doux de hoogste. De grond is over het algemeen steenachtig en schraal; schoon in de dalen uitmuntend bebouwd, waar weiden, korenvelden en met wijngaarden beplante heuvels elkander afwisselen. De riv. zijn: de Rhône, met de Saône, Isère, Gardon en Giers. De Saône ontvangt hier de Ardière, Brevenne en Azergue; het kanaal van Givors dient alleen tot vervoer van steenkolen. De lucht is er zacht, doch veranderlijk. De voortbr. zijn: gevogelte, klein wild, visch, bijen, koren, tuin- en peulvruchten, vele aardappelen, hennep, olijven, meekrap, saffraan, boomvruchten, ook perziken, amandelen en kastanjes; voortreffelijke wijn, hout, lood, koper, steenkolen, bergkristal, bouw- en molensteen, marmer, portier, potäarde, kalksteen, versteeningen en mineraal water. Onder de inw. zijn vele hervormden. Landbouw, en vooral de rundveeteelt, de wijnoogst, mijnwerken, voorname fabrijken van zijde, gaas, krip, bloemen, passement, lint, goud- en zilverdraad, hoeden, katoen, nankingen andere katoenen stoffen, dekens, watten, papieren behangsels, galanteriewaren en linnen, gelijk ook de looijerijen, katoenspinnerijen, glasblazerijen, kopersmederijen, vitrioolziederijen en de uitgebreide handel zijn de middelen van bestaan. De uitvoer bestaat in: wijn, kastanjes, bouwsteen, linnen, glas, leder en andere fabrijkwaren. De arr. zijn Lyon en Villefranche. De hoofdstad is Lyon. 4. *Departement van de Monden van de Rhône*, Fr. dep., uit het W. deel van het voormalige Provence bestaande, en tusschen de dep. Vaucluse, Var en Gard en de Middellandsche zee, of tusschen 22. 3. en 22. 31. L. en 34. 12. en 44. N. B. gelegen, en op 95¾ V. M., 3 arr. 7 kantons en 293,240 inw. bevattende. Ten O. en Z. O. zijn vrij hooge bergen, waaronder de Sainte Venture en de Vauvenargues de hoogste zijn. Ten N. zijn de Alpines, en ten Z. W. is het land vlak en gedeeltelijk moerassig. De Rhone vormt hier de eilanden Camargue en Plan du Bourg. Slechts waar water is, is de grond vruchtbaar; anders droog of zandig en moerassig. Behalve de Rhône en Durance, zijn hier de kleine riv. Veaune, Luzone, Jarret, Arc Bayon, Grand Valat en Touloubre. Onder de onderscheidene kanalen zijn het Craponne en het Alpinen kanaal. De menigvuldige moerassen maken de lucht in het Z. W. ongezond; anders is de luchtsgesteldheid droog, zeer heet, en met weinig regen, doch zeer veranderlijk in den herfst. De voortbrengselen zijn: gevogelte, zee- en riviervisch, bijen, zijdewormen, koren, hennep, meekrap, wijn, edele vruchten, vooral amandelen, vijgen, boomvruchten, noten, olijven, aardäkers, sodaplanten, sumak, vele kruiderijen, hout, steen, kolen, marmer, lei, gips, krijt, kalkduifsteen, potäarde, zeezout, enz. De landbouw is zeer bepaald, en de veeteelt, behalve de schapenfokkerij, zeer aanzienlijk. De wijnbouw is mede van belang. De menigvuldige fabr. vervaardigen vooral zijde, leder, chemicaliën brandewijn, wijnazijn, papier, wollen stoffen, zijden kousen en hoeden. Ook zijn er beroemde verwerijen, suikerraffinaderijen, glasblazerijen, enz. De handel is van zeer veel belang. De uitvoer bestaat in: wijn, brandewijn, wijnäzijn, olijfölie, zijde, ingemaakte vijgen, amandelen en rozijnen, reukwaters, visch, koralen, wol en vele fabrijkwaren. De drie arr. zijn Marseille, Aix er Arles. De hoofdstad is Marseille.

RHONHOUSE, Schot. dorp in Kirkcudbright.

RHOTAS, O. Ind. stad en vesting, prov. Bahar, op eenen hoogen berg, met eene sterke bezetting. 90. 41. L. en 31. 55. N. B. 2. O. Ind. sterkte, prov. Bahar, op 101. 44. L. en 24. 38. N. B.

RHUABEN, Eng. dorp in Wallis, gr. Denbigh.

RHUDDLAN, Eng. dorp in Wallis, gr. Flint, met 830 inw.

RHUDEN, zie Ruthen.

RHUIS, Fr. dorp, dep. Morbihan.

RHUMBAH, O. Ind. vlek der N. Circars.

RHÜME, kleine Han. riv., vorst. Göttingen, valt in de Ochsenpfuhl.

RHÜNE of *Rondo*, een der O. Ind. Banda eil.

RHYADERGOWY, Eng. dorp in Wallis, gr. Radnor.

RHYMNUS, zie Uralisch gebergte.

RHYNABAD, O. Ind. D., prov. Bengalen.

RHYNIE AND ESSIE, Schot. dorp, gr. Aberdeen, met 680 inw.

RHYNS of *Rinns van Galloway*, naam van het Eng. schiereil. van Wigtonshire, dat gevormd wordt door de baaijen Loch Ryan en Glenluce.

RHYNZATERWOUDE, Nederl. dorp in Z. Holland, distr. Leyden, aan het Broossemer en Leydsche meer, met 520 inw., die van de veenen, landbouw en veeteelt bestaan.

RHYNSBURG, zie Rijnsburg.

RIACA, Spaan. riv., valt in de Douero.

RIACE, Nap. dorp, prov. Calabrië Ulteriore I, met 1260 inw.

RIACHUCO, kleine Z. Amer riv. in Buenos-Ayres, die bij de hoofdstad in de la Plata valt.

RIA DE AROZA MINO, tak van de Umea in de Spaan. prov. Gallicië.

RIA DE BELANTOS, Spaan. riv. in Gallicië.

RIAILLÉ, Fr. D., dep. Neder Loire.

RIAKUKI, Rus. vlek, gouv. Pultawa.

RIALA, Zweed. dorp, Stokholm-län.

RIALEJO, haven aan de W. kust van het eil. Teneriffe.

RIA LEJA, zie Rialejo.

RIANS, Fr. stad, dep. Var, arr. Brignoles, met 3200 inw.

RIANZARES, Spaan. riv., prov. Toledo.

RIANZAL, Spaan. riv., prov. Cordova.

RIAO, eil. in de Ind. zee, bij de W. kust van Morty. 145. 34. L. 2. 25. N. B.

RIAPA CREEK, N. Amer. riv. van Louisiana, prov. Mississippi, die op 286. 29. L. en 31. 2. N. B. in den Mississippi valt.

RIARDI, Nap. dorp in Lavora.

RIASNO, Rus. dorp, gouv. Mohilewa

RIAY, Z. Amer. riv. van Paraguy. valt in de Yucay.

RIAZA, tak van de Douero in de Spaan. prov. Burgos en Segovia. 2. Spaan. vlek, prov. Segovia, aan voorn. riv.

RIASAN, Rus. gouv. in Europa, tusschen Wladimir, Tambow, Tula en Moskowa, of tusschen 55. 55. en 58. 59. L. en 53. 1. en 55. 41. N. B. gelegen, en op 781 V. M. 1,300,000 inw. bavattende. Het is laag en vlak, met kleine heuvels, vele kleine riv., boschjes, enz. Aan de groote riv. is de grond rotsachtig, doch verder vruchtbaar; zelfs zouden de heiden, wel bebouwd, voordeelig zijn. De riv. zijn de Oka, met de Osetr, Werda, Pronja, Trubesch en Babinka; de Don, met de Wasonka, de Woronesch, Rakowa, enz. De voorn. meren zijn die van Wemskaja, Welikaja, Schtscheninskoje, en Iwanow. De lucht is gematigd, doch niet zeer zacht, echter gezond. De grond is, over het algemeen, zeer vruchtbaar. De landbouw brengt op: zomer- en winterrogge, tarw, gerst, winter haver, boekweit, veel gierst, spelt, Egyptische gierst, zwarte haver, hennep, enz. De tuinbouw is van veel belang. Boomvruchten bepalen zich meestal tot appelen en kersen. Hout heeft het in overvloed, ook schoone weiden; doch de veeteelt is gering; de visscherij echter zeer aanzienlijk. Het rijk der delfstoffen geeft: ijzer, steen, leem, mergel, kalk, zandsteen, gips, vitriool en zwavel. Er zijn fabr. van garen, wollen stoffen, grof laken, karsaai, leder, linnen, zeildoek, touw, potasch, staal- en ijzerwaren, glas, spiegels, enz. De uitvoer bestaat in koren, meel, brandewijn, eenig hout, laken, juchtleder, honig, was, glas, enz. Ook de Tartaren hebben hier imans, moskeën en onderwijzers. De regering is als in de overige gouv. De hoofdst. is Riazan. 2. Kreits in voorn. gouv., tusschen 57. 4. en 58. 9. L. en 54. 10. en 54. 58. N. B., door de Trubesch bespoeld, met landbouw en veeteelt, linnen- en lakenfabr., vitrioolen zwavelziederij, smederijen en glasblazerijen. 3. Oudtijds *Pereslawl* genoemd, hoofdstad van voorn. kreits en het geheele gouv., zetel der regering en van eenen aartsbisschop, aan de Trubesch, met 20 kerken, een seminarium voor priesters, eene kreitsschool, adelijk opvoedingshuis, werk- en tuchthuis, armhuis en 5,000 inw., die linnen-, laken- en hoedenfabr., looijerijen en handel in het klein en 2 jaarmarkten hebben 56. 49. L. en 54. 58. N. B.

RIBA, Spaan. stad, prov. Leon.

RIBA DE SELLA, Spaan. zeehaven, prov. Asturië.

RIBADAVIA, Spaan. stad, prov. Gallicië, met 2400 inw.

RIBA GORCA, Spaan. gr. in Aragonië, op de kusten van Catalonië.

RIBAFRADA, Spaan vlek, prov. Navarre.

RIBAGNAC, Fr. vlek, dep. Dordogne.

RIBAR, Hong. dorp, Soler kom.

RIBAROYA, Spaan. dorp, prov Soria.

RIBAS, Spaan. vlek, prov. Nieuw Castilië, met 1230 inw. 2. Distr. in de Spaan. prov. Leon.

RIBATNA, Port. vlek, prov. Entre Minho en Douro, met 2020 inw.

RI-

RIBAUD (GRAND), Fr. eil., dep. Var, arr. Toulon, Z. van het schiereil. Giens. 2. *Petit* R., klein Fr. eil. in 't zelfde dep. en arr., ten Z. der Hières.

RIBAUDVILLE, zie Rappolsweiler.

RIBAY, Fr. dorp, dep. en arr. Mayenne, nabij de Aisne, met 1020 inw.

RIBBLECHESTER, Eng. vlek, gr. Lancaster, met 2760 inw.

RIBBESFORD, Eng. D., gr. Worcester.

RIBBEY, Eng. D. in Lancastershire.

RIBBLE, Eng. riv., gr. York, valt in de Ier. zee, bij Preston.

RIBBLETON, Eng. D., gr. Lancaster.

RIBCHESTER, Eng. dorp, gr. Lancaster.

RIBECOURT, Fr. stadje, dep. Oise. 2. Fr. stadje, dep. van 't Noorden.

RIBEIRA GRANDE, hoofdstad van het Kaap Verdisch eil. St. Jago, aan de riv. van dien naam, zetel van eenen bisschop met een fort, domkerk, klooster, de goede haven *Porto del Praye* en 300 laag gebouwde huizen. 2. Vlek aan de N. kust van het Vlaamsche eil. St. Miguel, aan den voet eens bergs, met 5,070 inw., fabr. van laken, wollen, hoeden, linnen, kousen en zijde.

RIBEMONT of *Riblemont*, Fr. stadje, arr. St Quentin, dep. Aisne, met 2400 inw. 21. 6. L. en 49. 48. N. B.

RIBENSKOI, Rus. dorp in Azië, aan de Tunguska, gouv. Saratow.

RIBENZA, zie Reiffnitz.

RIBERA, Sicil. vlek, intend. Girgenti, met 4000 inw. 2 R. *de Pena en Valmuza*, riv. in de Spaan. prov. Salamanca.

RIBERAC, Fr. arr., dep. Dordogne, dat op 27 V.M., in 7 kantons, 62,250 inw. bevat. 2. Hoofdstad van genoemd arr., met 3000 inw., koren-, wijn- en veehandel.

RIBERRE, tak der Fr. riv. Drôme, dep. Drôme.

RIBEY, tak van de Sil in de Spaan. prov. Gallicië.

RIBIERS, Fr. vlek, dep. Opper Alpen, met 1360 inw. en ijzerwarenfabr.

RIBLEMONT, zie Ribemont.

RIBNA, Rus. D. en riv., gouv. Tomsk.

RIBNIK, Turk. stad in Walachië. 2. R. of *Garam Szöllös*, Hong. vlek, kom. Bars. 3. Oostenr. dorp in Croatië, onder de Militairgrenzen.

RIBNITZ, stadje in Mecklenburg-Schwerin, kreits Wenden, met 1950 inw., visscherij, linnenfabr., landbouw en veeteelt.

RIBSTON (GROOT en KLEIN), twee Eng. dorpen, gr. York.

RIBTON, Eng. dorp, gr. Cumberland.

RIBY, Eng. dorp, gr. Lincoln.

RICA (VILLA), Z. Amer. stad in Brazilië, aan den oorsprong der Rio Francisco. 2. R. *del Oro*, een der Austr. Mulgraves eil. 3. R. *de Plata*, een der Austr. Mulgraves eil.

RICCALL, Eng. dorp, gr. York.

RICCARTON, Schot. dorp, gr. West-Lothian.

RICCARTOUN, Schot. dorp, gr. Ayr, met 1850 inw.

RICCIA, Nap. vlek, prov. Molise, met 4300 inw. 2. Zie Ariccia.

RICE LAKE, N Amer. meer in Canada; 2 m. N. van het meer Ontario. 2. N. Amer. riv. in Z. Carolina.

RICEBOROUGH, N. Amer. vlek, prov. Georgië, gr. Liberty.

RICEVILLE, N. Amer. dorp, prov. Tennessee, gr. Rowan.

RICEYS (LES), Fr. vlek, dep. Aube, bestaande uit 3 bij elkander liggende plaatsen, met 7,540 inw., beste wijn, brandewijn en kaas.

RICHA, bij VOLNEY *Racha*, het oude *Jericho*, Turk. vlek in Azië, prov. Damascus, aan den Jordaan, uit ellendige hutten bestaande.

RICHARD'S CASTLE, Eng. dorp, gr. Hereford, met 600 inw.

RICHARDS KREEK, N. Amer. riv., prov. Indiana.

RICHARDSON'S BAY, baai aan de Z. O. kust van Jamaïca.

RICHARDSONVILLE, twee N. Amer. vlekken in Georgië, en 2 in Carolina.

RICHBOROUGH, Eng. dorp, gr. Kent.

RICHE, Austr. eil., aan de kust van Nieuw Guinea, op 8. 10. Z. B.

RICHELIEU, Fr. stad, dep. Indre en Loire, arr. Chinon, met 3050 inw. en linnenweverijen. 2. N. Amer. gr. in Eng. Canada, distr. Montréal, met zeer goed bebouwd land en bosschen, door de Yamasca, St. Francis, Sorel en St. Lourenz bespoeld.

RICHELL, Eng. dorp, gr. Essex.

RICHELLE, Nederl. dorp, prov. en arr. Luik, met 460 inw.

RICHELSDORF, Keur-Hes. dorp, prov. Neder Hessen, met 700 inw.

RICHEMONT, Fr. dorpje, dep. Charente, arr. Cognac, met 250 inw.

RICHEN, gr. hert. Hes. dorp, vorst. Starkenburg. 2. Bad. dorp, Murg- en Pfinzkreits, met 650 inw.

RICHENBURG, Boh. dorp, kreits Chrudim.

RICHENWEYER, Fr. vlek, dep. Opper Rijn, arr. Colmar, met 1750 inw.

RICHFIELD, N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. Otsego, met 2100 inw. 2. N. Amer. vlek, prov. Ohio, gr. Ashtabula.

RICHFORD, N. Amer. D., in Vermont.

RICHHILL, N. Amer. dorp, prov. Pennsylvanië. 2. Ier. vlek, gr. Armagh, met eene groote linnenmarkt.

RICHLAND, gr. der. N. Amer. Rep., prov. Ohio, met 9,170 inw. De hoofdstad is Mansfield. 2. Distr. aldaar, in het midden van Z. Carolina, door de Wateree, Godavery en Santee, de Salada, enz. bespoeld, doch met vrugtbare streken, katoen, maïs, tabak en hout voortbrengende, met 12,320 inw. Hierin ligt de hoofdstad Columbia. 3. N. Amer. riv., prov. Tennessee, die in de Elk valt. 4. N. Amer. dorp, prov. Tennessee, gr. Giles. 5. N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. Oswego, met 950 inw. 6. N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, gr. Bucks, met 1350 inw. 7. N. Amer. dorp, prov. Pennsylvanië. 8. N. Amer. vlek, prov. Ohio. 9. N. Amer. D., prov. Ohio, gr. Fairfield. 10. N. Amer. dorp, prov. Ohio, gr. Guernsey. 11. N. Amer. vlek, prov. Ohio, gr. Belmont, met 3000 inw.

RICHLIEU CHAMBLY of *Sorel River*, N. Amer. riv. van Neder Canada, die van het meer Champlain naar den St. Lourenz vloeit. 2. R. *Islands*, groep van bijna 100 eil., aan den mond van gen. riv. Zij zijn zeer lang, en staan dikwijls onder water. 306. 39. L. en 42. 22. N. B.

RICHMAN'S EIL., klein eil. der N. Amer. Rep., aan de W. kust der prov. Maine; 1 mijl N. van Portland.

RICHMOND, Eng. dorp, gr. Surry, met een koninklijk lustslot, schoone wandelingen en gezigten en 4000 inw. 2. Eng. marktvlek, gr. York, met 3 voorsteden, 2900 inw., fabr. van kousen, wol en mutsen, lood-, koper- en steenkolenmijnen. 4. Gr. der N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, geheel het Staten eil. bevattende, deels hoog, deels steenachtig, met goede weilanden en veeteelt, weverijen, looijerijen, branderijen, en 6,130 inw. De hoofdstad is Southfield. Hier moeten de schepen, die naar Nieuw York gaan, tol betalen. 5. N. Amer. gr., prov. Virginia, met 5,700 inw. 6. Gr. aldaar, prov. N. Carolina, met 7530 inw. De hoofdstad is Rockingham. 7. Stad en haven der N. Amer. Rep., hoofdstad der prov. Virginia, en van het gr. Henrico, aan de riv. James, met het statenhuis, waarvoor een standbeeld van WASHINGTON staat, paleis van den gouverneur, raadhuis, markthuizen, 6 kerken eene synagoge, eene akademie met een museüm, eene lancasterschool, weesen armhuis, schouwburg, gevangenissen, arsenaal, schoone brug en 14,500 inw., die aanzienlijke brouwerijen, branderijen, papier-, geweer- en spijkerfabr., looijerijen, geschutgieterijen, smederijen, suikerraffinaderijen, glasblazerij, en eenen uitgebreiden handel drijven, welke door een bondgenootschap, assurantie-gezelschap, banken en andere nuttige inrigtigen, veel bevorderd wordt. Ook zijn er vele markten; terwijl de waterval der rivier James opmerkenswaardig is. 300. 3. L. 37. 30. N. B. 8. N. Amer. vlek, prov. Vermont, gr. Chittenden; 1000 inw. 9. N. Amer. vlek, prov. New Hampshire, gr. Cheshire, met 1300 inw. 10 N. Amer. vlek, prov. Massachusetts, gr. Berks; 1040 inw. 11. N. Amer. vlek, prov. Rhode Island, gr. Washington, met 1330 inw. 12. N. Amer. dorp, prov. Ohio. 13. N. Amer. vlek, prov. Ohio, gr. Jefferson. 14. N. Amer. dorp, prov. Pennsylvanië. 15. N. Amer. vlek, prov. Kentucky. 16. N. Amer. dorp in Missouri. 17. N. Amer. dorp, prov. Ohio, gr. Ross. 18. R. of *Honeoye*, N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. Ontario; 1370 inw. 19 Eiland op de kust der N. Amer. prov. Maine, gr. York. 20. N. Amer. baai in Labrador, vol kleine eil., waarin verscheidene riv. uitloopen. Hier is een huis van de Hudson's baai compagnie, waar de Eskimos traan leveren.

RICHMONDSHIRE, Eng. distr., gr. York, met de hoofdstad Richmond.

RICHTENBERG, Pruis. stadje, regdst. Straalsond, met 1000 inw.

RICHTENSCHWEIL, Zwits. dorp, kant. Zürich, Z. van 't meer Zürich.

RICHTERICH, Pruis. D., redgst. Aken.

RICHVALD, Hong. dorp, kom. Zips.

RICHWAL, Pool. stad, waiw. Kalisch.

RICHWOERD, N. Amer. dorp, prov. Missouri.

RICKERBY, Eng. buurt, gr. Cumberland.

RICKINGHALL, OPPER en NEDER, 2 Eng. kersp., gr. Suffolk.

RICKLING, Eng. dorp, gr. Essex.

RICKLINGEN, Han. ambt, vorst. Calenberg, met 3,200 inw. 2. Hoofdst. aldaar, met 500 inw.

RICKMANSWORTH, Eng. marktvlek, gr. Hertford; 3000 inw. en korenhandel.

RICKSDORF, Pruis. dorp, regdst. Potsdam.

RICKTON, Eng. dorp, gr. Salop.

RICLA, Spaan. stad, prov. Aragon.

RICO, klein eil. in de haven van Porto Rico.

RICOTE, Spaan. vlek, prov. Murcia.

RICQUIER (ST.), Fr. stadje, dep. Somme, arr. Abbeville, aan de Scardon,

met 1500 inw.

RIDANG, O. Ind. eil., ten O. van Malacca.

RIDALE, Eng. riv., gr. York, valt beneden Richmond in de Swale.

RIDDAGSHAUSEN, Brunsw. ambt van 6¼ vierk. mijl, met 9,830 inw.

RIDDARHOLMEN, Zweed. eil. van Stokholms-län.

RIDDERKERK, Nederl. dorp in Z. Holland, distr. Dordrecht.

RIDDERSHOVEN, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, arr. Oudenaarde.

RIDE, Eng. dorp, eil. Wight, tegenover Portsmouth.

RIDEAU, N. Amer. riv. in Canada, valt in de Utawas.

RIDGE, Eng. dorp, gr. Hertford. 2. N. Amer. dorp, prov. Maryland. 3. N. Amer. dorp in Z. Carolina, distr. Edgefield.

RIDGEBURG, N. Amer. dorp, prov. Nieuw York, gr. Orange.

RIDGEFIELD, N. Amer. vlek, prov. Connecticut, gr. Fairfield, met 2100 inw. 2. Vlek aldaar, prov. Ohio, gr. Huron.

RIDGEON, N. Amer. riv., prov. Pennsylvanië, gr. Washington.

RIDGEVILLE, 2 N. Amer. vlekken, prov. Ohio, gr. Warren en Cuyahoga.

RIDGEWAY, Eng. dorp, gr. Devon. 2. N. Amer. dorp, prov. Nieuw York.

RIDGMONT, Eng. kerspel, gr. Bedford.

RIDGWELL, Eng. dorp, gr. Essex.

RIDING, Eng. dorp, gr. Durham.

RIDLEY, kleine Eng. riv. in Northumberland. 2. N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, gr. Delaware, met 1000 inw. aan de rivier van dien naam.

RIDLINGTON, Eng. dorp, gr. Norfolk.

RIDSCHAU, tak van het W. Perz. gebergte Zagros.

RIDWARE HAMPSTALL, Eng. dorp, gr. Stafford, aan de Blythe.

RIÉ, klein Fr. eil., aan de kust van 't dep. Vendée, met 2 dorpen.

RIEBNIK, Pruis. stadje, regdst. Oppeln.

RIECHHEIM, dorp in Saksen-Gotha.

RIECKA, Rus. vlek, gouv. Minsk.

RIED, Oostenr. vlek, land Boven de Ens, met 2320 inw. 2. Keur-Hes. dorp, prov. Neder Hessen, met 300 inw.

RIEDAU, Oostenr. dorp, Innkreits.

RIEDBACH, Wurt. dorp, Jaxtkreits.

RIEDBÖHRINGEN, Bad. D., Donaukr.

RIEDELHEIM, zie Rödelheim.

RIEDEN, 2 Beij. dorpen, in den Regen- en Opper Donaukreits.

RIEDENBURG, Beij. landger., Regenkreits, op 8 V. M., 12,000 inw. bevattende, bergachtig, door de Altmühl bespoeld, met veel hout, als ook koren- en veeteelt. 2. Vlek aldaar, met 800 inw.

RIEDENHEIM, Beij. D., Ned. Mainkreits.

RIEDER, dorp in Anhalt-Bernburg.

RIEDHAUSEN, Wurt. D., Donaukreits.

RIEDHÖHRINGEN, Bad. D., Seekreits.

RIEDLHÜTTE, Beij. D., Ned. Donaukr.

RIEDLINGEN, Wurt. ambt in den Donaukreits, op 7¾ V. M., 22,400 inw. bevattende, heuvelachtig, met landbouw en veeteelt. 2. Wurt. stadje, aan den Donau, met 1560 inw., garenspinnerijen en handel in koren. 3. Bad. dorp, Treisamkreits.

RIEDÖSCHINGEN, Bad. D., Seekreits.

RIEDSCHÜTZ, Pruis. dorpje, regdst. Liegnitz, met 400 inw.

RIEDSELZ, Fr. dorp, dep. Neder Rijn, arr Weissenburg, met 1000 inw.

RIEGATE, zie Rygate.

RIEGEL, Bad. dorp, Treisamkreits.

RIEGELBERG, zie Glaserberg.

RIEGERSBURG, Oostenr. dorp in Stiermarken, kreits Grätz.

RIEHEN, Zwits. dorp, kanton Bazel.

RIEL, Nederl. dorp, prov. N. Braband, arr. Breda, met Alphen 1450 inw.

RIELA, Spaan. stad, prov. Aragon.

RIEMPST, Nederl. dorpje, prov. Limburg, arr. Maastricht, met 180 inw.

RIEMSLOHE, Han. dorp, vorst. Osnabrug, met Kruckum 570 inw.

RIENECK, Beij. stad, Ned. Mainkr., met 1200 inw., handwerken en landbouw.

RIENNE, Nederl. dorp, prov. Namen, arr. Dinant, met 400 inw.

RIESA, Saks. stadje, kreits Meissen, met 2000 inw.

RIESBACH, Fr. stadje, dep. Boven Rijn.

RIESCOON, N. Amer. riv., prov. Pennsylvanië.

RIESENBERG, Oostenr. dorp, kreits onder het Weener Woud.

RIESENBURG, Pruis. stadje, regdst. Mariënwerder., met 2250 inw.

RIESENDAMM, zie Staffa.

RIESI, Sicil. stad, prov. Calatanisetta.

RIESECK, dorp in Anhalt-Dessau.

RIESDORF, Hong. stad, kom. Zips.

RIESSEN, Han. dorp, gr. Hoya.

RIESZSTADT, Pruis. dorp, regdst. Merseburg, kreits Sangerhausen.

RIETBERG, Pruis. heerl. en stad, regdst. Minden, met 2400 inw., linnen-, garen- en tabaksfabr.

RIETH, D. in Saksen-Hildburghausen.

RIETHNORDHAUSEN, dorp in Saksen-Weimar, met 600 inw.

RIETI, het oude *Sabina*, legatie in den Kerk. Staat, tusschen Spoleto, Napels, Rome en Viterbo, heeft op 30½ V. M. 65,750 inw., is bergachtig en woest,

woest, met verscheidene uitgebrande vulkanen, door den Tiber bespoeld, met eene gezonde lucht, en koren, wijn, olijfolie, zijde, hout en vee voortbrengende. 2. Hoofdstad en zetel der regering, van het geregtshof en van eenen bisschop, aan de Velino, met een kasteel, 9 kerken, 12 kloosters en 9,270 inw., die zijdeweverijen en looijerijen hebben. 30. 32. L. 42. 24. N. B.

Riets, Oosteur. dorp in Stiermarken, kreits Cilly, aan de Sau.

Rietsmeck, dorp in Anhalt-Dessau.

Rieumes, Fr. vlek, dep. Opper Garonne, arr. Muret, met 1125 inw.

Rieupeiroux, Fr. vlek, dep. Aveyron, arr. Villefranche, met 1800 inw.

Rieusset, tak van de Fr. riv. de Lez, dep. Vaucluse.

Rieutor, tak van de Fr. riv. Tessone, dep. Tarn en Garonne.

Rieux, Fr. stad, dep. Opper Garonne, arr. Muret, met 2000 inw. 2. Fr. stadje, dep. Aude, arr. Carcassonne, met 1220 inw. 3. Fr. vlek, dep. Morbihan, arr. Vannes, met 1240 inw.

Riexingen, Wurt. dorp, Schwarzwald kreits.

Riez, Fr. stad, dep. Neder Alpen, arr. Digne, met 2950 inw. en fabr.

Rif, gedeelte van Neder Egypte.

Rif Dyke, een der kleine Schot. Orkad. eil., ten O. van Ronaldsha. 15. 29. L. 59. 13. N. B.

Riffo, Afr. vlek aan de Peperkust.

Rifholm, Zweed. eil, bij Gothland.

Riga, golf in Rusland, aan de Oostzee, welke door het eil. Oesel en de kusten van Esthland, Lijfland en Koerland wordt gevormd. 2. Rus. kreits, gouv. Lijfland, tusschen 41. en 43. 20. L. en 56. 54. en 58 N. B., en op 190 V. M., 135,160 inw. bevattende, vlak, en door de Duna, Buller Aa, Ooger Aa, Salis en verscheidene meren bespoeld. De schrale grond wordt veelal vlijtig bebouwd. De bosschen worden minder bewerkt, maar de visscherij is aanzienlijk: ook zijn er eenige fabrijken. 3. Hoofdstad van voorn. kreits en der prov. Esthland, zetel der regering en van het opper konsistorie, aan de Duna, waarover des zomers eene schipbrug ligt van 2600 voet lengte. De stad is met wallen omringd, en zeer versterkt. Zij bestaat uit de eigenlijke stad en de voorsteden, zoo binnen als buiten de palissaden, na de verwoesting in 1812 en 1814 weder opgebouwd. Zij heeft drie land- en vier waterpoorten, is duister, met naauwe straten, eene kleine markt, ruime slotplaats, eene sterke citadel, een oud slot, dat deels tot kazerne dient; een paleis van den burgerlijken gouverneur, een raadhuis, met de beurs, een gildenhuis, een schouwburg, 8 luthersche kerken, waaronder de hooge dom, met het kleine museüm en de stads bibliotheek van 12,000 boekdeelen; de groote Peterskerk, met een marmeren altaar; 4 grieksche, eene hervormde en eene roomsche kerk, een weeshuis, een armhuis, een zeehospitaal, een œconomisch gezelschap, een letterkundig genootschap, een gymnasium, eene domschool, 10 lagere scholen, en met de voorsteden 34 à 35,000 inw., welke drie boekdrukkerijen en fabrijken van katoen, zijden lint, tabak, poeder, stijfsel, zeep, kaarsen, waskaarsen, leder, suiker, azijn, eenen bekenden balsem, ijzer, staal, koper, speelkaarten en vele handwerken hebben, en eenen aanzienlijken handel drijven, zoo dat er jaarlijks 1200 schepen uit- en inloopen. De uitvoer bestaat in: vlas, hennep, timmerhout, balken, masten, huiden, talk en potasch. De invoer bestaat in: wijn, bier, brandewijn, olie, boomvruchten, specerijen, zout, suiker, koffij, thee en fabrijkwaren. Er wordt eene aanzienlijke jaarmarkt gehouden. De stad heeft eigenlijk geene haven, maar de zeeschepen kunnen tot aan de schipbrug komen: dan ook te land wordt even zooveel als ter zee ingevoerd. De stad heeft vele domeinen. Bij dezelve zijn 2 keizerlijke lusthoven, vele tuinen en landgoederen der inw. 41. 42. L. 56. 57. N. B. 4. N. Amer. D. in Nieuw York.

Rigg Bay, N. Amer. baai aan de Lancaster sound. 2. Schot. baai, gr. Wigton.

Rigi, groote Zwits. berg, kanton Schwyz, tusschen de meren van Zug, Luzerne en Schwyz, welke 10 uren in den omtrek heeft. Meer dan 3000 koeijen weiden op denzelven. De hoogste piek heeft 5,676 voeten.

Rignac, Fr. dorp, dep. Aveyron. 2. Fr. vlek, dep. Charente, met 1900 inw.

Rigney, Fr. stadje, dep. Doubs.

Rigny, Fr. vlek, dep. Aube, arr. Troyes, met 1600 inw. 2. Fr. vlek, dep. Indre en Loire, met 650 inw.

Rigolato, Lomb. Ven. stad, prov. Friaul.

Rigolet de bon Dieu, N. Amer. riv., prov. Louisiana, die door de vereeniging der Sabine en Black Lake riv. gevormd wordt, en in de Red riv. valt.

Rigolets of *Regolets*, naam van den doortogt uit het Noordelijk gedeelte der golf van Mexico in het meer Pontchartrain, hetwelk door het meer Maurepas

en het kanaal van Ibberville, met den Mississippi gemeenschap heeft. Het is ook de algemeene naam der eil., in het binnenste gedeelte van het kanaal.

RIGTON, Eng. dorp, gr. York.

RIGUEPEU, Fr. dorp, dep. Gers.

RIHA, dorp in Opper Egypte, bij hetwelk op 4 of 5 mijlen afstands eene piramide staat.

RIJEN, Nederl. dorp, prov. N. Braband, distr. Breda, met Gilze, 3200 inw. bevattende.

RIJKAVIRTZEL, Nederl. dorp, prov. Antwerpen, arr. Turnhout; 1050 inw.

RIJKEL, Nederl. dorpje, prov. Limburg, arr. Hasselt, met 200 inw.

RIJKHOLT, Nederl. dorpje, prov. Limburg, arr. Maastricht, met 200 inw.

RIJMENAM, Nederl. dorp, prov. Antwerpen, arr. Mechelen, met 1540 inw. en eene azijnstokerij.

RIJN, voorname riv. van Europa, welke in het Rhetisch gebergte, ten O. van den St. Gothard, uit drie bronnen ontspringt. De Voor-Rijn komt deels van den Crispalt, een' tak van den St. Gothard, deels uit het Tammetsthal, en deels uit kleine meren in het Urserendal, ontvangt verscheidene beken, en vereenigt zich bij Disentis met den Middel-Rijn, welke bij Cadelris of Rheinhaupt, aan den berg Luckmanier, in het Medelseethal, onder den naam van Froda ontspringt. De Achter-Rijn, de grootste der bronnen, valt bij den ontzaggelijken Rheinwald Gletscher in het Rheinwaldthal, uit een schoon ijsgewelf; wordt terstond door 15 beken vergroot, en veëenigt zich met de andere takken bij Reichenau. Nu loopt de vereenigde stroom door Graauwbunderland, maakt de grenzen van het kanton St. Gall, met Tyrol, tot dat hij in de Bodenzee valt, en aldaar Zwitserland van Duitschland scheidt. Bij Haldenstein wordt hij bevaarbaar, bij Constantz verlaat hij de Bodenzee, bij Ermatingen komt hij in het Zeller meer, en na dit boven Stein verlaten te hebben, maakt hij bij Lauffen, den beroemden 50 voeten hoogen waterval, en loopt dan tusschen Baden en Schaffhausen, Zürich, Aargau en Bazel, tot aan de muren van Bazel, waar hij zijn geboorteland verlaat, na de Aar, Thur en Tosz, met derzelver takken, ontvangen te hebben. Nu loopt hij onder den naam van Opper Rijn, tusschen Baden en Beijeren en Frankrijk en Hessen, en neemt bij Mentz den naam van Neder Rijn aan, waarmede hij door Pruissen vloeit, en van daar bij Schenkenschans in ons vaderland treedt, na alvorens de Nahe, Moezel, met de Saar, Neckar met Kocher en Jaxt; Main, met de Rednitz, Lahn, Sieg, Meurte, Roer en Lippe ontvangen te hebben. In ons vaderland verdeelt hij zich bij Panderen in twee deelen, waarvan de eene tak den naam van Waal (zie dat art.) aanneemt; de andere verdeelt zich, boven Arnhem, weder in twee deelen, waarvan de Noordelijke tak den IJssel genoemd wordt; terwijl de Westelijke, onder den naam van Rijn, voorbij Arnhem, Wageningen en Wijk bij Duurstede loopt, alwaar hij den naam van Lek (zie dat art.) aanneemt; terwijl een kleine tak, onder den naam van Krommen Rijn, naar Utrecht vloeit, alwaar hij zich weder in twee takken, de Vecht (zie dat art.) en den Ouden Rijn verdeelt, welke laatste voorbij Woerden, Bodegraven, Alphen en Leyden vliet, alwaar hij zich eindelijk in de duinen verliest; terwijl het overtollige Rijnwater, bij Katwijk, door een buitengemeen schoon gegraven kanaal, dat uitmuntende sluizen heeft, kan ontlast worden.

RIJN (DEPARTEMENT VAN DEN BOVEN), Fr. dep., uit den Opper Elsasz, de Sundgau en het gebied van Mühlhausen bestaande, en tusschen de dep. Neder Rijn, der Vosges, Opper Saône en Doubs, Zwitserland en Baden, of tusschen 24. 26. en 25. 12. L. en 47. 27. en 48. 14. N. B. gelegen, en op 77 V. M., in 3 arr. en 29 kantons 318,600 inw. bevattende. Ten W. vindt men hooge bergen, waaronder de Beerenkop, de Gresson en Ballon. Ten O. is het vlakker, met weinige hoogten. In het W. deel zijn verscheidene dalen, die heerlijke partijen opleveren; terwijl de bergen met vele bosschen bedekt zijn. De riv. zijn: de Rijn en de Ill, de laatste met de Largue, Tolder, Thur, Lauch en Vecht; verder de Laber en Leine of Allaine. Er zijn ook eenige kanalen en kleine meren. De lucht is gematigd, doch door de bergen veranderlijk en verschillend. De voortbr. zijn: gevogelte, wild, visch, hennep, vlas, raapzaad, aardappelen, meekrap, tabak, veel wijn en boomvruchten, boekweit, maïs, peul- en tuinvruchten, (vooral veel kersen) en hout. De mijnen geven koper, lood, ijzer, antimonium, steenkolen, turf, bergölie, marmer, graniet, porfier, enz. en minerale wateren. De middelen van bestaan zijn: landbouw en veeteelt, doch de laatste kon om de weiden, beter zijn;

het rundvee is klein, en de paarden middelmatig. Ook is er uitvoer en handel in landsprodukten. Verder gieterijen, smederijen, glasblazerijen, linnenweverijen, spinnerijen, fabrijken van katoenen- en wollen stoffen, kousen en lakens, papiermolens, suikerraffinaderijen, looijerijen, kruidmolens, potaschziederijen, enz. De uitvoer bestaat in: wijn, tabak, meekrap, hennep, vlas, boomvruchten, hout, brandewijn, kersenwater, steenkolen, staal- en ijzerwaren, porselein, glas, wollen- en katoenen waren, linnen, laken, marokkijnleder, enz. De arr. zijn: Colmar, Altkirch en Befort. De hoofdstad is Colmar.

RIJN (DEP. VAN DEN NEDER), zie Neder Rijn.

RIJN (OPPER-, NEDER-, KROMME- en OUDE), zie Rijn.

RIJNEGOM, Nederl. buurt in N. Holland, bij Egmond op den Hoef.

RIJNHUIZEN, Nederl. heerl., prov. en arr. Utrecht, bij Jutfaas.

RIJNKREITS, Beij. kreits of prov., tusschen Saksen-Coburg, Pruissen, Hessen, den Rijn, Baden en Frankrijk, of tusschen 24. 45. en 26. 10. L. en 48. 47. en 49. 48. N. B. gelegen, en op 140 V. M., 410,750 inw. bevattende. Het land bestaat uit bergen en dalen. De hoogste bergen zijn: de Donnersberg; de voornaamste bosschen het Harth- en het Bijenwald. De riv. zijn: de Rijn, met de Lauter, Queich, Rehbach, enz., de Blies, de Nahe en Glan. Er zijn geene meren. De grond is vruchtbaar, en de voortbr. zijn: rogge, spelt, tarw, haver, peulvruchten, vlas, hennep, raapzaad, tabak, meekrap, hop, boomvruchten, vooral noten en kastanjes; ook wijn, moesgroenten en veel hout; veel paarden, rundvee, schapen, varkens en gevogelte, veel visch, vooral zalm. Er wordt goud, zilver, koper, ijzer, kwikzilver, lood, kobalt, steenkolen, leem en turf gegraven. Er zijn weinig fabr.; de voornaamste zijn: potaschziederijen, tigchelövens, pottenbakkerijen, branderijen, zaag-, meekrap-, olie- en papiermolens, linnen- en katoenweverijen, smederijen in koper, ijzer, enz. De uitvoer bestaat in: koren, wijn, brandewijn, hout, gedroogde vruchten en kastanjes, klaverzaad, vlas, vette varkens, ijzer, kwikzilver, raapölie, papier, tabak en eenige wollen stoffen. De inw. zijn deels roomsch, deels protestantsch. Er zijn nieuwe gymnasiën opgerigt, en het geheele onderwijs verbeterd. De prov. wordt in 4 distr. verdeeld. De hoofdpl. is Spiers.

RIJNLAND, aanzienlijk gedeelte der prov. Holland, tusschen Kennemerland, Amstelland, de prov. Utrecht, het Waterschap van Woerden, Delfland, Schieland en de Noordzee gelegen, niet zeer vruchtbaar, met koren- en weilanden, veenderijen, enz. Het was vooral ter ontlasting van dit gedeelte des lands, dat de vermaarde sluis te Katwijk werd aangelegd.

RIJNSBURG of *Rhijnsburg*, Nederl. dorp in Z. Holland, distr. Leijden, in de Vaderlandsche Geschiedenis zeer bekend, net bebouwd, met eenige overblijfsels van de aloude abdij, en de kerk, waar ook de grafsteden van PETRONELLA, de stichtster der abdij, van graaf WILLEM I. en zijne gemalin en dochters, gevonden worden. Het dorp heeft 1500 inw., die heerlijke korenlanden en moestuinen hebben, waarvan zij Amsterdam, den Haag, Delft, enz., voorzien. De gemeente der collegianten, die hier voor 1787 bestond, is toen door de onlusten uiteengegaan.

RIJP, Nederl. dorp van Noord Holland, kwart. Alkmaar, voorheen zeer bloeijend, en met eene schoone kerk, die eenen fraaijen toren, met een speelwerk en schoon geschilderde glazen had, doch door den brand vernield is. De tegenwoordige kerk heeft een fraai orgel; ook is er eene luthersche en doopsgezinden kerk, een waaghuis en 1500 inw., die eenige haringvangst hebben. Geboortepl. van den hoogleeraar ADRIANUS ROLANDUS. 2. Zie Dronrijp.

RIJPWETERING, Nederl. buurt van Z. Holland, distr. Leijden, bij Rijnsaterwoude behoorende.

RIJSBERGEN, Nederl. dorp, prov. N. Braband, distr. Breda, met 1220 inw.

RIJSENBURG, zie Rijzenburg.

RIJSOORT, Nederl. dorp in Z. Holland, distr. Dordrecht.

RIJSSEL, Fr. arr., dep. van 't Noorden, dat op 16¼ V. M., in 16 kantons 241,400 inw. bevat. 2. Hoofdstad van dit arr. en het geheele dep., eene der aanzienlijkste steden van Frankrijk, de zetel van den prefect en de andere departements-collegiën, in een welbebouwd en vruchtbaar oord, aan de Doule, met sterke vestingwerken, beroemde citadel, regte, breede straten, schoone huizen en openbare gebouwen, waaronder vooral de groote plaats uitmunt; een schouwburg, beurs, schoone barakken en onder de menigvuldige kerken, de Stephanus kerk; een aanzienlijk raadhuis, het nieuwe hospitaal, de korenhal, een genootschap van letteren en schoone

un-

kunsten, collegie der heelkunde, teekenschool, openbare bibliotheek. 11,280 huizen en 61,500 inw., die fabr. van papieren behangsels, porselein, garen, laken, dekens, katoen, kousen en dergelijke stoffen meer, benevens katoendrukkerijen, tabakskerverijen, branderijen oliemolens en looijerijen hebben; maar vooral zijn de kantenfabrijken zeer aanzienlijk, daar men hier kanten van 6 stuivers tot 50 gulden de el vervaardigt. Ook zijn er veel bloemisten, en wordt er een aanzienlijke handel gedreven. Geboorteplaats van JEAN DUBOIS JOHAN SYLVIUS, geneesheeren, en den aardrijkskundigen GOSSELIN, enz. 20. 44. L. en 50. 38. N. B.

RIJSSEN, Nederl. stadje, prov. Overijssel, kwart. Twenthe, aan de Reggi, met 1780 inw. Men vindt hier steenen, die op het water drijven.

RIJSWIJK, Nederl. heerl. en dorp in Z. Holland, distr. 's Gravenhage, aan den rijweg van den Haag naar Delft, door schoone buitenplaatsen, wei- en korenlanden omringd, met eene gegravene vaart, groote kerk en 1670 inw. Vrede van 1697, waarvan hier nog een gedenkteeken is. 2. Nederl. dorp, prov. Gelderland, kwart. Tiel, met een veer over de Lek en 450 inw., die schoone wei- en korenlanden hebben. 3. Nederl. dorpje, prov. N. Braband, distr. 's Hertogenbosch, met 200 inw. 4. Dorp op het eil. Java, residentschap Batavia, aan de Jakatra, thans als eene kleine stad, en de residentie van den gouverneur-generaal en hoogen raad van Indië, met een prachtig paleis.

RIJZENBURG, Nederl. heerl. en nieuw aangelegd D., prov. Utrecht, arr. Amersfoort, met een fraai roomsch kerkje.

RIK, Perz. D. in Irak, nabij Ispahan.

RIKAS, Hong. vlek, kom. Temesch.

RIKSTEL, Nederl. dorp in Noord-Braband, distr. 's Hertogenbosch, met Aarle 1030 inw. bevattende.

RIL, Afr. koopstad aan de O. zijde van het rijk Darfur, de verzamelplaats der karavanen naar Sennaar en Abyssinië.

RILCHINGEN, Pruis. D., regdst. Trier.

RILLAND, Nederl dorp, prov. Zeeland, distr. Goes, eil. Zuid-Beveland.

RILLAERT, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, arr. Leuven, met 950 inw.

RILLE, Fr. riv., dep. Orne en Eure, valt in de Seine. 2. Fr. stadje, dep. Maine en Loire, met 550 inw.

RILLEUR, Fr. stadje, dep. Ain.

RILLINGTON, Eng. dorp, gr. York.

RILLY LA MONTAGNE, Fr. dorp, dep. Marne, arr. Rheims, met 670 inw.

RIMAC, Z. Amer. riv. in Peru, prov. Guarochiri, die op de Andes ontspringt, en op 12. 2. Z. B. in de Stille Zuidzee valt.

RIMACHUMA, groot Z. Amer. meer in Quito, prov. Mainas, 2 mijlen breed, hetwelk zich door een kanaal in de riv. Pastaza, op 4. 11. Z. B., ontlast.

RIMARAA EIL, zie Teleurstellings eil.

RIMA-SZECS, Hong. vlek, kom. Gömör.

RIMBURG, Nederl. dorp, prov. Limburg; 5 uren van Maastricht.

RIMELLA, Sard. dorp in Piëmont, prov. Val di Sesia, met 850 inw.

RIMHORA, dorp in Hessen, prov. Starkenburg.

RIMINGTON, Eng. vlek, gr. York.

RIMINI, stad in den Kerk. Staat, legatie Forli, aan den mond der Marecchia, met eene Romeinsche brug, een kasteel, hoofd- en verscheidene andere kerken en kloosters, met bezienswaardige schilderstukken, vele paleizen, waaronder dat van *Gambalonga*, met eene openbare bibliotheek, een schoon raadhuis op de markt, die vele fonteinen en standbeelden heeft; vele oudheden, liefdadige inrigtingen, eene voorstad en 17,500 inw., die zwavelfabr., handel en visscherij hebben. De haven is klein. 30. 13. L. 44. 4. N. B.

RIMLING, zie Asselborn.

RIMMARO, Zweed. vlek, Stokholm-län.

RIMMESODE, Brunsw. D., Leine distr.

REMNIK, Turk. vlek in Walachië, aan de riv. van dien naam, met 5 kerken. 2. Turk. vlek in Walachië, met 5 kerken, eene kapel, de zetel van eenen Griekschen bisschop en wijnbergen. 3. Kaap op het eil. Sachalië.

RIMOLA, gedeelte van het Himmalaya gebergte in den Chin. staat Boetan.

RIMONT, Fr. stadje, dep. Arriège, arr. St. Girons, met 1770 inw.

RIMPACH, Beij. dorp, Neder Mainkreits, met 1000 inw. 2. Groot hert. Hes. dorp, prov. Starkenburg.

RIMPAR, Beij. vlek, Neder Mainkreits, met 1000 inw.

RIMBO, Zweed. kerspel, Stokholm-län.

RIMBURG, Nederl. dorpje, prov. Limburg, arr. Maastricht, met 350 inw.

RIMPTON, Eng. dorp, gr. Somerset.

RIMSWELL, Eng. buurt, gr. Yorkshire.

RINA, tak van den Indus in Afghanistan, landschap Multan.

RINACZEWO, Pruis. D., regdst. Bromberg.

RINARY, Schot. eil., ten Z. van 't eil. Islay.

RINAUBERG, zie Galgarben.

RINCADROLEAN POINT, kaap aan de W. kust van Ierland, gr. Kerry. 7. 33.

33. L. 52. 44. N. R.

RINCAN, Bad. vlek bij Carlsruhe, met 1000 inw.

RINDGE of *Ringe*, N. Amer. dorp, prov. New Hampshire, met 1220 inw.

RINDONA, Spaan. vlek, prov. Catalonië.

RINDSCHLEIDEN en HEISPELT, Nederl. gemeente, gr. hert. Luxemburg, arr. Dietkirch, met 200 inw.

RINFELDEHOF, Fr. dorp, dep. Boven Rijn.

RINEA, Spaan. vlek, prov. Catalonië.

RINGHADDY, Ier. vlek, gr. Down.

RINGE, zie Rindge.

RINGBAAI, baai aan de W. kust van Spitsbergen.

RING ISLAND, klein N. Amer. eil., prov. New Hampshire, gr. Cheshire.

RINGAY, Eng. riv., gr. Chester.

RINGBOCKE, Pruis. dorp, regdst. Minden, met 750 inw.

RINGEBO, Noorw. vlek, stift Aggerhuus, met 3000 inw.

RINGELBERG, Pruis. dorp, regdst. Kleef, kreits Kleef, met 400 inw.

RINGELSHEIM, Han. dorp, vorst. Hildesheim, met 650 inw.

RINGEN, Pruis. dorpje, regdst. Coblenz, met 200 inw.

RINGETHAL, Saks. dorp, kreits Meissen, ambt Rochlitz.

RINGERUM, Zweed. vlek, Linköping-län.

RINGFIELD, Eng. kerspel, gr. Suffolk.

RINGGIT, brandende berg op Java, resid. Besoeki, waarvan de krater ingestort is.

RINGHADDY, Ier. dorp, gr. Down.

RINGHAUSCHEID, Pruis. dorp, regdst. Trier, met eene ijzermijn.

RINGKARLEBY, Zweed. kerspel en dorp, Oerebro-län.

RINGKIÖPING of *Ringköping*, Deen. ambt, het N. deel van 't stift Rypen, aan de Noordzee, op 69 V.M., 64,900 inw. bevattende. 2. Stadje aan de golf van dien naam, regelmatig gebouwd, met 800 inw., tabaks- en lakenfabr. en handel. 25. 55. L. 56. 6. N. B.

RINGLAND, Eng. dorp, gr. Norfolk.

RINGLABEN, dorp in Saksen-Eisenach.

RINGMER, Eng. kerspel, gr. Sussex.

RINGMORE, Eng. kerspel, gr. Devon.

RINGNONE, O. Ind. stad, prov. Malwah.

RINGO's TOWN, N. Amer. dorp, prov. New Jersey, gr. Hunterdon.

RING SAGER, Noorw. kerspel, stift Aggerhuus, met 6,900 inw., door OLUF *den Heiligen* bekend.

RINGSHALL, Eng. kerspel, gr. Suffolk.

RINGSHEIM, Bad. dorp, Kinzigkreits.

RINGSO, Zweed. eil. in Nykoping-län.

RINGSTEAD, twee Eng. dorpen, gr. Norfolk en Dorset.

RINGSTED, Deen. herred op het eil. Zeeland, met 20,000 inw. en de hoofdplaats Ringsted, met 750 inw. 28. 29. L. 55. 33. N. B.

RINGSWOLD, Eng. kerspel, gr. Kent.

RINGWOOD, Eng. vlek in Hampshire, met 3200 inw., leder-, kousen en lakenfabrijken.

RINGVADOE, Noorw. eil., stift Nordland.

RINKOPING, zie Ringkiobing.

RINNE, tak der riv. Schwarza in het vorst. Schwarzburg-Rudolstadt.

RINNSTEIG, RINNWEG, zie Rennsteig.

RINO POINT, Ier. kaap, gr. Cork, aan de Youghallbaai.

RINTELN, Keur-Hes. stad, hoofdpl. der prov. Schauenburg, zetel der regering, aan de Weser, waarover eene schipbrug ligt, met muren en vervallen wallen, een oud kasteel, eene luth. en eene herv. kerk, gymnasium, 2,700 inw., looijerijen, scheepvaart en handel.

RINTIMPORE, zie Rantampore.

RINVEEL POINT, Ier. kaap aan de W. kust van het gr. Galway. 27. 44. L. 53. 36. N. B.

RIO, Toscaansch dorp, eil. Elba.

RIO ABRATO, riv. in Mexico, valt in de golf van Dariën.

RIOBAMBA, Z. Amer. intend. van Quito, thans Columbia, met de stad van dien naam, aan den voet van den Chimborasso, met fabrijken, handwerken, 20,000 inw. en beroemde zwavelmijnen.

RIO BARSAY, Afr. riv. aan de Peperkust.

RIO BRANCO, zie Parima, No. 2.

RIO BUENO, riv. op het W. Ind. eil. Jamaïca.

RIO COBRE, riv. op 't eil. Jamaïca.

RIO DAS GALENTAS, W. Afr. riv. aan de Peperkust.

RIO DAS MORTES, Braz. stad, prov. Minas-Geraes.

RIO DE CEDROS, kleine Z. Amer. riv., die in den Atl. Oceaan valt.

RIO DE LA MADERA, Z. Amer. riv. in 't land der Amazonen.

RIO DE LA PLATA of *Zilver Riv.*, ook wel *Paraguay* genoemd, Z. Amer. riv., die bijna in het midden van Z. Amer. ontspringt, eenen Z. loop van 400 mijlen heeft, en aan derzelver mond bij de kapen Santa Maria en St. Antonio, 30 mijlen breed is. De voornaamste takken zijn: de Parana, Uruguay, Pilcomayo, Vermeio, Salado, Tercera, Saladillo. Tot aan de vereeniging met de Uruguay wordt zij Parana, en verder de la Plata genoemd. In den regentijd heeft zij groote overstroo-

stroomingen en vormt een uitgestrekt meer, Xarayes genoemd, dat 66 mijlen lang en 24 breed, doch zeer ondiep is. 2. Voormalig onderkoningrijk der Spanjaarden in Z. Amer. (thans grootendeels de rep. der Vereënigde Staten van Z. Amer.), tusschen Peru, Brazilië, de landen der vrije Indianen, den Atl. Oceaan, Patagonië en Chili, of tusschen 307. 39. en 326. 24. L. en 12. en 40. 45. Z. B. gelegen, en op 67,800 V. M., volgens de laatste berigten, 1,300,000 inw. bevat. Het W. en N. deel is met groote ketenen van de Andes bedekt. Het Oostelijk deel heeft zeer uitgestrekte vlakten, *Pampas* genoemd, moerassen, woestijnen, bosschen, zandige, zout- en salpeterachtige streken. De grond is over het algemeen, vooral in de dalen, zeer vruchtbaar. De voornaamste riv. zijn: de Plata, met hare bovengenoemde takken, en het groote meer Titicaca. De kapen zijn: St. Maria, La Memoria, St. Antonio, de Medanos, Corrientes, St. Andreas en Lobos. Onder de golven zijn: die aan den mond van de Plata riv. en die van Barregon. Aan de kusten zijn vele verkenningen. De voortbr., uit het plantenrijk, zijn: onderscheidene van de fijnste en andere houtsoorten, fijne en andere boomvruchten, maïs, wijn, suikerriet, tarw en ander koren, Paraguaysche thee, maniok, patatten, aardakers, tabak, vanille, ipecacuanha, vlas, hennep, rhabarber, balsem, wierook en andere harsten, katoen, geneeskrachtige en vergiftige kruiden, kina, indigo, verwhout, riet, vele bloemen, enz. Het dierenrijk heeft: zeer veel en schoon horenvee, daar de weiden hier zoo goed zijn, dat de inw. den landbouw meest verwaarloozen; veel paarden, muildieren, ezels, schapen, zwarte, witte en roode geiten, lama's, tijgers, apen, vossen, reeën, herten, wilde zwijnen, otters, iguanas of kleine krokodillen, zeer vele en vreesselijke slangen, ook de reuzenslang en ratelslang; papegaaijen, perkieten, velerlei soorten van hoenders, fazanten, struisvogels, witte raven, tortelduiven en vele andere fraaije vogels; eene menigte visch, kreeften, sprinkhanen, mieren, bijen en velerlei ongedierten. Het rijk der delfstoffen, dat zeer rijk is, geeft goud, zilver, spiesglas, lood, koper, ijzer, salpeter, zout, marmer, vitriool, zwavel, steenkolen, gips, steenen, enz. De fabrijken bepalen zich hoofdzakelijk tot goud en zilver (de kopermijnen worden niet eens bewerkt), en verder eene handwerken. De handel was onder het vorige gouvernement alleen in handen der Spanjaarden; maar nu komen er ook Nederl., Eng., Fr. en Amer. schepen, welke er alle soorten van wollen en katoenen stoffen, galanteriewaren, hoeden, porter bier, timmerhout, scheepsgoederen, gezouten visch, meubelen, laarzen, schoenen, enz. invoeren, en rundvee, huiden, smeer, bontwerk, muilëzels, goud en zilver uit de mijnen van Potosi weer medenemen. Behalve door Spanjaarden en derzelver afstammelingen, wordt het land ook door vele veelal nog onafhankelijke stammen van Indianen bewoond, zoo als de Conoma's, Curuxurus, Quatotis, Abisca's, Toromons, Schirima's, Chuman's, Chiquito's, Oregans en zeer vele andere. Het land werd voorheen in 8 intend. verdeeld, als: Buenos-Ayres, Paraguay, Cordova, Salta, Potosi, Charcas, la Paz en Cochahamba. De hoofdstad is Buenos-Ayres.

RIO DE LAS PALMAS, N. Amer. grensriv., tusschen Oud en Nieuw Mexico.

RIO DE LA TRINIDAD, riv. in Mexico, die in de golf van Mexico valt.

RIO DEL CARMEN, Braz. riv., distr. San Joao.

RIO DEL CONCHES of *de Salinas*, riv. van Mexico, valt in de Brava.

RIO DE LOS RABADOS, Z. Amer. riv. van Chili, valt op 45. 10. Z. B. in de Stille Zuidzee.

RIO DEL REY, Afr. riv., valt in de golf van Benin.

RIO DE MONTEZUMA, riv. in Mexico, valt in de Rio de Panuco.

RIO DE ORO, riv. op het eil. Chiloë, die in de Stille Zuidzee valt: 42. 45. Z. B.

RIO DE OURO, riv. van Sahara in West Afrika, die in den Atl. Oceaan valt, op 23. 33. N. B.

RIO DE PINOS, riv. op de landëngte van Dariën, valt op 9. 12. N. B. in zee.

RIO DE PUERCOS, haven aan de N. kust van 't W. Ind. eil. Cuba.

RIO DE SAN JUAN, Amer. riv. bij Guadalaxara, ook Tolalostan en Barania genoemd; met eenen schoonen waterval.

RIO DE ZACATULA, N. Amer. riv. in Mexico.

RIO DOS APOSTOLOS, N. Amer. riv., valt in de golf van Californië.

RIO DES ESCRAVOS, W. Afr. riv. der Peperkust.

RIO DOS RAMOS, Afr. riv., die op 14. 37. Z. B. in den Atl. Oceaan valt.

RIO DURO, Afr. riv. der Peperkust, bij kaap Mesurado.

RIO FORKADOS, zie Forcado.

RIO FORMOSO, zie Benin. 2. Z. Amer. riv. in Brazilië, gouv. Rio Janeiro.

RIO FRISCO, kleine Afr. riv. aan de Ivoorkust, valt op 6. 8. N. B. in zee.

RIO GENESO, zie Rio Janeiro.

RIO GRANDE, aanzienlijke prov. van Brazilië, tusschen St. Paul, de Spaan. bezittingen en Matto Grosso, met eene aangename luchtsgesteldheid, door de Uruguay bespoeld, en met zulk eenen vruchtbaren grond, dat men het land de korenschuur van Brazilië noemt. Men heeft er zeer veel vee, en men voert huiden, hoorns, paardehaar, smeer, gezouten vleesch, enz. uit. Men telt er 10,000 inw. 2. Zie Grande.

RIO JANEIRO, gouv. of kapiteinschap van Brazilië, tusschen Minas Geraes, den Atlantischen Oceaan en St. Paul, of tusschen 23. en 23½. Z. B. en dus deels in de gematigde luchtstreek gelegen, bevat op 16,600 V. M., 500,000 inw. De grond is bergachtig, maar goed van water voorzien, en zeer vruchtbaar. De voornaamste riv. zijn: de Rio Dolce, Rio Emerald, Espiritu Santo, Goropari, Paraibo do Sul, Rio Formosa, Rio Janeiro, Itanhaem, Isubay, Paranagua, Tramandi, Patos, Rio Grande de St. Pedro, enz. De voortbr. zijn: koren, koffij, suiker, tabak, indigo, katoen, verwhout, allerhande soorten van vruchten; echter wordt de landbouw door de trage inwoners zeer verwaarloosd, zoo dat zij onder de schoonste hemelstreek dikwerf aan het noodigste gebrek hebben, en de levensmiddelen er zeer duur zijn. Verder is er veel horenvee, dat eenen aanzienlijken handel met gezouten vleesch en huiden oplevert; ook schapen, paarden, muildieren, enz. 2. R. of *St. Sebastiaan*, hoofdstad van dit gouvernement, en van het geheele rijk, aan de riv. en baai van dien naam, en aan den voet van verscheidene bergen, thans de residentie des keizers en der hooge regerings-collegiën, met naauwe en morsige straten, stegen en huizen, kleine opene plaatsen, waaronder die van het paleis de voornaamste is, welk gebouw weinig aanzien heeft. Verder behooren tot de voorname gebouwen: de munt, het arsenaal, het tolhuis en vele kerken, waaronder de hoofdkerk vooral uitmunt, en kloosters. Doch schoon de stad nu reeds lang de residentie, zoo van het hof van Portugal, als van het tegenwoordig gewest is, en er vele verbeteringen zijn aangebragt, is zij nog verre van met eenige Europische stad van dat belang gelijk te staan. Zij ontvangt haar water door eene schoone waterleiding, die tot aan de omliggende hoogten loopt. Zij heeft 100,000 inw., die steenslijperijen, goud-, zilver- en juweliers-winkels, katoenspinnerijen, pottenbakkerijen, zeildoekweverijen, suikerraffinaderijen, branderijen, suikermolens en andere fabrijken hebben, en eenen aanzienlijken handel drijven. De haven is eene der zekerste van den aardbol: de naauwe ingang wordt door het kasteel Santa-Cruz en nog twee andere verdeedigd. De stad is de stapelplaats van Brazilië; de handel met het binnenland bepaalt zich vooral tot de rijke mijnwerken. De invoer bestaat in: zout, huiden, koren, meel, meubels, pik, teer, lak, olie, zwavel, hout, ijzer en wijn. De uitvoer in: katoen, suiker, rum, timmer-, ebben- en verwhout, huiden, smeer, indigo, grove katoenen stoffen, goud, diamanten, topazen, amethisten, tournalijnen en andere edele gesteenten en juweelen. 334. 22. L. 22. 54. Z. B.

RIO JUNBO, Afr. riv. aan de Peperkust.

RIO LONGO, RIO MORENO, W. Afr. riv. op de kust van Congo.

RIO MAGGIORE, Sard. dorp, hert. Genua, met wijn- en oliebouw.

RIO MAJOR, zie Major.

RIO MORENO, zie Rio Longo.

RIO NEGRO, Z. Amer. riv., valt in den Maranhon.

RIO NUEVO, baai aan de N. kust van Jamaïca. 301. 0. L. 18. 26. N. B.

RIO PERDIDO, N. Amer. riv., prov. Florida.

RIO PUERTO, N. Amer. riv. in Nieuw Spanje, die in de Rio del Norte valt.

RIO REAL, Braz. riv., die de prov. Bahia en Sergippe van een scheidt.

RIO SABINA, N. Amer. riv. in Mexico, valt in de golf van Mexico.

RIO SALADO, tak der Z. Amer. riv. Paraguay, in Rio de la Plata. 2. R. *St. de Apaches*, tak van de Rio del Norte, in Mexico.

RIO SAN FELICE, tak van den Missouri, in de N. Amer. Rep.

RIO SANGUIN, Afr. riv. van Guinea, die op 5. 12. N. B. in de Atl. zee valt.

RIO SANTANDER, N. Amer. riv. in Mexico, prov. San Louis.

RIO SECO, Spaan. vlek, prov. Toro.

RIO SEGUNDO, Spaan. riv. in Rio de la Plata, in Z. Amer.

RIO SEXTOS, W. Afr. riv. op de Peperkust van Guinea.

RIO TERCER, Z. Amer. riv. in Rio de la Plata.

RIO VERDE, Spaan. riv., die bij Gi-

Gibralter in de Middell. zee valt.

Rioja, Spaan. vruchtbare vlakte in Burgos. 2. Vlek in Rio de la Plata, in Z. Amer., prov. Tucuman, op de grenzen van Chili.

Riolin, zie Riga.

Riom, Fr. arr., dep. Puy-de-Dôme, dat op 43 V. M., in 13 kantons 135,250 inw. bevat. 2. R. of *Rion*, hoofdplaats van dit arr., met 3 kerken, 13,300 inw., fabr. van katoen, sergie, linnen, kalamink, zakdoeken, messen en leder, brandewijnstokerijen en brouwerijen. 2. *Les Montagnes*, Fr. stadje, dep. Cantal, arr. Mauriac, met 750 inw.

Rion, Fachs, Fasch, voorheen *Phasis*, Rus. Aziat. riv., gouv. Grusië, die in Kaukazië ontspringt, Mingrelië doorstroomt, en op 59. 30. L. 42. 14. N. B., tusschen verscheidene eil., in zee valt. 2. Fr. eil. aan de kust van het dep. Noordkusten.

Rionero, Nap. stadje, prov. Molise.

Rioni, zie Rion.

Rions, Fr. stadje, dep. Gironde, arr. Bordeaux, met 1500 inw.

Riopar, Spaan. vlek, prov. Mancha, met 4,570 inw.

Riotier, Fr. stadje, dep. Ain.

Riotto, meer op het eil. Jamaïca.

Rioschery, Jap. eil., bij Jesso, door Broughton *Timoschi* genoemd, met den piek Langles, dien La Peyrouse voor eenen berg van Jesso aanzag. 158. 46. L. 45. 11. N. B.

Riou, Fr. eil. aan de kust van het dep. Monden der Rhône. 2. Zie Uahuga.

Rioubet, tak der Fr. riv. Guil, die in de Durance valt.

Riouzic, een der 7 Fransche eil., in het Kanaal, dep. Noordkusten.

Riouw, vruchtbaar Nederl. eil. in de O. Ind. straat van Malacca.

Rioux, Fr. vlek, dep. Neder Charente. 2. N. Amer. vlek in Neder Canada, aan den St. Lourenz.

Ripa, Nap. vlek, prov. Abruzzo Citeriore, met goeden wijnbouw.

Ripa Limosani, Nap. vlek, prov. Molise, met 3000 inw.

Ripa Tranzona, stad van den Kerk. Staat, legatie Ascoli, aan de Adriatische zee.

Ripa Battani, Nap. vlek, prov. Molise.

Ripalda, Nap. dorp, prov. Molise.

Ripau, Fr. stadje, dep. Indre en Loire.

Ripe, Eng. dorp, gr. Sussex.

Ripen of *Rypen*, Deen. stift of prov., 't Z. W. deel van Jutland, tusschen de stiften Aalborg, Wiborg en Aarhuus, het Kattegat, de Belt, Sleeswijk en de Noordzee, of tusschen 55. 18. en 56. 26. N. B. en 27. 49. en 25. 47. L. gelegen, met 146,000 inw. op 183 V. M. De grond is vlak, ten W. zeer zandig, en deels met duinen bezet, van binnen meestal heide, die hier en daar ontgonnen is; deels ook broekland. Aan de O. zijde is de grond beter, met eenige bosschen. Tot de golven behooren: de Sterning- en Ringkiobing-fiord, de Nissum fiord, Horzens fiord, Veile fiord en Kolding fiord. De riv., Aa geheeten, zijn: de Warde- Aa, Konge- Aa, Nebs- Aa, Horseus- en Veil- Aa. De luchtsgesteldheid is vochtig en ruw, doch niet ongezond. De niet zeer vruchtbare grond geeft koren, vooral boekweit; verder rapen, aardappelen, kool, hier en daar raapzaad, tabak, vlas en hennep, vruchtboomen, en aan de Oost zijde eenige bosschen; op de heide vele schapen en bijen; paarden, rundvee, belangrijke visscherij, doch geene metalen. De fabrijken zijn niet noemenswaardig. De uitvoer bestaat in: wol, gort, horenvee, rogge, gerst, tabak, raapölie, ossen, boter, huiden, talk, visch, kalven, lammeren, rund- en varkensvleesch, enz. Het stift wordt in 3 ambten, Veile, Ringköping en Ripen verdeeld. 2. Ambt in voorn. stift, aan de N. zijde, op 45¾ V. M., 38,000 inw. bevattende. 3. Hoofdplaats van deze prov., van voorn. stift, zetel van den stifts- ambtman en den bisschop, aan de Ripsaue, met eene voorstad, 2 poorten, eene markt, 2 kerken, eene latijnsche school 2 Deensche scholen, een hospitaal, een ziekenhuis en 2,600 inw., die van den landbouw, handwerken, pottenbakkerij, handel in linnen, koren, vee, enz. bestaan. De haven is een weinig verzand. 26. 5. L. 55. 20. N. B.

Ripley, Eng. vlek, gr. York, met 1050 inw. 2. Eng. vlek, gr. Derby, met 1450 inw. 3. Eng. dorp, gr. Kent. 4. N. Amer. dorp, prov. Illinois. 5. N. Amer. gr., prov. Indiana, met 1800 inw. en de hoofdstad Ripley. 6. N. Amer. dorp, prov. York.

Ripoll, Spaan. stad, prov. Catalonië, aan de Ter, met 2500 inw. en geweerfabrijken.

Ripon, Eng. vlek, gr. York, met eene groote brug over de Ure, met 2460 inw. en handel in wol.

Ripple, Eng. kersp., gr. Worcester.

Ripton, N. Amer. dorp, prov. Vermont, gr. Orange. 2. R. *Abbots* en R. *Kings*, 2 Eng. dorpen, gr. Huntingdon.

Riquiars, Nederl. dorp, prov. W. Vlaan-

Vlaanderen, nabij Veurne, met 500 inw.

RIROUAT VILAJETI, zie Croatië.

RIS, Fr. stadje, dep. Puy-de-Dôme, arr. Thiers, met 1400 inw.

RISANO, Illyr. kustriv., kreits Triest. 2. Dalmat. stadje, kr. Cattaro; 3,000 inw.

RISAY, een der Schot. Orkaden.

RISBOROUGH, Eng. vlek, gr. Buckingham, met 1700 inw. 2. R. *Monks*, Eng. dorp, gr. Buckingham.

RISBY, Eng. D., gr. Lincoln. 2. Eng. dorp, gr. Suffolk. 2. Zweed. zeeplaats N. van Calmar.

RISCH, Zwits. dorp, kanton Zug.

RISCHENAU, vlek in Lippe-Detmold.

RISCLE, Fr. stadje, dep. Gers, arr. Mirande, met 1150 inw.

RISDORF, Hong. stad, kom. Zips.

RISEH, IRIZEH, IRISSA, voorheen *Rhizium*, Turk. Aziat. zeestad, pachalik Tarabozan, met 30,000 inw. handel in linnen, gaas en hennep.

RISHA, zie Dschandala.

RISHANGLES, Eng. dorp, gr. Suffolk.

RISHTON, Eng. vlek in Lancashire, met 1100 inw.

RISHWORTH, Eng. dorp, gr. York.

RISINGSUN, 2 N. Amer. dorpen, prov. Illinois en Indiana.

RISLEY, Eng. vlek, gr. Bedford. 2. Eng. buurt, gr. Derby.

RISLIP, Eng. dorp, gr. Middlesex.

RISNA, Rus. riv., gouv. Tula.

RISOER, Noorw. zeestadje, stift Christiaanstadt, met veel handel.

RISS, Beij. riv. in den Isarkreits.

RISSINGTON (GROOT, KLEIN en WICK), 3 Eng. dorpen, gr. Gloucester.

RISSONNE, tak der Dronne, in het Fr. dep. Dordogne.

RISTIGUSCHI, N. Amer. riv. van Nieuw Schotland.

RISTON, Eng. dorp, gr. Somerset.

RISUM, Han. D., vorst. Oost Vriesland.

RITOR, Fr. dorp, dep. Var.

RITSCHAN, RZICZAN, RZICZANY, Boh. vlek, kreits Kaurzim.

RITSCHENWALDE, RYCZYWOL, Pruis. stadje, regds. Posen, met 600 inw.

RITTBERG, zie Rietberg.

RITTERFELD, Oostenr. dorp, kreits Boven het Weener Woud.

RITTERMANSHAGEN, dorp in Mecklenburg-Schwerin, met 850 inw.

RITTERSDORF, Pruis. vlek, regdst. Trier.

RITTERSGRÜN, Saks. dorp, kreits Erzgebergte.

RITTHEM, Nederl. dorp, prov. Zeeland, distr. Middelburg, eil. Walcheren; $1\frac{1}{2}$ uur Z. van Middelburg.

RITTIERODE, Brunsw. D, Lune distr.

RITTMARSHAUSEN, Han. dorp, vorst. Göttingen.

RITTON, Eng. buurt in Northumberland.

RITTON-UPON-DUNSMORE, Eng. dorp, bij Stoneley-Abbey, aan de Avon.

RITZEBÜTTEL, vlek in het gebied der vrije stad Hamburg, aan de Elbe, met 1 kasteel en 1450 inw.

RITZERAU, distr. in het gebied der vrije stad Lubek, met 3150 inw.

RITZLIHORN, Zwits. berg, kanton Bern, 10,500 voet hoog.

RIUDOMS, Spaan. vlek, prov. Catalonië, met 2400 inw.

RIUNNA, O. Ind. vlek, prov. Allahabad.

RIUT, Rus. volkpl. aan de W. kust van Amerika. 227. 22. L. 65. 25. N. B.

RIVA, Lomb. Ven. vlek, prov. Sondrio, aan het meer Como. 2. Sard. dorp in Piëmont, prov. Turin, met 2300 inw. 3. R. *Rt. Vitale*, Zwits. dorp, kanton Tessin.

RIVADAVIA, zie Ribadavia.

RIVADEO, zie Ribadeo.

RIVALBA, Sard. stad in Piëmont, prov. Turin, met 1000 inw.

RIVALIER, Fr. tak der Adour, dep. Op. Vienne.

RIVALTA, Lomb. Ven. vlek, prov. Mantua, met 1500 inw. 2. Sard. vlek, prov. Turin, met 1500 inw. 3. Sard. dorp, prov. Acqui, met 1400 inw.

RIVARA, Sard. vlek, prov. Turin, met 1200 inw.

RIVAROLO, Sard. stad, hert. Genua, met 1730 inw. 2. Sard. vlek, prov. Turin, met 5,200 inw.

RIVAROSSA, Sard. vlek, prov. Turin, met 1450 inw.

RIVARUOLO, Lomb. Ven. stad, legatie Cremona.

RIVAULX, Eng. dorp, gr. York.

RIVAZ, Zwits. dorp, kanton Waadt.

RIVE, Sard. vlek, prov. Vercelli, arr. St. Etienne, aan de Gier; 800 inw.

RIVE DE GIER, Fr. vlek, dep. Loire, met 4,260 inw., staalfabrijken en kolenmijnen.

RIVEL, Fr. stadje, dep. Aube.

RIVEL DE LASSEMALS, Fr. vlek, dep. Aude, arr. Limoux, met 950 inw.

RIVELLO, Nap. stad, prov. Basilicata, met 5,350 inw.

RIVER, Eng. dorp, gr. Kent.

RIVER (HAUTE), Sard. vlek, hert. Savoije, met 5,000 inw.

RIVERA, 2 Spaan. vlekken, prov. Asturië en Estremadura.

RIVER DUNDO of *Tondo*, kaap op de W. kust van het eil. Celebes.

RIVERGARO, vlek in Parma, bij Plaisance.

RIVERHEAD, Eng. dorp, gr. Kent. 2. Hoofdpl. van het N. Amer. gr. Suffolk, prov. Nieuw York, met 1900 inw.
RIVERIE, Fr. vlek, dep. Rhône.
RIVES, Fr. dorp, dep. Isère; 1715 inw. 2. Nog drie Fr. dorp, dep. Lot en Garonne, Saône en Loire en Tarn.
RIVESALTES, Fr. vlek, dep. Op. Pyreneën, arr. Perpignan, aan de Gly, met 2000 inw. en muskaatwijn.
RIVET, Fr. dorp, dep. Gironde.
RIVIERA, zie Polese.
RIVIERE, Nederl. dorp, prov. Namen, arr. Dinant, met 450 inw. 2. *La R.*, Fr. dorp, dep. Doubs. 3. R. *Salée*, zie Zoutrivier. 4. R. *de St. Jean*, zie Desaguadero.
RIVIÈRE AU BOEUF, N. Amer. riv., die in den Mississippi valt.
RIVIÈRE DES HURONS, N. Amer. riv. van Neder Canada, die bij Fort Chambly in de Richlieu valt.
RIVIERE À LA PLANCHE, À LA FAMINE, AUX SABLES, DE L'ASSOMPTION en DE MONSIEUR LE COMTE, riv. in de N. Amer. prov. Nieuw York.
RIVIERE DE THEGRARGRES, Fr. stadje, dep. Gard.
RIVIERE DES MOINES, N. Amer. riv., prov. Missouri, in het land der Vossen Indianen. 2. R *des Plaines*, N. Amer. riv., prov. Illinois.
RIVIÈRE MAHAUT (LA), stad op het eil. Guadaloupe 316. L. en 16. 27. N. B..
RIVIÈRE DES PRAIRIES, N. Amer. riv. in Neder Canada, valt in den St. Lourenz.
RIVIÈRE ROUGE, N. Amer. riv., valt in het meer Michigan.
RIVIÈRE SALÉE, stad op de Zuidkust van het eiland Martinique.
RIVIÈRE THIBAUVILLE, Fr. vlek, dep. Eure.
RIVIÈRE VERDUN, kleine Fr. landstr., dep. Tarn en Garonne.
RIVINGTON, Eng. dorp, gr. Lancaster.
RIVIRIE, Fr. stadje, dep. Rhône.
RIVITZA, Slavon. vlek, kom. Syrmië.
RIVOLET, Fr. vlek, dep. Rhône.
RIVOLI, Sard. stadje in Piëmont, prov. Turin, met 5,070 inw., 5 kerken, lint-, wol-, linnen- en maccaronifabr. 2. Lomb. Ven. stadje, prov. Udine. 3. Baai aan de Z. kust van Nieuw Holland. 4 Groep van zeven zandige eil. aan de kust van de Witsland, op Nieuw Holland.
RIVOLO, stad in Modena, hert. Reggio.
RIXE, kleine Fr. riv., dep. Neder Pyreneën, valt in de Adour.
RIXTEL, zie Rikstel.
RIXENSART, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, nabij Brussel.
RIXONTE (LA), Fr. stad, dep. Jura.
RIXHEIM, Fr. stad, dep. Opper Rijn.
RIXINGEN, Nederl. dorp, prov. Limburg, met 250 inw., 3 uren van Maastricht.
RIXTEL, zie Rikstel.
RIXTON, Eng. vlek, gr. Lancaster.
RIZANO, Dalmat. stadje, prov. Ragusa.
RIZE, Fr. riv., dep. Arriège.
RIZZOLA, eil. aan de W. kust van Sardinië.
RIZZUTO, kaap aan de kust van Calabrië. 35. 11. L. en 38. 57. N. B.
RJASA, Rus. riv., gouv. Riasan.
RJASAN, zie Riazan.
RJASK, Rus. stadje, gouv. Riazan.
RNOWKA, Pool. riv., waiw. Masovië.
RO, Lomb. Ven. vlek, prov. Milaan.
ROA, Spaan. vlek, prov. Burgos, aan de Douero, met 2500 inw.
ROACH, Eng. kerspel, gr. Cornwallis, met 1160 inw.
ROADE, 2 Eng. vlekken, gr. Somerset en Northampton.
ROADEGATE, Eng. dorp, gr. York.
ROAHUGU, een der Austr. Marquesa's eil. 161. 30. L. en 9. 5. Z. B.
ROAIX, Fr. dorp, dep. Vaucluse.
ROAN, klein eil. in de Ind. zee. 142. 49. L. en 2. 19. N. B. 2. Klein Schot. meer, nabij Kirkcudbright.
ROAN'S CREEK, N. Amer. dorp, prov. Tennessee, gr. Carter.
ROANCARRICK ROCKS, rotsen in Bantry baai, aan de Z. kust van Ierland; 1 uur N. O. van Bear eil.
ROANE, N. Amer. gr., prov. Tennessee, met 7,850 inw., door de Clinch en Tennessee bespoeld.
ROANNE of *Rouane*, Fr. arr., dep. Loire, heeft op 35 V. M., 103,300 inw. 2. Hoofdstad van gen. arr., aan de Loire, in een wijnrijk oord, open, maar goed gebouwd, met breede straten, schoone huizen, openbare baden, 7 kerken, gasthuis, schouwburg en 7,000 inw., die fabr. van wollen stoffen, linnen, laken, garen, katoen, enz. hebben, en eenen aanzienlijken handel drijven. De stad is eene stapelplaats tusschen Parijs en Lyon. 21. 44. L. en 46. 2. 30. N. B.
ROANOKE, N. Amer. riv., eil. en invaart, prov. N. Carolina. De riv. valt in de Albemarle sound. Op dit eil. zetteden de Engelschen zich het eerst neder.
ROANS, N. Amer. D., prov. Tennessee.
ROAPOA, zie Marchand.
ROARIG, N. Amer. riv., prov. Connecticut.
ROARING, N. Amer. riv., prov. Tennessee, valt in de Cumberland. 2. N.

Amer.

Amer. riv., prov. Connecticut, valt in de Connecticut. 3. Riv. aldaar, in het N. W. gebied, valt in het meer Huron.

ROARING WATER, Ier. riv., die in de Roaring Water baai valt, welke aan de Z. kust van Ierland ligt, en eene menigte eil. heeft. 8. 24. L. en 51. 28. N. B.

ROASIO, Sard. dorpje in Piëmont, prov. Vercelli, met 450 inw.

ROATUM, zie Ruatan.

ROATH, D. in Wallis, gr. Glamorgan.

ROB, Austr. eil. aan de kust van Nieuw Guinea.

ROBALI, O. Afr. dorp van Abyssinië; 25 mijlen Z. van Mine.

ROBANNA, Afr. eil. in de Sierra Leona riv., in het land der Timmanies.

ROBANG, dorp op Java, resid. Paccal-Ongang.

ROBARES, rotsen aan de Z. kust van Ierland. 8. 56. L. en 51. 31. N. B.

ROBAT, 2 Perz. dorpen, prov. Kerman; het eene met eene groote karavansera, het andere op de grenzen, met veel tabaksbouw en rozenwaterfabr. 2. Arab. vlek, lands. Yemen. 3. Zie Scheristan.

ROBBEL, Han. D., vorst. Luneburg.

ROBBEN EIL., N. Amer. eil., prov. Rhode-Island, bij het eil. van dien naam. 2. O. Aziat. eil. in de baai Patience, bij het eil. Sachalië. 161. 57. L. en 48. 32. N. B. 3 Eil. bij Spitsbergen, in het Wybe Jansz water. 4. Twee Afr. eil., aan de Tafelbaai, nabij Kaap de Goede Hoop.

ROBBINSTON, N. Amer. D. in Maine.

ROBBIO, Sard. dorp in Piëmont, prov. Vigevano, met 580 inw.

ROBOA, Arab. vlek, lands. Yemen.

ROBBSTOWN, dorp der N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië.

ROBBOA, Arab. vlek, lands. Yemen.

ROBE, Ier. riv., valt in Lough Corrib; 4 mijlen W. van Baltimore.

ROBEC, tak van de Seine, in het Fr. dep. Neder Seine.

ROBECCO, Lomb. Ven. dorp, prov. Cremona.

ROBECHUS, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Charleroi; 200 inw.

ROBEIA, Arab. vlek in Yemen.

RÖBEL, dorp in Mecklenb. Schwerin, aan het Plauer- en Müritz-meer, met 2450 inw. en fabr.

ROBELMONT, Nederl. dorpje, gr. hert. Luxemburg, arr. Neufchâteau, met 400 inw.

ROBEN, Hong. marktvlek, kom. Neitra. 2. Dorp in het vorst. Reusz, heerl. Gera.

ROBER, riv., die bij Treves in de Moezel valt.

ROBERINDALE, Eng. D., Lancashire.

ROBERMONT, Nederl. D., prov. Luik.

ROBERT, baai aan de kust van Terreneuve. 2. Baai op het eil. Martinique. 3. *St.* R. Fr. vlek, dep. Corrèze.

ROBERT'S ISLAND, klein N. Amer. eil. in de riv. van Florida. 296. 13. L. en 24. 42. N. B.

ROBERTS'S ISLES, twee groote eil. in de Stille Zuidzee. 237. 33. L. en 7. 53. Z. B.

ROBERTON, Schot. D., gr. Roxburgh.

ROBERTOUN, Schot. dorp, gr. Lanark.

ROBERT RICHE ISLANDS, Austr. eil. bij Nieuw Guinea, bij Kaap William, door DAMPIER ontdekt.

ROBERT, een der Paralel eil. in in het Ind. Rijk Anam.

ROBERTSON, gr. der N. Amer. Rep., aan de N. zijde van W. Tennessee, met 9,950 inw., door de Cumberland, Riden en Sycamore bespoeld. De hoofdstad is Springfield. 2. N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, gr. Allegany, met 900 inw. 3. N. Amer. riv., prov. Virginia, gr. Madison.

ROBERTSTOWN, Schot. D., gr. Kildare.

ROBERTVILLE, N. Amer. dorp, prov. Z. Carolina, distr. Beaufort.

ROBESON, N. Amer. gr. prov. N. Carolina, met 8,200 inw. en veel katoen teelt. De hoofdplaats is Lumberton. 2. N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, gr. Berks, met 1800 inw.

ROBIAC, Fr. dorp, dep. Gard.

ROBILLANTE, Sard. vlek in Piëmont, prov. Cuneo, met 1580 inw.

ROBIN, N. Amer. eil., prov. Nieuw York, gr. Suffolk, in Long Island Sont.

ROBINE, Fr. tak van de riv. Aude, dep. Aude. 2. R. *Kanaal van Lunel*, Fr. kanaal, dep. Herault, dat van Lunel naar de Middell. zee voert.

ROBIN HOOD'S BAAI, in het Eng. gr. York, tusschen Wisby en Scharborough, aan welke verscheidene visschers dorpen liggen. 17. 27. L. en 54. 24. N. B. 2. N. Amer. baai van de O. kust van Terreneuve.

ROBINSON'S ISLANDS, kleine N. Amer. eil. in de Florida riv. 296. 11. L. en 24. 43. N. B.

ROBION, Fr. riv., dep. Isère, valt in de Rhone. 2. Fr. dorp, dep. Vaucluse.

ROBLEDILLA, Spaan. dorp, prov. Valladolid.

ROBLEDA, drie Spaan. vlekken, prov. Mancha, met 6400 inw. prov Salamanca en prov. Leon en Segovia.

ROBLES, Z. Amer. riv. van Nieuw Granada, prov. Popayan, die in de Aonda, valt op 2. 33. N. B. 2. Spaan. dorp,

dorp, prov. Leon.

ROBO, Arab. dorp, lands. Yemen; 4 mijlen O. N. O. van Zebid.

ROBOROUGH, Eng. dorp, gr. Devon.

ROBOUL, tak der Fr. riv. Gly, dep. O. Pyreneen.

ROBREDO, Spaan. D., prov. Burgos.

ROBREGARDE, Spaan. dorp in Guadalaxara.

ROC, twee Fr. dorpen, dep. Aveiron en Neder Charente.

ROCA, Z. Amer. Archipel van kleinen woeste eil. aan de kust van Venezuëla. Zij strekken zich 8 mijlen van het O. naar het W. en 3 mijlen van het N. naar het Z. uit. 311. 1. L. en 11. 55. Z. B. 2. Twee landpunten aan de Z. kust van het eil. St. Domingo. 3. Kleine riv. op het eil. Martinique. 4. Twee Spaan. dorpen, prov. Estremadura en Catalonië.

ROCA DE ILHEOS, Klein Z. Amer. eil. aan de kust van Venezuëla. 11. 51. N. B.

ROCA PAMPLONA, gevaarlijke rots, aan de W. kust van N. Amer., in de Stille Zuidzee; 20 mijlen van kaap Suckling.

ROCA PARTIDO, klein eil. in de stille Zuidzee, ten Z. O. vas la Mesa en ten W. van het eil. La Nublada. 249. 46. L. en 15. 35. N. B.

ROCAB, kleine Arab. zeehaven van Hadramaut aan den Ind. Oceaan; 10 mijlen Z. Z. W. van Sahar.

ROCCAIBA, kleine stad van Hedsjas in Arabië; 40 mijlen O. N. O. van Mecca.

ROCAIBA, klein Arab. stad van Nedsjed; 8 mijlen O. van Mecca.

ROCAMADOUR, Fr. stad, dep. Lot, arr. Gourdon, aan de Alzan; 1100 inw.

ROCAS, Arab. stad van Ommon. 2. Twee kleine eil. in de stille Zuidzee, aan den mond der riv. Pisagua - in de prov. Carangas.

ROCCA, Sard. dorp in Piëmont, prov. Turin, met 2200 inw. 2 Nap. stad, prov. Calabria Ulteriore II. 3. Lomb. Ven. vlek, prov. Como, aan het meer Maggiore. 4 Zie Golfo della Rocca en Roquette.

ROCCA D'ARRAZZO, Sard. stad, hert. Montferrat, met 2000 inw.

ROCCA BASCERAOO, Nap. vlek, prov. Principato Ulteriore; 3970 inw.

ROCCA BIANCA, dorp in Parma, aan den Po.

ROCCA BIGLIERA (ROCCABILIERE), Sard. dorp, gr. Nizza, met 1100 inw.

ROCA BRUNA, Sard. dorp in Piëmont, prov. Cuneo, met 1700 inw. 2. Sard. dorp, vorst. Monaco, met 700 inw. en steenkolen.

ROCCACONTRADA, vlek in den Kerk. Staat, legatie Ancona; 2400 inw.

ROCCA D'ANSO, Lomb. Ven. vesting, prov. Brescca.

ROCCA D'ASPIDE, Nap. dorp, prov. Principato Citra, met 3000 inw.

ROCCA DE AFUERA, een der W. Ind. Caraïb. eil. 311. 36. L.

ROCCA DE GIORGI, Sard. dorp in Piëmont, prov. Borghira, met 400 inw.

ROCCA DEL RASO, Nap. vlek, prov. Abruzzo Ulteriore II., met 1 kasteel.

ROCCA DI BALDI, Sard. dorp in Piëmont, prov. Mondovi, met 2140 inw.

ROCCA DI BISEGNO, Nap. dorp in Calabrië Citeriore, met 700 inw.

ROCCA DI ROSETTO, Nap. vlek, prov. Abruzzo Ulteriore I.

ROCCAFIORITA, Sicil. vlek, intend. Messine.

ROCCA DE CINTRA, Port. kaap aan den mond der Taag.

ROCCA DI BISEGNA, Nap. stad, prov. Abruzzo Ulteriore I.

ROCCA DI MONDRAGONE, Nap. vorst., Terra di Lavoro.

ROCCA DE NIETO, Nap. stadje, prov. Calabrië Ulteriore, met 1000 inw.

ROCDA DI PAGLIANO, zie Pagliano.

ROCCA DI RASETTO, Nap. stad, prov. Abruzzo Ulteriore.

ROCCAFORTE, Sard. vlek in Piëmont, prov. Mondovi, met 2350 inw.

ROCCA GRIMALDA, Sard. vlek in Piëmont, prov. Acqui, met 1800 inw.

ROCCALBENGA, Tosc. vlek, geb. Siena.

ROCCAVIONE, Sard. stad in Piëmont, prov. Cuneo, met 2700 inw.

ROCCA MANDOLFI, Nap. dorp, prov. Molise, met 2350 inw.

ROCCA MONFIORA, Nap. dorp, Terra di Lavora, met 3000 inw.

ROCCA NUOVO, Nap. hert., prov. Terra d'Otranto.

ROCCA PALUMBA, Sicil. stad, prov. Palermo.

ROCCA PARTIDA, een der Revillagigedo eil., aan de W. kust van N. Amer. 266. 34. L. en 19. 4. N. B. 2. Austr. eil., ten O. der Sandwichs eil., met 1550 inw.

ROCCA PIATA, Sard. stad, vorst. Piëmont, met 2100 inw.

ROCCA SAN CASCIANO, Tosc. viciriaat en vlek, gebied Florence.

ROCCA ST. GIOVANNI, Nap. dorp, prov. Abruzzo Citeriore, met 1350 inw.

ROCCA SECCA, Nap. dorp, prov. Terra di Lavoro, met 2500 inw.

ROCCASTERONE, Sard. D., gr. Nizza.

ROCCASTRADA, Tosc. D., prov. Siena.

ROCCA VIGLIONE, Sard. vlek in Piëmont, prov. Cuneo, met 2700 inw.

ROCN (ST.), zie St. Rogue.

ROCCHETA, Nap. vlek, prov. Principato Ulteriore, met 4150 inw. 2. Zie Rochetta.

ROCCLIFFE, Eng. buurt, gr. York.

ROCCO (ST.), dorp in Parma, hert. Guastallo.

ROCELLA, Nap. stad, prov. Calabrië Ulteriore I, op eene rots, aan de Jonische zee. 2. Twee Sicil. steden, intend. Palermo en Messina.

ROCESTER, Eng. dorp, gr. Stafford.

ROCH, Eng. vlek, gr. Worcester, met 850 inw. 2. Kaap aan de O. kust van Majorca. 20. 51. L. en 39. 40. N. B.

ROCHA, Z. Amer. stad van Buenos-Ayres, aan de riv. en 't meer Rocha. 323. 34. L. en 34. 22. Z. B.

ROCHAC, Zwits. stad, kanton St. Gallen, aan het meer van Constance.

ROCHADSCHE, zie Arroschadsch.

ROCHDALE, Eng. kanaal, gr. Lancaster, tusschen Halifax en Manchester, aan de Roche. 2. Eng. vlek, gr. Lancasshire, aan voorn. kanaal, met 10,600 inw., fabr. van hoeden, flanel en andere wollen stoffen.

ROCHE (LA), Nederl. stadje, gr. hert. Luxemburg, arr. Marche, aan de Ourthe, met 1850 inw. Er is nog een vervallen kasteel op eene rots, waarvan zij den naam ontleent. 2. Sard. stad in Geneve, 2,230 inw. 3. R. of *aux Fées*, Fr. rotsen, dep. Ille en Villaine. 4. Zie la Roche.

ROCHE BEAUCOURT, Fr. stad, dep. Dordogne.

ROCHE L'ABEILLE, Fr. dorp, dep. Opper Vienne, met 1200 inw.

ROCHE BARON, Fr. stad, dep. Loire.

ROCHE BERNARD, Fr. stadje, dep. Morbihan, arr. Vannes, met 1300 inw., garen- en linnenfabr.

ROCHE EN BRENY, Fr. vlek, dep. Cote d'Or, met 1700 inw.

ROCHE BLANCHE, Fr. dorp, dep. Puy-de-Dôme.

ROCHEBLAY, Fr. dorp, dep. Drome.

ROCHE-BONNET, Fr. D., dep. Ned. Loire.

ROCHE CANILLAC, Fr. dorp, dep. Corrèze.

ROCHE CHALAIS, Fr. stadje, Dordogne, arr. Riberac, met 1020 inw.

ROCHECHOUART, Fr. arr., dep. Opper Vienne, dat op 27 V. M. en in 5 kantons, 43,450 inw. bevat. 2. Hoofdstad van dien naam, met 2800 inw., weverijen, looijerijen, veeteelt en handel.

ROCHE COURBON, Fr. dorp, dep. Indre en Loire.

ROCHE D'ÉRIENS, Fr. vlek, dep. Noordkusten, arr. Lannion, met 1100 inw.

ROCHE EN BREME, Fr. dorp, dep. Côte d'Or., arr. Saumur, met 1750 inw.

ROCHE GUYON, Fr. stadje in Seine en Oise, arr. Nantes, met 1000 inw.

ROCHE LE BOEUF, N. Amer. riv., gebied Michigan, land der Okowe's.

ROCHE LE PERCE, N. Amer. vlek Missouri, gr. Howard.

ROCHE MALVALAISE, Fr. vlek, dep. Creuse, met 1160 inw.

ROCHE ST. MICHEL, top van den Mont Cenis, van 9250 voeten hoogte.

ROCHE MILLAY, Fr. vlek, dep. Nièvre, met 1480 inw.

ROCHE LA MOLLIÈRE, Fr. dorp, dep. Loire, met 1360 inw.

ROCHE EN REIGNIER, Fr. stad, dep. Op. Loire, arr. la Puy, met 1500 inw.

ROCHE SUR GON, zie Bourbon Vendée.

ROCHEFORT, Nederl. stadje, prov. Namen, arr. Dinant, tusschen rotsen, met 1100 inw., marmergroeven en loodgroeven. 2. Fr. arr., dep. Neder Charente, hetwelk op ongeveer 15 mijlen, in 4 kantons, 44,500 inw. bevat. 3. Fr. stad, hoofdplaats van voornoemd arr., aan de Charente, met eenen wal, schoon en regelmatig gebouwd, 5 kerken, eene regtbank van koophandel, een prachtig zee hospitaal, burger hospitaal, groote school voor de zeevaart, schoone paradeplaats, zeemagazijnen, scheepstimmerwerven, barakken, touwbanen, zeildoekfabr., geschutgieterij en 15,000 inw., die ook suikerraffinaderijen, aardewerkfabr. en traanziederijen hebben en handel op de koloniën drijven. Het is eene oorlogshaven, welke vrij zeker is, en een deel der oorlogsvloot bevat, en waarin tevens de schepen zoo digt aan den oever kunnen komen, dat zij zeer gemakkelijk laden en lossen. Zij wordt door 5 forten verdedigd. 16. 42. L. en 45. 56. N. B. 4. Fr. stadje, dep. Jura, met 600 inw. 5. Drie Fr. stadjes, dep. Morbihan, Seine en Oise en Puy de Dôme, met 1350 inw. 6. R. of *Samson*, Fr. dorp, dep. Drôme, met 1000 inw. 7. R. *sur Loire*, Fr. vlek, dep. Maine en Loire, arr. Angers, met 2,400 inw. 8. Pruis. meijerij, vorst. Neurenberg, met 2,610 inw.

ROCHEFOUCAULT, zie Rochefaucoult.

ROCHE GRENICO, Fr. berg, dep. Isère, van 9360 voeten hoogte.

ROCHE GUYON, Fr. dorp in Seine en Oise, met 1000 inw. en fabr.

ROCHE JAUNE of *Yeltowstone*, N. Amer. riv., die op 27. L. van Washington

ton en 48. N. B. in den Missouri valt.

ROCHE JEAN, Fr. dorp, dep. Doubs.

ROCHELLE (LA), Fr. arr., dep. Neder Charente, dat op 16 V. M. in 7 kantons 71,100 inw. bevat. 2. Hoofdstad van voorn. arr., en van het geheele dep., zetel van den prefect, en der provinciale collegiën, van eenen bisschop, regtbank en kamer van koophandel, enz., aan de Atl. zee, goed versterkt, met eene hoofdkerk, 5 andere roomsche kerken, eene herv. kerk, hospitaal, wees- en ziekenhuis, school voor de zeevaart, kabinet van naturaliën, beurs, eene zekere en zeer gemakkelijke haven, die door twee sterke torens verdedigd wordt, en 17,500 inw., welke suikerraffinaderijen, aardewerkfabr., glasblazerij, enz. hebben, en in wijn, brandewijn, zout en andere voortbr. des lands handel drijven. Geboorteplaats van den natuurkundigen DE REAUMUR en den sterrekundigen BERNIER. 16. 30. L. en 46. 10. N. B. 3. *New* R., N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. W. Chester, met 4,000 inw.

ROCHELOIS, twee riv. op St. Domingo, die Z. O. waarts, op de kust van baai Grande in zee vallen.

ROCHE LA MALIÈRE, Fr. dorp, dep. Loire, arr. St. Etienne, met 1360 inw.

ROCHE MALVALAISE, Fr. vlek, dep. Creuse, arr. Boussac, met 1150 inw.

ROCHEMAURE, Fr. vlek, dep. Ardèche, arr. Privas, met 1030 inw.

ROCHE MAURICE, Fr. dorp, dep. Finisterre, arr. Landerneau; 770 inw.

ROCHE MILLAY, Fr. vlek, dep. Nièvre, arr. Château Chinon; 1500 inw.

ROCHENARD (LA), Fr. dorp, dep. 2 Sèvres, arr. Niort, met 400 inw.

ROCHE PEZAY, Fr. stadje, dep. Vienne, arr. Chatellerault, met 350 inw.

ROCHES (LES), Fr. stadje, dep. Loir en Cher, arr. Vendome, met 600 inw.

ROCHESOT, Fr. stadje, dep. Côte d'Or.

ROCHESTER, Eng. stad, gr. Kent, de zetel van eenen bisschop, aan de bevaarbare Medway, waarover eene steenen brug naar de voorstad geleidt, met eene prachtige hoofdkerk, vele andere kerken, en bedehuizen, een hospitaal en 6,850 inw., die bijzonder in de oestervangst hun bestaan vinden. 18. 10. L. en 54. 26. N. B. 2. Eng. dorp in Northumberland. 3. N. Amer. vlek, prov. Vermont, gr Windsor. 4. N. Amer. vlek, prov. New Hampshire, gr. Strafford, met 2150 inw. 5. N. Amer. vlek, prov. Massachusetts, gr. Plymouth, met 2,950 inw. 6. N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. Ulster, met 1900 inw. 7. N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. Ontario, met 1540 nw. 8. R. *Rochesterville*, N. Amer. dorp, prov. Nieuw York, gr Genesee.

ROCHE SERVIÈRE, Fr. vlek, dep. Vendée.

ROCHE SUR LOIRE, zie Luines.

ROCHE SUR YON, zie Bourbon-Vendée.

ROCHETAILLÉE, Fr. dorp, dep. Rhône, arr. Lyon, aan de Saône.

ROCHETTA, Nap. stad, prov. Terra di Lavoro, met 4,120 inw. 2. Sard. vlek, prov. Casale, met 2500 inw. 3. Sard. vlek, hert. Montferrat, met 650 inw. 4. Nap. dorp, prov. Calabrië Ulteriore II, aan de Jonische zee.

ROCHETTE (LA), Sard. stadje in Savoije, prov. Chambery, aan de Gellon en Joudron, met 870 inw., eene weekmarkt en handel in koren, hennep en muilëzels. 2. Nederl. dorp, prov. Luxemburg; 3 uren van Neufchâteau. 3. Zie Grammont.

ROCHFEN, Eng. dorp, gr. Wilt.

ROCHFORD, Eng. marktvlek, gr. Essex, aan de Broomhill, met 1200 inw. 2. Eng. dorp, gr. Worcester.

ROCHLAND, Eng. kerspel, gr. Norfolk.

ROCHLAND, ALL SAINTS, ST. ANDREWS, ST. PETERS en ST. MARYS, vier Eng. kerspelen, gr. Norfolk, bij Attlebury.

ROCHLIFFE CASTLE EN ROCHLIFFE CHURCH, 2 Eng. dorpen, gr. Cumberland.

ROCHLITZ, Saks. ambt, kr. Leipzig, op 6 V. M., 31,540 inw., met weinig landbouw, maar veel bosch, veeteelt, steengroeven en spinnerijen. 2. Saks. hoofdplaats, aan de Mulda, met muren, een kasteel, 5 kerken, 2050 inw. wol-, katoen-, laken- en linnenfabr. en in de nabijheid jaspis- en chalcedoongroeven. 3. *Opper en Neder* R., Boh. dorp, kreits Biczow, met 2810 inw.

ROCHODO, O. Ind. kaap in Malakka, vorst. Salinpore.

ROCHOSKOKO, een der Lieu-Kieu eil., bewoond en bebouwd.

ROCHOWAN, zie Rauchowan.

ROCHSBURG of *Roxburg*, Saks. dorp, kreits Erzgebergte, met 300 inw.

ROCHUSBERG, zie Hesselberg.

ROCK, Eng. dorp, Northumberland. 2. Zweed. kerspel, Linkoping län. 3. Tak van de Erie, den Mississippi, Monococy, Northampton en Potomak, in de N. Amer. Rep.

ROCK FISH CREEK, N. Amer. riv., prov. Virginia, valt in de James riv.

ROCK HALL, N. Amer. dorp, prov. Maryland, gr. Kent.

Rock Hill, N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, gr. Bucks.

Rock Kreek, N. Amer. riv., prov. Pennsylvanië.

Rock Landing, N. Amer. dorp, prov. N. Carolina, gr. Halifax

Rock Point, kaap aan de N. kust van het eiland Cumbawa. 101. 21. L. en 17. 37. N. B. 2. Hooge landpunt aan de Z. kust van het Rus. Aziat. schiereil. Alashka. 216. 36. L. en 55. 10. N. B.

Rock River, N. Amer. riv., valt in het meer Michigan. 294. 11. L. en 37. 37. N. B.

Rock Spring, N. Amer. dorp, prov. Virginia, gr. Nelson

Rock Town, kleine Afr. zeehaven aan de Peperkust. 4. 35. N. B.

Rockaway, N. Amer. vlek, prov. New Jersey, gr. Morris.

Rockbeare, Eng. dorp, gr. Devon.

Rockbridge, gr. der N. Amer. Rep., prov. Virginia, met 10,300 inw.

Rockburn, Eng. dorp, gr. Southampton, 1½ mijl van Fordingbridge.

Rockcastle, gr. der N. Amer. Rep., prov. Kentucky, met 1730 inw.

Rockdale, N. Amer, vlek, prov. Pennsylvanië, gr. Crawford.

Rockenberg, gr. hert. Hes. dorp, vorst. Opper Hessen, met 640 inw.

Rockenburg, zie Roggenburg.

Rockendorf, Pruis. dorp, regdst. Aken.

Rockenhausen, Beij. stadje, Rijnkreits, met 940 inw.

Rockensüsz, Keur-Hes. dorp, prov. Neder Hessen, met 650 inw.

Rockfield, Eng. dorp, gr. Monmouth.

Rockford, N. Amer. dorp, prov. N. Carolina, gr. Surry.

Rockhampton, Eng. kerspel, gr. Gloucester.

Röckingen, Beij. D., Rezatkreits.

Rockingham, Eng. dorp, gr. Northampton. 2. N. Amer. vlek, prov. Vermont, gr. Windham, met 1950 inw. en eene merkwaardige brug. 3. N. Amer. gr. in New Hampshire, op 54 V. M. 55,240 inw. bevattende, door de Blaauwe Bergen bedekt, en in de Zuidelijke vlakte, door de Merrimak, met de Suncook, Bowcook, Contocook, Cohas, Beaver en de Pocow, en door de Piscataqua, met de Swamcook, Lamprey, enz. bespoeld. Ook is hier het Hampton kanaal en verscheidene kleine meren. De grond is welbebouwd; de hoofdstad is Concord. 4. N. Amer. gr., prov. Virginia, met 12,750 inw., door de Blaauwe en het Alleghanisch gebergte bedekt. De hoofdpl. is Herrisonburg. 5. N. Amer. gr. in N. Carolina, met 11,470 inw.; de hoofdplaats is Dandury. 2. N. Amer. dorp in N. Carolina, hoofdplaats van het gr. Richmond.

Rockingham Bay, baai aan de N. O. kust van Nieuw Holland, ten N. W. van kaap Sandwich.

Rockland, gr. der N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, met 7,750 inw., bergen, veel bouwland, veeteelt en eenige fabr. De hoofdplaats is Charlestown. 2. Twee N. Amer. vlekken, prov. Nieuw York, gr. Sullivan, en prov. Pennsylvanië, gr. Berks.

Rocklum, Pruis. dorp, regdst. Maagdenburg, kreits Osterwieck; 530 inw.

Röcknitz, dorp in Mecklenburg-Schwerin, met 1770 inw.

Rocksavage, Eng. dorp, gr. Ches.

Rocksberry, N. Amer. dorp, prov. Pennsylvanië, gr. Franklin.

Rockville, N. Amer. dorp, prov. Maryland, hoofdplaats van het gr. Montgomery. 2. N. Amer. dorp, prov. Pennsylvanië, gr. Frederick.

Rockwardine, Eng. kerspel, gr. Salop, met 1950 inw.

Rocky Bridge, N. Amer. dorp, prov. Kentucky, gr. Christiaan.

Rocky Hill, N. Amer. dorp, prov. Connecticut, gr. Wethersfield, met scheepstimmerwerven.

Rocky Hill Mills, N. Amer. dorp, prov. Virginia, gr. Fauquier.

Rocky Mount, vlek der N. Amer. Rep., prov. Virginia, hoofdplaats van het gr. Franklin. 2. Dorp der N. Amer. Rep., prov. N. Carolina, gr. Nash. 3. N. Amer. dorp, prov. Z. Carolina.

Rocky Mountains, zie Steenachtig Gebergte.

Rocky Point, kaap op het eil. Sumatra.

Rocky River, N. Amer. riv. in Louisiana, die in den Mississippi valt. 2. Zes N. Amer. riv., prov. Michigan, die in het meer Erie valt; prov. Indiana, die in de Wabash valt; prov. Michigan, die in het meer Michigan valt; prov. Ohio, die in het meer Erie valt; in 't N. W. gebied, die in den Mississippi en valt; van Indiana, die in de Wabash valt, en bij zijnen mond wel 100 ellen breed is. 3. R. of *Granger*, N. Amer. dorp, prov. Ohio, gr. Cayahoga.

Rocky Springs, N. Amer. dorp, prov. N. Carolina, gr. Rockingham.

Rocclenge, Nederl. dorpje, prov. Limburg, arr. Hasselt, met 200 inw. 2. Nederl. dorp, prov. Limburg, 2 uren van Maastricht, met 650 inw.

Rocour, Nederl. dorp, prov. en arr. Luik, met 650 inw.

ROCQUIGNY, Fr. D., dep. Ardennes.
ROCROY, Fr. arr., dep. Ardennes, dat op 22¾ V. M. in 5 kantons, 38,200 inw. bevat. 2. Hoofdpl. van hetzelve, met 2800 inw., wol- en ijzerfabr.
ROD, Nas. dorp, ambt Usingen.
RODA, Gothasch ambt en stad, vorst. Altenburg; de laatste tusschen boschrijke, steile bergen, met 2650 inw., die landbouw, handwerken, enz. hebben. 2. Dorp in Saksen-Weimar, ambt Ilmenau. 3. Twee Spaan. vlekken, prov. Catalonië en Cuenca. 4. Zweed. vlek, Karlstadt-län. 5. Rus. factorij in N. Amer., aan de Cook's Inlet. 61. 8. N. B. 6. Dorp in Mecklenburg-Strelitz, ambt Stargard.
RODACH of *Röten*, Duitsche riv., die boven Sonnenberg in Meiningen ontspringt, door de meren van Neustadt en Mönchröden vloeit, en beneden Oeszlau in het Coburgsche, in de Itz valt. 2. Kleine riv. in Duitschland, die ten Z. van Hildburghausen outspringt, en bij Schwürbitz in den Main valt. 3. R. of *Rotach*, Coburgsch ambt en stadje; het eerste, met 6,460 inw., en het laatste met 1400 inw.
RODAUN, zie Mauer, No. 1.
RODAUNE, zie Radaune.
RODBACK, Zweed D. in Umea-Lappmark, aan de Umea, met zoutmijnen.
RODBAR, stad in Afghanistan, lands. Sistan, aan de Hilmend.
RODBORNE, Eng. dorp, gr. Warwick.
RODBOROUGH, Eng. vlek, gr. Gloucester, met 1650 inw.
RODBURN CHENEY, Eng. dorp, gr. Wils.
RÖDBYE, Deen. stadje, op de Z. W. kust van het eil. Laland, aan eene golf, met 800 inw., die van de scheepvaart en een veer op Holstein bestaan. Er is geene eigenlijke haven, maar de schepen komen bij een der eil., die bij dezelve liggen, ten anker. 20. 4. L. en 54. 41. N. B.
RODD, Eng. dorp, gr. Hereford.
RODDA, dorp op een eil. van dien naam in den Nijl, in Egypte, prov. Wostani, tegenover Caïro. Op het eil. staat eene zuil, waarop de hoogte geteekend staat, tot welke het Nijlwater klimt. 2. R. *Oesab*, Arab. vesting en distr. in het lands. Yemen.
RODDEN, Eng. vlek, gr. Wilt. 2. Kleine Eng. riv., gr. Salop, die bij Roddington in de Terne valt.
RODDENA, Keur-Hes. dorp, prov. Opper-Hessen.
RODDING, Deen. herred in Jutland, stift Wiborg, met 2800 inw.
RODDINGTON, Eng. dorp, gr. Salop.
RODDO FREDDO, Italiaansch dorp in Parma, distr. Piacenza.
RODE (NOORD), Eng. buurt van Cheshire. 2. *Old* R., Eng. dorp in Cheshire, met 1000 inw. 3. Dorp in Anhalt-Dessau.
RODEBY, Zweed. vlek, Karlskrona-län.
RODE LE DUC, zie Herzogenrath.
RODEFIORD, haven op het eil. IJsland.
RODEK, zie Kappel unter Rodeck.
RODELEY, Eng. dorp, gr. Leicester.
RODELEBEN, dorp in Anhalt-Köthen.
RÖDELHEIM, groot hert. Hes. dorp, vorst. Opper Hessen, met 1350 inw.
RODELLE, Fr. dorp, dep. Aveyron.
RÖDELSEE, Beij. D., Ned. Mainkreits.
RÖDELWITZ, dorp in Saksen-Gotha, ambt Kranichfeld.
RODEMACHERN of *Rodemack*, Fr. stadje, dep. Moezel, arr. Thionville, met 1000 inw.
RODEN, Nederl. dorp, prov. Drenthe, met veenderijen en jaarmarkt. 2. Dorp in Saksen-Coburg. 3. Zie Rodna.
RODENÄS, Noorw. kerspel, stift Aggerhuus, met 1550 inw.
RODENBERG, Keur-Hes. ambt en stad, prov. Schauenburg, met 900 inw.
RODENBURGH, oud adelijk Nederl. leengoed, eene heerl. in Z. Holland, distr. Leijden, in de kaarten en plans van het beleg van Leijden gewoonlijk *Roonburgh* of *Roomburgh* genoemd, oudtijds een blokhuis en eene korenschuur der Romeinen, blijkens de in 1502 en 1520 aldaar opgedolvene gedenkstukken. Het huis buiten de Hooge Woerdsche poort te Leijden is thans vernietigd; doch de Rodenburgher laan heeft nog haren naam; terwijl het goed sedert 1528 onafgebroken in het bezit was van het geslacht van den tegenwoordigen heer, den schout bij nacht C. DE JONG VAN RODENBURGH.
RODENEGG, zie Rotheneck.
RODENIS, Deen. dorp, hert. Sleeswijk.
RODENKIRCHEN, Pruis. dorp, regdst. Keulen. 2. Ambt en vlek in Oldenburg, kreits Ovelgönne, met 2100 inw.
RODENRIJS, met Berkel eene heerl. van Z. Holland, behoorde voorheen den advokaat VAN OLDENBARNEVELD
RÖDER, Saks. riv., kreits Meissen, die bij Bischofswerda ontspringt, en in den Zwarten Elster valt.
RODERE, Zweed. kersp., Elfborg-län.
RODEREN, Fr. dorp, dep. Boven Rijn, met steenkolengroeven.
RODERLOO, Nederl. dorp, prov. Gelderland, met 1630 inw.
RODERSDORF, dorp in het vorstendom Reusz-Schleitz.

RODERWALDE, Nederl. dorp, prov. Drenthe.

RODEWALD, Han. dorp, vorst. Calenberg, met 1440 inw.

RODES, Turk. vlek in Wallachië.

RODEZ, Fr. arr., dep. Aveiron, dat op ruim 4 V. M. in 11 kantons, 87,400 inw. bevat. 2. Hoofdstad van dit arr., en van het geheele dep., zetel van den prefect, en van eenen bisschop, op eene hoogte, met openbare wandelwegen, morsige straten, twee opene pleinen, eene hoofdkerk met eenen kunstigen toren; 4 andere kerken, een hospitaal, een lyceüm, genootschap voor den landbouw, eene beurs en 6,200 inw., die veel koperwerk, alsmede hoeden- en wollen stoffenfabr. en weverijen hebben, en handel drijven. 20. 14. L. en 44. 21. N. B.

RODGERSBAAI, N. Amer. baai, prov. Maine.

RODGERSTOWN, N. Amer. vlek, gebied Arkansas, hoofdplaats van het gr. Franklin.

RODHEIM, Keur-Hes. vlek, prov. Opper Hessen. 2. Twee gr. hert. Hes. vlekken, vorst. Opper Hessen, het eene met 2000, en het andere met 600 inw.

RODI, Sard. stad, hert. Montferrat. 2. Nap. stad, prov. Capitanata, met 3,300 inw. en eene kleine haven.

RODIGO, Lomb. Ven. stadje in Mantua.

RODINEN, Pruis. dorp, regdst. Keulen, met 1250 inw.

RODING, Eng. riv., gr. Essex, valt bij Barking in de Theems. 2. Acht Eng. kerspels in het gr. Essex, aan genoemde riv., en door de bijnamen Abbot's, Berner's, Beauchamp, Eythorp, High, Leaden, Margareth's en White onderscheiden. 3. Beij. landger., Regenkreits, op 7 V. M. 14,900 inw. bevattende, met veel bergen, bosschen en breede dalen, die door den Donau bespoeld worden. De voornaamste tak van bestaan is de veeteelt. 4. Vlek aldaar, met 850 inw.

RODISFURT, Boh. D., kr. Elnbogen.

RODLIN, D. in Mecklenburg-Strelitz.

RODMARTON, Eng. D., gr. Gloucester.

RODMAN, N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. Jefferson, met 1300 inw.

RODMELL, Eng. dorp, gr. Sussex.

RODMER, N. Amer. eil., prov. Nieuw York, gr. West Chester, in Long Island Sont.

RODMERSHAM, Eng. kersp., gr. Kent.

RODNA, groot Zevenb. dorp in het tweede Walachische Infanterie-regiment, met goud-, zilver- en loodmijnen.

RODNEY (PUNT), lage landpunt aan de N. W. kust van N. Amer. 211. 43. L. en 64. 30. N. B. 2. R. *Stoke*, Eng. dorp, gr. Somerset.

RODOË, een der Noordelijke Tromsoë eil. 2. Noorw. stad op een eil., stift Nordland; met 3,400 inw.

RODOME, Fr. dorp, dep. Aude.

RODONDA, klein Z. Amer. eil. aan den ingang der haven Rio Janeiro.

RODONDESCA, Lomb. Ven. dorp, prov. Mantua.

RODONDO, Austr. eil. voor kaap Wilson, aan de Z. punt van Nieuw Holland.

RODONI, kaap aan de kust van Albanië, in de Adriatische zee. 37. 2. L. en 41. 55. N. B.

RODOSDSCHIG of *Rodosto*, Turk. stad, sands. Gallipoli, aan de Marmerzee, op eene landpunt en aan de kleine golf van dien naam, met wallen, muren, breede straten, vele moskeën, 5 grieksche, 2 armenische kerken, turksche bedehuizen, armenkerken, karavansera's, baden en 20,000 inw., die vele handwerken, wijnbouw en handel hebben. Zij is de stapelplaats der waren uit de zee van Marmora, en de zetel van eenen griekschen aartsbisschop. 45. 12. L. en 40. 59. N. B.

RODOSTOPOS, Turk. vlek in Romanië, bij de zee van Marmora. 45. 11. L. en 40. 58. N. B.

RODRIGUES KEY, N. Amer. eil. aan de kust van Florida. 296. 29. L. en 25. N. B.

RODRIGUEZ, Z. Amer. riv. van Nieuw Granada, prov. San Juan de los Llanos. 2. Afr. eil., ook *Diego Ruiz* genoemd, en tot de Fransche Afr. eil. gerekend, doch in 1814 aan de Engelschen afgestaan, ten O. van Isle de France, 6 uren lang en 2 uren breed, niet onvruchtbaar, doch onbewoond. Er zijn veel zee-schildpadden. 80. 52. L. en 19. 40. Z. B.

RODSAN, Aziat. stad in Klein Bucharije.

RODSCHER, Rus. eil. in de golf van Finland, met een' 60 voet hoogen vuurtoren.

RODSLEY, Eng. buurt, gr. Derby.

RODSTOKE of *Radstoke*, Eng. dorp, gr. Somerset, met 600 inw.

RODZ, Fr. dorp, dep. Neder Rijn, arr. Weissenburg, met 2700 inw.

ROE, Ier. eil. in Clew baai, gr. Mayo. 2. Deen. kerspel, eil. Bornholm.

ROE, Ier. riv., gr. Donegal, die in Lough Foyle valt.

ROEBUCK ISLANDS, klein N. Amer. eil. in het O. deel van het meer Ontario. 2. Klein N. Amer. eil. in de golf van Mexico, bij de kust van W. Florida. 289. 2. L. en 30. 17. N. B.

ROEBURN, kleine Eng. riv. in Lancashire.

ROEHAMPTON, Eng. buurt, gr. Surry.

ROELOF, riv. in de N. Amer. prov. Nieuw York, gr. Columbia.

ROELOF AARTGENSVEEN of *Roelof-Arendsveen*, Nederl. buurt in Z. Holland, distr. Leijden, bij Rijnsaterwoude.

ROENNE, zie Rönne.

ROER of *Ruhr*, 2 riv. in Duitschland, waarvan de eene in de Pruis. prov. Ned. Rijn vliet, en in ons vaderland bij Roermond in de Maas valt; terwijl de andere tusschen de Pruis. plaatsen Ruhrort en Duisburg in den Rijn valt.

ROERMOND, Nederl. arr., prov. Limburg, hetwelk in 6 kantons, 76,000 inw. bevat. 2. De hoofdstad, voorheen die van Oostenrijksch Gelderland, aan den mond der Roer in de Maas, en den grooten weg van Parijs naar Hamburg, met 4,200 inw., laken-, fluweel- en lintfabr. en eenen aanzienlijken transitohandel. Volgens sommigen de geboortepl. van MERCATOR. 23.39. L. en 51.12. N. B.

ROERLO, zie Ruurlo.

ROERSOE, Deen. eil. bij Zeeland.

ROES, HITTY-ROES, Ier. eil., gr. Galway, aan de bogt van Galway.

ROESER, Nederl. dorp, gr. hert. en arr. Luxemburg, met 820 inw.

ROEULX, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Bergen, met 2500 inw.

ROFEO, voorheen *Alfeus*, riv. op Morea.

ROFFIGNAC, Fr. dorp, dep. Neder Charente, arr. Jonsac, met 1060 inw.

ROFLANY, Noorw. dorp, stift Aggerhuus.

ROFRANO, Nap. vlek, prov. Otranto, met 2300 inw.

ROG, twee Rus. eil., gouv. Esthland.

ROGARSTONE, Eng. D., gr. Monmouth.

ROGARTON, golf in Ierland, nabij Dublin.

ROGART, Schot. vlek, gr. Sutherland.

ROGASEN of *Rogozno*, Pruis. stad, regdst. Posen, aan de Wartha en een lang meer, met twee roomsche, eene luthersche kerk, synagoge en 4,000 inw., die linnen- en lakenweverijen, looijerijen, branderijen en handel hebben.

ROGATE, Eng. dorp, gr. Sussex.

ROGATSCHEN, Rus. vlek, gouv. Moskou. 2. Rus. kreits, gouv. Mohilew, door den Dnieper en Druez bespoeld, met groote bosschen, vee- en bijenteelt en ijzer. 3. Stad aldaar, aan den mond der Druez in den Dnieper, met wallen, 3 kerken en 400 inw.

ROGATZ, Pruis. dorp, regdst. Maagdenburg.

ROGEN, Noorw. vlek, stift Aggerhuus.

ROGER'S POINT, N. Amer. kaap, aan de W. zijde van het meer Huron, op 295. 1. L. en 44. 19. N. B.

ROGERSTOWN, N. Amer. dorp, prov. Missouri. 2. Z. Amer. vlek, prov. Z. Carolina.

ROGERSVILLE, N. Amer. vlek, prov. Tennessee, gr. Hawkins, met eene hoogeschool. 2. Zie Rogerstown. No. 2.

ROGGEL, Nederl. dorp, prov. Limburg, arr. Roermond, met 1250 inw.

ROGGENBURG, Beij. landger., Opper Donaukreits, op $2\frac{1}{4}$ V. M. 7,200 inw., heuvelachtig en door de Günz, Roth en Biber bespoeld, met landbouw en veeteelt. 2. Beij. kerspel, met 1800 inw.

ROGGENDORF, Pruis. dorpje, regdst. Aken, kreits Gemünd, met 125 inw. en eene loodmijn.

ROGGENSTEIN, Beij. dorp, Regenkr.

ROGGENSTORF, dorp in Mecklenburg-Schwerin, met 650 inw.

ROGGENTIN, dorp in Mecklenburg-Schwerin, met 500 inw.

ROGGENZELL, Wurt. dorp, Donaukr.

ROGGEVEENS ARCHIPEL, de Fransche aardrijkskundigen, misleid door het gebrekkig journaal van BEHRENS, hebben dezen Archipel verkeerd geplaatst, en wel 2 graden Noordelijker, en wel 14. L. te Oostelijk. Zij rekenen onder dezen Archipel de Boumans Eil., Roggeveen, Tienhoven en het eil. Groningen. De luitenant VON KOTZEBUE, die dezen Archipel moest opnemen, heeft voldoende bewezen, dat dezelve niet bestaat, waardoor dan ook door BURNEY, KRUSENSTERN en anderen, met regt beweerd wordt, dat de Boumans eil. van ROGGEVEEN, en de Archipel des Navigateurs van BOUGAINVILLE dezelfde zijn, en daar nu de Roggeveens eil. 15, en Groningen en Tienhoven 30 mijlen in het N. W. der Boumans eil. moesten gelegen zijn, en dezelve hier niet gevonden zijn, kan men vrij zeker opmaken, dat deze niet bestaan; te meer, daar ook het journaal van ROGGEVEEN er geene melding van maakt. 2. Zie Schadelijke eil.

ROGGEVELD of *Koude Bokkenveld*, bergachtige landstreek van Z. Afr., ten N. O. der Kaapstad, tusschen 31. en 32. Z. B. gelegen. Het wordt in het W. door eenen bergrug van de Elandskloof, (waar voorheen de stam der Namaqua's zich ophield) bedekt. Het water is er schaars en veeltijds brak, waardoor het ook weinig tot kultuur geschikt is. Het wordt in Boven, Midden en Klein Roggeveld verdeeld.

ROGGWEIL, Zwits. dorp, kanton Turgau.
RÖGHEIM, Wurt. dorp, Neckarkreits.
ROGIATE, Eng. dorp, gr. Monmouth.
ROGIERS, Fr. stadje, dep. Var.
ROGLIANO, Fr. stadje, eil. Corsica, met 1300 inw. 2. Nap. stad, prov. Calabrie Citeriore, met 3,400 inw.
ROGLING, Beij. dorp, Rezatkreits.
ROGNA, Fr. stadje, eil. Corsica.
ROGNEE, Nederl. dorpje, prov. Namen, arr. Philippeville, met 300 inw.
ROGNES, Fr. vlek, dep. Monden van de Rhône, arr. Aix, met 2000 inw.
ROGNO, Zwits. dorp, kanton Tessin.
ROGNON, Nederl. dorpje, prov. Z. Braband, arr. Nivelles, met 120 inw. 2. Fr. riv., dep. Boven Marne, in de Marne vallende.
ROGNONAS, Fr. stadje, dep. Monden der Rhône.
ROGONAUTGUNGE, O. Ind. stad in Bengalen, distr. Pacheet. 104. 6. L. en 23. 15. N. B.
ROGONAUTPORE, O. Ind. stad, distr. Pacheet. 104. 30. L. en 23. 32. N. B.
ROGORETO, Zwits. dorp, kanton Graauwbunderland.
ROGOWO, Pruis. dorp, regdst. Bromberg.
ROGOWNO, Rus. stadje, gouv. Wilno.
ROGOZNO, zie Rogasen.
ROHA, sands. en riv. in Aziat. Turk., prov. Rakka. 2. Zie Orfa.
ROHAN, stadje op het eil. Maltha. 2. Fr. vlek, dep. Morbihan, arr. Ploermel, aan de Oust, met 1500 inw.
ROHAN-ROHAN of *Fontenay*, Fr. vlek, dep. 2 Sèvres, arr. Niort, met 1330 inw.
ROHANDI, Arab. vlek, lands. Yemen.
ROHANG, riv. van Java, presid. Paccal-Ongang.
ROHANPORE, O. Ind. stad in Bengalen, distr. Mouldah, aan de Mahanuddy. 107. 12. L. 24. 48. N. B.
ROHATS, Hong. berg, kom. Liptau.
ROHATYN, Galicisch stadje, kreits Brzezany, met 1900 inw.
ROHITSCH, Oostenr. dorp in Stiermarken, kreits Cilly.
ROHLA, Boh. riv., valt in de Eger.
RÖHLINGEN, Wurt. dorp, Jaxtkreits.
ROHNITZ, HRONITZ, Hong. dorp, kom. Sohl, met ijzerwerken.
ROHNSTOCK, Pruis. dorp, regdst. Liegnitz.
ROHO of *Rohow*, Hong. dorp, kom. Neutra.
ROHOCZNA, Boh. dorp, kreits Tabor.
ROHOUCZ, zie Rechnitz.
ROHOWANT, Morav. D., kreits Znaïm.
ROHR, 2 Beij. dorpen, Rijn- en Rezatkreits. 2. Wurt. dorp, Neckarkreits. 3. Pruis. dorp, regdst. Erfurt.
ROHRAU, Oostenr. dorp, land Onder de Ens. 2. Pruis. D., regdst. Breslau.
ROHRBACH, Oostenr. vlek, land boven de Ens. 2. Twee Bad. dorpen, Neckarkreits. 3. Fr. dorp, dep. Neder Rijn. 4. Fr. dorp, dep. Moezel. 5. Beij. riv., valt bij Bubenheim in den Donau. 6. Keur-Hes. dorp, prov. Fulda. 7. Gr. hert. Hes. dorp, prov. Starkenburg.
ROHRDORF, Wurt. dorp, Schwarz-Waldkreits. 2. Bad. dorp, Seekreits.
RÖHRENBACH, Beij. dorp, Neder Donaukreits, met 500 inw.
ROHUR, O. Ind. haven aan de golf van Cutch.
ROHRIZ, Keur-Hes. D., prov. Hanau.
ROHRKOPF, een 3630 voet hooge berg in het Schwarzwald, gr. hert. Baden.
ROHRNFELS, Beij. dorp, Opper Donaukreits.
ROHRLACH, Pruis. dorp, regdst. Liegnitz, met 520 inw.
ROHRSDORF, Pruis. dorp, regdst. Liegnitz. 2. Bober-Rohrsdorf, Pruis. dorp, regdst. Liegnitz, aan de Bober, met 1450 inw.
ROHVAN, zie Adamspiek.
ROI, Nederl. dorp, gr. hert. Luxemburg, arr. Marche.
ROIBOU, Fr. vlek, dep. Isère, arr. Marcellin, met 2,270 inw.
ROIGHEIM, Wurt. D., Neckarkreits.
ROIGNON, tak der Fr. riv. Marne.
ROINE, Rus. meer, prov. Finland.
ROISDORF, Pruis. dorp, regdst. Keulen.
ROISELLE, Fr. vlek, dep. Somme, arr. Peronne, met 1200 inw.
ROISIÈRE, Fr. dorp, dep. Saône.
ROISIN, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Bergen, met 1010 inw.
ROISSY, Fr. dorp, dep. Seine en Oise, arr. Pontoise, met 1200 inw.
ROITSCH, Pruis. dorp, regdst. Mersburg, met 300 inw.
ROKAB, Arab. vlek in Yemen, lands. Hadramaut.
ROKANJE, Nederl. dorp in Z. Holland, distr. Briel, bij het duin, vermaard door een water, de Waal genoemd, waarin alles, wat men daarin steekt, door een steenmakend zout en kleislib omgeven, en als versteend wordt. Men zie hierover LE FRANK VAN BERKHEY, *Natuurlijke historie van Holland.*
ROKE, Zweed. dorp, in Christianstadt-län.
ROKELY, Eng. dorp, gr. Wilts.
ROKETNITZ, Boh. dorp, kreits Köningingratz.
ROKFALVE, ROHOWEEZ, ROHOWEER of *Rochensdorf*, Zevenb. vlek, kom. Za-

Zarand, met goud- en zilvergroeven.

ROKITNA BALOTA, groot Rus. moeras, in het gouv. Minsk, tusschen de Koryn en Alewska, 60 V. M. groot, en waarin bosschen en moerassen elkander afwisselen.

ROKITNO, Rus. vlek, gouv. Minsk.

ROKITZAN of *Rokyczana*, Boh. stad, kreits Pilsen, met 2250 inw.

ROKLUM, zie Rocklum.

ROKNABAD, Perz. riv., prov. Fars, bij Schiras.

ROKOLLO, Afr. riv. aan de Sierra Leonakust.

ROKYRIDA, N. Amer. gr., prov. Virginia.

ROLANDSWERTH, zie Nonnenwerth.

ROLDE, Nederl. dorp, prov. Drenthe, op het midden van den postweg van Groningen naar Koevorden, met eenen hoogen toren en eene fraaije kerk, en met de zeven buurten Amen Ballo, Deurse, Eekhaar, Grollo, Nylande en Schoonlo, 1150 inw. bevattende.

ROLANDA, Zweed. vlek, Elfborgs-län.

ROLEIA, Port. stad, N. van Lissabon.

ROLDUC, zie Herzogenrath.

ROLFSHAGEN, Keur-Hes. dorp, prov. Schauenburg.

ROLFSTORP, Zweed. D. in Malmohus-län.

ROLI, Nederl. stadje, prov. Namen, arr. Philippeville, met 300 inw.

ROLLAMPONT, Fr. dorp, dep. Opper Marne, arr. Langres, met 1000 inw.

ROLLAN, Spaan. vlek, prov. Salamanca.

ROLLAND, eil. in de Ind. zee, door KERGUELEN in 1773 ontdekt. 86. 29. L. en 48. 37. N. B.

ROLLE, Zwits. dorp, kanton Waadt, met 600 inw., waaronder vele horologiemakers.

ROLLEGEM, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen, nabij Kortrijk, met 1900 inw. 2. Rollegem Capelle, Nederl. D., prov. W. Vlaanderen, nabij Kortrijk.

ROLLES, Afr. eil. aan de kust van Guinea, ten Z. van St. Thomas.

ROLLESBY, Eng. dorp, gr. Norfolk.

ROLLESTON, Eng. D., gr. Nottingham.

ROLLHOF, Beij. vlek, Rezatkreits.

ROLLING FORK, N. Amer. riv. van Kentucky, valt in de Ohio, op 301. 28. L. en 37. 47. N. B.

ROLLO of *Rivolo*, stad in het hert. Modena.

ROLLO's HEAD, kaap aan de W kust van het eil. Dominica; 1 uur Z. van Prince Hupert's Head.

ROLLONA, riv. van 't W. Ind. eil. St. Domingo.

ROLLOT, Fr. vlek, dep. Somme.

ROLLRIGHT (GROOT), Eng. dorp, gr. Oxford, met 360 inw.

ROLLSHAUSEN, Keur-Hes. dorp, prov. Opper-Hessen, met 370 inw.

ROLLSTOWN, N. Amer. vlek, gebied Florida, aan de St. Johns.

ROLO, ROLLO of *Rivolo*, zie Rollo.

ROLOUX, Nederl. dorpje, prov. en arr. Luik, met 250 inw.

ROLPAH, O. Ind. stad, prov. Nepaul. 99. 51. L. en 29. 22. N. B.

ROLSTON, Eng. dorp, gr. Stafford.

ROLVENDEN, Eng. dorp, gr. Kent.

ROLI, Nederl. dorpje, prov. Namen, arr. Philippeville, met 200 inw.

ROM, Fr. dorp, dep. 2 Sèvres, met 1300 inw. 2. Deen. eil., aan de kust van Sleeswijk, met 1500 inw. 3. N Amer. eil., prov. Nieuw York, gr. Suffolk.

ROMA, eil. in de Ind. zee. 145. 6. L. en 7. 35. N. B. 2. Tak van den Nijl in Abyssinië.

ROMAGNA, voormalige haven van een Ital. lands., waarvan tegenwoordig een gedeelte aan den Kerk. Staat, leg. Ravenna, een ander onder den naam van *Romagna Florentina*, aan den hertog van Toscanen behoort.

ROMAGNANO, Sard. vlek, prov. Novara.

ROMAGNE, 3 Fr. dorpen, dep. Maine en Loire, Vienne en Gironde.

ROMAGNESE, Sard. vlek, prov. Bobbio, met 3160 inw.

ROMAGNIEU, Fr. dorp, dep. Isère.

ROMAHN, Pruis. dorp, regdst. Stettin.

ROMAIN (ST.), Fr. dorp, dep. Côte d'Or. 2. R. *de Brou*, zie Brou. 3. R. *de Colbosc*, Fr. dorp, dep. Neder Seine. 4. Drie Fr. vlekken, dep. Rhône, Charente, Neder Seine. 5. R. *de Gier*, Fr. vlek, dep. Loire. 6. R. *de Popey*, Fr. dorp, dep. Rhône. 7. R. *Mottier*, Zwits. stadje, kanton Waadtland.

ROMAINVILLE, Fr. stadje, dep. Seine, arr. St. Denis, met 1000 inw., een aanzienlijk kasteel en park; de uitspanningsplaats der Parijzenaars.

ROMALD KIRK, Eng. dorp, gr. York.

ROMOLOSA, Spaan. riv., valt in de baai van Bayona.

ROMAN, Turk. stad in Moldavië, aan de zamenkomst der Moldawa en Sireth, de zetel van eenen bisschop. 2. N. Amer. kaap, aan de kust van Z. Carolina. 298. 16. L. en 33. 5. N. B. 3. N. Amer. kaap, aan de kust van Florida. 4. Z. Amer. kaap, aan de kust van Venezuëla. 5. Kleine Spaan. stad, prov. Aragon. 6. Spaan. dorp, prov. Zamora. 7. Een der N. Amer. Elisabeths eil., prov. Massachusetts.

Romana, Spaan. stadje, prov. Aragon.
Romanby, Eng. dorp, gr. York.
Romanche, Fr. riv., dep. Isère, die bij Grenoble in de Drac valt.
Romand, Zwits. stad, kanton Waadt.
Romanée, Fr. stadje, dep. Côte d'Or.
Romanegno, Lomb. Ven. vlek, prov. Cremona.
Romanele, Z. O. punt van Sincapore.
Romanella, Spaan. eil., prov. Asturië, voor de haven van Vega.
Romanië Rom-Ili of *Rumeli*, ejalet of prov. van Eur. Turkije, in den algemeensten zin al de landen aan den Bosphorus, als: het voormalige Thracië, Bulgarië, Servië en Griekenland, behalve een gedeelte van de kust en de eilanden van den Archipel, die het ejalet Dschesaix of het pachalik van den kapudan-pacha uitmaken. De prov. Romanië ligt tusschen Oostenrijk, Walachië, Moldavië, Rusland, de Zwarte zee, den Bosphorus, de zee van Marmora, de straat der Dardanellen, Egeïsche, Middell., Jonische en Adriatische zeeën en Bosnië, of tusschen 36. 52 en 47. 21. L. en 36. 23. en 45. 27. N. B., en bevat op 4,780 V. M. 6,300,000 inw., die uit Turken Tartaren, Grieken, Slavoniërs, Arnouten, Armeniërs en Joden bestaan. Het land wordt in de hoofdstad en 24 sandsch. verdeeld. De beglerbeg woont te Sofia. Zie verder Konstantinopel, en de bijzondere sands. Wisa, Kirkilissa, Silistra, Nikopoli, Widdin, Sofia, Tschirmen, Kostendil, Uskub, Salonica, 2 in Morea, Janina, Delonia, Avlona, Ochri, Ilbessan, Iskenderie, Dukagin, Perserin, Veldschterin, Aladschahissar en Semendra.
Romano, Lomb. Ven. stad, prov. Bergamo, met 3160 inw. 2. Tosc. vlek, gebied Florence. 3. Sard. vlek, vorst. Piëmont, prov. Ivrea, met 2000 inw. 4. Vlek in Modena, hert. Reggio. 5. Port. riv., prov. Alentejo, valt in de Suda. 7. N. Amer. kaap in de Vereënigde Staten, aan den Atl. Oceaan.
Romano (St.), D. in Modena, hert. Reggio
Romano de Torn, Fr. stad, dep. Aveiron, met 1470 inw.
Romanow, Rus. vlek, gouv. Woronesch. 2. Rus. vlek, gouv. Minsk. 3. Rus. kreits, gouv. Jaroslaw, met 103,270 inw., vlak, door de Wolga, Urdoma, Kolakscha, Itti, Pachna bespoeld, met veel landbouw en veeteelt. 4. Hoofdpl. aan de Wolga, met 7 kerken, 2100 inw., linnenfabr., looijerijen en korenhandel. 57. 20. L. en 57. 37. N. B.

Romaawon, Rus. vlek, gouv. Mohilow. 2. Rus. vlek, gouv. Volhynië, met een doofstommen instituut.
Romans, Fr. stad, dep. Drôme, arr. Valence, aan de Isère, met 7,000 inw., fabr. van wollen stoffen, kousen, looijerij, lakenweverij, likeurstokerijen en meloenenteelt. 22. 42. L. en 45. 6. N. B.
Romanshorn, zie Romishorn.
Romansleigh, Eng. dorp, gr. Devon.
Romanswiller, Fr. stadje, dep. Neder Rijn, arr. Straatsburg; 780 inw.
Romanzo, zie Waterland.
Romback, Fr. stadje, dep. Boven Rijn.
Rombas, Fr. stadje, dep. Moezel.
Romberg, kaap in het Chin. gouv. Tschitschikar, de N. O. punt der Mandschury, op 159. 25. L. en 54. 8. N. B.
Romblon of *Romblino*, een der Philippijnsche eil. 139. 44. L. en 12. 40. N. B.
Rombrook of *Romerick*, Eng. dorp, gr. Hertford.
Rombrough, Eng. dorp, gr. Suffolk.
Romdale, Noorw. ambt, stift Drontheim, met 3 voogdijen, 57,500 inw. en de stad Christiaansand. De aan de kust van dit ambt gelegen eil., heeten gezamenlijk Romdaler eil.
Romden, Eng. dorp, gr. Kent.
Rome, gebied van den Kerk. Staat, het Westelijk deel van Campagna di Roma, tusschen Rieti, Napels, Frosinone, Viterbo en de zee gelegen, en op 40½ V. M. 245,450 inw. bevattende. Het land is bij de zee vlak en zandig, overal blijken dragende van onderaardsche vulkanische stoffen, en door de zwavelachtige uitdampingen zeer ongezond, bijzonder naar mate men de Pontinische moerassen en de Lago de Bogni of Solfaterra met drijvende eil. nadert. Het land wordt door den Tiber en de Astura, de Teverone, Campagna en de meren van Albano en Ipusana bespoeld. De Albanische bergen zijn ten O., en daaronder de Monte Cavo en Rocca di Papa de hoogste. Ook is daar het land aangenamer en vruchtbaarder; het gebied wordt in de 2 districten Rome en Tivoli en Subiaco verdeeld. 2. Distr. in voorn. gebied, hetwelk alleen de hoofdstad en den omtrek bevat. 3. R. of *Roma*, de hoofdstad van den geheelen Kerk. Staat; de residentie van den Paus en onderscheidene patriarchen, het collegie der kardinalen en der hooge regeringspersonen, regtbanken, enz.; voorheen de hoofdstad der wereld, en nog door hare menigvuldige oudheden en kunststukken, eene der merkwaardigste steden der aarde. Zij is op 12 heu-

heuvelen gebouwd, ligt aan den Tiber, waarover 4 bruggen liggen, en heeft $2\frac{1}{2}$ mijl in den omtrek. Zij is door eenen sterken muur omringd, heeft 21 poorten en is in 14 wijken of *rionis* verdeeld, die 364 kerken, en met de kapellen 500 godshuizen, vele hospitalen, weldadige inrigtingen, paleizen, enz., bevatten. De straten zijn gedeeltelijk breed en zeer lang; maar de meeste zijn naauw en krom, en de schoonste paleizen komen niet genoeg uit, en worden door ellendige huizen en hutten afgewisseld. Ook zijn er vele tuinen en opene plaatsen. Onder de kerken vindt men de *St. Johannis* of *Lateran* kerk, de kerk van den paus, en dus de hoofdkerk der christenheid, waarvoor eene obelisk van 300 voeten hoogte; de *St.Pieter's* kerk, 666 voeten lang en 284 breed, met eenen dubbelen koepel, een kruis, welks spits 503 voeten hoog is, 29 altaren (waaronder het hoofdaltaar, waarop altijd 112 lampen branden, en onder hetwelk de overblijfsels van den heiligen PETRUS rusten) zeer vele afbeeldsels van heiligen, de grafsteden van PAUL VII., CLEMENS XIII, de STUART'S, enz.; daarvoor de *St.Pietersplaats* met dubbele kolonnaden, 2 prachtige fonteinen en eene 133 voet hooge Egyptische obelisk; de kerk van *St. Maria ad Martyres*, eens het *Pantheon*, met de prachtige overblijfsels van de baden van AGRIPPA en de kolossale marmeren afbeeldsels van METASTASIO, WINCKELMAN, MENGS, CARACCI, RAFAEL, SACCHINI, DANTE, ANGELO, GOLDONI en vele andere meer; de kapellen der duitsche evangelische gemeenten, enz. (De *Sebastiaan's* kerk, met katakomben, en de *Paul's* kerk brandden in Julij 1823 af). Onder 30 kloosters zijn die der Jesuiten en Camaldulenzers de voornaamste. Verder zijn er meer dan 120 paleizen, waaronder het *Vaticaan*, 1080 voeten lang en 720 voeten breed, met 22 plaatsen en 11,246 kamers, eene belangrijke bibliotheek, verzameling van standbeelden en munten, tuighuis, enz.; het hierbij behoorende *Belvedère*, mede met eene verzameling van standbeelden; het *Quirinal* of het *Monte Cavallo*, de pauselijke residentie, met het *Conclave* en schoone huizen; het Farneïsche en Barberinsche paleis met schoone verzamelingen; de *Engelenburg*, eene sterke citadel, waarin de gevangenen bewaard worden; het *Campidoglio* of het kapitool, met voortreffelijke standbeelden: verder vele fonteinen, en behalve de reeds genoemde, eene 120 voeten hooge obelisk van rood oostersch marmer, op de plaats bij de *Porto del Popolo*, geheel met hieroglyphen bedekt, en door AUGUSTUS, van Egypte naar Rome gebragt, en de obelisk van AURELIANUS op de Monte Pincia. Verder vele antieke gebouwen, als: het *Coliseo* of het amphitheater van VESPASIANUS, dat 87,000 menschen bevatten kan; het amphitheater van FLAVIUS, op eenen circus; de met regt beroemde zuil van TRAJANUS, 135 voeten hoog, en uit 34 marmerblokken bestaande, die van binnen eenen wenteltrap van 184 treden vormen; de heerlijke triumphbogen van SEVERUS en CONSTANTIJN, de tempel van VESTA, des vredes, van JUPITER TONANS, en JUPITER STATOR, van *Concordia*, van ANTONINUS en FAUSTINA, de baden van TITUS, het theater van MARCELLUS, de porticus van OCTAVIA, enz. Het voormalige *forum Romanur*, onlangs nog *Campo Vaccino* (Koekamp), is nu *Giardino del Campidoglio* genoemd. Verder zijn hier eene hoogeschool, (*collegia della Sapienza*) geestelijke akademie, duitsch grieksch collegie, akademie der oostersche talen, scholen voor de genie, muzijk, enz., verscheidene akademiën en geleerde genootschappen, als: der Arkadiërs, voor de Italiaansche dichtkunde en welsprekendheid, der archeologie, der schoone wetenschappen en beeldende kunsten, de *academia Tiberina*, een kruidtuin, sterrenwacht, het *collegium de propaganda fide* voor zendelingen, met eene belangrijke verzameling en drukkerij in meer dan 50 talen, een collegie ter vorming van Eng. geestelijken, de lombard, Venetiaansche akademie, de Nap. akademie der schoone kunsten, de akademie *filarmonica*, inrigting voor de burgerlijke bouwkunst, enz. Onder de hospitalen munten uit die van den Heiligen Geest, voor 1000 zieken, en *Termini*, waarin arme kinderen tot kunstenaars en handwerklieden worden opgeleid. De stad telt 35,900 huizen en 136,300 inw., waaronder 19 kardinaals, vele bisschoppen en geestelijken, benevens buitenlandsche kunstenaars, schilders, beeldhouwers, bouwkundigen, enz.; terwijl er verder 7 boekdrukkerijen, laken-, zijde-, chits-, bloemen-, mozaïk-, reukwater- en andere fabr. zijn. De kunstige verlichting der straten is weder afgeschaft. Voor brand is er slecht gezorgd. In den omtrek zijn vele prachtige landgoederen, oudheden, katakomben, enz. De stad ontvangt het water door waterlei-

dingen uit den Tiber. Vele beroemde mannen zijn hier geboren; doch derzelver opnoeming zoude ons bestek overschrijden. 30. 9. L. en 41. 54. N. B. 4. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Oneida, met een raadhuis, 2000 inw. en een kanaal van de Mohawk in de Woodereck. 5. N. Amer. vlek, prov. Maine, gr. Kennebeck. 6. R. *de Tarn*, Fr. stadje, dep. Aveyron, met 1500 inw.

Romeland, Zweed. D., Gefleborg-län.

Romehead, kaap op Nieuw Holland, O. kust, op 37. 40. Z. B.

Romeiros, eil. in den Ind. Oceaan, N. W. van Amsterdam, in 1648 door Tasman gezien, op 24. 40. N. B.

Romeli Kavack, Turk. sterkte, aan den ingang van de golf van Ainabachti, in het sandsch. van dien naam.

Romelskirchen, Hes. dorpje, prov. Opper Hessen, met 150 inw.

Romelsoë, groep kleine eil. aan de W. zijde der golf van Bothnië. 60. 46. L. en 64. 55. N. B.

Romen of *Romni*, Rus. kreits, gouv. Pultawa, door de Sula bespoeld, en vrij vruchtbaar, met veel tabaksteelt. 2. Hoofdstad met 1000 inw., 4 jaarmarkten en handel in paarden, rundvee en tabak.

Romena, Tosc. vlek, gebied Florence.

Romenay, Fr. dorp, dep. Saône en Marne.

Romerée, Nederl. dorpje, prov. Namen, arr. Philippeville, met 400 inw.

Romerige of *Raumerige*, groot lands. in Noorwegen, stift Christiana.

Römershag, Beij. dorpje, Neder Mainkreits, met 270 inw.

Romerskirch, Pruis. dorp, regdst. Dusseldorp, met 1300 inw.

Römerstadt of *Rzimarzow*, Morav. stadje, kreits Olmutz, met 2100 inw.

Romerswael, voormalig Nederl. stadje, prov. Zeeland, tegenover Bergen-op-Zoom, op het verdronken Z. Beveland.

Romescamps, Fr. vlek, dep. Oise, arr. Beauvais, met 1100 inw.

Rometta, Sicil. stad, Val di Demona, met groote markten en 3,360 inw.

Römhild, ambt in Saksen-Gotha, vorst. Altenburg, op $3\frac{3}{4}$ V. M. 6,000 inw. bevattende. 3. Stadje in Saksen-Meiningen, aan de Milz, met fabr., handel en 1600 inw.

Romi, Turk. Aziat. D. van Diarbekir.

Romiers, Fr. vlek, dep. Gers.

Romiley, Eng. vlek, gr. Chester.

Romilly, Fr. stad, dep. Aube, arr. Nogent sur Seine, met 2800 inw.

Romilly sur Andelle, Fr. vlek, dep. Eure, arr. Bernay, met 1300 inw.

Rominte, zie Ranit.

Romishorn, Zwits. D., kant. Thurgau.

Rommedal, Noorw. vlek, stift Aggerhuus, met 2760 inw.

Rommelsberg, zie Rummelsberg.

Rommelshausen, Wurt. D., Neckarkr.

Rommershausen, Keur-Hes. dorp, prov. en ambt Ziegenhain.

Rommershoven, Nederl. dorp, prov. Limburg, nabij Hasselt, met 300 inw.

Rommerz, Keur-Hes. dorp in Fulda.

Rommersom, Nederl. dorp, prov. Zuid Braband, arr. Leuven, met 300 inw.

Romney, Eng. dorp, gr. Kent, met 850 inw. 2. N. Amer. D., prov. Virginia.

Romney of *Rumney*, N. Amer. dorp, prov. New Hampshire, met 800 inw. 2. N. Amer. D., prov. Virginia; 920 inw.

Romni, zie Romen.

Romoë, Rom, Deen. eil., stift en ambt Rijpen, met 1500 inw., scheepvaart en visscherij. 26. 11. L. 55. 4. N. B.

Romont, Zwits. dorp, kanton Freyburg, met een gymnasium en 800 inw.

Romorantin, Fr. arr., dep. Loir en Cher, dat op 41 V. M. in 6 kantons 41,600 inw. bevat. 2. Hoofdstad van dit arr., aan de Morantin, met 6,670 inw., regtbank van koophandel, wol- en lederfabrijken, veeteelt en handel. 19. 22. L. 47. 20. N. B.

Rompney, Eng. riv. in Wallis, gr. Glamorgan.

Romra, stad aan de W. kust van het O. Ind. eil. Lombock. 133. 40. L. 8. 15. Z. B.

Romrod, Hes. ambt, vorst. Opper-Hessen, met 10,200 inw. en het stadje Romrod, met 900 inw.

Romsee, Nederl. dorp, prov. en arr. Luik, met 1200 inw.

Romsey of *Rumsey*, Eng. marktvlek, gr. Hants, met 4,270 inw. en weverijen.

Romsley, Eng. dorp, gr. Salop.

Romsdalen, Noorw. ambt, stift Drontheim.

Romsdals Elf, Noorw. riv., die op het gebergte Dofrefield ontspringt, verscheidene meren doorstroomt, en in de Noordzee valt.

Romsoë, klein Deen. eil., bij Funen, in de Groote Belt.

Romsthal, Keur-Hes. dorp, gr. hert. Fulda, ambt Saalmünster; 550 inw.

Romulus, N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. Seneca, met 2760 inw.

Romzee, zie Ramsee.

Ron, Lynder, groep kleine Deen. eil. in het Kattegat; 4 m. Z. van Lessoë.

RONA, klein eil. in de Noordzee, bij het eil. Sky. 11. 46. L. 58. 32. N. B. 2. Klein Schot. eil., het N. der Hebriden. 10. 38. L. 57. 27. N. B. 3. Klein Schot. eil., N. van het eil. Rasay.

RONALDSHAY (NOORD), klein Schot. Orcadisch eil. 2. R. *Zuid*, een der Z. Orcadische eil., met 1600 inw. 3. *Zuid* R. en *Barray*, kerspel der Orkadische eil., met 1600 inw.

RONAY, eil. der Hebriden, nabij Sky.

RONCA DI SCAGLIA, dorp in 't hert. Modena.

RONCADOR of *Rum Key*, een der W. Ind. Bahama eil. 302. 44. L. 23. 26. N. B.

RONCADOR, klein Amer. eil. in de Caraïbische zee. 297. 44. L. 13. 32. Z. B.

RONCAL, Spaan. vlek, prov. Navarre, in het aanzienlijk dal van dien naam.

RONCESVALLES (RONCEVAUX), Spaan. vallei, prov. Navarre, waarvan de hoofdplaats echter nog Fransch is. Het is het grootste van alle dalen der Pyreneën, en vol bosch.

RONCHAMP, Fr. dorp, dep. Opper Saône.

RONCHEROLLES, twee Fr. steden, dep. Neder Seine.

RONCHIR, Illyr. vlek, kreits Triest.

RONCIGLIONE, stad in den Kerk. Staat, legatie Viterbo.

RONCO, Sard. dorp in Piëmont, prov. Biella. 2. Twee dorpen in de Lomb. Ven. prov. Verona; het eene aan de Adige, met 3000 inw.

RONCOFERRATO, Lomb. Ven. vlek, prov. Mantua.

RONCQ, Fr. vlek, dep. van het Noorden, arr. Rijssel, met 2900 inw.

RONDE EIL., het Oostelijke der Schildpadden eil., bij Celebes.

RONDE, Spaan. stad, prov. Granada, op twee rotsen, aan de Taag, met 2 kerken en 20,000 inw., die fabrijken van sergie en flanel en looijerijen hebben, ook veel olie en wijn bouwen.

RONDE, Fr. riv., dep. Opper Alpen; valt in de Gironde.

RONDE ISLE, klein N. Amer. eil. in den St. Lourenz, aan den ingang van het meer St. Peter. 2. Klein N. Amer. eil. in den St. Lourenz, tegenover Montreal. 3. R. of *Rodonda*, een der Amer. Grenadillen, tot het eil. Grena behoorende, met katoenteelt. 316. 7. L. 12. 12. N. B.

RONDEHAYE, Fr. dorp, dep. Kanaal, arr. Coutances, met 1000 inw.

RONDE WELL, kleine riv. in Zeeland, bij de stad Zierikzee.

RONDINARA, dorp in Modena, hert. Reggio, aan de Tasinara.

RONDIZONE, Sard. stadje, aan de Doria, prov. Piëmont.

RONDONDESCO, zie Redoldesco.

RONDU, Nederl. dorpje, gr. hert. Luxemburg, arr. Marche, met 200 inw.

RONELLE, Fr. riv., dep. van 't Noorden.

RONGERES, Fr. vlek, dep. Allier, arr. Palise, met 1200 inw.

RONGI, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Doornik, met 1100 inw.

RONITZ, Hong. dorp, kom. Sohl.

RONKONKAMA, klein N. Amer. meer op Long Island.

RONNE, Zweed. riv. in Christiaanstadt-län. 2. Nederl. riv., prov. Henegouwen, valt in de Schelde.

RÖNNEBECK, Han. D., hert. Bremen.

RONNEBERG, Han. dorp, vorst. Calenberg. 2 Distr. of herred in Zweden.

RONNEBURG, stad in Saksen-Gotha, vorst. Altenburg, met 4,200 inw., landbouw, handwerken, vele fabr. en handel. 2. Rus. vlek, gouv. Lijfland.

RÖNNEBY, Zweed. dorp, prov. Blekingen. 2. Zweed. zeevlek, Karlskrona-län, vele fabrijken.

RONNEN, Deen. eil., N. W. van Laland. 56. 5. N. B.

RONNOW, Boh. vlek, kreits Czaslau. 2. R. of *Nieuw Ronow*, Boh. stadje, kreits Bunzlau.

RONOACK, zie Peack.

RONQUIÈRES, Nederl. dorp, prov. Henegouwen; 5 uren van Bergen.

RÖNSAL, Pruis. dorp, regdst. Arnsberg.

RONQUIERES, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Bergen; 1100 inw.

RONSBERG, Boh. vlek, kreits Klattau, met 1650 inw. 2. Beij. dorp, Opper Donaukreits.

RONSDORF, Pruis. stad, regdst. Dusseldorf, met 4,040 inw., fabr. van zijde, linnen, katoen, ijzer, messen en staal.

RONSE, zie Renaix.

RONSELLE, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, arr. Gent, met 540 inw.

RONSENAC, Fr. dorp, dep. Charente, arr. Angoulême, met 1150 inw.

RONSHAUSEN, Hes. dorp in Neder-Hessen, met 550 inw.

RONTIGNON, Fr. D., Neder Pyreneën.

RONTO, Hong. dorp, kom. Bihar.

RONUBEK, Deen. vlek, eil. Zeeland.

RONYA, Hong. dorp, kom. Neograd.

RONZINA, Illyr. vlek, kreits Görz.

ROOAPOAH, zie Marchand.

ROOBEEK, kleine Nederl. riv., prov. Limburg, die in de Maas valt.

ROODERPORE, O. Ind. stad, prov. Delhi. 97. 15. L. 29. 1. N. B.

ROODE BAAI, Ier. baai, gr. Antrim.

ROODE KLIP, landschap in de prov. Vries-

Vriesland, ten Z. van Stavoren.

Roode Rivier, N. Amer. riv., die op 31. 15. N. B. in den Mississippi valt.

Roode Zand, Z. Afr. distr. aan het Kaapland.

Roode Zee, ook wel de golf van Arabië genoemd, golf der Ind. zee, tusschen Azië en Afrika, welke zich van de Ras Babelmandeb tot aan Suez uitstrekt, en in het hoogste gedeelte de zee van Suez genoemd wordt, en meer Zuidwaarts de groote baai van Akaba en die van Loheia vormt. Zij is vol koraalriffen, rotsen, klippen en sterke stroomen, is niet zeer diep, en dus moeijelijk te bevaren, en schoon de spiegel dezer zee voorheen hooger schijnt geweest te zijn dan die der Middell., is zulks nu het geval niet, zoo dat de diepte in de straat Babelmandeb, volgens de Grand-Pré, slechts 42 voeten bedraagt, hetwelk door de ontzaggelijke uitdampingen, de heete luchtstreek, en het kleine getal riv., die in daar uitloopen, schijnt veroorzaakt te worden. Ook kan men vaststellen dat zij jaarlijks meer water verliest, dan zij door den vloed uit zee krijgt, vooral doordien de stroomen meestal Z. O. en naar de straat Babelmandeb loopen. Alle reizigers beschrijven de vaart op dezelve als gevaarlijk, daar men bestendig tusschen klippen en rotsen, die tot aan de oppervlakte des waters reiken, zeilen moet, waarom de Arabieren hier ook slechts zeer kleine schepen gebruiken. Onder de menigvuldige eil., die zij bevat, zijn: Hassane, Aurora, Kumaran, Zebair, Sabugar, enz. de grootste. De Wadis of rivieren uit Arabië storten slechts in den regentijd water in dezelve. De voornaamste zijn: Wadi-Obur, Wadi-Sehan, Wadi-Zebid en Wadi-el-Khir. Aan de Afr. zijde is eene groote bergrij, met geene riv. van belang.

Rook kaap, kaap aan de O. kust van Afrika, Z. van de baai Lagoa.

Rooklandsplaat, Nederl. polder op het Z. Hollandsch eil. Westvoorn of Goede Reede.

Roomburg, zie Rodenburgh.

Roompot, uitwatering van de O. Schelde, tusschen Duiveland en Schouwen.

Roon, Nederl. heerl. in het land van IJsselmonde.

Roopat, stad aan de O. kust van Sumatra. 118. 58. L. 1. 3. N. B.

Roopeyne, O. Ind. riv., prov. Guzeratte.

Roopnagur, O. Ind. stad, prov. Ajmeer. 93. 38. L. 26. 39. N. B.

Roopnagan, O. Ind. riv. in Bengalen.

Roopoor, O. Ind. stad, prov. Delhi. 93. 35. L. 31. 7. N. B.

Roordahuizen, Nederl. dorp, prov. Vriesland, kwartier Sneek; 350 inw.

Rooroo, O. Ind. vlek, prov. Agra.

Roosbeek, Nederl. dorpje, prov. Z. Braband, arr. Leuven, met 330 inw.

Roosebeke, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, nabij Oudenaarde.

Rooseville, N. Amer. dorp, prov. Nieuw York, gr. Delaware.

Roosteren, Nederl. dorp, prov. Limburg, arr. Roermond, met 670 inw.

Root River, N. Amer. riv. van Louisiana, valt in den Mississippi.

Roota Sein, O. Ind. riv., prov. Malwah.

Roots, N. Amer. dorp, prov. Ohio.

Roovaart, water in de Nederl. prov. Z. Holland, uit het Hollandsch Diep en den Biesbosch naar de Klundert loopende.

Roozenburg, Nederl. eil. in Z. Holland, in de Maas, met een veer op den Briel en Maaslandsluis en een dorp Blankenburg.

Roozendaal, Nederl. stad, prov. N. Braband, distr. Breda, aan eene vaart, met een raadhuis, eene hervormde en 2 roomsche kerken, en met Nispen, 4,875 inw., die messenmakerijen, korenhandel en eene goede veemarkt hebben. 2. Nederl. dorp, prov. Gelderland, kwart. Arnhem, met de uitmuntende buitenplaats van dien naam, waar kunst en natuur, als het ware, wedijveren, om de heerlijkste wandelingen, de verrukkendste gezigten, ja alle mogelijke verscheidenheden, die het landverblijf vermakelijk en genoegelijk kunnen maken, daar te stellen. De bekoorlijke vijvers, de fraaije waterwerken, het zeldzaam grotwerk, trekken in den zomer, tallooze reizigers, en de voornaamste ingezetenen onzes vaderlands, derwaarts.

Ropczyce, Galicisch stadje, kreits Tarnow.

Ropehaven, Eng. haven bij Falmouth.

Ropheo of *Alpheus*, Turk. riv. op 't schiereil. Morea.

Ropitz, Morav. dorp, kreits Teschen, met 780 inw.

Ropley, Eng. vlek, gr. Southampton.

Roppen, Oosteur. dorp in Tirol, kreits Oberinnthal.

Roppenheim, Fr. D., dep. Ned. Rijn.

Roppershausen, Keur-Hes. dorp, ambt Ziegenhain.

Roptazyl, Nederl. uitwatering, prov. Vriesland, boven Harlingen.

Roque, O. Ind. stad, prov. Delhi. 93. 29. L. 31. 7. N. B. 2. Z. Amer. landpunt aan de kust van Brazilië, prov. Rio Grande.

Grande. 342. 1. L. 5. 3. Z. B. 3. Kaap op Jan Mayen eil. 5. 10. Z. B. 342. 6. L. 4. *La* R., Fr. stad, dep. Gard, arr. Nimes, met 1000 inw. 5. *San* R., Spaan. stadje, prov. Andalusië. 6. *San* R., Spaan. stadje, prov. Biscaye. 7. *San* R., Z. Amer. kerspel in de prov. Buenos Ayres. 319. 9. L. 28. 33. Z. B. 8. R. *d'Antheron*, Fr. vlek, dep. Monden van de Rhône, arr. Aix, met 1300 inw. 9. R. *la Brassane*, Fr. vlek, dep. Var, arr. Brignoles, met 1500 inw. 10. Fr. vlek, dep. Cantal, met 1300 inw. 11. R. *d'Olmes*, Fr. stadje, dep. Arriège, met 950 inw. 12. R. *Esteron*, Fr. vlek, dep. Var, met 1080 inw. 13. R. *Timbaut*, Fr. vlek, dep. Lot en Garonne, arr. Agen, met 1150 inw.

ROQUEBRUNE, Fr. vlek, dep. Var, arr. Draguignan, met 1600 inw. en veel porfiergroeven.

ROQUEBRUNO, zie Roccabruna.

ROQUECOR, Fr. stadje, dep. Tarn en Garonne, met 1500 inw.

ROQUECOURBE, Fr. stadje, dep. Tarn, arr. Moisse, met 1450 inw.

ROQUEFEIL, Fr. vlek, dep. Aube.

ROQUEFORT DE MARSAN, Fr. stadje, dep. Landes, arr. Mont de Marsan, aan de Douze, met 1500 inw. 2. Twee Fr. dorpen, dep. Aveyron en Aude.

ROQUELAURE, Fr. stadje, dep. Cantal, arr. Aurillac, met 1800 inw.

ROQUEMADOUR, Fr. stadje, dep. Lot.

ROQUEMARLIERE, Fr. stadje, dep. Monden der Rhône.

ROQUEMAURE, Fr. stad, dep. Gard, arr. Uzes, aan de Rhône, met 3,530 inw. en vele zijdefabr. 22. 9. L. 44. 34. N. B.

ROQUEPIC, eil. in de Ind. zee. 83. L. 9. 56. N. B.

ROQUESPARVIERE, Sard. plaats in Piëmont., prov. Saluzzo.

ROQUE SUR PERMES, Fr. stadje, dep. Vaucluse, nabij Cuneo.

ROQUETAILLADE, Fr. dorp, dep. Aude.

ROQUEVAIRE, Fr. stad, dep. Monden der Rhône, arr. Marseille, 3100 inw.

ROQUITE, Afr. riv. in de woestijn van Sahara, die in de Atl. zee valt.

ROR, Hong. dorp, kom. Eisenburg. 2. Zie Rohr.

RORA, Zweed. dorp, Gotheborg-län.

RÖRAAS, Noorw. stad, prov. Drontheim, aan de zamenvloeijing der Hittera en Glommen, in eene hooge en zeer ruime ligging, door bergen, die steeds met sneeuw bedekt zijn, omringd, echter goed gebouwd, met eene lange straat, eene kerk, ziekenhuis, lazareth, 3000 inw., voorname kopermijnen, gieterijen, smederijen. 62. 55. N. B.

RORATA, Sard. dorp in Piëmont, prov. Pinerolo.

RÖRGEN, Pruis. dorp, regdst. Aken.

RÖRICKEN, kleine Pruis. riv., regdst. Frankfort, die bij Nieperwiese in den Oder valt.

RORICM, Zweed. vlek, Christiaanstadt-län.

RORSCHACH of *Roschach*, Zwits. distr. en vlek, kanton St. Gallen, goed gebouwd, met 8,000 welgestelde inw., fabr. van mouselin, linnen en katoen, eene haven, handel en scheepvaart, 't korenmagazijn des geheelen lands, aan de Bodenzee. 27. 10. L. 47. 27. N. B.

ROSA, zie Monte Rosa. 2. Baai in de golf van Mexico. 3. Zendelingsgesticht der Jesuïten in Paraguay, aan eenen tak der Paraguay. 320. 44. L. 25. 22. Z. B. 4. Kaap op het eil. St. Domingo. 5. Z. Amer. volkpl. in Paraguay. 320. 52. L. 26. 53. Z. B.

ROSABIRGH, Rus. distr., gouv. Finland.

ROSACCIO, Illyr. vlek, kreits Görz.

ROSALGATE, de Z. O. punt van Arabië, op 77. 56. L. 22. 20. N. B.

ROSALIA, Sicil. stad, intend. Saragossa. 2. Sicil. stad, intend. Girgenti.

ROSANA, tak der riv. Inn, gr. Tirol.

ROSANI, Turk. kaap aan de kust van Romanië. 77. 56. L. 22. 20. N. B.

ROSANNA, Rus. stadje, gouv. Grodno.

ROSANS, Fr. vlek, dep. der Opper Alpen, arr. Cap, met 900 inw.

ROSARIA (EL), N. Amer. stad van Mexico, intend. Sonora, bij de rijke mijnen van Kopala.

ROSARIO, stad en prov. van Buenos-Ayres. 316. 35. L. 32. 56. Z. B. 2. Z. Amer. riv. van Quito, prov. Tucuman. 3. Z. Amer. riv. in Quito, die in de Salado valt. 4. Z. Amer. riv., prov. Buenos-Ayres, die in de la Plata valt. 6. Z. Amer. riv. van Nieuw Grenada, prov. Carthagena, valt in de Magdalena. 6. Z. Amer. riv., prov. Choco, valt in den Atl. Oceaan.

ROSARNO, Nap. stad, prov. Calabrië Citra, met 2500 inw., zijdeteelt en oliebouw.

ROSAS, sterk Spaan. zeestadje, prov. Catalonië, met 1800 inw. 20. 51. L. 42. 16. N. B. 2. Z. Amer. riv. van Granada, prov. Venezuëla, valt in de Tucyo.

ROSATE, Lomb. Ven. D., prov. Pavia.

ROSAY, Fr. vlek, dep. Seine en Oise. 2. Fr. stad, dep. Aisne.

ROSBACH, zie Ober Roszbach en Roszbach.

ROSBEGH (POINT), Ier. kaap, op 8. 54. L. 52. 6. N. B.

ROSCHESKOE SELO, Rus. dorp, gouv. St. Petersburg.

ROSCHESTWENSK, Rus. stadje, gouv. Perm.

ROSCINAR, Hong. dorp in Zevenbergen, kreits Hermannstadt.

RÖSCHITZ, Oostenr. marktvlek, land onder de Ens, met 1400 inw.

ROSCHWITZ, dorp in Anhalt-Bernburg.

ROSCIENIE, Rus. stad, gouv. Grodno.

ROSCOF, Fr. zeestadje, dep. Finisterre, arr. Morlaix, met 2500 inw., eene haven en handel.

ROSCOLYN, Eng. dorp in Wallis, gr. Anglesey.

ROSCOMMON, Ier. gr., tusschen Sligo, Leitrim, Longford, Westmeath, Kings, Galway en Mayo, of tusschen 8. 58. en 9. 54. L. en 53. 14. en 54. 6. N. B. gelegen, bevat op 38½ V. M. 86,000 inw. Bergen, dalen, vlakten en moerassen, wisselen elkander hier af. De Curlew Mountains zijn hoog en steil, en de heuvels zijn met grasrijke weiden bedekt. Ten Z. zijn vele moerassen, die deels droog gemaakt zijn. De grond is vruchtbaar, en geeft vele weilanden voor de veeteelt. De riv. is de Shannon; de meren Lough Boffin, Ree, Lough Arrow en Allen. De luchtsgesteldheid is helder en gematigd. De bergen bevatten ijzer, steenkolen, lei, potaarde en turf. De landbouw levert haver, aardappelen, tarw en veel vlas op. De veeteelt is zeer belangrijk, vooral in horenvee, varkens en schapen. De uitvoer bestaat in vet en jongvee, rund- en varkensvleesch, tarw, haver, meel en garen. De visscherij is van belang. 2. Ier. stad, hoofdpl. van voorn. gr., prov. Nieuw York.

ROSCREA, Ier. vlek, gr. Tipperary.

ROSDORF, Keur-Hes. dorp, prov. Fritzlar, ambt Amöneburg, met 570 inw.

ROSEAU, ROSSEAU, hoofdstad van het W. Ind. eil. St. Dominica; 5000 inw.

ROSE, meer in 't hert. Anhalt-Bernburg. 2. Kleine riv. op 't W. Ind. eil. Guadaloupe. 3. *St.* R., kerspel op het eil. St. Domingo, met 2000 inw. 4. *Groot en Klein* R., 2 kleine eil. der Bahama's. 5. Eiland in de Stille Zuidzee, bij de W. kust van Amerika. 230. 55. L. 59. 35. N. B. 6. N. Amer. eil., prov. Rhode Island. 7. R. *river*, N. Amer. riv., die in de Yellowstone riv. valt.

ROSEASH, Eng. kerspel, gr. Devon.

ROSEBECK, Pruis. D., regdstr. Minden.

ROSEBURG, N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, gr. Armstrong.

ROSEDALE (OOST EN WEST), twee Eng. dorpen, gr. York.

ROSÉE, Nederl. dorp, prov. Namen, arr. Philippeville, met 500 inw.

ROSEHEARTY, Schot. dorp, gr. Aberdeen.

ROSEHILL, zie Paramatta.

ROSEILLE, tak der Fr. riv. Creuse, dep. Creuse.

ROSELDORF, Oostenr. dorp, kwart. onder den Mannhartsberg.

ROSELESTON, Eng. kerspel, gr. Derby.

ROSEMARKET, Eng. dorp van Wallis, gr. Pembroke.

ROSEMARKIE, Schot. dorp, gr. Ross, met 1300 inw.

ROSE MILLS, N. Amer. dorp, prov. Virginia, gr. Amherst.

ROSENAU of *Roznawa*, Hong. stad, distr. Gömör, in een aangenaam oord, aan de Sajo, met een bisschoppelijk seminarium, luth. gymnasium, hoofdschool en 4,500 inw., die verscheidene ijzersmederijen, kopermijnen en handel in wijn, boomvruchten, honig, was, enz. hebben. 38. 13. L. 48. 39. N. B. 2. Hong. stad in Zevenbergen, Sachsenland, met 3,200 inw. 3. Morav. vlek, kreits Prerau. 4. Oostenr. dorp, kreits Boven den Mannhartsberg. 5. Pruis. dorp, regdst. Breslau, kreits Ohlau. 6 Dorp in Coburg-Saalfeld, ambt Neustadt.

ROSENBACH, Illyr. D., kreits Villach.

ROSENBERG, Pruis. kreits, regdst. Oppeln, heeft op 16 V. M. 22,000 inw., is vlak, zandig en niet zeer vruchtbaar, door de Wartha en Breisnitz bespoeld, met veel hout, wild en visch. 2. R. of *Olezno*, vlek aldaar, met 1500 inw., looijerijen, laken- en linnenweverijen, hoedenfabrijken en handel in paarden en vee. 3. Pruis. kreits, regdst. Mariënwerder, op 18½ V. M. 26,760 inw. telt. 4. Stadje aldaar, met 1000 inw. en brouwerijen. 5. Boh. vlek, kreits Budweis. 6. R. of *Ruzomberok*, Hong. vlek, kom. Liptau, met 2200 inw. 7. Bad. vlek, Main- en Tauberkreits. 8. Beij. vesting, Mainkreits. 9. R. of *Rosendorf*, Boh. dorp, kreits Leutmeritz.

ROSENBERGER TEISCH, klein Boh. meer, kreits Budweis.

ROSENBURG (GROOT), Pruis. dorp, regdst. Maagdenburg, met 1000 inw. 2. Oostenr. dorp, kreits Boven den Mannhartsberg.

ROSENDAL, zie Johannsthal.

ROSENDORF, zie Rosenburg, No. 8.

ROSENEATH, Schot. dorp, gr. Dumbarton, met 750 inw.

ROSENECK, Illyr. heerl., kreits Adelsberg. 2. Oostenr. dorp in Tyrol, kreits Neder Innthal.

Roseness, kaap aan de Ind. kust van het Schot. eil. Pomona. 15. 4. L. 58. 45. N. B.

Rosenfeld, Wurtemb. stadje, Schwarzwaldkreits, met 1100 inw.

Rosenheim, Beij. landger., Isarkreits, heeft op 12 V. M. 19,400 inw., met vele bergen, en wordt door de Inn, Mangfall, Rost en Glow bespoeld. Vele moerassen worden er droog gemaakt. De landbouw is er zeer bepaald, en brengt meest haver en vlas voort. Er is veel veeteelt en hout, ook eenige mineralen. 2. Vlek aldaar, met een kasteel en 2,240 inw., eene zoutkeet, kopersmederij, brouwerij en handel in zout, koren, kalk- en molensteen.

Rosenholm, Deen. kerspel, stift Aarhuus.

Rosenthal, Keur-Hes. stad, prov. Op. Hessen, met 1100 inw. 2. Boh. vlek, kreits Budweis. 3. R. of *Rozmital*, Boh. vlek, kreits Prachin, met 1000 inw. 4. Saks. dorp, prov. Lausitz. 5. Saks. dorp, kreits Meissen, met 500 inw. 6. Pruis. dorp, regdst. Breslau. 7. Deen. kasteel op het eil. Zeeland, bij Koppenhagen. 8. Boh. dorp, kreits Kaurzim. 4. Zie Blumenau, Gohlis en Rosendaal.

Rosenwieler, Fr. D., dep. Ned. Rijn.

Roserik, Illyr. vlek, kreits Adelsberg.

Roses, zie Rosas.

Roseto, Nap. dorp, prov. Principato Ulteriore, met 2800 inw.

Rosetta, eigenlijk *Raschid*, Egyptische zee- en koopstad, ten Z. van Abukir, aan den linker oever van den W. arm des Nijls, in een schoon oord, waar men veel rijst, citroenen en oranjeappels, met 16,000 inw., de meeste factoren der kooplieden van Caïro, vele moskeën, bazars, enz. vindt. Er zijn hier weverijen van linnen en wollen stoffen, en andere fabr. De stad handelt in wijn, vlas en rijst. Het oude slot Raschid is door de Franschen, die het in 1798 innamen, onder den naam van *Fort Julien* hersteld. 48. 8. L. 31. 25. N. B.

Roseville, N. Amer. dorp, prov. Nieuw York.

Roseway Port, N. Amer. zeehaven aan de Z. O. kust van Nieuw Schotland, gr. Shelburne; N. O. van kaap en haven Negro.

Rosheim, Fr. stad, dep. Ned. Rijn, met 3,350 inw., hamer- en ankersmederijen, wollenfabr., potten- en pannenbakkerijen.

Rosia, Toscaansch dorp, gebied Siena, met marmergroeven.

Rosienne, Rus. kreits, gouv. Wilno, aan Polen grenzende, door de Niemen bespoeld, met veel meren, bosch en landbouw. 2. Stad aldaar, met voorsteden, kerken, een collegie en 3000 huizen, zeer vervallen. L. 55. 38. N. B.

Rosiere (groot en klein), Nederl. dorp, gr. hert. Luxemburg, arr. Neufchâteau, met 200 inw.

Rosieres aux Salines, Fr. stad, dep. Meurte, arr. Nancy, met 2,125 inw. 2. Fr. stad, dep. Corrèze. 3. R. *Rozieres*, Fr. vlek, dep. Somme, arr. Montdidier, met 9,760 inw. 4. Nederl. dorpje, prov. Z. Braband, arr. Brussel, met 450 inw.

Rosiers, Fr. vlek, dep. Maine en Loire, arr. Saumur, met 3,600 inw. 2. R. *Kaap*, Zuideinde van de riv. St. Lourenz. 314. 6. L. 48. 56. N. B.

Rosignano, Sard. vlek, prov. Casale, met 2020 inw. 2. Toscaansch vlek, prov. Pisa, met 600 inw.

Rosiligo, Turk. vlek, eil. Rhodes.

Rosina, Tosc. dorp, gebied Florence, met smederijen en geweerfabr.

Rosingen, zie Banda eil.

Rosington, Eng. dorp, gr. York.

Rosito, Ital. kaap, aan de O. kust van Calabrië. 34. 26. L. 40. 5. N. B.

Rositze, Illyr. dorp, kreits Istrië.

Roskowa, Rus. riv., gouv. Kiew.

Rösla, tak van de Beij. riv. Eger, Op. Mainkreits. 2. Ambt in Saksen-Weimar, met 10,100 inw.

Roslagen, Noordelijk gedeelte van Stokholmslän.

Röslau, Beij. dorp, Op. Mainkreits. 2. Ambt en stadje in Anhalt-Köthen.

Roslawl, Rus. kreits, gouv. Smolensk, door de Ostra bespoeld, met veel bosch en de stad Roslawl.

Rosley, Eng. dorp in Cumberland.

Roslin, Schot. dorp, gr. Edinburg.

Rosmalen, Nederl. dorp, prov. N. Braband, distr. 's Hertogenbosch, met 2 kerken, 2 scholen, een schoon marktplein, 1460 inw. en 2 jaarmarkten.

Rosmarinhal, Port. D., prov. Beira.

Rosmarin, zie Rozemarijn eil.

Rosmarino, Sicil. vlek, in Val di Demona, aan de riv. Rosmarino.

Rosmarky, Schot. vlek, gr. Ross.

Rosmeer, Nederl. dorpje, prov. Limburg, arr. Maastricht, met 350 inw.

Rosmor Eiland, Ier. eil., gr. Kerry.

Rosnau, zie Rosenau.

Rosnay, 3 Fr. vlekken, dep. Aube, Indre en Maine.

Rosneth, Schot. eil., aan de kusten van Lennox.

Rosny, Fr. dorp, dep. Seine en Oise.

Rosnyo, zie Rosenau.

Rosocz, Pool. vlek, waiw. Podlachië.

Rosolino, Sicil. stad, intend. Siragossa.

Rosoux, Nederl. dorp, prov. en arr. Luik, met 300 inw.

Rosova, Turksch meer in Moldavië.

Rosoy, Rozoy, Fr. stadje, dep. Seine, arr. Marne, met 1500 inw. 2. Fr. stadje, dep. Aisne, arr. Laon, met 1870 inw.

Rosporden, Fr. stad, dep. Finisterre.

Rosport, Nederl. dorp, gr. hert. Luxemburg, arr. Dietkirch, met 530 inw.

Rosprza, Pool. D., waiw. Kalisch.

Rosrath, Pruis. gemeente, distr. Keulen, met 2550 inw.

Ross, Schot. gr., waartoe de Noordelijke Hebriden behooren, en dat tusschen Sutherland, de Noordzee, Cromarty, Inverness en den Oceaan, of tusschen 9. 42. en 13. 47. L. en 57. 26. en 58. 28. N. B. gelegen is, en op 129½ V. M., 57,500 inw. bevat. Over het algemeen is het bergachtig, woest en onaangenaam. De kusten met vele rotsen, doch in het O. beter. De meeste bergen staan op zich zelven, en vele zijn met altijddurende sneeuw bedekt. De voornaamste baaijen, Frith of Loch genoemd, zijn: de Frith van Beauly, van Cromarty, van Dornoch, Loch Luing, Great en Little Loch Broom, Loch Torridon, Loch Carron, Loch Duich, Morrar, Lichart, Faunich, Eu, Maree, enz. De riv. zijn van weinig belang; de voornaamste zijn: de Beauly, de Oikel, Conon, Orrin en Carron. De lucht is ruw, koud en nevelachtig. De kusten hebben sterke brandingen, de eilanden orkanen. De weinige landbouw levert gerst, haver, aardappelen en vlas (de boer mengt hier beukenbast met meel voor zijn brood) en veel hout. Verder herten, reën, hazen, marters, vossen, veel wild en zeevogels. De visscherij is van zeer veel belang, ook heeft men er veeteelt en schapenfokkerij, en het rijk der delfstoffen heeft marmer, zandsteen, kalk, alsmede sporen van koper, lood, ijzer en steenkolen. Fabr. zijn er niet. De uitvoer bestaat in: haring, rundvee, boter, kaas, huiden, wol, vederen en kelp. Het land wordt in vastland en eilanden verdeeld. 2. Schot. eil., gr. Kirkcudbright in Salyraypith. 3. Eng. vlek, gr. Hereford, aan de Wye, met 2 scholen, 1800 inw., zijdefabr., ijzersmederijen en handel in wol en ijzerwaren. 3. Ier. zeehaven, gr. Cork, aan de baai Ross, op 8. 48. L. 51. 34. N. B. 5. Voormalige naam van het grootste gedeelte van het Schot. eil. Mull. 6. Eng. dorp, gr. York. 7. N. Amer. dorp, prov. Pennsylvanië, gr. Allegany, met 1330 inw. 8. Gr. der N. Amer. Rep., prov. Ohio, met 15,500 en de hoofdstad Chilicothe. 9. R. *Eiland*, Ier. schiereil., Z. W. gedeelte van Killala baai. 10. *Nieuw* R., Ier. zeehaven, gr. Wexford. 10. 48. L. 52. 22. N. B. 11. *Oud* R., Ier. stad, gr. Wexford. 12. *Rus.* R. *Head*, Schot. kaap, gr. Caithness. 13. R. *Insel*, schiereil. in het Schot. gr. Mayo, in de baai van Killala. 14. Kap of *Balmangar*, kaap in het Schot. gr. Kirkudbright. 15. Rus. stad, gouv. Grodno. 16. Rus. riv., gouv. Kiew.

Rossa, eil. bij het eil. Sardinië. 2. Rus riv., gouv. Grodno.

Rossach, vlek in 't vorst. Coburg.

Rossall, Eng. dorp, gr. York.

Rossall (Opper en Neder), twee Eng. dorpen, gr. Salop, aan de Severn.

Rossano, Nap. stad, prov. Calabrië Citeriore, zetel van eenen bisschop, met 2 kerken en 7,700 inw. 2. Sard. D. in Piëmont, prov. Saluzzo, met 1730 inw.

Rossatz, Oostenr. vlek, kreits Boven het Weener Woud.

Rossbach, Pruis. dorp, regdst. Merseburg. 2. Boh. dorp, kreits Ellbogen.

Rossbodenstock, 8,735 voeten hooge berg, kanton Bern.

Rosschake, Rus. Aziat. riv., valt in de Indigirka. 158. L. 67. 50. N. B.

Rossdorf, dorp in Saksen-Meiningen. 2. Dorp in 't gr. hert. Hessen, vorst. Starkenburg, met 1150 inw.

Rosse, twee Ier. vlekken, gr. Wexford en Cork.

Rossrau, zie Roseau.

Rossel, een der Louisiaden, op 162. 6. L. 11. 20. Z. B. 2. Pruis. stadje, regdst. Koningsberg; 2170 inw.

Rossem, Nederl. dorp, prov. Z. Braband; zie Wolvertem. 2. Nederl. D., prov. Gelderland, kwartier Tiel, met eene nieuwe schans in plaats van St. Andries, met 680 inw. en het graf van Maarten van Rossem, die heer hier van was.

Rosses, groep eilanden aan de kust van het Iersche gr. Donegal.

Rossewitz, Mecklenb. ambt en lusthof, hert. Gustrow, aan de Reckenitz.

Rosshaupten, Beij. dorp, Opper Donaukreits.

Rossfeld, dorp in Saksen-Coburg, ambt Rodach.

Rossia, Nap. kaap, prov. Calabrië Ultra, aan de golf van Rossano.

Rossio, N. Amer. vlek, prov. Nieuw York,

York, gr. Lawrence, met 2000 inw.

ROSSENIERE, Zwits. dorp, kant. Waadt.

ROSSIGNOL, Nederl. dorp, gr. hert. Luxemburg, arr. Neufchâteau, met 550 inw. 2. N. Amer. haven aan de Z. kust van Nieuw Schotland; Z. W. van Port l'Heve. 3. Groot N. Amer. meer in Nieuw Schotland, tusschen Liverpool en Annapolis.

ROSSING, Han. dorp, vorst. Calenberg, met 1020 inw.

ROSSINGTON, Eng. kerspel, gr. York.

ROSSITEN, Pruis. dorp, regdst. Koningsberg.

ROSSITZ, Morav. vlek, kreits Brünn.

ROSSKOPF, 3,633 voeten hooge berg in het Zwarte Woud, in den Badenschen Treisamkreits.

ROSSLAU, Beij. riv., Op. Mainkreits, valt in de Eger.

ROSSLEBEN, Pruis. dorp, regdst. Merseburg, met een opvoedingsgesticht, 1100 inw., branderijen, enz.

ROSSMITAL, zie Rosenthal.

ROSSMORE ISLAND, klein Ier. eil. in de riv. Kenmare.

ROSSO, Turk. kaap, lands. Natolië, tegenover het eil. Scio.

ROSSOFBALMANGER, kaap in het Schot. gr. Kirkcudbright.

ROSSORE (SAN), Tosc. vlek, gebied Pisa, met eene aanzienlijke stoeterij van paarden, kameelen, koeijen en merinos schapen.

ROSSOW, dorp in Mecklenburg-Schwerin, ambt Wredenhagen, met 700 inw.

ROSSTOCK, 7,743 voeten hooge Zwits. berg, kanton Schweitz.

ROSTREVOR, Ier. dorp, gr. Down.

ROS SUR LONES, Fr. stad, dep. Ille en Vilaine, met 1200 inw.

ROSSVILLE, 3 N. Amer. dorpen, prov. Pennsylvanië, gr. York; prov. Ohio, gr. Butler; prov. Missouri, distr. Nieuw Madrid. 2. N. Amer. dorp der Cherokie natie, aan de Tennessee.

ROSSWAG, Wurt. dorp, Neckarkreits.

ROSSWALD, Morav. vlek, kreits Prerau. 2. Morav. vlek, kreits Troppau; 530 inw

ROSSWEIN, RUSPEN, Saks. stad, Erzgebergte, met 2700 inw., laken- en wollen stoffenfabr. en wolmarkten.

ROST, een der Fidsji eil. in Australië.

ROSTAK, residentie van den Iman van Oman in Arabië. 2. Perz. D in Laristan.

ROSTAN, Turk. Aziat. stad, pachalik Damascus.

ROSTANDOR, distr. van 100 dorpen in de Perz. prov. Mazenderan.

ROSTARZEWO, Pruis. dorp, regdst. Posen, kreits Bomst, met 550 inw.

ROSTERSCHUTZ, zie Wladislawori.

ROSTHAL, Beij. dorp, Rezatkreits

ROSTIN, Pruis. D., regdst. Frankfort.

ROSTIERZ, Morav. D., kreits Czaslau.

ROSTINO, Fr. dorp, op Corsika.

ROSTOCK, stad in Mecklenburg-Schwerin, aan de Warnow, de grootste en belangrijkste stad der beide groothert., de zetel van eenige lands-collegiën, met verscheidene voorregten, oude vestingwerken, 4 land- en twaalf waterpoorten, eene voorstad, een kasteel, kanselarij, 7 kerken, 2 hospitalen, een armhuis, een tucht- en een werkhuis; de lands-universiteit met 22 professoren en nog andere onderwijzers, een godgeleerd en opvoedkundig seminarium, snijkamer, boekerij van 30,000 boekdeelen, een' kruidtuin en een kabinet van munten en naturaliën, een proefondervindelijk natuurkundig genootschap, bijbelgenootschap, verscheidene lagerescholen, 14,500 inw., die door 100 burgers vertegenwoordigd worden, met een zwamfabriek, branderijen, brouwerijen, azijnstokerijen, baai- en lakenweverijen, cichoreifabr., klokkengieterij, lijmziederij, looijerijen, zeildoek-weverijen, zeep- en tabaksfabr., suikerraffinaderijen, linnen- en garenfabr., scheepstimmerwerven en allerlei handwerken; scheepvaart uit de haven Warnemunde en eenen aanzienlijken handel in koren, hout, glas, vee, enz., alsmede veel verzendings- en commissiehandel, landbouw en boomvruchten-teelt. Geboorteplaats van den vorst VON BLUCHER, voor wien de stad een gedenkteeken heeft opgerigt. 30. 17. L. 54. 10. N. B.

ROSTOL, Turk. meer in Dalmatië.

ROSTOW, meer in het Rus. gouv. Jaroslaw. 2. Rus. kreits, het Z. O. gedeelte des gouv. Jekaterinoslaw, in twee groote stukken aan de Azofsche zee. Hier loopen de Don, Krinka, Kagalik, Kalmyus met de Kalelz en Berdu in de Zwarte en Azofsche zeeën. Het is eene ware woestijn, die slechts aan de oevers der riv. bouwlanden, maar verder ontzaggelijke weiden heeft, waarin de Nogayers rondzwerven, en de woningen zoo weinig zijn, dat zij als oasen in de woestijn gelijken. Deze worden meestal door Grieken bewoond. In het Oostelijk gedeelte zijn vele Kozakken, en in beide deelen veeteelt en ook visscherij; terwijl de Grieken koren, boomvruchten, moesgroenten en tabak telen, en ook bijen- en zijdeteelt, en zelfs eenige fabr. van katoen en zijde hebben. 3. Stad aldaar, voorheen *Dimitrya*, *Rostomskago Krepost*, de hoofdstadn aan de Don, uit eene vervallen vestig,

en de voorstad bestaande, met 3 kerken, eene garnizoensschool, een militaire weeshuis, scheepstimmerwerven, 2,000 inw. en zeer veel handel. 57. 7. L. 67. 13. N. B. 4. Rus. kreits, gouv. Jaroslaw, tusschen 56. 9. en 57. 58. L. en 56. 38. en 57. 35. N. B., met 196,000 inw., heuvelachtig, tamelijk vruchtbaar, en door de Kotorosla, Sara, Petschegda, Liga en andere kleine riv. bespoeld. Er is genoegzaam hout, landbouw, veeteelt, wijnbouw en bijenteelt. 5. Hoofdstad van dezen kreits, aan het meer Rostow, de zetel van eenen aartsbisschop, heeft eene vesting, 24 kerken, 5 kloosters, 6 armhuizen, verscheidene gebouwen van de kroon, eene kweekschool en 6,000 inw., die fabr. van linnen, vitriool, loodwit, en kaarsen, looijerijen en zeepziederijen hebben, en eenen aanzienlijken handel in koren, hennep, linnen, leder, honig en was, dadelijk op Petersburg, drijven; terwijl er eene aanzienlijke jaarmarkt wordt gehouden, die eene week duurt, en zelfs door Grieken, Armeniërs en Tartaren wordt bezocht. Bij de stad zijn zoutbronnen, en veel tuinen. 57. 20. L. 50. 57. N. B.

ROSTRAVER, N. Amer. D., prov. Pennsylvanië, gr. Westmoreland; 1800 inw.

ROSTRENEN, Fr. stadje, dep. Noordkusten, arr. Guingamp, met 1000 inw.

ROSTRINGERLAND, distr. in 't hert. Oldenburg.

ROSULNA, Galic. dorp., kr. Stanislaw.

ROSWALD, Oostenr. dorp in Silezië, vorst. Jägerndorf.

ROSWEIN, Saks. dorp, kreits Erzgebergte, met 2700 inw.

ROSWINKEL, Nederl. dorp, prov. Drenthe, aan het Bergumer meer, met eenige Hunnebedden.

ROSZMA, Pool. vlek, waiw. Krakau.

ROT, Noorw. eil., bij Christiaansand.

ROTA, Spaan. vlek, prov. Seville, met 6,000 inw. 2. R. of *Sarpana*, een der Spaan. Marianen bij Z. Azië. 162. 49. L. 14. 1. Z. B. 3. Zie Ruota.

ROTAH of *Rattah*, bergpas in Indië prov. Mougier. 104. 53. L. 24. 55. N. B.

ROTAI of *Rotte*, klein eil. in de Ind. Zee, met eene Hollandsche factorij en handel in suiker; 9 uren Z.W. van Timor.

ROTAM, Z. Amer. eil. in de baai van Honduras.

ROTAOE, eil. ten N. van Noorwegen.

ROTAS, O. Ind. vlek, prov. Lahor.

ROTASGHAR, zie Rotab.

ROTAU (OPPER en NEDER), 2 Boh. dorpen, kreits Elnbogen, met ijzermijnen en ijzerfabrijken.

ROTBACH, Beij. riv. in den Isarkreits.

ROTEBRO, Zweed. stad, prov. Upland.

RÖTEN, zie Rodach, No. 1.

ROTENBUCH, zie Raitenbuch.

ROTENBURG, Han. vlek, vorst. Verden, met 750 inw. 2. Zie Rothenburg.

ROTENSTEIN, zie Bibersburg.

RÖTGEN, Pruis. dorp, regdst. Aken, met 1200 inw.

ROTH, Beij. stadje, Rezatkreits, met 3 poorten, 2 kerken, 2200 inw., fabr. van ijzerdraad, naalden, spiegelglas, lak, ijzer en koper. 3. R. of *Mönchsroth*, Wurt. heerl., Donaukreits, met een dorp aan de riv. van dien naam. 3. Bad. dorp, Neckarkreits, met 850 inw. 4. Gr. hert. Hes. dorp, vorst. Opper Hessen. 5. Twee Keur-Hes. dorpen, prov. Opper Hessen en Hanau. 6. Beij. riv., Opper Donaukr.

RÖTHA, zie Roda.

ROTHAN, Fr. stadje, dep. Vosges.

ROTHALBEN, zie Grafenstein.

ROTHBURY, Eng. dorp, gr. Northumberland.

ROTHE HÜTTE, Han. fabrijkplaats, vorst. Göttingen, met 630 inw. en ijzerwerken. 2. Han. dorp, gr. Hohenstein.

RÖTHELSTEIN, Oostenr. dorpje in Stiermarken, kreits Bruck; 200 inw.

ROTHEM, Nederl. dorp, prov. Limburg, arr. Roermond, met 650 inw.

RÖTHENACKER, Wurt. dorp, Donaukreits, met 1250 inw.

RÖTHENBACH, Bad. dorp, Zeekreits, met 500 inw. 2. Zie Röttenbach.

RÖTHENBERG, Wurt. dorp, Neckarkreits. 2. Beij. vesting, Opper Mainkreits. 3. Gr. hert. Hes. dorp, prov. Starkenburg. 4. Wurt. dorp, Schwarzwald kreits, met 900 inw. 5. Zie Rougemont.

ROTHENBUCH, Beij. landgerigt, Neder Mainkreits, op 8 V. M. 9,800 inw. bevattende, door de Lohr, Floszbach en Havelöhr bespoeld, met aanzienlijke veeteelt en eenigen landbouw, benevens veel bosch. 2. D. aldaar; 750 inw.

ROTHENBURG (AAN DE TAUBER), Beij. landgerigt, Rezatkreits, op $6\frac{1}{2}$ V. M., 18,250 inw. bevattende, heuvelachtig, door de Tauber, het Taubermeer en de Wornitz bespoeld. Het brengt koren, peulvruchten, vlas, aardappelen, boomvruchten, een weinig wijn en hout voort. 2. Beij. stad, aan de Tauber, met hooge muren omringd, heeft 6 poorten, eene groote markt, aanzienlijk raadhuis, 8 kerken, 2 kapellen, de eene met eene bibliotheek van oude zeldzaamheden, eene hoofdschool, hospi-

pitaal, schoone fontein en 5,650 inw., die van onderscheidene handwerken, landbouw, veeteelt en korenhandel bestaan. 3. Pruis. kreits, regdst. Liegnitz, op 8. V. M. 24,500 inw. bevattende; vlak, en met eenen zandigen grond, door de Neisse en Zwarte Shaps bespoeld; terwijl groote bosschen, heiden en bouwland er met elkander afwisselen, en de kreits koren, aardappelen, vlas en moesgroenten voortbrengt, en rundvee, schapen, bijen, veel wild en visch, ijzer, aluinsteen en turf heeft. 4. Stadje aldaar, aan de Neisse, met 850 inw., linnenweverijen en handel. 5. Pruis. stadje, regdst. Liegnitz. 6. Keur-Hes. stad, aan de Fulda, met muren, 3 poorten, een kasteel, de verblijfplaats van den landgraaf van Hessen-Rothenburg, eene roomsche hofkapel, 4 herv. kerken, een hospitaal, scholen en 3000 inw., die van den landbouw, veeteelt, handwerken, weverijen en looijerijen bestaan, en eenigen handel drijven. 8. Han. vlek, vorst. Verden, met 750 inw. 9. Wurt. stadje, kreits Schwarzwald, aan den Neckar, met een kasteel, 6 kerken, kloosters, breede straten, groote markt, seminarium voor priesters en 5,150 inw., die brouwerijen, looijerijen, kantenfabr. en papiermolens hebben. 26. 37. L. 48. 30. N. B. 10. Zwits. vlek, kanton Lucern. 11. Pruis. dorp, regdst. Merseburg, met 1000 inw. 12. Pruis. stad, regdst. Frankfort. 13. Zie Rottenburg.

ROTHENECK, Oosteur. dorp in Tirol, kreits Brunecken.

ROTHENFELDE, Han. buurt, vorst. Osnabrug, met aanzienlijke zoutgroeven.

ROTHENFELS, Beij. stadje, Neder Mainkreits, met 1360 inw., wijnteelt en handel. 2. Bad. dorp, Murg- en Pfinzkreits, met 1150 inw. 3. Zie Königsegg.

ROTHENHAUS, Boh. dorp, kreits Saatz.

ROTHENKIRCHEN, Beij. vlek, Opper Mainkreits. 2. Pruis. dorp, regdst. Keulen. 3. Han. domein, vorst. Göttingen.

ROTHENMANN, zie Rottenmann.

ROTHENTHAL, dorp van Reusz, in Voigtland.

ROTHENTHURM, Hong. vlek, kom. Eisenburg. 2. Zwits. dorp, kanton Schweitz, bij het Zuger meer.

ROTHENUFFELN, Pruis. dorp, regdst. Minden, met 520 inw.

ROTHER, Eng. riv., gr. Sussex, valt in het Kanaal. 2. Tak der Afr. riv. Senegal, in Senegambië. 3. N. Amer. riv., prov. Nieuw Orleans, valt in den Mississippi. 4. Eng. riv., gr. Derby, valt in de Don, bij Rothucham.

ROTHERFIELD PEPARD, Eng. dorp, gr. Oxford, met 970 inw.

ROTHERFIELD GREYS, Eng. dorp, gr. Oxford.

ROTHERFIELD, Eng. dorp, gr. Sussex, met 2120 inw.

ROTHERHAM, Eng. stadje, gr. York, aan den mond der Rother in de Don, met 3070 inw., ijzer- en staalfabr., kanongieterijen, loodwitfabr., glasblazerij en steenkolenmijnen.

ROTHERHITHE, Eng. vlek, gr. Surry, met 12,100 inw.

ROTHERSAND, zie Tülbagh.

ROTHERSTHERE, Eng. dorp, gr. Northampton.

ROTHERTHURM, bergpas in de Zevenbergsche Militairgrenzen.

ROTHERWICH, Eng. dorp, gr. Southampton.

ROTHES, Schot. dorp, gr. Moray, met 1700 inw.

ROTHESAY, Schot. zeestad, eil. en gr. Bute, met 5000 inw. en eene goede haven. 2. R. *Point*, kaap op de N. W. kust van Amerika. 245. 33. L. 56. 37. N. B.

ROTHESHOLM, REDNUM HEAD, kaap aan de Z. W. kust van het Schot. eil. Stronsay.

ROTHE SUND, straat der Oostzee, tusschen de Deen. eil. Falster en Laland.

ROTHEUX, Nederl. dorp, prov. en arr. Luik, met 600 inw.

ROTHEWISH, zie Rodewisch.

ROTHFÄRBEN, Pruis. vlek, regdst. Breslau.

ROTHGERSDORF, dorp in Oldenburg, ambt Kattenhof.

ROTHHAAR GEBERGTE, tak van het Wester Woud, in het Pruis. regdst. Westfalen.

ROTHHOLM, Oostenr. dorp in Tirol, kreits Unter-Innthal.

ROTHIEMAY, Schot. dorp, gr. Banff.

ROTHIEMURCUS, Schot. dorp, gr. Inverness.

ROTH-JANOWITZ, Boh. vlek, kreits Czaslau.

ROTHLEY, Eng. dorp, gr. Leicester.

ROTHLEY, Eng. buurt in Northumberland.

ROTHMELL, Eng. D., gr. Yorkshire.

ROTHREUSSEN, stam der Russniaken in Galicië.

ROTH RZECZITZ, zie Rzeczzitz.

ROTHSCHILD, REESKILDE, Deen. stadje, eil. Zeeland, ambt Koppenhagen, met 2000 inw.

ROTHSCHLOSCH, Pruis. dorp, regdst. Breslau. 2. Boh. kasteel, kreits Rakonitz.

ROTHTHALMUNSTER, Beij. vlek, Ned. Donaukreits, met 800 inw.

ROTHWANG, Wurt. D., Neckarkreits.

ROTHWASSER of *Czerwenawoda*, Morav. dorp, kreits Olmutz, met 2160 inw.

ROTHWEIL, Bad. dorp, Treisamkreits, met 1200 inw.

ROTHWELL, Eng. vlek, gr. Northampton. 2 Eng. dorp, gr. Lincoln. 3. Eng. vlek, gr. York, met 5,000 inw.

ROTONDA, Nap. vlek, prov. Basilicata, met 2,400 inw.

ROTSACHTIG GEBERGTE, zie Steenachtig gebergte.

ROTSELAER, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, arr. Leuven, met 1800 inw.

ROTSCHENSALM, Rus. vesting, gouv. Finland, met verscheidene forten, magazijnen, scheepstimmerwerven en 800 inw., benevens kasernen voor 1400 man.

ROTT, Beij. riv., Neder Donaukreits, die in de Inn valt. 2. Fr. dorp, dep. Ned. Rijn. 3. Beij. dorp, Isarkreits.

ROTTA, Sardinische riv., gr. Nizza.

ROTTACH, Beij. tak der Iller, Op. Donaukreits.

ROTTBERG, Pruis. dorp, regdst. Dusseldorf, met eene vitrioolfabrijk.

ROTTE, Nederl. riv., welke uit de Veenen, benoorden Rotterdam ontspringt, den naam aan deze stad geeft, en bij dezelve in de Maas valt.

ROTTEL, Oostenr. riv., Muhlviertel, valt in den Donau.

ROTTEN, O. Ind. eil., bij Sumbawa.

ROTTENBACH, 2 Beij. dorpen, Rezat- en Opper Donaukreits.

ROTTENBURG, Beij. dorpje, Neder Donaukreits, aan de Laber; 300 inw.

ROTTENDEN, Eng. kerspel, gr. Essex.

ROTTENDORF, Beij. dorp, Ned. Mainkr.

ROTTENMANN, Oostenr. dorp in Stiermarken, kreits Judenburg; 750 inw.

ROTTER, riv. in het gr. Schwarzburg-Rudolstadt.

ROTTERDAM, Nederl. stad, prov. Holland, Z. gedeelte, aan de Rotte, Schie en Maas, hoofdplaats van een arrondissement, 't welk Gouda, Delft, Schiedam, en het daar tusschen gelegen land, in zich bevat. Zij is eene der bloeijendste steden der Nederlanden, zeer net gebouwd, en munt uit door hare vrolijke ligging aan de Maas, en door zeven aanmerkelijke kanalen, die zoo breed en diep zijn, dat de zwaarste schepen tot voor de pakhuizen der kooplieden naderen kunnen. De schoone en breede grachten, overal met boomen beplant, leveren het bekoorlijkste gezigt op. Een gedeelte der singels (vooral de Schie,) is sierlijk bebouwd, en deze, die men als hare voorsteden kan beschouwen, doen het getal harer inw., tot boven de 60,000 beloopen. Zij heeft tien poorten, onder welke eenige in eenen goeden smaak gebouwd zijn. De ruimte en grootte der pleinen en der markten is niet geëvenredigd aan den goeden trant, waarin de stad, voor het overige, gebouwd is; echter loopt het gemis daarvan minder in het oog, en is niet hinderlijk, door de breedte en luchtigheid der grachten. Op eene der markten is een zeer fraai standbeeld ter eere van D. ERASMUS opgerigt; en van daar draagt dezelve den naam van *Erasmusmarkt*. Er zijn 5 kerken, aan den gereformeerden godsdienst toegewijd, waaronder de groote of *St. Lourenz* kerk, met eenen schoonen toren, orgel en koor, in hetwelk men de praalgraven van de zeehelden: MOOI LAMBRECHTS, JOHAN DE LIEFDE, JOHAN VAN BRAKEL, AART en JAN VAN NES, WITTE CORNELISZ. DE WITTE, EGBERT MEEUWSZOON CORTENAAR vindt. Verder 1 walsche, 1 schotsche, 1 anglikaansche, 1 presbyteriaansche, 1 luthersche, 1 doopsgezinden, 2 remonstrantsche en 5 roomsche kerken; eene groote synagoge, alsmede verscheidene gestichten van liefdadigheid, als: 1 voor de hervormde armen, 1 voor de luthersche, 2 voor die der roomsch-katholijken, 1 oude-mannenhuis, proveniershuis, algemeen armenhuis, gasthuis, oude-vrouwenhuis, verscheidene hofjes, waar bejaarde personen in worden opgenomen, een weldadig genootschap *Nederig en Menschlievend*, een ander *van Vrouwen voor Vrouwen*, 1 voor de koepokinënting, voor drenkelingen, alsmede bijbel- en zendelinggenootschappen, enz. Onder de aanzienlijkste gebouwen behooren: het stadhuis, met eenen modernen en eenen gothischen toren; de fraai gebouwde beurs, de korenbeurs, de doelen, de wagen, het gemeenlandshuis van Schieland, het paleis van justitie, het zeekantoor, 's lands magazijn, de gebouwen van 's rijks timmerwerven, schouwburg, enz. Onder de gebouwen, welke ingerigt zijn voor het onderwijs en de beoefening der wetenschappen, telt men: een gymnasium, dat den naam van het *Erasmiaansche* draagt; de snijkamer. De vergaderingen van het bataafsch genootschap voor de proefondervindelijke wijsbegeerte, worden boven de beurs gehouden; hetzelve bezit eene keurige verzameling van physische instrumenten, naturaliën en boeken; eene aanzienlijke afdeeling der hollandsche maatschappij van kunsten en weten-

tenschappen, de maatschappij *Verscheidenheid en Overeenstemming*, het departement der maatschappij *tot Nut van 't Algemeen*, het genootschap *Bijbelstudie en Geschiedkunde*, het zanggenootschap, vele nuttige inrigtingen voor het lagere onderwijs, zondagscholen, welke meestal hunne eigene, met smaak ingerigte gebouwen en zalen bezitten. Tot de middelen van bestaan behooren, vele scheepstimmerwerven, hout-zaag- en andere molens, tabaksfabrijken, suikerraffinaderijen, brouwerijen, azijnmakerijen, mouterijen, likeurstokerijen, zeepziederijen, looijerijen, glasblazerijen, loodgieterijen, loodwit-, lijm-, behangsel- en andere fabrijken, zoutkeeten, verwerijen, grutterijen, katoendrukkerij, benevens kruid-, olie-, cement, verw- en snuifmolens. Men drijft er een' aanzienlijken koophandel over de geheele wereld, en bijzonder op Engeland, waartoe de geregeld af- en aanvarende paket- en stoombooten veel toebrengen. Het getal schepen, welke aan de Rotterdamsche handelaars behooren, is zeer aanzienlijk; ook zijn er 3 maatschappijen van assurantie, discontering, beleening, en eene maatschappij van onderlingen waarborg. Behalve de aangename wandeling in de Boompjes, zijnde eene breede kaai langs de Maas, met een aantal fraaije huizen voorzien, leveren buiten de stad, het nieuwe werk, en de plantaadje er ook fraaije op. D. ERASMUS, HUBERT DUIFHUIS, WILLEM DIEMENS, DAVID VAN HOOGSTRATEN, W. B. SCHEEPENS; de dichters SMITS en DE HAAS; de schilders DULLART, CORENLIS en HERMAN ZACHTLEVEN werden binnen hare muren geboren. 23. 7. L. 51. 54. N. B. 2. O. Ind. eil. bij Ceylon, niet ver van Jafnapatnam. 3. Fort op het eil. Celebes, in 't rijk van Macassar. 4. O. Ind. eil. bij Java, in de baai van Batavia. 5. Een der Austr. Vriendschaps eil., door TASMAN ontdekt, en met naijver, door vreemdelingen, met den naam der inboorlingen *Anamoka*, benoemd. Het bestaat bijna alleen uit koraalriffen, en heeft een zoutmeer in het midden. 6. R. of *Constantia*, N. Amer. dorpje, prov. Nieuw York, gr. Oswego, met 150 inw.

ROTTIE, O. Ind. eil. ten Z. van Timor, waarvan het door de straat Rottie gescheiden is; 8 mijlen lang en breed, met eenen vruchtbaren grond, die veel rijst, gerst, zuidvruchten en wild oplevert. De bewoners zijn Maleijers, die zeer woest zijn, eenen aangenamen tongval hebben en palmstroop en Lauro-brandewijn maken. Het eil. is met vele rotsen omringd. De dorpen liggen op hooge bergen. Er heerschen vele stormen en aardbevingen; ook zijn er veel krokodillen. Het land is in 15 kleine distr. of vorstendommen verdeeld, en in de hoofdplaats woont een Nederlandsche resident.

ROTTINGDEAN, Eng. dorp, gr. Sussex.

RÖTTINGEN, Beij. landger., Neder Mainkreits, op $3\frac{1}{2}$ V. M. 9880 inw. tellende, door de Tauber bespoeld. 2. Stadje aldaar, met 1200 inw.

ROTTELEBEN, dorp in Schwarzburg-Rudolstadt.

ROTTLEBERODE, Pruis. dorp, regdst. Merseburg, met 670 inw.

ROTTNACKER, zie Rothenacker.

ROSSNEM, Zweed. meer in Kronaberg-län.

ROTTOCOMB, stad van Burnou, in de binnenlanden van Afrika; 40 mijlen Z. van Burnou.

ROTTOFREDDE, dorp in Parma, vorst. Piacenza.

ROTTORF, dorp in Brunswijk, distr. Schoningen.

ROTTUM, Nederl. dorp, prov. Groningen, arr. Appingadam, met de verblijfplaats van eene vermaarde abdij, nu gedeeltelijk de pastorij. 3. Zie Rottumeroog.

ROTTUMEROOG of *Rottum*, Nederl. eil., in de Noordzee, ten N. der prov. Groningen, tot welke het behoort.

ROTTWEIL, Wurt. ambt, Schwarzwald kreits, op $5\frac{1}{2}$ V. M. 18,250 inw. hevattende, door de Eschack, Neckar en Prum bespoeld, met landbouw en veeteelt. 2. Stad aldaar, op eene hoogte, aan den Neckar, met grachten, muren en torens, 5 poorten, 10 roomsche kerken, een hospitaal, een raad-, een koop- en tuchthuis, gymnasium en 3,200 inw., die papier- en zaagmolens en handel hebben.

ROTUK, O. Ind. plaats, prov. Delhi.

ROTUMAHOO, ROTUMAH of *Grenville*, eil. in de Stille Zuidzee, op 12. 29. Z. B. 192. 14. L., hoog en zeer vruchtbaar, wel bevolkt, met veel varkens en hoenders.

ROTUNDA, klein Z. Amer. eil. in den Atl. Oceaan; 3 mijlen O. van Granada. 11. 56. N. B.

RÖTZ, Beij. stadje, Regenkreits.

ROU of *Pulo Rou*, klein eil. in de Chin. zee, bij de kust van Malakka. 119. 58. L. en 6. 43. N. B.

ROUAD, oudtijds *Aradus*, klippen op de kusten van Syrië, 12 mijlen N. O. van Tripoli, zonder eenige blijken van de groote stad, waarvan STRABO spreekt.

ROUAAN, zie Rouen.

ROUANE, zie Roanne.

ROUANS, Fr. dorp, dep. Ned. Loire, arr. Paimboeuf, met 2100 inw.

ROUAOUGUA, een der Marquesas eil., in de Stille Zuidzee, ten N. O. van Trevemis.

ROUASSE-VASSÉ, Fr. dorp, dep. Sarte, arr. Le Mans.

ROUBAIX, Fr. vlek, dep. van 't Noorden, arr. Rijssel, met 8,730 inw. en onderscheidene fabr. en manufacturen.

ROUBINE, klein Fr. kanaal, dep. Gard; 2 mijlen lang, zijnde de vereeniging der Oubelle en Vistre.

ROUBION, Fr. riv., dep. Drôme.

ROUBOL, Fr. riv., dep. O. Pyreneën, in de Gly vallende.

ROUCAN, Schot. dorp, gr. Dumfries.

ROUCOURT, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Doornik, met 1000 inw.

ROUCY, Fr. stadje, dep. Aisne, arr. Laon, aan de Aisne, met 1000 inw.

ROUDA, eil. in den Nijl, bij Caïro in Egypte, met den *Mokkars* of Nylmeter.

ROUELLE, Fr. dorp, dep. Op. Marne.

ROUEN, Fr. arr., dep. Ned. Seine, hetwelk op 24¾ V. M. in 15 kantons en 200 gemeenten 206,800 inw. bevat. 2. Hoofdstad van dit arr. en het geheele dep., zetel van den prefect en de departementale collegiën, van eenen aartsbisschop, koninklijk geregtshof, enz., in een dal bij St. Chatarinaberg, aan de Seine, waarover eene schipbrug naar de voorstad St. Sever, met vervallene vestingwerken, 5 land- en 13 waterpoorten, 3 hospitalen, 7 opene plaatsen, 4 openbare wandelingen, kromme straten, veelal houten huizen. De Gothische hoofdkerk had veel merkwaardigs, vooral voor de omwenteling; doch zij werd den 15 September 1822 door den bliksem vernield. Verder is er nog de kerk der voormalige abdij St. Omer, met eenen hoogen toren, het paleis de *salle des spectales*, een schoon hospitaal, voortreffelijke hallen, eene akademie van kunsten en wetenschappen, eene *société d'émulation*, een lyceüm, school voor de zeevaart, eene teekenschool, openbare bibliotheek van 7,000 boekdeelen en 400 handschriften, een museüm, een kabinet voor de natuurlijke historie, een kruidtuin, eene munt en eene beurs, 11,000 huizen en 86,700 inw., die vele fabr. van gingangs, paklinnen, wasdoek, katoen, kousen, laken, sergie, passement, papieren behangsels, speelkaarten, pennen, ivoor, horen, sterk water, vitriool, zwavel, porselein, tabak, pijpen, suiker, ingemaakte vruchten en vele anderen, alsmede touwbanen, looijerijen, ijzergieterijen, scheepstimmerwerven, enz. hebben, en zoo wel met hunne fabrijkwaren als op de koloniën eenen aanzienlijken handel drijven, waartoe de haven aan de Seine, die altijd met schepen bedekt is, veel toebrengt. Er is eene zeer bezochte weekmarkt. In den omtrek worden vele appelen geteeld, en er zijn gezondheidsbronnen. De geboorteplaats van de dichters DU BOCCAGE, LE BOUVIER, FONTENELLE, de beide CORNEILLE'S; van den wis- en bouwkundigen BLONDEL, den geschiedschrijver DANIEL en den reiziger PAUL LUCAS. Hier werd in 1430 de maagd van Orleans verbrand. 18. 46. L. en 49. 26. N. B. 3. R. *le Guillaume*, Fr. dorp, dep. Sarte, arr. Mans, met 1500 inw.

ROUERQUE, voormalige Fr. prov., gouv. Guienne, tegenwoordig een gedeelte van het dep. Aveyron.

ROUEZ, Fr. vlek, dep. Sarte.

ROUFFACH of *Ruffach*, Fr. stad, dep. Boven Rijn, arr. Colmar; 3300 inw.

ROUFFIGNAC, Fr. stadje, dep. Neder Loire, met 2150 inw.

ROUGÉ, Fr. dorp, dep. Ned. Seine, arr. Châteaubriant, met 2150 inw. 2. N. Amer. riv. in Neder Canada, die in de North riv. valt. 3. *Rivière du Cap R.*, kleine riv. in Neder Canada, die in den St. Lourenz valt. 4. Riv. in de N. Amer. prov. Louisiana.

ROUGEMONT, Fr. vlek, dep. Doubs, arr. Beaume, met 1200 inw. 2. Zwits. kerkdorp, kanton Waadt.

ROUGH CREEK, N. Amer. riv. in Kentucky, die in Green River valt. 290. 11. L. en 37. 12. N. B.

ROUGH SKELLY, kaap aan de kust van Schotland. 15. 18. L. en 56. 36. N. B.

ROUGHAM, twee Eng. dorpen, gr. Norfolk en Suffolk.

ROUGHLEEBOOTH, Eng. dorp in Lancashire, met 800 inw.

ROUGHTON, twee Eng. dorpen in de gr. Lincoln en Norfolk.

ROUGHY, Ier. riv., die in de Kenmare valt.

ROUGNAT, Fr. vlek, dep. Creuse.

ROUGSOE, Deen. herred, stift Aarhuus.

ROUILLAC, Fr. vlek, dep. Charente, arr. Angoulème, met 1200 inw. 2. Fr. dorp, dep. Dordogne.

ROUILLÉ, Fr. vlek, dep. Vienne.

ROUJAN, Fr. vlek, dep. Hérault, met 1000 inw., die in amandelen en brandewijn handelen.

ROULLANS, Fr. vlek, dep. Doubs.

ROULERS, zie Rousselaer.

Roulston, Eng. dorp, gr. Hereford.
Roumagnez, Fr. vlek, dep. Kanaal.
Roumois, voormalig Fr. landschap, tusschen de Seine en de Rille, in het tegenwoordig dep. Eure gelegen.
Roumont, Nederl. dorpje, gr. hert. Luxemburg, arr. Neufchatel; 150 inw.
Roumilie, zie Romanië.
Rounay, O. Ind. stad, prov. Bengalen. 104. 40. L. en 24. 46. N. B.
Rounceston (Oost en West), twee Eng. dorpen, gr. York.
Round Bay, baai aan de W. kust van 't W. Ind. eil. St. Lucia. 2. Baai ten O. van den mond van den Mississippi, in de N. Amer., prov. Louisiana.
Round Hill, eil. in de Stille Zuidzee, bij de O. kust van Labrador. 322. 30. L. en 53. 25. N. B.
Round Hill Bluff, kaap aan de N. kust van Jamaïca, ten W. van de baai Montego. 299. 48. L. en 18. 29. N. B.
Round Island, eil. in Bristol baai, aan de W. kust van N. Amer. 217. 52. L. en 58. 37. N. B. 2. N. Amer. eil. in het gouv. Kaap Breton, bij Little Brun d'Or. 3. O. Ind. eil. aan de O. kust van Borneo, in baai Gunong Tellu. 141 .16. L. en o. 28. Z. B.
Round Key, klein eil. bij de kust der N. Amer. prov. Mississippi.
Round Lick, N. Amer. dorp, prov. Tennessee, gr. Smith. 2. Riv. aldaar, gr. Wilson.
Round Rock, een der kleinere Heilige Maagd. eil. 314. 54. L. en 18 10. N.B.
Rounda, O. Ind. stad der Mahratten, prov. Khandesh, aan de O. kust der Ghirah riv. 93. 31. L. en 20. 51. N. B.
Roundstone Baai, haven aan de W. kust van Ierland. 7. 50. L. en 53. 22. N. B.
Roundway, Eng. dorp in Wiltshire.
Rouned, N. Amer. eil., gebied Michigan, gr. Michillimack.
Rousa of *Rowsay*, een der Schot. Orcadische eil., N. W. van Mainland, met groote visscherij.
Rousbrugge, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen, arr. Veurne; 1000 inw.
Rouselench, Eng. D., gr. Worcester.
Rousham, Eng. dorp, gr. Oxford.
Rousholm Head, kaap aan de Z. O. kust van het Schot. eil. Stronsa. 15. 12. L. en 58. 56. N. B.
Rousse, Fr. eil., aan de N. kust van Corsika, bij de golf San Fiorenzo.
Roussel, een der Austr. Louisiaden.
Rousselaer, Nederl. vlek, prov. W. Vlaanderen, arr. Kortrijk, aan de Mandel, met een collegie, 8,500 inw., linnen- en hoedenfabr., suikerraffinaderijen, oliemolens, wasbleeken, zeepziederijen, looijerijen en handel in boter; 5 mijlen N. O. van Iperen.
Rousses (Les), Fr. dorp, dep. Jura, arr. St. Claude, met 2500 inw.
Roussillon, voormalig Fr. gouv., tegenwoordig het dep. der O. Pyreneën. 2. Drie Fr. vlekken, dep. Isère, met 1500 inw.; Saône et Loire en Ain.
Roussines, Fr. dorp, dep. Charente, arr. Consolens, met 1050 inw.
Roussy, Fr. dorp, dep. Moezel.
Rousz, N. Amer. eil., bij Nieuw Schotland.
Routot, Fr. stadje, dep. Eure, arr. Pont Audemer, met 1070 inw.
Rouxmiroir, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, arr. Nivelles, met 600 inw.
Rouveau, Fr. haven, dep. Monden der Rhône, arr. Aix.
Rouvrai, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Charleroi, met 450 inw. 2. Fr. vlek, dep. Côte d'Or; 1000 inw.
Rouvray St. Florentin, Fr. dorp, arr. Eure en Loire, arr. Chartres.
Rouvres, Fr. stadje, dep. Vosges. 2. Fr. stadje, dep. Côte d'Or.
Rouvrey, 3 Fr. stadjes, dep. Maas, Aisne en Somme.
Rouxiere, Fr. stad, dep. Ned. Loire.
Roux, Nederl. dorpje, prov. en arr. Namen, met 400 inw.
Rouxe, Fr. vlek, dep. Meurte.
Rouxmenil, Fr. D., dep. Ned. Seine.
Rouzine, Fr. tak der Durance, dep. Opper Alpen.
Rovasio, Sard. vlek in Piëmont, prov. Vercelli, met 2500 inw.
Rovato, Lomb. Ven. dorp, prov. Brescia, met 1000 inw.
Rovde, Noorw. kerspel, stift Drontheim, met 2300 inw.
Rovenhagen, haven in Mecklenburg-Schwerin.
Rovenna, Lomb. Ven. D., prov. Como.
Rovenszka, Hong. D., kom. Neutra.
Roverbello, Lomb. Ven. vlek, prov. Mantua, met 1200 inw.
Roverchiava, Lomb. Ven. dorp, legatie Verona, met 950 inw.
Rovere di Vello, Lomb. Ven. dorp, legatie Verona.
Roveredo (kreits aan de Welsche Confiniën), Oostenr. kreits in Tirol, op 34½ V. M., 85,850 inw. bevattende, bergachtig, met aangename lucht, door de Etsch of Adige en Ceno bespoeld, en veel zijde, wijn, tabak, benevens fijne vruchten en vele mineralen voortbrengende. 2. Hoofdstad aan de Etsch, open, maar goed gebouwd, met eene voorstad, sterk kasteel, gymna-

sium, *academia degli Agiatici*, vrouwenklooster, 1400 huizen en 9,800 inw., die vele zijdefabr., vooral in naaizijde, verwerijen, enz. hebben, en handel in zijde drijven. 28. 40. L. en 45. 56. N. B.

Roversano, dorp in den Kerk. Staat, legatie Forli.

Röversshagen, dorp in Mecklenburg-Schwerin.

Rovot, Fr. tak der Aube, dep. Aube.

Rovigno, Trevigno, Illyr. stad, kreits Triest, met 9,600 inw., 10 kerken, visch-, hout- en olijven-handel, scheepswerven en eene schoone haven.

Rovigo, Lomb. Ven. stad, hoofdstad der legatie Polesina, zetel eener regtbank en van den bisschop van Adria, aan de Adigetto, die haar in de bovenstad *St. Justina*, en de benedenstad *St. Stephano* verdeelt; met muren, 6 poorten, een kasteel, 27 andere kerken, verscheidene hospitalen, seminarium voor priesters, eene lombard en 6,250 inw., die lederfabr., eene groote salpeterziederij en eene der beroemdste markten van Italië hebben, en eenigen handel drijven. 29. 28. L. en 45. 4. N. B.

Rovilante, Sard. vlek, prov. Piëmont.

Rovio, Zwits. dorp, kanton Tessin.

Rovnani, zie Ronya.

Row, Schot. kerspel, gr. Dumbarton.

Rowan, N. Amer. gr., prov. N. Carolina, met 26,300 inw. De hoofdplaats is Salisbury.

Rowbarrow, Eng. D., gr. Somerset.

Rowcester, Eng. dorp, gr. Stafford.

Rowde, Eng. dorp, gr. Wilts.

Rowe, N. Amer. vlek, prov. Massachusetts, gr. Franklin.

Roween, O. Ind. distr., prov. Gurwal.

Rowensko, Boh. vlek, kreits Bunzlau.

Rowington, Eng. dorp, gr. Warwick.

Rowley, Eng. dorp in Yorkshire. 2. N. Amer. vlek, prov. Massachusetts, gr. Essex. 3. *King's* R., Eng. vlek, gr. Stafford, met 5,000 inw.

Rownaja, Rus. vlek, gouv. Saratow.

Rowner, Eng. D., gr. Southampton.

Rowno, Rus. kreits, gouv. Volhynië, tusschen 43. 30. en 44. 49. L. en 50. 33. en 51. 50. N. B., met veel moerassen, door de Horyn en Sluzk bespoeld, ten Z. met eenigen landbouw, weiden en bosschen. 2. Hoofdstad met verscheidene kerken en 3,270 inw., die aanzienlijke jaarmarkten hebben.

Row Rye, Schot. kerspel, gr. Ross.

Rowsay, zie Rousay.

Rowsley, Eng. buurt, gr. Derby.

Rowstair, Schot. kaap, gr. Ross.

Rowtore, Eng. dorp, gr. Cornwallis.

Rox, Schot. kerspel, gr. Dumbarton, met 1240 inw.

Roxas, Z. Amer. sterkte, prov. Buenos-Ayres; 40 mijlen W. van Buenos-Ayres.

Roxborough, N. Amer. vlek, prov. N. Carolina, gr. Person. 2. Vlek aldaar, prov. Pennsylvanië, gr. Philadelphia, met 1250 inw.

Roxburgh, Schot. gr., tusschen Berwick, Northumberland, Dumfries, Selkirk en Edinburgh, of tusschen 14. 35. en 15. 33. L. en 55. 8. en 55. 38. N. B., en op 34⅙ V. M., 37,230 inw. bevattende, vol bergen, door groote en kleine dalen afgewisseld, en slechts gedeeltelijk vruchtbaar. Men vindt er de Cheviothills met de Maidendenpaps. De hoogste bergen heeten de Wisp en Carter-fell, de Chillhill, de hoogste kruin der Cheviot. De voorn. riv. zijn: de Tweed met de Teviot, de Ale, Liddal, Kale, het Allen water, Galan water en Esk. De meren zijn klein. De luchtsgesteldheid is ruw, maar gezond. De voortbr. zijn: koren, vooral haver, aardappelen, kool, rapen, vlas en boomvruchten, gevogelte en bijen. De landbouw is gebrekkig; de veeteelt van veel belang, ook is er bijenteelt. Er zijn fabr. van wollen stoffen, tapijten, linnen, enz. De uitvoer bestaat in: wol, huiden, schapen, tarw, haver, flanel, linnen en honig. Het land wordt in 4 distr. verdeeld. De hoofdstad is Jedburgh. 2. Schot. dorp in voorn. gr., met 1000 inw. 3. Schot. dorp aldaar, met 1000 inw. 4. N. Amer. vlek, prov. Vermont, gr. Oranje, met 700 inw.

Roxbury, vlek der N. Amer. Rep., prov. New Hampshire, gr. Cheshire. 2. Vlek aldaar, prov. Massachusetts, gr. Norfolk, met 3,700 inw. 3. Vlek aldaar, prov. Connecticut, gr. Litchfield, met 1200 inw. 4. Vlek, aldaar, prov. Nieuw York, gr. Delaware; 1900 inw. 5. Vlek aldaar, prov. New Jersey, gr. Morris. 6. Twee vlekken aldaar, prov. Ohio, gr. Morgan en gr. Washington. 7. Dorp aldaar, prov. Vermont, gr. Orange.

Roxby, twee Eng. kerspels, gr. Lincoln en York.

Roxem, Nederl. dorpje, prov. W. Vlaanderen, arr. Brugge, met 250 inw.

Roxen, Zweed. riv., Linkoping-län.

Roxent, Port. kaap, ook wel de rots van Lissabon genoemd, aan de baai van Lissabon; de Westelijkste punt van Europa.

Roxenisse, Nederl. heerl. in Z. Holland, distr. Brielle, met 130 inw.

Roxlosa, Zweed. dorp, Linköping-

ping-län.

Roxo, Spaan. kaap aan de kust van Valencia. 16. 56. L. 37. 53. N. B. 2. Kaap aan de W. kust van Afrika, ten Z. der Gambia. 3. De N. O. punt van het eil. Porto-Rico.

Roxton, Eng. dorp, gr. Bedford.

Roxwell, Eng. vlek, gr. Essex.

Roy Bareily, O. Ind. stad, prov. Oude, op 98. 58. L. en 26. 10. N. B.

Royal, N. Amer. prov. N. Carolina, gr. Sampson. 2. Baai aan de N. O. kust van het eil. Georgië, tusschen de kapen Charlotte en George. 3. Baai aan de N. kust van Antigua.

Royal Island, klein N. Amer. eil. in de riv. St. Lourenz, op 302. 22. L. en 45. 46. N. B.

Royal Isle, groot N. Amer. eil. in het Boven meer, op 288. 46. L. en 47. 52. N. B.

Royal Reach, Z. Amer. kanaal in de straat van Magellaan.

Royal River, N. Amer. riv., prov. Maine, gr. Cumberland.

Royal Sound, baai aan de kust van Kerguelen's land, tusschen de kapen George en Prins van Wallis.

Royal Springs, N. Amer. riv. prov. Kentucky, gr. Scott.

Royalton, N. Amer. vlek, prov. Massachusetts, gr. Worcester, met 1420 inw. 2. N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. Niagara. 3. Vlek aldaar, prov. Ohio, gr. Fairfield. 4. Vlek aldaar, prov. Vermont, op het eil. Auvert, in den mond der Gironde, gr. Windsor, met 1750 inw.

Royan, Fr. stad, dep. Neder Charonte, arr. Marennes, met 2900 inw. en visscherij. 16. 38. L. en 45. 38. N. B.

Royat, Fr. dorp, dep. Puy de Dôme.

Roybon, Fr. vlek, dep. Isère, arr. St. Marcellin, aan de Galaure, met 2300 inw. en aanzienlijke lakenweverijen.

Roydon, 4 Eng. kerspels; 2 in 't gr. Norfolk, een in Essex en een in Suffolk.

Roye, Fr. stad, dep. Somme, arr. Montdidier, aan de Avre, met 3060 inw.

Royère, Fr. dorp, dep. Creuse, arr. Bourganuf, met 1560 inw.

Roymatla, tak van den Ganges in Indië.

Roymungul, O. Ind. riv. in Bengalen, valt in de Sunderbunds.

Royon, Fr. stad, dep. Pas de Calais.

Roypoor, O. Ind. stad in Bengalen, distr. Midnapore. 24. 48. N. B.

Royse, N. Amer. berg, prov. New Hampshire.

Royston, Eng. vlek in de gr. Hertford en Cambridge, met 1000 inw. 2. Eng. vlek, gr. Cambridge.

Roystone, Eng. kerspel in Yorkshire, met 2550 inw.

Royton, Eng. vlek in Lancashire, met 3920 inw.

Royvelos, Port. stad, prov. Beira.

Roz, zie Retz.

Rozan, Pool. stadje, waiw. Plock, aan de Narew, met 600 inw. 2. Rus. vlek, gouv. Minsk.

Rozanna, Rus. stad, gouv. Grodno.

Rozanoka, Pool. stad, waiw. Lublin.

Rozans, Fr. dorp, dep. Op. Alpen.

Rozdialowitz, Boh. vlek, kr. Bunzlau.

Rozdol, Galic. vlek, kreits Stry.

Rozelle, Fr. riv., dep. Op. Vienne.

Rozemarijn Eilanden, Austr. eil., aan de W. kust van Nieuw Holland, bij Dampiers archipel.

Rozestwensk, zie Roschestwensk.

Roznawa, zie Rosenau.

Roznaw, Oostenr. vlek in Moravië, met 2300 inw.

Rozniatow, Galic. vlek, kreits Stry.

Roznow, Morav. dorp, kreits Prerau.

Roznyo-Banya, zie Rosenau.

Rozprza, Pool. stadje, waiw. Kalisch.

Rozwadow, Galic. vlek, kreits Rzeszow.

Rozwalda, Boh. D., kreits Czaslau.

Rshew Wladimirow, Rus. kreits, gouv. Twer, tusschen 50. 40. en 51. 45. L. en 56. 3. en 56. 59. N. B., met 76,450 inw., deels vlak, deels hoog en droog, en door de Wolga, de Tud, de Sitschki, Malaja, Roscha en Beluso en vele meren bespoeld, met groote bosschen, zaagmolens, weiden, moeijelijken landbouw, veel veeteelt, visscherij en scheepvaart. 2. Hoofdstad, aan de Wolga, met 12 kerken, 7,330 inw., kaarsenfabr., spinnerijen en handel in koren, hennep, vlas en levensmiddelen, benevens veel scheepvaart en jaarmarkten. 52. 14. L. L. en 56. 10. N. B.

Ru, zie Aru.

Rua, Rus. Aziat. riv. in Imirethi. 2. Zie Rewah.

Ruabon, Eng. dorp in N. Wallis, gr. Denby, met 1140 inw.

Ruad, Perz. stad, prov. Mazenderan. 2. Zie Rouad.

Ruahuga, zie Hahuga.

Ruail, Schot. riv., gr. Argyle.

Ruan (groot en klein), Eng. D., gr. Cornwallis.

Ruanelli, dal op het eil. Ceylon, tusschen 7. en 8. N. B. met edele steenen.

Ruanes, Spaan. D., prov. Estremadura.

Ruar, Zweed. gebergte Jamtlands-län.

Ruardean, Eng. D., gr. Gloucester.

Ruardnamurchan, Schot. kaap, gr. Argyle, op 56. 58. N. B.

RUAS, Arab. stad, lands. Yemen.

RUATAN, Z. Amer. eil. in de baai van Honduras, door de natuur versterkt, met eene naauwe haven, welke echter 500 schepen kan bevatten. 20. 7. L. en 16. 20. N. B.

RUBATSU, Turk. riv., prov. Wan.

RUBAL, Spaan. riviertak van de Minho, prov. Gallicië.

RUBENACH, Pruis. dorp, regdst. Coblentz, met 800 inw.

RUBERZLAW, Schot. D., gr. Roxburgh.

RUBIAL, Spaan. riv., prov. Toledo.

RUBIAN, Spaan. vlek, prov. Galliciё.

RUBIANA, Sard. vlek in Piëmont, prov. Susa, met 2800 inw.

RUBICON, kleine riv., die bij de oude Romeinen als grens van Italië werd aangemerkt, tegenwoordig *Luso* genaamd. Zij valt bij Rimini in de Adriatische zee.

RUBIERA, vlek in Modena; 1950 inw.

RUBIN of *Roboan*, klein eil. aan den ingang der Roode zee.

RUBINSK, Rus. stadje, gouv. Jaroslaw, met 2200 inw. en fabr.

RUBIO, kaap aan de N. W. kust van het eil. Ivica. 19. 7. L. en 39. 5. N. B. 2. Z. Amer. riv. van Venezuëla, valt in de golf van Venezuela. 3. Kleine Z. Amer. riv. in Buenos Ayres, prov. Tucuman, die in de Paraguay valt.

RUBLAND, Illyr. dorp, kreits Villach, met eene loodmijn.

RUBLEWKA, Rus. dorp in de Slobodische Ukraine.

RUBNICA, Rus. vlek, gouv. Podoliё.

RUBNIZA, Rus. riv., gouv. Orel.

RUBICS, Turk. vlek, sands. Egribos.

RUCA, kleine Z. Amer. riv. van Venezuëla, die bij Coro ontspringt, en in zee valt.

RUCHIL, Schot. riv., gr. Perth.

RUCHOW, dorp in Mecklenburg Schwerin, ambt Sternberg.

RUCHSEN, Wurt. dorp, Neckarkreits.

RUCK, Bad. gebergte, Seekreits. 2. Zie Blaubeuren.

RUCKENRODE, Keur-Hes. heerl., prov. Neder Hessen.

RÜCKERS, Keur-Hes. dorp, groot hert. Fulda.

RUCKERSDORF, Pruis. dorp, regdst. Liegnitz, met 1000 inw. 2. Zie Radafalva.

RUCKERTS, Pruis. D., regdst. Breslau.

RUCKINGEN, Keur-Hes. dorp, vorst. Isenburg.

RUCUE, kleine riv. op het eil. Laxa in Chili, welke in de riv. Laxa valt.

RUD, distr. in Afghanistan, lands. Khorassan, met veel vruchten.

RUDA, Pruis. dorp, regdst. Oppeln. 2. Zevenb. dorp, kom. Zarand, met goudgroeven. 3. Pool. dorp, waiw. Masoviё. 4. Pool. dorp, waiw. Sandomir.

RUDA WOLSKI, Pool. dorp, waiw. Sandomir.

RUDANAY, klein eil. aan de W. kust van het eil. Mull.

RUDAU, Pruis. dorp, regdst. Koningsbergen.

RUDAYRAYAGA, O. Ind. vlek, prov. Serinagur .96. 41. L. 30. 19. B.

RUDA ROZANIECKA, Galicisch dorp, kreits Zolkiew, met ijzermijnen

RUDAR, volksstam in Walachiё, tot de Zigeuners behoorende.

RUDBAL, Perz. riv., prov. Fars.

RUDBAR, Rus. distr., gouv. Schirwan, vruchtbaar en wel van water voorzien, en door Armeniërs en joden bewoond, die rijst- en korenbouw en zijdeteelt hebben. De hoofdst. is Rudbar. 3. Perz. distr., prov. Ghilan, met de hoofdstad van dien naam, aan de Sefidrud. 4. Perz. bergpas, prov. Ghilan.

RUDFIELD, Noorw. gebergte, stift Drontheim.

RUDDINGTON, Eng. dorp, gr. Nottingham, met 1000 inw.

RUDEN, Zwits. vlek, kanton Wallis.

RUDENSHAUSEN, Beij. vlek, Neder Mainkreits.

RUDERETSHOFEN, Beij. dorp, Op. Donaukreits, landger. Oberdorf.

RUDERSBERG, Wurt. vlek, Jaxtkreits.

RUDERSDORF, Pruis. dorp, regdst. Potsdam.

RUDESHEIM, Nassausch ambt, aan den Rijn, met 10,000 inw. 2. Vlek aldaar, met 2050 inw. en den bekenden heerlijken Rijnschen wijn.

RUDDESVOORDE, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen, arr. Brugge; 2600 inw.

RUDGELEY, Eng. dorp, gr. Stafford.

RUDGWIGK, Eng. dorp, gr. Sussex.

RUDHAM (OOST EN WEST), 2 Eng. dorpen, gr. Norfolk.

RUDHAN, Perz. stad van Kerman; 20 mijlen N. W. van Kerman. *

RUDHEATH, Eng. buurt, gr. Ches.

RUDIG, Boh. stadje, kreits Saatz.

RUDIGERSHEIM, zie Rudingsheim.

RUDIGHEIM, Keur-Hes. dorp, gr. Hanau, met 600 inw.

RUDINGSHAIN, groot hert. Hes. dorp in Opper Hessen, met 750 inw.

RUDINGSHAUSEN, groot hert. Hes., dorp in Opper Hessen, met 600 inw.

RUDORD, zie Rodosdschig.

RUDKA, Rus. vlek, prov. Bialystok.

RUDKI, Galic. vlek, kreits Sambor.

RUDKIÖPING, Deen. stad op de W. zijde van 't eil. Langeland, met 1200 inw., korenhandel en scheepvaart.

RUDLAN, Eng. kerspel van Wallis, gr. Flint.

RUDLAND of *Ridland*, Eng. riv., gr. Northumberland.

RUDLIDGE, hoofdplaats van het gr. Grainger, in de N. Amer.prov.Tennessee.

RUDLINGEN, Zwits. dorp, kanton Schaffhausen.

RUDMATAN, riv. in Afghanistan, lands. Khorasan.

RUDOC-BANJA, Hong. dorp, kom. Borsod.

RUDNA, Rus. riv. in Nishegorod, valt in de Alatyr. 2. Rus. riv., gouv. Kasan. 3. R. of *Rudnik*, Hong. dorp, kom. Gömör, met ijzermijnen.

RUDNIK, Galic. vlek, kreits Rzeszow. 2. Turk. vlek in Romanië, sands. Semendria, tusschen bergen.

RUDNITZA, Rus. riv., gouv. Mohilew.

RUDOC-BANJA, Hong. D., kom. Borsod.

RUDOLPHSSTAD of *Rudolfowerniesto*, Boh. vlek, kreits Budweis, met 800 inw.

RUDOLPHSTEIN, Beij. dorp, Opper Mainkreits.

RUDOLPHSWERTH, zie Neustädtl.

RUDOLSTADT of *Rudelstad*, Pruis. stadje, regdst. Liegnitz, met 1250 inw., koper- en zilvermijnen, zaagmolens, enz. 2. Heerlijkheid in Schwarzburg - Rudolstadt, of het deel der Rudolstadter linie. 3. Ambt aldaar, aan de Saale, met 3 steden en 30 dorpen. 4. Hoofdstad van het geheele vorst., residentie van den vorst en der hooge regeringscollegiën, aan de Saale, waarover eene steenen brug ligt, met muren, 4 poorten, het slot *Ludwigsburg*, met een kabinet van naturaliën en het kasteel *Heidecksburg*, de verblijfplaats van den vorst, met eene bibliotheek, kabinet van schilderijen en oudheden, 2 kerken, een gymnasium, een godgeleerd seminarium, burgerschool, weeshuis, armenhuis en 4,200 inw., die van het hof en deszelfs gevolg, laken- en flanelweverijen, brouwerijen, branderijen, looijerijen, handwerken en handel bestaan, en 5 jaar- en eene weekmarkt hebben. De omtrek is zeer schoon. 29. L. 50. 44. N. B.

RUDRAPAYAGA, O. Ind. bedevaartpl., prov. Serinagur. 96. 48. L. en 30. 19. N. B.

RUDRAPURA, O. Ind. stad, prov. Delhi.

RUDSCHIRD, Perz. D., prov. Kiurdistan.

RUDSKOGA, Zweed. vlek, Karlstadt-län.

RUDSTEDT (GRESSEN), dorp in Saksen-Weimar, vorst. Eisenach.

RYDSTERP, N. Amer. dorp, prov. N. Carolina, gr. Moore.

RUDUKETTA, Eng. vesting in de O. Ind. prov. Madras

RUDWESKOE, Rus. vlek, gouv. Tula.

RUE, tak der Fr. riv. Dordogne, dep. Cantal. 2. Fr. stadje, dep. Somme, arr. Abbeville, met 1350 inw. 3. R. of *Ruw*, Zwits. stadje, kanton Freyburg.

RUEDA, Spaan. stad, prov. Valladolid.

RUEDERBACH, Fr. stad, dep. Bov. Rijn.

RUEDOCK, Eng. riv. in Wallis, gr. Merioneth.

RUEGLIO, Sard. dorp in Piëmont.

RUEL, Fr. vlek, dep. Seine en Oise, arr. Versailles, met 3000 inw.

RUELLE, Fr. stad, dep. Charente, met groote geschutgieterijen.

RUEN, zie Rhuen.

RUENGAER, stam der Kaffers, in het binnenland van Afrika.

RUENGAS, zie Ruengaer.

RUENGURRA, O. Ind. stad, prov. Allahabad.

RUESTENHART, Fr. stadje, dep. Boven Rijn.

RUETTE, Nederl. dorp, gr. hert. Luxemburg, arr. Neufchatel; 650 inw.

RUF (ST.), zie Valencia.

RUFASA, Spaan. vlek, prov. Valencia, met 5000 inw.

RUFAS MÉANZE, Afr. stad in Abyssinië, in Midra Bahr.

RUFFACH, zie Rouffach.

RUFFEC, Fr. arr., dep. Charente, dat op $17\frac{1}{4}$ V. M., in 4 kantons 51,250 inw. bevat. 2. Hoofdstad van dit arr., aan de kleine riv. Léain, met 2200 inw. en smederijen.

RUFFIBERG, Zwits. berg, kanton Schwyz, waarvan een deel in 1806 in het dal stortte, en daardoor de dorpen Goldau, Bissingen en Lowerz verwoestte, waarbij 500 menschen omkwamen.

RUFFIEUX, Sard. D., vorst. Savoije.

RUFFIGNÉ, Fr. stadje, dep. Ned. Loire.

RUFFISQUE, zie Rufisco.

RUFFORD, Eng. kerspel, gr. Nottingham. 2. R. of *Rufforth*, Eng. dorp, gr. York.

RUFF'S GEBERGTE, gebergte in de N. Amer. prov. Z. Carolina, distr. Lexington.

RUFFUVILLE, Fr. vlek, dep. Kanaal.

RUFIA of *Rafeo*, riv. op Morea, die tegenover het eil. Zante in zee valt; de *Alpheus* der ouden.

RUFISCO, Afr. riv. in Senegambië, aan de Groene kaap. 2. R. of *Rio Fresco*, Afr. dorp in Midden Senegambië, tegenover het eil. Goree.

RUFUS, N. Amer. riv., N. W. gebied, in de Chippeway vallende.

RÜGARD, eene der grootste hoogten op het Pruis. eil. Rugen, regdst. Straalsond, met schoone gezigten.

RUGBY, Eng. vlek, gr. Warwick, met

met 1800 inw.

RUGEN, Pruis. eil., gouv. Straalsond, het grootste van al de eil., die tot Duitschland behooren, bevat op 17 V. M. 27,900 inw.; doch waarschijnlijk is in de middeleeuwen wel de helft van hetzelve vernietigd. Het wordt door een kanaal, dat ¼ mijl breed is, van het vaste land gescheiden, is zeer onregelmatig van gedaante, en heeft vele landtongen. Ten N. W. is eene diepe golf, welke een dubbel schiereil. vormt; terwijl het schiereil. Jasmund, door eenen wal van vuursteen- en porfierbergen met hetzelve zamenhangt. Ten N. O. heeft het een groot bosch, de Stubbenitz, met een merkwaardig gedenkteeken van den Heidenschen godsdienst, het Borg of Zwarte meer en de beroemde *Stubbenkammer*, een hoog krijtgebergte, welks hoogste top de Koningsstoel genoemd wordt. Aan het schiereil. Jasmund zijn vele dammen, door de golf Trompenwijk gevormd, en het schiereil. Wittow, waarop kaap Arkona, op 45. 40. N. B., de Noordelijkste punt van Duitschland ligt. Ten Z. O. van het eigenlijk Rugen is het schiereil. Monkgoed; ten Z. is het schiereil. Zudar. Het land is veel vruchtbaarder dan het vaste land; ook zijn er Hunnen bedden. De uitvoer bestaat in: koren en vee. Tot hetzelve behooren de eil. Hiddensee en Ummanz. De hoofdstad is Bergen. 2. Rus. stad, gouv. Esthland.

RUGENBERGE, dorp in 't gebied der vrije stad Hamburg.

RÜGENWALDE, Pruis. stad, regdst. Cöslin, hoofdplaats van den kr. Schlawe-Pollnow, met 2 poorten, 2 voorsteden en 3,250 inw., haven, eene zeildoek- en linnenfabr., scheepstimmerwerven, branderijen en handel.

RUGGA, dorp van Tunis in N. Afrika.

RUGGED ISLE, klein eil. bij de Z.kust van Ierland, gr. Cork. 8. 44. L. 51. 30. N. B.

RUGGEL, dorp in Lichtenstein, heerl. Schellenberg.

RUGIS-ALTORF, zie Altorf.

RUGLAN, Schot. stadje, gr. Clydesdale.

RUGLES, Fr. vlek, dep. Eure, arr. Evreux, aan de Rille, met 1550 inw.

RUGSCHABE, Aziat. vlek in Circassië, distr. Karak.

RUHAN, O. Ind. distr., prov. Nepaul.

RUHDEN, of *Rüden*, Pruis eil., regdst. Straalsond, met de eil. Oehe en Oie, de Wolgaster reede besluitende. Het heeft ijzer en het visschers dorp Katen.

RULA of *die Ruhl*, Saks. Weim. vlek, kreits Eisenach, in een smal, door zeven bergen omringd dal, aan de Muhl, die haar in twee deelen verdeelt, waarvan de grootste helft tot Saksen-Gotha behoort. de kleinste helft heeft 1060 inw., die veel eigendommelijks en zeer vele fabr. van pijpenkoppen, ijzerwaren, wollen handschoenen, kousen, enz. hebben, met welke waren zij rondreizen. 2. Het andere gedeelte des dorps in Saksen-Gotha, ambt Teneberg, met 1470 inw. Een deel hiervan behoort tot het ambt Thal.

RUHLAND, of *Ruland*, Pruis. stad, regdst. Frankfort, met 1050 inw.

RUHLKIRCHEN, Keur-Hes. dorp, vorst. Fritzlar.

RUHLOW, dorp in Mecklenburg-Strelitz, ambt Stargard.

RUHMANNSFELDEN, Beij. dorp, Ned. Donaukreits, met 650 inw.

RUHME, Han. riv., vorst. Calenberg.

RUHMSPRINGE, Han. dorpje, vorst. Grubenhagen, met 550 inw.

RÜHN, Mecklenb. ambt en dorp, vorst. Schwerin.

RUHMSPRINGE, Han. dorp, vorst. Grübenhagen, met 600 inw.

RUHNOE, Rus. eil. der Oostzee, gouv. Lijfland.

RUHR, zie Roer.

RUHRORT, Pruis. stadje, regdst. Kleef, aan den mond der Roer in den Rijn, met 1450 inw., fabr. van wollen stoffen, scheepsbouw en verzending.

RUIB, klein O. Ind. eil. in de Stille Zuidzee; 6 mijlen van Waygioe. 148. 6. L. en 8. 4. N. B.

RUIGEWEIDE, Nederl. buurt, prov. en arr. Utrecht, niet ver van Linschoten, en met de Langeweide 400 inw.

RUIGENHIL, Nederl. polder, aan het Hollandsch diep, met de Willemstad.

RUIGENPLAAT, Nederl. eil. in den mond der Dintel, prov. N. Braband, arr. Breda.

RUIGBROEK, zie Wijngaarden.

RUIGEZAND, Nederl. polder, prov. en kwart. Groningen, gemeente Oldenhove, aan den linker oever van de Hunse of het Rietdiep, met ruim 100 inw. Deze vruchtbare landtong werd in 1794, door de gebroeders FEENSTA, tegen het geweld der zee, door omdijking beschut.

RUIGLIO, Sard. stadje, vorst. Piëmont, met 2000 inw.

RUINEN, Nederl. dorp, prov. Drenthe, aan de Walbeek, met de omliggende buurten Pessen, Echten en Ansen 1300 inw. tellende, die van den landbouw bestaan.

RUINERWOLD, Nederl. heerl., prov. Drenthe, met 550 inw.

RUINES, Fr. vlek, dep. Cantal.
RUISBROEK, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, arr. Brussel, met 450 inw. 2. Nederl. dorp, prov. Antwerpen, arr. Mechelen, met 1500 inw.
RUISLIP, Eng. dorp, gr. Middlesex.
RUISPERI, Rus. vlek en vesting, prov. Georgië, aan de Turdo.
RUISSELEDE, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen, arr. Brugge, met 5,300 inw.
RUISSI, Rus. dorp, prov. Georgië, aan het kanaal der Lachwi.
RUITENBROEK, Han. dorp, vorst. Osnabrug.
RUJA, Turk. vlek in Romanië, sands. Tripolitza, met eene haven.
RUIE, Nederl. riv., prov. N. Braband, distr. Eindhoven.
RULE, Schot. riv., gr. Roxburg, valt bij Manslees in de Teviot.
RULLE, Han. dorp, vorst. Osnabrug.
RULLE, Nederl. dorp, gr. hert. Luxemburg, arr. Neufchatel, met 950 inw.
RULLY, Fr. dorp, dep. Saône en Loire, arr. Chalons, met 1260 inw.
RÜLZHEIM, Beij. dorp, Rijnkreits.
RUM, Schot. eil. der Hebriden, 1½ V. M. groot, onvruchtbaar en rotsig, met 600 inw., die op dit eil., waar niets dan eenig gras groeit, kommerlijk leven. Er zijn veel agaat- en andere steenen. 2. Hong. vlek, kom. Eisenburg. 3. Tak van den Mississippi in N. Amer. 4. Zie Siwas.
RUM KEY, een der W. Ind. Bahama eil.
RUM RIVER, N. Amer. riv., valt in den Mississippi.
RUMA, Slavon. vlek, kom. Syrmië.
RUMAL, Rus. vlek, gouv. Finland.
RUMANSFELDEN, Beij. dorp, Neder Donaukreits, aan de Desnach; 700 inw.
RUMBALDSWICH, Eng. dorp, gr. Sussex.
RUMBEKE, Nederl. vlek, prov. W. Vlaanderen, arr. Kortrijk; 6,250 inw.
RUMBLE, een der kleine Schetlandsche eil. 16. 50. L. en 60 N. B.
RUMBO, O. Ind. rijk op 't schiereil. Malakka.
RUMBURG, Boh. stad, kreits Leutmeritz, met 2670 inw., fabr. van laken, hoeden, katoen en linnen.
RUMBURGH, Eng. dorp, gr. Suffolk.
RUME, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Doornik, met 2250 inw.
RUMELIË, zie Romanië.
RUMENWELLE, vlek op het O. Ind. eil. Ceylon.
RUMFORD, zie Romford. 2. N. Amer. vlek, prov. New Hampshire, tegenwoordig *Concord* genoemd. 3. N. Amer. vlek, prov. Maine, gr. Oxford, met 650 inw. 4. N Amer. riv., prov. Massachusetts. 5. R. *Academy*, N. Amer. dorp, prov. Virginia, gr. King William.
RUMICHACA, Z. Amer. riv. in Quito, prov. Pastos, valt in de Patia.
RUMIGNY, Fr. stadje, dep. Ardennes.
RUM-ILI, zie Romanië.
RUMILI-HISSAR en KEVAK, 2 Eur. kasteelen die den Bosphorus verdedigen.
RUMILLY, Sard. stad in Savoije, prov. Chambery, met een gymnasium, 5,040 inw. en handel. 2. Fr. dorpje, dep. Pas-de-Calais., arr. Montreuil; 870 inw.
RUMILLIES, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Doornik, met 500 inw.
RUMINAVI, hooge Z. Amer. vulkaan in Quito. o. 28. Z. B.
RÜMLANG, Zwits. D., kanton Zürich.
RUMMEL, N. Afr. riv. van Algiers, valt in de Wed el Kibeer.
RUMMELSBACH, Pruis. dorp, regdst. Trier, kreits Saarlouis.
RUMMELSBERG, Pruis. berg, regdst. Breslau, met marmer- en gipsgroeven.
RUMMELSBURG, Prus. kreits, regdst. Cöslin, bevat op 20½ V. M., 12,250 inw., zeer eenzaam, en slechts door de kleine riv. de Wippert, en Stednitz bespoeld, met vele kleine meren en moerassen, meestal heide, en slechts weinig rogge, boekweit en schapen opleveren de. 2. Hoofdstad aan de Stednitz, met 1700 inw. en lakenweverij. 3. Pruis. plaats, regdst. Potsdam.
RUMMEN, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, arr Leuven, met 820 inw.
RUMNEY, N. Amer. vlek, prov. New Hampshire, gr. Grafton, met 760 inw. 2. Eng. dorp, gr. Monmouth, aan de Rumny.
RUMONT, Fr. stad, dep. Seine en Marne.
RUMPAH, O. Ind. stad der N. Circars.
RUMPENHEIM, Keur-Hes. dorp, gr. Hanau, ambt Büchenthal, met 330 inw.
RUMPOOR, O. Ind. stad, prov. Orissa.
RUMPST, Nederl. dorp, prov. en arr. Antwerpen, met 2000 inw.
RUMSEY, Eng. vlek, gr. Hamp, aan de Thees, met 4,300 inw.
RUMULHÜE, Z. Amer. riv. van Chili, die in de Cauten valt.
RUMWOOD, Eng. D., gr. Nottingham.
RUN, groot zoutmoeras in Indië, hetwelk aan de N. grenzen van Guzeratte sluit, en met de golf van Cutch gemeenschap heeft. De geheele oppervlakte beslaat 366 V. M., en wordt in den regentijd een zoutmeer. Tegenwoordig heeft het op vele plaatsen goede weiden, die voor het vee gebruikt worden. Op de hoogten zijn eenige dorpen en buurten.
RUNA, Dalmat. vlek, kreits Ragusa.

RUNACHUSAN, klein Schot. eil. 12. 42. L. en 58. 13. N. B.

RUNALA, O. Ind. stad der Mahratten, prov. Khandesh. 92. 6. L. 21. 17. N. B.

RUNAWAY BAY, baai aan de N. W. kust van het W. Ind. eil. Antigua.

RUNCORN, Eng. vlek, gr. Chesshire, met 2060 inw. en levendigen handel.

RUNDA, O. Ind. stad, prov. Khandesh, den Mahratten behoorende. 89. 20. L. en 20. 54. N. B.

RÜNDEROTH, Pruis. D., regdst. Keulen.

RUNGARA, O. Ind. stad, prov. Bejapore.

RUNGAWUM, O. Ind. riv., prov. Khandesh.

RUNGEN, Pruis. dorp, regdst. Breslau.

RUNGPOOR, O. Ind. distr. in Bengalen, op 345 V. M., 2,735,000 inw. bevattende, door de Brahmapoetra, de Teestah, Mohananda, Carataya, Manas, Chonkosh, Durlah, Gudadhar, Rutaayi, Nagor, Gharamana, enz. bespoeld, ten O. bosch- en bergachtig, ten N. O. met eenige kleine meren, en ten W. vruchtbaar. De voornaamste voortbr. zijn: tabak, betel, indigo, kokosnoten, bamboes, moerbeziën, galnoten en zijde Er zijn veel elefanten, rhinocerossen, apen, mungo's, zwarte beeren en zeer groote tijgers. Eenige inw. leiden op de bergen een zwervend leven, en bestaan meestal van den roof. 2. Hoofdstad van voorn. distr., uit 4 dorpen bestaande, goed gebouwd, met 10 magazijnen, 7 pagoden, 3 openbare tempels, 2 monumenten voor Mahomedaansche heiligen, 6 moskeën, 3000 huizen en 15 à 20,000 inw., die eenen aanzienlijken handel op Boetan, Assem en Calcutta drijven. 106. 56. L. en 25. 43. N. B. 3. O. Ind. sterkte, die Gergong, de voormalige hoofdstad van Assam, verdedigt. Zij is op een eil. gelegen, terwijl de brug, die tot dezelve geleidt, een bewijs van de bekwaamheid der vroegere Bengaalsche kunstenaars. oplevert. 112. 26. L. 26. 55. N. B.

RUNGUMAAI, O. Ind. stad, prov. Hyderabad.

RUNHALL, Eng. dorp, gr. Norfolk.

RUNHAM, Eng. dorp, gr. Norfolk.

RUNKEL, Nas. ambt, aan de Lahn, met 10,150 inw, landbouw en veeteelt. 2. Stad en hoofdpl. van het ambt, aan de Lahn, met een kasteel, 2 kerken, 800 inw en linnenweverijen.

RUNKELEN, Nederl. dorpje, prov. Limburg, arr. Hasselt, met 200 inw.

RUNKHORN, Eng. dorp in Cheshire.

RUNNINGWATER, tak van de N. Amer. riv. Missouri, prov. Missouri.

RUNNO, Zweed. vlek, Kalmar-län.

RUNNODE, O. Ind. stad, prov. Malwah, den Mahratten behoorende 96. 1. L. en 25. 7. N. B.

RUNNYMEDE, Eng. veld, 2 mijlen O. van Windsor in 't gr. Surry, waar in Junij 1215 de *magna charta* en *charta de foresta* geteekend werden.

RUNOC, klein Rus. eil., midden in de golf van Riga, met goede aarde bedekt, en koren en moesgroenten, en weiden voor rundvee en schapen opleverende. Er is veel visscherij. 40. 54. L. 57. 47. N. B.

RUNPOOR, O. Ind. distr., prov. Orissa.

RUNSALA, Rus. eil., gouv. Finland.

RUNSWICK, Eng. dorp, gr. York.

RUNSTEN, Zweed. dorp, Kalmar-län.

RUNTHWATE, Eng. dorp, W. Moreland.

RUNTEN, Eng. vlek, gr. Norfolk.

RUNTSVILLE, N. Amer. vlek, prov. N. Carolina, gr. Surry.

RUNTUNA, Zweed. D., Nykioping-län.

RUNWELL, 2 Eng. dorpen, gr. Essex en Somerset.

RUNWICH, Eng. dorp, gr. Gloucester.

RUOLE, vlek in het hert. Modena.

RUOTSALAIM, Rus. meer, gouv. Finland.

RUP, zie Onlik.

RUPET, O. Ind. eil., bij Sumatra.

RUPAU, Boh. vlek, kreits Klattau.

RUPEL, Nederl. riv., prov. Antwerpen, welke uit de vereeniging van de Dyle, de Groote en Kleine Nethe, bij Rumpst ontstaat, door een kanaal met de Senne gemeenschap heeft, en bij Rupelmonde in de Schelde valt.

RUPELMONDE, Nederl. stadje, prov. O. Vlaanderen, arr. Dendermonde, aan de mond der Rupel in de Schelde, over welke hier een veer is. Zij heeft veel verzending van goederen, die langs de Schelde komen, naar Mechelen, Lier, Leuven, enz., en 2,150 inw. Geboorteplaats van MERCATOR.

RUPERSDORF, zie Hohenrupersdorf.

RUPERSTHAL, Oostenr. dorp, viert. onder den Mannhartsberg.

RUPERT, N. Amer. vlek, prov. Vermont, gr. Bennington, met 1630 inw.

RUPERT'S BAY, baai en haven aan de W. kust van het W. Ind. eil. Dominica. 316. 28. L. en 15. 40. N. B.

RUPERTSBURG, Hes. dorp, prov. Opper Hessen, met 600 inw.

RUPERT'S FERT, sterkte aan de W. kust van het eil. Barbados.

RUPERT'S HEAD, kaap aan de W. kust van het W. Ind. eil. Dominica.

316. 37. L. 15. 41. N. B.
RUPERT'S ISLAND, klein eil. in de straat Magellaan; 1 mijl Z. van Point Passage.
RUPERT'S RIVER, riv. in N. Amer., die uit het meer Mistasin komt en in James baai valt.
RUPPERSDORF, Saks. dorp, prov. Lausitz, met 1260 inw. 2. Boh. dorp, kreits Bunzlau. 3. Dorp in het vorst. Reusz Lobenstein.
RUPPERTEROD, gr. hert. Hes. dorp, vorst. Opper Hessen, met 700 inw.
RUPPERTSHAUSEN, Beij. dorp, Ned. Mainkreits.
RUPIN, Pool. stadje, waiw. Plock.
RUPIT, Spaan. vlek, prov. Catalonië.
RUPNAGUR, O. Ind. stad der Mahratten, prov. Ajmeer. 92. 51. L. 27. N. B. valt. 298. 59. L. en 51. 28. N. B.
RUPPERTSHOFEN, Wurt. dorp, Donaukreits. 2. Nas. dorp, ambt Neustätten.
RUPPICHTERODT, Pruis. dorp, regdst. Keulen, met 200 inw. en een kruidmolen.
RUPPIN, zie Alt en Neu Ruppin.
RUPPINER KANAAL, kanaal in het Pruis. regdst. Potsdam, dat den Rhin met den Havel vereënigt.
RUPRECHT (ST.), Oostenr. dorp in Stiermarken, kreits Grätz; met 860 inw.
RUPT DE MAIDOU, tak van de riv. Moesel, in het Fr. dep. Meurte.
RURIKKETEN, Austr. groep eil., ongeveer 25 m. Z. W. van de Schadelijke eil. van ROGGEVEEN, in het gezigt der door COOK gevondene Palliser eilanden. KOTZEBUE noemde dezelve naar zijn schip, en zag er noch kokosboomen, noch inwoners. Dezelve liggen gemiddeld op 15. 12. Z. B. en 223. 50. L.
RURICK'S ARCHIPEL, zie Rurikketen.
RURUKS, volksstam in Macedonië, van de Turkomannen afkomstig.
RUS, berg in Yemen in Arabië. 2. Spaan. riv., prov. Cuença.
RUSA, Rus. kreits, gouv. Moskou, op 35 V. M. 52,650 inw. tellende, meestal vlak, zand- en steenachtig, met weinig koren, maar goed hout en veel weiden; door de Moskwa, Rusa en Oserka, en de meren Trostenskoe, Kosanowskoe en Glubakoe bespoeld. Landbouw, veeteelt en boschwezen zijn de hoofdtakken van bestaan; verder fabr. van zijden stoffen en laken, zaagmolens, tigchelövens, enz. 2. Hoofdstad van dezen kreits, aan de Rusa, met eene vesting, 5 kerken, eene volksschool, 2 magazijnen en 2400 inw., die looijerijen en handel in koren, vlas en huiden en twee jaarmarkten hebben. 3. Riv. in de Rus. gouv. Moskou, Riasan, enz.
RUSCH, Turk. vlek, lands. Walachië.
RUSCHBERG, dorp in Saksen-Coburg.
RUSCHENDORF, Pruis. dorp, regdst. Mariënwerder.
RUSCHINDWITZ, Pruis. dorp, regdst. Oppeln.
RUSCHLIKON, Zwits. dorp, kanton Zurich.
RUSCHTSCHUK, zie Orostschuk.
RUSCHY DE WEDIA of *Ruschveda*, Turk. vlek in Walachië, met 4 kerken.
RUSCIUD, Perz. riv., die in de golf van Perzië valt; 16 m. W. van Ormus.
RUSCO, een der Sorlings eil.
RUSCOMBE, Eng. dorp in Berkshire.
RUSCHUK of *Rusdschuk*, Turk. stad, sands. Nikopoli, aan den Donau, de zetel van eenen Griekschen aartsbisschop, met muren, groote voorsteden, een kasteel, 9 moskeën, verscheidene grieksche en armenische kerken, en 30,300 inw., die fabr. van linnen, wollen stoffen, laken, leder en zijden stoffen, tabakskerverijen, katoen- en moesselin-weverijen, looijerijen, enz. hebben, en eenen aanzienlijken handel en scheepvaart op den Donau drijven. 43. 51. N. B.
RUSEZA, Rus. riv., gouv. Moskou.
RUSH (THE), zandbank aan de Ier. kust, gr. Westford. 2. N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië. 3. R. *Creek*, N. Amer. vlek aldaar, prov. Ohio, gr. Fairfield, met 620 inw.
RUSHA, klein eil. bij de W. kust van Schotland. 15. 26. L. en 58. N. B.
RUSHALL, Eng. kerspel, gr. Norfolk. 2. Vlek aldaar, gr. Stafford. 3. Eng. vlek, gr. Wilt.
RUSHBROOK, Eng. dorp, gr. Suffolk.
RUSHBURY, Eng. kerspel, gr. Salop.
RUSH CARACH, Eng. D., gr. Cornwallis.
RUSHCROW, Eng. dorp, gr. Cornwallis.
RUSHDEN, Eng. kerspel, gr. Hertford.
RUSHDEN, Eng. D., gr. Northampton.
RUCHEORE, Eng. buurt, gr. Norfolk. 2. N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. Aleghany.
RUSHFORD, Eng. dorp, gr. York.
RUSHLAND, Eng. buurt in Lancashire.
RUSHMERE, Eng. dorp, gr. Suffolk.
RUSHOCK, Eng. kerspel, gr. Worcester.
RUSHTON ALL SAINTS AND ST. PETERS, 2 vereënigde Eng. kerspelen, gr. Northampton.
RUSHTON ST. JAMES, Eng. dorp, gr. Stafford, met 950 inw.
RUSHTON SPENDER, Eng. dorp, gr. Stafford, met 750 inw.
RUSHTON, vier Eng. dorpen; twee in Cheshire en 2 in Dorset.
RUSHULME, Eng. D., gr. Lancaster.
RUSHY FIORD, Eng. buurt, gr. Durham.

RUSI, tak der riv. Cosat, in de O. Ind. prov. Nepaul.

RUSK (AL), Perz. dorp in Kiurdistan; 6 mijlen Z. O. van Amadieh.

RUSKAJA, Rus. vlek, gouv. Finland.

RUS KO, Rus. dorp, gouv. Finland.

RUNKOLA, Rus. riv., gouv. Olonez.

RUSKINGTON, Eng. D., gr. Lincoln.

RUSKOG, Zweed. stad, prov. W. Gothland.

RUSLAND, het grootste rijk der wereld, hetwelk zich van de Oostzee en de grenzen van Duitschland en Pruissen, over het Noordelijk gedeelte van den aardbol tot aan de Behringstraat, en het schiereil. Alashka, of van 35. 40. tot 220. L. en van 39. 50. tot 78. N. B. uitstrekt, eene lengte van 3,700 en eene gemiddelde breedte van 600 uren heeft, behalve de bezittingen in Amerika, eene oppervlakte van 345,230 V. M., en dus ⅕ van de geheele oppervlakten des aardbols beslaat. In den Staats-courant van den 6 November 1824, wordt de geheele bevolking op 53,768,000 (anderen hebben 59,000,000) inw. opgegeven; terwijl zij jaarlijks met ½ millioen zielen vermeerdert. Dit uitgestrekte rijk wordt gewoonlijk in Europisch en Aziat. Rusland verdeeld, welke deelen wij afzonderlijk zullen beschouwen, en dan ook de Amerikaansche bezittingen beschrijven zullen; terwijl wij alles, wat tot het algemeen bestuur betrekking heeft, bij Europisch Rusland zullen opgeven.

RUSLAND (EUROPISCH), het Westelijk gedeelte van het voornoemde rijk, met Polen, tusschen de IJszee, Aziat. Rusland, de Zwarte zee, Turkije, Oostenrijk, Pruissen, de golf van Bothnië en Zweden, of tusschen 35. 40. en 80. 10. L. en 44. 30. en 78. N. B., en bevat, volgens de jongste berigten, op 72,862 V. M., 44,118,600 inw. Het is grootendeels een zeer vlak land, dat geenen anderen aanzienlijken bergrug heeft, dan het Uralisch gebergte, op de grenzen tegen Azië, en dat tot op Nova Zembla doordringt en Zuidwaarts, van de riv. Tawda tot de Mias, het Wercho-turisch gebergte heet. Verder in het N. W. een deel van het groote Scandinavische, en in het Z. W. het Karpatische gebergte, met eenige bergen op Taurië. De binnenlandsche bergen zijn meestal van eene matige hoogte. Men kan het land, met betrekking tot deszelfs gesteldheid, in vier groote deelen verdeelen, als: *a. de Poolstreken*, boven 67. N. B., waar bijna alle groei ophoudt, de aarde steeds met sneeuw en ijs bedekt is, en slechts kreupelhout en mos voorkomt. *b. De koude streken*, tot 57. N. B., waar weinige planten voortkomen, en veel water, moeras en bosch is. *c. De gematigde streken*, tot 50. N. B., waar het land het beste bebouwd is, en vele vruchten oplevert, en *d. De warme streken*, tot 44½. N. B., waar vele woestijnen, maar ook eenige schoone vruchtbare streken (waaronder vooral het schiereil. *Taurië* behoort) gevonden worden. De voornaamste bosschen, die hier zeer menigvuldig zijn, vindt men in de gouv. Olonez, Wladimir, Smolensk en Wologda; het Wolchowkische woud of Alaunisch gebergte is een der grootste in Europa. Onder de groote woestijnen en vlakten behooren de Petschorische, de Jaroslawer, de Donsche, de Kubansche, de Azofsche, de Nogaisch-Taurische woestijnen, de Taurische vlakten, de Oczakowsche en Budschuk of Bessarabische woestijnen, en vele meer.

De voorn. wateren zijn: 1. de IJszee met de Witte zee, waarin de golven Mezen, Dwinskaja, Onegskaja en Kaadalaskaja en de eil. Kamenoe en Solowezkoe; de Tscheskajasche golf, met het eil. Kalgujew; de Karische zee met het eil. Waaigat. 2. De Oostzee, met de eil. Oesel, Dagho en de eil. van Aland, benevens de golven van Finland, van Bothnië en Riga. 3. De Zwarte zee met de zee van Azof. Tot de grootste meren behooren: de Kaspische zee, de meren Ladoga, Onega, Ilmen, Peipus, Beloje-Osero en Imandra. Kleinere zijn: het Kowda, Pya, Tropozero, Oklodnikovo, Enara, Saimen, Payanejarwi, Pyhajarwi, Werzier of Wurz, Luban, Sego, Vigo, Voilo, Kubinskoe, Sinderskoe, Voje, Seeliger, Wolga, Rostow, Tschuchloma, Iwanow, Beloje, Saasyk, Murtasa, Alebei Uin, Burnassolo, Kodschejol. Katabugo, Kagul, en tallooze meer. Van de menigvuldige rivieren, waarvan wij alleen de hoofdriv. zullen opnoemen, vallen in de IJszee, voornamelijk: de Kola, Woroja, Panoi, Kowda, Kiatm, Wig, Onega, Dwina, Mezen en Petschora. In de Oostzee: de Tornea, Kemyocki, Ulea, Pyhajocki, Kumojocki, Kymen of Kimmene, Neva, Narowa, Pernau, Aa, Duna, Heilige-Aa, Windau en Niemen. In de zee van Azof: de Kuban, Don, Berda er Salgir. In de Zwarte Zee: de Dnieper, Dniester en Donau. In de Kaspische zee, de Wolga, en in het meer Ladoga, de Swir, Wolchow en Woxa of Wuoxa. Van de onderscheidene kanalen zijn de voornaamste: het Kubenskische kanaal, het Katharina ka-

kanaal, het kanaal van Wischnei-Wolotschok, dat van Novogorod, het Ladoga, het Tichwinsche, Siassische, Maria, Onega, Swirische, Beresinische, Oginskische, Koninklijke, Felinische, en Gerardsche kanaal; benevens nog verscheidene andere. Er zijn niet veel gezondheidsbronnen; zij worden ten minsten weinig gezocht, daar de Rus meer van zijne eigene zweetbaden houdt. De voornaamste zijn in Koerland, Olonez, Tambow en Twer.

De luchtsgesteldheid is in de onderscheidene, en ver van elkander gelegene deelen dezes grooten rijks, zeer verschillend. In de Poolstreken is het zeer koud, en op Nova Zembla duurt de langste nacht ¼ jaar. In den zomer is er de hitte soms drukkend; de langste dag duurt er 17 tot 21 uren. De landen verder van het N. gelegen, hebben een zachter klimaat; doch de winter kan er zeer hevig zijn, zoo als het Fransche leger zulks in 1812 ondervond. De Zuidelijker streken hebben minder winter en langer zomer, doch veel hevige wervelwinden. De voortbr. zijn, uit het dierenrijk: paarden van onderscheidene rassen, ezels, kameelen, rundvee, (ook buffels), vele soorten van schapen, geiten, varkens, rendieren, hoenders van onderscheidene soort (ook Siberische); zeer veel wild, als: herten, rendieren, reeën, antilopen, bisons, wilde zwijnen, hazen, (ook witte), konijnen, marmotten, wolven, allerlei vossen, wilde katten, lynxen, otters, marters, fretten, hermelijnen, wezels, veel beeren (ook ijsbeeren), dassen, veelvraten, bevers, eekhorens, walrussen, zeehonden, walvisschen, dolfijnen en overblijfsels van den manmouth en van andere vóórwereldsche dieren. Allerlei soort van gevogelte, als: ganzen, hoenders, eenden, gieren, valken, arenden, raven, uilen, ijsvogels, spechten, pelikanen, meeuwen, strandloopers, snippen, leeuwerikken, enz.; schildpadden, kikvorschen, slangen en velerlei soort van zee- en riviervisch, oesters, mosselen, schelpdieren, koralen en veel insecten. Uit het plantenrijk: rogge, tarw, spelt, maïs, gerst, gierst, peulvruchten, meelbeziën, moesgroenten, boomvruchten, vooral in het Zuiden fijne vruchten, wijn, vlas, hennep, zeer veel tabak, weed, saffraan, meekrap, verw- en, zijdeplanten, hop, raapzaad, specerijen, geneeskundige planten en zeer veel hout. Uit het delfstoffelijk rijk: onderscheidene aard- en steensoorten, zout, bergölie, steenkolen, bergpik, barnsteen, zwavel, goud (thans vooral bij het Uralisch gebergte ontdekt), koper, lood, ontzettend veel ijzer, vooral in het Uralisch gebergte; bouwsteen, enz.

De bewoners van Rusland zijn Slavoniërs, waartoe de eigenlijke Russen, (zie dat Art.), de Litthauers, Letten, en Koren; - Finnen, waartoe de eigenlijke Tartaren en Nogajers; - Mongolen, waartoe de Kalmukken, - en Poollanders, waartoe de Samojeden behooren. Verder wonen er Duitschers, Zweden, Deenen, Franschen, Grieken, Armeniërs, Arnauten, Walachiërs, Bulgaren, Moldaviërs, Hongaren, Joden en Heidenen. De heerschende godsdienst is de Grieksche; verder zijn er roomschen, lutherschen, hervormden, hernhutters, doopsgezinden, armeniërs, mahomedanen, lamaïten, schamanen, of fetische aanbidders en joden, welke allen, vrijheid van godsdienst, en dezelfde burgerlijke voorregten met de heerschende kerk, genieten. De meeste Russische steden zijn sedert CATHARINA II. ontstaan, en schoon eenige zeer schoon zijn, zijn er ook nog vele, die slechts uit eenige gouvernementsgebouwen, barakken en boeren hutten bestaan. De dorpen zijn meestal klein, uit 10 tot 60 hutten bestaande, die er zeer ellendig uitzien, met houten kerken en pastorijen; schoon de woonplaatsen der Klein-Russen beter dan die der Groot-Russen zijn. De Zweden en Duitschers in Lijfland hebben ruime woningen; die der Finnen, Esthen en Letten zijn morsig; de zindelijkste zijn die der Tartaren; die der Samojeden ellendig. Er zijn in Rusland drie standen, als: 1. de *Adel*, zeer talrijk, en tot voor korten tijd, de eenigste vrije stand des rijks; sedert 1785 is dezelve in 6 klassen, als: wezenlijken, oorlogs-, robben-, buitenlandschen, betitelden en ouden adel verdeeld. 2. De *Burgers*, $\frac{1}{32}$ deel der bewoners, en 3. de *Boeren*, die in vrijen (kozakken, herders, visschers en eenige landlieden, welke jaarlijks vermeerderen) en lijfeigenen, in kroonboeren en mijn- of bergwerkboeren onderscheiden; doch die veel verminderen, en in 1825 in geheel Lijfland afgeschaft zal zijn, gelijk zulks reeds elders is geschied. De kroonboeren mogen zich vrij in de vruchtbaarste oorden van Siberië nederzetten, en genieten vele voorregten.

De middelen van bestaan zijn: vooreerst: de veeteelt. Behalve de bijzondere landlieden, zijn de Kirgizen, Kal-

Kalmukken, Mongolen, Buratten, Baschkiren, ware herdervolken, die vooral veel paarden, kameelen, rundvee, zeer aanzienlijke schapenfokkerij, geiten, varkens en gevogelte hebben; terwijl de Poolbewoners ook rendieren, en de inwoners van Siberië hierbij ook honden hebben. Verder de landbouw, vrij algemeen, doch nog op geenen hoogen trap. De mijnwerken, die bijzonder veel gewonnen hebben door de ontdekking van eene groote menigte goud bij de bergwerken, ten O. van het Uralisch gebergte, tusschen Kuschtumkoi en Nyné Tajibskoi. De visscherij, zoo in de zeeën en meren, als rivieren. De jagt, die vooral veel pelterijen, bevergeil, muskus, dons, enz. oplevert. Het boschwezen, zeer aanzienlijk, zoowel als de bijenteelt; de zijdeteelt is nog in den beginne. Verder de fabr., die eigenlijk sedert PETER I, eerst zijn begonnen te bloeijen. Behalve de oude brandewijnstokerijen, looijerijen, mattenmakerijen, oliëslagerijen, kaarsenmakerijen, zeildoekfabr. en touwbanen, hebben reeds de landlieden borstelmakerijen, terpentijn-, potasch-, zwavel-, vitriool- en salpeterziederijen, steenhouwerijen, tigchelövens, zaagmolens, fabr. van houtwaren, linnen- en wollen stoffen, verwerijen en smederijen; terwijl men in de steden fabr. vindt van linnen, zijden, katoenen en wollen stoffen, ijzerwaren, was, olie, papier, papieren behangsels, stijfsel, cichorei, lak, azijn, sterkwater, balsem, likeuren, goud en zilver passement, koper, verwen, glas, spiegels, porselein, vitriool, salmoniak, kruid en salpeter. — Het is hierbij opmerkelijk, dat de fabr., zelfs die in zijde en katoen, bijna al hunne werkstoffen in de inlandsche voortbrengsels vinden. De handel is even zeer aanzienlijk, zoowel ter zee als te land. Die ter zee is echter de voornaamste, en wordt gedreven uit 36 havens, aan de onderscheidene zeeën, waarvan St. Petersburg, Riga, Odessa en Archangel de voornaamste zijn. De handel te land is, of buitenlandsch, met Zweden, Oostenrijk, Pruissen, Duitschland, de Nederlanden, Turkije, Perzië, Bucharijë, Tartarijë en China; of verzendingshandel of binnenlandsch, met de onderscheidene gouvernementen, waarvan Moskou het middelpunt is: terwijl Orenburg, Tula, Ustjug-Welchi, Tobolsk, Jekaterinenburg, Irkutsk, enz. mede tot dé voornaamste binnenlandsche koopsteden behooren. De handel wordt, grootendeels, hoewel niet overal, door de goede wegen, de menigvuldige meenschap te water, het welingerigte postwezen, veelvuldige missen en jaarmarkten, het bestuur over den handel, banken, assurantiekantoren, handelcompagniën, scholen voor den koophandel, enz. zeer bevorderd. Ook kent men er geene binnenlandsche tollen, noch gelden voor bruggen of wegen; schoon de monopoliën der kroon (zout, brandewijn, enz.), de bepalingen op den invoer, de verkeerde inrigting der jaarmarkten, en het gebrek aan solide kantoren en gereede penningen, voorname hinderpalen voor den handel zijn. De uitvoer bestaat voornamelijk in: koren, hennep, olie, talk, vlas, pelterijen, linnen, jochten, grof linnen, vee, timmerhout en potasch, en beloopt meer dan 210 millioenen roebels. De invoer bepaalt zich tot wollen en katoenen stoffen, vreemde zilveren munt, wijn, verwstoffen, ruwe zijde en katoen, suiker, thee, koffij, zout, zijden stoffen en boomvruchten, en wordt op 175 millioen roebels geschat.

Ook met PETER I kan men den aanvang der wetenschappelijke beschaving in Rusland vaststellen. KATHARINA en ALEXANDER betraden vooral zijn spoor, en men kan thans reeds gerustelijk zeggen, dat er bijna geene vakken van wetenschappen zijn, waarin de Russen geene geleerden van naam kunnen opnoemen. Het zal genoeg zijn, hier de namen van EULER, PALLAS, FRANK, GMELIN, GEÖRGI, STÖRCH, STRITTER, FUSS, KRAFT en LÖWITZ te noemen. Moskou is de eigenlijke zetel der geleerdheid, en Petersburg die der beeldende kunsten, schoon ook de wetenschappen er sterk beoefend worden: de censuur is er echter drukkend. Het hooger en lager onderwijs wordt op den duur verbeterd, en schoon het in de binnenlanden, op de dorpen en afgelegene streken, nog vrij wat te wenschen overig laat, wordt op de beste wijze voor hetzelve gezorgd. Moskou, St. Petersburg, Wilna, Dorpat, Charkow, Kasan en Abo hebben hoogescholen, welke 51 gymnasiën onder zich hebben. Verder zijn er kreitsscholen in de hoofdsteden der kreitsen, en dorpsscholen; terwijl onder de militaire koloniën, die in 1822, reeds 380 dorpen telden, de Lancastersche leerwijze voor jongens (die tegelijk den krijgsdienst leeren) en meisjes is ingevoerd. Verder zijn er de Demidowsche school der wetenschapppen te Jaroslaw, in gelijken rang met de hoogeschool; onderscheidene instituten van opvoeding, scholen voor de regtsge-

geleerdheid, genees-, vroed- en veeartsenijkunde, voor de bergwerkkadetten, de bergwerkkunde, adelijke instituten, militaire scholen, scholen voor de marine, handwerken voor vrouwelijke opvoeding, seminariën voor geestelijken, voor de Tartaren, Joden, Mongolen, Kalmukken, enz. Echter zijn er nog vele plaatsen, die van onderwijs verstoken zijn, waarin men bij den besten wil van 't gouvernement, slechts van tijd tot tijd, verbetering kan wachten. Onder de geleerde genootschappen behooren: de keizerlijke akademie der wetenschappen, voor de Russische taal, voor de Russische geschiedenis en oudheden, voor de geneeskunde, landbouw en werktuigelijke kunsten, het huishoudkundig genootschap, dat voor letterkunde en kunstvrienden, dat van Russische letterkunde, het genees- en heelkundig genootschap, dat voor den koophandel, voor de mineralogie en vele andere. Voor de beeldende kunsten is eene akademie te St. Petersburg; terwijl verder de keizerlijke bibliotheek in de*Hermitage*, van 330,000 boekdeelen; de nu keizerlijke, voorheen *Zaluskische* boekerij; de boekerij van de akademie der wetenschappen van 100,000 boekdeelen; die van het klooster *Alexander Newski*, die van het geneeskundig collegie, van het huishoudkundig genootschap, de *Dubrowskische* verzameling van manuscripten en vele andere universiteiten en bijzondere boekerijen, verzamelingen van naturaliën, mineralen, modellen, instrumenten, schilderijen, enz., die wij bij de bijzondere steden hebben opgenoemd.

De regering is eene volstrekte en onbepaalde monarchie, welks opperhoofd den titel van keizer draagt, en aan niemand rekenschap behoeft te geven; schoon Alexander I. vrijwillig zijnen wil aan de wetten heeft onderworpen. De op Zweden veroverde Oostzee-provinciën en eenige, door verdrag onderworpene volken, hebben, zoo veel dit met de algemeene staatsinrigting kan overeengebragt worden, hunne wetten, vrijheden en voorregten behouden. De persoon des keizers is heilig en onschendbaar; hij bezit de wetgevende en uitvoerende magt, het regt van oorlog en vrede te maken, schattingen te vorderen, ligtingen te doen, voorregten, titels en waardigheden te verleenen, domeinen te verkoopen of te schenken, monopoliën in te stellen, enz. De opvolging is erfelijk in het mannelijke en vrouwelijke geslacht. De monarch wordt met zijn 16 jaar mondig. Hij moet den Griekschen godsdienst belijden, van welken hij het opperhoofd is; ook de keizerin moet dezen godsdienst belijden, of daartoe overgaan. De prinsen en princessen worden grootvorsten en grootvorstinnen genoemd. De hofstoet is aanzienlijk, en verdeeld in den opperkamerheerstaf, den opperhofmaarschalkstaf, den opperstalmeesterstaf, den opperjagermeesterstaf, den opperhofmeesterestaf, den opperceremoniemeesterstaf en den opperhofmeesterstaf, te zamen met ongeveer 3,860 meerdere of mindere ambtenaren.

De gezamenlijke hof-, krijgs- en staatsbeambten zijn in 14 klassen verdeeld. Er zijn 8 orden, als: die van den *H. Andreas*, de vrouwelijke orde van de *H. Catharina*, die van den *H. Alexander Newsky*, die van *St. Anna*; de militaire orders van *St. George* en van den *H. Wladimir*; de geestelijke orde van *St. Jan* en eene tijdelijke orde, zijnde de medaille voor den veldtogt van 1812. Het bestuur berust bij den monarch, die in belangrijke zaken, zijnen staatsraad en zijne ministers raadpleegt. Hij wordt geholpen door eenen senaat in regtszaken, door de synode in den godsdienst. De ministers zijn: van buitenlandsche zaken, van oorlog, van marine, van binnenlandsche zaken, van volksverlichting, van financiën, van justitie, van policie, van land- en waterstaat, en een bestuur der godsdiensten buiten den Griekschen. De heilige synode bestaat uit eenen metropolitaan-aartsbisschop, den keizerlijken biegtvader en verdere geestelijken. Al de gouvernementen worden door gouverneurs, bijna op denzelfden voet bestuurd, of daarnaar georganiseerd. Elk gouv. heeft eenen militairen en burgerlijken gouverneur, die den persoon des keizers vertegenwoordigt; somtijds zijn beide posten in eenen en denzelfden persoon vereenigd. De gouv. zijn weder in kreitsen verdeeld, wier bestuur van den gouverneur afhankelijk is. Elke gouverneur heeft eenen gouvernementsraad, die uit den gouverneur, ondergouverneur, 2 raden en eenen secretaris bestaat; een crimineel en burgerlijk geregtshof, eene financiekamer, kamer van algemeene voorzorg, enz. De kreitsen hebben een kreitsgerigt, een adelijk bestuur, landgerigt, stedelijke magistraten, enz. Het regt wordt door de kreitsgerigten en destedelijke magistraten uitgeoefend, van welke aan de gouvernement's geregtshoven, en van daar aan den dirigerenden senaat ge-

geappeleerd wordt. In meerdere bijzonheden kunnen wij hieromtrent niet treden. — Een bijzonder gerigt is dat des gewetens, in elk gouvernement, om strijdenden te vereënigen, en de misdaden van minderjarigen en krankzinnigen te onderzoeken. Het opzigt over het onderwijs is in de kreitsen en gouv., aan bijzondere inspecteurs toevertrouwd. De policie is geen bijzonder geregt; slechts een tak der regtspleging. Voor inrigtingen van weldadigheid, die gedurig vermeerderen, wordt bijzonder gezorgd. De inkomsten worden op 156 millioenen guldens geschat, welke uit de domeinen, het munt- en stempelregt, monopolie van den brandewijn en het zout, hoofdelijke belastingen, patenten en andere schattingen, tollen, mijnwerken, enz. gevonden worden. De uitgaven, die de inkomsten sedert eenige jaren te boven gingen, beloopen 180 millioenen guldens; de staatsschulden wel 1000 millioenen roebels, tot welker verandering eene amortisatiekas is opgerigt. De landmagt wordt geschat op 600,000 man, en 120,000 man gens d'armes. De zeemagt op 30 schepen van linie, 18 fregatten, 6 kotters, 7 brigantijnen, 54 kleinere vaartuigen, 25 drijvende batterijen, 121 kanonneerboten, enz., die met 4,348 stukken bezet, en met 32,000 man bemand waren.

Europisch Rusland wordt verdeeld in 38 gouvernementen en 3 prov., die in 1823, ter verligting en bespoediging van het bestuur, onder 12 generale gouvernementen gebragt zijn. Tot een gemakkelijk overzigt kan men dezelve het beste onder de 5 volgende afdeelingen brengen, als: a. *Oostzee-provinciën*, met St. Petersburg, Finland, Esthland, Lijfland en Koerland. b. *Groot Rusland*, met Moskou, Smolensk, Pskow, Twer, Novogorod, Olonez, Archangel, Wologda, Jaroslaw, Kostroma, Nishegorod, Tambow, Riazan, Tula, Kaluga, Orel, Kursk en Woronesch. c. *Klein Rusland*, met Kiew, Tschernigow, Pultawa en de Slobodische Ukraine. d. *Zuid Rusland*, met Jekaterinoslaw, Cherson, Taurië, het land der Donsche Kozakken, en Bessarabië (prov.) e. *West Rusland*, met Wilna, Grodno, Bialystock (prov.), Witebsk, Mohilew, Minsk, Volhynië en Podolië.

MUNTEN.

Gouden.

Imperiale, oude, vóór 1763.	*f* 25, 18
——— nieuwe, vóór 1763.	- 16, 82
——— nieuwe, na 1763.	- 19, 90 en 19, 52.
Halve dito, naar rato.	
Dukaten, dubbele, van 1756.	- 11, 20
——— enkele, van 1766.	- 5, 64
——— —, van 1796.	- 5, 71
Halve, naar evenredigheid.	

Zilver.

1 Roebel, van 100 kopeken.	- 1, 84 tot 1, 89.
Poltina of ½ Roebel.	naar evenredigheid.
Polutolniki of ¼ Roebel.	naar evenredigheid.
Griwna van 10 Kopeken.	naar evenredigheid.
Altyn van 3 Kopeken.	naar evenredigheid.

Koper.

1 Kopek.	- 0, 02.
Denuschka.	- 0, 01.
Puli.	- 0, 00⁵.

Verder is er nog veel papieren geld, dat door de menigvuldigheid, veel in waarde heeft verloren, zoodat de Roebel slechts op 9½ stuiver komt. Ook hebben de Oostzee en andere aangewonnen prov. nog hunne bijzondere munten.

RUSLAND (AZIATISCH), het Oostelijk gedeelte des rijks, het geheele Noorden en een deel van het Westen van Azië beslaande, en tusschen de IJszee, de Behring straat, de Stille Zuidzee, China, Perzië, Aziatisch Turkije en Europisch Rusland, of tusschen 54. 48. en 207. 56. L. en 38. 58. en 78. N. B. gelegen, en op 276,029 V.M. 11,663,000 inw., en dus $\frac{3}{10}$ gedeelte van de geheele oppervlakte des aardbols bevattende.

Op zulk eene uitgestrektheid is natuurlijk de gesteldheid van den grond zeer verschillend. Het Oostelijk gedeelte aan gene zijde der Jenisea, is een deel van den hoogen aardrug van Azië, met hooge bergen, vele bosschen, groote meren en bergvlakten. De Weste-

telijke helft, aan deze zijde van de Jenisea, is wel veel lager, doch heeft ook ten Z. het Altaïsch gebergte, in het midden het Uralisch, en ten Z. W. het Kaukazisch gebergte, en nog veel grooter vlakten en woestijnen; terwijl de grond mede zeer verschillend, doch over het algemeen vruchtbaarder ten W. dan ten O. der Jenisea is. De voornaamste gebergten zijn: het Kaukazisch, het Uralisch met het Guberlinskisch, Kitschik- Karatscha gebergte; de Altai, met het Kolywansche, Kusnezkische, Abakanskische en Krasnojarskische; het Sajanisch, met de Jeniseasche, Baikalsche en Dauürische gebergten; het Oostelijk Siberisch of Stannowoi-Jablonnoi, met het Kamschatkasche en Aleutische gebergte. De voornaamste woestijnen en vlakten zijn: de Kirgische, de Wolgaïsche, Kalmuksche, Kumanische, de Terekesche, de Isettische en de Ischimsche woestijnen; de Barabinzische en Poolvlakten. Onder de zeeën zijn: 1. de IJszee, met de Karische golf, waarin het eil. Beloi; de golf van Obi, tusschen de kapen Olonez en Sewernoi-Wostotschnoi, waarin de golf Tazowskajara Guba, de golf der 70 eil., die van Taimurskaja, bij kaap Sewernoi-Wostotschnoi; deKhatangische golf bij kaapPreobratschenkoi; de golf van Lena, met vele eil., waaronder Kulazkoi-Ostrow; de golf van Maigolatzkaja, tusschen de kapen Petschoi en Tschurken, met de groote eil. Hakelnoi, Fadewskoi en Nieuw Siberië; de golf van Tschaunskaja, tusschen de kapen Petschanoi en Schalatskoi-noss. 2. De Stille Zuidzee, door de Russen, de Oostelijke zee, *Wospotschnoe* of *Tichoe-more* genoemd, welke in de Behring straat, de eil. Inalim, Imaglin en Okivaki heeft, en onder den naam van Kamschatkasche zee, door de Aleutische eil. begrensd wordt. Zij heeft de golven van Anadyr, tusschen de kapen Tschukotzkoinoss en St. Thadeo, met de Notchen-Guba, de Olitorskaja-Guba, tusschen de kapen Olitorskaja en Ukinskoi, met het eil. Karginskoi; de golf van Kamschatka, tusschen de kapen Kamschatka en Kronotskoi-noss, met de eil. Behring en Medari, en verder de Kurilische eil. Ten N. heeft zij de Penschinskische golf en de Penschinskische zee, met de Petschinskaja-Guba, de Ischinskaja- en Jamskaja-Guba; verder in de zee van Ochotsk de Taunskaja-Guba. 3. De Zwarte zee. — Meren zijn: de Kaspische, zee met de golf van Jemba, Kolpitschei-Kultuk, Agrakhan en Kasilagatsch; het groote meer Baikal, met vele eil.; het meer Tschani en Piasinskoe; verder Tschistoje-Osero, Kamyschnoje-Osero, Krasnoe-Osero, Presnoje-Osero, Solotkowoi-Osero, Okunewskoi-Osero, Pustoje-, Gorki-, Solenoi-, Malikoi- en Duchowoi-Osero, met nog vele andere. Van de menigvuldige riv. noemen wij slechts de hoofdriv. en takken, als: die in de IJszee vallen: de Kara, de Ob, met de Bija, Katunja, Tscharisch, Barnaulka, Tom, Tschulym, Tschaus, Ket, Wassuga, Tim, Wach, Irtisch, met de Tobol, Wagai en vele takken; Parra-Soswa, Kaschik, Tyda, enz., de Jenisea, met de Uk, Oja, Abakan, Tuba, Werchnaja of Boven Tunguska, met vele takken; Kem, Podkamenoe-Tunguska; Wach, Jelagu, Nishnaje- of Neder Tunguska, enz.; de Piasina, de Taimurscha, de Khatanga, de Anabara, de Olonek, de Lena, met de Ilga, Orlenka, Iga, Kuta, Itschori, Kirenga, Saljanka, Witim, Nuga, Olekma, de Aldan, Wilui en Kampatchi, de Omoloi, de Jana, de Indigirka, de Alazeja, de Kolyma, de Tschauna en de Amgonian. — 2. In de Stille Zuidzee vallen: de Anadyr, Khatirka, Apuka, en Pakotcha, de Kamschatka, de Penshina, de Tilcha, de Ischiga, de Tauna, de Okhota, de Uda, de Argun en de Schilka, bijna alle met vele takken. — 3. In de Zwarte zee vallen: de Kuban, met de Koiden, Maloi- en Bolschie-Selentschuk, Uruk, Laba, de Schanketschet en Atakum; de Rion of Phasis der ouden. 4. In de Kaspische zee vallen: de Wolga, met de Wetluga, Sura, Siviaja, Kasanka en de groote Kama (met de Kalwa, Witschera, Jaiwa, Tschussowaja, Belaja, Wiatka, Samara, Kamyschinka, enz.); de Kuma, de Terek, de Akbrachan, de Sulak, Kur, (Ural) en Jemba. 5. In het meer Baikal vallen de Smolicha, Bargusin, Turka, Selenga (met vele takken) en de Boven Angara. Ook zijn er vele woestijnriv., en eene menigte gezondheidsbronnen, zoutzeeën, zwavelmeren, naftabronnen, enz.

Omtrent de luchtsgesteldheid kan men het land, even als Eur. Rusland, in 4 deelen verdeelen, welke veelal met die in Europa overeenkomen. Ons bestek laat niet toe hieromtrent breedvoeriger te zijn. De voortbrengselen zijn, uit het rijk der dieren: eekhorens, zevenslapers, muizen, ratten, marmotten, hazen, konijnen, springers, (*dipus* ja-

jaculus), bevers, stekelvarkens, ichneumons, otters, marters, sabels, fretten, wezels, beeren (ook ijsbeeren), zeehonden, wolven, wilde katten, paarden, ezels, kameelen, geiten en schapen. Verder, antilopen, bisons, ossen, buffels, muskieten, herten, elanden, rendieren, varkens, elefanten, overblijfsels van mammouths, walvisschen, dolfijnen, enz., gieren, valken, uilen, ijsvogels, boomloopers, raven, trekvogels, hoenders, paauwen, strandloopers, meeuwen, ganzen, zwanen, pelikanen en vele andere soorten van gevogelte en kleinere vogels; schildpadden, sprinkhanen, kikvorschen, slangen, scorpioenen en allerhande soorten van zee- en riviervisch, benevens vele soorten van nuttige en schadelooze insekten. Uit het plantenrijk: olijven, rijst, maïs, tarw, kanariezaad, valeriaan, hennep, hop, saffraan en andere verwplanten; wijn, kastanjes, rhabarber, maanzaad, moesgroenten, katoen, tuin- en peulvruchten, meloenen, geneeskruiden en specerijen, hout, vruchtboomen, beziën, bloemen, enz. Uit het rijk der delfstoffen: kwartz, vele edel gesteenten, jaspis, topazen, chalcedonen; piksteen, kalksoorten, druipsteen, gips, granaten, pot-, pijp- en andere aardsoorten, lei, glimmer, zeilsteen, graniet, zandsteen, puimsteen, lava, zouten, salpeter, aarden bergharst, zwavel, goud, zilver, kwikzilver, bruinsteen, enz. Ook zijn er in Siberië vele versteeningen van allerlei soort. De inw., die deels gezeten zijn, en deels een zwervend leven leiden, zijn: Slavoniërs, waartoe de Groot- en Klein-Russen of Kozakken behooren: de Kaukaziërs, als: de Circassiërs of Tscherkessen, in 9 stammen; de Georgiërs, waartoe de eigenlijke Georgiërs, Mingreliërs en Lashi behooren; de Awchasen en Lesghiërs, beide in verscheidene stammen; de Osseten, de Tschetschenzen in Inguschen, Karabulaken, Tuschen of Tuscheti en Tschetschen of Tschetschenzen verdeeld; de Tartaren, in eigenlijke Tartaren, Nogayers, beide in verschillende stammen; Truchmenen of Turkomannen, Kirgizen, Khiwinzers, Bucharen, Meschtscherjaken, Baschkiren, Teleuten en Jakuten; onderscheidene Mongoolsche stammen, als: eigenlijke Mongolen, waartoe de Kalkas-Mongolen, Oeloten en Buratten: Mandschuren, waartoe de Tunguzen, Lamuten en Olcniërs behooren; de Finnen, waartoe de Permiërs, Syrjanen, Wogolen, Tschuwaschen, Tscheremissen, Wotjaken, Mordwinen, Ostiaken en Teptjaren gerekend worden. Verder Samojeden, in eigenlijke Samojeden, Koibalen, Sojeten, enz. verdeeld; Korjaken, uit eigenlijke Korjaken, Tschuktschen en Jukageren bestaande, en Kamschatdalen, in Aleuten en Kurilen verdeeld. Hier wonen ook Duitschers, Zweden, Polen, Armeniërs, Tadschiks, Hindo's, Joden en Heidenen. De godsdiensten, welke deze verschillende volken belijden, zijn: de Grieksche, als de heerschende; de Armenische, Luthersche, Roomsche, Hernhuttersche, Mahomedaansche, die van den Lama en de Schamansche. De standen worden in adel, burgers en boeren (ook hier in vrijen en lijfeigenen, onderscheiden.

De middelen van bestaan zijn: de veeteelt, de voornaamste bezigheid der Aziatische volken, waarvan de Kalmukken, Baschkiren, Buratten, enz., eigenlijke herdervolken zijn. De landbouw, nog op eenen lagen trap, en de eigenlijke bezigheid der gezetene inw. De mijnwerken, vooral de Uralische mijnen, die in Perm, Orenburg, Kasan, Wiatka, enz. De visscherij, deze is de bezigheid der ruwste volken van Siberië. De jagt, van veel belang; verder het boschwezen, de tuinbouw en boomkweekerij, bijen- en zijdeteelt. De fabr. zijn van weinig belang in Siberië, daar de inw. zich zelven bijna allen van het noodige voorzien; doch aan de andere zijde van het Uralisch gebergte heeft Aziatisch Rusland bijna dezelfde fabr. als Europisch Rusland. De handel is geheel in die van Europisch Rusland vermengd (zie dat art.) De voornaamste koopsteden zijn: Astrakan, Irbit, Orenburg, Saratow, Jekaterinenburg, Tiflis, enz., en in Siberië: Irkutsk, Jakutsk en Ochotsk. De wetenschappen zijn hier minder beoefend. Lager onderwijs is, behalve in de steden, naauwelijks bekend. Eerst sedert 1815 is eene hoogeschool te Kasan opgerigt, welke onder zich 14 gymnasien en 140 kreitsscholen moet hebben, die echter nog niet allen in werking zijn. Verder eene grieksche theologische akademie te Kasan; seminariën in Tobolsk, Irkutsk, Perm, Wiatka, enz.; het opvoedings-instituut te Kisljar; de bergwerkschool te Jekaterinenburg; de school voor de georgische edellieden te Tiflis, de militaire scholen te Kasan en Tobolsk, de marine-school te Irkutsk, enz. Ook zijn er eenige boekerijen, een genootschap voor vaderlandsche litteratuur te Kasan, en een bijbelgenootschap te Astrakan. Behalve de

Rus-

Russen zijn de Tartaren het meest beschaafd. Elk Tartaarsch dorp heeft eene school; zelfs de zwervenden zijn niet zonder onderrigt; ook de Mongoolsche stammen hebben eenen zekeren trap van beschaving; de vader onderrigt bij hen zijne zonen. De Kaukazische volken hebben eenen hoogeren trap van beschaving bereikt: doch de wilde jagt- en visschersvolken zijn onbeschaafd.

De regering is in het algemeen, bij Europisch Rusland opgegeven. De nomaden en wilde volken staan even zoo onder de gouverneurs; doch zij hebben hun eigen burgerlijk bestuur, waarin de regering zich niet mengt. Ook de Kozakken hebben hunne eigene burgerlijke en militaire inrigtingen, en deze dienen om de beruchte linie, die Aziatisch Rusland van het overige gedeelte van Azië scheidt, te verdedigen. Aziatisch Rusland wordt verdeeld in 26 gouvernementen, provinciën en eilanden, die men onder de volgende 5 hoofddeelen kan brengen, als: a. *Het koningrijk Kasan*, met de gouv. Kasan, Wiatka, Perm, Simbirsk en Pensa. b. *Het koningrijk Astrakan*, met Saratow, Astrakan, Kaukazië en Orenburg. c. *Het koningrijk Siberië*, met Tobolsk, Tomsk, de prov. Omsk, Irkutsk, Jeniseïsk, de prov. Jakutsk, enz. d. *De Russische Aziat. eil.*, als: de groepen Nieuw Siberië, Medwoji en Krestowskoi, Kuluruk-Kliutschin, Gwosdemy, St. Laurentia, St. Matheus, Pribylow, de Aleuten en Kurilen. e. *De Kaukazische landen*, met de prov. Grusië, Imerethi, Awchasië, Tscherkessië, Daghestan en Schirwan.

RUSLAND (AMERIKAANSCH) of *Russisch Amerika*, een gedeelte van de N. W. kust van Amerika, eigenlijk door den kosak DESCHNEEW in 1648 ontdekt, en in den loop der 18 en 19 eeuw, door BEHRING, COOK, CLARKE, BILLINGS, LA PEYROUSE, VANCOUVER, DIXON, PORTLOCK, MEARES, GRIM, en laatstelijk door O. VON KOTZEBUE, nader bekend gemaakt; heeft eigenlijk nog zeer onbepaalde grenzen; want tegen de ukase van 1822, die het ten Z. op 51. B. bepaalde, zijn andere natiën opgekomen, en is hieromtrent nog niets zekers bekend. Wij zullen dus hier alleen dat gedeelte beschrijven, dat tot nu toe, als het wezenlijk eigendom van Rusland, algemeen is erkend. De grenzen ook hiervan zijn ten N. en O. onbepaald; ten N. reiken KOTZEBUE'S ontdekkingen tot 217. L., en wanneer wij nu 240. L. als de Oostelijkste grenzen aannemen, dan zal dit land gelegen zijn, tusschen 212. 20. en 240. L. en 56. 30. en 71. N. B., en eene oppervlakte van 24,000 V. M. beslaan.

Het land vormt eigenlijk een groot schiereiland, dat ten Z. W. in de groote landtong Alashka uitloopt. Het is zeer woest, met vele bergen en heuvels bezet, die meestal kaal, en slechts spaarzaam met hout bedekt zijn; terwijl boven dezelve hooge, met eeuwigdurend ijs en sneeuw bedekte bergen uitsteken, die niet zelden in den zomer groote en gevaarlijke sneeuwvallen veroorzaken. KOTZEBUE vond zelfs aan den sont, naar hem genoemd, eenen berg, alleen van ijs, op denwelken aarde gevallen was, waarin planten groeiden. Langs de kusten heeft men eene voorzetting van de Cordillera's, waaronder vele hooge kruinen zijn, die tot boven de wolken reiken. Men heeft er vier vuurspuwende bergen, een op Alashka, een bij baai Bristol, de St. Elias, 17,580 voet hoog; en een op Prins van Wallis Archipel. De voornaamste punten aan de kust zijn: Prins Williams kaap. Aan de Behring straat beginnen de IJskaap, kaap Lisbourn, kaap Mulgrave, Krusenstern's kaap en kaap Espenberg, aan Kotzebue's sont, waarbij de Eschholz en Spasarief baaijen, kaap Löwenstern bij Schischmareffsbaai, en Prins Wallis kaap. Ten Z. van Alashka heeft men verscheidene eil. als: Sannach, de Alashken, Schumagin, Jewkokejew, Sitchinak, Tugudok, Kodjak, enz. Verder heeft men hier de straat Schelechow. Groote rivieren vindt men er niet; de voornaamste zijn: de Kavalim, de Kauweren of Cheuweren, de Norton, de Igtiatik, de uitwatering van het meer Schelechow, enz. De voornaamste meren, die men bij de weinige kennis van het binnenland, kent, zijn Schelechow en Pergwolok. Overal is de kust vol moerassen, en bij de vulkanen zijn heete bronnen. Aan de kusten heeft men de golven Kotzebue's sont, Schischmareff, Prins William's sound, Behring, Crosz Sont, Linnsont, tegenover het Admiraliteits eil. en Bradfield tegenover het eil. Hertog van York.

De luchtsgesteldheid is ruw en koud. Ten N. blijft de grond altijd bevrozen, schoon KOTZEBUE op 66 graden hooge weiden en planten vond. De winter is er zeer sterk, en eerst in Mei is er zoo veel warmte, dat eenige planten uitspruiten. De voortbrengsels zijn: uit het dierenrijk, beeren, otters, lijnxen, eene soort van wolven, marders, wezels, hermelijnen, vele soorten van eekhorens en knaagdieren, de huishond, rendieren, ha-

hazen, zeeleeuwen, zeehonden, walvisschen, walrussen, cachelotten en dolfijnen; weinig land- en zeer veel watervogels. Veel visch, vooral zalm; verder kreeften en andere schelpdieren. Ook vindt men er beenderen van den mammouth. Uit het plantenrijk vindt men in het binnenland, beneden 60 gr. vele bosschen, klein hout, met onderscheidene beziën, op en aan de heuvels en in de dalen, wilde peterselie, gensing of krachtwortel, en andere kruiden tegen de scheurbuik. Op Prins Wallis archipel bouwt men eene plant, die in plaats van den tabak gebruikt wordt. Op Alashka zijn nog bosschen; maar verder struikgewas, mos, beziën en eenig gras. Boven Prins Wallis kaap is drijfhout. Uit het mineraalrijk heeft men er ijzer en koper, dat de inw. weten te gieten; steenkolen bij Cook's invaart; graphit, dat de inw. gebruiken, om hunne aangezigten te beschilderen; serpentijnsteen, waaruit zij huisraad maken; talk, kwartz, glimmer, porfier, enz. De inw. zijn meest zeer onbeschaafde Russen, en verder Indianen ten Z. van Alashka, en Eskimo's ten N. De hond is het eenigste huisdier, doch rendieren heeft men er niet gevonden. Aan de Behring straat zag KOTZEBUE overal hutten en vuren, en vond tot 100 inw. bij elkander, aan de Schischmareffbaai en Kotzebue's sont. De voornaamste bezigheid der kustbewoners is de vischvangst, en thans meer de jagt. De robbenvangst en die van andere groote zeedieren, is hier van belang. De Europeanen, en bijzonder de Russische Amerikaansche handelcompagnie halen hier vooral pelterijen, robben-, beeren- en vossenvellen, waarvoor de inw. glaskoralen, porselein, grof laken, hemden, kousen, kruid, hagel, geweren, messen, tabak, tabaksdoozen en allerlei gering koper- en ijzerwerk, rum, brandewijn en eenige fabrijkwaren terug ontvangen. De Russische Amerikaansche handels-compagnie beschouwt dit land als een eigendom, en heeft eene soort van gouvernement te Nieuw Archangelsk. De inw., of liever de inlandsche stammen, worden als cijnsbaar aangemerkt, en moeten eenige belasting in pelterijen opbrengen. De Russen hebben hier verscheidene factorijen. De voornaamste is Nieuw Archangelsk, met een fort.

RUSNIA, Rus. D., gouv. Woronesh.

RUSPEN, zie Roszwein.

RUSPER, Eng. dorp, gr. Sussex.

RUSQUINOCS, zie Risdorf.

RUSS, Pruis. vlek, regdst. Gumbinnen, met 1800 inw en houthandel.

RUSSE, tak der Pruis. riv. Memel, 2. Eil. in de Ind. Oceaan, bij de W. kust van Nassau. 117. 34. L. 2. 53. Z. B.

RUSSAULGHUR, O. Ind. vesting, prov. Bejapore.

RUSSBACH, GROSZRUSZBACH, Oostenr. vlek, land beneden de Ens; 1850 inw.

RUSSELL, gr. der N. Amer. Rep., prov. Virginia, aan het Cumberland gebergte, met 5,500 inw., door de Clinch en Sandy bespoeld, met de hoofdpl. Franklin. 2. N. Amer. riv. in Kentucky, gr. Greene. 3. N. Amer. dorp, prov. Nieuw York, gr. St. Lourenz.

RUSSELLE, Turk. Aziat dorp van Diarbekir; 20 mijlen Z. van Mosul.

RUSSELL, N. Amer. dorp, prov. Massachusetts, gr. Hampden.

RUSSELL ISLAND, een der Bahama eil., aan het N. einde van Eleuthera.

RUSSELLVILLE, N. Amer. vlek, prov. Kentucky, hoofdpl. van het gr. Logan, met eene akademie, bank, drukkerijen en 1700 inw. 2. Hoofdplaats van het N. Amer. gr. Franklin, prov. Alabama.

RUSSEN, de inw. van Rusland, aan deze zijde van het Uralisch gebergte, een sterk, gespierd menschengeslacht, van middelbare grootte en bevallig voorkomen, meer vet dan mager, doch met iets sombers in het gelaat. Hunne zweetbaden en nationale spelen maken hen zeer vroeg tegen alle ongemakken des levens gehard, zoo dat zij hierin alle andere volken overtreffen. Goedhartigheid, vrolijkheid, levendig gevoel en welwillendheid kenmerken hun karakter, dat van den anderen kant door zinnelijkheid, dronkenschap en nijd ontsierd wordt. Over het algemeen heeft de Rus weinig zelfgevoel; hij is Oostersch kruipend, houdt zelden woord, liegt gaarn, is onvergenoegd, en dikwerf ondankbaar. Daarentegen heeft hij moed, persoonlijke sterkte en vlugheid, veel tegenwoordigheid van geest, en is dus een goed soldaat. Hij bouwt het land als zijne voorvaders, maar bekommert zich om geene verbetering of nieuwigheden. Hij is niet zeer vatbaar, wel geschikt om iets na te volgen, minder om iets uit te vinden; zeer godsdienstig, maar ook zeer bijgeloovig, en geen volk hecht meer waarde aan voorteekens, priesterlijke instellingen, heiligen, enz. Hij houdt meer van handwerken dan van den landbouw. De opvoeding is bij den gemeenen man zeer verwaarloosd. De vrouwen zijn weinig beschaafd, en worden met Oostersche heerschappij be-

bestuurd. De taal is een tak der Slavonische. Zij worden in Groot- en Klein-Russen onderscheiden; de eersten wonen in de Noordelijke en middelste gouv. des rijks; de Klein-Russen (zie Kozakken).

RUSSEY, Fr. stadje, dep. Doubs, arr. Montbelliard, met horologiefabr. en wolspinnerijen.

RUSSHÜTTE, Pruis. D., regdst. Trier.

RUSSI, dorp in den Kerk. Staat, legatie Ravenna, met 800 inw.

RUSSIA, N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, met 1400 inw.

RUSSIGNIES, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, arr. Oudenaarden; 900 inw.

RUSSISCHBROOD, Pool. vlek, waiw. Sandomir.

RUSSNIAKEN, naam der in Hongarije en Zevenbergen wonende Russen.

RUSSO, dorp in den Kerk. Staat, legatie Ravenna.

RUSSOOLPORE, O. Ind. stad, prov. Oude. 92. 44. L. en 25. 57. N. B.

RUSSON (RUTTEN), Nederl. D., prov. Limburg, arr. Maastricht, met 850 inw.

RUSSOU, O. Ind. stad, prov. Nepaul. 103. 26. L. en 28. 3. N. B.

RUSSOW, volkrijk dorp in Mecklenburg-Schwerin.

RUSSWYL, Zwits. vlek, kant. Lucern.

RUST, Hong. vrijstad, kom. Oedenburg, met 1000 inw. en sterken wijnbouw. 2. Bad. dorp, Kinzigkreits, met 1350 inw. en 3 jaarmarkten. 3. Klein eil. in de Noordzee; 23 mijlen van de Noorw. kust. 67. 5. N. B.

RUSTAN, Perz. gebergte in Laristan. 2. Distr. in de Rus. prov. Daghestan, aan het Sneeuwgebergte, door Tartaren, Armeniërs en Joden bewoond.

RUSTENBURG, dorp op 't eil. Java, prov. Matarem.

RUSTHALL, Eng. buurt, gr. Kent.

RUSTINGTON, Eng. dorp, gr. Sussex.

RUSTNALL, Eng. dorp, gr. Wilt.

RUSTOIR, Schot. kaap in Sutherland, op 58 .13. N. B.

RUSTON (OOST), Eng. dorp, gr. Norfolk. 2. R. *Parva*, Eng. D., gr. York.

RUSTRINGEN, zie Jever.

RUSTSCHUCK, zie Orostschuk.

RUSTWA, Rus. stad, gouv. Grusië.

RUSWARP, Eng. vlek, gr. York.

RUSWIL, zie Russwyl.

RUSZ, Perz. stad, prov. Fars.

RUSZ-POLYANA, Hong. dorp, kom. Marmarosch.

RUTA, Spaan. vlek, prov. Cordova.

RUTCHESTER, Eng. dorp, gr. Northumberland.

RUTE, Spaan. vlek, prov. Cordova, met 4000 inw.

RUTERAH, Ind. kaap, prov. Travancore.

RUTH, Wurt. dorp, Neckarkreits.

RUTHE, Han. domein, vorst. Hildesheim, met 100 inw.

RUTHEMSHEIM, Wurt. D., Neckarkr.

RUTHEN, Pruis. stadje, regdst. Arensberg, met 1700 inw. en looijerijen.

RUTHERFORD, gr. der N. Amer. Rep., prov. N. Carolina, met 15,350 inw., bergachtig, maar met schoone dalen, door de Broad bespoeld; hoofdplaats Rutherfordston. 2. Gr. der N. Amer. Rep., prov. W. Tennessee, met 19,550 inw., door de Stone bespoeld, goed bebouwd, met tarw, katoen en tabak. Hoofdpl. Murfreesborough.

RUTHERFORDTON, vlek der N. Amer. Rep., prov. N. Carolina, hoofdpl. van het gr. Rutherford.

RUTHERGLIN, Schot. vlek, gr. Lanark, aan de Clyde, met 1620 inw.

RUTHIN, Eng. stad in Wallis, gr. Denbigh, aan de Clymd, met eene latijnsche school en hospitaal, en 1300 inw.

RUTHSBURGH, N. Amer. dorp, prov. Maryland, gr. Queen-Ans.

RUTHSKER, Deen. D., eil. Bornholm.

RUTHVEN, Schot. riv., gr. Perth.

RUTHWELL, Schot. kerspel, gr. Dumfries, aan de Solway Frith, met 1200 inw.

RUTI, 2 Zwits. dorpen, kant. Appenzell en Glarus.

RUTIGLIANO, Nap. stad, prov. Bari, met 4,250 inw.

RUTLE, Rus. riv., gouv. Tobolsk.

RUTLAM, O. Ind. vlek, prov. Malwah.

RUTLAMGUR, O. Ind. stad der Mahratten, prov. Malwah. 93.12. L. en 23.46. N. B.

RUTLAND, Eng. gr., het kleinste van allen, tusschen Lincoln, Northampton en Leicester, of tusschen 16. 34. en 17. L. en 52. 28. en 52. 42. N. B., en bevat op 9 V. M. 16,400 inw. Het is heuvelachtig, doch niet onvruchtbaar, en wordt door de Welland, Eye, Guash en Chater bespoeld. De lucht is vochtig, doch niet ongezond. De voortbr. zijn: koren, vlas en hout. Men brandt er veel kalk; verder bestaan de inw. van den landbouw en de schapenfokkerij. De hoofdpl. is Oakham. 2. Klein eil. aan de W. kust van Ierland, gr. Donegal. 9. 24. L. 54. 58. N. B. 3. Gr. der N. Amer. Rep., prov. Vermont, met 30,000 inw., veel bergen en bosschen, doch ook het bestbebouwde deel der prov., door de Otter creek, Southriver, Poultney, Castleton, Hubberton, enz. en de meren Bombozon en St. Austin bespoeld. Er zijn vele ijzermijnen en zaagmolens. 4. Hoofdstad van het gr., op

eenen heuvel, aan de Otter creek, met een raadhuis, 2400 inw. en veel handwerken. 304. 44. L. en 43. 45. N. B. 5. N. Amer. vlek, prov. Massachusetts, gr. Worcester, met 1250 inw. 6. N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. Jefferson, met 1750 inw. 7. N. Amer. vlek, prov. Ohio, gr. Gallia. 8. O. Ind. eil., bij Groot Andaman gelegen.

RUTLEDGE, N. Amer. vlek, prov. Tennessee, gr. Granger.

RUTNAGIRY, O. Ind. stad, prov. Bejapore. 90. 42. L. 17. 1. N. B.

RUTTEN, N. Amer. eil., prov. Nieuw York, bij Manhattan.

RUTTENGERRY, O. Ind. vlek, prov. Mysore.

RUTTI, Zwits. dorp, kanton Aargau.

RUTTUNGHUR, O. Ind. stad, prov. Aurungabad.

RUTTUNGUNGE, twee kleine O. Ind. steden, in Bengalen.

RUTTUNPORE, O. Ind. stad, prov. Gundwanah, distr. Chotusgur. 99. 57. L. en 22. 21. N. B. 2. O. Ind. vlek, prov. Guzeratte. 3. Verscheideue O. Ind. plaatsjes van dien naam.

RUTZEN, Pruis. dorp, regdst. Breslau.

RUVIELOS, twee Spaan. dorpen, prov. Aragon.

RUVO, Nap. stad, prov. Bari, met een' bisschopszetel, en 3,260 inw.

RUY, Fr. vlek, dep. Isère.

RUYEN, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, arr. Oudenaarden.

RUYSSELEDE, Nederl. vlek, prov. W. Vlaanderen, arr. Brugge, aan de Geelebeke, met 5,400 inw., linnen- en garenweverijen.

RUYTON, Eng. dorp, gr. Salop.

RUYVEN, Nederl. heerl. van Z. Holland, distr. Rotterdam.

RY, Fr. dorp, dep. Neder Seine. 2. Rus. riv., gouv. Perm.

RYA, Zweed. D. in Christianstadt-län.

RYACOTTA, O. Ind. stad, distr., Baramaul. 96. 3. L. en 12. 33. N. B.

RYADER, Eng. riv. van Wallis, gr. Denbigh en Montgomery, valt in de Tanot, bij Llanyader.

RYAGUDD, O. Ind. stad, prov. Orissa. 101. 13. L. en 19. 1. N. B.

RYAL, Eng D., gr. Northumberland.

RYALCHERRY, O. Ind. stad in Karnate.

RYAN LOCH, Schot. baai, gr. Wigton.

RYARSH, Eng. kerspel, gr. Kent.

RYBACK, Rus. haven der Finsche golf.

RYBINSK, Rus. kreits, gouv. Jaroslaw, tusschen 56. 15. en 57. 30. L. en 57. 48. en 58. 22. N. B., met 62,000 inw., vele heuvels, bosch, landbouw en veeteelt, en door de Wolga bespoeld. 2. R. of *Rybnoi*, hoofdpl. met 2200 inw., linnenfab,, touwbanen, looijerijen, mouterijen, veel handel en scheepvaart. 56. 32. L. en 57. 50. N. B.

RYBINSKOI, Rus. dorp, gouv. Tomsk.

RYBNA, Pruis. stadje, regdst. Oppeln, met een kasteel en 1400 inw.

RYBOLICZE, Galic. dorp, kr. Sanok.

RYBNOY, zie Rybinsk.

RYBURGH (GROOT EN KLEIN), 2 Eng. dorpen, gr. Norfolk.

RYCHNOW, zie Reichenau, No. 3.

RYCHOOR, O. Ind. stad, prov. Bejapore. 95. 3. L. en 15. 59. N. B.

RYCHWAL, Pool. stadje, waiw. Kalish.

RYCHWOLD, zie Reichenwaldau.

RYCZYWOL, zie Ritschenwalde.

RYD, Zweed. dorp, Upsala-län.

RYDA, Zweed. dorp, Skaraborg-län.

RYDAL, Eng. dal, gr. York. 2. Eng. dorp, gr. Westmoreland.

RYDE, zie Ride.

RYDROOG, O. Ind. distr., prov. Bijanagur, met eene hoofdstad van dien naam, op 94. 48. L. en 14. 19. N. B.

RYDZYNA, zie Reissen.

RYE, Eng. vlek, gr. Sussex, aan den mond der riv. Rother, met eene haven, 4000 inw., koren- en hophandel. 18. 30. L. en 50. 57. N. B. 2. Ier. riv., gr. Kildare. 3. Deen. dorp in Jutland, stift Aarhuus. 4. N. Amer. vlek, prov. New Hampshire, gr. Rockingham, met 1000 inw. 5. N. Amer. dorp, prov. Nieuw York, op den weg naar Boston. 6. N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. West Chester, met 1300 inw. 7. N. Amer. vlek, prov. Pennsylvania, gr. Cumberland, met 1270 inw. 8. N. Amer. vlek in Pennsylvanië.

RYEBAUGH, O. Ind distr. en hoofdst., prov. Bejapoer, op 92. 34. L. en 16. 30. N. B.

RYEGATE, Eng. vlek, gr. Surrey, met 1150 inw. 2. N. Amer. vlek, prov. Vermont, gr. Caledonia, met 810 inw.

RYEGHUR, O. Ind. vesting, prov. Aurungabad, op eene rots. 91. 12. L. en 18. 12. N. B. 2. O. Ind. stad, prov. Khandesh.

RYEHILL, 2. Eng. buurten, gr. York.

RYEN, Nederl. dorp, prov. N. Braband, distr. Breda, met Gilze 3200 inw. tellende.

RYEORD, Deen. eil., bij 't eil. Moen.

RYEPOINT, N. Amer. kaap, prov. New Hampshire.

RYEPOOR, O. Ind. stad, prov. Gundwanah. 100. 12. L. en 21. 17. N. B.

RYES, Fr. dorp, dep. Calvados.

RYFA, riv. op 't schiereil. Morea.

Ryefthal, zie Vauda.
Rypo, riv. op 't schiereïl. Morea.
Ryge, Noorw. kerspel, stift Aggerhuus, met 1400 inw.
Ryhalt, Eng. buurt, gr. Rutland.
Ryhope, Eng. dorp, gr. Durham.
Ryis, zie Batinda.
Rykevortzel, Nederl. dorpje, prov. Antwerpen, arr. Turnhout, met 1050 inw.
Rykel, Nederl. dorp, prov. Limburg, arr. Hasselt, met 200 inw.
Rykholt, Nederl. dorp, prov. Limburg, arr. Maastricht, met 200 inw.
Ryki, Pool. stadje, waiw. Podlachië.
Rykowice, Rus. dorp, gouv. Grodno.
Ryksa, Rus. riv., gouv. Kasan.
Ryla, Rus. riv., gouv. Kursk.
Ryle, drie Eng. buurten, gr. Northumberland en Dorsetshire.
Rylsk, Rus. kreits, gouv. Kursk, tusschen 52. 30. en 53. 5. en 51. 15. en 51. 35. N. B., door de Sem en Ryla bespoeld, met bosch en bouwland. 2. Hoofdstad, met 18 kerken, 5000 inw. en handel. 52. 48. L. en 51. 35. N. B..
Rymanow, Galicische stad, kreits Sanok, aan den Tambul.
Rymenam, Nederl. dorp, prov. Antwerpen.
Rynabad, Rhainabad, O. Ind. stad in Bengalen, distr. Jessore, op 107. 30. L. en 22. 42. N. B.
Rynach, Zwits. dorp, kanton Aargau.
Rynalzemo, Pruis. dorp, regdst. Bromberg.
Rynbeck, N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. Dutches, met 3660 inw.
Rynd, Schot. dorp, gr. Perth.
Rynpeski, Rus. gebergte, gouv. Saratow.
Ryoz, Fr. dorp, dep. Op. Saône.
Rypin, Pool. stad, waiw. Plock.
Rysbergen, Nederl. dorp, prov. N. Braband, met 1250 inw.
Rysby, 2 Zweed. dorpen in Kalmar- en Krönaberg-län.
Ryther, Eng. dorp, g,. York.
Ryton, Eng. dorp, gr. Salop. 2. Eng. dorp, gr. Warwick. 3. Eng. vlek, gr. York. 4. Eng. kerspel, gr. Durham, met 5300 inw.
Rzeczica, Rus. stadje, gouv. Minsk.
Rzeczicz (Roth), Czerwena, Stare Rzeczice, Boh. stad, kreits Tabor, met 1150 inw.
Rzemiczow, Boh. dorp, kreits Tabor.
Rzeszow, zie Reszow.
Rzeva, Rus. stadje, gouv. Moskou.
Rzezuchow, gebergte in Polen.
Rzgow, Pool. stadje, waiw. Kalesch.
Rzochow, Galic. vlek, kreits Tarnow, aan de Wisloka.
Rzonza, Pool. riv., waiw. Masoviё.
Rzyckau, Pool. stadje, waiw. Sandomir.
Rzurbrzena, Boh. riv., kreits Klattau.

SAAL.

Sa of *Sah*, dorp in de ruïnen van *Saïs*, de oude hoofdstad van Neder Egypte of de prov. Bahari, aan het kanaal van Belkin of Hashabi; 6 mijlen W. van Mehallet Kibeer.
Saabs, zie Boschjesmannen.
Saad, Aziat. stad in groot Bucharije; 7 mijlen N. O. van Samarcand.
Saade, Arab. dorp in 't landschap Yemen, met een opperhoofd, dat een klein gebied heeft, tusschen Mekka en Hali.
Saagh, Hong. vlek, kom. Oedenburg. 2. Hong. vlek, kom. Neograd. 3. Hong. vlek, kom. Eisenburg, met 1350 inw. 4. Zie Ipoli-Sagh.
Saak, Rus. Aziat. zoutzee, gouv. Taurië. 2. Dorp aldaar, met een bad.
Saaksumhuizen, Nederl. dorp, prov. Groningen, arr. Apingadam, N. O. van Eenrum, en tot Wester Nieuwland behoorende, met 170 inw.
Saal of *Sala*, Beij. vlek, Neder Mainkreits, met 1070 inw.
Saalau, Pruis. dorp, regdst. Gumbinnen, bij Instersburg; met 1200 inw.
Saalburg, ambt en heerlijkheid in Gera, in 't vorst. Reuss, met 2360 inw. 2. Stadje aldaar, op eenen berg, aan de Saale, met een kasteel en 1200 inw., die handel in hout en ossen hebben.
Saaldorf, dorp in 't vorst. Reuss, heerlijkheid Lobenstein.
Saale, drie riv. in Duitschland, waarvan eene, de Frankische Saale, in den Beij. Neder Mainkreits, bij de stad Königshofen ontspringt, de Milz, Strey, Brend, Lauer en Sinn ontvangt, en bij Gemünden in den Main valt. 2. D. Saksische of Thuringische Saale ontspringt op den Fichtelberg, stroomt door den Beij. Op. Mainkreits ontvangt de Losznitz, Lamitz, Orla, Ilm, Unstrut, Witte Elster, Bode, Roba, Loquiz, Schwarza, Fuhne, Wipper, Sorbitz, Lemnitz, enz., en valt bij Saalhorn in de Elbe. 3. De Salzburgsche Saale

Saale komt uit den Oostenr. kreits Salzburg, loopt voorbij Reichenhall, maakt de grenzen tusschen Oostenrijk en den Beij. Isarkreits uit, en valt bij Salzburghoff in de Inn.

SAALECK, zie Saleck.

SAALES, Fr. vlek, dep. Vosges.

SAALFELD, vorst. in het hert. Saksen-Coburg-Saalfeld, een deel van het vorst. Altenburg, op 8 V. M. 21,400 inw. bevattende; het wordt in 2 ambten verdeeld. 2. Ambt in voornoemd vorst., met 13,300 inw. 3. Hoofdstad van voorn. vorst., aan de Saale, met muren, 4 poorten, een schoon kasteel, Gothisch raadhuis, munt, 4 kerken, eene latijnsche school, armhuis, 3,500 inw., die brouwerijen, laken en wollen stoffenweverijen, tabaks- en cichoreifabr., looijerijen, potaschziederijen, azijnstokerij, gieterij op een eil. in de Saale, en mijnwerken hebben. 4. Pruis. stadje, regdst. Koningsbergen, met 1300 inw., looijerijen en visscherij. 5. S. of *Solfeld*, Landstreek tusschen de stad Klagenfurt en St. Veit, in Illyrië, aan de riv. Glan, met vele romeinsche oudheden.

SAALFELDEN, Oostenr. dorp, land boven de Ens, met 900 inw.

SAALFELDER SCHARTE, 7,190 voet hooge berg der Norische Alpen in Oostenr.

SAALHORN, Pruis. dorpje, regdst. Maagdenburg, met 50 inw.

SAALKREITS, Pruis. kreits, regdst. Merseburg, op 9 V. M. 27,150 inw. bevattende, met den Petersberg, anders vlak, en door de Saale bespoeld. De grond is zeer vruchtbaar, en geeft tarwe, raapzaad, erwten, tuin- en boomvruchten; ook zijn er veel steenkolen, doch geen hout. De hoofdpl. is Wettin.

SAALMÜNSTER, Keur-Hes. stadje, groothert. Fulda, met 1300 inw.

SAALTHAL, vruchtbaar dal in 't vorst. Schwarzburg-Rudolstadt.

SAAN, riv. in Galicië, die in den kreits Sanok ontspringt, en ten O. van Radomysl in den Weichsel valt. 2. Illyr. riv., die beneden Cilley in de Sau valt.

SAANDAM, zie Zaandam.

SAANE of *Sane*, Zwits. riv., die in 't Kanton Bern, op de grenzen van Walliserland ontspringt, en W. van Bern in de Aar valt.

SAANENLAND, landstreek aan voorn. riv., in het Fransch *Pays de Gessenay* genoemd, zich in de kantons Bern en Waadt uitstrekkende, door herders bewoond, die zeer gezochte kaas maken, en vele voorregten genieten.

SAANNE, Fr. vlek, dep. Neder Seine.

SAAR, riv., welke in het Fr. dep. Vosges, in het bosch van Saint Quirin ontspringt, door de dep. Moezel en Neder Rijn loopt, in de Pruis. prov. Neder Rijn, bij Saarbrück bevaarbaar wordt, de Kyl, Leuch, Blies en Brems ontvangt, en bij Contz in den Moezel valt. 2. Zwits. riv., kanton St. Gallen, met eenen waterval bij Vilters, valt in den Rijn. 3. R. of *Zdiar*, Morav. stadje, kreits Iglau, met 2,100 inw. 4. Boh. vlek, kreits Czaslau.

SAARALBE, Fr. stad, dep. Moezel, arr. Saargemünde, met 2000 inw.

SAAR BOKKENHEIM of *Bouquenon*, Fr. vlek, dep. Meurte.

SAARBRÜCK, Pruis. kreits, regdst. Trier, 19¾ V. M. groot, berg- en boschachtig, door de Saar en verscheidene beken bespoeld, weinig vruchtbaar, doch echter koren, hennep en wijn voortbrengende, met sterke veeteelt, veel hout en steenkolen, glasblazerij, zoutkeet, weverijen, enz. 2. Hoofdstad van voornoemden kreits, aan de Saar, waarover eene brug ligt, die haar met de stad St. Johann gemeenschap doet hebben, met een kasteel, eene luth. kerk en gymnasium, en met St. Johann, 6,400 inw., die velerlei handwerken, ijzer- en staalfabr., zaagmolens, draadtrekkerijen, scheepvaart op de Saar, en handel in hout en steenkolen hebben.

SAARBURG, KAUFMANNS SAARBURG, SARREBOURG, Pruis. kreits, regdst. Trier, op ruim 7 V. M., 20,900 inw. bevattende; heuvelachtig, en met groote bosschen, door de Moezel en Saar bespoeld, en koren, vlas, hout, wijn, lood, ijzer en steenkolen voortbrengende. 2. Hoofdstad, aan de Saar, met 2150 inw., wijnbouw, aluin- en salmoniakfabr.

SAARD, Hong. vlek, kom. Schumegh.

SAARER GEBERGTE, zie Böhmerwald.

SAARGAU, Pruis. distr. aan den linker Saar oever, regdst. Trier.

SAARGEMÜND, Fr. arr., dep. Moezel, bevat op 32. V. M., in 8 kantons 9,200 inw., en eene hoofdstad van dien naam, aan de Blaise in de Saar, met 3,800 inw. en fabr.

SAAR-LOUIS, Pruis. kreits, regdst. Trier, heeft op circa 9 V. M., 30,100 inw., is heuvelachtig en met groote dalen, die door de Saar, Brems en Nied bespoeld worden, steenachtig, echter vruchtbaar in koren, wijn, boomvruchten, hennep en tuinvruchten. De veeteelt is middelmatig, en de bijenteelt aanzienlijk. Er zijn steenkolenmijnen, weverijen, glasblazerijen, papiermolens, enz. 2. Hoofdstad en sterke vesting, aan de Saar, door LODEWIJK XIV. gebouwd,

met

met 2 poorten, breede straten, 3 roomsche kerken, een hospitaal, 2 kazernen, en met het garnizoen 5,900 inw., die looijerijen, eene staalfabr., draadtrekkerij en geweerfabr. hebben. Bij de stad zijn ijzermijnen. 24. 28. L. 49. 14. N. B.

SAARMUND, Pruis. stadje, regdst. Potsdam, aan de Saare en Nuthe; 350 inw.

SAARN, Pruis. fabrijkpl., regdst. Kleef.

SAARTAY, klein Schot. eil. der Hebriden in Harris sound.

SAAR-UNION, Fr. stadje, dep. Neder Rijn, met 1800 inw., uit Neufsaarverden en Bockenheim bestaande.

SAARWELLINGEN, Pruis. vlek, regdst. Trier, met 1100 inw.

SAARWERDEN of *Oud Saarwerden*, Fr. stadje, dep. Moezel, met 500 inw.

SAARWERDEN (NIEUW), zie Saar Union.

SAASA, dorp in Palestina, in het distr. aan gene zijde van den Jordaan.

SAASEN, Keur-Hes. dorp, prov. Neder Hessen, ambt Neuenstein; 100 inw.

SAASYK, Rus. meer, gouv. Bessarabië en Cherson, waarin de Kogalmk valt.

SAATZ, Boh. kreits, op 43 V. M. 116,350 inw. bevattende, gedeeltelijk door het Erzgebergte bedekt, en door de Eger en vele kleine riv. bespoeld. Het land is zeer vruchtbaar, en brengt koren, vlas, hop en hout voort; ook is er zilver, tin, lood, ijzer, kobalt, aluin, schiefer, verwäarde, kalk en edele gesteenten. De veeteelt en visscherij zijn er zeer sterk, en men heeft er vele fabr. 2. S. of *Zatecz*, hoofdstad, aan de Eger, met muren, verscheidene kerken, een klooster, een schoon raadhuis, gymnasium en 3,800 inw., die hop en moesgroenten telen. 31. 55. L. 50. 19. N. B.

SAATZIG, zie Satzig.

SAB of *Medschnuem*, tak der Ali Betly of Khabûr, eene bron van den Tiger, in Aziat. Turkije.

SABA, Nederl. eiland in W. Indië, N. W. van St. Eustatius, waartoe het behoort. Het is eene met goede tuinaarde bedekte rots, van ééne V. M. groot. De zandbanken en ondiepten der kust maken hetzelve bijna ontoegankelijk. Het klimaat is zeer gezond, en het gebrek aan bronnen wordt door menigvuldige regenvlagen vergoed. De voortbr. zijn: katoen, tuinvruchten, indigo, maniok, aloë, visch, schelpdieren, enz. Het bevat 450 inw., waarvan de blanken, vooral de vrouwen, schoon zijn, en de Eur. kleur behouden, dat men zelden op de andere eil. aantreft. De huizen zijn eenvoudig en fraai. 314. 18. 56. L. 17. 30. N. B.

SABACZ, zie Bogurdlen.

SABADELL, Spaan. dorp, prov. Catalonië.

SABAGAN EILANDEN, groep kleine Afr. eil. in de Roode zee. 59. 40. L. 14. 55. N. B.

SABAKA, Japan. stad van Niphon, vorst. Abi.

SABALAG, Perz. stad, prov. Azerbeidschan, aan eene kleine riv., die in het meer van Maragha valt.

SABA MILLESEVO, MILLESCHEWO, MILLOSSEVO, Turk. stad in Bosnië, aan de Lino, sands. Obrach.

SABANAS, riv. in Dariën, die op de bergen der Z. kust ontspringt, en in de golf St. Miguel der Stille Zuidzee valt.

SABANDYAS, Z. Amer. riv. in Nieuw Granada, prov. Carthagena, die in de Rio Grande de la Magdalena valt.

SABANSCHA, Turk. Aziat. stad en meer in Natolië.

SABANJA, zie Soubandie.

SABARA, Z. Amer. riv. van Brazilië, valt in de Galera.

SABARAK, Fr. vlek, dep. Arriège.

SABARAT, N. Afr. dorp van Tripoli; 12 mijlen W. van Tripoli.

SABAT, stad in groot Bucharije; 32 m. N. N. O. van Samarcand. 2. Turk. dorp, prov. Bagdad.

SABATIA, D. in Toscanen, gebied Pisa.

SABATO, Nap. riv., prov. Principato Ulteriore, valt bij Benevento in de Calore.

SABATZ. zie Bogurdlen.

SABBABURG, zie Reinhardswald.

SABBER, Arab. berg in Yemen, nabij Taas.

SABBEMEAUN, stad in Achter Indië, rijk Birma, prov. Pegu.

SABBENHAUSEN, dorp in Lippe-Detmold, ambt Schwalenberg.

SABBIA, Arab. stad van Yemen.

SABBIO, Lomb. Ven. vlek, prov. Brescia, aan de Chiesa.

SABBLINGE, Nederl. dorp, prov. Zeeland, distr. Goes, eil. Z. Beveland.

SABDE, zie Kardu.

SABEIA, klein Afr. eil. in de Roode zee. 18. 22. N. B.

SABEDYNAS of *Sabedynen*, witte klippen in de golf van Arabië, naar schepen onder zeil gelijkende; 3 mijlen N. W. van Socotora.

SABEL, heerl. in Mecklenburg-Strelitz.

SABEN, zie Seben.

SABEYA, Arab. dorp; 16 m. van Bagdad.

SABI of *Xavier*, stad in de binnenlanden van Afrika, rijk Whidah, aan de Euphrates; 1 mijl van zee.

SABIA, Afr. riv. in het Kafferland, valt in de Asaka. 2. Rijk in het Kafferland, aan voornoemde riv. De koning draagt den titel van *Sedande*. De hoofdpl. is Mambone.

SABIANGO, Z. Amer. riv. in Quito, prov. Loxa, valt in de Macara.

SABIE, Deen. stadje in Jutland.

SABIER, kleine Afr. haven aan de Slavenkust; 6 mijlen Z. W. van Assom.

SABIL, Turk. Aziat. kanaal, prov. Bagdad, tusschen den Eufraat en Tiger.

SABINA, haven in de golf van Kalifornië, prov. Sonora. 2. Zie Rieti.

SABINAS, N. Amer. riv. van Mexico, die Z. O. in de Rio del Norte valt.

SABINE, N. Amer. riv., die in de vlakten, N. W. van Natchitoches ontspringt, en in de golf van Mexico valt, op 283. 49. L. 29. 50. N. B. De Amerikanen beschouwen dezelve als de grensscheiding tusschen hunnen staat en de Spaan. bezittingen. De Spanjaarden echter willen de riv. Mexicana of Mermentau daarvoor aangezien hebben.

SABINE PRAIRIE, N. Amer. landstreek in Louisiana, bestaande uit de grasvlakte tusschen de riv. Sabine en Calcasiu.

SABINEZ, N. Amer. dorp in Mexico, aan de Rio del Norte.

SABINOW, zie Zeben.

SABIONCELLO, Dalm. schiereïl., kr. Ragusa, 50 mijlen in den omtrek, met een marktvlek van dien naam, dat 2050 inw. heeft. 35. 26. L. 43. 20. N. B.

SABIONETTA, Lomb. Ven. marktvlek, prov. Mantua, met 6,000 inw.

SABIOTE, Spaan. vlek, prov. Jaen.

SABLATH of *Zablaty*, Boh. stadje, kreits Prachin, met 140 huizen.

SABLE, Fr. stad, dep. Sarte, arr. La Flèche, aan de Sarte en Erve, met 5,130 inw., handschoen-, linnen-, sergie- en flanelfabr., marmergroeven en handel. 2. N. Amer. riv., prov. Nieuw York, gr. Essex, die in 't meer Champlain valt. 3. N. Amer. eil. in den Atl. Oceaan, tegenover de haven van Halifax; 30 Eng. mijlen in den omtrek, met een meer in deszelfs midden. Dit was het eerste eil., dat in 1598 met eene kolonie van Fransche misdadigers bezet werd, die door HENDRIK IV. weder terug genomen werden. Thans zijn er geene vaste inw., en het wordt alleen door visschers bezocht. Ten O. is de Sable Island baai. 317. 46. L. 44. 15 N. B. 4. Riv. van Canada, die op 305 14. L. 49. 38. N. B. in 't St. John meer valt. 5. N. Amer. riv., die in he meer Erie valt. 294. 46. L. 42. 17. N. B. 6. Eil. in de Ind. zee, ten O. van de baai van Antongil. 73. 5. L. 15. 52. N. B. 7. Eil. op de kust van Cochinchina. 126. 20. L. 15. 52. N. B. 8. Een der N. Amer. Prins Willem's eil. 202. 25. L. 16. 15. Z. B. 9. Groep Chin. eil. in de golf van Pekin. 10. *Kaap* S. Z. W. punt der N. Amer. prov. Nieuw Schotland. 312. 7. L. 43. 24. N. B. 11. *Mountain* S., berg der N. Amer. Rep., prov. Nieuw. York, gr. Essex. 12. *Point* S., kaap aan de W. zijde van het eil. Terreneuve. 320. 11. L. 50. 24. N. B.

SABLERON, tak der. Fr. riv. Anglain, dep. Vienne.

SABLES, N. Amer. riv., valt in het meer Huron bij de riv. St. Clair.

SABLES D' OLONNE (LES), Fr. arr., dep. Vendée, dat op 45 V. M. in 11 kantons, 86,320 inw. bevat. 2. Hoofdstad van dien naam, slechts ten O. met het vaste land zamenhangende, met eene haven, die de voorstad van de stad scheidt, 2 kerken en 5,700 inw., die eenen eigenen tongval, benevens bijzondere gewoonten hebben, en van de vischvooral stokvischvangst leven; terwijl zij ook handel in koren, vee en zout drijven, welk laatste hier gewonnen wordt. 15. 52. 55. L. 46. 30. N. B.

SABOE, stad aan de W. kust van het eil. Gilolo. 155. 7. L. 1. 6. N. B. 2. Afr. negerrijk in Guinea, op de Goudkust, rijk aan granen, yams, zuidvruchten, enz., met het dorp Saboe of Sabu en het Nederl. fort Nassau.

SABOLOCZE, Pool. vlek, waiw. Kalisch.

SABON, O. Ind. eil., door de straat Sabon van Sumatra gescheiden. 121. L. 0. 42. N. B.

SABOR, Spaan. riv., die in de prov. Galicië ontspringt, en in de Port. prov. Tra-los Montes in de Douero valt.

SABOU, Negerrijk en stad aan de Afr. Goudkust 2. Zie Sebu.

SABRAN, 2 Fr. stadjes, dep. Gard en Landes.

SABRANY, D. op Java, resid. Besoeki.

SABRAO, een der Aziat. Sunda eil., ten N. van Flores, 30 V. M. groot, met al de voortbr. der Sunda eil. De inw. zijn Maleijers, en grootendeels door de Portugezen tot het christendom bekeerd. Het wordt door eenen raja bestuurd. Tusschen 8. en 9. Z. B.

SABREBU, Afr. negervlek, aan de Peperkust.

SABRES, Fr. vlek, dep. Landes, arr. Mont de Marsan, met 1800 inw.

SABRIDGEWORTH, Eng. kerspel, gr. Hertford, met 1050 inw.

SABRINA, Afr. eil., bij 't Vlaamsche eil. St. Michiel, hetwelk in Augustus 1810, door het uitbarsten van 3 vulkanen

nen is, ontstaan. Het was 2 à 3 Eng. mijlen groot, 10 à 100 voeten hoog, en had eene goede haven. De Engelschen bezetteden hetzelve, doch het is van tijd tot tijd weder weggezonken.

SABSAR, lands. in Afghanistan, prov. Furrah, eene groote vlakte, tusschen bergen, met de stad Uuardurru.

SABTANG, klein Philippijnsch eil., tot de Baschi eil. behoorende, Z. W. van Saboe.

SABRASA, Port. D. in Tra-los-Montes.

SABU, zie Saboe.

SABUGAR, Arab. groep eil. in de Roode zee, tusschen 159. en 25. 18. N. B.

SABUGAL, Port. vlek, prov. Beira.

SABUGOSO, Port. vlek, prov. Beira.

SABUNREKA, groote O. Ind. kustriv. in Bengalen, welke in Bahar, bij Darsah ontspringt, verscheidene riv. ontvangt, en bij Piply, in de golf van Bengalen valt.

SA BULAGH, Perz. stad en distr. in Azerbeidschan.

SABY, Zweed. kerspel, Westeras-län, op een eil., waarop eene aanzienlijke paardenstoeterij. 2. Zweed. vlek, Jonkopingslän. 3. Zweed. vlek Malmohuslän.

SABYE, voorheen *Mariastadt*, Deen. stadje, stift Aalburg, aan het Kattegat, met 400 inw.

SAC, 2 Afr. riv., die aan de Kaap de Goede Hoop in de Oranje riv. vallen.

SAC (GRANDE RIV. DU CUL DE), riv. op St. Domingo, die 2 mijlen N. van Port-au-Prince in zee valt.

SACABEN, Port. D., prov. Estremadura.

SACALA, Afr. distr. van Abyssinië, met uitmuntenden honig.

SACANDAGUA, N. Amer. riv., prov. Nieuw York, die in de Hudson valt.

SACARAPPA, N. Amer. dorp, prov. Maine, gr. Cumberland.

SACANIA, eene der 4 distr., waarin Morea verdeeld is, tusschen de Zakoni, Clarenza, de landëngte van Corinthe en de golf van Lepante, Egina en Napoli.

SACATECOLUCA (SANTIAGO LUCIA DE), N. Amer. volkpl. in Guatimalo, aan de Stille Zuidzee, met 3,200 inw.

SACATEPEC, Z. Amer. volkplanting in Guatimala. 2. Naam veler Z. Amer. volkpl.

SACCAI, Jap. golf en zeestad op de W. kust van Niphon; 30 mijlen Z. van kaap Sanger.

SACCARA, vlek in Midden-Egypte, met mummiën en piramiden.

SACCAR EL PERLII, Turk. Aziat. dorp van Algezira, aan den Eufraat.

SACCARI of *Saccaria* (Sangarim), onbevaarbare Turk. riv. in Natolië, die in de Zwarte zee valt.

SACCHETTO, Lomb. Ven. vlek, prov. Mantua, aan de Mincio.

SACCO, Oostenr. dorp in Tyrol, kreits Roveredo, aan de Adige.

SACE, Fr. stadje, dep. Kanaal.

SACEDA, Spaan. vlek, prov. Cuenca.

SACEDON, Spaan. D., prov. Cuenca.

SACER MONSHAUMONIAL, Hong. berg, kom. Raab, met eene merkwaardige abdij.

SACEY, Fr. vlek, dep. Kanaal, arr. Avranches, met 1550 inw.

SACHALIN ULA CHOTON (ZWARTE RIVIER STAD), stad in het Tungusische landschap Tsitsikar, aan de Amur.

SACHALIN, eigenlijk door de inboorlingen *Karafta* (het oude *Karafuto*), en ook wel *Sandan* genoemd; ontving den naam *Sachalin* of *Sagalin* van de Mandschu's, naar eene riv., die door het land stroomt; terwijl LA PEYROUSE den naam *Tschoka*, die van het Z. deel des lands, aan het geheel gaf. Het is een groot eil. aan Japan behoorende, door de straat van la Peyrouse van Jesso, in het W. door den Tartarijschen zeeboezem van de kust, in het O. door de Sachalinsche zee van de Kurilen, en in het N door de zee van Ochotsk van Kamschatka gescheiden, en tusschen 159. 29. 29. en 162. 20. L. en 45. 54. en 54. 65. N. B. gelegen, bevattende 44. V. M. Men heeft lang getwijfeld of Sachalin een wezenlijk eiland, dan wel een schiereiland was, en zulks is heden nog niet bepaald, te meer daar de twee jongste reizigers, KRUSENSTERN en BROUGHTON, nog meenen het voor een schiereiland te moeten houden, schoon de kaarten der Chinezen en der Japanezen het duidelijk als een eiland opgeven, en het bijna zeker is, dat hetzelve in het N. W. door een naauw kanaal van Tartarije gescheiden wordt. Dit land, dat het eerst door de Nederl. reizigers SCHAAP en DE VRIES werd bekend gemaakt, is van eene zeer zonderlinge gedaante, welke ZIMMERMAN bij een insekt vergelijkt. De Zuidhoek vormt de groote baai Aniwa, tusschen de kapen Aniwak en Crillon. Ten W. is het vol bergen, die nog in Mei gedeeltelijk met sneeuw bedekt waren; terwijl hier eene kleine riv. loopt, aan welke eene Japanesche volkplanting is. Aan de O. kust der baai loopen de Geele rotsen, langs het strand voort, en achter dezelve ziet men sneeuwbergen; terwijl hier aan zee de kapen Löwenörn en Tonyn gevonden worden. Ten W. van dezen is de baai Mordwinof, waar het land lager wordt, en bij kaap Si-

navin nog dieper zinkt. Op 47. 30. is de hooge piek Spanberg (der Nederlanders), waarschijnlijk dezelfde met LA PEYROUSE's *Pic Bernizet*. Nu volgt kaap Mulofsky, bij welke het strand zeer steil is, de matig hooge bergen met lagchend groen, en de dalen met vele bosschen bedekt zijn. Vervolgens loopt het land voorbij kaap Dalrymple, regt N. waarts, heeft verder kaap Soimonof, en dan baai Patience, met de kaap Patience of Keerweer, en achter dezelve hooge sneeuwbergen, en de monden van twee riv., waarvan KRUSENSTERN de Noordelijkste *Newa* noemde, terwijl de grond aldaar vele moerassen heeft. In het midden van deze baai, ligt het Robben eiland, en verder kaap Billinghausen, Rimnik (bij den berg Tiara), Raimanoff en del' Isle de la Croyere. Ten N. is de kust geheel vlak, en met bosschen bezet, en van daar voortgaande, vindt men duinhoogten, met eene baai van aanzienlijke grootte en veel struikgewassen. Verder heeft men de kaap der Ondiepten, Wurst, Klokatschef, Löwenstern; terwijl VAN KRUSENSTERN aan de twee Noordelijke kapen de namen Elisabeth en Maria gaf, en tusschen deze eene baai ligt. Aan het N. W. deel des eilands zag KRUSENSTERN bebouwde velden en rendieren. De uiterste N. W. punt is kaap Golowatschef, waar de straat ten N. van de golf van Amur begint, in welke men de eilanden Tschacun, Tum, Yepukeri, Tun en Ehepi Hatta vindt; doch deze golf is nog niet door Europeanen bezocht. De Westelijke kust is ons door LA PEYROUSE meer bekend; hier vinden wij Pic Lamanon, met dorre rotsen, de baai Estaing, baai Langle, beide met steile bergen, doch vruchtbaar, gelijk ook bij Pic Martiniere en de Zalmriv., digte bosschen, schoone weiden en veel sellerij, kers en onderscheidene beziën. Voortgaande, heeft men de baai van Jonquière en baai Casties, waar de ondiepten der zee beletten door te dringen. Wij zien dus hieruit dat het land ten N. vlak en zandig, ten Z. bergachtig, doch vruchtbaar is. De luchtgesteldheid moet guur zijn, daar er in Mei nog sneeuw gezien werd, en het land altijd als in eenen nevel gehuld is. Water is er zeker genoeg, daar de reizigers verscheidene monden van riv. zagen, en men overal warme baden, beken en bronnen vond. Waarschijnlijk heeft het land de meeste voortbrengsels der Mandschurei. Voorzeker zijn er beeren, vossen, otters en andere pels- en zeedieren. KRUSENSTERN zag er rendieren, maar behalve honden, geene huisdieren. Visch is er in zeer grooten overvloed. Het eil. is echter schraal bewoond. De oorspronkelijke bewoners zijn Aino's (zie dat art.), welke het grootste deel der eilanden in bezit hebben, en naar oudvaderlijke zeden leven, en in het Zuiden wonen Japanezen, volgens de laatsten wordt het in twee deelen Tschoka, ten Z. en Sandan ten N. verdeeld. Waarschijnlijk komen de Japanezen niet verder dan de baai Aniwa, waar zij een fort hebben en handel drijven, en waar waarschijnlijk de Aino's hunne waren komen verruilen.

SACHSA, Pruis. stadje, regdst. Erfurt.

SACHSEN-COBURG-SAALFELD, zie Coburg.

SACHSENBERG, stadje in het vorst. Waldeck, met 1100 inw. 2. Saks. ambt en dorp, Erzgebergte kreits.

SACHSENBURG, Illyr. vlek, kreits Villach. 2. Saks slot op het Erzgebergte, met een dorp van dien naam. 3. Dorp in Waldeck, ambt Eisenberg, met 1100 inw. 4. Pruis. dorp, regdst. Merseburg.

SACHSENDORF, dorp in Saksen Hildburghausen, ambt Eisfeld, met 500 inw.

SACHSENFELD, Oostenr. dorp in Stiermarken, kreits Cilly. 2. Twee Saksische dorpen, kreits Erzgebergte.

SACHSENHAGEN, Keür-Hessisch ambt en stadje, prov. Schauenburg.

SACHSENHAUSEN, stadje in het vorst. Waldeck, met 800 inw. 2. Bad. dorp, Main en Tauber kreits. 3. Keur-Hes. dorpje, Opper Hessen. 4. Zie Frankfort aan de Main.

SACHSENHEIM, Beij. dorp, Neder Mainkreits, met 250 inw.

SACHSISCH SCHWEITZ, zie Meissen.

SACHS KIOBING, Deen. stadje op 't eil Laland.

SACHSLEN, zie Saxlen.

SACHURI, tak der riv. Rion, Rus. prov. Imerethi.

SACILE, Lomb. Ven. stad, prov. Friaul, met 3,730 inw.

SACK, N. Amer. riv., valt in den Mississippi.

SACKET'S HARBOUR, N. Amer. dorp, prov. Nieuw York, gr. Jefferson, met een der beide havens van Nieuw York.

SACKINGEN, Bad. stadje, Treisam- en Wiesenkreits, aan den Rijn; 1000 inw.

SACO, N. Amer. riv., welke in de prov. New Hampshire ontspringt, door de Witte bergen loopt, en in de baai van dien naam valt. 2. N. Amer. vlek, prov. Maine, gr. York, met eene haven

ven en 2500 inw.

Sacombe, Eng. dorp, gr. Hertford.

Sacku, O. Ind. distr., prov. Bejapoor, tusschen de Kistna en de Beima, met weinig bergen, doch ook slecht bebouwd. 2. Hoofdstad van voornoemd distr., op eene hoogte, eene wapenplaats. 94. 21. L. 16. 36. N. B.

Sacondago, N. Amer. riv. in Nieuw York, die in het gr. Saratoga, in de Hudson riv. valt.

Sacra Isola, klein Ital. eil. aan den mond van den Tiber, bij Ostia.

Sacrament (St.) of *Colonia*, Z. Amer. stad en Spaan. kolonie, tegenover de stad Buenos-Ayres, aan den oever der La Plata, met eene goede haven.

Sacramento, militaire post der Spanjaarden in Mexico, prov. Cohahuila, aan de Sabinas, met 60 familiën, waaronder 50 soldaten met hunne familiën.

Sacratif, Spaan. kaap aan de Z. O. kust, prov. Granada. 14. 19. L. 36. 41. N. B.

Sacrificios, klein eil. der Stille Zuidzee, op de kust van Tecoantepec. 79. 40. L. 15. 40. N. B. 2. Onbewoond Z. Amer. eil., aan de kust van Vera-Cruz.

Sacs, Ind. volksstam in de N. Amer., prov. Louisiana, die in 4 dorpen aan den Mississippi wonen, en 3000 man, waaronder 700 krijgslieden, sterk zijn.

Sacska, zie Saczka.

Sacualpa, N. Amer. vlek in de prov. Guatimala.

Sacy le Grand, Fr. vlek, dep. Oise, arr. Clermont, met 550 inw.

Saczka, Sacska, Sadska, Boh. stadje, kreits Biczow, met 500 inw.

Sadagurra, Galicisch dorp, kreits Czernowitz.

Sadao, Cadao, Sado, Port. riv., die in de prov. Alentejo ontspringt, en beneden kaap Espichel in zee valt.

Sadava, Spaan. vlek, prov. Aragon.

Sadawa Wisza, Galicisch vlek, kreits Przemysl.

Sadberge of *Sadbergh*, Eng. dorp, gr. Durham, met 400 inw.

Sadbury, N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, gr. Lancaster, met 840 inw.

Saddel en Skipness, Schot. kerspel, gr. Kintyre, met 2000 inw.

Saddington, Eng. dorp, gr. Leicester.

Saddle, eil. der Chin. prov. Schantong, aan de Noordelijke kusten. 2. Eil. aan de W. kust van het. O. Ind. eil. Sumatra. 5. N. B.

Saddle Back, N. Amer. berg, prov. Massachusetts, gr. Williamstown en Adams. 2. Eng. berg in Cumberland, 2787 voeten hoog. 3. Eil. in de Hudson's straat. 309. 41. L. 61. N. B.

Saddlehead, N. W. punt van het eil. Achil, bij de W. kust van Ierland, gr. Mayo. 7. 45. L. 54. N. B.

Saddlehill, voorgebergte aan de W. kust van N. Amerika.

Saddle Island, klein eil. in de Ind. zee, bij de W. kust van Sumatra. 115. 14. L. 5. N. B.

Saddle River, N. Amer. vlek, prov. New Jersey, gr. Bergen, met 2200 inw.

Saddle-Tor, Eng. heuvel in Devonshire, tusschen Chegford en Ashburton.

Saddlers, N. Amer. dorp, prov. Maryland.

Saddleworth, Eng. dorp, gr. York, W. gedeelte, met fabr. van laken en wollen stoffen, en 4000 inw.

Sadee, O. Ind. riv., prov. Delhi.

Saderina, Turk. distr., sands. Dukagin, aan de zee, tusschen de riv. Bojana en Drin, met 32 dorpen, door woeste Arnauten bewoond.

Sadia, kleine Afr. zeehaven, aan de W. kust van Madagascar. 19. 15. Z. B.

Sadilesk, Rus. Aziat. vlek, prov. Circassië.

Sado, Jap. eil. en vorst., met eene groote golf, tusschen het schiereil. Noto en het vasteland van Niphon, 34 V. M. groot, zeer bergachtig, en met eene hooge kust, waaraan kaap Suizu; rijk in hout, tarw, gerst, peulvruchten, koren en visch. Robbenvangst, visscherij en landbouw zijn de voornaamste takken van bestaan. Voorheen had men hier rijke goudmijnen. Het wordt in 3 prov. Umo, Soota en Kamo verdeeld.

Sadonsk, Rus. kreits, gouv. Woronesch, tusschen 56. 39. en 57. 8. L. en 52. 4. en 52. 53. N. B., door de Don en Tschewka bespoeld, met veel bosch en smederijen. 2. Rus. stadje, aan den mond der Tschewka, met 600 inw. 56. 40. L. 52. 30. N. B.

Sadoon, woonplaats in Abyssinië, op den grooten weg van Massuah naar Dixan.

Sadowa Wisznia, Galic. dorp, kreits Przemysl. 2. Turk. dorp in Klein Walachië.

Sadrapatnam, O. Ind. stad, prov. Mysore.

Sadras, O. Ind. stad, prov. Kerman, die onder Nederlandsche regering zeer bloeide, doch thans geheel vervalt.

Sadrazah, O. Ind. stad, prov. Allahabad.

Sadska, zie Saczka.

SADREK, Perz. dorp, prov. Iran.
SADSKAR of *Seger*, distr. in Hadramaut, aan de Z. kust van Arabië.
SADUMRAH, Arab. stad in Hedsjas; 55 mijlen N. O. van Ghezan.
SAEBYE, zie Sabye.
SAELICES, Spaan. stad in N. Castilië.
SAENS (ST.), Fr. vlek, dep. Neder Seine, aan de Arques, met 2500 inw.
SAFAD, SAPHET, Turk. Aziat. dorp in Palestina, op eenen heuvel, aan de W. kust van het meer van Tiberias; 22 mijlen Z. W. van Damascus.
SAFARI, O. Ind. stad, prov. Bahar.
SAFAL, Fr. Afr. eil. bij Senegambië.
SAFETY COVE, haven aan de O. kust van Calvert's eil. in Fitzhugh's sound. 249. 48. L. 52. 31. N. B.
SAFELAR, Turk. Aziat. dorp, prov. Karamen.
SAFER, Aziat. distr. in Afghanistan.
SAFETA, Turk. Aziat. distr., prov. Tarablus.
SAFFA, Aziat. dorp in Afghanistan, prov. Kandahar.
SAFFAID KUH, Aziat. dorp en berg in Afghanistan, prov. Kabul.
SAFFELAERE, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, arr. Gent; 2250 inw.
SAFFIAN, Rus. meer, prov. Bessarabië.
SAFFIA, zie Asaffi. 2. Turk. riv. in het land der Wachabiten.
SAFFINAFF, groep eil. in de Ind. zee. 135. 39. L. van 5. tot 6. Z. B.
SAFFRAI, Fr. stad, dep. Ned. Loire, met 2300 inw.
SAFFRON WALDEN, Eng. marktvlek, gr. Essex, met manufacturen; 1400 inw.
SAFFY, zie Asafi.
SAFI, Perz. riv., prov. Azerbeidschan.
SAFIA, kleine Arab. riv., valt ten N. van Tor, in de Roode zee.
SAFIEHA, waterplaats in de Afr. woestijn van Nubië.
SAFON, Turk. Aziat. riv., die in het meer van Antiochië valt.
SAFNAS, dorp in Neder Egypte; 4 mijlen Z. W. van Tineh.
SAFRA of *Safera*, Arab. stad van Hedsjas; 13 mijlen Z. Z. W. van Medina.
SAFVE, Zweed. riv. in Elfborg-län vlek in Goteborg-län.
SAGABRIA, zie Agram.
SAGA DE MALHE, zandbank in den Ind. Oceaan, ten N. van de Cargados. 9. 26. tot 11. 33. N. B. en 78. 46. L.
SAGADAHOC, N. Amer. riv., die de Merri-Merting baai vormt, en door de prov. Maine en New Hampshire vliet. 2. Zie Lincoln, No. 2.
SAGAIKS, Tartaren in Aziatisch-Rusland, gouv. Kolywan.
SAGALESSUS, zie Ispahan.
SAGALIË, zie Sachalin.
SAGAMORE, zie Sachem.
SAGAMOND, N. Amer. riv., prov. Illinois, valt in de Illinois.
SAGAN, Zweed. riv., Upsala-län, valt in het Mälar meer.
SAGAN, Pruis. kreits, regdst. Liegnitz, die op 22½ V. M. 52,300 inw. bevat, heuvel-, zand- en steenachtig is, met veel bosch en de Saganer heide. Er is slechts eenige goede grond, die koren, vlas, kool, boomvruchten en hout voortbrengt. De schapenfokkerij is zeer sterk, en er zijn vele fabr. De riv. zijn: de Bober met de Briesnitz, de Queis, de Tschirna, de Neisse, de Ochtel, enz. 2. Hoofdstad, aan de Bober, met sterke muren en grachten, 3 poorten, een bezienswaardig residentieslot der hertogen, die hier zoo wel als de hooge collegiën, hunnen zetel hebben, 5 roomsche, eene luthersche kerk, gymnasium, luthersche hoogeschool, seminarium voor onderwijzers en 4,450 inw., die fabr. van laken, linnen, kousen, kant, katoen, lak en spiegels; drukkerijen, smederijen, papiermolens, garenbleekerijen, koren- en veemarkten hebben. 33. L. 51. 42. N. B.
SAGANAK, Aziat. stad van Onafhankelijk Tartarije, aan de Sihon of Jaxartes; 33 mijlen W. van Taraz.
SAGANAUM, N. Amer. baai, gebied Michigan, in het meer Huron, aan de N. O. zijde. 2. N. Amer. riv., die in genoemde baai valt.
SAGANEER, O. Ind. stad, prov. Ajmeer, den rajah van Jyepoor behoorende. 93. 36. L. 26. 40. N. B. 2. O. Ind. stad, prov. Gundwaneh, den rajah van Nagpore behoorende. 97. 4. L. 21. 34 N. B.
SAGANIAN, Aziat. riv. van Gr. Bucharije, die bij Termed in den Oxus valt.
SAGARA (HELICON), Grieksche berg, ten N. van de golf van Corinthe. Hij is hoog, en heeft zeer schoone gezigten.
SAGARA NACKEN, baai op de Z. kust van het eil. Java. 126. 7. L. 7. 33. N. B.
SAGARAWIDA, baai aan de Z. kust van het eil. Java. 130. 46. L. 8. 15. Z. B. 2. Hoofdstad van het landschap Ludaya, op Java, aan voornoemde baai, die hier eene goede haven maakt.
SAGARD, Pruis. vlek, eil. Rügen.
SAGARI, SAGORI, ZAGORA, PARAVVEA (PELION, PETRAS), Turk. bergketen en kanton in Albanië, sands. Jannina, met gastvrije sterke Grieken, die in de zijdeteelt en wolweverijen hun bestaan vinden.

SA-

Sagasuy, Z. Amer. golf in Brazilië. 25. 30. Z. B.

Sagatuk, N. Amer. riv., prov. Connecticut; valt in Long Island sound.

Sagay, klein Schot. eil. der Hebriden, bij Harris.

Sagellertief, tak der riv. Söste in het hert. Holstein-Oldenburg.

Sagendago, hoofdtak der N. Amer. Hudson's rivier.

Sagginale, Tosc. D., in Florence.

Sagh, zie Saagh.

Saghalin, zie Sachalin.

Sag Harbour, N. Amer. dorp, prov. Nieuw York, op Long Island

Saghire, Turk. stad in Georgië.

Saghun, zie Sahun.

Sagil, Schot. eil. der Hebriden, ten N. van Scarba, met veel kalk en lei.

Saginaga, klein N. Amer. meer, door de rivier gevormd, welke het Bovenmeer met het meer der Wouden. vereënigt.

Sagittaria, eil. in de Stille Zuidzee, door Quiros in 1606 ontdekt, en dat men denkt hetzelfde te zijn als Otaheiti.

Sagmatok, stad in Oost Groenlan l. 332. 16. L. 61. 18. N. B.

Sagne (la), Zwits. dorp, gr. Vallengin, in het Jura gebergte, met 1600 inw., waaronder veel hororlogiemakers, geweermakers, kantwerkers, enz.

Sagona, zie Golfo di Liamone.

Sagonaires, klein eil. aan de Z. W. kust van Corsica.

Sagonne, Fr. vlek, dep. Allier.

Sagor of *Ganga-Sagor*, O. Ind. eil. in Bengalen, aan den mond der Hoogly; 4 mijlen lang, 1 mijl breed, aan de kust met bosschen, en het binnenland met weiden. Het is een bij de Hindo's, heilig oord, alwaar een tempel staat, en zich jaarlijks vele geloovigen aan den dood weiden. Sedert 1815 hebben de Engelschen dit eiland laten bebouwen. 2. Illyr. dorp, kreits Laibach.

Sagori, zie Sagari.

Sagorsch, Illyr. D., kreits Laibach.

Sagosch, Rus. riv., gouv. Jaroslaw.

Sagrab, Sagrabia, zie Agram.

Sagratz, Illyr. D., kreits Neustädtl.

Sagres, Port. vlek, prov. Algarvië, tegenover kaap St. Vincent, met 220 inw.

Sagro, Fr. stadje, eil. Corsica.

Sagruje, Aziat. stad van Groot Bucharije; 5 mijlen N. O. van Samarcand.

Sagu, Rus. vlek, gouv. Finland.

Sagua Eilanden, groep kleine eil. in de W. Ind. zee, bij de kust van Amer.; 15 mijlen van de landëngte van Dariën. 299. 42. L. 9.16. N. B.

Saguana, N. Amer. baai in het N. O. gedeelte van de golf van Mexico, aan de kust van Florida, met vele eilanden.

Saguaripa, kleine Z. Amer. riv. van Brazilië, prov. Todos Santos, die O. waarts in zee valt. 2. Volkplanting in Mexico, prov. Hiaqui.

Saguenay, riv. van Canada, die Z. waarts bij Tadousac in den St. Lourenz valt. 2. *Little* S., N. Amer. riv. van Labrador, die in den St. Lourenz valt. 50. 18. N. B.

Saguere, dorp in 't rijk Hoval, in W. Afrika; 13 mijlen Z. W. van Ender.

Sagular, O. Ind. riv., prov. Karnate.

Sagur, O. Ind. vlek der Mahratten, prov. Malwah, met handel. 96. 32. L. en 23. 45. N. B.

Saguramd, Rus. vlek, prov. Georgië.

Saguria, Illyr. D., kreits Adelsberg.

Sagy, Fr. vlek, dep. Saône en Loire, arr. Louhans, met 2100 inw.

Sagyva of *Zegyva*, Hong. riv. en dorp, kom. Neograd.

Sahab, Perz. dorp in Chusistan; 20 mijlen Z. van Suster.

Sahabad, O. Ind. stad der Mahratten, prov. Ajmeer. 25. 26. N. B.

Sahagun, Spaan. vlek, prov. Leon, met 4000 inw., 2 kerken en 3 kloosters.

Sahaks (land der), lands. in Afghanistan, prov. Kabul, met de stad Kharwar.

Sahalar, Rus. dorp, gouv. Finland.

Sahalava, D. op 't eil. Madagaskar.

Sahaleel, N. Afr. dorp van Tunis.

Saham Tony, Eng. kerspel, gr. Norfolk, met 800 inw.

Sahan, bergachtig distr. van Arabië, ten N. van Yemen.

Sahana, Perz. dorp, prov. Chusistan.

Sahanantu, riv. op het Afr. eil. Madagaskar, in het land van Ankaye.

Sahar, Perz. riv., prov. Chorazan. 2. Arab. stad in Yemen, lands. Hadramaut, met eene haven en veel handel in wierook.

Sahara, zie Sahra.

Saharunpore, O. Ind. vlek, prov. Delhi. 95. 2. L. 39. 56. N. B. 2. Zie Noord Saharunpoor.

Sahatave, riv. op het eil. Madagaskar.

Sahay, Boh. dorp, kreits Pilsen.

Sahec, Perz. dorp in Farsistan; 35. mijlen van Schiras.

Sahet, dorp in Opper Egypte, aan den Nijl.

Sahlaydun, stad van Birma, in Achter Ind., prov. Pegu, met handel in hout. 112. 26. L. 18. 35. N. B.

Sahra of *Sahara* (d. i. *woestijn*), de grootste en vreesselijkste woestijn der

aarde, daar zij de stralen der zon loodregt ontvangt, tusschen den 15. en 20. N. B., ligt en ruim 200 geographische mijlen breed is; schoon zij nog te weinig onderzocht is, om dit overal met juistheid te kunnen bepalen. Slechts dit weten wij, dat hare kleinste Oostelijke helft meer *oasen*, of vruchtbare met water voorziene, en zelfs bergachtige plaatsen heeft, dan de groote Westelijke helft, die eene ware zandzee is, en met regt door de Arabieren *Sahara Belama*, dat is *waterlooze woestijn* genoemd wordt. Dit gedeelte loopt ten N. langs Biledulgerid, waar zij eenige takken in zendt, en waar de van den Atlas stroomende woestijnriv. zich in zoutachtige moerassen verliezen, die des zomers veel ongedierte opleveren, en voor menschen en dieren ontoegankelijk zijn. De Westelijkste, de Drah, liep voorheen in zee, en dikwerf worden hier riv. door het zand gedwongen, eenen anderen loop te nemen. Ten W. grenst zij aan de zee, met groote duinen van vliegzand, dat zich tot in zee uitstrekt, en voor vele schepen gevaarlijk en noodlottig is. Zelfs Cap Blanc, is een zandpunt, en de geheele kust tot kaap Verd, vol zandbanken. Ten Z. loopt zij tot aan de middelste beddingen van den Senegal en Nijl. De geheele oppervlakte met de Oasen, wordt op 72,000 en zonder de Oasen op 50,000 V. M. opgegeven.

De grond bestaat uit rots met kiezel en zand bedekt, dat door den wind bewogen, en in zandwolken veranderd wordt. In de Oostelijke helft zijn tot nu toe twee riv. bekend, de Kuku en Wadi el Ghazel of Gazellen rivier; de andere zijn van geen belang. Sommige Oasen hebben zoete bronnen, die in groote waarde gehouden worden. In de Westelijke helft heeft men met veel moeite bronnen gegraven, die men met beenderen van kameelen opmetselt, en tegen het toewaaijen, met kameelhuiden bedekt. Duizende gevaren wachten hier den reiziger: niet alleen de met zand gevulde dampkring, de zandkolommen en het gedurig verdwijnen der sporen, maar ook het uitdroogen der bronnen, waardoor de rijke zich gelukkig heet voor 10 tot 500 dollars, eenen dronk water te krijgen, en dikwerf geheele karavanen doet omkomen; ook de vogels en wilde dieren worden door de zandstormen gedood. Apen, wilde zwijnen, panthers, leeuwen en groote slangen, die anders hier behooren, schuwen de plaatsen, daar geen water is, en alleen de vlugste struisvogels en antilopen wagen zich in dezelve. Slechts weinige gewassen zijn in staat om de brandende winden te weerstaan, die alles verteren, en zelfs het kameel en zijnen geleider in doodsbenaauwdheid, ter aarde werpen. Eenige distels, de manna plant, de thijm en talhstruik bekleeden hier en daar den naakten grond, en geven eenig voedsel voor het kameel en den ezel. Verder eenig struikgewas en acaciën, die gom leveren; anders ziet men niets dan lucht en zand. Op de Oasen vindt men wortelen, wilde kruiden, eene soort van wild koren, beziën en theeplanten; er is veel gevogelte, en eene groote menigte sprinkhanen; de eenigste delfstof is zand. De zwervende bewoners, die wij slechts ten deele kennen, hebben kameelen, schapen, geiten, groote honden en weinig paarden. De voornaamste bewoners, die wij uit RILEY, RITCHIE en LIJON kennen, zijn: Tibbo's, Tuariks, Mooren, eigenlijk eene soort van zwervende Beduïnen of Arabieren, welke allen zich in verschillende stammen onderscheiden, die van roof, jagt en handel in slaven, enz. met de karavanen, leven, of als wegwijzers dienen. De voornaamste bekende punten zijn: Zanhaga met Guaden of Hoden, Tegaza, Zuenziga, Terga, Lemta en Gualata (Zie die artikelen).

SAHRENDORF, Han. dorp, vorst. Lunenburg, ambt Winden, met 180 inw.

SAHUN, SAGHUN, SAHUNTALA, SOHOHUN, Rus. stad, prov. Awchasië, in den Kaukazus, met 3000 inw.

SAHWOTTY, stad in Achter Indië, rijk der Birmannen, aan den W. oever der Irawaddy.

SAI, groote sterke stad van Bambarra, in de binnenlanden van Afrika.

SAIANSK, zie Sagansk.

SAIBGUNGE, O. Ind. stad, prov. Bengalen, distr. Rungpore. 106. 34. L. 26. 15. N. B.

SAIBUSCH, zie Zywiec.

SAID, zie Egypte en Saïde.

SAIDA, Saks. stadje, kreits Erzgebergte.

SAIDABAD, Perz. dorp, prov. Azerbeidschan, met de ruïnen van eenen tempel. 2. Perz. stad, prov. Mazenderan.

SAÏDE, Turk. sands., prov. Damascus, met de hoofdstad Saïde, tusschen het oude *Sidon*, prov. Acre, op eene hoogte, aan de zee, met 2 kasteelen, verscheidene moskeën en kerken, 7 kloosters, vele schoone huizen en 6000 Turk. en Arab. inw., die handel in zijde, katoen, citroenen, china's appels, galnoten, vogellijm, enz. drij-

van, welriekende zeep maken, vijgen, zijde en katoen bouwen, en eenige oudheden hebben. Hier is een Fr. consul. De beide havens zijn verzand. 53. 18. L. 33. 33. N. B.

SAÏDENAJA, Turk. Aziat. vlek, pachalik Damascus, door Grieken bewoond.

SAIDOU, kleine Aziat. riv. in Syrië, die bij Rabba in den Eufraat valt.

SAIGHTON, SAUGHTON ON THE HILL, Eng. dorp, gr. Cheshire.

SAIGIR, Rus. tak van de riv. Jemba, gouv. Orenburg.

SAIGNES, Fr. vlek, dep. Ardèche.

SAIGNON, haven in Achter Ind., in het rijk Anam, bij kaap St. James, met scheepstimmerwerven en handel. 2. Fr. stadje, dep. Vaucluse; 1500 inw.

SAIGON, zie Saighon.

SAI-ID, Arab. dorp van Yemen; 3 uren O. van Beit-el-Fakih.

SAIKAIDO, volgens KAEMPFER, eene prov. van Japan, die echter op de nieuwe kaarten niet gevonden wordt.

SAIKE, zie Tschaiken.

SAIKOF, zie Ximo.

SAIKOLO, Chin. stad, prov. Turfan.

SAILGAON, O. Ind. stad, prov. Berar.

SAILING COVE, baai aan de Z. zijde van 't N. Amer. eil. Terreneuve; 2 mijlen N. van kaap Pine.

SAILLANS, Fr. stadje, dep. Drôme, arr. Die, met 1500 inw. 2. Fr. dorp, dep. Puy-de-Dôme, arr. Ambert, aan de Ance, met 1000 inw.

SAILLÉ, Fr. dorp, dep. Neder Loire, arr. Savenay, met 3,350 inw.

SAILLON, Zwits. dorp, kant. Wallis.

SAIL-SOUS-CONSANS, Fr. stadje, dep. Loire.

SAILLY, 5 Fr. vlekken, dep. Op. Marne, Calais, van 't Noorden, Moezel en Saône en Loire, met handel.

SAIMA of *Saimen*, Rus. meer, gouv. Finland, 410 wersten lang, 120 wersten breed, en 300 voeten boven de oppervlakte der zee gelegen. Het beneden gedeelte, het Lapwesi, heeft door de riv. Woxen, gemeenschap met het Ladoga meer.

SAIN, zie Sayn en Schauri.

SAINFIELD, Ier. dorp, gr. Down.

SAINING, tak der riv. Jan-tse-kiang in China.

SAINS, Fr. dorp, dep. Ain, arr. Verviers, met 2000 inw.

SAINT of SAINTE NB. Zie SINT *of de onderscheidingsnamen.*

SAINTES, Fr. arr., dep. Neder Charente, dat op 28 V. M. in 8 kantons 98,600 inw. bevat. 2. Fr. hoofdplaats van voorn. arr., op eene hoogte, en aan de Charente, met eene voorstad, 10,000 inw. en fabr. voor wollen stoffen, porselein, enz., benevens vele romeinsche oudheden. 17. 1. L. en 45. 45. N. B. 2. *Les* S., drie kleine Fr. eil. der Antilles, in W. Ind., op 6 V. M. 1300 inw. bevattende.

SAINTES MARIES (LES), Fr. stadje, dep. Monden der Rhône, arr. Arles, hoofdpl. van het eil. Camargue; 1150 inw.

SAINTONGE, voormalige Fr. prov., tegenwoordig het grootste gedeelte van het dep. Neder Charente.

SAINTRAILLES, Fr. dorp, dep. Lot en Garonne, arr. Nerac, met 700 inw.

SAINTRY, Fr. dorp, dep. Seine en Oise, met 800 inw.

SAINVILLE, Fr. stadje, dep. Eure en Loire.

SAIOTES, kleine en arme natie van het geslacht der Samojeden, dat de grenzen van Aziat. Rusland bewoont, en cijnsbaar aan dit rijk is.

SAIPOOR, O. Ind. stad, prov. Gundwanah. 100. 36. L. en 24. 2. N. B.

SAIRAM, stam der Kirgizen in Dschagatai.

SAIRIM, Chin. stad in het landschap Turfan, aan den voet van het gebergte Kond, wier omtrek tarw, erwten, meloenen en druiven voortbrengt. Ook leveren de bergen koper en salpeter.

SAISAN, Chin. meer in Mongolië, 144 V. M. groot, 't welk verscheidene riv. ontvangt, en door den Irtysch doorstroomd wordt.

SAISSAC, Fr. vlek, dep. Aude, arr. Carcassonne, met 1620 inw.

SAISSANDIN, W. Afr. D. in Saladoe.

SAISSY LES BOIS, Fr. dorp, dep. Nièvre, arr. Cosne.

SAITAN, Turk. kaap, sandsch. Kirkilissa. 2. Rus. meer, gouv. Tobolsk.

SAJA, tak van de Suanes in de Spaan. prov. Burgos.

SAJANERS, Rus. volk van den Tartaarschen stam, die in Aziat. Rusland, aan de Opper Jenisea wonen.

SAJANISCH GEBERGTE, in het N. O. van Azië, dat zich ten O. van Jenisei, aan de Altaische keten sluit, en tot Chin. Mongolië loopt. Het gedeelte tusschen den Boven Jenisei, op 110. L. en de riv. Selenga op 124. L. behoort tot Aziat. Rusl. De geheele reeks bestaat uit ontzettende granietklompen en porfierlagen, die met schieferlagen afwisselen. Het is rijk in ijzer.

SAJO, Hong. riv. in Zevenbergen, die boven Redowa ontspringt, en in het kom. Gömör, in de Hernat valt. 2. S. *St. Peter*, Hong. vlek, kom. Borsod, aan

aan de Sajo, met wijnhandel.

SAJAN, Turk. vlek in Walachië, aan de Schuil, ten Z. van Krojame

SAJUTSCHIK, Rus. vlek in Moldavië, aan de Pruth.

SAK, Rus. meer, gouv. Taurië, met gezondheidsbaden.

SAKAI, Jap. stad, eil. Niphon, eene der rijkste steden, aan de baai Osaka, met eene haven, aanzienlijken handel en voorname kopersmederijen.

SAKAN, Perz. meer, dat bij Bender-Rigk in de Perz. golf valt.

SAKARA, marktvlek in Midden-Egypte, prov. Dschise, bij den Nijl.

SAKARI, Turk. Aziat. riv., prov. Natolië, die in de Zwarte Zee valt.

SAKARIA, zie Sikaria.

SAKAWA, Jap. riv. op 't eil. Niphon.

SAKERTOL, O. Ind. stad en sterkte, prov. Delhi.

SAK HADENDOA, Afr. dorp in Nubië, de hoofdmarktpl. der Hadendoa Beduïnen.

SAKHARAM, Egypt. vlek, gebied Gize, bij de ruïnen van Memphis, met verscheidene piramiden en ruïnen. Het drijft handel in mummiën.

SAKHU, volgens KINNEIR, *Zaku*, Turk. Aziat. stad, prov. Schehrsor, op een eiland in de Khabur, de hoofdplaats van het Kiurdisch vorst. Sindia.

SAKEL, zie Scio.

SAKI ADASSI, zie Chio.

SAKIEH, Arab. dorp van Iran; 26 mijlen N. W. van Bassora.

SAKIËRS of *Sakgees*, volksstam in N. Amer., tot de Tschippeways behoorende, 2850 man, met 700 vuurroeren, sterk. Zij wonen aan de riv. Uisconsin, in 3 dorpen, en hebben vee- en graanteelt.

SAKIT, dorp in Opper Egypte, aan den W. Nijl oever; 3 mijlen N. O. van Ashmunein.

SAKKAMOTTO, Jap. stad, eil. Niphon.

SAKKANIA, Turk. distr., landschap Morea, met de hoofdstad. Tripolitza.

SAKKANOSTA, Jap. dorp, eil. Niphon, met twee merkwaardige tempels.

SAKKAR, O. Ind. distr., prov. Bejapore, aan den Nizam behoorende, met eene hoofdstad van dien naam, op 94. 24. L. en 17. 4. N.' B.

SAKLAVEN, zie Seklaven.

SAKMANEN, Turk. volksstam, pachalik Wan, met de Jeziden verwantschapt.

SAKMARA, Rus. Aziat. riv., tak der Ural, welke aan de Baschkische Ural ontspringt, de Ik en Salair ontvangt, en bij Orenburg in den Ural valt.

SAKMARSK, Rus. stadje, gouv. Orenburg.

SAKMARSKAJA KREPOST, Rus. Aziat. vesting, gouv. Orenburg.

SAKO, N. Amer. riv., prov. Maine, valt in de Sako baai.

SAKRAS, O. Ind. stad, prov. Agra.

SAKOLIZI, Rus. vlek, gouv. Witebsk.

SAKONDE, Afr. dorp op de kust van Guinea, bij het fort Oranje.

SAKORIKO, Turk. D., sands. Perserin.

SAKRAU, Pruis. dorp, regdst. Breslau.

SAKRIA, Turk. vlek, eil. Imbro.

SAKSEN, voorheen een keurvorstendom, doch sedert 1806 een koningrijk in Duitschland, na in 1813 aanzienlijk verminderd te zijn, thans tusschen Pruissen, Oostenrijk, Beijeren, de vorst. Reusz en Altenburg gelegen, en op 335⅓ V. M., 1,232,000 inw. bevattende. Ten Z. is het bezet door het Erzgebergte, een tak van de Sudeten, dat zich met verscheidene, steeds afnemende takken, waartoe het Reuzengebergte behoort, in het land verspreidt, en eindelijk ten N. vlak wordt. De hoogste kruinen zijn: de Fichtelberg, Auersberg, de Lausche en het Hochwald. De voornaamste riv. is de Elbe, met de Zwarte Elster, de Spree, de Mulde, de Witte Elster, de Neisse, enz. Er zijn noch meren, noch kanalen van belang. De bergen, met derzelver takken, vormen vele schoone dalen, waaronder dat van Flauen vooral bekend is. De meeste zijn met bosch bedekt. De lucht is overal gematigd en gezond; doch de hooge vlakten zijn kouder. De voortbrengselen zijn: koren, spelt, gierst, peulvruchten, manna, veevoeder, vlas, raapzaad, tabak, meekrap, geneeskundige kruiden, moesgroenten, boomvruchten, wijn, hout, de gewone huisdieren, wild, gevogelte, visch, lijm, goud, zilver, koper, lood, tin, zeer veel ijzer, kwikzilver, kobalt, bismuth, galmei, spiesglas, rottenkruid, bruinsteen, graniet, porfier, bazalt, lei, kalk, marmer, in 20 soorten; gips, albaster, duifsteen, serpentijnsteen, porselein- en pijpäarde, krijt, barnsteen, agaat, steenkolen, turf, zwavel, vitriool, salpeter, aluin, enz., doch geen zout. De middelen van bestaan zijn: de landbouw, die op eenen zeer hoogen trap is; oofteelt, wijnöogst, het boschwezen, schoon zeer uitgebreid, echter niet genoegzaam; vooral de smederijen en gieterijen; de veeteelt, de schapenfokkerij, de bijenteelt, visscherij, zeer aanzienlijke mijnwerken, en voorzeker meer fabr. dan in eenige andere der Duitsche staten, daar ⅔ der inw. van dezelve bestaan. Vooral vindt men er fabr. van linnen, kant, laken, wollen stoffen, allerlei soort

van

van katoenen waren, die de Engelschen evenaren, van zijden stoffen, papier, papieren behangsels, speelkaarten, goud- en zilverwaren, passement, kettingen, knoopen, hagel, koper, hout, ijzer, aardewerk, porselein, aluin, vitriool, salpeter, zwavel, verlakt, staal, glas, sterkwater, verwen, enz., smederijen, geschut-, kogel- en klokkengieterijen, tabakskerverijen, branderijen, brouwerijen, potaschziederijen, wasbleeken, zeer veel boekdrukkerijen, enz. De handel gaat vooral in de voortbr. des lands en der fabr., en is, gelijk ook de boek-, wissel- en transitohandel zeer aanzienlijk. De voorname uitvoer bestaat in: fijne wollen stoffen, linnen, kanten, garens, ijzer en andere delfstoffen, en boeken. De uitvoer in koren, wijn, hout, werkstoffen, tabak, specerijen en modewaren. De wegen zijn over het algemeen, slecht. De meeste inw. zijn Duitschers. De joden mogen slechts in Dresden en Leipzig wonen. De luthersche godsdienst is de heerschende, doch de koning is van den roomschen godsdienst, en de beide godsdiensten genieten gelijke regten. Voor wetenschappelijk onderwijs wordt door de hoogeschool te Leipzig, de vorstelijke scholen te Meissen, Wurzen en Grimma, en verscheidene gymnasiën gezorgd. Het lagere onderwijs, schoon veel verbeterd, laat echter nog veel te wenschen overig. Er zijn eenige geleerde genootschappen, de akademie van kunsten en wetenschappen te Dresden; en schoone verzamelingen van kunststukken, oudheden, enz. De regering is eene bepaalde monarchie. De koning is lid van het Duitsche verbond, waar hij den 4 rang, en *in plenum*, 4 stemmen heeft. De kroon is erfelijk; de hofstoet is zeer prachtig en talrijk. De koning heeft de uitvoerende magt, de benoeming tot ambten, het regt om vergiffenis te schenken, en de hoogste magt in het krijgswezen. De landstenden zijn op eene wonderlijke wijze zamengesteld, en worden uit de prelaten, vorsten, graven en heeren, uit de ridderschap, en uit de afgevaardigden der steden gekozen. De landman heeft geene vertegenwoordigers, en draagt bijna alle lasten. De landstenden moeten bij de wetgeving en belastingen gehoord worden. De koning heeft verscheidene hooge collegiën, als: het geheim kabinet, het geheim concilium, de geheimraad, kamer van oorlogsbestuur, enz. De regtbanken zijn: de landsregering, de regtbank van appel, het hooge geregtshof; de kreitsen en onderdeelen hebben hun bijzonder bestuur. De inkomsten des rijks worden op 13 à 14 millioenen guldens geschat, die uit de domeinen, mijnen, bosschen, tollen, rivieren en uit de directe en indirecte belastingen voortkomen. Van de uitgaven heeft men thans geene berigten; de schuld wordt op 48 mill. guldens gerekend. De landmagt bestaat uit 10,000 man. Het land wordt in de 5 prov. Meissen, Leipzig, Erzgebergte, Voigtland en Lausnitz verdeeld. De hoofdst. is Dresden. 2. Pruis. prov., tusschen Brandenburg het kon. Saksen, Saksen-Gotha, Reusz, Weimar, Keur-Hessen, Hanover en Brunswijk, of tusschen 27. 29. en 31. 33. L. en 50. 27. en 53. 5. N. B. gelegen, en bevat op 443½ V. M. 1,214,300 inw. Ten W. is zij bergachtig, maar verder vlak. De grootste gebergten zijn de Harz, met den Brocken en het Thuringer wald. De voornaamste riv. is de Elbe, met de Mulda, de Saale, die de Unstrut, Bode en Wipper ontvangt; de Ohre, de Jeetze, de Aland, de Zwarte Elster en de Havel, en verder de Leine en Aller. Onder de kanalen komen hier het Plauensche kanaal, de Schiffsgraben en de Flosgraben. De voornaamste meren zijn het Mansfelder Zoute en Zoete meer, en het Arendmeer. Er zijn vele kolken, en nog meer moerassen, doch weinige gezondheidsbronnen. De lucht is overal gematigd en gezond. De voornaamste voortbr. zijn: wild, gevogelte, visch, bijen, koren, peulvruchten, raapzaad, hop, meekrap, cichorei, tabak, vlas, hennep, weed, anijs, lood, ijzer, zout, steen- en bruinkolen, leem, steenen, salpeter, marmer, lei, aluin en turf. De inw. zijn Duitschers, en van den lutherschen godsdienst; er zijn echter ook zeer veel roomschen. Door de universiteit te Halle en onderscheidene welingerigte scholen, is voor het onderwijs goed gezorgd. De middelen van bestaan zijn: vooral landbouw, minder veeteelt, meest schapenfokkerij, mijnwerken, vooral in zout; in de steden fabr. van laken, trijp en wollen stoffen; katoen, tabak, papier, metaal en stijfsel, brouwerijen, branderijen en smederijen. De handel is zeer aanzienlijk. De uitvoer bestaat voornamelijk in: koren, olie, raapzaad, zout, koper, ijzer, laken, katoen en wollen stoffen, linnen, tabak, papier, poeder, stijfsel, brandewijn en bier. De invoer in werkstoffen, koloniale waren, wijn, modewaren, enz. De voor-

naamste koopsteden zijn Maagdenburg, Naumburg, Mühlhausen en Nordhausen. De regering is als in de overige prov. (zie Pruissen). De prov. is in 3 regdst. Maagdenburg, Merseburg en Erfurt verdeeld. De hoofdstad is Maagdenburg. 3. *Land der S.* of *Sachsen*, het Zuidelijkste deel van het groot vorstendom Zevenbergen, hetwelk op 126¾ V. M. 62,700 schatpligtige huisgezinnen bevat, en thans in 9 steden en 2 distr. verdeeld wordt. De hoofdstad is Hermanstadt (zie verder Zevenbergen).

SAKSENBURG, eil. door den Nederl. LINDEMAN in 1670 ontdekt, en door een Engelsch schip in 1808 weder gevonden, terwijl naderhand nog een ander bij hetzelve geankerd heeft. Het ware te wenschen, dat dit lang in twijfel getrokken eiland, nader werd onderzocht, daar het, nagenoeg in den koers der uitgaande schepen naar O. Ind. liggende, mogelijk voor eene goede ververschingsplaats zou kunnen dienen. De nieuwere waarnemers hebben het bepaald op 40. 52. L. en 30. 45. Z. B.

SAKSEN-HILDBURGHAUSEN, hertogdom in Duitschland, uit 4 groote en kleine stukken zamengesteld, voornamelijk tusschen Weimar, Schwarzburg, Meiningen, Coburg, Beijeren en Pruissen, en geheel tusschen 28. 8. en 28. 57. L. en 50. 6. en 50. 38. N. B. gelegen, en op 11 V. M., 30,600 inw. bevattende. Het Thuringer wald bedekt een aanzienlijk gedeelte des lands. De hoogste toppen zijn de Bles, Aroldsberg, Kerk en Holzberg. Men rekent dat ⅔ des lands uit bergen en bosschen bestaat. De voornaamste riv. zijn de Werra, die hier uit 4 bronnen ontspringt, met de Schleuse en Bieber, de Rodach met de Kronach; de Itz, de Steinach, de Behr en Raszlach. De luchtsgesteldheid is gematigd, doch op de bergen ruwer. De voortbrengselen zijn: koren, doch niet genoegzaam; peul- en tuinvruchten, vlas, boomvruchten, een weinig wijn, hop, veel hout, wild, visch, bijen, goudzand, steenkolen, porseleinaarde en zout. De middelen van bestaan zijn: landbouw, goede veeteelt, geen mijnwerken, maar eenig zout; fabr. van wollen stoffen, smederijen, blikslagerijen, glasblazerijen, monterijen, enz. De uitvoer bestaat in: hout, zout, wol, vee, leder, glas en zwam. De inw. zijn meestal Duitschers. De luthersche godsdienst is de heerschende. De universiteit en vele geleerde scholen, kweekscholen voor onderwijzers, en de zeer wel ingerigte lagere scholen, geven ruime gelegenheid tot onderwijs. De hertog is lid van het Duitsch verbond, heeft den 12 rang, en *in plenum* ééne stem. Hij deelt de wetgeving en bepaling der belastingen met de standen, welke uit 18 afgevaardigden bestaan, die om de 6 jaren gekozen worden. De inkomsten worden op 240,000; de schulden op 5 mill. guldens gerekend. Het contingent in landmagt is 297 man. Het land wordt in 6 ambten verdeeld. De hoofdstad is Hildburghausen.

SAKSEN-MEININGEN, hert. in Duitschland, uit twee deelen zamengesteld, grootendeels door de andere Saksische landen, Pruissen, Beijeren, enz. omringd, en geheel tusschen 27. 43. en 29. 1. L. en 50. 20. en 50. 58. N. B. gelegen, en op 20 V. M. 55,400 inw. tellende. Beide deelen des lands zijn met bergen bedekt, gedeeltelijk tot het Schwarzwald, dat hier de Kieferle en Plesberg, als hoogste toppen, en zeer merkwaardige holen heeft, en deels tot het Thuringerwald, dat hier de Dolmar, Geba en Gerberstein, en de Altensteiner grot heeft, behoorende. De voornaamste riv. is de Werra, met de Hasel, Helba, Barte, Sulza, Herpf, Katz en Schwarza; de Miltz, de Steinach, met de Lausche en Goritz, en de Itz. Onder de meren zijn het Buchen, Erlen en Wusten; ook zijn er eenige minerale bronnen. Het lage gedeelte des lands heeft zachter luchtsgesteldheid dan het hoogere, waar het somtijds zeer guur is. De voortbrengsels zijn: koren, spelt, tuinvruchten, aardappelen, raapzaad, hennep, hop, tabak, boomvruchten, een weinig wijn, veel hout, de gewone huisdieren, wild en tam gevogelte, bijen, steen, leijen, marmer, bolus, voläarde, vuursteenen, goud, zilver, koper, lood, ijzer, zwavel, kobalt, steenkolen en zout. De middelen van bestaan zijn: de landbouw, zeer veel rundvee- en schapenfokkerij, weinig bijenteelt en wijnoogst, veel boschwerk, mijnwerken slechts van ijzer; zout, lei, marmer en steen. De fabr. leveren zeildoek, linnen, garen, papier, kruid, brandewijn, ijzerwerken, glas, spiegels, berlijnsch blaauw, verwstoffen; ook zijn er brouwerijen en zaagmolens. De uitvoer bestaat in: tabak, zout, hout, timmerhout, potasch, pik, wol, vee, boter, ijzerwaren, marmer, papier, glas, porselein, salmoniak, houtwaren, verwen, enz. De inw. zijn bijna allen van den lutherschen godsdienst. De universiteit, geleerde scholen, gymnasium, kweek-

scho-

scholen voor schoolonderwijzers, en wel ingerigte lagere scholen geven ruime gelegenheid tot onderwijs. De hertog is lid van het Duitsche verbond, heeft den 12 rang en ééne stem *in plenum*. Hij regeert niet onbepaald, maar moet ten minste gedeeltelijk, zoo als in de belastingen, de landstenden raadplegen. De hertog heeft eenen raad en een justitie-collegie. Het contingent is 540 man. Eigenlijke landmagt is de landmilitie. Het land wordt in het Ober- en Unterland, en deze weder in ambten verdeeld. De hoofdstad is Meiningen.

Saksen-Weimar-Eisenach, groothert. in Duitschland, in verschillende stukken door Pruissen, Beijeren en andere Saksische staten omringd, geheel tusschen 27. 33. en 29. 53. L. en 50. 25. en 51. 27. N. B. gelegen, en op 66½ V. M. 201,000 inw. bevattende. Het land is vol bergen, en door kleine dalen afgewisseld, welke tot het Thuringer wald en Erzgebergte behooren, doch geene aanmerkelijke hoogte hebben. De voornaamste riv. zijn de Saale, de Ilm, de Elster, die de Orla ontvangt, en de Unstrut met de Helme; de Werra met de Fulda, de Ulster, de Suhl en de Horsel; de Streu, enz. De luchtsgesteldheid is over het algemeen gematigd en gezond. De voortbrengsels zijn: gevogelte, veel wild en bijen, koren, peulvruchten, moesgroenten, raapzaad, vlas, hennep, een weinig wijn, boomvruchten en hout; zilver, koper, ijzer, steenkolen, gips, kalk, zandsteen, bazalt, lei, vol- en potäarde, turf, albaster en zout. De middelen van bestaan zijn: landbouw, hoewel met veel moeite vergezeld, en onder zware lasten zuchtende; het boschwezen, een weinig wijnöogst, veeteelt, vooral schapen- en varkensfokkerij; mijnen, bijenteelt, vele handwerken, fabr. van loodwit, potten, potasch, pik, hoeden, aardewerk, houtwaren, laken, bombazijn, leder, benevens linnen en wollen stoffen; spinnerijen, papiermolens, glasblazerijen, smederijen, branderijen en brouwerijen. De meeste fabrijkwaren worden ook uitgevoerd. De inw. zijn Duitschers en meerendeels luthersch; doch roomschen en hervormden hebben gelijke regten. De universiteit te Jena, met het groothertogelijk museüm, de bothanische, wis- en scheikundige instituten, de akademie der beeldende kunsten, de groothertogelijke bibliotheek en verzameling van landkaarten, het munt- en medaillekabinet, de gymnasiën en vele andere nuttige inrigtingen, het uitmuntend geographisch instituut, het industrie-kantoor, en de zorg voor de verbetering der scholen, bevorderen de wetenschappen en letterkunde. De groothertog is lid van het Duitsche verbond, heeft mede den 12 rang, en *in plenum* ééne stem. Hij geniet al de voorregten aan de koninglijke waardigheid verknocht. Hij deelt de regering met de landstenden, die uit de ridderschap, steden en landlieden gekozen worden, en den landdag vormen, welke over de behoeften, belastingen, wetten, enz. raadplegen. Het hoogste collegie is het staatsministerie, dat verscheidene collegiën onder zich heeft. De prov. en kreitsen hebben hun bijzonder bestuur. De inkomsten zijn voor 1825 op ruim 1¼, de uitgaven op 1½ millioen bepaald. De schuld wordt op ruim 7 mill. Nederl. guldens gerekend, en er bestaat eene amortisatie-kas, waarvoor de oorlogsbelastingen blijven volhouden. Het contingent is 2010 man. Het land wordt in de vorstendommen Weimar en Eisenach verdeeld, en deze weder in kreitsen. De hoofdstad is Weimar.

Saksen Gotha, zie Gotha.

Saksen Coburg, zie Coburg.

Saksen-Lauenburg, zie Lauenburg.

Sakutatagh, gebergte in de Turk. prov. Schehrsor.

Sakville, fort in Nieuw Schotland, gr. Halifax.

Sal of *Zout Eiland*, een der Afr. Kaap Verdische eilanden; 6 mijlen lang en 2 breed, woest, en uit gebrek aan water, door deszelfs inw. verlaten, met verscheidene hooge bergen, waarvan de hoogste, onder de gedaante van een suikerbrood, op eenen grooten afstand gezien wordt. Het zout, waarnaar het heet, wordt in natuurlijke groeven, tusschen de rotsen, achter welke het zeewater blijft staan, gevonden. Het is niet geheel onvruchtbaar, daar er nog vele van de voorheen hier geplante kruiden in het wild groeijen, en er voortreffelijke dadels gevonden worden. Ook zijn er veel wilde paarden, ezels, geiten, rundvee, eenige tarw, krabben en schildpadden. Men zoekt er ook amber. De N. W. punt ligt op 354. 51. L. en 16. 50. N. B. 2. Arab. dorp van Nedsjed; 7 mijlen N. O. van Jemama. 3. Eenige eil. in de golf van Californië, *Sal si Puedes* genoemd. 4. Eenige W. Ind. eil. en rotsriffen, aan de kust van het eil. Cuba. 5. Z. Amer. riv. van Chili, die, van de Andes afstroomende, door de woestijn Ataca-

ma, in zee valt. 6. Z. Amer. riv. van Peru, prov. Castro Virreyna, die in de Tsuchacha valt. 7. S. *Meer*, N. Amer. meer, op 7. 286. 16. L. en 50. 25. N. B. 8. S. *Point*, rotsachtige klip aan de kust van Nieuw Albion. 257. 29. L. 34. 57. N. B. 9. *Punta del S.*, kaap aan de N. kust van het eil. Cuba. 299. 40. L. en 21. 10. N. B. 10. Rus. riv. in het land der Donsche Kozakken en het gouv. Astrakan. 11. Zie Sala. No. 1.

SALA, Zweed. bergstadje, Westeras-län, aan de Sala, net gebouwd, met eene schoone markt, schoone straten, kerk, hospitaal en 2150 inw., die handwerken, handel en de grootste zilvermijn uit Zweden hebben, die aan den Salberg ligt. 2. Nap. stadje, prov. Principato Citeriore, met 5,500 inw. 3. Sard. vlek in Piëmont, prov. Aosta, met 900 inw. 4. Vlek in Parma, aan de Baganza. 5. Tak der riv. Salza in Oostenrijk, kreits Salzburg. 6. S. *de Partinico*, Sicil. stad, intend. Trapani, met 9,800 inw. 7. S. *Isola Longa*, eil. aan de kust van Dalmatië. 8. S. *Di Gioi*, Nap. vlek, prov. Principato Citeriore, met 1360 inw. 9. Zie Saal en Sallegg. 10. Stad, welke de Arabische aardrijkskundigen aan het Oostelijk gedeelte van den Niger, tegenover Tocrur, tusschen Ghana en de tegenwoordige ligging van Tombuctoe, plaatsen, en welke in de 12 eeuw zeer prachtig zou geweest zijn, en veel handel zou gehad hebben. De nieuwere berigten zwijgen over dezelve. 11. Turk. Aziat. dorp, pachalik Diarbekir. 12 Riv. van Buenos-Ayres, die N. O. waarts in de Parana valt. 13. Zie Salee.

SALABAMABY, N. Amer. riv., valt in de Tombigbee.

SALADA, Z. Amer. baai en riv. aan de kust der Stille Zuidzee, prov. Copiapo van Chili. 25. 40. Z. B. 2. Klein W. Ind. eil., op 313. 33. L. en 10. 58. N. B.

SALADAN, kaap op het O. Ind. eil. Borneo, rijk Banjermassing.

SALADER KOMITAAT, zie Szalad.

SALADIA, baai aan de O. kust van 't W. Ind. eil. Dominica, nabij punt Pagua.

SALADILLO, Z. Amer. riv. in Buenos-Ayres, die in de binnenlanden ontspringt, en bij den mond der La Plata in zee valt. 2. Riv. in Buenos-Ayres, tak van de Salado.

SALADO, Z. Amer. riv. van Peru, die in de Stille Zuidzee valt, op 22. 27. Z. B. 2. Groote Z. Amer. riv. in Tucuman, die uit verscheidene stroomen, welke van de Andes komen, op 24. Z. B. ontspringt, en in de Parana valt. Derzelver water bevat, even als al de riv., die van de Cordilleras van Atacama en Copiapo, door Tucuman stroomen, vele zoutdeelen. 3. Z. Amer. riv. van Chili, die bij de grenzen van Peru, van de Cordilleras afstroomt. Derzelver water is om deszelfs zoutheid ondrinkbaar. 26. 20. Z. B. 4. N. Amer. riv. van Mexico, die in de Gila valt. 5. Z. Amer. riv. van Peru, prov. Atacama, die in de Stille Zuidzee valt. 6. Z. Amer. riv. van Peru, prov Chichas en Tarija, die O. waarts in de Pilcomayo valt. 7. Kleine Z. Amer. riv. van Paraguay, die tegenover de stad Ascension, in de Paraguay valt. 8. Riv. van 't W. Ind. eil. St. Domingo, die N. N. O. in de baai van Borroderos valt. 9. Riv. van St. Domingo, die Z. waarts in zee valt. 10. Riv. van St. Domingo, die in de baai Barbacoa valt. 11. Riv. van St. Domingo, die aan de Z. kust, in zee valt. 12. Kleine riv. van 't W. Ind. eil. Martinique. 13. S. *de Arjona* en *de Porcunna*, twee riv. in het Z. van Spanje, waarvan de eene in de baai van Cadix, de andere tusschen Granada en Ecija in de Xenil valt.

SALAGNAC, Fr. D., dep. Op. Vienne.

SALAGNON, Fr. stad, dep. Isère, met 2600 inw.

SALAGORA, Turk. haven der stad Arta, sandsch. Jannina, aan de golf van dien naam.

SALAGOSA, Fr. vlek, dep. Pyreneën.

SALAGRAM, O. Ind. stad, prov. Mysore, aan de Cavery.

SALAGUA, N. Amer. haven aan de W. kust van Mexico, met eene goede haven. 19. 4. N. B.

SALAHAJA, SALHIEP of *Zahle*, stad in het land der Drusen, Turk. Aziat. pachalik Akre.

SALAHIAH, sterkte aan de O. grenzen van Egypte, landschap Bahri, zijnde de sleutel van den weg van Egypte naar Syrië, met 6,000 inw.

SALAIBSKOIE, vesting in Aziat. Rusland, gouv. Tomsk.

SALAIGNAC, Fr. stad, dep. Dordogne, arr. Sarlat, met 1125 inw.

SALAIR, Rus. riv. en vlek, gouv. Orenburg, door invaliden bewoond, die van de veeteelt bestaan.

SALAK, gebergte op het O. Ind. eil. Java, in de Preanger regentschappen.

SALAKA, Afr. haven van Nubië, aan de W. kust der Roode zee. 54. 51. L. en 20. 42. N. B.

SALAKZIE, Turk. Aziat. vlek, prov. Damaskus, met de landhuizen der inw.

van Damaskus.

SALAMANCA, Spaan. prov., het Zuidelijke deel van het voormalig koningrijk Leon, tusschen Zamora, Toro, Avila, Toledo, Estremadura en Portugal, of tusschen 10. 41. en 12. 41. L. en 40. en 41. 38. N. B. gelegen, en op 165 V. M. 210,000 inw. bevattende. Bergen, dalen en vlakten wisselen in dit land af. De voornaamste bergen zijn: de Sierra, de Gredos, de Bejar, Villa Franca, de Francia, de Jalama, en de Ciudad Rodrigo, welke allen tot het Guadarrama gebergte behooren, en meestal, even als de vlakten, kaal zijn. De grond is grootendeels zandig, en heeft gebrek aan water. De riv. zijn de Douero, met de Tormes, Bezedas, Cornoja, Zurquen, Ribera de Pena en Valmuza, Yeltes, enz. en de Alagon. Er zijn vele gezondheidsbronnen. De landbouw, hoewel verwaarloosd, brengt echter tarw, gerst, rogge, linzen, erwten, boonen en lijnzaad op. Men heeft er veel boomvruchten, vooral kastanjes, noten, rozijnen, peren, appelen en ook fijne vruchten, wijn en zoethout; maar aan brandhout, dat zelfs door mist vervangen wordt, is er gebrek. De veeteelt is de voornaamste tak van bestaan, en geeft boter en kaas. Er zijn ook paarden, schapen, varkens en geiten. De fabr. bepalen zich tot wollen stoffen, hoeden, linnen, katoen, potten, leder, zeep, koper en ijzer. Verder is de smokkelhandel hier van veel belang. De uitvoer bestaat in: wol, huiden, vee, kaas, varkensvleesch, gedroogde boomvruchten, rozijnen, laken en andere artikelen. De prov. wordt in 11 partidos verdeeld. 2. *Partido* of distr. in het midden van voorn. prov. 3. Hoofdstad der prov. Salamanca, in het midden van het partido, aan eenen heuvel, en de riv. Tormes, met muren, 13 poorten, verscheidene goede gebouwen, eene prachtige domkerk en 27 andere kerken, 39 kloosters, een collegie der Jesuïten, 5 hospitalen, 14 armhuizen, eene regelmatige marktplaats, de *Plaza Mayor*, waar ook de stierengevechten gehouden worden; een schoon raadhuis, doch anders donkere en kromme straten; eene hoogeschool, de rijkste in Spanje, met het seminarium *de Carvayal*, de collegiën *de St. Bartolomeo*, *Mayor de Oviedo*, *de Cuenca* en vele andere. De hoogeschool is een goed gebouw, en bevat vele grieksche handschriften. De stad heeft 13,600 inw., die van de hoogeschool, fabr. in linnen en wollen stoffen, eenen uitgebreiden landbouw en eenigen handel bestaan. Er zijn hier vele romeinsche oudheden. Geboorteplaats van den schilder GALLEGOS. 12. 30. L. en 41. 21. N. B. 4. N. Amer. stad in Mexico, prov. Guanaxuato. 5. S. *de Bacalar*, N. Amer. stad in Mexico, schiereil. Yucatan. 6. N. Amer. dorp in de prov. Santa Martha, van Nieuw Granada. 7. Mexic. stad, prov. Tlascala.

SALAMANDER BAAI, Z. Afr. baai aan de Kaap de Goede Hoop, in de Saldanha baai.

SALAMANQUILLA, klein Z. Amer. eil. in den Atl. Oceaan, bij de kust van de prov. Carthagena.

SALAMBRIA (PENEUS), groote grieksche riv. in Thessalië, sands. Tirhala, die op de keten van den Pindus ontspringt, en in de golf van Salonica valt.

SALAMÉ, klein Arab. eil. aan den ingang der Perz. golf, bij kaap Mussendoon. 74. 34. L. en 26. 20. N. B.

SALAMELA DE ARCOBISPO, Spaan. stadje in Andaluzie.

SALAMI, Arab. stad van Nedsjed; 7 mijlen Z. O. van Tima.

SALAMIA DE LA SERENA, Spaan. stad, prov. Estremadura.

SALAMIE, het oude *Salamincas*, Turk. Aziat. vlek, prov. Damascus, met een kasteel.

SALAMIEH, Arab. stad van Nedsjed.

SALAMIS of *St. Catharina*, klein eil. voor de stad Eski-Famagusta, bij het Turk. eil. Cyprus, op de plaats, waar eens het aloude *Salamis* of liever *Konstantia* heeft gestaan. 2. Zie Coluri.

SALAMUN, dorp in Neder Egypte, aan den W. Nijlöever; 1 mijl Z. van Shabur.

SALANA, Nap. riv., prov. Calabrië Ulteriore; valt in de straat van Messina.

SALANBUIGH, Aziat. stad in Cochinchina, aan de Catang. 126. 14. L. en 15. N. B.

SALANCHE, Sard. stadje in Savoije, prov. Faussigny aan de Arve, met 1400 inw. 2. Zie Pissevache.

SALAND, dorp op het O. Ind. eil. Java, in de Preanger regentschappen.

SALANDRELLA of *Salandra*, Nap. riv., prov. Basilicata.

SALANG, distr. in het koningrijk Palembang, op het O. Ind. eil. Sumatra, welker bewoners in de bosschen, als wilden leven, en mogelijk tot de Papuas behooren. 2. Dorp op het O. Ind. eil. Java, residentie Rembang.

SALANGARI, klein O. Ind. eil. bij de W. kust van Gilolo. 145. 17. L. en 2. 15. N. B.

SA-

SALANGHUR, O. Ind. stad in Ajmeer.
SALANGUR, O. Ind. stad in Malwah.
SALANGOR, zie Salengore.
SALANIEH, dorp van Neder Egypte; ten W. van Damiate.
SALANKEMEN, Slavon. vlek, kom. Syrmië, aan de Theisz en Donau.
SALANKEN (KAAP), kaap aan de Z. kust van Celebes in Bony baai.
SALANO, Illyr. vlek, kreits Görz.
SALAQUICHE, Z. Amer. riv., prov. Choco van Nieuw Granada, die in de golf van Dariën valt.
SALARS (PONT DE), Fr. stadje, dep. Aveiron.
SALARES, Spaan. vlek, prov. Grenada.
SALAS, onbewoond Spaan. eil. bij Majorca. 2. Drie Spaan. vlekken, prov. Catalonië, Asturië en Burgos.
SALASANAH, N. Amer. riv., prov. Nieuw York.
SALASINSK, Rus. vlek, gouv. Wiatka.
SALASSA, Sard. dorp in Piëmont. prov. Ivrea, met 1000 inw.
SALASSES (DE DRIE), de hoogste berg op het O. Afr. eil. Bourbon, die zich 9000 voeten verheft.
SALAT, Fr. riv., dep. Arriège en Opper Garonne; valt in de Garonne. 2. Dorp op het Philippijnsche eil. Manilla.
SALATAN, kaap aan de Z. kust van 't O. Ind. eil. Borneo. 131. 46. L. en 4. 10. N. B.
SALATIGA, stad op Java, residentie Samarang, schoon gelegen.
SALAU, Fr. dorp, dep. Arriège, arr. St. Girons, met 1100 inw.
SALAVATTY, eil. bij Nieuw Guinea, hetwelk door door de straat Gallewo van het hoofdëil. gescheiden wordt.
SALAWAY (POINT), kaap aan de O. kust van het O. Ind. eil. Gilolo. Op den top is eene natuurlijke vesting, met huizen en tuinen. 146. 37. L. en 1. 24. N. B.
SALAYER, zie Saleyer.
SALAZER, Spaan. dal, prov. Navarre. aan de vischrijke riv. Salazer, met 15 dorpen of buurten. 2. Spaan. vlek, prov. Burgos.
SALBERG, zie Sala, No. 1.
SALBRIS, Fr. vlek, dep. Loir en Cher, arr. Romorantin, aan de Kleine Saudre, met 1300 inw. en sergiefabr.
SALBUTIQUI, Z. Amer. riv., prov. Nicaragua.
SALBY, O. Ind. stad, prov. Agra.
SALCEDON, tak van de Spaan. riv. Bilbao, prov. Biscaye.
SALCES, Fr. dorp, dep. O. Pyreneën, arr. Perpignan, met 700 inw.
SALCITO, Nap. vlek, prov. Molise.
SALCOMBE REGIS, Eng. D., gr. Devon.
SALCOTT, Eng. kerpel, gr. Essex.
SALDA, tak der riv. Tura in het Rus. gouv. Tobolsk.
SALDANA, Spaan. vlek, prov. Palencia, aan de Carrion, met 4000 inw. 2. Spaan. vlek, prov. Burgos. 3. Z. Amer. eil. in Nieuw. Granada.
SALDANHA BAAI, ook wel St. Helena baai genoemd, Afr. baai in het N. O. van het Kaapland, met eene goede en zekere haven. 35. 50. L. en 32. 54. N. B.
SALDENHOFEN, Oostenr. dorp in Stiermarken, kreits Cilly.
SALDERN, Brunsw. D., met 660 inw.
SALDINS (GROOT en KLEIN), twee Rus. ijzerwerken, gouv. Ekaterinenburg; het eerste met meer dan 300 arbeiders; het tweede met 1400 inw.
SALE of *Sall*, Eng. kerspel in Norfolk. 2. Eng. vlek in Cheshire. 3. Kleine riv. van 't W. Ind. eil. Guadaloupe. 4. Sard. vlek, in Piëmont prov. Voghera, met 4,200 inw. 5. Dalmatisch vlek, kr. Zara, eil. Rava-Grossa. 6. Sard. dorp in Piëmont, prov. Mondovi. 7. Sard. sterkte in Piëmont, prov. Aosta. 8. Zie Salee.
SALEBY, Eng. kerspel, gr. Lincoln, bij Alford. 2. Zweed. kerspel, Skaraborg-län.
SALECK, Beij. slot, Neder Mainkr., met beroemden wijn.
SALECTO, zeehaven van Tunis in N. Afrika; 37 mijlen van Tunis.
SALEE, N. Afr. stad van Marokko, in het koningrijk Fez, prov. Benihasen, aan den mond der riv. Baragrag, met eene haven, die voorheen van veel belang was, doch thans geheel verzand is, zoodat er slechts kleine schepen kunnen binnenkomen. Zij is met 35 voeten hooge muren omringd, die met torens bezet zijn, en door vestingwerken verdedigd. Zij heeft volgens HÖST 16, volgens JACKSON 18,000 (RILEN heeft 40,000) inw. Eene mijl van de stad zijn vele tuinen en romeinsche oudheden; een weinig ten Z. is de stad Rabat of nieuw Salee, die met dezelve als eene stad uitmaakt (zie dat art.). Zij wordt thans door Eur. schepen weinig bezocht; voorheen was het een verschrikkelijk roofnest, waaraan de tegenwoordige keizer en het verzanden der haven een einde gemaakt hebben.
SALEHURST, Eng. kerspel; 1650 inw.
SALELLES, Fr. vlek, dep. Aude.
SALEM of *Salmansweiler*, Beij. dorp, Zeekreits. 2. Bad. ambt, Zeekreits, met 4,350 inw. en een dorpje van 200 inw. 3. *Salem en Barramahal*, O. Ind. prov.

prov., presidentschap Madras, tusschen Balaghaut, Karnate, Coïmbatoor en Mysore, of tusschen 95. 10. en 96. 35. L. en 10. 54. en 13. 8. N. B., aan den voet van het O. Ghatisch gebergte gelegen, en door de Cavery, Panaur en Palaur bespoeld. Zij bestaat uit enkele bergen en dalen, onder de eerste van welke de Cheelnaick een groot gedeelte des lands bestaat. De voortbr. zijn: rijst, gierst, koren, overvloed van hout en goed rundvee; echter is er ook veel woest land. Schoon deze prov. nog vele bijzondere staten heeft, die slechts schatting betalen, en naar Indische wetten en gebruiken bestuurd worden, behoort het land toch eigenlijk aan de Engelschen. Het wordt in twee distr. Salem en Barramahal verdeeld. 4. Distr. of Z. deel van voorn. prov. 5. Hoofdst. dezer O. Ind. prov., zetel der geregtshoven en kantoren, aan de Tiramanjinotoo, met een fort, verscheidene goede gebouwen en salpetergroeven. 95. 47. L. en 11. 37. N. B. 6. Perz. dorp in Kerman; 38 mijlen N. O. van Kerman. 7. Stad der N. Amer. Rep., prov. Massachusetts, hoofdpl. van het gr. Essex, wel bebouwd en gezond, met eene steeds slechter wordende haven, verscheidene goede scholen, 11 kerken, een wees- en een armhuis, bibliotheek van 5000 boekdeelen en 12,600 inw., die eenen uitgebreiden handel en zeevaart, vooral op Indië, en zeer vele fabr. en scheepstimmerwerven hebben. Er is hier eene O. Ind. Comp. 306. 45. L. en 42. 55. N. B. 8. N. Amer. vlek, prov. Vermont. 9. N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, hoofdpl. van het gr. Washington, met 2800 inw. en een dorp Salem. 10. N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. West Chester, met 1450 inw. 11. Gr. der N. Amer. Rep., prov. New Jersey, vlak en aangespoeld land, met 14000 inw., goede weiden, veel veeteelt, koren en boomvruchten, bosch en ijzermijnen. Bij de moerassen is het ongezond; terwijl het door de Delaware met de Salem, Alloway en de Stow bespoeld. 12. N. Amer. vlek in voorn. gr., aan de Salem, met een raadhuis, 4 kerken, eene akademie en 950 inw., die handel drijven, en saffraan bouwen. 13. Vier N. Amer. dorpen in de prov. Pennsylvanië, gr. Wayne, Luzerne, Westmoreland en Mercer. 14. Twee vlekken der N. Amer. Rep., prov. Virginia, gr. Potetourt en Fauquier. 15. N. Amer. vlek, prov. Z. Carolina, gr. Salem. 16. Dertien vlekken der N. Amer. Rep., alle in de prov. Ohio, gr. Columbiana, Livingston, Belmont, Champaign, Tuscarawas, Jefferson, Washington, Ashtabula, Wight, Monroe, Montgomery, Muskungum en Huron. 17. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Indiana, hoofdpl. van het gr. Washington. 18. Vlek der N. Amer. Rep., prov. N. Carolina, gr. Stokes. 19. N. Amer. dorp, prov. Georgië, gr. Baldwin. 20. N. Amer. vlek, prov. Maine, gr. Rockinghag. 21. *Nieuw* S., vlek der N. Amer. Rep., prov. Connecticut, gr. Nieuw Londen. 22. *Nieuw* S., vlek der N. Amer. Rep., prov. Ohio, gr. Jefferson. 23. *Nieuw* S., vlek der N. Amer. Rep., prov. Massachusetts, gr. Franklin, met 2,200 inw. 24. *Noord* S., vlek der N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. West Chester, met 1025 inw. 25. *Zuid* S., vlek der N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. West Chester, met 1550 inw. 26. *West* S., vlek der N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, gr. Westmoreland. 27. *Cross Roads* S., dorp der N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, gr. Mercer, met 660 inw. 28. Zweed. vlek, Stokholmslän.

SALEMBRE, tak der Fr. riv. Isle, dep. Dordogne.

SALEMI, Sicil. stad, intend. Trapani, zeer vervallen, aan de Salino; 12,250 inw., die heerlijken wijn, olie en koren telen, en zeer veel veeteelt hebben.

SALEMIA, Arab. stad van Nedsjed, 13 mijlen N. van Jemama. 2. Turk. Aziat. stad in Syrië, pachalik Tripoli.

SALEN, Zweed. meer Kronabergs-län.

SALENAU of *Solenau*, Oostenr. vlek, land onder de Ens, met eene kopersmederij.

SALENCHES, zie Salanche.

SALENCY, Fr. dorp, dep. Aude.

SALENGORE of *Salangor*, klein O. Ind. rijk op Malacca, onder eenen Mahomedaanschen rajah.

SALEON, Fr. dorp, dep. Opper Alpen.

SALEPH, Turk. Aziat. riv., lands. Natolië, distr. Itschil, die in de Middellandsche Zee valt.

SALER MOLER, voorname O. Ind. sterkte, prov. Khandesh. 20. 40. N. B.

SALERNES, Fr. stad, dep. Var, arr. Draguignan, aan de Bresque, met 2180 inw., wijn- en olijvenbouw, zijden en wollen stoffen fabr. en veehandel.

SALERNO, Nap. stad, hoofdplaats van de prov. Principato Citeriore, zetel der geregtshoven en van eenen aartsbisschop, aan de golf van Salerno, tusschen gebergten en de twee kleine riv. Sele en Larino, met muren, 4 poor-

poorten, een kasteel, eene hoofdkerk met de graven der Longobardische vorsten, en dat van paus GREGORIUS VII, 26 andere kerken, een vondelingshuis, onregelmatige straten, een lyceüm (voorheen eene universiteit), een geneeskundig collegie, verscheidene lagere scholen, schouwburgen, en 10,650 inw., die eenen aanzienlijken handel drijven, en jaar- en weekmarkten hebben. De haven is slechts eene reede. De omliggende dorpen leveren fabrijkwaren. 32. 19. L. en 40. 35. N. B.

SALERS, Fr. stadje, dep. Cantal, arr. Mauriac, aan de Marone, met 1150 inw. en veehandel.

SALES, Fr. vlek, dep. Aude; 1000 inw.

SALESBURY, 2 Eng. dorpen in Hertford- en Lancashire.

SALETROU, baai op het W. Ind. eil. St. Domingo.

SALEVE, merkwaardige kalkberg in het Zwits. kanton Genève, bij de hoofdstad; het voorwerp van vele geleerde onderzoekingen.

SALEYER of *Salayr*, groep eil., ten Z. van het O. Ind. eil. Celebes, op 6. Z. B. Het hoofdëil. is ongeveer 8 mijlen lang, 1¼ breed, en door zeer vele kleine eil. omringd. Het ligt ten Z. van kaap Lasson, is door een smal kanaal van Celebes gescheiden, en met bergen bedekt, die overal met goede bosschen bezet zijn. De voornaamste voortbrengsels zijn: eene soort van gerst, *uby* genoemd, waarvan zij brood maken; *batta*, een wortel; katoen en vele zuidvruchten, vele herten in de bosschen, en dezelfde huisdieren als op Celebes, benevens 60,000 inw., die als zeer kruipend geschetst worden, en welke fijn katoen, met gestreepte stoffen weten te maken, maar ook eenen uitgebreiden handel op Batavia en de Maleische kusten drijven. Het eiland is onder 14 opperhoofden verdeeld, welke jaarlijks naar Makassar gaan, om den Nederlanderen hunne schattingen te betalen, die in katoenen stoffen bestaan. De Nederlanders hebben hier een fort, *Defensie* genoemd. Van de omliggende eil. zijn alleen Bonaratte en Kalaur bewoond.

SALEZ, Zwits. D., kanton St. Gallen.

SALFELD, zie Saalfeld.

SALFORD, 2 Eng. dorpen, gr. Somerset en Bedford. 2. Eng. vlek, gr. Lancaster, met 19,120 inw., die in de manufacturen hun bestaan vinden. 3. *Abbots* of *Little* S., klein Eng. dorp, gr. Warwick. 4. *Priors* of *Groot* S., Eng. kerspel, gr. Warwick, met 850 inw. 5. *Opper* S., vlek der N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, gr. Montgomery, met 850 inw. 6. *Neder* S., vlek der N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, gr. Montgomery, met 600 inw.

SALGADO, Z. Amer. riv. van Brazilië, aan de kust van Fernambuco.

SALGAREDA, Lomb. Ven. dorp, prov. Treviso, aan de Piave.

SALGESCH, Zwits. dorp, kanton Wallis, met goeden wijn.

SALGIER-HOI, marktplaats op 't Deen. eil. Moen, stift Aalborg.

SALGIE, Rus. riv., gouv. Taurië, die aan den Noord Tschatyrdagh ontspringt, het schierëil. in twee deelen splitst, verscheidene riv. ontvangt, en dan in de Siwatch valt.

SALGORA, Spaan. eil., aan de kust van Galicië.

SALGRAMI, zie Gunduk.

SALHI, dorp in Opper Egypte, aan den regter Nijlöever; 1 mijl N. O. van Atfieh.

SALHIEP, zie Salahaja.

SALIAN, Rus. Aziat. distr., prov. en chanaat Schirwan, uit de landen aan den mond van de Kur, het eiland van dien naam, en de eil. Swinoi, Bor, Duwannoi en Bula bestaande. Het heeft zeer veel rijst, tarw, gerst, katoen, zijde, tabak, schoone weiden en vele zoutzeeën, waaronder het Schorachschali. De inw. zijn meestal Tadschiks, Turkomannen en Armeniërs. 2. Eil. in dit Rus. distr. en de Kaspische Zee, hetwelk met de omliggende eil., eene sterke visscherij heeft. 3. Rus. Aziat. vlek, aan de Kur, met visscherij.

SALIANAH, O. Ind. distr. en stad, prov. Nepaul, op eenen heuvel. 99. 23. L. en 29. 2. N. B.

SALIBABO, groep van verscheidene eil. in de Ind. zee, bij de Moluksche eil., waarvan de grootsten Tolur, Salibabo en Kabruang zijn, gedeeltelijk bergachtig, goed van water voorzien, veel rijst, aardappelen, geiten, varkens en visch voortbrengende, door Maleijers bewoond, die onder bijzondere opperhoofden staan, *Kolanos* genoemd, van welke zij lijfeigenen zijn. Zij zijn met zwaarden, knodsen en sagaaijen gewapend. Alhoewel de Nederlanders deze eil. niet bezitten, hebben zij er echter veel invloed. De levensmiddelen zijn er zoo goedkoop, dat men er voor een slecht mes 300 kokosnoten kan inruilen. Zij liggen tusschen 143. en 144. L. en 3. en 4. N. B. 2. Een der grootste dezer eil., vrij wel bewoond.

SA-

SALICES, Spaan. D., prov. Valladolid.

SALICETTI, Nap. vlek bij Napels.

SALICETTO, Sard. vlek in Piëmont, prov. Mondovi, met 3000 inw.

SALICI, Ven. Lomb. stad, prov. Treviso, aan de Livenza.

SALICZE, middelmatig Turk. gebergte in Bosnië.

SALIES, Fr. stad, dep. Ned. Pyr., arr. Orthes, aan de Salcis, met 1450 inw. 2. Fr. stadje, dep. Op. Garonne; 650 inw.

SALIGNAC, Fr. stadje, dep. Dordogne, arr. Sarlat, met 1200 inw.

SALIKARDON, Rus. Aziat. vlek in Circassië.

SALILIEU, Fr. vlek, dep. Ardèche, arr. Tournon, aan de Day; 2030 inw.

SALIM, Rus. Aziat. riv., die 20 m. W. van Sourgout in de Oby valt.

SALIMA, Spaan. distr., prov. Asturië.

SALINA of *Salini*, een der Lyparische eil. bij Sicilië, vulkanisch, doch vruchtbaar, wijn, olijven, vijgen en andere vruchten voortbrengende. Ook is er een zoutmeer en Romeinsche baden. De 4000 inw. wonen in 4 dorpen, waarvan Lingua het voornaamste is, hebben goed bronwater, landbouw en visscherij. 2. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Onondaga, met 5,550 inw., het zoutmeer Onondaga en de voorn. zoutkeeten der prov. 3. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Illinois, gr. Randolph. 4. Z. Amer. volkplanting in Nieuw Granada, prov. Tunja. 5. Groot meer van het W. Ind. eil. Martinique, twee op Guadaloupe, een op St. Domingo en een in Buenos-Ayres. 6. Z. Amer. baai van Peru, aan de kust der prov. Chancay. 7. Landpunt aan de Z. kust van 't W. Ind. eil. St. Domingo, tusschen baai Ocoa en punt Nizao. 8. Landpunt aan de N. kust van St. Domingo.

SALINAS, Spaan. stadje, prov. Guipuscoa, met zoutkeeten. 2. Spaan. vlek, prov. Palencia. 3. Kaap aan de Z. kust van het eil. Majorca. 4. Z. Amer. volkplanting in Peru, prov. Santa-Cruz de la Sierra, en eene menigte volkplantingen in Z. Amer. 5. Z. Amer. riv. der prov. Venezuëla, die in de Gamalotal valt. 6. Z. Amer. landpunt aan de kust der Stille Zuidzee, prov. Choco, ten N. van kaap Corriëntes. 7. Landpunt aan de Z. W. kust van Martinique. 8. Landpunt aan de Z. W. kust van het eil. St. Christoffel. 9. Landpunt aan de kust der prov. Para in Brazilië. 10. Z. Amer. landpunt van Quito, prov. Guayaquil, eil. Puna. 11. Baai aan de Z. W. kust van het eil. Martinique. 12. Groote Z. Amer. baai der Stille Zuidzee, aan de kust van Costa-Rica. 292. 10. L. en 10. N. B. 13. Z. Amer. baai aan de kust van Brazilië. 341. 46. L. 5. Z. B. 14. Kaap aan de N. kust van Z. Amer. 315. 50. L. 10. 40. N. B.

SALINE, Schot. kerspel, gr. Fife, met 1070 inw., en een dorp met 200 inw. 2. N. Amer. vlek, prov. Ohio. 3. N. Amer. riv., prov. Illinois, die 9 mijlen beneden de Wabash in de Ohio valt. 4. N. Amer. riv., prov. Louisiana, die in de Black Lake river valt. 5. N. Amer. riv., prov. Missouri, valt in de Washita. 6. S. of *Salt*, N. Amer. riv., prov. Louisiana, die in den Missouri valt. 7. S. *River*, N. Amer. riv., prov. Louisiana. 8. N. Amer. riv., prov. Arkansas, valt in de Arkansas.

SALINE KANAAL of *Bayen*, kanaal in de N. Amer. Rep., prov. Louisiana.

SALINELLO, Sicil. D., intend. Catania. 2. Nap. riv., prov. Abruzzo Ulteriore.

SALINEN BAAI, baai in N. Amer., in Guatimalo.

SALINES, dorp der N. Amer. Rep., prov. Missouri. 2. *Point de* S. of *Punt Salinas*, kaap aan de Z. kust van St. Domingo. 305. 58. L. en 18. 8. N. B.

SALING (GROOT), Eng. kerspel, gr. Essex.

SALINI, zie Salina.

SALINO, Nap. riv., prov. Abruzzo Ulteriore.

SALINS, Fr. stad, dep. Jura, arr. Poligny, met 8,125 inw., in een naauw dal, aan de Furieuse, met aanzienlijke zoutbronnen, looijerijen, handel in zout, wijn, honig en was, en in den omtrek heerlijken wijn. 23. 38. L. en 46. 58. N. B. 2. Sard. dorp in Savoye, prov. Tarentaise.

SALIN, Port. D., prov. Estremadura.

SALIS, Rus. riv. en D., gouv. Lijfland.

SALISBURY of *New Sarum*, Eng. stad, hoofdpl. van het gr. Wilt, de zetel van eenen bisschop, aan de Zuid Avon, met eene voorstad breede, regte straten, eene groote markt, schoon raadhuis, prachtige hoofdkerk en verscheidene andere kerken en bedehuizen; 2 hospitalen, een groot ziekenhuis en 3,700 inw., die veel flanel en ook andere wollen stoffen, kanten, fijne staalwaren maken, branderijen en zeer bezochte jaarmarkten hebben. Digt hier bij is het Trafagal park. 2. N. Amer. vlek, prov. Connecticut, gr. Litchfield, met 2350 inw. en vele ijzerfabr. 3. N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. Oranje. 4. Drie N. Amer. vlekken, prov. Pennsylvanië, gr. Lancaster, met

1840 inw.; gr. Sommerset en Lehigh. 5. N. Amer. zeevlek, prov. Maryland, gr. Somerset. 6. N. Amer. vlek, prov. N. Carolina, hoofdpl. van het gr. Rowan, met 600 inw. en eenige oudheden. 7. N. Amer. vlek, prov. Ohio, hoofdplaats van het gr. Gallia, met 325 inw. 8. N. Amer. vlek, prov. Vermont, gr. Addison, met 800 inw. 9. N. Amer. vlek, prov. New Hampshire, gr. Hillsborough, met 1910 inw. 10. N. Amer. vlek, prov. Massachusetts, gr. Essex, met 2050 inw. en eene haven. 11. N. Amer. vlek, prov. Indiana, gr. Wayno. 12. N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. Henkimor, met 1250 inw. 13. S. *Craig*, rots aan de O. zijde der stad Edinburg, 550 voetenhoog. 14. S. *Plain*, Eng. vlakte, gr. Wilts, van 12 à 13 m. breed, met goede weiden. 15. Kaap aan de W. kust van N. Amer. 243. 49. L. en 58. 11. N. B. 16. N. Amer. kaap aan de kust van Massachusetts, aan den ingang der Merrimack river.

SALIVAERS, SALIVAS of *Solweis*, volksstam in Nieuw Granada, prov. San Juan de los Llanos, tusschen de riv. Meta en Casanare.

SALKELD (GROOT), Eng. kerspel, gr. Cumberland, aan de rivier Edon. 2. *Klein* S., Eng. buurt bij Groot Salkeld, op eenen heuvel

SALIVAL, Fransch dorp, dep. Meurthe, met 850 inw.

SALIVES, Fr. dorp, dep. Côte d'Or.

SALKIN, Hong. vlek, kom. Honth.

SALLABURGTHAL, Oostenr. dorp, Muhlviertel.

SALLAGOUSA, Fr. dorp, dep. Pyr.

SALKEE, O. Ind. riv., prov. Bengalen.

SALKUZA, Rus. D., prov. Bessarabië.

SALL, Rus. riv., gouv. Astrakan.

SALLANCHES, zie Salanche.

SALLAND, Nederl. kwart., prov. Overijssel, ten O. van den IJssel gelegen, in 9 steden en 15 schoutambten, 48,418 inw. bevattende. De hoofdstad is Zwol.

SALLARTAINE, Fr. dorp, dep. Vendée, met 850 inw.

SALLAWATTY, Eng. eil., bij Nieuw Guinea, op 148. L.

SALLE, Fr. stadje, dep. Kanaal, met 2350 inw. 2. Fr. vlek, dep. Gard, arr. Vigan, met 2020 inw. 3. Fr. vlek, dep. Maine en Loire, arr. Saumur, met 1100 inw. 4. Sard. vlek in Piëmont, prov. Aosta, bij de kleine stad Bernard. 5. Fr. dorp, dep. Opper Alpen, arr. Briancon, met 1100 inw.

SALLEE, O. Ind. stad, prov. Guzerate, aan de N. zijde der riv. Mahy. 91. 6. L. en 22. 27. N. B. 2. Zie Salee.

SALLEEOLAKIT, klein eil. der Ind. zee, bij de Z. W. kust van Magindanao. 139. 11. L. en 6. 42. N. B.

SALLEGG SALA, Oostenr. dorp in Stiermarken, kreits Grätz.

SALLENT, Spaan. vlek, prov. Catalonië, met 1200 inw. 2. Spaan. vlek, prov. Aragon.

SALLERUP, drie Zweed. dorpen in Malmohus-län.

SALLES, Nederl. dorpje, prov. Henegouwen, arr. Charleroi, met 350 inw. 2. Fr. vlek, dep. Tarn, met 400 inw. 3. *Les* S., Fr. dorp, dep. Loire, met 900 inw.

SALLESCURAN, Fr. vlek, dep. Aveiron, met 1160 inw.

SALLI, zie Sallee.

SALLIAN, Perz. stad in Schirwan, aan den mond der Kur in de Kaspische zee, met groote steurvisscherij.

SALLIENS, Fr. meer, dep. Lozère.

SALLIER, O. Ind. stad, prov. Aurungabad, aan de Mossum, op 91. 33. L. en 30. 42. N. B.

SALLING, Deen. herred, op het eil. Funen, op 9 V. M. 13,600 inw. bevattende.

SALLOCH, twee Oostenr. heerl. in Stiermarken, kreits Cilly.

SALLOUEL, Fr. dorp, dep. Somme, met 1000 inw.

SALLOUMÉ, haven in Egypte, bij Alexandrië̈n, door SMITH bepaald 42. 59. L. 31. 34. N. B.

SALM, vorstelijk huis in Duitschland van de Rhein- en Wildgraven afstammende, en thans nit verscheidene takken bestaande, als: *a. Salm-Salm*, welke 2 van de Munstersche ambten Bocholt en Ahaus in Pruissen, op $20\frac{1}{2}$ V. M. 38,875 inw. bevat, benevens de heerl. Hoogstraten (prov. Antwerpen) en het achter graafschap Aalst (prov. O. Vlaanderen) in de Nederlanden bezit. *b. Salm Kirburg*, welke $\frac{1}{3}$ van Bocholt en Ahaus in Pruissen, (op 9 V. M. 18,412 inw.) en het vorst. Hoorne, prov. Limburg, benevens de heerl. Leuze, Peck en Boxtel in de Nederlanden heeft. *c. Ober Salm* en *Solm Ruserschud*, (die de heerl. Raitz, Jedownitz en Blansko, benevens andere goederen in de Oostenrijksche erfstaten bezit); *d. Salm Krautheim*, (die thans het vorst. Krautheim en in Wurtemburg, de heerl. Erb, enz. bevat) en *e. Salm Reiferscheid-Dijk*, (hetwelk aanzienlijke goederen in de Pruis. prov. Berg en Kleef met het kasteel Dijk) bezit, onderscheiden. Men zie wer-

verder de opgenoemde plaatsen. 2. Pruis. riv., regdst. Trier, die in de Moezel valt. 3. Pruis. stadje, regdst. Mariënwerder. 4. Fr. stad, dep. der Vosges. 5. Zie Altsalm en Salem.

SALMAIZE, Fr. vlek, dep. Côte d'Or.

SALMANDI, O. Ind. vesting, bij Almora, prov. Gurwal.

SALMANSWEILER, zie Salem, No. 1.

SALMAST, zie Selmas..

SALMBACH, Fr. kerkdorp, dep. Neder Rijn, arr. Weissenburg, met 1150 inw.

SALMENDINGEN, dorp in Hohenzollern-Sigmaringen, met 500 inw.

SALMERANGE, Fr. vlek, dep. Puy de Dôme.

SALMERON, Spaan. vlek, prov. Guadalaxara, met 2500 inw. en baden.

SALMESTON, Eng. dorp, gr. Kent.

SALMIECH, Fr. dorp, dep. Aveiron.

SALMINSK, Rus. kerspel, gouv. Finland, met 2400 huizen.

SALMULCOTTA, O. Ind. stad der N. Circars.

SALMIRSCHITZ, Pruis. stadje, regdst. Posen, kreits Adelnau, met 1550 inw.

SALM LE CHÂTEAU, Nederl. dorp, prov. Luik, arr. Verviers, met steengroeven.

SALMKULL, tak van de riv. Stratford in de N. Amer. prov. Connecticut.

SALMON (GROOTE EN KLEINE), N. Amer. riv., prov. Nieuw York, die in het meer Ontario valt. 2. S. *Cove*, haven aan de N. W. kust van N. Amer. 248. 7. L. en 35. 20. N. B. 3. S. *Creek*, N. Amer. riv., prov. Nieuw York, gr. Cayuga, die in het meer Cayuga valt. 4. S. *Creek*, N. Amer. riv., prov. Nieuw York, gr. Franklin, die in de St. Lourenz riv. valt. 5. S. *Creek* (*Big*), N. Amer. riv. van Opper Canada, die in het meer Ontario valt. 6. S. *Fall*, zie Piscataqua. 7. S. *River*, N. Amer. riv. van Nieuw Brunswijk, die in de St. John riv. valt. 8. N. Amer. riv. van Nieuw Canada, en in de Pickouagamis valt.

SALMSACK, Zwits. dorp in Thurgau.

SALMSHÖHE, eene 8,358 voet hooge berg der Norische Alpen, bij den Glockner, in den Oostenr. kreits Salzburg.

SALMUDY, tak van de Mahanuddy of Cuttack in Indië.

SALMÜNSTER, zie Saalmunster.

SALNA, zie Salona, No. 1.

SALO, Lomb. Ven. vlek, prov. Brescia, aan den berg Pennino, met 4,180 inw. Kleine Spaan. haven, prov. Catalonië. 3. Baai aan de N. kust van 't O. Ind. eil. Java. 130. 22. L. en 6. 58. Z. B.

SALOBRENNA, Spaan. stad, prov. Grenada, aan de Middell. zee.

SALODECCO, vlek in den Kerk. Staat, legatie Forli.

SALOG, vlek op het eil. Manille.

SALOHUS, Rus. meer, gouv. Witebsk, bij de stad Jorchisso.

SALOMAGNE, eil. bij 't eil. Manille.

SALOMBO, groep kleine eil. in de Ind. zee. 130. 59. L. en 5. 30. Z. B.

SALOMON, riv. in het N. Amer. gebied Missouri. 2. Kaap op het Turk. eil. Kandia, sands. Kandia.

SALOMONS EILANDEN, archipel in de Stille Zuidzee, tusschen 5. en 10. 50. Z. B. en 172. 17. en 180. 9. L., door SURVILLE de *Arsacides* en SHORTLAND *Nieuw Georgië* genoemd, en door MENDANA in 1567 ontdekt. Schoon de reizen van D'ENTRECASTEAUX, en de vaart van eenige Engelsche schepen, ons wel meer met dezelve hebben bekend gemaakt, zal echter onze kennis van dezelve altijd onvolkomen blijven, zoo lang elk derzelve niet in het bijzonder is bezocht. Het beste kennen wij den N. W. en Z. O. hoek. Het N. W. eil. is dat van Winchelsea (eigelijk Bonca), verder Bougainville, met de kapen Averdi en Friendship. Verscheidene eil. in de straat van Bougainville, de Treasury eil., Choiseul (eigenlijk Simboo), Eddystone; vele eil. in de Pitt's straat; de Hammond eil., Guadalcanar, Murray's eil., San Cristoval, Rennell, Malaita, Simson, Carteret; en in de straat Indispensable: la Galera, Buenavista, Florida, San Dimas, San Germain, Guadaloupe en Sesarga; daarbij ook de eilanden Gomor, isle des Contrariétés, de Drie Zusters, isle de Délivrance, de la Première Vue, enz. Zoo veel wij van dit deel weten, zijn de inw. sterk, welgemaakt, van twee verschillende rassen; koperkleurig en zwart. Vrouwen en mannen gaan naakt, behalve om hun middel, en tatoueren zich. Van hunne zeden, hunnen godsdienst en regeringsvorm weet men niets; maar wel dat zij altijd onderling in oorlog zijn. Het land brengt eene groote verscheidenheid van planten op, en de bosschen hebben wilde zwijnen, slangen, enz. 2. Elf kleine eil., ten O. van Afrika, in de Ind. zee, op 5. 23. Z. B., niet ver ten N. van de Chago's bank, met putten van zoet water en kokospalmen. 3. Eilandjes in de Middell. zee, ten N. van Maltha, voor de St. Paul's baai.

SALOMONS KAAP, kaap aan de Z. kust van de golf van Policastro, op 't Turk. eil. Candia. 35. 9. N. B.

SALOMONSWEER, landpunt in Nieuw

Hanover, op 167. 58. L. en 2. 10. Z. B.

SALOMONS TEMPLE, Eng. eil. in de N. Amer., St. James baai, met wild en vogels.

SALON, Fr. stad, dep. Monden der Rhône, arr. Aix, met 5,200 inw. veel olijventeelt, en vermaard door den sterrekijker NOSTRADAMUS. 2. Fr. vlek, dep. Corrèze, arr. Tulle, met 1950 inw. en ijzersmederijen. 3. Een der Tungusen stammen in het Chin. lands. Tungusië. 4. Tak van de Spaan. riv. de Taag.

SALONA (SALNA), Turk. stad, het oude *Amphissa*, in Romanië, sands. Egribos, de zetel van eenen aartsbisschop, met 7 moskeën, 7 grieksche kerken, en 4000 inw., die land- en olijfbouw en looijerijen hebben 2. Dalmatisch dorp, kreits Spalatro.

SALONIA, Rus. vlek in Bessarabië.

SALONICA, Turk. sandschakat in Europa, het Z. O. deel van het oude Macedonië, tusschen Gallipoli, de Egeïsche zee en Tirhala, of tusschen 38. 50. en 42. 7. L. en 39. 55. en 40. 50. N. B. gelegen, en het geheele Chalkidisch schiereil., dat tusschen de golven van Salonica en Contessa gelegen is, en de drie kapen, Nimto, Drepano, (Lungus) en Plejar, tusschen welke de golven Indschir Korfusi, en Kassandra gelegen zijn, uitloopt. Het land is meestal bergachtig, door ruime dalen en kleine vruchtbare vlakten afgewisseld. De hoogste berg is de Ajosoros; terwijl de andere in Pelion of Petras uitloopen, doch in de eil. Scio, Scopelo, Dromi en Pelagnesi weder te voorschijn komen. Een andere hooge berg is de Hortasch of Kurtiah. De beide voornaamste dalen zijn die van Pella en Katherin. De voorn. riv. zijn: de Vardar, de Orfan, Ferina en Indschekara. De grootste meren Beschik of Lansa en Jaidschiler; ook zijn er verscheidene warme baden. De grond is zandig, en na dat de menigvuldige bosschen uitgeroeid zijn, schraalder en onvruchtbaarder dan voorheen. Echter zijn er weinig landen in Europa, die zoo veel voortbr. hebben, zoodat men zelfs de tarw bij Panomi en Kassandra, door schapen doet afvreten, om dezelve niet te laten verstikken, en nog ligt een groot deel des lands woest. Men teelt er: tarw, maïs, gerst, rijst, veel moesgroenten, boomvruchten en vooral tabak, wijn, edele vruchten, vlas, hennep, een weinig katoen, maanzaad (waaruit opium wordt bereid), galnoten, gom, enz. De schapenfokkerij, zijde- en bijenteelt zijn aanzienlijk. Ook zijn er geiten, runderen en buffels, hazen en wild gevogelte; de hazenvellen maken zelfs een voornaam artikel van handel uit. Verder wordt er eenig zilver, lood en schoon marmer gegraven. Er zijn vele fabr. van katoenen en wollen stoffen, zijdespinnerij, tabakskerverij en looijerijen. De Yuruks, afstammelingen der Turkomannen, en de bewoners der op hoogten gelegene dorpen, leven van den landbouw, de schapenfokkerij en het vervaardigen van wollen stoffen. De meeste inw. zijn Grieken; ook zijn er Arnauten, Bulgaren, Armeniërs, Joden en Heidenen, te zamen gerekend op 250,000 zielen. 2. Hoofdstad van voorn. sands., ook *Selaniki* (het oude *Thessalonica*), de zetel van eenen aartsbisschop, aan het Oostelijkste deel van de golf van dien naam, aan eene baai, die door de kapen van de groote en kleine Burnu bepaald wordt. Zij heeft de gedaante van eenen ongelijkzijdigen driehoek, in welks top het kasteel ligt. Verder heeft zij ontzaggelijk dikke muren, met kleine torens en 5 poorten; terwijl de huizen amphitheatersgewijze tegen den Hortasch gebouwd en van tuinen voorzien zijnde, een schoon gezigt opleveren. De straten zijn naauw, de markten en pleinen niet schoon, en de huizen klein. Men vindt er vele groote en kleine moskeën, verscheidene grieksche kerken en synagogen, bedehuizen, hospitalen, armenkeukens, eene joodsche hoogeschool, met 200 onderwijzers en 1000 studenten, verscheidene grieksche scholen, 18,000 huizen en 70,000 inw., die eenen aanzienlijken handel met Oostenrijk, Duitschland, ons vaderland, Engeland en Rusland drijven. Salonica is voorzeker eene der voornaamste koopsteden van Europisch Turkije. Er zijn consuls van alle natiën, en vele kooplieden van onderscheidene Christen volken. De voornaamste handel wordt gedreven in: koren, wol (waarvan hier de voornaamste markt is), katoen, tabak, honig, was, olijfolie, krenten, zijde, hazenvellen, opium en fabrijkwaren. De voornaamste fabrijken zijn in: katoen, Turksch garen, marokkijnleder, tapijten, zijden kleederen, tabak, koper, staal- en ijzerwaren, enz. Een deel der waren wordt naar Duitschland en Oostenrijk te land verzonden; het andere gaat ter zee. Het hoofd der regering is de *Kadi*; de Grieken worden door de oudsten bestuurd. De stad heeft eene diepe en zekere haven, 9 baden,

en in den omtrek vele tuinen, die met heerlijke bloemen en granaatboomen pronken. 40. 10. L. en 40. 40. N. B. 3. Golf bij voorn. stad.

SALOOMEA, stad van Achter Indië, in het rijk der Birmannen, aan de Irrawuddy.

SALOON, O. Ind. stad, prov. Oude, op 99. 10. L. en 26. 2. N. B. 2. O. Ind. stad der N. Circars, 18. 26. N. B.

SALOOR, O. Ind. stad der N. Circars. 2. Bergpas in O. Ind., prov. Orissa.

SALOP, zie Shrop.

SALOPAR, stad op Ceylon, den Engelschen behoorende.

SALOR, tak der Taag, in de Spaan. prov. Estremadura. 2. Klein Sundasch eil. in Oost Indië.

SALORA, zie Arta.

SALOU, Spaan. kaap, prov. Catalonië. 18. 57. L. en 41. 4. N. B.

SALOWA, Rus. vlek in Bessarabië.

SALOWACKI, klein eil. in de Ind. zee, op 149. 24. L. en 3. 50. N. B.

SALPE, Nap. stadje, prov. Capitanata, aan de grenzen van Bari.

SALPERTON, Eng. dorp, gr. Gloucester, met 900 inw.

SALROKE, Ier. haven, gr. Mayo.

SALS, tak der Fr. riv. Aude.

SALSAS, Fr. sterkte, dep. O. Pyr.

SALSBURY, N. Amer. dorp, prov. Pennsylvanië, gr. Somerset.

SALSDORF, dorp in het hert. Brunswijk.

SALSET, riv. in de Ind. prov. Bejapoor.

SALSETTE, O. Ind. eil. in 't presid. Bombay, prov. Aurungabad, ten N. van het eil. Bombay; 3½ mijl lang, 2⅗ breed, en met de naburige eil., op 10 V. M., 50,000 inw. bevattende. De grond is goed, maar verwaarloosd, brengt echter indigo, suiker, katoen, vlas, hennep en een weinig koren voort. Verder zijn er eenige zoutbronnen. De inw. bestaan van de veeteelt en de visscherij. De voornaamste merkwaardigheden van het eil. zijn de holen te Kennere, in het midden der heuvels, die het eil. in twee gelijke deelen scheiden. Het grootste daarvan heeft een verwulf, met 2 reusachtige standbeelden van *Buddha*, elk 20 voeten hoog: verder zijn er nog meer holen tot godsdienstig gebruik ingerigt. Het behoort thans aan de Engelschen. De hoofdstad is Tanna.

SALSEY, een der kleine Schot. eil. van Hitland. 16. 5. L. 59. 53. N. B.

SALSINGAR, O. Ind. eil. aan de N. O. kust van Borneo.

SALSO, Sicil. riv., Val di Demona. 2. Dorp in het hert. Piacenza, aan de Aveto, met eene groote zoutkeet.

SALSONA, Spaan. stad, prov. Catalonië.

SALSTADT, Zweed. stad in Upsala-län, aan de golf van Bothnië.

SALSTON, Eng. dorp, gr. Cambridge.

SALT, Eng. dorp, gr. Stafford. 2. N. Amer. riv., prov. Kentucky; valt in de Ohio. 3. N. Amer. riv., die in de Scioto valt. 4. S. *Creek*, 2 N. Amer. dorpen, prov. Ohio. 5. S. *Creek*, N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, met 1000 inw. 6. N. Amer. dorp, prov. Massachusetts, gr. Essex. 7. N. Amer. meer, prov. Nieuw York. 8. S. *Creek*, N. Amer. riv. in Mexico, prov. Yucatan; valt in de golf van Honduras. 9. Een der W. Ind. Maagden eil, op 313. 40. L. en 18. 5. N. B. 10. Twee W. Ind. eil., bij de kust van Jamaïca, op 300. 49. L. en 17. 50. N. B. 11. S. *Key*, Klein W. Ind. eil., op 206. 43. L. en 21. 30. N. B. 12. S. *Lick Creek*, kleine N. Amer. riv., valt in de Ohio. 13. Riv. van Jamaïca, die tegenover het Groote Salt eil. in zee valt. 14. S. *River*, arm der zee, die Guadaloupe verdeelt. 15. S. of *Saline River*, N. Amer. riv. van Louisiana, die in den Missouri valt. 16. N. Amer. riv. van Louisiana, die in den Mississippi valt. 17. S. of *Spring River*, N. Amer. riv., prov. Indiana, valt in de Ohio. 18. S. *Town*, zeehaven van Calabar in W. Afrika.

SALTA, Z. Amer. riv., prov. Tucuman, valt in de Vermeyo. 2. Z. Amer. intend., in Rio de la Plata, een deel van Tucuman bevattende, wel van water en plantgewas voorzien, en veel in het wild loopend rundvee, paarden en lama's bevattende. Het telt niet meer dan 120,000 inw. 3. S. of *San Miguel de Salta*, hoofdpl. van voorn. intend., in de schoone vallei Lerma, aan eene riv., waarover eene fraaije brug ligt, met 9,000 inw., veeteelt, paarden- en muilezelsfokkerij, en heeerlijke wijn- en granentelt. 313. 9. L. en 24. 17. N. B.

SALTAN, Rus. meer, prov. Tobolsk.

SALTANOWA, Rus. vlek, gouv. Orenburg.

SALTASH, Eng. marktvlek, gr. Cornwallis, met eene kleine haven, aan de Tamar, en veel handel in bier. 13. 36. L. en 50. 24. N. B.

SALTBY, Eng. kerspel, gr. Leycester.

SALTCOATS, Schot. vlek, gr. Ayr, aan de Clyde frith, met eene haven, visscherij en handel in steenkolen. Verder hebben de 3,400 inw. een zeebad, zeildoekfabr., touwbanen en zoutkeeten.

SATCATCHES SWAMP, groot N. Amer. moeras, prov. Z. Carolina, distr. Barnwell.

SALTCHIDUK, Rus. eil., bij Kodjak. 228. 15. L. en 57. 10. N. B.

SALTCOTE, Eng. dorp, gr. Cumberland.

SALTEES, twee kleine eil. in het kanaal van St. George, bij de Z. kust van Ierland. 11. 9. L. 52. 8. N. B.

SALTENDORF, zie Burglengenfeld.

SALTENSELF, riv. in Noorwegen, stift Nordland, welke van de Kiolen afkomt, en bij Skarstadt in de IJszee valt.

SALTENSFIORDEN, Noorw. golf, stift Nordland.

SALTERAS, Spaan. vlek, gouv. Seville.

SALTERFORD, Eng. D., gr. Nottingham.

SALTERGATE, Eng. dorp, gr. York.

SALTERNESS, Schot. zeehaven van Kirkcudbright, op 54. 55. N. B.

SALTFISH CREEK, N. Amer. riv., prov. Ohio, gr. Monroe.

SALTFLEET, Eng. dorp, gr. Lincoln. 2. N. Amer. vlek in Opper Canada, distr. Gore, met 700 inw.

SALTFLEETBY (OOST-, WEST- en MIDDEL-), 2 Eng. dorpen, gr. Lincoln.

SALTFORD, Eng. kerspel, gr Somerset.

SALTHILL, Eng. D., gr. Lincoln.

SALTHOLM, Deen. eil. bij Amak in Koppenhagen, door visschers bewoond.

SALTHORPE, Eng. dorp, gr. Wilt.

SALTHOUSE, 2 Eng. D., gr. Norfolk.

SALTILLO, N. Amer. stad in Mexico, prov. Cohahuila, met 5000 inw.

SALTKALLEN, Zweed. dorp, Gotheborglan.

SALTKEY, zie Salt.

SALTKAKE, N. Amer. riv., prov. Pennsylvanië, gr. Susquehannah.

SALTLICK, tak van de N. Amer. riv. Mississippi, prov. Kentucky, met een dorp in 't gr. Fayette, met 1000 inw.

SALTMARSH, Eng. dorp, gr. York.

SALTO, Z. Amer. stad van Paraguay, aan de Vermeijo.

SALTON, Eng. dorp, gr. York. 2. Schot. D., gr. Haddington; 800 inw.

SALTONNOK, N. Amer. riv., prov. Connecticut, gr. Hartford.

SALTPETRE CREEK, N. Amer. riv. in Maryland; valt in de Gunpowder riv.

SALTRIK, een der Rus. Aland eil., gouv. Finland.

SATVILLE, N. Amer. D., prov. Virginia.

SALTWARP, Eng. D., gr. Worcester.

SALTWATER, Eng. dorp, gr. Sussex.

SALTWICH, Eng. D., gr. Northumberl.

SALTWOOD, Eng. dorp, gr. Kent.

SALTWORKS, N. Amer. dorp, prov. Louisiana.

SALTZIG, Pruis. D., regdst. Coblentz.

SALUDA, N. Amer. riv., prov. N. Carolina, die in Broad River valt.

SALUGAR, Arab. eil. bij Kamaran, lands. Yemen.

SALUGGIA, Sard. vlek in Piëmont, prov. Vercelli, met 2400 inw.

SALUKA, tak der Rus. Aziat. riv. Koma.

SALUKTUSSUH, een der Rus. Vossen eil.

SALUM, zie Bursali.

SALUNDY, O. Ind. riv., prov. Orissa.

SALURN, Oosteur. vlek in Tyrol, kreits Botzen, met 1100 inw.

SALUT (PORT), haven op het eil. St. Domingo; 14 mijlen van Les Caves. 301. 26. L. en 18. 6. N. B.

SALUTER, N. Amer. riv., prov. Louisiana.

SALUZZO, Sard. prov. in Piëmont, aan Frankrijk grenzende, op 36 V. M. 126,150 inw. bevattende; ten W. door de Zee-Alpen bedekt, over welke een weg gebaand is. Het land wordt door den Po bespoeld, en geeft veel zijde, wijn, hennep, koren, heerlijke boom- en peulvruchten. Men heeft er veel horenvee en geiten, en vele zijdespinnerijen. Er wordt marmer en lei gegraven. 2. Hoofdstad van gen. prov., zetel van eenen bisschop, aan het hangen van eenen berg, niet ver van den Po, met muren, een sterk kasteel, eene voorstad, schoone hoofd- en andere kerken, kloosters, hospitaal, opvoedingshuis voor meisjes en 10,000 inw., die zijdespinnerij en weverij, looijerijen, hoedenmakerijen en eenige smederijen hebben, en met wijn, koren, vee, enz. handel drijven. 44. 40. L. en 25. 3. N. B.

SALUZZOLA, Sard. dorp in Piëmont, prov. Biella, met 1900 inw.

SALVACOURT, zie Homprez.

SALVADES, Turk. eil. van den Archipel, in de golf van Asseu-Kalasi.

SALVADOR of *Congo*, hoofdstad van het rijk van Congo, in het W. van Afrika, volgens het berigt der zendelingen, op eenen steilen berg gebouwd. Zij is de zetel van den koning van Congo, en heeft 40,000 inw. Een gedeelte der stad is aan de Portugezen afgestaan, die het met muren omringd en verscheidene steenen gebouwen, waaronder eene hoofdkerk, opgerigt hebben; doch de tegenwoordige gesteldheid is onbekend. 4. S. of *Bahia*, zeestad in Brazilië, hoofdstad van de prov. Todos Santos, de zetel van eenen aartsbisschop, aan den ingang en den Oostelijken oever der Allerheiligen baai. Zij strekt zich langs de kust, ter lengte van een groot uur uit, waar slechts eene straat is, terwijl achter dezelve de stad op eenen heuvel ligt, van welks top men een heerlijk gezigt heeft, en waar de arsenalen, pakhuizen, enz. gevonden worden. De wel-

straten zijn morsig. De aanmerkelijkste gebouwen zijn de kerken en kloosters, welker schoonheid en pracht een bijzonder contrast met de morsigheid en armoede der meeste bewoners maken. De haven is zeker en door goede forten versterkt. De stad heeft 100,000 inw., waaronder 30,000 Mulatten en 40,000 Negers zijn. De handel is zeer aanzienlijk in linnen, laken, hoeden, zijden stoffen, leder, katoen, suiker, tabak, koffij, gom, enz. 339. 14. L. en 12. 58. Z. B. 3. Stad in Guatimalo, hoofdpl. eener prov., die veel suiker en indigo oplevert. De stad heeft 5000 inw. 288. 50. L. en 13. 14. N. B. 4. Volkplanting in Peru, prov. Calca en Lares. 5. Volkpl. in Quito, prov. Quixos en Macas. 6. Z. Amer. riv. in Buenos-Ayres, die in de Uruguay valt. 7. Riv. van Brazilië en Rio Janeiro, die in zee valt. 8. Een der Bahama eil., ook Cat eil. genoemd. 302. 6. L. en 24. 20. N. B. 9. *Klein* S., zie Little eil. 10. S. *San*, eil. aan de kust van Nieuw Spanje. 11. Zie Guanahani.

SALVADORE (ST.), Sard. dorp in Milaan, prov. Bergamo. 2. Sard. stad, hert. Montferrat, met 1600 inw. 3. Sard. stad, hert. Montferrat, met 5,200 inw. 4. Nap. stad, prov. Terra di Lavora. 5. Nap. stad, prov. Casale, met 5,140 inw. en zijdeteelt.

SALVAGES, groep rotsige eil., tusschen de Kanarische eil. en Madera.

SALVAIGNAC, Fr. vlek, dep. Tarn, arr. Gaillac, met 1200 inw.

SALVATEON DE IGUEY, volkpl. op het W. Ind. eil. St. Domingo.

SALVATERRA, 2 Port. vlekken, prov. Beira en Estremadura.

SALVATIERRA, naam van verscheidene Spaan. vlekken; als: in de prov. Salamanca; prov. Gallicië, aan de Minho; prov. Alava, prov. Estremadura, prov. Aragon, enz. 2. N. Amer. stad in Mexico, prov. Valladolid.

SALVETAT D'ANGLES, Fr. stad, dep. Hérault, arr. St. Pons, aan de Agout, met 6,800 inw. 2. Zie La Salvetat.

SALVETAT PEYRALES, Fr. stadje, dep. Aveiron, met 1650 inw.

SALVIAC, Fr. stad, dep. Lot.

SALVOA, tak van de riv. den Donau.

SALVONE, Illyr. kaap in Istria.

SALWARP, Eng. riv., gr. Worcester.

SALWATTY, eil. in de Stille Zuidzee, bij Nieuw Guinea. 149. 1. L. en 16. Z. B.

SALWEGEE, N. Amer. riv., prov. die in den Rijn valt. 2. S. of *Salzburg*, Beij. dorp, Neder Mainkreits, landger. Neustadt, met 1100 inw.

SALZA, Oostenr. riv., land boven de Ens, kreits Salzburg, door Beijeren stroomende, en beneden Burghausen in de Inn vallende. 2. Pruis. riv., regdst. Erfurt. 3. Zie Langensalsa.

SALZBACH, tak der Kinzig in het keurvorst. Hessen.

SALZBERG, zie Paraid.

SALZBERGEN, Han. D. in Osnabrug.

SALZBOTHE, riv. in 't hert. Hessen.

SALZBRUNNEN, Pruis. dorp, regdst. Breslau, met 1700 inw.

SALZBURG of *Salzacher kreits*, Oostenr. kreits, land boven de Ens, het grootste deel van het voormalig hert. Salzburg, aan Illyrië, Tyrol en Beijeren grenzende, en op 132½ V. M. 141,700 inw. bevattende, meestal door de Norische Alpen bezet, door eenige dalen, waarvan het zoo aangename Salzacher dal, afgewisseld, en door de Salza, de Inn, de Saale, de Ens, Mur en vele meren, waaronder het Waller-, Tachen-, Ziller-, Fuscher- en St. Wolfgang meer, bespoeld. Er zijn ook vele moerassen. De lucht is er zuiver en gezond. De voortbr. zijn: koren, vlas en boomvruchten; vee, overvloed van wild en visch; hout, goud, zilver, koper, lood en ijzer. De voorn. fabr. bepalen zich tot de bewerking dezer mineralen; echter worden er ook katoenen, linnen en wollen stoffen vervaardigd. Het wordt in het land binnen en buiten het gebergte verdeeld. 2. Hoofdstad van den kreits, de zetel van eenen aartsbisschop, aan de Salzach, met muren, wallen, 3 voorsteden, 8 poorten, een aartsbisschoppelijk paleis, het kasteel Hohensalzburg, met een tuighuis, op eene rots, het schoone kasteel *Mirabel*, eene hoofd- en 10 andere kerken, 2 kloosters, 3 hospitalen, een weeshuis, 2 ziekenhuizen, 3 armhuizen, verscheidene liefdadige inrigtingen, een museum, een schouwburg, een lyceüm met 11 professoren, eene boekerij van 20,000 boekdeelen, een gymnasium, seminariën voor priesters en voor schoolonderwijzers; het Rupertinische en Marianische collegie; de boekerij bij de kerk van St. Pieter, verzamelingen van wis- en natuurkundige instrumenten, en vele bijzondere kabinetten; zeer vele Romeinsche oudheden, schoone barakken, en 13,000 inw., die fabr. van speelkaarten, stijfsel, katoen, chits, laken, enz., draadtrekkerijen, tabakskerverijen, brouwerijen, zaag- en runmolens, drukkerijen, boekwinkels, steengroeven en 2 jaarmarkten hebben, en aanzienlijken handel drijven. 30. 41. L.

 en.

en 47. 43. N. B. 3. Hong. vlek, kom. Zarosch, met 4000 inw. 4. S. *Viszakna Okna*, vlek in Zevenbergen, kom. Weissenburg. 5. Zie Neustadt.

SALZBURGER KOPF, Pruis. berg, de hoogste top van het Westerwald in Westfalen, van 2016 voeten hoogte.

SALZBURGHOFEN, Beij. D., Isarkreits.

SALZDAHLUM (OPPER EN NEDER), twee Brunsw. D., zamen met 600 inw.

SALZ DER HELDEN, Han. vlek, vorst. Grubenhagen, aan de Leine, met 1000 inw. en fabr. Het is de zetel van een ambt van 2700 inw.

SALZDETFURT, Han. dorp, vorst. Hildesheim, met 1000 inw.

SALZE, Pruis. tak der Sala, regdst. Merseburg. 2. Tak der Werra in Lippe-Detmold. 3. Zie Grosz Salza en Neustadt.

SALZGITTER, Han. vlek, vorst. Hildesheim, met 1550 inw., aanzienlijke zoutgroeven en handel.

SALZGRUB, zie Kolosch.

SALZHAUSEN, gr. hert. Hes. dorp, prov. Opper Hessen. 2. Zie Nidda.

SALZHEMMENDORF, Han. D., vorst. Calenberg, ambt Lauenstein; 860 inw.

SALZIG, Pruis. dorp, regdst. Coblentz.

SALZKOTTEN, Pruis. stadje, regdst. Minden, met 1200 inw,

SALZLIEBENTHAL, groot zoutwerk bij Salzgitter in Hanover, dat jaarlijks 10,630 centenaars oplevert.

SALZLÖCHER, zie Mittelwalde.

SALZO, dorp in Parma, met 1460 inw.

SALZPORTEN, zie Maros Portu.

SALZSCHLIEF, Keur-Hes. dorp, gr. hert. Fulda, met 780 inw.

SALZSTET, Wurt. dorp, reits Schwarzwald, met 940 inw.

SALZUFLEN, stadje in Lippe-Detmold, ambt Schötmar, met 1300 inw.

SALZUNGEN, ambt in Saksen-Meiningen, met 6000 inw. 2. Stadje aldaar, op eene hoogte, aan de Werra, met 4 voorsteden, 4 poorten, eenen burg en 2600 inw., die looijerijen, weverijen en handel hebben. 50. 48. N. B.

SALZWEDEL, Pruis. kreits, regdst. Maagdenburg, bevat 21½ V. M., is vlak, en door de Jetze en Ohre bespoeld; hier en daar met moerassen en heidevelden, landbouw, vee- en bijenteelt, garenspinnerij en linnenweverij. 2. Hoofdstad aan de Jetze, met muren, 5 poorten, twee voorsteden, 6 kerken, 900 huizen en 5,660 inw., die laken-, linnen- en katoenweverij, looijerijen, handschoen-, naalden- en pijpenfabr., en handel in horenvee en hop hebben.

SAM, Zweed. kerspel in Elfborg-län.

SAMA, Spaan. vlek, prov. Asturië. 2. Z. Amer. volkpl. in Peru, prov. Arica. 3. Zie Chamah.

SAMABALETA, Z. Amer. riv. van Nieuw Grenada, prov. Santa Martha, valt in de Lebrija.

SAMACA, Z. Amer. volkpl. in Nieuw Granada, prov. Tunja, met 300 huisgezinnen.

SAMACHINA, Rus. Aziat. dorp, gouv. Irkutsk, 35 mijlen van Ilimsk.

SAMADANG, heerl. in de Preanger regentschappen op Java, een binnenland, door verscheidene vulkanen bezet, met eene zachte, bekoorlijke luchtsgesteldheid en schoone vrouwen. Hierdoor loopt de groote weg van Batavia over Buitenzorg. 2. Hoofdstad, in een heerlijk oord, dat wel bebouwd is, aan den grooten weg, met handel. 3. Dorp aldaar, residentie Bantam.

SAMADEN, Zwits. dorp, kanton Graauwbunderland.

SAMADET, Fr. vlek, dep. Landes, arr. St. Sever, aan de Gabas, met 1250 inw.

SAMADIE, Perz. dorp van Irak.

SAMAGALLI, Z. Amer. volkpl. van Quito, prov. Quixos en Macas, aan den oever der riv. Avenico.

SAMAGALOVA, Rus. Aziat. dorp, prov. Tobolsk, aan de Tara.

SAMAK of *Samahe*, eil. in het Z. W. gedeelte der golf van Perzië.

SAMAKLA, Turksch vlek, prov. Schehrsor.

SAMAKOW, Turk. vlek in Romanië, tusschen Kostendil en Sofia, met ijzersmederijen.

SAMALIS, Arab. riv. in Yemen.

SAMALOUT, dorp in Opper Egypte; 5 mijlen Z. van Girge.

SAMAMINGKOOS, Afr. stad van Ludamar, door Foulahs bewoond.

SAMALGA, een der kleine Rus. Vossen eil., bij Unmak.

SAMAN, dorp op 't eil. Java.

SAMANA, O. Ind. stad, prov. Delhi, op 93. 34. L. en 30. 2. N. B. 2. Baai aan het O. einde van het eil. St. Domingo; de Z. punt of Pointe d'Icaque, op 19. 8. N. B. en 308. 33. L. 3. W. Ind. eil. bij St. Domingo. 308. 23. L. en 19. 13. N. B. 4. Een der Bahama eil., op 303. 45. L. en 22. 50. N. B. 5. Kaap op het eil. Samana. 308. 5. L. en 19. 13. N. B.

SAMANAN, O. Ind. stad, prov. Delhi.

SAMANAP, zie Sumanap.

SAMAND, O. Ind. stad, prov. Moultan, op 28. 11. N. B.

SAMANDRAKI, klein eil., in den Griek-

Griekschen Archipel. 43. 52. L. en 40. 24. N. B.

SAMANEGO, 2 Spaan. dorpen, prov. Alava en Burgos.

SAMANIA, Perz. stad, prov. Khusistan.

SAMANLI, berg der Perz. prov. Azerbeidschan.

SAMAQUANTI, Z. Amer. riv. van Nieuw Granada, prov. Choco, die in de golf van Dariën valt.

SAMAR, een der Bissayers eil., tot de Philippijnen behoorende, ten Z. O. van Manilla, waarvan het door de straat St. Bernardino gescheiden is, tusschen 141. 50. en 142. 30. L. en 10. 58. en 11. 50. N. B., 62 V. M. groot. Het is zeer bergachtig, heeft de kapen Espiritu Santo en Punta di Baliquatro. De voortbr. zijn: rijst, in het Spaansch gedeelte; patatten, jams, de wortel *gaby*, kool, uijen, knoflook, meloenen, oranjeappelen, limoenen, suikerriet; katoen en peper worden in het wild gevonden. De bosschen hebben ijzer- en ebbenhout, apen, grof wild, wilde buffels en andere viervoetige dieren, en de riv. veel kaaimans. Verder veel gevogelte, waaronder ook de paradijsvogel; ook honig, was, visscherij en stofgoud. De inw. zijn Bissayers, een stam der Maleijers, met welke zij veel overeenkomst hebben; doch zij hebben eenen bijzonderen tongval, en zijn Mahomedanen, behalve degenen, die aan de Spanjaarden onderworpen zijn, en Christenen heeten. Van de bewoners des binnenlands hebben wij geene berigten van eenig belang; waarschijnlijk staan zij onder kleine opperhoofden. De inw. van Magindanao hebben hier de hoofdpl. van hunne zeerooverijen. Het Spaan. deel ligt voornamelijk aan de W. kust, tusschen kaap Baliquatro en het kanaal van St. Juanico, en bevat in 16 dorpen, 89,400 inw., die in huizen van bamboes, op hooge palen wonen, en eenige wollen stoffen vervaardigen. De Spanjaarden hebben hier geene vesting; slechts eenige batterijen. De hoofdpl. is Sabalonga.

SAMARA, Rus. riv., gouv. Ekaterinoslaw. 2. Rus. vlek, gouv. Perm. 3. Rus. kreits, gouv. Simbirsk, tusschen 67. 10. en 68. 40. L. en 52. 40. en 54. 20. N. B., aan de linker zijde der Wolga, op 223 V. M. 75,000 inw. bevattende, met eenige hoogten en bergruggen, doch meestal vlak en vruchtbaar, eene zachte luchtsgesteldheid, veel landbouw, heerlijke weiden, die veel vee voeden, veel visscherij in de Wolga, die met de Sok, Kinel en Kunduntscha den kreits bespoelt. 4. Hoofdst. aan de zamenvloeijing der Samara en Wolga, met 5 kerken en 3,500 inw., die looijerijen, fabrijken en handel, vooral in versche en gezouten visch, kaviaar, enz. hebben. Ook wordt er door karavanen, veel ruilhandel met de Kosakken en Tartaren gedreven. Er groeit hier ook veel peper in den omtrek. 67. 32. L. en 53. N. B. 5. Perz. stad in Irak; 20 uren N. van Bagdad. 6. Turk. stad, prov. Bagdad.

SAMARACKA, Nederl. Neger kolonie in Suriname, aan de Boven Suriname, met 5000 inw., die met de kolonie in de grootste vriendschap leven, en onder hoofden staan, die zij zelve verkiezen.

SAMARAIN of *Sermin*, Turk. Aziat. stadje in Syrië, pachalik Aleppo.

SAMARANG, Nederl. residentie op het O. Ind. eil. Java, ten N. aan de Javaansche zee, ten O. en N. O. aan de residentie Japara, ten Z. aan de vorstenlanden, Z. W. aan Kadoe en ten W. aan Pakkalongang grenzende, en op 54¼ V. M. 400,000 inw. bevattende. De grond is heuvelachtig, voor een groot gedeelte aangespoeld, aan de kusten zeer moerassig en laag, behalve aan de O. kust, doch rijst naar het midden aanmerkelijk, zoo dat de oppervlakte zich tien uren van de zee Zuidwaarts, in de landstreek Salatiga, 1200 voeten verheft. De voornaamste riv. zijn: de Samarang, de Kaliwongo, de Antschar en Damak, welke alle aan de O. kust uitwateren, doch niet bevaarbaar zijn, als bijna aan den mond, zoo dat het binnenlandsch vervoeren per as geschiedt. De voorn. bergen zijn: die van Onavang, Salatiga en Boejoelalie. De beide eerste zijn sedert lang uitgebrand; de laatste, beter bekend, onder den naam van Merapi (brandende berg), heeft in December 1822 en Januarij 1823, ontzettend gewoed, vuurkolommen van lavastroomen uitgeworpen, waardoor zeer veel nadeel aan den landbouw is toegebragt, en eenige inwoners omgekomen zijn. De fraaiste en gezondste landstreek van alle is zeker het genoemde Salatiga, met een aangenaam klimaat, alwaar de natuur zich in de schoonste gedaante vertoont. De grond is hier, even als in meer naburige oorden, buitengemeen geschikt voor de aankweeking van Europische gewassen en planten, en door het koele klimaat, een gezocht verblijf voor de Europeanen. Een breede en door het gebergte heen gewerkte weg van Samarang Zuidwaarts, levert aan den reiziger de fraaiste natuurtooneelen.

Hooge bergen, diepe valleijen, fraaije bosschen, welker schoon hout echter moeijelijk te vervoeren is; zuivere riv., heldere wateren, uitgestrekte aanbouw, zacht klimaat, met een woord, alles vereenigt zich hier om den reiziger te vermaken. Voorheen waren hier forten en versterkingen, zoo als op Serondel, Oenavang en Salatiga, waarvan de overblijfselen nog bestaan, en welke dienden om de Javaansche vorsten, die men echter thans niet meer te vrezen heeft, in bedwang te houden. Om deze gunstige en gezonde ligging, in het midden des eilands, gebruikt men dit oord ook tot verblijfplaats der militairen. De voortbrengsels zijn: rijst, maïs, kofij, suiker, indigo en tabak. De residentie is het beste bebouwd en bevolkt. Men heeft er ook ossen, paarden, buffels, enz. De opbrengst der voortbr. schat RAFFLES op 1,212,020 ropijen. 2. Hoofdstad der prov., na Batavia de voornaamste koopstad, in welker nabijheid de zetel van den resident is, niet ver van den mond der riv. Samarang, welke hare haven vormt, met muren en grachten omringd. Zij heeft een talrijk garnizoen en vele publieke gebouwen, eene herv. kerk, verscheidene moskeën, eene openbare school, ook voor de militaire kadetten, met een fraai gebouw, sterrenwacht buiten de stad, schouwburg, goed hospitaal, welgebouwde huizen, waarvan die der Europeanen van steen zijn, en 22,000, met de voorsteden 30,000 inw., waaronder vele Europeanen, Chinezen en andere vreemdelingen. De haven, door een fort verdedigd, wordt door eene zandbank benadeeld; dit, en eene vlakke kust, noodzaken groote schepen op eenigen afstand te blijven liggen. Echter is Samarang de stapelplaats van den geheelen handel met het binnenland; terwijl er ook katoenweverijen, looijerijen en andere fabr. gevonden worden. In den omtrek zijn vele grafsteden van Javaansche vorsten. 128. 12. L. 6. 54. Z. B.

SAMARIA, zie Schemrun.

SAMARKAND, Tartaarsche stad in Dschagatai, hoofdpl. der Usbeken en van den grooten Chan, in het midden van het schoone dal al Sogd, aan de Zurufschan, even als de meeste Tartaarsche steden, met aarden wallen en grachten omringd, met een kasteel en vele overblijfsels van de aloude pracht, daar zij onder TIMUR, de zetel van kunsten en wetenschappen was, en al wat het Oosten schoon en heerlijk opleverde, bevatte. Thans is er nog eene hoogeschool voor Mahomedaansche theologie en regtsgeleerdheid, die zelfs door Turken wordt bezocht. Van fabr. of verdere bijzonderheden vindt men bij nieuwere reizigers niets. 82. 20. L. 39. 37. N. B.

SAMAROUSKOI, Rus. D., gouv. Tobolsk.

SAMARINA-MAKAN, Afr. kon. in Senegambië, met een D. van dien naam.

SAMARSKAIA, Rus. vlek, gouv. Ufa.

SAMART, Nederl. dorp, prov. Namen, arr. Philippeville, met 200 inw.

SAMAS, dorp op het O. Ind. eil. Java.

SAMASANNA, eil. bij het Chin. eil. Tarway.

SAMATA, dorp in Opper Egypte, aan den linker oever van den Nijl, 2 N. W. van Dendera.

SAMATAN, Fr. stadje, dep. Gers, arr. Lombes, met 1650 inw.

SAMAUA, baai op St. Domingo.

SAMAVAT, stad in de woestijn van Syrië, W. van den Eufraat.

SAMBA (GALERA DE), Z. Amer. Sandpunt van Nieuw Granada, prov. Carthagena. 2. Tak van den Nijl in Abyssinië.

SAMBACH, Nassausche riv., die in het ambt Selters in den Rijn valt.

SAMBACEING, eil. bij Bajaneo, in de golf van St. Luce.

SAMBAH, O. Ind. stad, prov. Lahore.

SAMBAKOLO, Afr. dorp in Senegambië, rijk Banda.

SAMBALLAS, Amer. eil. en haven bij Dariën. 299. 21. L. 9. 26. N. B. 2. Zie Point San Blas.

SAMBALLOE, Z. Amer. kaap aan de kust van Dariën. 298. 32. L. 9. 36. N. B.

SAMBAMORA, Afr. hoofdst. van het koningrijk Kakadoe, in Opper Senegambië, aan de Faleme.

SAMBAN, dorp op het eil. Java.

SAMBANG, D. op 't O. Ind. eil. Java.

SAMBAR, Afr. prov. van Abyssinië, onder den naib van Massuah.

SAMBAR (POINT), Z. W. punt van het eil. Borneo.

SAMBARANG, zie Samadang.

SAMBAROA, eil. ten O. van Java.

SAMBAS, rijk aan de W. kust van het O. Ind. eil. Borneo, tusschen Succadana en eigenlijk Borneo, door de Sambas, Pontianak, de Manpava, enz. bespoeld. Het land is rijk, vruchtbaar en gedeeltelijk zeer goed bevolkt, maar voor het overige zeer onbekend. Hier is het distr. Montanadak, met de voornaamste goudmijnen van Borneo, die door eene kolonie Chinezen, voor eigene rekening bewerkt worden. Ook zijn hier in de staten van den rajah van

Mattan de voorn. diamantgroeven, welke de Daijaks bewerken. Het land, dat onder eenen sultan staat, is in verscheidene heerl. verdeeld, welke gedeeltelijk van de zeerooverijen bestaan, daar de sultan een der voornaamste zeeroovers in deze zee is.

SAMABAYA (SOLO), riv. aan de N. kust van het eil. Java, die door eene vruchtbare landstreek stroomt.

SAMBECK, Nederl. plaats, prov. Limburg, arr. Roermond.

SAMBEL, Afr. vlek in Nubië, distr. Wady el Kenous.

SAMBELONG, zie Nicobar, No. 3.

SAMBER, O. Ind. stad, prov. Ajmeer, distr. Jyepore. 93. 6. L. 26. 55. N. B.

SAMBESE, zie Zambeze.

SAMBHAR, kaap aan de Z. W. kust van het eil. Borneo. 127. 36. L. 2. 52. Z. B.

SAMBLONCEY, Fr. dorp, dep. Indre en Loire.

SAMBOAL, Spaan. vlek, prov. Segovia.

SAMBOANGAN, kaap aan de W. kust van het eil. Mindanao, met eene sterkte van dien naam, en 1000 inw., in eene vruchtbare landstreek, voorheen door bannelingen van de andere eil. bewoond. 139. 56. L. 6. 45. N. B.

SAMBOK, Hong. dorp, kom. Pesth.

SAMBOR, Galic. kreits, ten Z. aan Hongarije grenzende, op ruim 100 V. M. 246,550 inw. bevattende, ten Z. zeer berg- en boschachtig en schraal, ten N. vlak en vruchtbaar, door den Dniester en Stry, die hier ontspringen, bespoeld. De voortbr. zijn: koren, peulvruchten, vlas, hennep, hout, vee, ijzer en zout. Er zijn spinnerijen, weverijen, looijerijen, smederijen en fabr. van houtwaren. 2. Hoofdstad aan den Dniester, welgebouwd, met 3 kerken, een gymnasium, hoofdschool, hospitaal en 6,600 inw., die damastweverijen en bleekerijen hebben. 40. 16. L. 49. 32. N. B.

SAMBORN, Eng. dorp, Warwickshire.

SAMBARABAN, Z. Amer. riv. in Rio de la Plata, die op 320. 12. L. 35. 47. N. B. in zee valt.

SAMBOUROUGH, N. Amer. kaap aan de Z. O. kust van Nieuw Schotland. 314. 24. L. 44. 30. N. B.

SAMBRAWARY, dorp op 't O. Ind. eil. Java.

SAMBRE, riv., welke in het Fr. dep. Aisne, in het bosch van Nouvion ontspringt, door het dep. van 't Noorden loopt, boven Sulre sur Sambre in de prov. Henegouwen, in ons vaderland komt, aldaar de Haine en Piéton opneemt, en in de prov. Namen, bij de stad Namen, in de Maas valt.

SAMBRO, N. Amer. eil. bij Nieuw Schotland.

SAMBU, Amer. riv. in Dariën, valt in de Stille Zuidzee.

SAMBUCA, Sicil. stad, intend. Girgenti, met 8,700 inw., die olie, wijn en amandelen telen.

SAMBUCA, sterke Sard. stad in Piëmont, prov. Cuneo.

SAMBUNARA, stad van Bambouk in W. Afrika, met eene goudmijn.

SAMBURGH HEAD, Schot. kaap, eil. Schetland. 19. 25. L. 59. 44. N. B.

SAMCOCK, een der Ladronen eil.

SAMCOVA, Turk. stad, prov. Bulgarië.

SAMEE, stad van Gallam in W. Afrika.

SAMEH, Afr. stad in Senegambië.

SAMELAND of *Same-Laz*, zie Lapland.

SAMEN, lands. in Abyssinië, in het stadhouderschap Midra-Bahr; 15 mijlen lang en 7 breed, door Joden bewoond, en onder eenen eigen vorst, met de hoofdstad van dien naam, op de zoogenaamde Jodenrots.

SAMER, Fr. stad, dep. Pas-de-Calais, arr. Boulogne, met 1600 inw.

SAMGANOODHA, SAMNANOODHA, haven aan de N. O. zijde van het eil. Unalashka. 211. 16. L. 53. 55. N. B.

SAMGAUM, O. Ind. stad, prov. Karnate, distr. Nelloor. 88. 30. L. 14. 33. N. B.

SAMHAR, Afr. distr. van Abyssinië, ten N. van Dixan.

SAMHUT, stad in Opper Egypte, aan het kanaal Maharacca.

SAMI, W. Afr. stad van Ludamar.

SAMIEH, Negerplaats in Senegambië, lands. Galam, aan de Senegal

SAMIEL, zie Chamsin.

SAMINATHAL, dal in het vorst. Lichtenstein, welks bewoners in verstrooide boerderijen wonen, en meestal van de veeteelt en het boschwezen bestaan.

SAMINE, tak der Fr. riv. Valserine, dep. Ain.

SAMINGAVA, Japan. stad op Xicoco.

SAMIRA, zie Samara.

SAMISAT, Turk. Aziat. stad, sands. Diarbekir; 20 mijlen W. van Ourfa.

SAMJAN, zie Chang-Tschuen--Chan.

SAMLAGANG, dorp op 't O. Ind. eil. Java.

SAMLAND, voormalig Pruis. lands., tusschen de Pregel, het Kurische en Frische haff en de Oostzee.

SAMLESBURY, Eng. dorp, Lancasshire, met 1600 inw.

SAMLOVA, Turk. stad in Bulgarië, sands. Sofia.

SAMMA, stad op de Z. kust van 't Moluksch eil. Bouro, aan eene kleine

baai. 145. 1. L. 3. 50 Z. B.

SAMMACHIA, zie Schamachi.

SAMMAN, Arab. stad; 16 mijlen van El Katif.

SAMMARTINO, Lomb. Ven. dorp, prov. Mantua, nabij de Oglio.

SAMMORELLA, Nap. stad, prov. Calabrië Citeriore.

SAMNAH, stad in Neder Egypte, aan het meer Menzaleh.

SAMNIUM, zie Campo Basso.

SAMNOO, Afr. stad, in de woestijn van Sarah, door bazaltheuvels omringd, met geele huizen, vele tuinen en dadelboschen, door de heiligheid der Marabauts beroemd.

SAMO, Z. Amer. stad van Nieuw Granada, prov. San Juan de los Llanos. 2. Dorp op 't Jonisch eil. Cefalonia.

SAMO CAPO, kaap op 't Jonisch eil. Cefalonia, aan de N. O. kust.

SAMOCRAT, dorp in Neder Egypte, aan den W. Nijl oever.

SAMOCZYN, SZUMAKIN, Pruis. stadje, regdst. Bromberg, met 1200 inw.

SAMODRACHI, SEMADREK, Griek. eil. in den Archipel, sandsch. Gallipoli, met 1500 inw.

SAMOËNS, Sard. stadje in Savoije, prov. Faussigny, met 3100 inw.

SAMOGITIË, voormalig landschap van Litthauen, ten Z. van het Rus. gouv. Koerland, deels aan de Oostzee, met armoedige inw., die in hutten wonen, en waarschijnlijk van de Wenden en Letten afstammen.

SAMOJEDEN, een volk, dat de kusten der IJszee, van 65 tot 75. N. B. bewoont, en in de moerassige vlakten van deze streken en de bosschen van Siberië, als jagers en visschers, rondzwerft, en eene bijzondere taal in verschillende tongvallen spreekt. De eigenlijke Samojeden of *Chosowo's*, ook *Nenetsch* genoemd, welke in de Rus. gouv. Tobolsk, Tomsk en Archangel, van de riv. Mesen in Europa, tot de Olenek in Azië gevonden worden, zijn een klein menschenras van 4 à 5 voeten hoog, met een ingedrongen ligchaam, korte beenen, dik en plat hoofd, grooten mond en ooren, kleine langwerpige oogen, donkergeele, van vet glinsterende huid, en zwarte borstelachtige haren, die echter zorgvuldig worden uitgetrokken. De vrouwen zijn iets slanker, echter nog kleiner, en over het algemeen even zoo leelijk. Zij ontwikkelen vroeg, zoodat vele op haar 11 of 12 jaar reeds moeder worden: echter zijn de huwelijken zelden vruchtbaar, en reeds op haar 30 jaar zijn zij oud. Van inborst is de Samojeed goedhartig en eerlijk, maar ondragelijk flegmatiek, en daarbij onmatig in drank; terwijl ook de kinderziekte bij hen groote verwoestingen aanrigt. Tegen het scorbut wil men dat zij met goed gevolg het bloed der rendieren drinken; anderen verhalen dat ook deze ziekte bij hen zeer gewoon is. Hunne kleeding bestaat des winters in een wollen onderkleed, met de ruige zijde naar binnen, en eene kap, om over het hoofd te trekken. Van broek en kousen zijn de ruige zijden naar binnen. De vrouwelijke kleeding onderscheidt zich alleen van de mannelijke, doordien het boven- en onderkleed slechts één stuk uitmaken. Des zomers dragen de mannen hemden van linnen of grof laken; de vrouwen van laken of bewerkte rendiervellen, waaruit ook beide geslachten hunne zomerlaarzen maken. Hunne woningen bestaan in holen of hutten met rendiervellen bedekt; doch des zomers veranderen zij, ten minste alle veertien dagen, van woonplaats. Hun gewoon voedsel is rendiervleesch en visch, die gekookt, gebraden, gerookt en soms raauw gegeten wordt. Uit het plantenrijk hebben zij slechts eenige beziën en mossen. Hun grootste rijkdom bestaat in het rendier. Die, welke er 1500 à 2000 heeft, is rijk; die van 5 tot 700 is welgesteld, en die er minder dan 10 heeft is arm. Zij hebben weinig denkbeelden van godsdienst. De hoogste godheid heet *Num*. Zij hebben een flaauw denkbeeld van een toekomstig leven. Hunne priesters of toovenaars zijn tevens geneesheeren; zij offeren gewoonlijk rendieren. Moord is er bijna onbekend; diefstal zeldzaam. De veelwijverij is er in gebruik, en welgestelde Samojeden hebben 2 á 3 vrouwen, en moeten nog hunne bruid van de ouders koopen. De vrouwen worden zeer hard behandeld, moeten alle huiswerk doen, en de rendiervellen looijen. De dooden worden met de beste kleederen aan, en door vrouwen in rendiervellen genaaid, begraven. Men rekent in Eur. Rusl. ruim 2000 en in Aziat. Rus. 30,000 Samojeden, waarvan zeer weinige Christenen heeten. Zij worden in vele stammen verdeeld, die onder oudsten staan. Verder worden tot de Samojeden ook de Tiwzi, Garazi, Koibalen, Sojeten, Matoren, Tubinzen, Kaimaschen, Karagassen, Ostiaken, Arinzen, Kotowzen, Assanen en Juraken gerekend.

SAMOKLENS, Pruis. dorp, regdst. Bromberg.

SAMON, O. Ind. eil. bij Timor.

SAMONA, N. Amer. dorp, prov. Pennsylvanië, gr. Northampton.

SAMONDRACHI, zie Samotraki.

SAMO POULO, klein Turk. eil. aan de W. kust van het eil. Samos.

SAMOROSTRO, Spaan. dorp, prov. Biscaye, met de grootste ijzermijnen.

SAMOS, (thans *Sussam Adassi*) Turk. eil., tot de Aziat. prov. Natolië behoorende, slechts door een kanaal van het vasteland gescheiden, en op $8\frac{1}{4}$ V. M., vóór de tegenwoordige onlusten, 50,000 inw. bevattende. De grond is bergachtig. Hier verheft zich de met kluizenaarswoningen en holen bedekte piek Kerttis. De kust is vol inhammen, waarvan eenige goede havens vormen. Verder is de grond ligt en vruchtbaar, waardoor het reeds in oude tijden vermaard was. Er zijn eenige bronnen; doch meestal moet men zich met regenbakken behelpen. De luchtsgesteldheid is zacht, en door den bestendigen N. O. wind gematigd; echter is de *sirocco* ook hier eene plaag. De voornaamste voortbrengselen zijn: uitnemende muskaatwijn, gedroogde rozijnen, olijfolie, die uitgevoerd wordt; uitmuntende boomvruchten, vooral vijgen en granaatappelen, boomwol, alsmede zijde en St. Jansbrood, veel hout, ook voor de Turksche schepen; katoen, koren, eenige geiten- en schapenfokkerij, en in het groote woud Mathi veel wild, en ontzaggelijk groote slangen. De bergen leveren schoon marmer, goud, zilver, ijzer, lood, enz. De inw. zijn Grieken, die van de wijn- en olijventeelt, van den landbouw, de visscherij, de zijde-, en katoenweverijen en pottenbakkerijen bestaan, en eenen aanzienlijken handel drijven. De Hydrioten brengen hier Eur. fabrijkwaren voor hunne producten. Het zout bereiden zij zelve. Het eil. heeft 4 steden en 40 dorpen. Ook zijn er nog vele oudheden. De hoofdstad is Kora of Megalikora. 2. Zie Szamos.

SAMOSIERRA, Spaan. gebergte, prov. Guadalaxara.

SAMOSAT, tak van den Eufraat in Aziat. Turkije.

SAMOSCH, zie Samos.

SAMOSCHNOI, Rus. eil., bij de Vossen eilanden.

SAMOS UJFALU (DRINOW), Hong. dorp, kom. Zarosch.

SAMASZIN, zie Samoczyn.

SAMOTRAKI of *Samadrek*, Turk. eil. in den Archipel, ten Z. W. van de golf van Paros; 3 mijlen van het vasteland. 40. 30. N. B. en op circa $1\frac{1}{2}$ V. M. 1500 inw. Het eil. bestaat uit eenen hoogen berg, die met hout bewassen, en met vruchtbare dalen omringd is. De inw. hebben landbouw en olijventeelt, en bestaan van den handel in geitenvellen en honig.

SAMOUR, Perz. riv., valt in de Kaspische Zee.

SAMPAKA, stad van Ludamar in de binnenlanden van Afrika, waar men eene soort van buskruid maakt.

SAMPANMANGO (KAAP), de N. W. punt van Borneo. 134. 38. L. 7. N. B.

SAMPARA, stad aan de W. kust van het eil. Celebes. 136. 56. L. 2. 21. Z. B.

SAMPAT, riv. aan de Z. kust van het eil. Borneo. 130. 13. L. 3. 18. Z. B.

SAMPFORD (GROOT EN KLEIN), 2 Eng. dorpen in Essex. 2. S. *Arundel*, Eng. dorp, gr. Somerset. 3. S. *Brett*, Eng. kerspel, gr. Somerset. 4. S. *Courteney*, Eng. dorp, gr. Devon, met 970 inw. 5. S. *Peverell*, Eng. dorp, gr. Devon, met 900 inw. 6. S. *Spiney*, Eng. dorp, gr. Devon.

SAMPIA, D. op Java, resid. Buitenzorg.

SAMPIERO, Fr. dorp, eil. Corsica.

SAMPIGNY, Fr. vlek, dep. Maas.

SAMPITE, riv. op het eil. Borneo.

SAMPIONE, zie Simplon.

SAMPIT, stad op Borneo, aan de Z. kust, en de riv. Sampit, met veel handel; 4 mijlen W. van Banjermassing. 2. N. Amer. riv., prov. Zuid Carolina.

SAMPOO, O. Ind. eilandje, bij de Z. kust van Java. 8. 23. Z. B.

SAMPSON'S (ST.), Eng. dorp, gr. Cornwallis.

SAMPSON, N. Amer. gr., prov. N. Carolina, deels heide en deels moeras. Het heeft 7,000 inw.

SAMREE, Nederl. dorp, gr. hert. Luxemburg, arr. Marche, met 320 inw.

SAMRONGUR, O. Ind. vlek, in Eigenlijk Nepaul. 103. 16 L. 26. 45. N. B.

SAMS of *Samsoe*, Deen. vlek, hert. Lauenburg. 2. Zie Samsoe.

SAMSAN, tak der Fr. riv. Vilaine, dep. Ille en Vilaine.

SAMSBURY, Eng. dorp, gr. Lancaster.

SAMSKREEK, N. Amer. riv., prov. Maryland.

SAMSO, stad aan de W. kust van Celebes. 137. 24. L. 0. 11. N B.

SAMSOE, Deen. eil., tusschen Zeeland en Jutland, in het Kattegat, op ruim 2 V. M. 2400 inw. tellende, heuvelachtig, maar zeer vruchtbaar, bijna zonder hout, met veel koren, erwten, mosterdzaad, veeteelt, visscherij, vogelvangst aan de kusten en zeevaart. De hoofdplaats is Nordbye.

SAMSON (ST.), Fr. stadje, dep. Maine

ne en Loire, arr. Angers, met 1200 inw. 2. Eng. eil. der Sorlingen. 3. Zie Sampson.

SAMSSONDER, distr. in Zevenbergen, land der Szeklers, met 15 plaatsen.

SAMSUN of *Amisus*, Turk. stad in Klein Azië, sands. Schiras, aan de Zwarte Zee, dij de golf Samsun, en de riv. Kisil-Irmak, met vervallene muren, 5 moskeën, een groot koophuis en 2000 inw., die handel op Konstantinopel en andere havens der Zwarte zee drijven. De lucht is gezond.

SAMTER, Pruis. kreits, regdst. Posen, op 23 V. M. 25,320 inw., en door de Wartha bespoeld, met eenige meren, veel bosch, en vrij vruchtbaren grond. 2. Stadje aldaar, aan de Wartha, met 1400 inw., linnen- en lakenweverijen en landbouw.

SAMTLEBEN, Brunsw. dorp, distr. Wolfenbuttel.

SAMTSCHU, een der Rus. Kurilische eil.

SAMUEL (POINT), kaap aan de W. kust van het Admiraliteits eiland. N. van Hood's baai. 243. 19. L. 57. 28. N. B.

SAMUELA (ST.), klein eil. in de Stille Zuidzee. 208. 20. L. 62. 85. N. B.

SAMULCOTTA, O. Ind. stad, prov. der N. Circars, distr. Rajamundry. 100. 16. L. 27. 5. N. B.

SAMUM, zie Chamsin.

SAMUR, Rus. riv. in Kaukazië, die bij Derbent in de Kaspische zee valt. 2. Klein eil. bij het Philipp. eil. Manilla.

SAMYELY SAMU, zie Chamsin.

SAN, Oostenr. riv. in Stiermarken, die in de Save valt. 2. Riv. in Galicië, die deels door Polen loopt, en bij Radomysl in den Weichsel valt. 3. Riv. in China, die in de golf van Leantong valt. 135. 14. L. 39. 9. N. B.

SANA, Z. Amer. prov. van Peru, ten Z. Z. W. van Caxamarca, brengt koren, wijn, rijst, maïs en vele vruchten voort; terwijl er potasch, katoen, tabak, fabr. en looijerijen van geitenvellen gevonden worden. 2, Hoofdst. aan de Stille Zuidzee, ook *Miraflores* genaamd om de schoone bloemen, die in den omtrek gevonden worden. 298. 39. L. 8. 27. Z. B. 3. Riv. in het Rus. gouv. Perm. 4. Zie Szânah.

SANABOU, dorp in Midden Egypte, met 3 Koptische kloosters.

SANABUA (SANABRON), meer in de Spaan. prov. Leon.

SANAGA, zie Senegal.

SANAMIS, Perz. sneeuwgebergte in Iran.

SANADA, stad op 't Jap. eil. Niphon.

SANAG, stad aan de W. kust van het eil. Lombok. 8. 27. Z. B. 123. L.

SANAKAN, plaats op het eil. Java.

SANAN, Arab. dorp van Yemen; 12 mijlen N. N. W. van Abu-Arisch

SANASHYGOTTA, welvarende O. Ind. stad van Bengalen, distr. Purneah. 106. 18. L. 26. 35. N. B.

SAN BOTHAM, groep van 3 O. Ind. eil., ten N. W. van Makasser.

SAMBORNTON, N. Amer. vlek, prov. New Hampshire, gr. Stafford; 2900 inw

SANCAHO, kleine Afr. stad in Abyssinië, aan de grenzen van Sennaar; 7 mijlen N. W. van Tcherkin.

SANCANKO, Chin. riv., prov. Shansi.

SANCELLAS, Spaan. stadje op Majorka.

SANCERGUES, Fr. dorp, dep. Cher.

SANCERRE, Fr. arr., dep. Cher., dat op 37½ V. M. 64,000 inw. bevat. 2 Hoofdstad met 2,590 inw., fabr. van linnen, mutsen, kousen en leder; handel in wijn, koren, hennep, jaarmarkten en marmergroeven.

SANCHELLE, kaap aan de W. kust van Portugal; 1 mijl Z O. van kaap Rocca.

SANCHEVILLE, Fr. dorp, dep. Eure en Loire met 1050.

SANCHEZ, Z. Amer. stad in Cumana, aan de Orinoco, en volkplanting aldaar, aan de Plata. 2. Z. Amer. riv. in de prov. Porto Bello, die in zee valt.

SANGHUIHIEN, Chin. stad, prov. Kanton, aan de Pekiang.

SANCOINS, Fr. stadje, dep. Cher, arr. St. Amand, met 1500 inw.

SANCOL, stad op 't O. Ind. eil. Mindanao. 144. 1. L. 6. 37. N. B.

SANCOT, O. Ind. stad, prov. Serinagur. 97. 19. L. 30. 10. N. B.

SANCOTY HEAD, O. punt van het N. Amer. eil. Nantucket, prov. Massachusetts. 307. 48. L. 41. 15. N. B.

SANCREET, Eng. dorp in Cornwallis.

SANCTON, Eng. dorp in Yorkshire.

SAND, Beij. dorp, Nedermainkreits, met 1500 inw. 2. Bad. dorp, Kinzigkreits, met 600 inw. 3. Keur-Hes. dorp, prov. Neder-Hessen, met 600 inw. 4. Zie Sandoe.

SANDA, Schot. eil. aan de W. kust, bij de kust van Kintyre, kerspel Southend. 2. Klein Schot. eil. der Hebriden, door eene straat van Canna gescheiden. 3. O. Ind. stad, prov. Sinde. 25. 6. N. B.

SANDAHL, O. Ind. vlek, rijk Birma.

SANDAKAN, baai aan de O. kust van Borneo. 136. 6. L. 5. 42. N. B.

SANDAL, Eng. dorp, gr. York. 2. *Groot* S., Eng. kerspel, gr. York, W. gedeelte, met 2460 inw. 3. *Kirk* S., Eng. dorp, gr. York. 4. Kaap in het Turk. sands. Kirkilissa.

SANDAN, zie Sachalin.

SANDANAH, N. O. punt van Java, bij de straat Baly. 132. 21. L. 7. 46. Z. B.

SANDANO, kaap op Java, resid. Banjoewang.

SANDARLIE, stad in Turk. Azië, bij de baai van dien naam; 16 mijlen N. N. W. van Smyrna.

SANDAU, Pruis. stadje, regdst. Maagdenburg, met 1000 inw. 2. Boh. vlek, kr. Pilsen. 3. Boh. D., kr. Leutmeritz.

SANDAY, Schot. eil. der Hebriden, bij Cannay, met goede weiden. 2. Een der groote Schot. Orkneys eil., heeft op 1 V. M. 1800 inw., N. O. van Edoy en Stronsay, die veel koren bouwen, visscherij en kelpbranderijen hebben. Er zijn 2 havens.

SANDBEACH, Eng. vlek in Cheshire, met 2700 inw. en brouwerijen. 2. Gr. hert. Hes. dorp, prov. Starkenburg.

SAND-BAY, N. Amer. riv., prov. Illinois, valt in den Mississippi.

SANDBY, 3 Zweed. kerspelen, in Kalmar Christiaanstadt- en Malmohus-län.

SANDBYE, Deen. vlek, eil. Laland.

SANDDALEN, Noorw. dorp, stift Drontheim, met 2,200 inw.

SANDDOWE, kaap op de O. kust van het Japansch eil. Niphon. 158. 50. L. 35. 20. N. B.

SANDE, Oldenburgsch dorp, ambt Jever. 2. Zweed. kerspel in Gothenburg. 3. Noorw. dorp, stift Aggerhuus, met 1800 inw. 4. Port. vlek, prov. Beira. 5. Braz. riv., valt in de Toccantins.

SANDEC, Galicische kreits, ten Z. en Z. W. aan Hongarije grenzende, heeft op circa 69 V. M. 191,700 inw. Ten Z. is hij geheel door de Karpathen bedekt, die verscheidene takken in het land zenden, hier en daar zandig, en op weinige plaatsen vruchtbaar zijn. De kreits wordt door de Dunajez, Poprad en eenige kleine riv. bespoeld. De inw. hebben landbouw, veeteelt, groote bosschen ijzermijnen, spinnerijen en linnenweverijen. De hoofdpl. is Neusandec.

SANDEFIORD, Noorw. dorp, stift Aggerhuus.

SANDUL, Oldenburgsch kerspel, ambt Jever, met 350 inw.

SANDELBOSCH, SANDELHOUT, eigenlijk *Sumbawa*, bij de Maleijers *Tschundanoe*, naar de menigvuldige bosschen van sandelhout, aldus genoemd, op 10. 15. Z. B., ten Z. van 't eil. Flores gelegen, en 108 V. M. beslaande, hoewel wij er weinig meer van weten, dan dat het bewoond is, en de voortbr. der andere Sunda's eil., katoen, buffels, paarden, gevogelte en bijzonder sandelhout heeft. De inw. zijn groot, doch weinig beschaafd, en zoo droefgeestig, dat zij zich soms spoedig van het leven berooven. Zij hebben lansen, schilden en sabels, om mede te vechten.

SANDEND, Schot. dorp, gr. Banff.

SANDERAY, Schot. eil. der Hebriden, gr. Inverness. 10. 16. L. 56. 52. N. B.

SANDER ROCEL, voorgebergte aan de Z. W. kust van 't Spaan. eil. Majorca. 20. 26. L. 39. 27. N. B.

SANDERS, N. Amer. riv. in Z. Carolina.

SANDERSFORT, Eng. vlek in Wallis.

SANDERSHAUSEN, Keur-Hes. dorp, ambt Kaufungen, met 400 inw.

SANDERSLEBEN, stadje in Anhalt-Dessau, met 1200 inw., brouwerijen, landbouw en jaarmarkten.

SANDERSONS HOPE, N. Amer. kaap in de straat Davis. 310. 46. L. 66. 20. N. B.

SANDERSTEAD, Eng. D., gr. Surrey.

SANDERWEIL, O. Ind. stadje, prov. Khandesh.

SANDESNEKEN, Deen. stadje, hert. Lauenburg.

SANDEYORA, Aziat. stad in Achter Indië, rijk Anam, lands. Lao.

SANDFORD, Eng. dorp, gr. Berk. 2. Eng. dorp, gr. Devon, met 1750 inw. 3. Eng. dorp, gr. Oxford. 4. Eng. dorp, gr. Oxford. 5. Eng. buurt, gr. Kent.

SANDFORT, Han. landgoed, vorst. Osnabrug.

SANDGATE, N. Amer. vlek, prov. Vermont, gr. Bennington, met 1200 inw.

SANDHAM, Zweed. eil., met eene haven; 3 mijlen van Stokholm.

SANDHAUSEN, Bad. D., Neckarkreits.

SANDHEAD, Eng. dorp, eil. Wight.

SANDHILL, baai aan de Z. kust van het eil. St. Christoffel.

SANDHOE, Eng. buurt in Northumberland.

SANDHOFEN, Bad. dorp, Neckarkreits, met 700 inw.

SANDHOLME, Eng. dorp, gr. York.

SANDHULT, Zweed. D., Elfborg-län.

SANDHURST, Eng. kerspel, gr. Berk. 2. Eng. dorp, gr. Kent, met 1000 inw. 3. Eng. vlek, gr. York.

SANDHUTTON, 2 Eng. D., gr. York.

SANDIACRE, Eng. dorp, gr. Derby.

SANDILLON, Fr. vlek, dep. Loiret.

SANDING EIL., PULO SANDING of *Sandiang*. 2. Twee kleine O. Ind. eil. aan de Z. W. kust van Sumatra.

SANDISFIELD, N. Amer. vlek, prov. Massachusetts, gr. Berk, met 1650 inw.

SANDISTON, N. Amer. vlek, prov. New Jersey, gr. Sussex, met 700 inw.

SANDIZELL, Beij. heerl. en dorp, Opper Donaukreits.

SANDKREEK, N. Amer. riv., prov. Il-

Illinois.

SANDNESS, Schot. dorp op het Shetland eil. Mainland, met 550 inw.

SANDO, Schot. eil., gr. Argyle. 2. Zweed. fabrijkplaats, Hernosand-län. 3. Onbewoond Zweed. eil., Gothland-län.

SANDOË, distr. en eil van de Faroër-eil., in het midden der groep; 3 mijlen lang en 2 breed, met het dorp Sand.

SANDOMINGO, Spaan. dorp, prov. Salamanca. 2. Zie Cachao.

SANDOMIR, Pool. waiw., ten Z. O. aan Galicië grenzende, tusschen 37. 28. en 39. 37. L. en 50. 25. en 51. 52. N. B. op 222 V. M. 432,000 inw. bevattende, door den Weichsel en de Pelica bespoeld, met eenige bergen, vele bosschen, doch overigens eenen zeer vruchtbaren grond. Het wordt in 4 distr. verdeeld. De hoofdstad is Radom. 2. Distr. in voorn. waiw., aan den Weichsel. 3. S. of *Sandomirsk*, hoofdstad van het distr., aan den Weichsel, met muren, een oud kasteel op eene rots, 6 poorten, 5 kerken, eene synagoge, gymnasium, eene drukkerij en 2,700 inw., die handel in het klein drijven. 39. 21. L. 50. 42. N. B.

SANDON, Eng. dorp, gr. Essex.

SANDOR, Rus. meer, prov. Wologda.

SANDORF, Hong. dorp, kom. Neitra.

SANDOUX, Spaan. vlek, prov. Burgos.

SANDOW, Pruis. D., regdst. Frankfort.

SANDOWN, Eng. dorp, op het eil. Wight. 2. S. *Castle*, zie Sandwich.

SANDPINK, tak van de Delaware, in de N. Amer. prov. Nieuw Jersey.

SANDRAN, Fr. stadje, dep. Ain.

SANDRAGHI, zie Sandarghi.

SANDREW, zie Semendria.

SANDRICOURT, Fr. stadje, dep. Oise.

SANDRIDGE, Eng. dorp, gr. Hertford.

SANDSIDE HEAD, Schot. kaap in het gr. Caithness.

SANDSIN, Chin. prov. van Korea.

SANDSOË, Noorw. D., stift Aggerhuus.

SANDSCHU, Chin. stad, lands. Turfan.

SANDSTING EIL., zie Aithsting.

SANDTOWN, N. Amer. dorp, prov. New Jersey, gr. Glocester.

SANDUKHI, Turk. Aziat. stad in Natolië, sands. Karahissar.

SANDUSKY, N. Amer. riv., prov. Ohio, gr. Huron, die in de Sandusky baai van het meer Erie valt, op 296. 16. L. 41. 40. N. B. 2. N. Amer. stad, prov. Ohio, aan de Sandusky 3. *Neder*, N. Amer. vlek, prov. Ohio, aan de Sandusky baai. 4. *Opper* S., N. Amer. vlek, prov. Ohio, gr. Delaware.

SANDVICH, Deen. dorp, op 't eil. Bornholm, met 200 inw. 2. Noorw. dorp, stift Aggerhuus.

SANDVAR, Noorw. kerspel, stift Aggerhuus, met, 3850 inw.

SANDVOE, Schot. baai, aan de N. kust van het eil. Schetland. 15. 59. L. 60. 53 N. B.

SANDWEIER, 2 Bad. dorpen in den Murg- en Pfinzkreits, elk 600 inw.

SANDWEILER, HAM EN PULVERMAHL, Nederl. gemeente, gr. hert. en arr. Luxemburg, met 600 inw.

SANDWICH, Eng. vlek, gr. Kent, een der Cinque Ports, met 5,500 inw., eene verzande haven en vervallene fabr.; thans van de visscherij en zeedienst bestaande. 2. Schot. vlek, op het Orkadisch eil. Mainland. 3. N. Amer. vlek, prov. New Hampshire, gr. Strafford, met 2,250 inw. 4. N. Amer. vlek, prov. Massachusetts, gr. Barnstable, met 2,400 inw. 5. N. Amer. riv., prov. Massachusetts, gr. Barnstable, die in Barnstable baai valt. 6. Kaap aan de N. O. kust van Nieuw Holland. 15. 33. L. 18. 28. Z. B. 7. Groep van 13 eil. in de Stille Zuidzee, in 1778 door COOK ontdekt, en tusschen 235. 58. en 245. 41. L. en 18. 54. en 23. 34. N. B. gelegen; terwijl zij op eene oppervlakte van 2,000 V. M. 400,000 inw. bevatten. De meeste dezer eil. zijn bergachtig, en dragen alle blijken van eenen vulkanischen oorsprong. De luchtsgesteldheid is zeer zacht en aangenaam, en de grond vruchtbaar; echter niet zoo als op Otaheiti, en wordt door de vlijt der inboorlingen zorgvuldig bebouwd. Men vindt er den broodboom, papierboom, het suikerriet, dat hier zeer groot wordt; jams, specerijboomen, pisang, sandelhout, bananen, kokosnoten, moerbeziën, patatten, meloenen, kastanjes, maïs, tabak en vooral de tarowortel, het voornaamste voedsel der inwoners, enz. Voor dat de Europeanen hier kwamen, kende men er geene andere viervoetige dieren dan honden, ratten, varkens en konijnen, benevens veel gevogelte. Thans vindt men er ook rundvee, paarden, schapen, geiten, enz. De inw. zijn meestal zeer sterk en werkzaam, hebben eenen sierlijken gang, loopen zeer snel, en kunnen zeer gemakkelijk vermoeijenissen verdragen. Beide seksen zijn openhartig en vrij, en de vrouwen hebben veel zachtheid in haar gelaat. Zij hebben voorheen eenen heidenschen godsdienst beleden, waarvan de opperpriester den titel van *Orono* voerde, en offerden bij sommige gelegen-

genheden menschen. Doch, volgens de nieuwste berigten, hebben zij dien verlaten, alle voorwerpen verbrand, en den christelijken godsdienst aangenomen, welke hier in alles verandering heeft gemaakt, en nog verder maken zal. De landbouw, de visscherij en de jagt, het bouwen van schepen en booten, en wel op de Europische wijze, het maken van verschillende stoffen, uit den bast van den moerbezieboom, van alle soorten van matten, van netten en jagtgereedschappen, enz., zijn de voornaamste bezigheden der inw. Zij varen op de N. W. kust van Amerika, waar zij mondbehoeften brengen, en tegen ottervellen in ruilen, die zij weder naar China zenden, waar dezelve, zoo wel als hun sandelhout en perlemoer, zeer gezocht zijn. De schepen, welke deze eil. bezoeken, ontvangen levensmiddelen voor geweren, kruid en lood, alsmede andere Eur. waren. De inw. worden in 3 klassen verdeeld: de priesters, de edelen, en de middel klasse, die zeer veracht, doch niet zeer talrijk is. De koning wordt *Hikri-ei-Moka* of heer der eilanden, en zijne zonen *Shieri-Nul* of groote heeren genoemd. Het geheele land wordt geacht den heer der eilanden toe te behooren, en de adelijken bezitten hunne goederen slechts als erfelijke landgoederen, terwijl de boeren als pachters worden aangemerkt. TAMMEAMEA I. was de grondlegger van het tegenwoordig bestuur: opperhoofd van eenen der stammen, van vele zeer zeldzame hoedanigheden voorzien, maakte hij zich van al de eilanden meester, lokte vele Europeanen tot zich, ontving met vriendelijkheid alle schepen, vormde weldra eene eigene zeemagt, waaronder zelfs brikken; stichtte forten met grof geschut en ververmeerderde dagelijks zijne schatten, terwijl zijn rijk meer en meer in welvaart toenam. Deze overleed in 1819 en werd door zijnen zoon RIO RHIO, die niets van de bekwaamheden van zijnen vader had, onder den naam van TAMMEAMEA II. opgevolgd, die onlangs, gelijk algemeen bekend is, eene reis naar Engeland deed, alwaar hij overleed. De laatste berigten van deze eilanden, doen ons dezelve als in eene voortdurende bloei kennen. De zeemagt bestond in 5 brikken en 20 andere vaartuigen, die op Indië en Kamschatka voeren. De koning had een jagt van 250 ton *Cleopatra* genaamd, dat 80,000 dollars had gekost. Bij de residentie waren 2 forten, het eene met 84 stukken, het andere met 34 vier-en-twintig ponders bezet. De inkomsten des konings worden op 2 milioenen begroot. De 13 eil. zijn: Owahi, Mowie, Ranay ook Orania genemod; Morotinnie of Morokinnie, Atooi, ook Towi en Atowi genoemd; Morotoi of Morokoi, Woahoe of Ohaoe; Neehihow of Oneeheow, Orehowa of Reehoua, Tahoera en Maheerowa. Necker- en Vogels-eil. zijn onbewoond. 18. Groep van 5 groote en vele kleine N. Amer. eil., in den Atl. Oceaan, door COOK in 1775 ontdekt, en steeds met sneeuw en ijs bedekt. 9. Perz. haven op het eil. Malicallo, in de Stille Zuidzee. 185. 43. L. 16. 15. Z. B. 10. Eil. in de Ind. zee, bij Nieuw Ierland. 68. 40. L. 2. 59. Z. B. 11. S. of *Land*, het Zuidelijkste land, dat COOK ontdekte aan de grenzen der Z. IJsvelden, uit 5 groote en verscheidene kleine eilanden bestaande, en behalve eenige klippen, geheel met ijs bedekt en zonder eene eenige plant. De Zuidelijkste punt heet *Zuidelijke Thule*. 12. Hoofdstad van het W. distr., van Opper Canada, aan de straat Detroit, in eene vlakte, met eene Roomsche kerk, school, gevangenis en 1000 inw. 13. Eil. van den Archipel van Nieuw Brittanje, met veel hout en eenen zoutbron. 168. 6. L. 2. 58. N. B. 14. Eil. der Nieuwe Hebriden in Australië. 186. 9. L. 17. 40. N. B. 15. Een der H. Geest eil. in Australië 146. 10. L. 24. 43. Z. B.

SANDWICK, zie Dunrossness.

SANDWICK AND STOMNESS, kerspel van 't Orcadisch eil. Ponoma; 3220 inw.

SANDWIG, Deen stad, eil. Bornholm.

SANDWITH, Eng. buurt in Cumberland.

SANDY, Eng. kerspel, gr. Bedford. 2. O. Ind. stad, prov. Aude. 97. 44. L. 27. 18. N. B. 3. N. Amer. dorp, prov. Ohio. 4. N. Amer. riv., valt in 't meer Michigan. 5. Baai aan de N. O. kust van Nieuw Zeeland. 6. Z. Amer. baai in de Straat van Magellaan. 305. 33. L. 53. 10. Z. B. 7. Baai aan de W. kust van Terreneuve. 8. Baai aan de N. kust van het W. Ind. eil. St. Christoffel. 9. Baai in de N. O. hoek van het N. Amer. meer Ontario. 10. Baai aan de O. kust van Jamaica. 11. de N. Amer. baai aan de kust van Massachusetts, ten N. van kaap Anna. 307. 8. L. 42. 41. N. B. 12. N. Amer. riv., prov. Ohio, valt in de Tuscarawa. 13. Kaap in den O. hoek van baai Harvey. 171. 2. L. 24. 41. Z. B. 14. S. *Creek*, N. Amer. vlek, prov. Pensylvanië. 15. S. *Disert*, O. Ind. woestijn, prov. Guzeratte. 16. S. *Fork*,

Fork, N. Amer. dorp, prov. Virginia. 17. S. *Hall baai*, aan de N. kust van het eil. St. Christoffel. 18. S. *Haven*, op de Z. punt van het eil. St. Lucia. 12. S. *Hill*, N. Amer. dorp, prov. Nieuw York. 20. S. *Hill point*, kaap aan de N. kust van 't W. Ind. eil. Barbados. 21. S. *Hills*, Schot. dorp, nabij Glasgow. 22. S. *Hook*, klein N. Amer. eil., prov. New Jersey. 805. 44. L. 40.26. N. B. B. 23. S. *Hook*, N. Amer. dorp, prov. Virginia. 24. S. *Inlet*, kanaal der N. Amer. Rep., tusschen 2 kleine eil., bij de kust van N. Carolina. 299. 56. L. 34. 19. N. B. 25. S. *Eil.*, een der kleinere Schot. Western. 11. 20. L. 57. 2. N. B. 26. Eiland in de Ind. zee. 130. 34. L. 10. 40. Z. B. 27, S. *Eiland*, klein O. Ind. eil. bij de W. kust van Sumatra. 28. Klein W. Ind. eil. bij de Zuidkust van Antigua. 29. S. *Eiland*, klein Z. Amer. eil. aan de Moskito kust. 295. 36. L. 16. 37. N. B. 30. S. *Eiland*, klein eil. in de Ind. zee, bij de O. kust van Afrika. 16. 40. Z. B. 31. Klein eil. aan de Z. kust van 't W. Ind. Antigua. 32. Klein eil. in de Chin. zee, bij Cochin-China. 126. 58. L. 12. 28. N. B. 33. S. *Key*, rotsachtig W. Ind. eil. bij de kust van Cuba. 296. 21. L. 21. 25. N. B. 34. S. *Lake*, N. Amer. dorp, prov. Pennsylvanië. 35. S. *Lake*, N. Amer. meer, bij den oorsprong van den Mississippi. 46. 9. N. B. 36. S. *Lake riv.*, N. Amer. riv., die in den Mississippi valt. 37. S. *Link*, N. Amer. riv., prov. Pennsylvanië, valt in de Allegany. 38. S. *Point*, N. Amer. kaap, de N. punt van het eil. Nantucket. 308. 46. L. 41. 22. N. B. 39. S. *Point*, Z. O. punt van de N. Amer. prov. Massachusetts 317. 51. L. 41. 34. N. B. 40. S. *Punt*, Z. Amer. kaap in Straat Maggelaan. 53. 10. Z. B. 41. S. *Point*, stad op de Z. W. kust van het W. Ind. eil. St. Christoffel. 315. 1. L. 17. 27. N. B. 42. Kaap op 't W. Ind. eil. Tabago. 317. 9. L. 11. 6. N. B. 43. Z. O. punt van het W. Ind. eil. Lucia. 44. Z. O. punt van 't W. Ind. eil. Antigua. 45. S. *Riv.*, N. Amer. riv. van Canada, die in het Boven meer valt. 46. *Riv.*, N. Amer. riv., prov. Maine, valt in de Kennebeck. 47. S. *Riv.* (*Big*), N. Amer. riv., prov. Maine. 48. S. *Riv. Little*, N. Amer. riv., prov. Kentucky. 49. S. *Spring*, N. Amer. dorp, prov. Maryland, gr. Montgomery.

Sandyness, N. punt van het Schot. eil. Rum. 11. 28. L. 57. 3. N. E.

Sane, Zwit. rivier, kanton Bern. 2. Pruis. dorp, bij Berlijn.

Sanem, Nederl. gemeente, met Belvaux, Saloeuvre en Ellerange, gr. hert. en arr. Luxemburg, met 800 inw.

Sanen, Zwits. vlek, kanton Bern.

San Felipe, hoofdstad van het kaap Verdisch eil. Fuego, tegen over de reede Fiorte de Villa.

San Felippe de Benguela, ook *Nieuw Benguela* genoemd, Afr. stad, door de Portugezen gebouwd, aan de Koeibaai, in een ongezond, doch vruchtbaar oord, meestal door Portugesche misdadigers bewoond, met veel handel in ivoor en slaven. De bezetting bestaat uit Negers. 13. Z. B.

Sanford, N. Amer. vlek, prov. Maine, gr. York, met 500 inw.

Sanfra, N, Amer. vlek, prov. N. Carolina, gr. Rockingham.

Sanfré, Sard. vlek in Piëmont, prov. Alba, op eene hoogte, aan den Po, met 3000 inw.

Sanfront, Sard. vlek, prov. Saluzzo, met 3,760 inw.

Sanftenberg, Boh. stadje, kreits Köningingrätz, met 1600 inw. 2. Oostenr. vlek, land onder de Ens.

Sanga, Jap. stad, eil. Ximo, residentie van den vorst der prov. Tufeu, aan de golf van Simabara, groot en volkrijk, met muren, grachten, een paleis, schoone straten, handel en vooral porporseleinfabr.. 2. O. Ind. riv. in Bengalen, valt in de golf van Bengalen.

Sangaar, straat tusschen het Chin. eil. Niphon en Tschiku. 2. Kaap op de N. punt van het Chin. eil. Niphon. 157. 33. L. 41. 46. N. B.

Sangai, 16,080 voeten hooge vulkaan in Nieuw Granada, prov. Quito.

Sangalhos, Port. vlek, prov. Beira.

Sangalhos, Port. vlek, prov. Beira.

Sangallan of *kaap Gallan* (*Cangallan*), Z. Amer. kaap op de kust van Peru, N. W. van het eil. Lobos.

Sangama, W. Afr. riv., die door het land van Waree stroomt, en bij kaap Formosa in de Atl. zee valt.

Sangamain, N. Amer. riv., prov. Illinois, die in de Illinois valt.

Sangamsere, O. Ind. vlek, prov. Bejapore. 91. 1. L. 17. 11. N. B.

Sanganeer, O. Ind. stad, prov. Ajmeer, distr. Kotah, aan den Chumbel.

Sangar, O. Ind. stad der Mahratten, prov. Malwah. 2. Straat, welke het Japansche eil. Niphon van Jesso scheidt; 9 mijlen breed. 3. Kaap op het eil. Niphon, ten N. W. 157. 54. L. 41. 16. N. B. 4. Stad op 't O. Ind. eil. Flores, in 1815 in den asch gelegd.

SANGARA, O. Ind. stad, prov. Bejapore. 95. 58. L. 18. 49. N. B.

SHNGASHAY, Aziat. riv. in de Mandschurey; valt in de Ussuri.

SANGBARAH, O. Ind. stad der Mahratten, prov. Guzeratte. 91. 59. L. 23. 37. N. B.

SANGAY, Z. Amer. berg in Quito, prov. Quixos en Macas; 16,080 voeten hoog. 2. Z. Amer. rivier in dezelfde prov., die de riv. Upano met de Pairo vormt, met eene volkplanting van dien naam, op derzelver oevers. 3. O. Afr. riv.; valt in 't kanaal van Mozambique.

SANGERFIELD, N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. Oneida, met 1350 inw.

SANGERHAUSEN, Pruis. kreits in het regdst. Merseburg, op 14½ V. M., 31,550 inw., door de Unstrut, de Groote en Kleine Helme bespoeld. Het is bergachtig, deels met voortreffelijke weiden, heeft veel schapenfokkerij, een der grootste zoutwerken, zilver-, koper-, ijzer- en kolenmijnen, benevens fabr. van linnen en wollen stoffen, veeleelt en bosschen. 2. Hoofdstad van voorn. kreits, aan de Gonna, met oude muren, 2 hospitalen, weeshuis, latijnsche school, eene bibliotheek en 4000 inw., die brouwerijen, looijerijen, linnen- en lakenweverijen, pottebakkerijen, smederijen, salpeterfabr. en koreahandel hebben.

SANGIR, groep eil. in de Ind. zee, ten N. der Molukken, N. O. van Celebes, op 143. L. en tusschen 3. en 4. N. B. uit het groote eil Sangir en 46 kleinere bestaande, waarvan Pangevato, Passage, Karakila en Palla de grootste zijn. 2. Het grootste eil., aan den sultan van Ternate behoorende, 6 mijlen lang en 2 breed, door eene bergketen doorsneden, aan welks einde een groote vulkaan staat, die soms verschrikkelijke uitbarstingen heeft. Het is wel van water voorzien, heeft digte bosschen, en zoo veel kokosnoten, dat met derzelver olie eenen aanzienlijken handel gedreven wordt; verder sago, allerlei zuidvruchten, specerijen, buffels, varkens, geiten, gevogelte en veel visch. De inw. zijn Maleijers, die onder verschillende rajahs staan, van welke die van Tabukan en Kandabar de voornaamste zijn. Voorheen hadden de Nederl. hier een fort. Thans schijnt het geheel onafhankelijk te zijn, doch het wordt veel door de Chinezen bezocht, en levert aan de Eur. schepen de noodige ververschingen. De voornaamste steden zijn Taroena en Taboekan.

SANGKOI, Riv. in China, die in de prov. Yunnan ontspringt, de Tatschan, de Janiho en andere riv. ontvangt, en dan in Anam stroomt, waar zij den naam van Maykaung (Zie dat art.) ontvangt.

SANGO, Jap. eil., bij Xikoko.

SANGRALOVE, riv. in Brazilië, prov. Matto Grosso; valt in de Guapore.

SANGRERA, Spaan. riv., prov. Toledo.

SANGRO, Nap. riv., prov. Abruzzo Citra; valt in de Adriatische zee.

SANGUEMON, N. Amer. riv., prov. Illinois.

SANGUENARA, klein eil. der Middell. zee, aan de O. kust van Sardinië.

SANCUESSA, Spaan. stad, prov. Navarre, met brandewijnstokerijen.

SANGUIN, Afr. Negervlek en riv. op de Peperkust van Guinea.

SANGUIN-TAL-GUIN, meer in Chin. Tartarije. 49. 8. N. B.

SANGUINARA, riv. in den Kerk. Staat, die uit het meer Bracciano ontstaat, en in de Toscaansche zee valt.

SANGUINE, tak van de Fr. riv. Garonne, dep. Tarn en Garonne.

SANGUINETTO, Lomb. Ven. vlek, prov. Verona, met 2540 inw.

SANGULAR, Rus. stad, gouv. Schirwan, aan de Kaspische zee.

SANGUR, O. Ind. stad, prov. Allahabad. 95. 51. L. 23. 50. N. B.

SANGWARRA, O. Ind. stad, prov. Guzeratte.

SANHYA, zie Deva.

SANHO, riv. in de Chin. prov. Petche i. 2. Stad in het Chin. kon. Korea. 3. Kaap in Achter Ind., rijk Anam.

SANITZ, D. in Mecklenburg-Schwerin.

SANIVE, N. Amer. eil., prov. Maine.

SANIZARI, klein eil. voor de haven van Sofia, op het Turk. eil. Kandia.

SANJAMI, vorst. op Japan, ten Z. W., met bergen, die goudmijnen bevatten, door de Sinagawa, Jakawa, Kanagowa en het meer Fakone bespoeld, met veel tempels en heiligdommen, koren, hout, schildpadden, visch en mosselen. Het is in 8 distr. verdeeld. De hoofdstad is Juringi.

SANJORE, O. Ind. stad der prov. Ajmeer, aan de Bah riv. 25. 3. N. B.

SANKAHO, Afr. stad in Abyssinië, prov Amhara.

SANKALANG, dorp op Java, resid. Grissie.

SANKAN, Arab. stad van Yemen; 12 mijlen van Abu-Arisch.

SANKANGT, dorp op Java, in de Preanger regentschappen.

SANKARA, AJALA, Turk. Aziat. riv., prov. Natolië; valt in de Zwarte zee.

SANKARI, stad van Manding, in de binnenlanden van Afrika, aan eene riv.

riv, die men voorheen voor den oorsprong van den Niger hield, welke nu echter meer Oostwaarts gesteld wordt.

SANKEY (GROOT), Eng. dorp, gr. Lancaster, met 470 inw.

SAN-LI-KIAO, stad van Chin. Tartarije; 6 mijlen Z. Z. W. van Ning-Yuen.

SANNA, Turk. riv. in Romanië, sandschakat Bosna, valt in de Unna.

SANNACH, zie Isannak.

SANNAK, groep eil. in de N. Stille Zuidzee, bij de Z. kust van Alaschka. 214. 15. L. 54. 50. N. B.

SANNAZARO, Sard. dorp in Piëmont, prov. Mortara.

SANNERTS, Keur-Hes. dorp, hert. Hanau, met 1000 inw.

SANNIKEDAL, Noorw. kerspel, stift Aggerhuus, met 2,370 inw.

SANNINE, Nap. eil., bij Terra di Lavoro.

SANOK, Galicische kreits, ten Z. aan Hongarije grenzende, heeft op 102 V. M. 216,600 inw., is ten Z. door de Karpaten bezet, welker takken zich hier ver uitstrekken, en wordt door de San, Solinka, Hoczowka, Ostowa, Wislok, enz. bespoeld. De inw. hebben landbouw, veeteelt, garenspinnerij en linnenweverij. 2. Hoofdstad van dezen kreits, aan de San, met 1520 inw. 39. 52. L. 49. 31. N. B.

SANAKI, Japansch vorst., aan het kanaal van, en op het eil Xikoko, bergachtig, en vruchtbaar in rijst, hennep, peulvruchten en katoen. Aan de kusten is veel visscherij en mosselvangst, in welke laatste men paarlen vindt. Het wordt in 11 prov. verdeeld. De hoofdplaats is Owutsi.

SANON, Fr. riv., dep. Meurte.

SANONE, Nap. Ponza eil., prov. Terra di Lavoro, zonder water, maar met olijven.

SANORE, zie Shahnoor.

SANPAN, eil. bij de Chin. prov. Tschekiang.

SANPIN, Aziat. riv. in Thibet, welke uit het meer Soinchi, op 31. 27. B. en 101. 15. L. ontspringt, verscheidene riv. ontvangt, en als Bramaputer in Indië sroomt (zie dat art.). 2. Chin. stad in het koningrijk, Korea.

SANQUEL, eene der grootste riv. van Patagonië in Z. Amer.; valt in de Rio Negro.

SANQUELOVE, prov. en stad van Achter Indië, lands. Siam, aan de Menam.

SANQUHAR, Schot. stadje, gr. Dumfries, aaan de Nith, met 2000 inw.

SANSA, kleine Z. Amer. riv. in Nieuw Granada, valt in de Ariari.

SANSAVI, Fr. stadje, dep. Charente.

SANSANDING, Afr. stad in Bambarra, aan den Niger, met vele moskeën, handel in stofgoud, katoen, zout, enz. Zij heeft 12,000 inw.

SANSIGO, Illyr. eil. in de golf Fiume.

SANSONATE, Z. Amer. distr. en stad van Guatimala, met de hoofdst. la Trinidad of Sansonate, aan de riv. Sansonate, met eene zeehaven en 2000 inw.

SANTA, deel der Z. Amer. prov. Lima in Peru, tusschen de prov. Guailas, Truxillo, Caxatambo en de zee, met verscheidene goede havens, veel handel in katoen, schapen, varkens en zeilsteen. De hoofdstad Paulo ligt aan de riv. van dien naam, heeft suikerraffinaderijen en branderijen. 2. De riv. valt in de Stille Zuidzee. 3. Klein eil. aan den mond van genoemde riv.

SANTA BARBARA, N. Amer. kolonie in Nieuw Californië, in 1786 door de Spanjaarden gesticht, met goede schapen en gevogelte en 1100 inw. 278. 53. L. 34. 24. N. B. 2. N. Amer. eil. in de Stille Zuidzee, niet ver van Nieuw Californië. 259. 26. L. 33. 24. N. B. 3. Volkplanting op het eil. Cuba. 4. Haven op 't W. Ind. eil. Curaçao. 5. Baai in het midden van het Z. Amer. eil. Vuurland, door kaap Desolation bepaald. 305. 58. L. 54. 55. Z. B. 6. N. Amer. Kanaal in Nieuw Albion, van 32. tot 34. 30. N. B. 7. Zie Barbara.

SANTA CRUZ, zie Cruz. 2. N. Afr. riv. van Marocco, valt in den Atl. Oceaan, bij kaap Aguer.

SANTA FÉ, Spaan. stadje, prov. Granada, met 1600 inw. 2. Zie verder Fé.

SANTA GIULIA, Fr. D., eil. Corsica.

SANTA ROSA, N. Amer. stad in Mexico, prov, Cohahuila. 2. Klein eil. in de Stille Zuidzee. 258. 8. L. 33. 58. N. B. 3. N. Amer. eil., bij W. Florida.

SANTA TIAGO, stad op de W. kust van het Philippijnsch eil. Manille. 138. 33. L. 16. 32. N. B.

SANTA YSABEL, volkpl. op 't eil. Cuba; 45 mijlen W. Z. W. van Havannah.

SANTABAN, riv. in Achter Indië, kon. Siam.

SANTABUCA, volkpl. op het eil. Cuba; 3 mijlen N. W. van Spiritu Santo.

SANTANDER, Spaan. lands., prov. Burgos, aan de golf van Biscaye, met steile bergen, veelal met sneeuw bedekt, en vruchtbare dalen, die veel maïs en goede weiden hebben. 2. Hoofdplaats, op eene hoogte aan de zee, regelmatig gebouwd, met breede straten, 3 kerken, eenen bisschop, eene kamer van koophandel, een huishoudkundig genootschap, eene school voor de zeevaart, eene goede

vrij-

vrijhaven en 10,000 inw., die eenen aanzienlijken handel in wol, wijn en koloniale waren drijven. Ook zijn er suikerraffinaderijen, koninklijke ankersmederijen, touwbanen, brouwerij, kaarsen- en aardewerkfabr., looijerijen en lakenfabr. 14. L. 43. 28. N. B.

SANTANI, Spaan. vlek op het eil. Majorca, met 2850 inw.

SANTANILLA, twee kleine Amer. eil., in de baai van Honduras. 292. 16. L. 17. 20. N. B.

SANTAREM, Port. stad, prov. Estremadura, aan de Taag, op eenen berg, met 13 kerken, 12 kloosters, 3 hospitalen, een armhuis, een genootschap van den landbouw, geleerde school en 8,000 inw., die van de olijventeelt, den korenbouw en den handel bestaan. 9. 37. L. 39. 17. N. B.

SANTAS, zie Caxas.

SANTAU, Boh. vlek, kreits Leutmeritz.

SANTBERGEN, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, arr. Oudenaarden, met 1000 inw.

SANTEBON, prov. van Achter Ind., aan de golf van Siam, door de riv. van dien naam bespoeld, en aan de kust met kaap Liant, die met tallooze eil. en klippen omringd is. Van binnen is dezelve slecht bevolkt en bebouwd, schoon zij vrij vruchtbaar is. Zij wordt in 7 distr. verdeeld. 2. Hoofdstad dezer prov., aan den mond der riv. van dien naam, met eene kleine haven.

SANTEHAHO, Chin.stad, prov. Yunnan.

SANTEE, N. Amer. riv., prov. Z. Carolina, die uit 2 bronnen ontspringt, en met eenen dubbelen mond in zee loopt. 2. Kerspel in dezelfde prov., distr. Charleston.

SANTELMO, groep kleine eil. in de Stille Zuidzee, door QUIROS ontdekt. 170. 11. L. 21. N. B.

SANTEME, zie Tanck.

SANTEN, Pruis. stadje, regdst. Kleef, met 2500 inw., 3 kerken en fabr.

SANTENAY, Spaan. vlek, eil. Majorka, met 3000 inw. 2. Fr. dorp, dep. Côte d'Or, 1200 inw. en wijnbouw.

SANTERNO, riv. in den Kerk. Staat, legatie Ravenna, valt in den Po d'Argento.

SANTESTERAN, Spaan. vlek, prov. Navarre, aan de Bidassoa.

SANTHOVEN, Nederl. dorp, prov. en arr. Antwerpen, met 850 inw.

SANTIA, Sard. stad in Piëmont, prov. Vercelli, met 2800 inw. en handel.

SANTIAGO DEL ESTERO, zie Estero.

SANTIAGO, Z. Amer. riv. van Caraccas, prov. Cumana, die in de Manapire valt. 2. Zie St. Jago.

SANTILLA, N. Amer. riv., prov. Georgië.

SANTILLANA, Spaan. stad, prov. Asturië, met eene zeehaven. 2. Spaan. stad, op 't eil. Majorca, met 4,500 inw. 3. Spaan. stadje, prov. Burgos. 4. Spaan. vlek, prov. Palencia.

SANTIN, Fr. stadje, dep. Somme.

SANTIPONTE, Spaan. dorp, aan de Guadiana, prov. Sevilla, met 250 inw. en vele oudheden.

SANTIPORE, O. Ind. stad in Bengalen, distr. Kishnagur, met moeseliënfabr. 106. 7. L. 23. 13. N. B.

SANTIVANES, Spaan. stadje, prov. Burgos, met naaldenfabr.

SANTO STEFANO, zeestadje op het Jonisch eil. Corfu.

SANTOMISCHL, Pruis. stadje, regdst. Posen, kreits Schroda, met 1180 inw.

SANTON, Eng. dorp, gr. Cumberland.

SANTON DOWNHAM, Eng. dorp, gr. Suffolk, aan de Ouse.

SANTONA, haven in het N. van Spanje, prov. Burgos, met handel in kastanjes en citroenen. 14. 19. L. 43. 26. N. B.

SANTONGA, riv. op de O. kust van 't O. Afr. eil. Madagascar, valt op 18. 55. N. B. in zee.

SANTORIN of *Degirmenlik*, (het *Callistos* der Ouden), eil. in den Archipel, nabij Kandia, een der rijkste en meest bevolkte van al de Griek. eil., en het Zuidelijkste derzelve, op 43. L. en 36. 21. N. B., en op 10 V. M. 12,000 inw. bevattende De kust is steil, met lagen van puimsteen en andere vulkanische stoffen, gelijk ook de geheele oppervlakte met witten puimsteen, zoo wel als de bergen St. Elia en St. Stefano, die uit kalk bestaan, bedekt is. Waarschijnlijk heeft het vele vulkanische uitbarstingen ondergaan. De bergen zijn kaal en naakt, en de vlakke grond is schraal en droog, en heeft weinig water. Het hoofdvoortbrengsel is wijn, waaronder de *Vino Santo*, de voornaamste drank der inw., en de beste likeurwijn van den Archipel. Er zijn weinig vruchtboomen; het meeste nog vijgen en amandelen; verder geiten, schapen, varkens, ossen, ezels, muilëzels, enz. De inw., die in ééne stad, 5 vlekken en verscheidene dorpen wonen, zijn Grieken, die gedeeltelijk den Roomschen godsdienst belijden. Beide hebben eenen bisschop. Verder is dit eil. weinig afhankelijk, en zendt slechts aan den Kapudan Pascha geschenken. De inw. zijn vlijtig, bouwen wijn en katoen, welke laatste de vrouwen tot mutsen, kousen en andere stof-

fen verwerken; ook hebben zij eenigen handel, scheepvaart en visscherij. Elk hunner heeft zijnen regenbak. De hoofdplaats is Scauro. 43. 22. L. 36. 28. N. B.

SANTORRI, Turk. Aziat. stad, prov. Damascus, op eenen berg.

SANTOS, Spaan. stad, prov. Salamanca. 2. Spaan. stad, prov. Estremadura. 3. Z. Amer. haven en stad van Braziliё, prov. St. Paulo, met 6000 inw. 331. 25. L. 23. 59. Z. B. 4. Z. Amer. stad van Panama. 296. 38. L. 8. N. B. 5. Zie Bahia de Todos Santos. 6. Z Amer. eil. aan de W. kust van Braziliё; 6 mijlen in den omtrek groot. 24. Z. B. 7. Z. Amer. volkpl., lands. Quito, prov. Jaer de Bracamoros. 8. Verscheidene onbeduidende volkpl. van Z. Amer. dragen dezen naam. 9. *Los* S., volkpl. van Z. Amer., prov. Tucuman.

SANTRIEH, distr. in Afr., in het Z. gedeelte van Tripoli, grootendeels uit woeste gronden bestaande.

SANTSAO, Chin. stad, prov. Kanton.

SANTVLIET, Nederl. vlek, prov. en arr. Antwerpen; 1050 inw. 2. Zie Zandvliet.

SANVIC, Fr. dorp, dep. Neder Seine, arr. Le Havre, met porseleinfabr. en tigchelövens.

SANXA, Fr. vlek, dep. Vienne, arr. Poitiers, met 1650 inw.

SAN-YA, Chin. stad van Corea.

SAN-YAM-LION, stad in Chin. Tartarijë. 120. 49. L. 41. 7. N. B.

SANZA, Nap. dorp, prov. Principato Citra, met 2400 inw. en marmergroeven.

SANZEIDE, Nederl. dorp, prov. Namen, arr. Philippeville, met 520 inw.

SAOCHIËN, Chin. stad, prov. Setchuen.

SAOLO, Nap. stadje, prov. Calabrië Citra, nabij de zee, met 2400 inw.

SAOLON, Fr. riv., dep. Opper Saône.

SAON, Fr. vlek, dep. Drôme, arr. Die, aan de Rubion, met 1420 inw.

SAONA, Nap. riv. in Terra di Lavoro. 2. W. Ind. eil., ten Z. O. van het eil. St. Domingo.

SAÔNE, riv. in Frankrijk, welke in het Vogesisch gebergte, aan den voet van den Menamont ontspringt, voorbij de Pont-sur-Saône, Gray en Auxonne stroomt, waar zij bevaarbaar wordt; vervolgens voorbij Chalons, Macon en Trevoux vloeit, en ten W. van de stad Lyon in de Rhône valt. Zij ontvangt de Azergue, Seille, Veyle, Ardière, Vauzonne, Oignon, Beze, Ouche, Doubs en de Ressouze, en geeft den naam aan twee dep.

SAÔNE (OPPER), Fr. dep., een deel van Franche-Comté, tusschen de dep. Boven Marne, Vosges, Boven Rijn, Doubs, Jura en Côte d'Or, of tusschen 23. 3. en 24. 19. L. en 47. 21. en 48. 6. N. B., en op 118 V. M. in 30 arr. 27 kantons en 640 gemeenten, 308,000 inw. bevattende. De oppervlakte bestaat uit bergen, heuvels en dalen. De grond is meestal steenachtig, doch hier en daar vruchtbaar, en met vele bosschen bezet. De riv. zijn: de Saône, de Avignon, Drugeon, Amance, enz. De luchtsgesteldheid is gematigd en overal gezond. De voortbr. zijn: gevogelte, wild, visch, bijen, koren, peul-, boom- en tuinvruchten, hennep, wijn, hout, veel en goed ijzer, steenkolen, turf, zout, steenen, jaspis, graniet, marmer, alabaster en kalk. De middelen van bestaan zijn: landbouw, veeteelt, wijnoogst, mijnwerken, vele smederijen, draadtrekkerijen, tigchelövens, glasblazerijen, papiermolens, brouwerijen, kersenwater en linnenfabr. De uitvoer bestaat in: koren, wijn, vee, kaas, boter, ijzer, timmerhout, glas en papier. De arr. zijn Vesoul, Gray en Lune. De hoofdstad is Vesoul.

SAÔNE EN LOIRE, Fr. dep., uit deelen van het voormalige hert. Bourgondië bestaande, tusschen de dep. Nièvre, Côte d'Or en Jura, Ain, Rhône en Loire en Allier, of tusschen 21. 29. en 23. 3. L. en 46. 14. en 47. 8. N. B. gelegen, en op 162 V. M. in 5 arr. 48 kantons en 610 gemeenten, 498,000 inw. bevattende. De grond heeft vele bergen, waarvan sommige wel 2400 voeten hoog zijn; verder is dezelve over het algemeen vruchtbaar, hoewel deels steen- en zandachtig. De voorn. riv. zijn: de Saône, Loire, Doubs, Arroux, Seille, Garonne, Reconce, enz. Ook is hier het kanaal van Degain, dat voor den binnenlandschen handel voor Frankrijk, van zeer veel belang is, benevens de kanalen van Charolais en du Centre. De luchtsgesteldheid is gematigd en gezond. De voortbr. zijn: wild, visch, bijen, koren, peulvruchten, hennep, mosterdzaad, boomvruchten, wijn, hout, slecht ijzer, bruinsteen, marmer, albaster, kristal, smaragden, steenkolen, aanzienlijke wijnoogst, gieterijen, smederijen, glasblazerijen, fabr. van wollen stoffen, kousen, hoeden, linnen, welke artikelen meestal uitgevoerd worden. De arr. zijn Macon, Charolles, Autun, Chalons en Louhans. De hoofdstad is Macon.

SAONGAR, zie Jooneer. 2. O. Ind. riv., prov. Bengalen.

SAORGIO, Sard. vlek in Piëmont, prov.

prov. Sospello, met 3200 inw.

SAOUL, tak der Fr. riv. Viaur, dep. Aveiron.

SAOUNSAT, Fr. meer in de Pyreneeën.

SAP, Fr. vlek, dep. Arne, arr. Argentan, met 1320 inw.

SAPA (ST. MICHAEL DE), Z. Amer. dorp in Peru, prov. Charchos, met peperbouw. 299. 36. L. 17. 30. Z. B.

SAPACURI, W. Afr. dorp in Sierra Leona.

SAPADILLAA, twee kleine Z. Amer. eil., bij de kust van Veragua. 295. 51. L. 9. N. B.

SAPAN, vlek op het O. Ind. eil. Manille.

SAPAROUA of *Ilonimoa*, een der O. Ind. Ambon eil., met 1100 inw. en vele specerijen opleverende. 156. 15. L. 3. 42. N. B.

SAPATA, O. Ind. eiland aan de Z. O. punt van het rijk Anam.

SAPCOTE, Eng. dorp, gr. Leicester.

SAPÉ, Fr. dorp, dep. Ain.

SAPEL, N. Amer. eil., prov. Georgië, gr. Mac Intosch, in den mond der Atlatomat. 2. N. Amer. riv. en sont, prov. Georgië, gr. Mackentasch en Libert.

SAPERSDEN, Eng. kerspel, gr. Gloucester.

SAPEY OVER, Eng. D., gr. Hertford.

SAPEY PRITCHARD, Eng. buurt, gr. Worcester.

SAPHAT, SEPHET (het oude *Bethulië*), Turk. Aziat. vlek, pachalik Schiras.

SAPHEY KEY, klein Amer. eil. in de baai van Honduras, bij de kust van Mexico 289. 6. L. 17. 10. N. B.

SAPHT, dorp in Opper Egypte; ten Z. van Gizeh.

SAPI, klein O. Ind. eil., tusschen Sumbawa en Flores.

SAPIAC, Fr. dorp, dep. Lot.

SAPIECZYSKEN, Pool. stadje, waiw. Augustowo, aan de Niemen; 150 inw.

SAPIEHAF, Rus. stadje, gouv. Wilna.

SAPIENZE, Turk. eil. bij Kandia, met eene zekere haven. 39. 24. L. 36. 36. N. B. 2. Drie Turk. eil. tegenover Modon op Morea.

SAPISTON, Eng. dorp, gr. Suffolk.

SAPMEER, Nederl. dorp, prov. en arr. Groningen, met eene hervormde, luthersche en doopsgezinden kerk, een klein meer, een gehucht en 2075 inw.

SAPOCAI, Z. Amer. riv. van Brazilië, prov. St. Vincent, valt in de Parana.

SAPONARA, Nap. vlek, prov. Principato Ulteriore, met 3100 inw. en Romeinsche oudheden.

SAPONIES, Indianen, die aan eenen N. tak der Susquehannah wonen.

SAPONY, N. Amer. riv., prov. Virginië, gr. Sussex.

SAPORAGERS, zie Kosakken.

SAPOSCHOK of *Saposhka*, Rus. kreits, gouv. Rjäsan, met landbouw, veeteelt en bosschen 2. Hoofdstad, aan de Saposchka, met 1500 inw., laken- en wollen stoffenfabr. 58. 20. L. 53. 50. N. B.

SAPPAN, riv. op 't schiereil. Malacca, die op 119. 33. L. 2. 37. N. B. in de straat van Magellaan valt.

SAPPI, dorp op Java, resid. Soukapoera.

SAPPING, N. Amer. riv., prov. New Jersey, gr. Hunterdon.

SAPPO, Afr. haven in Senegambië, kon. Yani. 3. 41. L. 13. 30. N. B.

SAPRI, Nap. stadje, prov. Principato Citeriore, met 1500 inw.

SAPTIN, tak van de Z. Amer. riv. Rio de la Plata.

SAPURI, kleine Z. Amer. riv. in Guiana; valt in de Caura.

SAPTARE, distr. in eigenlijk Nepaul.

SAPTES, Fr. stadje, dep. Aude.

SAPY, straat tusschen het eil. Sumbawa en het Rotteneil., ten O. van Java, op 137. 6. L. 8. 40. Z. B. De voorn. plaats is Sapa baai op Sumbawa, waarin tallooze kleine eil. leggen.

SARA, kleine riv. in den Kerk. Staat, in Campagna di Roma, die door de Nap. prov. Terra di Lavoro in zee valt. 2. Rus. riv., prov. Jaroslaw. 3. Z. Amer. riv. van Quito, prov. Moxos, die in het meer Mamore valt. 4. Zie Sahra.

SARABA, Z. Amer. riv. in Quito, prov. Mainas, valt in de Maranon.

SARABAT, (voorheen *Hermus*), groote riv. in Klein Azië, die schoone oevers heeft, en in de golf van Smyrna valt. 38. 40. N. B.

SARABITA, groote Z. Amer. riv. in Nieuw Granada, die in de Chichamocha of Sogamoso valt.

SALABOY, stadje op de N. kust van het O. Ind. Java.

SARABUS, stad op het eil. Sardinië; 10 mijlen N. O. van Cagliari.

SARACE, Z. Amer. riv. van Nieuw Granada; prov. San Juan de los Llanos.

SARACINA, Nap. vlek, prov. Calabrië Citra, aan de Sazya, met 900 inw.

SARADAK, zie Senegal.

SARAGANA, Afr. prov. in Marocco, tusschen Morbeira en de riv. Tamarait.

SARAGATOGA, zie Saratoga.

SAROGOSSA, Spaan. distr., het middelste deel der prov. Aragon, aan beide zijden van den Ebro, door het Keizers kanaal doorsneden. 2. S. of *Zaragoza*, hoofdstad van voorn. distr.

en der geheele prov. Aragon, aan deEbro, zetel van den kapitein generaal, der kon. regtbank, en van eenen aartsbisschop, in een olijvenbosch, aan de Ebro, die de stad van de voorstad scheidt. De stad, zoo wel als de voorstad, zijn met sterke vestingwerken omringd. Zij heeft 10 poorten, slechte straten, eene fraaije wandelplaats en vele schoone gebouwen, waaronder die van *Nuestra Sennora del Pilar*, met 5 koepels en een beroemd Maria beeld; 18 andere kerken, 36 kloosters, vele hospitalen en een oud kasteel. Die stad had vóór de belegering van 1808 en 1809 bijna 4,700 huizen, waarvan toen de helft verwoest werd. Er is eene hoogeschool met 120 professoren, een seminarium, vele collegiën, een œconomisch gezelschap, scholen voor de wiskunde, staathuishoudkunde en natuurlijke historiën, akademie der schoone kunsten, eene teekenschool, 2 openbare boekerijen en 40,000 inw., die zijden kousen, wollen dekens, hoeden, snaren en papier vervaardigen; looijerijen, brauderijen, enz. hebben, en eenen aanzienlijken handel drijven, daar Saragossa de stapelplaats van Aragon is, de markten zeer bezocht worden, en het Keizers kanaal den handel sterk bevordert. In den omtrek zijn schoone wandelingen. Er worden zeer veel wijn en olijven gebouwd. 16. 57. L. 41. 38. N. B.

SARAGURO, riv. en volkpl. in Z. Amer., in Quito, prov. Laxa.

SARAH, kaap aan de N. W. kust van Amer. 253. 11. L. 50. 4. N. B.

SARAI, Rus. vlek, gouv. Riäsan.

SARAISK, Rus. kreits, gouv. Riäsan, met weinig landbouw. 2. Hoofdstad van dezen kreits, aan de Osetr, met 8 kerken en 4,500 inw., die veel handwerken en handel met vee en honig hebben.

SARAJEPOOR, O. Ind. stad, prov. Allahabad.

SARAJEVO, zie Bosna-Sarai.

SARAKINO, eil. bij het Griek. eil. Lemnos, sandschakat Lesbos.

SARAKOLEZ of *Serrawallis*, Afr. stam der Mandingo's in Senegambië, van welken wij weinig weten.

SARALBE, zie Saaralbe.

SARADSCHUR, Turk. dorp, prov. Diarbekir.

SARAMA, klein Z. Amer. riv. van Guiana, valt in de Caura.

SARAMBIRA, kleine Z. Amer. riv. van Nieuw Granada, prov. Choco, valt de Atl. zee.

SARAMONT, Fr. stadje, dep. Gers, arr. Auch, met 1000 inw. en looijerijen.

SARANAC, N. Amer. riv., prov. Nieuw York; valt in het meer Champlain.

SARANCOLIN, Fr. dal, dep. Opper Pyreneën.

SARAND, zie Zarand.

SARANG, dorp op Java, lands. Panaraga.

SARANGPORE, O. Ind. distr., prov. Malwah, met de hoofdstad van dien naam aan de Sopra. 94. 16. L. 23. 38. N. B.

SARANGO, Rus. riv. gouv. Perm.

SARANGUR, O. Ind. stad der Mahratten, prov. Gundwana. 100. 12. L. 19. 40. N. B.

SARANSK, Rus. kreits, gouv. Pensa, heuvelachtig, maar tamelijk vruchtbaar, door de Sara en Insara bespoeld, en met 62,000 inw. 2. Hoofdpl. aan de Saranja en Insara, met 10 kerken, een klooster, ko phuis en 6,200 inw., die zeepziederijen, zeildoekfabr., looijerijen, wolweverijen hebben, en handel met de voortbr. des lands, met wijn, zijden, wollen en katoenen stoffen drijven. 62. 15. L. 54. 23. N. B.

SARAPILLY, O. Ind. stad, prov. Karnate, distr. Nellore. 97. 44. L. 14. 14. N. B. 2. Andere O. Ind. plaats; 10 mijlen van Hyderabad.

SARAPIQUI, Z. Amer. riv. van Guatimalo, prov. Costa Rica; valt in de Desaguero.

SARAPOL, Rus. kreits, gouv. Wiatka, tusschen 69. 3. en 71. 51. L. en 56. 8. en 58. N. B., bijna geheel bosch, slechts door eenige moerassen afgewisseld, met eenige heuvels, uiteinden van het Uralisch gebergte, door de Kama, Sawa, Ik en andere riv. bespoeld, aan welke men goed bouwland en weiden vindt. De visscherij is er van belang. De bergen leveren koperërts en ijzer. Er is ook landbouw, veeteelt, mijnwerken, scheepvaart, enz. 2. Hoofdstad, aan de Kama, wel gebouwd, met drie kerken, en 6000 inw., de stastapelplaats voor alle waren, die langs de Kama en Wolga, naar Astrakan en Tagaurog verzonden worden. Er zijn looijerijen, zeepziederijen, goud- en zilverwinkels, tinnegieterijen en welbezochte jaarmarkten. 70. 40. L. 56. 27. N. B.

SARAQUIMO, woest eil. in den Griek. archipel, aan de golf van Salonika.

SARARE (ST. NICOLAS DE), Z. Amer volkplanting van Nieuw Granada, aan de riv. Sarare, met 1200 inw. 2. Z. Amer riv. van Nieuw Granada, prov. San Juan de los Llanos, die op de bergen van Pamplona ontspringt, en in de Apure valt. 3. Kleine riv. van

Bra-

Braziliё, prov. Matto-Grosso, die in Peru ontspringt, en in de Iteues valt. 4. Riv. van Caraccas, prov. Venezuëla, die in de Portuguesa valt.

SARASCHA, tak van de Rus. riv. Oka, prov. Nishegorod.

SARASU, grensriv. tusschen de groote en midden Kirgizen horde in West Dschagatai.

SARASWAI, O. Ind. riv., prov. Delhi.

SARATA, Rus. riv. in Bessarabië.

SARATI, Z. Amer. riv., prov. Panama, die op 8. 21. N. B. in de golf van Panama valt.

SARATOGA, gr. in de N. Amer. prov. Nieuw York, tusschen de Hudson en Mohawk, op 50 V. M., 36,050 inw. bevattende, met vele heuvels, doch ook vruchtbare vlakten, en door de Tishornk, het meer Saratoga, de Anthonshill en Mohawk bespoeld, met vele fabr. De hoofdstad is Ballston. 2. S. *Springs*, kerspel en dorp in voornoemd gr., aan het meer van dien naam, met 2070 inw. en de beroemde Saratoga staalbronnen, waarbij badhuizen. 3. Meer in voorn. graafschap.

SARATOW, Rus. gouv. in Azië, tusschen Pensa, Simbirsk, Orenburg, Astrakan, het land der Donsche Kosakken, Woronesh en Tambow, of tusschen 60. 12. en 66. 58. L. en 47. 57. en 53. 15. N. B. gelegen, en op ruim 4,300 V. M., 1,400,000 inw. bevattende. Het land wordt door de Wolga, in bijna twee gelijke deelen verdeeld. Het O. deel is ten N. met bergen bezet, en onvruchtbaar; ten Z. heeft men woestijnen en weiden. Het W. deel is ten N. heuvelachtig, en met aangename en vruchtbare streken en bosschen, ten Z. met bergen, en zonder genoegzaam water en hout. Het voornaamste gebergte is de Obtschei; verder het Wolga gebergte met de Gusilski-, Smei- en Soholoi Gori, die weinig bosch, maar veel mineralen hebben. De voornaamste riv. is de Wolga, met de Toreschka, de Usowka, Kurjunka en Kamyschenka; de Tschagru, de Maloi, de Beloi Toraun en Saratowka. De Don ontvangt hier de Choper, met de Sawallia, Sardaba, Worona, Arkadal en Karai; de Medweditza, Tersa en Ilawla. Onder de meren zijn: het Jelton, Gork Solonoe en Krasnoe-Gusinoe: ook zijn er minerale bronnen. De luchtsgesteldheid is er wel zeer zacht in de lente, en des zomers zelfs warm; maar des winters echter zeer streng en veranderlijk. De voortbrengsels zijn: tarw, rogge, gerst, haver, peulvruchten, boekweit, hennep, vlas en tabak (hop, meekrap en zoethout wassen in het wild), tuinvruchten, aardappelen, appelen, peren, kersen, pruimen, eenige wijn en moerbeziën. De veeteelt is zeer aanzienlijk; er zijn paarden, kalmuksche schapen, varkens en gevogelte. De visscherij is vooral in de Wolga, zeer voordeelig. Hout is er niet genoegzaam. Het delfstoffelijk rijk heeft ijzer, doch wordt niet bewerkt; men graaft er veel steenen, en vooral veel zout, dat men ook in de groote zoutzee Jelton vindt, welke alleen alle jaar 12,000,000 pud oplevert, waarvan wel 12 prov. hun zout trekken. De weinige fabr. geven linnen en wollen stoffen, snuif, potten, kaviaar, houtwaren, en brandewijn. Voor den handel is de prov., vooral door de Wolga en andere riv., zeer wel gelegen. De uitvoer bestaat voornamelijk in: zout, visch, kaviaar, vischlijm, slagtvee, koren, paarden, huiden, leder, talk, kaarsen, kaas, paardenhaar, grof laken, mout, meel, hennep, olie, tabak, zoethout, honig, was, slijp- en molensteen en eenige fabrijkwaren der kolonisten. De inw. bestaan: uit Groot en Klein Russen, Tartaren, Mordwinen, Wogulen en kolonisten uit Duitschland en Polen. De meeste inw. zijn van den Griekschen godsdienst. Kunsten en wetenschappen zijn er nog op eenen lagen trap. Er is een gymnasium te Saratow, en bij de kolonisten en Tartaren dorpsscholen. De regering is als in de overige gouv. Het gouv. wordt in 10 kreitsen verdeeld. 2. Kreits in voornoemd gouv., door de Wolga, in twee deelen gescheiden, deels heuvelachtig en vruchtbaar, deels bergachtig en onvruchtbaar, met 110,000 inw., waaronder 8000 kolonisten. 3. Hoofdstad van dezen kreits en het geheele gouv., zetel van den gouv. en hooge ambtenaren, aan de Wolga en het Wolga gebergte, met wallen en grachten omringd, in de boven en beneden stad verdeeld, waarvan de eerste eene groote markt, maar morsige straten heeft. In beide deelen zijn: een groot koophuis, een gymnasium, een kruidhuis, 1700 huizen en 12,500 inw., die hoeden- en andere fabr., visscherij in de Wolga, scheepvaart en aanzienlijken handel, zoo wel in Rus. als Perz. en O. Ind. waren hebben; terwijl er veel koren, olie, hennep, zout, talk, leder en horenvee uitgevoerd wordt. Er is eene stapelplaats van het zout uit het meer Jelton. 63. 40. L. 51. 31. N. B.

SARATOWKA, Rus. dorp, gouv. St. Petersburg, aan de Newa.

SARAUT, Perz. dorp van Herat; 22 mijlen Z. Z. O. van Hamadan.

SARAU, Deen. dorp, hert. Holstein.

SARAWAN, prov. in eigenlijk Beloedschistan, de Noordelijkste des rijks, alleen uit bergen bestaande, met de woestijn Dusthibe Dulut, zonder vlakten of riv. van belang, meestal door Brahu's bewoond. 2. Stad in deze prov., distr. Kharan, de zetel van 't opperhoofd, in een zeer onvruchtbaar oord, door een kanaal uit de Bale besproeld, door eenen leemen wal omringd, met 500 huizen.

SARA YACU, Z. Amer. riv. van Peru, prov. Guanuco, die in de Ucayale valt, op 6. 45. Z. B.

SARAZENEN, zie Mooren.

SARBATCHOU-SAHA, klein Jap. eil. bij de kust van Corea. 149. 23. L. 42. 54. N. B.

SARBE, groote Z. Amer. riv. van Nieuw Granada.

SARBO, eil. in de Roode zee, bij de kust van Abyssinië. 15. 8. N. B.

SARBRÜCK, zie Saarbrück.

SARCA, zie Garda.

SARCAS, Spaan. stad, prov. Estramadura, aan de Port. grenzen.

SARCE, tak der riv. Seine in 't Fr. dep. Aube.

SARCHAD, stad in Syrië, over den Jordaan; 15 mijlen van Damascus.

SARCELLI, N. Afr. stad in Algiers.

SARCK, zie Sarke.

SARCUS, Fr. dorp, dep. Oise.

SARD, Hong. vlek, kom. Schumegh. 2. S. *Kothenmarkt*, dorp in Zevenbergen.

SARDAKI, Turk. zeehaven in Natolië, aan de Dardanellen.

SARDARA, stad op 't eil. Sardinië, in Capo di Cagliari, met minerale baden.

SARDEVOLO, Sard. dorp in Piëmont. prov. Biella, met 2000 inw. en fabr. van wollen stoffen.

SARDICA, zie Sofia.

SARDIDO, tak van de riv. Irtisch in Chin. Mongolië.

SARDINAS, Z. Amer. riv. in Nieuw Granada, die in het meer van Maracaïbo valt. 2. Z. Amer. riv. van Quito, prov. Mainas, die op de grenzen der prov. Quixos ontspringt, en in de Aguarico, of volgens anderen in den Orinoco valt. 3. Z. Amer. riv. in Terra Firma, valt in den Atl. Oceaan.

SARDINATA, Z. Amer. riv. van Nieuw Granada, prov. Maracaïbo, die in de Sulia valt.

SARDINES, Z. Amer. baai van Patagonië, aan den mond der Gallego.

SARDINIE, koningrijk in Europa, naar een van deszelfs kleinere deelen, het eiland Sardinië, dus genoemd, in zijn geheel uit het vorst. Piëmont, met Montferrat en Milaan, het gr. Nizza, het hert. Savoye, het hert. Genua en het eil. Sardinië bestaande, zonder dit laatste, tusschen 23. 17. en 27. 47. L. en 43. 40. en 46. 51. N. B. gelegen, en op 1280 V. M., volgens de laatste berigten (Staatscourant van 5 April 1824) 3,866,000 inw. bevattende. Het rijk heeft een verschillend voorkomen: Savoye behoort, als een geheel bergland, als 't ware niet tot Italië, van hetwelk het door ontzaggelijke, altijd met sneeuw en ijs bedekte bergen, is afgescheiden. Piëmont vormt, met Milaan en Montferrat, eene groote vlakte, met eenige takken der Apennijnen. Nizza en Genua zijn kustlanden, door de Zee-Alpen en Apennijnen bedekt. Het eil. Sardinië is mede bergachtig. De grond van Savoye is steenachtig; die van Piëmont vruchtbaar, doch slecht bebouwd. De voornaamste bergen van het vasteland, zijn: de Zee-Alpen, Cottische, Grajische- en Penninische Alpen (wij zullen bij de bijzondere landen de hoogste toppen opgeven). De voorn. riv. zijn: de Rhone met de Isère, de Guier en de Fier; de Var met de Paglion; de Magra met de Vara, de Fiume d'Oristano, de Fiumendoso, de Maira, de Tanaro met de Ellore en Stura Scrivia, de Curonne, de Slaffora, de Tidone, de Trebia, de Clusone, de Dora, de Gogna of Agogna, de Ticino, enz. De meren zijn: dat van Geneve en het Lago Maggiore; het Lac du Bourget Lac d'Annecy, Lago d'Orta, Lago di Viveronne, en op het eil. Sardinië, St. Gusta, Cabras en Sasso, Caligo, Palmas en Platamona. De luchtsgesteldheid is mede zeer verschillend (men zie de bijzondere landen). De voortbr. zijn: paarden, muilëzels, schapen, varkens, geiten, honden, herten, wilde zwijnen, steenbokken, wilde geiten, beeren, wolven, lynksen, vossen, marters, mormeldieren, gevogelte, schildpadden, veel visch, zijdewormen, bijen, kreeften, spaansche vliegen, scorpioenen, zeeëgels en koralen. Uit het plantenrijk: koren van allerlei soort, ook maïs, rijst en verscheidene soorten van gierst, maar weinig rogge; peulvruchten, moesgroenten, vlas, hennep, wijn, olijven, kastanjes, china's appelen, citroenen, vijgen, amandelen, granaten, appelen, peren, pruimen, perziken, kersen, noten, katoen, moerbeziën, mosterdzaad,

zaad, saffraan, soda, tabak, mastik, truffels, enz. Uit het rijk der delfstoffen: zilver, koper, lood, ijzer, kwikzilver, spiesglas, marmer, albaster, edelgesteenten, porselein- en volaarde; lei, bergkristal, aluin, salpeter, zout en steenkolen. De middelen van bestaan zijn: landbouw, veeteelt, vooral in Piëmont; zijdeteelt, olijvenbouw, wijnoogst, boomvruchten, het boschwezen, de mijnen en de visscherij. De fabr. werken, vooral in zijden stoffen, minder in linnen, meer in katoen, lakken, hoeden, papier, zeep, chocolaad, allerlei reukwateren, leder, ijzer, koper, glas, spiegels, kruid, porselein, zilver, eenig lood, vitriool, loodwit, gezigt-, genees- en heelkundige instrumenten, marmer, enz. Ook zijn er tichelovens, pottebakkerijen, looijerijen en velerlei handwerken. Voor den handel is op het vasteland Genua, de eenige haven van belang, voorheen en nog, eene der bloeijendste koopsteden van Italië. De uitvoer van het vasteland bestaat alleen in: zijde, rijst en olie; het andere is van weinig belang; terwijl het vele koloniale waren, werkstoffen, modewaren, ijzer, koper, tin, lood, teer, pik, visch, zout, hout, enz. noodig heeft; maar het eil. Sardinië is voor den handel beter geschikt (zie dat art). De binnenlandsche handel als ook op Frankrijk, Zwitserland, enz. wordt op het vasteland, door de menigte van bergen, zeer moeijelijk gemaakt. De inw. des rijks worden thans Italianen genoemd; doch zij zijn meer een mengsel uit verschillende oude en nieuwere volken. De heerschende godsdienst is de roomsche. Kunsten en wetenschappen hebben hier nimmer groote vorderingen gemaakt. Het onderwijs is in handen der geestelijkheid. Het rijk heeft 4 hoogescholen, te Turin, Genua, Cagliari en Sassari, eenige gymnasiën en geleerde scholen, doch die alleen door geestelijken bestuurd worden, en vooral, na de omwenteling, veel verminderd zijn, zoo ook de akademie der wetenschappen en van den landbouw. De drukpers is aan eene strenge censuur onderworpen. Vooral is op het eil. de verlichting nog op eenen lagen trap. De standen zijn: de geestelijkheid, adel, burgers en boeren; de laatsten wel vrij, doch slechts pachters. Het rijk is eene erfelijke monarchie. De magt des konings is alleen op het eil. Sardinië, door rijksstanden, en te Genua door een verdrag bepaald. (Genua, zie dat art.). Verder is de koning de eenigste wetgever. In de prov. zijn landgerigten. De kroonprins voert den titel van prins van Piëmont. De hofstoet is talrijk; maar zeer spaarzaam ingerigt. Het land heeft drie ridderorden, als: die van de verkondiging van Maria, die van den H. Mauritius en Lazarus, en die van de militaire verdiensten. De bijzondere prov. of intendentschappen worden door prefecten of intendenten bestuurd. De inkomsten worden op 35 à 36 mill. guldens begroot, waarmede de uitgaven thans genoegzaam overeenkomen. De schuld wordt, na de tiercering onder de Fr. overheersching, op 14 à 15 mill. gerekend. De landmagt wordt op 50,000 man, en de zeemagt op 4 linieschepen, 14 fregatten, 3 schoners en eenige kleine vaartuigen begroot. De verdeeling zie men bij de bijzondere deelen. De hoofdstad is Turin.

SARDINIË, eil. in de Middellandsche zee, door de straat van Bonifacius van Corsica gescheiden, en tusschen 25. 44. en 27. 29. L. en 38. 54. en 41. 18. N. B. gelegen, en op 430 V. M., 530,000 inw. bevattende. Het land is zeer bergachtig, doch de hoogste kruinen komen niet boven de 4000 voet. Zij zijn meestal met goede bosschen bezet. De voornaamste ketenen zijn: de Monti di Limbara, de Villanova, Della-Genargeato, Arizzo en Fonni. Vele kapen zijn er aan de kusten, waaronder Spartivento en Teulada, ten Z.; Testa en Libana ten N.; Comino ten O., en Sardo, Negretto en Napoli, de voornaamste zijn. Ook zijn hier verscheidene golven, waaronder die van Cagliari, Oristano en Palma de grootste zijn. Er zijn slechts kleine riv., zoo als de Fiume d'Oristagni, Flumendoso, de Coquinas, enz., die somtijds uitdroogen, zoo dat er geen water genoeg is. Er zijn vele lagunen en meren. Op vele plaatsen zijn warme en gezondheidsbronnen. De lucht is er zeer zacht en aangenaam, en zoude ook zeer gezond zijn, indien de stilstaande wateren geene koortsen en andere ziekten veroorzaakten. De zomers zijn veelal zeer heet, en hebben eene droogte van 4 of 5 maanden, wanneer alles verdort. Langs de kusten wordt de hitte zeer gematigd door de zeewinden. Eigenlijke winter is er niet; slechts eenige weken heerscht er koude. Hagel en donder zijn er zeldzaam. Sardinië was eens de graanschuur van Italië, en nog heeft het veel koren, hoewel $\frac{2}{3}$ van den grond niet wordt bebouwd; terwijl voor het overige de landbouw nog zeer

slecht is. Het heeft aanzienlijke bosschen en heerlijke vruchten, veel olijven, wijn, vlas, hennep, katoen, tabak en suikerriet; zeer veel vee, visch, bijen, zijdewormen, spaansche vliegen, galnoten. De Sard. veehoeders en herders zijn eigenlijk Nomaden, die met hunne kudden rondzwerven, en overal hunne hutten opslaan. Fabr. vindt men niet dan in de twee groote steden. Uit vrees voor de Barbarijsche zeeroovers, heeft dit land geene eigene scheepvaart; maar het wordt bezocht door Nederl., Fransche, Egyptische, Zweedsche en Siciliaansche vaartuigen. De uitvoer bestaat in: koren, meel, stijfsel, gerst, peulvruchten, kaas, visch, zout, tabak, huiden, leder, wol, lompen, wijn, gezouten vleesch, talk, ossen, schapen, olie, enz. De voornaamste havens zijn: Cagliari, Sassari en Terranova. De inw. zijn een mengsel van vele volksstammen. De eigenlijke Sardiniër is nog slechts een natuurmensch, welgevormd, gehard, vrolijk, gevoelig, vlug van geest; maar er is helaas nog niets aangewend om dien te beschaven. Godsdienst, kunsten en wetenschappen, alsmede de regeringsvorm, zie No. 1. Dit kon. wordt hier door een' kapitein-generaal of onderkoning bestuurd. Om het eil. voor hongersnood te behoeden, zijn overal korenmagazijnen opgerigt, die onder een bijzonder bestuur staan, en ook den landman het noodige zaaikoren geven. Het eiland wordt in twee deelen, Capo di Cagliari en Capo di Sassari verdeeld, die weder in onderscheidene districten, marquisaten, baronniën, enz. verdeeld worden. De hoofdstad is Cagliari.

MUNTEN.

Gouden Munten.

Carolina 120 lire . . . . *f* 23, 58.
Doppietta of Doppia 24 lire. . . . *f* 4, 71.
Halve en kwarten naar evenredigheid.

Zilver.

Scudo 6 lire. . . . . *f* 1, 93.
½ en ¼ en ⅛, Scudo, naar evenredigheid. Verder kleine en veel ingebeelde munten, waarvan de lire ongeveer 19⁵ cent Hollandsch bevat, en in 20 soldi en deze in 12 denari verdeeld wordt.

SARDISCHE BERGEN, bergen in het N. der Turk. prov. Macedonië, zijnde dezelfde als de Hemus.

SARDMELI, Rus. vesting, vorst. Imirethe.

SARDO, stad in Abyssinië, lands. Shoa en Efat.

SARDOAL, Port. vlek, prov. Estremadura, met 3100 inw.

SARDOBA, Rus. riv., gouv. Saratow.

SARDY, Arab. eil. in de golf van Kuria Misria, lands. Hadramaut.

SARE, Fr. stadje, dep. Neder Pyreneën, met 2100 inw.

SARECTO, N. Amer. stadje, prov. N. Carolina, aan Cape Fear riv.

SAREDON, 2 Eng. buurten, gr. Stafford.

SAREDUYE, Hong. D., kom. Ungwar.

SAREN, Fr. vlek, dep. Loiret.

SARENA, Z. Amer. haven aan de kust van Chili, aan de Stille Zuidzee. 306. 31. L. 29. 40. N. B.

SAREND, Aziat. stad in Kabul, prov. Seghestan, aan de riv. van dien naam.

SARENTHAL, Oostenr. dorp in Tyrol, heerl. Sarentheim, kreits Botzen.

SARENTO, SORRENTO, Nap. stad, prov. Terra di Lavoro, met 4,150 inw.

SAREPE, Z. Amer. riv. in Nieuw Granada, prov. St. Juan de los Llanos, die in de Enecaramu valt.

SAREPTA, Rus. stad, gouv. Saratow, aan den mond der Sarpa in de Wolga, door wallen en grachten omringd. Zij heeft goede gebouwen, schoone markt, eene fontein, regelmatige, met populieren bezette straten, een bedehuis, een broeder- en zusterhuis, aanzienlijk weduwenhuis, koophuis, gasthuis, kaarsengieterij, branderij en 2400 inw., alle Moravische broeders of Hernhutters, die onder eene eigene synode staan, goede inrigtingen van onderwijs en fabr. van linnen, zijden, katoenen en halfzijden stoffen, handschoenen, mutsen en snuif; likeurstokerijen, enz.; benevens stapelplaatsen van hunne waren, zoo hier als te Petersburg en Moskou hebben. Het eil. Sarepta wordt alleen tot veeteelt gebruikt. In den omtrek zijn gezondheidsbronnen.

SARFA, Arab. stad van Nedsjed; 21 mijlen Z. W. van Kariatain.

SARFALVA, dorp in Zevenbergen, Land der Szeklers.

SARGANS, Zwits. stadje, kant. St. Gall.

SARGAU, zie Saargau.

SARGÉ, Fr. vlek, dep. Loire en Cher, arr. Vendôme, met 1530 inw.

SARGEL, N. Afr. zeehaven van Algiers. 15. 31. L. 36. 30. N. B.

SARGHIO, O. Ind. riv., prov. Allahabad.

SARGNAI, Fr. vlek, dep. Gard.

SARGSTEDT, Pruis. dorp, regdst. Maagdenburg, met 800 inw.

SARGUEMINES, zie Saargemünd.

SARHAUT, O. Ind. stad in Bengalen, distr. Birbhoom. 104. 37. L. 24. 14. N. B.

SARHOU HOTUN, stad in Chin. Tartarije; 130 mijlen O. N. O. van Peking. 2. Chin. stad, gouv. Kirin. 147. 7. L. 44. 4. N. B.

SARI, Perz. stad, prov. Mazanderan, met 4,500 huizen, die langen tijd in verval geweest zijn, doch sedert een Perz. prins zich daar heeft nedergezet, in vollen bloei en handel.

SARIATIM, Turk. Aziat. dorp in Natolië; 7 mijlen van Kiangari.

SARIGAN, een der Ladronen eil., op 17. 35. N. B. en 2½ mijl in den omtrek.

SARIGRÉ, Fr. D., dep. Maine en Loire.

SARIGOL, Turk. stad in Macedonië, sands. Gallipoli, aan de riv. Inichori.

SARIGUAN, een der Marianen eil., bij Origan.

SARIKOWAL, Turk. Aziat. plaats, prov. Karamanië.

SARINENA, Spaan. stad in Aragon.

SARINHAYM, Z. Amer. riv., aan de Z. O. kust van Brazilië, die in de Atl. zee valt, op 8. 50. Z. B.

SARK, SERK of *Cers*, klein eil. in het Kanaal, tusschen Jersey en Guernsey, op 15. 15. L. 49. 23. N. B. gelegen, en op ¼ V. M. 500 inw. bevattende, die meestal van de visscherij leven, doch ook veeteelt, land- en tuinbouw hebben, en kousen van hunne eigene wol maken, en met eigene schepen verzenden. De voornaamste plaats is Longy.

SARK, Schot. riv., valt in de Solway Frith, maakt eenige mijlen ver de grenzen tusschen Schotland en Engeland.

SARKAD, Hong. vlek, kom. Bihar.

SARKAU, Pruis. visschers dorp, regdst. Koningsbergen, aan eene gevaarlijke golf der Oostzee.

SARKFOOT, Schot. D., gr. Dumfries.

SARKHOLM, Rus. eil., gouv. Lijfland, in de golf van Riga.

SARKI, riv. in de Turk. prov. Diarbekir.

SARLANDE, Fr. dorp, dep. Dordogne.

SARLARDINGEN, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, arr. Oudenaarden, met 1450 inw.

SARLAT, Fr. arr., dep. Dordogne, hetwelk op 37 V. M. 97,700 inw. bevat. 2. Hoofdstad van dien naam, aan de Sarlat, met 5,900 inw., die handel in noten-olie drijven. 18. 54. L. 45. 3. N. B.

SARLEINSBACH, Oostenr. dorp, land boven de Ens, Mühlviertel.

SARLOA of *Sallo Nagy*, Hong. stad, kom. Barsch. 36. 19. L. 46. 6. N. B.

SAR-LOUIS, zie Saar Louis.

SARMAN, N. Afr. stad in Tripoli.

SARMATTA, eil. in de Ind. zee, op 146. 54. L. 8. 10. Z. B.

SARMIENTO, groep van 80 kleine Z. Amer. eil., in de straat van Magellaan.

SARMINSKOI, Rus. zeestadje, gouv. Tambow.

SARMOULIE, Nederl. buurt, prov. Z. Braband, bij Braine-la-Leud, met eene glasblazerij.

SARMINGSTEIN, Oostenr. vlek, land boven de Ens, Muhlviertel.

SARNSHEIM, Pruis. D., regdst. Coblenz.

SARNABITIVA, Z. Amer. riv. van Brazilië, prov. Porto Seguro.

SANNABUCH, Eng. kaap in Wallis, gr. Merioneth.

SARNAKI, Pool. stadje, waiw. Podlachië.

SARNAU of *Sarnowo*, Pruis. stadje, regdst. Posen, met 1,340 inw.

SARNEN, Zwits. stadje, kanton Unterwalden, aan den Landenberg en het vischrijke en bevaarbare Sarner meer, met een raadhuis, een tuighuis, een gymnasium, 3000 inw., 2 kloosters, zaagmolens, steenbakkerijen, looijerijen en tigchelövens. 25. 54. L. 46. 54. N. B.

SARNESFIELD, Eng. D., gr. Hertford.

SARNEY (NOORD en ZUID), 2 Eng. dorpen, gr. Glocester, bij Cirencester.

SARNICO, Lomb. Ven. dorp, prov. Bergamo, aan de Oglio.

SARNO, Nap. riv., prov. Principato Citeriore, die in de golf van Napels valt. 2. Nap. stad, prov. Principato Citeriore, met 5 kerken, 11,950 inw., papiermolens, wijn- en oliebouw.

SARNOIS, Fr. stadje, dep. Oise.

SARNOWO, zie Sarnau.

SAROKOMBLA, Pool. stadje, waiw. Podlachië.

SARONILLA, banken bij het W. Ind. eil. Jamaïca; 25 mijlen W. van Pedro banken en 37 W. van Portland point.

SAROS, zie Groot Scharosch.

SAROS BERKESZ, SAROS MAGGYAR, zie Berkesz.

SAROSCH (SAROS VARMEGYE), Hong. kom., kreits aan deze zijde van de Theisz, aan Galicië grenzende, en op ruim 65 V. M. 153,300 inw. bevattende; bergachtig, gedeeltelijk door de Karpaten bezet, en door aangename dalen afgewisseld. Het wordt door de Poprad, Tartza, Szekelo, enz. bespoeld.

De

De luchtsgesteldheid is ruw, en het land brengt veel boekweit, haver, hennep en goede boomvruchten voort. De veeteelt kon sterker zijn. Men graaft er alleen ijzer, zout; en vindt er vele edelgesteenten, marmer en molensteen. Er zijn eenige minerale bronnen, vele handwerken, linnenweverijen, branderijen, pottenbakkerijen, fabr. van houtwaren, papier, enz. De hoofdstad is Zeben.

SAROSD, Hong. vlek, kom. Stuhl-Weissenburg.

SAROWY, O. Ind. distr., prov. Ajmeer, tusschen 25. en 26. N. B., den rajah van Joudpore onderworpen, slecht bewoond en woest. 2. Hoofdst. van dit distr., met beroemde wapensmederijen. 90. 49. L. 25. 52. N. B.

SAROWLY, O. Ind. stad, prov. Oude.

SARP of *Sarpen*, Noorw. stadje, stift Christiaansand, nabij den Sarpenval in de Glommen.

SARPA, Rus. riv., gouv. Saratow, valt in de Wolga.

SARPANA, zie Nota.

SARRA (LA), Zwits. dorp, kanton Waadtland.

SARRABUS, Sard. stadje in Capo di Cagliari.

SARRAMPION, riv. in het Fr. dep. Gers, valt in de Gimone.

SARRAN, Fr. dorp, dep. Gers.

SARRANCOLIN, Fr. vlek, dep. Op. Pyreneën, arr. Bagnères, met 670 inw.

SARRAT, Eng. dorp, gr. Hertford.

SARRE, Eng. dorp, gr. Kent. 2. Zie Saar.

SARREAL, Spaan. stadje, prov. Catalonië, met marmergroeven.

SARREBOURG, Fr. arr., dep. Meurte, dat op 22 V. M. in 5 kantons 59,200 inw. bevat. 2. Stadje aldaar, aan de Saar, met 1700 inw.

SARRIA, Spaan. stadje, prov. Galicië, aan de riv. Lugos of Sarria.

SARRIAC, Fr. dorp, dep. Op. Pyr.

SARRIAL, Spaan. vlek, prov. Catalonië.

SARRIANS, Fr. stadje, dep. Vaucluse, arr. Carpentras, aan de Salette, met 1950 inw. en zijdefabr.

SARRION, Spaan. vlek, prov. Aragon.

SARROLA, Afr. dorp van Foeladoe.

SARSAR, Turk. Aziat. dorp, prov. Bagdad.

SARSARDING, Afr. koopstad in Nigritië, kon. Bagdad, met 10,000 inw.

SARSINA, stad in den Kerk. Staat, legatie Forli, aan de Savia, met 1000 inw. Geboorteplaats van PLAUTUS.

SARSTEDT, Han. stadje, vorst. Hildesheim, met 1200 inw.

SART, Turk. Aziat. stadje, prov. Natolië, aan den voet van den berg Saba-Dagh en het meer Indighele, met een kasteel en thans slechts 15 huizen en 100 inw., welke zich, als het ware, in de ruïnen en heerlijke overblijfsels der oude prachtige stad *Sardes* verliezen. 45. 47. L. 38. 34. N. B. 2. Nederl. dorp, prov. Luik, nabij Verviers, met 1850 inw.

SART DAME AVELINES of *Sarta Maveline*, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, arr. Nivelles, met 1020 inw.

SART LEZ WALHAIN, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, arr. Nivelles; 150 inw.

SART LA BRUYÈRE, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Bergen, met 750 inw. en smederijen.

SART LA BUISSIÈRE, Nederl. dorpje, prov. Henegouwen, arr. Charleroi, met 650 inw.

SART CUSTINNE, Nederl. dorp, prov. Namen, arr. Dinant, met 200 inw.

SART EN FAGUE, Nederl. dorp, prov. Namen, arr. Philippeville; 180 inw.

SART EUSTACHE, Nederl. dorpje, prov. en arr. Namen, met 200 inw.

SARTE, zie Sarthe.

SARTAR, Rus. stadje, prov. Bessarabië.

SARTELLE, N. Amer. stad in Mexico, op 277. 10. L. 28. N. B.

SARTENE, Fr. arr., dep. Corsica, bevat op 33 V. M. 21,000 inw. 2. Hoofdstad van dien naam, met 1900 inw.

SARTHE, Fr. riv., welke in het dep. Orne, bij Somme-Sarthe ontspringt; bij Malicorne bevaarbaar wordt, en boven Angers in de Mayenne valt. 2. Fr. dep., een deel van Anjou, tusschen de dep. Orne, Eure en Loir, Loir en Cher, Maine en Loire, of tusschen 17. 18. en 18. 22. L. en 47. 36. en 48. 29. N. B. gelegen, bevat op 118 V. M. in 4 arr., 33 kantons en 413 gemeenten, 428,430 inw. De grond is meestal vlak, hier en daar met heuvels bezet, en zeer vruchtbaar, behalve op de hoogten in het Z. O. en Z. W. deel. Vele heidevelden konden bebouwbaar gemaakt worden. De voorn. riv. zijn: de Sarte, de Loir, Huine, Erve, Meme, Orne, Vègre, de Dive en Gardon. Ook zijn er vele kolken. De lucht is gematigd en gezond. De voortbr. zijn: veel gevogelte, klein wild, veel wolven, visch, bijen, zeer goed rundvee, koren, boekweit, maïs, peul- en tuinvruchten, veel aardappelen en hennep, weinig vlas, ooft, kastanjes, wijn, hout, ijzer, zeilsteen, oker, leem, pot-, vollers- en verwaarde; lei, marmer, duif-

duif- en andere steen, krijt, turf en minerale wateren. De inw. zijn zeer werkzaam, en gehecht aan oude gebruiken. De landbouw ondergaat veel verbetering: de boomkweekerij is van belang, en de wijnöogst van gewigt. De fabr. werken vooral in: ijzer, papier, wollen stoffen, leder, waskaarsen, glas, porselein, potten, kalk, enz. De uitvoer bestaat in: ijzer, klaverzaad, noten, kastanjes, gedroogde vruchten, wijn, hennep, rundvee, paarden, gevogelte, varkens, leder, linnen, wollen stoffen, papier en waskaarsen. De arr. zijn: Mamers, la Flèche, St. Calais en Le Mans. De hoofdstad is Le Mans.

SARTILLY, Fr. dorp, dep. Kanaal.

SARTINE EILANDEN, groep kleine eil. in de Stille Zuidzee. 248. 28. L. 50. 56. N. B.

SARTIVANA, Sard. vlek in Piëmont, prov. Mortara, met 2450 inw.

SARTIVINSKOI, Rus. vlek, gouv. Tobolsk.

SARTON, Fr. riv., dep. Orne.

SARTOROË, Noorw. eil. aan de W. kust. 60. 17. N. B.

SARUKHAN, Turk. Aziat. sands., het N. Lydië, met de stad Magnesia.

SARUM, Eng. dorp, gr. Wilts.

SARUMILLA, Z. Amer. volkpl. in Peru, prov. Caxamarquilla, met zilvermijnen.

SARUN, O. Ind. distr., prov. Bahar, aan den Ganges, op 290 V. M. 1,200.000 inw. bevattende, die zeer vlijtig en werkzaam, en meestendeels Hindo's zijn. Het land wordt door de Gunduk bespoeld, en brengt rijst, salpeter, opium, tabak, koren, vlas en peulvruchten in overvloed voort; ook groeit er katoen. Het rundvee, vooral de ossen, zijn beroemd. De hoofdstad is Chuprach.

SARUNGPUR, O. Ind. distr. en stad, prov. Malwah, met vele weverijen. 94. 4. L. 23. 36. N. B.

SARVAR, KOTHBURG, Hong. vlek, kom. Eisenburg, aan de Guns en de Raab, met 1200 inw. en tabaksteelt.

SARVITZ, Hong. riv., kom. Weszprim, die in den Donau valt.

SARWITZA, Turk. dorp in Romanië.

SARYA, Rus. riv., gouv. Witebsk.

SARZANA of *Sarsana*, Sard. stad in in Genua, Riviera di Levante, met 3 poorten, eene van marmer, eene hoofd- en vele andere kerken en 3000 inw., die van de zijde- en olijventeelt bestaan.

SARZEAU, Fr. stad, dep. Morbihan, met 6,250 inw. en visscherij.

SARZEDAS, Port. vlek, prov. Beira, aan de Lica, met 3000 inw.

SAS, Zwits. dorp, kanton Wallis.

SASAMON, Spaan. vlek, prov. Burgos.

SASAWA, Oostenr. riv. in Moravië, valt in den kreits Olmutz, in de March.

SASBACH, Bad. dorp, Kinzigkreits, met 950 inw., eene bedevaartkerk en een gedenkteeken voor den hier gesneuvelden TURENNE. 2. Bad. kerkdorp, Treisamkreits, met 880 inw.

SASBACHWALDEN, Bad. dal, Kinzigkreits, met 900 inw.

SASCACHAWAN of *Saskatchiwine*, groote riv. van N. Amer., die op de Rotsachtige bergen ontspringt, en in het meer Winnipic valt. 57. 45. N. B.

SASCHIWERSK, Rus. Aziat. stad, prov. Irkutsk, aan de Indigirka, met veel handel in pelterijen en jaarmarkten. 161. 10. L. 66. 30. N. B.

SASCO, N. Amer. riv., prov. Connecticut, valt in de Longisland sound.

SASCORBARA, vlek in den Kerk. Staat, legatie Urbino.

SAS DE GAND, zie Sas van Gent.

SASENA, Turk. eil. aan den ingang der golf van Venetië, aan de kust van het Albanische sands. Avlona.

SASERAM, O. Ind. stad, prov. Bahar, distr. Rhotas. 101. 50. L. 25. N. B.

SASI, meer en stad op het Moluksch eil. Ternate.

SASIGNAN, SASINGHAN, groep van 6 Rus. eil. in de zee van Kamschatka, als: de Berings eil., Koper eil., Attak, Schemija, Semijschi en Immak.

SASSA, Turk. Aziat. riv. in Palestina, die in de Doode zee valt.

SASKA, Hong. vlek, in 't Banaat, met rijke lood-, koper- en zilvermijnen. 2. Turk. vlek in Moldavië.

SASLAWL, ISASLAW, Rus. stadje, gouv. Volhynië, met 500 inw.

SASMANSHAUSEN, Pruis. vlek, regdst. Arnsberg, met 4 ijzergroeven.

SASNEE, O. Ind. stad, prov. Agra.

SASNOWKA, Rus. vlek, gouv. Pensa.

SASNOWOI, Rus. Aziat. eil. in de Tumgusk, gouv. Irkutsk, bij Traskamska.

SASPACH, Bad. stadje, Treisamkreits, aan den Rijn, met 850 inw. en een veer over den Rijn.

SASPOS, kleine Z. Amer. riv. in Buenos-Ayres, die Z. waarts in de Uruguay valt.

SASQUE SAHANOXES, stam der Indianen, in de N. Amer. prov. Virginië.

SASRAM, klein O. Ind. eil. in de golf van Siam, aan de kust van Cambodia. 121. 54. L. en 10. N. B.

SASS, Zwits. dorp, kanton Wallis.

SASSAFRAS, N. Amer. riv., prov. Ma-

Maryland; 2 mijlen Z. van Elkton

SASSANO, Nap. vlek, prov. Principato Citeriore, met 3,600 inw.

SASSARI (CAPO DI), distr. van het eil. Sardinië, de N. helft des eil. bevattende, en door eene grenslinie van Capo di Cagliari gescheiden. Het bevat de Incontrade Gallura, met sterke bijenteelt, Marghine met groote schapenfokkerij, gelijk ook Bitti en Costa di Vals, Bonvey, Anglona en Romangia, met wijnbouw, en Nuoro, met zijdeteelt; de Marchesati, Sietefuentes, met de beste kastanjes, vijgen en wijn; Orani, door de Oristagni bespoeld, Mores met zijdenteelt, Montre Maggiore en Torralba, de vorstendommen Monteagudo, met schapen- en bijenteelt; de baronniën Giave, Ploaque en Iteri; de gr. Culler, Gociano, Monteleone, met kostelijken wijn; Villanova, Monte Santo en San Giorgio, de Planargia Bosa, met zijdeteelt en ongezonde lucht; alles te zamen, 113 plaatsen, met 161,200 inw. 2. Hoofdstad van dit distr., zetel van eenen aartsbisschop en der onderscheidene regerings-collegiën, aan eenen heuvel, 3 mijlen van zee en van hare haven Porto di Torres, met hooge muren, die met vierkante torens bezet zijn; 5 poorten, een groot kasteel, eene hoofd- en 25 andere kerken, een paleis en vele andere schoone gebouwen, eene zeer slecht ingerigte hoogeschool, bisschoppelijk seminarium, adelijk opvoedingshuis en 50,000 inw., die de aanzienlijkste tabaksfabr. des eilands, eene boekdrukkerij en eenigen handel hebben. De haven wordt slechts door kleine schepen bezocht. De omtrek is zeer schoon, met heerlijke fonteinen en wandelingen. Geboortepl. van den aardrijkskundigen AZUNI. 26. 15. L. en 39. 20. N. B.

SASSE, tak der Fr. riv. Durance, dep. Neder Alpen.

SASSENAGE, Fr. vlek, dep. Isère, arr. Grenoble, aan de Furon, met 1250 inw. en fabr.

SASSENBERG, Pruis. stadje, regdst. Munster, met 1300 inw. en linnenfabr.

SASSENDORF, Pruis. dorp, regdst. Arnsberg, met 600 inw. en zoutkeeten.

SASSENHEIM of *Saksenheim*, ook wel *Sassen*, Nederl. dorp, prov. Z. Holland, distr. Leijden, met eene herv. en roomsche kerk, en 570 inw., die boomvruchten, bloemkweekerijen en melkerij hebben. Het huis te Teylingen is op eenige ruïnen na, afgebroken.

SASSERAM, twee O. Ind. dorpen, prov. Agra en Bahar.

SASSIN, SASVAR of *Schloszberg*, Hong. vlek, kom. Neitra, met een wonderbeeld. 2. Turk. Aziat. vlek, prov. Diarbekir.

SASSOCORBARA, dorp in den Kerk. Staat, leg. Urbino, aan de Foglia.

SASSOFERRATO, vlek in den Kerk. Staat, legatie Urbino, met 3,230 inw.

SASSOSO, kaap aan de N. kust van het eil. Candia, op 42. 42. L. en 35. 26. N. B.

SASSOW, Galic. vlek, kreits Zloczow.

SASSUOLO, vlek in het hert. Modena, met 1500 inw. bij een' krater, die soms nog rookt.

SASTAGO, Spaan. vlek, prov. Aragon, met 1400 inw.

SASTAN, Perz. distr., prov. Mazanderan.

SASSYSCHIK, Rus. D., gouv. Cherson.

SASVAR, zie Sassin.

SATABAGO, zie Georgië.

SATADU, Afr. prov. in Senegambië, rijk van Bambouk, aan de Halimeden, zeer schoon, bergachtig, wel van water voorzien, en vruchtbaar, met de hoofdstad van dien naam.

SATAGURA, Galicische stad in de Bukowina, aan de Pruth.

SATAIN, eil. in den Griek. archipel, aan den ingang der golf van Salonica. 42. 47. L. en 29. 39. N. B.

SATAK, Jap. stad op het eil. Niphon.

SATALAN, kaap aan de Z. kust van Borneo. 132. 36. L. en 4. 13. Z. B.

SATALANY, kaap in het Z. van het eil. Borneo.

SATALDERE, Turk. Aziat. riv. in Natolië, die 3 mijlen W. van Artaki, in de zee van Marmora valt.

SATALIA, ANTALIA of *Andalia*, hoofdstad van het Turk. Aziat. sands. Tekke, in Natolië, aan de zee, zeer schoon gelegen, en met torens omringd, heeft een kasteel, verscheidene moskeën, grieksche kerken, baden en karavanseras, en volgens BEAUFORT 8,000 Turk. en Griek. inw. De haven is door twee steenen dammen ingesloten. De stad is met vele moestuinen omgeven. De handel is van weinig belang. Hier bij is de berg Klimax. 49. 3. L. en 47. 30. N. B.

SATANAGUR, O. Ind. stad des Nizams, prov. Hyderabad. 96. 2. L. en 17. 56. N. B.

SATANOW, Rus. stad, gouv. Podolië, met 2840 inw., die veel handel op Galicië drijven.

SALTAO, Chin. stad, kon. Corea.

SATAPA, stad aan de Z. kust van Borneo; 23 mijlen O. N. O. van Banjar Mas-

Massing.

SATARAH, SITTERAH, O. Ind. staat, een deel van de prov. Bejapoor, ten W. van de staten van den Nizam, tusschen 91. 19. en 94. 6. L. en 16. 18. en 18. 10. N. B., en op 511¾ V. M., 1½ millioen inw. bevattende. De rajah heeft eene garde van 4000 man; doch in de hoofdst. is voor zijne bescherming, eene Engelsche bezetting. 2. Hoofdst. en zetel van den rajah, aan de Kistnah en eene rij van bergen, waarop een sterk fort, dat slechts eenen smallen toegang heeft, en waarin het paleis van den rajah is. De stad is met muren, torens en poorten omringd, en in den omtrek zijn vele vestingen. Anders is zij van weinig belang.

SATATALA, Aziat. landschap in Nepaul, distr. der 22 rajahs.

SATAUKET, N. Amer. dorp, aan de N. zijde van Long Island.

SATCHOF, begin der riv. Maykaung in het Ind. rijk Anam.

SATELLITE, Austr. eil. in het kanaal d'Entrecasteaux, bij van Diemensland, gedeeltelijk met een ondoordringbaar bosch bedekt.

SÄTER, Zweed. dorp, lands. Falhun, met 450 inw., ijzerfabr. en zaagmolens. 2. Zweed. vlek, Westeras-län.

SATERLAND, landschap in Holstein-Oldenburg, kreits Kloppenburg, met ondoordringbare moerassen, op eene hoog gelegene streek, aan de vereeniging der Marka en Ohe, Saterems genoemd. Het is 2½ mijl lang, en eene mijl breed; men kan er naauwelijks te paard of bij droog weder, met ligte wagens, komen. De inw. zijn van Vrieschen afkomst, die nog hunne eigene taal onder elkander spreken, en hunne oude zeden bewaard hebben. Zij bouwen rogge en boekweit, hebben veeen schapenfokkerij, bijenteelt, veenderijen, vruchtboomen, enz. Zij genieten vele voorregten, en zijn welvarende; ook hebben zij veel scheepvaart en visscherij, brengen hunne producten naar Oost Vriesland, waar zij hunne benoodigdheden inruilen. Zij worden bestuurd door 12 burgemeesters, die zij zelve verkiezen. De kerspels zijn: Scharlel, Ramsloh en Stucklingen.

SATERLEIGH, Eng. dorp, gr. Devon.

SATERTHWAITE, Eng. dorp in Lancashire.

SATGHADAM, zie Sautgur.

SATGONG, de oude koninklijke haven van Bengalen, door de Romeinen *Ganges Reggia* genoemd, tegenwoordig maar een dorp, met de ruinen der voormalige grootheid. 106. 16. L. en 22. 57. N. B.

SATHMAR, zie Szathmar.

SATIAPOL, Rus. kerspel, gouv. Finland.

SATIES HEAD, Schot. kaap, gr. Aberdeen, bij Peterhead.

SATILE, stad van Bambarra in de binnenlanden van Afrika; 53 mijlen N. N. W. van Sego.

SATILLA (GROOT), N. Amer. riv., prov. Georgië, die bij het eil. Cumberland, O. Z. O. waarts in zee valt. In dezelve valt de kleine Satilla.

SATILLIEU, Fr. stadje, dep. Ardèche, arr. Tournon, aan de Day; 2100 inw.

SATIMANGALUM, O. Ind. stad, prov. Coïmbatoor, met eenen gewijden tempel en katoenweverijen. 95. 6. L. en 10. 31. N. B.

SATIVA, Z. Amer. volkpl. in Nieuw Granada, prov. Tunja, met 1000 inw. 2. Nog eene, doch onbeduidende volkplanting van dien naam, aldaar

SATKINSK, Rus. stadje, gouv. Orenburg, aan de Satka, met 2500 inw. en vele ijzersmederijen en gieterijen.

SATLUDSCHE, SATLUZ of *Behat*, groote tak van den Indus in O. Indië.

SATNICO, Lomb. Ven. vlek, prov. Bergamo, aan de Oglio en 't meer Iseo.

SATOCO, Spaan. dorp, prov. Guadalaxara.

SATOGA of *Montréal*, N. Amer. riv. in Canada, valt in den St. Lourenz.

SATORALLIA UJHELI, zie Ujheli.

SATOW, twee dorpen in Mecklenburg-Schwerin, ambt Lübz.

SATRANY, Turk. vlek in Walachië, distr. Wallichu, met wijnbouw.

SATRIANO, Nap. stad, prov. Basilicata. 2. Nap. vlek, prov. Calabrië Ulteriore II., aan de Jonische zee.

SATRUP, Deen. kerspel, hert. Sleeswijk.

SATSCHEU, Chin. stad, prov. Schansi, bij den grooten muur.

SATSCHU, Aziat. riv. in Tibet, rijk van den Dalai-Lama.

SATSKOINDELO, Rus. Aziat. vlek in Imirethe, aan de Rion, met 1500 huisgezinnen.

SÄTTELSTEDT, dorp in Saksen-Gotha, aan de Horsel, met 400 inw.

SATTELPASS, grenzen tusschen Frankenland en Thuringen, in het gebergte op den Sattel, in het Meiningsche ambt Sonneberg.

SATTERSTA, Zweed. dorp in Nykoping-län. 12. 9. N. B.

SATTIAVERAM, O Ind. stad in Hindostan, distr. Vizagapatam. 100. 31. L. 17. 15. N. B.

SATTINAFF, groep kleine eil. en rotsen in de Ind. zee. 136. 24. L. en 5. 24. N. B.

Satteram, O. Ind. stad van den rajah van Mysore. 94. 39. L. en 12. 9. N. B.

Satuledge, Chin. riv. in Thibet, land Urno-Dejo.

Satur, Fr. vlek, dep. Cher.

Saturness, Schot. kaap in Kirckudbright. 14. 8. L. en 54. 57. Z. B.

Saturnin, Fr. stad, dep. Aveyron.

Satzfei, Pruis. buurt, regdst. Keulen.

Satzig, Pruis. dorp, regdst. Stettin.

Satzka, Boh. stadje, kreits Praag.

Satzuma, Jap. vorst., eil. Ximo, aan de Van Diemen's straat, een schiereil., door de baai van Satzuma, tusschen de kapen Tschesme en Kagul gevormd. De vele bergen zijn met het schoonste groen bedekt. Onder dezelve is de piek Horner zeer hoog. De voorn. voortbrengselen zijn: zijde, granen, hennep, kamfer, goud en zilver. Ook zijn er vele fabr., vooral in zijde en katoen. De visscherij is er van zeer veel belang, en levert ook de beste paarlen op. Het wordt in 14 distr. verdeeld. 2. De hoofdstad Matzuma is zeer groot en midden in het land gelegen.

Sau, Save, Illyr. riv., die in den kreits Villach, bij Sarizza, ontspringt, de Laibach, Kulpa, Illowa, Urna, Sulz, Krapina, Bosna, Drina, Sunya, enz., opneemt, en in den Donau valt.

Sauce, Z. Amer. riv. in Buenos-Ayres valt in de la Plata. 2. Andere riv. alhier, valt in de Uruguay.

Sauceda, N. Amer. stad in Mexico, prov. Nieuw Biscaye, aan de Sauceda.

Sauces, Z. Amer. riv. in Paraguay, die door het land Pampas stroomt, en op 40. 42. Z. in de zee van Magellaan valt.

Saucethorpe, Eng. dorp, gr. Lincoln.

Saucheri, Fr. vlek, dep. Aisne.

Saucon (Neder en Opper), twee vlekken der N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, gr. Northampton en Leigh; elk met 1450 inw.

Saucona Creek, riv. der N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, die in de Schuylkill valt.

Saucoura, Fr. stad, dep. Somme.

Saudre, twee Fr. riv., dep. Loir en Cher; de groote ontspringt bij Bourges, neemt bij Aubigny de kleine op, en valt bij Romorantin in de Cher.

Saudschen, Pruis. dorp, regdst. Merseburg, met eenen papiermolen.

Sauenstein, Illyr. dorp, kreits Neustädtl, aan de Sau.

Sauer, Sure, Pruis. tak van de Moesel, prov. Neder Rijn.

Sauerbrunn, gedeelte van 't Pruis. dorp Neder Langenau, regdst. Reichenbach, met eene zuurbron.

Sauerländisch Gebergte, gebergte in de Pruis. regdst. Arensberg en Dusseldorp.

Sauerschwabenheim, gr. hert. Hes. dorp, Rijnprov., met 900 inw.

Sauflien, Fr. vlek, dep. Somme.

Saugatuck, zie Sagatuk. 2. N. Amer. dorp, prov. Connecticut, gr. Fairfield.

Saugenthal, Nas. D., met 3000 inw.

Saugerties, N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. Ulster, met 2200 inw.

Saughe, riv. in Wallis, gr. Caernarvon, valt in de Iersche zee.

Saughhall (Groot, Klein en Massey), 3 Eng. dorpen in Cheshire.

Saugo, Spaan. vlek, prov. Salamanca.

Saugor, O. Ind. stad, prov. Allahabad, met vestingwerken. 26. 21. L. en 23. 48. N. B.

Saugree, O. Ind. stad, prov. Gurwal.

Saugues, Fr. stad, dep. Opper Loire, arr. Puy-de-Dôme, aan de Suejoles, met 2700 inw. en veehandel.

Saugumnere, O. Ind. distr., prov. Aurungabad, bosch- en bergachtig, maar goed bewoond, en met de bronnen der Godavery. 2. Stad aldaar, met een fort aan de Peira. 91. 58. L. 19. 21. N. B.

Saugus, N. Amer. dorp, prov. Massachusetts, gr. Essex.

Sauhermuttee, O. Ind. riv., prov. Guzeratte, die uit het meer Dhabur ontspringt, en na de Kauree, Seyree, enz. ontvangen te hebben, in de golf van Cambaye valt.

Sauhores, Spaan. dorp, prov. Valladolid.

Saujier, O. Ind. stad, eil. Sumbawa.

Saujon, Fr. stadje, dep. Neder Charente, arr. Saintes, aan de Seudre, met 2000 inw., fabr. van linnen, laken, enz.

Saukegel, een 7,108 voet hooge berg der Norische Alpen in Oostenrijk, kreits Salzburg.

Saukenickzy, zie Reichenau.

Saukenschmeer, Rus. meer, prov. Koerland

Saukey, O. Ind. tad, prov. Khandesh.

Saukie, N. Amer. riv., N. W. gebied; valt in de Michigan.

Saukiers, N. Amer. volksstam aan de Mainas en Rocky riv., omtrent 2450 man sterk.

Saukogel, zie Saukegel.

Sauks of *Saukiers*, zie Saukiërs.

Saukully, O. Ind. stad, prov. Berar.

Saul, Nederl. dorp, gr. hert. Luxemburg, arr. Dietkirch, met 300 inw. 2.

2. Eng. dorp, gr. Gloucester.
SAULCE, Fr. dorp, dep. Op. Alpen.
SAULCY, Fr. dorp, dep. Aube.
SAULDORF, Bad. dorp, Zeekreits.
SAULE, Fr. dorp, dep. Doubs.
SAULES, Fr. dorp, dep. Op. Marne.
SAULGAU, SAULGEN, SULGAU of *Sulgen*, Wurt. ambt, Donaukreits, met 18,670 inw., door den Donau, en de Schwarzach bespoeld. 2. Stadje aldaar, met een hospitaal, een raadhuis en 2040 inw., die landbouw, bleekerijen en korenmarkten hebben.
SAULGE (ST.), Fr. stadje, dep. Nièvre, arr. Nevers, met 1700 inw.
SAULGÉ, Fr. dorp, dep. Vienne.
SAULON LA CHAPELLE en LA RUE, 2 Fr. dorpen, dep. Côte d'Or.
SAULIEU, Fr. stad, dep. Côte d'Or, met een postkantoor, 3,110 inw., wollen, katoen- en lakenfabr., looijerijen, enz. en handel in hennep, koren, vee en visch. In den omtrek zijn vele oudheden der Druïden. Geboortepl. van VAUBAN. 21. 54. L. en 47. 17. N. B.
SAULNIÈRES, Fr. vlek, dep. Creuse.
SAULNOT, Fr. stad, dep. Op. Saône.
SAULON, Fr. riv., dep. Op. Marne.
SALIAC, Fr. dorp, dep. Lot.
SAULT, Fr. stadje, dep. Vaucluse, arr. Carpentras, met 1650 inw. en korenhandel. 2. Fr. riv., dep. Marne; valt in de Marne. 3. S. *de Navailles*, Fr. vlek, dep. Ned. Pyreneën, arr. Orthès, met 2260 inw.
SAULT à LA PUCE (RIVIÈRE AU), N. Amer. riv. in Neder Canada, die tegenover het eil. Orléans in den St. Lourenz valt.
SAULT EN RECOLLET, N. Amer. kerspel in Canada, gr. Montréal.
SAULVE (ST.), Fr. dorp, dep. van 't Noorden, arr. Douay, aan de Schelde, met 1000 inw.
SAULX, Fr. vlek, dep. Op. Saône, met 1280 inw. 2. S. *Le Duc*, Fr. dorp, dep. Côte d'Or; 550 inw. 3. Zie Sault.
SAULXEROTTE, Fr. D., dep. Meurte.
SAULX MARCHAIS, Fr. dorp, dep. Seine en Oise, met 900 inw.
SAUMAISE, Fr. stadje, dep. Côte d'Or.
SAUMANE, Fr. dorp, dep. Vaucluse.
SAUMBRANNY, O. Ind. vlek, prov. Canara.
SAUMONT, Fr. dorp, dep. Hérault.
SAUMUR, Fr. arr., dep. Mayenne en Loire, bevat op 33½ V. M. in 8 kantons en 115 gemeenten, 97,900 inw. 2. Hoofdst. van het arr., aan de Loire, met 3 kerken, oud kasteel, 2 hospitalen, kamer van koophandel, en 10,000 inw., die verscheidene fabr., looijerijen, smederijen, wasbleeken en salpeterziederijen hebben. Men heeft er vele oudheden. Geboortepl. van DACIER. 17. 35. L. en 47. 15. N. B.
SAUNDBY, Eng. dorp, gr. Nottingham.
SAUNDERS, kaap aan de N. O. kust van het Z. Amer. eil. Georgië. 340. 49. L. en 54. 10. Z. B. 2. Austr. kaap van Nieuw Zeeland, aan de Z. kust van het eil. Tavai-Poenammoe. 228. 42. L. en 45. 35. Z. B. 3. Eil. in de Z. Atl. zee, in 1775 ontdekt. Het is 8 mijlen in den omtrek groot, en zeer hoog gelegen. 351. 2. L. en 57. 49. Z. B.
SAUNDERTON, Eng. dorp, gr. Buckingham.
SAUNGODE, O. Ind. stad, prov. Malwah.
SAUPSDORF, Saks. D., kreits Meissen.
SAURA, Turk. Aziat. dorp in Diarbekir; 13 mijlen Z. W. van Diarbekir. 2. Z. Amer. riv. in Peru, prov. Piura, valt in de Piura.
SAURAT, Fr. stad, dep. Arriège, arr. Foix, in 't dal en aan de riv. Saurat, met 3,500 inw. en ijzermijnen.
SAUREL, zie Richelieu, No. 2.
SAURITSCH, Oostenr. heerl. in Stiermarken, kreits Marburg.
SAURÜSSEL, gevaarlijke plaats in den Donau, niet ver van Ens, wegens eene in die riv. liggende rots.
SAUSENBERG, Pruis. dorpje, regdst. Oppeln, met 400 inw.
SAUSE-VAUSSAY, Fr. vlek, dep. 2. Sèvres, arr. Melle, met 1200 inw.
SAUSSAY, Fr. dorp, dep. Eure en Loire, arr. Dreux, aan de Eure.
SAUSSURE, Fr. stadje, dep. Vosges, met 2086 inw.
SAUT DU SAUMON, beroemde Ier. waterval in de Liffy, gr. Kildare.
SAUTENAY, Fr. D., dep. Côte d'Or.
SAUTEUR, N. Amer. riv.; valt in den Mississippi.
SAUTGUR, O. Ind. stad, distr. Baramahal, met handel. 96. 40. L. 12. 38. N. B.
SAUTHY, Eng. riv. van Wallis, gr. Carmarthen, valt in de Muthy.
SAUTNEER, O. Ind. stad, prov. Gundwana.
SAUTOUR, Nederl. dorp, prov. Namen, arr. Philippeville, met 300 inw.
SAUTUA, O. Indische stad, prov. Khandesh.
SAUTSCHUFU, Chin. stad, prov. Kiangnan, bij de Tay-hu, met eene school der geleerden, kunstenaars, goochelaars, springers, en koorddansers, benevens de schoonste meisjes van het rijk.
SAUVAGE, eil. in den Stillen Oceaan, door

door COOK in 1774 ontdekt, en aldus naar het onvriendelijk gedrag der inw. genoemd. Het heeft ongeveer 13 mijlen in den omtrek; doch is verder weinig bekend. 208. 33. L. en 19. Z. B. 2. S. *Sauvage*, 5 Fr. dorpen, dep. Yonne, Neder Loire, Aveiron, Nièvre, Seine en Oise, Op. Marne. 3. S. *Sauvage Mont*, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, nabij Genappe.

SAUVAGÈRE, Fr. stadje, dep. Orne, arr. Vigan, aan de Bidoursle.

SAUVAGNAT, Fr. vlek, dep. Puy-de-Dôme.

SAUVANT, Fr. vlek, dep. Vienne.

SAUVANS, Fr. dorp, dep. Var.

SAUVE, Fr. stadje, dep. Gard, arr. Vigan, met 3000 inw., fabr. van zijde, kousen- katoen en jaarmarkten.

SAUVENIERE, Nederl. dorp, prov. en arr. Namen, met 850 inw.

SAUVETAT, Fr. stadje, dep. Lot en Garonne, arr. Marmande, met 2800 inw. 2. Fr. vlek, dep. Gers, arr. Lectoure, met 1230 inw. 3. S *de Sauvères*, Fr. stadje, dep. Lot en Garonne, arr. Agen, met 1380 inw.

SAUVETERRE, Fr. stadje, dep Aveiron, arr. Rodez, met 3500 inw. 2. Fr. stadje, dep. Neder Pyreneën, met 1190 inw. 3. Fr. stadje, dep. Gironde. 4. Fr. vlek, dep. Gers, met 800 inw. 5. Twee Fr. vlekken, dep. Lot en Garonne, elk met 1060 inw.

SAUVEUR (ST.), Fr. D., met minerale bronnen, dep. Op. Pyreneën, in het dal van Barrège, die veel bezocht worden. 2. Zes Fr. vlekken, dep. Yonne, Côte d'Or, Orne, Loire, Isère en Opper Saône. 3. S. *Le Vicomte*, Fr. vlek, dep. Kanaal, met 2800 inw. 4. Fr. eil. op de kust van het dep. Noordkusten, tusschen Lammon en de Zeven eil. 5. Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Doornik; 2000 inw.

SAUVIAT, Fr. stadje, dep. Gironde. 2. Twee Fr. vlekken, dep. Op. Vienne en Puy-de-Dôme.

SAUVIGNY, Fr. vlek, dep. Nièvre.

SAUWERT, Nederl. dorp, prov. Groningen, nabij Wetzinge, met 220 inw.

SAUWUR, O. Ind. stad, prov. Ajmeer.

SAUXILLANGES, Fr. stadje, dep. Puy-de Dôme, met 2060 inw., steenkolen mijnen vele en fabr.

SAUZAY-LES-POITIERS, Fr. dorp, dep. Cher, arr. St. Amand; 850 inw.

SAUZE-VAUSSAY, zie Sause-Vaussay.

SAVA, Nap. stad, prov. Terra d'Otranto, met 1575 inw. 2. Illyr. dorp, kreits Laibach. 3. Stad op Niphon in Japan. 4. Zie Sawa.

SAVAD, Arab. stad van Yemen; 3 m. N. van Damar.

SAVADI, Egypt. stad aan den Nijl.

SAVADI KEDAMI, stad in Op. Egypte, aan den Nijl.

SAVAGE, kleine N. Amer. baai, aan de N. W. kust van 't eil. Terreneuve. 2. Groot Noord Amer. eil. in de Hudson's straat, op 307. 46. L. en 26. 25. N. B. 3. Eil. in de Hudson's straat, op 311. 26. L. en 61. 48. N. B. 4. Eil. bij het Prins Edwards eil., voor Holland's baai. 5. Kaap aan de N. zijde der Hudson's straat, ten Z. O. van kaap Charles en de N. W. punt van eene invaart, welke het eil. Goed Geluk vormt. 6. Riv. der N. Amer. Rep., prov. Maryland, die in den Potomac valt. 298. 38. L. en 39. 30. N. B. 7. N. Amer. riv. in de prov. Virginië, gr. Northampton.

SAVAGNAC, Fr. vlek, dep. Creuse.

SAVALO, volkplanting in Z. Amer., prov. Dariën, aan eene kleine riv., bij de kust der Stille Zuidzee.

SAVAMEC, Perz. stad van Khorassan; 10 mijlen W. van Zauzan.

SAVAN LAKE, N. Amer. meer, op 287. 31. L. en 50. 30. N. B.

SAVANAS, Amer. riv. van Dariën, die in de baai van Panama valt.

SAVANILLA, Z. Amer. riv. van Quito, prov. Quixos en Macas, die in de Bombasicarco valt. 4. 3. Z. B.

SAVANNAH, N. Amer. zeestad, prov. Georgië, gr. Chatham, aan de riv. Savannah, wel bebouwd, met 10 opene plaatsen, die met boomen beplant zijn; eenen schouwburg, 3 banken, 2 hospitalen, eene akademie, openbare boekerij, 6,000 inw., en veel handel. 296. 40. L. en 32. 8. N. B. 2. Riv. aldaar, welke uit de zamenvloeijing der riv. Tugeloo en Keowee voortkomt, Georgië van Z. Carolina scheidt, en in den Atl. Oceaan valt. 3. Sont aan de kust van Z. Carolina, met vele eil. 4. S. *La Mer*, stad aan de Z. kust van Jamaïca, gr. Cornwallis, met een goede haven en ankergrond. 299. 40. L. en 18. 12. N. B. 5. S. *Le Juif*, stad in Guiana, aan de riv. Surinamen. 333. 20. L. en 5. 18. N. B. 6. Kanaal bij de Z. O. punt der Zuidzijde van Jamaïca, ten W. van Port Morant. 7. S. *Key*, klein Z. Amer. eil. in de baai van Honduras. 287. 36. L. en 15. 58. N. B. 8. S. *La Mar*, stadje op de Z. O. zijde van 't W. Ind. eil. St. Domingo, aan de baai Samana. 9. *Nieuw* S., N. Amer. vlek, prov. Georgië, gr. Burke, aan de Savannah. 10. Kaap aan de W. kust van 't W. Ind. eil. Dominica,

315. 17. L. en 15. 33. N. B. 11. Kleine N. Amer. riv. van Florida, die in de golf van Mexico valt.

SAVANNECA, N. Amer. stad, prov. Georgië.

SAVAROL, Turk. dorp op 't eil. Morea, op de plaats van het oude *Pharos*.

SAVARY, N. Amer. eil. in de golf van Georgië. 253. 40. L. en 49. 57. N. B.

SAVE, zie Sau. 2. Fr. riv., dep. Op. Garonne, die in de Garonne valt.

SAVEIGNIES, Fr. dorp, dep. Oise.

SAVELLI, Nap. stad in Calabrië Citeriore, met 2060 inw.

SAVENA, Ital. riv., welke van de Apennijnen komt, voorbij Bologna loopt, en in den Po d' Argento valt.

SAVENAY, Fr. vlek, dep. Ned. Loire, met 1900 inw. en veehandel.

SAVENDROOG, O. Ind. sterkte, prov. Mysore, met dikke bosschen omringd, en voorheen de staatsgevangenis van TIPPO SAIB.

SAVENIERES, Fr. vlek, dep. Maine en Loire, arr. Angers, met 2530 inw.

SAVENORE, zie Shahnoor.

SAVENTEM, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, arr. Brussel, met 800 inw,

SAVENDUN, Fr. vlek, dep. Arriège, arr. Pamiers, met 2850 inw.

SAVERIO DI BELLA ISLA (SAN), Z. Amer. stad in Chili, prov. Maule. 322. 45. L. en 35. 4. Z. B.

SAVERNE, Fr. arr., dep. van den Neder Rijn, welke op 22½ V. M. in 7 kantons 92,068 inw. bevat. 2. S. of *Zabern*, hoofdstad van het arr., aan den voet van eenen steilen berg, over welke slangsgewijze de weg van Straatsburg naar Pfalzburg loopt, van welke hoogte men een schoon gezigt heeft, met een kasteel, collegie, hospitaal en 4000 inw., die fabr. hebben, en handel drijven. Er worden groote jaarmarkten gehouden. 25. 2. L. 48. 44. N. B.

SAVERTON, vlek in de N. Amer. Rep., prov. Missouri, gr. Lincoln.

SAVIANO, Nap. vlek, prov. Terra di Lavoro, met 4,120 inw.

SAVIANGO, groote Z. Amer. riv. in Quito, prov. Loxa, op 4. 25. Z. B. in de Macara vallende.

SAVIEN, Zwits. dorp in Graauwbunderland.

SAVIGLIANO, Sard. stad in Piëmont, prov. Saluzzo, aan de Maira, met 4 voorsteden, 10 kerken, 18,750 inw., laken- en zijdefabr., handel in granen, maïs, vee, enz. 25. 50. L. en 44. 35. N. B.

SAVIGNAC LES EGLISES, Fr. dorp, dep. Dordogne, met 1000 inw.

SAVIGNANO, vlek in den Kerk. Staat, legatie Forli, met 5,000 inw. 2. Nap. vlek, prov. Principato Ulteriore, met 1760 inw.

SAVIGNÉ, Fr. stadje, dep. Indre, arr. Chinon, met 2150 inw. 2. S. *l'Evêque*, Fr. stadje, dep. Sarte, arr. le Mans, met 2300 inw.

SAVIGNI of SAVIGNY, Fr. stadje, dep. Seine en Oise.

SAVIGNONE, Sard. stad in Piëmont, prov. Novi.

SAVIGNY, Fr. dorp, dep. Loir en Cher, arr. Vendôme, met 2560 inw. 2. Fr. vlek, dep. Kanaal, arr. Mortain, met 1220 inw. 3. Fr. dorp, dep. Côte d'Or, arr. Beaune, met 1420 inw. 4. S. *en Septaine*, Fr. vlek, dep. Cher. 5. S. *sur Seille*, Fr. vlek, dep. Saône en Loire, met beroemden wijn. 6. Zwits. dorp, kanton Waadt.

SAVILLA, N Amer. stad, in Georgië.

SAVIN (ST.), Fr. stadje, dep. Gironde, met 1900 inw. 2. Twee Fr. stadjes, dep. Vienne en Opper Pyreneeën.

SAVINE, Z. Amer. riv. in Guiana, die in den Orinoco valt.

SAVINENTRO, Fr. dorp, eil. Corsica.

SAVINES, Fr. vlek en riv., dep. Op. Alpen, arr. Embrun, met 1000 inw.

SAVINIEN DU PORT (ST.), Fr. stadje, dep. Neder Charente, met 1800 inw., die marmergroeven hebben, en in granen, brandewijn en aardewerk handelen.

SAVOCA, Sicil. stad, intend. Messina.

SAVOCK, Eng. riv. in Lancashire.

SAVOISY, Fr. dorp, dep. Côte d'Or.

SAVOLAX, zie Carelië.

SAVONA, Sard. stad, hert. Genua, aan den mond der Egabona in de Middell. zee, met naauwe, morsige straten, 2 kasteelen, vele schoone kerken en andere prachtige gebouwen, voorheen met 2 havens, thans slechts met eene kleine, en 10,660 inw., die zeepziederijen, vele fabr. en jaarmarkten hebben. 27. 20. L. en 44. 18. N. B.

SAVOU of *Coffin Eiland*, klein eil. aan de W. kust van Madagascar. 62. 8. L. en 17. 30. Z. B.

SAVOUREUSE, Fr. riv., dep. Doubs.

SAVOY, N. Amer. dorp, gr. Berk.

SAVOYEN, hert. tot het kon. Sardinië behoorende, tusschen het kanton Genève en meer van Genève, Wallis, Piëmont en Frankrijk, of tusschen 23. 9. en 14. 47. en 45. 8. en 46. 28. N. B. gelegen, en op 176½ V. M. 446,100 inw. be-

vattende. Het land is vol bergen, daar het aan 't afhangen der Zee-, Penninische, Grajische en Cottische Alpen ligt. Slechts aan de grenzen van Frankrijk zijn eenige dalen van belang. De hoogste bergen zijn: de Montblanc van 14,676 voet; de Géant, de Mont Iserau, en verder de Dent de Nivolet, de Mont du Chat, de Grenier, enz. De hoogste zijn altijd met ijs en sneeuw bedekt; de overige met gras en boomen bewasschen. Volgens de naauwkeurige waarnemingen van BAKEWELL, die in 1822 dit schaars bereisde land bezocht, groeit er de wijn tot op 2,380, de maïs tot op 2,772, de beukenboomen tot op 4,800, de dennen tot op 6,300, en de alpenrozen tot op 7,400 Eng. voeten hoogte. Over de bergen gaan groote wegen, als die van Lion naar Chambery, welke hier door de *Galerie des Echelles* (een der stoutste werken van NAPOLEON) gaat, die over den Simplon, enz. De voornaamste dalen zijn dat van Chambery, van Aix, Beaugés, van Tarantaise, St. Jean de Maurienne, Chamouny, het land aan de Rhône en vele andere, van welke sommige slechts door voetpaden genaakbaar zijn, en welke door verscheidene kleine beken en rivieren bespoeld worden, die schuimend van de ijsbergen afkomen. De groote riv. zijn: de Rhône en de Isère, de Arve, Drance, Guier, Morges, Peverone, Ursino, Menoge, Cheran, Nephe, Fier, Doron, Arly, Gelon, Yere, Albano, Aissi en Usses, welke bijna alle aan overstroomingen onderhevig zijn. Het grootste meer is dat van Genève; kleinere die van Annecy en Bourget. Gezondheidsbronnen en warme baden zijn voornamelijk te St. Paul en Bourget. De luchtsgesteldheid is heet in de dalen, en guur op de bergen. De menigvuldige bergstortingen zijn zeer gevaarlijk voor den landbouw, welke hierdoor, zoo wel als door den steenachtigen grond, niet van veel beteekenis is. De voortbr. zijn: peulvruchten, aardappelen, kool, rapen, raapzaad, aardakers, hennep en vlas. Al de heuvels zijn met wijn beplant; ook vindt men op sommige plaatsen amandelen en vijgen, alsmede kersen, moerbeziën en andere vruchten. De bosschen hebben in de laatste tijden wel veel geleden; doch er is nog hout in overvloed, zoowel scheeps- als timmerhout. De veeteelt is de voornaamste tak van bestaan, door de heerlijke weiden, en geeft veel boter en kaas. Schapen, varkens en geiten zijn er in menigte; paarden worden er weinig, maar ezels en muilëzels veel gehouden; de bijenteelt is hier en daar in bloei, vooral in het dal Chamouny. Van de roofdieren vindt men hier wolven en beeren. De meren en riv. zijn rijk aan visch. De zijdeteelt is in den beginne. De bergen leveren: zout, lei, marmer, kalk, gips, tigchels, glas, ijzer, koper, vitriool, lood en zilver. Er zijn eenige smederijen, gieterijen, zoutkeeten, pottenbakkerijen, enz., alsmede branderijen, zaagmolens, papiermolens, katoen-, zijde- en andere fabr.; doch zij zijn niet talrijk. De handel is van weinig belang. De uitvoer bestaat: in ossen, vee, boter, kaas, varkens, huiden, wol, hennep, ruwe zijde, honig en metalen, die meest naar Frankrijk gaan. Dit is echter thans zeer beperkt, en niet genoegzaam om invoer der behoeften aan koren, koloniale en fabriekwaren te bestrijden. Vele inw. gaan ook buiten 'slands hun bestaan zoeken. Het meeste voordeel trekt het land uit het vervoeren van goederen van Lyon naar Italië. De Savoijaard stamt wel van de oude Galliërs af, doch komt in gedaante, zeden en inborst meer met de Duitschers dan met de Franschen overeen; alhoewel hij echter Fransch spreekt. Hij is eerlijk, gastvrij, vrolijk, huisselijk, vlijtig en spaarzaam. Armen zijn er over het algemeen zeer veel. In de gebergten zijn zij leelijk, en hebben groote kroppen. Zij houden veel van den vaderlandschen grond, zoo dat degenen, die uitlandig gaan, het overgewonnene gewoonlijk weer aldaar komen verteren. De huizen zijn klein, van hout en met stroo bedekt. Zij zijn allen roomsch, en onderscheiden zich in adel, geestelijken, burgers en boeren. Over de wetenschappen, regering, enz. zie Sardinië. Het land is in 6 prov. verdeeld, die elk eenen prefect-intendant aan het hoofd hebben. De hoofdstad is Chambery.

SAVU, Sundasch eil. in O. Ind., ten Z. O. van Sandelbosch, ongeveer 4 mijlen lang, in het midden laag, maar van binnen zeer hoog, en een schoon gezigt opleverende. Het wordt door bronnen en beken bespoeld, en brengt rijst, maïs, gierst, boonen (*calevances*), watermeloenen, suikerriet, betelnoten, tabak, katoen, indigo en zelfs kaneel voort. De bosschen bestaan uit vele soorten van palmboomen, tamarinden, citroen-, oranjeappel- en mangoboomen. De dieren zijn buffels, schapen, geiten, varkens, paarden, honden, katten en gevogelte in overvloed.

vloed. Ook is de zee rijk aan visch en schildpadden. De inw. zijn van het Maleische ras; klein, bruin en met lange zwarte haren, doch sterk en werkzaam. Zij kleeden zich in katoen, dat zij zelven weven, en tatoueren de armen. De huizen zijn alle van één maaksel, en op palen gebouwd. Zij zijn in 5 rajaschappen verdeeld, die te zamen 7,300 krijgslieden in het veld kunnen brengen; terwijl de bevolking 35,000 zielen beloopt, die in rajas, grondëigenaars, handwerkslieden en slaven verdeeld worden. Zij hebben den natuurlijken godsdienst, zijn zacht en goedhartig. 139. 45. L. en 10. 35. Z. B. 2. *Nieuw* S., klein eil. bij het vorige, onbewoond, doch zeer vruchtbaar, en door eene merkwaardige rots bekend. 139. 56. L. en 10. 37. N. B.

SAWA, zie Sawu. 2. Rus. vlek, gouv. Perm. 3. Berg in de Perz. prov. Irak. 4. Meer aldaar en in de prov. Kiurdistan. 5. Perz. stad, prov. Irak, het oude *Sees*, hoofdpl. van een distr. van 105 dorpen, in een vruchtbaar oord, met muren, tamelijk bevolkt, en de geboortepl. van den beroemden dichter SELMON. 67. 39. L. 35. 2. N. B. 6. Afr. distr. in Abyssinië, lands. Agowa, met eene stad van dien naam.

SAWALA, Rus. riv., gouv. Tambow.

SAWALLA, Rus. riv., gouv. Saratow en Kursk.

SAWANA, Afr. meer in Abyssinië.

SAWARA (NEDER en OPPER), twee vlekken der N. Amer. Rep., prov. N. Carolina.

SAWAY, zie Sawu.

SAWAYAH, baai op de O. kust van het eil. Celebes.

SAWBRIDGE, Eng. buurt, gr. Warwick.

SAWBROOK, N. Amer. riv., prov. New Hampshire.

SAWDON, Eng. dorp in Yorkshire.

SAWI of *Xavier*, Afr. negerdorp in het rijk Dahomy, op de Slavenkust van Guinea, met eenen tempel aan de slang *Daboy* geweid, die door eenen priester en 40 jonge maagden gediend wordt.

SAWIJET-EDDEIR, dorp in Opper Egypte, bij Siuth.

SAWILYSK, Rus. stad, gouv. Wilna.

SAWIN, Pool. stadje, waiw. Lublin.

SAWLEY, 3 Eng. kerspels, een in 't gr. Derby, en 2 in Yorkshire.

SAWMILL CREEK, N. Amer. riv., prov. Maryland, die in den Potomac valt.

SAWOLAX, zie Carelië.

SAWOTTE, O. Ind. stad, in 't rijk Birma.

SAW-PITT, N. Amer. dorp, prov. Nieuw York, gr. West Chester.

SAWRA, dorp en bergketen in de N. Amer. prov. N. Carolina, gr. Stoke. 2. Gebergte in Chin. Mongolië, volgens de berigten der Kalmukken met eenen vulkaan.

SAWRAN, Rus. vlek, gouv. Podolië.

SAWRANKA, Rus. riv., gouv. Podolië.

SAWSTON, Eng. dorp, gr. Cambridge.

SAWTRY ALL SAINTS, ST. ANDREW'S en ST. JUDITH'S, drie Eng. dorpen, gr. Huntingdon.

SAWU, dorp op het Moluksche eil. Ceram, aan eene kleine baai, met eene Nederl. factorij.

SAWUNT WARREE, O. Ind. vorst., prov. Bejapoor, door eene Maratsche vorstin of *ranni* bestuurd, welke thans aan de Engelschen onderworpen is.

SAWYAH, baai en stad aan de W. kust van Celebes, voorbij kaap Durado.

SAWYER'S FERRY, N. Amer. vlek, prov. N. Carolina; 5 mijlen van Nixontown. 2. Eil. aan de W. kust van Mexico; 4 mijlen van de bank van Realejo.

SAX, Spaan. vlek, prov. Murcia, met 2200 inw. 2. Zwits. kerspel, kant. St. Gall., arr. Sargans. 3. Zweed. vlek Malmohus-län.

SAXAPAHAW, tak van de Cape Fear riv., in de N. Amer. prov. N. Carolina.

SAXBY, 2 Eng. dorpen, gr. Leicester en Lincoln.

SAXEGOTHA, dorp der N. Amer. Rep., prov. Z. Carolina.

SAXELBY, Eng. dorp, gr. Lincoln.

SAXHAM (GROOT en KLEIN), twee Eng. kerspels, 2 mijlen W. ten Z. van Bury St. Edmund's.

SAXKIOBING, Deen. stadje, eil. Laaland, met eene kerk, een hospitaal, eene Deensche school en 550 inw., die 3 jaarmarkten en handel hebben. 29. 19. L. en 54. 48. N. B.

SAXLEN, SACHSLEN, Zwits. vlek, kanton Unterwalden, met 1300 inw.

SAXLINGHAM, 2 Eng. kerspelen, gr. Norfolk.

SAXMUNDUM, Eng. D., gr. Suffolk.

SAXON, Zwits. dorp, kant. Wallis.

SAXTEAD, Eng. kersp., gr. Suffolk.

SAXTEN, Zwits. D., kant. Unterwalden.

SAXTHORPE, Eng. kersp., gr. Norfolk.

SAXTON, Eng. kerspel, gr. York. 2. Riv. der N. Amer. Rep., prov. Vermont, die in de Connecticut valt.

SAXTORP, Zweed. vlek, Malmohuslän.

SAXUMA, Jap. prov., eil. Ximo, met rijke goud- en zilvermijnen.

SAY, N. Amer. riv. in Pennsylvanië, gr. Pike. 2. Afr. distr. in Nubië,

bië, Wady Nuba, eigenlijk een groot eil. in den Nijl, alwaar de stadhouder woont. Het eil. is twee mijlen breed, ten O. zeer goed bebouwd, doch ten W. onvruchtbaar. In het midden is een berg, en aan de O. kust het kasteel Man.

SAYANSKIE, Rus. Aziat. gebergte in Siberië, welke dit land van Chin. Tartarije scheidt, en zich tusschen de Jenisea en het meer Baikal uitstrekt.

SAYBROOK, kaap en vlek der N. Amer. Rep., prov. Connecticut, gr. Middlesex, met 4000 inw.

SAYBUSCH of *Zywiec*, Galicisch vlek, kreits Myslenice, met 2860 inw.

SAYDA, Saks. stadje, kreits Erzgebergte, met 960 inw. 2. Zie Saida.

SAYGON, O. Ind. stad in Anam, hoofdstad van de prov. Neder Cambodsche (Cambodia), zetel der Mandarijnen, aan eene riv., die groote schepen tot aan de muren der stad toelaat, en met 8 à 10,000 inw., die eenen aanzienlijken handel drijven. Hier ligt gewoonlijk de keizerlijke vloot, en de haven wordt ook door Europeanen bezocht. 124. 25. L. en 10. 50. N. B.

SAYMBRUMBACUM, O. Ind. stad, prov. Carnate. 97. 51. L. en 13. 2. N. B.

SAYN, Pruis. dorp, regdst. Coblenz, met 700 inw. 2. Fr. eil., dep. Finisterre, tegenover kaap de Riez. 3. S. *Witgenstein-Berleburg* en *Witgenstein-Witgenstein*, twee vorst. in het Pruis. regdst Arensburg, het eene met 6,140 en het andere met 8,410 inw.

SAYOU, W. Afr. dorp in Sierra Leona. 2. Tak van de riv. Jan-tsjekiang in de Chin. prov. Setchuën.

SAYPAN of *St. Jozef*, een der Spaan. Ladronen eil.; 3 mijlen ten N. van Tinian, door MAGELLAAN ontdekt; 25 mijlen in den omtrek, met heuvels en dalen, vruchtbaren grond en voorheen zeer bevolkt, thans waarschijnlijk slechts met eenige parelvisscherij. 15. 20. N. B.

SAYTAN HARBOUR, baai aan de W. kust van 't O. Ind. eil. Sumatra. 117. 41. L. en 1. 2. Z. B.

SAZA, Spaan. dorp, prov. Aragon.

SAZARI, riv. in 't N. W. deel van Sardinië.

SAZAWA, Boh. vlek, kreits Kaurzim, aan de riv. Sazawa, die uit het meer Zdarko ontstaat, en in de Muldau valt.

SAZE, Fr. stadje, dep. Gard.

SBAINEE, N. Afr. dorp van Algiers; 10 mijlen O. van Constantina.

SBEAH, N. Afr. dorp in Tunis; 7 m. Z. van El Medea, met oudheden.

SBEEBAH, N. Afr. dorp van Tunis; 17 mijlen N. van Spaitla.

SBECCA, dorp van Bled-el-Jereede, in het Z. van Tunis, het oude *Cerbica*.

SBEKKAH, vlek in Tunis, in het Z. des lands, bij Kairaun.

SBIBAH, N. Afr. stadje in Tunis.

SBICA, Arab. stad in Nedsjed; 75 mijlen O. van Madian.

SBIRBEN AFEEN, Afr. vlek in de woestijn van Sahra, bij het Soubah gebergte.

SBOAKE, dorp in Opper Egypte, aan den linker Nijloever; 2 m. N. van Tahta.

SBOCHA, plaats in de woestijn van Sahra, op eene rots, niet ver van Siwah.

SBRAZLAW, zie Königsaal.

SCAER, Fr. dorp, dep. Finisterre, arr. Quimperlé, met 4,100 inw.

SCAFATI, Nap. vlek, prov. Principato Citeriore, aan de Sarno; 2300 inw.

SCAFELL, Eng. berg, gr. Cumberland.

SCAFFA, zie Garigliano.

SCAFFAJOLA, meer in Modena, ten Z. van Fanano, bij een der hoogste Pyr.

SCAFFI, eil. bij het Moluk. eil. Gilolo, in de baai van Ossa.

SCAFTWORTH, Eng. D., gr. Nottingham.

SCAGGLETHORPE, Eng. D., gr. York.

SCAGHITOKE, vlek in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Rensselaer, aan de Hudson, met 2500 inw.

SCALA, voorm. Nap. stad, met 1750 inwoners, thans een vorstendom, in de prov. Principato Citeriore. 2. S. *Marina*, plaatsje op het Turk. eil. Cyprus. 3. S. *Nuova*, Griek. vlek op Morea. 4. Zie Kudahasi.

SCALBY, 2 Eng. dorpen, gr. York. 2. Twee Eng. dorpen, gr. Cumberland en een dorp in 't gr. Lincoln.

SCALDWELL, Eng. D., gr. Northampton.

SCALE of *Scales*, Eng. dorp, gr. Cornwallis.

SCALEA, Nap. stad, prov. Calabrië Citeriore, aan de Laino, die in de golf van Policastro valt. De inw. telen katoen, wijn en olijven.

SCALEBY, Eng. D., gr. Cumberland.

SCALEMURA, Turk. Aziat. stad in Natolië, prov. Caramanië.

SCALENGHE, Sard. vlek in Piëmont.

SCALETTA, Sicil. stad, intend. Messina.

SCALLA, Tosc. stad, Z. W. van Florence.

SCALLOWAY, stad op 't Schot. eil. Hitland, aan eene golf van dien naam. 17. 15. L. en 60. 9. N. B.

SCALPA, eil. der Hebriden, tusschen Sky en het vasteland. 2. Een der Orcadische eil.

SCALPAY, een der Harris eil., tot de Hebriden behoorende.

SCALTHWAITERIGG, Eng. dorp, gr. Westmoreland.

SCAMACHIE, zie Schamachi.

SCAMBAY, SCAMBAYO, Z. Amer. riv. van Peru, prov. Cicasica, die in de Chuquiabo of La Paz valt.

SCAMBLESBY, Eng. kerspel, gr. Lincoln.

SCAMFS, Zwits. D. in Graauhunderland, in Opper Engadin, aan de Inn.

SCAMINO, Turk. stad in Rumelië, sands. Egribos.

SCAMMONDEN, Eng. vlek, gr. York.

SCAMPSTON, Eng. buurt, gr. Lincoln.

SCHAMTON, Eng. vlek, gr. Lincoln.

SCANDALI, Nap. dorp in Calabrië Ulteriore II, met 1000 inw.

SCANDARETTA of *Scanderoon*, Syrisch dorp bij Tyrus.

SCANDARIEH, Perz. dorp van Irak; 40 mijlen N. W. van Bassorah.

SCANDERIE, Turk. Aziat. dorp, prov. Bagdad.

SCANDERIK, zie Alexandria.

SCANDEROEN, zie Alexandrette.

SCANDIANO, dorp in Modena, hert. Reggio; volgens eenigen de geboortepl. van ARIASTO.

SCANDINAVIE, aldus heetten de drie rijken Denemarken, Zweden en Noorwegen vereenigd.

SCANDOLERA, Lomb. Ven. vlek, prov. Cremona, met 1200 inw.

SCANGERO, Turk. vlek, aan de golf van Salonica.

SCANNO, Nap. stad, prov. Abruzzo Ulteriore II. met 2,500 inw.

SCANZANO, Tosc. dorp, gebied Siëna. 2. Nap. vlek, prov. Principato Citeriore, met 1420 inw.

SCAR NOSE, Schot. kaap, aan de N. kust van het gr. Banff. 15. L. en 57. 40. N. B.

SCARANOS, Sicil. kaap aan de Z. kust. 32. 10. L. en 57. 39. N. B.

SCARAWAY, een der Schot. Hebriden. 10. 45. L. 57. 59. N. B.

SCARBA, een der Schot. Hebriden, gr. Argyle; Z. O van Mull.

SCARBOROUGH, Eng. stad, gr. York, N. deel, met 6,400 inw., gezondheidsbronnen, fabrijken, handel en zeevaart. 17. 40. L. en 54. 16. N. B. 2. Stad en vesting op 't W. Ind. eil. Tobago. 3. N. Amer. vlek, prov. Maine, gr. Cumberland, met 2100 inw. 4. N. Amer. stad in Opper Canada, bij het meer Ontario. 5. S. *Cove*, haven in Chebucto baai, in Nieuw Schotland.

SCARCIE, riv. aan de Sierra Leona kust in Afrika.

SCARCLIFF, Eng. dorp, gr. Derby.

SCARCROFT, Eng. vlek, gr. York.

SCARDA, Dalmat. eil., kreits Zara.

SCARDISCH GEBERGTE, gebergte in Griekenland, tusschen Macedonië en Servië, dat met den Hemus en de Karpathen zamenhangt.

SCARDIZZA, Dalmat. eil., kreits Zara.

SCARDO, kaap op de N. kust van Sardinië.

SCARDONA (SKARDIN), Dalmatisch stadje, kreits Zara, met 1150 inw.

SCARDORO, N. Amer. dorp in Canada, Home distr.

SCARDUS, zie Argentaro.

SCARE (GROOT en KLEIN), twee Schot. rotsen, 2 mijlen O. N. O. van de Mull van Galloway, aan Luce baai. 54. 44. N. B. 2. Baai aan de Z. kust van Ierland; 2 m. O. van Waterford haven.

SCARENA, Sard. vlek in Piëmont, prov. Sospello, met 1200 inw.

SCAREYS, N. Amer. dorp, prov. Tennessee, gr. Montgomery.

SCARGILL, Eng. vlek, gr. York.

SCARIFF, klein eil. aan de Z. W. kust van Ierland; 2 mijlen W. van Lamb's Head.

SCARISBRICK, Eng. vlek, gr. Lancaster, met 1400 inw.

SCARLE (N. en Z.), 2 Eng. dorpen, gr. Lincoln en Nottingham.

SCARLINI, Tosc. dorp in Piombino.

SCARLINO, Tosc. vorst. in Piombino.

SCARNAFIGGI, Sard. vlek in Piëmont, prov. Saluzzo, met 2600 inw.

SCARNING, Eng. dorp, gr. Norfolk.

SCARO, stadje op 't Griek. eil. Santorin of St. Erini.

SCARON, N. Amer. meer, prov. Nieuw York.

SCARP, een der kleinere Hebriden, aan de W. kust van Schotland.

SCARPANTO, zie Koje.

SCARPE, Fr. riv., dep. van het Noorden, die bij Aubigny in het Fr. dep. Pas-de-Calais ontspringt, voorbij Arras en Douay loopt, en bij St. Amand in het dep. van 't Noorden, in de Schelde valt.

SCARPERIA, Tosc. stadje, gebied Florence, aan den voet der Apennijnen, met muren, torens, kasteel, ijzer- en staalwerken en 1500 inw.

SCARR, Schot. riv., gr. Dumfries, die in de Nith valt.

SCARRINGTON, Eng. dorp, gr. Nottingham, met 1,100 inw.

SCARSDALE, N. Amer. dorp, prov. Nieuw York.

SCARSIE, W. Afr. riv., aan de kust van Opper Guinea.

SCARTHINGWELL, Eng. D., gr. York.

SCARTHO, Eng. dorp, gr. Lincoln.

SCARVAY, klein eil. der Schot. Hebriden, bij Harris.

SCARZANA, Nap. stad, prov. Terra di Lavoro, met de puinen van *Stabia*.

SCASATI, Nap. vlek, prov. Terra di Lavoro, met 2300 inw.

SCASCAL, Eng. dorp, gr. Cumberland.

SCASWERTH, Eng. D., gr. Nottingham.

SCATARI, klein onbewoond eil., aan de O. kust van het eil. Kaap Breton, waarvan het de baai Menadou of Panadou beschermt.

SCATRIX, Ier. eil. in den mond van den Shannon, gr. Clare.

SCATTERY, Ier. eil. in den mond der Shannon, gr. Clare.

SCAUMORE, Eng. eil. in Z. Wallis, bij Milfordhaven.

SCAURO, Turk. plaats op het eil. Santorin.

SCAWBY, Eng. kersp., gr. Lincoln.

SCAWTHORPE, Eng. D., gr. Lincoln.

SCAWTON, Eng. dorp in Yorkshire.

SCEAUX, Fr. vlek, dep. Seine, 2 mijlen van Parijs, met 1400 inw. en fabr. 2. Fr. arr., dep. Seine, groot 4 V. M., met 40,400 inw.

SCELEZE, Illyr. vlek, kreits Fiume.

SCELLA, Afr. berg- en rotsachtig landschap in Opper Benguela, in Ned. Guinea, wel van water voorzien, vruchtbaar en goed bebouwd, met vlijtige bewoners en veel veeteelt. De hoofdpl. is Chito Cuello Kakoriundo.

SCELLIÈRES, Fr. vlek, dep. Jura, arr. Lons le Saulnier, aan de Brene, met 1200 inw.

SCESCI SZIGETH, Hong. dorpje, kom. Salad; met 270 inw.

SCENKIA, vlek op het Eng. eil. Gozo, bij Malta, met 1500 inw.

SCEY SUR SAONE, Fr. vlek, dep. Op. Saône, arr. Vesoul, aan de Saône, met 1730 inw. 2. S. *Scey-en-Vareix*, Fr. dorp, dep. Doubs. 3. S. *Scey-l'église*, Fr. dorp, dep. Op. Saône.

SCHAAKEN, Pruis. kreits, regdst. Koningsbergen, op 17 V. M. 25,200 inw. bevattende, door den Pregel bespoeld, en tarw, rogge, gerst, peulvruchten, enz., benevens veel boom- en tuinvruchten voortbrengende. 2. Hoofdpl. van dezen kreits, met 250 inw. en een veer op Memel. 3. Dorp in Waldeck.

SCHAALE, dorp in Schwarzburg-Rudolstadt.

SCHAALSEE, meer in Mecklenburg-Schwerin, aan de Deen. grenzen, loopt door de riv. Schaal in de Elbe uit.

SCHAARUP, Deen. vlek, eil. Funen.

SCHABAT, Aziat. stad in Chiwa, ten N. van de stad Chiwa, aan een kanaal der riv. Amu-Darja, met 2000 inw.

SCHABBA of *het land der Jaks*, Afr. lands. aan de Goudkust van Ginea, met een eigen vorst en de hoofdst. Akrabi.

SCHABISTER, zie Schuster.

SCHABNE, Turk. Aziat. vlek, prov. Damaskus, met veel suikerteelt.

SCHABRAN, distr. in de Rus. prov. Dhagestan, chanschap Kuba, aan het sneeuwgebergte, met ruïnen en de stad en rivier van dien naam.

SCHABRETI, volk op den Kaukazus, tot de Awchasen behoorende, en aan Rusland onderworpen.

SCHABRIN, Arab. dorp, land der Wachabiten.

SCHABRUD, Turk. Aziat. vlek, prov. Damascus.

SCHABU, zie Jabu.

SCHACHOW, Rus. vlek, gouv. Moskou.

SCHACHEN, Bad. dorp, Treisamkreits.

SCHACHKERI, Rus. Aziat. vlek in Kaukazië.

SCHACHUPSA, riv. in het Rus. Aziat. gouv. Kaukazië.

SCHACKEN, zie Schaaken.

SCHADADAPUR, plaats in Beludschistan, prov. Sind, distr. Khanduki.

SCHADANG, vlek op het O. Ind. eil. Java, resid. Sourabaya.

SCHADASERIN, gebergte in Perzië, prov. Fars.

SCHADECK, Nassausch dorp, ambt Runkel.

SCHADEKE, Nederl. dorp, prov. Luxemburg, nabij Arlon.

SCHADIAR, dorp in Beludchistan, prov. Cutch Gundawa, dal Bulan.

SCHADSCHENK, riv. in Perzië, prov. Khorasan.

SCHADURA, stad in Afghanistan, prov. Kaschmier.

SCHADELIJKE EILANDEN, bewoonde archipel in den Stillen Oceaan, waaronder het voornaamste, door SCHOUTEN en LE MAIRE ontdekte eil., *Waterland* behoort. ROGGEVEEN verloor bij dezelve, op de koraalriffen, die haar omringen, een zijner schepen, de Afrikaansche gallei, waarvan zij dezen naam verkregen. Naderhand gaf BYRON haar den naam van *King George's Eil.*, en KOTZEBUE, noemde de twee Zuidelijkste, *Spiridof* en *Romanzow*. De Noordelijke worden door de inboorlingen *Oura* en *Tiookea* genoemd. ROGGEVEEN had buiten *Waterland* den naam van de *Gebroeders*, en een ander den naam van de *Zusters* gegeven. Het midden van dezen Archipel ligt onder 14. 40. Z. B. en 231. 40. L. van Teneriffe. Het verdient opmerking, dat de inw. der Gezelschaps eil., in het Z. W. van de Schadelijke eil. gelegen, dezelve van

tijd tot tijd bezoeken, daar die van Otaheiti met de schipbreuk van een van ROGGEVEEN'S schepen bekend waren.

SCHADRINGS, Rus. Aziat. vesting, gouv. Kaukazië.

SCHADRINSK, Rus. kreits, de Z. O. punt van het gouv. Perm, tusschen 78. 6. en 82. 18. L. en 55. 50. en 56. 8. N. B., en op 286 V. M., 81,800 inw. bevattende. Hij is vlak, en door de Iset, Tetschu en Barnew bespoeld, met zeer vele meren, waaronder het meer Majan; met vruchtbaren grond, landbouw en veeteelt, doch weinig bosch. Men voert uit: zeep, talk, olie, rundvee, schapen- en varkensvleesch, ruwe huiden, enz. 2. Stad aldaar, aan de Iset, met 1800 inw., die veel zeepziederijen, looijerijen en handel hebben. 81. 21. L. 55. 53. N. B.

SCHADSCHAR, SEDSCHAR, Arab. lands. in Yemen, met een eigen schach.

SCHAERBEEK, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, arr. Brussel, met 1300 inw.

SCHAESBERG, Nederl. dorp, prov. Limburg, arr. Maastricht, met 900 inw.

SCHAFA, Morav. vlek, kreits Znaim.

SCHAFFA, SCHAFFERN, Moravisch vlek, kreits Znaïm, met 1100 inw.

SCHAFFEN, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, arr. Leuven, met 1250 inw.

SCHAFFHAUSEN, kanton van Zwitserland, tusschen het gr. hert. Baden en den Rijn, of tusschen 26. 4. en 26. 32. L. en 47. 40. en 47. 51. N. B., en op 8 V. M., 30,000 inw. bevattende; heuvelachtig, vlak, en door gebrek aan water, niet overal vruchtbaar. Aan den kant van Baden is de Randenberg. De riv. zijn de Rijn, welke hier den beroemden waterval maakt; de Wiebach en eenige beken. De lucht is er gematigd en gezond. De voortbr. zijn: koren, wijn, boomvruchten, hout, steen, ijzer en gips. De inw. zijn van Duitsche afkomst, spreken Duitsch, en zijn van den hervormden godsdienst. De landbouw, wijnoogst en boomkweekerij zijn de voornaamste bezigheden. De veeteelt is, ondanks de goede weiden, niet zeer uitgebreid; meer het boschwezen en de visscherij. In de hoofdstad zijn fabr., doch op het land slechts linnenweverijen. De uitvoer bestaat in: wijn, ijzerërts, kersenwater en koren. Doorvoer en verzendingshandel geven hier veel voordeel. Het bestuur is democratisch. Elk burger is tot den militairen dienst verpligt, en geniet gelijke regten, onder gelijke wetten. De groote en kleine raad, uit de burgers, die hun volle 20 jaren bereikt hebben, gekozen, en welke uit 74 leden bestaan, zijn de wetgevers en ambtenaren van het kanton, welke de hoogste magt uitoefenen, en ook afgezanten voor den landdag verkiezen. Zij vergaderen zoo dikwerf als zulks het belang van 't kanton vordert. Twee burgemeesters zijn beurtelings in de beide raden voorzitters. De hoofdstad is Schaffhausen. Het levert aan het algemeene leger 466 man, en aan de kas 3,200 franken. De inkomsten worden uit de grondbelastingen, tollen en opgelden op den verkoop van wijn en zout, leenen, verpachtingen, bosschen, enz. gevonden. De uitgaven zijn niet groot. Het kanton wordt in 5 distr. verdeeld. 2. Hoofdstad van het kanton, aan den Rijn, waarover eene brug van 340 voeten lengte ligt, met muren, eene citadel, 6 poorten, 3 voorsteden, ruime straten, 3 kerken, een wees- en 3 armhuizen, een raad-, tuig- en zouthuis; een *collegium humanitatis* met 9 proffessoren, gymnasium, stadsbibliotheek, bijbelgenootschap en 6,000 inw., die eene staalgieterij, katoendrukkerij, katoen, kousen- en zijdefabr., boekdrukkerijen, handel in produkten en scheepvaart op den Rijn hebben. Geboortepl. van den geschiedschrijver MULLER. 26. 17. L. 47. 53. N. B. 3. Drie Fr. dorpen, dep. Moezel en twee in het dep. Neder Rijn.

SCHAFHEIM, gr. hert. Hes. dorp, prov. Starkenburg, met 1150 inw.

SCHAFSTEDT, Pruis. stadje, regdst. Merseburg, met 1400 inw.

SCHAFT, Nederl. dorp, prov. N. Braband, distr. Eindhoven.

SCHAGARN, Rus. stad, gouv. Wilna, aan de grenzen van Koerland.

SCHAHADET, Perz. bergvesting, prov. Fiars.

SCHAHAHIR, O. Ind. kanaal, prov. Delhi.

SCHAGERAGA, lands. op het eil. Java, bij Baggleen, met bergen en vruchtbare dalen, door de Soolo bespoeld, met 6000 inw.

SCHAGEN, Nederl. plaats, prov. Holland, N. gedeelte, kwartier Alkmaar, reeds vroeg met stedelijke regten begiftigd. Zij heeft eene aanzienlijke kerk op het ruime marktveld, met eenen hoogen toren en de graven der heeren en vrouwen van Schagen, een raadhuis, vischmarkt, waag en weeshuis, roomsche kerk en 1600 inw., die landbouw, eenige fabr., en eene voorname paarden- en beestenmarkt hebben. 2. Zie Skagen.

SCHAGERAK, zie Kattegat.

SCHAGGA'S, wilde en wreede Negerstam in Afr., uit het binnenland tot

aan Neder Guinea voortgedrongen, en in het bezit van het Z. deel van Benguela, Matamba, Kongo en Loango; doch door de Portugezen gekeerd. Zij hebben moorddadige zeden en wetten; misvormen zich op de vreesselijkste wijze, met strepen van gloeijend ijzer in het aangezigt en elders, en gaan geheel naakt. Sommigen dragen schortjes en halsbanden van zeeschelpen, gordels van kogels, smeren zich met menschenvet, en kleuren het ligchaam wit of rood. De vrouwen dragen panjés, schelpen in de haren, en kettingen van kogels om den hals. Zij houden veel van brandewijn en palmölie. De zieken worden uit medelijden geworgd, of voor de wilde dieren geworpen; de dooden zittende, en de mannen gewoonlijk met twee levendige vrouwen begraven. Zoo lang zij niet van woonplaats veranderen, bezoeken de nabestaanden regelmatig de graven. Zij leven meest van jagt en roof, en zwerven, hoewel thans minder, door het land. Zij zijn Fetische aanbidders, en offeren menschen, waarbij de priesters slagters zijn.

SCHAGH, Hong. vlek, kom. Honth, met ongeveer 1800 inw., graan- tabaks- en wijnbouw.

SCHAGRA, Afr. koningrijk in Senegambië, door Fuliërs en Mandingo's bewoond, vrij vruchtbaar, vooral in hout.

SCHAGTICOKE, N. Amer. dorp, prov. Nieuw York, gr. Rensselaer; 2500 inw. en vele fabrijken.

SCHAHAAGANAH, gebergte in Abyssinië, het land van het O. naar het W. doorloopende.

SCHAHABAD, zie Shahabat.

SCHAHARA, berg in Yemen, in Arabië; 4 mijlen N. W. van Chamir.

SCHAHER of *Schaar*, havenstad in het Arabische lands. Schadschur.

SCHAHI, zie Maragha.

SCHAH DURRA, O. Ind. dorp, prov. Lahor.

SCHAHMIRZAD, Perz. stad, prov. Taberistan.

SCHAHPUR, CHOWPORE, CHUPPOR, zie Schapur.

SCHAIDANSK, Rus. ijzermijn, gouv. Ekaterinenburg, aan de Tschussowaja.

SCHAHAZADPOOR, O. Ind. stad, prov. Oude.

SCHAHUKEU, Chin. stad, prov. Schansi.

SCHAIAR, Chin. stadje, lands. Turfan, aan de Beigan, met vervallene muren en 700 inw., die rijst bouwen, en van koren en tuinvruchten bestaan, 1000 zakken koren, en een weinig koper, zwavel en salpeter aan schatting betalen.

SCHAIDEG, Tyrolsch dorp, kreits Bregenz, met 1200 inw.

SCHAIDT, SCHEID, Beij. D., Rijnkr.

SCHAIRA OBA, Aziat. vlek in Afghanistan, prov. Kandahar.

SCHAJEHANPOOR, O. Ind. handelstad, prov. Malwah.

SCHAJU, tak der riv. Theisz in Hongarijë.

SCHAKENBURG, D. in Lippe-Detmold.

SCHAKERLO, Nederl. dorp, prov. Zeeland, arr. Zierkzee, eil. Tholen.

SCHAKIN-SCHAK of *Schakschat*, Afr. Negerdorp, aan de Quiqua kust, tot de Ivoorkust behoorende.

SCHAKU, Afr. Negerrijk in Guinea, aan de Slavenkust.

SCHAL, Aziat. distr. in Beludchistan, prov. Sarawan, met het gebergte Tukutu, en de stad Kiouth.

SCHALAMPRÉ, Fr. dorp, dep. Boven Rijn, met 1200 inw.

SCHALAUEN, Pruis. distr., regdst. Koningsbergen.

SCHALBACH, Fr. dorp, dep. Meurthe, met 950 inw.

SCHALKENDORF, Fr. dorp, dep. Neder Rijn, met 1000 inw.

SCHALCHA, distr. in Rus. Aziat. Circassië, land der Midzhegen.

SCHALDEDI, kaap der Rus. prov. Georgië.

SCHALGIR, tak van de riv. Terek in Rus. Circassië.

SCHALK, zie Jalk.

SCHALKAU, stadje in Saksen-Meiningen, ambt Oberland, aan de Itz, met 850 inw, branderijen en landbouw.

SCHALKHOVEN, Nederl. dorp, prov. Limburg, arr. Hasselt, met 200 inw.

SCHALETSZKOI, kaap in het Rus. Aziat. gouv. Irkutsk.

SCHALKWIJK, Nederl. dorp, prov. en arr. Utrecht, met de buurten Blokhoven, Potbuizen en Rietveld, 700 inw. tellende. Het heeft eene hervormde en roomsche kerk, een heerenhuis en heerlijkheid, schoon bouwland en boomgaarden.

SCHALLBACH, Beij. riv., die niet ver van Treuchtlingen in de Altmühl valt.

SCHALL-EMMERSDORF, Oostenr. D., kreits boven den Mannhartsberg.

SCHALLSEE, Deen. meer in Lauenburg.

SCHALLSTADT, Beij. D., Treisamkreits.

SCHALSUD, Perz. riv., die in de prov. Azerbeidschan, op het gebergte Schal ontspringt, en in de Sisifrud valt.

SCHALSMEER of *Schaalmeer*, N. Hollandsch meertje onder Wormer.

SCHALSTADT, Bad. dorp, Treisamkr.

SCHALSUM, Nederl. dorp, prov.

Vriesland, arr. Leeuwarden.

SCHALTORF, Zwits. D., kanton Uri.

SCHATIN, Nederl. dorp, prov. Namen, nabij Dinant, met 600 inw.

SCHAM, zie Syrië.

SCHAMA, zie Sama.

SCHAMAITEN, zie Samogitië.

SCHAMARMA, Rus. dorp, gouv. Perm.

SCHAMBECK of *Isambeck*, Hong. dorp, kom. Pesth, met veel wild.

SCHAMBI, zie Jambi.

SCHAMCHUPU, Chin. stad, gouv. Mukden.

SCHAMCHOR, distr. in de Rus. Aziat. prov. Georgië, Z. O. gedeelte van den kreits Jelisawethpol.

SCHAMERS, Boh. dorp, kreits Tabor, met 950 inw.

SCHAMETEL WOCH, Afr. plaats in Nubië.

SCHAMHAUPTEN, Beij. dorp, Regenkreits, met 700 inw.

SCHAMHE, N. Amer. riv. van West Florida, die in de Pensacola baai valt. 290. 34. L. 30. 28. N. B.

SCHAMIL, onbewoond Rus. Aziat. eil. der Adreanowsche Aleuten.

SCHAMINA, YAMINA, GNAMENA, Afr. negerrijk in Senegambië.

SCHAMOKMEDELI, groot klooster in het Aziat. lands. Georgië, prov. Guriël, met eenige huizen, en de zetel van eenen Grieksche bisschop.

SCHAMPLONG, dorp op 't O. Ind. eil. Madura.

SCHAMPONATTY, Chin. riv. in den staat Boetan.

SCHAN, Arab. riv., die in de Arab. golf valt. 2. Dorp in 't vorst. Lichtenstein, heerl. Badoz.

SCHANBESCHAN, sneeuwgebergte in O. Azië, hetwelk het schiereil. Korea met het vaste land verbindt.

SCHANCK (KAAP), rotsachtige landpunt, met rotsen aan de kust van Nieuw Holland. 162. 39. L. 38. 30. Z. B.

SCHANDAU, Saks. stadje, prov. Meissen, aan de Elbe, met 1000 inw., handwerken en veenen.

SCHANDAY, golf en zeestad op het Japan. eil. Niphon.

SCHANDEL, Nederl. dorp, prov. en arr. Luxemburg, nabz Arlon.

SCHANGALLAS, Afr. negerstam, welke de landen tusschen Abyssinië en Egypte bewoont, en door de inboorlingen *Kolla* genoemd wordt: ook geven de Abyssiniërs dezen naam aan de Negers.

SCHANGANTSCHEU, Chin. stad, prov. Kuang-si.

SCHANGE, Noorw. dorp, stift Christiania.

SCHANGHU, Chin. stad, prov. Kanton.

SCHANG-SU, zie China.

SCHANKETS CHET, tak van de riv. Kuban, in Aziat. Rusland.

SCHÄNNIS, Zwits. vlek, kant. St. Gall.

SCGANOOR, zie Shahnoor.

SCHANSI, Chin. prov., tusschen Mongolië, Petcheli, Honan en Schen-si, of tusschen 127. 47. en 131. 37. L. en 34. 43. en 40. 45. N. B., bevat op 3,454 V. M., 9,768,190 inw. Zij wordt ten N. door den grooten muur omringd, en tegen Mongolië gedekt, daar zij met eene menigte van forten en vestingen bezet is, en een tweede muur uit Petcheli, deze als verdubbelt. De oppervlakte is met bergen bezet, die deels kaal en zonder hout zijn, en verder vruchtbare hooge vlakten hebben; terwijl een deel der zelve tot aan de toppen bebouwd is. De grond is meestal kleiachtig, doch ook hier en daar met kalk vermengd. Er is niet veel water; daar de bergachtige grond weinig kanalen toelaat. De voornaamste riv. is de Hoangho, met de Fuenho, Lukienho, Yufuenho en Yungho; verder de Tsotsangho, Hutoho en Sankauho. De lucht is gematigd en gezond. De voorn. voortbr. zijn: tarw, vele soorten van gerst, boekweit en peulvruchten, maar bijna geen rijst; goede boomvruchten, vooral druiven, die tot rozijnen gedroogd worden; katoen, tabak en eenige verwplanten. De veeteelt is aanzienlijk; wild is er in menigte, maar weinig visch; verder zijde- en bijenteelt. De bergen leveren ijzer, zout, kristal, jaspis, porfier, marmer, lazuursteen, enz. Een klein meer geeft genoegzaam zout voor het grootste deel der prov. Op de bergen leeft het muskusdier, welks muskus zoo goed als die van Thibet is. Gebrek aan hout, maakt dat de steenkolen hier, bij den kouden winter, van zeer veel belang zijn. De inw. worden voor sterk en goedhartig, doch dom, en de vrouwen voor schoonheden gehouden. Men maakt er goede tapijten, vilt, zijden doeken, leder, ijzeren en metalen waren. De handel bepaalt zich alleen tot den uitvoer van voortbr. en fabrijkwaren, waarvoor de behoeften worden ingeruild, en eenen kleinen handel op de grenzen met de Mandschu's en Mongolen; doch de wegen zijn zeer slecht. De prov. heeft 5 steden van den eersten, en 93 van den tweeden en derden rang. De hoofdstad is Tayuenfoe.

SCHANSKOE, Rus. Aziat. vlek, gouv. Irkutsk.

SCHA-

SCHANTARSKIJA, Rus. Aziat. eil., gouv. Irkutsk, voor den mond der Uda.

SCHANTSCHERA, Chin. stad, prov. Schensi. 127. 32. L. 33. 51. N. B.

SCHANTRU, tak der Ind. riv. Sinde.

SCHAOHINFU, Chin. stad, prov. Tschekiang, aan eene kleine riv., met grachten doorsneden, met eene gezonde lucht, anders veel naar Venetië gelijkende, met inw., om hun schrijven beroemd. Zij heeft het gebied over 6 andere steden, en het graf van den grooten YU. 138. 48. L. 28. 54. N. B.

SCHAOTSHEUFU, Chin. stad, prov. Quantong, in het gebergte, aan de Pe-kiang, met het gebied over 5 steden en 10,000 huisgezinnen, nankingfabr. en vooral handel in olie. De lucht is zeer ongezond. Zij heeft een zeer beroemd Bonzen klooster, en eene grot met eenen tempel aan de godin *Puhsa*. 130. 47. L. 24. 55. N. B.

SCHAPBACH, Bad. dorp, Kinzigkreits.

SCHAPEN, Han. dorp, gr. Lingen, met 1300 inw.

SCHAPEN BAAI, Afr. baai aan de W. kust, bij de grenzen van Benguela.

SCHAPHAMPARK, Eng. vlek, gouv. Somerset. Geboortepl. van FIELDING.

SCHAPINSAY, Orcad. eil. bij Schotland.

SCHARA of *Sira-Murin*, *Leaoho*, Chin. riv., prov. Leaotong. 2. Riv. in Europ. Rusland, valt in de Niemen.

SCHARADZARGUNSKOI, Rus. Aziat. dorp op de Chin. grenzen; 40 mijlen W. Z. W. van Selenginsk.

SCHARAGULSK, Rus. Aziat. vlek, gouv. Irkutsk.

SCHARANS, Zwits. D., kant. Graauwbunderland, in de vallei Domlesch.

SCHARARAT, een der magtigste stammen der zwervende Arabieren, omtrent 50,000 mannen sterk.

SCHARBENZ, dorp in Holstein-Oldenburg, een der Lubeksche.

SCHARDAM, Nederl. dorp, prov. N. Holland, kwartier Hoorn.

SCHÄRDING, Oostenr. stad, Land Boven de Ens, Inn viertel, met 2000 inw.

SCHARENDYKE, Nederl. gehucht, prov. Z. Holland, distr. Brielle.

SCHARETSJE of *Zaka*, eil. in de golf van Perzië, bij de kust van Arabië; omstreeks 10 m. in den omtrek groot.

SCHAREGKAN, Perz. D., prov. Kerman.

SCHARENDIJK, Nederl. buurt, prov. Zeeland, distr. Zierikzee, eil. Schouwen.

SCHÄRFENBERG, Saks. dorp, Meissnerkreits, aan de Elbe.

SCHARFENECK, Oostenr. vlek, kwartier onder het Weener Woud. 2. Beij. vlek, Rezatkreits.

SCHARFENORT, Pruis. stadje, regdst. Posen.

SCHÄRFLING, Oostenr. vlek, Land Boven de Ens, aan het Atter meer.

SCHÄRHORN, 10,185 voeten hooge Zwits. berg, kanton Uri.

SCHARKIE, lands. in Neder Egypte, tusschen de Syrische woestijn en den Nijl, met de stad Damiette.

SCHARKIOI, Turk. stad in Bulgarië, ten O. van Nissa, aan de Nissawa.

SCHARL, Nederl. dorp, prov. Vriesland, arr. Leeuwarden.

SCHARLIBBE, Pruis. dorp, regdst. Maagdenburg, met 350 inw.

SCHARMA, Arab. vlek, lands. Yemen.

SCHARMBECK, Han. vlek, hert. Bremen, met 2500 inw.

SCHARINER, Nederl. dorp, prov. Groningen.

SCHARNEBECK, Han. ambt en dorp, vorst. Lüneburg; het laatste met 400 inw. en aanzienlijke weverij.

SCHARNGOUTUM of *Goutum*, Nederl. dorp, prov. Vriesland, arr. Leeuwarden, met goed korenland.

SCHARNHAUSEN, Wurt. dorp, Neckarkreits, met 650 inw.

SCHARNITZ of *Porta Claudia*, Tyroler bergpas, kreits Imst, aan de Iser, en bij de Beij. grenzen.

SCHARNSTEIN, Oostenr. D., Traunkr.

SCHARRA MONGOLEN, zie Mongolen.

SCHARRETJE, groot moeras in Hongarije.

SCHARTEN, zie Maria Scharten.

SCHARTENBERG, kruin van het Reuzengebergte in Silezië.

SCHARTING, zie Schärding.

SCHARWAN, Arab. stadje, lands. Yemen.

SCHARWITZ, tak van den Donau in Hongarije.

SCHARWOLDE, Nederl. dorp, prov. N. Holland, kwartier Hoorn, ook wel eens *Zwart Kerkje* genaamd.

SCHARZFELD, Han. dorp, vorst. Göttingen, met 850 inw.

SCHARZFELS, Han. ambt, vorst. Grubenhagen, met 4000 inw. en een kasteel van dien naam.

SCHÄSBERG, Wurt. heerl., met de hoofdstad Thannheim.

SCHÄSBURG, Zevenb. stoel in het land der Saksen, op 12 V. M. 19,000 inw. bevattende, zonder hooge bergen, door den Kokel bespoeld, en met vele veld- en tuinvruchten, zuren wijn, boomvruchten, hout, en alle soorten van wild. 2. S. of *Segesvar*, Hong. stad aan den Kokel, gedeeltelijk op eenen heuvel, uit de boven- en benedenstad bestaande; de

de eerste met muren, en het geheel met 4 luthersche, eene roomsche en grieksche kerk, latijnsche school, 2 hospitalen, 2 voorsteden en 6,000 inw., die laken weven, katoen spinnen en handel drijven. 42. 29. L. 46. 10. N. B.

SCHASCHIN, Hong. vlek, kom. Neitra. 2. Chin. woestijn in het land Turfan, tusschen 96. 22. en 112. 30. L. en 33. 10. en 39. N. B. gelegen, een open veld op de kaart, waarvan wij niets meer weten, dan dat de Zuidelijke grenzen door het gebergte Pallas Mussart, de Noordelijkste door den Mustag, de Oostelijkste door het gebergte aan den Kokonnoi bepaald worden, en het binnenland eene volkomen woestijn, vol zwart zand en zandheuvels is, waarin echter waarschijnlijk nog oasen, mogelijk nog wel geheele onbekende volken, worden gevonden. Alleen dit weten wij, dat de naburige Tartaarsche en Kalsche stammen hier altijd een zeker toevlugtsoord vonden, indien zij onverwacht overvallen werden.

SCHASEHRE, Afr. Negerdorp in Senegambië, kon. Schagra.

SCHASKAJAM, Rus. dorp, gouv. Novogorod.

SCHASPILS, zie Selsburg.

SCHASSUN, kaap in de Turk. prov. Siwas, bij Futa.

SCHASTER, zie Salsette.

SCHAT AL ARAB, naam van de vereeniging der riv. Tigris en Eufraat, in Aziat. Turk., welke voor groote schepen bevaarbaar is.

SCHATRAUL, CHATRAUL, hoofdst. van Klein Bucharijë, prov. Jerken, middelpunt des handels tusschen Noord Azië, Groot Bucharije, Indië en China.

SCHATSCHKA, Hong. vlek, kom. Krassowa, met lood-, koper- en ijzermijnen.

SCHATTAU, Morav. D., kreits Znaïm.

SCHATTHAUSEN, Bad. D., Neckarkr.

SCHATTI BAGHIN of *Sulkarnen* en *Terdschi*, bronnen van den Tiger, in de Turk. prov. Diarbekir.

SCHATTMANNSDORF, zie Cseszle.

SCHATZLAR, zie Bärnstadt.

SCHAUBERG, Beij. buurt, Op. Mainkr.

SCHAUEN, Pruis. dorp, regdst. Maagdenburg, met 650 inw.

SCHAUENBURG, prov. van het keurvorst. Hessen, ten onregte soms Schaumburg genoemd, tusschen Hanover, Lippe-Detmold, Westfalen en Schauenburg-Lippe, of tusschen 26. 55. en 27. 13. L. en 51. 56. en 52. 35. N. B. gelegen, en op 9 V. M. ongeveer 27,000 inw bevattende. Het land is heuvelachtig, echter met groote vlakten. De grond deels zandig, doch over het algemeen gemengd, en aan den Weser zeer vruchtbaar. De bergen zijn de Süntel en Deister, Buckeberg en Weserberg. De riv. de Weser met de Leine en vele kleinere, die bijna allen den algemeenen naam van Aue dragen, zoo als de Arensburger Aue, de Wunstorfer Aue, enz. Meren zijn er niet, maar wel eenige gezondheidsbronnen. De luchtsgesteldheid is gematigd, meer droog dan vochtig. De landbouw is er van veel belang, en levert alle soorten van koren, vooral rogge, gerst, haver, aardappelen, kool en andere moesgroenten; vlas en raapzaad. De bosschen hebben overvloed van hout. De heerlijke weiden aan den Weser bevorderen de aanzienlijke vee-, paarden- en schapenteelt. De mijnen geven slechts steenkolen; ook wordt er eenig zout en steen gewonnen, en turf gestoken. De fabr. zijn van weinig belang, en bepalen zich alleen tot garenspinnerij, linnenweverij en in de steden ook looijerijen. De uitvoer bestaat in: koren, hout, steenkolen, garen en linnen; de wegen zijn er slecht. De inw. zijn Duitschers, en grootendeels van den lutherschen godsdienst. Er is slechts een gymnasium, en het onderwijs laat er nog veel te wenschen over. De prov. heeft haar eigen bestuur en regtbank; zij wordt in de 3 steden Rinteln, Oberiken en Oldendorf, enz. in 3 ambten verdeeld. De hoofdpl. is Rinteln. 2. Het grootste ambt van voorn. prov., aan de beide zijden van den Weser, met 1800 inw., in 5 voogdijen verdeeld. 3. Woud in het vorst. Schauenburg-Lippe, dat het van Westfalen scheidt.

SCHAUENBURG-LIPPE, vorst. in Duitschland, een deel van het graafschap Schauenburg, tusschen Hanover en Pruissen, en een deel van het graafschap Lippe, tusschen 26. 37. en 27. 2. L. en 52. 11. en 52. 30. N. B. gelegen, en op 10 V. M. 24,000 inw. bevattende. Het land is heuvelachtig, met den Bückebergen en het Schauenburger wald. De meestal vruchtbare grond wordt door verscheidene beken of meren, de Gehle en Emmer bespoeld. Men vindt er het Steinhuder meer, dat 12 mijlen in den omtrek heeft. De lucht is gematigd en gezond. De voortbr. zijn: koren, tuinvruchten, erwten, vlas, raapzaad, aardappelen, boomvruchten, hout, wild, visch, bijen, gips, kalk, zwart en rood krijt, steenkolen en turf. De middelen van bestaan zijn: landbouw, eenige veeteelt, vooral schapen en varkens; het boschwezen, de steenko-

kolenmijnen, enz. De fabrijken zijn er gering. De landlieden hebben spinnerij en weverij. De uitvoer bestaat in: koren, hout, wol, schapen, steenkolen, garen en linnen, gedeeltelijk langs den Weser naar Bremen. De inw. zijn Duitschers, spreken plat Duitsch, en belijden meest den lutherschen godsdienst. Het onderwijs is er nog voor veel verbetering vatbaar. Er is een gymnasium en eene latijnsche school. De vorst is een prins uit het huis van Lippe, lid van het Duitsche verbond, en heeft met Lippe-Detmold, de beide Hohenzollern, Lichtenstein, de beide Reusz en Waldeck, de 16 plaats, en *in Plenum* éene eigene stem. De vorst deelt sedert 1816 de magt met de landstenden, die 's jaarlijks eens op den landdag vergaderen, om over de uitgaven, de belastingen, de algemeene landswetten en hetgeen verder tot het openbaar welzijn behoort, met den vorst te raadplegen, hunne aanmerkingen te maken, en voorstellen te doen. Het hooge regeringscollegie resideert te Bückeburg, waar ook de regts-kanselarij, de hoogste regtbank is, van welke aan het Brunswijk-Lippe-Waldecksche geregtshof te Wolfenbuttel kan geappeleerd worden. Ook is er een bestuur van politie en een geneeskundig toevoorzigt. Voor kerkelijke zaken is er een consistorie. De inkomsten worden op 250,000 guldens geschat, die grootendeels uit de domeinen gevonden worden. Het militaire wezen bestaat uit eene garnizoens comp. van invaliden, éene vesting en eene kleine lijfwacht; landweer en landstorm zijn georganiseerd. Men verdeelt het land in het Schauenburgsche en Lippische aandeel, die weder in 6 ambten gesplitst worden. De hoofdstad is Bückeburg.

SCHAUENSTEIN, Beij. vlek, Opper Mainkreits, landger. Naila, met ongeveer 1300 inw.

SCHAUFU, Chin. stad, prov. Fokiën, op de grenzen van Kiansi, met het bestuur over drie steden en aanzienlijke fabr.

SCHAUYUK, tak van de riv. Indus, in Tibet.

SCHAURLEITHEN, Oostenr. dorp, land onder de Ens, met steenkolenmijnen.

SCHAURIE, Egypt. stad in Midden Egypte; ten Z. van Slow.

SCHAUMBURG, Nas. dorp, ambt Dietz, met 120 inw. 2. Zie Schauenburg.

SCHAUT, Rus. dorp, gouv. Orenburg. 2. O. Ind. stad, prov. Allahabad.

SCHAVEN, Pruis. stad, regdst. Straalsond.

SCHAVEN, Rus. vlek in Circassië, woonplaats der Bascanen.

SCHAWER, Turk. stadje, sands. Haleb.

SCHAWASSHA, Rus. Aziat. riv. in Circassië.

SCHAWERKI, Rus. vlek, gouv. Pensa.

SCHAWLA, Rus. stad, gouv. Wilno.

SCHAWRINE, Pruis. dorp, regdst. Breslau, met 510 inw.

SCHAZBERG, dorp in Hohenzollern-Sigmaringen, ambt Bohringen.

SCHAZK, Rus. kreits, gouv. Tambow, ligt tusschen 59. 6. en 59. 49. L. en 53. 38. en 54. 17. N. B., bevat op 53 V. M., 76,000 inw., en wordt door de Zna en Schazka bespoeld. Het heeft goeden landbouw en veeteelt, en genoegzaam hout, waarvan vele waren vervaardigd worden. Er zijn ook branderijen en eene lakenfabr. 2. Hoofdstad, aan de Schazka, oud en slecht gebouwd, met 8 kerken en 6,000 inw., die handwerken, jaarmarkten en handel, vooral in hennep hebben. 59. 34. L. 54. 26. N. B.

SCHEBA, zie Gesves.

SCHEBEL, de naam van vele gebergten en bergen in Arabië, waarvan wij een groot deel bij de onderscheidene namen of bij de bijzondere landschappen hebben opgenoemd. 2. Arab. dorp in Yemen. 3. S *'t Torrid*, Arab. kaap bij Birachmud. 4. Het hooge land in het lands. Yemen. 5. S. *Ibrahim*, Arab. heerl. in 't kleine distr. van Yemen. 6. S. *Teir*, Arab. eil. aldaar, bij Kamaran.

SCHEBESCHEL, Zevenb. dorp, land der Saksen.

SCHECHALLIAN, Schot. berg, gr. Perth.

SCHECHINGEN, Wurt. dorp, Jaxtkr.

SCHECHSUR, Perz. eil., prov. Laristan, in de golf van Perzië.

SCHEDEWITZ, Saks. dorp, kreits Erzgebergte, ambt Zwickau.

SCHEDRINSK, TSCHEDRIN, Rus. Aziat. vesting, gouv. Kaukazië, aan den Terek, tegenover den mond der Sunsha.

SCHEDUAN, eil. in de Roode zee. 27. 35. N. B.

SCHEELENBORG, Deen. dorp op 't eil. Funen.

SCHEEMDA, Nederl. dorp, prov. Groningen, arr. Winschoten, met Eeksta een groot gedeelte uitmakende, beide met fraaije kerken en met de buurten Scheemder, 1900 inw. tellende.

SCHEER, Wurt. heerl., Donaukreits, met 6,900 inw. en stadje, met 1000 inw. eene bedevaarts kerk en handel met klaverzaad. 2. Fr. tak der Ill, dep. Neder Rijn. 3. Gebergte in Hohenzollern-Sigmaringen.

SCHEEREN, klippen aan de kusten van de Zweed. prov. Finland.

SCHEERGOTTA, O. Ind. stad, prov. Bahar.

SCHEERHORN, berg in het kanton Uri; 10,070 voeten hoog.

SCHEERWOLDE, Nederl. dorp, prov. Overijssel, met 270 inw.

SCHEFFELSHEIM, Fr. dorr, dep. Neder Rijn, met 800 inw.

SCHEFFLENS, drie Bad. dorpen, Neckarkreits.

SCHEGALESKAJA, mond van de Lena in de Rus. Aziat. prov. Irkutsk.

SCHEHRBAN of *Apolonia*, Turk. Aziat. dorp, prov. Bagdad.

SCHEHRBAZAR, Turk. lands., prov. Schehrsor, met een dorp van dien naam, op eenen berg.

SCHEHREWERD, Perz. D. in Irak.

SCHEHRSOR, Turk. prov. of elajet in Azië, tusschen Wan, Perzië, Bagdad, Mossul en Diarbekir, of tusschen 69. 15. en 62. 12. L. en 35. 28 en 37. 56. N. B. gelegen, en op 634 V. M., meestal door herders bewoond. Het land is vol bergen, die allen tot de Kardische keten behooren, met weinige vlakten, doch groote dalen. De voorn. gebergten zijn: de Sakutagh, Karadschetagh, Zagros en de steile Parmaktagh, waarvan de toppen deels kaal, en deels met hout bewassen, en de vruchtbare dalen met lagchend groen bezet zijn. De voornaamste riv. is de Tiger met de groote Zab (Sabatus), de kleine Zab of Altunzu en de Diala, benevens verscheidene kleine bergmeren, en een aantal kanalen ter besproeijing van den grond. Het klimaat is zacht en aangenaam; doch op de hoogste bergen ligt altijd sneeuw. In de vlakten en in de dalen is het des zomers zeer heet, daar er zelden regen valt; maar dit wordt door de riv., beken en bosschen aangenaam gematigd. Men heeft noch sirocco, noch sprinkhanen, de gewone plagen van Aziat. Turkije. De wel bebouwde dalen leveren tarw, rijst, gerst, spelt, maïs, peul- en tuinvruchten, tabak en katoen; ten Z. ook olijven, rozijnen, andere schoone boomvruchten, pokmeloenen, dadels, vijgen, noten en wijn. De bosschen zijn zeer goed bezet; men verzamelt in dezelve veel galnoten, terwijl de manna en mastikboom niet zeldzaam zijn. Het vee behoort tot den aanzienlijken rijkdom des lands; verder paarden, kameelen, ezels, schapen en geiten, waarmede velen door het land trekken, en kaas en boter maken. Van wild heeft men er herten, wilde zwijnen, gazellen, wilde geiten, ook leeuwen, beeren, jakhalzen, hyena's en tijgerkatten. De mijnen geven alleen nafta, zout, gips en lood. De Kiurden hebben geene fabr.; de vrouwen maken bijna alles, wat tot het onderhoud des levens noodig is, en ook onder de mannen zijn bekwame wevers, smeden, zadelmakers, leertouwers en zelfs werklieden in goud, zilver en metaal, dat zeer gezocht wordt. De uitvoer bestaat in: vee, paarden, galnoten, manna en terpentijn, dat de inwoners zelve uitvoeren; daar hier geene koopstad is. De inw. zijn meestal herders, die door het land rondzwerven; schoon eenigen vaste woonplaatsen hebben. Er zijn weinig steden, maar veel sloten, waar de Kiurden bij vijandelijke aanvallen heen vlugten. Onder de menigte Kiurden zijn slechts weinige Armeniërs, Turken en Joden. Zij zijn in verschillende stammen verdeeld, die bijna allen aan den vorst van Amadra onderworpen zijn. Zij zijn deels Mahomedanen, doch meer Christenen en wel Nestorianen en Jacobiten, ook eenige katholieken. Echter zijn onder dezelve ook vele roovers en losbandige stammen. De Turken hebben deze prov. wel in 20 sands. verdeeld; doch de meeste van deze behooren aan eenen erfelijken vorst, die zich geheel onafhankelijk van den pacha rekent. 2. Het oude *Himrat* hoofdstad der prov. van weinig belang. 62. 56. L. 35. 45. N. B.

SCHEIBENBERG, Saks. dorp, kreits Erzgebergte, ambt Schwarzenberg.

SCHEIBENHARD, Fr. dorp, dep. Neder Rijn, met 650 inw.

SCHEIBS, Oostenr. dorp, land onder de Ens, aan de groote Erlaf.

SCHEIDEGG, Beij. dorp, Opper Donaukreits.

SCHEIDELWITZ, Pruis. dorp, regdst. Breslau, kreits Brieg.

SCHEIDINGEN, Pruis. dorp, regdst. Arnsberg, met 800 inw.

SCHEIDT, Prus. dorp, regdst. Trier.

SCHEIDZER, Arab. dorp, land der Wachabiten.

SCHEIFLING, Oostenr. dorp in Stiermarken, kreits Judenburg.

SCHEIKPOOR, O. Ind. vlek, prov. Bahar.

SCHEISUISAKI, Jap. kaap, op het eil. Ximo.

SCHEITANKA, Rus. riv., gouv. Perm.

SCHEIWAN, SCHIBAM, hoofdstad van het Arab. distr. Hadschid, prov. Yemen.

SCHEKSNA, Rus. riv., gouv. Novogorod en Jaroslaw.

SCHEL-

SCHELDE, ESCAUT, Nederl. riv., welke in het Fr. dep. Aisne, bij Mont St. Marcus, ten N. van St. Quentin ontspringt, bij Condé, waar zij bevaarbaar wordt, de Haisne en verder de Scarpe ontvangt, en boven Doornik in ons vaderland komt, waar zij voorbij Doornik, Oudenaarde, Gent, Dendermonde en Antwerpen vliet; de Lys, Dender en Rupel ontvangt, en zich niet ver van Lillo en Liefkenshoek, in twee armen verdeelt, waarvan de eene de Hont, ook Wester Schelde genoemd, Zeeland van Vlaanderen scheidt, en bij Vlissingen in de Noordzee valt; terwijl de andere arm, onder den naam van Ooster schelde, langs Bergen op den Zoom in de Zeeuwsche stroomen vloeit.

SCHELDERODE, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, arr. Gent, met 750 inw.

SCHELDEWINDEKE, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, arr. Gent, met 1700 inw.; 3 uren van Gent.

SCHELEBI, Arab. stad in Hedsjas, rijk der Wachabiten.

SCHELEIDEN, Pruis. vlek, regdst. Aken.

SCHELEISENKE, Illyr. vlek, kreits Laibach.

SCHELEKONE, zee, welke het schiereiland Alashka van het vaste land scheidt.

SCHELEM, N. Afr. stad in Marokko, rijk Suz, met 4000 inw.

SCHELESOPOLSKAJA, Rus. stadje, gouv. Novogorod, met 2590 inw.

SCHELESINSK, Rus. vlek, gouv. Tomsk.

SCHELESTADT, zie Schlettstadt.

SCHELESTON, Perz. D. van Farsistan.

SCHELETAU, Morav. vlek, kreits Iglau.

SCHELFZEE, zie Roode zee.

SCHELFERSHOEK, Nederl. buurt, prov. Zeeland.

SCHELINGEN, Bad. D., Treisamkreits.

SCHELKEN, zie Klein Schelken.

SCHELKLINGEN, Wurt. stadje, Donau kreits, Opper ambt Blaubeuren.

SCHELLAG, Nederl. buurt, prov. Zeeland, distr. Middelburg, bij Bouwenpolder.

SCHELLANG, Nederl. factorij op het eil. Sumatra, rijk Indrapura.

SCHELLE, Nederl. dorp, prov. en arr. Antwerpen, met 1000 inw.

SCHELLEBELLE, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, arr. Dendermonde, met 1360 inw.

SCHELLEH, N. Afr. stad in het kon. Fez, aan de Sebo.

SCHELLENBERG, heerl. in 't vorst. Lichtenstein, tusschen Tirol en den Rijn, met een kasteel van dien naam. 2. Beij. vlek, Isarkreits. 3. Zevenb. dorp, land der Saksen. 4. Zie Augustusburg. 5. N. Amer. dorp, prov. Pennsylvanië.

SCHELLENDORF, Pruis. vlek, regdst. Liegnits, kreits Goldberg.

SCHELLENHAUSEN, Hes. dorp, prov. Opper Hessen.

SCHELLERHAU, Saks. dorp, kreits Erzgebergte, ambt Altenberg.

SCHELLY, Eng. dorp, gr. Sussex.

SCHELLGADEN, Oostenr. fabrijkplaats, Land Boven de Ens, kreits Salzburg.

SCHELLIF, Afr. riv. in Algiers, die op. 35. 20' N. B. in Sahara ontspringt, en in de Middell. zee valt.

SCHELLING (TER), zie Terschelling.

SCHELLINGWOUDE, Nederl. dorp, prov. N. Holland, kwartier Hoorn, voorheen met vele buitenplaatsen. Onder hetzelve behoort Binkelaar, schoon veel grooter. Zie dat art.

SCHELLINGHANT, Nederl. dorp, prov. N. Holland, kwartier Hoorn, met de Steenen Kamer.

SCHELLUINEN, Nederl. dorpje, prov. Z. Holland, bij Gorkum, met eene zeer oude kerk en 170 inw.

SCHELMBURG, zie Schellenberg.

SCHELON, Rus. riv.; die in 't meer Ilmen valt.

SCHEMAMALONKA, Afr. plaats van Nubië.

SCHEMARRU, zie Jemaroa.

SCHEMBERG, zie Schömberg.

SCHEMENHIEN, Chin. stad, prov. Tschekiang.

SCHEMERIE, Arab. vlek in het land der Wachabiten.

SCHEMMERBERG, Wurt. heerl. en dorp, Donaukreits, met 2000 inw. en een dorp van dien naam, met 360 inw.

SCHEMMERN, Keur-Hes. dorp, prov. Neder Hessen.

SCHEMNITZ, SELMECZ BANJA, Hong. stad, kom. Honth, aan de riv. Schemnitz, ongelijk gebouwd, hier en daar met rotsen, bosschen en tuinen, doch met goede gebouwen, 2 kasteelen, 5 kerken, een bergbestuur, bergwerk, akademie met 5 professoren, een roomsch en een luthersch gymnasium, collegie, instituut, weeshuis en met de voorstad 20,240 inw., die aanzienlijke mijnen van goud, zilver, koper, ijzer en zwavel hebben. 36. 34. L. 48. 48. L.

SCHEMRUN, Turk. dorp, pachalik Damascus, allen uit hutten bestaande.

SCHENAK, tak der O. Ind. riv. de Sinde.

SCHENDELBEKE, Nederl. D., prov. O. Vlaanderen, nabij Grammont; 1000 inw.

SCHENDI, zie Chendi.

SCHENDURE, zie Chendawyeh.

SCHENDELBEKE, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, arr. Oudenaarde, met 1000 inw.

SCHENECTADY, gr. der N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, met 10,200 inw. en de hoofdstad van dien naam, met 5,950 inw., een collegie en handel.

SCHENGEN, Nederl. dorp, nabij Luxemburg.

SCHENINGEN, zie Schöningen.

SCHENITZ, dorp in Anhalt-Dessau.

SCHENKENDORF, Pruis dorp, regdst. Frankfort, met 900 inw.

SCHENKENFELDEN, Oostenr. D., land boven de Ens, Mühl viertel; 420 inw.

SCHENKENSCHANS, Nederl. dorp en vervallene schans, prov. Gelderland, kwartier Nijmegen, aan de grenzen van het Kleefsche, met 130 inw. De schans werd door den beroemden MAARTEN SCHENK aangelegd.

SCHENKENSTEIN, zie Aufhausen, No. 1.

SCHENKENZELL, Bad. D., Kinzigkr.

SCHENKLENGSFELD, Keur-Hes. dorp, ambt Landeck, aan de Salze; 850 inw.

SCHENKURSK (WAGA), Rus. stadje, gouv. Archangel, aan de Waga.

SCHEN-SI, groote Chin. prov., in het N. W. des rijks, tusschen Mongolië, Schansi, Honan, Houkang en Setchuen, of tusschen 116. 24. en 128. 32. L. en 31. 58. en 41. 1. N. B. gelegen, bevat op 7,160 V. M. 14,660,000 inw. De oppervlakte is zeer verschillende; onderscheidene bergketenen verspreiden zich door het land, dat echter in het midden groote vlakten heeft, goed van water voorzien, en met verscheidene kanalen doorsneden is. De voorn. riv. is de Hoang-ho met de Hoeiho, de Kankuchui, de Kuyeho, de Wutinho, de Trinkienho, de Yenho en Loho; verder de Hankiang en Kialin. De lucht is gematigd; de zomer heet, en de winter eenigzins koud. De landbouw, die hier zeer bloeit, levert weinig rijst, doch veel tarw, rogge, gerst, gierst en ander koren, peul- en tuinvruchten, maar weinig boomvruchten, meer tabak, hennep, olie, verwplanten, en vele geneeskrachtige kruiden. De droogte is hier echter dikwerf schadelijk, zoowel als de menigte van sprinkhanen, die de Chinezen eten. De bosschen leveren goed timmerhout. De veeteelt is aanzienlijk; men heeft er ook paarden, muildieren, schapen met vetstaarten, geiten, varkens en gevogelte; niet veel visch, maar veel honig, was en zijde. Tot de wilde dieren behooren: de beer, tijgerkat, het muskusdier, grof wild en vledermuizen zoo groot als katten; sabels, wilde stieren en valken, die hier tot de jagt afgerigt worden. De bergen hebben veel goud, vermillioen, lood, marmer, steenkolen en salpeter, en de bronnen zout. De middelen van bestaan zijn: landbouw, zijdeteelt en mijnwerken; fabr. van wollen stoffen, sergie, tapijten en papier. De handel is zeer aanzienlijk. De uitvoer bestaat in: tarw, gierst, muilëzels, was, honig, rhabarber, lood, vermillioen, steenkolen, zout, wollen stoffen en papier, hetwelk alles langs de riv., naar het binnenste des rijks gaat. Ook met de Mongolen en Thibetanen wordt handel gedreven. De inw. zijn schoon van gestalte, sterk, gehard, vriendelijk, en liefhebbers van kunsten en wetenschappen. Vooral merkwaardig is de groote weg van Hant-chu-foe naar Sin-gan-foe, door 100,000 werklieden, over bergen en door rotsen, aangelegd. De prov. wordt in Singan of het Oostelijk, en Kanesu of het Westelijk deel verdeeld. De hoofdstad is Sin-gan-foe.

SCHENUMMA, groote Afr. stad in de woestijn van Sahra.

SCHEPATAN, zie Kankiang-ho.

*SCHEPIN, Oostenr. dorp in Slavonië, nabij Essek.

SCHEOBE, Noordelijk deel van het Afr. kon. Inhambane in het Kafferland.

SCHEPINGTSCHEU, Chin. stad, prov. Yunnan.

SCHEPPACH, Beij. dorp, Op. Donaukreits, landg. Burgau, met 850 inw.

SCHEPPAU, Brunsw. dorp, Schovekerch distr.

SCHEPPENSTEDT, Brunsw. kreits, distr. Wolfenbuttel, op 5 V. M., 12,170 inw. tellende. 2. Open stadje aldaar, met 2050 inw., die linnenweverij, wolfabr., looijerijen, zeepziederijen, enz. hebben.

SCHEPSI, zie Sepsi.

SCHEPTRUP, Han. kerspel, vorst. Osnabrug, aan de Ems, met 1300 inw.

SCHEPUSO, Chin. stad, prov. Tschekiang.

SCHEPZE, SEPTZE, SEPCIE, Turk. vlek, sands. Bosnië, met 3000 inw.

SCHER, zie Scheer.

SCHERANG, Chin. stad in Boetan.

SCHERASUL, Turk. Aziat. stad, pacahalik Bagdad, aan den voet des bergs Schieran en aan den mond der Diale.

SCHERARU, een der Zuidelijke Arab. eil., aan de Z. zijde der golf, met 2 heuvels.

SCHERAU, Boh. dorp, kreits Pilsen.

SCHERAWAT, meer in de Rus. Aziat. prov. Kaukazië.

SCHERBRO, Afr. riv., aan de Sierra Leo-

Leona kust, welke tusschen de kapen Schelling en St. Anna, in de golf der Scherbro valt, en waarbij het eil. Scherbro ligt, hetwelk bewoond is. Zie verder Peperkust.

SCHERDJE of *Schredsche*, Arab. dorp in Yemen, 13 mijlen N. van Mokka. 13. 62. N. B.

SCHERECK ULADIACHIA, gebergte in Opper Egypte, bij Girge.

SCHERESUR, zie Scherasul.

SCHERFELDE, Pruis. vlek, regdst. Minden, met 650 inw.

SCHERIM, Arab. distr. in Yemen, ten O. van den berg Sumare. 2. Stad aldaar en zetel van den dola, klein en slecht gebouwd, met een kasteel op eene rots, midden in de stad. 14. 17. N. B.

SCHERISTAN of *Rabat Scheristan*, hoofdstad van de Perz. prov. Kuhistan, en zetel van den beglerbeg, aan de grenzen van Khorassan. 73. 14. L. 73. 41. N. B. 2. Zie Kawuck.

SCHERKAH, Aziat. plaats in Beludchistan, lands. Sind.

SCHERM, Arab. haven in Hedsjas, bij Tur of Tor.

SCHERMBECK, Pruis. stadje, regdst. Kleef, kreits Dinslacken, nabij de Lippe, met 2800 inw.

SCHERMEISSEL, Pruis. stadje, regdst. Frankfort, met 600 inw.

SCHERMER, eene aanzienlijke bedijking, in N. Holland, met wegen en twee fraaije trekvaarten doorsneden; 6000 morgen groot. Zij krijgt haren naam van het Schermerland, en is in twee aanzienlijke dorpen verdeeld, welke te zamen den naam van Groot Schermer dragen. Groot Schermer heeft eene nette kerk, en bij hetzelve behoort de buurt Driehuizen.

SCHERMER EILAND, streek lands in N. Holland, welke, toen de Beemster, Schermer en het Meer, nog waterplassen waren, droog, en dus een eiland was. Het is 1825 morgen groot. De dorpen Groot Schermer, Schermerhorn, Rijp, Graft, Oost- en Westgrafdijk, die op hetzelve liggen, worden ook wel eiland dorpen genoemd.

SCHERMERHORN, Nederl. dorp, prov. N. Holland, kwartier Alkmaar, voorheen veel bloeijender, thans slechts eenige levendigheid van den doortogt op Alkmaar hebbende. Hierbij behoort de polder Myzen.

SCHERMKE, Pruis. dorp, regdst. Maagdenburg, met 600 inw.

SCHERNBERG, dorp in Schwarzburg-Sondershausen, aan de Hainleute.

SCHERPENHEUVEL, Nederl. stadje, prov. Z. Braband, arr. Leuven, in een boschachtig oord, met 1700 inw.

SCHERPENISSE, Nederl. dorp, prov. Zeeland, distr. Zierikzee, 2 uren W. van Tholen, aan de Pluimpot, die hier de haven maakt.

SCHERPENZEEL, Nederl. dorp, prov. Gelderland, kwartier Arnhem, tusschen Amersfoort en Rhenen, met 1900 inw. en het huis te Scherpenzeel.

SCHERSELL, N. Afr. zeestad in Algiers, prov. Maskara, in een vruchtbaar oord, met eene ondiepe haven, een kasteel en vele oudheden, alsmede ijzer- en staalfabr. en pottenbakkerijen.

SCHERTAK, Rus. D. op het eil. Kodjak.

SCHERWEILER, Fr. dorp, dep. Ned. Rijn, arr. Bar, met 2150 inw.

SCHERWENTO, Rus. vlek, gouv. Wilna.

SCHESCHA, Chin. riv. in Klein Tibet.

SCHESCHUPPE, Pruis. riv., prov. O. Pruis., die in de Memel valt.

SCHESKEJEW, Rus. stadje, gouv. Pensa, aan de riv. Pensa, met 1800 inw.

SCHESPARA, Aziat. distr. in Dhagestan.

SCHESSLITZ, Beij. lands., Op. Mainkreits, op $5\frac{1}{2}$ V. M. 16,300 inw. bevattende, met enkele bergen, door de Reguitz en Maine bespoeld, vruchtbaar en met wijnoogst. 2. Stadje aldaar, aan de riv. Schesslitz, met 850 inw.

SCHESTAKOW, Rus. stadje, gouv. Wiatka, met 1000 inw. en ijzermijnen.

SCHESTEDT, Deen. D. op 't eil. Femund.

SCHETLANDSCHE, zie Hitlandsche eil.

SCHETSCHING-HIEN, Chin. stad, prov. Kiangsi.

SCHETTENS, Nederl. dorp, prov. Vriesland, arr. Leeuwarden.

SCHEUDER, ambt in Anhalt-Dessau, met 1750 inw.

SCHEUDITZ, Pruis. stadje, regdst. Merseburg, met 1700 inw. en landbouw.

SCHEUERBERG, gr. hert. Hes. dorp, prov. Starkenburg.

SCHEVELINGEN, zie Scheveningen.

SCHEUERN, dorp in Nassau, ambt Nassau. 2. Beij. dorp, Isarkreits.

SCHEVENINGEN of *Schevelingen*, Nederl. dorp, prov. Z. Holland, distr. 's Gravenhage, ongeveer een half uur van de stad, voorheen veel grooter, doch door overstrooming, vooral in 1470, veel verminderd. Er is een oude mannen-, vrouwen- en weeshuis en 3,500 inw., die behalve van de visscherij en van het verkoop van visch in 's Hage, Delft en Rotterdam, ook van de menigten bezoeken van vreemdelingen bestaan. Verder is dit dorp door de aankomst van Z. M. den koning, bij de heugelijke omwenteling, bekend.

SCHEVENINGSCHE WEG, zeer druk bezochte wandelweg van 's Gravenhage naar Scheveningen, door CONSTANTIJN HUIGENS aangelegd, en door het buitenverblijf van CATS, *Zorgvliet*, beroemd. Men heeft er het kerkhof *Ter Navolging*, en het joodsche kerkhof.

SCHEWU, klein Moluksch eil. bij Tarnate.

SCHI, Rus. riv., gouv. Wiatka.

SCHIACHA, N. Afr. dal van Tripoli.

SCHIAVI, Nap. vlek, prov. Terra di Lavoro, met 1550 inw.

SCHIBAM, groote Arab. stad in Yemen, aan het Westelijk kustenland.

SCHIBBERGAN, Aziat. distr. in Afghanistan, lands. Balkh, door eenen onafhankelijken chan bestuurd, met de stad van dien naam.

SCHIDLITZ, eene der vereenigde steden voor Dantzig, met Stolzenberg zamen 1200 inw. tellende.

SCHIDLOWIETZ, zie Szydlowec.

SCHIE (DE), Nederl. riv., of waarschijnlijk gegravene vaart, om het binnenwater van Delfland te ontlasten. Zij loopt van Delft naar Overschie, vereenigt zich daar met de Schie, die van Rotterdam komt, loopt naar en door Schiedam, en vervolgens door eene sluis, langs eene lange haven, in de Maas.

SCHIEBROEK, Nederl. heerl., prov. Z. Holland, distr. Rotterdam; 220 inw.

SCHIEDAM, Nederl. stad, prov. Holland, Z. gedeelte, distr. Rotterdam, aan de Maas en Schie, met een gedeelte van den ouden muur, de vest, 4 poorten, eene hervormde, walsche, luthersche, en 2 roomsche kerken; een gasthuis, zijnde een fraai gebouw; een oude mannen- en proveniershuis, buitenziekenhuis, een krankzinnigen- en tuchthuis voor vrouwen, en 2 weeshuizen. Verder een fraai raadhuis, eene niet minder fraaije, koopmansbeurs, waag, bank van leening, 2 vleeschhallen, 2 vischmarkten, kraan, havens, door welke groote schepen in de stad kunnen komen; aangename plantaadjes, eene latijnsche school, 2 instituten, teekenschool, spaarbank en goede inrigtingen tot onderwijs voor armen. De stad heeft 1500 huizen, waaronder vele schoone gebouwen, en 10,000 inw., die talrijke en vermaarde jeneverstokerijen en branderijen hebben, voor welke een aantal mouterijen en 17 molens werkzaam zijn, en die aanleiding tot eenen uitgebreiden kolen- en graanhandel geven. Er worden met de spoeling der branderijen, zeer veel varkens en rundvee gemest. Vele oude lieden, vrouwen en kinderen van de mindere klasse vinden in het spinnen van garen voor vischwand, als ook voor de stads-spinschool, veel werk. Ook is er nog eene loodwitmolen, eene bierbrouwerij en azijnplaats. Geboorteplaats van GERRIT en MARTINUS VAN SCHIEDAM. 22. 4. L. 51. 55. N. B.

SCHIELAND, Nederl. baljuw- en hoogheemraadschap in Holland, Z. gedeelte, tusschen Delfland, Rijnland en den IJssel en de Maas gelegen, 18,000 morgen groot, en de voorname dorpen en heerlijkheden Hogenban, Overschie, Kool, Schoonderloo, Kralingen, Kapellen op den IJssel, Nieuwkerk, Moordrecht, Zevenhuizen, Moerkapel en de Wildeveenen, Hillegersberg en Schiebroek, benevens de heerlijkheid Bleiswijk, Broes en 't Wegje en andere bevattende.

SCHIEDER, ambt in Lippe-Detmold, aan de Emmer, met 2750 inw.

SCHIEDLAGWITZ, Pruis. dorpje, regdst. Breslau, met 150 inw.

SCHIEDLOWICE, zie Szydlowice.

SCHIEGGIA, vlek in den Kerk. Staat, legatie Urbino. Hier vereenigt eene prachtige brug twee heuvels.

SCHIELO, Anhalt-Bernburgsch dorp, ambt Harzgerode, met 450 inw.

SCHIELOSCH, Hong. D., kom. Barang.

SCHIERKE, Pruis. dorp, regdst. Maagdenburg, met 550 inw.

SCHIERLING, Beij. vlek, Rezatkreits.

SCHIERMONNIKOOG, Nederl. eil., prov. Vriesland, 8 uren in den omtrek, ten N. dezer prov., tusschen de eil. Ameland en Rottum, in de Noordzee gelegen. Het is eene vrije heerlijkheid, thans aan eenen grietman behoorende. De grond is, vooral aan de Z. W. kust, zeer vruchtbaar, en levert: rogge, gerst, haver en tuinvruchten, alsmede goede weiden voor een aanzienlijk getal rundvee, schapen en paarden Op de zandduinen worden veel konijnen gevonden. Er is overvloed van zoet water, dat men vindt door 1 à 1½ meter te graven. De huizen zijn alle van hetzelfde maaksel. De voornaamste gebouwen zijn: de burg, een aanzienlijk heerenhuis, het landspakhuis voor de aan strand gevondene goederen, en het regthuis, tevens een logement. Verder is er eene welvoorziene vischmarkt, eene fraaije kerk met geschilderde glazen en andere versierselen; wees- en armhuis, school en twee baken of kapen, geene haven, maar eene goede reede, en 1200 inw., bijna allen van den hervormden godsdienst, zeer gastvrij en gedienstig, die naar Engeland, Frankrijk,

rijk, de Oostzee, Hamburg, Bremen, enz. met hunne geheele familie reizen, eenen bijzonderen tongval hebben, meer met het Deensch, dan wel met het boeren Vriesch overëenkomende, en verder op eenige noodige handwerkslieden en winkeliers uitgezonderd, allen zeelieden zijn, en in den winter haring visschen, en bokking rooken.

SCHIERSCH, Zwits. dorp in Graauwbunderland, in een vruchtbaar oord.

SCHIERTING, zie Schirnding.

SCHIEVELBEIN, Pruis. kreits, regdst. Cöslin, op 8½ V. M. 8,700 inw. bevattende, door de Rega bespoeld, met eenige kleine rivieren en meren, en meestal zandige hoogten, weinig landbouw, doch veel schapenfokkerij hebbende. 2. Stadje aldaar, aan de Rega, met 1900 inw. en fabr. van laken en wollen stoffen.

SCHIFFA, N. Afr. riv. in Algiers, valt in de Massafron.

SCHIFFBAN, Pruis. dorp, regdst. Dusseldorp, met 1800 inw..

SCHIFFBECK, Deen. vlek in Holstein.

SCHIFFDORF, Han. dorp, hert. Bremen, met 420 inw.

SCHIFFELBEIN, zie Schievelbein.

SCHIFFERSTADT, Beij. dorp, Rijnkreits, aan de Reebach, met 1400 inw.

SCHIFFLANGE, zie Esch Sur l' Alsette.

SCHIFFWEILER, Pruis. dorp, regdst. Trier, kreits Ottweiler, met 600 inw

SCHIGANSK, Rus. Aziat. stadje, gouv. Iskutsk, aan de Lena.

SCHIGGÁTER, Chin. vesting in Tibet, rijk van den Bogdo Lama.

SCHIGRINKA, Rus. riv., gouv. Twer.

SCHIKA, een der Boumans eil.

SCHIKA COVE, Egypt. stad op den linker oever van den Nijl.

SCHIKARPUR, de Zuidelijkste prov. van Afghanistan, eene groote vlakte, aan de Sind, ten Z. en W. aan Beludschistan grenzende, meestal zandgrond en alleen aan den Sind bebouwd, door zwervende Beludschen, Hindo's, Dschaten, enz. bewoond, waarvan de Hindo's eenen bijzonderen tongval hebben. 2. Hoofdpl. in eene groote vlakte, op de grenzen van Sind, met eenen leemen muur omringd, de zetel van den hakem, goed bevolkt, meest met Hindo's, waaronder rijke kooplieden en bankiers zijn, eene stapelplaats voor de waren uit Indië, en eenen aanzienlijken handel. 86. 48. L. 27. 31. N. B.

SCHIKARKU, Perz. vlek, prov. Azerbeidschan.

SCHIKAST, Perz. dorp, prov. Fars.

SCHIKASAWS, zie Chikasaws.

SCHIKI, zie Scheki.

SCHIKOWA, Afr. lands. in O. Kafferland, met eenen eigenen koning, die vasal van Monomotapa is.

SCHOKU, een der Austr. Boumans eil.

SCHIKTASCHIK, zie Illinois.

SCHILDA, Pruis. stadje, regdst. Merseburg, kreits Torgau, met 1000 inw.

SCHILDBERG, Morav. stadje, kreits Olmutz, met 1700 inw. 2. Pruis. stadje, regdst. Posen, met 1500 inw.

SCHILD, Nederl. dorp, op 't eil. Texel.

SCHILDE, Nederl. dorp, prov. en arr. Antwerpen, met 920 inw.

SCHILDERN, Oostenr. dorp, land onder de Ens, viertel Boven den Mannhartsberg, aan de Camp, met 700 inw.

SCHILDESCHE, Pruis. dorp, regdst. Minden, aan de Aa, met 1500 inw.

SCHILDPADDEN EILAND, Nederl. eil. bij het O. Ind. eil. Madura. 2. Groep der Z. O. Moluksche eil., bij Laarat. 3. Groep O. Ind. eil. in de golf van Tomino bij Celebes, meestal rotsig en met hout bezet, en rijk aan schildpadden en visch, maar onbewoond en slechts door visschers bezocht. Men telt er 23, waarvan Tagia en Tawen de grootste zijn, en Rond eiland het O. is. 4. S. of *Matsuma*, Jap. eil. bij Niphon, wel bevolkt. 5. S. (*de Witte* of *Pekomen*), Chin. eil., prov. Houkan, bij Hoang-tcheufoe. 6. Eil. op de Zuid zijde van de golf van Scherbro, aan de Peperkust in Afrika. 7. Meer in het N. W. gebied der N. Amer. Rep., eene der bronnen van den Mississippi, op 282. 30. L. 47. 38. N. B. 8. Twee Afr. baaijen, aan de W. kust van het Kafferland. 9. Een der Austr. Vrienden eil. 10. Kaap op het eil. Java, in het Westen van het lands. Bagleen. 11. Zie Gallopagos en Tortugas.

SCHILDMEER, Nederl. meer in de prov. en 't arr. Groningen.

SCHILDWOLDE, Nederl. dorp, prov. Groningen, arr. Apingadam.

SCHILGUR, Aziat. vlakte in Afghanistan, prov. Ghansi, met 12,000 inw. en de hoofdpl. Schilgur.

SCHILHA, zie Barbarije.

SCHILKA, tak van de Amur, die in de Mandschu valt.

SCHILBAN, Schot. eil., gr. Ross, niet verre van Harris.

SCHILLAERD, Nederl. D., prov. Vriesland, arr. Leeuwarden.

SCHILLEN, Pruis. dorp, regdst. Posen.

SCHILLERSDORF, dorp in Mecklenburg Strelitz, ambt Mirow.

SCHILLINSSEE, zie Pausensee.

SCHILLINGSTADT, Bad. dorp, Neckarkreits, ambt Boxberg, met 550 inw.

SCHILLUKS, Afr. volk in Nubië, in Sennaar, dat voorheen aan de Bahr-el-Abiad woonde, en in 1504 over dien vloed drong, en den opperheerscher der Arabieren dwong, om schatting van zijne kudden te betalen. De koning en zijne togtgenooten waren heidenen, doch namen den Mahomedaanschen godsdienst aan, en noemden zich *Fungi*, dat is overwinnaars. De landlieden worden voor goedhartig, doch de bewoners der hoofdst. voor gierig, schraapzuchtig, lastig en wreed gehouden. De mannen zijn van eene schoone gestalte, maar de vrouwen leelijk. Zij spreken Arabisch, leven voornamelijk van de kameelenteelt, en trekken als Beduïnen rond.

SCHILLUKS of *Schelluhs*, stam van bewoners van Marocco, door sommigen Barbaren van het Zuiden genoemd. Zij zijn klein en meestal mager, eten zelden vleesch, maar meest gekookte gerst, brood en honig. Zij zijn werkzaam, ondernemend, vriendelijker en gemeenzamer dan hunne Noordelijke naburen, hebben veel achting voor hunne opperhoofden, doch zij worden ook van inhaligheid, verraderij en wreedheid beschuldigd. Zij zijn getrouw in vriendschap, maar onverzoenlijk tegen hunne vijanden, de Arabieren. Zij wonen meestal in huizen, met muren omringd. De meesten zijn onafhankelijk.

SCHILLUPISCHKEN, Pruis. dorp, regdst. Gumbinnen, nabij Tilsit.

SCHILOVSKAJA, Rus. vlek, gouv. Archangel, met 800 inw.

SCHILTACH, Bad. dorp, Kinzigkreits, aan de Schillach, met 1000 inw.

SCHILTERN, Morav. vlek, kr. Znaim, arr. Straatsburg, met 1650 inw.

SCHILTIGHEIM, Fr. dorp, dep. Neder Rijn, met 1640 inw. en fabr.

SCHILTZAVA, Rus. vlek, gouv. Archangel.

SCHIMBERG, zie Schildberg.

SCHIMKOL, stad op 't O. Ind. eil. Sumatra, kon. Aschem, met scheepsbouw.

SCHIMMERAU, Pruis. dorp, regdst. Breslau, met 550 inw.

SCHIMMERT, Nederl. dorp, prov. Limburg, arr. Maastricht, met 1200 inw.

SCHINE, zie Schöna.

SCHINGOMA, W. Afr. eil. aan den mond der riv. Zambeze, in Kafferland.

SCHINGUTAJA, zie Schudia.

SCHINKA, Afr. koopplaats in Ningo of Adampi, aan de Goudkust.

SCHINGARIN, plaats in het W. van de woestijn van Sahara, waar veel zout gevonden wordt.

SCHINGEN, Nederl. dorp, prov. Vriesland, arr. Leeuwarden.

SCHINGHAI, Chin. stad in Korea.

SCHINGAIHIEN, Chin. stad, prov. Kanton.

SCHINHIEN, Chin. stad, prov. Schensi.

SCHINLIHIEN, Chin. stad der prov. Kanton.

SCHINMUHIEN, Chin. stad der prov. Schensi.

SCHINNA, Zevenb. dorp der Militairgrenzen, met handel in kaas en hout.

SCHINNEN, Nederl. dorp, prov. Limburg, arr. Maastricht, met 1720 inw.

SCHINSAN, Chin. eil., bij de prov. Tschekiang.

SCHINSCHA, tak van de Cavery in Ind.

SCHIN SUR GUEULE, Nederl. dorpje, prov. Limburg, met 550 inw., nabij Maastricht.

SCHINTAU SEMPTE, SINTAVA, Hong. vlek, kom. Neitra, aan de Waag.

SCHINVELD, Nederl. dorp, prov. Limburg, arr. Maastricht, met 700 inw.

SCHINYANG, zie Mukden.

SCHINZNACH, zie Habsburg.

SCHIO, Lomb. Ven. vlek, prov. Vicenza, met 6,600 inw., laken- en zijdeweverijen en veel handel.

SCHIPBEEK, kleine Nederl. riv., welke de grenzen tusschen Gelderland en Overijssel maakt, en bij Deventer in den IJssel valt. Zij is niet altijd bevaarbaar.

SCHIPBREUKRIF, Austr. bank ten O. van Nieuw Holland, waarop de beroemde FLINDERS schipbreuk leed.

SCHIPHORST, Nederl. buurt, prov. Drenthe, onder Wijk behoorende.

SCHIPLUIDEN, Nederl. dorpje in Z. Holland, distr. Rotterdam, zeer oud, met 360 inw. en veel doortogt.

SCHIPPENBEIL, Pruis. stad, regdst. Koningsberg, met 1750 inw., die veel looijerijen en lakenweverijen hebben.

SCHIPUNOVO, Rus. stadje, gouv. Kolywan.

SCHIPUNSKOI, kaap der Z. O. kust van Kamschatka. 177. 30. L. 53. 6. N. B.

SCHIR, Perz. vlek, prov. Irak, waar men wil dat ZOROASTER geboren is, met goud-, zilver-, lood-, rottenkruid- en kwikzilvergroeven.

SCHIRANEN (LAND DER) EN SMURRIËRS, landschap in Afghanistan, prov. Siwas, aan het gebergte Salomon, onder een opperhoofd of *nika*, met de kale hooge bergvlakten Schra, door de Bergbaburs bewoond, en de met wilde olijven bedekte woestijn *Spasta*, door andere stammen der Schiranen bewoond. Hier is ook de gevaarlijke bergpas *Swetara*.

SCHIRACS, SZIARACS, Slavon. vlek, kom. Posega, aan de Biela, met zijdefabr.

SCHIRAK, Hong. dorp, kom. Gömör.

SCHIRANA, Sicil. stad, intend. Siragossa, aan de Ragusa.

SCHIRAS, hoofdstad van de Perzische prov. Fars, en zetel van den beglerbeg, in eene der schoonste vlakten des lands, die door de Korremdesche bespoeld wordt. Zij werd in de maand April 1824, door eene aardbeving van zes dagen en nachten, voor de helft ingezwolgen, en verder verwoest, zoo dat het grootste deel der ingezetenen is omgekomen. Voor de verwoesting was zij met muren omringd, had 6 poorten, eene citadel, een paleis van den beglerbek, 15 groote en even zoo veel mindere moskeën, 11 medressen of bedehuizen, 14 bazars, 13 karavanzara's, 26 baden, naauwe, kromme straten, 10 wijken, waarin echter vele graven en tuinen, en volgens VON HAMMER 52,150 (HONER heeft 19,000) inw., die aanzienlijke fabr., vooral in zijde en wollen stoffen, geweren, wapens, sabels, zeep, aardewerk, glaswerk, reukwater, enz., benevens eenen kruidmolen hadden, en eenen aanzienlijken handel in tabak, glas, pijpenroeren, potten, zijden stoffen, klingen, rozenwater, enz. dreven. De stad had heerlijke tuinen, koninklijke lustsloten, fraaije graven, standbeelden, baden, wandelingen en de bron van Sadi. De stad heeft het bestuur over 32 dorpen. 70. 17. L. 29. 46. N. B.

SCHIRE, Afr. prov. en stad van het rijk Tigre in Abyssinië.

SCHIREST, Perz. stad, prov. Kerman.

SCHIRERO, prov. van Monamotapa, aan de riv. Manzoro.

SCHIRGISWALDE, Saks. stadje, prov. Lausnitz, aan de Boh. grenzen.

SCHIRHOF, Fr. dorp, dep. Neder Rijn, met 950 inw.

SCHIRIN, riv. in de Perz. prov. Fars.

SCHIRISSU, Turk. riv. in Natolië, die het sandschakat Kanghoi bespoelt.

SCHIRMA, groot moeras in Bosnië, in de Turk. prov. Semendria.

SCHIRMECK, Fr. vlek, dep. Vosges.

SCHIRMSECK, Oosteur. dorp in Tyrol, kreits Bregenz.

SCHIRNDING, Beij. D., Op. Mainkreits. 2. Een der Austr. Fidsji eil.

SCHIRNUSCHIR, een der Rus. Kurilische eil.

SCHIROKMA, Rus. dorp, gouv. Jekaterinoslaw.

SCHIRPINGEN, zie Schirnding.

SCHIRWAN, Rus. prov. in Azië, tusschen Daghestan, de Kaspische zee, Perzië en Georgië, of tusschen 38. 40. en 41. 38. N. B. en 65. 23. en 67. 39. L. gelegen, en op 440 V. M., waarschijnlijk niet meer dan 160,000 inw. bevattende. Het is een voorland van den Zuidelijken Kaukazus, welke ten N. hier nog eenige bergen heeft, terwijl het Z. vele woestijnachtige vlakten bevat. Ten N. O. strekt zich een schiereil. in de Kaspische zee uit, en ten Z. O. vormt de mond der Kur, een groot eil. De bergen van den Kaukazus dalen hier naar de Kaspische zee af, en bestaan slechts uit lei- en kalkbergen, welke laatste de geheele kust bedekken; doch het hooge sneeuwgebergte Shalawat-Dagh is van graniet, en wel 12,000 voeten hoog. Vooral merkwaardig is het schiereiland Apscherom, dat even als het eil. Salian in een punt uitloopt, en eene drooge, dorre en lage vlakte bevat, die met wit zand bedekt is, en in de aardkloven, overal zwavel bevat, over welke kloven altijd vuur brandt; terwijl sommige het met groot geweld uitspuwen. Hier kooken de naburige inw. hunne spijzen en andere branden er kalk. In dezen brandenden grond vond KÄMPFER een moeras, met zout en naftabronnen. Bij de voornaamste nafta beddingen is eene kookende zee, die aardächtige en bitumeuse schuim uitwerpt. Ook is er een leemberg, die steeds kookt, en slijk uitwerpt. Somtijds staat een geheel oord in de vlam. Deze onderscheidene sporen doen de gedachte aan een onderaardsch vuur ontstaan. De Oostelijke kust wordt door de Kaspische zee bespoeld, welke hier verscheidene inhammen vormt, waaronder de baai Kasilagatsch de voornaamste is. De grootste riv. is de Kur of Mikwari, met de Alasani, Kani, Eldighani, Gildighilani, Goktschai, Hestimane, Aksai en Aras. De luchtsgesteldheid is buitengewoon zacht en gezond; de groote zomerhitte wordt door de hevige zeewinden gematigd. De winter is er nimmer streng. De moerassige oorden bij den Kur veroorzaken echter wel eens aanstekende ziekten. In het bovendeel der woestijn is de meeste landbouw; schoon het veel moeite kost den grond van water te voorzien. Men teelt er: tarw, gerst, rijst, maïs, gierst, zelfs tot uitvoer; spergies, uijen, knoflook, rapen, kool, meloenen, komkommers, agurkjes, heerlijke appelen, peeren, pruimen, perziken en abrikozen, zelfs ook kastanjes, vijgen, amandelen, granaat- en oranjeappe-

pelen. Bijna overal wordt wijn geteeld, die zeer goed is; verder zijde, katoen, saffraan, tabak, hennep, meekrap, zoethout, verwplanten, salappe en maanzaad. Bosschen zijn er vooral aan het hooge gebergte, waarin ook druiven en andere vruchten, in het wild wassen. Men vindt er jakhalzen, antilopen, gazellen, schildpadden, schoon gekleurde eenden, groote zwarte waterslangen, tarantulas en scorpioenen. De veeteelt is vooral de bezigheid der Turkomannen. Zij hebben schoone paarden, kameelen, ezels, horenvee, buffels, schapen met vetstaarten en geiten, maar geene varkens. De visscherij is zeer aanzienlijk. Het rijk der delfstoffen, schoon weinig onderzocht, bevat zeker vele kostbare mineralen, waarvan men alleen ijzerërts, zout, nafta, zwavel, vollersäarde, kalk en salpeter kent. Door de menigvuldige oorlogen en onlusten, zijn de fabr. veel verminderd. Echter vindt men er nog eenige zijdespinnerijen en weverijen; terwijl de vrouwen veel grof laken maken. Er is eene geweerfabr., en verder is hiervan niets bekend. Tot den handel is de prov., door de Kaspische zee en de Kur, zeer goed gelegen. Zij kan zijde, katoen, saffraan, meekrap, tabak, gedroogde en versche vruchten, kastanjes, amandelen, kappers, wollen en zijden stoffen, eenig laken, zout, salpeter, zwavel, kalk en nafta, zelfs visch en kaviaar ter uitvoer leveren. Voorheen was dit land zeer bevolkt, gelijk nog de menigvuldige puinhoopen getuigen, en had bloeijenden handel, scheepvaart en fabrijken; doch sedert Mongolen, Tartaren en Arabieren hier kwamen wonen, en vooral sedert Rusland en Perzië elkander het bezit betwistten, is alles vervallen. De weinige inw. zijn thans gedeeltelijk zwervende. Zij bestaan uit Turkomannen, Arabieren, Perzen, Guebern, Armeniërs, Lesghiërs, Georgiërs en Joden, welke alle hunne bijzondere godsdiensten en tongvallen hebben (zie die art.) Scholen zijn er niet overal. De Turkomannen worden door hunne chans geregeerd, en hebben eenen adel. De kroon van Rusland, aan wien in 1812 Perzië ook dit land moest afstaan, bemoeit zich niet met het binnenlandsch bestuur; maar vergenoegt zich met de erkenning van hare oppermagt. De prov. wordt in het gebied van Baku, de chanschappen Schirwan, Scheki, Karabagh, den Lesghischen Staat, Dschar en de prov. Falischin verdeeld. De hoofdpl. is Baku. 2. Chanschap in voorn. prov., ten onregt ook wel eens *Schamakhu* genoemd, ten Z. van Daghestan, door de Kur bespoeld, heeft slechts ten Z. vlakten, doch hooger het Sneeuwgebergte, en eenen gemengden, echter vrij vruchtbaren grond, die al de bovengenoemde producten oplevert. Op het eil. Salian is vooral veel visscherij, die den chan wel 60,000 roebels opbrengt. Men heeft er op zijn hoogst 12,000 huisgezinnen van verschillende volken. Het land wordt in verscheidene distr. verdeeld. (Zie verder No. 1.)

SCHIRWAIRN, Turk. distr., prov. Diarbekir.

SCHIRWIND, Pruis. stadje, regdst. Gumbinnen, met 1200 inw.

SCHIRWUT, Pool. riv., waiw. Augustow.

SCHISCHA, tak van de Aziat. riv. Kabul, in Afghanistan.

SISCHAKOTTA, Chin. koopstad in Boetan, aan de grenzen van Bengalen.

SCHISDRA, Rus. tak der riv. Wolga, gouv. Rjäsan.

SCHISSELITZ, zie Chlumetz.

SCHISTAB, zie Sistow.

SCHITCHACHON, zie Koljuger.

SCHITKA, Rus. riv., gouv. Wladimir.

SCHITOMIR, ZITOMIERZ, Rus. hoofdstad van het gouv. Wolynsk, aan de Teterew, met 1800 inw.

SCHITTOUAR, 2 eil. in de Perz. golf, prov. Laristan.

SCHIUB, plaats in Opper Egypte, waar veel maanzaad voor de bereiding van opium geteeld wordt.

SCHIUL, riv. in Walachië, welke in Zevenbergen, aan het gebergte Reticzat ontspringt, voorbij Krejowa loopt, de Metrul ontvangt, en bij Malumare, in den Donau valt.

SCHIUMLU, Turk. stad in Bulgarië, met 12,000 inw.

SCHIWA BRADA, Hong. stad, kom. Zips, met 1500 inw.

SCHIWUWI, Aziat. dorp in Beludschistan, prov. Mekran.

SCHIZZA, Perz. vlek, prov. Khorassan.

SCKEUDITZ, Pruis. dorp, regdst. en kreits Merseburg, met 1950 inw.

SCHKIRI, SKYROS, Turk. eil. in den Archipel, met kale rotsen bedekt.

SCHKLOW, Rus. stadje, gouv. Mohilew, aan den Dnieper, met 2000 inw.

SCHKOLEN, Pruis. D., regdst. Merseburg, kreits Weissenfels, met 1030 inw.

SCHKUDI, Rus. stadje, gouv. Wilna.

SCHKWORETZ Boh. D., kreits Kaurzim.

SCHLACKENWALDE, Boh. stadje, kreits Elnbogen met 2870 inw.

SCHLACKENWERTH, Boh. vlek, kreits Elnbogen, aan de Weisseritz; 1300 inw.

SCHLADEN, Han. dorp, vorst. Hildesheim, aan den Ocker, met 1000 inw.

SCHLADMING, Oostenr. dorp in Stiermarken, kreits Judenburg.

SCHLAGE, zie Schlawe.

SCHLÄGEL, Oostenr. D., Mühlkreits.

SCHLAGENDORF, zie Nagy-Szalok.

SCHLAINING, Hong. dorp, kom. Eisenburg.

SCHLAITDORF, Wurt. dorp, Schwarzwaldkreits, met 670 inw.

SCHLALACH, Pruis. dorp, regdst. Potsdam, met 370 inw.

SCHLAMMERTORF, Deen. dorp, hert. Holstein.

SCHLAN, SLANY, Boh. stad, kreits Rakonitz, met 3000 inw., kousen- en lakenfabr. en wijnbouw.

SCHLANDERS, Oostenr. dorp in Tyrol, kreits Botzen, aan de Etsch.

SCHLANGENBAD, badplaats in het Nassausch ambt Langenzwalbach, met 220 inw.

SCHLAPANITZ, zie Lopenitz.

SCHLAST, Bad. dorp, Treisamkreits.

SCHLATTEN, zie Abrud-Banya en Zalathna.

SCHLATTHEIM, dorp in 't vorst. Schwarzburg, met 1000 inw.

SCHLAWA, Pruis. stadje, regdst. Liegnitz, kreits Glogau.

SCHLAWE, SCHLAGE, Pruis. stadje, regdst. Cöslin, met 2350 inw., laken- en linnenfabr. en handel.

SCHLAWENZIZ, Pruis. dorp, regdst. Oppeln, kreits Kosel, met 670 inw.

SCHLEBUSCH, Pruis. dorp, regdst. Dusseldorp, met 700 inw.

SCHLEDEHAUSEN, Han. dorp, vorst. Osnabrug, met 950 inw.

SCHLEGEL, Pruis. dorp, regdst. Breslau, met 1600 inw.

SCHLEGELMUHL, zie Glöcknitz.

SCHLEIDEN, Pruis. stadje, regdst. Aken, aan de Olef, met 1300 inw.

SCHLEINING, Hong. vlek, kom. Eisenburg, met 1000 inw.

SCHLEIT, riv. in Schwarzburg-Rudolstadt; die in de Schwarza valt.

SCHLEITHAL, Fr. dorp, dep. Neder Rijn, arr. Weissenburg, met 1750 inw.

SCHLEITHEIM, Zwits. dorp, kanton Schaffhausen, met gipshandel.

SCHLEITZ, gedeelte van het vorst. Reusz, jongere linie, hetwelk op 61 V.M. 17,000 inw. telt. Zie verder Reusz jongere linie. 2. Ambt of heerlijkheid aldaar, met 27 dorpen en riddergoederen. 3. Hoofdstad van het vorst. Reusz, de verblijfplaats van den vorst en der hooge landscollegiën, aan de Wiesenthal, met muren, eene voorstad, een residentieslot op eenen berg, 2 kerken, een weeshuis, ziekenhuis, latijnsche school en 46,200 inw., die laken- en moesselinfabr., looijerijen, brouwerijen en welbezochte jaarmarkten hebben, en handel in het klein drijven.

SCHLEMMO, zie Schneeburg.

SCHLEMMIN, dorp in Mecklenburg-Schwerin, ambt Bützow.

SCHLEMMO, zie Garnsee.

SCHLEPZIG, Pruis. dorp, regdst. Frankfort, kreits Lübben, met 600 inw.

SCHLESTATT, Fr. vlek, dep. Neder Rijn, met 1250 inw.

SCHLETTAU, Saks. stadje, kreits Erzgebergte, ambt Grünhain; 830 inw.

SCHLETTENBACH, Fr. dorp, dep. Neder Rijn, met 1000 inw.

SCHLETTSTADT, Fr. arr., dep. Neder Rijn, dat op 24 V. M., in 8 kantons 107,300 inw. bevat. 2. S. of *Selestadt*, hoofdstad, aan de Ill, met 2 kerken, 7,460 inw., bleeken, fabr. van tabak, mutsen, kousen, kaarsen, stroohoeden en speelkaarten; potaschziederijen en klokkengieterijen. 25. 11. L. 48. 17. N. B.

SCHLETTWEIN, dorp in Saksen-Coburg, ambt Saalfeld, met 500 inw.

SCHLEUSE, riv. in Saksen-Hildburghausen, die in de Werra valt.

SCHLEUSINGEN, Pruis. stadje, regdst. Erfurt, hoofdstad van den kreits Itenneberg, aan de Erlau en Nahe, met muren, 2 poorten, gymnasium, bibliotheek, hospitaal, armhuis, 2500 inw. en fabr. 27. 49. L. 50. 55. N. B.

SCHLEWECKE, dorp in Brunswijk, ambt Seesen, met 650 inw.

SCHLEY, Deen. golf in Sleeswijk.

SCHLICHTERN, SCHLÜCHTERN, Keur-Hes. ambt en stad, gr. Hanau, met een kasteel, eene regtbank en 1450 inw.

SCHLICHTING, Deen. D. in Holstein.

SCHLICHTINGSHEIM, Pruis. stadje, regdst. Posen, met 960 inw. en lakenfabr.

SCHLIDO, Lomb. Ven. stad, prov. Vicenza, met lakenfabr.

SCHLIEBEN, Pruis. stadje, regdst. Merseburg, met 1300 inw.

SCHLIENGEN, zie Schlingen.

SCHLIERBACH, Oostenr. vlek, land Boven de Ens. 2. Wurt. dorp, Donaukreits, met 1160 inw. 3. Bad. dorp, Neckarkreits. 4. Groot. hert. Hes. dorp, prov. Starkenburg, met 200 inw.

SCHLIERSEE, Beij. meer in den Isarkreits. 2. Beij. dorp, Isarkreits, met 1050 inw.

SCHLIERSTADT, Bad. dorp, Main- en

en Tauberkreits.

SCHLINA, Rus. riv., gouv. Twer.

SCHLINERKAGEN, Deen. dorp in Sleeswijk.

SCHLINGEN, Beij. vlek, Treisamkr., met 1000 inw., graan- en wijnbouw.

SCHLIRF, Keur-Hes. dorp, gr. hertogdom Fulda, met eene zoutmijn.

SCHLITZ, stadje in het gr. hert. Hessen, prov. Op. Hessen, aan de Rhön, met 2850 inw., linnenweverij, enz.

SCHLOBITTEN, Pruis. dorp, regdst. Koningsberg.

SCHLOCHAU, Pruis. kreits, regdst. Mariënwerder, heeft op 38 V. M. 24,000 inw., met vele bosschen, meren, hout, vee en schapen. 2. Hoofdstad, met 1400 inw., lakenweverij en handel in koren. 35. 2. L. 53. 40. N. B.

SCHLOCK, Rus. dorp, gouv. Lijfland, met 650 inw.

SCHLÖGEL, Pruis. D., regdst. Breslau, met 1500 inw. en fabr.

SCHLÖN, vlek in Mecklenburg Schwerin, met 1000 inw en fabr.

SCHLOPPA, Pruis. D., regdst. Posen.

SCHLOPPE, SCZLOPPA, Pruis. stadje, regdst. Mariënweder, met 1300 inw. en lakenweverij. 53. 5. L. 35. 48. N. B.

SCHLOSSAU, Bad. dorp, Main- en Tauberkreits, met 600 inw.

SCHLOSSBERG, zie Deva, Presburg en Sassin.

SCHLETTENAU, zie Schluckenau.

SCHLOTTHEIM, dorp in Schwarzburg Rudolstadt, met 550 inw.

SCHLUBBE, Pruis. riv., regdst. Frankfort, die in den Oder valt.

SCHLUCHSEE, Bad. meer en dorp, Treisamkreits, met 550 inw.

SCHLUCHTERN, Bad. dorp, Murg- en Pfinzkreits, aan de Leimbach; 950 inw.

SCHLUCKENAU, SCHLOTTENAU, Boh. stadje, kreits Leutmeritz, met 2740 inw.

SCHLUCHT, tak der Wutach in Baden.

SCHLÜSSELBURG, Pruis. stadje, regdst. Minden. 2. Boh. dorp, Prachiner kreits. 3. Rus. kreits, gouv. Petersburg, op 68 V. M. 18,000 inw. bevattende, door het Ladoga meer en eenige kleine riv. bespoeld, met moerassen, landbouw, veeteelt, scheepvaart, steengroeven en eenige fabr. 4. Hoofdst., aan de Newa en het meer Ladoga, met eene vesting op een klein eiland, voor de staatsgevangenen, en 2,500 inw., die handel, scheepvaart en handwerken hebben. Hierbij is het eilandje Katherina, met eene groote katoenfabrijk. 48. 41. L. 59. 58. N. B.

SCHÜSSELFELD, Beij. vlek, Opper Mainkreits, aan de Ebrach; 600 inw.

SCHLUTUP, D. der vrije stad Lubeck.

SCHMALBROICH, Pruis. dorp, regdst. Kleef, kreits Kempen, met 1100 inw.

SCHMALKALDEN, voorheen prov. van Keur-Hessen, op $8\frac{1}{2}$ V. M. 23,000 inw. bevattende, doch thans met de prov. Fulda vereenigd, die hierdoor, alsmede door de prov. Hersfeld, is vergroot. 2. Ambt in de prov. Fulda, met 14,420 inw. 3. Hoofdst. van dit ambt, aan de riv. Schmalkalde en Stille, met dubbele muren en grachten, 3 poorten, 3 voorsteden, het kasteel Wilhelmsburg, 2 kerken, een weeshuis, een hospitaal en 4,750 inw., die zoutkeeten, fabr. van kousen, loodwit, geweren, zwaarden, spijkers, messen en ijzerwaren hebben, en met deze waren eenen aanzienlijken handel drijven. 28. 6. L. 50. 45. N. B.

SCHMALLE AUE, Han. riv., vorst. Luneburg, die in de Seve valt.

SCHMALLEN, Pruis. dorp, regdst. Breslau, met 650 inw.

SCHMALLENBERG, Pruis. stadje, regdst. Arnsberg, met 900 inw.

SCHMALLENINGKEN of *Augustogallen*, Pruis. dorp, regdst. Gumbinnen.

SCHMALNAU, Beij. dorp, Neder Mainkreits, met 900 inw.

SCHMALZERODE, Pruis. dorp, regdst. Merseburg, met 500 inw.

SCHMALZGRUBE, Saks. dorp, kreits Erzgebergte.

SCHMECHTEN, Pruis. dorpje, regdst. Minden, met 550 inw.

SCHMECKWITZ, Saks. dorp, prov. Lausnitz, met een bad.

SCHMEDISSEN, buurt in Lippe-Detmold.

SCHMEGEN, SZMIZSAN, Hong. vlek, kom. Zips, met 1000 inw.

SCHMEHEIM, dorp in Saksen-Coburg, vorst. Koburg.

SCHMEIHE, tak van den Donau, gr. hert. Baden.

SCHMELZ, Pruis. riv., regdst. Koningsberg, die in het Kurische Haff valt.

SCHMERBACH, dorp in Saksen-Gotha, met 500 inw.

SCHMETIKON, Zwits. dorp, kanton St. Gallen, met handel en wijnoogst.

SCHMIDHEIM, Pruis. dorp, regdst. Aken, met 700 inw.

SCHMIDMÜHLEN, Beij. vlek, Regenkreits, met 700 inw.

SCHMIDT, Pruis. buurt, regdst. Aken.

SCHMIDT HUCHENBACH, dorp in Saksen-Coburg.

SCHMIDTHOF, Pruis. D., regdst. Aken.

SCHMIEDEBERG, Pruis. stad, regdst. Liegnitz, aan den Kahlenberg en Eglitzbach, tusschen bergen, 3,300 voet hoog, 3 kerken, een hospitaal, luthersche hoofdschool en 5,050 inw., die linnen,

band, damast en andere katoenen en wollen stoffen vervaardigen en tabaksfabr., messenmakerijen en handel hebben. 50. 42. N. B. 2. Pruis. stadje, regdst. Merseburg, met 1560 inw., linnenfabr. en wijnbergen. 3. Saks. vlek, kreits Meissen, met 400 inw en ijzermijnen. 4. Boh. dorp, kreits Saatz.

SCHMIEDEFELD, Pruis. dorp, regdst. Erfurt, met 1170 inw. en zaagmolens. 2. Saks. Coburgsch dorp, ambt Grafenthal. 3. Saks. dorp, kreits Meissen.

SCHMIEGEL, Pruis. stadje, regdst. Posen, met 2050 inw.

SCHMIEHEIM, Bad. D., Kinzigkreits.

SCHMIGRODE, Pruis. dorp, regdst. Breslau, met 600 inw.

SCHMITHOF, Pruis. dorp, regdst. Aken, met ijzermijnen en 800 inw.

SCHMITTEN, dorp in Nassau, ambt Usingen, met 500 inw.

SCHMÖGEN, SMISZANY, Hong. vlek, kom. Zips, met 1050 inw.

SCHMOGRA, Pruis. dorp, regdst. Breslau, kreits Namslau.

SCHMOLAINEN, Pruis. dorp, regdst. Koningsberg.

SCHMÖLLA, SCHMÖLLEN, stadje in Gotha-Altenburg, aan de Sprotta, met 2800 inw., lakenfabr. en landbouw.

SCHMÖLNITZ, Hong. vlek, kom. Zips, met 5,450 inw., zilver-, koper- en ijzermijnen.

SCHMOLSIN, Pruis. D., regdst. Cöslin.

SCHMOTTSEIFEN, Pruis. dorp, regdst. Liegnitz, kreits Löwenberg.

SCHMUDEN, zie Wilna.

SCHMUSCHI, zie Ismuschi.

SCHMUTTER, Beij. riv., Op. Donaukreits, valt in den Donau.

SCHNABELWEID, Beij. D., Op. Mainkr.

SCHNACKENBURG, Han. vlek, vorst. Lüneburg, aan de Aland, met 800 inw.

SCHNAIDT, Wurt. dorp, Jaxtkreits, met 1650 inw. en goeden wijnbouw.

SCHNAIDTHEIM, Wurt. dorp, Jaxtkreits, met 950 inw.

SCHNAITACH, Beij. D., Rezatkreits.

SCHEITENBACH, zie Scheittenbach.

SCHNARSLEBEN, Pruis. dorp, regdst. Maagdenburg, met 560 inw.

SCHNEEBERG, Saks. stad, kreits Erzgebergte, met 2 kerken, een hospitaal, gymnasium, vele lagere scholen, bergbestuur en 4,400 inw., die vele handwerken, kantenfabr., handel en mijnwerken hebben. 50. 48. N. B. 2. Beij. dorp, Neder Mainkreits, met 800 inw. 3. Saks. dorp, kreits Meissen. 4. Beij. dorp, Regenkreits. 5. Illyr. plaats, distr. Roserik. 6. Saks. dorp, kreits Meissen. 7. Beij. dorp, Regenkreits.

SCHNEESCHMELZ, Bad. riv., Kinzigkreits.

SCHNEIDEMÜHL, Pruis. stadje, regdst. Bromberg, met 2,000 inw.

SCHNEIDHEIM, Beij. dorp, Rezatkreits, met 700 inw.

SCHNEITTENBACH, Beij. vlek, Regenkr.

SCHNELBACH, Keur-Hes. dorp, prov. Fulda.

SCHNELLEWALDE, Pruis. dorp, regdst. Oppeln, met 1725 inw.

SCHNEMT, dorp in Opper Egypte; 3 mijlen N. van Benisuef.

SCHNEPFENBURG, zie Salzungen.

SCHNEPFENTHAL, dorp in Saksen-Gotha, ambt Rheinhardsbrunn; beroemd door het instituut van SALZMANN.

SCHNEY, Beij. dorp, Opper Mainkreits, met 1000 inw., porseleinfabr., potaschziederijen en landbouw.

SCHOAGNON, Aziat. staat in Tartarijen, door Tadschiks bewoond, aan de Amu.

SCHOAIN, vlek in Afghanistan, prov. Furrah, gebied Oke, bij de Dury.

SCHOAMA, Chin. vesting, prov. Kanton.

SCHOBA, tak van de Gomul of Gamal, in Afghanistan.

SCHOBULER, Deen. kerspel, hert. Sleeswijk.

SCHOCKEN, Pruis. stadje, regdst. Bromberg, met 900 inw. 2. Zie Schaken.

SCHOCKSCHA, Rus. riv. gouv. Twer.

SCHOCKWITZ, Pruis. dorp, regdst. Breslau, kreits Ohlau.

SCHODAC, vlek der N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Rensselaer, met 3,200 inw. 2. S. *Landing*, N. Amer. dorp, prov. Nieuw York, gr. Columbia.

SCHODAK, zie Schodac, No. 1.

SCHOEIR, Turk. vlek, prov. Akka.

SCHOENAU, Fr. vlek, dep. Neder Rijn, met 620 inw.

SCHOENBRUNN, N. Amer. vlek, prov. Ohio, gr. Tuscarawas.

SCHOENKIVRHE, Deen. dorp, hert. Holstein.

SCHOFTLARN, Beij. dorp, Isarkreits., met 500 inw.

SCHOGHR, bij OLIVIER *Churl*, Turk. Aziat. stad, prov. Aleppo, in een diep dal, aan de Aasi, met morsige straten, geringe huizen, doch heerlijke tuinen, die door grachten en schepraden van water voorzien worden, en zeer vruchtbaar zijn. Men telt er 4,000 inw., die van den landbouw, en katoenspinnerij en den handel in katoen, tarw, gerst, katoenen stoffen, gedroogde abrikozen, zijde, veel was, enz. bestaan. 53. 46. L. 35. 52. N. B.

SCHOGRAG, Rus. Aziat. riv., landschap

schap Circassië.

SCHOIFAT, Turk. Aziat. vlek, prov. Akka.

SCHOKLAND, Nederl. eil., prov. Overijssel, kwartier Salland, in de Zuiderzee, 2 uren W. van Vollenhoven, smal, en volgens sommigen, in de 13 eeuw van het vasteland gescheiden. Ten O. van hetzelve is eene dubbele rij palen, en hier zijn de woningen der eilanders, die een getal van 600 uitmaken, en in drie buurten, de eene op Emmelerdorp of het Noorder, en de andere op Ens of het Zuider deel verdeeld zijn. Zij onderscheiden zich door hunne kleederdragt, hebben eene hervormde kerk en bestaan bijna alle van de vischvangst, daar de onvruchtbare grond niets dan eenig slecht gras voortbrengt, en de bewoners al hunne benoodigdheden, zelfs water, van het vaste land moeten halen. Aan de West zijde werd het voorheen door de golven veel afgenomen, dat men, door het aanleggen van eenen dijk, verhinderd heeft. Thans echter, op den 4 Februarij 1825, heeft het door den grooten vloed en de woedende N. W. stormen, bitter geleden, zoo dat vele huizen zijn ingestort, en de meeste inw. de vlugt hebben moeten nemen. Ten Z. is eene vuurbaak, die zoo wel als het eiland, van veel nut is voor de scheepvaart op de Zuiderzee, daar het laatste, bij opkomende stormen, tot eene schuilplaats voor de zich hier bevindende schepen dient, en daarom met aanzienlijke kosten wordt onderhouden.

SCHÖLES, Boh. dorp, kreits Saatz.

SCHÖLLER, Pruis. heerl., regdst. Dusseldorp, met 2,640 inw. en een dorp van dien naam.

SCHOLLKRIPEN, Beij. vlek, Neder Mainkreits, landger. Kaltenberg; 700 inw.

SCHOLONEN, zie Mongolen.

SCHOLT, Hong. vlek, kom. Pesth, met 925 inw.

SCHOLTOSERSK, Rus. stad, gouv. Olonez.

SCHOLYMOSCH, MAROS-SOLYMOS, FALKENDORF, Zevenb. dorp, kom. Hunyad.

SCHOMBERG, Pruis. stadje, regdst. Liegnitz, met 1600 inw., pannenfabr. en handel. 2. Pruis. dorp, regdst. Mariënwerder. 3. S. of *Szumberk*, Morav. stad, kreits Olmutz, met 3,350 inw. 4. Wurt. stadje, Schwarzwald kreits, met 1350 inw.

SCHON, Lichtensteinsch dorp, gr. Vaduz, nabij den Rijn, met 620 inw.

SCHÖNA, Oostenr. dorp in Tyrol, kreits Imst, met 1800 inw.

SCHONACH, Beij. dorp, Regenkreits, aan de Laberflus, met 900 inw.

SCHONAICH, Wurt. vlek, Neckarkreits, met 1430 inw.

SCHONAU, Pruis. kreits in Silezië, regdst. Liegnitz, op 6½ V. M. 22,900 inwoners bevattende, met veel bergen en schoone dalen, korenbouw, vlas- en aardappelteelt, hout, rundvee en eenige mineralen. 2. Stadje aldaar, met eene voorstad, hospitaal, 900 inw., linnen- en wollen stoffenfabr. 3. Bad. stadje, Neckarkreits, hoofdplaats van het ambt Heidelberg, met 1200 inw. en lakenfabr. 4. Bad. stadje, Treisamkreits, met 900 inw. 5. Pruis. dorp, regdst. Oppeln, met 900 inw. 6. Pruis. dorp, regdst. Breslau, met 500 inw. 7. S. *Schine*, Pruis. dorp, regdst. Breslau. 8. Oostenr. dorp, kreits Onder het Weener Woud, met fabr. 9. Beij. dorp, Neder Donaukreits. 10. Pruis. dorp, regdst. Liegnitz. 11. Boh. dorp, kreits Königingrätz, met 270 huizen. 12. S. *vor dem Walde*, dorp in Saksen-Gotha, ambt Georgenthal, met 700 inw. 13. Dorp in het vorst. Reusz, ambt Gera.

SCHÖNBACH, Oostenr. vlek, kreits Boven den Mannhartsberg. 2. Boh. dorp, kreits Elnbogen. 3. Saks. dorp, prov. Lausnitz.

SCHÖNBECK, zie Schönebeck.

SCHÖNBERG, Pruis. stadje, regdst. Liegnitz, met 850 inw. en eenige fabr. 2. Stadje in Meckleuburg-Strelitz, vorst. Ratzeburg, met 3 poorten, 1230 inw. en weverijen. 3. Beij. vlek, Neder Donaukreits. 4. S. *Krasna Hora*, *Chlumetz*, Boh. vlek, kreits Beraun. 5. Oostenr. heerl., land Beneden de Ens. 6. Pruis. dorp, regdst. Aken. 7. Pruis. dorp, regdst. Trier. 8. Pruis. heerl., distr. Mariënwerder. 9. Oostenr. dorp in Tyrol, kreits Neder Inndal, met fabr. en handel. 10. Gr. hert. Hes. dorp, vorst. Starkenburg. 11. Saks. dorp in Vogtland. 12. Oostenr. voogdij, gr. Hohengeroldseck. 13. Dorp in het vorst. Reusz, ambt Greitz. 14. Deen. dorp, hert. Luneburg. 15. Deen. kerspel, hert. Holstein. 16. Zie Schömberg.

SCHÖNBORN, Pruis. dorp, regdst. Breslau, met 700 inw. 2. Boh. dorp, kreits Leutmeritz. 3. Pruis. dorp, regdst. Frankfort.

SCHÖNBRUNN, Pruis. dorp, regdst. Liegnitz, met 730 inw. 2. Oostenr. dorp, land Beneden de Ens. 3. Boh. dorp, kreits Chrudim. 4. Rus. hernhutters kolonie, gouv. Saratow. 5. Hernhutters kolonie der N. Amer. prov. Ohio.

SCHÖNBÜHEL, Oostenr. heerl., land Beneden de Ens. 2. Boh. dorp, kreits Leutmeritz.

SCHONBURGSCHE HEERLIJKHEDEN, deze behooren onder het kon. Saksen, kreits Erzgebergte, en zijn in de Waldenburgsche en Penigkische, en verscheidene mindere takken verdeeld. Men zie de art. Waldenburg, Glauchau, Lichtenstein, Hartenstein, Stein, enz.

SCHÖNDORF, Oostenr. dorp, Hausruck kreits, bij Böcklabruck.

SCHONDRA, Beij. D., Ned. Mainkreits.

SCHÖNE AUE, zie Aue.

SCHÖNEBECK, Pruis. stad, regdst. Maagdenburg, aan de Elbe, met 4,450 inw., fabr. van leer, handschoenen, tabak, enz.; eene groote zoutmijn, waaruit 1000 menschen alle jaar 586,000 Cent. halen. 3. Han. heerl., hert. Bremen, met 3 dorpen en 1800 inw.

SCHONEBEKERDIEP, water in de Nederl. prov. Drenthe, ten O. van Koevorden.

SCHÖNEBERG, Pruis. dorp, regdst. Potsdam, met 700 inw. 2. Keur-Hes. dorp, prov. Ned. Hessen, met 600 inw.

SCHÖNECK, Pruis. dorp, regdst. Dantzig, met 1550 inw. 2. Saks. stadje in Vogtland, met 1050 inw. 3. Oostenr. dorp in Tyrol, kr. Bruneggen. 4. Hernhuttersche kolonie der N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, gr Northampton.

SCHÖNECKEN, Pruis. vlek, regdst. Trier, met 850 inw.

SCHÖNEFELD, Pruis. dorpje, regdst. Potsdam.

SCHÖNEICHE, Pruis. dorp, regdst. Potsdam, met 650 inw.

SCHÖNEMOOR, dorp in 't hert. Oldenburg, kreits Delmenhorst, met 780 inw.

SCHONEN, voormalig Zweed. landschap, het Zuidelijk deel des lands, met 260,000 inw., thans in de prov. Christiaanstadt- en Malmohus-län verdeeld; zie die art.

SCHÖNENBURG, Wurt. D., Neckarkr.

SCHÖNENGRUND, Zwits. dorp, kant. Appenzell, met 600 inw.

SCHÖNENVERTH, Zwits. dorp, kanten Solothurn.

SCHÖNENWALD, Bad. voogdij, Kinzigkreits, met 1220 inw.

SCHÖNEWALDE, Pruis. stadje, regdst. Cherseburg, met 800 inw.

SCHÖNFELD, Boh. stadje, kreits Elnbogen, met 1870 inw. 2. Drie Pruis. dorpen, waarvan 2 in 't regdst. Breslau, en een in dat van Potsdam. 3. Saks. dorp, kreits Leipzig, met 700 inw. 4. Saks. dorp, kreits Erzgebergte. 5. Bad. vlek, Main- en Tauberkreits, met 450 inw.

SCHÖNFLIES, Pruis. stadje, regdst. Frankfort, met 1800 inw.

SCHONGAU, Beij. landger., op 20 V. M. 15,650 inw. tellende, zeer bergen boschachtig, weinig vruchtbaar, door de Lech bespoeld, en met veeteelt, hout, wild, visch en eenige mineralen. 2. Stadje aan de Lech, met muren, 3 poorten en 1250 inw., die looijerijen hebben, en muzijkinstrumenten maken. 28. 33. L. 47. 49. N. B.

SCHÖNGLEINA, dorp in Saksen-Gotha, vorst. Altenberg.

SCHÖNHAUSEN, Pruis. dorp, regdst. Berlijn, met een koninklijk lustslot.

SCHÖNHEIDE, Pruis. dorp, regdst. Breslau, met 1000 inw. 2. Saks. stad, kreits Erzgebergte, met 3,270 inw.

SCHÖNHOF, Boh. dorp, kreits Saatz. 2. Morav. dorp, kreits Troppau; 1000 inw.

SCHÖNINGEN, Han. dorp, vorst. Göttingen, met 750 inw. 2. Distr. van het hert. Brunswijk, de N. O. helft van het vorst. Wolfenbuttel bevattende, in 3 kreitsen verdeeld. 3. Stadje aldaar, met 4 poorten, 2 voorsteden, vorstelijk kasteel, 3 kerken, hospitaal, 3 landgoederen en 2060 inw., die van den landbouw, de branderijen, en den handel bestaan. Ook zijn er jaar- en veemarkten. 28. 37. L. en 52. 7. N. B.

SCHÖNKIRCHEN, Oostenr. dorp, kwart. onder den Manuhartsberg.

SCHÖNLANKE, Pruis. stad, regdst. Bromberg, met 3,300 inw. en lakenweverij.

SCHÖNLINDE, Boh. vlek, kreits Leutmeritz, met 1670 inw. en fabr. 2. Boh. vlek, kreits Saatz, met steengroeven.

SCHÖNMÜNZNACH, Wurt. dorp, Schwarzwald kreits.

SCHÖNSEE, Beij. stadje, Regenkreits, met 1200 inw. en glasblazerijen. 2. Zie Kowalewo.

SCHÖNSTEDT, Keur-Hes. dorp, prov. Opper Hessen, met 550 inw.

SCHÖNSTEIN, Oostenr. dorp in Stiermarken, kreits Cilly.

SCHÖNTHAL, Boh. dorp, kreits Pilsen. 2. Beij. dorp, Regenkreits, met 1800 inw.

SCHONUNGEN, Beij. dorp, Neder. Mainkreits, met 600 inw. en wijnbouw.

SCHÖNWALD, Beij. dorp, Opper Mainkreits. 2. Twee Boh. dorpen, kreitsen Leutmeritz en Pilsen.

SCHÖNWALDE, 3 Pruis. dorpen, regdst. Breslau, Oppeln en Reichenbach; elk met 1000 inw.

SCHONY, Hong. dorp, kom. Kömörn.

SCHOODIAK, N. Amer. riv. en meer, prov. Maine.

SCHOODIK, N. Amer. meer in Maine.

SCHOOL, Ier. visschers dorp, gr. Cork.

SCHOON-

SCHOONDERWOERD, Nederl. dorp, prov. Holland, Z. gedeelte, distr. Gorkum, 1 uur van Leerdam, met 540 inw.

SCHOONEBEEK, Nederl. dorpje, prov. Drenthe.

SCHOONHOVEN, Nederl. stadje in Z. Holland, distr. Rotterdam, aan de Lek, 3 uren van Gouda gelegen, en door vruchtbaar wei- en bouwland omringd, dat door sluizen, in tijd van nood, onder water gezet kan worden, met 4 poorten, eene groote kerk, met het graf van OLIVIER VAN NOORT, den eersten Nederlandschen reiziger om de wereld. Het gasthuis en de remonstrantsche kerk zijn afgebroken; maar er is nog eene roomsche kerk en eene roomsche kerk van de oude cleregie, alsmede een gasthuis of aalmoezeniers weeshuis, een fraai stadhuis, tamelijk groote waag, waar jaarlijks eenige millioenen ponden hennep gewogen worden: een landsmagazijn en 1500 inw., die voorheen meest van de zilversmederij, koperslagerij, pijpenmakerij, handel en zalmvisscherij bestonden, welke takken echter in de laatste jaren veel geleden hebben. De Schoonhovensche zalm en fonteinkoek zijn zeer vermaard; zoo ook waren het voorheen de tapijten. Geboorteplaats van ADRIANUS BERNARDUS en JOHANNIS VAN SCHOONHOVEN, MAARTEN GERRET DE VISSCHER, en, volgens sommigen ook van OLIVIER VAN NOORT; schoon anderen die eer aan Utrecht toeschrijven. 22, 31. L. en 51. 57. N. B.

SCHOONRELOO of *Schoonderloo*, Nederl. ambachtsheerl. in Schieland, aan de stad Delft behoorende.

SCHOONREWOERD, zie Schoonderwoerd.

SCHOORE, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen, arr. Veurne, met 900 inw.

SCHOORISSE, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, arr. Oudenaarde, met 2850 inw.

SCHOORL, Nederl. heerl., prov. N. Holland, kwartier Alkmaar, met een dorp, dat voor zeer oud gehouden wordt, en waarbij de hoogste duin aan de geheele W. kust van ons land is.

SCHOORLEEM, Nederl. buurt, prov. N. Holland, bij Schoorl.

SCHOOT, Nederl. heerl., prov. Z. Holland, ten O. van Koster-Aar, meestal uitgeveend. 2. *Nieuwe* of *Nye* S., Nederl. dorp, prov. Vriesland, arr. Heerenveen, grietenij Schooterland, met goed bouwland. 3. *Oude* S., dorp als boven, tusschen Heerenveen en Wolvega, en door ONNO ZWIER VAN HAREN en het *Oranje Woud* bekend.

SCHOOTEN, Nederl. heerl., prov. N. Holland, arr. Haarlem. 2. Nederl. D., prov. en arr. Antwerpen, met 1380 inw.

SCHOOTERLAND, Nederl. grietenij, prov. Vriesland, arr. Heerenveen, aan de Overijsselsche grenzen, met 14 dorpen, en goed bouw- en weiland.

SCHOOTER VLIELAND, Nederl. heerl., prov. N. Holland, kwart. Haarlem.

SCHOPFHEIM, Bad. ambt, Treisamkreits, met 12,000 inw. 2. Bad. stadje, aan de Wiesen, met 2 poorten, eene voorstad, eene kerk, eene latijnsche school en 1070 inw., die tabak, olie, zaag-, snuif-, run- en andere molens en smederijen hebben.

SCHOPFLOCH, Beij. dorp, Rezatkreits.

SCHÖPPENSTEDT, zie Scheppenstedt.

SCHÖPPINGEN, Pruis. dorp, regdst. Munster, kreits Ahaus.

SCHÖPS, Saks. tak der riv. Spree, prov. Lausnitz.

SCHORABUK, lands. in Afghanistan, prov. Kandahar, door de Lora bespoeld, en uit eene kale, dorre vlakte bestaande, door de Baraitsch, 3000 familiën, meestal zwervende inw., bewoond. 2. Dorp in het land der Semidairs, aldaar.

SCHORE, Nederl. dorpje, prov. Zeeland, distr. Goes, met 350 inw.

SCHORFLING, Oostenr. dorp, land boven de Ens, aan het Atter meer.

SCHORGAST, oorsprong van de riv. Witte Main in Beijeren.

SCHORMEK, Aziat. vlek in Beludschistan, prov. Makran.

SCHORNBACH, Wurt. D., Jaxtkreits.

SCHORNDORF, Wurt. ambt, op 4 V. M. 25,720 inw. bevattende, berg- en boschachtig, doch gedeeltelijk met bouwland en wijnoogst, en sterke veeteelt. 2. Stad aldaar, aan den Rijn, met muren en 3,540 inw., die vele fabr. en zeer bezochte jaarmarkten hebben. 27. 11. 45. L. en 48. 48. N. B.

SCHORNSHEIM, Hes. dorp, Rijnprov.

SCHOROS, Turk. kaap aan de Zwarte zee.

SCHORRENDAM, tak van de riv. Urghendab in Afghanistan.

SCHORRENTIN, dorp in Mecklenburg-Schwerin, met 950 inw.

SCHORSCHAN, zie Dsjiordian.

SCHORSTEIN, Galic. D., kr. Sandec.

SCHORTENS, kerspel in Oldenburg, kreits Jever, met 1350 inw.

SCHOSMA, Rus. riv., gouv. Wiatka.

SCHOTLAND, zie Groot Brittanje.

SCHOTTEN, Hes. stad, prov. Opper Hessen, met 1600 inw.

SCHOTTWYL, Zwits. dorp, kanton Solothurn.

SCHOTTWIEN, SCHAIDTWIEN, SCHODWIEN of *Schutzwien*, Oostenr. dorp, land Onder de Ens, met 500 inw.

SCHOUTEN EILAND, Austr. eil. bij Nieuw Guinea, ten N. van de Geelvinkbaai, lang, smal en bergachtig, met verscheidene kleine eil., wel bevolkt, door SCHOUTEN ontdekt. 2. Austr. eil., aan de O. kust van Van Diemensland, uit hooge, zwarte bergen, met diepe dalen bestaande, waarvan de eerste zeer steil zijn. Zij zijn ten O. geheel kaal, met veel granietpunten. Er is eene diepe golf. 163. 55. L. en 4. 25. Z. B.

SCHOUWEN, Nederl. eil., prov. Zeeland, distr. Zierikzee, tusschen het Brouwershavensche gat, de Grevelingen, het Dijkwater, de Ooster Schelde en de Noordzee gelegen, en 8 V. M. groot; ten N. en W. N. W., met aanzienlijke duinen, die zeer veel konijnen hebben. Ook zijn op dit eiland zeer veel watervogels, vooral zeemeeuwen, wier eijeren te Zierikzee in menigte ter markt gebragt worden. In het Zuiden wordt de koemist, met kalk vermengd, tot brandstof gebruikt. Er wordt hier vooral uitmuntende meekrap, tarw, enz. geteeld. Er zijn binnenlandsche vaarten, die bij onbruikbaarheid der wegen, met platte booten, bevaren worden. Het eil. heeft de hoofdstad van het distr. Zierikzee en veel scheepvaart.

SCHOWAR, Hong. D., kom. Scharosch.

SCHRAARD, Nederl. dorp, prov. Vriesland, arr. Sneek.

SCHRAMBERG, Wurt. dorp, Schwarzwald kreits, aan de Schiltach, met 2,500 inw.

SCHRAPLAU, Pruis. stadje, regdst. Merseburg, met 860 inw., en marmergroeven in den omtrek.

SCHRATTENTHAL, Oostenr. stadje, land onder de Ens, kwart. Onder den Mannhartsberg, met 650 inw.

SCHRECKENBERG, zie Annaberg.

SCHRECKENDORF, Pruis. D., regdst. Breslau, kreits Habelschwert; 500 inw.

SCHRECKSBACH, Keur-Hes. dorp, kreits Ziegenhain.

SCHREIBENDORP (OPPER en NEDER), 2 Pruis. dorpen, regdst. Liegnitz; zamen met 1000 inw.

SCHREIBERHAU, SCHREIBERSAU, Pruis. dorp, regdst. Liegnitz; 1880 inw.

SCHREINSKERKE, zie 's Heeren Hendriks kinderen kerken.

SCHREITLAUGKEN, Pruis. D., regdst. Gumbinnen, aan de Jura en Memel.

SCHREM, SCHRIM of *Szrim*, Pruis. stad, regdst Posen, met 1800 inw.

SCHREMS, Oostenr. vlek, land Onder de Ens, met 1000 inw.

SCHRETZHEIM, Wurt. D., Jaxtkreits.

SCHRICK, Oostenr. dorp, kreits onder den Mannhartsberg.

SCHRICK EN GROOT LOO, Nederl. dorp, prov. Antwerpen, arr. Mechelen, met 1500 inw.

SCHRIESHEIM, Bad. vlek, Neckarkreits, met 2400 inw. en fabr.

SCHRITTENS, Boh. D., landg. Czaslau.

SCHROBENHAUSEN, Beij. kreits, Op. Donaukreits, bevat op 6 V. M. 9,200 inw. Het is heuvelachtig en moerassig, heeft weinig veeteelt, maar er worden aardappelen gebouwd. 2. Stadje aldaar, met wallen en grachten, 2 poorten, kasteel, hospitaal en 1500 inw., die looijerijen en wolweverijen hebben.

SCHRÖCK, Bad. dorp, Murg- en Pfinzkreits. 2. Keur-Hes. D., prov. Fritzlar.

SCHRODA, zie Szroda.

SCHRODE, Pruis. riv., regdst. Maagdenburg, die in de Elbe valt.

SCHROEVEN BAAI, baai in N. Siberië, bij kaap Borrenoi.

SCHRONDEN, Rus. stad, gouv. Koerland, met 2,400 inw. en fabrijken.

SCHROP, zie Mariënburg.

SCHROTZBERG, Wurt. dorp; 850 inw.

SCHRUNS, Tyrolsch vlek, kreits Bregentz, aan de Litz en Ille.

SCHTSCHEMISKOV, Rus. meer, gouv. Rjäsan.

SCHTSCHIGRY, Rus. kreits, gouv. Kursk, tusschen 54. 10. en 55. 30. L. en 51. 40. en 52. 10. N. B., door de riv. van dien naam bespoeld, met eenen vruchtbaren grond, die koren, gierst, maanzaad en hennep voortbrengt. Ook is er veel veeteelt en twee stoeterijen. Men telt er 8,500 inw. 2. Rus. stad aan de riv. van dien naam, met 3000 inw. en koophandel. 55. 25. L. en 51. 40. N. B.

SCHUBSVAR, Perz. distr., prov. Fars.

SCHUBIN, Pruis. stadje, regdst. Bromerg, met 1300 inw. De kreits van dien naam heeft 21 V. M. en 26,150 inw.

SCHUDA, zie Fidah.

SCHUDAR, Perz. distr., prov. Azerbeidschan.

SCHUDDEBERS, Nederl. buurt, prov. Z.Holland, distr. Brielle, bij Simonshaven.

SCHUDIA, zie Scoohiak.

SCHUDROW, Rus. riv., prov. Kaluga.

SCHUELEN, Nederl. dorp, prov. Limburg, arr. Hasselt, met 800 inw.

SCHUF, Turk. Aziat. distr., prov. Akka, aan den Libanon, door Drusen bewoond, alwaar ook de hoofd-emir en verscheidene Tschukstchen wonen.

SCHUI, Rus. dorp, gouv. Kaluga.

SCHUITENDIEP of *Winschoter diep*, vaart

vaart in de Nederl. prov. Groningen, van de Westerwoldsche of Ockeler Aa loopende, welke verscheidene andere diepen ontvangt, en sterk bevarenwordt.

SCHUJA, Rus. kreits, gouv. Wladimir, tusschen 58. 3. en 59. 27. en 56. 35. en 57. 11. N. B., meestal vlak, met moerassen, heiden en bouwland. 2. Hoofdstad aan de Tesa, met 1500 inw., weverijen en zeepziederijen. 58. 37. L. en 55. 12. N. B.

SCHUJABAD, Aziat. stad in Afghanistan, lands. Multan.

SCHUJEN, Rus. dorp, gouv. Lijfland.

SCHU-KANG, zie China.

SCHUKAPA, Rus. riv., gouv. Twer.

SCHULDE, Rus. vlek, gouv. Lijfland.

SCHULEN, zie Schuelen.

SCHULENBURG, Han. dorp, vorst. Grubenhagen.

SCHULERLOCH, zie Riedshöhle.

SCHULGINAMKA, Rus. dorp, gouv. Woronesch.

SCHULGOWKA, Rus. dorp, gouv. Jekaterinoslaw.

SCHULITZ, Pruis. stadje, regdst. Bromberg, aan den Weichsel; 360 inw.

SCHULKILL, zie Schuylkill.

SCHULOWO, Rus. D., gouv. Pultawa.

SCHÜLPE, SCHULPERSIEL, Deen. dorp in Holstein, met eene haven.

SCHULPFORTE, zie Pforte.

SCHUMAGINSCHE EILANDEN, Rus. eil., ten O. van Alashka, 13 in getal, in 1741 ontdekt, en naar eenen matroos, die hier begraven werd, genoemd. Zij worden om de zeeotters veel bezocht. De voornaamste eil. zijn: Unga, Nagai, Schumaginskaja, enz.

SCHUMALI, Perz. stad, prov. Kerman.

SCHUMASKOE, Rus. D., gouv. Rjäsan.

SCHUMATSCHI, Rus. stad, gouv. Mohilew.

SCHUMBERG, Illyr. dorp, kreits Fiume, met 800 inw.

SCHUMBURG, zie Sichelberg.

SCHÜMEGH, Hong. kom., kreits aan gene zijde van den Donau, grenzende ten Z. W. aan de Kroatische Militairgrenzen, ten N. aan het Platten meer, ten W. aan de kom. Salad en Wesprim, in 't O. aan 't Tolner en Barany stootende, en op 112 V. M., 170,500 inw. bevattende. Het is heuvelachtig en moerassig, doch ook vruchtbaar, en bevat eiken bosschen het gebergte Fonyod en de riv. Szalad en Drave; heeft landbouw, wijnoogst en visscherij, veel boomvruchten en tabak, maar weinig fabrijken. Het wordt in 6 distr. verdeeld. De hoofdplaats is Kaposvar.

SCHUMLA, SCHUMNA, Turk. stad in Romanië, met 30,000 inw., vele fabrijken en handel.

SCHUMSCHU, zie Sumshu.

SCHUNGAR BAZAR, Aziat. distr. in Beludsjistan, lands. Sind, aan de bergketen Schungar, gedeeltelijk door zwervende volken bewoond.

SCHUNG-TIENG-FU, zie Peking.

SCHUNGULEH, Rus. meer in Taurië.

SCHUNSCHIN, Aziat. vlek in Beludschistan, prov. Makran, distr. Fez.

SCHUNSKOI, Rus. vlek, gouv. Olonez, met 2,700 inw. en jaarmarkten.

SCHUNTER, riv. in het hert. Brunswijk, die aan den Elmberg ontspringt en in den Aller valt.

SCHUOLS, Zwits. dorp, kant. Graauwbunderland, met 1000 inw.

SCHÜPFEN, Zwits. dorp, kanton Luzern, met 600 inw.

SCHUPPACH, dorp in Nassau, ambt Runkel, met 600 inw.

SCHUPPANEK, Hong. dorp aan de Militairgrenzen.

SCHURA, Wurt. dorp, kreits Schwarzwald, met 850 inw.

SCHURAN, Hong. dorp, kom. Neitra.

SCHÜRGAST, Pruis. dorp, regdst. Oppeln, met 450 inw.

SCHÜRGSWALDE, Saks. dorp, prov. Lausnitz, aan de Spree, met 900 inw.

SCHURZ, Boh. vlek, kreits Köningrätz, aan de Elbe.

SCHUSISTAN, zie Chusistan.

SCHUSSENRIED, Wurt. heerl., Donaukreits, aan de vorsten van Salm en Salm Dijk, behoorende, op $2\frac{1}{2}$ V. M. 3,500 inw. bevattende. 2. Dorp aldaar, met 600 inw.

SCHUSTER, bij de Arabieren *Tüster*, Perz. beglerbegschap, prov. Chusistan, met de hoofdst. Schuster, de zetel van den beglerbeg, aan den voet van het Bakliasisch gebergte en de riv. Karun, met eenen muur omringd, en met vele belangrijke ruïnen, waaronder vooral die van het oude slot merkwaardig zijn, een kasteel van den beglerbeg, verscheidene moskeën, 3000 huizen en 15,000 inw., deels Tadschiks, deels Arabieren, die fabr. van wollen stoffen en handel hebben. 68. 34. L. en 31. 58. N. B.

SCHÜTT, Hong. eil., door den Donau, Raab en Waag gevormd, kom. Presburg.

SCHÜTTENHOFEN of *Sutticze*, Boh. stad, Prachiner kreits, aan de Watawa, met 2,540 inw. en fabr. 31. 12. L. en 49. 15. N. B.

SCHUTTER, Bad. riv. in het gr. Hohengeroldseck, die in den Rijn valt.

SCHUTTERN, Bad. dorp, Kinzigkreits,

kreits, met 650 inw.

SCHUTTORF, Han. stad, gr. Bentheim, aan de Vecht, met 1000 inw.

SCHUTTERANGE, Nederl. dorp, gr. hert. en arr. Luxemburg, met 650 inw.

SCHUTTERTHAL, voogdij in het Bad. gr. Hohengeroldseck.

SCHUTTERWALD, Bad. D., Kinzigkr.

SCHÜTZEN, zie Groot Schutzen.

SCHÜTZINGEN, Wurt. D., Neckarkr.

SCHUTZWIEN, zie Schottwien.

SCHUUM, zie Dombas.

SCHUYLERSMEER, N. Amer. meer, prov. Nieuw York.

SCHUYLKILL, N. Amer. riv., prov. Pennsylvanië, welke uit eenen Ooster en Wester arm te zamen stroomt, eenen prachtigen waterval maakt, en dan in de Delaware valt. 2. Gr. der N. Amer. prov. Pennsylvanië, welk op 29½ V. M. 11,400 inw. bevat, zeer bergachtig is, de Broad Mountains heeft, door de Schuylkill, Swetara, Mahacango en Mahony, en eenige meren bespoeld wordt, in de dalen landbouw, veeteelt, in de bosschen veel hout, en in de bergen, ijzer, steenkolen en andere delfstoffen heeft. 2. N. Amer. dorpje aldaar, met 350 inw.

SCHUZAGAN, Chin. legerplaats of pleisterplaats, voor de karavanen, in Kalkas-Mongolië.

SCHWAADORF, Oostenr. dorp, land onder de Ens, met 800 inw.

SCHWAAN, stadje in Mecklenburg-Schwerin, met 1000 inw.

SCHWABACH, riv. in Beijeren, Rezatkreits. 2. Beij. landger., op 4½ V. M. 12,150 inw. bevattende, met het Lorenz-woud, door de Rednitz en Schwabach bespoeld, brengt rogge, gierst, hop, meekrap en paarden voort. 2. Stad aldaar, zetel van het landger., aan de Schwabach, met muren, 4 poorten, 2 luthersche en eene hervormde kerk, 2 kapellen, eene synagoge, een hospitaal, tucht- en werkhuis, munt en 6,780 inw., die velerlei handwerken, katoen-, naalden-, kousen- en andere fabrijken hebben, en tabak teelen.

SCHWABENDORF, Keur-Hes. dorp, prov. Op. Hessen, met 600 inw.

SCHWABENITZ, Moräv. vlek, kreits Brünn, met 1200 inw.

SCHWABHAUSEN, dorp in Saksen-Gotha, met 500 inw. en handel in hout.

SCHWABISCH GEMUND, zie Gemund.

SCHWABISCH HALL, zie Hall.

SCHWABMUNCHEN, Beij. landger., Op. Donaukreits, op 5 V. M. 8,760 inw. tellende, heuvelachtig, en door de Lech bespoeld, met landbouw en veeteelt, een vlek van dien naam, met 2,450 inw.

SCHWABSBURG, Hes. dorp, Rijnprov.

SCHWABSTEDT, Deen. vlek, hert. Sleeswijk, met 670 inw.

SCHWÄCHAT, Oostenr. vlek, kwart. Onder het Weener Woud, met 1800 inw.

SCHWADORF, Oostenr. dorp, kreits onder het Weener Woud.

SCHWADOWITZ, Boh. dorp, kreits Königingrätz, met eene weverij.

SCHWAIGANGEN, Beij. dorp in den Isarkreits, landger. Weilheim.

SCHWALA, Rus. kreits, gouv. Wilna, vlak, zandig, doch vruchtbaar in koren, boekweit, rundvee, schapen, honig, was en hout. 2. S of *Szawle*, hoofdstad aan een meer, meestal door joden bewoond, en met handel. 40. 56. L. 55. 58. N. B.

SCHWALBACH, Pruis. dorp, regdst. Trier. 2. Pruis. dorp, regdst. Coblentz. 3. Dorp in Nassau, ambt Königstein. 4. Zie Burg S., Klein S. en Langen. S.

SCHWALEFELD, dorp in 't hert. Waldek, ambt Eisenberg.

SCHWALENBERG, ambt in Lippe-Detmold, gr. Lippe, met 5,000 inw. 2. Vlek aldaar, met 670 inw. en landbouw.

SCHWALHEIM, Keur-Hes. dorp, gr. Hanau, met 900 inw.

SCHWALITZ, Boh. D., kreits Bunzlau.

SCHWALLENBACH, Oostenr. vlek, kreits Boven den Mannhartsberg.

SCHWALLUNGEN, dorp in Saksen-Weimar, ambt Wasungen, met 670 inw. en gezondheidsbronnen.

SCHWALM, Keur-Hes. riv., die in het gr. hert. Hessen ontspringt, en in Keur-Hessen in den Eider valt.

SCHWAMBERG, SCHWANBERG, Oostenr. D. in Stiermarken, kreits Marburg.

SCHWAN, Boh. dorp, kreits Prachin. 2. Zie Schwaan.

SCHWANASTADT, Oostenr. stadje, Inn viertel, aan de Agger.

SCHWANBECK, zie Schwanebeck.

SCHWANBERG, zie Schwamberg.

SCHWAND, Beij. vlek, Rezatkreits.

SCHWANDEN, Zwits. vlek, het volkrijkste van het kanton Glarus, met 4000 inw., weverijen, spinnerijen, enz.

SCHWÄNDIBERG, Zwits. vlek, kanton Unterwalden, aan de Sarwi.

SCHWANDORF, Beij. stadje, Regenkreits, met 1000 inw. en veel doortogt.

SCHWANEBECK, Pruis. stadje, regdst. Maagdenburg, met 3 poorten, 3 kerken, hospitaal, 1700 inw., landbouw en handwerken.

SCHWANEBERG, Rus. stad, gouv. Lijfland, aan de Pirda.

SCHWANENBERG, Pruis. dorp, regdst. Aken.

Aken, kreits Erkelenz, met 170 inw.

SCHWANESTADT, Oostenr. stadje, land Boven de Ens, met 1500 inw.

SCHWANFELD, Beij. dorp, Neder Mainkreits, met 600 inw.

SCHWANGAU, zie Hohen Schwangau.

SCHWANHEIM, dorp in Nassau, ambt Höchst, met 680 inw.

SCHWANINGEN, Beij. D., Rezatkreits.

SCHWANS, Deen. vlek, hert. Sleeswijk.

SCHWANSEE, dorpje in Saksen-Weimar, met 200 inw.

SCHWANSEN, Deen. lands., hert. Sleeswijk, groot $3\frac{1}{4}$ V. M.; 5,580 inw.

SCHWANTNIK, Galicisch dorp, kreits Bochnia, met ijzerwerken.

SCHWAREN, zie Schwaar.

SCHWARMSTEDT, Han. dorp, vorst. Lüneburg, met 400 inw.

SCHWARTABRUCK, Zweed. plaats, prov. Südermannland, met ijzergroeven.

SCHWARTAU, dorp in het hert. Oldenburg, vorst. Lubeck, aan de riv. Schwartau, met 1250 inw.

SCHWARLA, riv. in het Schwarzburgsche, die in het Thuringer-Wald ontspringt, en in de Saale valt. 2. Morav. riv., die bij Mischau in de Theya valt. 3. Tak van de Oostenr. riv. Mur, in Stiermarken. 4. Tak van de Werra, in Saks. Meiningen. 5. Pruis. vlek, regdst. Erfurt, aan de Schwarza, kreits Schleusingen, met linnenweverijen; 1100 inw.

SCHWARZACH, Beij. riv., Regenkreits, die den Donau met den Main, en dus de Zwarte zee met de Noordzee vereënigt. 2. Tak der Beij. riv. Altmühl, Opper Donaukreits. 3. Tak der riv. Nab in den Beij. Regenkreits. 4. Beij. riv., die bij Neder Altaich, in den Donau valt. 5. Tak van den Donau in Baden. 5. Tak der riv. Wutach in Baden. 7. S. of *Stadtschwarzach*, Beij. stadje, Ned. Mainkreits, landger. Dettelbach, met 300 inw. 8. Bad. vlek, Kinzigkreits, met 940 inw. 9. Oostenr. dorp, kreits Onder 't Weener Woud. 10. S. of *Neckar Schwarzach*, Bad. dorp, Neckarkreits, met 600 inw.

SCHWARZAU, Oostenr. vlek, land Onder de Ens, viertel onder het Weener Woud, met 1100 inw. 2. Oostenr. dorp, kreits Boven den Mannhartsberg.

SCHWARZBACH, Beij. rivier, die in den Donau valt. 2. Rus. riv., gouv. Lijfland.

SCHWARZBURG, ambt in het vorst. Schwarzburg-Rudolstadt, met eene stad en 34 dorpen. 2. Dorp aldaar, aan de Schwarza, met 450 inw. en het vorstelijk bergkasteel van dien naam, met eene uitmuntende wapenkamer, een tuchthuis en leijenfabr. 3. Vorstendom in Duitschland, uit twee aanzienlijke landschappen, het *Opper gr.*, dat tusschen den Pruis. kreits Erfurt, Saksen-Gotha, Weimar, Coburg, Meiningen en Hildburghausen, of tusschen 28. 41. en 29. 13. L. en 50. 34. en 50. 55. N. B., en het *Neder gr.*, dat in de Pruis. prov. Saksen, tusschen 28. 5. en 29. 53. L. en 51. 13. en 51. 25. N. B. gelegen is. Het wordt thans door twee takken, Schwarzburg-Rudolstadt en Schwarzburg-Sondershausen bestuurd.

SCHWARZBURG-RUDOLSTADT, vorst. in Duitschland, tot het Duitsche verbond behoorende, bestaat uit twee deelen, het Opper- en Neder gr. Van het eerste heeft het de ambten Blankenburg, Ehrenstein, Ilm, Könitz, Lautenberg, Paulinzella, Rudolstadt en Schwarzburg, en van het Neder gr. de ambten Arnberg, Frankenhausen en Strausberg, met het gerigt Slottheim, te zamen eene oppervlakte van 21 V. M., met 54,000 inwoners. De deelen van het Opper gr. liggen aan het Thuringer Wald, en hebben eenen steenachtigen grond en ruwe luchtsgesteldheid, met eenige vruchtbare dalen en schoone partijen. Het deel van het Neder gr. is wel heuvelachtig, maar zeer vruchtbaar, en met zachter luchtsgesteldheid. In het eerste zijn de riv. de Saale met de Sorbitz, de Schwarza, Katze, Giesan, Schleiz en Ruhme. In het Neder gr.: de Kleine Wipper en de Rotter. Er zijn geene meren. De voortbrengselen zijn: koren, aardappelen, veel boomvruchten, wijn, hout, de gewone huisdieren, wild, wild gevogelte, visch, bijen, ijzer, kobalt, vitriool, veel zout, zand, molensteenen, marmer, albaster en lei. De middelen van bestaan zijn: landbouw, veeteelt, vrij sterke jagt en visscherij, mijnwerken, ijzer en zout. De fabr. bepalen zich meest tot de voortbr. der mijnen; ook zijn er fabrijken van oliëteiten en geneesmiddelen, waarmede sommigen rondreizen; van wollen stoffen, en aardewerk, alsmede branderijen en spinnerijen. De uitvoer bestaat in: zout, een weinig koren, kobalt, wild en visch, oliëteiten, medicinale waren, porselein, flanel, trijp, ijzerwaren, enz. De inw. zijn Duitschers, meestal van den lutherschen godsdienst. De inrigtingen van onderwijs verdienen lof. Er is een gymnasium en eene latijnsche school. De vorst heeft in de regering, sedert 1816, stenden, welke in de wetgeving en belasting geraadpleegd worden, die uit

adelijke grondëigenaars, burgers en landelijke grondëigenaars, voor 6 jaren gekozen worden. De vorst is met zijn 21 jaar mondig, heeft eenen eenvoudigen hofstoet, en eenen geheimen raad. Het geregtshof is te Rudolstadt. De inkomsten worden op 26 à 30,000 guldens begroot. De belastingen zijn gering, en de schulden van geen belang. De krijgsmagt bestaat uit eene kleine lijfwacht. De landstorm is ruim 1000, en het rijkscontingent 539 man. Het land wordt in het Opper en Neder gr., of in de heerl. Rudolstadt en Frankenhausen verdeeld.

SCHWARZBURG - SONDERSHAUSEN, vorst. in Duitschland, tot het Duitsche verbond behoorende, en van het Opper gr. de ambten Arnstadt en Gehren; van het Neder gr., de ambten Sondershausen, Ebeleben, Keula, Bodingen en Scherenberg bevattende, te zamen eene oppervlakte van 18 V. M., uitmakende, met 45,150 inw. De deelen van het Opper gr. zijn zeer bergachtig, door een gedeelte van 't Thuringer woud; het andere deel is met het boschrijke gebergte Haynleite bezet, en vruchtbaarder dan het eerste. In het eerste deel heeft men de riv. Gera en Ilm, in het andere de Helbe, Helme en Wipper. Er zijn geene meren, maar veel vischrijke kolken. De lucht is gematigd, maar in het Neder gr. zachter dan in het eerste. De voortbr. zijn: koren, aardappelen, tuin- en peulvruchten, vlas, boomvruchten, hout, harst en pik; ijzer, vitriool, gyps, kalk en leem; rundvee, varkens, wild en visch. Er zijn weinige fabr., garenspinnerij, maar vooral smederijen, gieterijen, aluin- en vitrioolwerken, sterkwaterstokerij, enz.; terwijl men er veel harst en pik verzamelt. De uitvoer bestaat in de opgenoemde producten. De inw. zijn Duitschers, en meestal van den lutherschen godsdienst. Voor het onderwijs wordt doelmatig gezorgd; er is een lyceüm en een gymnasium. De vorst heeft geene landstenden, schoon dezelve beloofd zijn. Het hoogste regeringscollegie is het geheim' kabinet. Het opperste geregtshof is het Anhalt-Schwarzburgsche tribunaal. De inkomsten worden op 24,000 guldens geschat; belastingen en schulden zijn van geen belang. Er is geene landmagt. De landstorm bedraagt 8,750, en het contingent 450 man. Het land is in de heerl. Sondershausen en Arnstadt verdeeld. De hoofdpl. is Sondershausen.

SCHWARZENAU, Pruis. vlek, regdst. Arnsberg, met 800 inw. 2. Beij. dorp, Neder Mainkreits. 3. Oostenr. dorp, kreits Boven den Mannhartsberg.

SCHWARZENBACH, Beij. riv., die in de Isar valt. 2. Oostenr. vlek, land Onder de Ens, met 500 inw. 3. S. *im Walde*, Beij. vlek, Op. Mainkr., met 700 inw. 4. S. *aan de Saale*, Beij. vlek, Opper Mainkreits, met 1650 inw. en fabr. 5. Zwits. dorp, kanton St. Gallen, aan de Thur, met wolweverij. 6. Bad. dorpje, Treisamkreits. 7. Riv. in het gr. hert. Hessen.

SCHWARZENBECK, Deen. ambt, hert. Lauenburg, met 700 inw. 2. Dorp aldaar, met 500 inw.

SCHWARZENBERG, Oostenr. dorp in Tyrol, kreits Vorarlberg, geboortepl. van de beroemde ANGELIKA KAUFMANN. 2. Zwits. vlek, kanton Bern, met een kasteel, raadhuis, vele schoone gebouwen en welbezochte jaarmarkten. 3. Saks. ambt, kreits Erzgebergte, met Crottendorf, op 8 V. M. 45,000 inw., met weinig landbouw en middelmatige veeteelt, maar uitgestrekte bosschen, vele kantenfabr., aanzienlijke mijnwerken, smederijen, gieterijen, geweermakerijen, kalkovens, papier-, zaag- en volmolens, sterkwater- en bandfabr., en veenderijen. 4. Stadje aldaar, op eenen berg, met een kasteel en 1300 inw., die brouwerijen, kant- en vele ijzerfabr. hebben. 5. Heerlijkheid in Beijeren, Rezatkreits, uit de gerigten Schwarzenberg en Hohelandsberg bestaande, te zamen op $4\frac{1}{4}$ V. M. 12,000 inw. bevattende, met een kasteel van dien naam. Zij behoort tot de bezittingen van den vorst. van Schwarzenberg, die ook nog eenige goederen in den Neder Mainkreits heeft, waarmede zijn gebied 8 V. M. met 12,000 inw. groot is; doch zijne meeste bezittingen zijn in Oostenrijk, Bohemen, enz.

SCHWARZENBORN, Keur-Hes. stadje, gr. Ziegenhain, met 850 inw.

SCHWARZENBROICH, Pruis. D., regdst. Aken, met eene vitrioolgroef.

SCHWARZENBRUNN, dorp in Saksen Hildburghausen, ambt Eisfeld.

SCHWARZENBURG, Zwits. vlek, kanton Bern, met veeteelt.

SCHWARZENECK, Beij. D., Regenkr.

SCHWARZENFELD, Beij. vlek in den Regenkreits, landger. Nabburg, aan de Schwarzach en Nab, met 550 inw.

SCHWARZENFELS, Keur-Hes. ambt, prov. Hanau, met 5,600 inw. 2. Vlek aldaar, met 500 inw. en eene beroemde fabr. van blaauwe verw en spiegels.

SCHWARZHAUSEN, dorp in Saksen-Go-

Gotha, met 600 inw.

SCHWARZHOF, Beij. D., Regenkreits.

SCHWARZORT, Pruis. dorp, regdst. Koningsbergen, kreits Memel.

SCHWARZTHAL, Boh. dal, kreits Biczow, met een dorp van dien naam.

SCHWARZVIERTEL, zie Machland.

SCHWARZWALD, boschachtig gebergte in Duitschland, eene voortzetting der Zwitsersche Alpen, in het koningrijk Wurtemburg en in Baden, paralel met den Rijn loopende; 18 mijlen lang en van 4 tot 8 mijlen breed, meestal uit graniet bestaande, en door vele, wel van water voorziene dalen, doorsneden; terwijl het verscheidene merkwaardige grotten bevat. De hoogste toppen zijn: de Kohlgarten, de Kandel, de Belchen, de Feldberg, Blauen, Roszkopf, Kaizerstuhl, enz., en aan hetzelve ontspringen de Donau, Wiesen, Enz, Kinzig, Murg, Inn, Neckar en andere. De bewoners leven voornamelijk van veeteelt en boschwerk. De lucht is er ruw, de grond meestendeels weinig tot den landbouw geschikt, en in denzelven ijzer, tin, lood, kobalt, koper, zilver, steenkolen en gezondheidsbronnen. Men rekent dat op hetzelve 318,700 menschen leven. 2. Ambt in Saksen-Gotha, in het hoogste deel van voorn. gebergte, met den grooten Beerberg en Sneeuwkop, deels onbewoond, zoo dat het slechts 3,540 inw. telt, met veeteelt, smederijen, glasblazerij, zaag-, koren- en andere molens, potaschziederijen en geweerfabr. 3. Dorpje aldaar, met 300 inw., die houthakkers, kolenbranders en geweermakers zijn. 4. Wurt. kreits of prov., tusschen Baden, den Neckar- en Op. Donaukreits en Hohenzollern, of tusschen 25. 55. en 26. 56. L. en 47. 56. en 48. 54. N. B. gelegen, en op 84 V. M. 360,000 inw. bevattende. Het Schwarzwald bedekt de geheele Westzijde, en zendt verscheidene takken in het binnenland. Ten O. is de Alb, en daar is de grond steenachtig, en de lucht ruw en onaangenaam; schoon eenige dalen niet onvruchtbaar zijn. De riv. zijn de Donau, de Neckkar, Enz en Nagold. Er zijn geene meren, maar eenige gezondheidsbronnen, vooral te Wildbach, Jungbrunn, enz. De landbouw is niet van veel belang en levert geen koren genoeg, zoo dat vele inw. van aardappelen bestaan moeten. Overal heeft men boomvruchten, en men bereidt er veel kersenwater. Verder groeit er veel vlas, maar de grootste rijkdom is hout en vee; ook is er overvloed van wild, visch, veel ijzer, zout, marmer, albaster en turf. Er zijn garenspinnerijen, hennep- en wolspinnerijen, en weverijen van wollen stoffen, mousselinfabr., aanzienlijke looijerijen, papier- en oliemolens. Er wordt potasch, pik, teer en lijm gekookt, zwartsel en kolen gebrand, brandewijn gestookt, glas geblazen en houten klokken, enz. gemaakt. De handel is meestal in de voortbrengselen. De inw. zijn grootendeels luthersch. Voor het onderwijs zorgt de universiteit te Tübingen, een roomsch seminarium voor priesters, en een roomsch gymnasium. De kreits heeft zijne bijzondere regering en finantiekamer te Tübingen, waar ook het geregtshof resideert. Hij wordt in 17 ambten onderscheiden. De hoofdstad is Reutlingen.

SCHWARZWALDAU, Pruis. dorp, regdst. Liegnitz, met 650 inw.

SCHWARZWASSER, Pruis. riv., prov. Silezië, valt in de Katzbach. 2. Pruis. riv., prov. Saksen, die in de Elbe valt. 3. Saks. riv., kreits Erzgebergte, die bij Au in de Schneeberger Mulde valt. 4. S. of *Strumie*, Morav. stadje, aan den Weichsel, met 1250 inw.

SCHWAZ, voorheen *Innspruck*, Oostenr. stad in Tyrol, in het dal van de Beneden Inn, na de verwoesting van 1809, veel schooner opgebouwd, met 2 kerken en 7,450 inw., die katoenspinnerij en weverij, mutsen- en messenfabr. hebben, bergblaauw en berggroen maken. 29. 20. L. en 47. 33. N. B.

SCHWEBDA, Keur-Hes. dorp, prov. Neder Hessen, met 600 inw.

SCHWECHAT, zie Schwächat.

SCHWEDELDORF, 2 Pruis. dorpen, regdst. Breslau, kreits Glatz, als: *Opper S.* met 760 inw. en *Neder S.* met 700 inw.

SCHWEDLER, Hong. vlek, kom. Zips, aan de Gölnitz.

SCHWEDT, SCHWET, Pruis. stad, regdst. Potsdam, kreits Angermunde, aan den Oder, met 3 voorsteden, een koninklijk slot, schouwburg, manege, 3 kerken en 4,250 inw., welke aanzienlijke tabaksfabr. en brouwerijen, branderijen en tabaksteelt hebben. Hierbij is het schoone lustslot *Mon Plaisir.*

SCHWEICH, Pruis. vlek, regdst. Trier, aan den Moezel, met 1,300 inw., die veel graanhandel hebben.

SCHWEIDNITZ, Pruis. kreits, regdst. Reichenbach, op 10 V. M., 36,400 inw. bevattende; bergachtig en vruchtbaar, met den hoogen Zobtenberg, genoegzame bosschen, en door de Weistritz en eenige kleinere riv. bespoeld;

terwijl hij alle soorten van koren, aardappelen, vlas, moesgroenten, boomvruchten en hop, paarden en schapen, hardsteen en steenkolen voortbrengt, en vele fabr. heeft. 2. Hoofdstad aan de Weistritz en het gebergte van dien naam, voorheen eene sterke vesting, doch door de Franschen geslecht; met 6 poorten, eene voorstad, 2 luthersche kerken, twee hospitalen, 2 lazareths, een arsenaal, dat vele magazijnen en brakken heeft; een verbeterhuis, een luthersch gymnasium en andere scholen, en 9,800 inw., die fabr. van laken, kousen, stijfsel, enz. hebben, en beroemde snuif maken. 34. 16. L. en 50. 47. N. B.

SCHWEIDNITZER WASSER, zie Weistritz.

SCHWEIGANGEN, zie Schwaigangen.

SCHWEIGEN, Beij. dorp, Rijnkreits.

SCHWEIGERN, Wurt. stadje, Neckarkreits, met 1800 inw. 2. Bad. vlek, Main- en Tauberkreits, met 1000 inw.

SCHWEIGERS, Oostenr. vlek, land Onder de Ens, met 1800 inw.

SCHWEIGHAUSEN, Bad. vlek, Kinzigkreits, met 850 inw. 2. Fr. dorp, dep. Neder Rijn, met 1100 inw.

SCHWEIGSTEIN, Rus. D., gouv. Wilna.

SCHWEILBACH, Pruis. D., regdst. Aken.

SCHWEINA, Saksen-Meiningsch vlek, ambt Altenstein, met 900 inw. 2. Riv. in de Keur-Hes. prov. Fulda.

SCHWEINAU, Beij. dorp, Rezatkreits, landger. Neurenberg, met 900 inw.

SCHWEINBERG, Bad. dorp, Main- en Tauberkreits, met 800 inw.

SCHWEINFURT, Beij. landg., Neder Mainkreits, op $1\frac{1}{5}$ V. M., 8,700 inw. bevattende, die van de moesgroenten, koren- en veeteelt bestaan. 2. Stad aldaar, met wallen, 6 poorten, postkantoor, geleerde school, 3 kerken, een raad- en tuighuis, hospitaal, weeshuis, lombard, gymnasium en vele lagere scholen, 37 openbare fonteinen en 5,200 inw., die loodwit-, tabaks- en andere fabr., looijerijen, scheepvaart, visscherij en wijnoogst hebben. 27. 29. L. en 50. 10. N. B.

SCHWEINHEIM, Beij. dorp, Neder Mainkreits, met 1080 inw. en wijnoogst. 2. Fr. dorp, dep. Neder Rijn, arr. Elsasz-Zabern, met 600 inw.

SCHWEINITZ, Saks. tak van de riv. Spree, prov. Lausitz. 2. S. of *Sweynicze*, Boh. vlek, kreits Budweis. 3. Pruis. dorp, regdstr. Liegnitz, kreits Grünberg, met 1200 inw. 4. Pruis. stadje, regdstr. Merseburg, met 970 inw.

SCHWEINSBERG, Keur-Hes. stadje, prov. Opper Hessen, met 800 inw.

SCHWEINSWART, Oostenr. vlek, land Onder de Ens, met 1000 inw.

SCHWEIZ, zie Schwyz. 2. Zie Zwitserland.

SCHWELLBRUNNEN, Zwits. vlek, kanton Appenzell, met 2060 inw.

SCHWELM, Pruis. stad, regdst. Arnsberg, met verscheidene kerken, gymnasiën en 2,900 inwoners, die katoen, linnen, wol, staal en ijzerwaren, branderijen, looijerijen, brouwerijen, en vooral handel in staalwaren hebben. Vóór de stad is eene gezondheidsbron en bad, benevens de stalaktitengrot *Klutert*. 24. 56. L. en 51. 18. N. B.

SCHWEMSAL, Pruis. dorp, regdst. Merseburg, met 500 inw.

SCHWENBURG, Svenborg.

SCHWENDA, Pruis. dorp, regdst. Merseburg, naarbij de Auerburg.

SCHWENDBURG, zie Ofenburg.

SCHWENDI, Wurt. ambt, Donaukr.

SCHWENNINGEN, Wurt. kerkdorp, Schwarzwald kreits, met 2750 inw. 2. Bad. dorp, Zeekreits, met 660 inw.

SCHWENTNIG, Pruis. heerl., regdst. Breslau, kreits Nimpst, met 400 inw.

SCHWERIN, vorst. in Mecklenburg-Schwerin, oorspronkelijk een bisdom, dat wel met het gr. hert. in geene betrekking staat, doch waaraan de ridderlijke goederen getrokken zijn. Het bevat ongeveer 24,800 inw., en is in 6 ambten en 3 stedelijke gerigten verdeeld. (Zie verder Mecklenburg-Schwerin). 2. Twee ambten in Mecklenburg-Schwerin. 3. Hoofdstad van het gr. hert. Mecklenburg-Schwerin, de zetel van den groot hertog en de hooge collegiën, gedeeltelijk op een eil. in het meer Schwerin, deels aan hetzelve gelegen, in de Alt-, Neu- en Vorstadt verdeeld, met muren, 2 poorten, residentie-slot, 4 kerken, eene synagoge, hospitaal, domschool, armencollegie en galerij van schilderstukken, benevens 10,000 inw., die fabrijken van laken, lak, waskaarsen, tabak, enz. hebben, en handel drijven. 29. 11. L. en 53. 43. N. B. 4. Meer in voorn. gr. hert.; $2\frac{1}{2}$ mijl lang en $1\frac{1}{2}$ mijl breed. 5. Pruis. stad, regdst. Posen, in het Poolsch *Skwierzyna* genoemd, aan de Obra en de Wartha, met eene voorstad en 3,550 inw., lakenweverij, looijerijen, brouwerijen en landbouw.

SCHWERINSBURG, Pruis. dorp, regdst. Stettin, kreits Anclam.

SCHWERSENZ, Pruis. stad, regdst. Posen, aan een meertje, met 2000 inw.

SCHWERSTEDT, dorp in Saksen Weimar, ambt Weimar, met 500 inw.

SCH-

SCHWERSTA, Oostenr. D., Muhlviertel.

SCHWERTE, Pruis. vlek, regdst. Arnsberg, kreits Dortmunt, met 1550 inw., lakenweverijen en landbouw.

SCHWERTMAGEN, zie Agnaten.

SCHWETZINGEN, Bad. ambt, Neckar kreits, met 12,500 inw. 2. Bad. dorp in genoemd ambt, aan de Leimbach, met 2160 inw., een prachtig groothert. lustslot, en eenen beroemden tuin van 186 morgen, met allerlei in- en uitlandsche boomsoorten, eene oranjerie van 5 morgen, en wel 200,000 vruchtboomen. Verder is alles in denzelven prachtig aangelegd en versierd met de tempels van APOLLO, van MINERVA, en van kruidkunde; het graf van NINUS, eene moskee, fonteinen, waarvan eene 60 voet hoog springt, fraaije baden, de bouwvallen eener waterleiding, de rots *Pans*, enz.

SCHWETZKAU, Pruis. stadje, regdst. Posen, met 1150 inw. en linnenfabr.

SCHWEY, Oldenburgsch kerspel, kreits Ovelgönne, met 1700 inw. en linnenfabrijken.

SCHWEYBURG, Oldenburgsch kersp., kreits Neuenburg, ambt Rastede; 900 inw.

SCHWEZ of *Schwetz*, Pruis. kreits, regdst. Mariënwerder, bevat op 26 V. M., 29,500 inw., wordt door den Weichsel bespoeld, en heeft vetten grond, bosschen en schapenfokkerij. 2. Stadje aldaar, aan den Weichsel, met eene voorstad, eene roomsche kerk, een luthersch bedehuis, 2 hospitalen en 2,550 inw., die lakenweverijen, vele fabr. en handel hebben. 36. 7. L. en 53. 24. N. B.

SCHWIAJA, tak van de rivier Wolga in Rusland.

SCHWIAKJA PAUL, Rus. vesting, gouv. Tauriën.

SCHWICHELDE, Han. dorp, vorst. Hildesheim, met 600 inw.

SCHWIEBERDINGEN, Wurt. dorp, Neckar kreits, met 1260 inw.

SCHWIEBUS, Pruis. stadje, regdst. Frankfort, kreits Züllichau, aan de Schwemme, met 2650 inw., lakenfabr., brouwerijen en landbouw.

SCHWIECZICHOW, zie Schwetzkau.

SCHWIEGERSHAUSEN, Han. dorp, vorst. Grübenhagen, ambt Osterode, met 750 inw.

SCHWIELOCHSEE, Pruis. meer, regdst. Frankfort, kreits Lübben, waardoor de Spree vloeit.

SCWHIHAU, Boh. vlek, kreits Klattau, aan de Bradianka, met 1000 inw.

SCHWIMMBURG, zie Gerdauen.

SCHWINDRATZHEIM, Fr. dorp, dep. Neder Rijn, arr. Elsaszzabern; 900 inw.

SCHWINE, zie Swine.

SCHWINEMUNDE, zie Swinemunde.

SCHWRINGE, Han. riv., hert. Bremen, die bij Stade in de Elbe valt.

SCHWINK, CORRIDICO, Illyr. dorp, kreits Fiume, met wijnbouw.

SCHWINKENDORF, dorp in Mecklenburg-Schwerin, met 750 inw.

SCHWIRZHEIM, Pruis. dorp, regdst. Trier, kreits Prüm, met ijzermijnen.

SCHWOBACH, zie Schwabach.

SCHWÖCHAT, zie Schwachat.

SCHWOITA, Boh. dorp, kreits Leutmeritz, met eene tapijtfabr.

SCHWONIELTZ, Rus. rivier, gouv. Podolië.

SCHWOWA, zie Fraustadt.

SCHWUNTNIK, SWIATNIKI, Galic. dorp, kr. Mislenice, met ijzermijnen.

SCHWÜRBITH, Beij. dorp, Op. Mainkreits, landger. Lichtenfels.

SCHWYZ of *Schweiz*, Zwits. kanton, tusschen Zürich, St. Gallen, Glarus, Uri, Lucern en Zug, of tusschen 25. 51. en 26. 31. L. en 46. 51. en 47. 11. N. B., bevat op 22 V. M. 29,000 inw., en is vol hooge bergen, door aanzienlijke vruchtbare dalen afgewisseld. Tot de hoogste kruinen behooren: de Rigi, de Bragel, Myten, enz. De voornaamste riv. is: de Syhl, welke de Linth, Mutta, enz. ontvangt. Ook zijn hier deelen van de Vier Waldstädter, Zuger en Zürichermeren, alsmede het Löwenmeer en eenige minerale bronnen. De lucht is er zuiver en gezond. De voortbr. zijn: veel aardappelen, weinig koren, wijn, hout, wild, visch, marmer, zandsteen en turf. De inw. zijn Duitschers, van den roomschen godsdienst. De hoofdtak van bestaan is de veeteelt, met een weinig landbouw en eenige fabr. De uitvoer bestaat in: vee, kaas en boter, ruwe huiden en hout. De regering is democratisch. Elk inw. is op zijn 16 jaar soldaat. De landdag heeft de hoogste magt, en deze wordt alle 2 jaren, door alle mannelijke inw. van 16 jaren gehouden, en daarop met eene vrije stem, de afgevaardigden verkozen, en alle zaken van bestuur behandeld. Elk distr. heeft jaarlijks eenen bijzonderen landdag, op welke de landamman, stedehouder, regters, enz. voor twee jaren verkozen worden. De raad bestaat uit 270 leden, en is in den algemeenen raad van 60, en den landraad, die weder in twee deelen gesplitst is, afgescheiden. De regering is te Schwyz. Het contingent is 602 man en 3,012 franken. Het kanton is in 6 distr. verdeeld. 2. Distr. in

voorn. kanton. 3. Hoofdstad van het kanton, met een kasteel, eene abdij, een klooster, raadhuis, met een medaillon kabinet en 5,000 inw. 26. 18. L. en 107. 20. N. B.

SCHYMEGH, zie Schümegh.

SCHYNDEL, Nederl. dorp, prov. N. Braband, distr. Eindhoven, met 2 kerken, een raadhuis, het prachtigste der meijerij en 3,100 inw., die van den drukken doortogt en handel in hop, haver, klompen, enz. bestaan. De omtrek is zeer schoon.

SCHYREN, zie Ettelbruck.

SCHY-TCHING, Chin. eil., tot den Archipel van Jean Potoky behoorende, in het gouv. Mukden.

SCI, Nederl. dorpje, prov. Namen, arr. Dinant, met 250 inw.

SCIACCA, Sicil. stad, intend. Girgenti, op eene rots, aan de Middell. zee en bij kaap St. Marco; goed gebouwd, met 11,500 inw., die aardewerk maken. De haven heeft eene moelje, en voert tarw, peulvruchten en lijnölie uit. Ook zijn hierbij beroemde warme baden, die reeds bij de Romeinen onder den naam van *Thermæ Selinuntinæ* bekend waren, alsmede zwavelgroeven en zoutmeren. In de rots, waarop de stad staat, is het stads korenmagazijn.

SCIAI, zie Schahi.

SCIAMAT, Perz. dorp, prov. Kerman.

SCIAMBO, zie Giulamerk.

SCIARI, Sicil. stad, intend. Palermo, aan de Torto, met 5000 inw.

SCIATI, SCIATTA, SCIATHO, Turk. eil. in den Archipel, tot Macedonië behoorende, met verscheidene havens, waarvan St. Georgie de voornaamste is.

SCICLI, Sicil. stad, intend. Siragossa, aan de riv. van dien naam, met de hoofdkerk, waarin de H. WILHELMUS begraven is, verscheidene andere kerken en kloosters en 9,650 inw., die fabr. van wollen stoffen, laken, potten en leder hebben. Ook zijn er ruïnen van het oude *Casmena*.

SCIC, Fr. riv., dep. Neder Seine.

SCIEFAMES, Turk. Aziat. dorp in Palestina, beroemd door de boomwol.

SCIELAT, pleisterpl. in de Afr. woestijn van Nubië; 3 mijlen Z. van Syene.

SCIELIE, Sicil. stad, Val di Noto.

SCIGLIANO, Nap. stad, prov. Calabrië Citeriore, met 5,600 inw.

SCIGLIO, Nap. stad, prov. Calabrië Ulteriore I, aan de straat van Messina, op eene bergkloof, tusschen twee rotsen, met 4,000 inw, die olijven en wijn teelen, en zijdespinnerijen hebben. In 1783 leed zij veel van eene aardbeving. Oudtijds heette zij *Scylla*.

SCILLY, onbewoond Eng. eil., in het kanaal van Bristol. 2. Een der Sorlings eil., onbewoond. 3. Ier. dorp, gr. Cork, aan de Bandon, tegen over Kinsale. 4. Zie Sorlings.

SCING, Oostenr. bergachtig landschap in Dalmatië, aan de Bosnische grenzen, met 15,000 inw.

SCIO, thans *Saki*, Turk. Aziat. sandschakat in Natolië, de beide Mastiek eil. en Ipsara bevattende, door eenen mosselim des Grooten Heers en eenen Aga van den kapudan-pacha bestuurd. 2. Mastik eil., het *Chios* der ouden, in onzen tijd vooral, door de droevige verwoestingen der Turken bekend geworden, en ten W. van het schiereil. van Smyrna, tusschen 43. 40. en 43. 58. L. en 38. 39. en 38. 33. N. B. gelegen, en op 18½ V. M., vóór de verwoesting (volgens WITTMAN 50,000; OLIVIER schat het op 100,000 en GALT op 134,000) inw., Turken, Grieken, roomschen en joden bevattende. Schoon dus niet het grootste, was het echter het schoonste, meest bebouwde en meest bevolkte eiland van den geheelen Archipel. Men heeft er vele bergen, die meestal uit graniet en schiefer bestaan, en niet zeer hoog zijn. De grond is steenachtig en schraal, maar door de vlijt der inw., in eenen aangenamen hof herschapen. Het is door zeer vele bronnen, genoegzaam van water voorzien, en de luchtsgesteldheid is aller aangenaamst. De voornaamste voortbrengselen zijn: mastik, die bij de Turken zoo zeer in trek is, dat de dorpen, die denzelven bouwden, geene schatting noch tienden betaalden, witte turbans mogten dragen, en klokken op hunne kerken mogten hebben. Verder terpentijn, katoen, zijde, olijven, heerlijke zuidvruchten, vooral oranjeappels, citroenen, limoenen, ceders, vijgen, amandelen, granaatappels, ook beziën en pruimen; wijn, die den muskaat evenaart; tarw, gerst, moesgroenten en galnoten; veel visch, honig en was, bouwsteen en zeepachtige aarde, doch koren, vet vee en zout komt van Tschesme of de kust van Natolië. De uitvoer bestaat in: mastik, terpentijn, vijgen, vruchten en de waren, die de inw. vervaardigen, als: alle soorten van zijden en katoenen stoffen, vooral kousen, mutsen en garen, ingemaakte olijven, gekonfijte vruchten, ingemaakte galnoten, konfituren, lijm, te zamen wel voor 4 à 5 millioenen

nen guldens. Er is veel scheepvaart, terwijl de havens door Europeanen en Hydrioten bezocht worden. Steden en dorpen zijn tegen de zeeroovers zeer goed van vestingwerken voorzien. De vrouwen worden hier voor zeer schoon, en de Grieken over het algemeen voor vrijer en bevalliger dan elders gehouden; ook waren zij hier in eenen welvarenden staat, schoon er tusschen de Grieksche en Roomsche christenen altijd eenen ingewortelden haat heeft bestaan. De Turksche regering had hier wel eenen *aga* en *mosselim*, om de belastingen en tollen te ontvangen, en nog een paar andere ambtenaren; doch zij bemoeiden zich met het inwendige bestuur niet, en de algemeene belangen werden door een collegie van *Geronten*, waarvan 3 Grieksche en 2 Roomsche christenen waren, bestuurd, welk collegie tevens eene soort van regtbank uitmaakte, die de belastingen verdeelde en invorderde. Ook hadden zij hunne eigene dorpsbesturen en regters; terwijl de Turken zich even weinig met hunnen godsdienst inlieten. Het eil. werd in 3 distr. Epanomeria ten N., Katomeria ten Z. en het Mastik distr. verdeeld. 3. Hoofdstad van het eil., zetel van den aga, van eenen Griekschen en Roomschen bisschop en van eenige Eur. consuls, op de Oostkust aan eene kleine golf. Zij had, oude vestingwerken en gracnten, eene citadel, met eene bezetting van 7 à 800 janitsaren, vrij goed gepleisterde straten, met vele boomen, tusschen de huizen, tuinen en molens, en gelijkt hierdoor meer naar een groot dorp. De huizen waren op de Italiaansche wijze gebouwd; men zag er zeer goed voorziene winkels, zelfs in prachtige gouden en zilveren stoffen; 20 godsdienstige gebouwen, waaronder eene roomsche kerk, eene moskee, een paar kloosters, verder alles tot den griekschen godsdienst behoorende; eene geleerde school, verscheidene bazars, baden, een lazareth, hospitaal en volgens WITTMAN 25,000 inw. (GALT heeft 20,000 en OLIVIER 30,000) inw., waarvan 2000 Turken en 1000 joden zijn, en die zeker de beste fabr. van Aziat. Turkije hebben, welke schoone zijden, alsmede katoenen stoffen voor mansklee deren, zeep, potten en andere waren vervaardigen, en met dezelve, gelijk ook met mastik, olie en andere artikelen, eenen aanzienlijken handel drijven. De haven heeft twee vuurtorens en eene moelje; doch wordt jaarlijks ondieper. De reede is goed. 43. 48. L. en 38. 24. N.B.

SCIOHAIR, Turk. Aziat. dorp, pachalik Siwas; 20 mijlen van Siwas.

SCIORUM, Aarab. bergen, die de Z. grenzen der prov. Oman vormen.

SCIOTO, gr. der N. Amer. prov. Ohio, met 5,750 inw., door de Ohio, de Groote en Kleine Scioto en Twin bespoeld. veelal vruchtbaar, met schoon boomgewas en druiven. De hoofdstad is Portsmouth. 2. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Ohio, gr. Ross, met 1000 inw. 3. Riv., welke in het N. W. der N. Amer. prov. Ohio, op 40. 30. N. B. ontspringt, Zuidelijk door het midden der prov. loopt, onder andere de Point Deer, Darby, Bigbelly en Whetstone ontvangt, en na eenen loop van 34 mijlen, bij Portsmouth in de Ohio valt. 5. *Kleine* S., riv. der N. Amer. Rep., prov. Ohio, die in de Ohio valt. 6. S. *Salt-Springs*, dorp der N. Amer. Rep., prov. Ohio, gr. Ross.

SCIPIO, N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. Cayuga, met 7,000 inw.

SCIQUITA, Z. Amer. riv., die op 3. 7. Z. B. in de riv. der Amazonen valt.

SCIRAH, zie Magadoxo.

SCIREDUN, Eng. dorp, gr. Devon.

SCIRO, Turk. eil. in den Archipel, bij Negropont, aan den ingang der golf van Zeiton, met 1800 Grieksche inw.

SCIRRA, zie Sira.

SCITUATE, N. Amer. vlek, prov. Massachusetts, gr. Plymouth. 2. N. Amer. vlek, prov. Rhode Island, gr. Providence, met 2,560 inw.

SCIUROFIA, Perz. dorp in Kerman.

SCLAFANI, Sicil. stadje, intend. Palermo, met warme zwavelbaden.

SCLAM en BONNEVILLE, Nederl. dorp, prov. en arr. Namen; 650 inw.

SCLAVO CHORIO, dorp op Morea, in Laconië, misschien het oude *Amyclœ*.

SCODGERBAR, Eng. dorp in Cumberland.

SCOGLIE, zie Sansigo.

SCOHAREE, riv. in de N. Amer. prov. Nieuw York, gr. Montgomery en Scoharee, valt in de Mohawk. 2. Gr. aldaar, met 23,200 inw., door het Catskill gebergte doorsneden, en door de Scoharee bespoeld, met linnen- en katoenfabr., looijerijen en volmolens. 3. Hoofdpl. van voorn. gr., aan de riv. Scoharee, met een raadhuis, 2 kerken en 500 inw.

SCOLE of *Osmondston*, Eng. dorp in Norfolk, nabij Diss.

SCOMBRERA, Spaan. eil., prov. Murcia, voor de haven van Carthagena.

SCONE, Schot. kerspel, gr. Perth, met 1050 inw. en vele ruïnen

SCONIE ook *Leven* genoemd, Schot. kerspel, gr. Fife, aan de Leven, met 1760 inw.

SCONONDOA, dorp der N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Oneida.

SCONSER, D. op het Schot. eil. Skye.

SCONTIAUT POINT, kaap in de N. Amer. prov. Massachusetts, gr. Bristol, aan de haven van New Bedford.

SCON, zie Scone.

SCOPAMEND, Fr. dorp, eil. Corsica.

SCOPELLO, Sard. dorp in Piëmont, prov. Val di Sesia, met ijzerwerken.

SCOPIA, zie Skopia.

SCOPWICA, Eng. dorp, gr. Lincoln.

SCORDIA, Sicil. stad, intend. Catania, met 3000 inw.

SCORF, tak der Blavet, in het Fr. dep. Morbihan.

SCORTICK, meer in N. Amer. 27. 26. L. en 62. 5. N. B.

SCORTON, 2 Eng. dorpen in de gr. York en Nottingham.

SCOSTAORPE, Eng. dorp, gr. York. W. gedeelte.

SCOSTON, Eng. D., gr. Nottingham.

SCOT (KAAP), kaap aan de N. W. kust van het N. Amer. eil. Quadra en Vancouver. 50. 48. N. B. 2. Baai aan de Z. W. kust van 't W. Ind. eil. Dominica. 3. Baai aan de W. kust van N. Amer.; 3 mijlen Z. van Koningin Charlotte's sound. 4. Groep N. Amer. eil., aan de N. W. kust van Quadra en Vancouvers eil. 50. 57. N. B.

SCOTBY, Eng. dorp, gr. Cumberland, met 1200 inw.

SCOTEH PLAINS, N. Amer. dorp, prov. New Jersey, gr. Essex.

SCOTCA SIR POINT, kaap aan de W. kust van N. Amer., in baai Georgia. 254. 3. L. en 49. 2. N. B.

SCOTFORTA, Eng. dorp in Lancashire.

SCOTHERNE, Eng. dorp, gr. Lincoln.

SCOTHOLM, een der kleine Schot. Schetl. eil. 16. 38. L. en 60. 36. N. B.

SCOTLAND, zie Groot Brittanje. 2. Klein Eng. dorp, gr. Devon. 3. Riv. op 't W. Ind. eil. Barbadoes. 4. S. *Neck*, N. Amer. dorp, prov. N. Carolina, gr. Halifax. 5. S. *Well*, Schot. dorp, gr. Kinross; 1 mijl W. van Lesslie, met vele fabrijken.

SCOTT, gr. der N. Amer. Rep., prov. Kentucky; 12,420 inw. 2. N. Amer. gr., prov. Indiana, met 2,350 inw., met vele bosschen. 3. N. Amer. gr., prov. Virginia, door het Cumberlands gebergte, en door de Clinch en Copper bespoeld, met eene natuurlijke rotsbrug over de eerste. Het heeft 4,650 inw. De hoofdpl. is Lellemille. 4. Fort in de N. Amer. prov. Georgië, gr. Early. 5. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Cortband, met 6,600 inw. en vele fabr. 6. S. *Kaap*, N. punt van Quadra en Vancouver eil. 249. 26. L. en 50. 48. N. B. 7. N. Amer. dorp in Canada, Home distr.

SCOTTER, Eng., dorp, gr. Lincoln.

SCOTTON, Eng. buurt in Yorkshire.

SCOTTOW, Eng. dorp, gr. Norfolk.

SCOTTS BAAI, N. Amer. baai aan het Baffinsland, ten Z. van kaap Adair, door Ross ontdekt.

SCOTTSBOROUGH, N. Amer. dorp, prov. Georgië, gr. Baldwin.

SCOTTSBURG, N. Amer. dorp, prov. Virginia, gr. Halifax.

SCOTT'S COVE, baai aan de W. kust van 't W. Ind. eil. Jamaïca.

SCOTT'S FERRY, N. Amer. dorp, prov. Virginia, gr. Albemarle.

SCOTT'S HEAD, kaap aan het Z. einde van 't W. Ind. eil. Dominica. 316. 22. L. en 15. 20. N. B.

SCOTT'S ISLANDS, 3 kleine N. Amer. eil., aan de W. kust, aan de Charlotta Sound. 248. 48. L. en 50. 52. N. B.

SCOTTSVILLE, N. Amer. dorp, prov. Virginia, gr. Powhatan. 2. N. Amer. dorp, prov. Kentucky, de hoofdplaats van het gr. Allen.

SCOULTAN, Eng. dorp, gr. Norfolk.

SCOUZIE HEAD, Schot. kaap, aan de O. kust van het gr. Caithness.

SCOVICZA, Turk. D., sands. Hersek.

SCRAFTON, Eng. buurt, gr. York.

SCRANENBURG, N. Amer. dorp, prov. New Jersey, gr. Bergen.

SCRAPTOFT, Eng. kersp., gr. Leicester.

SCRAYINGHAM, Eng. dorp, gr. York.

SCREDINGTON, Eng. dorp, gr. Lincoln.

SCREMBY, Eng. dorp, gr. Lincoln.

SCREVETON, Eng. D., gr. Nottingham.

SCRIBA, N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. Oswego, met 2160 inw.

SCRIBAN, schoone Amer. haven op de O. kust van de landëngte van Panama; 6 mijlen O. van Porto Bello.

SCRISSA, zie Carlopago.

SCRIVELSBY, Eng. kerspel, gr. Lincoln.

SCRIVEN, Eng. vlek, gr. York, met 850 inw. 2. Gr. der N. Amer. Rep., prov. Georgië, met 4,940 inw., door de Briar, bespoeld, vol vlakten en zandheiden, met rijst en katoen, en de hoofdplaats Jacksonborough.

SCRIVIA, kleine riv. in Sardinië, prov. Piëmont, die in den Po valt.

SCROBY, Eng. D., gr. Nottingham.

SCROON, N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. Essex, aan 't meer Scroon, met 700 inw.

SCROPTON, Eng. dorp, gr. Derby.
SCROSI, Turk. eil. in den Archipel, bij Stampalia.
SCROTBY, Eng. dorp, gr. Norfolk.
SCRUB, een der kleine W. Ind. H. Maagd eil., bij Tortola. 18. 25. N. B.
SCRUBVRY, N. Amer. eil. bij New-Foundland.
SCRUB GRAFS, N. Amer. dorp, prov. Pennsylvanië, met 540 inw.
SCRUTBAH, N. Amer. bergketen in Pennsylvanië, gr. Bedford.
SCRUTON, Eng. dorp, gr. York.
SCUFFLETOWN, N. Amer. dorp, prov. Z. Carolina, distr. Lourenz.
SCULICAMP, N. Amer. dorp, prov. N. Carolina, gr. Surry.
SCULCOATES, Eng. dorp, gr. York.
SCULL CAMP, N. Amer. dorp, prov. N. Carolina, distr. Surry.
SCULLERS, zie Skullers.
SCULLTOWN of *Oldman's Creek*, dorp der N. Amer. Rep., prov. New Jersey, gr. Salem.
SCULTAORRPE, Eng. D., gr. Norfolk.
SCUNTAORPE, Eng. dorp, gr. Lincoln.
SCURCOLLA, Nap. stad, prov. Abruzzo Ulteriore II, bij het meer Cellano.
SCURE EGG, Schot. kaap op het Hebridisch eil. Run.
SCUTARI, zie Iskenderie.
SCUTTOK, N. Amer. bergrug, in de prov. Maine, gr. Hancock.
SCUTTON, N. Amer. kaap in de prov. Maine.
SCYLLA, zie Sciglio.
SCYTRO, zie Ortelsburg.
SCZER ZOW, Pool. stad, waiw. Kalisch.
SCZLOPPA, zie Schloppe.
SCZUCYN, Rus. stadje, prov. Bialystok. 2. Pool. stadje, waiw. Augustow, met 1900 inw., waar onder vele joden.
SDILLES, SDILLI, zie Delos.
SDOBA, zie Isonzo.
SDUR, Arab. dorp in Hedsjas; 7 mijlen Z. Z. O. van Suez.
SE of *Tse*, Chin. stad van den 2 rang, prov. Honang.
SEA of *Cea*, Spaan. riv., die door de prov. Leon in de Esla valt.
SEABOROUGH, Eng. S., gr. Buckingham.
SEABROOK, N. Amer. vlek, prov. New-Hampshire, gr. Rockingham, met 850 inw. 2. Zie Saybrook.
SEACKLETON, Eng. dorp, gr. York.
SEACOCK, N. Amer. riv., prov. Virginië, gr. Southampton.
SEACOMBE, Eng. dorp, gr. Chester.
SEACROFT, Eng. dorp in Yorkshire.
SEADOWLY, O. Ind. sterkte, prov. Nepaul. 104. 51. L. en 27. 13. N. B.
SEAFORTH (LOCH), Schot. zeeboezem aan de Z. zijde van het eil. Lewis. 2. Eng. vlek, gr. Sussex, een der Cinque Ports, met eene haven en visscherij.
SEAFIOE, meer in het Noorw. stift Aggerhuus.
SEAGRY (OPPER en NEDER), 2 Eng. buurten, gr. Wilt.
SEAH, Abyssinische stad, distr. Hamazin. 49. 20 L. en 15. 7. N. B.
SEAHAM, Eng. kerspel, gr. Durham.
SEAHORSE, Amer. eil. in de Hudson's baai. 284. 56. L. 62. N. B. 2. Kaap aan de O. kust van een schiereil., in de Hudson's straat. 295. 36. L. en 64. N. B.
SEAKONNET (POINT en ROCKS), O. kust van den ingang van Narraganset-baai; 2 mijlen O. Z. O. van Newport. 2. Vaart of kanaal in de N. Amer. prov. Rhode Island.
SEAL, klein eil. bij de N. kust van Ierland, eene mijl Z. van Malin Head. 2. Eil. aan de Z. W. kust van Nieuw Schotland. 311. 46. L. en 43. 25. N. B. 3. Twee eil. in den Atl. Oceaan, bij de kust der N. Amer. Rep., prov. Maine, gr. Hancock en Washington. 4. Klein eil. ten W. van Koning George den derden 's eil., aan de Z. kust van Nieuw Holland. 5. Groep kleine eilanden in den Atlantischen Oceaan, bij de kust van Labrador. 322. 35. L. en 53. 15. N. B. 6. S. *Key*, klein eil. bij de Muskito-kust. 295. 6. L. en 12. 54. N. B; 7. S. *Key*, zie Lobos. 8. S. *River*, riv. van N. Amer. die in de Hudson's baai valt.
SEALE, Eng. kerspel, gr. Kent, met 1100 inw. 2. Eng. kerspel, gr. Surry. 3. *Neder* en *Opper* S., 2 Eng. buurten, gr. Leicester, te zamen met 1000 inw.
SEALER COVE, Austr. haven aan de O. kust van Nieuw Holland. 39. 5. Z. B.
SEALKOTE, O. Ind. stad en sterkte, prov. Lahore. 91. 54. L. en 32. 44. N. B.
SEALS (EIL. VAN), klein rotsachtig eil. van Wallis, aan de N. punt van Anglesey, met eenen vuurtoren.
SEAMER, Eng. buurt, gr. York. 2. Riv. aldaar, valt in de Ure.
SEAMMADALE (LOCH), klein Schot. meer, gr. Argyle.
SEAMON, Afr. stad van Abyssinië, residentie van eenen der 5 opperheeren van dat land.
SEAMORE, N. Amer. meer, prov. Vermont.
SEARA, landschap van Brazilië, tusschen den Oceaan, Rio Grande en den Maranhon, met 1000 inw. 2. Hoofdstad met een fort, 3 kerken, een gevangenhuis, raadhuis en 12,000 inw. 3. 31. Z. B.
SEARBELT, O. Ind. eil. in de golf van Cambaye, waar de zeeschuimers

hout, water en koren halen.

SEARBY, Eng. dorp, gr. Lincoln.

SEAR GREEN, Eng. dorp, gr. Buckingham.

SEA-SALTER, Eng. dorp, gr. Kent.

SEASSEE, een der O. Ind. Sooloo of Suluh eil.

SEATHWAITE, Eng. D., gr. Lancaster.

SEATMOORTHON, klein Eng. dorp, gr. Cumberland.

SEATON, Schot. visschers dorp, gr. Ross, met 400 inw. 2. Eng. vlek, gr. Cumberland. 3. Eng. dorp, gr. Devon, met 750 inw. 4. Eng. riv., gr. Cornwallis, die eene mijl O. van Loo in het Kanaal valt. 5. Eng. buurt, gr. Durham. 6. Eng. kerspel, gr. Rutland. 7. Eng. dorp in Yorkshire. 8. S. *Carew*, Eng. dorp, aan de kust van Durham. 9. S. *Delaval*, Eng. dorp, gr. Northumberland. 10. *North* S., Eng. buurt, gr. Northumberland. 11. S. *Ross*, Eng. kerspel in Yorkshire.

SEAUNE, tak van de Garonne, in het Fr. dep. Lot en Garonne.

SEAVINGTON (ST. MARY en ST. MICHAEL'S), 2 Eng. kerspels, gr. Somerset.

SEBA, Spaan. vlek, prov. Catalonië. 2. Rajaschap en haven op het O. Ind. eil. Sumbawa.

SEBAA of *Sebha*, ommuurde stad in de Afr. woestijn van Sahra, met eene moskee. 27. 3. N. B.

SEBACUK of *Sebago*, zie Inbago.

SEBAH BIURE, zie Tomee.

SEBAHADJA, Afr. volksstam in het Abyssinisch distr. Cambat.

SEBAIA, Arab. stad van Hedsjas; 12 mijlen Z. van Medina.

SEBAKET BARDOIL, klein meer in Egypte, bij de Middell. zee.

SEBALA, Arab. stad in Hedsjas.

SEBALD DE WEERD, zie Falklands eil.

SEBAN, Arab. vlek, land der Wachabiten. 2. Zie Zeban.

SEBANZARRO, Afr. dorp in Abyssinië; 27 mijlen O. N. O. van Axum.

SEBARIMA, kleine Z. Amer. riv. van Guiana, die in den Orinoco valt.

SEBASTE, Aziat. dorp in Palestina, grootendeels verwoest, nabij het oude *Samaria*.

SEBASTIAAN (ST.), Spaan. kaap en baai, prov. Guipuscoa. 2. Hoofdstad van de Spaan. prov. Guipuscoa, op eene landtong, aan den voet van eenen berg en de golf, waarin het eil. St. Clara, met de citadel St. Cruz de la Mota ligt. Zij heeft sterke vestingwerken aan de landzijde, 2 poorten, breede, schoone straten, 2 opene pleinen, 2 kerken, een hospitaal en 13,000 inw., die fabr. van touwwerk, roeren en vlaggedoek, looijerijen, ankersmederijen, enz. hebben, en eenen aanzienlijken handel in ijzer, staal, wol en cacao drijven. Er is een gezelschap van koophandel op Guipuscoa en Manilla. De haven der stad, hoewel met eene schoone moelje en fraaijen vuurtoren prijkende, is niet diep genoeg voor oorlogschepen (In 1813 ingenomen en verwoest, doch weder hersteld). 3. Kleine, doch fraaije hoofdplaats van het Kanarisch eil. Gomera, met eene haven. 4. Stad op het Afr. eil. Terceira, met vestingwerken. 5. N. Amer. stad in Mexico, prov. San Luis de Potisi. 6. Kaap aan de N. O. kust van het O. Afr. eiland Madagascar. 67. 30. L. en 12. 36. Z. B. 7. N. Amer. kaap, aan de N. kust van Californië. 146. 54. L. en 42. 18. N. B. 8. Kaap in de Middell. zee, bij de baai van Palmos. 21. 19. L. en 41. 33. N. B. 9. Z. Amer. eil. bij Brazilië, door een kanaal van het vaste land gescheiden, met suiker, rum en 3000 inw. 67. 52. L. en 23. 50. Z. B. 10. Z. Amer. stad, aan de kust van Brazilië, over dit eil. 11. Spaan. eilandje, ten W. van Cadix, met een fort. 12. Fr. stadje, dep. Neder Loire, met 1350 inw. 13. Z. Amer. riv. in Nieuw Granada, prov. Santa Martha, die in het moeras Santa Martha valt. 14. S. *de Buenavista*, Z. Amer. stad, aan de golf van Dariën. 15. S. *de los Reyos*, Z Amer. stad in Venezuëla of Colombia, met 3,500 inw.

SEBASTIANO, Sard. stad in Piëmont, distr. Turin. 2. Nap. vlek, prov. Napels, met 1000 inw.

SEBASTICOOK, N. Amer. riv., prov. Maine, die in de Kennebeck valt. 2. N. Amer. vlek; gr. Somerset, met 800 inw.

SEBASTOPOLIS, zie Siwas.

SEBAU, SEBAN of *Sebowe*, Afr. distr. in Algiers, prov. Constantine, geheel door bergen omringd, en veel koren en olijven voortbrengende.

SEBAYES, haven aan de N. O. kust van 't W. Ind. eil. Cuba.

SEBBA ROUS of *de Zeven kapen*, N. Afr. kaap van Algiers. 24. 18. L. en 37. 8. N B. 2. N. Afr. kaap in Algiers, bewesten de golf van Stora.

SEBBAH, N. Afr. stad van Fezzan; 20 mijlen N. van Mourzouk.

SEBBEDERODE, Keur-Hes. dorp, prov. Opper Hessen.

SEBBER, Deen. visschers dorp, stift Aalborg.

SEBEND, heerl. in Holstein-Oldenburg, met 2 dorpen.

SEBENICO, stad in Dalmatië, kreits Zara, aan den mond der Kerka, met een bisdom, 4 kerken, verscheide kloosters en 3,350 inw., die zijde-, wijnteelt en handel hebben.

SEBENSTEIN, Oostenr. heerl., land Onder de Ens, kreits onder het Weener Woud.

SEBES, Hong. vlek, kom. Scharosch. 2. Hong. vlek, kom. Arad.

SEBESH, Rus. kreits, gouv. Witebsk, tusschen 45. 29. en 46. 54. L. en 55. 58. en 56. 32. N. B. gelegen, en door eenige kleine riv. en meren, waaronder het meer Sebeshkoi, bespoeld, met vele bosschen, koren, hennep en vlas. 2. Hoofdpl. met 3 kerken, 1000 inw., jaarmarkten en handel. 45. 48. L. en 56. 16. N. B.

SEB HAI, Afr. vlek in Nubië, Wady-el-Kenous, met zeer vlijtige inw. en goed bebouwd land.

SEBLTITZ, Boh. dorp, kreits Ellbogen.

SEBNITZ, Saks. stad, kreits Meissen, met 2320 inw., linnen, zijde- en atlasfabr. en andere handwerken.

SEBOE, SABU, SEBOUN of *Sebu*, N. Afr. riv. in Marocco, die op het gebergte Benyazga, uit eenen kolk, in een bosch, ten O. van Fez en Mequinez ontspringt, door de vlakte loopt, op eenigen afstand bij Fez voorbij stroomt, en de Web-el-Juhor of Paarlstroom, die door die stad loopt, en verder de Layen, Erguila of Guarga, Ador, Enquez en Ordom ontvangt, rijk aan visch is, en bij Mamora of Mehedama, met eenen grooten doch verzanden mond, in zee valt.

SEBOU of *Sibou*, kleine N. Amer. eil., aan de kust van Kaap Breton.

SEBOUA, woonplaats der Aleykat Arabieren, aan de kust van Nubië, bij Wady-el-Kenaus.

SEBOU, zie Seboe.

SEBOWE, zie Sebau.

SEBS, Aziat. vlek in Onafhankelijk Tartarijë, bij Kesch.

SEBSVAR, Perz. stad in Khorassan; 60 mijlen N. W. van Herat, in eenen heerlijken omtrek.

SEBU, zie Seboo.

SEBUGEY, Aziat. zeestad, op 't eil. Magindanao, in een vruchtbaar oord.

SEBURGHAM, twee Eng. dorpen, gr. Cumberland.

SEBY, Eng. dorp in Cumberland.

SEC, Spaan. vlek, eil. Majorca, aan de Bahia de Alcudria.

SECCHIA, Ital. riv., valt nabij Mantua in de Po.

SECCHIO, kleine Ital. riv. in Lucca, ontspringt op de Apennynen en valt in Tosc. zee.

SECHE, klein Z. Amer. eil., aan de kust van Brazilië, prov. Porto Seguro. 2. Z. Amer. landpunt aan de kust van Venezuëla in Nieuw Granada. 3. Port. vlek, prov. Beira. 4. S. *de Menares*, Spaan. vlek, prov. Guadalaxara.

SECHE, riv. op 't eil. St Domingo, die in zee valt, tusschen de baaijen Ocoa en Neiva.

SECHS, eenige kleine Z. Amer. eil. of rotsen bij de prov. Veragua.

SECEINE, Fr. riv., dep. Jura.

SECEMIN, Pool. stadje, waiw. Sandomir.

SECHACHUE, hoog gebergte in de O. Ind. prov. Berar.

SECHELLES, groep kleine eil. in de Ind. zee, thans aan de Engelschen behoorende, waarvan er slechts 3 bewoond zijn, namelijk Mahé, Praslin en La Digue's. Zij zijn hoog, rotsachtig en over het algemeen woest. Alleen heeft het grootste de zeekokos. Verder is het eenigste product katoen. Behalve deze grootere zijn er nog 12 kleinere, en even zoo vele rotsen, welke alle overvloed van duiven, oesters en de genoemde kokosnoten hebben, uit welke laatste door de inw. van Mauritius, olie geperst wordt. Er is eene goede baai, met voortreffelijken ankergrond, zoet water en hout. De inw. hebben zes overdekte schepen.

SECHIEN, Perz. stad, prov. Kerman.

SECHOUI, Chin. stad van den 3 rang, in Shantong.

SECHSHAUS, Oostenr. dorp, kreits Onder het Weener Woud, eene voorstad van Weenen, met 600 inw.

SECHURA, Z. Amer. haven van Quito, in Truxillo. 5. 32. 48. Z. B.

SECHSZEHNSTÄDTE, distr. van 16 vlekken, in het Hong. kom. Zips, die eene eigene regering hebben, welke in Iglo haren zetel heeft. Zij hebben 42,350 inw. Zij zijn Bela, Durlsdorf, Fölk, Georgenberg, Iglo, Kirchdorf, Kniesen, Laibitz, Lublyo, Michelsdorf, Menhardsdorf, Matzdorf, Pudlein, Risdorf, Teutschendorf en Wallendorf.

SECK, Nassausch dorp, ambt Rennerod, met 560 inw.

SECKACH, Bad. dorp, Main- en Tauberkreits, met 600 inw.

SECKAU, SECKAUBERG, Oostenr. dorp in Stiermarken, kreits Marburg. 2. S. *Seggau*, Oostenr. dorp in Stiermarken, kreits Judenburg, met 400 inw.

SECKBACH, Keur-Hes. dorp, gr. Hanau, met 1160 inw.

SE-

SECKENHEIM, Bad. dorp, Neckarkreits, met 1,500 inw. en fabr.

SECKINGEN, zie Säckingen.

SECKINTON, Eng. kerspel, gr. Warwick.

SECKOCINY, Pool. stad, waiw. Krakau.

SECLIN, Fr. vlek, dep. van 't Noorden, arr. Rijssel, met 2300 inw.

SECO, dorp van Kaarta, in Midden Afrika; 22 mijlen O. van Kemmoo. 2. Z. Amer. riv. van Carraccas, in Venezuëla, die in de golf van Coro in zee valt. 3. Riv. in de Spaan. prov. Canada. 4. Z. Amer. riv., prov. Tucuman. 5. Riv. van St. Domingo, die tusschen de riv. Gugua en den berg Chico in zee valt. 6. S. *Fan Falvadore*, volkplanting van Mexico, prov. Tepeaca.

SECOCKUP, straat, welke de O. Ind. Poggy of Nassaus eil. van elkanderen scheidt; ½ mijl breed, en eene goede legplaats voor schepen van alle grootte.

SECOND (PUNT), kaap aan de O. kust van 't O. Ind. eil. Sumatra, in de straat Banca. 123. 34. L. en 2. 12. Z. B.

SECONDEE, Eng. fort in het kon. Anta, op de Afr. Goudkust.

SECONDIGLIANO, Nap. dorp, prov. Napels, met 4,780 inw.

SECONDIGNY EN GRAND, Fr. vlek, dep. 2 Sèvres, arr. Parthenay, aan de Thoué, met 1430 inw.

SECOND MILL, vlek der N. Amer. Rep., prov. Z. Carolina.

SECOND MOON, N. Amer. riv., prov. Pennsylvanië, gr. Beaver, met 1250 inw.

SECONDO (ST.), vlek in het hert. Parma, aan de Taro en Parola. 2. Sard. dorp in Piëmont, prov. Pinerola, op eenen heuvel, met 1600 inw.

SECONZAC, Fr. vlek, dep. Charente, met 2550 inw.

SECORA, tak van de riv. Draha in Marocco.

SECLORE, O. Ind. dorp bij de stad Benara, waar zich de Eur. bewoners van de stad gemeenschappelijk ophouden.

SECUNDREPORE, twee O. Ind. steden, prov. Ajmeer en Allahabad.

SECTHCOOND, O. Ind. dorp, prov. Bahar.

SECTE, Egypt. meer in het Natrumdal.

SECULEJO, Fr. meer, dep. Opper Garonne, door hooge bergen omgeven.

SECULHARY, O. Ind. stad, prov. Agra.

SECUNDRA, O. Ind. stad, prov. Agra.

SECURIU, Z. Amer. riv. in Braziliё, die bij de stad Villa Bella, in de Juruena valt.

SECZAWA, Galic. D., kreits Sandec.

SED, kaap op de N. kust van het W. Ind. eil. Cuba.

SEDA, Port. stad, prov. Alentejo.

SEDAKI, Jap. stad op Niphon; 13 uren N. W. van Niphon.

SEDAN, Fr. arr., dep. Ardennes, dat op 18 V. M. in 3 kantons en in 103 gemeenten, 49,200 inwoners bevat. 2. Sterke hoofdstad van genoemd arr., aan de Maas, waarover eene brug ligt, met 2 poorten, 5 kerken, een slot, arsenaal en 10,650 inw. (waaronder vele gereformeerden), die fabr. van laken, geweren, ijzerwerk, leder, enz. hebben. Geboorteplaats van TURENNE. 22. 38. L. en 49. 33. N. B.

SEDANA, Spaan. riv., prov. Toledo.

SEDANG, stad op de N. W. kust van het O. Ind. eil. Borneo. 128. 34. L. en 2. 15. N. B.

SEDANO, Spaan. landstad, prov. Burgos, met een zoutwerk.

SEDARI, Turk. vlek in Moldavië, in Zara de Sus.

SEDASHOGHUR, O. Ind. zeestad, prov. Canara.

SEDASIER, O. Ind. stad, prov. Mysore, distr. Coorg.

SEDBERGH, Eng. vlek, gr. York, met 1800 inw.

SEDE, naam, dien men soms aan het meer Maadie of Abukir in Neder Egypte geeft. 2. Twee kleine meren, aan de W. grenzen van Egypte; 18 mijlen N. W. van Cairo.

SEDEEHA, stad in Abyssynië, door Gallas bewoond, Oostelijk van Edjou.

SEDEFE, dorp in Opper Egypte, aan den linker Nijl oever; 2 mijlen Z. van Abutige.

SEDEIR, Arab. distr. en hoofdstad in Nedsjed, die door de Wachabiten onderworpen is, en door Beduïnen bewoond wordt.

SEDEKBANYA, Turk. kasteel in Bosnië, sandschakat Sarajewo.

SEDEKARI, dorp op Java, residentie Sourabaja.

SEDELLE, Fr. riv., dep. Creuse, die in de Creuse valt.

SEDERAN, Fr. vlek, dep. Drôme.

SEDFE of *Zipthe*, D. in Neder Egypte, aan den linker Nijl oever; 1 mijl Z. van Bata.

SEDGBERROW, Eng. dorp, gr. Worcester, met 900 inw.

SEDGBROOK, Eng. dorp, gr. Lincoln.

SEDGEFIELD, Eng. dorp, gr. Durham, met 1300 inw.

SEDGEFORD, Eng. dorp, gr. Norfolk, met 1000 inw.

SEDGELEY, Eng. dorp, gr. Stafford, bij Dudley, met 13,950 inw. en groote ijzerfabrijken.

SEDGEMOOR, Eng. lands., gr. Somerset, ten N. van de riv. Parret.

SEDGEWICK, Eng. D. in Westmoreland.

SEDGER, Z. Amer. rivier van Patagonië, die in de straat van Magellaan valt, ten W. van Port Famine.

SEDGHILL, Eng. buurt, gr. Northumberland. 2. Eng. kerspel, gr. Wilt.

SEDGWICK, N. Amer. vlek, prov. Maine, gr. Hancock, met 1350 inw.

SEDHOUT, O. Ind. sterkte, prov. Golcondah, distr. Cuddapa.

SEDIMAN, Egypt. stad, sands. Fayum.

SEDICZANY, zie Seltschan.

SEDLECZ, ZEDLITZ, Boh. slot, kreits Czaslaw, met eene keizerl. tabaksfabr.

SEDLEDSCH, zie Setuledge.

SEDLESCOMB, Eng. dorp, gr. Sussex, met 500 inw.

SEDLITZ (SEDLECZ), Boh. stadje, kreits Prachin, met 110 huizen. 2. S. *Selz*, Boh. stadje, kreits Beraun, met 100 huizen. 3. Boh. dorp, kreits Saatz, met 1250 inw.

SEDLNITZ, Morav. dorp, kreits Prerau, met 1470 inw.

SEDON, tak van de Fr. riv. Gers.

SEDRAT, tak van de Draka in het Afr. rijk Marocco.

SEDRE, doorvaart of naauw kanaal in de Ind. zee, ten N. van Sumatra, tusschen Pulo Nancy en Koning's punt.

SEDRINA, Lomb. Ven. dorp, prov. Bergamo. Geboorteplaats van JACOBUS PALMA.

SEDSCHAR, zie Schadschar en Hadramaut.

SEDSCHAS, Perz. vlek, prov. Irak, met het paleis van ABDACHAN, en het graf van Chan ARGHUN.

SEDSCHED, tak van de riv. Sesifrud, in de Perz. prov. Azerbeidschan.

SEDSCHELMESSE, zie Segelmesse.

SEDSCHRUD, tak van de Sesifrud in Perzië.

SEDSCHUR, tak van den Eufraat, in de Turk. Aziat. prov. Aleppo.

SEDUCTION, kaap aan de W. kust van N. Amer. 242. 34. L. en 59. 2. N. B.

SEDUNOVA, Rus. Aziat. dorp, gouv. Irkutsk, aan de Lena, ten N. van Orlenga.

SEDNSZISKI, Rus. D., gouv. Minsk.

SEDZISSOW, Galic. vlek, kreits Rzeszow.

SEE (WÜRSTER), meer in het hert. Saksen-Meiningen.

SEE AMOL, klein O. Ind. eil. in de Ind. zee, bij de O. kust van Borneo. 136. 54. L. en 5. 27. N. B.

SEEASSEE, klein O. Ind. eil. in den Sooloo archipel. 138. 36. L. en 5. 25. N. B.

SEEBACH, Pruis. dorp, regdst. Erfurt, met 600 inw. 2. Dorp in Saksen Weimar, ambt Eisenach, met 300 inw. 3. Beij. riv., Rezatkreits, die in den Main valt. 4. Zie Acher.

SEEBAH, O. Ind. visschers dorp en stad, prov. Lahore, op 93. 26. L. en 31. 39. N. B.

SEE BANGOG, klein eil. in de Ind. zee, bij de O. kust van 't eil. Borneo. 136. 10. L. en 4. 18. N. B.

SEE BEEROO of *Si Beru*, klein O. Ind. eil., aan de W. kust van Sumatra.

SEEBERG, Boh. D., kreits Ellbogen.

SEEBERGEN, dorp in Schwarzburg-Rudolstadt, bij Gotha, met 500 inw.

SEEBGUNGE, verscheidene O. Ind. plaatsen, in Bahar en Bengalen, die echter van geene beteekenis zijn.

SEEBJANGE, O. Ind. stad, prov. Bengalen, met 300 huizen.

SEEBNITZ, zie Sebnitz.

SEEBRINGEE, O. Ind. riv., prov. Guzeratte, welke in het distr. Cattywar ontspringt.

SEEBURG, Pruis. stad, regdst. Koningsbergen, hoofdplaats van den kreits Rössel, met eene kerk, 3 voorsteden en 1400 inw., die laken-, kousen- en hoedenfabr. hebben. 2. Pruis. dorp, regdst. Merseburg, met 630 inw. 3. Han. dorp, vorst. Grubenhagen, met 700 inw. en visscherij.

SEEBY, zie Sabye.

SEEDA, Jap. vlek op Niphon, vorst. Nikawa.

SEEDGHUR, O. Ind. sterkte, prov. Bejapore.

SEEDY ABDEL ABBUS oudtijds MUSTI, Afr. dorp in Tunis; 5 mijlen N. O. van Keft.

SEEDY ABDELMOUMEN, kleine N. Afr. zeehaven van Algiers, in Tlemsan, aldus naar eenen profeet genoemd.

SEEDY ABDULLAH, kleine N. Afr. zeehaven van Marocco, aan de kust der Atlantische zee.

SEEDY ABID, Afr. heiligdom in Algiers, aan de zamenvloeijing der Arhew en Shellif.

SEEDY BOSGANNIM, N. Afr. dorp in Tunis; 13 mijlen Z. W. van Keft.

SEEDY BUSAOROCTON, kleine N. Afr. zeehaven van Marocco, aan de kust der Atl. zee.

SEEDY DOUDE, heiligdom van Tunis in N. Afr., aan het einde van het schiereil. Dakkul.

SEEDY EESAH, N. Afr. dorp van Algiers, oudtijds *Sava* genoemd; 8 mijlen Z. van Boujeiah.

SEEDY MEDDUB, dorp van Tunis; 6 mijlen N. van Gabs.

SEEDY NEDJA, dorp van Algiers;

9 mijlen O. van Burg Hamza.

SEEDY OCCUBA, dorp van Bled el Jereede; ten Z. van Algiers.

SEEDY TERJE, N. Afr. kaap van Algiers, met een heiligdom en eenige Romeinsche oudheden.

SEEDY, O. Ind. vesting in Nepaul.

SEEDORF, Deen. D., hert. Lauenburg.

SEEFELD, Oostenr. vlek, kwartier Boven den Mannhartsberg, met 1200 inw. en fabr. 2. Dorp in 't hert. Oldenburg, kreits Ovelgönne, met 1350 inw. 2. Beij. heerl., Isarkreits, landger. Starnburg, met 4100 inw.

SEEFELDEN, Bad. D., Treisamkreits.

SEEHAUS, Beij. ambt, Rezatkreits, met 1600 inw.

SEEHAUSEN, Pruis. stadje, regdst. Maagdenburg, met 1680 inw. 2. Pruis. stad, kreits Osterburg, aan de riv. Aland, met 2250 inw., linnen- en lederfabr. 2. Dorp in Schwarzburg-Rudolstadt, ambt Frankenhausen. 3. Dorp in het gebied der vrije stad Bremen.

SEEHEIM, gr. hert. Hes. ambt, prov. Starkenburg, met 3,150 inw. en een dorp met 800 inw. en velerlei molens.

SEEHOF, Beij. dorp, Op. Mainkreits.

SEEHOVE, O. Ind. stad, prov. Guzeratte.

SEEKHONK, naam van de N. Amer. riv. Pawtucket, van Pawtucket bridge tot deszelfs mond in de riv. Providence. 2. N. Amer. vlek, prov. Massachusetts, gr. Bristol, aan den O. oever der Pawtucket; 12 mijlen Z. Z. W. van Boston.

SEEKIRCHEN, Oostenr. dorp, kreits Salzburg, aan de Waller-see; 520 inw.

SEEKREITS, Bad. kreits of prov., tusschen Wurtemberg, Hohenzollern, de Bodenzee, Zwitserland en den Treisamkreits, of tusschen 25. 45. en 27. 6. L. en 47. 34. en 48. 10. N. B., en op 55½ V. M., 145,300 inw. bevattende. Het land bestaat alleen uit bergen, heuvels en kleine dalen; het Schwarzwald en de hooge Harz bedekken hetzelve, en wisselen met kleine heuvels, hoogten en dalen af. De grond is steenachtig, moerassig, en weinig voor den landbouw geschikt. De riv. zijn de Donau met de Brig, Bergach en Ablach; de Rijn met eenige takken, benevens verscheidene andere kleinere riv., die hier Aich genoemd worden, met bijvoeging der steden, die zij bespoelen. Onder de meren zijn: de Ueberlinger, Unter, Boden en Ilmen meren. Er zijn eenige zwavel- en gezondheidsbronnen. De lucht is gematigd, doch guur. De landbouw levert geen genoegzaam koren, veel aardappelen, moesgroenten, vlas, hennep, raapzaad, en vooral wijn en boomvruchten; terwijl de bosschen des rijkdom des lands uitmaken. De veeteelt is een hoofdtak van bestaan; hier en daar is bijenteelt. De mijnen leveren alleen ijzer, steen en alabaster. De fabr., behalve in ijzer, zijn van geen belang. De inw. zijn Duitschers, met den Zwabischen tongval, meestal roomsch. Men vindt er lyceën, opvoedingsgestichten, seminariën, latijnsche scholen, kweekschool voor schoolonderwijzers, en teekenscholen; doch het lager onderwijs is nog in eenen slechten staat. De regering van den kreits is te Constanz, de hoofdstad. De kreits is in 16 ambten verdeeld.

SEEKURKUTHREE, O. Ind. stad in het rijk Nepaul.

SEELAU, Boh. dorp, kreits Czaslau.

SEELBACH, Bad. ambt, Kinzigkreits, thans in het Oostenr. gr. Hohen Geroldseck. 3. Dorp in Nassau, ambt Nassau, met 350 inw. 3. Hoofdpl. van het Oostenr. gr. Hohen Geroldseck, met 600 inw.

SEELBURG, Rus. kreits, gouv. Mitau, aan de Duna, tusschen 55. 37. en 56. 44 N. B., met bosschen, en aan de riv. zeer vruchtbaar. De hoofdstad is Jakobstadt.

SEELENT, Deen. D., hert. Holstein, met 750 inw.

SEELGUT, Bad. dorp, Treisamkreits, landambt Freyburg, met 500 inw.

SEELHEIM (GROOT en KLEIN), twee Keur-Hes. dorpen, prov. Opper-Hessen.

SEELIGER, Rus. meer, gouv. Twer.

SEELINGAN, klein O. Ind. eil. van den Sooloo Archipel. 136. 1. L. en 6. 4. N. B.

SEELISBERG, Zwits. dorp, kanton Uri, met 400 inw.

SEELOHE, zie Fichtelberg, No. 1.

SEELOW, Pruis. stadje, regdst. Frankfort, met 1200 inw. en veeteelt

SEELOWITZ, Morav. vlek, kreits Brünn, aan de Schwarza, met 1000 inw. en linnenfabr.

SEEMO, dorp van Kasson in de binnenlanden van Afrika.

SEENA, tak van de Beema in de O. Ind. prov. Aurungabad.

SEEND of *Seen*, Eng. dorp in Wiltshire, met 1000 inw.

SEENGHOO, O. Ind. stad in het rijk der Birmannen; 3 mijlen Z. van de stad Pagham.

SEEOR, O. Ind. stad der Mahratte, prov. Malwah.

SEEPARRAN, eil. in de Ind. zee, aan de O. kust van Borneo. 136. 9. L. en 4. 8. N. B.

SEEPFERD, Afr. eil. in de Gambia, kon.

kon. Janina, in Senegambië.

SEER of *Ser*, Arab. stad, lands. Oman, aan den mond der riv. Ser, residentie van den scheik, met eene goede haven.

SEERAH, O. Ind. stad, prov. Ajmeer.

SEER-BEENI of *Syr-Bon-Yass*, eil. in de golf van Perzië, op eene bank, die zich 70 mijlen van het N. naar het Z. uitstrekt.

SEERD of *Sered*, Turk. stad, pachalik Diarbekir.

SEERDHUNA, O. Ind. stad, prov. Delhi; de hoofdplaats van een klein vorstendom. 29. 11. N. B.

SEERGUR, O. Ind. plaats, prov. N. Circars.

SEERPORE, O. Ind. stad, prov. Bengalen, aan een vischrijk meer.

SEERSEE, O. Ind. stad, prov. Malwah.

SEERUPER, Deen. meer, eil. Funen.

SEERWULL, O. Ind. vesting, prov. Bejapoor.

SEES, Fr. stad, dep. Orne, arr. Alencon, aan den oorsprong der Orne, de zetel eens bisschops, met een bisschoppelijk paleis, hospitaal, ziekenhuis, die seminarium en 5,500 inw., fabr. en veehandel hebben. 17. 50. L. en 48. 36. N. B.

SEESEN of *Seesongen*, Brunsw. kreitsgerigt, Wezer distr., met 12,450 inw. en de stad Seesen, aan de Schildau, met een oud kasteel, jagthuis, 2 kerken, eene synagoge, een hospitaal, groot joodsch opvoedingshuis, burgerschool, en 2000 inwoners, die kamelotfabr., looijerijen, smederijen en jaarmarkten, veel doortogt en handel hebben. Ook zijn er gezondheidsbronnen. 51. 53. N. B.

SEESTÄDTEL, Boh. stadje, kreits Saatz. 2. Naam van verscheidene O. Ind. plaatsen in Bahar en Bengalen.

SEESTEN, Deen. kerspel, heerlijkheid Pinezola.

SEESUCUNDA, dorp van Woolly, in de binnenlanden van Afrika.

SEESYE, O. Ind. stad, prov. Agra.

SEETACOOND of *Sitacund*, O. Ind. stad in Bengalen, distr. Chittagong.

SEETANOGRUM, O. Ind. stad der N. Circars.

SEETANG, een der Nederl. Molukken, in de Ind. zee.

SEETH, Deen vlek, hert. Sleeswijk.

SEETHING of *Senges*, Eng. dorp, gr. Norfolk.

SEEVE, SEVE, Han. riv., vorst. Lüneburg, die beneden Haarburg in de Elbe valt.

SEEVENGEN, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, arr. Gent; 1300 inw.

SEEWA, zie Siwa.

SEEWEEBAAI of *Bull'shaven*, N. Amer. haven aan de kust van Z. Carolina, tusschen kaap Roman en Charleston invaart.

SEEWEN, Zwits. dorp, kant. Solothurn.

SEEWIS, zie Sewis.

SEEZ, zie Sees. 2. Fr. riv., dep. Kanaal. 3. Sard. dorp in Savoye, prov. Tarantaise, met 1600 inw. en fabr.

SEFAIRY, Griek. dorp op Morea, in Attica, bij Marathon.

SEEFAKIN, Arab. stad in Yemen; 20 mijlen Z. van Loheia.

SEFERA, Arab. stad in het land der Wachabiten.

SEFFAY, N. Afr. riv. in Algiers, die bij de stad Algiers in de Middell. zee valt.

SEFROI, N. Afr. dorp in 't rijk Marocco, prov. Fez; 6 mijlen Z. O. van de stad Fez.

SEFTINGEN, Zwits. ambt, kant. Bern, ten Z. W. van de hoofdstad.

SEFURA, stad in Foeta, in W. Afr., 7. 21. L. en 10. 30. N. B.

SEGA, dorp in Schwarzburg-Rudolstadt.

SEGADAES, Port. vlek, prov. Beira.

SEGAL, Fr. eil., aan de kust van 't dep. Finisterre, arr. Brest.

SEGALIEN, zie Sachalin.

SEGALIN, stad op 't eil. Java, lands. Bagleen, hoofdpl. van een distr.

SEGAMENAGURA, Afr. plaats in Tripoli, niet verre van Arar, waar een gewas groeit, eene soort van knollen, die door de Arabieren zeer gezocht worden.

SEGARY, Eng. dorp, gr. Wilt.

SEGEBERG, Deen. ambt, hert. Holstein, dat op 10½ V. M. 14,000 inw. bevat. 2. Stad tusschen de Trave en een klein meer, met eene voorstad, een hospitaal en 836 inw., die 3 jaarmarkten, en bij eenen hoogen kalkberg eene kalkgroef en eenen kalkoven hebben. 27. 62. L. en 53. 34. N. B.

SEGED, Afr. dorp van Sennaar; 10 mijlen Z O. van Sennaar.

SEGEDIN, zie Szegedin.

SEGELHORST, Keur-Hes. dorp, gr. en ambt Schauenburg.

SEGELMESSE, SEDSJELMESSE, N. Afr. stad in Z. Marocco, prov. Tafilet.

SEGELSEM, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, arr. Oudenaarden; 1250 inw.

SEGENBERG, Pruis. D., regdst. Oppeln.

SEGENMU of *Semihun*, Chin. stad, lands. Turfan.

SEGENTHAU, Hong. D., kom. Temesch.

SEGERA, Arab. dorp in Hedsjas; 2 mijlen Z. van Medina.

SEGESTH, Zweed. D. in Gefleborg-län.

SE-

SEGESTA, Zweed. D. in Skaraborg-län.
SEGESVAR, zie Schätzburg.
SEGEWOLDE, Rus. D., gouv. Lijfland.
SEGGAU, zie Seckau, No. 2.
SEGGESWYK, Eng. dorp, gr. Westmoreland, met eenen grooten kruidmolen.
SEGHAVA of *Zeghawa*, prov. van het Afr. rijk Darfur in Nubië.
SEGHAGHEE, O. Ind. stad in het rijk der Birmannen, prov. Pegu.
SEGHETTO, Dalmatisch vlek, kreits Spalatro, aan de Adriatische zee.
SEGIM, Turk. vlek, sands. Ilbessan.
SEGLORA, Zweed. D. in Elfborgs-län.
SEGNA BOTONGA, het Z. deel van het Z. Afr. kon. Sobia in Kafferland.
SEGNELAY of *Seignelay*, Fr. stad, dep. Yonne, arr. Auxerre, aan de Senin, met 1450 inw. en wijnbouw.
SEGNI, stad in den Kerk. Staat, leg. Frosinone, aan 't gebergte Segni.
SEGNITZ, Beij. dorp, Neder Mainkreits, met 700 inw.
SEGO of *Seg*, Rus. meer, gouv. Olonez, en eene riv., gouv. Archangel. 2. Hoofd- en residentiestad van het Afr. kon. Bambara, in Nigritië, aan den Niger, volgens MUNGO PARK, met 30,000 inw. en in 4 deelen verdeeld, die met muren omringd zijn, en waarvan twee aan elke zijde der riv. liggen, elk van moskeën voorzien. De huizen zijn vierkant, en van leem opgetrokken; de straten naauw, en de stad zeer levendig. Zij heeft veel scheepvaart, die met lange smalle boten gechiedt, uit twee holle boomstammen gemaakt.
SEGOLLO, stam der Afr. Beduïnen in Nubië.
SEGONET, groote Afr. stad in Abyssynië, prov. Samen.
SEGONZAC, Fr. vlek, dep. Charente, arr. Cognac, met een kerspel van 2,550 inw.
SEGORBE, Spaan. stad, prov. Valencia, met een kasteel, eene hoofdkerk, een hospitaal, armhuis, theologisch seminarium, branderijen, papier- en stijfselfabr. en marmergroeven. 16. 20. L. 39. 54. N. B.
SEGOVIA, Spaan. prov., een deel van Kastilië, tusschen Burgos, Soria, Guadalaxara, Madrid, Avila en Valladolid, of tusschen 12. 55. en 14. 25. L. 40. 5. en 41. 45. N. B. gelegen, en op 163 V. M., 170,200 inw. bevattende. Het land is eene eenvoudige hooge vlakte, met eenige boschrijke bergen bezet. De grond is kalk-, en aan de bergen steenachtig, hier en daar vochtig en tamelijk vruchtbaar. De voornaamste bergen zijn: de Sierra de Ayllon, de Guadarrama, enz. De rivieren zijn: de Douero, de Taag, de Guadarrama, met de Pedrio, Riasa, Duraton, Coga en Eresma; de Xarama, Alberche, en Lozoya. Er zijn geene meren, maar veel gezondheidsbronnen. De landbouw wordt hier zeer verwaarloosd; echter heeft men er overvloed van tarw, gerst, haver, erwten, minder, maïs, rogge en weinig gierst; maar vooral meekrap, hennep, vlas, weinig moesgroenten (de andivie van Segovia is zeer beroemd), boomvruchten, kastanjes en beziën. De wijn is slecht; er zijn niet veel olijven, maar goede eiken-, dennen- en andere boomen, die vooral potasch leveren, en herten en wilde zwijnen, gelijk de velden konijnen en veldhoenderen hebben. De rijkdom der prov. bestaat echter in de schapenfokkerij, zoo dat er wel 4½ mill. ponden wol gewonnen wordt. Ook worden er veel geiten gehouden, welke boter en kaas leveren; maar paarden en rundvee zijn van geen belang, en zijde- en bijenteelt zeer weinig. Uit het rijk der delfstoffen heeft men er ijzer, koper en antimonium, die echter niet meer gegraven worden, maar wel marmer, kalk, zandsteen, leem en porseleinaarde. De fabr. leveren fijne lakens, spiegels, hoeden, papier, touwwerk, zeep, staal, hagel en glas. De uitvoer bestaat vooral in: wol, verder meekrap, hennep, een weinig koren, wijn, wit glas, laken, enz. De prov. staat onder den generalen gouverneur van Zamora, en wordt in 34 distr. van verschillende benaming verdeeld. 2. Hoofdstad der prov., zetel van den bisschop, op eene hooge rots, aan de Eresma, in de gedaante van een groot schip gebouwd, en met muren, 7 poorten, 4 voorsteden, eene hoofdkerk, 23 andere kerken, 24 kloosters, 3 hospitalen, een vondelingshuis, artillerieschool, koninklijke munt, beroemde waterleiding van TRAJANUS en 9,500 inw., die fabr. van laken, aardewerk en hagel, eenen papiermolen, en beroemde wolwasscherijen hebben. Geboorteplaats van den schilder DOMINGO SOTO. 13. 27. L. en 41. 2. N. B. 3. Spaan. vlek in het Z. Amer. intend. Guatimala. 4. Zie Caguayan.
SEGOVIAH NEUVA, zie Nieuw Segovia. 2, Stad op het O. Ind. eil. Luca. 3. Kleine stad, van Niacargua in Guatimala. 291. 16. L. en 13. 43. N. B.
SEGRAIS, Fr. vlek, dep. Loire.
SEGRAVE, Eng. kerspel, gr. Leicester.
SEGRE, Fr. stadje, dep. Mayenne en Loi-

Loire, op. 2. Spaan. riv., die in het Fr. dep. O. Pyreneën, op de Pyreneën ontspringt, de Canza, Noguera, Pallersa ontvangt, en bij Mequinenza in de Ebro valt.

SEGRÉ, Fr. arr., dep. Mayenne en Loire, op 28½ V. M. in 6 kantons en 77 gemeenten, 58,050 inw, bevattende. 2. Hoofdstad aldaar, aan de Verzée en Oudon, met 720 inw. en handel.

SEGRIE, Fr. vlek, dep. Sarte.

SEGRUDI, eil. bij het O. Ind. eil. Java, lands. Pananaga.

SEGTON, Eng. dorp, Lancashire.

SEGUATANEIO of *Chequetan*, haven op de W. kust van Mexico.

SEGUENZA, zie Siguenza.

SEGUIN, eil. der N. Amer. prov. Maine. 308. 4. L. en 43. 41. N. B.

SEGULAM, een der Vossen eil. in de Stille Zuidzee. 205. 36. L. en 53. 35. N. B.

SEGUNDO, riv. in de Z. Amer. prov. Tucuman, die Oostwaarts, in een meer loopt.

SEGUR, Fr. stad, dep. Aveiron, arr. Milhau, met 1,600 inw.

SEGURA (SIERRA), gebergte in de Spaan. prov. Murcia. 2. Spaan. riv., die op de Sierra Segura (de Huescar) ontspringt, en bij Molar in de Middell. zee valt. 3. Spaan. stad, prov. Guipuscoa. 4. Spaan. stad, prov. Aragon. 5. Port. vlek, prov. Beira. 6. S. *de la Frontera*, N. Amer. stad in Mexico, distr. de los Angelos. 7. Spaan. distr. en vlek, prov. Murcia; het vlek met 4000 inw. 8. S. *De Leon*, Spaan. vlek, prov. Estremadura. 9. Zie Porto Seguro.

SEGURET, Fr. dorp, dep. Vaucluse, arr. Orange, met 1100 inw.

SEGURO, zie Porto Seguro.

SEGWIN, O. Ind. distr., prov. Nepaul, bergachtig en onvruchtbaar. 28. N. B.

SEHAU, Turk. vorst. der Kiurden, prov. Bagdad.

SEHESTEN, Pruis. dorp, regdst. Gumbinnen, kreits Sensburg.

SEHLAN, Perz. D., prov. Azerbeidschan.

SEHMA, Saks. dorp, kreits Erzgebergte.

SEHMEN, Rus. dorp, gouv. Koerland.

SEHOUGE, Noorw. kerspel, stift Aggerhuus, met 1420 inw.

SEHURA, O. Ind. stad, prov. Agra.

SEHEISCHUTS, Boh. dorp, kreits Leutmeritz, met 900 inw.

SEHWAN, Aziat. stad en sterke vesting in Beludschistan, lands. Sind, distr. Chungar Bazar.

SEIBELSDORF, zie Seubelsdorf.

SEIBERSBACH, Pruis. dorp, regdst. Coblenz, kreits Creuznach, met 600 inw.

SEIBERSDORF, Oostenr. vlek, kreits Onder het Weener Woud.

SEIBO, stad op het eil. Hispaniola, aan eene kleine riv., met een kerspel van 5000 inw.

SEIBOUSE, N. Afr. riv. in Algiers, welke in het gebergte, bij Temlouto en Shachee ontspringt, verschillende namen draagt, en bij Bona in de Middell. zee valt.

SEICHAU, Pruis. D., regdst. Liegnitz.

SEICHE, Fr. riv., dep. Ille en Vilaine, die bij Rennes in de Vilaine valt.

SEICHES, Fr. vlek, dep. Lot en Garonne, arr. Marmande, met 1300 inw. 2. Fr. dorp, dep. Mayenne en Loire, arr. Baugé, aan de Loir, met 1500 inw.

SEID, Afr. eil. in Abyssinië, bij Massova, aan de kust.

SEIDA of *Seyda*, Pruis. stad, regdst. Merseburg, met 1000 inw.

SEIDAU, zie Bautzen.

SEIDE, zie Said.

SEIDENBERG, Pruis. heerl., regdst. Liegnitz, uit verstrooide plaatsen bestaande, met 6,900 inw. 2. Stadje aan de Boh. grenzen, met 1150 inw., fabr. en handel.

SEIDENROD, Keur-Hes. dorp, prov. Hanau.

SEIDINGSSTADT, dorp in Saksen-Hildburghausen, ambt Hildburg.

SEIDORF, Pruis. dorp, regdst. Liegnitz, met 1000 inw. en linnenfabr.

SEIDSCHÜTZ, Boh. D., gr. Leutmeritz.

SEIED EL ARABIE en SEIED EL SOZAN, 2 Afr. eil. aan de kust van Abyssinië, bij Dhalac.

SEIFARTSDORF, dorp in het vorst. Reusz, heerlijkheid Gera.

SEIFABAD, Perz. dorp, prov. Irak.

SEIFEN, Saks. vlek, kreits Erzgebergte, met 700 inw., mijnwerken en fabr. van houtwaren.

SEIFERSDORF, Pruis. dorp, regdst. Breslau. 2. Pruis. dorp, regdst. Liegnitz, met 1000 inw. 3. *Nieder Langen* S., Pruis. dorp, regdst. Breslau, met 750 inw. 4. Saks. dorp, kreits Meissen, met 700 inw. 5. Zie Steinseifersdorf.

SEIFERSHAU, Pruis. dorp, regdst. Liegnitz, kreits Hirschberg, met 900 inw.

SEIFFENBERG, tak van het Reuzengebergte in Silezië, met den Sneeuwkop.

SEIFHENNERSDORF, zie Hennersdorf.

SEIFINCOT, Eng. dorp, gr. Gloucester.

SEIGHFORD, Eng. dorp, gr. Stafford.

SEIGN of *Sign*, Oostenr. vesting in Dalmatië, kreits Spalatro.

SEIGNAL, tak der Fr. riv. Dordogne.

SEIGNELAY, zie Segnelay.

SEIGNELEGIER, Fr. stadje, dep. Yonne.

SEIHAN of *Seihun*, Turk. Aziat. riv. in Natolië, die Zuidelijk van Kaisarieh, in Caramanië ontspringt, door het gebergte Taurus stroomt, en bij de stad Adana, in de Middell. zee valt.

SEIKS of *Sihks*, stam der Hindo's of bewoners van Hindostan, welke zich alleen door godsdienst en regering, van de overige Indianen onderscheiden. Zij dragen eenen langen baard, zijn sterk, moedig, stout en eenigzins ruw. MALCOLM spreekt hen vrij van de beschuldiging van trouweloos- en wreedheid, en roemt hen als opregt en openhartig. Zelfs de kooplieden onder hen dragen wapenen. De meeste stammen mogen geen tabak rooken. Zij hebben onderscheidene sekten. Hun godsdienst is eene soort van theocratie. De regering van hun land (thans de geheele prov. Lahor en deelen van Multan, Delhi, Agra en Sind, met vier millioenen inw. bevattende) is aristocratisch. Zij kiezen bijzondere opperhoofden, die onderling in bondgenootschap staan, en weinig magt hebben; doch hunne priesters hebben zeer veel invloed. Zij kunnen te zamen een leger van wel 2 à 300,000 ruiters op de been brengen. Zie verder Indianen en Lahor.

SEIL, een der Schot. Hebriden, gr. Argyle, over het algemeen vlak.

SEIL ABOU ZEID, dal in Egypte, tusschen Caïro en Suez.

SEILAN, hoog Perz. gebergte, prov. Aderbeidschan. 2. Zie Ceilon.

SEILAT, aanzienlijk gebergte in Algiers, prov. Titteri.

SEILHAC, Fr. stadje, dep. Corrèze, arr. Tulle, met 1400 inw.

SEILITZ, Illyr. dorp, kreits Villach.

SEILLANS, Fr. vlek, dep. Var, aan de Riou, met 2240 inw. en oliemolens.

SEILLE, Fr. riv., dep. Saône en Loire. 2. S. *La Grande*, Fr. riv., dep. Meurte. 3. Zie Selle.

SEILLES, Nederl. dorp, prov. Luik, arr. Huy, met 620 inw.

SEILOWA, Rus. vlek, gouv. Orenburg.

SEIMAN, Turk. Aziat. dorp in Natolië; 16 m. N. N. O. van Alah-Shehr.

SEIMARIEH, Perz. dorp in Irak, aan den Eufraat; 14 mijlen van Korua.

SEIN, zie Sayn.

SEIND TANDA, dorp in Beludschistan, lands. Sind, distr. Khanduki.

SEINE, Fr. riv., eene der belangrijkste des rijks, welke in het dep. Côte d'Or, tusschen Sainte Seine en Chanceaug, $3\frac{1}{2}$ m. van Dijon, ontspringt, door de dep. Aube, Seine en Marne, Seine en Oise, Seine, Eure en Neder Seine loopt, de gemeenschap van de hoofdstad met de voornaamste steden des rijks bevordert, en den in- en uitvoer zeer gemakkelijk maakt. Van hare 25 takken zijn de voornaamste: de Aube, de Yonne, de Loing, de Marne, de Oise, de Rilla, de Breuvon en de Eure, die alle met een aanzienlijk aantal takken gemeenschap hebben; terwijl zij na eenen loop van 96 mijlen, tegenover Havre de Grace, in het Kanaal valt.

SEINE, dep. van Frankrijk, geheel in het dep. Seine en Oise, tusschen 19. 51. en 20. 15. L. en 48. 47. en 48. 49. N. B. liggende, en op $8\frac{1}{2}$ V. M., in 3 arr., 20 kantons en 79 gemeenten, 798,500 inw. bevattende. De grond is grootendeels vlak, met weinige heuvels, zoo als de Montmartre; niet overal even vruchtbaar, deels schraal en zandig. De riv. zijn: de Seine, Marne, Ourcq en Crould; terwijl het kanaal van St. Denys de Seine en Oise vereënigt, en het Ourcq kanaal Parijs van goed water voorziet, dat het uit de beken Grisette, Mai, Ferrouane en la Beuvronne ontvangt. De luchtsgesteldheid is gematigd en gezond. De voortbrengselen zijn: koren, tuin- en boomvruchten, bloemen, middelmatige wijn, hout in de bosschen van Boulogne en Vincennes; steenen, gips in de beroemde groeven van Montmartre, en gezondheidsbronnen te Passy. De landbouw is hier in vollen bloei; terwijl het land met heerlijke landgoederen, dorpen en tuinen versierd is. Het meest worden er moesgroenten en boomvruchten voor de hoofdstad geteeld. Alleen te Montreuil worden jaarlijks wel voor 300,000 franken perziken naar Parijs verzonden. Het rundvee, de melk en kalveren, de vette schapen, speenvarkens en vette varkens worden naar Parijs ter markt gebragt. De fabr. zijn hier op den hoogsten trap (men zie Parijs). De uitvoer bestaat alleen in de menigvuldige fabrijkwaren der hoofdstad. De arr. zijn: Parijs, St. Denys en Sceaux. De hoofdplaats is Parijs.

SEINE (NEDER), Fr. dep., uit het N. deel van Opper Normandië bestaande, en tusschen het Kanaal, de dep. Somme, Oise, Eure en Calvados, of tusschen 17. 42. en 19. 16. L. en 49. 28. en 50. 2. N. B. gelegen, en op $114\frac{1}{2}$ V. M., in 5 arr., 50 kantons en 987 gemeenten, 651,250 inw. (waaronder 60,000 protestanten) bevattende. De grond is grootendeels vlak, met eenige heuvels; ten O. zijn breede dalen, door heuvels omringd. Langs de kust

zijn er heuvels, hier *Falaises* genoemd, die tot 720 voeten hoog klimmen. De zee kabbelt van tijd tot tijd van dezelve af, gelijk hier vele streken aan overstrooming bloot staan. De grond behoort over het algemeen, tot de vruchtbaarste van geheel Frankrijk. De heuvels, uit krijt bestaande, zijn met bosch bedekt. De riv. zijn, de Seine, met vele takken, de Epte en Therain; verder de Bresle, Yères, Arques, Durdan, Bolbec, Austreberte, Cailly, Anbette en Robec. Er zijn tot nu toe geene kanalen. De luchtsgesteldheid is over het algemeen, meer koud dan gematigd, en zeer veranderlijk. De winter duurt er bijna de helft des jaars, en is er nat en koud. De voortbr. zijn: de gewone huisdieren, gevogelte, zee- en riviervisch, zeekreeften, bijen, koren, boekweit, peul- en tuinvruchten, hennep, vlas, raapzaad, hop, meekrap, boomvruchten, vooral appelen en peeren; hout, ijzer, turf, pot-, pijp- en porseleinaarde; ook minerale wateren. De inw. zijn grootendeels Normandiërs en goede zeelieden. Dit dep. heeft zeker van allen de meeste geleerde mannen opgeleverd. Middelen van bestaan zijn: landbouw, sterke veeteelt (ook aanzienlijke melkerij en schapenfokkerij), weinig bijenteelt, sterke boomvruchtenteelt, cidermakerijen, zeevisscherij en zeer vele fabr., vooral in wollen stoffen, hoeden, potten, enz. Verder zijn er touwbanen, tabaksfabr., brouwerijen, glasblazerijen en zeer veel handel, daar de hoofdstad eene der voornaamste steden des rijks is; veel scheepvaart ter zee en op de riv. De uitvoer bestaat in: laken, sergie, molton, linnen, kanten, mutsen, wasdoek, vitriool, konfituren, potten, aardewerk, speelkaarten, papier, allerlei houtwaren, boter, kaas, olie, vee, kreeften, enz. De arr. zijn: Rouen, le Havre, Yvetot, Dieppe en Neufchâtel. De hoofdstad is Rouen.

Seine en Marne, Fr. dep., uit deelen van Isle de France en Champagne zamengesteld, tusschen de dep. Oise, Aisne, Marne, Aube, Yonne, Loiret, Seine en Oise, of tusschen 20. en 21. 5. L. en 48. 7. en 49. 9. N. B. gelegen, en op 108 V. M., in 5 arr., 29 kantons en 561 gemeenten, 304,000 inw. bevattende. Het is eene met heuvels bedekte vlakte, grootendeels vruchtbaar, door de Seine, Marne, de groote en kleine Morin, Vouzie, Yonne, Loing, Essone, Yéres, Terouanne, Beuvronne, Otrim, enz. bespoeld. Belangrijk is het kanaal van Briare. De lucht is er gematigd en gezond. De voortbr. zijn: wild, visch, koren, vlas, hennep, wijn, ooft, hout, rundvee, schapen, varkens, wild, molen- en andere steen, leem en turf. Het dep. voorziet Parijs van een groot gedeelte koren, meel, kaas, boter en vleesch. De middelen van bestaan zijn: landbouw, wijnoogst, veeteelt, melkerij (*fromages de Erie*), papiermolens, linnenweverij en eene staalfabr. De arr. zijn: Melun, Coutommiers, Meaux, Fontainebleau en Provins. De hoofdstad is Melun.

Seine en Oise, Fr. dep., tusschen Eure en Oise, Seine en Marne, Loiret, Eure en Loire, of tusschen 19. 3. en 20. 13. L. en 48. 21. en 49. 28. N. B. gelegen, en op 103 V. M., in 6 arr., 35 kantons en 696 gemeenten 418,650 inw. bevattende. De grond is vlak, met eenige heuvels, vruchtbaar, goed bebouwd, en wordt door de Seine met de Oise, en verder de Marne, Essone, Ept, Mandre, enz. bespoeld. De luchtsgesteldheid is gematigd en gezond. De voortbr. zijn: de gewone huisdieren, gevogelte, voeder voor het vee, vlas, hout, gips, land- en tuinbouw en boomvruchten. De wijnoogst levert weinig op; de veeteelt, vooral de schapenfokkerij, is van belang. Men vindt er aanzienlijke fabr., vooral te Versailles en Corbeil, en overal fabr. in katoen, linnen en hennep. De landman is vlijtig en welgesteld. De uitvoer bestaat in: koren, boom- en tuinvruchten en voortbr. der veeteelt en der fabr. De kantons zijn: Versailles, Rambouillet, Mantes, Pontoise, Corbeil en Etampes. De hoofdpl. is Etampes.

Seine l'Abbaye (St.), Fr. vlek, dep. Côte d'Or, met 800 inw.

Seinsheim, zie Marktseinsheim.

Seintendorf, dorp in 't vorst. Pruissen, heerlijkheid Gera.

Seir, gebergte in het Arab. landschap Hedsjas.

Seisdon, Eng. dorp, gr. Stafford.

Seiskär, Rus. eil. in de golf van Finland, op 46. 3. L. en 59. 57. N. B., met eenen vuurtoren en 135 inw., die van de visscherij bestaan.

Seissan, Fr. dorp, dep. Gers.

Seissenburg, Illyr. D., kr. Neustadt.

Seissesberg, voorname Nederl hoogte of heuvel in Gooiland, bij het dorp Huizen, om het fraaije gezigt beroemd.

Seisten, Aziat. zandwoestijn in Beludschistan.

Seitan (Port), haven aan de N. kust van het eil. Samos. 44. 26. L. en 37. 49. N. B.

SEITENBERG, Pruis. dorp, regdst. Breslau, met 500 inw. en fabr.

SEITENDORF, Pruis. dorp, regdst. Liegnitz, kreits Schönau.

SEITENSTETTEN, Oostenr. D., kwart. Boven het Weener Woud, met 1000 inw.

SEITGENDORF, Saks. D., prov. Lausitz.

SEITIGAN, N. Amer. dorp in Canada, distr. Quebeck.

SEITLEGE, tak der riv. Sind, in Ind.

SEITSARI, Rus. eilandje in de golf van Finland, gouv. Finland.

SEITUN, zie Isdin.

SEITZ of *Zagiczi*, Morav. dorp, kreits Brünn, op eenen berg, met 1110 inw.

SEITZENHAHN, dorpje in Nassau, ambt Weben, met 160 inw.

SEIVA, kleine Z. Amer. riv. in Nieuw Granada, valt in 't meer Maracaïbo.

SEIX, Fr. dal en stad, dep. Arriège, arr. St. Girous, met 2,250 inw.

SEIXE, Port. dorp, prov. Algarvië.

SEIXO, Port. dorp, prov. Beira.

SEJA, tak van de riv. Amur, in Azië.

SEJUR, kleine riv. van Syrië, die iets ten N. van Antakia ontspringt, en zich in den grond verliest. 2. Klein stadje, aan deze riv.; 5 m. Z. van Antakia.

SEKAKE, Arab. vlek, land der Wachabiten.

SEKARANG, dorp op het O. Ind. eil. Java.

SEKBACH, Bad. riv., Main- en Tauberkreits. Zij neemt de Kernau op.

SEKESOW, Hong. distr., komitaat Scharosch.

SEKI, Jap. stad op Niphon; 7 mijlen Z. Z. W. van Ixo.

SEKIALE, Arab. dorp in Nedsjed.

SEKINASISO, Jap. vlek, eil. Niphon; 400 huizen en fabr. van bamboeswaren.

SEKINBAN, O. Ind. stad in Op. Siam.

SEKISPI, zie Iwami.

SEKIN, Turk. Aziat. vlek in Caramanië; 12 mijlen van Selefke.

SEKLER, zie Szeklers.

SEKLERBURG, Zevenb. D, stoel Csik.

SEKOOBOOM, klein O. Ind. eil. van den Sooloo archipel. 138. 6. L. 5. 5. N. B.

SEKOWA, Galicisch D., kreits Jaslo.

SEKRET BENDAR EL KEBIR, Egypt. stad, in het dal der Dwaling, met de ruïnen eener Grieksche stad.

SEKUJANI, Turk. distr. in O. Walachië, 't welk door den pas van Bezaar met Zevenbergen gemeenschap heeft, zeer bergachtig en met groote bosschen opgevuld is, waaronder vooral het Negojasch en Bukowale Woud, en tevens vele wijnbergen en zoutgroeven heeft. De hoofdpl. is Bukow.

SEKUNDRA, O. Ind. stad, prov. Delhi, op 95. 20. L. en 28. 28. N. B. 2. O. Ind. vlek, prov. Agra, op 96. 7. L. en 27. 45. N. B. 3. Verscheidene O. Ind. plaatsen dragen dezen naam.

SEKYE, Turk. sands., prov. Basra.

SEL (LE), Fr. dorp, dep. Ille en Vilaine, arr. Redon, met 1000 inw.

SEL HADJAR, dorp in Neder Egypte, op de plaats van het oude *Saïs*; 6 mijlen Z. Z. O. van Faoua.

SELA, zie Mourzouk.

SELAMA, dorp op het Specerij eil. Ceram, aan de Sawa baai. 2. 56. Z. B.

SELAME, groot Arabisch eil. in den mond der Perz. golf, bij Mussendoon.

SELANG, klein O. Ind. eil., aan de Z. punt van het Moluksch eil. Batchian. 141. 56. L. en o. 50. Z. B.

SELANGAN, zie Magindanao.

SELANGE en TIRPANGE, Nederl. gemeente, gr. hert. en arr. Luxemburg, met 560 inw.

SELANGUIN (PORT), haven op de W. kust van het Philipp. eil. Manille. 137. 56. L. en 14. 30. N. B.

SELANICH, zie Selenieh.

SELANIKI, zie Salonika.

SELANZ, zie Clagenfurt.

SELAU, Boh. dorp, kreits Czaslau.

SELAVOKORIO, Turk. dorp, sands. Andros.

SELAY, O. Ind. riv., prov. Bengalen.

SELAYA, Spaan. vlek, prov. Burgos.

SELB, Beij. landgerigt, Opper Mainkreits, op 4 V. M. 17,500 inw. bevattende, en aan het Bohemer Woud grenzende, met vele bosschen en bergen, waaronder de Pfaffenberg, en door de Eger, Selb en andere riv. bespoeld. De lucht is guur; echter brengt het land koren, aardappelen, vlas en boomvruchten voort, en heeft sterke veeteelt, spinnerij en weverij. 2. Vlek aldaar, met 1500 inw., weverijen, hop- en vlasteelt en smederijen.

SELBA of *Selva*, klein rotsachtig en onvruchtbaar eil., aan den ingang van het kanaal van Zara, in 't kon. Dalmatië.

SELBACH, zie Dautenstein.

SELBISTAN, Perz. stad, prov. Farsistan.

SELBITZ, Beij. dorp, Op. Mainkreits.

SELBOE, Noorw. kerspel en dorp, stift Drontheim, met 3,200 inw.

SELBOSIO, Noorw. meer, stift Drontheim.

SELBORNE, Eng. dorp, gr. Southampton, met 800 inw.

SELBY, Eng. vlek, gr. York, met zeevaart, handel en 3,360 inw. Geboorteplaats van HENDRIK I.

SELBY PORT, vlek der N. Amer. Rep.,

Rep., prov. Maryland, gr. Allegany.

SELDAN, Spaan. riv., prov. Gallicië.

SELE, Eng. buurt, gr. Hertford. 2. Nap. riv., ontspringt in de Apennijnen, en valt in de golf van Salerno.

SELEMACH, Rus. Aziat. riv., gouv. Irkutsk.

SELENGA, Rus. riv., welke in het gebergte Khangai in Mongolië, op 44. B. en 115. L. ontspringt, eerst in Mongolië Oostwaarts, en na de vereeniging met de Orchon, N. O. waarts aanloopt, door het Taurisch gebergte vliet, en in Rusland komt, 600 tot 1200 voeten breed is, en op 52. in het meer Baikal valt. Zij ontvangt de riv. en meren in Mongolië, is vischrijk, en des winters met ijs bedekt. In Rusland ontvangt zij de riv. Kiachta, Dischidu, Tschikoi, Khook, Uda en Hanzau.

SELLA, Spaan. vlek, prov. Valencia, met 1600 inw.

SELEF, zie Schellif.

SELEFKEA, Turk. stad, prov. Itschil, aan de Ghiuk Sooyoo, uit eenige leemen hutten bestaande, doch met eenen aga, eene haven, de ruïnen van het oude *Seleucia*, met katakomben, een theater, waterleidingen, enz.

SELEJUL, Turk. dorp in Walachië.

SELEMA, O. Ind. eil. bij Ceram.

SELENGINSK, Rus. stad, gouv. Irkutsk, aan de Selenga, met 2600 inw.

SELENGINSKISCHE MONGOLEN, een groot Aziat. dal in Kalkas-Mongolië, hetwelk rondom door den Khanger en het Sajanisch gebergte ingesloten, en door de Selenga, Orihongo, Kurban, Tamur, enz. bespoeld wordt, en de groote meren Kosogol, Tschintalar en Uleitu bevat. De inw. zijn Nomaden. Van hunne stad Karakonim is geen spoor meer te vinden.

SELENIEH (SELANIEH), dorp in Neder Egypte, aan den regter Nijl oever.

SELENTER, Deen. meer in 't hert. Holstein.

SELENTI, zie Selinty.

SELEYER, zie Saleyer.

SELEONES, een der kleine Schot. Schetland eil. 16. 24. L. en 60. 40. N. B.

SELESNITZA, Rus. vlek, gouv. Grodno.

SELESTADT, zie Schlettstadt.

SELEVITZA, Griek. dorp in het N. W. van Morea.

SELIADRIM, distr. van het O. Ind. eil. Celebes.

SELIAKINSKO, Rus. sterkte, gouv. Tobolsk, aan de Jenisea.

SELICE, marktvlek in het hert. Lucca.

SELIGHAROWKA, tak van de Rus. riv. de Wolga.

SELICATSCROE, Rus. vlek, gouv. Orel.

SELICATSCAOI, Rus. D., gouv. Pultawa.

SELICO of *St. Seluco*, stad in W. Afrika, op den N. oever van den Ganges.

SELIGENSTADT, gr. hert. Hes. ambt, prov. Starkenburg, met 6,760 inw. en de hoofdplaats van dien naam, aan den Main, met 3 poorten, 2 kerken en 2250 inw., die molens, jaarmarkten, handwerken, scheepvaart, wijnoogst, veel fabr. en handel hebben.

SELIGENTHAL, Keur-Hes. dorp, heerl. Schmalkalden, met 1100 inw.

SELIGER of *Seligero*, Rus. meer, gouv. Twer, met 70 eilandjes.

SELIM, klein eil. in de golf van Perzië.

SELIMBRIA, zie Selivrea.

SELIME, Afr. waterplaats in de woestijn van Nubië, door de karavanen van Kaïro naar Darfur bezocht. Het water is aldaar uitmuntend.

SELIMPORE, O. Ind. stad in Bengalen, distr. Burdwan. 105. 21. L. 23. 25. N. B.

SELIMPUWANG, plaats op het eil. Sumatra, rijk Menangkabo.

SELIN, stad van Gallam, in de binnenlanden van Afrika; 5 mijlen Z. van Gallam.

SELIN'S GROVE, dorp der N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, gr. Northumberland.

SELINCOURT, Fr. vlek, dep. Somme.

SELINGA, zie Selenga.

SELINGAM, zie Magindanao.

SELINGER, klein eil. in den Rijn, bij Baden, tegenover Fort Louis.

SELINTGSCHA, Indiaansche stad in N. Anam.

SELINO, Turk. distr., de Z. W. punt van het eil. Candia, bergachtig, doch vruchtbaar in olie en vruchten, vooral abrikozen, perziken, peeren, china's appelen, moerbeziën, honig, was en de eenigste kastanjes van het eil. 2. Stad aldaar, met een sterk fort en eene goede reede.

SELINOWKA Rus. stad in de Slobodische Ukraine.

SELINTY of *Selintus*, Turk. Aziat. stad in Natolië, distr. Itschil.

SELITSZE, Rus. vlek, gouv. Witebsk.

SELITZANOI GOROD, Rus. vlek, gouv. Astrakan, met visscherij.

SELIVRIA, SILIVRI, Turk. stad, prov. Romanië, sands. Gallipoli, aan de Marmer zee, met 6000 inw.

SELISKAJA WOLOST, Rus. dorp, gouv. Archangel.

SELKE, riv. op den Harz, die in de Bode valt.

SELKIRK, Schot. gr., tusschen Edinburg, Roxburgh, Dumfries en Peebles, of tusschen 14. 5. en 14. 57. L. en 55. 19. en 55. 38. N. B., en op 12⅓ V. M. 6,000 inw. bevattende; berg- en steenachtig en schraal, door de Portlandhills bedekt, waarvan de Blackhouse en Windlestrawlaw de hoogste toppen zijn. De riv. zijn de Yarrow, de Estrick, Gala en Tweed; de meren Lows, St. Mary, enz. De luchtsgesteldheid is ruw, maar gezond. De voortbr. zijn: haver, aardappelen, rapen, vlas, visch en turf. De landbouw is van weinig belang, zoo wel als de veeteelt, die, uitgezonderd de schapenfokkerij, den voornaamsten rijkdom des lands uitmaakt. 2. Hoofdvlek, op eenen heuvel, aan de Ettrick, met 2470 inw., die wolweverijen, spinnerijen, looijerijen, enz. hebben.

SELLA, Spaan. riv., prov. Asturië, die bij Riba de Sella, in de bogt van Frankrijk valt. 2. Spaan. vlek, prov. Valencia, met 2000 inw. 3. Port. vlek, prov. Estremadura, met 700 inw.

SELLAGE, kaap aan de Afr. golf van Alajumba.

SELLAH, kaap in Arabië, aan de Roode zee.

SELLAY, klein Schot. eil. der Hebriden, distr. Harris.

SELLE, Fr. riv., dep. van 't Noorden. 2. Tak der Fr. riv. Lot, dep. Lot.

SELLECK, Eng. kerspel, gr. Hertford.

SELLEF, Perz. dorp, prov. Irak.

SELLENROD, gr. hert. Hes. dorp, vorst. Opper Hessen, met 560 inw.

SELLER, Egypt. dorp, sands. Fayum.

SELLER-HEAD, Schot. voorgebergte, aan de O. kust van het eil. Lewis.

SELLES, Fr. stadje, dep. Loir en Cher, aan de Cher, arr. Romorantin, met 3,850 inw., wijnbouw en wolfabr. 19. 15. L. en 47. 15. N. B. 2. Zie Selle.

SELLES SUR NAHON, Fr. vlek, dep. Indre.

SELLES ST. DENIS, Fr. vlek, dep. Loir en Cher.

SELLETTES, Fr. dorp, dep. Loir en Cher, met 1000 inw.

SELLHAM, Eng. kerspel, gr. Sussex.

SELLIERES, Fr. vlek, dep. Jura.

SELLING, Eng. dorp, gr. Kent.

SELLINGE, Eng. kerspel, gr. Kent.

SELLOE, Noorw. eil., stift Bergen, met 2,630 inw.

SELLYE, Hong. vlek, kom. Schumegh. 2. Zevenb. distr., Manoser stoel. 3. Zie Schellye.

SELMA CREEK, riv. der N. Amer. Rep., prov. Kentucky, die in de Ohio valt.

SELMAST, Perz. stad, prov. Azerbeidschan, door 300 Jakobitische huisgezinnen bewoond. De omtrek is beroemd door deszelfs heerlijke tuinen.

SELME, Arab. D., land der Wachabiten.

SELMECZ BANJA, zie Schemnitz.

SELMESTON, Eng. kerspel, gr. Sussex.

SELMSDORF, dorp in Mecklenburg Strelitz, vorst. Ratzeburg.

SELNITZA, Hong. stadje, kom. Liptau. 2. Rus. riv., gouv. Podolië.

SELOIGNES, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Charleroi, met 760 inw.

SELOKOI, Rus. dorp, gouv. Tobolsk.

SELOMERYA, zie Selivria.

SELOMMES, Fr. dorp, dep. Loir en Cher, arr. Vendôme, met 650 inw.

SELONCOURT, Fr. dorp, dep. Doubs.

SELONDA, O. Ind. eil. bij de N. kust van Sumbawa. 135. 20 L. en 8. 5. Z. B.

SELONGEY, Fr. stad, dep. Côte d'Or, arr. Dijon, aan de Venelle, met 1,660 inw., wijnbouw en paardenteelt.

SELONI (ST.), Spaan. vlek, prov. Catalonië.

SELORICO, zie Celorico.

SELO SPASKO, zie Kuszkowo.

SELOWIACH, tak van de riv. Indigirka in Aziat. Rusland.

SELOWITZ, zie Seelowitz.

SELRAIN, Tyrol. D., kreits Innsprück.

SELZ, Fr. dorp, dep. Lot.

SELSEA of *Selsey*, Eng. kerspel en schiereil, gr. Sussex, met 650 inw.

SELSER TOWN of *Ellicotsville*, vlek der N. Amer. Rep., prov. Missouri, gr. Adam.

SELSIDE, Eng. dorp, gr. Westmoreland.

SELSTON, Eng. dorp, gr. Nottingham.

SELTERS, dorp in 't hert. Nassau. 2. *Neder* S., dorp in Nassau, ambt Idstein, met 835 inw.

SELTORAK, dorp op het O. Ind. eil. Java, heerl. Malang.

SELTSCHAN of *Sedlczany*, Boh. stadje, kreits Beraun, met 200 huizen.

SELTZ of *Selz*, Fr. stadje, dep. Neder Rijn, arr. Weissenburg, aan den mond der Selzbach in den Rijn, met 1440 inw. 2. Zie Sedletz.

SELTZO, Rus. vlek, gouv. Jaroslaw, met 1200 inw.

SELUFIA, Arab. vlek in de woestijn van Sahra, tusschen Mourzouk en Kaschna.

SELUNE, Fr. riv., dep. Kanaal.

SELUNG, zie Seling.

SELVA (SAN FRANCISCO DE LA), Z. Amer. stad in Chili, prov. Copiapo. 27. 19. 30. Z. B.

SELVA BAXA, Spaan. stad in Catalonië, met 3,600 inw. en wijnteelt.

SELVA PLANA, Zwits. dorp, kanton

Graauwbunderland.

Selve, Fr. vlek, dep. Aveiron, met 600 inw. 2. Zie Selna.

Selves, Fr. riv., dep. Aveiron.

Selvi, Turk. dorp, sands. Nikopoli.

Selwajud, zie Philoe.

Selwart, Perz. riv., prov. Farsistan.

Selwood, voorheen een Eng. bosch, thans eene landstreek van het gr. Somerset.

Selworthy, Eng. dorp in Somerset.

Selybria, zie Silivrea.

Selynie, Rus. vlek, gouv. Witebsk.

Selz, zie Gonowitz Sedlitz en Seltz.

Selzach, Zwits. dorp, kanton Solothurn, met 600 inw.

Selzbach, Hes. riv. in de Rijnprov.

Selze, gr. hert. Hes. dorp in Starkenburg, met 520 inw. 2. Tak van den Rijn aldaar, die op den Donnersberg ontspringt.

Selzer, gr. hert. Hes. D., Rijnprov.

Selzoch, Illyr. dorp, kreits Laibach.

Sem, Fr. dorp, dep. Arriège, arr. Foix, met vele ijzergroeven en 300 inw. 2. Noorw. kerspel, stift Aggerhuus, met 2630 inw.

Semadrek, zie Samodrachi.

Semailla, Afr. dorp, kon. Niakatel, van Bambuk in Senegambië, met eene groote goudmijn.

Semallé, Fr. vlek, dep. Orne, met 900 inw.

Semana, zie Samana.

Semanagur, O. Ind. stad, prov. Oude.

Semao, zie Simdo.

Sematai, Chin. stad van den 3 rang in Petcheli.

Semau, Moluksch eil., nabij Timor.

Semavat, Turk. sands., prov. Bagdad, aan den Eufraat, in een vruchtbaar oord, *Wadiossoma* of het Hemelsche dal genaamd. 63. 2. L. en 31. 19. N. B. 2. Zie Elympi.

Sembas, Fr. vlek, dep. Lot en Garonne, met 1200 inw.

Semben Gewn, stad der Birmannen in Achter Indië, aan de Irawaddy.

Sembriach, Oostenr. dorp in Stiermarken, bij de Mur.

Semd, gr. hert. Hes. dorp, vorst. Starkenburg, met 1000 inw.

Semed, Arab. stad, lands. Oman.

Semeyne, Arab. vlek, land der Wachabiten.

Semela, Afr. dorp van Tripoli; 48 mijlen Z. O. van Mesurado.

Semencan, Aziat. stad in Groot Bucharije; 34 mijlen Z. O. van Balkh.

Semendery, O. Ind. stad op de Z. kust van Java. 7. 1. Z. B.

Semendria, Turk. sandschakat, een der grootste van dat rijk in Europa, het geheele Westelijk deel van Servië bevattende, en tusschen Oostenrijk, Widin en Sofia, Aladschahissar, Novibazar en Isvornik, of tusschen 36. 54. en 39. 58. L. en 42. 40. en 43. 48. N. B. gelegen, en op 436 V. M. 450,000 inw. bevattende. Het land is over het algemeen, zeer berg- en boschachtig, met uitgestrekte dalen. De bergen zijn: de Dinarische Alpen, de Slatova, Haiduesky, Medvedniok, Prislop, Jublanik, Ivicza, Klechievicza, Kablau en Rudnik, welke deels kaal, deels met digte bosschen bedekt zijn; terwijl de lagere hoogten wijnstokken dragen. De riv. zijn: de Donau met vele takken, als: de Ostrova, Moldova, Poritsch, enz. en ontvangt de Morawa, Jessara, Kolubara, enz.; de Save, die door hare overstrooming veel moerassen, waaronder de Schirma de grootste is, maakt, en de Drinna. De lucht is zacht en gezond; een deel der bergen zijn met sneeuw en ijs bedekt. Het land heeft over het algemeen, een woest voorkomen. De landbouw is er zeer verwaarloosd, en men teelt er naauwelijks zoo veel tarw en maïs, dat de Serviër er zijn *mamaliga* kan bakken; eigenlijk brood vindt men er nimmer op het land, en zelden in de steden. Verder teelt men er veel rijst en gierst, veel moesgroenten, vooral uijen, vlas, hennep en tabak. De wijn is voortreffelijk, en wordt veel gedronken. Er is overvloed van boomvruchten, vooral kersen en kastanjes, maar geen fijne vruchten. Het hout wordt niet genoeg gebruikt; het levert voornamelijk teer, pik en galnoten. De veeteelt is een voorname tak van bestaan, en er wordt veel vet rundvee, zeer veel varkens en schapen, kaas, huiden en wol uitgevoerd. De bosschen hebben eene ontzaggelijke menigte wild, herten, reeën, wilde zwijnen, hazen, gazellen, wilde geiten: doch er zijn ook beeren, wolven, lynxen en allerlei pelsdieren. Voorzeker heeft het land vele delfstoffen; zelfs wil men, dat er voorheen goud, zilver, koper, lood en ijzer gegraven is; doch van dit alles is thans geen spoor meer. Men heeft zoutbronnen, en koopt echter het zout elders. Fabr. vindt men in eenige steden, als: katoenweverijen, wapensmederijen, doch alles, wat de Serviër voor zijne kleeding, zijn huisraad en bouwgereedschap noodig heeft, maakt hij zelf, en verstaat vooral de kunst om het linnen, katoen en leder fraai te kleuren. De voornaamste handel geschiedt

schiedt met de Oostenrijkers, en bestaat in het verruilen van de voortbrengsels van het vee, tegen zijne benoodigdheheden. Dezelve wordt alleen door de karavanen gedreven, en de riv. nimmer voor de scheepvaart gebruikt, alleen om paarden en wagens over te brengen. De steden gelijken veelal naar de Turksche. De dorpen bestaan uit houten hutten, en vele inw. wonen in afzonderlijke woningen. De meeste zijn eigenlijke Serviërs, met eenige Walachiërs, joden en heidenen. Het landvolk is hier vrijer dan in het overige van Turkije; maar kunsten en wetenschappen zijn er geheel onbekend, en zelfs de monniken zijn zeer onwetend. De Grieken kunnen gewoonlijk alleen lezen en schrijven. De Serviërs vormen als het ware, eenen staat in den staat. Zij erkennen wel de oppermagt der Porte; doch zij hebben volgens het verdrag van 1815 de volgende bepalingen, als: 1. Vrij gebruik van hunnen godsdienst en hunne staatsregeling. 2. Elk vader des huisgezins betaalt jaarlijks een' dukaat, en elk ander bijzonder persoon een' piaster. 3. Geen Serviër mag elders in het Turksche rijk wonen, en omgekeerd; geen Turk zich in Servië nederzetten; schoon men hier omtrent op degenen, die handel drijven, eenige uitzondering maakt. 4. De vesting Belgrado en de kleine Palanken blijven door de Turken bezet. 5. De pacha kan in geval van oorlog, met eene vreemde magt over een corps van 12,000 man disponeren, en 6. de senaat der Serviërs moet altijd eenen agent bij de Porte onderhouden. Verder hebben zij hunne eigene regering en wetten, en dus geene meerdere onderdrukking der Turken te vreezen. De senaat bestaat uit eenen voorzitter en 4 leden; terwijl de aartsbisschop eenen aanzienlijken invloed heeft. Zij hebben hunne eigene gekozene regters. Het land der Serviërs bepaalt zich echter niet alleen tot dit sandschakat, maar strekt zich ook over Widin, Sofia, Aladschahissar, Veldschterin, Novibasar en Isvornik uit. 2. S. of *Smedereno*, hoofdstad der prov., voorheen de zetel der Servische alleenheerschers, thans van den senaat en van eenen Griekschen bisschop (doch niet van den bey, die tegenwoordig te Belgrado zijn verblijf heeft), aan de zamenkomst der Jessova en Donau, is versterkt, met eene oude citadel, verscheidene kerken, heeft 8000 inw., die handwerken, handel, visscherij en scheepvaart hebben. 28. 36. L. en 44. 35. N. B.

Semenië, Rus. vlek, gouv. Pultawa.

Semenkowo, Rus. D., gouv. Kaluga.

Semennud of *Samannoud*, Egypt. stad, prov. Gharbieh, tusschen Caïro en Damiette, aan den Nijl, door groote en bevaarbare kanalen omringd, eene der grootste fabrijksteden in de Delta, met zeer veel handel en jaarmarkten, en de huizen meestal van tigchelsteenen. Er is eene groote karavansera, *Obel* genaamd, en 5,000 inw.,

Semenovo, Rus. D., gouv. Smolensk.

Semenow, Rus. kreits, gouv. Niznei-Novogorod, tusschen 61. 8. en 62. 5. L. en 56. 57. en 56. 58. N. B., met 90,000 inw., door de riv. Sachtonka bespoeld, met vele bosschen, landbouw en veeteelt. 2. Rus. stad aldaar, met 1000 inw., die houtwaren maken, en van den landbouw en handel bestaan. 62. 5. L. en 46. 40. N. B.

Semenowka, Rus. vlek, gouv. Pultawa. 2. Rus. vlek, gouv. Jekaterinoslaw. 3. Rus. vlek, gouv. Woronesch.

Semenowskoe, Rus. D., gouv. Kaluga.

Semenowskoje, Rus. dorp, gouv. Moskou, met een keizerlijk lustslot.

Sementina, Zwits. D., kant. Tessin.

Sementinowskoe, Rus. D., gouv. Tula.

Sementron, Fr. dorp, dep. Yonne, met 1000 inw.

Semer of *Seamer*, Eng. dorp, gr. Suffolk.

Semerie, Fr. vlek, dep. van 't Noorden, met 950 inw.

Semersaeke, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, arr. Gent, met 750 inw.

Semgallen, zie Mitau.

Semi, tak van den Po, in N. Italië.

Semichallum, O. Ind. dorp der N. Circars, met eenen beroemden heiligen tempel der Hindo's.

Semida, een der Rus. Jemkakejewsche eil., tot de Vossen eil., behoorende, in de N. Stille Zuidzee.

Semidaux (het land der), distr. in de Afghanische prov. Kandahar, tusschen den Hilmend en Kaschrud, aan de eerste vruchtbaar, en aan de laatste zandig, deels bergachtig, deels met grasrijke dalen, met 15,000 inw., die van den landbouw bestaan.

Semisonte, Tosc. dorp, gebied Florence, weleer eene sterke stad.

Semischi, een der Sasignan eil., tot het Rus. Aziat gouv. Irkutsk behoorende.

Semile of *Semilow*, Boh. stad, Bunzlauer kreits, met 1200 inw.

Semilova, Rus. D., gouv. Nishegorod.

Seminara, Nap. stad, prov. Calabrië Ultra I, met 6000 inw.

Semington, Eng. buurt, gr. Wilt.

SEMINI, Perz. riv., prov. Fars en Kermen, ook Diwrud genoemd.

SEMINOLEN (VOLKPLANTING DER), landstreek in O. Florida, aan de riv. Appalachicola en Flint, meestal nog onbekend.

SEMIPALATNAJA, Rus. sterkte, gouv. Tomsk, aan den Irtysch, met een koophuis voor de Kirgizen, met 350 inw. en zeer veel handel. 98. 10. L. en 50. 29. N. B.

SEMIPOLKA, Rus. vlek, gouv. Tschernigow.

SEMIRUDNAJA USPENSKAJA, Rus. vlek, gouv. Wologda, met twee wonderdoende beelden.

SEMISOPOSCHNOI, Rus. Aziat. eil., tot de Aleutische groep, de Ratten eil. behoorende, rotsig en onbewoond.

SEMITSCH, Rus. eil., tot de Aleutische behoorende, klein, doch vol bergen, en met eenige huisgezinnen.

SEMLEY, Eng. dorp, gr. Wilt, met 600 inw.

SEMLIN, Oostenr. stad in de Slavonische Militairgrenzen, Peterwardiner regiment, de zetel van eenen Griekschen protopoop, aan de Save en den Donau, vrij goed gebouwd, met eene Roomsche kerk en 4 kapellen, 2 Grieksche kerken, hospitaal, synagoge, hoofdschool, Illyrische school, zouten andere magazijnen en 8,300 inw., die aanzienlijken handel, de hoofdstapelplaats voor het Turksche rijk, en veel handwerken hebben. Digt hierbij is eene voorstad. 38. 5. L. en 44. 51. N. B.

SEMLJANSK, Rus. kreits, tusschen 55. 30. en 56. 40. L. en 51. 40. en 52. 28. N. B., door de Woluga en Semljanka bespoeld. 2. Stadje aldaar, met 1400 inw. en handel.

SEMM, Rus. riv., gouv. Lijfland.

SEMMADOU, Fr. dorp, dep. Op. Saône.

SEMOININ, Fr. dorp, dep. Aube, arr. Arces sur Aube, met wolfabr.

SEMOIS, Nederl. riv., prov. Namen. 2. Nederl. riv., gr. hert. Luxemburg, die tusschen Mezières en Revin in de Maas valt.

SEMOKWAKAMA, distr. in de Rus. prov. Imirethe, met 70 plaatsen.

SEMONOWSKOI, Rus. keizerlijk lustslot, bij Moskou.

SEMOUSSAC, Fr. vlek, dep. Neder Charente.

SEMPACH, Zwits. meer en stad, kanton Lucern, met eene kapel, ter gedachtenis van de overwinning van 1386.

SEMPRINGHAM, Eng. D., gr. Lincoln.

SEMPLIN, zie Zemplin.

SEMPRONIUS, vlek der N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Cayuga, met 3,150 inw.

SEMPST, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, arr. Brussel, met 2000 inw.

SEMPTE, zie Schintau.

SEMRIACH, Oostenr. dorp in Stiermarken, kreits Grätz, met 650 inw.

SEMSALES, Zwits. D., kant. Freyburg.

SEMT, Beij. riv., die beneden Isareck in de Isar valt.

SEMUAN of *Simnan*, Perz. stad, prov. Taberistan, zeer welvarend.

SEMUR, Fr. arr., dep. Côte d'Or, dat op $31\frac{1}{2}$ V. M., in 6 kantons en 144 gemeenten, 71,600 inw. bevat. 2. Hoofdstad van dit arr., op eene hooge granietrots, aan de riv. Armançon, over welke twee schoone bruggen liggen, met 6 voorsteden, hospitaal, schoone kerk en 5,560 inw., die eene openlijke bibliotheek van 16,000 banden, laken-, linnen- en wolfabr. en handel in koren, vee, wol en hennep hebben. 21. 15. L. en 47. 28. N. B. 3. S. *en Brionnois*, Fr. stad, dep. Saône en Loire, arr. Charolles, met 600 inw.

SEMYLE, O. Ind. sterkte, prov. Assam, aan den Brahmapoeter.

SENA, distr. in de Spaan. prov. Leon. 2. Afr. kust in Oostelijk Kafferland, aan den Z. oever der Zambèze, 500 V. M. groot, en aan de Portugezen behoorende, die den koning van Monomotapa hiervoor schatting betalen. 3. Hoofdstad aldaar, de zetel van eenen gouverneur en bisschop, met 2 kloosters en eene geringe vesting.

SENABA, dorp in Neder Egypte, aan den linker Nijl oever.

SENAFÉ, ook wel ten onregte *Senaé* en *Sena* genoemd, aanzienlijk Afr. gebergte in Z. Abyssinië.

SENAMARIBO, Z. Amer. riv. van Guiana, die in de Atl. zee valt. 323. 40. L. en 5. 30. N. B.

SENAN, Eng. vlek, gr. Cornwallis. 2. N. Afr. dorp in Algiers; 7 mijlen Z. van Oran.

SENAN-FU, Chin. stad, prov. Koeitcheou, aan de Ukiang, met het gebied over 2 steden en 5 vestingen. 125. 5. L. en 27. 56. N. B.

SENANLU, Turk. Aziat. dorp in Caramanië; 10 m. N. W. van Selefkeh.

SENAPSE, dorp in Op. Egypte, aan den linker Nijl oever; 6 m. W. van Dendera.

SENAQUIA, Amer. riv. der prov. Dariën, die tegenover het eil. Mulatto, in zee valt.

SENARICA, Nap. dorp, prov. Abruzzo Ulteriore I., met 2050 inw., voormaals den titel van Rep. voerende; terwijl de inw., even zoo arm als de omtrek, zich

edellieden heetten, geene belasting aan den koning betaalden, en slechts leenpligtig waren; doch thans heeft de Rep. opgehouden.

SENARPONT, Fr. vlek, dep. Somme.

SENARY, zie Sennaar.

SENAS, Fr. vlek, dep. Monden der Rhône, arr. Tarascon, met 1200 inw.

SENAUX, Fr. vlek, dep. Tarn, met 800 inw.

SENBATH, Egypt. stad, sands. Fayum.

SENCE, Eng. riv., die in Leicestershire ontspringt, en tegenover Atherstone in de Anker valt.

SEND, Eng. dorp, gr. Surrey.

SENDEBAS, dorp in Neder Egypte, aan den regter Nijl oever; 4 mijlen Z. van Semennud.

SENDE, SENNE of *Sendveld*, groote Pruis. heide in de regdst. Münden en Munster, in welke de Ems ontspringt. Zij wordt van tijd tot tijd beter aangebouwd, en heeft een goed paardenras. De hoofdplaats Sender heeft 2,500 inw.

SENDENHORST, Pruis. stad, regdst. Munster, kreits Beckum, met 1550 inw. 25. 26. L. en 51. 50. N. B.

SENDERO, Afr. Negerrijk op de Slavenkust van Guinea.

SENDEROW, zie Semendra.

SENDESE, dorp in Neder Egypte, aan de Kalitz il Menhi; 1 mijl N. van Behnes.

SENDLING, Beij. dorp, Isar kreits, landger. Munchen.

SENDOMIR, zie Sandomir.

SENDRUD, Perz. woestijnriv., die op den Serdekoe ontspringt, het distr. Rodbar bespoelt, verscheidene riv. ontvangt, en na zich in verscheidene takken verdeeld te hebben, zich in de vlakte van Kawihani verliest.

SENDSCHAN, Perzische stad, prov. Irak, in een oord, dat rijk aan amandelen, vijgen en wijn is, door burgeroorlogen zeer verwoest, met eene haven, 3 poorten, paleis, verscheidene moskeën, eenen morsigen bazar en 15,000 inw., die fabr. hebben. 2. Perz. vlek, prov. Khorasan, met wijn, vijgen en granaatappelen.

SENDSCHAR, Turk. Aziat. dorp, prov. Ghilan.

SENDSCHILEBAD, Perz. dorp, prov. Azerbeidschan.

SENDSTING, Schot. vlek op het eil. Hitland, met 1656 inw.

SENDWAH, O. Ind. stad der Mahratten, prov. Khandesh.

SENECA, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, met de meren Cayuga, Seneca, en door de Scawpace, de Seneca, Wanandaiqua en het kanaal Erie bespoeld. Ook zijn hier de Groote en Kleine baaijen aan de Ontario. Het gr. heeft 23,620 inw., wol-, katoen- en linnenfabrijken; verder looijerijen, branderijen, volmolens, enz. De hoofdplaats is Waterloo. 2. N. Amer. dorp, prov. Nieuw York. 3. N. Amer. meer in Nieuw York, gr. Templins. 4. N. Amer. gr., prov. Ohio, door de Sandusky bespoeld, bevat het bijzonder gebied der Seneca Indianen. 5. N. Amer. dorp, prov. Ohio, gr. Guernsey. 6. N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. Ontario, met 3,430 inw. 7. S. *Creek*, riv. der N. Amer. Rep., prov. Maryland. 8. N. Amer. riv., prov. Nieuw York, die in het Seneca meer valt. 9. Fr. dorp, eil. Corsica, met 950 inw.

SENECEY of *Sennesy*, Fr. vlek, dep. Saône en Loire, arr. Chalons sur Saône, met 2,400 inw.

SENEFFE, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Charleroi, met een schoon kasteel en 2660 inw.

SENEGA, zie Irokezen.

SENACH, Wurt. dorp, Neckarkreits.

SENEGAL, Afr. riv., bij de Mandingo's en de Mooren *Bafing*, bij de Jaloffers *Dengueh*, bij de andere Negers *Senedec*, *Mayo* en *Solle*, naar de verschillende volken, die derzelver oevers bewonen, genoemd. Hij ontspringt in het Mandingo gebergte op 11. N. B., ongeveer 16 mijlen ten W. van de bronnen van den Niger; en 20 mijlen ten O. van de Gambia, uit verschillende stroomen, die wel eene lengte van 40 mijlen beslaan, en waarvan de Bafing en verder de Kokora en Faleme, de grootste zijn. Vereenigd, doorboren zij het gebergte, bij de watervallen van Govina, en 20 mijlen verder, door die van Felu, welke DE BARROS met die van den Nijl vergelijkt, en komen vervolgens in de vlakte, die bijna waterpas is, en welke hij dus zeer zacht doorstroomt, en door den slingerenden loop, meer dan 40 eilanden vormt, die gedeeltelijk zeer goed bebouwd zijn; verder de grenzen tusschen de Mooren en Jaloffa Negers, en door zijne overstroomingen, den omtrek zeer gezond maakt, zich verder in verscheidene armen verdeelt, waarvan de grootste regt Westelijk, als naar zee loopt; doch bij Serinpale, zich plotselings Zuidwaarts wendt, en dan eerst ter zijde naar zee loopt. Tot Podhar kan de riv. het geheele jaar door met groote schepen bevaren worden; tot Galam echter slechts in den regentijd; en met platte booten,

het

het geheele jaar. Op de Delta, welke hij bij zijne uitwatering vormt, en die ook wel het Senegal of St. Louis eil. genoemd wordt, ligt het fort St. Louis, en hier is de Oostelijke arm 3,000, en de Westelijke 1800 voeten breed.

SENEGAMBIË, ook wel *Westelijk Nigritië* genoemd, doch waarvan de eerste naam van de beide riv. de Senegal en de Gambia, die het bespoelen, ontleend wordt, is een deel van Afrika, tusschen de woestijn van Sahra, Nigritië, de kust van Sierra Leona en de Atl. zee gelegen; terwijl het naar deze bepaling, 160 mijlen lang en 130 breed is, en volgens de naauwkeurigste berekening, die uithoofde van gebrek aan bepaling der grenzen, echter niet meer dan waarschijnlijk blijft, eene oppervlakte van 16,000 V. M. beslaat. Op zich zelven is Senegambië een zeer schoon, door de natuur rijk bedeeld land; doch het verblijf is aldaar, vooral voor vreemdelingen, door de verschrikkelijke hitte, zoo door de ligging als de heete winden, uit de woestijn komende, veroorzaakt, en de ongezondste uitdampingen der moerassen, die in den regentijd gevormd worden, zeer nadeelig. De hitte is zoo groot, dat ADANSON, die over dezelve zeer merkwaardige proeven nam, eens door het heete zand, de zoolen van de schoenen verbrandden. Het is echter aan deze hitte en de drie maanden regentijd, dat het land zijne vruchtbaarheid verschuldigd is. De grond is meestal aangespoeld land, aan de kust met vruchtbaar zand bedekt, waarin men soms van één keukengewas twaalf maal vruchten heeft. Meer binnenlands heeft men leem, die zeer vruchtbaar is, en zeer ver van den oever der zee vindt men eerst heuvels en rijen vlotbergen, welke tot het binnenland van Afrika behooren, en in de Witte Kaap of Kaap Blanc, Groene Kaap of Kaap Verd en Roode Kaap of Kaap Rouge uitloopen. De riv. zijn: de Senegal (zie dat Art.), de Gambia en de kustriv. St. Johan, Rufisko of Rio Fresco, Bursali of Bursatin, de Kasamansa, Cachao of San Domingo, de Geve of Kabo, Rio Grande en Rio Nunez of Nonunez; de meren Kajor of Kaer, Panipul of Panieful, Nieri, Sapen, enz. Onder de menigvuldige voortbrengselen van dit rijke land, in zoo ver die bekend zijn, vindt men: goud, zilver, koper, ijzer, lood, marmer, bergkristal, zeezout, leem, enz., maïs, rijst, gierst, yams of ignamenwortelen, meloenen, agurken, kalabassen, patatten, vele soorten van erwten en boonen, aardnoten, barlie kruid, joden populieren, kool en zeeportulak, maniok of kassavewortelen, gember, tabak, enz. allerlei soorten van palmboomen, tamarinden, terpentijn, groote kastanjes, drakenbloed, peper- en vele andere soorten van boomen, ook vele vruchtboomen, struiken en bolgewassen. Onder de dieren heeft men: groot rundvee, wilde buffels, vele soorten van schapen, geiten, eenige varkens, paarden, kameelen, dromedarissen, ezels, vele soorten van apen en bavianen, elefanten, mierenëters, groote wolven, hyenas, jakhalzen, leeuwen, groote en kleine panthers, tijgerkatten, civetkatten, hazen, spring- en andere muizen, kameelpardels, herten, vele soorten van antilopen, rivierpaarden, wilde zwijnen, walvisschen, tonijnen, zeekoeijen en zeehonden van verschillende soort; zeer veel gevogelte, als: raven, gieren, arenden, havikken, sperwers, papegaaijen, horenvogels, boomloopers, eenden, zwanen, ganzen, pelikanen, flamingos en vele waterhoenders; schildpadden, kikvorschen, padden, krokodillen, kameleons, hagedissen, velerlei slangen, ook reuzenslangen, en zeer veel visch; kevers, muskito's, bijen en kreeften. De inw. zijn Mooren of Beduïnen en Negers, welke laatste voornamelijk in Jaloffers, Fuliërs en Mandingo's onderscheiden worden. Mindere Negerstammen zijn de Sarakoles, Serraren, Felupen, Balanten, Bagnonen, Pappels, Biafaren en Nalus.

De regering is in dit land zeer verschillend. Sommige deelen worden bestuurd door kleine vorsten, die al spoedig koning genoemd worden; doch in dit land zeer verschillend zijn. De meeste zijn willekeurige; alleenheerschers; terwijl andere weder bepaalde monarchiën of kleine gemeenebesten zijn; doch hieromtrent moeten wij naar de art. der bijzondere deelen verwijzen. Het land wordt gevoegelijk in Opper-, Midden- en Neder-Senegambië verdeeld. 2. *Opper* S. het Noordelijk deel van voorn. land, tusschen den Senegal en Kreeftskeerkring gelegen, met het eil. Arguin en Portendik. 3. *Midden* S., deel van Senegambië, tusschen den Senegal en de Gambia, met de landen der Jaloffers, Ualo of Hoval, Kajar, Baol, Sin of Thin en Ualof; het land der Fuliërs in Oostelijk en Westelijk verdeeld, het land der Mandingos, met de staten Barre of Manding, Wulli, Woelli of Yuli, Merine, Bondu, Galam, Kodschaga, Kasson en Bambuk; de Negerlanden, aan de

de Gambia, met de rijken Bar of Barra, Badibu, Salum of Salm, Neder Jani of Guiani, Opper Jani, Tenda, Neola, Dentila, Satado en Konkadoe. 4. *Neder* S., Zuidelijk deel van Senegambië, bevattende de landen aan de Gambia, met de rijken Kombo, Foniah, Kaen, Schagra of Jagra, Jamina, Eropina, Schemaroo, Tomani en Kantor; de landen aan de kust en in het binnenland, met het land der Felupen, het rijk Scherescha of Jereja, het land der Bagnonen, der Pappels, het rijk Kabo, de rep. Balante, de eil. Bussi, Bissao, Bissago, het land der Biafaren, der Nalus, der Landemans, der Wagres en der Kokolis.

SENEGANTI, riv. van Z. Amer., prov. Dariën, die in de Charqunagui valt.

SENEGONDA, Afr. meer in Nigritië.

SENEKAERS, zie Irokezen.

SENELE, N. Amer. riv., valt in de Tombigbee.

SENEREE, Braz. riv.; prov. Matto Grosso, die in de Itenes of Guapore valt.

SENETZERK, vermaarde bron in de woestijn Sahra; 44 mijlen van Abusin.

SENEUJOLS, Fr. dorp, dep. O. Loire.

SENEVIÈRE, tak der Fr. riv. Orne, dep. Orne.

SENEZ, Fr. stadje, dep. Neder Alpen, met 750 inw.

SENF of *Dender*, Afr. riv. in Abyssinë.

SENFTENBERG, Pruis. stadje, regdst. Frankfort, met 750 inw. 2. S. of *Zamberk*, Boh. stadje, kreits Königingrätz, met 1700 inw. 3. Oostenr. vlek, kwart. Boven den Mannhartsberg.

SENG, zie Fo en Zengh.

SENGA, Turk. sandschakat in de Aziat. prov. Schehrsor.

SENGABAD, sandsch der Turk. prov. Bagdad.

SENGARAH, Perz. dorp, prov. Azerbeidschan.

SENGAUNA, O. Ind. stad, prov. Oude.

SENGBEST, Perz. stad, prov. Khorasan; 8 mijlen van Medsched.

SENGEN, Chin. stad, prov. Quangsee, op 125. 20. L. en 23. 24. N. B. 2. Zwits. dorp, kanton Aargau.

SENGHIAN, hoofdstad der Perz. prov. Hamseh, met 15,000 inw.

SENGI, Perz. riv., prov. Oran.

SENGIHAJAT, O. Ind. stad in Nepaul.

SENGILABAD, Perz. dorp, prov. Azerbeidschan, ten Z. van Tibris.

SENGILEJEW, Rus. stadje, gouv. Simbirsk, met 2,500 inw.

SENGLEA, zie Valette.

SENGMA, zeehaven van Kalabaar in W. Afrika; 2 mijlen N. van kaap Formosa.

SENG MIAOTSE, Chin. gebied, prov. Kuangsi, op de grenzen van Koeitcheou, door Miaotsen bewoond, die hunnen eigenen vorst hebben, doch thans ook aan den gouverneur der prov. onderworpen zijn. Ook in de prov. Koeitcheou wonen er een groot aantal onder eigene opperhoofden, die echter meer beschaafd zijn, en niet meer plunderen.

SENGOA, Perz. D. van Azerbeidschan.

SENGOREN of *Sengorische Kalmukken*, zie Songarië.

SENGWARDEN, Oldenb. dorp, kreits Jever, met 1400 inw.

SENHA, Port. handelplaats in Monomotapa, in het Z. O. van Afrika.

SENHORA DE GRAÇA DE LIPPE, Port. vesting, prov. Alentejo.

SENI, Nederl. dorp, prov. Luik, arr. Huy, met 200 inw.

SENICA, Lomb. Ven. vlek, prov. Brescia, bij het meer Iseo.

SENICKOW, Rus. dorp der Slobodische Ukraine.

SENHOUR, Egypt. plaats in Fayum.

SENIGAGLIA, zie Sinigaglia.

SENIO, tak der riv. Argento, in den Kerk. Staat, legatie Ravenna.

SENIORE, N. Afr. dorp in Algiers; 7 mijlen W. van Tiffesh.

SENITZ, Hong. vlek, kom. Neitra.

SENIZI, Rus. dorp, gouv. Pultawa.

SENJEN of *Senniën*, Noorw. voogdij, stift Nordland, in Drontheim, met 19,200 inw. 2. Het grootste eil. van Noorwegen, door hooge rotsen omringd, die met berken- en dennenboomen begroeid zijn. Het wordt door het Gysond, van het vaste land gescheiden, met goede weiden, veeteelt en 3 kerspels, die te zamen, 2250 inw. tellen.

SENKAN, Perz. stadje, prov. Iran, tusschen Ispahan en Derbent.

SENKELE PORA, riv. in het Chin. gouv. Kirin.

SENKOW of *Zenkow*, Rus. stadje, gouv. Pultawa.

SENLIS, Fr. arr., dep. Oise, op 24 V. M., in 7 kantons en 151 gemeenten, 73,900 inw. bevattende. 2. Hoofdstad van dit arr., door eenen sterken muur, dien men aan de Romeinen toeschrijft, omringd, met een oud kasteel, eene kerk met eenen hoogen toren, 9 andere kerken, 2 hospitalen en 5,600 inw., die linnenweverij, kantenfabr., messenmakerijen, looijerijen, bleeken, katoenspinnerijen, handel in koren, meel en hout, en groote steengroeven hebben. De groenten dezer stad zijn beroemd. 20. 15. L. en 49. 12. N. B.

SENLISSE, Fr. stadje, dep. Seine en Oise.

SENNA, Perz. stad, prov. Kiurdistan, volgens KINNEIR aan de Derah, door ARROWSMITH verkeerdelijk, voor de hoofdstad der prov. opgegeven, met 2,500 huizen. Behalve CHRISTIE, spreekt geen der nieuwe reizigers van deze stad. 64. 28. L. en 35. 10. N. B. 2. Zie Sena, No. 2.

SENNAAR, Afr. landschap in Nubië, aan de O. zijde des Nijls, waardoor men nu eens het eigenlijk Sennaar, dan weder ook de cijnsbare landen verstaat. Toen BURCKHARDT hier was, strekte zich de magt van den gebieder ten N., tot over Atbara, gelijk ook tot in Ras el'Wady, Shendy, en bij de Scheygya-Arabieren; ten Z. tot over een deel van Fazuglo, ten W. tot aan Kordofan en ten O. tot aan Abyssinië en de Gallas uit. Het zoude zich ten Z. en Z. O. 10 dagreizen ver uitstrekken; thans is het door den pacha van Egypte ingenomen.

Het land is eene vlakte van 4,000 voeten boven de zee, met goud in de hooge bergen. Het wordt door den Nijl bespoeld, die hier vele watervallen heeft, en waarvan ons als brouriv., de Labiat, Lasarak, Dinder of Dender en Rahat opgegeven worden; terwijl anderen, de eerste Bahr-el-Abiad, de tweede Bahr-el-Azrek noemen, en de Bahar-Indry, Bahar-Arramla, Bahar-el-Harros, Bahar-Emdrenje en Bahar-Esrak opgeven. Het land is tot aan de grenzen van Abyssinië, gedeeltelijk vruchtbaar; overal vindt men bronnen en beken; andere deelen zijn vol zand, en steenachtig. De Nijl overstroomt het gedeeltelijk. De luchtsgesteldheid is zeer heet, maar ook zeer veranderlijk. In Augustus en September is het aangenaamste jaargetijde; omtrent Maart heerschen er vele stormen, met welke ook de regentijd tegen het einde van Julij begint. De dadels groeijen hier slecht; men bouwt er spelt, rijst, tarw en veel maïs; ook zijn er veel citroen-, acacia-, ebbenhout- en andere boomen. Men vindt er rhinocerossen, hyenas, leeuwen, panthers, wolven, vossen, gazellen, apen, wilde zwijnen, schapen met fijne wol, ossen om te rijden, giraffen, rivierpaarden; ook wil men dat de vorst (eene zeldzaamheid in Afrika) elefanten tot zijnen dienst tam laat maken. Verder vindt men er struisvogels; in de groote vlakten papegaaijen en andere vogels. De goudmijnen worden bij Kordofan gevonden. Het land wordt door de Schelluks (zie dat art.) bewoond, die allen Arabisch spreken. De middelen van bestaan zijn, behalve landbouw en veeteelt, fabr. in aardewerk, katoenen stoffen, messen, bijlen, landbouwgereedschap, waterraden, schoone zadelen, stijgbeugels, sporen, zwaarden, schilden uit elefantshuiden en matten. De handel is niet zoo uitgebreid als voorheen, en is meest naar Shendy verhuisd. De binnenlandsche is echter slechts ruiling; schoon er munten, vooral Spaansche piasters, niet onbekend zijn. De goudstukken worden gewogen; de landmunt bestaat in kleine gouden ringen. Vele karavanen brengen koren naar Shendy; ook gaan er veel naar Egypte. De uitvoer bestaat in: granen, slaven (die uit de naburige landen gestroopt worden), elefantstanden, struisvederen, vele soorten van gom, tamarinde, schildpadden, papegaaijen en zweepen (*korbadj*, die van het vel der nijlpaarden gemaakt, en in geheel Afrika gebruikt worden). De invoer in: specerijen, papier, geel koper, rattenkruid, snuisterijen, Indische waren, glas, enz. Men wil dat de sultan, die hier *Mek* genoemd wordt, een erfelijk monarch is, 40,000 man te voet en 6,000 ruiters te veld kan brengen, die met speren, lansen, sabels en schilden gewapend zijn, en gedeeltelijk pansieren hebben. Schietgeweer is zeldzaam. de wapenen worden met het sap van den boom *sagerotthem* bestreken. Men wil dat bij den dood des konings, alle mannelijke bloedverwanten vermoord worden; dat hij eenmaal des jaars het land moet beploegen, en zeer veel pracht heeft, als hij zich vertoont. Zijn harem bestaat uit 60 vrouwen, meestal Negerinnen.

SENNAAR, MEDINET EL FUN of *Fungi*, de hoofdstad van voorn. landschap, de zetel des sultans, met drie moskeën en vele bedehuizen, eene groote markt, waarop dagelijks vleesch van kameelen, koeijen, geiten en schapen; visch, moesgroenten, vruchten, tabak, Arabische gom, specerijen, welriekende kruiden, kleederen, katoenen stoffen, enz. verkocht worden. De groote moskee, zoo wel als het verscheidene verdiepingen hooge paleis, zijn schoone gebouwen. Sommigen geven 100,000 inw. op. De omtrek is schoon, wel beplant en bebouwd, vol fraaije dorpen, en 5 mijlen van de stad ziet men eenen hoogen berg. In den Nijl is een eil., dat veel moesgroenten oplevert. 51. 16. L. en 13. 34. N. B.

SENNE, Nederl. riv., prov. Z. Bra-

band

band ontspringt in Henegouwen, valt in de Rupel, ter plaatse, waar de Dyle zich in dezelve verliest, en vormt 2 takken, die zich te Tubise vereenigen.

SENNECY, zie Senecey.

SENNEKAS, zie Irokezen.

SENNEMANDE, Egypt. dorp aan den Nijl; 4 mijlen Z. O. van Manzpur.

SENNERAT, eil. aan de W. kust van Groenland. 330. 11. L. 61. 28. N. B.

SENNEWYN, zie Zennewijnen.

SENNFELD, Beij. dorp, Neder Mainkreits, met 800 inw. 2. Bad. dorp, Main- en Tauberkreits, met 900 inw.

SENNHEIN, zie Cernay.

SENNI, zie Seni.

SENNINGEN, zie Neder Antven.

SENNOJE, Rus. meer, gouv. Mohilew. 2. Rus. kreits, de Noordwestelijkste der prov. Mohilew, tusschen 46. 40. en 47. 48. L. en 54. 38. en 55. 10. N. B., met vele meren, waaronder dat van Sennoje. Ook zijn er vele moerassen, maar slechts kleine riv., als de Rudnitza en Usweja; verder veel bosch, hennep en vlasteelt. 3. S. of *Sennoi*, Rus. stad aldaar, aan het meer van dien naam, met eene synagoge. 47. 15. L. en 54. 49. N. B.

SENNONE, eil. aan de kust van Napels, met veel bosch.

SENNOURES, zie Sennori.

SENNWALD, Zwits. dorp, kant. St. Gallen.

SENOGGLIA, zie Sinigaglia.

SENOMAT of *Senomaty*, Boh. vlek, kreits Rakonitz.

SENONCHES, Fr. vlek, dep. Eure en Loire, arr. Dreux, met 1750 inw.

SENONES, Fr. vlek, dep. Vosges, arr. St. Diey, met 1630 inw.

SENON LENIC, stad in Op. Egypte, een weinig ten Z. van Benisue.

SENORIS, Egypt. dorp, landschap Fayum, in een bosch van palmboomen, ten N. van Medina.

SENOSAT, Boh. vlek, kreits Czaslau.

SENOSETSCH of *Senosszke*, Illyr. vlek, kreits Adelsberg, aan de Karst.

SENOUIRE, Fr. riv., dep. Opper Loire.

SENOZAN, Fr. vlek, dep. Saône en Loire.

SENRAB, O. Ind. stad, prov. Allahabad. 98. 4. L. 25. 18. N. B.

SENS, Fr. arr., dep. Yonne, hetwelk op 25 V. M., in 6 kantons en 91 gemeenten, 55,700 inw. bevat. 2. Hoofdstad van gen. arr., aan het hangen van eenen heuvel, aan de Yonne, met vervallene wallen, eene dubbele laan, die eene heerlijke wandeling oplevert, 14 kerken, 4 hospitalen, een genootschap voor den landbouw en 8,675 inw., die van de fabr. in zijde en wol, hoeden, stijfsel, lijm, bleekerijen, looijerijen, spinnerijen enz. bestaan. In de merkwaardige hoofdkerk vindt men het beroemde marmeren graf van den Dauphin en de Dauphine, benevens andere merkwaardigheden. In den omtrek zijn vele oudheden en eene versteenende bron. Geboortepl. van den schilder COUSIN. 20. 57. L. 48. 11. N. B.

SENSAON, Afr. stad, kon. Fez; 8 mijlen Z. van Tetuan.

SENSAW, Tak van de N. Amer. riv. Mississippi, prov. Louisiana.

SENS BEAUJEU, Fr. vlek, dep. Cher.

SENSBURG, Pruis. kreits, regdst. Gumbinnen, bevat op $56\frac{1}{2}$ V. M. 20,900 inw., heeft geene riv., maar wel meren van belang, veel bosch en ook heiden. Hij brengt koren, rogge, haver, aardappelen, vlas, horenvee en honig voort. 2. Stad aldaar, met 1570 inw.

SENSE of *Sengine*, Zwits. riv., ontstaat uit de vereeniging van de Warme en Koude Sense, en maakt de grenzen tusschen de kantons Baden en Freyburg. Zij valt in de Saône.

SENSENRUTH, Nederl. dorp, gr. hert. Luxemburg, arr. Neufchatel, met 200 inw.

SENSHEIM, zie Marktseinsheim.

SENSJU of *Idsumi*, Jap. prov. op Niphon, met vele meren, bergen, schralen doch wel van water voorzienen grond, welke boekweit, rijst, boonen, en andere peulvruchten en veel visch voortbrengt. Zij wordt in 3 distr. verdeeld. De hoofdplaats is Sakai.

SENSWEILER, Pruis. D., regdst. Trier.

SENSKOI, Rus. vlek, gouv. Kaluga.

SENTER HARBOUR, haven in het N. W. deel van het N. Amer. meer Winnipisegee.

SENTIER (LE) of *le Brassu*, Zwits. D., kant. Waadt, met eenige smederijen.

SENTINEL (GROOT), eil. in de Ind. Zee. 110. 26. L. en 11. 35. N. B. 2. *Klein* S., eil. in de Ind. zee, bij Klein Andaman. 110. 9. L. en 10. 59. N. B.

SENTINO, kleine riv. van den Kerk. staat, die in de Esino valt.

SENTIPAC, hoofdst. van een N. Amer. distr. van dien naam, in 't gouv. Mexico, prov. Guadalaxara, met 58 Spaansche en 105 Indiaansche inw.

SENTOU, Chin. stad in Setchuen.

SENUKI, Rus. eil. in de golf van Onega, in de Witte zee.

SENURIS, zie Senoris.

SENZARSKAIA, sterkte in Aziat. Rusland,

land, gouv. Tobolskoi.
SENZEILLES, Nederl. dorp, prov. Namen, arr. Philippeville, met 620 inw.
SENZISZOW, Galicisch vlek, kreits Rzeszow.
SEODA, Jap. zeehaven aan de Z. kust van het eil. Niphon.
SEO DE URGEL, Spaansch stad, prov. Catalonië, aan de Sègre, met een sterk kasteel.
SEOGURN, O. Ind. stad, prov. Oude.
SEONSSEE, Beij. meer, Isar kreits.
SEOREE, staat en hoofdstad in de O. Ind. prov. Guzeratte.
SEOUNY, O. Ind. stad, prov. Gundwaneh, op 100. 49. L. en 22. 4. N. B. 2. O. Ind stad, prov. Khandesh, den Mahratten behoorende. 94. 47. L. en 22. 21. N. B.
SEPARATION, baai in straat Magellaan, aan de kust van het Vuurland; 3 mijlen Z. O. van kaap Pillar.
SEPARRAN, eil. aan de N. O. kust van het O. Ind. eil. Borneo.
SEPAUR, Fr. vlek, dep. Yonne.
SEPCIE, zie Sepsi.
SEPET (KAAP), Fr. kaap aan den ingang van de haven van Toulon, dep. Var.
SEPHET, zie Saphat.
SEPHI, zie Sophi.
SEPHTON, Eng. kerspel, gr. Lancaster, met 2850 inw.
SEPINO, Nap. stad, prov. Molise, met de zetel van eenen bisschop, eene hoofd- en 4 andere kerken, en 3,320 inw., die eenen papiermolen hebben.
SEPITSCH, Rus. dorp, gouv. Perm.
SEPKUL, Rus. heerl., gouv. Riga.
SEPOLCRO (BORGO DI), zie Borgo.
SEPOURY, O. Ind. vlek, prov. Agra, distr. Gohud.
SEPNA, Turk. dorp, prov. Diarbekir. 2. Riv. in de O. Ind. prov. Malwah.
SEPRIO, Lomb. Ven. vlek, gouv. Milaan, aan de Olona.
SEPSI of *Schepsi*, Zevenb. stoel, 17 V. M. groot, met den Haromszeklerstoel vereënigd. 2. Hong. vlek, kom. Abaujigwar. 3. Zie Moldava.
SEPTEMES, Fr. vlek, dep. Isère.
SEPTFONS, Fr. stadje, dep. Tarn en Garonne, met 1050 inw.
SEPTEONTAINES, Nederl. dorp, prov. en arr. Luxemburg, aan de Eischen, met eene porseleinfabr.
SEPT ISLES (LES), groep van 7 onbewoonde Fr. eil., met een fort, dep. Noord Kusten.
SEPT MONIEL, Fr. stadje, dep. Jura.
SEPU, Turk. dorp, pachalik Siwas.
SEPULVEDA, Spaan. vlek, prov. Segovia. 2. S. *Salvatierra de Francia*, Spaan. vlek, prov. Salamanca.
SEPVRET, Fr. dorp, dep. 2 Sèvres, met 940 inw.
SEPZE, zie Sepsi.
SEPZI ST. GYORGY, zie St. Gyorgy.
SEQUA, Port. riv., prov. Algarvië, die bij Tavira in zee valt.
SEQUATCHEE, riv. in de N. Amer. prov. Tennessee, gr. Bledsoe.
SEQUEIRA, eil. in den Grooten Oceaan, in 1527, door DIEGO DE ROCCA ontdekt, en naar den stuurman van het schip genoemd. Waarschijnlijk zijn het dezelde, die LAFITA, op 8. 45. N. B. en 131. 25. L. zag, en *Martires of Matelotas* noemde.
SEQUELAMOS, Spaan. dorp, prov. Mancha.
SEQUEROS, Spaan. vlek, prov. Salamanca, partido de Miranda.
SEQUILLO, Spaan. tak der Valderaduay. 2. Spaan. tak der riv. Pisuerga, prov. Toro.
SEQUIN, Turk. dorp in Caramanië; 35 mijlen Z. van Konieh.
SERA, O. Ind. stad, prov. Mysore, met muren, een fort, 3000 huizen en handel op de omliggende staten, vooral in *kopra* of het sap der kokosnöten. De omtrek bevat zout, en brengt veel koren op. 94. 32. L. en 13. 36. N. B. 2. Port. riv., prov. Algarvië. 3. Rus. riv., gouv. Wladimir.
SERAB, Perz. distr., prov. Azerbeidschan, niet zeer vruchtbaar.
SERACORRO, Afr. stad van Bambarra; 27 mijlen W. N. W. van Sego.
SERACE, O. Ind. dorp, prov. Allahabad.
SERAES of *Serkas*, Perz. stad in Korassan; 60 mijlen van Herat.
SERAGLIO, zie Bosna Serai.
SERAI, Turk. vlek in Romanië, sands. Wisa, met een bad. 2. Turk. Aziat. dorp in Natolië, met groote bosschen en teerkokerijen voor de vloot.
SERAINCHAMPS, Nederl. dorp, prov. Namen, arr. Dinant, met 606 inw.
SERAING, Nederl. dorp, prov. en arr. Luik, met 2000 inw. en veel steenkolengroeven.
SERAIN LE CHATEAU, Nederl. dorpje, prov. Luik, arr. Huy, met 200 inw.
SERAJO, zie Bosna Serai.
SERAREN, Afr. Negerstam in Senegambië.
SERAROUA, Afr. stad in Abyssinië, prov. Overgale.
SERAKINO, klein Turk. eil., aan den ingang der golf van Salonica.
SERAKOMLA, Pool. stadje, waiw. Pa-

Podlachië.

Seraks, Perz. stad in Khorassan, 70 mijlen W. van Balkh.

Serusen, O. Ind. stad, prov. Bahar.

Seram, zie Ceram.

Seramica of *Suramaca*, riv. in Z. Amer., die op de bergen van Guiana ontspringt, en in den Atlantischen Oceaan valt.

Serampei, distr. in het rijk Schambi, op het O. Ind. eil. Sumatra, welks opperhoofd van den sultan van Schambi afhankelijk is. Het heeft 15 versterkte en verscheidene opene dorpen, en brengt goud, vee, kokospalm, en quassi voort. De vrouwen worden aldaar voor zeer leelijk gehouden.

Serampore, O. Ind. stad, prov. Bengalen, met fabr. en handel. 40. 31. L. en 88. 26. N. B.

Seran, Fr. tak der Aisne, dep. Ain.

Serancourt, Fr. vlek, dep. Aisne.

Serang, dorp op het eil. Java.

Serangani, groep O. Ind. eil., aan de kust van Magindanao.

Seranilles, Spaan. vlek, prov. Avila.

Seraoueh of *Seraweh*, distr. in Abyssinië, landschap Tigré.

Seraphi, zie Assarafi en Xerafin.

Seraphini, zie Zermabub.

Seravalle, zie Serravalle.

Seravejo, zie Bosna Serai.

Seravezza, Tosc. D., prov. Florence.

Seravi, Egypt. dorp aan den regter Nijl oever; 7 mijlen N. van Caïro.

Serarwa, Afr. stad in Abyssinië, prov. Avergale.

Serawrud, Perz. riv., die in de Maraha valt.

Seray, tak der Fr. riv. Yonne, dep. Yonne.

Seraxa, distr. in Abyssinië, landschap Tigré.

Serba, dorp in Saksen-Gotha, ambt Eisenberg.

Serbadje, Egypt. vlek aan den regter Nijl oever.

Serbak, zie Murghab.

Serbar, Perz. dorp, prov. Mekran.

Serbernidsche of *Srebernik*, Turk. stad in Rumelië, sandschakat Isvornik.

Serbraxos, dorp in Abyssinië, prov. Gondar.

Sercelles, N. Afr. stad in Algiers, prov. Mascara, met vele ruïnen en eene ondiepe haven, ijzer- en staalfabr. en oudheden van de stad *Julia Cesarea*. 2. Golf van dien naam, die door kaap el Terf bepaald wordt.

Serchio, riv. in het hert. Lucca, die bij de Arno in de Tosc. zee valt.

Serd, Perz. dorp in Azerbeidschan.

Serdab, Perz. plaats, gouv. Azerbeidschan, distr. Serab.

Serdahel of *Szerdahely*, Hong. dorp, kom. Presburg.

Serde, Perz. riv., prov. Khorassan.

Serdekuh, gebergte in de Perz. prov. Irak, de *Pavachaolras* der Ouden.

Serdi, Turk. dorp van Moldavië, distr. Zara de Susz.

Serdoba, Rus. riv., gouv. Saratow.

Serdobol, Rus. kreits, gouv. Finland, ten Noorden van het meer Ladoga, tusschen 61. 30. en 62. 30. N. B. en op 124½ V. M. 31,200 inw. tellende; ten N. en W. bergachtig, en door verscheidene kleine riv. bespoeld. Ook zijn er behalve het Ladoga meer, vele kleine meren, waaronder het Janis Jarvi, het grootste is, vele moerassen en eenen zandigen grond, die naauwelijks genoegzaam koren en moesgroenten voortbrengt, doch de veeteelt zeer veel begunstigt. Er zijn aanzienlijke bosschen, ruime jagt en voordeelige visscherij, vooral in zalm en parelmosselen. Ook heeft men er veel marmer en graniet. Deze kreits is nog merkwaardig door de menigvuldige groote groeven, hier *Meteli Haudar* genoemd, en op verscheidene bergen en vooral op de eil. in het meer Ladoga, zijn kleine vierkante vestingen, welke men *Lappelinat*, dat is Laplandsche vestingen noemt. 2. Hoofdstadje aan den W. oever van het meer Ladoga, met 700 inw. en handel, waar pelterijen, planten, visch en boter tegen linnen, vlas, hennep en fabrijkwaren verruild worden. 48.39. L. en 61. 40. N. B.

Serdobsk, Rus. kreits, gouv. Saratow, tusschen 62. 21. en 62. 20. L. en 51. 59. en 52. 55. N. B., door de Khoper en Serdoba bespoeld, met weinig heuvelen, die allen ruim met hout bezet zijn, en verder landbouw en veeteelt. 2. Hoofdst. aan de Serdoba, met 2500 inw., die handel, handwerken en landbouw hebben. 61. 40. L. en 52. 37. N. B.

Serdrub, Perz. riv. in Azerbeidschan, die in de Sefidrud valt.

Serdschihan, Perz. distr., prov. Irak, met 50 dorpen.

Sere, tak van de riv. Mare, in Abyssinië, die aan den berg Geshen ontspringt.

Serebrenka, riv. in het Rus. gouv. Perm, valt in de Tschussowaja.

Serebransk, Rus. dorp, gouv. Ekatherinenburg, met een groot ijzerwerk.

Serecon, Z. Amer. riv. in Guiana, valt in de Caroni.

Sered, zie Serd.

SEREDMA, Rus. dorp, gouv. Tschernigow.

SEREDNIAHOWE, Rus. dorp, gouv. Riäsan.

SEREDNOI, Rus. vlek, gouv. Kaluga.

SEREEK, Perz. stad, prov. Mekran; 4 mijlen van de kust, bij den ingang der Perzische golf, verblijfpl. van het opperhoofd van Jask.

SEREGIPPE, Brazil. prov, tusschen de prov. Pernambuco en Todos Santos, de zee en de woestijnen van het binnenland, met 20,030 inw., koren, tabak, suiker, zeer veel horenvee en eenen bloeijenden handel. 2. Hoofdstad van dien naam, aan de Vazabaris. 340. 16. L. 11. 40. Z. B. 2. Braz. riv. in gen. prov., die in de Atl. zee valt.

SEREGNO, Lomb. Ven. vlek, prov. Milaan, met 3,350 inw.

SEREGOWSK, Rus. bergwerkpl., gouv. Wologda, met eene groote zoutmijn, zoutkeet, scheepstimmerwerf, zaagmolens en werkplaatsen in agaat.

SEREILHAC, Fr. dorp, dep. Opper Vienne, arr. Limoges, met 1800 inw.

SEREIMA, Afr. volksstam, achter Mosambique, volgens SALT, door eene vrouw geregeerd, die 1500 man in de wapenen brengt.

SEREK, Perz. vlek, prov. Kerman.

SEREM, Port. vlek, prov. Beira, met 1400 inw.

SEREMINA, Pool. riv., waiw. Krakau.

SERENA, Rus. riv., gouv. Kaluga.

SEREND of *Sereng*, zie Zarend.

SERENDIB, zie Ceilon.

SERENE, tak der Fr. riv. Aveiron, dep. Aveiron.

SERENES, Afr. haven in Bursin.

SERERES, onbeschaafde stam der Jaloffers in Afrika, in het land nabij Kaap Verd, in kleine rep. verdeeld, die zich tegen hunne vijanden vereënigen.

SERES, zie Sirus.

SERETH, Turk. riv., die in den Galicischen kreits Czernowitz, ontspringt, en in den Donau valt. 2. Galic. stadje, kreits Czernowitz, met 1950 inw.

SERETKINA, Rus. dorp, gouv. Irkutsk.

SEREWDRIVERPOND, meer in de N. Amer. prov. Vermont, gr. Rutlain.

SERFANTO, zie Serfo.

SERFIA of *Serfidsche*, Turk. dorp, sands. Gallipoli, met 3,500 inw. en eene groote markt.

SERFINA of *Serfo*, zie Serfo.

SERFO *Serphanto*, klein Turk. eil., sands. Naxos, op 45. 5. L. en 37. 10. N. B., eene rots, met schralen grond en weinig koren, maar saffraan en vee, dat de struiken en kruiden, die hier en daar groeijen, eet. Men telt er 600 inw., die deels herders, deels visschers en deels mijnwerkers zijn, welke ijzer graven. Er is eene kleine haven.

SERF WILAJETI, zie Servië.

SERGA, dorp in Schwarzburg-Rudolstadt.

SERGAN, Perz. stad, prov. Fars.

SERGATSCH, Rus. kreits, gouv. Nishegorod, tusschen 61. 28. en 63. 32. L. en 55. 15. en 55. 41. N. B., door de Sura, Piana en Sergatschka bespoeld, heuvelachtig, met gips, albaster, weinig bosch, maar veel weiden en landbouw, vooral vlas en tuinvruchten. Ook is er veeteelt, garenspinnerij en linnenweverij. Men telt er 130,000 inw. 2. Stad aldaar, aan de Sergatscha, met 2400 inw., handwerken, landbouw, handel en jaarmarkten. 63. 25. L. en 55. 30. N. B.

SERGIESO, Rus. stadje, gouv. Tobolsk.

SERGIEVSKAIA NOVA, Rus. sterkte, gouv. Orenburg.

SERGIEVSKI POSAD, Rus. dorp, gouv. Moskou.

SERGIEWSK, Rus. dorp, gouv. Orenburg, met 350 inw.

SERGIEWSKOI, Rus. stad in Kaukazië.

SERGINES, Fr. vlek, dep. Yonne, arr. Sens, met 1500 inw., wol- en lakenfabr.

SERGIPE DEL REY, zie St. Christoval.

SERGNA, zie Isernia.

SERGOI GORODOK, Rus. vlek, gouv. Simbirsk.

SERI, eil. in den Stillen Oceaan, tusschen de Mulgrave's eil. en de Molukken, in 1538 ontdekt, doch niet weder gevonden.

SERIATE, Lomb. Ven. dorp, prov. Bergamo, aan de Serio

SERIBAS, vorst. in het rijk Borneo, op het eil. van dien naam.

SERIFOS, Jap. eil., bij Ximeo, ten O. van Taregasima, op 39. 44. N. B. KRUZENSTERN kon de Japansche namen niet te weten komen.

SERIGAN, zie Sarigan.

SERIGHOS, Austr. eil. in Van Diemen's straat, bij Japan.

SERIGNAC, Fr. stadje, dep. Finisterre, met 2000 inw.

SERIGNAN, Fr. vlek, dep. Vaucluse, arr. Orange, met 1200 inw.

SERIGNI, zeehaven op het eil. Java, in de straat Sunda, behoort tot Bantam.

SERIKOTCHE, Perz. stad in Khorassan.

SERIL, Turk. vlek, prov. Wan.

SERIMSAH, dorp in Neder Egypte; 5 mijlen Z. van Damiette.

SERINA, Lomb. Ven. vlek, prov. Berga-

gamo. Geboorteplaats van PALMA.

SERINAGUR of *Gerwee*, O. Ind. prov., presid. Bengalen, de Noordelijkste punt der Engelsche bezittingen, aan den Ganges, tusschen Klein Thibet, Nepaul, Delhi en Lahor, of tusschen 94. 14. en 98. 28. L. en 29. en 31. 55. N. B., gelegen, en op 1000 V. M. 500,000 inw. bevattende. Het land ligt in de Himalayah, 't hoogste gebergte van Azië, welks hoogste toppen zich in het N. van deze prov. bevinden, en die met altijddurende sneeuw en ijs bedekt zijnde, zich in de wolken verliezen (Zie verder Himalayah). Het land is aldaar buitengemeen hoog, zoo dat de tempel van Milum, de dorpen Milum, Murtolee, Birjoo, Pauchoo en Mapau meer dan 11,000, en de bergpas *Niti* wel 16,800 voeten boven de oppervlakte der zee verheven is; terwijl verscheidene voorbergen der Himalayah en de gebergten van Gerwall en Kamaon, verder het land bedekken, onder de eerste van welke de Ramnee nog eene hoogte van 22,768 voeten heeft; terwijl de laatste op weinige plaatsen, slechts de helft der hoogte bereiken. Door deze leiden verscheidene passen naar Indië, waaronder die van Hurdwar en Cossipoor de beste zijn. Onder de groote bosschen zijn de Saul en Kumaon de voornaamste. Aan het Himalayah gebergte ontspringt de Baghirati, die de Balgunga en Bithaung, en de Alicananda, die de Mandaknee of Kalee-Ganga en de Sindur ontvangt; dit zijn de bronnen van den Ganges, die zich hier vereenigen. Verder de Jumna met de Tonse en Girry-Ganga; de Sutuledsj, met de Gumber, alsmede de Goggra, de Ramgonga en Kosila. Er zijn vele kleine meren. De grond is meestal steenachtig; doch in de dalen vrij vruchtbaar. De luchtsgesteldheid is gematigd; doch in den winter op zulk eene hoogte natuurlijk zeer koud. Stormen en aardbevingen zijn er zeer gewoon; de zomer is er zeer heet, en zwermen van muggen zijn eene vreesselijke plaag des lands. De menigte van bergen belet genoegzaam koren te bouwen; men bouwt er echter tarw en gerst op de middelste hoogten; mandhuah (*Cynosurus Caraearus*) sama (*Panicum Frumentaceum*) en rijst in de dalen. Verder heeft men er nog twee bijzondere soorten van gerst: awa en jawa; eene soort van tarw, papera en China (*Panicum Miliaceum*), en verder eenige peulvruchten, moesgroenten, hennep en vlas; doch geen katoen. Op de bergen heeft men groote bosschen, vooral met dennen-, eiken- en andere boomen, en de weiden leveren: uitmuntend gras voor de talooze kudden, schapen en geiten, welke den voornaamsten rijkdom der inw. uitmaken. Het horenvee en de buffels zijn er minder talrijk. Van de melk der koeijen, schapen en geiten wordt boter en kaas gemaakt. De paarden, *gowt* genoemd, zijn klein, maar sterk en moedig, en zeer geschikt tot het klimmen. Onder de wilde dieren behooren vele elefanten, het muskusdier, de wilde geit, het bruine mormeldier, het wilde schaap of *argali*, zwarte en witte beeren, blaauwe fazanten, zwarte en witte duiven, alsmede arenden, valken, uilen en vele soorten van kleine vogels; veel visch, bijen, gom-insecten en wilde zijdewormen. Onder de delfstoffen behooren: stofgoud in verscheidene rivieren; koper, lood en ijzer; doch deze worden niet gegraven. Fabrijken zijn er weinig, daar de meeste bewoners hunne benoodigdheden zelve vervaardigen. Tot uitvoer vervaardigen zij linnen zakken. Verder bestaat deze voornamelijk in: timmerhout, huiden, boter, wol, vee, vruchten, terpentijn, gom, muskus en eenige mindere artikelen, waarvoor zout, koren, katoen, zijden stoffen, enz. ingeruild worden. Voorts heeft deze prov. een aanzienlijk verkeer met Thibet en Nepaul, en trekt veel voordeel uit den handel tusschen deze landen en Indië, zoo wel als van de menigvuldige bedevaartgangers, naar de bronnen van den Ganges. De voornaamste koopstad is Serinagur. In de gebergten bedient men zich in plaats van paarden, van schapen en geiten, die koren en waren naar Thibet dragen, terwijl men ook wel yaks (*Bos Grunniens*) als lastdieren gebruikt. De meeste inwoners zijn Hindo's, die den godsdienst van BRAHMA belijden; schoon in Soumour een vorstendom van Mahomedanen is. Ook vindt men in Gurwal en Kamaon, een volk, *Khasiyas* genoemd, 't welk eenen eigenen tongval heeft, in zindelijke dorpen met steenen huizen van twee verdiepingen woont, en een sterk volk uitmaakt, bij 't welk de veelwijverij heerscht, en de vrouwen geheel met den landbouw belast zijn; terwijl de man het huis bestuurt, of zich met de jagt of andere zaken bezig houdt. In het gebergte woont nog een ander volk, waartoe de Bhooteas in Kamaon behooren, hetwelk van Mongoolschen oorsprong is, eenen Mongoolschen tongval heeft, en den godsdienst van BUDDAH belijdt.

lijdt. De inw. van Malari zijn eene vermenging van Rajpooten en Mongolen, en worden in Hindostan *Dobash* genoemd. Zij zijn zeer werkzaam, en ervaren in het spinnen en weven; doch beide geslachten zijn zeer morsig. Voorheen was het land grootendeels aan de Ghorkas onderworpen; doch sedert 1815 is het onder Engelsch bestuur gekomen, hetwelk in de landen tusschen de Sutuledsj en Jumna of Surmour, de inlandsche vorsten weder aangesteld, en den raja van Gurwal een deel van zijn gebied gelaten heeft. Echter zijn al deze opperhoofden cijnsbaar, en zeer afhankelijk; terwijl de Engelschen alle militaire posten bezetten. In de hoofdstad is een gouverneur, die van het presidentschap te Bengalen afhangt. Nadere regeling van het bestuur bestond er voor eenige jaren nog niet. 2. Voornaam distr. in voornoemde prov., hetwelk de bronnen van den Ganges bevat, en 420 V. M. groot is. 3. Hoofdstad des lands en zetel van den gouverneur, aan de Alcananda, die door hare overstroomingen hier dikwerf groote schade veroorzaakt. De stad ligt midden in een dal, heeft muren, een paleis, eene munt, waarin de meest gangbare munt des lands, de *Timeschos*, gemunt wordt. De inwoners, waaronder ook eenige Mahomedanen, zijn meestal kooplieden in de voortbr. des lands. In den omtrek, bij het dorp Ranthout, staat een tempel aan den raja ISCHWARA gewijd. 96. 18. L. 30. 11. N. B. 4. Zie Cachemir.

SERINDE, zie Sirhind.

SERINGAPATNAM, O. Ind. prov., distr. Salem en Barramahal, op 1½ V. M. 33,000 inw. bevattende. 2. Hoofdstad van deze prov. en geheel Mysore, de zetel van een zillahcourt en eenen ontvanger generaal. Zij ligt op de bovenzijde van een eiland, dat door de schoone Cavery omringd is, en wordt in 3 deelen verdeeld: 1. het fort, hetwelk met de muren en vierkante bastions versterkt is, en eene menigte van onregelmatig door elkander staande gebouwen bevat; 2. de *Pettah* of zwarte stad, welke verscheidene paleizen, eene menigte moskeën en pagoden, een Europisch hospitaal en kromme en morsige straten heeft. 3. de *Laul Bang* of *Hyder's* paleis, aan het Oosteinde des eilands, waarbij zijn praalgraf staat, benevens verscheidene voorsteden. Al deze deelen bevatten te zamen 6,380 huizen en 32,000 inw., die weinige fabr. en handwerken hebben, en meestal voor het garnizoen werken, of wapensmeders, enz. zijn. Voor het overige is de stad in verval. In 1792 werd TIPPO SAÏB hier geslagen, en in 1792 viel hij, bij het bestormen van het fort, onder de poort van hetzelve. 94. 19. L. 2. 25. N. B.

SERINGHAM, O. Ind. eil., distr. Trichinopoly, in Karnate, aan de riv. Cavery, met de Seringham pagode en Jambikis pagode, die vele bedevaartgangers hebben. De Engelschen wenden veel onkosten tot onderhoud van hetzelve aan.

SERINHAIM, Braz. stad, gouv. Pernambuco. 2. Braz. riv., prov. Todos Santos, valt in den Atl. Oceaan.

SERINIA, Turk. vlek in Bosnië, sands. Travnik, aan de Schaga.

SERINO, Nap. stad, prov. Principato Ulteriore, met 7,520 inw., zijden- en wollen stoffen fabr. en jaarmarkten. Hier lag het oude *Sabatia*.

SERINPALE, Afr. stad, op een eiland in den Senegal; 27 mijlen N. O. van St. Louis.

SERINZA, Z. Amer. volkplanting in Nieuw Granada, prov. Tunja.

SERIO, Lomb. Ven. riv., gouv. Milaan, die in de Adda valt. 2. Lomb. Ven. stad, prov. Bergamo, aan het meer van Serio.

SERIPHUS, zie Serphanto.

SERIS, Indiaansche volksstam in Nieuw Mexico, aan de Rio de la Ascension.

SERJIHEY ODOUK, stad in Chin. Tartarije. 120. 20. L. 42. 15. N. B.

SERK, Hong. distr., kom. Gömor, 12¾ V. M. groot.

SERKAH, Afr. riv. in het Z. O. van Algiers, die op het gebergte ontspringt, en in een moeras uitloopt. Men vindt aan dezelve de puinhoopen van Herba of Tezzonte. 2. Turk. riv., prov. Damascus, die in den Jordaan valt. 3. Pleisterplaats in Arabië, land der Wachabiten, met de puinhoopen van Casz-Aman en de zoutzee Ittra.

SERKA, Afr. dorp van Nubië; 70 mijlen Z. van Sennaar.

SERKAN, Turk. Aziat. stad in Syrië, pachalik Aleppo.

SERKI SERAJ, Turk. stad, pachalik Konieh, sands. Beycheri.

SERKOWA, Rus. vlek, gouv. Witebsk.

SERLE'S EILAND, eil. in de Stille Zuidzee, 2 mijlen lang en 1½ breed. 240. 46. L. 18. 18. Z. B.

SERLEBY, Eng. vlek, gr. Nottingham.

SERMAIZE, Fr. stadje, dep. Maine, arr. Vitry, met 1500 inw.

SERMATTA, O. Ind. eil. in de Ind. zee. 147. L. 8. 9. Z. B.

SERMATTEN, een der Z. W. Molukken,

ken, het grootste der zuidelijke, hoog boven de zee uitstekende en met boschrijke bergen bezet. De inw. zijn Maleijers, die onder hunnen rajaha staan, echter van de Nederlanden afhankelijk zijn, die hier een kantoor hebben. De boten en jonken, die hier vervaardigd worden, maken een artikel van koophandel uit.

SEMELIARFOK, N. Amer. golf bij Groenland, tegenover het eil. Desolation.

SERMERSHEIM, Fr. dorp, dep. Neder Rijn, arr. Bar, met 700 inw.

SERMESOK, Deen. eil. bij Groenland, inspectoraat Friedrichshaab. 61. 50. N. B.

SERMIDO, Lomb. Ven. vlek, prov. Mantua.

SERMIEG, plaats in Opper Egypte, in de vlakte van Thebe.

SERMIN, Turk. stad, prov. Haleb of Aleppo, bij OLIVIER Saarmik, aan de O. zijde van het gebergte, zeer uitgestrekt, maar met weinig huizen, terwijl de olijfboomen gestorven, en de zeepziederijen vernietigd zijn. De tegenwoordige inw. zijn Kiurden en Arabieren. De voormalige groote Christen kerk is in eene moskee verandert.

SERMIONE, Lomb. Ven. dorp, prov. Brescia, met 850 inw. en eene haven.

SERMONETA, dorp in den Kerk. Staat, legatie Frosinone.

SERMUR, Fr. vlek, dep. Creuse.

SERNANIELHE, SERNANCELLE, Port. vlek, prov. Beira.

SERNANO, dorp in den Kerk. Staat, legatie Macerata.

SERNATINGEN, Bad. dorp, Seekreits, aan de Bodenzee, met 760 inw.

SERNIN (ST.), Fr. vlek, dep. Aveyron, arr. St. Afrique, met 1000 inw.

SERNOI GARODOK, Rus. stad, gouv. Orenburg.

SEROCZYN, Pool. stad, waiw. Podlachië.

SEROO, klein eil. der Z. O. Molukken, bij Laarat.

SEROGLASOVSKAIA, Rus. stad, gouv. Kaukazië, aan de Wolga.

SERON, Spaan. stad, prov. Granada.

SERONDSEH, zie Seronge.

SERONGE, O. Ind. stad, prov. Malwah, den Mahratten behoorende, aan eenen kleinen tak der Behma, in eene aangename luchtstreek, door plundering en andere onheilen, zeer vervallen, doch nog met zeer vele inw., goede bazars, vele pagoden en moskeën, eene aanzienlijke karavansera en groote katoen- en andere fabr. 95. 45. L. 24. 8. N. B.

SEROWICZ, ZEROVICZ, Boh. vlek, kreits Tabor, met 900 inw.

SERPA, Port. stad, prov. Alentejo, aan de Guadiana, nabij den waterval Salto de Lobas, met 4000 inw. 2. O. Ind. riv., prov. Malwah.

SERPANDI, Turk. Aziat. vlek, prov. Natolië.

SERPEIKA, Rus. riv., gouv. Moskou.

SERPEISK, Rus. stad, gouv. Kaluga, met 1000 inw., handel en landbouw. 57. 30. L. 54. 33. N. B.

SERPENT ISLAND, klein N. Amer. eil. aan de N. kust van het meer Huron. 295. 1. L. 46. 2. N. B. 2. Riv. in de O. Ind. prov. Gundwana.

SERPENTARA, SERPENTERA of *Serpentine* (GRANDE EN PICOLA), twee Sard. eil., aan de Z. O. kust van het eil., aldus naar de menigte van slangen genoemd, die zich daar ophouden.

SERPENTS (ISLES DES), versterkt Braz. eil. in de baai van Rio Janeiro.

SERPHANTO, zie Serfo.

SERPHO, zie Serphanto.

SERPINS, Port. stad, prov. Beira, aan de Ceira, met 2000 inw.

SERPUEHOW, Rus. kreits, gouv. Moskou, tusschen 54. 22. en 55. 48. L. en 55. 16. en 56. 16. N. B. gelegen, heeft op 40 V. M., 59,400 inw., met eenige heuvels en hoogten, is steen- en zandachtig, met wel 30 groote en kleine meren, waaronder het Dolgoe en Lintez, vele riv. en beken, waarvan de Oka, Proswa, Nara, Lopasna, en Serwerka de grootste zijn. De landbouw levert op verre na niet genoegzaam op. Er is weinig veeteelt, maar goede paardenfokkerij, en eenige fabr. 2. Hoofdstad op eene hoogte, aan de Nara, in 3 deelen, de vesting op eene hoogte met vervallene muren; en 2 voorsteden, die de eigenlijke stad uitmaken, verdeeld. Zij heeft 16 kerken, een quarantaine huis en 5,540 inw., die veel zeildoek-, laken en lederfabr., talksmelterijen en tigchelovens hebben, en in koren, vee, talk, visch, hennep, linnen, hout, enz. handel drijven. De beide jaarmarkten worden wel bezocht. 54. 47. L. 55. 51. N. B.

SERPUR, O. Ind. stad, prov. Bahar.

SERRA, Nap. stad, prov. Calabrië Ulteriore, met 4,850 inw. 2. Fr. vlek, eil. Corsica. 3. Kaap aan de N. kust van Tunis, de Noordelijkste punt van Afrika, op 27. 14. L. 37. 36. N. B. 4. Afr. stad in Nubië, wady Nubië. 5. Er zijn in Portugal vele gebergten met den naam van Serra, als: de Açor en de Alcoba in Beira; de Alvazere in Estremadura; de Amarella in Minho; de Arrabida in Estremadura;

de

de Bornes in Tralos Montes; de Bussaco in Beira; de Caldeirao in Algarvië; de St. Catarina in Tralos Montes, enz. Sie bij de namen van onderscheiding.

SERRA DI CONTE, vlek in den Kerk. Staat, legatie Incona.

SERRA CAPRIOLA, Nap. stad, prov. Capitanata, met 3500 inw.

SERRA PETRONA, vlek in den Kerk. Staat, legatie Macerata.

SERRA (ST.) CHIRICO, vlek in den Kerk. Staat, legatie Ancona.

SERRADA, Spaan. D., prov. Valladolid.

SERRAGI, Turk. Aziat. dorp, prov. Bosra.

SERRAH, Arab. vlek, land der Wachabiten.

SERRAHN, dorp in Mecklenburg, ambt Goldberg, met 1160 inw.

SERRAIN, Arab. kaap in Hedsjas; 13 mijlen Z. W. van Mecca.

SERRAINA, kaap aan de Z. kust van 't eil. Sardinië. 27. 17. L. 39.23. N. B.

SERRALONGA, Sard. dorp in Piëmont, prov. Alba, met 780 inw.

SERRAMONACESCA, Nap. dorp, prov. Abruzzo, met 1200 inw.

SERRANA of *Paarl-eil.*, klein W. Ind. eil., bij Jamaïca.

SERRANILLAS, kleine W. Ind. eilanden, bij het eil. Serrana, in de baai van Honduras.

SERRAVALLE, sterke Sard. stad, prov. Tortona, met 2,350 inw., die handel en ijzermijnen hebben. 2. Lomb. Ven. vlek, prov. Treviso, met 5,300 inw. 3. Lomb. Ven. vlek, prov. Mantua. 4. Tosc. vlek, gebied Florence, 5. Vlek in den Kerk. Staat, legatie Camerino. 6. Sard. dorp in Savoye, prov. Genevois, met 1450 inw.

SERRE, Fr. riv., dep. Ardennen, die de Hurtaul, Brune, Peron en Souche opneemt, en bij la Fère in de Oise valt. 2. Tak der Fr. riv. Aveiron. 3. Vlek der Nap. prov. Principato Citeriore, met 1500 inw.

SERRELONGUE, Fr. dorp, dep. O. Pyreneën, arr. Ceret, met 600 inw.

SERRES, Fr. stadje, dep. Op. Alpen, aan het hangen van eene steile rots, met 1200 inw., looijerijen en hoedenmakerij. 2. Wurt. dorp, Neckarkreits.

SERRET, Turk. Aziat. D. in Natolië.

SERREY, SIERAJE, Pool. stadje, waiw. Augustowo, met 3 kerken, eene synagoge, 1100 inw. en vele Duitsche handwerkslieden. 54. 13. N. B. 41. 28. L.

SERRIÈRES, Fr. vlek, dep. Ardèche, arr. Tournon, met 1600 inw. 2. Pruis. dorp, vorst. Neufchatel.

SERRIS, O. Ind. stad, prov. Bahar.

SERROINFU, Fr. stadje, eil. Corsica.

SERSENE, Egypt. vlek, pachalik Fayoum.

SERT, golf in Tripoli, bij kaap Cefule of Mesurate, in de golf van Sidra.

SERUDSCHE, tak van den Ganges, in O. Indië.

SERVA, Sard. riv. in Piëmont.

SERUG, Turk. Aziat. vlek, prov. Natolië.

SERUKHS, Perz. stad, prov. Khorasan.

SERULAW, dorp op het O. Ind. eiland Ceram.

SERVAN (ST.), Fr. stad, dep. Ille en Vilaine, aan den mond der Rance, door de haven van St. Malo gescheiden, met twee uitmuntende havens, *Solidor* en *St. Père* genoemd, uit welke in oorlogstijd vele kapers worden uitgerust; terwijl de 9000 inw. in vredestijd verscheidene schepen op de stokvischvangst, naar Amerika en ter kustvaart uitrusten, en zeildoekfabr. en zeepziederijen hebben. De ingang der riv. wordt door een fort, op eene hoogte gelegen, en *Pointe de la Cité* genoemd, verdedigd.

SERVANT, Zwits. dorp, kanton Wallis.

SERVERETTE, Fr. vlek, dep. Lozère.

SERVI, Griek. stad op Morea, aan de golf van Coron. 40. 41. L. 36. 38. N. B.

SERVIAN, Fr. stadje, dep. Hèrault, arr. Beziers, aan de Ene, met 2000 inw.

SERVIË, bij de Turken *Serf Vilajeti* of *Lass Vilajeti* (het Opper Moesie der Romeinen) genoemd, uitgestrekt lands., thans tot de Turk. prov. Romanië behoorende, en tusschen Slavonië, Hongarije, Walachië, Bulgarië, het gebergte Glubotin en Bosnië gelegen, en op 1750 V. M. wel 960,000 inw. bevattende. De hoofdstad was Belgrado.

SERVIË (NIEUW), een gedeelte van het Rus. gouv. Ekaterinoslaw, tusschen den Dnieper en den Bog, aldus genoemd naar de Serviërs, die in 1754, uit Walachië, Moldavië en Hongarije vlugten. Zij worden op eenen militairen voet bestuurd.

SERVIËRS, volk, thans in Turkije, de bewoners van het oude Servië, van Slavonische afkomst, en van den Griekschen godsdienst. Zij zijn zeer dapper, gehard, en van eenen oorlogzuchtigen aard; schoon derzelver natuurlijke aanleg niet genoegzaam ontwikkeld is. Ten uiterste bijgeloovig, nemen zij de vasten zoo naauwkeurig in acht, dat zij op dien tijd volstrekt geen vleesch gebruiken. Hunne woestheid doet hun ongehoorde wreedheden begaan. De vrouwen zijn gewoonlijk bruin van kleur,

vroeg oud, doch vruchtbaar en vlijtig. Het landvolk is over het algemeen gelukkiger en vrijer dan in de overige deelen van het Turksche rijk, en geniet eene soort van rust, die het welvarend zou maken, indien de beschaving meer toenam. Kunsten en wetenschappen zijn voor het overige geheel onbekend, en zelfs de geestelijken zijn zeer onwetend. Zie verder Semendria.

SERVIÈRES, Fr. vlek, dep. Corrèze, met 1450 inw. 2. Tak van de Fr. riv. Durance, dep. Opper Alpen.

SERVILLE, Nederl. dorpje, prov. Namen, arr. Philippeville, met 210 inw.

SERVISTAN, Perz. dorp in Farsistan.

SERVITZA, Turk. stad in Macedonië, met een sterk kasteel.

SERVOLO (ST.), Illyr. dorp, gouv. Triest, met zoutgroeven.

SERVONG, O. Ind. stad op de N. kust van Sumatra. 114. 4. L. 50. 31. N. B.

SERVOZ, Sard. dorp in Savoye, aan de Arve, in het dal van Chamouny, met lood-, zilver- en kopergroeven.

SERWAYEH, O. Ind. stad in Agra.

SERWELL, klein distr. van het rijk Afghanistan, prov. Kabul.

SERYAH, O. Ind. stad, prov. Guzeratte.

SERGIPPE, zie Seregippe.

SESA, Spaan. stad, prov. Aragon. 2. Afr. vlek in Nubië; 70 mijlen Z. Z. W. van Syene.

SESARGA, de Zuidelijkste der Salomons eil., met eenen vulkaan, volgens d'ENTRECASTEAUX dezelfde met Malacca, op de kaart van ARROWSMITH.

SESDABAD, Perz. stadje, prov. Irak.

SESEME QUIAN, riv. der N. Amer. Rep., prov. Indiana; valt in de Illinois.

SESEMKA, Rus. riv., gouv. Pensa.

SESENA, Spaan. stadje, prov. Segovia.

SESENITZ, Boh. vlek, kreits Chrudim, met 1000 inw.

SESHELMESA SUGULEMSSE, gewoonlijk *Segelmesse*, volgens sommigen een landschap ten O. van Marocco, in het Atlas gebergte, een deel van Belad-al-Dschered, met eene hoofdstad van dien naam.

SESIA, bevaarbare riv. in Piëmont, die bij Casal in den Po valt.

SESIAL, stad op de N. W. kust van van het eil. Timor. 143. 12. L. 8. 54. Z. B.

SESIDRUD, Perz. riv., ook *Kisil Osen*, eene aaanzienlijke riv., welke in het gebergte Bischbarmak ontspringt, de Senschandrud, Bisterrud, Shlanisrud, Tawalisrud, Tarniusrud, Shahrud, Karankuredschud, Hedschrud, Ahar opneemt, en door den beroemden Pasradbur in Ghilin, niet ver van Kescht in de Kaspische zee valt.

SESMA, Spaan. stadje, prov. Navarre, tusschen den Ebro en Ega, met 2000 inw.

SESMOAN, dorp op 't Philippijnsch eil. Manilla.

SESNOWAJA GARTA, Rus. vlek, gouv. Simbirsk.

SESQUITTE, Z. Amer. volkpl. van Nieuw Granada, prov. Guatavita.

SESSAU, Rus. vlek, gouv. Koerland.

SESSAY, Eng. kerspel, gr. York.

SESSOLA, Sard. stadje, prov. Piëmont. 2. Klein Jonisch eil., bij 't eil. St. Maura.

SESTE, Lomb. Ven. dorp, prov. Friaul.

SESTINO, Tosc. vlek, gebied Florence.

SESTO, Lomb. Ven. stad, prov. Lodi. 2. Sard. vlek, prov. Savoye. 3. Dorp in 't hert. Lucca. 4. Afr. dorp, aan de Peperkust. 5. Zie Dardanellen.

SESTOLA, vlek in Modena; 750 inw.

SESTRA, tak der riv. Wolga in Rusland. 2. Afr. stad op de kust Malaghetta, aan de kust van Guinea.

SESTRABEK, Rus. vlek, prov. Finland, aan den mond der Sestra, met 1200 inw., geweerfabr., ankersmederijen en verscheidene molens.

SESTRE, zie Sestro.

SESTRI DI LEVANTE, Sard. stadje, hert. Genua, met 1870 inw., die loodwitfabr., zeepziederijen, scheepstimmerwerven en waskaarsenfabr., benevens uit de kleine haven kaapvaart hebben.

SESTRI DI PONENTE, Sard. vlek, hert. Genua, met 2400 inw.

SESTRO (ook wel *groot Poris*, en bij de Nederlanders *Balletjeshoek* genoemd), aanzienlijke en volkrijke Afr. Negerstad, aan de zee, waar men wil dat de Noormannen, reeds in de 4 eeuw, eene factorij gehad hebben.

SESZLACH, Beij. landger., Opper Mainkreits, op ruim 5 V. M. 18,600 inw. bevattende; heuvelachtig met goeden grond, koren en weiden, en door den Main, de Itz en Rodach bespoeld. 2. Beij. hoofdstad, aan de Rodach, met 700 inw.

SESTRUGA, Dalmat. eil., kreits Zara.

SESTWEGEN, Rus. vlek, gouv. Lijfland.

SESZTAK, zie Sestack.

SET of *Jet*, Afr. riv. in Abyssinië.

SETBY, Eng. dorp, gr. Lincoln.

SETCHEOU, Chin. stad in de prov. Quangsi.

SETCHINFU, O. Ind. stad in Anam, door China aan hetzelve afgestaan.

SETCHING, Chin. stad, prov. Koeitcheou. 27. 10. N. B.

SETCHLEY, Eng. dorp, gr. Norfolk.

SETCHUEN, zie Setschuën.

SETCHUS, vuurspuwende berg, op het Japan. eil. Niphon, niet ver van Kio.

SETEEF, N. Afr. stad in Algiers.

SETEGANTI, Z. Amer. riv., prov. Dariën, valt in Cupe.

SETEGUNGA, riv. in de O. Ind. prov. Nepaul.

SETENIL, Spaan. stad, prov. Granada, met 2000 inw.

SETERRA of *Setres*, Afr. haven aan de Goudkust van Guinea.

SETH, Deen. dorp in 't hert. Sleeswijk, ambt. Tondern.

SETHIA, sterke stad op de N. kust van Kandia, met 1200 inw.

SETHRON, dorp in Neder Egypte, aan den Z. oever van het meer Menzaleh.

SETHIA, schraal bevolkt distr. op het eiland Candia, het O. deel des eilands bevattende, met eenen vruchtbaren doch slecht bebouwden grond, met den hoogen berg Diktaos. 2. Stad en woonplaats van den bisschop van Girapetsa, aan eene kleine golf, met vervallene vestingwerken, 1200 inw. en eene opene reede. Voor de haven liggen drie rotsachtige eil. *Lanizari of Gianissades* genoemd.

SETINE, zie Athiniah of Athenen.

SETLE, Turk. dorp in Armenië; 10 mijlen Z. W. van Akalzike.

SETLEDSCHE of *Setledsche*, de *Hyandrus* der Ouden, tak van de Aziat. riv. Puntschoud in Afghanistan.

SETMURTHY, Eng. D. in Cumberland.

SETNE, FATMA, Arab. vlek, lands. Hedsjas, in het gebergte, het welk veel moesgroenten voor de markt van Mekka teelt.

SETON, Schot. dorp, gr. Lothian. 2. Spaan. tak van de Gallego, prov. Aragon.

SETSCH, Boh. vlek, kreits, Chrudim.

SETSCHENFU, Chin. stad, prov. Koeitcheou, aan de Sitschenho en de grenzen van Houquang. In de omliggende bergen, kwikzilver, vermiljoen en andere delfstoffen. 126. 30. L. 27. N. B.

SETSCHENHO, Chin. D. in Koeitcheou.

SETSCHUEN (LAND DER 4 RIV.), Chin. prov., de grootste, doch minst bevolkte van allen; tusschen Schensi, Houquang, Koeitcheou, Junnan, Thibet en Mongolië, of tusschen 117. 47. en 139. 17. L. en 25. 55. en 32. 59. N. B. gelegen, en op 10,625 V. M. 2,782,980 (en niet gelijk BARROW zegt, 27 mill.) inw. bevattende. Het land is een deel der hooge vlakte van Azië, welke langzaam, naar het binnenste van China afdaalt, en van alle zijden door bergen omringd en bedekt is, die echter niet ten volle tot 6,000 voeten hoogte klimmen. De bergen, die deze prov. van de prov. Koeitcheou en Junnan scheiden, zijn woest, ontoegankelijk, en die op de grenzen van Thibet de hoogste. De voornaamste riv. is de Kinchakiang, naderhand Jan-tse-kiang genoemd, welke hier alhier de Jalong met de Paliho en Hochiso; de Yliho, de Nialiankiang, de Sayuho, de Mahu met de Yangkiang en vele kleine riv.; de Gainingho, Tchihuiho, Sunghanho, Kailinkiang, met de Tsienkiang en Muquaho, de Tahongho, de Mutingho, de Ukiho en Sekiho ontvangt; vele draaikolken en 56 kleine watervallen heeft. Er zijn geene groote, maar wel vele kleine meren, en eene menigte kanalen, zoo wel tot de vruchtbaarmaking van den grond als om bevaren te worden. De lucht is wel heet, doch niet zoo ongezond, en de grond niet zoo moerassig als in Junnan. Er zijn ook streken, die zoo digt met hout bedekt zijn, dat er geene menschen in kunnen doordringen. Over het algemeen heeft het land vele schoone, schilderachtige partijen, waartoe de prachtige hoofdrivier zeer veel bijdraagt. De voortbrengsels zijn: rijst, tarw, gerst en ander koren; tuinvruchten, vlas, hennep, tabak, katoen, indigo, schoone zuidvruchten, vooral suikerriet, waarvan uitgestrekte plantagiën zijn. Ook is de prov. door hare schoone bloemen vermaard. De bosschen zijn ruim van alle soorten van timmer- en ander hout voorzien. Men heeft er ook rhabarber, die echter niet voor den echten gehouden wordt. De veeteelt is er zeer aanzienlijk: er zijn veel paarden, welke voor de beste in China gehouden worden; rundvee, schapen, geiten, varkens en gevogelte, Onder de wouddieren hehooren vooral: het muskusdier, de aap, de papegaai, de argus farant en vele andere soorten der schoonste vogelen. De riv. hebben veel visch. De zijdeteelt is er zeer aanzienlijk; de bijenteelt levert honig en was, en de bergen hebben ijzer, lood en zout, ook in de meren. Bergen en bosschen belemmeren den landbouw zeer. De geheele W. zijde der prov. ligt woest, en ook in het binnenland zijn vele eenzame plaatsen; terwijl verder de woningen der menschen zeer dun geschaard zijn. Vee-, zijde- en suikerteelt zijn de eigenlijke middelen van bestaan. De fabr. leveren zijde, tapijten en allerhande Chinesche waren. De uitvoer bestaat in: zijde, suiker, mus-

kus, rhabarber, kina, wit blik, ijzer, tin en lood; lazuursteen, magneet, zout en paarden. Langs de Kinchakiang is veel vervoer, en op de grenzen is handel met Thibet, Mongolië en andere landen. De prov. telt 124 steden, waaronder 9 van den 1 rang. De hoofdstad is Tschintu-fu.

SETTALA, Lomb. Ven. vlek, prov. Milaan, tusschen de stad Milaan en de riv. Adda.

SETTE of *Seut*, Afr. lands. in Neder Guinea, aan de zee, bij kaap St. Catharina; boschachtig, met meer boomvruchten dan koren. 2. Hoofdst. van dezelve

SETTEN, Nederl. dorp, prov. Gelderland, kwart. Tiel, met 335 inw.

SETTENEX, Sard. dorp, prov. Genevois, met 750 inw.

SETTIA, zie Sethia.

SETTIMO, Lomb. Ven. vlek, prov. Milaan. 2. S. *Torin*, Sard. vlek in Piëmont, prov. Turin, met 2300 inw. 3. S. *Vittone*, Sard. vlek in Piëmont, prov. Ivrea, met 1700 inw.

SETTLE, Eng. vlek, gr. York, aan de Ribble, met 1200 inw.

SETTLEWOOD, Eng. buurt, gr. Gloucester, men 450 inw.

SETTRINGTON, Eng. dorp, gr. York.

SETUBAL, zie St. Ubes.

SETUKET, N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. Suffolk.

SETUNA, Afr. zeehaven aan de Peperkust van Guinea.

SETWU, Turk. vlek, prov. Schehrsor.

SETZDORF, Morav. dorp, kreits Troppau, met 1570 inw.

SETZSCHU, zie Slawensk.

SEU, riv. van Malacca, die in de Chin. zee valt.

SEUBELSDORF, Beij. vlek, Op. Mainkr.

SEUCOTE, kaap op het Japansch eil. Niphon, vorst. Fifen.

SEUDE, Noorw. kerspel, stift Aggerhuus, met 2700 inw.

SEUDRE, Fr. riv., dep. Ned. Charente.

SEUGNE, Fr. riv., dep. Neder Charente, die in de Charente valt.

SEUHELIPAR of *Seuville*, eil. in de Zuidelijkste groep der Lakediven. 90. 18. L. 10. 6. Z. B.

SEULBERG, dorp in Hessen-Homburg, met 550 inw.

SEULE, Fr. riv., dep. Calvados, die in het Kanaal valt.

SEUNI, O. Ind. stad, prov. Gundwana. 2. O. Ind. stad der Mahratten, prov. Khandesh.

SEURRE, Fr. stad, dep. Côte d'Or, arr. Beaune, aan de Saône, met 3,100 inw. en handel in koren, wijn en visch.

SEUSSEN, Beij. dorp, Op. Mainkreits.

SEUSSLING, Beij. D., Op. Mainkreits.

SEUSSLITZ, Saks. D., kreits Meissen.

SEUVILLI, zie Seuheli-Par.

SEVASTROPOL, zie Sewastropol.

SEVE, riv. van Toscanen, die in de Arno valt. 2. Han. riv., hert. Luneburg, die in de Elbe valt, bij Hamburg.

SEVED, Turk. Aziat. haven bij Myra, prov. Natolië.

SEVEN, kleine Eng. riv., gr. York, die in de Derwent valt.

SEVEN AGES, rotsen in de Caraïbische zee, bij de Z. O. kust van het eil. Blanca.

SEVEN BROTHERS, groep kleine W. Ind. eil., aan de N. kust van Hispaniola.

SEVENHAMPTON, Eng. buurt, gr. Wilt. 2. Eng. kerspel in Gloucester.

SEVEN HEADS, rotsen aan de Z. kust van Ierland; 2 mijlen Z. W. van het oude hoofd van Kinsale, gr. Cork.

SEVEN-MILES-CREEK, riv. in de N. Amer. prov. Ohio.

SEVENNEN, gebergte in het Z. O. van Frankrijk, hetwelk uit de Pyreneën komt, naar het Noorden loopt, onder de namen van Puy-de-Dôme, Cantal en Mont d'Or, tot over de 6000 voeten hoogte bereikt, en door de gebergten Vivarais en Gevaudan, met de Alpen verbonden is; terwijl het aanzienlijke takken naar de Charente afzendt. Het bestaat eigenlijk uit 3 bergrijen: de eene, de Garriguen genoemd, bestaat uit kale, onvruchtbare kalkrotsen, met heideplanten en kreupelhout; de tweede uit gneis- en leirotsen met kastanje-, moerbezie- en andere vruchtboomen, en veel zijdeteelt; de derde rij van het gebergte, bestaat meest uit gneis en graniet. Aan hetzelve ontspringen de Allier, Lot, Tarn, Hérault, Vidourle, Ardèche en Gardon. Het bevat zilver, lood, aluin, steenkolen en bruinsteen; terwijl de bewoners in de ruwste oorden grootendeels van de veeteelt en de kastanjeboomen, en aan de afhellingen van de vee- en korenteelt en katoenweverij leven. Hier was eens de toevlugts-oord der vervolgde Hugenoten.

SEVEN OAKS, Eng. marktvlek, gr. Kent, aan de Darant, met 3,450 inw. en een armen hospitaal.

SEVENSHALE, Eng. stadje, gr. Northumberland.

SEVENTY MILES, N. Amer. riv., prov. Kentucky, valt in de Lecking.

SEVER, grensriv. tusschen Portugal en Spanje, die in Spaan. Estremadura, in

in de Taag valt. 2. *Sever* (*St.*), Fr. arr., dep. Landes, bevat op 35 V. M. 90,000 inw. Hoofdpl. van dit arr., aan de Adour, met 5,500 inw., handel in wijn en brandewijn. 3. Fr. stadje, dep. Calvados, arr. Vire, nabij een bosch, met 1600 inw. 4. Fr. dorp, dep. Indre, arr. la Chartre, mei 800 inw. 5. Fr. dorp, dep. Aveiron. 6. S. *St. Sever de Rustan*, Fr. dorp, dep Opper Pyreneën.

SEVERAC LE CHÂTEAU, Fr. stadje, dep. Aveyron, arr. Milhau; 1500 inw.

SEVERIEN of *Siwierz*, voormalig Pool. hertogdom, op 41 V. M. 72,000 inw. bevattende, Pool. Silezië genoemd, en aan Pruissen afgestaan, doch in 1807 weder aan Polen gebragt, waar het nu het distr. Olmutz van het waiw. Krakau uitmaakt.

SEVERIK, SIVERIK, SÖVERIK, Turk. stad, pachalik Diarbekir, met 10,000 inw.

SEVERIN, Illyr. vlek, kreits Carlstadt, aan de Culpa.

SEVERINA (ST.), Nap. stad, prov. Calabrië Ulteriore, de zetel van eenen aartsbisschop, op eene hoogte, met 6,340 inw.

SEVERINO (ST.), stadje in den Kerk. Staat, legatie Macerata, met 1860 inw. 2. Nap. vlek, prov. Principato Citerore, met 2080 inw. en weverijen van wollen stoffen.

SEVERN, Eng. riv., welke in het gr. Montgomery, aan de Plinlimmon ontspringt, bij Welshpool bevaarbaar wordt, door het gr. Shrop loopt, waar zij de Boven Avon ontvangt, en na eenen loop van 32 mijlen, aan de punt Caerdiff in de golf van Bristol valt, waar zij aan haren mond nog de Neder Avon en Wye tot zich neemt. 2. Riv. in de Eng. prov. Nieuw Wallis, in N. Amerika, welke uit het meer Favourable komt, N. O. loopt, de Catlake ontvangt, en bij Severn House, in zee valt. 3. N. Amer. riv., prov. Maryland, die in de Chesapeak valt. 4. N. Amer. riv., prov. Virginia, die in de Chesapeak valt. 5. Riv. der N. Amer. Rep., die uit het meer Simcoe komt en in het meer Huron valt. 6. Meer in Eng. Nieuw Wallis, in N. Amer. 7. *Severn* (*Vale of*), zie Gloucester.

SEVERNDROOG, O. Ind. rotsachtig eil., prov. Bejapore, aan de kust van Concan. 90. 59. L. 17. 47. N. B. 2. O. Ind. vesting, prov. Mysore.

SEVERNHOUSE, Eng. factorij van Nieuw Wallis, in N. Amer., aan den mond der Severn.

SEVERO (ST.), Nap. stad prov. Capitanata.

SEVERNSTOKE of *Stoke upon Severn*, Eng. dorp, gr. Worcester, met 600 inw.

SEVESE, Lomb. Ven. vlek, prov. Milaan, aan de Sevese of Luro, die bij Como ontspringt, en door een kanaal met de Lambro vereënigd is.

SEVIDENTRO, Fr. stad, eil. Corsica.

SEVIER, N. Amer. gr., prov. Tennessee, met 4,770 inw., door de French Broad bespoeld. De hoofdstad is Sevierville.

SEVIGNAC, Fr. vlek, dep. Côte d'Or, arr. St. Dinan, met 2050 inw.

SEVIGNE, SEVIGNY, Fr. vlek, dep. Ardennen, met 800 inw.

SEVILLA, riv. op het W. Ind. eil. Cuba, die bij de Z. kust ontspringt, met eene goede haven aan derzelver mond. 2. Spaan. prov., een deel van Andaluzië, tusschen Estremadura, Cordova, Granada, de Middell. zee en Portugal, of tusschen 10. 29. en 12. 46. L. en 36. 3. en 38. 2. N. B. gelegen, en op 423 V. M. 746,200 inw. bevattende. Ten N. en O. is zij bergachtig, van binnen vlak, ten W. heuvelachtig en aan de kust rotsig, met de kapen Puntacander, Roche, Camarinal, Trafalgar, Prato, Camorro, Carnero en Punta de Europa, waarop Gibraltar ligt. De grond is over het algemeen ligt, en slechts eenige streken aan de hoofdriv. hebben broekland, dat zeer vruchtbaar is, terwijl de prov. een lusthof zijn zoude, indien er slechts water genoeg ware. Gedeeltelijk zijn er heidevelden, waaronder de Arenos Grandos, welke echter met genezende kruiden bedekt is. Het voornaamste gebergte is Sierra Morena met de Sierra de Guadalcanal, Viar de Sierra Nevado, welk in de Punta de Europa uitloopt. Een der hoogste bergen is de Sierra Urique. De voornaamste riv. zijn: de Guadalquivir, die zich hier in drie takken deelt, en de Viar-Guadíamas, Xenil, Salado, Madrevieja, Corbones, Guadaira en Tagerete ontvangt; de Guadiana met de Chanza, en de kustrivieren Tinto, Puerco, Odiel, Guadalete, Guadarranque en Guadiaro. De Vadal Medina is meer een moeras dan wel een meer. Er zijn verder eenige gezondheidsbronnen. De lucht is zeer aangenaam; de sterke hitte wordt door zee- en berglucht gematigd; maar de Solano wind is schadelijk. Men heeft er vele onweders, en des zomers soms lange droogten; doch in Maart en April sterke regens. De prov. wordt dikwerf door de geele koorts geteisterd. De land-

bouw is er nog op eenen lagen trap; in de vlakte moet men door kanalen het land van water voorzien. Men bouwt er: tarw, maïs, gerst, rijst, peulvruchten, moesgroenten, waaronder heerlijke meloenen, enz.; wijn, die tot de beste van Spanje behoort; zuidvruchten, vooral citroenen, limoenen, oranjeappelen, vijgen, amandelen, kastanjes, granaatappelen, veel olijven, kappers en Johannes-brood; andere boomvruchten zijn er weinig. Men heeft er ook suikerriet, en droogt er rozijnen. Verder katoen, hennep, esparto, zoethout en saffraan. Hout is er niet genoeg; van het kurkhout maakt men trippen, en de bast van den sumak geeft run. De rundveeteelt is niet van belang, doch men heeft er veel schapen, geiten en varkens. Muilëzels mogen er, om de paardenfokkerij niet te stooren, niet aangekweekt worden. Wild is er weinig; hier en daar treft men vergiftige slangen aan. De riv. en de zee leveren veel visch. De bijenteelt is hier en daar goed; men verzamelt er ook Spaansche vliegen. De zijdeteelt bestaat slechts op sommige plaatsen. Ofschoon de mijnen zilver, lood en koper bevatten, worden deze niet gegraven; maar wel marmer, bouwsteen, leem, zwavel, salpeter en veel zout. Van de fabrijken is de zijdeweverij te Sevilla de voornaamste. Er zijn verder looijerijen, zeepziederijen, espartoweverijen, pottebakkerijen, en vooral eene koninklijke tabaksfabrijk, de éénigste in Spanje. De meeste inw. bestaan van den landbouw, den handel en de visscherij. Hier zijn de rijkste koopsteden van geheel Spanje: Cadix, Sevilla, St. Lucar, enz. De uitvoer bestaat in: wijn, olie, zout, zuidvruchten, vooral citroenen en china's appelen, kurk, anijs, zoethout, katoen, visch, spaansche vliegen, zijden stoffen en vooral tabak. De inw. zijn over het algemeen welvarende. Het land wordt in 10 distr. verdeeld. De hoofdstad is Sevilla. 3. Het Westelijkste distr. in voorn. prov., met 4. de hoofdstad Sevilla, zetel der regering en van eenen aartsbisschop, in een schoon oord, aan den linker oever der Guadalquivir, waarover eene schipbrug ligt, die haar met de stad Triana gemeenschap geeft. Zij is door eenen dubbelen muur, met 166 torens en eene gracht omringd; heeft 12 poorten, verscheidene opene plaatsen, waaronder die van de beurs, het raadhuis en het arsenaal uitmunten; is echter zoo naauw gebouwd, dat er naauwelijks een rijtuig door kan. Met dit alles zijn de straten zindelijk, en worden des nachts behoorlijk verlicht; de huizen hoog en goed gebouwd, doch met platte daken en moorsche versiersels. Men vindt er een *alcazar* met Arabische tuinen. Onder de 29 kerken is de groote hoofdkerk, die op den grond eener moskee gebouwd is, zeer aanmerkelijk. Zij is 420 voeten lang, 126 hoog en 263 breed, en bevat het graf van den grooten COLUMBUS, 82 altaren, een der grootste orgels met 5000 pijpen, en een der hoogste torens van Spanje, door de Mooren gebouwd. Onder de 24 kloosters zijn het Dominikaner en Karthuizer klooster de voornaamste; het laatste met heerlijke tuinen en lanen. Van de 24 hospitalen munt *de la Caridad*, door heerlijke beelden uit. Verder is er een weeshuis, een tuchthuis, het krankzinnigenhuis *St. Marco*, de koninklijke munt, de beurs of *lonja*, met de Amer. archiven; het stadhuis, het amphitheater voor de stierengevechten, 240 voeten in middellijn; het gebouw der koninklijke kanselarij, de Italiaansche opera, het gebouw der voormalige inquisitie, eene schoone *almeida* met Romeinsche zuilen en antiken opgesierd, en uit 5 lange lanen van olmboomen bestaande. Verder eene hoogeschool, eene akademie der wetenschappen, eene van bouw-, beeldhouw- en schilderkunst, met eene kunstschool, een vaderlandsch huishoudelijk genootschap, een aartsbisschoppelijk seminarium, een collegie, 10 mayors, eene zeevaartschool, 22 andere scholen, eene boekerij, vele bijzondere verzamelingen, en in de stad met derzelver voorsteden, 13,500 huizen en 96,000 inw., die eene groote koninklijke tabaksfabr. met 200 molens en 1400 werklieden, eene koninklijke geschutgieterij, eene koninklijke salpeterziederij, eene porseleinfabr., aanzienlijke zijdeweverijen, looijerijen, zeepziederijen, passement- en bandfabr. hebben, en eenen aanzienlijken handel drijven, daar Sevilla de voornaamste handelplaats van het binnenland is, die al de omliggende prov. van buitenlandsche fabrijk- en koloniale waren voorziet, en zelf wol, olie, vruchten, saffraan en zoethout verzendt. Kleine schepen en stoomboten kunnen den Guadalquivir opvaren; doch de haven is verzand. De stad ontvangt het water door de prachtige waterleiding *Cunos de Carmona* van 400 bergen. De omtrek levert veel olie en zoethout. Er is eene Romeinsche waterleiding. Geboortepl. van de keizers

zers TRAJANUS, ADRIANUS en THEODOSIUS; van den edelen LAS CASAS, van de dichters HERRERA, LOPE DE RUEDA, JUAN DE LA CUEVA, de schilders PACHECHO, DE VARGAS, enz. Hier werd het eerste inquisitie regt gehouden in 1471. Zij ligt op 11. 54. L. 24. 24. N. B. 4. S. *la Nueva*, Spaan. stad, prov. Segovia.

SEVILLA DEL ORO, zie Macas.

SEVILLE PLANTATION, dorp aan de N. kust van het W. Ind. eil. Jamaïca, bij baai Mammee.

SEVINFUORI, Fr. dorp, eil. Corsica.

SEVINGTON, Eng. kerspel, gr. Kent.

SEVION, SENION, Eng. riv. in Wallis, gr. Flint, valt in de Cluyd.

SÈVRE, naam van twee riv., bijgenaamd *Nantoise* en *Niortaise*, in het Fr. dep. der Beide Sèvres. De eerste ontspringt bij Secondigny, en valt bij Nantes in de Loire; is niet bevaarbaar, maar beweegt een aantal molens. De tweede of *Niortaise*, ontspringt bij Chenay, wordt bij Niort bevaarbaar, valt tusschen Rochelle en Luçon, aan Pertuis Breton, in de Atl. zee.

SÈVRES (DEP. DER BEIDE), Fr. dep., uit een deel van Neder Poitou bestaande, en tusschen de dep. Mayenne en Loire, Vienne, Charente, Neder Charente en Vendée, of tusschen 16. 8. en 17. 53. L. en 45. 56. en 47. 12. N. B. gelegen, en op ongeveer 114 V. M. in 4 arr. 31 kantons, en 363 gemeenten 253,300 inw. bevattende. De grond is meestal kalk- en leemachtig, hier en daar moerassig, en bestaat uit vlakten, heuvels en dalen. De heuvels, 400 voeten hoog, zijn ten Z. O. en N. W., en bevatten de bergkloof Puits d' Enfer en eenige hollen; ten Z. W. vindt men vele zeeversteeningen. Het dep. wordt door een groot aantal riv. en beken bespoeld, die bijna allen hier ontspringen, zoo als: de Dives, de Sèvre-Nantoise, de Loing, de Chambron, de Sèvre Niortaise met de Lambron en Guirande; de Loire, de Thoué, de Argenton, Auzonne, Vonne, Bouleur, Autise, Vendée, Losme, Didier, Boutonne en Mignon. De lucht is gematigd, en behalve bij de moerassige streken, zeer gezond, schoon de Gatine ten N. zeer koud is. De voortbrengselen zijn: schoone muildieren, muilëzels, gevogelte, wild, veel wolven, visch, bijen, koren, ook maïs; boekweit, gierst, peul- en tuinvruchten, aardappelen, hop, tabak, vlas, hennep, goede wijn, vele boomvruchten, amandeen, okkernoten, kastanjes, vijgen, granaat-, en moerbezieboomen, hout, sporen van antimonium, molen-, bouw- en kalksteen, marmer, glimmer, kwartz, doorschijnende kiezelsteen, lei, graniet vuursteen, salpeter, leem, mergel en minerale wateren. De hervormde inw. beloopen een getal van 30,000; de inborst en gastvrijheid der inw. worden zeer geprezen. Men vindt hier slechts drie collegiën en 130 lagere scholen. De spraak is een mengelmoes van slecht Fransch en Italiaansch. De landbouw geschiedt nog op den ouden voet. De veeteelt is in goeden staat; ook is er fokkerij van paarden, muildieren en ezels, die naar Spanje vervoerd worden; de varkens en schapen zijn talrijk. De mijnen geven slechts ijzer. De fabr., die er niet veel zijn, bepalen zich tot wollen stoffen van velerlei soort, handschoenen, hoeden, papier, salpeter, leder, brandewijn en linnen. De uitvoer bestaat in: koren, wijn, hout, noten en kastanjes, ossen, muildieren, muilëzels, paarden, schapen, wol, leder, boter, handschoenen, mutsen, kousen, meel, brandewijn, molensteenen en salpeter. De uitvoer wordt op $16\frac{1}{2}$, en de invoer op 11 millioen franken geschat. De arr. zijn Niort, Besançon, Parthenay en Melle, de hoofdstad is Niort. 2. Fr. vlek, dep. Seine en Oise, arr. Versailles, met 3,130 inw. en eene beroemde koninklijke porseleinfabr.

SEVRIHISSAR, Turk. Aziat. stad in Natolië, distr. van dien naam, aan de riv. Pursak.

SEVRIN, SEVERIN, Turk. slot aan den Donau, in Walachië.

SEVSK, Rus. stad, gouv. Orel.

SEVYNVEY, Eng. riv. in Wallis, gr. Pembroke, valt in de Clethy.

SEWAD, distr. in Afghanistan, prov. Kabul, op 34. N. B., dat voorheen Bembher en Bijore bevatte, met hooge sneeuwbergen en aangename vruchtbare dalen, die de heerlijkste vruchten en den besten wijn opleveren.

SEWA-ELF, tak der Gotha-Elf in Zweden.

SEWAH, O. Ind. D., prov. Khandesch

SEWALIE, SEWALAUK, O. Ind. bergen, die de prov. Agra en Serinagur van elkander scheiden, met zware bosschen, die uitmuntend timmerhout geven, en waarin tallooze elefanten leven.

SEWALLA, Zweed. vlek, prov. Westeras-län.

SEWAN, O. Ind. stad, prov. Bahar, distr. Sarun, aan de riv. de Dar. 102. 1. L. 26. 11. N. B.

SEWANPOER, O. Ind. stad, prov. Au-

Aurungabad.
SEWARDSTONE, Eng. buurt, gr. Essex.
SEWARE, Perz. vlek, prov. Irak. 3. Distr. in Abyssinië, prov. Tigre.
SEWASTOPOL (ACHTJAR), Rus. stadje, gouv. Taurië, op de Z. W. punt van het schiereil, en aan eenen zeeboezem der Zwarte zee, met eene quarantaineplaats en de beste haven van Taurië, evenwijdig tegen den berg oploopende straten, een keizerlijk landhuis, 2 kerken, 2 hospitalen, eene admiraliteit, een arsenaal, enz. Er zijn vele brakken in de voorstad, en behalve het garnizoen, 1500 inw. De bogt kan eene geheele vloot bevatten; doch er zijn vele houtwormen. De levensmiddelen zijn er duur, en het water slecht. Aan deze haven lag voorheen *Eupatoria*, de koopstad van Colchis. 51. 13. L. 44. 42. N. B.
SEWDLEY, Eng. dorp, gr. Gloucester.
SEWDO, O. Ind. stad, prov. Khandesh.
SEWDLY, N. Amer. riv., prov. Pensylvanië, gr. Alleghany.
SEWEE, Aziat. distr. van Beludchistan.
SEWEEBAAI of *Bull's Harbour*, N. Amer. baai, aan de kust van Z. Carolina. 32. 58. N. B.
SEWER, Ier. riv., gr. Tipperary.
SEWERBY, Eng. vlek, gr. York.
SEWERKA, Rus. riv., gouv. Moskou.
SEWERNOI (DONEZ), Rus. riv. der Slobodische Ukraine. 2. Rus. vlek, gouv. Astrakan. 3. S. *Wastoschnoi*, kaap in het N. van Aziat. Rusland. 115. L. 58. N. B.
SEWERSK, Rus. vlek, gouv. Perm.
SEWGAON, O. Ind. stad, prov. Berar.
SEWI, zie Siwi.
SEWICKLY, riv. der N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, die in de Youghiogany valt. 2. *Nieuw* en *Noord* S., 2 N. Amer. vlekken in Pennsylvanië, gr. Beaver, elk met 1100 inw.
SEWIS, Zwits. dorp, kanton Graauwbunderland, met 700 inw.
SEWISTAN, Aziat. distr. Beludschistan.
SEWLAULCHOKEY. plaats in Achter Ind, kon. Assam.
SEWSK, Rus. stad, gouv. Orel, aan de Sewa, met 2200 inw., 10 kerken, 2 kloosters, de zetel van eenen griekschen bisschop, fabr. en handel.
SEWSTERN, Eng. buurt, gr. Leicester.
SEXAU, Bad. vlek, Treisamkreits, met 1050 inw.
SEXBIERUM, Nederl. dorp, prov. Vriesland, arr. Leeuwarden, met Oosterbierum en Pietersbierum, 1520 inwtellende. Hier is een oud merkwaardig slot van de Lieukama's.
SEXDREGA, Zweed. vlek, Elfborg-län.
SEXT, Sard. stadje in Savoye, prov. Tarantaise, met 800 inw.
SEXTEN, D. in Tyrol., kreits Brunecken.
SEXTON'S RIVER, N. Amer. riv., prov. Vermont, valt in de Connecticut.
SEXTOS, Afr. riv. in Guinea.
SEYE, Fr. riv., dep. Neder Seine. 2. Tak der riv. Aveyron, in het Fr. dep. Garonne.
SEYERÖE, Deen. eil. bij Zeeland, in de Groote Belt, met 250 inw.
SEYERE, Ind. O. riv., tak der Pennar.
SEYH, Arab. stad, land der Wachabiten.
SEYLANDT of *Stiernoe*, Noorw. lands. in Finmarken, met vele ijsbergen.
SEYMAN, klein eil. in de Roode zee. 73. 16. L. 15. 20. N. B.
SEYMOUR'S KANAAL, invaart aan de O. kust van het Admiraliteit's eil.
SEYNE, Fr. stadje, dep. Neder Alpen, arr. Digne, met 2,950 inw. 2. Fr. stad, dep. Var, arr. Toulon, met eene haven, schoone baai, 5035 inw., scheepstimmerwerven en visscherij. 3. Zie Seine.
SEYNY, Pool. distr., waiw. Augustowo, met 70,250 inw., zandig, met vele bosschen en moerassen, en gedeeltelijk goeden grond, door de Niemen en andere riv. en vele meren bespoeld. 2. Stadje aldaar, op eene hoogte, met een klooster, aan hetwelk jaarlijks wel 20,000 geloovigen te zamen komen, om aflaat van zonden te krijgen. Het heeft 550 inw. 41. L. 5. 40. 5. N. B.
SEYON, kleine Zwits. riv., vorst. Neufchatel; valt in 't meer van dien naam.
SEYPUSCH, ZYWIEC, Galicische stad, kreits Myslenice, met 2860 inw.
SEYRAH, O. Ind. stad, prov. Guzeratte.
SEYSSEL, Fr. stadje, dep. Ain, arr. Belley, aan de Rhone, waarover eene brug ligt, met 2300 inw.
SEYSUMAH, O. Ind. stad, prov. Malwah, aan de Chumbul. 93. 23. L. 24. 55. N. B.
SEY SUR SAONE, Fr. stadje, dep. Saône en Loire, arr. Chalons, aan de Saône, met 1510 inw.
SEYWAH, O. Ind. stad, prov. Aurungabad.
SEZ, zie Seez.
SEZANE, Sard. stad in Piëmont, aan de Doria.
SEZANNE, Fr. stad, dep. Marne, arr. Epernay, aan de Auge en Morin, met 4,150 inw., een hospitaal, fabr., wijnbouw, branderijen, steengroeven en drukken handel.

SEZBÉ, Sard. stad, prov. Piëmont, bij Alessandrie. 2. Sard. stadje, vorst. Piëmont, in het dal Sezanna, aan de riv. Doria, met 2000 inw.

SEZEMITZ, Boh. stadje, kreits Chrudim, aan de Elbe, met 1000 inw.

SEZCANMANBEOAW, N. Amer. riv., N. W. gebied, valt in het Boven meer.

SEZKYAR, Rus. eil., gouv. St. Petersburg, in de golf van Finland, met eene quarantaine van de Kronstadter admiraliteit.

SEZERBENICZY, Rus. vlek, prov. Tschernigow.

SEZULFE, Port. vlek, prov. Tra-los-Montes.

SEZZA, stad in den Kerk. Staat, bij de Pontijnsche moerassen, legatie Frosinone, met 5000 inw., die zeer arm zijn, en alleen van den landbouw bestaan. Men heeft hier Indische vijgen, doch de wijn is niet best. Er is eene ruïne van eenen tempel van SATURNUS.

SEZZE VILLA FRANCA, Sard. vlek, prov. Alessandrië, met 2,300 inw.

SFACHIA, distr. op het eil. Candia, in het Z. met de Witte bergen, ook wel het gebergte van Sfachia genoemd. De inw. heeten *Sfachioten*, wonen in één vlek en verscheidene dorpen, en hebben hun eigen bestuur, doch zij moeten eene hoofdelijke belasting naar Candia zenden. Het is meestal een bergachtig land, brengt bijna geen olie, maar wel tarw, zeer veel gerst en veel wijn voort, dat echter hier alles gebruikt wordt. Er worden veel geiten en schapen gehouden; de kazen van de eerste zijn zeer beroemd. De bijenteelt is van belang, en er wordt veel honig en was uitgevoerd. 2. Hoofdplaats van het distr., met eene kleine haven en 800 inw., die kusthandel en zeerooverij hebben.

SFAGIA, SPHAKTERIA, Grieksch eil. voor de haven van Avarin, op Morea.

SFASACA, Jap. stad op Niphon.

SFAX, ASFAX, ST. SFAKUSZ, N. Afr. stad in het Z. gedeelte van Tunis, in een zeer vruchtbaar oord, dat agurken, olie, pistachen en dadels overvloedig oplevert, met 16,000 inw., die aanzienlijken handel drijven, en zeep, dekens en andere wollen stoffen vervaardigen. Er is eene goede ankerplaats aan het einde van den havendam. 28. 16. L. 43. 56. N. B.

SFERRO CAVALLO, kleine Sicil. haven, intend. Palermo, met eenige huizen, soms door kustvaarders bezocht.

SGIGATA of *Stora*, N. Afr. stad in Algiers, aan de Middell. zee, voorheen *Rusicada*, alwaar eenige ruïnen van regenbakken tot korenmagazijnen gebruikt worden.

SGIGATZ, Aziat. vesting in Tibet, prov. Tschang.

NB. *Al wat men op* SHA *niet vindt*, *zoeke men op* SCHA.

SHAB, zie Sheh.

SHABAMOUSHWAN, N. Amer. meer in Canada; 70 mijlen N. N. W. van Quebec.

SHABBINGTON, Eng. dorp, gr. Buckingham, met 1000 inw.

SHABEING, stad van Achter Indië, in 't rijk Birma.

SHABNA, Rus. riv., gouv. Twer.

SHABOUR, zie Schapour. 2. Egypt. stad, distr. Bahireh.

SHABRAN, Perz. stad, prov. Schirwan.

SHACKERSTONE, Eng. D., gr. Leicester.

SHAKLEFORD, dorp der N. Amer. Rep., prov. Virginia, gr. King en Queen.

SHACKLEWELL, Eng. D., Middlesex.

SHADDINGFIELD, Eng. kerspel, gr. Suffolk.

SHADE, N. Amer. riv., prov. Ohio. 3. S. *Mountain*, N. Amer. gebergte, tak der Blaauwe bergen.

SHADFORTH, Eng. vlek, gr. Durham.

SHADMAN, Aziat. stad in Groot Bucharije; 12 mijlen N. N. O. van Termed.

SHADMUNGUL, O. Ind. stad, prov. Salem.

SHADOXHURST, Eng. kerspel, gr. Kent.

SHADWELL, Eng. dorp, gr. Salop.

SHAFTESBURY, vlek der N. Amer. Rep., prov. Vermont, gr. Bennington, met 2000 inw.

SHAFTOE (OOST en WEST), 2 Eng. dorpen, gr. Northumberland.

SHAFTON, Eng. buurt in Yorkshire.

SHAFTSBURY, Eng. vlek, gr. Dorset, met 2500 inw., kantfabr. en lakenweverijen. 2. Vlek in de N. Amer. Rep., prov. Vermont, gr. Bennington, met 1970 inw.

SHAG ISLAND, W. Ind. eil. der Magdalena eil.

SHAGR, Turk. Aziat. dorp in Syrië, pachalik Aleppo; 15 mijlen van Aleppo.

SHAGUM, N. Amer. riv., valt in 't meer Erie. 2. Twee O. Ind. steden in de prov. Oude en Malwah. 27. 51. N. B.

SHAHABAD, O. Ind. distr., prov. Bahar. 2. O. Ind. stad, prov. Oude. 3. O. Ind. stad, prov. Delhi, aan de Seiks behoorende.

SHAHBAZPORE, O. Ind. stad, prov. Allahabad. 98. 32. L. 26. N. B.

SHAHDORAH, Ind. stad, prov. Delhi.

SHAHISABI, Perz. stad in Korassan.

SHAHJEHANPOOR, O. Ind. stad der

Mahratten, prov. Malwah. 2. O. Ind. stad, prov. Delhi.

SHAH-LOO-POO-TIEN, Chin. eil. voor den mond der Peiho of Witte riv., in de golf van Petcheli.

SHAHNOOR, SANOOR, O. Ind. distr. der Mahratten, prov. Bejapoor, nabij de riv. Kistna en Tungbudra, met de hoofdplaats Shahnoor.

SHAHNUAZ, O. Ind. stad, prov. Multan.

SHAHPOOR, O. Ind. vlek, prov. Gundwaneh. 2. O. Ind. stad, prov. Lahor.

SHAHPOORAH, O. Ind. stad, prov. Ajmeer, distr. Harowty. 93. 54. L. 25. 43. N. B.

SHAHR-E-VAN, stad in Irak-Arabi, op den weg van Bagdad naar Hamadan.

SHAHRADPORE, O. Ind. stad, prov. Allahabad. 2. O. Ind. stad in Bengalen, distr. Nattore.

SHAIGI, Afr. dorp in Nubië, aan den Nijl; 43 mijlen O. van Dongola.

SHAIGOL, Perz. stad in Khorassan; 5 mijlen Z. W. van Meru.

SHAIMA, Perz. haven in Mekran.

SHAINT of *Heilige Eilanden*, drie kleine Schot. eil. der Hebriden, tusschen de eil. Lewis en Sky.

SHAIRGHUR, O. Ind. stad, prov. Delhi.

SHAKERSTONE, Eng. vlek, gr. Leicester.

SHAKERSTOWN, N. Amer. vlek, prov. Indiana, gr. Knox. 2. Twee N. Amer. dorpen, prov. Kentucky.

SHAKLEFORD, N. Amer. dorp, prov. Virginië, gr. King William.

SHAKNIE, O. Ind. stad, prov. Agra.

SHAKRA, Arab. dorp van Nedsjed.

SHALA, O. Ind. eil., bij de kust van Anam.

SHALBOURN, Eng. kerspel, gr. Berk, met 750 inw.

SHALDEN, Eng. kerspel, gr. Southampton, met 1200 inw.

SHALES, Eng. dorp, bij Alton.

SHALFLEET, Eng. kerspel, gr. Southampton.

SHALFORD, Eng. kerspel, gr. Essex, met 1000 inw.

SHALLOT CREEK, N. Amer. riv., prov. N. Carolina, gr. Brunswijk, valt in den Atlantischen Oceaan, op 33. 54. N. B. en 299. 18. L.

SHALLOW, baai op de W. kust van 't N. Amer. eil. Terreneuve.

SHALSTONE, Eng. kerspel, gr. Buckingham.

SHAMBE, N. Amer. riv. in W. Florida, valt in de Pensacola baai.

SHAMBURG, vlek der N. Amer. Rep., prov. Mississippi, gr. Washington.

SHAMLY, O. Ind. stad, prov. Delhi, distr. Saharunpore. 94. 56. L. 29. 33. N. B.

SHAMOKIN, gebergte, riv. en vlek in de N. Amer. prov. Pennsylvanië.

SHANDAKIN, N. Amer. vlek, prov. Nieuw York.

SHANDORAH, O. Ind. stad, prov. Delhi.

SHANEDI, Afr. dorp in Nubië, aan den regter Nijloever.

SHANESVILLE, dorp der N. Amer. Rep., prov. Ohio, gr. Tuscarawas, aan de Sugar Creek.

SHANGALLAS, SCHANGALLAS of *Changallas*, een wilde Afr. negerstam in Abyssinië, bijzonder in Shoa en Efat, in het Noorden van den Nijl tot over den Mareb. De Westelijke worden Nuba, die Mahomedanen geworden zijn; Fungo, en als oorlogslieden, Shilluhs en Furianers genoemd; sommige zijn thans christenen. Shangallas schijnt bij de Abyssiniërs, de algemeene naam voor allen te zijn. Zij zijn lang en sterk, hebben betere beenen en gewrichten dan de andere zwarten, en zijn opgeruimd en vrolijk. Gedurende het drooge jaargetijde wonen zij in de schaduw der boomen, welker takken zij tot een beschermend dak vormen. Zij leven van de jagt op elefanten, rhinocerossen, buffels, varkens, sprinkhanen en andere dieren, die zij dooden en opeten. Paarden noch schietgeweer zijn bij hen bekend. Hun wapen is de boog. Zij bidden boomen, slangen, de maan en de planeten aan, hebben toovenaars, die in de toekomst zien, en door hunne kunst zelfs afwezigen kunnen schaden. De stammen zijn in huisgezinnen of familiën verdeeld, waarvan elk door een opperhoofd geregeerd wordt. Ten tijde der vijandelijke invallen, vereenigen zij zich om den aanvaller terug te drijven. Beide de geslachten gaan naakt, zoo lang zij ongehuwd zijn; naderhand dragen mannen en vrouwen een kleedje om het onderlijf. De vrouwen verlossen zeer gemakkelijk, soms reeds op hun twaalfde jaar. De moeder draagt het kind veelal op den rug. Volgens het getuigenis van SALT, hebben zij een zeer onvolkomen begrip van de godheid, welken zij *Mussa Guzza* heeten. Hun eenigste godsdienst bestaat in het offeren van eene koe, die met duizend dolksteken wordt nedergeveld. Zij hebben geene priesters, geene opperhoofden; allen zijn gelijk, en alleen de ouderdom geniet bijzondere hoogachting. Indien een jonge Shangalla huwen wil, zoo biedt hij zijne zuster eenen anderen aan, die hem dan de zijne geeft, of zoo hij geene zuster

ter heeft, tracht hij een meisje in den oorlog te veroveren, noemt deze zijne zuster, en ruilt ze voor zijne beminde. Echtbreuk wordt met den dood gestraft. De vrouwen zorgen voor de huishouding, en bebouwen met de mannen de landerijen. Wordt er een kind geboren, zoo geeft de vader het eenen naam, die op eene omstandigheid der geboorte of eigenschap des lands betrekking heeft. Sterft een man, dan wordt hij met al zijne kleederen begraven, en zijne bloedverwanten dooden en verteren al zijn vee. De geliefdkoosde bezigheid der mannen is de jagt. Zij zijn altijd in oorlog met naburige volken. Voor muzijk-instrumenten hebben zij eene soort van trompetten en eene soort van lier met vijf snaren. De verschillende stammen hebben verschillende tongvallen. De Abyssiniërs maken jagt op de Shangallas, als op de wilde dieren, om hen tot slaven te maken, en de kinderen christenen te doen worden.

SHANK'S EILAND, eil. in de Stille Zuidzee. 180. 46. L. 28. Z. B.

SHANKLANDS, N. Amer. dorp, prov. Delaware.

SHANKLIN, Eng. kerspel, gr. Southampton.

SHANKOW, Rus. vlek, gouv. Kiew, met 1200 inw. en fabr.

SHANLUCHA, Rus. vlek, gouv. Kiew, met 1100 inw.

SHANNON, de grootste riv. van Ierland, welke in het Lough Clean ontspringt, de Loughs Ree en Derg doorloopt; de Key, de Suck, Inny, en nog 39 andere riv. ontvangt, en beneden Limerick, met eenen mond, die eene golf vormt, in zee stort. Zij is zeer ver bevaarbaar, doch boven Limerick wordt de vaart door den waterval afgebroken, die door een kanaal weer goed wordt. Zij heeft veel visch, vooral zalm, snoek, enz. 2. Tak van de N. Amer. riv. Missouri. 3. Kleine N. Amer. riv. in Opper Canada, die in de baai van Quinti, in het meer Ontario valt.

SHANTAR, groep Rus. Aziat. eil. in de zee van Ochotsk, in eene golf, tusschen 55. en 56. N. B., aan den mond der Udo. KRUSENSTERN, die van dezelve eene kaart bezit, houdt dezelve voor zeer belangrijk, en wel waardig nader onderzocht te worden.

SHAOSUMRE, Arab. stad in Hedsjas.

SHAOWN, Arab. dorp in Hedsjas.

SHAP, Eng. dorp, gr. Westmoreland, met 800 inw.

SHAPEY, eil. der N. Amer. prov. New Hampshire, in de haven van Portsmouth, waarop het gouv. eene scheepstimmerwerf met dokken, en alles wat tot den scheepsbouw en de uitrusting van schepen noodig is, heeft opgerigt, en waar reeds verscheidene linieschepen gebouwd zijn. Ook is er een hospitaal voor de koepokinënting.

SHAPHAM SARK, Eng. dorp, gr. Somerset.

SHAPINSHAY, een der Schot. Orcadische eil., ten N. van Mainland, met 900 inw. en twee goede havens.

SHAPLEIGH, vlek in de N. Amer. prov. Maine, gr. York, met 2500 inw.

SHAPOORAH, O. Ind. stad, prov. Ajmeer.

SHAPWICH, Eng. kerspel, gr. Dorset. 2. Eng. kerspel, gr. Somerset.

SHARAF BENI GATEI, Arab. stad, prov. Hedsjas; 8 mijlen van Median.

SHARBIN, dorp van Neder Egypte.

SHARDLOW, Eng. dorp, gr. Derby.

SHAREMAN'S CREEK, N. Amer. riv. in Pennsylvanië, die in de Susquehannah valt. 300. 41. L. 40. 20. N. B.

SHARESHILL, Eng. dorp, gr. Stafford.

SHARINGTON, Eng. kerspel, gr. Norfolk.

SHARK RIVER, N. Amer. riv. in New Jersey, valt in de Atl. zee. 2. N. Amer. vlek, prov. Ohio, gr. Ashtabula. 3. N. Amer. riv., prov. Nieuw York.

SHARKIE, prov. in Neder Egypte, met de stad Damiate.

SHARK'S BAAI, zie Dirk Hartog'sbaai.

SHARKSTOWN, N. Amer. dorp, prov. Maryland.

SHARLESTON, Eng. dorp, gr. York, met 750 inw.

SHARM EL KIMAN, Egypt. haven aan de Roode zee. 24. L. 44. N. B.

SHARMA, Arab. haven van Hadramaut; 10 mijlen O. N. O. van Sahar.

SHARMAGOL, Perz. dorp in Khorasan; 4 mijlen Z. W. van Nesa.

SHARNBROOK, Eng. kerspel, gr. Bedford, met 650 inw.

SHARNFORD, Eng. kerspel, gr. Leicester, met 400 inw.

SHARON, zeven vlekken der N. Amer. Rep., 1. prov. Maine, gr. Kennebeck, met 1000 inw.; 2. prov. New Hampshire, gr. Hillsborough, met 500 inw.; 3. prov. Vermont, gr. Windsor, met 1400 inw.; 4. prov. Connecticut, gr. Litchfield, met 2,600 inw.; 5. prov. Massachusetts, gr. Norfolk, met 1000 inw.; 6. prov. Nieuw York; en 7. prov. Ohio, gr. Franklin.

SHARPENHOE, Eng. dorp, gr. Northumberland.

SHARPENTON, Eng. dorp, gr. Northum-

umberland.

SHARPLES, Eng. vlek in Lancaster, met 1370 inw.

SHARPS, eil. der N. Amer. Rep., prov. Maryland, gr. Dorchester.

SHARPSBURG, N. Amer. vlek, prov. Maryland, gr. Washington, met 1500 inw. en aanzienlijke ijzerwerken.

SHARPTOWN, vlek der N. Amer. Rep., prov. Jersey, gr. Salem.

SHARPOW, Eng. vlek, gr. York, met 1200 inw.

SHARUM, Arab. dorp in Hadramaut.

SHASUMAN, Perz. dorp, prov. Mazanderan; 10 mijlen O. van Astrabad.

SHAT-AL-ARAB, vereëniging der riv. Eufraat en Tiger, eer zij in de golf van Perzië vallen.

SHATNUF, dorp in Neder Egypte, aan den Nijl; 6 mijlen van Cairo.

SHATTON, Eng. dorp, gr. Derby, met 1350 inw.

SHAUBAKO, dorp in Opper Egypte aan den Nijl.

SHAUGH, Eng. buurt, gr. Devon, met 800 inw.

SHAVAKAT, Aziat. stad in Onafhankelijk Tartarije, aan de Uhon of Jaxartes.

SHAVARRAK MOUNT, eil. bij de W. kust van Labrador.

SHAVINGTON, Eng. dorp, gr. Salop, met 1000 inw. 2. Eng. D. in Cheshire.

SHAVOYA, SHAWIA, prov. tusschen Marocco, Tlemsan, Fez en Tedla.

SHATORE, Ind. stad, prov. Karnate.

SHAUR, klein eiland in de Roode zee. 52. 44. L. 27. 20. N. B.

SHAW, Eng. kerspel, gr. Berk, met 1400 inw.

SHAW'S ISLAND, klein eil. in de Stille Zuidzee, aan den ingang van Cooks invaart.

SHAWANGUNK, vlek der N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Ulster, met 3,060 inw. 2. N. Amer. gebergte in de prov. Nieuw York.

SHAWANNEE, zie Cumberland.

SHAWANNETOWN, N. Amer. dorp, prov. Illinois.

SHAWANESSEN, stam. der Indianen in de N. Amer. prov. . Ohio, gr. Montgomery.

SHAWBURY, Eng. dorp, gr. Salop, met 950 inw.

SHAWDON, Eng. buurt, gr. Northumberland.

SHAWELL, Eng. kerspel, gr. Leicester, met 780 inw.

SHAWFORD, Eng. dorp, gr. Southampton.

SHAWGUR, O. Ind. stad, prov. Berar.

SHAWLMULLY, O. Ind. riv., prov. Canara.

SHAWMUT, zie Boston.

SHAWNEETON, stad in de N. Amer. prov. Illinois, gr. Gallatin, met landbouw, scheepvaart en handel in hout.

SHAWPOOR, O. Ind. stad, prov. Gundwana, in eene vruchtbare vlakte, aan de Mackna, met vele oudheden. 95. 35. L. 22. 10. N. B.

SHAWS, Eng. dorp, gr. Cumberland.

SHAWSHEEN, riv. der N. Amer. Rep., prov. Massachusetts, valt in de Merrimack.

SHEAPOOR, O. Ind. plaats, prov. Malwah.

SHEARSBY of *Sheresby*, Eng. vlek, gr. Leicester.

SHEB, waterplaats in de woestijn van Sahra, ten W. van den Nijl; 58 mijlen N. van Charje, met veel aluin in den steenachtigen grond. 30. 10. L. 23. 55. N. B.

SHEBBEAR, Eng. dorp, gr. Devon, met 850 inw.

SHEBBY, gr. der N. Amer. Rep., prov. Kentucky, met 14,900 inw.

SHEBSHIR, Egypt. dorp; 3 mijlen Z. van Amrus.

SHECATICA, N. Amer. baai en eil., aan de kust van Labrador; de eerste tusschen 319. 24. en 319. 30. L. en 51. 14. en 51. 28. N. B.

SHECHARY, N. Amer. meer in Nieuw Noord Wallis, dat met het meer Berbazon in verband staat, en de riv. Churchill ontvangt.

SHEDELE, golf. der Kaspische zee in het Rus. gouv. Astrakan.

SHEDIAC, N. Amer. haven aan de O. kust van Nieuw Brunswijk, aan de O. zijde der golf van St. Lourenz.

SHEDUAN, zie Scheduan.

SHEDWAY, N. Amer. eil., prov. Georgië.

SHEE of *Blackwater*, Schot. riv., gr. Perth, die bij Rochalzie, met de Andle vereënigd, de Erich vormt.

SHEEHEWINKRY, Ier. dorp, gr. Cork.

SHEEN, Eng. kerspel, gr. Stafford. 2. *Oost* S., Eng. vlek, gr. Surrey.

SHEEP, eil. aan de N. kust van Ierland. 11. 35. L. 55. 15. N. B.

SHEEPHALL, Eng. kerspel, gr. Hertford., met 1700 inw. en fabr.

SHEEPHAVEN, baai aan de N. kust van Ierland, O. van Stormhead. 10. 1. L. 55. 12. N. B.

SHEEPSCOT, N. Amer. baai, prov. Maine, gr. Lincoln.

SHEEPSHEAD, Eng. kerspel, gr. Leicester, met 3050 inw. 2. Ier. kaap, aan

aan de Z. kust, tusschen de baaijen Bantry en Dunmannus. 8. 1. L. 51. 29. N. B.

SHEEP'S TOR, Eng. buurt, gr. Devon.

SHEEPWASH, Eng. kersp., gr. Devon.

SHEEPY, 2 kleine Eng. dorpen, gr. Leicester. 2. Tak van de riv. Potomak, in de N. Amer. prov. Virginië.

SHEERGOTTA, O. Ind. stad, prov. Bahar. 102. 41. L. 24. 32. N. B.

SHEERGUR, O. Ind. stad in Agra.

SHEERING, Eng. kerspel, gr. Essex.

SHEERNAD, O. Ind. distr., prov. Malabar, aan de Arabische zee.

SHEERNESS, Eng. marktvlek en fort, gr. Kent, op het eil. Shepey, en de kaap van dien naam, aan den mond der riv. Medway, met 1660 inw., door den brand van Chattam bekend.

SHEET, Eng. buurt, gr. Southampton.

SHEFEAN, Afr. eil. in den mond van de Delagoa baai, aan den mond der Mafumo of Espiritu Santo riv.

SHEFFIELD, Eng. stad, gr. York, op eenen heuvel, aan de zamenkomst der riv. Sheaf en Don gelegen, over elke van dewelke eene brug loopt. Weinige steden kunnen op fraaijere straten en beter ingerigte gebouwen roemen. Zij heeft 4 kerken velerlei bedehuizen voor methodisten, kwakers, enz., een schoon stadhuis, vleeschhal, hospitaal en zeer groote markt. De omtrek geeft eene groote hoeveelheid van steenkolen en ijzer voor de uitgebreide ijzer- en staalfabr., welke alle bedenkelijke ijzer- en staalwaren, en werktuigen opleveren. Ook is er eene groote geschutgieterij, smederijen, en in de nabuurschap ijzersmelterijen, die alle aan eene groote menigte werklieden het bestaan geven. Het getal der inw. beloopt 36,000. 2. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Vermont, gr. Caledonië, met 600 inw. 3. N. Amer. vlek, prov. Massachusetts, gr. Berk, met 2450 inw. en marmergroeven.

SHEFNAL, Eng. vlek, gr. Shrop, met 3,420 inw., glasblazerijen en ijzerwerkfabr.

SHEFFORD, Eng. vlek, gr. Bedford. 2. *West* S., Eng. kerspel, gr. Berk, met 420 inw. 3. *Oost* S., Eng. dorp, gr. Berk. 4. N. Amer. vlek in Neder Canada, gr. Richlieu, met 600 inw.

SHEGUL, Chin. vesting in het rijk van den Bogdo-Lama.

SHEHERON, Perz. dorp in Irak; 5 mijlen O. van Kermanshaw.

SHEHERVERD, Perz. dorp in Irak; 10 mijlen Z. W. van Sultania.

SHEHOLA, N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, gr. Maine.

SHEHOUN, Syrische stad, onder eenen onafhankelijken aga; 6 m. N. van Hamah.

SHEHRIDGHERD, Perz. dorp in Irak; 11 mijlen W. Z. W. van Koom.

SHEHRISTAN, Perz. dorp van Khorasan; 50 mijlen N. van Herat.

SCHEHRZOUR, Perz. stad in O. Kurdistan; 50 mijlen; van Bagdad.

SHEIB, meer in Egypte; 16 mijlen O. N. O. van Cairo.

SHEIKPORE, O. Ind. stad, prov. Bahar. 103. 53. L. 25. 8. N. B.

SHEIKS, zie Scheiks.

SHEIL, Schot. meer, gr. Argyle.

SHEK ABDALLAH, Turk. Aziat. dorp in Syrië, pachalik Aleppo.

SHEK ABU ENNUR, dorp in Opper Egypte; 2 mijlen Z. van Benisuef.

SHEK AMMER, dorp in Opper Egypte, aan den Nijl; 5 m. N. van Syene.

SHEKAWATTY, distr. in de O. Ind. prov. Ajmeer, deels bergachtig, zandig en rotsig, deels zeer vruchtbaar en goed van water voorzien. Ten O. is het eene natuurlijke vesting, daar het slechts door eenige bergpassen, als: Ketree, Kundela, Oudipoor en Babhye, met Delhi gemeenschap heeft. Aan de andere zijden heeft het woestijnen. De voortbrengsels zijn velerlei soort van koren, peulvruchten, katoen en tabak; doch de voornaamste bezigheid is de veeteelt. Ook is er eene kopermijn. De inw. zijn Rapoten en Jauls. De opperhoofden waren aan den raja van Jeypoor onderworpen; doch deze door de Britten overwonnen zijnde, zijn zij thans onafhankelijk.

SHEK EMBADE, dorp in Op. Egypte, aan den Nijl; 5 mijlen Z. Z. O. van Girge.

SHEK EREDI of *Haradi*, dorp in Opper Egypte, aan den Nijl; 2 mijlen N. N. O. van Achmim.

SHEK IL ETMAN, Egypt. dorp aan den Nijl; 2 mijlen Z. Z. W. van Cairo.

SHEK FADLE, dorp in Opper Egypte, aan den Nijl; 3 mijlen Z. van Abu Girge.

SHEK ZEINEDDIN, Egypt. dorp, aan den Nijl; eene mijl N. van Tahta.

SHEKARPORE, stad van Afghanistan, prov. Segistan, aan den Indus. 87. 35 L. 28. 47. N. B.

SHEKKA, N. Afr. dorp van Bled el Jereede, aan Tunis grenzende.

SHEKNA, N. Afr. punt aan de kust van Tripoli. 35. 51. L. 30. 44. N. B.

SHEKOABAD, O. Ind. stad, prov. Agra. 98. 11. L. 27. 6. N. B.

SHEKY MOUNTAINS, Ier. bergen, gr. Cork.

SHELA, Afr. plaats in Abyssinië, distr.

distr. Enderta.

SHELBROOK, Eng. buurt in Yorkshire.

SHELBURN, Austr. baai aan de N. kust van Nieuw Holland, tusschen kaap Grenville en Oxfordness.

SHELBURNE, drie vlekken der N. Amer. Rep.; een prov. Vermont, gr. Chittenden, met 1000 inw.; een prov. Nieuw Hampshire, gr. Laos, met 600 inw., en een prov. Massachusetts, gr. Franklin, met 1000 inw.

SHELBY, N. Amer. vlek, prov. Kentucky, gr. Bath. 2. Gr. der N. Amer. Rep., prov. Kentucky, met 26,000 inw., vruchtbaar, en door de Kentucky, Salt en Brashan bespoeld. Hoofdplaats Shelbyville. 3. N. Amer. gr., prov. Alabama, met 2,450 inw. Hoofdpl. Shelbyville. 4. N. Amer. gr., prov. Ohio, met 2,160 inw., door de Bigmanio bespoeld. Hoofdpl. Hardin. 5. N. Amer. gr., prov. Tennessee, met 350 inw. Hoofdpl. Menphis.

SHELBYVILLE, N. Amer. stad in 't gr. Shelby, aan Brashan's kreek; 4 mijlen boven hare vereeniging met Salt-river. 2. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Tennessee, gr. Bedford.

SHELDERTON, Eng. buurt, gr. Salop.

SHELDESLEY (BEAUCHAMP en KING'S), twee Eng. dorpen, aan weerszijden der Teme, gr. Worcester.

SHELDON, Eng. buurt, gr. Derby. 2. Eng. dorp, gr. Devon. 3. Eng. kerspel, gr. Warwick. 4. S. *Hungerford*, N. Amer. vlek, prov. Vermont. 5. N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. Genesee, met 1420 inw.

SHELDWICK, Eng. kerspel, gr. Kent.

SHELE, Eng. riv., die in de Tyne valt.

SHELFANGER, Eng. D., gr. Norfolk.

SHELFE, Eng. vlek, gr. York.

SHELFORD, Eng. stadje, gr. Bedford. 2. Eng. dorp, gr. Nottingham. 3. *Groot* S., Eng. dorp, gr. Cambridge. 4. *Klein* S., Eng. dorp, Cambridge.

SHELGA, Afr. distr. in Abyssinië, prov. Amhara.

SHELL CASTLE, N. Amer. vlek, prov. Noord Carolina, gr. Carteret.

SHELL ISLAND, klein N. Amer. eil., aan de kust van Carolina, in Pamlico sound. 301. 16. L. 34. 60. N. B.

SHELL KEY, klein eil. of rots in de golf van Mexico. 288. 31. L. 29. 48. N. B.

SHELLAM, distr. in het Zuiden der O. Ind. prov. Karnate, tusschen 11. en 12. N. B., met de hoofdstad Shellam.

SHELLAND, Eng. kersp., gr. Suffolk.

SHELLDRAKE, N. Amer. riv. in Cranada, die in den St. Lourenz valt.

SHELLEY, 3 Eng. kerspels, gr. Essex, York en Suffolk.

SHELLIF, zie Schellif.

SHELLINGFORD, Eng. dorp, gr. Berk.

SHELLOW BOWELLS, Eng. kerspel, gr. Essex.

SHELSLEY WALSH, Eng. dorp, gr. Worcester.

SHELTER EILAND, eil. der N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Suffolk, aan het O. einde van Long Island.

SHELTON, 3 Eng. kerspels, gr. Bedford, Norfolk en Nottingham.

SHELTONBOROUGH, N. Amer. dorp, prov. Virginia, gr. Pennsylvanië.

SHELVE, Eng. kerspel, gr. Salop.

SHELWICK, Eng. dorp, gr. Hereford.

SHEMOCHONSKI SEMLJA GORI of *Schemonskonski*, Rus. schiereil., gouv. Archangel, tusschen de monden der Witte zee en de golf van Tscheskaja, zeer laag, zoo dat bij Noordelijke stroomen hetzelve door de golven der zee, tot aan de bergen bedekt wordt, soms door Samojeden, doch niet geregeld bewoond.

SHENANDOAH, gr. der N. Amer. Rep., prov. Virginia, met 19,000 inw., door het Blaauwe gebergte, de Little Fort en Big Fort bergen bezet, en door de Shenandoah en hare takken bespoeld. Landbouw en veeteelt zijn de hoofdbezigheden. De hoofdstad is Woodstock. 2. Riv. aldaar, die in het gr. Augusta ontspringt, en op 38. 4. N. B. in de Potomak valt. 3. S. *Fork*, dorp der N. Amer. Rep., in genoemd gr.

SHENANGO, vlek der N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, gr. Beaver, met 670 inw. 2. N. Amer. vlek, gr. Crawford, met 800 inw. 3. N. Amer. vlek, gr. Mercer, met 650 inw.

SHENDY, Afr. lands. in Nubië, ten Z. van Atbara, voorheen grooter dan tegenwoordig. Dit land bestaat uit onafmetelijke vruchtbare vlakten, die tot op verscheidene mijlen van den Nijl, met velerlei kruiden bewassen zijn. Men ziet er weinig heuvels of bergen; de voornaamste is te Attar-Baal, drie dagreizen ten N. van de stad Shendy, aan de riv., alwaar men de puinhoopen van eene stad, tempels en 54 pyramiden vindt. Vele dorpen liggen in de nabijheid der rivier. De bewoners van dit distr. zijn vrije Arabieren. De verschillende stammen leven thans in onderlingen oorlog. Een deel derzelve leidt een zwervend leven. 2. S of Shandy, de hoofdstad, op eene zandvlakte, ongeveer een half uur ten O. van den Nijl. De huizen, die een getal van 800 à 1100 beloopen, zijn in de grootste ver-

verwarring, door elkander gebouwd. De wijken der stad zijn door groote pleinen van elkander gescheiden. De 8000 inw. zijn Arabieren uit de voornaamste stammen, kooplieden uit Sennaar, Kordofan, Darfur en Dongola, welke zich hier hebben nedergezet, en waarvan de laatsten zelfs eene geheele wijk innemen, doch om hunne ongastvrijheid en inhaligheid niet zeer geacht zijn. Zij zijn bijna de eenige makelaars. Aan de andere zijde van den Nijl, tegenover de stad ligt Shendy el Garb. Volgens BRUCE op 33. 25. L. 16. 39. N. B.

SHENEVAS CREEK, N. Amer. riv., prov. Nieuw York, gr. Otsego.

SHENFIELD, Eng. kerspel, gr. Essex. 2. Eng. dorpen, gr. Buckingham. 3. N. Amer. stad in Neder Canada.

SHENLEY, Eng. kersp., gr. Buckingham.

SHENNINGTON, Eng. kerspel, gr. Gloucester.

SHENSHIL, dorp in Opper Egypte, aan den Nijl; 1 mijl N. van Achmim.

SHENSTONE, Eng. kersp., gr. Stafford.

SHENECTADY, gr. in de N. Amer. prov. New York, klein, maar met het vruchtbare dal der Mohawk en 13,600 inw., die wol- en linnenfabr., volmolens, enz. hebben. 2. Hoofdstad van dit gr., aan de Mohawk, met een raadhuis, 4 kerken, het unionscollegie met 4 professoren, en eene boekverzameling van 5000 deelen, 2 drukkerijen, eene bank en 6000 inw., die velerlei handwerken, handel en scheepvaart hebben.

SHENTON, Eng. buurt, gr. Leicester. 2. Eng. kerspel, gr. Salop.

SHEOPOOR, O. Ind. stad, prov. Ajmeer.

SHEP, Jap. kaap aan de N. O. kust van Niphon, op 15. 8. 31. L. 45. 31. N. B.

SHEPAGURRY, O. Ind. stad, prov. Karnate.

SHEPARDINE, Eng. buurt, gr. Gloucester, met 700 inw.

SHEPAUG, N. Amer. riv., prov. Connecticut, valt in de Quinebaug.

SHEPEY, Eng. eil., gr. Kent, voor den mond der Medway, tusschen twee armen der zee, Oost en West Swale genoemd, en rijk in koren- en schapen. De hoofdpl. is Queenborough. 2. Vlek in de N. Amer. prov. Virginia.

SHEPHARDS EILANDEN, groep kleine Austr. eil., in de Stille Zuidzee, tot de Nieuwe Hebriden behoorende. 186. 26. L. 17. Z. B.

SHEPHERD'S CREEK, N. Amer. riv., prov. Louisiana; valt in den Missouri.

SHEPHERDSTOWN, N. Amer. vlek, prov. Virginia, gr. Jefferson; 1050 inw.

SHEPHERDSVILLE, N. Amer. dorp, prov. Kentucky aan Salt valt.

SHEPHOLM, Ier. eil., tegenover het Eng. gr. Devon.

SHEPLEY, Eng. vlek, gr. York.

SHEPOORY, O. Ind. vlek, prov. Agra, op 94. 56. L. 25. 25. N. B.

SHEPPERTON, Eng. D., gr. Middlesex.

SHEPPEY, zie Shepey.

SHEPRETH, Eng. kersp., gr. Cambridge.

SHEPTON BEAUCHAMP, Eng. dorp, gr. Somerset, met 600 inw.

SHEPTON GEORGE, Eng. buurt, gr. Dorset, met 500 inw.

SHEPTON MALLET, Eng. vlek, gr. Somerset, met kousen- en kasimierfabrijken en 5000 inw.

SHEPTON MONTAGUE, Eng. dorp, gr. Somerset, met 380 inw.

SHEWRI, zie Sheepoory.

SHEPWAY LATHE, het Z. O. deel van het Eng. gr. Kent, aan het Naauw van Calais.

SHER, O. Ind. stad der Mahratten, prov. Malwah. 23. 58. N. B.

SHERATON, Eng. buurt, gr. Durham.

SHERAVEND, Perz. stad in Ghilan, aan de Kaspische zee.

SHERBORNE of *Sherbourne*, Eng. marktvlek, gr. Dorset, met garen-, kant- en snuisterijfabr., 2000 inw. en 3,370 inw. in het kerspel. 2. Vier Eng. kerspels, gr. Warwick, Gloucester, Norfolk en York. 3. S. *St. John*, Eng. kerspel, gr. Southampton, met 700 inw. 4. *Monks* S., Eng. dorp, gr. Southampton. 5. Eng. riv., gr. Warwick.

SHERBOURNE, Eng. vlek, gr. Durham.

SHERBRO, land in West Afr., in het Noordelijke gedeelte der Peperkus. Zie Scherbro.

SHERBURN, Eng. vlek, gr. York, met 1000 inw. 2. Eng. kerspel, gr. York.

SHERBURNE, 4 vlekken der N. Amer. Rep., prov. Vermont, gr. Rutland; prov. Massachusetts, gr. Middlesex, met 770 inw.; prov. Nieuw York, gr. Chenango; prov. Kentucky, gr. Fleming. 5. Zie Nantucket.

SHERE, klein Ier. eil., tegenover de baai van Galloway. 2. Zie Aran.

SHEREFORD, Eng. kersp., gr. Norfolk.

SHEREGUR, O. Ind. stad, prov. Multan.

SHERFIELD, Eng. kerspel, gr. Southampton, met 600 inw.

SHERFORD, Eng. kerspel, gr. Devon. 2. Eng. kerspel, gr. Warwick.

SHERIFABAD, O. Ind. stad, prov. Delhi.

SHERIFF (POINT), N. Amer. kaap in de riv. Columbia, aan de W. kust. 54. 57. L. 46. 25. N. B.

SHERIFFHALES, Eng. kerspel, gr. Sa-

Salop en Stafford, met 1000 inw.

SHERIFF HUTTON, zie Hutton Sheriff.

SHERING, Eng. kerspel, gr. Essex.

SHERINGHAM, Eng. kerspel, gr. Norfolk, met 530 inw.

SHERINGTON, Eng. kersp., gr. Wilt.

SHERIPORAM, O. Ind. stad in de N. Circars, distr. Rajamundry.

SHERK of *het Oosten*, waaruit alle Arabische stammen van Opper Egypte tot aan Sennaar, aan de Nijl wonende, hunne afkomst afleiden.

SHERMA, kleine N. Afr. prov., in het Z. van Marocca, O. van Duquella, met veel vee, vooral geiten.

SHERMAN, vlek der N. Amer. Rep. in Connecticut, gr. Fairfield; 1000 inw.

SHERMANBURY, Eng. kerspel, gr. Sussex, met 1200 inw.

SHERONA, dorp in Opper Egypte, aan den Nijl; 3 mijlen van Abu Girge.

SHERRARDS, Eng. buurt, gr. Worcester.

SHEEREN ELDERN, Nederl. dorp, prov. Limburg, arr. Maastricht; 450 inw.

SHERIAMUTTEN, riv. in Voor Indië, die in de Arabische zee valt.

S'HERTOGENBOSCH, zie Hertogenbosch.

SHERRINGTON, Eng. dorp, gr. Buckingham, met 800 inw.

SHERSELL, N. Afr. stad in Algiers, ook *Sarcelli* en *Sangel* genoemd, in de prov. Tlemsan, met vele puinhoopen, die hare voormalige grootheid en heerlijkheid aantoonen. Thans is zij klein, de bronnen slecht, en het water wordt uit de riv. Hasham getrokken. De inw. werken zeer goed in ijzer en staal, en hun aardewerk wordt sterk gezocht. De omtrek is zeer vruchtbaar, goed van water voorzien; de bergen tot aan de toppen bebouwd, en met vruchtboomen bezet. 2. Golf niet ver van genoemde stad.

SHERSTON (GROOT en KLEIN), 2 Eng. dorpen, gr. Wilt, met 1200 inw.

SHERTAKOWA, Rus. dorp, gouv. Woronesh.

SHERVEND, Perz. dorp in de prov. Irak; 11 mijlen N. van Consar.

SHERWELL, Eng. dorp, gr. Devon, met 550 inw.

SHESBEQUIN, N. Amer. dorp, prov. Pennsylvanië, gr. Bradford.

SHESHAME, tak der riv. Wed Niffeir in Marokko.

SHETE, Eng. riv., valt in de Medway.

SHETLAND, zie Hitland.

SHETON, Rus. riv., gouv. Novogorod.

SHETUCKET, N. Amer. riv., prov. Connecticut, valt in de Yantic.

SHEVAGUNGA, O. Ind. stad, prov. Carnate, den Engelschen cijnsbaar, tegen eene schatting van 50,000 pagoden. 2. O. Ind. stad, prov. Mysore.

SHEVAGURRY, O. Ind. stad, prov. Carnate, distr. Tin Kevelly.

SHEVELPOTORE, O. Ind. stad, prov. Karnate, distr. Tinnevelly.

SHEVINGTON, Eng. dorp, Lancashire.

SHEVIOCK, Eng. dorp, gr. Cornwallis.

SHEVOCK, Schot. riv., gr. Aberdeen, die in de Gadie valt.

SHIAB, Arab. stad in Hedsjas; 2 m. Z. O van Calaat el Moilah.

SHIANSHIA, dorp in Neder Egypte; 15 mijlen N. N. O. van Caïro.

SHIANT (EIL.), groep kleine Schot. eil. der Hebriden, bij Lewis. 11. 27. L. 57. 53. N. B.

SHIBKAH, stad in het land der Schagga's in Nubië, voorheen bekend als de woonplaats van toovenaars, fakirs en scheiks, en welke *amuliden* vervaardigden, die tegen alle aanvallen beveiligden, doch daar de slag tegen de Egyptenaren verloren werd, vermoorden de Schagga's al deze wonderdoeners.

SHIBKAH EL LOWDEAH of *Meerder Kenteekenen*, Afr. meer in Tunis, eigenlijk in Biledulgerid, naar de palmtakken dus genoemd, die den karavanen tot wegwijzers dienen. Het is 15 mijlen lang, en daar de karavanen doortrekken, 5 mijlen breed. De oasen of zandzee-eil. zijn met dadelen beplant.

SHID, meer in het Rus. gouv. Minsk.

SHIEL (LOCH), Schot. meer, gr. Inverness.

SHIELD (KAAP), lage punt aan de kust van Nieuw Holland, in de golf van Carpentaria. 153. 59. L. 15. 19. Z. B.

SHIELDS (NORTH), Eng. marktvlek, gr. Northumberland, aan de Tyne. In de laatste jaren is deszelfs bevolking toegenomen, en zijn de straten, huizen en publieke gebouwen verbeterd. Het heeft 2 fraaije pleinen, en eene breede kaai met eenen zeer zwaren kraan. De haven kan wel 2000 schepen bevatten. De voornaamste tak van handel is in steenkolen. Verder zijn er scheepstimmerwerven, zeildoekfabr., touwslagerijen, ijzergieterij, looijerijen, en handschoenfabrijken, enz. Men telt er 8,000 inw. 2. *South* S., Eng. marktvlek, gr. Durham, aan den mond der Tyne, vlak over North Shields, met naauwe straten, gewone huizen, een fraai stadhuis, een ruim marktplein, eene goede haven, een droog dok, scheepstimmerwerven, glas,- zeep,- en salamoniakfabr. en 10,000 inw.

SHIELDS RIVER, N. Amer. riv., die in den Missouri valt.

SHIELDSBOROUGH, vlek der N. Amer. Rep.,

Rep., prov. Mississippi, hoofdpl. van het gr. Hancock, met eene goede haven en hoogeschool.

SHIEMNE, N. Amer. riv., gebied Missouri.

SHIERE of *Shire*, Eng. dorp, gr. Surrey, met 1000 inw.

SHIETA, vruchtbaar dal of oase in Afrika, staat Tripoli.

SHIFFNAL zie Shefnal.

SHIFFORD, Eng. buurt, gr. Oxford.

SHIGRE, Afr. gebergte in Nubië, ten O. van het Nijldal.

SHIJASHKOTAN, een der Rus. Kurilische eil., ten Z. van Kamschatka. 172. 25. L. 49. 15. N. B.

SHILACON, Egypt. dorp aan den Z. Nijl oever; 2 mijlen N. van Cairo.

SHILBOTTLE, Eng. vlek, gr. Northumberland, met 1100 inw.

SHILDON, Eng. buurt, gr. Durham.

SHILLAY, klein Eng. eil. bij de W. kust van het eil. Sewis. 10. 32. L. 54. 48. N. B.

SHILLELAH, dorp in Algiers; 3 m. Z. W. van Burg Hamza.

SHILLINGDON of *Shitlington*, Eng. dorp, gr. Bedford.

SHILLINGFORD (ST. GEORGE), Eng. dorp, gr. Devon. 2. Eng. buurt, gr. Oxford.

SHILLINGSTONE OKEFORD, Eng. dorp, gr. Dorse, met 400 inw.

SHILTON, Eng. kerspel, gr. Berk.

SHILVINGTON, Eng. dorp, gr. Northumberland.

SHIMBARA, plaats in Abyssinië, prov. Ambara.

SHIMENE, haven aan de N. zijde van het eil. St. John, in de golf van St. Lourenz.

SHIMPLING, Eng. kersp., gr. Norfolk.

SHIMPLINGTHORNE, Eng. dorp, gr. Suffolk.

SHIMSHA, tak van de O. Ind. riv. Cavery, prov. Mysore.

SHIN, Schot. meer, gr. Sutherland. Het ontlast zich door de riv. Shin, die in de golf van Dornoch valt.

SHINAAS, kleine haven in de Perz. golf, tusschen de stad Sinja en de kaap Bastana.

SHINCLIFF, Eng. vlek, gr. Durham.

SHINFIELD, Eng. kerspel, gr. Berks en Wilts, met 1000 inw.

SHINGEIAT, Afr. stad van Bergoo, in 't binnenland.

SHINGEY, Eng. kerspel, gr. Cambridge, met 1000 inw.

SHINGHAM, Eng. kerspel, gr. Norfolk.

SHINNEL, Schot. riv. in 't gr. Dumfries, die in de Scarr valt.

SHINTON, Eng. kerspel, gr. Salop.

SHIOBERT EL, YEMENI, dorp in Neder Egypte, aan den Nyl.

SHIP COVE, Austr. baai in Queen Charlotte's sound, op Nieuw Zeeland.

SHIP ISLAND, N. Amer. eil., tusschen de eil. Hoorn en Cat, aan de kust van W. Florida; 3 m. Z. van baai Biloxi.

SHIPBORNE, Eng. kerspel, gr. Kent.

SHIPBROOK, Eng. buurt, gr. Chester.

SHIPDAM, Eng. kerspel, gr. Norfolk, met 1400 inw.

SHIPHAM, Eng. dorp, gr. Somerset.

SHIPLAKE, Eng. dorp, gr. Oxford.

SHIPLEY, 5 Eng. dorpen, gr. Derby, Northumberland, Russex, met 1000 inw., en 2 in York, met 800 en 1200 inw.

SHIPMEADOW, Eng. dorp, gr. Suffolk.

SHIPPAC, N. Amer. riv., prov. Pennsylvanië, gr. Montgomery.

SHIPPANG, riv. in de N. Amer. Rep., prov. Connecticut.

SHIPPENSBURG, N. Amer. dorp, prov. Pennsylvanië, gr. Cumberland, met 1200 inw., jaar- en weekmarkten.

SHIPPIGAN, N. Amer. eil., in de golf van St. Lourenz, aan de Zuidzijde van baai Chaleur.

SHIPPINGPORT, N. Amer. dorp, prov. Kentucky, aan den Ohio.

SHIPPERY ROCK, 2 N. Amer. vlekken in Pennsylvanië.

SHIPPON of *Shipston*, Eng. vlek, gr. Berk.

SHIPSTON (SUPON TOUR), Eng. markvlek, gr. Worchester, met 1400 inw. 2. Eng. dorp, gr. Buckingham. 3. Eng. dorp, gr. Salop. 4. S. of *Shipton Bellinger*, Eng. vlek, gr. Southampton. 5. Eng. vlek, gr. York, O. gedeelte. 6. Eng. buurt, gr. York, N. gedeelte. 7. S. *Cliff*, Eng. kerspel, gr. Gloucester. 8. S. *Moyne*, Eng. dorp, gr. Gloucester. 9. S. *Upon Charwell*, Eng. dorp, gr. Oxford. 10. S. *Lee-Grange*, Eng. dorp, bij Winslow. 11. S. *Solers*, Eng. dorp, gr. Gloucester. 12. S. *under Wichwood*, Eng. dorp, gr. Oxford.

SHIPUNSKOI, kaap op Kamschatka, aan de baai van Awatscha.

SHIRA, Schot. riv., gr. Argyle, die in Loch Fyne valt, bij Inverary.

SHIRAS, zie Schiras.

SHIRAVERD, Aziat. dorp in Ghilan; 10 mijlen Z. van Astara.

SHIRBORN, Eng. riv., gr. Warwick.

SHIRBORNE, Eng. kersp., gr. Oxford.

SHIRCOAT, Eng. vlek, gr. York, W. gedeelte, met 2800 inw.

SHIRE, Afr. distr. in het lands. Tigre, in Abyssinië, ten W. van Axum,

met eene hoofdplaats van dien naam.

SHIREHAMPTON, Eng. dorp, gr. Gloucester, nabij Bristol.

SHIRENEWTON, Eng. D., gr. Monmouth.

SHIRINKI, een der Rus. Kurilische eil., ten Z. van Paramuschir, op 172. 34. L. en 50. 10. N. B.; 7 mijlen in den omtrek, in het midden met eenen hoogen berg en naakte rotsen, die slechts hier en daar met mos bedekt zijn, rondom met rotsklippen omringd, en slechts door tallooze kust- en watervogels bewoond.

SHIRLAND, Eng. kerspel, gr. Derby.

SHIRLEY, Eng. vlek, gr. Derby. 2. N. Amer. vlek, prov. Massachusetts, gr. Middlesex. 3. N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, gr. Huntingdon.

SHIRLEYSBURG, N. Amer. dorp, prov. Pennsylvanië, gr. Huntingdon.

SHIRLEYWICH, Eng. D., gr. Stafford.

SHIRON, Aziat. stad in Thibet; 15 mijlen Z. O. van Aridsong.

SHIRTING, N. Amer. dorp, prov. Massachusetts.

SHIRVAN, zie Schirwan.

SHISDRA, Rus. riv., gouv. Kaluga en Orel. 2. Rus. kreits, gouv. Kaluga, tusschen 51. 27. en 52. 49. L. en 54. 18. en 54. 15. N. B. gelegen, en op 123 V. M. 110,000 inw. bevattende; heuvelachtig, en meer dan de helft met dennen-, eiken- en andere bosschen bezet, waaruit veel hout naar St. Petersburg, enz. verzonden, alsmede veel potasch en teer gestookt wordt. De landbouw beteekent niet veel; maar de veeteelt is zeer aanzienlijk. Ook is er eene stoeterij. 3. Hoofdstad van genoemd kreits, aan de Shisdra, met eene steenen en houten kerk en 1900 inw., die looijerijen, ijzerfabr., eene jaarmarkt, benevens handel in het klein hebben. 52. 10. L. en 53. 52. N. B.

SHITLINGTON, Eng. vlek, gr. York.

SHITOMIR, Rus. kreits, gouv. Volhynië, tusschen 45. 33. en 46. 55. L. en 49. 36. en 50. 43. N. B., door de Teterew bespoeld, met eenige moerassen en bosschen, vee- koren- en vlasteelt. 2. S. of *Zytomirsz*, hoofdstad der prov. Volhynië, zetel van den gouverneur en de hooge ambtenaren, en van den Griekschen bisschop des gouvernements, aan de Teterew, en sedert de bezitneming der Russen, met driemaal zoo veel inw., zoo dat zij er nu reeds 5,500 telt, die hoeden en leder vervaardigen, en eenen aanzienlijken handel in laken, linnen, zijden stoffen, katoenen waren, leder, was, honig, varkensvleesch en vooral met Hongaarsche en Moldavische wijnen drijven. 46. 26. L. L. en 50. 14. N. B.

SHITTEN, baai aan de W. kust van het eil. St. Christoffel.

SHITTERTON, Eng. vlek, gr. Dorset.

SHKLOW, Rus. stad, gouv. Mohilew, aan den Dnieper, met 2000 inw.

SHOA, lands. in het Z. van Abyssinië, ook Xoa en Xao genoemd, waarschijnlijk het *Gutschscham* van SEITZEN, met vette weiden en dalen, en door Christenen bewoond, die de letterkunde beoefenen, en de zeden en gewoonten hunner voorouders hebben. De voornaamste distr. zijn Walaka of Gedim.

SHOAL, N. Amer. riv., prov. Tennessee, gr. Lawrence. 2. Baai aan de O. kust van Nieuw Holland, op 29. 26. 30. Z. B. 3. N. Amer. riv., prov. Illinois, valt in de Kaskassia.

SHOALHAVEN of *Haven der Ondiepten*, haven in Nieuw Z. Wallis, op Nieuw Holland, niet ver van Port Huchting.

SHOAL INLET, N. Amer. kanaal, tusschen kleine eil., aan de kust van N. Carolina. 300. 48. L. en 34. 51. N. B.

SHOALNESS, lage landpunt aan de W. kust van N. Amer., op 60. N. B. en 215. 58. L.

SHOALS EIL. of *Eil. van Smith*, zeven kleine N. Amer. eil. aan de kust van Nieuw Hampshire, waartoe ook het Staten eil. behoort.

SHOAL-WATER BAAI, baai aan de O. kust van Nieuw Holland, in 1802 door FLINDERS bezocht. 168. 1. L. en 22. 21. Z. B.

SHOALWATER KAAP, hooge kaap aan de N. W. kust van N. Amer. 252. 57. L. 46. 47. N. B.

SHOBA, stad in Darfur in de binnenlanden van Afrika; 14 mijlen W. Z. W. van Cobbe.

SHOBDON, Eng. dorp, gr. Hertford.

SHOPBROOKE, Eng. dorp, gr. Devon, met 800 inw.

SHOCCOE, N. Amer. riv., prov. N. Carolina. 2. S. *Springs*, vlek aldaar, gr. Warren, met gezondheidsbronnen.

SHOBURY, 2 Eng. dorpen, gr. Essex.

SHOCKLACH CHURCH, Eng. dorp, gr. Chester, met 800 inw.

SHOCKLACH OVIAT, Eng. dorp, gr. Chester, met 1000 inw.

SHOE, klein eil. in de Stille Zuidzee, bij Waygoe. 148. 39. L. en 0. 1. Z. B.

SHOEGHAM, stad in Birman, prov. Pegu, aan de Irawaddy.

SHOEBERRYNESS, kaap in het Eng. gr. Essex; 4 mijlen ten N. van Sheerness.

SHOGGLE of *Choug*, Turk. Aziat. stad, prov. Akra, met eene karavansera, waar de reizigers 3 dagen voor niets ontvan-

vangen worden.

SHODIN, Rus. vlek, gouv. Minsk.

SHOKET, Turk. Aziat. dorp in Syrië, pachalik Damaskus.

SHOLAPOOR, O. Ind. distr. en stad, prov. Bejapore, aan de riv. Kistna. 93. 26. L. en 17. 43. N. B.

SHOLAVANDEN, O. Ind. stad, prov. Karnate, op 95. 56. L. en 9. 59. N. B.

SHOLDEN, Eng. buurt, gr. Kent.

SHOLE, Galic. vlek, kreits Sambor.

SHOLINGUR, O. Ind. stad, prov. Karnate. 13. 8. N. B.

SHOOM of *Schoomska*, kaap op Kamschatka.

SHOOTER'S HILL, Eng. dorp, gr. Kent.

SHOOTING POINT, Schot. kaap, gr. Fife, aan de Largo baai.

SHOPLAND, Eng. kerspel, gr. Essex.

SHOREDITCH, Eng. kerspel, gr. Middlesex, bij Londen, met 43,950 inw.

SHOREHAM, Eng. kerspel, gr. Kent. 2. N. Amer. vlek, prov. Vermont, gr. Addison, met 2050 inw. 3. *Oud en Nieuw* S., 2 Eng. kerspels, gr. Sussex. 4. S. *Nieuw*, N. Amer. dorp, prov. Rhode Island, gr. Newport; 800 inw.

SHORNCLIFF, Eng. kanaal en dorp, bij Hythe.

SHORNE, Eng. dorp, gr. Kent.

SHORT, takken van de N. Amer. riv. Green en Ohio, prov. Kentucky en Virginië. 2. S. *Creek*, vlek in de prov. Ohio, gr. Harrison, met 2000 inw. 3. N. Amer. gebergte in Virginië, gr. Fauquier.

SHORTGRAVE, Eng. buurt, gr. Essex.

SHORUMPETTAH, O. Ind. stad in Karnate.

SHORWELL, Eng. dorp, eil. Wight.

SHOSHONEES, zie Slangen Indianen.

SHOTERY, Eng. buurt, gr. Warwick.

SHOTFORD, Eng. buurt, gr. Norfolk.

SHOTLEY, Eng. kerspel, gr. Suffolk. 2. S. *Bridge*, Eng. dorp, gr. Durham.

SHOTOVER, Eng. dorp, gr. Oxford.

SHOTT of *Schatt*, dal in Algiers, in het W. der prov. Constantine, dat in natte jaren overstroomt, en bij droogte met zout bedekt is. Een gedeelte is moerassig, en ontvangt vele riv.

SHOTTESBROOK, Eng. kersp., gr. Berk.

SHOTTISHAM, 2 Eng. dorpen, gr. Oxford en Norfolk.

SHOTTLE, Eng. dorp, gr. Derby.

SHOTTON, 2 Eng. dorpen, gr. Derby en Northumberland.

SHOTTS, Schot. kerspel, gr. Lanark, met 3000 inw.

SHOTTSWELL, Eng. D., gr. Warwick.

SHOTWICK, Eng. kerspel in Cheshire.

SHOULDHAM, Eng. dorp, gr. Norfolk.

SHOULDHAMTHORPE, Eng. dorp, gr. Norfolk.

SHOUMSHU of *Choumchoo*, een der Rus. Kurilische eil., en wel het digtste bij Azië gelegen.

SHOVEL, O. Ind. eil. bij N. Anam, ten Z. van Bouansima.

SHRAGA, een der middelste der Kerkennos eil., aan de Z. kust van Tunis, met 10 dorpen.

SHRAHEEN, Ier. berg, gr. Mayo.

SHRAWARDINE, Eng. dorp, gr. Salop.

SHRAWDEN, riv. in de N. Amer. prov. Pennsylvanië, gr. Warwick.

SHREWSBURY, hoofdstad van het Eng. gr. Salop, op een schiereil. van de Saverne, waarover 2 schoone bruggen liggen. Het oudste deel dezer stad is donker en onaanzienlijk, het nieuwe deel heeft breede, regelmatige en welgebouwde straten; doch die slecht geplaveid zijn. Er zijn 6 kerken, verscheidene bedevaarthuizen voor dissenters, een ziekenhuis, een armhuis, een werkhuis, eene latijnsche en armscholen, de ruïnen van een oud kasteel, 14,750 inw., lintfabr., garenspinnerij en de hoofdmarkt, voor flennel en grove wollen stoffen, die in Montgomery geweven, en hier opgemaakt worden. Zij is de geboorteplaats van den oudheidkundigen JOHN TAYLOR. 2. N. Amer. vlek, prov. Vermont, gr. Worcester, met 1250 inw. 3. N. Amer. vlek, prov. New Jersey, gr. Monmouth, met 3800 inw. 4. N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, gr. York, met 1800 inw. 5. N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, gr. Lycoming. 6. N. Amer. vlek, prov. Virginië, gr. Kentucky. 7. N. Amer. riv., prov. New Jersey, die in zee valt. 8. N. Amer. vlek, prov. Vermont, gr. Rutland, met 1000 inw.

SHREWTON, Eng. kerspel, gr. Wilt.

SHRIGLEY, Eng. dorp in Cheshire.

SHRILLA, kleine stad van Ludamar, in de binnenlanden van Afrika.

SHRIVENHAM, Eng. dorp, gr. Berks.

SHROP of *Salop*, Eng. gr., tusschen Denbigh, Flint, Ches, Stafford, Worcester, Hereford, Radnor en Montgomery, of tusschen 14. 26. en 15. 20. L. en 52. 14. en 52. 57. N. B., en op 62. V. M., 194,700 inw. bevattende. De Severn deelt het land in twee bijna gelijke deelen. Het Z. deel is bergachtiger dan het N., waarin men verscheidene moerassen, waaronder de Baggs Moor, vindt. Het Colebrook Dale aan beide zijden der Severn, is een der merkwaardigste dalen van Engeland.

Het heeft onuitputtelijke ijzer- en koleumijnen, smederijen, kalkgroeven, ijzeren wegen en bruggen. De grond is zeer verschillende, nu steenachtig zandig en kleiachtig, en dan weder moerassig schoon niet onvruchtbaar, zijnde meer voor de veeteelt dan voor den landbouw geschikt. De bergen hebben verschillende namen, als: Ercal, Heath, Stonehill, Cleobury, Mount en Lons Mountain. De bosschen, die er zijn, worden veel minder. De voornaamste riv. is de Severn, met de Camlet, de Perry, de Rea, de Tern, de Warf, de Morbrook, enz., de Teme en meer andere, ook het Shropshire en Ellesmere kanaal. De luchtsgesteldheid is zuiver en gezond, hoewel koud. De voortbr. zijn: koren, tuin- en peulvruchten, aardappelen, een weinig vlas en hop, boomvruchten en hout, klein wild, gevogelte, riviervisch, veel ijzer, koper, lood, steenkolen, aardpik, kalk en bouwsteen, tigchel- en pijpaarde, enz De voornaamste tak van bestaan is de veeteelt, daar dit land de schoonste weiden heeft. Er is veel melkerij, en men maakt er zeer goede kaas. De wol is goed. De landbouw is niet sterk. De fabrijken bepalen zich tot ijzerwaren en wol, die met de steenkolen, kaas mout, en hout uitgevoerd worden. De hoofdstad is Shrewsbury.

SHROPHAM, Eng. dorp, gr. Norfolk.

SHRULE, Ier. riv.; valt in de Mourne.

SHUAGAITS, Rus. stad, prov. Schirwan.

SHUBENACADIE, N. Amer. riv. in Nieuw Schotland, die bij de stad Dartmouth ontspringt, en in Cobequid baai valt. Een groot meer van dien naam ligt aan den weg van Halifax naar Windsor.

SHUCKBURGH (OPPER en NEDER), twee Eng. dorpen, gr. Warwick.

SHUDY CAMPS, Eng. dorp, gr. Cambridge.

SHUJACK, Rus. eil. bij Kodjak, door COOK Kaap Banks genoemd.

SHUJAWULPORE, O. Ind. stad der Mahratten, prov. Malwah.

SHUJUHABAD, O. Ind. stad, prov. Multan; 6 mijlen van de stad Multan.

SHUKASKU, Aziat. dorp in Irak-Arabi, aan den W. oever des Eufraats.

SHUKORY ARABIEREN, stam der Arabieren, aan den Nijl, bij Abou Herase, doch grootendeels in de woestijn wonende, meestal herders, met heerlijk vee.

SHUMAGINS, zie Schumagins eil.

SHUMSABAD, O. Ind. vlek, prov. Lahore, aan de Jhylum. op 90. L. en 32. 16. N. B.

SHUMSHAIRABAD, O. Ind. stad, prov. Agra.

SHUMUM, dorp in Neder Egypte, aan den Nijl; 4 mijlen van Cairo.

SHUNA, Schot. eil. aan de W. kust. 12. 13. L. en 56. 13. N. B.

SHUNAITE EZZAILE, dorp in Opper Egypte; 10 mijlen Z. W. van Girge.

SHUNDRABANDY, O. Ind. stad, prov. Karnate. 95. 31. L. en 9. 35. N. B.

SHUNKIDWAN, zie Baze.

SHNNA, zie Sagil.

SHUP, Rus. Aziat. riv. in Circassië.

SHURALI, golf van de Kaspische zee, Rus. gouv. Astrakan.

SHURBA, Turk. Aziat. dorp in Natolië; 10 mijlen O. Z. O. van Bali.

SHURDINGTON, Eng. D., gr. Gloucester.

SHURIRY, Schot. meer, gr. Caithness, waaruit de Forth komt.

SHURLOCH, Eng. buurt, gr. Ches.

SHURUK, golf in de Kaspische zee, Rus. gouv. Astrakan.

SHUSTER, zie Schuster.

SHUSTOCK, Eng. dorp, gr. Warwick.

SHUTE, Eng. kerspel, gr. Devon.

SHUTESBURY, N. Amer. dorp, prov. Massachusetts, gr. Franklin; 1000 inw.

SHUTFORD (OOST EN WEST), twee Eng. dorpen, gr. Oxford.

SHUTLANGER, Eng. D, gr Northampton

SHUTTINGTON, Eng. D., gr. Warwick.

SHUTUP, Z. Amer. kaap in straat Magellaan. 306. 14. L. en 53. 54. Z. B.

SI, Chin. stad, prov. Honan. 2. S. of *Sia*, Chin. stad, prov. Schansi. 3. Chin. eil., prov. Fokiën. 4. Riv. in China, prov. Fokiën en Kanton. 5. Meer in China, prov. Honan.

SIABERSDASJOLK, Noorw. riv. in Lapland, die in de Alten Elf valt.

SIABISCH, Rus. Aziat. riv., die in 't gouv. Koliwan, in de Abakan valt.

SIACCA, Sicil. stad, Val di Mazzara.

SIACHOQUE, Z. Amer. volkplanting in Nieuw Granada.

SIAGNE, Fr. riv., dep. Var.

SIAHBUH, gebergte in de Perz. prov. Azerbeidschan.

SIAHBUND, Aziat. distr. in Afghanistan, lands. Khorasan, tusschen de gebergten van den Paropamisus, de bronnen van den Kaschrud bevattende. Het is door groote en uitgestrekte dalen doorsneden, waarin de verschillende stammen der Eimaks, die 450,000 zielen tellen, en in *orda's* of legers wonen, hebbende slechts weinig dorpen onder zich. 2. Stad aan eene riv., welke naar den Kaschrud loopt, de zetel van den *hakim*, welke echter aan den vorst, stadhouder van Herat, onderwor-

worpen is.

Siaho-Talinho, Chin. riv., gouv. Mukden.

Siajoyuen, Chin. riv., gouv. Mukden.

Siak, een der aanzienlijkste rijken op Sumatra, dat aan de O. zijde, tusschen de baai van Rukan en de Indragiri, tusschen Rahua, de straat van Malakka, de Chin. zee, de Indragiri en Menangkabo gelegen is. Zelfs wil men dat het thans zijne heerschappij tot aan de Langhat heeft uitgestrekt, en de rijken Rhama en Dehli onderworpen heeft. Het land heeft vele inhammen aan de kusten, waar ook vele eilanden liggen. De Siak is de voornaamste riv. Zij ontspringt onder den naam van Mapora, op het gebergte, en valt tegenover het eiland Tschangong-Serei, in de straat van Malakka. De vruchtbare grond brengt: rijst, katoen, velerlei groenten hennep, zuidvruchten, maar vooral sago voort, wordende die van Siak voor de beste gehouden. Verder komt uit het binnenland zeer goed timmer- en fijn hout, was, honig, ivoor en bamboes; terwijl er overvloed van wild en vee is. De inw. zijn Maleyers, en belijden den Mahomedaanschen godsdienst. Het rijk, dat een deel van Menangkabo uitmaakte, staat onder eenen sultan, die zijn rijk zeer heeft uitgebreid. De zeemagt, die tusschen de eil. zeer goede havens heeft, is altijd gevreesd geworden. De geheele staat is door de kapers onveilig, en de landingen, welke de Maleyers op de kusten van Malabar doen, zijn meestal uit Siaksche havens. 2. Hoofdstad en zetel van den sultan, aan de riv. van dien naam; 13 mijlen van den mond, met veel handel, doch weinig bekend.

Siaka, Jap. stad, eil. Ximo.

Sial, klein eil. in de Roode zee, aan de Egyptische kust, op 52. 48. L. en 24. 30. N. B.

Siam, O. Ind. koningrijk, aan gene zijde van den Ganges, eens zoo uitgebreid, dat het voor het magtigste van geheel Achter Indië werd gehouden, door de inw. *Menang-Thai* genoemd, en thans tusschen Birma, Anam, de golf van Siam, of de Chin. zee, en het schiereil. Malakka, of tusschen 116. 15. en 121. 30. L. en 7. 30. en 17. 10. N. B. gelegen. Het bevat met Ligor en de eil. in de golf van Siam, op 3,778 V. M., waarschijnlijk niet meer dan een millioen inw. Het eigenlijk Siam is een groot en uitgestrekt dal, tusschen twee hooge bergketenen, die het land ten W. van Birma en ten O. van Anam scheiden, doch ons volkomen onbekend zijn; alleen weten wij, dat dezelve groote tusschenruimten openlaten, waardoor gemakkelijk geheele legers kunnen indringen. Volgens de zendelingen zijn zij met groote bosschen bezet, en door zeer goedaardige volksstammen bewoond. De Westelijkste dezer bergketenen loopt door het schiereil. Malakka, ten O. van welke het land tot 7. 30. aan Siam behoort. De voorn. riv. van het groote dal is de Menam, ook wel alleen de rivier genoemd, die uit China komt, en daar Nantingho genoemd wordt. Zij deelt zich hier in verschillende takken, die verscheidene vruchtbare eil. scheiden; dan weder te zamen vloeijen, verscheidene kleine riv. ontvangen, en met 3 groote monden, in de golf van Siam stroomen. Voor den mond is eene bank, welke echter der scheepvaart niet nadeelig is. Zij overstroomt jaarlijks in Julij en Augustus, en veroorzaakt hierdoor de groote vruchtbaarheid; soms staat het water bijna 4 maanden op het land. Onder de kustriv. zijn: de Santabon, Merote, Carnom en Bardia. Er zijn slechts twee jaargetijden, het natte en drooge, welk laatste de inw. in het korte en lange verdeelen. Het moet er volgens sommige zendelingen, in weerwil der Noordelijke en zeewinden, die maar eenigzins matigen, zeer heet en ongezond zijn. De landbouw bepaalt zich alleen tot dat gedeelte, hetwelk door de wateren van den stroom kan bereikt worden; het overige is bosch, wildernis of woestijn, en zelfs het land aan de kust wordt om de strooperijen der Maleijers, niet bebouwd. De voortbr. van den landbouw zijn: velerlei soorten van rijst, ook roode; eene soort van erwten, vooral patatten, kleine uijen, agurken, yams, zeer vele boomvruchten, bijzonder limoenen, oranje-appelen, granaat-appelen, vijgen, mangustan (*garcini mangustan*), rambostan, goijave, tamarinden, durio (*durio zibethinus*), kokos, areka- en sagopalmen, ananassen en andere wilde planten en wortelen; ook suiker, peper en andere specerijen, waarvan de betel en kaneel alleen voor eigen gebruik dienen, katoen, koffij, zeep schoone en welriekende bloemen, zeer zeldzaam en kostbaar hout, waaronder de adelaarsboom (*excoecaria agelocha*), welke het heerlijk reukwerk *calambah* oplevert, dat hier te lande met goud wordt opgewogen; verder saldel-, ebben-, verw-, vernis- en ijzerhout, digte bosschen van tiekhout en bamboes. Uit den bast van den ton-

tonkinboom wordt papier gemaakt; andere boomen geven katoen, roode verw, fijne wol, olie, gom, enz.; echter is het plantenrijk nog in vele opzigten niet bekend. De dieren bestaan in: ossen, buffels, chinesche varkens en gevogelte. Het paard komt uit Java. Boter kan men hier niet maken. Onder de wilde dieren behooren: de elefanten, die tam gemaakt worden; rhinocerossen, wier vleesch gegeten wordt; koningstijgers, panthers, luipaarden, karakals, enz., verder civetkatten, buffels, wilde zwijnen, beeren, gazellen, antilopen, vele soorten van apen, bavianen, wilde paauwen, vele soorten van duiven, schoone fazanten, papegaaijen, paradijs- en vele andere soorten van schoone vogels; gieren, raven en andere roof- en watervogels; krokodillen, hagedissen, slangen, waaronder de *boa*; kreeften, krabben, mosselen, oesters, scorpioenen, muskiten, sprinkhanen (die zoowel als de eijeren der groote spinnen gegeten worden). Het delfstoffelijk rijk heeft ijzer, veel zeilsteen, lood, tin, goud, zilver, safier, robijn, agaat, weinig diamanten, veel salpeter, teer en pik. Overigens is niets bekend. De fabr. zijn van weinig belang. Kleederen en huisraad maakt de Siammer, als ook aardewerk, messen en kleine ijzerwaren, katoenen en andere stoffen, die slecht en grof zijn; maar de inw. zijn zeer ver in het vergulden, en zij maken hunne vaartuigen zeer kunstig.

Dit land zou zeer geschikt tot den koophandel zijn; maar het maakt hiervan weinig gebruik. De voornaamste art. van uitvoer zijn: tin, lood, ivoor en sapanhout; doch dit alles is keizerlijke monopolie. Verder leveren zij tiekhout, gezouten visch, vederen, een uit specerijen gemaakt mengsel *ballochong*, dat zij heerlijk weten te bereiden; *colombai* en eenige art. meer, die naar Batavia en andere zeeplaatsen gezonden worden; doch de Siammer gaat niet op zee, en dus moeten deze door Portugezen, Chinezen, Anamezen, en thans ook door de kooplieden uit Bengalen afgehaald worden. De vorst verruilt zijne waren tegen Eur. en O. Ind. benoodigdheden, welke hem als geschenk worden aangeboden; doch waar voor hij dan van zijne waren, na vooraf de waarde van het ontvangene te hebben laten berekenen, een tegengeschenk maakt. Om andere waren in te koopen, moet eene aanzienlijke som, en voor alle ingevoerde waren 8 pCt, benevens een aanzienlijk havengeld betaald worden.

De inw. zijn Siammers (zie dat art.) en eenige kleine volken in het gebergte, mogelijk tot de vroegere bewoners behoorende; doch die wij niet eens bij naam kennen. Wij weten alleen, dat zij wel onbeschaafd, doch zeer goedaardig zijn. De regering is volstrekt willekeurig; zelfs de rijkste is slaaf. De koning is onbepaald meester van alles, van het leven zijner onderdanen, zoo wel als van hunne bezittingen. De kinderen erven van de roerende goederen hunner ouderen slechts een derde; een derde krijgt de koning, en een ander derde de priesters. De vorst is meestal voor het volk onzigtbaar, en zijne ministers en grooten mogen hem slechts kruipende naderen. Hij geeft hun tweemalen daags gehoor. In het openbaar vertoont hij zich wel eens op eenen prachtigen witten elefant, wanneer het volk zich met het aangezigt ter aarde werpt. Om zijn paleis heerscht eene doodelijke stilte. Het is met grachten, die met ijzeren spiesen bestoken zijn, omringd, en niemand mag er een woord spreken. De troon is erfelijk op den oudsten zoon. De koning heeft ééne vrouw, gewoonlijk zijne zuster, en 10 bijwijven, die zoowel als de gesnedenen aan de echte gemalin onderworpen zijn. In de bijzondere vertrekken des koning komen alleen vrouwen. De hofstoet is talrijk en prachtig. Hij noemt zich heer der witte elefanten. De adel is niet erfelijk, maar er is eene soort van orde en eereteekens, uit eene kleine gouden of zilveren bus, waarin de betel gedragen wordt, bestaande. Ook deelt de vorst eerkamizolen uit, die den bezitter tot eenen der eerste staatsamtenaren maakt. De ambten zijn wel erfelijk; doch de koning kan dezelve willekeurig ontnemen, en zelfs de hoogste ambtenaren zijn niet voor ligchamelijke mishandelingen veilig. De straffen zijn zeer zwaar en soms onregtvaardig. Een moordenaar wordt gemarteld; een spotter met den godsdienst, verbrand; bloedschande en tegennatuurlijke zonde worden met den dood gestraft. Kinderen moeten voor de misdaden der ouders boeten.

De inkomsten van den staat zijn gering; de erfenissen en verbeurdverklaringen, de geschenken en monopoliën zijn het voornaamste. Sommigen geven die op $1\frac{1}{2}$ millioen, anderen op 600,00 otikals op. Zeemagt is er niet, en het staande leger is gering; doch in oorlog moet elk man dienen.

SIAM of *Schutkia*, eigenlijk *Syo-*

yothi-ya genoemd, de hoofdstad des rijks, op een eiland in de Menam gelegen, door eenen steenen muur, die ten N. en Z. 25 voeten hoog is, omringd. Eene menigte kanalen doorsnijden de stad in alle rigtingen, en over dezelve liggen houten bruggen. De straten zijn breed, regt, en op vele plaatsen met kokos- en andere palmboomen beplant, en met baksteenen geplaveid. De huizen zijn meestal van bamboes; echter zijn er ook van steen, die door vreemdelingen bewoond worden. De koning heeft hier twee paleizen; het grootste door eenen driedubbelen muur omringd, bevat, behalve het eigenlijk paleis, verscheidene tuinen, opene pleinen, de barakken der lijfwacht, de stallen der elefanten en paarden. Verder zijn er meer dan 200 tempels, waaronder die van den koning, de koningin en de Chinesche de voornaamste zijn. Ook zijn er kerken der Portugezen, Jesuïten en Jacobiten; een seminarium, verscheidene kloosters, het scheepsmagazijn, dat der galeijen, de bazar, eene breede straat, waar de kooplieden hunne waren te koop liggen: verder de haven en de voorsteden der Chinezen, Anamezen, Maleijers en Japannezen. Het getal der inw. wordt op 120,000 geschat. De omtrek is vlak en vruchtbaar; de levensmiddelen zijn hier zeer goedkoop. 117. 59. L. en 14. 18. N. B. 3. *Golf van* S., golf ten Z. van het voornoemd rijk, tusschen Malacca en Cambodia. 4. *Opper* S., het bovenste deel van voorn. rijk, tot aan de hoofdstad, hetwelk in 7 provinciën is verdeeld, die weder in verscheidene districten geschieden zijn, waarbij echter nog 21 distr. behooren, welke niet aan de prov., maar onmiddellijk aan het hof onderworpen zijn. De hoofdstad is Pitsanelouc. 5. *Neder* S., het Zuidelijk deel des rijks, of eigenlijk het kustland, aan de beide zijden der golf van Siam, voorheen uit 8 prov. bestaande, waarvan echter Tenasserim, met de geheele W. kust van het schiereil., aan de Birmannen is afgestaan, Johore onafhankelijk is geworden, en Tringano alleen schatting betaalt. Men kan dus slechts 5 prov. rekenen. De hoofdstad is Sarteban.

MUNTEN.

De Siammers hebben slechts munten van zilver, die alle dezelfde gedaante, als eenen zamengerolden cylinder, en denzelfden stempel hebben, doch alleen in grootte verschillen.

de Tikal of 8 Foang	——	*f* 1, 30 Cents.
1 Foang of 800 Kauris	——	*f* 0, 16 ——

De kleine munt zijn Kauris, waarvan de 150 ongeveer 1 cent doen. Het goud heeft er 12 malen de waarde van fijn zilver.

SIAMEL, klein O. Ind. eil., aan de N. O. kust van Borneo.

SIAMMERS, waarschijnlijk eene vermenging van stammen, die met de Chinezen denzelfden oorsprong hebben, daar zij ten minste in al hunne gewoonten meer met de Chinezen dan met de Hindo's overeenkomen. Waarschijnlijk hebben zij zich voorheen met de oorspronkelijke volken van Indië aan gene zijde vermengd, en van hier die afwijkende trek van allen, met wien zij in de taal nog overeenkomst hebben. Zij noemen zich zelven *Tai* of vrije lieden. Zij zijn middelmatig van gestalte. Hun aangezigt, dat breed is, en door de hooge wangen veel vooruit steekt, is meer vierkant dan ovaal. Het voorhoofd is plat; het kleine glinsterende oog ligt tusschen scheefgespletene oogleden. De neus is kort, en aan de punt rond; de mond wijd; de lippen bleek en dik; de oorspronkelijk witte tanden, door het betel kaauwen, zwart; de ooren buitengewoon lang; het haar zwart en kort afgesneden en de huid donkerbruin, naar rood zweemende. De vrouw is weinig van den man onderscheiden, en beide zijn in ons oog mismaakt, en zonder eenige bekoorlijkheid. Men wil dat hun inborst niet van de beste is; zij zijn wel zacht en vriendelijk, maar ook zeer ligtzinnig, onbestendig, onbekommerd, en in eenen verren graad werkeloos. Zij leven slechts voor den dag van heden. Het eenige wat dat wij goeds van hen vinden, is de eerbied voor den ouderdom, hunne gehechtheid aan hunne familiën, hunne verachting van den diefstal, en hunne eerlijkheid in den handel en in den omgang. Zij kleeden zich zeer eenvoudig, slechts met eenen om de middelen geslagenen doek,

(bij de rijken van goud- en zilverstof) en het bovenlijf in een moesselin hemd, dat zij echter afleggen, als zij bij eenen voornamen verschijnen moeten. Des winters hebben zij soms mantels of schorten. De koning heeft eene bijzondere kleeding, welke niemand buiten hem, dan eenige hovelingen dragen mag; de roode kleur is koninklijk. De vrouw gaat even gekleed als de man, behalve dat zij den doek om het middenlijf even als eenen rok tot over de dijen laat afvallen. Ook dragen de rijke vrouwen eene soort van halsdoek over den boezem. De vrouwen gebruiken geen blanketsel; maar de mannen schilderen hunne voeten tot aan de dijen blaauw. Zij dragen ringen aan de vingers en in de ooren. Zij zijn zeer zindelijk, baden zich dagelijks 3 of 4 malen, bestrijken het ligchaam met welriekende kruiden; vooral de lippen en tanden. De mannen trekken den baard uit; maar de nagels worden niet afgesneden, dewijl lange nagels voor eene groote schoonheid gehouden worden. Ook in de spijzen zijn zij zeer eenvoudig; gewoonlijk bestaan zij in rijst en visch. De gewone drank is water; maar zij gebruikten ook gaarn arak, palmsap en andere geestrijke dranken. Zij zijn nimmer zonder beteldoos, en beide geslachten rooken veel tabak. Vele, ja de meeste woningen zijn bamboeshutten, die tegen de overstrooming 13 voeten boven den grond staan; van ééne verdieping, doch met verscheidene afdeelingen, en zeer zindelijk. De voornaamsten hebben Chineesch porselein, doch alleen de koning en de groote hui- van steen. Op hunne reizen hebben zij palankins of booten, welke soms 100 roeijers, en in het midden eene prachtig vergulde tent hebben. Bij hunne weinige behoeften zijn zij vrolijk, en in alle geringere huizen of hutten heerscht des avonds groote vreugde. Zij hebben maar ééne echte vrouw, doch vele bijwijven. De huwelijken worden zeer gemakkelijk gesloten en gescheiden; het laatste valt zeldzaam voor. Echter heeft de man de volle magt over vrouwen en kinderen, en hij kan, behalve zijne echte vrouw, ze allen verkoopen of wegschenken. De vrouwen hebben het bestuur over de huishouding, bewerken het land, koopen en verkoopen, en zorgen voor de opvoeding der kinderen. De begrafenisen worden zeer plegtig gevierd. Zij hebben hanengevechten, partijen, waar om het hardst geroeid wordt, stierdraverijen, velerlei gevechten van wilde dieren en zeer ervaren goochelaars. De muzijk is eenvoudig; zij hebben eene soort van lier, schalmei, bekken, trommels, trompetten, klokken, enz. Hunne taal is in de *Bali* of heilige, en de volkstaal onderscheiden, en heeft verscheidene tongvallen. Zij schrijven van de linker naar de regter hand; zij hebben letters, geene karakters; hunne getalmerken zijn gelijk aan die der Arabieren. In kunsten en wetenschappen zijn zij nog op eenen zeer lagen trap; hunne beelden zijn nog zeer grof, en zij weten nog weinig van het schilderen. Men wil dat zij in de wetenschappen voorheen verder geweest zijn; zij doen niets, om zich meer te beschaven. De sterrekunde wordt wel door de priesters beoefend; maar heeft nog vele fabelen. De geneeskunde berust meest op ondervinding. Zij hebben nog weinige geneesmiddelen, en de pokken rigten hier onder anderen groote verwoestingen aan. De scholen zijn in de kloosters; het onderwijs bestaat in lezen, schrijven en rekenen. Regtsgeleerdheid kennen zij even min als wijsbegeerte. De Siammers worden in vrijen en slaven onderscheiden; doch de slavernij is zeer ligt. Men kan als slaaf geboren, of dit door schuld, gevangenschap, of eene misdaad worden. De meesters mogen wel straffen, maar hebben geen regt over leven en dood. De godsdienst is die van BUDDHA, welken zij *Sommona Cadom* noemen, en bij welken zij nog verscheidene bovenaardsche wezens, godheden, geesten, enz. hebben. Elke plaats heeft bijna zijnen beschermheiligen. Hunne zedeleer heeft veel goeds; de priesters heeten *Schaoku* of *Talapoinen*, en zijn in verscheidene klassen verdeeld. Zij hebben vele kloosters en kluizenaars, die zeer geëerd worden, en de priesters verstaan alleen de heilige taal. Met tooveren en waarzeggen bemoeijen zich meestal de vrouwen. Eenigen zijn tot het Christendom bekeerd; doch ook hiervan heeft men weinige berigten.

SIAMPA, zie Chan.

SIAN of *Cio*, O. Afr. stad van Melinde. 2. Riv. in China, prov. Houquang.

SIANCAS, Z. Amer. riv., prov. Tucuman, die in de Vermeio valt.

SIANG-CHAN, Chin. stad, prov. Tchekiang.

SIANG-KIANG, Chin. riv., die in de prov. Kuansi ontspringt, en naar Houquang loopt.

SIANG-TAN, Chin. stad van den 3 rang, prov. Schansi.

SI-

SIANGISCHEN, Chin. stad, prov. Kiangsi.

SIANANG-YFOE, Chin. stad, prov. Houquang, aan de Hankiang, met het bestuur over 6 steden, goudgroeven, die echter niet bewerkt mogen worden, lazuursteen, vitriool en groene verwaarde.

SIANICZA, Turk. stad in Servië, met 1800 inw.

SIANKOW, Rus. stad, gouv. Pultawa.

SIAO, O. Ind. eil. van 12 mijlen in den omtrek, aan de N. O. punt van Celebes, met eenen vulkaan, die zelfs soms de naburige eil. met asch bedekt; voor het overige vruchtbaar en rijk aan voortbr. Het is bewoond, en had voorheen eene Nederlandsche bezetting. 142. 39. L. en 2. 48. N. B.

SIAOCHAN, Chin. stad van den 3 rang, prov. Tschekiang.

SIAOHAI, Chin. stad, prov. Fokiën.

SIAOHAITSING, Chin. eil., gouv. Mukden, tot den archipel van Jean Potoky behoorende.

SIAO-HECHAN, klein eil. aan de Chin. kust, op 138. 25. L. en 41. 43. N. B.

SIAOHERAN, Chin. eil., prov. Shantong.

SIAOKIA, Chin. eil., gouv. Mukden, tot den archipel van Jean Potoky behoorende.

SIAOLIE, Chin. eil., prov. Fokiën, tot de Pescadores of Ponghu behoorende.

SIAOLIEOCKIOE, Chin. eil., aan de Z. W. kust van Formosa, bij ARROWSMITH *Lamen* genoemd.

SIAO-NON-HOTUN, stad in Chin. Tartarije; 184 m. O. N. O. van Pekiang.

SIAO-PI-HOTUN, Chin. stad op Corea.

SIAOPIPA, Chin. eil., prov. Tchekiang.

SIAOSIANG, Chin. eil., prov. Fokiën.

SIAO-TEIN, Chin. riv., die in de Ind. zee valt, op 136. 30. L. en 37. 21. N. B.

SIAOTSCHIN, Chin. eiland, prov. Schangtong.

SIAOTSCHO, Chin. eil., prov. Schantong.

SIAOYNTSCHAI, Chin. vesting aan het strand, prov. Fokiën.

SIARA, zie Ceara

SIARIK, riv. in de N. Amer. prov. Louisiana, gr. Washitta.

SIARITGAH, Aziat. dorp in Afghanistan, lands. Khorasan, met eene moskëe.

SIARGAO, O. Ind. eil., bij het groote eil. Magindanao.

SIARMAN, Perz. dorp in Mazanderan.

SIARUD, Perz. riv., prov. Ghilan.

SIAS, Rus. riv., gouv. Novogorod.

SIASSI, een der O. Ind. Sooloo eil.

SIASSISCH KANAAL, Rus. kanaal, dat de Wolchow met de Elias, en dus de Wolga met de Newa veréenigt.

SIATHA, Rus. vesting, gouv. Georgië.

SIATISTA, Turk. stad in Macedonië.

SIATON, dorp op het Philippijnsch eil. Negros.

SIAWSK, Rus. kreits, gouv. Orel, tusschen 51. 56. en 52. 48. L. en 51. 49. en 52. 38. N. B., door de Sewa en Naruza bespoeld, met het meer Maritza, goed bouwland en weiden, en genoegzaam hout. 2. Hoofdstad aan de Sewa en Maritza, met 5 kerken en 5000 inw., porselein-, verw-, kopergroen-, karmijn- en andere fabrijken, en handel met koren en hennep, en jaarmarkten. 52. 42. L. en 52. 14. N. B.

SIAWUSCHAN, Aziat. dorp in Afghanistan, lands. Khorasan, met beroemden wijn.

SIB, Arab. zeehaven, lands. Oman; 10 mijlen W. N. W. van Mascate.

SIBABA, klein eil. in de Ind. zee, bij de Z. kust van Mindanao.

SIBACU, Jap. stad, eil. Niphon.

SIBAGO, een der Aziat. Sooloo eil., tot de groep Bassilan behoorende.

SIBAL, O. Ind. stad, prov. Lahore.

SIBALON, vlek op het Philippijnsch eil. Panay.

SIBALDES, groep kleine Z. Amer. eil., aan de kust van Patagonië. 318. 11. L. en 50. 53. N. B.

SIBANTAGH, Turk. Aziat. kaap, prov. Erzerum.

SIBATTA, Jap. stad op Niphon; 5 mijlen Z. O. van Nambu.

SIBB, Aziat. distr. in Beludschistan, prov. Mekran, onvruchtbaar, doch door vele breede riv. bespoeld, aan welker oevers weiden en palmboomen zijn. 2. Hoofdstad van voornoemd distr.

SIBBERTOFT, Eng. dorp, gr. Northampton.

SIBBUL, N. Afr. stad van Barca.

SIBDON, Eng. dorp, gr. Salop.

SIBE, distr. in Tripoli, prov. aan de Middell. zee, waar zeer aangename hoogten en dalen elkander afwisselen, met bosschen van palm- en olijfboomen, en op de heuvels vruchtbare wijnstokken, die van zelven zeer goede druiven voortbrengen. Men vindt er vele ruïnen.

SIBELDINGEN, zie Siebeldingen.

SIBENICZ, zie Sebenico.

SIBERIË, koningrijk in Aziat. Rusland, dat men voor de 16 eeuw naauwelijks bij naam kende, en waarschijnlijks oudtijds door Mandschureische volken bewoond werd, die hier in de koude luchtstreken, waar alles kleiner wordt, hunne groote gestalte verloren, en mogelijk den oorsprong aan de Samojeden en Tschuktschen gegeven heb-

hebben. Ons bestek laat niet toe de opvolgende ontdekking van dit rijk aan te halen. Wij zeggen dus alleen, dat hetzelve door eene ukase van den 7 Februarij 1822 in twee deelen is verdeeld, waarvan het Westelijke de gouv. Tobolsk, Tomsk en de prov. Omsk; en het Oostelijke de gouv. Irkutsk, Jeniserisk en Jakutsk met de kustdistr., Ochotsk en Kamschatka bevat; terwijl elk der hoofddeelen eenen eigenen gouverneur-generaal te Tobolsk en Jakutsk heeft. Men zie verder de bijzondere art. 2. *Nieuw* S., zie Nieuw Siberië.

Siberisch Gebergte of *Stannowoi-Jablonnoi*, het grootste, maar minst bekende der Russische gebergten, dat op 130. 50. L en 53. N. B. begint, N. O. waarts tot op 142. L. en 56. 50. N. B. loopt, dan Z. O. tot 149. L. en 55. N. B., en hierop regt N. langs de kusten der Zuidzee, tot 159. L. en 62. N. B., alwaar het zich in twee armen verdeelt, waarvan de Oostelijke de kust volgt, en met Tschukotzkoi Noss in de Behringstraat valt, en de Westelijke zich naar de monden van de Lena wendt, en verscheidene takken naar de IJszee zendt; terwijl dit gebergte geheel Oostelijk Siberië, tusschen de Witun, Lena en de beide zeeën bevat. De bergen zijn niet zeer hoog, maar enkele zijn met sneeuw en ijs bedekt. Tot 55. B. heeft het veel bosch; doch boven die breedte vermindert dit reeds, en boven 63. B. ziet men er geen hout meer. Vulkanen heeft men hier niet gevonden, en de waarde van dit gebergte voor de delfstofkunde is nog niet onderzocht; schoon het wel te vermoeden is, dat er veel erts voorhanden zal zijn, daar men reeds jaspis, porfier, zwavel, bergkristal en steenkolen ontdekt heeft. Tot hetzelve behooren het Kamschatkasche en Aleutische gebergte.

Sibertswold, Eng. dorp, gr. Kent.

Sibey, een der Philip. eil., bij Manilla.

Sibford Ferris, Eng. D., gr. Oxford.

Sibford Gower, Eng. D., gr. Oxford.

Sibha, Afr. stad in Biledulgerid, koningrijk Fezzan, bij Mourzouk.

Sibidooloo, Afr. stad in Manding, bij Bambarra.

Sibidisher, Afr. dorp van Fez.

Sibil-el-Mulsih, Arab. stad in Hedjas; 40 mijlen N. N. W. van Mecca.

Sibilleta, N. Amer. dorp in Mexico, aan de Rio del Norte.

Sibirdsh, Turk. vlek in Moldavië, in Zaraeschoat.

Sibirijoa of *Sibirixoa*, N. Ame volkpl. in Mexico, prov. Cinaloa.

Sibirsko Sargatsch, Rus. vlek, gouv. Tobolsk.

Sibks Schirin, Turk. kanaal in de delta der prov. Basra.

Siblingen, Zwits. dorp, kanton Schaffhausen.

Sibnibas, O. Ind. stad in Bengalen, distr. Nuddea.

Sibo, dorp in Zevenbergen, land der Hongaren, kom. Szolnok.

Sibockoo, stad op de O. kust van het eil. Borneo, op 134. 58. L. en 4. 24. N. B.

Siboure, Fr. vlek, dep. Neder Pyreneën, aan de Nivelle, met 1900 inw.

Sibrandahur, Nederl. dorp, prov. Vriesland, arr. Heerenveen.

Sibreh, Nederl. dorp, gr. hert. Luxemburg, arr. Neufchatel; 400 inw.

Sibsey, Eng. kerspel, gr. Lincoln, met 1150 inw. 2. Klein eil. aan de Z. kust van Nieuw Holland, in Spencers golf.

Sibson of *Sibbeston*, twee Eng. dorpen, gr. Huntingdon en Leycester.

Sibton, Eng. dorp, gr. Suffolk.

Sibu, zie Sebu.

Sibue, Afr. eil. in Nubië, lands. Berber, in de golf tusschen dit land en Dongola.

Sibuguay, O. Ind. eil. bij Magindanao.

Sibuco, stad op de W. kust van Mindanao, op 139. 56. L. en 5. N. B.

Sibultiqui, N. Amer. riv. van Mexico, die in de Stille Zuidzee valt, op 288. 30. L. en 13. 35. N. B.

Sibun, Z. Amer. riv., die in de baai van Honduras valt. 286. 56. L. en 13. 8. N. B.

Sibundoi, Z. Amer. volkplanting in Quito, prov. Succumbios, aan de riv. Putumayo. 1. 7. N. B.

Siburg, zie Carlshafen.

Sibuyan eil., een der Philippijnen; 10 mijlen in den omtrek. 140. 4. L. en 12. 30. N. B.

Sibyllenort, Pruis. dorp, regdst. Breslau, kreits Oelst.

Sicaba, stad op de N. W. kust van het Neger eil. 140. 48. L. en 11. 26. N. B.

Sicack, N. Afr. riv. in Algiers, valt in de Tafna.

Sicacollum, O. Ind. stad, prov. N. Circar's.

Sicandro, onbewoond eil., bij het eil. Policandro.

Sicarbu, plaats in het rijk Passamman, op Sumatra, aan de zee.

Sicayap, kaap aan de W. kust van Mindanao, op 141. 15. L. en 8. N. B.

Sicca, stad op de N. kust van Sumatra, op 128. 26. L. en 1. 32. N. B.

2.

2. S. of *La* S., Nap. eil., prov. Basilicata.

SICCHOS, Z. Amer. volkplanting in Quito, prov. Tacunga.

SICCIARA, Sicil. stad, intendentschap Trapani, aan de golf van Castellamare.

SICCOMARIO, Sard. distr. in Milaan, bij de vereeniging van den Po en Tanaro.

SICGENI, vlek op het eil. Malta, met 2,250 inw.

SICHELNSTEIN, Han. dorp, vorst. Göttingen.

SICHEM, Nederl. stadje, prov. Z. Braband, arr. Leuven, met 1450 inw.

SICHEN, Nederl. dorp, prov. Limburg, arr. Maastricht, met 900 inw.

SICHERSREUTH, Beij. dorp, Opper Mainkreits, met 160 inw.

SICHON, Fr. riv., dep. Allier.

SICIE, Fr. kaap, dep. Monden der Rhône, aan de Middell. zee.

SICIECHOW, Pool. stad, waiw. Sandomir.

SICIGNANO, Nap. vlek, prov. Principato Citeriore, met 2400 inw.

SICILIË, Europisch eil. en koningrijk, naar deszelfs driehoekige gedaante, voorheen *Triquetra*, naderhand *Sicania* genoemd, door de straat van Messina van het vasteland gescheiden, en verder door de Middell. zee omringd, en met de Liparische en Ægatische eil. en het eil. Pantaleria, tusschen 29. 42. en 33. 23. L. en 36. 34. en 38. 47. N. B. gelegen; terwijl het op eene oppervlakte van 588 V. M., volgens de jongste berigten 1,735,700 inw. bevat. Het land schijnt door eene aardbeving van het vasteland te zijn afgescheurd; daar de N. O. punt slechts door de ¾ mijl breede straat daarvan verwijderd is, en de bergen in beide landen als aan elkander behooren. De Apennijnen, welke in Calabrië in de zee schijnen te duiken, verheffen zich op nieuw op dit eil., en loopen van de N. O. punt tot aan Nicosia, waar zij zich in twee deelen scheiden, die West- en Zuidwaarts loopen, en van welke verscheidene mindere takken zich verspreiden; doch de vuurspuwende Etna (zie dat art.) staat op zich zelven. De overige bergen zijn van middelbare hoogte, en slechts boven de sneeuwlinie blijft sneeuw of ijs liggen. De hoogste is de Monte Guiliano. De bergen zijn: het Peloxische, met dat van Nephtunus en de M Dina Mare of Scuderio, de Herceische of Junonische, de Nebrodische gebergten, de M. Chinca, Pellegrino, enz. Merkwaardig is het, dat de meeste bergen van Sicilië meer of minder met groote holen of grotten bezet zijn. Vele kapen loopen van deze bergen in zee, waaronder kaap Peloro, Rasicolmo, Bianco, Calava, Orlandi, Arati, Zafarano, Gallo en St. Vito; ten N. Boëo, Velo, Malanca, Sorella, Bianco, St. Margo, Braccello en Aligro; ten Z. W. Passaro; Muro di Porco en St. Croce, ten Oosten. Behalve den Etna heeft men hier ook vuurspuwende bergen op de Liparische eil. (zie dat Art.) De grond is kalk- en steenachtig en schijnt niet vruchtbaar; maar de aangename luchtstreek en het onderaardsche vuur ontwikkelen zelfs boven de lava bedden eene soort van groeikracht, en stellen den grond in staat, de fijnste en nuttigste vruchten voort te brengen. De Middellandsche zee draagt hier de namen van Thyrrenische, Sicilische en Jonische zee. De Thyrrenische zee maakt hier de golven van Melazzo en Castellamare, en verder zijn er verscheidene kleinere, die goede havens en ankerplaatsen vormen. De riv. zijn natuurlijk niet groot, en veelal des zomers droog. De voornaamste zijn: de Lucca, Gungolla, Fatalia, Grande, Torto, Ternuui Bargarca en St. Bartolomeo, die in de Thyrrhenische- de Belico, de Platoni, de Salso (de grootste van allen), de Terranova, Frascolane, Ragusa, Scicli en Busacduna, die in de Siciliaansche, de Noto, de Giaretto en Cantara (Taurominius), die in de Jonische zee vallen. Geen van alle zijn bevaarbaar; ook zijn er geen kanalen, maar vele bronnen van zoet water, eenige kolken en velerlei gezondheidsbronnen bij den Etna.

De lucht is er heet, doch wordt door de zeewinden gematigd en gezond gemaakt, maar de Sirocco verspreidt eene verstikkende hitte over het geheele land en doet alles verschroeijen. Regen is er zeldzaam; maar de daauw zeer sterk en verkwikkend. De nachten zijn er koud. Eigenlijk winter is er niet, en sneeuw is er slechts op de hoogste toppen der bergen. Eene verschrikkelijke plaag des lands zijn de aardbevingen en sommige heerschende ziekten, waaronder ook helaas! nog de pokken behooren; verder de sprinkhanen, muskiten en vergiftige insecten. Merkwaardig is hier het verschijnsel de *fata Morgana*. De voortbrengsels zijn: koren, vooral tarw, gerst, maïs, saggina, rijst, peulvruchten, erwten, boonen, linzen, tuinvruchten, vooral uijen, meloenen en kalabassen; hennep, vlas, sisam, kanariezaad, saffraan, soda, tabak, olijven, wijn, edele vruchten, vooral citroenen, oranjeappelen, amandelen, pis-

pistaciën, vijgen, hazelnoten, moerbezieboomen, suikerriet, papierstruiken (*cyperus papyrus*), aloë, hout, en in de bosschen ook sumak, manna, zoethout en kappers. Verder paarden, ezels, rundvee, schapen, geiten, varkens, wild, vooral konijnen, wild en tam gevogelte, zee- en riviervisch, bijen, zijdewormen, Spaansche vliegen, galwespen en slangen. Ook kwikzilver, vermillioen, aluin, vitriool, zwavel, salpeter, zout, marmer, albaster, kalk, gips, porfier, agaat, barnsteen en koralen. De landbouw is hier zeer verwaarloosd, hetwelk vooral veroorzaakt wordt, doordien de meeste gronden aan den adel, waar onder ook de geestelijkheid hier, en aan de steden behooren, en de landman dus geen eigendom heeft, maar zijnen grond nog van de pachters, die denzelven van de grondëigenaars inhuren, pachten moet. Slechts de kleine eigenaars van gronden hebben een beter oog op de bewerking van denzelven. Daarenboven is het volk zoo dom en zoo arm, dat men sommige dorpen vindt, waar het zelfs geen geld kent. Voorheen was Sicilië de korenschuur van Italië, en niettegenstaande den opgegeven ellendigen staat van den landbouw, voert het nog veel granen en andere voortbrengsels van den grond uit. De teelt der olijven en van den wijn kon ook veel beter zijn. De zijdeteelt is zeer uitgebreid, en boomvruchten en bosschen geven veel voordeel. Nog minder dan de landbouw is de veeteelt; schoon het land de heerlijkste weiden de keurigste en voedzaamste planten geeft. Men houdt er nog al veel schapen en geiten, van welker melk, gemengd met die van het schrale rundvee, men kaas maakt, die uitgevoerd wordt. De wol der schapen is grof. Van veel belang is de visscherij en bijenteelt. Uit de mijnen wordt in, het groot niet anders dan zout en zwavel gehaald. Het schoone marmer, de lava, enz. worden zelden bewerkt; wel de barnsteen, die in den omtrek van Catania gevonden wordt. De fabrijken zijn zeer gering, en hetgene zij nog leveren, is zoo slecht, dat de inw. hunne benoodigdheden meestal van het vasteland of van Londen laten komen. De gemeene man maakt zelf zijne kleederen. Te Messina, Catania, Jaci en Palermo worden eenige slechte zijden stoffen vervaardigd; hier en daar zijn eenige fabr. van grof linnen, wijnsteen, houtwaren, katoen, kousen en ijzerwaren, goud- en zilverdraadtrekkerijen, papiermolens, enz., doch allen van weinig aanbelang.

Het land is als voor den handel geschapen, daar het de schoonste voortbr. en zeer goede havens heeft. De beste zijn die van Messina, die van Siragossa (eene der grootste en veiligste in Europa) en Agosta, verder Trapani, Palermo en Melazzo; maar de wegen in het binnenland zijn zeer slecht. De uitvoer bestaat in: tarw, gerst, peulvruchten, pimpernel, hazelnoten, zout, hennep, vlas, lijn- en olijfolie, amandelen, St. Jansbrood, sumak, soda, zwavel, lompen, spaansche vliegen, wijn, citroenen, citroensap, visch, zijde, oranjeappelen, bergamotölie, manna, vijgen, krenten, huiden, kaas, wijnsteen, zijden stoffen, enz.

De Sicilianen zijn eene vermenging van verschillende volken. De oorspronkelijke stammen waren de Sicaniërs, en naderhand de Siculers, waarbij zich Grieken, Puniërs, Romeinen, Wandalen, Gothen, Heruliërs, Arabieren en Noormannen gevoegd hebben. Zij spreken eenen tongval van het Italiaansch, zijn van eene middelbare gestalte, wel gemaakt, ligt bruin, met bruin of zwart haar, een ovaal hoofd en een levendig en sprekend gelaat. Zij zijn wel vlijtig, maar niet volhoudend, gastvrij, vriendelijk, edelmoedig en mild, zeer jaloersch, maar getrouw in de vriendschap en vaderlandslievend. Zij hebben veel begaafdheden, doch groeijen bijna zonder eenig onderwijs op, en de gemeene man is zoo dom als arm; zijne woningen, kleeding en huisraad zijn allerëllendigst, zoo ook zijn voedsel. Sneeuw en ijs zijn de lekkernijen van alle standen. De heerschende godsdienst is de Roomsche; de geestelijkheid is zeer rijk. Scholen van de geringere klassen zijn er niet, en zelden ziet men er onder de lagere standen een, die lezen of schrijven kan. Ook het geleerde onderwijs is aan de geestelijkheid opgedragen, en de lyceën en gymnasiën, zoowel als de academia reale te Caltagirone, zijn zeer slecht ingerigt; hierin zal echter eenige verandering komen (zie het art. der Beide Siciliën). Ook de beide hoogescholen te Palermo en Catania hebben tot nu toe weinig goeds opgeleverd. In de grootste steden vindt men boekerijen en eenige kleine kunstverzamelingen; maar het geheele eil. heeft slechts 5 drukkerijen en 2 boekwinkels; kunsten, en wetenschappen hebben sedert den tijd der Grieken, weinige vorderingen gemaakt.

Het

Het eenigste waarvoor nog liefhebberij is, is de dichtkunst, doch hiervan komt weinig in het licht. De standen zijn in adel, geestelijkheid en burgers onderscheiden. De landmagt maakt geenen bijzonderen stand uit. De adelijken zijn in vorsten (principi), duca, marchesi, graven en barons onderscheiden. Slechts de oudste zoon erft titel en goederen. (Algemeene regering, inkomsten, landmagt, enz., zie rijk der Beide Siciliën). Volgens besluit van den 11 October 1817, is Sicilië, dat voorheen in Val di Mazzara, de Demona en di Noto verdeeld werd, in de 7 intendantschappen, Palermo, Messina, Catania, Girgenti, Siragossa, Trapani en Calatanisetta verdeeld, die weder in distr. en kantons gesplitst worden. Elk intend. en elke kreits heeft zijne hoofdstad, naar welke zij genoemd worden. In elk intend. is een provinciale raad, welke uit een' intendantschaps-raad en intendantschaps-secretaris bestaat. Aan de intendanten is de zorg voor de gemeenten, de openbare inrigtingen, de hooge policie, de voltalligmaking des legers en alle takken van het burgerlijk bestuur aanbevolen. Elke gemeente heeft eenen syndicus. De hoofdst. des eil. is Palermo.

NAPELS, koningrijk (*het vaste land van Sicilië*), welken naam wij ter betere onderscheiding van de beide deelen des rijks, bij de bijzondere plaatsen behouden hebben. Het is het Zuidelijkste gedeelte van Italië, en ligt tusschen den Kerkelijken Staat, de Jonische en Adriatische zee, de straat van Messina en de Middell. of Tyrrhenische zee, of tusschen 31. 32. en 36. 28. L. en 37. 50. en 42. 27. N. B., en bevat op 1519½ V. M., 5,256,100 inwoners. Het land, onder de zachtste luchtstreek gelegen, heeft eenen rijken vruchtbaren grond, en vele voortbr.; doch ook vele onaangenaamheden. Het wordt door de Apennijnen doorsneden, die zich bij Rapolla in twee hoofdtakken verdeelen, waarvan de eene links loopt, en bij Capo di Leuca in zee valt, doch mogelijk met de bergen op Corfu en in Turkije te zamen hangt; terwijl de andere Zuidwaarts naar Sicilië loopt, en onderscheidene mindere takken het land bedekken. Zoodanige zijn de rotsketen van Sorrento, de bergen van Cerude, van Gargano, Monte Barbaro, de Vesuvius en Volture, welke geen van allen nog genoegzaam onderzocht zijn. Voorheen waren er veel vulkanen, waarvan de Vesuvius nog van tijd tot tijd woedt. De hoogste top der Apennijnen is de Gran Sassa d'Italia, van 8,250 voeten; verder de Monte Cesivo, Calvo, Sila, enz. De meeste dezer bergen zijn kaal; doch zij worden door aangename en zeer vruchtbare dalen afgewisseld, en de vulkanische grond geeft overal, waar geen gebrek aan water is, groei en leven. Het onderaardsch vuur echter veroorzaakt ook aardbevingen, en in de vlakte ziet men warme meren, stoom- en zwavelgrotten, waarvan sommige de lucht ongezond maken. De voorn. kapen aan de Tyrrhenische zee, zijn: Capo de Gaëta, Ancona, della Campanella, d'Orso, Licosa, Palinuro, Centraro, Zambrone, Vaticano en dell Armi; aan de Jonische zee: Spartiventi, de uiterste punt des lands; Rizzuto, della Colonne, dell Alice en di Leuca; aan de Adriatische zee: Capo d'Otranto, Cavallo, Punta Rossa en Punta Saracina. De zeeën, die het land omringen, vormen hier verscheidene aanzienlijke golven, als die van Gaëta, van Napels, van Salerno, van Policastro en van St. Eufemia aan de Thyrrhenische; die van Squillace en Tarento aan de Adriatische, en die van Manfredonia in de Adriatische zee. In de eerste zee vindt men de eil. Capri, Ischia Procila en de Ponzasche groep, en in de Adriatische zee, de Tremitii eil. Het land is over het algemeen maar matig van water voorzien; minder echter aan de O. dan aan de W. kust. De voornaamste riv. zijn slechts kustriv., zoo als: de Garigliano, de Fiume di Campagna, Leuci, Rapio, en Fiumara; de Volturno met de Cavaliere, Londa, Torano en Catore; de Acri, de Basiento, de Ofanto, de Fortore, de Biferno, de Sangro en Pescara, waarvan vele des zomers droog zijn. Eigenlijke kanalen zijn er niet, maar vele meren, als: Lago di Collano of Fusino, Lago d'Agnano, di Battaglia, di Fondi, di Licola, di Patrea, di Fusaro, Lesina, Salpi, Varano, Lardenosa en Cataldo. Er zijn zeer vele gezondheidsbronnen, waarvan de zweetbaden van St. Germano en de Tritoli, de Piscarcelli, de warme baden bij den berg Massico en op Itschia, de baden bij Napels, Riando, Castellamare, Tearo, Alvito, enz. bijzonder verdienen genoemd te worden. Men kan zeggen, dat in Napels eene altijddurende lente heerscht; de winter is er naauwelijks zoo guur als bij ons eene koele maand September, en nimmer wordt de groei door koude verhinderd, schoon men om de hoofdstad

des zomers eene drukkende hitte heeft. De Sirocco is hier zeer schadelijk, en wordt zoo wel als eene menigte muskiten, voor de bewoners tot eene wezenlijke plaag; terwijl de nabijgelegene Vesuvius, door herhaalde aardbevingen, dit onaangename vermeerdert. Op de bergen is de lucht koeler, en in den winter zijn de hooge toppen voor eenen geruimen tijd met sneeuw bedekt; schoon in de dalen alle gewassen van het Zuiden voortkomen. De voortbr. zijn: allerlei granen, vooral tarw, gerst, haver, rogge, spelt, gierst, en boekweit, maar weinig aardappelen; hennep, vlas, drie soorten van katoen, suiker, tabak, zoethout, soda, mastik, wijn, zuidvruchten, olijven, perziken, citroenen, oranje-appels, limoenen, kastanjes, amandelen, vijgen, granaat-appelen, kappers, moerbeziën, manna, veel timmer- en ander hout, galnoten, geneeskrachtige kruiden, enz. Verder paarden, ezels, muildieren, rundvee, buffels, schapen, geiten, varkens, veel wild, wilde zwijnen, herten, reeën, veel wolven en vossen, gevogelte, rivier- en zeevisch, spaansche vliegen, galwespen, bijen, zijdewormen, slangen, adders, groote spinnen en schadelijke insecten. Uit het mineraalrijk: goud, zilver, koper, lood, ijzer, spiesglas, vitriool, aluin, zwavel, salpeter, steenen ander zout, robijnen, hyachinthen, marmer, kalk, gips, witachtig potlood, krijt, puzzolan-aarde en graniet. Men zie verder de bijzondere artikelen. De landbouw is ook hier zeer gedrukt, de gronden behooren aan den koning, aan de geestelijkheid of aan de rijke bezitters, en GALLANTI vergelijkt met regt den boer in zijn vaderland bij een lastdier, dat men slechts zoo veel voedsel geeft als noodig is, om dien last te dragen. Het land geeft somtijds twee oogsten in een jaar, doch geheele streken liggen woest, en andere worden zeer zorgeloos behandelt. De wijnöogst geeft den besten wijn van Italië, zoo als de *lacrymæ Christi* aan den Vesuvius, doch men weet denzelven niet goed te behandelen. Men droogt er ook goede rozijnen; de olijventeelt is van veel belang, en de bosschen leveren in eenige prov. genoegzaam hout; in andere is gebrek. De veeteelt is slechts hier en daar van eenig belang, de paardenrassen zijn verminderd, doch men fokt er veel muildieren en ezels, welke laatste zeer algemeen zijn. Er wordt hier en daar zeer goede kaas gemaakt. Ossen en buffels worden als trekdieren gebruikt. De visscherij is een voorname tak van bestaan; de bijenteelt slechts in Terra Otranto. De zijdeteelt is vooral belangrijk in Terra di Lavoro, Principato Citeriore en Ulteriore en in Calabrië, waar de vrouwen voor de zijdeweverij zorgen. De mijnwerken beteekenen niet veel. De fabr. zijn niet zeer uitgebreid en de beste fabrijkwaren komen uit andere landen. De fabrijken te Napels leveren: zijden stoffen, goud- en zilverwaren, damast, fluweel, goud en zilver passement, zijden waren, doch al deze waren zijn van eene mindere soort, schoon het land de beste werkstof levert; verder fabr. van zijde en wollen stoffen, laken, dekens, hoeden, linnen, katoen, leder, glas, porselein, aardewerk, papier, ijzer en koper. Ook is er eene geweerfabr. De uitvoer bestaat in: azijn, allerlei zuidvruchten, vee, hennep en touwwerk, kolen uit Calabrië, papier, verw, katoen, anijs, gyps, galnoten, lijm, wijn, mirrie, pik, harst, lompen, tapijten, granen, wol, laken, wollen stoffen, hout, vlas, manna, metalen waren, olijfolie, zout, lijnzaad, zijde en zijdewormen. De voornaamste haven des lands zijn: Napels, dat ten minsten $\frac{5}{8}$ van den geheelen buitenlandschen handel heeft, en verder Salerno, Bari, Tarento, Gallipoli, Cotrone, Troni en Barletta.

De inw. zijn, behalve eenige Arnauten, Grieken, en Joden, alle Italianen, die eenen eigenen tongval van het Italiaansch spreken. Zij komen in vele opzigten met de andere Italianen overeen; zijn over het algemeen vrolijk, levendig, vlug, slim en ondernemend; doch door adel en geestelijkheid uitgezogen en onderdrukt. De bergbewoners zijn zeer moedig, vooral als *bravos* of straatroovers. De roomsche kerk is, zoo als door geheel 't rijk, de heerschende. Joden worden slechts onder zekere bepalingen te Napels geduld. Kunsten en wetenschappen zijn hier op eenen lagen trap. Het meest legt men zich thans nog op natuur- en wiskunde, natuurlijke historie en geneeskunde toe. Men vindt nergens betere regtsgeleerdheid, of muzijk. De inrigtingen tot onderwijs, die in eenen zeer slechten toestand zijn, worden thans verbeterd. Er is eene hoogeschool, 4 lyceën, 2 koninklijke collegiën, eenige scholen voor genees- en heelkunde, eene school voor Chinezen en Japanezen, voor doofstommen, enz. Er is eene akademie der wetenschappen, fabrijken en kunsten.

In Napels alleen zijn boekdrukkerijen. (Regering, inkomsten, enz., zie rijk der beide Siciliën). Napels wordt in 15 prov., 42 distr., 466 circondari en 2520 gemeenten verdeeld. Aan het hoofd van elke prov. is een gouverneur; aan dat der distr., ondergouverneurs; der circondari, regenten, en der gemeenten podesta. De gemeenten zorgen zelven voor het bestuur hunner raden, doch onder opzigt van het gouv. De prov. zijn: Napoli, Terra di Lavoro, Principato Citeriore, Principato Ulteriore, Abruzzo Ulteriore I., Abruzzo Ulteriore II., Abruzzo Citeriore, Capitanata, Bari, Otranto, Basilicata, Calabrië Citeriore, Calabrië Ulteriore I., Calabrië Ulteriore II. De hoofdstad is Napels.

SICILIËN (RIJK DER BEIDE), Europisch koningrijk in het Zuiden van Italië, uit het vasteland of het voormalig koningrijk Napels, en het eil. Sicilië bestaande. Het grenst in zijn geheel, ten N. W. aan den Kerk. Staat, is verder door de Adriatische, Jonische, Tyrrhenische en Middell. zeeën omringd, en tusschen 29. 40. en 36. 20. L. en 35. 30. en 42. 51. N. B. gelegen, terwijl het op 2035 V. M., volgens de laatste opgave (Staats Courant 5 April 1824), 6,845,000 inw. bevat. Bij de hierboven gegevene beschrijvingen voegen wij nog dat de fabr. eenige hoop van bloei aantoonen, en de koning, volgens besluit van Maart 1818, eene openbare tentoonstelling der voortbrengsels van inlandsche vlijt heeft ingesteld; en in 1823, den uitvoer van alle inlandsche voortbrengselen van alle lasten ontheven, en den invoer van onderscheidene vreemde waren zwaar belast heeft; gelijk dan ook in 1824 de uitvoer voor vreemde schepen van alle belasting ontheven is. Volgens besluit van 1821, werd de commissie, welke in 1817 voor het openbaar onderwijs was ingesteld, en reeds vele verbeteringen begonnen had, weder afgeschaft, en bij het heropenen der scholen (die na het herstel der oude orde van zaken gesloten waren), de orde der Jezuïten hersteld, en bepaald dat er een eenvoudig en klaar onderwijs in den godsdienst en de zedekunde zou gegeven, en ten minsten tweemaal 'sweek's in de kerken in het openbaar zou gecatechiseerd worden, en de onderwijzeressen met hare leerlingen dit onderwijs moeten bijwonen; terwijl prijzen en straffen hiervoor uitgedeeld, en in elke straat een regterlijk persoon aangesteld zou worden, om op de zeden te letten, en aan de geestelijkheid hiervan berigt te geven; terwijl tevens de censuur op het strengste werd ingesteld, en alle geheime genootschappen verboden werden.

De regering der beide Siciliën is monarchaal. De koning, thans FRAN JANUARIUS JOSEPH, die zijnen, onlangs na eene 66jarige regering overledenen vader, onder den naam van FRANS I., is opgevolgd (van 1806 tot 1815, regeerden hier de broeder en schoonbroeder van NAPOLEON, JOSEPH en MURAT), draagt den titel van koning der beide Siciliën en van Jerusalem, infant van Spanje, hertog van Parma, enz. De kroonen zijn erfelijk in het mannelijk en vrouwelijk geslacht. De meerderjarigheid is op 16 jaren bepaald. De koning behoeft geene krooning, en moet den roomschen godsdienst belijden. Zijne magt is in Napels onbepaald; doch in Sicilië is een parlement, uit twee kamers bestaande, hetwelk de voorstelling van wetten en belastingen van den koning ontvangt. In Napels zijn 7 rijksambtenaren, als: de connetablen, kamerheeren, groot admiraal, kanselier, enz. Even zoo veel zijn er in Sicilië, waarvan de *Maestr Portolano* het opzigt over de boeren magazijnen heeft. De hofstoet is zeer talrijk. Er zijn vier ridderorden; de orde der beide Siciliën in 3 klassen; de Constantijn orde in 4 klassen; die van den H JANUARIUS, die van den H. FERDINAND in 3 klassen, waarbij nog 3, in 1814, 1815 en 1816 ingestelde eereteekens komen. Het ministerie bestaat uit ministers van buitenlandsche zaken, der financiën, politie, binnenlandsche zaken, justitie, oorlog, marine en eeredienst. De politie heeft vier departementen voor de prov., en even zoo veel voor de hoofdst. In 1817 zijn er vrederegters, districtregters, benevens tribunalen van burgerlijke zaken en koophandel ingesteld. In elke gemeente wordt de vrederegter jaarlijks gekozen. In elke hoofdstad der distr. is een districtsgerigt; in die der prov. een burgerlijk tribunaal en een groot crimineel geregtshof, en te Napels, Aqui, Trani en Cantazaro groote burgerlijke geregtshoven. Te Napels is een oppergeregtshof van appel. In 1819 is er een nieuw wetboek ingesteld. De wetten veroordeelen vele misdadigers tot galeislaven, welker getal gewoonlijk 6 à 7000 beloopt. De inkomsten bedroegen in 1823 ongeveer 23, en de uitgaven 24 millioen dukaten, terwijl het Oostenr. bezettingsleger nog 5 millioen dukaten kostte. De inkomsten voor Sicilië

1,377,600 en de uitgaven 1,744,977 onsen. De staatsschulden bedroegen in 1820 bijna 28,400,000 ducaten, waarbij het gouv. in 1822 nog 20 millioen ducaten, en in 1824 nog 2½ millioen pond sterlings van het huis Rotschild leende. Na het decreet van Julij 1822, wordt de landmagt op nieuw georganiseerd. Voorheen was zij 64,000 man, zonder landmilitie, sterk, waarvan er 10,000 op Sicilië, en 8,650 in reserve waren. Behalve de gens d'armerie, is er nog een executie leger van 1850 man, in de onderscheidene distr., om de gevangenen te vatten, en te bewaken. In 1813 zijn de invaliden huizen in Napels en Sicilië beter ingerigt. De zeemagt bestond in 1820 in een linieschip, 3 fregatten, 20 brikken, een corvet en 60 kleine vaartuigen, en in Sicilië 90 beschadigde kleine vaartuigen, die te Napels, Palermo, Messina en Trapani lagen.

Het rijk wordt in het vasteland en het eiland Sicilië of in de gouvernements stijl, in: Dominj al di qua del Faro en Dominj al de la del Faro verdeeld. De hoofdstad is Napels.

MUNTEN.

In Napels wordt boek en rekening gehouden in Ducati, Tari, Carlini, Grani en Cavalli, waarvan de Ducati — 3 Tari; de Tari — 2 Carlini; de Carlini — 4 Cinquini; de Cinquini — 2½ Grani, de Grani — 2 Tornesi; de Tornesi — 1½ Quartini; de Quartino — 2 Pucioli, en de Pucioli — 2 Cavalli is.

Werkelijke Munten zijn:

GOUD.

Een Dublon of Doppi	— 46	Carlini	— *f* 9,20.
Een Oncetta	— 31		— » 6,20.

ZILVER.

Ducati	of 10	Carlini	— *f* 2,00.
Halve dito	— 5		— » 1,00.
Tari	— 26	Grani	— » 0,52.
Halve dito	— 13		— » 0,26.
Carlini	— 10		— » 0,26.
Grani	— 1		— » 0,02.

Koperstukken van 1½, 3, 4, 6, 9 en 12 Cavalli, met bijzondere namen.

OP SICILIË.

GOUD.

Een Ons van 30 Tari — *f* 12.
½ en ¼ Ons naar rato.

ZILVER.

Scudi van 12 Carlini		— *f* 2,40.
½ en ¼ Scudi naar evenredigheid.		
Stukken van 4 Tari		— *f* 1,60.
dito	— 2 dito	— » 0,80.
Carlini	— 10 Grani	— » 0,20.

Ook is er veel Spaansch geld in omloop.

SICKA, zie Zucka.

SICKLAGULLY, bergpas tusschen Bengalen en Bahar. 105. 26. L. 25. 12. N. B.

SICKLINGHALL, Eng. dorp, gr. York.

SICKLOS, zie Siklos.

SICKREE, verscheidene O. Ind. plaatsen dragen dien naam.

SICKSCHOW, SIKSAWA, SIKSSO, SZIKS, Hong. vlek, kom. Abaujwar.

SICLI, Sicil. dorp, Val di Noto.

SICOE, eil. in de N. Amer. prov. Maryland, gr. Worcester, voor den mond van den Potomak.

SICOEMIN, Pool. D., waiw. Krakau.

SICON, volkplanting op Cuba; 42 mij-

mijlen W. Z. W. van de Havannah.

SICU-LEUVU, Z. Amer. riv. in Chili, prov. Maule. Zij vormt het meer Huenchun.

SICUTI, zie Szekler.

SICULIANA, Sicil. stad, prov. Girgenti, aan den mond der Canna, met 4,500 inw., eene reede en uitvoer van tarw en zwavel. Hier stond *Argyra*.

SID, Slavon. vlek, kom. Syrmië.

SIDAIGO, dorp op de N. kust van Java, aan den ingang van straat Madura, met Nederlandsche bezittingen.

SIDARI, SIDERO (KAAP), N. punt van het Jonisch eil. Corfu. 37. 38. L. 57. 53. N. B.

SIDALE, stad op het eil. Java, resid. Gressek, aan den mond eener riv., tamelijk wel bevolkt, en met eenigen handel; de zetel van eenen koning.

SIDBURY, Eng. dorp, gr. Devon.

SIDBURY, Eng. dorp, gr. Salop.

SIDDINGSFIORD, Deen. golf in het. Z. van het eil Zeeland.

SIDDINGTON, Eng. dorp, gr. Gloucester, met 1000 inw.

SIDDO, haven aan de W. kust van het eil. Sumatra. 113. 13. L. 5. N. B.

SIDÉ, overblijfsels van eene oude stad in de Turk. Aziat. prov. Natolië, gedeeltelijk goed onderhouden, maar wegens gebrek aan water, door de inw. verlaten.

SIDEKAN, riv. in de Perz. prov. Fars.

SIDELING CREEK, riv. der N. Amer. Rep., prov. Maryland, die in den Potomak valt. 2. S. *Mountain*, bergketen, der N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, gr. Huntingdon en Bedford, en prov. Maryland, gr. Allegany.

SIDENHAM, Eng. dorp, gr. Oxford.

SIDERAT, stam van Arabieren, en dorp in Opper Egypte.

SIDERNO, Nap. stad, prov. Calabrië Ulteriore I.

SIDERO, Turk. kaap op Candia.

SIDEROKAYSA, Turk. bergstad, sands. Salonika, aan de golf van Contessa, met zilver- en loodmijnen, eene kleine markt, moskee, baden, en eene gieterij.

SIDERS, SIERRE, Zwits. dorp, kanton Walles, met 720 inw.

SIDESTRAND SIDISTROND, Eng. dorp, gr. Norfolk.

SIDFORD, Eng. kerspel, gr. Devon.

SIDGHUR, Ind. stad, prov. Bejapoor.

SIDHOUT zie Sedhout.

SIDI, SIDY ABDEL, ABDUR, N. Afr. stad in Tunis; 6 mijlen N. O. van Keft.

SIDI ABDELMOU, haven in Algiers, prov. Tremesen.

SIDI ABDALLA, haven in Marocco, aan de Atl. zee.

SIDI ABDELLATA, dorp in Tripoli, aan de Middellandsche zee. 31. 48. L. 42. 43. N. B.

SIDI BEN TUBU, dorp in Algiers; 10 mijlen O. Z. O. van Meliana.

SIDI BOSGANIM, haven in Marocco, aan de Atl. zee.

SIDI BRANDSJER, stad in Tripoli, prov. aan de Middell. zee.

SIDI BUSOROCTON, haven in Marocco, aan de Atl. zee.

SIDI ESA, stad van Algiers; 10 mijlen Z. van Boujeiah.

SIDI GAZI, Turk. Aziat. stad, prov. Natolië, het oude *Dokymeum*, met beroemde marmergroeven, vele graven van Mahomedaansche heiligen, en de plaats der overwinning van GODFRIED VAN BOUILLON.

SIDI IBRAHIM, stad in Algiers; 10 mijlen W. van Tubnah.

SIDI MEDHAB, stad in Tunis; 7 m. N. van Gabs. Zie verder Sidi.

SIDI SHEHRI, Turk. stad in Klein Azië, prov. Karamanië.

SIDIALIEL, Afr. dorp in Sennaar; 18 mijlen N. van Sennaar.

SIDILI, zie Sdilles.

SIDISCHIER, Turk. Aziat. stad en meer, prov. Karamanië.

SIDLAW of *Sudlaw Hills*, Schot. bergketen, gr. Perth.

SIDLESHAM, Eng. dorp, gr. Sussex, met 900 inw.

SIDMONTIN, Eng. D., gr. Southampton.

SIDMONTON, Eng. buurt, gr. Berk.

SIDMOUTH, Eng. stadje, gr. Devon, met eene verzande haven, weinig bezochte zeebaden en 1700 inw. 2. Aziat. kaap op het eil. Likeo, het grootste der Likeo eilanden.

SIDNEY, N. Amer. vlek, prov. Maine, gr. Kennebeck, met 1600 inw. 2. N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. Delaware, aan de Susquehannah, met 1400 inw. 3. Zie Sydney.

SIDNEY THARTOW, N. Amer. vlek in Canada, Midland distr., aan de Moira.

SIDON, zie Said.

SIDOUT, O. Ind. stad, prov. Balaghaut, aan de Pennar, in een dal met muren omringd en een fort. De Pettah is groot, sterk bevolkt, met verscheidene hindo's tempels, handel en handwerken. In het fort is het graf van eenen heiligen en eene moskee. 96. 36. L. 14. 30. N. B.

SIDPOOR, Ind. stad, prov. Guzeratte, aan de Sirawattee.

SIDRA, Rus. stad, prov. Bialystock.

2. N. Afr. eil. en golf aan de kust van Tripoli. 2 Zie Sydra.

SIDRECAISSY, zie Sederokaysa.

SIDSHO, Turk. kaap in Livadië, aan de golf van Negropont.

SIDSCHANLI, Turk. Aziat. stad, prov. Natolië, aan de Asherlagh.

SIDU, ijsberg op IJsland, met heete bronnen.

SIDY BOGOMUR, N. Afr. stad in het Z. van Tunis.

SIDY BUSAID of *Buside*, dorp in Tunis, bij kaap Carthago.

SIDY CAFFEM, stad in Fez, bij de vlakte van Marmora.

SIDY HAMZA, vlakte in Algiers, ten W. van het gebergte Wannongha.

SIDY MEDDUL, heilige stad der Mooren in Z. Tunis.

SIDY MOSAID, dorp in Tunis, bij kaap Carthago, tusschen de ruïnen.

SIEBELDINGEN, Beij. dorp, Rijnkreits, kanton Landau, met 800 inw.

SIEBELEBEN, dorp in Saksen-Gotha, met 650 inw.

SIEBELN, zie Siebenlehn.

SIEBENBÄUMEN, Deen. dorp in Laueuburg, met 500 inw.

SIEBENBERGEN, gebergte in Hanover, vorst. Hildesheim.

SIEBENBRÜNN, Oostenr. plaats, land Onder de Ens, Boven het Weener Woud.

SIEBENEGG, Illyr. heerl., kr. Neustadt.

SIEBENEICHEN, Saks. D., kr. Meissen.

SIEBENLEHN, Saks. stad, ambt Nossen, met 1000 inw. en zilvermijnen.

SIEBENLINDEN, Hong. vlek, kom. Sarosch, aan de Torissa.

SIEBENRICHTER GÜTER, verstrooide riddergoederen in het land der Saksen, in Zevenbergen, met de hoofdst. Salzburg.

SIEBER, Han. D., vorst. Grubenhagen.

SIEBURG, zie Carlshafen, No. 1.

SIEBKERODE, Pruis. dorp, regdst. Merseburg, met molensteengroeven.

SIECHAM-HOTUN, Chin. zeestad in Corea; 75 mijlen N. van Kingkitao.

SIECICHOWICE, Pool. stad, waiw. Krakau.

SIECK, Deen. kersp., hert. Sleeswijk.

SIEDAHTULAR, stad op het O. Ind. eil. Borneo, rijk Sambas.

SIEDENBURG, Han. ambt, gr. Hoya, met 1520 inw. en een vlek van 850 inw.

SIEDLEC, Pool. distr., 't N. deel van 't waiw. Podlachië. 2. Hoofdstad van het geheele waiw., zetel der ambtenaren, aan de Muchowice, regelmatig gebouwd, met een aanzienlijk slot, verscheidene kerken, een gymnasium en verdere scholen, benevens 2150 inw., die velerlei handwerken hebben.

SIEDLISZCZE, Pool. stadje, waiw. Lublin.

SIEG, Pruis. riv., gouv. Berg en Kleef, die in den Rijn valt, tusschen Bonn en Mondorf.

SIEGBERG, Pruis. kreits, regdst. Keulen, welke op 6 V. M., 28,150 inw. bevat, door den Rijn bespoeld wordt, vele bergen, landbouw en veeteelt heeft. Ook is er eene steengroef, oliemolens en branderijen. 2. Pruis. stadje, aan de Sieg, met 1600 inw., looijerijen en tabaksfabr.

SIEGELAU, Bad. D., Treisamkreits.

SIEGELBACH, dorp in Schwarzburg Sondershausen.

SIEGELREUTHEN, dorp in Saksen-Meiningen.

SIEGELSBACH, Bad. D., Neckarkreits.

SIEGEN, Pruis. kreits, regdst. Arensberg, op 11 V. M., 33,100 inw. tellende, berg- en boschachtig, door de Sieg bespoeld, veel vee en bosch, benevens ijzer- en andere mijnen. 2. Hoofdstad aan de Sieg, met 6 poorten, 2 kasteelen, 3 kerken, een hospitaal, een weeshuis, gymnasium en 4,400 inw., looijerijen, weverijen van wollen en katoenen stoffen, zeepziederijen, mijnen, wolmarkten en handel.

SIEGENBURG, Beij. dorp, Rijnprov.

SIEGENI, stadje op 't eil. Malta.

SIEGERSDORF (OPPER en NEDER), twee Pruis. dorpen, regdst. Liegnitz. 2. Oostenr. dorp bij Weenen.

SIEGERSWOLDE, Nederl. dorp, prov. Vriesland, arr. Heerenveen, met de buurt Bakkeveen.

SIEGES, Fr. vlek, dep. Yonne.

SIEGHARDING, Oostenr. dorp, land Boven de Ens.

SIEGHARDSKIRCHEN of *Sitzkirchen*, Oostenr. dorp, land Onder de Ens.

SIEGLITZBACH, tak der riv. Lemnitz, vorst. Reusz.

SIEGSDORF, Beij. dorp, Isarkreits, aan de Witte en Roode Traun, met 2100 inw.

SIEKANSKAJA KITELMA, tak van de Rus. riv. Dwina.

SIELBECK, Oldenb. D., vorst. Lübeck.

SIELCE, Rus. stadje, gouv. Grodno.

SIELEN, Keur-Hes. dorp, prov. Neder Hessen, aan de Diemel.

SIEMIATICE, Rus. stad, gouv. Bialystock, met 3,550 inw. en een schoon kasteel, met eene boekerij, verzameling van naturaliën, handwerken en handel.

SIEMIESZOW, Rus. D., gouv. Minsk.

SIEMSEE, dorp der vrije stad Lubeck.

SIEN, dorp in Saksen-Coburg, vorst. Lich-

Lichtenberg, met 400 inw.

SIËNA, gebied of prov. van Toscanen, het Z. O. deel van dat groothert., eerst sedert 1557 met hetzelve vereenigd, en op $141\frac{1}{2}$ V. M. 188,700 inw. bevattende. Het heeft de ongezondste dalen, die niet dan des winters met kudden bezocht worden. 2. Distr., om de hoofdstad van dit gebied gelegen. 3. Hoofdstad der prov., de zetel der provinciale beambten, en van eenen aartsbisschop; op drie heuvels, en aan den grooten weg van Florence naar Rome. Zij is met muren omringd; de straten, over heuvels loopende, zijn ongelijk; de huizen oud, en het geheel zeer stil. Zij heeft eene citadel, vele paleizen en eene prachtige markt met eene fontein, het schoone raadhuis, den schouwburg en de paleizen van *Sansedoni*, *Chigi* en *Sarazoni*, en waarop de jaarlijksche harddraverijen gehouden worden. Onder 24 parochie- en verschillende kloosterkerken munten uit; de 350 voeten lange hoofdkerk, met eene schoone koepel, de MARIA kapel met eene bibliotheek, de kerk *Giovanni*, met schoone bronzen standbeelden; *St. Dominico*, en andere, die zoo wel als vele paleizen, en het raadhuis, met schoone standbeelden en schilderijen versierd zijn. Onder de liefdadige gestichten zijn: het hospitaal, *della Scala*, met eene schoone kerk, een vondelingshuis en eene lombard. Voor het onderwijs is hier eene hoogeschool, met 60 professoren, vele bijzondere inrigtingen tot onderwijs, eene bibliotheek, ontleedkamer, museüm, eene manege, een adelijk collegie, een aartsbisschoppelijk seminarium, akademie der *Fisciocritici*, eenige andere geleerde genootschappen. Men telt er 24,000 inw., waaronder een talrijke adel. Er zijn weinige fabrijken; de voornaamste leveren wollen stoffen, band, hoeden, klaviersnaren, leder, papier, marmer, ivoor, goede rijtuigen, enz. Handel is er slechts in het klein. De meeste winsten vloeijen uit den menigvuldigen doortogt en reizigers voort. Men wil dat hier het sierlijkst Italiaansch wordt gesproken. Siëna is de geboorteplaats van den dichter TOLOMEI, den improvisator PERFETTI, den schilder GUIDO en anderen. 28. 50. L. 43. 22. N. B. 3. Riv. in Moldavië, in Zara de Susz.

SIENIAWA, Gallic. heerl., kreits Przemysl, aan de San.

SIENICA, Pool. stad, waiw. Masovië.

SIENKOW, Rus. stad, gouv. Pultawa.

SIENNA, het oude *Cepoe*, Rus. D., gouv. Taurië.

SIENNE, Fr. riv., dep. Kanaal, die in het Kanaal valt.

SIENNO, Pool. vlek, waiw. Sandomir.

SIEN-YEOU, Chin. stad, van den 3 rang, prov. Fokiën.

SIEOU, Chin. stad van den 2 rang, prov. Kiangnan. 135. 19. L. 33. 45. N. B.

SIEOUGIN, Chin. stad van den 3 rang, in Quangsi.

SIEOU-OU, Chin. stad van den 3 rang, in Honang.

SIEOU-YEN-HOTUN, Chin. Tartaarsche haven. 140. 37. L. 40. 18. N. B.

SIERADZ, Pool. distr., waiw. Kalisch, door de Wartha bespoeld. 2. Stadje aldaar, in een aangenaam oord, aan de Wartha, met 1800 inw. en fabr. van linnen, baai, hoeden, leder en handschoenen.

SIERCHINGEN, Wurt. D., Schwarzwaldkreits.

SIERCK, Fr. stadje, dep. Moezel, arr. Thionville, met 1200 inw.

SIERNNDORF, Oostenr. heerlijkheid, kwart. Onder den Mannhartsberg.

SIERNING, Oostenr. dorp, kreits onder 't Weener Woud. 2. Oostenr. dorp, Traunkreits.

SIERNINGSHOFEN, Oostenr. dorp, Traunkreits, aan de Steyer.

SIEROCK, Pool. stadje, waiw. Plock.

SIEROWIEC, Rus. dorp in Bessarabië.

SIERPZ, Pool. stadje, waiw. Plock, met een kasteel en 1200 inw., die handel drijven. 37. 23. L. 52. 53. N. B.

SIERRA, distr. van de Spaan. prov. Cordova en Segovia. 2. De algemeene naam voorgebergten In Spanje en deszelfs bezittingen, welke gewoonlijk door bijnamen onderscheiden worden, als: *Sierra Arcanio*, in het Westen der prov. Alava, met goede bosschen. S. *Berme a*, tak van de Nevada in Granada, S. *Campillos* in Cuenca. S. *Carracha* in Murcia. S. *Carvajal* in Estremadura, S. *d'Avila* in Avila. S. *d'Aguaderas* in Granada en Murcia. S. *de Aillo* in Jaen. S. *de Albaracin* in Arragonië, S. *Alcaraz* in la Mancha. S. *de Alcubiere* in Aragon. S. *de Alhamilla* in Granada. S. *de Andia* in Navarre en Alava. S. *de Ayllon* in Segovia. S. *de Bailias* in Aragon. S. *de Bejar* in Salamanca en Estremadura. S. *de Benito* in Estremadura. S. *de Biar* in Valencia. S. *de Bujarros* in Valencia, S. *de Cameros* in Soria. S. *de Cazorla* in Jaen. S. *de Cebrero* in Gallicië, S. *de Chorrito* in Toledo. S. *de Ciudad Rodrigo* in Salamanca. S. *de Cordova* in Cordova.

S. *de San Carlos* in Peru. S. *de St. Cruz* in Burgos. S. *de Cuenca* in de prov. Cuenca, een der hoogste bergen des rijks, S. *de Culedra* in Zamora. S. *de Espadan* in Valencia, mede zeer hoog, en waar vele rivieren ontspringen, en mineralen gevonden worden. S. *de Exe* in Gallicië, S. *de Filabres* in Granada. S. *de Francia* in Salamanca. S. *de Fuentes* in Estremadura. S. *de Gador* in Granada. S. *de Gredos* in Salamanca. S. *de Gualalcanal* in Estremadura en Granada, S. *de Guadarrama* in Segovia. S. *de Gudar* in Aragon. S. *de Herrera* in Estremadura. S. *de Huescar* in Murcia. S. *de Jalama* in Salamanca. S. *de la Llena* in Catalonië. S. *de la Muela* in Aragon. S. *del Castellon* in Toledo. S. *del Rubial* in Toledo. S. *de Luxar* in Granada. S. *de Meriola* in Murcia en Valencia. S. *de Molina* in Cuenca. S. *de Moncano* in Soria en Aragon. S. *de Moral* in Mancha. S. *del Muedo* in Soria. S. *de Oca* in Burgos. S. *de Parredes* deel van het Guadarrama gebergte. S. *de Penagache* in Gallicië, S. *de Ronda* in Granada en Seville, S. *de Salinas*, deel van het S. *Segura* in Murcia. S. *de St. Lorenzo* in Burgos en Soria. S. *de St. Mamed* in Estremadura. S. *de St. Marchal* in Estremadura, S. *de St. Maria* in Estremadura. S. *de St. Pedro* in Estremadura. S. *de Solorio* in Soria. S. *de Susuma* in Jaen. S. *de Tolano* in Alava, S. *de Umbria* in Burgos. S. *de Umbria* in Burgos. S. *de Urbion*, tak van het Iberische gebergte. S. *de Valdeornos* in Toledo. S. *de Villafranca* in Salamanca. S. *de Yevenes* in Toledo, S. *Gamoneda* in Valladolid. *S. Hadre* in Nieuw Spanje in N. Amer., dat zich in drie ketenen splitst en dus de S. *de las Grullas* bevat. S. *Minera* in Aragon. S. *de Ministra* in Soria. S. *Morena*, in het Zuiden van Spanje, tusschen de Guadiana en Guadalquivir, dat in den omtrek van Alcarez begint, tusschen la Mancha, Estremadura en Alentejo, Jaen, Cordova, Seville en Algarvie doorloopt, en met kaap St. Vincent in zee valt. In hetzelve is eene Fransche kolonie. S. *St. Necada de Merida de Maracaibo* in Nieuw Granada en Caracas, in Z. Amer. 14,100 voet hoog. S. *Pirochera* in Valencia. S. *Reynosa* in Burgos en Toro. S. *Sega* in Gallicië en Valladolid, enz.

Sierra Leona, een gedeelte van de Afr. kust van Opper Guinea, dus genoemd door den Port. kapitein Pedro de Cintra, die in 1462 hier den donder achter het gebergte als het gehuil van leeuwen had hooren klinken, en dus die bergen Sierra Leona of het Leeuwengebergte noemde. Het ligt op de N. W. kust van Afrika, tusschen de Atl. zee, Senegambië en de Peperkust; ten O. zijn de grenzen niet bepaald, en dus kan de grootte der oppervlakte niet opgegeven worden. Zij is 55 mijlen lang, en op sommige plaatsen 60 breed. Het land is vlak, en slechts in het binnenland en ten Z. zijn bergen, en aan de kust de niet hooge Sierra Leona, met de Sugarloaf (Suikerbrood) 2500 voeten hoog. De voornaamste riv. zijn: van het N. naar het Z. de Nunez of Ronunez op de Noordelijkste grenzen, de Pongeos, de Dembia met de Kakintscha, de Dania, de Ouiaport, de Burriu, de Kissey, met de Berreira, de Tanna met de Malaeury, de groote en kleine Scarcie, de Port Lago, de Rokolle, de Sierra Leone of Mitomba, de Bunch en de Scherbro. De riv. vormen eene groote baai, de Fransche baai genoemd, en aan derzelver monden vindt men krokodillen, rivierpaarden, zeekoeijen en baaijen, waar de schepen water halen. De luchtsgesteldheid is er wel heet, echter niet ondragelijk, noch ongezond, en door de W. N. W. winden en sterke regens, wordt de grootste hitte gematigd. Men heeft hier ook slechts twee jaargetijden, het drooge of goede-, het natte of kwade jaargetijde. Het laatste duurt afwisselend, van het einde van Mei tot het einde van September. Deze tijd is door de koelte wel de aangenaamste, maar door de vochtigheid de ongezondste des jaars. Al de voortbr. van dit land zijn nog niet bekend. De landbouw is nog gering, behalve in de plaatsen, waar de Europeanen volkplantingen gesticht hebben. Het overige is bijna geheel bedekt met bosschen, waarin vele wilde dieren huisvesten, als: leeuwen, elefanten (wier ivoor zeer gezocht wordt), luipaarden, buffels, wilde zwijnen, reën, vele soorten van apen, die met geheele troepen, in de plantagiën soms groote verwoestingen aanrigten; rivierpaarden, ganzen, eenden, fazanten, hoenders, papegaaijen, duiven, pelikanen, enz. In de koloniën heeft men rundvee, schapen, geiten en tam gevogelte. Verder is er veel ongedierte, als vele soorten van hagedissen, kameleons, groote en kleine slangen van allerlei soort, enz. Het plantenrijk geeft veel rijst, ook maïs, gierst, kafferskoren, aardnoten, patatten, maniok, cassaoe, jams- en an-

andere wortelen, uit eene soort van welke een bedwelmende drank wordt bereid; verder peper, tabak, voortreffelijke indigo, suikerriet, katoen, ananassen, wilde druiven, vele soorten van palmboomen, oranjeappelen, citroenen, limoenen, vijgen, pisang, vele soorten van pruimen-, noten-, en fijn hout. Van delfstoffen is weinig bekend, als eene soort van wit ijzer, magneet en zeezout.

De inw. zijn, op de weinige Europeanen na, alle Negers in onderscheidene stammen, als: Nallo's, Lantimers, Bago's, Mandingo's, Timmans, Bullams, Susus en Fulahs verdeeld. Zij spreken alle verschillende tongvallen, zijn deels zeer vatbaar en zacht, deels zeer woest. Hunne dorpen bestaan uit 30 à 40 vierkante hutten, zeer laag en met stroo bedekt. Het hoofd of de koning van elken stam oefent het regt uit, met eenige van zijne ambtgenooten. De veelwijverij is geoorloofd, maar de eerste vrouw behoudt altijd eenige regten boven de andere; terwijl de moeijelijkste arbeid aan de vrouwen is opgelegd. Zij zijn afgodendienaars, maar hebben geenen algemeenen godsdienst; elk vereert eenen eigenen afgod; de eene een stuk hout, de andere eenen steen. De Portugezen hebben hier de eerste kolonie gesticht, doch de Engelschen hebben hier het eerste licht der beschaving gebragt. Men telt er thans 14 kerspels; 12,500 inw., waarvan er 2,400 de scholen bezoeken, aan dewelke 13 onderwijzers zijn aangesteld. De Europeanen hebben zich aan de luchtsgesteldheid gewend, en de Negers (waarvan er meer dan 17,000 aan de slavernij ontrukt zijn), wonen nu in eigene gemakkelijke woningen, in aangename steden en dorpen, en worden door regtvaardige wetten bestuurd; terwijl zij tot niets dan hetgeen hun eigen welzijn en de pligten der zamenleving vorderen, gedwongen worden. Zij bebouwen hunnen eigenen grond, zamelen de vruchten van hunnen ijver in, en verlaten zeer ongevoelig den staat der barbaarschheid voor die der beschaving. Zij worden in wel ingerigte scholen, die in alle steden en vlekken voorhanden zijn, in het lezen, schrijven en rekenen onderwezen, en velen hebben den christelijken godsdienst aangenomen, bij welken het vooral opmerking verdient, dat de Negers, welke altijd neiging tot veelwijverij betoond hebben, te Sierra Leona in wettige huwelijken leven, en zorgvuldig hunne kinderen in den christelijken godsdienst opvoeden. De geheele kolonie heeft nu 3 steden: Freetown, Wellington (door ontslagene soldaten gesticht) en Kisnah, de eerste met 6000 inw.; verder 10 vlekken met 5 tot 800 inw. en verscheidene dorpen. De krijgsmagt bestaat uit eenige Europische soldaten, Zwarten en een regiment W. Ind. Negers. Het burgerlijk bestuur, uit eenen Engelschen opperregter, een lager geregtshof, eenen sheriff en verscheidene magistraten. Bij elke school is een predikant, of eenen door de regering aangestelden zendeling aan het hoofd. De verdere landen zijn niet veel meer dan bij naam bekend; zij zijn: Futa-Dschallo of het land der Fuhlas, het land der Susus, dat der Bagos met de Losz-Eilanden; het land der Mandingos, dat der Timmans en der Bullams met de Bananen, Plantanen-, Scherbro- en Schildpadden-Eilanden. 2. S. of *Mitomba*, riv. in voornoemd land, met eenen mond van 3 geogr. mijlen breed, bij de Luipaard eil. en kaap Siera Leona of Tagrira. Zij is eene tamelijke streek lang bevaarbaar, doch wordt dan plotseling, naauwer.

SIERRA SALADA, Braz. riv., prov. Seara, valt in de Atl. zee.

SIERRE, zie Siders.

SIERRO, Spaan. stad, prov. Gallicië.

SIERSDORF, Pruis. D., regdst. Aken.

SIETANO, Spaan. vlek, prov. Aragon.

SIETE, Z. Amer. riv. in Quito, prov. Cuença, valt in de golf van Guayaquil.

SIETEAGUAS, Spaan. dorp, prov. Valencia, met 1170 inw.

SIETHLAND of *Geest*, Han. lands., hert. Bremen.

SIETOW, D. in Mecklenburg-Schwerin.

SIETSCHEU, Chin. stad, prov. Schansi.

SIEUGINHIEN, Chin. stad, prov. Kuangsi.

SIEUSOU, Chin. vesting, prov. Shensi, aan de grenzen van Mongolië.

SIEVERNOIPESOCK, Rus. eil., aan de N. kust van Azië. 123. L. 76. 54. N. B.

SIEVERO ZAPADNOI, kaap aan de N. kust van Aziat. Rusland. 122. L. 77. N. B.

SIEVERSDORF, Pruis. dorp, regdst. Potsdam, ambt Rüppin, met 1050 inw.

SIEVERSHAGEN, dorp in Holstein-Oldenburg.

SIEVERSHAUSEN, 2 Han. dorpen, vorst. Lüneburg en Göttingen.

SIEWGONG, O. Ind. stad, prov. Khandesh.

SIEWIERZ, Pool. stadje, waiw. Krakau.

SIEYES, Fr. stadje, dep. Ned. Alpen.

SIFAN of *het land der Sifanen*, Chin. prov. in Mongolië, lands. Koeitcheou, het Zuidelijkste deel van ge-

heel Mongolië, door de Hoangho, Jant-sekiang en Yalong bespoeld, en bijna geheel uit dalen, tusschen de gebergten, bestaande. De Sifanen, die men in China ook wel *Turfan* noemt, worden naar de kleur hunner tenten, in geele en zwarte verdeeld. Zij zijn half nomaden, die bij de veeteelt ook eenigen landbouw hebben, en staan onder kleine opperhoofden, die hun bijzonder bestuur oefenen, en hunne regters zijn. Sommigen hebben ook steenen huizen, en bouwen tarw, boekweit, erwten en moesgroenten. Hunne kudden bestaan uit voortreffelijke paarden, schapen met vetstaarten en kameelen. Zij eten het vleesch raauw, versch of in de zon gedroogd. De rhabarber, welks vaderland hier is, wordt in menigte verzameld, en naar China uitgevoerd. De bergen bevatten: goud, zilver, koper, lood en steenzout, waarvan echter het laatste slechts gegraven, en het stofgoud uit de rivieren verzameld wordt. De beste borax van eene donkerroode en zwarte kleur, wordt in het kleine meer Mapin-Mytalaitsche gevischt, en eene soort van aarde, *schetsing* genoemd, dient om violet te verwen. Er is geene stad of vesting, en de plaats Kumbu-Gunga, waar de Teschu Lama, in 1793, op zijne reis naar Peking, door de sneeuw verhinderd werd, is op geene kaart te vinden.

SIFEED ROOD, naam van de Perz. riv. Kisilosen, bij derzelver mond.

SIFELMEL, tak van de Tensift of riv. van Marocco.

SIFHALLÄ, BY-ELF, kleine Zweed. riv., Carlstadt-län, die bij Krocksta in 't Weener meer valt.

SIFTE, ZEFTEH, Egypt. stad, prov. Garbieh, met 3 moskeën.

SIGAGIK, Turt. Aziat. zeehaven in Natolië; 5 mijlen Z. W. van Smirna.

SIGAN, Chin. eil., prov. Fokiën, voor den mond der Pumen.

SIGBURG, zie Carlshafen.

SIGDAL, Noorw. kerspel, stift Aggerhuus, met 4,450 inw.

SIGEAN, Fr. vlek en meer, dep. Aube, arr. Narbonne, met 2000 inw.

SIGER, Pruis. riv., regdst. Liegnitz, die bij het slot Carolath, in den Oder valt.

SIGETH, Hong. vlek, kom. Marmaros, aan de zamenvloeijing der Itza en Theisz, met 6,450 inw. en zoutmijnen.

SIGG of *Sikke*, riv. in het W. deel van Algiers, welke in de bergen van Seedy ali Benjaube ontspringt, door het dal Midly loopt, en bij Oran in de Middell. zee valt.

SIGGA, Jap. stad op Niphon, aan de O. zijde der Omi.

SIGGEN, Wurt. dorp, Donaukreits.

SIGGERSCHA, Zweed. dorp, Skaraborgs-län.

SIGGESTON, Eng. dorp, gr. York.

SIGGEVARA, Zweed. meer in Lulea-Lappemark.

SIGGELSTHORPE, Eng. D., gr. York.

SIGGU, Japansche stad op Niphon.

SIGHLA of *Sigaschik*, Turk. Aziat. sands. in Natolië, het oude Jonië, dat zich echter langs de kust ook verder uitbreidt, en nog eenige eilanden in de Egeische zee bevat. Het is een groot schiereïl., en heeft ten N. kaap Kara, ten Z. kaap Koraka, loopt tot het eil. Saki en de golf van Karawan, en bevat de golven van Smyrna, Skalanowa en Milet. Er loopen hier verscheidene riv. uit, waarvan de groote en kleine Mendres de voorn. zijn. Het land brengt veel voort, als: heerlijke zuidvruchten, wijn, zijde, koren, olijfolie, katoen, enz. en de zee overvloed van visch. Het is niet alleen aan den Sirocco, maar ook aan aardbevingen blootgesteld. Des zomers is de hitte zoo groot, dat de gegoedste inw. uit de steden meestal naar het land vlugten. Geene stad in geheel Natolië lijdt meer aan de pest dan de hoofdstad Smirna, bij de Turken *Ismid* genoemd. Het land wordt in het vaste land en de eilanden verdeeld.

SIGHILL of *Sedgehill*, Eng. dorp in Northumberland.

SIGILLO, dorp in den Kerk. Staat, leg. Perugia.

SIGMARINGEN, ambt in het vorst. Hohenzollern-Sigmaringen, met 6000 inw. 2. Hoofdstad van dit ambt en het geheele vorst., de zetel der regering en hooge ambtenaren, met muren, eene voorstad, een residentieslot op eenen berg, eene kanselarij, hoofdschool en 1000 inw., die alleen van het hof, den landbouw en eenige handwerken bestaan.

SIGN, zie Seign.

SIGNACH, Rus. kreits, gouv. Teflis, tusschen 63. 10. en 63. 27. L. en 40. 42. en 41. 33. N. B. gelegen. Het is het Zuidelijk Kacheti of Georgisch Kisighi, ten W. van het gebergte Ziwi, en wordt door de Alasani en Jori bespoeld, tusschen welke de vlakte Uphaderi, en tusschen de Idri en Kur, de grasrijke vlakte Karara ligt. Men vindt er vele kropgazellen, vette kwartels en andere dieren. De kreits brengt veel koren, wijn, zijde, katoen, meekrap, honig, vee en paarden voort, en is

goed bebouwd. De inw. zijn meest Georgiërs, benevens eenige Armeniërs en joden. 2. Hoofdstad van dezen kreits, aan de Aganiskhewi, met eene voorstad. 63. 19. L. 41. 16. N. B.

SIGNAU, Zwits. dorp, kanton Bern.

SIGNELAY, Fr. stadje, dep. Yonne, arr. Auxerre, met 1400 inw.

SIGNES, Fr. vlek, dep. Var, arr. Toulon, met 1450 inw.

SIGNETT, Eng. buurt, gr. Oxford.

SIGNI, Rus. stad, prov. Grusië.

SIGNONGUE, Fr. vlek, dep. Indre en Loire.

SIGNY LE GRAND, Fr. vlek, dep. Ardennes, arr. Mezières, aan de Thin, met 2,150 inw., ijzer- en lakenfabr. 2. S. *le Petit*, Fr. dorp, dep. Ardennes, arr. Rocroy, met 1700 inw.

SIGOLSHEIM, Fr. D., dep. Op. Rijn.

SIGOULES, Fr. vlek, dep. Dordogne.

SIGRAMMA, twee kleine eil. der Hebriden, bij de W. kust van het eil. Lewis.

SIGRI (KAAP), N. W. punt van het eil. Mitylene. 2. S. *Antissa*, Turk. stad aldaar, met eene haven, niet ver van de ruïnen van Eressos. 43. 27. L. 39. 9. N. B.

SIGTUNA, Zweed. stad, prov. Upland, Stokholms-län, met 700 inw.

SIGUAM, Aleut. eil., tot de Andronowsche of Negho groep behoorende, met een' berg die voorheen vuur uitwierp.

SIGUAN GUYACU, Z. Amer. riv. in Quito, prov. Mainas.

SIGUAS, Z. Amer. riv., prov. Veragua.

SIGUENZA, Spaan. distr. en stad, prov. Guadalaxara, met 3 kerken, 2 hospitalen, een collegie, een seminarium, een huishoudkundig genootschap en 3,200 inw., die aanzienlijke laken- en katoenfabr. hebben.

SIHAN, de *Sarus* der ouden, Turk. riv., prov. Itschil, welke aan den berg Kormus ontspringt, door den Taurus breekt en in de golf van Skanderun valt.

SIHIAM-HIEN, Chin. stad, prov. Shensi, aan den grooten muur.

SIHIEN, Chin. stad, prov. Honang.

SIHL, Zwits. riv., kanton Schwyz, die bij Zürich in de Limmat valt.

SIHLTAHL, Zwits. dal, kant. Schwyz, met de rots Dietshelm, veeteelt, eene stoeterij en vetweiderij.

SIHNA, Turk. vlek, sands. Gallipoli.

SIHO, Chin. stad van den 3 rang, in Shensi.

SIHON, Chin. stad van den 3 rang, in Honang.

SIHU, Chin. meer, prov Tschekiang, voor het fraaiste des rijks gehouden.

SIHUTLA, N. Amer. stad in Mexico, prov. Mechoacan. 274. 20. L. 18. 45. N. B.

SIJAROVA, Turk. D., lands. Rumili.

SIJEAN, Fr. vlek, dep. Aube, arr. Narbonne, met 1800 inw.

SIJMATSI, Jap. stad, eil. Niphon, aan den voet van eenen berg en het kanaal van Xicoco.

SIJRASAKI, Jap. vlek, eil. Niphon.

SIJU, riv. op het O. Ind. eil. Java, heerl. Krawang.

SI KAKAP, straat in de Ind. zee, tusschen de Poggy of Nassau eil.

SIKAJOCKI, Rus. dorp in Finland.

SIKAR, O. Ind. stad, prov. Ajmeer, aan den rajah van Jyenagur onderworpen.

SIKARIA of *Sakaria*, groote riv. in Klein Azië, die in de golf van Erekli valt, op 48. 31. L. 41. 10. N. B.

SIKASSI, eene der Sooloo eil.

SIKE, Turk. vlek, prov. Siwas.

SIKEVI, Circassische zeehaven aan de Zwarte zee; 10 m. Z. O. van Anapa.

SIKI, Turk. Aziat. stad in Karamanië, aan de Draganto. 2. Een der Pescadores eil., bij de Chin. prov. Fokiën.

SIKIANG of *West riv.*, riv. in China, die bij Fong-tcheou in Quantong ontspringt, en ten Z. van Canton in zee valt.

SIKIATSKOI, Rus. Aziat. stad, aan de Lena.

SIKINO, klein eil. in den Griekschen archipel, tusschen Policandro en Nio, hoog en bergachtig, zonder haven, met 300 inw., die tarw, gerst, edele vruchten, wijn en katoen telen. 2. Klein eil. aldaar; 6 m. Z. van Paros; 900 inw.

SIKKI, Arab. plaats in het kon. Maskate, lands. Oman. 2. Zie Sigg.

SIKKIM, O. Ind. vorst., voorheen tot Nepaul behoorende, doch thans op zichzelven staande, met eenen rajah, welke onder Eng. bescherming staat, anders eene onbepaalde magt heeft, schoon het hoofd der Lapchas, een volk in het gebergte, dat de bloem van zijn leger uitmaakt, veel invloed heeft. Het ligt tusschen Boetan, Bengalen en Nepaul, of tusschen 105. 10. en 106. 6. L. en 26. 43. en 27. 36. N. B., en beslaat eene oppervlakte van 85 V. M. Het wordt door de Phakphok, een voorgebergte der Himmalayah, de Teestah en Konki gebergte omringd, terwijl luchtsgesteldheid en voortbrengsels met Nepaul overeenkomen. De uitvoer bestaat alleen in vee, veeproducten en ijzer. De inw. zijn Bhooteas en Lapchas, die den godsdienst van Lama belijden, zeer vredelievend zijn, en van akkerbouw en veeteelt bestaan. 2. *Damoo Jung*, de hoofdstad des lands, tusschen de riv.

Ihami-Kama en Raman, van welke men verder niets vindt. 105. 37. L. 27. 16. N. B.

SIKLO, Hong. dorp, kom. Arad.

SIKLOS, SIKLOSCH, SOKLOS, Hong. vlek, kom. Barauya, aan de Drave.

SIKOVOR, klein eil. in de Ind. zee. 149. 37. L. 7. 12. Z. B.

SIKAREZ, Pool. stadje, waiw. Plock.

SIKTANSKOE, Rus. stadje, prov. Jakutsk.

SIKTOK, Rus. riv., prov. Jakutsk.

SIL, Spaan. riv., prov. Leon en Gallicië, die in Asturië ontspringt, vele riv. opneemt, en in de Minho valt.

SILADING, klein eil. in de Ind. zee, bij de N. kust van Celebes. 142. 11. L. 1. 21. N. B.

SILAI, Z. Amer. riv. in Quito, die in de Cahuapana valt.

SILAIR, tak der Godavery in Voor-Indië.

SILAKA, Turk. vlek, eil. Thermia, met 2000 inw. en de haven St. Stefano.

SILAKANI, zeehaven op Madagascar, met vrij vriendelijke inw.; 10 mijlen Z. O. van Mouzangaie.

SILAMBOE, stad op de Z. O. kust van Java. 125. 1. L. 7. 33. Z. B.

SILAN, dorp op 't Philippijnsch eil. Manilla.

SILANCHI, Z. Amer. riv. in Quito, prov. Esmeraldas, die in de Blanco valt, op 9. Z. B.

SILANUS, Sard. dorp, Capo di Sassari.

SILAO, volkplanting in Mexico, prov. Mechoacan, met 1000 Ind. familiën.

SILARO, tak van de riv. Reno, in den Kerk. Staat, legatie Ravenna.

SILAVENGO, Sard. stad in Piëmont, prov. Novara, aan de Sessia.

SILBAHIPISA, tak van de Amur, gouv. Kirin.

SILBE, dorp in W. Afr., aan den Senegal, in het land der Foubahs. 17. 5. N. B.

SILBERBACH, Boh. D., kr. Elnbogen.

SILBERBERG, Pruis. stadje, regdst. Reichenbach, op eenen berg, met 900 inw., fabr. van laken, wollen stoffen, handel en loodmijnen. Boven de stad is op 5 versterkte bergtoppen, die door eene bedekte gang gemeenschap hebben, de vesting Silberberg, door eene gracht geheel omringd, met kasematten voor 5000 man. 2. Boh, D., Prachiner kreits.

SILBERG, groot hert. Hes. dorpje, prov. Op. Hessen, met 160 inw.

SILBERHOF, Beij. dorp, Ned. Mainkreits, met eene potaschziederij.

SILBERHÜTTEN, Beij. D., Op. Mainkr.

SILBERSTADT, zie Mies.

SILBERSTRASSE, Saks. dorp, kreits Erzgebergte, aan de Mulde.

SILBODAL, Zweed. D., Karlstadtlän.

SILCHESTER, Eng. dorp, gr. Hants.

SILDUT, SVENSKA SKELEFTEA-ELF, Zweed. riv., Westerbottens-län.

SILE, Lomb. Ven. riv., gouv. Venetië, die in de golf van Venetië valt. 2. S. *het oude Zela*, Turk. stad, prov. Siwah.

SILEBY, Eng. vlek, gr. Leicester.

SILEIN, SOLNA, Hong. vlek, kom. Trentschin, aan de Waag, met fabr.

SILES, Spaan. vlek, prov. Murcia.

SILEZIË, voorheen *Zlezia*, *Czlezie*, thans Pruis. prov., tusschen Brandenburg, Posen, Polen, Krakau, Galicië, Moravië, Oostenr. Silezië en Bohemen, of tusschen 32. 5. en 36. 52. L. en 49. 40. en 52. 1. N. B. gelegen, bevat op 720 V. M. 2,000,000 inw. Het land heeft de gedaante van een langwerpig vierkant, dat door den Oder in twee zeer van elkander verschillende deelen gescheiden wordt. Aan den linker oever of de Duitsche zijde (het Z. W. deel) is het bergachtig, doch zeer vruchtbaar; aan de andere of Poolsche zijde (het N. O. deel) is het grootendeels zandig en onvruchtbaar. Aan de Boh. en Morav. grenzen is het Sudetisch gebergte, waartoe het Isargebergte, de Isarkam, het Reuzengebergte, het Glatzische en Moravische gebergte. De hoogste toppen hiervan zijn de Reuzenkop, het Groote Rad, de Sturmhaube, de Oostelijke Brunnberg, de Tafelfichte, de Reiftracher, de Hohe-Eule, de Otterstein, enz. In het binnenste des lands zijn maar eenige bergstreken, waarvan de Zobtenberg de hoogste top is. Aan de andere zijde van de Oder is het land vlak. De riv. zijn de Oder, hier Ader genoemd, met de Else, Klodnitz, Malapane, Stober, Weida, Bartsch, Oppa, Neisse, Ohlau, Weistriz en Katzbach; de Bober, met de Queiss; de Weichsel, de Iser, enz. De meren zijn klein; de voorn. zijn het Koschwitzer, Marwitzer en Schlawer meer. Er zijn ook vele moerassen. Het eenige kanaal is dat van Leibnitz. Er zijn verscheidene minerale wateren, waaronder het Georgenbad bij Landeck. De lucht is zeer verschillend; doch, behalve op de bergen, over het algemeen zacht. De voortbr. zijn: paarden, rundvee, schapen, geiten, varkens, wild, otters, bevers, wolven, tam en wild gevogelte en bijen. Verder koren, peul- en tuinvruchten, veel aardappelen, boomvruchten, wijn, vlas, tabak, meekrap, hop, wild en hout. Van delfstoffen: zilver, koper, lood, ijzer,

ijzer, rattenkruid, galmei, kobalt, vitriool, aluin, zwavel, veldspath, kalk, gips, marmer, molensteen, lei, veel edele gesteenten, steenkolen en turf, en in eenige riv. goudzand.

De Sileziërs zijn Duitschers, Slavoniërs en Polen, ook eenige Wenden. De joden worden niet overal geduld. De adel is zeer talrijk, met aanzienlijke goederen en vele voorregten. De lasten der boeren zijn wel veel verminderd, echter nog drukkende. De godsdienst heeft hier bijzondere lotgevallen gehad, thans hebben lutherschen en roomschen gelijke regten, en men vindt er ook hervormden, hernhutters, hussiten, doopsgezinden en joden. Er is eene hoogeschool, die eene dubbelde theologische faculteit voor de roomschen en lutherschen heeft, verscheidene gymnasiën, een academisch collegie der hernhutters, 3 kweekscholen voor schoolonderwijzers, 2 joodsche geleerde scholen, 3 heelkundige collegiën, 3 voor vroedvrouwen en 3,400 burger- en landscholen, benevens vele bijzondere instituten. Eenige roomsche scholen zijn door den abt FELBIGER verbeterd; doch de overige, zoo wel luthersche als roomsche, zijn nog in slechten toestand, en vooral zijn de Opper Sileziërs nog zeer onbeschaafd. De hoogere standen, vooral aan de Duitsche zijde, zijn wel onderwezen, en kunsten en wetenschappen zijn bij hen zeer geacht. De middelen van bestaan zijn: de landbouw, die in de laatste tijden veel verbeterd is. De wijn is echter slecht; de boomvruchten-teelt, van veel belang. De bosschen geven, even als de mijnen, aan velen een bestaan. Behalve de schapenfokkerij is de veeteelt van weinig belang, en het vee is klein. De varkensfokkerij is slechts genoegzaam voor de behoefte. In het gebergte houdt men geiten; wild en visch heeft men genoegzaam, en de bijenteelt is van veel belang. De voornaamste fabrijken zijn in linnen, en worden bijzonder bij het Sudetisch gebergte gevonden; verder in wollen stoffen, katoen, zijde, leder, ijzer, papier, tabak, suiker, stijfsel, glas, aardewerk, potten, kruid, salpeter, vitriool, aluin, sterk water, was, spiegels, granaten, muzijkinstrumenten, tabakspijpen, verlakte en goud- en zilverwaren. Ook zijn er brouwerijen en branderijen. De uitvoer wordt op 20 millioenen goud geschat, en bestaat in de genoemde voortbr. en fabrijkwaren. De invoer wordt op 16 millioenen geschat, en bestaat in: ossen, paarden en varkens, lijnzaad, hennep, huiden, leder, vellen, honig, was, wijn, ijzerwaren, koper, potasch, garen, zout, zijde en koloniale waren; schoon veel hiervan ook weder uitgevoerd wordt. De voornaamste handelplaats is Breslau. De regering is thans, als in de overige prov. Het land wordt in de 4 regdst. Breslau, Reichenbach, Liegnitz en Oppeln verdeeld, die weder in kreitsen gesplitst worden. De hoofdst. is Breslau.

SILFIELD, Eng. dorp, gr. Norfolk.

SILGES, Spaan. stad, prov. Catalonië.

SILHET, O. Ind. distr. in Bengalen, aan Birma grenzende, en op 133 V. M. 500,000 inw. bevattende. Het wordt door den Brahmapoeter en Soormah bespoeld, en brengt rijst, katoen, suiker, oranjeappelen, kalk, aloë en wilde zijde voort, en sedert 1814 heeft men te Cachar steenkolenmijnen gevonden. Er worden fijne lakens en vele schepen gemaakt. 2. De uiterste stad van Bengalen, hoofdpl. van het distr., aan de Soormah, met vele handwerken, aanzienlijken handel en slavenmarkt.

SILIFREY, zie Jillifree.

SILIM, Chin. riv. in Scharra-Mongolië.

SILIN of *Abu Ait*, dorp in Opper Egypte; 4 mijlen Z. Z. O. van Siut.

SILINDI, Turk. Aziat. stad, in Natolië.

SILING, Chin. stad, van den 3 rang in Quangsi.

SILINO, klein eil. der Philippynen, aan de N. N. kust van Magindanao. 139. 26. L. 9. 2. N. B.

SILINODIN, staat aan de W. kust van het eil. Celebes, aan de Tomini baai. In dezelve is de Nederl. stad, Priggy, met een fort en bevelhebber.

SILINGHIEN, Chin. stad, prov. Kuangsi.

SILIPICA, Z. Amer. volkplanting, prov. Tucuman, aan de riv. Dulce; 7 mijlen N. van St. Jago del Estero.

SILISTRIA, Turk. sands., prov. Romanië, welke het geheele Oostelijk Moldavië en een stuk van het oude Thracië ten Z. van den Balkan, bevat. Het is tusschen den Donau, de Zwarte zee, Kirkilissa, Dschirmen en Nikopoli, of tusschen 44. 24. en 49. 20. L. en 42. 38. en 45. 27. N. B. gelegen, en wordt door het gebergte Balkan doorsneden, hetwelk hier met kaap Emmi in zee loopt. Verder is het heuvelachtig, en ten N. vlak en moerassig, deels met eene aangename, deels ongezonde luchtsgesteldheid. De kusten hebben tamelijk hooge klippen en bergen. De kapen zijn: Emi-

Emini, Gulgrad, Schabla, en Hadidsche. De O. zijde van den Balkan wordt Dobrudscha genoemd, is zeer vruchtbaar, en bevat 6 monden van den Donau; terwijl het door de Warna, Kamerik en vele kleine riv. bespoeld wordt, en het groote meer Ramsin en eenige kleinere bevat. Het land wordt bewoond door Bulgaren, Turken, Grieken, Joden en gastvrije Tartaren, die in dorpen wonen, granen bouwen, en bijen-, vee- en paardenteelt hebben. De eilanden in den Donau en deszelfs monden hebben geen hout, maar heerlijke weiden, met groote kudden rundvee, paarden, buffels en schapen. Ook in 't overige deel des lands heeft men land- en tuinbouw, tabaksplanterij, veeteelt en zoutbronnen, met eenige fabr. in linnen en wollen stoffen. Het sands. behoort tot de meest bevolkte aan den Donau. 2. S. of *Dristra*, de hoofdstad aan den Donau, met eene groote vlakte, met muren, een klein kasteel, 5 moskeën, vele grieksche kerken, 2 baden en 28,000 inw., die fabrijken van wollen stoffen, looijeren, handwerken en handel, doch zeer weinig scheepvaart hebben. De stad is met vele tuinen omringd.

SILIVRIA, het oude *Selymbria*, Turk. stad, sands. Gallipoli, aan eene kleine golf van de Marmerzee, en aan het uiterste einde van eene groote vlakte, de zetel van eenen griekschen bisschop, op eene hoogte, met moskeën, grieksche kerken, koophuizen en eene haven voor kleine vaartuigen, met 6000 inw., waaronder 1500 Grieken. Er worden hier veel buffeltongen gerookt, die naar Marseille gaan. 45. 51. L. 41. 5. N. B.

SILIKEN, dorp in Lippe-Detmoldt.

SILJAN, Zweed. riv., die bij Djuras, in de Dal Elf valt.

SILJANSFOR, Zweed. D. in Dalecarlië.

SILKEBORG, Deen. stad, in Jutland.

SILKERODE, Han. dorp, vorst. Göttingen.

SILKSTONE, Eng. dorp, gr. York.

SILKSWORTH, Eng. dorp, gr. Durham.

SILLA, groote stad in Bambarra, in de binnenlanden van Afrika, aan den oever des Nigers. 16. 1 . L. 14. 48. N. B. 2. S., kaap aan de N. W. kust van het eil. Mindanao. 141. 37. L. 9. N. B. 3. Spaan. stad, prov. Valencia.

SILLABAR of *Cellabar*, zeehaven aan de W. kust van het eil. Sumatra, met eene veilige haven; 10 mijlen Z. Z. O. van Bencoolen.

SILLAH MEW, O. Ind. stad in het rijk der Birmannen, prov. Birma, aan de Irawaddy; groot en welgebouwd, en voorheen door hare zijden stoffen beroemd, welke echter nu naar Nakorik verplaatst is, waardoor de stad in 1809, bijna geheel ontvolkt was. 112. L. 20. 58. N. B.

SILLEBUR, stad op het eil. Sumatra, rijk Indrapura, met peperplantaadjes en eene Eng. factorij.

SILLE LE GUILLAUME, Fr. stadje, dep. Sarte, arr. Mans, met 2200 inw. en linnenfabrijken.

SILLEE, hoofdstad van een klein distr. van dien naam, in Bengalen. 103. 42. L. 23. 22. N. B.

SILLEFIORD, Noorw. dorp, stift Agerhuus, met 2400 inw.

SILLENSTEDE, dorp in Oldenburg, ambt Jever, met 780 inw.

SILLERUD, Zweed. kerspel in Karlstadt-län, met 2500 inw.

SILLERY, Fr. dorp, dep. Maine, met beroemden Champagne wijn.

SILLERY, N. Amer. heerl. in Neder Canada, prov. Quebec.

SILLEYRO, Spaan. kaap op de W. kust van Gallicië. 8. 52. L. 42. 7. N. B.

SILLHOFDA, Zweed. dorp, Karlskrona-län, met 960 inw.

SILLI, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Bergen, met 1600 inw.

SILLIAN, Tyrol. vlek, kreits Brünecken. 2. Zweed. meer, Kopparbergs-län.

SILM, Afr. negerrijk in Sierra-Leona, aan de kust van Guinea.

SILMA, N. Amer. dorp, prov. Z. Carolina.

SILONG, Chin. stad van den 2 rang, in Quangsee. 123. 4. L. 24. 34. N. B.

SILONGTSCHEN, Chin. stad, prov. Kuam. 123. 18. L. 24. 32. N. B.

SILVER BLUFF, hooge kust van Z. Carolina, aan den mond der riv. Savannah.

SILPHOE, Eng. dorp, gr. York.

SILS, Zwits. dorp, kanton Graauwbunderland, aan het Lago die Siglio.

SILSDEN ON THE MOOR, Eng. dorp, gr. York, met 1600 inw.

SILSOE of *Silvishoe*, Eng. dorp, gr. Bedford, met 800 inw.

SILTON, Eng. kerspel, gr. Dorset.

SILUGGAN, riv. op het eil. Sumatra.

SILVAIN, Fr. dorp, dep. Calvados.

SILVANET, Fr. dorp, dep. Aveiron.

SILVANO, Sard. vlek in Piëmont.

SILVECK, Stierm. dorp, kreits Judenburg, met 895 inw.

SILVER CREEK, N. Amer. riv. van Kentucky, die in de Kentucky valt. 2. N. Amer. dorp, prov. Pennsylvanië, gr. Leicester. 3. S. *Riv.*, Ier. riv.,

riv., gr. Kings, die in de Brosna valt.
SILVERDALE, Eng. D., gr. Lancaster.
SILVERMINES, Ier. dorp, gr. Tipperary, met loodgroeven.
SILVERSTONE, Eng. dorp, gr. Northampton, met 1000 inw.
SILVERTON, Eng. kerspel, gr. Devon.
SILVES, Port. stad in Algarvië, met een hospitaal, armhuis en 3000 inw.
SILVESTRE (ST.), Spaan. dorp, prov. Seville.
SILVINGTON, Eng. kerspel, gr. Salop.
SILWA, Rus. riv., gouv. Perm.
SIM, Rus. riv., gouv. Orenburg. 2. Een der Fidsji eil. in Australië.
SIMABARA, Jap. golf, op het eil. Ximo, met de eil. Tirotto, Gotto, enz.
SIMADDOE, O. Ind. eil., aan de N. O. kust van Borneo.
SI-MALU, zie Varkens eiland.
SIMANA, Z. Amer. riv. in Nieuw Granada, prov. Santa Martha.
SIMANCAS, Spaan. stad, prov. Valladolid, aan de Pisuerga en Douero, met 1000 inw.
SIMANCHI, Z. Amer. riv. in Quito, prov. Jaen de Bracamoros.
SIMAND, Hong. vlek, kom. Arad. 2. Hong. dorp, kom. Sarand.
SIMANA, Jap. stad, eil. Niphon.
SIMAO, een der Sundasche eil. bij Timor, ten Z. O. van baai Babao, door de zeeëngte van Timor van dit eil. gescheiden; 5 mijlen lang, en ruim ½ mijl breed, laag, met veel bosch, niet vruchtbaar en slecht bevolkt. Bij het dorp Ujyssois is een boom, die 1000 menschen kan overschaduwen.
SIMAQUINO, zeehaven op 't Jap. eil. Xikoko.
SIMARA, Z. Amer. riv. in Guinea, die in den mond van den Orinoco valt. Een der kleine Philippijnen; 8 mijlen O. van Mindanao.
SIMARI, zie Simmari.
SIMATLAN, N. Amer. riv. in Mexico, prov. Tecoantapec, die in de Stille Zuidzee valt, tusschen de riv. Capalita en de haven Salinas.
SIMAU of *Sinau*, Turk. Aziat. stad in Natolië, aan de Sangari.
SIMBACH, twee Beij. vlekken, Ned. Donaukreits.
SIMBANI, woestijn in W. Afrika, tusschen de koningrijken Woolly en Bondoe.
SIMBAOE, ZIMBAOE, hoofdstad van het O. Afr. Negerrijk Sofala, aan de Sofala.
SIMBING, dorp van Ludamar in de binnenlanden van Afrika, aan de grenzen van Kaarta.
SIMBIRSK, Rus. Aziat. gouv., in de midden eeuwen, een deel van het koningrijk Kasan, tusschen de gouv. Kasan, Orenberg, Saratow, Pensa en Nishegorod, of tusschen 63. 56. en 68. 55. L. en 52. 32. en 56. 40. N. B. gelegen, en op 1400 V. M. 850,000 inw. bevattende. Het land is eene heuvelachtige vlakte, door eene hoogte, langs de Wolga doorsneden, over het algemeen vruchtbaar, en door de Wolga, de Sura, Alatyr, Swiaja, Sysrauka, Usa, Samara, en de meren Tilenina en Mandewskoi bespoeld. De luchtsgesteldheid is gematigd en tamelijk zacht. De Wolga is van half November tot half April bevroren. De landbouw levert: rogge, tarw, spelt, gerst, witten en zwarten haver, gierst, maanzaad, boekweit, witte erwten, linzen, hennep, vlas, eenige weinige boomvruchten, hier en daar aardappelen, tabak, spaansche peper en genoegzaam hout in de bosschen. De paardenfokkerij en veeteelt zijn bij de gezetene inw. van zeer weinig belang, maar wel bij de zwervende Kalmukken, ten O. van het Uralische gebergte, die hiervan bestaan. De bijenteelt is belangrijk, en de visscherij geeft aan velen het brood. De bergen geven: gyps, kalksteen, albaster bouw-, molen- en slijpsteen, nafta, ijzer, zwavel, maar geen zout noch andere metalen. De fabr. zijn nog in derzelver geboorte; men heeft er echter looijerijen, fabr. van amandelölie, hoeden, zeep, katoen, papier, potasch, vitriool, zwavel, salpeter, brandewijn, enz. De uitvoer bestaat in: koren, hennep, grof linnen, spaansche peper, paarden, vet vee, talk, kalmuksche schapen en lams vellen, huiden, leder, gezouten visch en molensteenen. De meeste vervoer is langs de Wolga. De voorn. koopsteden zijn: Simbirsk en Samara. De inw. zijn Groot en Klein Russen, Tartaren, Tscheremissen, Mordwinen, Tschuwaschen, Kalmukken, enz. De grieksche godsdienst is de heerschende; doch de Tartaren en Tschuwaschen belijden den Mahomedaanschen godsdienst, en de Tschermissen zijn gedeeltelijk nog Schamanen. De standen zijn adel (zeer talrijk), burgers (nog weinige) en boeren, meest lijfeigenen. De Tartaren, Tscheremissen, enz., zijn vrij; doch betalen schatting gelijk de andere Russen, en moeten ook rekruten stellen. Wetenschappen en kunsten zijn nog in de opkomst. Men vindt er bijna geene scholen, dan bij de Tartaren. Het gouv. heeft met Orenburg eenen gemeenschappelijken gouv., en wordt in 10 kreitsen verdeeld. 2. Kreits

in voorn. gouv., tusschen 63. 10. en 66. 14. L. en 54. 3. en 54. 40. N. B. gelegen, en op 68¼ V. M. 75,000 inw. bevattende, door de Wolgo, Swiaja en eenige kleinere riv. bespoeld, met weinig bosch en tamelijk vruchtbaren grond, aanzienlijke veeteelt en vele puinhoopen van oude steden. 4. Hoofdstad van dit Rus. gouv., en zetel van de hooge ambtenaren, op eene hoogte, tusschen de Wolga en Swiaja, sedert 1768 goed gebouwd, met 15 steenen en eene houten kerk, 2 kloosters, een hospitaal, een steenen koophof, een gymnasium, eenige lagere scholen en 15,000 inw., die van handwerken, katoen- en andere fabr., looijerijen, visscherij, handel in koren, zijde, laken en katoenen stoffen, en de vaart op de Wolga, bestaan. Om de stad zijn vele tuinen. 66. 21. L. 54. 24. N. B.

SIMBO, Jap. vesting op het eilandje Kawinosima, bij Niphon.

SIMBON, een der Salomons eil., waarschijnlijk het *Malayta* van MENDANA.

SIMBSEE, Beij. meer, Isarkreits.

SIMBU, zie Isles de la Trèsorie.

SIMCOE, N. Amer. meer in Opper Canada, ten O. van het meer Huron, waarin de Severn uitloopt.

SIMDORF, Pruis. dorp, regdst. Keulen.

SIMEG, zie Schumegh.

SIMEREN, Aziat. riv., die door eene woestijn, aan de grenzen van Syrië, stroomt, en bij Roumkala in den Eufraat valt.

SIMFEROPOL of *Achmetschet*, Rus. kreits, gouv. Taurië, tusschen 50. 16. en 57. 31. L. en 44. 30. en 45. 9. N. B., aan de Zwarte zee gelegen. Het is 't vruchtbaarste deel van het schiereiland, wordt door de Katscha, Belbek en Alma bespoeld, en bevat de bronnen van den Salgir. Hier eindigt het schiereiland en de beroemde Heracleionische Chersonesus; hier verheffen zich de Tschatyrdagh en de hoogste toppen van het Taurisch gebergte, welke de bekoorlijkste dalen omringen. 2. Hoofdst. van den kreits en het geheele gouv. Taurië, de zetel van de hooge ambtenaren, op eene hooge, overal met bergen en heuvels omringde vlakte, die door den Salgir bespoeld wordt. Zij bestaat uit twee deelen, de nieuwe stad, die naar een regelmatig plan ontworpen is, en het gouvernementshuis, de kreitsschool en eenige gouvernements gebouwen, doch nog slechts weinige bijzondere huizen bevat; en de oude stad, door hooge muren omringd, met naauwe, kromme, ongeplaveide straten, lage huizen, 3 Tartaarsche bedehuizen, eene Russische en eene Grieksche kerk, armenisch bedehuis, Tartaarsch bad, thans de openbare gevangenis, en 20,000 inw. van allerlei natiën, maar vooral Tartaren, welker opperhoofd hier zijnen zetel heeft. Er zijn geene fabr., en de stad drijft slechts eenen weinig beteekenenden handel te land. De omtrek levert weinig vruchten, moesgroenten en andere levensmiddelen op. In de heete dagen heerschen hier altijd koortsen, en het water is zeer slecht. 51. 46. L. 44. 59. N. B.

SIMI, golf in de Turk. Aziat prov. Natolië. 2. Zie Symië.

SIMIATICE, Rus. stad, gouv. Bialystock, mot 2800 inw.

SIMIBANI, zie Simbani.

SIMINOLEN, zie Creeks.

SIMIO SIMO, Turk. eil. bij de Z. W. kust van klein Azië, niet ver van Rhodus.

SIMISLOVA, Rus. D., gouv. Kostroma.

SIMUSSA, een der O. Ind. Sooloo eilanden.

SIMLASORE, O. Ind. stad, prov. Gundwanah. 98. 41. L. 20. 29. N. B.

SIM LES DOVAY, Fr. dorp, dep. van 't Noorden, bij Dovay; 2100 inw.

SIMLINGE, Zweed. D., Malmohuslän.

SIMMARI, Nap. stad, prov. Calabrië Ulteriore II, met 8 kerken, 4000 inw. en veel suikerriet.

SIMMENTHAL, Zwits. dal, kant. Bern.

SIMMERING, Oostenr. dorp, land onder de Ens, met 2,450 inw.

SIMMERN, Pruis. kreits, regdst. Coblentz, met 30,000 inw., bergachtig, door de Simmerbach bespoeld, en vooral vlas en hout voortbrengende. Zij heeft aanzienlijke veeteelt, wild, ijzer, marmer en andere delfstoffen, benevens eenige fabr. 2. Hoofdstad, met 2050 inw., die looijerijen en smederijen hebben. 25. 6. L. 49. 55. N. B.

SIMMERSHAFEN, Zweed. havenstad, prov. Schonen.

SIMMINGTON, Eng. dorp, gr. Wilt.

SIMMONS (EILAND), klein N. Amer. eil., aan de kust van Z. Carolina. 29. 7. 36. L. 32. 38. N. B.

SIMNITZA, Turk. handelstad in Walachië, Sara de Sus, aan den Donau, met handel en scheepvaart.

SIMNO, Pool. stadje, waiw. Augustowo.

SIMO, Rus. dorp, gouv. Finland. 2. Zie Simio.

SIMO AKATA, Jap. distr. op Niphon.

SIMOGA, O. Ind. stad, prov. Mysore, distr. Bednoor, aan de Tunga of Toem riv., met muren en grachten, benevens 25,000 inw. en vele katoenfabr.

SIMOÏS, Turk. Aziat. riv., prov. Natolië.

SIMOJARMI, Rus. meer in Finland.

SIMOJOKI, Rus. riv. in Finland.

SIMOJOSIKI, klein Jap. eil. bij de Z. W. kust van Ximo.

SIMON, klein N. Amer. eil. in de golf van Californië. 2. Z. Amer. riv. van Quito, prov. Moxos, die in de Jtenes valt. 3. *St.* S., Fr. stadje, dep. Aisne. 4. Fr. dorp, dep. Lot, arr. Figeac, met 5050 inw. 5. *St.* S., Verschillende volkpl. in Z. Amer. 6. Dorp op het Philippijnsch eiland Manilla. 7. Austr. eil. van den Gevaarlijken Archipel. 159. L. 13. N. B.

SIMONBURN, Eng. dorp in Northumberland.

SIMONDLEY, Eng. dorp, gr. Derby.

SIMONETTTA, Lomb. Ven. vlek, prov. Milaan.

SIMONOR, een der kleine Sooloo eil.

SIMONOSEKI, Jap. stad, eil. Niphon, aan de straat van Ximo, met eenen beroemden tempel van *Amadais*, eene zeer bezochte haven en fabr. van schrijfbehoeften. Van hier werd de Nederl. gezant BOEKESTEIN, in 1731, naar Oacia overgezet.

SIMON'S (ST.), het Oostelijkste der drie groote N. Amer. eil. in de prov. Georgië, in den mond der Atlatamaha riv., met de stad Frederica. 2. Afr. baai, aan de kaap de Goede Hoop, tusschen baai Fals en de Kaapstad.

SIMONSBURG, N. Amer. dorp, prov. Virginië, gr. Southampton. 2. Deen. dorp, hert. Holstein.

SIMONSHALL, Eng. D., gr. Gloucester.

SIMONSSTAD, Z. Afr. stadje aan de kaap de Goede Hoop, aan den Simonse berg, alleen uit openbare gebouwenmagazijnen, herbergen en woningen voor de beambten bestaande.

SIMONSTHURM of *Simontornya*, Hong. distr., kom. Tolna, van 9 V. M. en een vlek, op een eil. der Sarviz, met 2,800 inw., wijnoogst en paardenstoeterij.

SIMONSTONE, Eng. D. in Lancasshire.

SIMONSWOOD, Eng. D. in Lancasshire.

SIMONSWALD, zie Opper Simonswald.

SIMOOD-SUKE of *Jasgu*, Jap. vorst., eil. Niphon, aan de Jetsinger, meestal vlak, met koren en peulvruchten. Het bevat 9 prov., en de hoofdstad Tsugo.

SIMORRE, Fr. stadje, dep. Gers, arr. Lombez, met 1400 inw.

SIMOTREWKA, Rus. dorp der Slobodische Ukraine.

SIMOWSKOE, Rus. dorp, gouv. Jaroslaw.

SIMPA, Afr. Negervlek aan de Goudkust, rijk Agonna.

SIMPELVELD, Nederl. dorp, prov. Limburg, arr. Maastricht, met 850 inw.

SIMPLÉ, Fr. vlek, dep. Mayenne.

SIMPLON, een der Alpen in het Zwits. kanton Wallis, 10,330 voeten hoog, met een hospitaal op den top des bergs voor vreemdelingen, en eenen weg. 2. Dorp aldaar, 4,548 voeten boven de zee.

SIMPRIN, Schot. dorp, gr. Berwick.

SIMPSON, gr. der N. Amer. prov. Kentucky, met 4,830 inw., door de Red en Drake river bespoeld, en met veel salpeterholen. De hoofdpl. is Franklin. 2. Een der Salomons eil., door CARTERET ontdekt, in de Stille Zuidzee, op 177. 6. L. 8. 26. Z. B.

SIMPSONVILLE, N. Amer. dorp, prov. Maryland, gr. Montgomery.

SIMSBURY, N. Amer. vlek, prov. Connecticut, gr. Hartford, met 2600 inw.

SIMTUNA, Zweed. dorp, Westeras-län.

SIMSHAUSEN, Keur-Hes. dorpje, prov. Opper Hessen, met 200 inw.

SIMSK, Rus. vlek, gouv. Orenburg.

SIMU, dorp op Java, resid. Sourabaya.

SIMUSIR, een der Rus. Kurilische eil., het Westelijkste der groep, door de Diana straat van Ketoi, en door de straat Boussole van Urup en Broughton gescheiden, eene enkele bergketen, zonder zekere ankerplaats. Men vindt den door LA PEYROUSE zoo genoemden piek Prevost, nog hooger dan piek Sarytshen, met eenen ontzaggelijken krater, en ten N. de baai To en ten O. de Sterkruikende baai. Het eiland is onbewoond, en wordt alleen om de jagt bezocht. 169. 6. 169. 30. L. en 46. 50. 47. 10. N. B.

SIN, zie Bursin. 2. Chin. stad, prov. Rhantong.

SINA, kaap aan de O. kust van Sardinië. 27. 44. L. 40. 7. N. B. 2 Rus. dorp, gouv. Wladimir. 3. Zie China.

SINACUNTAN ST. ISABELLA, N. Amer. stad, prov. Escumbla.

SINACAPA, N. Amer. meer, prov. Nicaragua.

SINAGAVA, Jap. riv., eil. Niphon.

SINAÏ, zie Dsjäbbel-Musa.

SINAÏ, Nederl. D., prov. O. Vlaanderen, arr. Dendermonde, met 3,650 inw.

SINALUNGA, Tosc. vlek, prov. Siëna.

SINAMARY, Z. Amer. riv. in Guinea.

SINAN, N. Afr. riv. in Algiers, die in de Wed-el-Mailah valt.

SINANO, Turk. dorp, sands. Tripolitza. 2. Jap. vorst., eil. Niphon, zeer bergachtig en koud, doch goed van water voorzien, en koren, zijde, hennep, doch weinig gras voortbren-

gende. Er is weinig vee, en in het geheel geen zout. Zijde- en linnenweverijen zijn de voornaamste bezigheden. Het wordt in 11 prov. verdeeld. De hoofdstad is Tannissina.

SINARUCO, groote Z. Amer. riv. in Nieuw Granada, die in den Orinoco valt.

SINASSE, Afr. dorp in Abyssinië; 13 mijlen N. O. van Mine.

SINATCHISCHINSK, twee Rus. fabrijkplaatsen, gouv. Perm; elk met 500 inw., veel ijzergroeven en smelterijen.

SINAU, zie Simau.

SINAVIN, dorp op 't eil. Sachalin. 47. 16. N. B.

SINAY, eil. bij de W. kust van Luçon.

SINBERIO, Nap. vlek, prov. Calabrië Ulteriore, met 1500 inw.

SINCAPORE of *Sincapora*, O. Ind. eil., met eene stad van dien naam, bij de Z. kust van Malacca, op 121. 16. L. 1. 12. N. B.

SINCENY, Fr. stadje, dep. Aisne.

SIN-CHAN, Chin. dorp, prov. Shantong, met 4000 inw.

SIN-CHIN-YENDEN, Chin. Tartaarsche stad, in de prov. Leao-tong.

SINCLAIR, Schot. baai, gr. Caithness.

SINCLAIR's ROCKS, vier kleine rotsachtige eil. aan de Z. kust van Nieuw Holland, in Nuyts Archipel.

SINCLAIRTOWN, Schot. D., gr. Fife, tegen de stad Pathhead, met 1000 inw.

SIND, zie Indus. 2. Aziat. landschap in Beludschistan, voorheen tot Hindostan behoord hebbende, in 1739 met Perzië, in 1747 met Afghanistan, en in 1779 met Beludschistan vereënigd, thans geheel en al onafhankelijk, en tusschen Cutch-Gundwana, Afghanistan, de woestijn, Hindostan, Cutch, de Ind. zee, en het Brahu gebergte, of tusschen 14. 29. en 29. 30. L. en 23. 10. en 28. 22. N. B. gelegen, en eene oppervlakte van 2,480 (volgens HAMILTON slechts 1,116) V. M. beslaande. Het land is eene groote vlakte, door eenen aanzienlijken stroom doorsneden, die met verscheidene monden in zee loopt, en het land door zijne overstroomingen, die echter niet regelmatig zijn, vruchtbaar maakt. (Zie over de luchtsgesteldheid, voortbrengsels, enz. het art. Beludschistan). De regering in dit land is in hare soort eenig in Azië. De opperhoofden zijn *Ameers*, een stam der Talpury-Beludschen, waarvan er thans drie, naar een alhier eenig verdrag, gemeenschappelijk den troon bekleeden, en de inkomsten onderling verdeelen. Volgens dit verdrag, gaat de regering in deze drie heerschende familiën van vader tot zoon over, zoo lang er slechts één mannelijke nakomeling bestaat; terwijl altijd de oudste, die den titel van *Hakim* of bestuurder van Sind voert, de voorzitting heeft. Het triumviraat heerscht volkomen willekeurig, en daar zij aan hunne driften geene palen stellen, is hunne regering zeer nadeelig voor het land, dat onder hunne dwingelandij, volgens POTTINGER, geheel uitgeput wordt. Zij hebben gemeenschappelijke ministers en raden, die uit de Beludschen gekozen worden, en zich de grootste onregtvaardigheden tegen de inw. veroorloven; terwijl alleen hunne aanhangers de grootste goederen en ambten verkrijgen. Verder zijn zij Mahomedanen; schoon de belijders van den godsdienst van *Brahma*, de Hinniten en Parsen, vrije uitoefening van hunnen godsdienst hebben. De koran is het algemeen wetboek; doch er zijn ook vele oude vaststellingen en gewoonten, benevens vele gebruiken der Hindo's, bewaard gebleven. Het leger wordt uit de 42 stammen der Beludschen genomen, en bestaat uit 36,000 man, meestal ongeregelde ruiterij, en ook infanterie. De inkomsten worden op $8\frac{1}{2}$ mill. Nederl. guldens gerekend. Sedert 1809 betaalt het land geene schatting meer aan Afghanistan. Het wordt in 3 distr. verdeeld. De hoofdstad is Hyderabad.

SINDAN, Arab. vlek, prov. Yemen. 2. Aanzienlijke vlakte in de Perz. prov.

SINDANGAN, baai aan de N. W. kust van Mindanao. 140. 51. L. 8. 15. N. B.

SINDE, zie Sind en Indus. 2. O. Ind. riv., die in de Jumna valt. 3. S. *Sagor*, O. Ind. distr., prov. Lahore, aan de Seiks behoorende, en tusschen de Jhylum en den Indus gelegen.

SINDELFINGEN, Wurt. stad, Neckar kreits, met 3,350 inw. en fabr.

SINDERBY, Eng. buurt, gr. York.

SINDHU, zie Indus.

SINDIA, zie Maha Raja Sindia, en Kiurdistan.

SINDIAN of *Suleimanje*, vorst. tusschen de Khabur en Hisel, door de stammen Sindi en Suleimani bewoond, met eenen onafhankelijken vorst in de stad Sakka.

SINDIERS, volksstam in Midden Afr., van den Nijl tot de grenzen van Sofala.

SINDIM, Port. vlek, prov. Beira.

SINDION, dorp in Neder Egypte, eene mijl N. van Faoua, distr. Garbieh.

SINDKERA, O. Ind. stad der Mahratten, prov. Khandesh.

SINDLINGEN, dorp in Nassau, ambt Höchst, met 580 inw.

SINDOLSHEIM, Bad. dorp, Main- en Tauberkreits, met 620 inw.

SINDOOK, O. Ind. stad, prov. Gurwal.

SINDOORJANA, O. Ind. stad in Berar.

SINDORO, hooge berg op 't eil. Java.

SINDOURY, O. Ind. stad, prov. Guudwana. 22. 7. N. B. 100. 26. L.

SINDOWSCHE EIL., Rus. eil., gouv. Irkutsk, in de golf van Anadyr.

SINDPUNNA, O. Ind. riv., prov. Aurungabad.

SINDRINGEN, Wurt. D., Neckarkr.

SINDU, stad in Birma, prov. Birma, aan de Irawaddy.

SINDURY, zie Sindoury.

SINDWAH, Ind. stad, prov. Khandesh.

SINEAPUR (STRAAT), straat in de Ind. zee, welke de Chin. zee, met de straat van Malacca en de golf van Bengalen gemeenschap geeft.

SINEGAR CREEK, N. Amer. riv., prov. Maryland, valt in den Potomac. 300. 30. L. 39. 8. N. B.

SINEJA, Rus. riv., gouv. Witebsk.

SINEKO, de Z. W. kaap van het Jap. eil. Jesso, aan de straat Sangar.

SINEMAHONING, N. W. tak van de N. Amer. riv. Susquehannah.

SINEPUXENT, naauwe N. Amer. baai, aan de Z. O. kust van Maryland. 38. 11. 30. N. B.

SINES, Port. zeehaven, prov. Alentejo, met 1000 inw. en goeden wijn.

SINEU, Spaan. vlek, eil. Majorca.

SINEW, N. Amer. riv., die in de Peace riv. valt.

SINFAES, Port. stad, prov. Beira.

SINFIN, Eng. buurt, gr. Derby.

SINFONGHIEN, Chin. stad, prov. Kiansi.

SING, zie Seign.

SINGALEZEN, zie Cingalezen.

SINGAN, Chin. stad van den 1 rang, prov. Shensi. 2. Chin. stad van den 3 rang, prov. Petcheli.

SINGARUMCATTAH, O. Ind. stad der N. Circars.

SINGARUMCOTTA, O. Ind. stad, prov. Barramahal.

SINGBHOOM, O. Ind. distr., prov. Orissa, woest en heuvelachtig, onder bescherming der Engelschen, doch met met eenen eigenen raja, die meestal van roof en plundering bestaat. 2. Hoofdstad met handel in geroofde zaken. 103. 41. L. 22. 37. N. B.

SINGELES, dorp op 't eil. Ceylon.

SINGELS, zie Dungeness.

SINGEN, Bad. vlek, Seekreits; 1000 inw.

SINGEPOORAM, O. Ind. stad, prov. Orissa. 101. 10. L. 19. 35. N. B.

SINGES, Turk. eil. in den Archipel, tusschen Rhodus en Clio.

SINGESCHU, Chin. riv., gouv. Ladak.

SINGHALA, zie Ceilon.

SINGHEA, O. Ind. stad, prov. Bahar, aan de Gunduk. 106. 10. L. 25. 52. N. B.

SINGHERICONDA, O. Ind. stad, prov. Carnate. 97. 48. L. 15. 14. N. B.

SINGHUR, O. Ind. vesting in Aurungabad.

SINGI, O. Ind. stad en riv. op Malakka.

SINGIHO, Chin. riv., prov. Kanton.

SINGILEJEW, Rus. kreits, gouv. Simbirsk, tusschen 65. 10. en 66. 30. L. en 53. 30. en 54. 10. N. B., bevat op 823¼ V. M., 60,000 inw., wordt door de Wolga en Swiaja bespoeld, en heeft langs de eerste riv. eenen aanzienlijken landrug, goede weiden, maar weinig bosch. 2. Rus. stad aan de Wolga, nog zeer nieuw, met 3000 inw. en aanzienlijken handel. 66. 22. L. 53. 67. N. B.

SINGINGING, eil. in de Ind. zee, aan de O. kust van het eil. Nassau. 117. 48. L. 3. 50. Z. B.

SING-SU, meer in Sifan, waaruit de Hoang-ho ontspringt.

SINGLEBOROUGH, Eng. dorp, gr. Buckingham.

SINGLETON, Eng. vlek in Lancashire. 2. Eng. vlek in Lancashire. 3. Tak der Santie, in de N. Amer. prov. Z. Carolina.

SINGÖ, Zweed. eil., Stockholms-län.

SINGOLE, O. Ind. stad, prov. Allahabad.

SINGROWLA, O. Ind. distr., prov. Gundwaneh, aan Bahar grenzende, en cijnsbaar aan de Engelschen, door verschillende hoofden bestuurd. Het bestaat bijna alleen uit bergen en dalen, die met bosschen bedekt zijn, en waar slechts bij de dorpen eenige landbouw is. Er wordt veel ijzer gegraven.

SING-SING, N. Amer. dorp, prov. Nieuw York, gr. West Chester.

SING-TCHEU, Chin. stad op het schiereil. Korea.

SINGU, tak der Amazonen riv.

SINGUE, Afr. dorp in Nubië, ten Z. van Sennaar, in het land Bokki.

SINGUMNERE, O. Ind. distr. der Mahratten, prov. Aurungabad, met eene hoofdstad van dien naam, op 92. 26. L. 19. 46. N. B.

SING-Y, Chin. stad in Quangtong.

SIN-HIANG, Chin. stad in Honang.

SIN-HING, Chin. stad, prov. Kiangnan, bij MALTEBRUN *Shin-Shani* of *Goudberg* genoemd, met veel tuinen en landgoederen van den keizer.

SIN-HING-HIEN, Chin. stad, prov. Houquang.

SIN-HO, Chin. stad in Petcheli. 2. Chin. riv.

riv., prov. Fokiën.

SINHOA, Chin. vesting, prov. Houquang. 2. Stad en haven in Cochinchina. 3. Chin. stad in Quangtong.

SINJA, Rus. riv. in Siberie, die 18 mijlen N. van Beresow, in de Obi valt.

SINIAWKA, Rus. stad, gouv. Minsk.

SINIGAGLIA, stad in den Kerk. Staat, legatie Urbino en Pesaro, de zetel van eenen bisschop, aan de zee, met muren en wallen, een oud kasteel, donkere straten, eene hoofd- en 3 andere kerken, 6 kloosters, een oratorium, schouwburg, munt en 6,200 inw., die van den handel, de visscherij en den landbouw bestaan, en eene aanzienlijke jaarmarkt in koren, hennep, zijde, Duitsche, Engelsche en Fransche fabrijkwaren hebben. 33. 45. N. B.

SINILA, tak van de Turk. riv. Belad in Moldavië.

SINING, Chin. stad, prov. Schensi. 2. Chin. stad in Petcheli. 3. Chin. stad in Kanton.

SINION, Chin. riv.; valt in de Kialing.

SINIS, Perz. vlek, prov. Fars, met eene haven. 2. Zie Sines.

SININKA, Rus. riv., gouv. Cherson.

SINJA, Rus. riv., gouv. Pskow.

SINK, zie Grosz Schenk.

SINKAT, dorp op Java, lands. Kadiri.

SINKEL, riv. en stad op Sumatra, aan de W. kust, met veel handel in kamfer, was en stofgoud. De haven is goed, doch veel aan de zeeroovers blootgesteld. 115. 48. L. 2. 15. N. B.

SINKING SPRING of *Middletown*, dorp der N. Amer. prov. Ohio, gr. Highland.

SINKOUAN, stad op de W. kust van Sumatra. 115. 59. L. 1. 12. N. B.

SINKOPUR, zie Sincapor.

SIN-LO, Chin. stad, prov. Petcheli.

SINN, Beij. riv., Neder Mainkreits, die in de Saale valt. 2. Tak van den Main, in Keur-Hessen. 3. Dorp in Nassau, ambt Herborn, met 270 inw. 4. Turk. dorp, pachalik Diarbekir.

SINNAI, Sard. D. in Capo di Cagliari.

SINNAMAHONING, tak van de N. Amer. riv. Susquehannah, in de prov. Pennsylvanië.

SINNAMARY, Fr. volkpl. in Guiana.

SIN-NGAN-FOE, Chin. stad, prov. Schensi, met muren, schoone poorten en een sterk garnizoen.

SIN-NGAN-HIEN, Chin. stad, prov. Kanton, aan de golf van Kanton.

SIN-NHING, Chin. stad, prov. Houquang.

SINNING, Chin. stad in Quantong. 2. Chin. stad in Setchuën. 3. Chin. stad in Quangsi.

SINNINGTON, Eng. kerspel, gr. York.

SINNINGTSCHOE, stad in N. Anam, in de door China afgestane prov. Taiping.

SINNORE, O. Ind. stad, prov. Guzeratte, aan de Nerbudda, eene opene plaats, met 10,000 inw., die vele katoenen stoffen voor de Perz. en Arab. markten maken. In den omtrek wordt veel katoen geteeld. De prachtige tempel der Hindo's is verwoest.

SINO, kleine Afr. haven, aan de Peperkust; 10 mijlen Z, O. van Sanguin.

SINON, Perz. riv., prov. Mazenderan, die in de Kaspische zee valt.

SINONGI, Jap. stad van Ximo.

SINOOTS, Jap. stad van Ximo.

SINOPE, kustriv. in de Turk. Aziat. prov. Natolië, die bij Sinup, in zee valt. 2. Zie Sinup.

SINOPOLI, Nap. stad, prov. Calabrië Ulteriore I, met 1200 inw.

SINOS, Braz. riv., prov. Rey; valt in de Rio Grande.

SINOTT, Japan. stad van Ximo.

SINOUTS, zie Sinoots.

SINOUTSKERKE, Nederl. dorp, prov. Zeeland, distr. Goes, eil. Z. Beveland.

SINPING, Chin. stad in Yunnang.

SINPINKNEI, Chin. vesting, prov. Schensi, aan den grooten muur.

SINSELI, zie Enzeli.

SINSHEIM, Bad. ambt, Neckarkreits, met 13,900 inw. 2. Stad aldaar, met 4 kerken, 2,200 inw., laken- en linnenweverijen, looijerijen, zaag- en oliemolens en handel. 3. Bad. dorp, Murg-en Pfinzkreits; 2,150 inw.

SINSI, stad op 't schiereil. Corea; 10 mijlen N. N. O. van Kingkitao.

SINSICATE, Z. Amer. volkplanting, prov. Tucuman, aan de riv. Primero.

SINSILIN, Perz. dorp in Ghilan; 8 mijlen N. W. van Reshd.

SINSIN, Nederl. dorp, prov. Namen, arr. Dinant, met 300 inw. 2. Perz. dorp in Irak; 40 m. N. van Ispahan.

SINSO of *Bengo*, vruchtbaar landschap van Angola, in W. Afrika, ten N. van Loanda, met 8 christen kerken.

SINT, NB. *De woorden, die men hier niet vindt, zoeke men bij de namen van onderscheiding.*

ST. AEGIDY, Oostenr. vlek, kreits Boven het Weener Woud.

ST. AFRIQUE, Fr. arr., dep. Aveiron, dat op 4 V. M. in 6 kantons en 83 gemeenten, 51,400 inw. bevat. 2. Hoofdplaats van genoemd arr., aan de Sorgues, met breede straten, eene herv. kerk, een hospitaal en 4,250 inw., die katoen- en lederfabrijken hebben.

ST. AGNATA, Sicil. zeestad, intend. Messina.

St. Agnes, Eng. dorp, gr. Cornwallis.

St. Agostino, zie Augustin.

St. Ahon, Fr. stad, dep. Gironde, met 2080 inw.

St. Albano, Sard. vesting, gr. Nizza. 2. Sard. dorp in Piëmont, prov. Mondovi.

St. Albrecht, Pruis. dorp, regdst. Dantzig, eene voorstad van Dantzig.

St. Allouaru, klein Austr. eil., bij kaap Leeuwin, aan de kust van Nieuw Holland. 34. 20. Z. B.

St. Amaro, zie Angra de los Reyes.

St. Ambrogio, Sard. dorp in Piëmont, prov. Susa, met 1000 inw.

St. Andéol, Fr. stadje, dep. Rhône. 2. Fr. meer, dep. Lozère.

St. Angiolo, Lomb. Ven. dorp, prov. Lodi en Crema.

St. Annabaai, zie Willemstad.

St. Annaland, zie Anneland.

St. Anna Morana, Lomb. Ven. dorp, prov. Padua, met 3000 inw.

St. Anna Parochie, Nederl. dorp, prov. Vriesland, arr. Leeuwarden, met eene fraaije koepelkerk.

St. Anna ter Muiden, Nederl. dorp, prov. Zeeland, distr. Sluis, aan den weg naar Brugge, met 300 inw.

St. Annen, Keur-Hes. D.; 700 inw.

St. Annen baai, baai op het W. Ind. eil. Jamaïca.

St. Anton, Nederl. vlek, prov. N. Braband, met 1000 inw. 2. Hong. vlek, kom. Honth. 3. Turk. haven, eil. Lemnos. 4. Kaap in Arabië, ten W. van Aden. 5. Nederl. fort, aan de kust van Guinea. 6. Port. fort, prov. Estremadura. 7. Waterval van den Mississippi. 8. Zie Achambone.

St. Anton di Principe, hoofdstad van het Prinsen eil., een der Guinea eil., met 200 houten huizen, breede straten, goede haven, die door een kasteel verdedigd wordt, en goede kerken.

St. Antonin, Fr. stad, dep. Tarn en Garonne, arr. Montauban, aan de Aveiron, met 5,650 inw., wollen stoffen- en papierfabr., looijerijen en pottebakkerijen. 18. 25. L. 44. 10. N. B.

St. Antonio, kleine hoofdstad van het Z. Amer. eiland St. Catharina, prov. Paraguay, met 500 inwoners, tusschen hooge bergen, met een klooster. 3. S. of *Nostra Sennore del Destero*, hoofdstad in Paraguay, van het gouv. St. Antonio, dat tusschen de Rio Grande, en het gouv. St. Paulo ligt, en 50,000 inw. heeft. De hoofdstad heeft 3,200 inw.

St. Antonsstollen, zie Wieden.

St. Antony, Zwits. dorp, kanton Unterwalden, aan de Firn-Alp.

St. Avertin les Tours, Fr. dorp, dep. Indre en Loire, arr. Tours.

St. Blasien, Bad. distr., Treisamkreits, met 9,300 inw. 2. Hoofdplaats van genoemd distr., met 620 inw.

St. Blasio, stad in Sicilië, intend. Girgenti.

St. Bonnel, Fr. dorp, dep. Opper Vienne, arr. Bellac, met 1300 inw.

St. Bose, eil. in de Ind. zee. 138. 17. L. 10. 27. N. B.

St. Brandan, Fr. vlek, dep. Noord kusten, arr. Brieux, met 2700 inw.

St. Cataldo, Sicil. stad, intend. Calatanisetta, met 8,000 inw.

St. Caterina, Sicil. stad, intend. Calatanisetta. 2. Kasteel op het eil Favignana, aan de W. kust van Sicilië.

St. Catina, Nap. vlek, prov. Calabrië Ulteriore I.

St. Ceneré, Fr. dorp, dep. Mayenne.

St. Cesare, dorp in Modena, aan de Panaro.

St. Charles, N. Amer. gr., prov. Louisiana, met 3,500 inw.

St. Chirico Nuovo, Nap. dorp, prov. Basilicata, met 1400 inw.

St. Ciers la Lande, Fr. vlek, dep. Gironde, arr. Blaye, met 2200 inw.

St. Cipriano, Nap. dorp, prov. Terra di Lavoro, met 2300 inw.

St. Clar de Lomagne, Fr. stad, dep. Gers, arr. Lectoure; 1250 inw.

St. Clear, Eng. vlek in Wallis, gr. Caermarthen.

St. Colomban de Villards, Sard. dorp in Savoye, prov. Maurienne, aan den Glandon, met 2100 inw.

St. Columba, Schot. eil. der Hebriden, gr. Inverary.

St. Concan, klein Eng. eil., aan de kust van het eil. Man.

St. Constantino, Nap. dorp, prov. Basilicata, aan de grenzen van Calabrië.

St. Damarin, zie St. Amarin.

St. Diez, Fr. arr., dep. Vosges, dat op 24¼ V. M., in 9 kantons en 109 gemeenten 83,700 inw. bevat. 2. Hoofdstad van dit dep., in eene bergachtige streek, aan de Meurte, met 5,350 inw., linnenweverijen en looijerijen, koren- en veehandel. 24. 45. L. 48. 20. N. B.

St. Donat, Fr. vlek, dep. Drôme, arr. Valence, met 1420 inw.

St. Edmund's point, Eng. kaap, gr. Norfolk.

St. Eler, Hong. vlek, kom. Eisenburg, met 1450 inw.

St. Elena, Z. Amer. haven in 't land van Magellaan. 312. 8. L. 44. 33. N. B.

St. Elisabeth, zie Isabella.

St. Eloi, Fr. dorp, dep. Eure.

St. Emmerin, zie St. Amerin.
St. Erini, zie St. Santorin.
St. Ermagor, Illyr. dorp, kreits Villach, in 't Geilthal.
St. Eusanio, Nap. dorp, prov. Abruzzo Citeriore, met 1200 inw.
St. Fangon, Spaan. vlek, prov. Leon, aan de Cea.
St. Faustin, Z. Amer. riv. in Carraccas.
St. Fedele, Lomb. D., prov. Como.
St. Felibe de Benguela, zie Benguela.
St. Felipe el Real, zie Salta.
St. Fernandez, zie Juan Fernandez.
St. Fiora, Tosc. vlek, gebied Siëna.
St. Franciscus Xavier, zie Agrigan.
St. Fratello, Sicil. stad, intendentschap Messina.
St. Gemmes, Fr. dorp, dep. Sarte.
St. Ideul, Fr. stad, dep. Ille en Vilaine, met 2,900 inw.
St. Jacobs-baai, baai op het Heilige Geest eil.
St. Janspolder, Nederl. heerl., prov. Zeeland, distr. Zierikzee.
St. Jepize, Fr. stad, dep. Opper Loire, met 2200 inw.
St. Jany de Vaine, Fr. stad, dep. Rhône, met 2500 inw.
St. Joachim, zie Anatojar.
St. Jörgenstadt, Boh. stadje, kreits Saatz, met eene tinmijn.
St. Josse, Fr. dorp, dep. Pas de Calais. 2. S. *Josse ten Noode*, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, arr. Brussel, met 1000 inw.
St. Jouan, Fr. eil., dep. Noordkusten, arr. Dinan, met 480 inw.
St. Kevins, voorstad van de Ier. stad Dublin, met 6,100 inw.
St. Laura, Turk. vesting en haven op 't eil. Candia.
St. Lazarus eil., zie Ladronen.
St. Léons, Fr. vlek, dep. Aveiron, arr. Milhau, met 1400 inw.
St. Leucio, Nap. dorp, prov. Napels. 2. Vlek in den Kerk. Staat, legatie Benevento, met 2900 inw.
St. Lizaigne, Fr. D., dep. Indre.
St. Louis, Afr. eil. in de riv. Senegal; 2 mijlen van den mond, tot het rijk Napor behoorende, eigenlijk eene zandbank, die slechts weinig opbrengt. Op de N. kust liggen de gombosschen Sahel, el Fatak en el Hiebar, die den Franschen alle jaar 10,000 cent. gom opleveren. Het heeft geen zoet water. 2. Stadje en kleine vesting aldaar, onregelmatig gebouwd, met 3000 inw. deels blanken en deels negers, eene kerk, een hospitaal, enz. en twee negerdorpen, Landau en Christinnen kwartier. 18. 48. L. 16. 4. N. B.
St. Lubin les Joncherets, Fr. vlek, dep. Eure en Loire, aan de Aure.
St. Lupo, Nap. stad, prov. Principato Ulteriore, met 2000 inw.
St. Mandrier, Fr. schiereil., dep. Var, arr. Toulon, bij de reede van Toulon, met schoone wandelingen.
St. Mango, Nap. vorst. en stad, prov. Salerno.
St. Manté, Fr. dorp, dep. Loir en Cher, arr. Blois.
St. Mard, Nederl. vlek, gr. hert. Luxemburg, met 700 inw.
St. Marein, Illyr. dorp, kreits Neustadtl, aan de Laibach, in Quebeck.
St. Maria, N. Amer. straat, die het Bovenmeer met het meer Huron vereënigt.
St. Marie en Fratin, Nederl. dorp in Luxemburg, nabij Neufchâteau. 2. *St. M. et Renaumont*, Nederl. dorp, nabij Neufchâteau.
St. Matthias (St. Matteis), Pruis. dorp, regdst. Trier; 600 inw.
St. Maudits, zie St. Mawes.
St. Mauricio, vlek in Piëmont, prov. Pallanza, met 1000 inw. en fabr.
St. Mauro, Nap. vlek, prov. Basilicata, met 2800 inw. 2. Sard. dorp, prov. Turin, met 1700 inw. 3. Nap. D., prov. Principato Citeriore; 1000 inw.
St. Medard en Gribomond, Nederl. dorp, nabij Neufchâteau.
St. Mesmin, Fr. vlek, dep. Loiret.
St. Michaele, Tirol. vlek, aan de Nos en Adige.
St. Michele, Lomb. Ven. eil., prov. Venetië, tot de Lagunen behoorende. 2. Sicil. stad, prov. Calatanisetta. 3. Lomb. Ven. vlek, prov. Verona. 4. Lomb. Ven. dorp, prov. Mantua. 5. Vlek in den Kerk. Staat, legatie Viterbo. 6. Nap. dorp, prov. Principato Citeriore, met 3000 inw.
St. Mihaly, Hong. vlek, kom. Semplin, met 1000 inw.
St. Mont, Fr. dorp, dep. Gers.
St. Moritz, N. Amer. riv., valt tusschen Quebec en Montreal in den St. Lorenzo.
St. Morizio, Sard. vlek in Piëmont, prov. Turin, aan de Stura.
St. Nathaléne, Fr. dorp, dep. Dordogne, arr. Sarlat, met 650 inw.
St. Niafa, Sicil. stad, intend. Trapani.
St. Nicola, Oostenr. vlek, land boven den Ens, Mühlkreits. 2. S. of *Della Strada*, Nap. vlek, prov. Terra di Lavoro, met 2000 inw. 3. Zie Tremiti eil.
St. Nicolsburg, zie Bethlen.

St. Niklasberg, Boh. dorp, distr. Eger, met 450 inw.
St. Nizier d'Azergues, Fr. dorp, dep. Rhône, met 1120 inw.
St. Ofinas Eiland, zie Werd.
St. Oyen, zie St. Claude.
St. Pablo, klein O. Ind. eil. bij de W. kust van Luçon, op 137. 46. L. en 14. 45. N. B.
St. Paterne, Fr. vlek, dep. Indre en Loire, arr. Tours, met 2100 inw. 2. Fr. vlek, dep. Sarte, met 700 inw.
St. Peire, Sard. vlek in Piëmont, prov. Saluzzo, met 5000 inw.
St. Pellegrino, vlek in Tyrol, kreits Trient. 2. Lomb. Ven. vlek, prov. Bergamo, in de vallei Brambana.
St. Perquier, Fr. dorp, dep. Tarn en Garonne, met 1250 inw.
St. Peters eil., zie Petersau.
St. Peterssstadt, zie Braclaw.
St. Petersthal, zie Freiersbach.
St. Petri Isla (Insula), vlek op het Spaan. eil. Leon, bij Cadix; 7,400 inw.
St. Petro do Sul, zie Viseu.
St. Phlebert, Fr. vlek, dep. Ned. Loire, arr. Nantes, met 2000 inw.
St. Pier de' Nembi, rotsachtig Illyr. eil., kreits Fiume.
St. Pierre Libraimont, Siberchamps en Lamouline, Nederl. dorpen in Luxemburg, nabij Neufchâteau.
St. Prié, Fr. dorp, dep. Dordogne.
St. Primon, Oostenr. dorp in Stiermarken, kreits Cilly.
St. Prix, Fr. vlek, dep. Yonne, arr. Auxerre, met 2000 inw.
St. Quirin, Fr. dorp, dep. Meurte.
St. Quivax, Schot. kerspel, gr. Ayr, met 3,600 inw.
St. Radegonde, Fr. D., dep. Aveiron.
St. Salvatore, Sicil. zeestad, intend. Messina.
St. Salvo, Nap. vlek, prov. Abruzzo Citeriore, met 1000 inw.
St. Saphorin, 2 Zwits. dorpen, kanton Waadt, met ooftbouw.
St. Saturnin, Fr. vlek, dep. Vaucluse, arr. Apt, met 2800 inw. en fabr. 2. Fr. vlek, dep. Puy de Dôme, arr. Clermont, met 1520 inw.
St. Sauvy, Fr. vlek, dep. Gers.
St. Sebastiaan, N. Amer. meer in Florida, door de riv. St. John gevormd.
St. Sebastiao, zie St. Sebastiaan.
St. Secondo, versterkt eil. aan den ingang der Lagunen van Venetië.
St. Senary, zie Sixfours.
St. Sernin, Fr. D., dep. Aveiron.
St. Servalo, Illyr. D., kr. Triest.
St. Severa, sterkte in den Kerk. Staat, legatie Civita Vecchia.
St. Severin, Nederl. dorp, prov. Luik, arr. Huy, met 350 inw.
St. Silvestre sur Lot, Fr. dorp, dep. Lot en Garonne, met 1550 inw.
St. Simeon, Rus. factorij, aan de N. W. kust van Amer., bij kaap Elias of Suckling.
St. Sofia, Nap. dorp, prov. Calabrië Citeriore, met 1200 inw.
St. Sorlin, Fr. vlek, dep. Ain.
St. Stefano, onbewoond eil. in de baai van Napels. 2. Klein eil. bij 't eil. Sardinië, ten O. van de baai van Cagliari. 3. Klein Sard. eil., Capo di Sassari. 4. Nap. eil., Terra di Lavoro. 5. Tosc. vesting op een schiereil., Stato delli Presidii. 6. S. of *Belbo*, Sard. vlek in Piëmont, prov. Acqui, met 3,200 inw. 7. Zie Bosco.
St. Sulpice, Fr. vlek, dep. Opper Viënne, met 1250 inw. 2. Pruis. dorp, vorst. Neufchatel. 4. S. of *de Lezat*, Fr. stad, dep. Opper Garonne, met 1000 inw. 4. S. of *de la Pointe*, Fr. vlek, dep. Tarn, met 1050 inw. 5. S. of *les Champs*, Fr. dorp, dep. Creuse, met 1200 inw. 6. S. of *Les Feuilles*, Fr. dorp, dep. Opper Vienne.
St. Suzanne, Fr. stadje, dep. Maine.
St. Symphorien of *Le Chatel*, Fr. stadje, dep. Rhône, met 1800 inw., leder-, ijzer- en hoedenfabr. en steengroeven. 2. Fr. vlek, dep. Gironde, met 1330 inw. 3. Fr. dorp, dep. Sarte. 4. S. of *de Lay*, Fr. stadje, dep. Loire, met 2300 inw. 5. S. of *d'Ozon*, Fr. vlek, dep. Isère, met 1300 inw.
Sin-tai, Chin. stad, prov. Shantong.
Sin-tai-touka, Chin. Tart. stad, op 138. L. en 41. 16. N. B.
Sintal Sheeros, O. Ind. stad in Carnate. 15. 44. N. B.
Sin-tan, Chin. stad, prov. Setchuen.
Sin-tchang, stad op 't schiereil. Corea; 15 m. Z. van Haimen. 2. Nog 2 Chin. steden, prov. Kiangsi en Yunnan.
Sin-tcheou, Chin. stad in Quangsi.
Sint-chint, Chin. stad van den 3 rang, in Petcheli. 2. Chin. stad in Shantong.
Sin-tching, vier Chin. steden in de prov. Kiangsi, Tschekiang, Honang en Setchuen.
Sin-tchuam, Chin. stad op Corea.
Sintein, Chin. stad, prov. Houquang.
Sintfeld, zie Send.
Sin-tien-tscheu, Chin. stad, prov. Yunnan.
Sinton, Eng. buurt, gr. Worcester.
Sin-tou, Chin. stad, prov. Kiangsi. 2. Chin. stad, prov. Setchuen.
Sintra, zie Cintra.
Sin-tsai, Chin. stad, prov. Honan.

SINTCHENHIEN, Chin. stad in Petcheli, met 700 inw.

SINU, Z. Amer. riv. in Carthagena.

SINUESKA, Rus. riv. gouv. Podolië.

SINUP of *Sinope*, Turk. Aziat. stad in Natolië, sands. Kastamuni, aan de zee, op de landengte van een schiereil., met muren en grachten, doch thans in zwakken toestand, met een vervallen kasteel, groote voorstad, waarin de Grieken wonen; 4 moskeën, vele koophuizen, en 10,000 (voorheen 50 à 60,000) inw., die veel van de onderdrukking der Turken geleden hebben. Verder is er eene haven, reede en 12 scheepstimmerwerven, visscherij en aanzienlijke handel in scheepshout, teer, was, garen, boomvruchten, zijden en katoenen stoffen en gezouten vleesch. Hier mogen geene joden wonen. Er zijn vele oudheden. 52. 46. 57. L. en 42. 21. N. B.

SINUTSCH, Perz. stad, prov. Fars.

SINWELL, Eng. vlek, gr. Gloucester.

SIN-YAN, Chin. riv., die 6 mijlen O. N. O. van Yen-te-hing in de Ind. zee valt.

SIN-YE, Chin. stad, prov. Honan.

SINZ, Zwits. dorp, kanton Aargau.

SINZIG, Pruis stad, regdst. Coblenz, kreits Ahrweiler, met 1420 inw.

SINZING, Beij. dorp, Regenkreits.

SIO, Spaan. tak van de riv. Sègre.

SIOCON, stad op de W. kust van het eil. Mindanao. 139. 58. L. en 7. 25. N. B.

SIOLKIKETTE, tak van het Mandschurisch gebergte in Azië.

SIOLKIS, hoog Chin. gebergte in Scharra-Mongolië, dat aan den Noordelijken oever der Hoang-ho begint, toppen van 8,000 à 12,000 voeten hoogte heeft, en waaraan de eerste woonplaatsen der Kalmukken gevonden worden.

SIOMINI LA POLLONIA, Turk. riv. in Albanië; valt in de Adriatische zee.

SION of *Sitten*, hoofdstad van het Zwits. kanton Wallis, de zetel van den staatsraad en eenen bisschop. Zij ligt aan den voet van twee hooge bergen, by de beek Sitten, is oud, heeft naauwe, donkere straten, 2 kasteelen, 6 kerken, 2 kloosters, een hospitaal, een raadhuis, een geestelijk seminarium, gymnasium, week- en jaarmarkten en 2,500 inw. 25. 1. L. en 46. 14. N. B. 2. Fr. dorp, dep. Neder Loire. 3. O. Ind. stad op het eil. Bombay op eenen heuvel, aan welks voet van 1795 tot 1805, een steenen dam gelegd is, die het eil. tegen de overstrooming der zee beschermt. 4. Volkplanting in Peru, prov. Caxamarquilla. 5. Heuvel in Palestina, op de plaats van het oude *Jerusalem*.

SIONAPRO (ACHELOUS, ASPROPOTAMUS), Turk. riv. in Rumelië, die in de golf van Baliabadra valt.

SIONDY, O. Ind. stad, prov. Karnate.

SIONE, N. Amer. riv., die in het meer Erie valt, op 294. 55. L. en 42. 22. N. B.

SIOPE, Braz. riv., die in de Atl. zee valt, op 337. 46. L. en 3. 20. Z. B.

SIÖSA, Zweed. golf in Nykioping.

SIOTO, zie Scioto.

SIOUAH, zie Siwah.

SIOULE, Fr. riv., dep. Puy de Dôme, die in de Allier valt.

SIOUT, zie Syut.

SIP of *Elizabethschans*, Turk. schans, prov. Servië; eene mijl beneden Orsowa, aan de beek Sip.

SIPAKA, eil. bij het eil. Magindanao.

SIPAPU, Z. Amer. riv. in Guiana.

SIPARIA, voorname riv. op het eil. Trinidad.

SIPATUBA, Z. Amer. riv. in Brazilië.

SIPENDSCH, Perz. D., prov. Kerman.

SIPERREE, O. Ind. stad, prov. Agra.

SIPHANTO of *Siphno*, Turk. eil., sands. Paros, ten Z. W. van Paros, op 42. 18. L. en 37. N. B. gelegen, en op ruim 1½ V. M. 5000 inw. tellende. Het is eenigzins bergachtig, heeft lagchende dalen, schoone akkers en gezonde lucht, veel koren, kappers, vijgen, olie, zijde, katoen en was, benevens schoon marmer, lood, ijzer en zeilsteen. De inw. zijn meestal Grieken, die van den landbouw, het vervaardigen van linnen en katoenen stoffen, zeildoek, strooijen hoeden, enz. bestaan. Het eil. heeft veel van de onderdrukking der Turken moeten lijden. 2. Stadje aldaar, aan de O. zijde, op eene steile rots, digt aan de zee, de zetel eens bisschops, met katoen-, strooijen hoeden- en andere fabr., die zeer beroemd zijn. Hier stond voorheen *Apollonia*.

SIPHONES, Turk. dorp, eil. Naxos.

SIPIGAN, N. Amer. haven in Massachusetts.

SIPIRI of *Esecure*, riv. in Quito, prov. Moxos.

SIPOLTO, Nap. stad in Capitanata.

SIPOMO, Z. Amer. riv. in Guiana.

SI PORAH of *Goed Geluk*, eil. in de Ind. zee, ten N. van de Poggy eil.

SIPPELER, tak der Ind. riv. Kistna.

SIPPO, N. Amer. riv., prov. Ohio.

SIPSEY, riv. der N. Amer. Rep., prov. Alabama, op 289. 55. L. en 32. 22. N. B.

SIPPLINGEN, Bad. dorp, Seekreits.

SIPPOLA, Rus. stad, gouv. Finland.

SIPPOOR, O. Ind. stad, prov. Berar.

Siptenfelde, D. in Anhalt-Bernburg.
Siptitz, zie Torgau.
Siquani, vlek in Peru, prov. Tinta.
Sir of *Sihon*, aanzienlijke stroom in Azië, welke bij den Belur-Tag ontspringt, en na eenen loop van 118 mijlen in het Aral meer valt.
Sir BenyJas, Arab. eil., prov. Nedsjed.
Sir Biby's Eil., klein eil. in de Hudson's baai, op 284. L. en 61. 55. N. B.
Sir Charles Hardy's Eil., groep kleine eil. in de Stille Zuidzee, door Cook in 1770 ontdekt, op 11. 55. Z. B.
Sir Charles Saunders's Eil. of *Tapooamanoa*, eil. in de Stille Zuidzee, door Wallis ontdekt, met 1800 inw., op 227. 6. L. en 17. 28. Z. B.
Sir Henry Martin's Island, eil. in de Stille Zuidzee, door luitenant Hergest in 1792 ontdekt, op 238. 4. L. en 80. 51. Z. B.
Sir Isaac Point, kaap aan de Z. kust van Nieuw Holland, op 152. 56. L. en 34. 27. Z. B.
Sir James Hall's, groep eil. bij Corea, op 124. 46. L. en 37. 45. N. B.
Sir Jansland, zie Heerjansland.
Sir Joseph Bank's, groep kleine eil. in Spencers golf, aan de Z. kust van Nieuw Holland.
Sir Mens, baai en fort op het eil. Barbados, tusschen Sundelandfort en Sir Mensfort.
Sir Poppekerke, Nederl. heerl., prov. Zeeland, distr. Middelburg.
Sir Roger Curtis Isles, eil. aan de Z. kust van Nieuw Holland; 7 mijlen Z. O. van Wilson's voorgebergte.
Sir Thomas Hay's Point, kaap aan de N. W. kust van Portland, een der koningin Charlotte eil., op 182. L. en 10. 42. Z. B.
Sir Thomas Roe's Welcome, groote baai in het N. gedeelte van de Hudsons baai.
Sir William grant Cape, rotsachtige kaap aan de Z. kust van Nieuw Holland.
Siradia, zie Sieradz.
Siraf, kleine Perz. zeehaven van Laristan, door Arabieren bewoond.
Siraguay, stad aan de W. kust van het eil. Mindanao, op 139. 55. L. en 7. 15. N. B.
Siragossa, intend. en Z. O. deel van Sicilië, met 192,700 inw., in de distr. Siragossa, Modico en Noto verdeeld. 2. De hoofdstad, aan de zee, op het eil. Ortygia, dat een deel van het oude uitgestrekte *Syracuse* uitmaakte. Zij is de zetel der provinciale ambtenaren en van eenen bisschop, zeer sterk, en de voornaamste vesting des eilands, met eene citadel, 8 poorten, naauwe, bergachtige en ongelijke straten, eene hoofdkerk, die eens een tempel van Minerva was; vele andere kerken en kloosters, een museüm, eene bibliotheek, een collegie, vele oude baden, schouwburg en vele merkwaardige overblijfsels der oude stad, benevens 4,260, meestal slechte huizen, en maar 13,850 inw., die fabr. van ijzerwaren en leer hebben, en eenen der kostbaarste wijnen van het eil. bouwen. Er zijn twee havens, waarvan de eene, die door een kanaal beschermd wordt, tot de beste der Middell. zee behoort; doch thans weinig bezocht wordt. Op den weg van hier naar Catania, staat het standbeeld *Piano della Guilia*, en in den mond der riv. Anapus groeit menigvuldig de papierstruik, *parocca* genoemd. 33. 9. 37. 44. N. B.
Sira Murin, zie Schara Murin.
Sirans, Fr. D., dep. Op. Garonne.
Sirancape, kleine Afr. riv. en stad in Mosambique. 13. 4. Z. B.
Sirang, zie Ceram.
Sirangam, klein eil. bij de Z. kust van het eil. Mindanao.
Sirascho, Jap. D., gouv. Matsmai.
Siratik, negerrijk in Afr., aan den Senegal, door Foelahs bewoond.
Sirdabi, Rus. vesting, prov. Schiwan.
Sirdschan, zie Kerman.
Sirdhar, Ind. stad, prov. Guzeratte.
Siravan, Perz. D., prov. Khusistan.
Sirault, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Bergen, met 1580 inw.
Sirching, Beij. dorp, Regenkreits.
Sirck, Sirick of *Sirques*, Fr. stad, dep. Moezel, met 600 inw.
Sire, Afr. stad in Abyssinië, rijk Tigre, aan den regter oever der Tacazze.
Sirenagur, Ind. stad, prov. Gundwana.
Sireth, Galic. stad, kreits Bukowine.
Siretzue of *Kleine Sireth*, Turk. riv. in Moldavië, valt in de Moldau.
Sirgentschi, Chin. riv., prov. Koeitcheou.
Sirgian, zie Kerman.
Sirgoojah, O. Ind. distr., prov. Gundwana, berg- en boschachtig, met de stad van dien naam. 100. 36. L. en 23. 5. N. B.
Sirgoulin, Chin. stad in Tartarije, op 137. L. en 41. 53. N. B.
Sirhind, O. Ind. distr. en stad, prov. Delhi, op 103. 41. L. en 30. 40. N. B.
Siria, Turk. Aziat. dorp, pachalik Aleppo.
Sirin, Arab. stad in de prov. Yemen.
Sirinagur, O. Ind. stad, prov. Al-

lahabad, op 97. 41. L. en 25. 6. N. B.
SIRISEY, O. Ind. stad, prov. Bahar.
SIRIUS, Austr. eil. in de Stille Zuidzee, in 1790, door BALL ontdekt. 180. 16. L. en 10. 52. Z. B.
SIRISCHNIK, Turk. stad, sands. Sofia.
SIRKUH, Perz. distr. in de prov. Chusistan, met 3 plaatsen, die zijde en katoen telen.
SIRMIËRS, zie Syrmië.
SIRMING, Oostenr. D., Traunviertel.
SIRMOORE, O. Ind. vorst., prov. Serinagur, tusschen de Sutuledge en Jumna, met de hoofdstad Rohan.
SIROD, Fr. dorp, dep. Jura.
SIROK, Hong. dorp, kom. Hewesh.
SIROKENI, dorp op 't eil. Jesso, prov. Matsmai.
SIROLO, dorp in den Kerk. Staat, legatie Ancona.
SIROTE, Chin. dorp in Boetan.
SIRQUES, zie Sirck.
SIRRA, Perz. riv., prov. Fars.
SIRRA KIOUM, O. Ind. stad in Birman.
SIRSAH, O. Ind. stad, prov. Ajmeer.
SIRT of *Triganocerba*, sands. en hoofdpl. in de Turk. Aziat. prov. Diarbekir, de zetel van eenen nestoriaanschen bisschop, in een klein dal, met 3 moskeën, een armenisch klooster, huizen, die torens met schietgaten hebben, en 3,000 inw., die heerlijke vruchten, vooral vijgen, granaat-appelen, schoone druiven, enz. telen.
SIRTANTY, Perz. dorp, prov. Irak.
SIRUELA, Perz. D., prov. Estremadura.
SIRUMAH, Turk. distr., prov. Wan.
SIRUNT, Perz. dorp, prov. Seistan.
SIRUS of *Seres*, Turk. stad, sands. Gallipoli, in eene schoone vlakte, die door de Egrisu en Stromza bespoeld wordt, de zetel van eenen griekschen bisschop, open, doch met de overblijfsels van muren, een kasteel, 10 moskeën, vele grieksche kerken, 7 of 8 baden, schoone koophuizen, markt, armen kookhuizen en andere liefdadige inrigtingen, benevens 30,000 inw., die katoendrukkerijen en weverijen van allerlei soort, vooral van wollen stoffen, tabaksfabr. en handel op Weenen, Triest en Venetië hebben. Hier is een Oostenr. consul, verscheidene groote kantoren, en de grootste katoenmarkt van geheel Eur. Turkije, welk product ook nergens zoo veel geteeld wordt, en waarvan BEAUJOUR de waarde op 700,000 piasters stelt: ook in koren en tabak wordt veel handel gedreven. De stad ontvangt het water door kanalen, en heeft slechts eene fontein en bron. De tuinen zijn heerlijk voorzien, en ten Z. der stad zijn groote rijstvelden. De lucht is er zeer ongezond, waarom de inw. des zomers op het nabijgelegene gebergte Egrisu, alwaar ook moskeën, baden en winkels zijn, gaan wonen.
SISAL, Amer. haven van Merida de Yucatan, in de prov. Yucatan, op 318. en 21. 10. N. B.
SISAMON, Spaan. D., prov. Aragon.
SISANTO, Spaan. vlek, prov. Cuença.
SISAR, kaap aan de N. W. kust van 't O. Ind. eil. Borneo. 130. 6. L. en 3. 40. N. B.
SISARGA, Spaan. eil., aan de kust van Gallicië, in de golf van Corunna.
SISEBYE, Deen. D., hert. Sleeswijk.
SISECKE, Pruis. tak der riv. Lippe, regdst. Arensberg.
SISERT, tak van de Isert, in het Rus. gouv. Perm.
SISIBOU of *Sissibou*, stad van Nieuw Schotland, aan de W. kust; 8 mijlen Z. Z. O. van Annapolis.
SISIDIN, Z. Amer. riv. van Guiana.
SISIRAN, kaap op het eil. Manilla.
SISONBY, Eng. kerspel, gr. Leicester.
SISRAN, Rus. stad, gouv. Simbirsk, aan de Sisran, met 7,000 inw. en fabr.
SISRANKA, tak der Wolga, in Aziat. Rusland.
SISSA, dorp in het hert. Parma.
SISSACH, Zwits. vlek, kanton Bazel, met 1050 inw., weverijen, looijerijen, papiermolens en wijnoogst.
SISSEK of *Sziszek*, Illyr. dorp, kreits Karlstadt, aan de Kulpa en Save.
SISSGOW, Zwits. landstreek, kanton Bazel, met de plaatsen Sissach en Lichtenstall.
SISSI, vlek op de N. kust van Candia; 8 mijlen O. N. O. van Candia.
SISSIBOU, zie Sisibou.
SISSONNE, Fr. vlek, dep. Aisne.
SISSOPOLI, Turk. stad in Romanië.
SISTAN, gebergte in de Perz. prov. Kerman. 2. Woestijn in Afghanistan. 3. S. of *Siwestan*, het oude *Dargiana*, Aziat. landschap, tusschen eigenlijk Afghanistan, Beloedschistan en Perzië, of tusschen 77. 47. en 81. 25. L. en 29. 51. en 33. 8. N. B. gelegen, en 2100 V. M. beslaande. Het is geheel vlak, van alle zijden door groote woestijnen omringd, uit welke de wind veel vliegzand over het land, dat voorheen vruchtbaar was, verspreidt, zoo dat soms de geheele oogst verwoest en geheele dorpen bedekt worden. Ten W., op de grenzen van Perzië, is de groote Lukh of Leruk, (op onze kaarten *Zerah* of *Darra* genoemd); een meer met bitter, naauwelijks drinkbaar water, rondom

met schoon riet begroeid, en hetwelk de Hilmend (de *Etymander* der ouden) en de Furrah riv. ontvangt, aan de oevers van welke riv. en het meer men alleen bewoonde plaatsen aantreft. De luchtsgesteldheid is heeter dan in de overige dalen van Afghanistan, daar er geene bergen zijn, die de brandende winden eenigzins verkoelen. Gebrek aan water is voor den groei ook zeer nadeelig. In de vruchtbare dalen bouwt men: tarw, gierst, gerst, rijst, katoen en tabak. Het gras verdort des zomers bijna geheel. De voornaamste tak van bestaan is: de kameelen- en schapenteelt. CHRISTIE, de jongste reiziger in dit land, vond er noch fabr., noch koopsteden. Het land ligt geheel op zich zelven, en de eenige handel, die er zijn kan, moet in ruiling met de naburige volken bestaan. De inw. zijn Tadschiks, een stam der Beludschen, die eenen eigenen chan hebben, en de schrik van alle karavanen en naburige landen zijn. Zij hebben thans ook eenigen landbouw. Het land is slechts in eenige opzigten aan den keizer van Afghanistan onderworpen. Hun eigenlijk opperhoofd is van Perzische afkomst, en voert den titel van schach van Sistan, wiens magt echter maar slecht erkend wordt; hij kan naauwelijks 1000 man te veld brengen. De inkomsten van den schach rekent CHRISTIE op 30,000 ropijen of 37,500 guldens. Het wordt in twee deelen, het land der schachs van Sistan en dat van den schach der Beludschen verdeeld.

SISTE, Egypt. dorp, aan den Nijl, tusschen Caïro en Damiate.

SISTERBEK, zie Sestrabek.

SISTERHILLS, Afr. bergen in Abyssinië.

SISTERON, Fr. arr., dep. Neder Alpen, op $16\frac{1}{4}$ V. M., 24,650 inw. bevattende. 2. Hoofdstad van gen. arr., aan de Durance, met eene citadel, opene plaats, vele aanzienlijke gebouwen, 3,800 inw., handel in wol en amandelen. 23. 36. L. en 44. 12. N. B.

SISTERS, twee kleine Austr. eil. in de Stille Zuidzee, in Bass straat.

SISTERVILLE, N. Amer. dorp, prov. Virginia.

SISTON, Eng. dorp, gr. Gloucester.

SISTOV of *Schistab*, Turk. stad, sands. Nicopoli, aan den Donau, op eenen heuvel met muren, een kasteel, verscheidene moskeën en grieksche kerken, benevens 21,000 inw., die handel in leder en katoen drijven.

SISUYA, O. Ind. dorp in Nepaul.

SISZKO, Pruis. stadje, regdst. Posen, aan de Wartha, met 1700 inw.

SIT, Dalmatisch eil., kreits Zara.

SITALA, N. Amer. riv. in Mexico, die op 276. 6. L. en 17. 58. N. B., in de Stille Zuidzee valt.

SITANG, groote riv. in Birma, prov. Pegu, die in de golf van Martaban valt.

SITAREGAN, Perz. riv., prov. Fars.

SITAWAN, zie Ernstthal, No. 2.

SITGES, Spaan. stad, prov. Catalonië.

SITHNEY, Eng. dorp, gr. Cornwallis.

SITIGNAK of *Sitchinak*, een der Rus. Vossen eil., in de Stille Zuidzee, op 135. L. en 53. 30. N. B.

SITILLA, N. Amer. dorp in Georgië.

SITIPITI, riv. in Peru, prov. Pataz.

SITIVACCA, verwoeste stad op het eil. Ceylon, op 97. 52. L. en 7. 2. N. B.

SITNA, Hong. dorp, kom. Honth.

SITOE, kaap aan de W. kust van het eil. Sumatra. 2. 12. N. B.

SITONDU, een der Sundasche eil., bij Sumbawa.

SITOMIRSK, zie Shitomir.

SITPUR, stad in Afghanistan, prov. Buhawulpur, op de Delta, tusschen de Khenab en den Indus.

SITCHIN of *Kretschina*, ook wel *Tscheschtschina*, onbewoond Rus. eil. der Aleuten, groep van Andreanow of *Negho*, met eenen uitgebranden berg en heete bronnen.

SITTANG, zie Sitang.

SITTARD, Nederl. stad, prov. Limburg, arr. Maastricht, met 3,200 inw.

SITTEN, zie Sion.

SITTER of *Zitter*, Zwits. riv., kanton Appenzell, die in de Thur valt.

SITTERAH, zie Saterah.

SITTICHENBACH, Pruis. dorp, regdst. Merseburg, kreits Querfurt.

SITTINGBOURNE, Eng. vlek, gr. Kent.

SITUL LUKIA, tak van den Brahmapoeter in Bengalen.

SITZENDORF, Oostenr. dorp, land Onder de Ens, met 1350 inw.

SITZIKAMMA, distr. aan de kaap de goede Hoop, tusschen Plettenberg baai en de riv. Camtoes.

SITZO, Jap. keizerlijke prov., ook *Tsinokuni* genoemd, op Niphon, bij de baai van Osaki, zeer vruchtbaar, door de Jedogawa bespoeld, ten N. berg- en boschachtig, en rijst, tarw, gerst, peulvruchten, katoen en zijde, visch en zout in overvloed voortbrengende. Zij is sterk bevolkt, heeft vele fabr., en wordt in 13 distr. verdeeld. De hoofdpl. is Osaki.

SIU, Chin. eil., prov. Tschekiang.

SIUEN-TCHEU, Chin. stad, prov. Fokiën, aan den mond eener kleine riv., groot en goed gebouwd, met prachti-

tige tempels, triumfbogen, schoone huizen, vele fabrijken en het bestuur over 6 steden. 135. 30. L. en 24. 56. N. B.

SIUT, zie Syut.

SIUTCHEI, klein Rus. eil. der Kurilen. 173. L. en 50. 15. N. B.

SIU-TCHEU, 2 Chin. stad, prov. Kiang-gnan.

SIUEGU, stad in Dschagatai, prov. Taschkent.

SIVA, zie Sibah.

SIVANA SAMUDRY, O. Ind. eil., prov. Coimbetore, in de riv. Cavery, met vele ruïnen van pagoden.

SIVITA, klein Turk. eil., aan de kust van Epirus.

SIVRY, Nederl. dorp, porv. Henegouwen, arr. Charleroi, met 2,150 inw.

SIWA, Rus. riv., gouv. Perm. 2. Jap. stad, eil. Niphon.

SIWAGUNGA, hooge bergen in de Ind. prov. Mysore.

SIWAH, oase in de woestijn van Sahra, door de Arabieren *el-Wah-el-Garbië*, anders die van *Jupiter Ammon* genoemd, en op 44. L. en 29. 12. N. B., veertien dagreizen van Alexandrië en Derne gelegen. De omtrek wordt door HORNEMAN op 50 mijlen geschat. BROWNE rekent haar 6 mijlen lang en 5 breed, en SCHOLZ vernam van de inw., dat het vruchtbare gedeelte 4 uren lang en ¾ uur breed was. Het dal wordt vijf uren lang, ten N. door hooge bergen omringd, die naar de Z. zijde steeds lager worden. Zij bestaan uit zand, kalk en vele versteeningen, vooral van zeedieren. De grond is over het algemeen, zand- en kleiachtig, met zout vermengd, dat een voet diep gevonden wordt, en na sterken regen ook boven den grond komt. Er zijn vele zoutzeeën en overal beken, benevens 20 bronnen met zoet water. De regens in de twee wintermaanden voorzien deze oase van water. De luchtsgesteldheid is hier vrij gematigd, en men vindt er weiden, struikgewas, palmboschjes, tuinen en akkers. De tuinen leveren palmboomen, olijven, granaatappelen, pruimen, druiven, meloenen, zeer gezochte dadels (die ook naar Caïro en Alexandrië verzonden worden). Men droogt er rozijnen, en op de velden bouwt men gerst, boonen en roodachtige rijst en tarw. Men heeft er koeijen, ezels, geiten, harige schapen, maar geene kameelen. De inw., welke meer dan 3,000 strijdbare mannen tellen, zijn: Berberen met Negers en Mogrebinen vermengd. Zij zijn zwart, van middelbare grootte, dragen eene broek en een hem van wit katoen. De vrouwen dragen een wijd, blaauw, gewoonlijk katoenen hemd, dat tot aan de enkels hangt, en eenen doek om het hoofd. Zij hebben versiersels van zilveren ringen in de ooren, en van glaskoralen of eenen zilveren band om den hals. Ook om de armen en beenen dragen de vrouwen groote ringen van slecht zilver of koper. Zij eten voornamelijk dadels; verder gerstenbrood, rijst, melk, doch weinig vleesch, en drinken meestal water en ook veel palmwijn. Door het slechte water en het zware voedsel, heerschen er vele koortsen; oogziekten zijn er zeer gemeen. Hunne taal verschilt van de Arabische; schoon zij die ook spreken. Hun inborst wordt als inhalig en geneigd tot dieverij afgeschilderd. Zij zijn getrouwe volgers van MAHOMED, en haten alle andere geloovigen. De regering is in handen van verscheidene scheiks. Hun handel bestaat meestal in ruiling. Voor hunne dadels, olijven, vee en manden, welke laatste de vrouwen zeer fraai uit palmbladen weten te vervaardigen, brengen hun de Arabieren en Beduïnen: koren, tabak, fabrijkwaren, vooral linnen, koffij, enz. Er is veel doortogt van karavanen. Er zijn vele oudheden. 2. Hoofdst. op eene rots, met straten, die zoo naauw zijn, dat men er bij dag naauwelijks zien kan. Aan den voet der rots is eene plaats voor de karavanen, met eene kleine moskee, 3 groote dadelmagazijnen, waaruit jaarlijks 500 kameelladingen afgeleverd worden. 3. *Klein S.* of *Kara*, eene oase, 20 mijlen van Siwah. Zij heeft met de vorige dezelfde grondsgesteldheid, voortbrengsels, dieren en menschen.

SIWANA SAMUDRA, zie Sivana.

SIWARPUIR, riv. en distr. in Nepaul.

SIWAR, Rus. riv., gouv. Witebsk.

SIWAS, Turk. prov. in Azië, oudtijds een deel van Pontus, tusschen de Zwarte zee, Tarabozan, Erzerum, Diarbekir, Merasch, Konieh en Natolië, tusschen 38. 27. en 41. 33. N. B., 1300 V. M. groot. De prov. wordt wel door vele bergen doorsneden; doch heeft ook ruime dalen en schoone vlakten, en behoort zeker tot het schoonste gedeelte van Aziat. Turkije. De bergen behooren tot den Taurus of Anti-Taurus, en worden Jildistagh, Tschetschiktagh, Taschantagh, Dsianik, enz. genoemd. De voornaamste kapen zijn Kara Burum, Tschassum, Therme en Tscherschambe. De kust is meestal zandig, vooral bij de golf van Samsun, (de Leuko, Syro-

rum, Ankon der ouden). De bergen zijn meestal rotsen, doch niet hoog, en vele met schoone bosschen, wijnstokken en moerbezieboomen bedekt. De voornaamste riv. is de Kisil-Irmak; verder de Jeschil-Irmak (de *Iris* der ouden; ook de rivier van Amasia genoemd) met de Kulihissar (*Lykus*), alsmede de Terme (*Tomodon*), Melikherme (*Bais*), Arkyda (*Toaris*) Buschuk (*Melantias*) en Baidarsu (*Pharmatinus*), welke laatste des zomers veelal uitdroogen. De grond is gedeeltelijk vruchtbaar; de luchtsgesteldheid aangenaam en gezond; doch in den zomer zeer heet, schoon de hitte door de zeelucht veel gematigd wordt, en men naauwelijks herfst of lente bemerkt. De winter geeft veel sneeuw, die zelden blijft liggen dan op de bergen. Des zomers valt er veel regen. De landbouw wordt hier, zelfs op den onvruchtbaren grond aan de kusten, vlijtig beoefend, en geeft: tarw, gierst, gerst, haver, hier en daar rijst, maïs, vlas, hennep, maanzaad, vooral erwten, boonen, maar geen katoen. De wijnoogst is van belang, doch wordt slecht behandeld. Er zijn geheele bosschen met allerlei boomvruchten, alsmede veel eiken-, dennen- en andere boomen, welker hout uitgevoerd wordt. De veeteelt is op sommige plaatsen mede van belang; vooral bij de zwervende Turkomannen, die kudden van kameelen, buffels, rundvee en schapen met vetstaarten hebben. De paarden zijn groot en sterk; maar het rundvee klein, en de wol grof. Er is veel wild, ook beeren, wolven, herten, antilopen, wilde zwijnen, enz. De zijdeteelt is er van belang; maar nog meer de bijenteelt, die hier op den hoogsten top is; terwijl deze prov. de meeste honig en was voortbrengt. De mijnen leveren: lood, koper en ijzer, veel marmer, alabaster, lei, enz. De fabr., behalve in koper, leveren zijden en wollen stoffen, tapijten, leder, garen en geitenhaar; doch zijn van weinig belang. De uitvoer bestaat in de genoemde voortbr. De prov. wordt in 7 sands. verdeeld. De hoofdst. is Tokat. 2. Sandsch. in voorn. prov. (het *Kalupene* en *Daximonitis* van PONTUS), een zeer bergachtig land, dat door den Taurus doorsneden, en door de Kisil-Irmak, met derzelver takken bespoeld wordt. 3. S. of *Sebastia*, hoofdpl. van het sandschakat, in eene vlakte, aan den Kisil-Irmak, met muren, een kasteel, verscheidene moskeën, eene armenisch roomsche kerk, morsige straten, 400 huizen, welker bewoners van den landbouw en de sterke paardenfokkerij bestaan, en om hunne lompheid berucht zijn. In den omtrek is een beroemd armenisch roomsch klooster, en het veld, waar LUCULLUS eens MITHRIDATES overwon. 54. 2. L. 39. 15. N. B.

SIWENHOAFOE, Chin. stad, prov. Petcheli, aan de Janho, bij den grooten muur, groot, wel bevolkt, met breede straten en groote triumfbogen, tusschen het gebergte, en met het gebied over verscheidene steden en vestingen. In de bergen wordt veel kristal, marmer en porfier gevonden, alsmede eene soort van geele ratten, wier vel duur betaald wordt. 132 47. L. en 40. 37. N B.

SIWERSK, Turk. sands. en stad, prov. Diarbekir, aan de Arsen, eene der oudste steden van het land, met 3 moskeën, 3 openbare baden en 2,000 huizen, welker inw. handel drijven. De stad is met vele tuinen en wijnheuvels omringd. 56. 31. L. en 37. 45. N. B.

SIWERS of *Sioux*, aanzienlijke volksstam in het N. Amer. gebied Missouri, welke het geheele land van 42. tot 47. N. B., tusschen den Mississippi en Missouri inneemt, uit meer dan 21,000 zielen bestaat, die volgens PIKE ongeveer 4,000 krijgslieden hebben, en in 6 takken verdeeld worden. Het land, dat zij bewonen, heeft schoone bosschen, is rijk aan pelterijen (vooral aan bevers, otters, marters, enz.), welke grootendeels aan de Engelschen verhandeld worden. Deze Indianen behooren tot de onbeschaafdste en wildste. Vele eten beerenvleesch, en wonen in hutten van boomstammen, bouwen maïs, boonen en hop. Zij zijn tevens de dapperste en onafhankelijkste van alle Indianen, bij wien alle driften voor die des oorlogs onderdoen. Zij bezitten zeer veel gevoel van eer, en de bloedwraak is heilig onder hen. Alle stammen hebben opperhoofden, wien zij groote achting bewijzen, vooral daar van hunnen moed en dapperheid de roem van den geheele stam afhangt. De godsdienst is zeer eenvoudig. Zij gelooven in eenen hoogsten geest, welken zij wel offerhanden brengen: doch zij dulden geene priesters onder hen. In hun land ligt, aan den Missouri, de plaats waar LEWIS en CLARKE, het fort Mandau oprigtten, en eenen winter doorbragten.

SIWI of *Sewi*, prov. in het Eigenlijk Afghanistan, tusschen Ghami, Pischaux, Multan, Schikanpur, Beludschistan en Kandahar gelegen, met de Salomonsketen, Gommeketen en het gebergte Rhodsche Amram, en door de Lora, Scho-

be en Marei bespoeld. Zij bestaat gedeeltelijk uit vlakten, waaronder die van Sunnadogh geheel kaal is; deels uit dalen, die vruchtbaar en goed bebouwd zijn; terwijl de overige streken alleen tot weiden dienen. Het grootste deel der inw. bestaat uit den Afghanischen stam der Kakers. 2 Hoofdstad, aan de Navel, in eene vruchtbare, wel van water voorziene vlakte, met muren en tamelijk wel bevolkt.

SIWIERZ, zie Severië.

SIWINSK, Rus. dorp, gouv. Pensa.

SIWIRITZ, Rus. vlek, gouv. Petersburg.

SIWISTAN, vlakte in Afghanistan, prov. Siwi, op de grenzen van Beludschistan, vlak, dor en met vasten kleigrond, hier en daar slechts door eenige kleine bergrivieren bespoeld en om de hoofdstad Siwi goed bebouwd, en door de Afghanische stam der Panners bewoond.

SIXENA, Spaan. dorp, prov. Arragon.

SIXFOURS, Fr. vlek, dep. Var, arr. Toulon, met 2,500 inw.

SIX HILLS, Eng. kerspel, gr. Lincoln.

SIX MEN'S BAAI, baai aan de N. W. kust van het eil. Barbadoes.

SIX MILE BRIDGE, 2 Ier. dorpen, gr. Limerick en Clare.

SIX MILES, N. Amer. gebergte, prov. Z. Carolina. 2. N. Amer. riv., prov. N. Carolina, gr. Kentucky.

SIX MILE WATER, Ier. riv., die bij Antrim in Lough Neagh valt.

SIXTH EIL., kleine eilanden in de Ind. zee, bij de kust van Java.

SIZALISKA, klein Turk. riv., prov. Livadië, valt in de golf Salona.

SIZELAND, Eng. dorp, gr. Norfolk.

SIZENDORF, dorp in Schwarzburg Rudolstäd.

SIZIKAMMA, landstreek aan de kaap de Goede Hoop, tusschen de Plettenbergs baai en de Kaustier, met veel bosch, korenbouw en weiden, benevens aanzienlijke veeteelt.

SIZUN, Fr. dorp, dep. Finisterre, arr. Morlaix, met 2900 inw.

SKAALEFIORD, bogt aan de Z. W. kust van het eil. Oesteroë, een der Deen. eil., met de haven Kongshaven.

SKAARUP, Deen. dorp, eil. Funen.

SKABYFIARDEN, Zweed. bogt van het Mälarmeer in Upsala-län.

SKADS, Deen. ambt, stift Rypen, op 9 V. M., 18 kerspels hebbende, met het eil. Fanoë.

SKAGAFIORDEN, Deen. golf, eil. IJsland, waarvan het Skagafiord syssel, met 3080 inw. en het vlek Holum deszelfs naam heeft.

SKAGASTRAND, Deen. koopstad, eil. IJsland, Hunevands syssel.

SKAGEM, Zweed. meer, Oerebro-län, dat de riv. Lett-Alfven ontvangt, en zich in het Weener meer ontlast.

SKAGEN (KAAP) of *Skavn*, uiterste punt van Denemarken, ten N. van Jutland, met een' vuurtoren. 2. Deen. stadje, stift Aalborg, de Noordelijkste van het schiereïl., bij voorn. kaap, met eene kerk, 2 Deen. scholen en 850 inw., die van de visscherij bestaan. De haven is voor kleine schepen geschikt. 28. 17. L. en 57. 46. N. B.

SKAGERRAK, zie Kattegat.

SKAGGIE, Schot. riv. in Perth.

SKAJANO, Turk. dorp in Walachië.

SKAJESTY, Turk. dorp in Walachië.

SKAKI, Pool. stadje, waiw. Augustow.

SKAKOLCZA, zie Skalitz.

SKALA, Pool. stadje, waiw. Krakau. 2. Galicisch vlek, kreits Czortkow.

SKALARIA, Turk. vlek, sands. Naxos.

SKALAT, Galic. vlek, kreits Tarnopol.

SKALE, Schot. eil. in Loch Fine.

SKALHOLT, zie Reinkink.

SKALINGSFELD, hoogste berg der Faroer eil., eil. Stromsoë.

SKALITZ, Hong. vrijstad, kom. Neitra, met 5,650 inw., verscheidene kerken, kloosters en marmergroeven. 2. *Groot* S., Boh. stadje, kreits Königingrätz, met 1000 inw. 3. S. of *Horsttrzibruych*, Boh. stad, kreits Chrudim. 4. Boh. vlek, kreits Kaurzim. 5. Boh. dorp, kreits Chrudim.

SKALL (GROOT), Boh. heerl., kreits Bunzlau.

SKALMAJA, Zweed. dorp, Skaraborg-län.

SKALIMIERZ, Pool. stadje, waiw. Krakau, aan de Jakubowka, met 2000 inw., die veel wol weven.

SKALÖE, klein eil. in de Oostze, bij Laaland.

SKALSANDSFIÖRDEN, Deen golf op IJsland.

SKAM, Deen. herred, eil. Funen, op 2 V. M., 3,500 inw. bevattende.

SKANDERBORG, Deen. stad, stift Aarhuus, met 500 inw.

SKANDERIK, zie Alexandria, No. 1.

SKANEATETEE, N. Amer. riv., prov. Nieuw York, gr. Onondoga.

SKANELA, Zweed. D., Stokholms-län.

SKANIA, zie Schonen.

SKANOR, Zweed. stadje, Malmohus-län, op een schiereïl., met 600 inw.

SKAPE, Pool. stadje, waiw. Plock.

SKAR, Perz. stad, prov. Khorasan.

SKARA, Zweed. stad, Skaraborg-län, de zetel van eenen bisschop, met eene merkwaardige domkerk, gymnasi-

sium, kruidtuin, boekerij, veeartsenijschool met eene ontleedkamer, lagere school, drukkerij en 1000 inw., die van den landbouw en handel bestaan. 31. 6. L. en 58. 22. N. B.

Skaraborg-län, Zweed. prov., tusschen de Wener en Wetter meren, Jönköping- en Elfborg-län, of tusschen 30. 8. en 32. 23. L. en 57. 48. en 59. N. B. gelegen, en op 156 V. M., 138,410 inw. bevattende. Het is een hoog, echter vrij vlak land, hoewel niet geheel zonder bergen, daar men hier de Kinnekulle en andere hoogten heeft. Verder is het hier en daar moerassig, met vele meren, waaronder de Skagem, Unden, Imsen, Osten en Hornberga meren. Tot de golven behooren onder anderen de Kinneurken in het Weener, en de Botten in het Wetter meer. De voornaamste riv. zijn: de Tidan, de Lidan en Nossan, benevens eenige kleinere. De grond is ligt en zandig, doch zeer vruchtbaar; de lucht vrij zacht, doch het weder veranderlijk. De landbouw brengt meer dan genoegzaam koren, peulvruchten en moesgroenten voort. Nog heeft men er appelen, peeren, noten, vlas en tabak, en zeer veel bosschen, welke overvloed van hout voor de ijzergieterijen en aluinziederijen opleveren. Ook zijn er aluin-, steen- en leemgroeven. De vee- en schapenteelt zijn maar middelmatig door gebrek aan weiden. Landbouw, visscherij en mijnen zijn de voorn. takken van bestaan. Er zijn twee groote glasfabr. te Arnes en Bromsebro, die voor meer dan 80,000 rijksdaalders aan tafelglas leveren, benevens linnenweverij en fabr. van houtwaren. De uitvoer bestaat in: koren, hout, ijzer, ijzerwaren, aluin en voortbr. van het vee. Het land wordt in 6 härräds verdeeld. De hoofdplaats is Mariestad.

Skarby, Zweed. vlek, Malmohuslän.

Skardin, zie Scardona.

Skardisch Gebergte, zie Schartagh.

Skaren of *Skargard*, *Scheeren*, ontelbare eilanden en rotsenriffen, aan de O. kust van Zweden, zijnde een natuurlijk bolwerk tegen alle aanvallen, zoowel der vijanden als der zee.

Skarf, Zweed. dorp in Malmohuslän.

Skargard, zie Skaren.

Skar-Water, Schot. riv., gr. Dumfries.

Skarigszow, Pool. heerl., waiw. Sandomir, met 100 huizen.

Skarkind, Zweed. kerspel, Linkoping-län.

Skaröe, Deen. eil. bij Funen.

Skarpanto, zie Koje.

Skarsine, Pruis. dorp, regdst. Breslau.

Skarsta, Zweed. kerspel, Skaraborglän.

Skarup, Zweed. kerspel, Malmohus-län.

Skarven, Zweed. golf van het Mälar meer, Upsala-län.

Skaryszow, zie Skarigszow.

Skarzewo, zie Schöneck, No. 1.

Skaska, Saks. dorp, prov. Lausitz.

Skatelof, Zweed. dorp, Kronaburgs-län.

Skauro, Turk. vlek, eil. Santorin.

Skavn, zie Skagen.

Skawina, Galic. stad, kreits Myslenicze.

Ske, Zweed. dorp, Gotaborgs-län.

Skebäk, Zweed. haven, Oerebro-län.

Skeby, Zweed. dorp, Skaraborg-län.

Skebye, Deen. vlek, eil. Funen.

Skeda, Zweed. D., Linköping-län.

Skedeskamma, Zweed. dorp, Elfborg-län.

Skedwi, Zweed. dorp, Falulän.

Skeeby, Eng. buurt, gr. York.

Skeefhammer, Zweed. kerspel, Upsala-lan, met de fabrijkplaats Gimo en ijzergroeven.

Skeckling, Eng. buurt, gr. York.

Skeen, Skien of *Scheen*, Noorw. riv., stift Aggerhuus. 2. Stadje aldaar, wel gebouwd, de hoofdstad der voogdij Neder Tellemarken, met 1800 inw., zaagmolens, handel in hout, pik, teer, ijzer en molensteen. 2. Schot. meer, gr. Dumfries.

Skeffington, Eng. kerspel, gr. Leicester.

Skeffling, Eng. kerspel, gr. York.

Skegby, Eng. dorp, gr. Nottingham.

Skegness, Eng. kerspel, gr. Lincoln.

Skeilay, een der Schot. Hebriden, bij Harris.

Skelbrook, Eng. vlek, gr. York.

Skelden, Eng. buurt, gr. York.

Skeldness, Schot. kaap, eil. Schetland, 15. 58. L. en 60. 12. N. B.

Skelflete, Eng. riv., gr. York, die in de Humber valt.

Skell, Eng. riv., gr. York, valt in de Youre, bij Rippon.

Skelland, Eng. buurt, gr. Suffolk.

Skelleftea, Zweed. dorp in Westerbotten, met de schoonste kerk van het Noorden.

Skelligs, 2 Ier. eil. aan de Z. W. kust; 2 mijlen Z. W. van Bolus Head. Zij zijn in *Groot* en *Klein* onderscheiden, en leveren veel zeevogels en marmer. 7. 23. L. en 51. 42. N. B.

Skellingthorpe, Eng. dorp, gr. Lin-

Lincoln.

SKELLOWE, Eng. vlek, gr. York.

SKELMANTHORPE, Eng. D., gr. York.

SKELMERSDALE, Eng. D. in Lancashire.

SKELSMERGH, Eng. dorp, gr. W. Moreland.

SKELTON, Eng. kerspel, gr. Cumberland. 2. Drie Eng. dorpen, gr. York. 4. Eng. vlek, gr. York, N. gedeelte, met 720 inw.

SKELWITH, Eng. vlek, gr. Lancashire.

SKERMATA, Griek. dorp bij Athene.

SKENDER BAKUP, vlek in Bosnië, sands. Banjaluka, met veel handel in hout.

SKENDLEBY, Eng. kersp. gr. Lincoln.

SKENE, Schot. dorp, gr. Aberdeen.

SKENEATILES, dorp der N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Onondaga. 2. Meer der N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Onondaga.

SKENECTADY, zie Shenectady.

SKENESBOROUGH, zie Whitehall.

SKENFRETH, Eng. D., gr. Monmouth.

SKENINGE, Zweed. stadje, Linköping-län, met 875 inw., linnen- en tapijten fabr. 2. Zweed. kerspel, Halmstad-län, met visscherij.

SKENINGGRAVE, Eng. haven, gr. York.

SKEOTISVAY, Schot. eil. der Hebriden, in O. Loch Tarbert, gr. Harris.

SKEPLAND, Zweed. D., Elfborgs-län.

SKEPNAS, Zweed. D., Linkopings-län.

SKEPPSHOLMEN, zie Stockholm.

SKEPSHAM, Zweed. haven, lands. Medelpad.

SKEPTUNA, Zweed. dorp, Stockholms-län.

SKER, gevaarlijke Schot. rots, gr. Inverness; O. van Barray

SKERAT, rots in de Caledonische zee, bij de W. kust van Skye, op 11. 6. L. en 57. 24. N. B.

SKERBISZOW, Pool. heerl., waiw. Lublin.

SKERGULE, rotsachtig Schot. eil., bij de Z. W. kust van het eil. Mull, op 11. 25. L. en 56. 18. N. B.

SKERIKEN, Zweed. meer, Stockholms-län.

SKERIVORE, rotsen ten W. van Schotland. 10. 43. L. en 56. 19. N. B.

SKERNE, Eng. kerspel, gr. York. 2. Eng. riv., gr. Durham, die in de Teer valt.

SKERRIES of *Skerry*, 3 kleine Schot. eil.; 5 mijlen N. W. van het eil. Whalsay; 7 mijlen van de Schot. kust. 2. Klein eil., W. N. W. van Caron Point, bij 't Eng. eil. Anglesea, met veel zeevogels en eenen vuurtoren.

SKERSTAV, Noorw. kerspel, stift Nordland, met 2370 inw.

SKERTON, Eng. vlek, gr. Lancaster, met 1260 inw.

SKETBY, riv. in Wallis, gr. Merioneth, die in de Ier. zee valt.

SKETCHLEY, Eng. buurt, gr. Leicester.

SKEUDITZ, zie Schkeuditz.

SKEWSBY, Eng. vlek, gr. York.

SKEYTON, Eng. kerspel, gr. Norfolk.

SKIACH, Schot. meer, gr. Perth.

SKIATHI, eil. in den Griek. Archipel, tegenover Magnesia, weinig bebouwd, doch met goede kudden. 2. De hoofdplaats van dit eil., met 1000 inw.

SKIATO, Turk. eil., bij Lemnos, bergachtig, met goede ankerplaatsen en eene groote baai; doch de inw. zijn door de zeeroovers verdreven.

SKIBBEREEN, Ier. dorp, gr. Cork.

SKIDBROOK, Eng. kersp., gr. Lincoln.

SKIDBY, Eng. vlek, gr. York.

SKIE, zie Skye.

SKIEEN, zie Skeen.

SKIELBYE, Deen. kersp., eil. Falster.

SKIELSKIÖR, Deen. stadje, eil. Zeeland, aan de Groote Belt, met eene kerk, raadhuis, school en 700 inw., die van de visscherij en scheepvaart bestaan, en eene goede haven hebben. 29. L. 55. 16. N. B.

SKIEN, zie Skeen.

SKIERBISZOW, Pool. vlek, waiw. Lublin.

SKIERMAAE, Deen. riv., stift Rypen.

SKIERN, Deen. kersp., stift Rypen.

SKIERNIWICE, Pool. stadje, waiw. Masovië, met 1000 inw., handwerken en lakenfabr.

SKIERVÖE, Noorw. kerspel, stift Nordland, met 2000 inw.

SKIFTET, een der straten, welke de Alands eil. in het Rus. gouv. Finland, van het vaste land scheiden.

SKILGATE, Eng. kersp., gr. Somerset.

SKILLINGSMARK, Zweed. dorp in Skaraborg-län.

SKILLINGTON, Eng. kerspel, gr. Lincoln.

SKILLO of *Damala*, kaap aan de O. kust van Morea, op 41. 22. L. en 37. 26. N. B.

SKINBERGA, Zweed. dorp, Linköping-l n.

SKINBURNESS, Eng. D., gr. Cumberland.

SKINNAND, Eng. kersp., gr. Lincoln.

SKINNERSVILLE, vlek der N. Amer. Rep., gr. Washington, prov. N. Carolina.

SKINNINGROVE, Eng. dorp, gr. Cork.

SKINÖE, Deen. eil. der Faröer groep, ten Z. van Fugloe.

SKINOSA, eil. in den Griek. archipel, ten Z. van Naxos, met ceder- en mastikboomen.

Skinskalteberg, Zweed. dorp, Westeras-län, met kopermijnen.
Skinso, Zweed. eil., Z. W. van Gotheborg, in Gotheborg-län.
Skio, zie Chio.
Skioby, Pool. stadje, waiw. Sandomir, met ijzermijnen.
Skioe, Deen. stad in Jutland, bij de Lymfiord.
Skiold, Noorw. kerspel, stift Christiansand, met 2,450 inw.
Skionach, zie Sko.
Skiphe, Turk. eil. in de Egeïsche zee, sands. Egribos.
Skiplam, Eng. buurt, gr. York.
Skipness, Schot. kerspel, gr. Argyle, met 2000 inw.
Skiport, Loch, golf aan de O. kust van het Schot. eil. Z. Uist.
Skippack, N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, gr. Montgomery; 900 inw.
Skipparlof, Zweed. dorp, Christiaanstadt-län.
Skippinge, Deen. ambt, eil. Zeeland, met 11 kerspels en 4,800 inw.
Skippon, Eng. riv. in Lancashire, die in de Wire valt.
Skipsea, Eng. kerspel, gr. York.
Skipsilor, Turk. stad in Romanië.
Skipton, Eng. marktvlek, gr. York, met 2300 inw., katoen- en wolfabr. 2. Eng. buurt, gr. York.
Skiptown, vlek in de N. Amer. Rep., prov. Maryland, gr. Allieghany.
Skiptved, Noorw. kerspel, stift Aggerhuus, met 1700 inw.
Skipwith, Eng. kerspel, gr. York.
Skirbeck, Eng. kersp., gr. Lincoln.
Skircoat, Eng. vlek, gr. York, met 2820 inw. en fabr.
Skire, Deen. kersp., Jonköping-län.
Skirethorns, Eng. buurt, gr. York.
Skiringlass, Schot. eil., bij de W. kust, op 12. 36. L. en 58. 2. N. B.
Skirintarsan, eil. bij de O. kust van Skye, op 11. 53. L. en 57. 19. N. B.
Skirky, groep kleine eil. in de riv. Kenmare, aan de Z. kust van het Ier. gr. Kerry.
Skirlaugh (Noord), Eng. dorp, gr. York. 2. *Zuid* S., Eng. vlek, gr. York.
Skirling, Schot. dorp, gr. Peebles.
Skirlington, Eng. vlek, gr. York.
Skiropulo, rots ten Z. W. van Sciro.
Skiros, zie Sciro.
Skirpenbeck, Eng. vlek, gr. York.
Skirwink, Pruis. dorp, regdst. Gumbinnen, met veel visscherij.
Skirwith, Eng. D., gr. Cumberland.
Skiuts, Zweed. bäräd in Malmohus-län, met de golf Höllwiken en kaap Falsterbo.

Skivvarp, Zweed. D., Malmohus-län.
Skive, Deen. stad, stift Wiborg, aan eene baai der Lymfiorden en de Skive, met eene markt, 7 straten, eene kerk, school en 600 inw., die van branderijen, visscherij, scheepvaart en handel bestaan, vele paarden, ossen en vee verzenden, en 4 jaarmarkten hebben. 26. 44. L. en 56. 39. N. B.
Sklabina, Hong. kreits, kom. Thuroczy, 6 V. M. groot, en met de hoofdplaats Szent Marton.
Sklavo-Chori, Griek. stad op Morea, op de plaats van het oude *Amyclæ*.
Sklareti, Georgische volksstam aan de Zwarte zee, in Turk. Georgië.
Sklo, 2 Galicische dorpen, kreits Lemberg en Przemysl.
Sklow, Rus. stad, gouv. Mohilew, met een kasteel, 8 kerken, eene synagoge, klooster, koophof en 2500 inw., die fabr., handel en 3 jaarmarkten hebben.
Sko, Zweed. meer en D. in Upsala-län.
Skodborg, Deen. ambt in Aalborg, met 7,500 inw. en 16 kerspels.
Sköfde, Zweed. vlek, Elfborg-län. 2. Zweed. stadje, Skaraborg-län, met 950 inw., die van land- en tabaksbouw en kleinen handel bestaan.
Skog, Zweed. D., prov. Helsingor.
Skogn, Noorw. dorp in Drontheim, met 3,600 inw.
Sköhlen, zie Schkölen.
Skokum, Eng. eil., gr. Pembroke, aan de kust van Wallis.
Skole, Galic. heerl., kreits Stry.
Skomar, Eng. eil. aan de kust van Wallis, gr. Pembroke.
Skompe, Pool. stadje, waiw. Plock.
Skonewig, Noorw. kerspel, stift Bergen, met 1800 inw. en fabr.
Skön, Zweed. dorp, Nordland-län.
Skoon, Zweed. stadje, prov. Medelpad.
Skop, Zweed. D. in O. Nordland-län, met kalkbranderijen.
Skopelo, Turk. eil. bij Lemnos of Stalimene, 1½ V. M. groot, hoog gelegen, maar zeer vruchtbaar in wijn, die onder den besten van den archipel gerekend wordt; olie, edele vruchten en andere voortbr., geiten, bijenteelt en 2,400 grieksche inw., die weinig belasting betalen. 2. Stad aldaar, met eene goede haven en reede, die veel door Fr. en Grieksche schepen bezocht wordt.
Skopeloe, Griek. eil. in den Archipel, aan de kust van Magnesia, met 12,000 inw. en eene stad van dien naam, met 5000 inw.
Skopia, zie Uskub.
Skopin, Rus. stadje, gouv. Rjäsan.
Skopo, rots bij 't Jonisch eil. Zante.

Skoposen, Turk. D., lands. Moldavië.
Skorodno, Rus. stad, gouv. Kiew.
Skorradals vatn, meer op 't eil. IJsland.
Skotschau, Morav. stadje, kreits Teschen, met 1430 inw.
Skouen, Noorw. eil., stift Drontheim.
Skouitias, Turk. dorp in Albanië, dal van Souli.
Skovbye, Deen. ambt op Funen, bevat op 5 V. M., in 3 kersp., 9,500 inw.
Skräflinger, Zweed. dorp, Malmohus-län.
Skrakeby, Zweed. D., Linkioping-län.
Skriponeri, kleine Griek. plaats in Livadië, aan den mond van het kanaal, dat het meer van Topolias met de zee vereënigt.
Skrudr, Deen. eil. bij IJsland, aan de O. kust, syssel Sondermale.
Skrupi, het oude *Cheronea*, Turk. dorp, prov. Livadië.
Skryne, Ier. dorp, gr. Meath.
Skrynna, Pool. stadje, waiw. Sandomir.
Skrzinecz, Boh. dorp, kreits Köningingratz.
Skrzyszow, Galicisch dorp, kreits Tarnow, met linnenweverijen.
Skudesnäss, Noorw. kerspel, stift Christiansand, met 2,800 inw.
Skurgenki, Rus. vlek, gouv. Orel.
Skulein, Rus. stad, gouv. Volhynië.
Skullingo, Zweed. dorp, Nykoping-län.
Skulsk, Pruis. D., regdst. Bromberg.
Skultuna, Zweed. D., Westeras-län.
Skuöe, een der Noorw. Faroër eil.
Skupeb, Zweed. D., Linköping-län.
Skupoping, meer der N. Amer. Rep., prov. N. Carolina. 35. 45. N. B.
Skuppernong, riv. der N. Amer. Rep., prov. N. Carolina, die in het meer Dismal Swamp valt.
Skuskar, Eng. eil., aan de kust van Wallis, gr. Glamorgan, in het kanaal van Bristol.
Skutsch, Boh. stad, kreits Chrudim, met 3,100 inw. en katoenfabr.
Skuttock-hills, heuvels op de kust van 't N. Amer. gr. Maine, die tot baken voor het inzeilen der haven Gouldsborough dienen.
Skwica, Rus. kreits, gouv. Kiew, tusschen 46. 45. en 47. 49. L. en 49. 27. en 50. 14. N. B., door de Irpen en Uwana bespoeld, met bosch en weiden. 2. Hoofdstad met 1600 inw. en fabr.
Skwierzyna, zie Schwerin.
Skworetz, Morav. D., kr. Kaurzim.
Sky of *Skye*, het grootste van al de Hebridische eil., tot het Schot. gr. Inverness behoorende, en door de Inns sound van het vasteland gescheiden, tusschen 10. 24. en 11. 30 L. en 57. 13. en 57. 46. N. B. gelegen, en bevat op 37$\frac{1}{4}$ V. M. 16,600 inw.; terwijl het deels uit bouw-, deels uit weiland, meren, moerassen en rotsen bestaat. De oppervlakte is zeer ongelijk; het land wordt door eene bergketen doorsneden, die op sommige plaatsen 3000 voet hoog is. Ten W. dringen verscheidene armen der zee in het land, waaronder de Lochs Snizort Fullart, Bracadale, die eene zeer goede haven maakt, en Portree. De dalen zijn smal, en worden door schoone beken bespoeld, waaronder de Kilmartin en Orf rijk aan zalm en forellen zijn. De kapen zijn zeer hoog, vooral Trotternish en Dunvegan Head. De lucht is zachter dan men hier verwachten zou, maar vochtig, en bijna de helft des jaars met regen; echter niet ongezond. Voorheen waren hier veel bosschen, waarvan thans noch weinige overblijfsels zijn; doch men vindt er veel steen, graniet, kalk, agaat, topazen, marmer en sporen van ijzer, lood en aan het strand koralen. De landbouw levert een weinig tarw, veel haver, aardappelen en vlas. Visscherij en zeevogelvangst aan de kusten. De veeteelt is niet onbelangrijk; men heeft er vooral vele schapen, en maakt er boter en kaas; doch behalve eenige weverijen, zijn er geene fabr. De uitvoer bestaat in koren, horenvee, kelp, visch en traan. Er zijn 7 D., welker inw. van landbouw, veeteelt, de kelp en de visscherij bestaan.
Skydel, Rus. stad, gouv. Wilna.
Skydsmoe, Noorw. kerspel, stift Aggerhuus, met 2340 inw. en fabr.
Skyros, zie Sciro.
Skyro Poulo, klein eil. in den Archipel, tusschen Skyros en de kust van Negropont; 2 mijlen W. van het eerste.
Slabtown, N. Amer. dorp, prov. New Jersey, gr. Burlington.
Slade Point, kaap aan de N. kust van Nieuw Holland; 5 uren Z. O. van kaap Hillsborough.
Sladka, Rus. vlek, gouv. Tobolsk.
Slage, zie Schlawe.
Slagelse, Deen. stadje, eil. Zeeland, ambt Soröe, met 2 kerken, eene geleerde school, een rijk hospitaal en 1800 inw., die tabak bouwen en handel drijven. 29. 2. L. en 55. 27. N. B.
Slagtmaat, Nederl. gehucht, prov. Utrecht, arr. Amersfoort, onder Schalkwijk, met 25 inw.
Slaidburn, Eng. kerspel, gr. York, met

met 2175 inw. en fabr.

SLAINE, Ier. dorp, gr. East-Meath.

SLAINES, Schot. kerspel, gr. Aberdeen, met 1060 inw. en bronnen.

SLAITHWAITE, Eng. vlek, gr. York, met 2300 inw. en fabr.

SLAK, Fr. riv., dep. Pas-de-Calais.

SLAKI, Rus. vlek, gouv. Orenburg.

SLALEY, Eng. D. in Northumberland.

SLAMANNAN of *St Lawrence*, Schot. kerspel, gr. Stirling, met 1000 inw.

SLAM RUMNIK, Turk. distr., het O. van Walachië, ten N. O. en O. aan Moldavië, vruchtbaar en wel bevolkt, met 2 steden, een vlek en 140 dorpen.

SLAN, Boh. vlek, kreits Rakonitz.

SLANA, Dalmatisch D., kreits Ragusa.

SLANBOG, Zweed. dorp in Kronaberg-län.

SLANE, Ier. stad, gr. Meath.

SLANEY, Ier. riv., valt in Wexford harbour.

SLANGEN EIL., O. Afr. eil.; 5 mijlen van Mauritius.

SLANGERUP, Deen. vlek, eil. Zeeland.

SLANITZA, Zevenb. dorp, kom. Hunyad.

SLANO, Dalmat. stadje, kreits Ragusa.

SLANTA, plaats in Tripoli, met niet meer dan 200 vertrekken, in de rotsen uitgehouwen.

SLAP, Zweed. dorp, Holmstadt-lan.

SLAPERSBAAI, Afr. golf tusschen Angola en Benguela, waarin de Coanza valt.

SLAPPETERP, Nederl. dorpje, prov. Vriesland, arr. Sneek, met maar 60 inw.

SLAPSTON, Eng. dorp, gr. Northampton.

SLAPTON, Eng. kerspel, gr. Buckingham. 2. Eng. kerspel, gr. Devon.

SLATE RIVER, riv. der N. Amer. Rep., prov. Virginia, die in de James baai valt. 298. 52. L. en 37. 40. N. B.

SLATE, kerspel in Mecklenb. Schwerin, ambt Neustadt, met 800 inw.

SLATENITZ, Morav. D., kreits Olmutz.

SLATIBOR, Turk. bergketen in Bosnië, in de nabijheid der Drina.

SLATINA, Turk. stad in Walachië, aan de Alt, met 6 kerken, goede week- en jaarmarkten en 6000 inw.

SLATINA MARA, Galicisch zoutbergwerk, kreits Czernowitz.

SLATOPOL, Rus. dorp, gouv. Cherson.

SLATOVA, tak van het Servische gebergte in Turkije, lands. Romanië, sands. Semendra.

SLATTENEGK, Illyr. slot, kr. Neustadtl.

SLAUGHAM, Eng. dorp, gr. Sussex.

SLAUGHTER (OPPER en NEDER), twee Eng. kerspels, gr. Gloucester. 2. S. *Creek*, baai der N. Amer. prov. Maryland. 3. Riv. der N. Amer. Rep., die in den Missouri valt.

SLAUGHTERFORD, Eng. D., gr. Wilt.

SLAUGS, Deen. ambt, stift Rypen.

SLAVEN FORT, Eng. fort in het Amer. W. binnenland, woonpl. der Schippoways, aan het Slaven meer 61. 41. N. B.

SLAVEN EIL., eil. bij Ceylon, waarop de voorstad van Colombo is gebouwd.

SLAVEN GRADETZ, zie Windisch Grätz.

SLAVENKUST, een gedeelte der kust van Guinea, in Afrika, dus genoemd naar den slavenhandel, die vooral hier, voorheen gedreven werd. Het land strekt zich van Rio de Volta of van kaap St. Paul, ten W. tot aan de riv. Benin of de Roode kaap, in eene lengte van ongeveer 60 mijlen, uit. De uitgestrektheid in de breedte kan men niet bepalen. Het geheele land is vlak, laag, zandig, moerassig; doch op eenige plaatsen bijzonder vruchtbaar. De lucht is, even als aan de Goudkust (zie dat art.); maar aan de kust, uit hoofde der menigvuldige moerassen, zeer ongezond. Bergen ziet men alleen ver binnen in het land. De voorn. riv. zijn: de Rio de Volta en de Lagos. Ook de voortbrengsels en dieren zijn bijna dezelfde als aan de Goudkust; schoon men er tot nog toe geen goud, maar des te meer zout vindt. Van koren heeft men er maïs, groote gierst (*sago*) en kleine gierst (*durra*). In het lands. Dahome vindt men eenen boom, die naar zijde gelijkende katoen oplevert. De Fetischslangen worden hier voor heilig gehouden, en zijn niet alleen onschadelijk, maar beoorlogen steeds de vergiftige insekten. De inw. zijn alle Negers, van verschillende, deels nog zeer ruwe stammen. Aan de kusten kennen wij de Auna's, Krepes, Akra's, Agraffis, Fidahs en Ardras; in het binnenland de bewoners van Dahome en hunne naburen de Mahis, Ayos en Tappa's. Van hunne taal en betrekking weten wij nog zeer weinig; terwijl hierin, zoo wel als in beschaving, zeer veel onderscheid heerscht. Men kan het land in het Oostelijk deel, waartoe de eil. in de Volta, Quitta of Koto en Popo; het middendeel waartoe Fidah, Ardra- en Dahome-, en het Oostelijk deel, waartoe Ulkumi of Alghemi, Schaku, Udobo, het land der Ayos, der Taffas, enz. behooren, verdeelen.

SLAVEN MEER, meer in het N. W. gedeelte van N. Amer., tusschen 60. 30. en 63. N. B., welke het water van verscheidene riv. ontvangt, terwijl uit hetzelve de Mackenzie het water in de Ijs-

IJszee voert.

Slaven rivier, N. Amer. vereenigde riv., uit de Athapescow, Unguan en Vrede riv., welke in het Slaven meer valt.

Slavin, Pruis. riv., regdst. Frankfort, aan de Pommersche grenzen.

Slavonië, bij de inboorlingen *Toth Orszag* genoemd, voorheen een koningrijk, en thans grootendeels eene prov. van Hongarije, tusschen Hongarije, Turkije en Croatië gelegen, en op 325 V. M. 528,000 inw. bevattende, van het O. naar het W. door eene keten van bergen doorsneden, en door de riv. Drave, Donau, Save en Illowa bespoeld. Verder zijn er vele heuvels, die wijn en andere vruchten opleveren, en zeer vruchtbare dalen. De bosschen verkoelen bijzonder de luchtsgesteldheid, en men heeft er alle soorten van tuinvruchten, koren, tabak, zijde, wijn, enz., veel vee en allerlei wild. Fabr. zijn er van geen belang. De uitvoer bestaat in de voortbr. des lands, en vooral in vee. Het is thans bij Hongarije en de Militairgrenzen gevoegd. Zie Slavonisch Provinciaal en Slavonische Militairgrenzen.

Slavoniërs, de derde hoofdstam der bewoners van Europa, in zeer vele takken verdeeld, doch alle verwante tongvallen sprekende. Men begroot derzelver aantal wel op 46 millioenen. Zij zijn meestal groot van gestalte, welgespierd, en hebben gewoonlijk veel aanleg tot kunsten en muzijk, eigene zeden en gewoonten; bestaan meestal van den landbouw, doch hebben ook grootendeels de gebreken, die door onderdrukking en slavernij geboren worden. Tot dezelve behooren de Groot en Klein Russen, Galiciërs, Polen, Litthauwers, Letten en Kuren, Cassuben, Winden, Serben, Czechen, Slawaken, Tschiken, Vandalen, Kroaten, Serviërs, Morlakken, Montenegrijnen, Uskochen en Bosniaken (Men zie die artikels), en zijn dus in Polen, Galicië, Rusland, Bohemen, Moravië, Slavonië, Servië, Bosnië, Kroatië, Illyrië en Dalmatië verspreid.

Slavonische Militairgrenzen, afdeeling van de Oostenr. Militairgrenzen, tusschen het Slavonisch Provinciaal, het Tschaikisten distr., Hongarije en Turkije, de Banaalgrenzen, Agram, Kreuz, en de Warasdiner Generaliteit, of tusschen 33. 34. en 38. 6. L. en 44. 40. en 45. 37. N. B. gelegen, en op 140 V. M. 233,270 inw. bevattende. Het land is bijna geheel vlak, met weinige heuvelen, op sommige plaatsen zeer vruchtbaar, en wordt door de Save, Lonya, Illowa, Struga, Orlyava, Bossul, Berrava, Pakrau, en ook gedeeltelijk door den Donau en de Theiss bespoeld. Bij de moerassen, die men hier en daar heeft, is de lucht zeer onaangenaam; terwijl de voortbr. in tarw, rogge, gerst, haver, maïs, gierst, peulvruchten, aardappelen, vlas, hennep, hooi, wijn, zijde, paarden, rundvee, schapen, geiten, varkens, bijen en hout bestaan. Fabr. heeft men er niet; maar de steden Semlin en Carlowitz drijven eenen aanzienlijken handel met Turkije. De uitvoer bestaat voornamelijk in vee, honig, was en zijde: ook de verzendingshandel is van belang. Het land wordt in de eigenlijke Slavonische Militairgrenzen en het Tschaikisten distr. verdeeld. 2. *Eigenlijke* S., het grootste deel van voornoemd landschap, in de regementdistr. Peterwardin en Brod Gradiska verdeeld.

Slavonisch Provinciaal, prov. van Hongarije, grootendeels het voormalig kon. Slavonië, hetwelk, op 172 V. M. 287,900 inw. bevat, zeer vruchtbaar is, met Kroatië een gemeenschappelijk geregtshof heeft, en in de kom. Possega, Verocz en Syrmië verdeeld wordt. (Zie verder Slavonië).

Slawaken, stam der Slavoniërs, bijzonder in Moravië, Hongarije en Slavonië wonende, en in eigenlijke Slawaken, Walachiërs, Zalesaken, Possikarzen en Sallaschaken verdeeld. Men schat hun getal op 4,300 zielen. Zij worden voor ijverig, maar listig en inhalig gehouden. (Zie verder Slavoniërs).

Slawatycze, Pool. stad, waiw. Podlachië, aan de Bug, met 4,500 inw.

Slawenka, Rus. riv., gouv. Petersburg.

Slawensk, Rus. kreits, gouv. Jekaterinoslaw, door de Donez en eenige kleine riv. bespoeld, heeft veel vee; doch is niet sterk bewoond. 2. Stadje aldaar, met jaarmarkten.

Slawenzitz, zie Schlawenzig.

Slawensk, Rus. stadje in de Slobodische Ukraine, met 2 kerken, 1400 inw. en aanzienlijke zoutmeren.

Slawietin, Boh. vlek, kreits Rakonitz, aan de Eger.

Slawiszyn, Pool. stadje, waiw. Kalisch, met 1300 inw. en lakenweverijen.

Slawitschin, Pool. stadje, waiw. Hradisch, met 750 inw.

Slawkow, Pool. stadje, waiw. Krakau, met 1520 inw., lood- en kalmei-

meigroeven. 2. Zie Austerlitz.

Slawlkowitz, Morav. dorp, tusschen Brünn en Olmutz.

Slawoszow, zie Beraun.

Slawonice of *Zlabings*, Morav. stadje, kreits Iglau, met 1850 inw.

Slawston, Eng. kerspel, gr. Leicester.

Slayne, Ier. riv., prov. Leinster.

Sleaford, Eng. vlek, gr. Lincoln. 2. Baai aan de Z. kust van Nieuw Holland.

Sleat, Eng. kerspel, gr. Inverness, eil. Skye, met 1950 inw.

Slebeck, Eng. dorp in Wallis, gr. Pembroke.

Slebeze of *Slybze*, O.Ind.eil. in straat Sunda, op 123. 10. L. en 5. 54. Z. B.

Sleddale (Long en West), twee Eng. dorpen, gr. Westmoreland.

Sledge Eil., klein eil. in de Stille Zuidzee, aan de N. kust van N. Amer. 211. 43. L. en 64. 30. N. B.

Sledmere, Eng. vlek, gr. York.

Sleekburn (Oost en West), twee Eng. buurten, gr. Durham.

Sleepe, Eng. buurt, gr. Hertford.

Sleepers Eil., groep N. Amer. eil. in de Hudson's baai.

Sleepy Creek, riv. der N. Amer. Rep., prov. N. Carolina, die in den Atl. Oceaan valt, 34. 43. N. B.

Sleeswijk, Deen. hert., ook wel Zuid Jutland genoemd, tusschen Rypen, de Kleine Belt, de Oostzee, Holstein, en het Sleeswijk-Holsteinsche kanaal, of tusschen 26. 19 en 27. 50. L. en 54. 12. en 55. 29. N. B. gelegen, en op 164 V.M. 300,400 inw. bevattende. Het land is meestal vlak, door eenen matigen landrug doorsneden, waarvan de hoogste punten de Trummelbergen en de Scheerberg zijn. De voornaamste golven aan de O. kust zijn: de Kieler Fohrde, Apenrade, Flensburger Fohrde, Eckern Fohrde en Wieck; terwijl aan de W. kust vele zandbanken en ook duinen gevonden worden. Verder is er veel vruchtbaar broekland, door dijken tegen overstroomingen beschermd. Ook de O. kust is vruchtbaar; het binnenland heeft hier en daar veengrond. De voornaamste riv. zijn: de Eider, de Konge Aue, de Nipsau, de Schottburger Aue, de Breede Aue, de Widau, de Scholmau, de Treene, de Sorge, benevens de groote zeearm Schley. Er zijn vele meren, waaronder het Witten-, Gotteskoger en Hostruper meer. Behalve het Sleeswijk-Holsteinsche kanaal, is hier ook nog het Okholmer kanaal. De luchtsgesteldheid is gematigd, soms guur, aan de W. kust vochtig, en het weder veranderlijk. Men heeft er vele stormen, vooral omtrent den tijd der nachteveningen. De landbouw is hier verschillend naar den grond; maar levert overvloed van rogge, gerst, haver en boekweit, doch minder tarw, veel erwten en boonen, voeder voor het vee, raapzaad, vlas, hennep, aardappelen, rapen, kool, mosterdzaad, maar te weinig hout, zoodat men turf tot brand gebruiken moet. Men heeft er schoone paarden, voortreffelijk rundvee, vette ossen en goede melkerij, drieërlei schapen, tam gevogelte, weinig wild, veel zeehonden, weinig bijen, veel strandvogels; terwijl de visscherij een voorname tak van bestaan is. Groote fabr. heeft men er weinig, behalve in Flensburg; maar terwijl de mannen met den landbouw of de visscherij bezig zijn, spinnen de vrouwen garen en wol, breijen kousen, en maken houten en wollen stoffen. Verder heeft men er branderijen, 2 papiermolens en verscheidene tigchelovens. De uitvoer bestaat in: rogge, tarw, gerst, mout, meel, gort, raapzaad, paarden, ossen, wol, boter, huiden, kaas, visch, krabben en eenige kleinere artikelen, zoo als: kant, suiker, enz. De voornaamste koopstad is Flensburg, doch ook Husum, Apenrade, Sleeswijk en andere steden nemen hieraan deel. De meeste vervoer gaat langs het Sleeswijk-Holsteinsch kanaal: de wegen zijn er slecht. De inw. zijn Deenen, Duitschers, Vriezen, Angeln dezulken, die zich hier hebben nedergezet, waaronder ook Nederlanders. De meesten belijden den lutherschen godsdienst; doch ook andere godsdiensten worden hier geduld. Er zijn 4 geleerde, 9 burgerscholen en eene kweekschool voor schoolönderwijzers. Schoon het hert. met Denemarken vereenigd is, heeft hetzelve gedeeltelijk nog zijne eigene regering, voorregten en vrijheden. Aan het hoofd staat een koninklijke stadhouder, die onder de Sleeswijk-Holsteinsch-Lauenburgsche kanselarij staat. Het land is in ambten verdeeld, deze in harden of herreds, en die weder in kerspels. De ambten hebben ambtslieden, de harden herreds- en landvoogden. De steden hebben bijzondere landvoogden en magistraten, en de finantiën worden als in Denemarken geheven. Het land wordt in koninklijke ambten, landschappen, 14 eilanden en de adelijke distr. en kerspelen verdeeld. 2. Hoofdstad des hert., in het ambt Gottorp, de zetel van den stadhouder, der regeringscollegiën en regtbanken, aan den

den uitersten hoek van de Schley, om dewelke zij in eene halve maan gebouwd is. Zij is open, zeer onregelmatig, en bestaat uit 4 deelen, als: het slot *Gopper*, een groot vierkant gebouw, de zetel van den stadhouder en der hooge ambtenaren; de *oude stad* in het midden, de Lollfuss en *Friedrichberg*, welke te zamen 5 kerken, waaronder de domkerk het graf van FREDERIK I. bevat; een maagden klooster, eene latijnsche school, burger-, armen- en lagere scholen, 3 hospitalen, weeshuis, werkhuis, doofstommen instituut, bijbelgenootschap, boekdrukkerij en 7,850 inw. bevatten, die eene porselein-, stijfsel-, kousen- en eene kamerdoekfabr., eene suikerraffinaderij, looijerijen en de noodige handwerken, benevens veel handel en scheepvaart hebben. De haven is 9 voeten diep, en wordt jaarlijks door 200, meestal kleine schepen, bezocht. De stad heeft jaar-, paarden- en beestenmarkten. 27. 15. L. en 54. 31. N. B.

SLEESWIJK-HOLSTEINSCH KANAAL, Deensch kanaal, ook wel Kieler kanaal genoemd, hetwelk de Noordzee met de Oostzee gemeenschap doet hebben. De Oostelijke mond is in de Kieler Fohrde, ½ mijl van de stad Kiel. Het loopt voorbij Holtenau, Knoop en Rathmansdorf, en bij Landwehr door het Flemhuder meer, vereënigt zich bij Forth, met de zoogenoemde Boven Eider, loopt voorbij Rensburg en valt in den Neder Eider, en met deze in de Noordzee. Het is 10 voeten diep, op den grond 54, en boven 100 voeten breed, en circa 4½ mijl lang. Het meeste water ontvangt het uit het Flemhuder meer. Het heeft 6 sluizen, welke de schepen 9 voeten hoog opligten, en draagt schepen van 100 voeten lang, 26 voeten breed, en die ruim 9 voeten diep gaan.

SLEEUWIJK, Nederl. dorp, prov. N. Braband, distr. 's Hertogenbosch, met 350 inw. en een veer op Gorinchem.

SLEGINA, Rus. stad, prov. Jaroslaw.

SLEGO, zie Sligo.

SLEIDINGE, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, arr. Gent, met 5,220 inw.

SLEINIK, SCHLANING of *Szalonak*, Hong. vlek, kom. Eisenburg; 1800 inw.

SLEITAL, Schot. meer, gr. York.

SLENAKEN, Nederl. dorp, prov. Limburg, arr. Maastricht, met 560 inw.

SLENINGFORD, Eng. vlek, gr. York.

SLENIAWA, Gal. heerl., met oudheden.

SLENISH MOUNTAINS, Ier. bergen, gr. Antrim.

SLENO, Hong. dorp, kom. Bars.

SLENSTORP, Zweed. vlek in Skaraborg-län.

SLEPE, Eng. buurt, gr. Dorset.

SLEY, Deen. riv. in Sleeswijk, die in de Oostzee valt.

SLEYDINGE, zie Sleidinge.

SLICKENBURG, klein O. Ind. eil., bij de N. W. kust van Borneo, op 140. 17. L. en 3. 59. N. B.

SLIDRE, Noorw. kerspel, stift Aggerhuus, met 3,100 inw.

SLIEBH, de naam van vele Ier. bergen, als: S. *an-Erin*, gr. Leitrim; S. *Baugh*, gr. Monaghan en Tyrone; S. *Baughta*, gr. Clare en Galway; S. *Bearna*, gr. Down; S. *Bloom*, gr. King's en Queen's; S. *Bonn*, gr. Roscommon; S. *Buy*, gr. Wexford; S. *Croobe* en S. *Donard*, gr. Down's; S. *Dham*, gr. Sligo; S. *Ean*, gr. Antrim; S. *en-Ewr*, gr. Leitrim; S. *Gallan*, gr. Londonderry; S. *Gallen*, gr. Armagh; S. *League*, gr. Donegal; S. *Logher* en S. *Mish*, gr. Kerry; S. *More*, gr. Mayo; S. *na-Coiltra*, gr. Wexford; S. *na-Man*, gr. Tipperary; S. *Russel*, gr. Cavan en Fermanagh; S. *Snaght*, gr. Donegal, en andere.

SLIEDHAFT, Zweed. eil., landschap Gothland, met eene haven.

SLIEDRECHT, Nederl. heerl., prov. Holland, Z. gedeelte, distr. Gorkum, aan den Merwedijk, uit de ambachten Sliedrecht, Naaldwijk en Lockhorst, met Niemandsvriend bestaande. 2. Zeer lang dorp aldaar, met eene schoone kerk, een fraai nieuw schoolhuis, ook andere vrij goede en vele nieuwe huizen, en 2,600 inw., die grootendeels van het snijden en droogen van biezen, en het maken van hoepels bestaan, terwijl velen ook aannemers van dijk- en waterwerken zijn. Er heerscht veel welvaart.

SLIESUND FUSING, Deen. herred, ambt Gottorp, in het hert. Sleeswijk.

SLIEVE, zie Sliebh.

SLIGO, Ier. gr, tusschen den Oceaan, Leitrim, Roscommon en Mayo, of tusschen 8. 4. en 9. 35. L. en 53. 54. en 54. 27. N. B. gelegen, en op 27¼ V. M. 60,000 inw. bevattende. Bergen, dalen en moerassen wisselen hier af, en vertoonen onderscheidene schoone partijen. De grond is in de dalen veelal moerassig, en op de bergen steenachtig. Onder deze zijn de Benbulb, Benvoliben, Carricks, Osmountains, Sliebh-Dham, Samore, Slishcarrow. Aan de kust, waar de golf Sligo is, vindt men de kapen Ahris Point, op 54. 17. N. B., Gessigo Point en Knocknarea, en behalve de genoemde baai, vindt men er nog de

de Ardna-glass, Ballylasz, Berryhaven, Clenock en Melkhaven. Onder de meren: de Loughs Gilly, Templehouse, Talla en Arva. Onder de riv.: de Moy, de Arrow, Bonnet en Coolaney. In de dalen is de luchtsgesteldheid ongezond, op de bergen beter. De landbouw levert genoegzaam haver, aardappelen en veel vlas. Veeteelt en visscherij zijn van veel belang; ook is er een weinig turf, doch de mineralen zijn van geen belang. Men spint er veel garen, weeft er linnen, en voert linnen, garen, rund- en varkensvleesch, vet vee en visch uit. Het gr. wordt in 6 baroniën verdeeld. 2. Hoofdstad aan den mond van eene kleine riv., aan de Sligo baai, met een kasteel en 8,000 inw., die in de linnenweverij, zalmvangst, scheepvaart en handel hun bestaan vinden, en aanzienlijke linnenmarkten en eene goede haven hebben. Digt hierbij is *Lugna* of *Giantsgrave*, eene oude ruïne. 54. 14. N. B. 3. Vlek in de N. Amer. prov. Mississippi.

SLIMBRIDGE, Eng. dorp, gr. Gloucester, met 800 inw.

SLIMMINGE, Zweed. D., Malmohus-län.

SLINDON, Eng. kerspel, gr. Sussex,

SLINE HEAD, Ier. kaap, gr. Galway.

SLINFOLD, Eng. kerspel, gr. Sussex.

SLINGELAND, Nederl. buurt, prov. Z. Holland, distr. Gorkum, met 90 inw.

SLINGERS BAAI, baai in de Ind. zee, aan de N. kust van Nieuw Ierland. 168. 46. L. en 3. Z. B. 2. Invaart tusschen de eil. Ramos en St. Juan, in de Stille Zuidzee.

SLINGLEY, Eng. vlek, gr. Durham.

SLINGSBY, Eng. kerspel, gr. York.

SLINK, Nederl. riviertje, prov. Gelderland, bij de stad Grol.

SLINS, Nederl. dorp, prov. en arr. Luik, met 730 inw.

SLIPPE, Nederl. riv., prov. W. Vlaanderen.

SLIPPER, klein eil. in de Ind. zee. 111. 16. L. en 14. 8. Z. B..

SLIPPERY ROCK, vlek der N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, gr. Mercer, met 800 inw.

SLIPTON, Eng. dorp, gr Northampton.

SLISHCARROW, Ier. bergen, gr. Sligo.

SLITEHAMM, Zweed. zeehaven, eene der beste in de Oostzee, door eene schans verdedigd.

SLITEN, voorheen ook *Ziliten*, *Zulitihn en Ziltoun* genoemd, dorp in Tripoli, prov. aan de Middell. zee, met eene schoone moskee, waarbij het graf van *Sidi-atb-el Salem*, en door Joden en Marabuten bewoond, die handwerken, handel en weekmarkten hebben.

SLITTRICK, Schot. riv., gr. Roxburgh.

SLMETZ BANJA, zie Schemnitz.

SLOOTS, vlek in den N. Amer. prov. Missouri, gr. Washington.

SLOBODA RUNGARSKA, Galicisch dorp, kreits Kolomea, met zoutbronnen.

SLOBODISZCZA, Rus. stad in Volhynië.

SLOBODISCHE UKRAINE, zie Charkow.

SLOBODSIA, Rus. stad in Bessarabië.

SLOBODKA, Rus. riv., gouv. Smolensko en Tambow.

SLOBODSK, Rus. kreits, gouv. Wiatka, tusschen 66. 25. en 68. 24. L. en 58. 20. en 59. 30. N. B., door de Wiatka, Lefka, Tschepza en eenige andere mindere riv. bespoeld, terwijl landbouw en veeteelt aan de ijverige pogingen der inwoners niet volkomen beantwoorden. 2. S. of *Slobodskoi*, hoofdstad aan de Wiatka, met 5 steenen kerken en 6,000 inw., die looijerijen, zeepziederijen, koper- en ijzersmederijen, en aanzienlijken handel in koren, peltcrijen, talk, lijnzaad, linnen, juchten en zeep, benevens 5 wel bezochte jaarmarkten hebben. 67. 56. L. en 58. 30. N. B.

SLOBOSIA, Turk. stad in Walachië, aan de Jalomitza.

SLOCZOW, zie Slotschow.

SLOE, Nederl. water, tusschen de Zeeuwsche eil. Walcheren en Zuid Beveland, 't welk de beide eil. van elkander scheidt, met een veer, dat van de Walchersche zijde bediend wordt.

SLOCHTEREN, Nederl. dorp, prov. Groningen, arr. Appingadam, met eenen hoogen stompen toren, eene jaarmarkt en 960 inw.

SLOKUM'S EILAND, een der Elizabeths eil., aan de kust der N. Amer. Rep., prov. Massachusetts.

SLOLEY, Eng. kerspel, gr. Norfolk.

SLOMNIKI, Pool. stadje, waiw. Krakau, aan de Szreniawa, met 500 inw.

SLONIM, Rus. kreits, gouv. Grodno, vlak, maar met veel bosch en door de Stschara en Selwia bespoeld, rijk aan koren, vee, hout, honig en was. 2. Stadje aldaar, aan de Stschara, met 2 kerken, 1500 huizen en meest Joodsche inw. 43. 3. L. en 53. 4. N. B.

SLONITZ, Boh. vlek, kreits Rakonitz.

SLOOTEN, Nederl. stadje, prov. Vriesland, arr. Sneek, met vervallene vestingwerken, veel doortogt, turfhandel, en ruim 600 inw. 2. Nederl. dorp, prov. N. Holland, kwart. Amsterdam, niet ver van Amsterdam, met Sloterdijk 2,400 inw. tellende.

SLOOTERDIJK, Nederl. dorpje, prov N. Holland, kwart. Amsterdam, aan de

de vaart naar Haarlem, zeer aangenaam gelegen, met vele buitenplaatsen.

SLORINGO, Zweed. kerspel, Halmstadt-län.

SLOSELLA, Dalm. vlek, kreits Zara.

SLOTA, Zweed. D. in Skaraborg-län.

SLOTÖE, Deen. eil., bij Laaland.

SLOTSCHOW of *Sloczow*, Galicisch stadje, kreits Lemberg.

SLOT VAN KAPELLE, gevaarlijke bank in de Ind. zee, door het Nederl. schip van dien naam, in 1748 ontdekt, en ten O. van de kaap de Goede Hoop, op 37. 22. Z. B. en 56. 26. L. gelegen. Zij is 20 mijlen van het O. naar het W., en 10 mijlen van het N. naar het Z. groot. Het bestaan van deze bank werd in 1797 door het Amer. schip *the Greyhound*, dat op dezelve verviel, bevestigd.

SLOUGEA, Afr. stad van Tunis, aan de Megesdah; 4 mijlen N. O. van Tunis.

SLOUGH, Eng. dorp, gr. Buckingham.

SLOUGHDEN, Eng. dorp, gr. Suffolk.

SLOVÉNEN, of *Winden*, Slavonische volksstam in Stiermarken en Illyrië.

SLOVENZEN, Slavonische volksstam in Illyrië.

SLOWAKEN, zie Slawaken.

SLOWANISKOE, Rus. stadje, gouv. Novogorod, met 1800 inw.

SLOWENSKO LYPTSCHE, zie Liptsche.

SLOWIANA RYNEK, Pool. stadje, waiw. Lublin.

SLOWINSK, Rus. stad, gouv. Wilna.

SLOWN, tak van de riv. Connecticut, in de N. Amer. prov. New Hampshire.

SLUCK, zie Sluzk.

SLUDKUS, stam der Indianen in Eng. N. Amer., aan de N. W. kust, aan de Zalm of *Annabon-Tesse* riv. wonende, met eene willekeurige regering, die de onderdanen als slaven beschouwt. Zij zijn vriendelijk, zindelijk, en mishandelen hunne vrouwen en kinderen niet; doch zijn diefachtig, echter gastvrij; zelfs staan zij den vreemdeling hunne vrouwen af. Zij kleeden zich met matten, hebben groote huizen op palen, en eten veel visch, doch zijn afkeerig van vleesch. Zij bewaren de beenderen hunner voorouders in kasten of aan palen. De hoofden worden van jongs af tot eene kegelvormige gedaánte gedrukt.

SLUGBOROUGH, Eng. dorp, gr. Derby.

SLUGHE, vlek in Tripoli, prov. Bengasi, op de plaats van het oude *Cyrene*; in de Zuidelijke bergen, alwaar vele heerlijke bronnen ontspringen, en onderscheidene ruïnen gevonden worden.

SLUIN, zie Szluin.

SLUIPWYK, Nederl. dorp in Z. Holland, district Rotterdam, nabij Gouda, met 650 inw.

SLUIS, Nederl. distr., prov. Zeeland, ten Z. van de Schelde, op 12 V. M. ongeveer 15,000 inw. en geen stroomend zoet water, behalve den watergang Eede, bevattende. Onder de kreken is die bij Oostburg merkwaardig, daar zij eene versteenende kracht heeft. 2. Nederl. stad aldaar, voorheen zeer bloeijend en eene belangrijke vesting, doch sedert lang in verval; thans echter begint zij weer wat te herleven, zoo door het timmeren van nieuwe gebouwen, als door den nieuwen grooten weg en de trekvaart op Brugge. De poorten zijn afgebroken, of worden tot pakhuizen gebruikt. De voorheen vermaarde haven is thans grootendeels verzand. Er is een oud stadhuis, waarbij een hooge toren, met een klokkenspel, eene nieuwe roomsche kerk, de ruïnen van het voorheen zoo schoone kasteel, de lieve Vrouwe of St. Janskerk, eene groote vee- en garenmarkt, bank van leening, een gasthuis, departement der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, bijbelvereëniging en 1570 inw., die eene brouwerij, zoutraffinaderij, zeepziederij, koren- en pelmolen hebben. 20. 64. L. en 53. 18. N. B.

SLUISEN, Nederl. dorpje, prov. Limburg, arr. Maastricht, met 400 inw.

SLUPERTS, Pool. stadje, waiw. Sandomir, met 1250 inw.

SLUPIA, Pool. stad, waiw. Sandomir.

SLUSZEWO, Pool. stadje, waiw. Kalisch, met 1000 inw.

SLUWUTI, Rus. stadje, gouv. Volhynië.

SLUZK of *Sluck*, Rus. riv., gouv. Volhynië en Minsk. 2. Rus. kreits, gouv. Minsk, een voormalig hert., tusschen 43. 58. en 45. L. en 52. 36. en 53. 46. N. B. gelegen, en door de Niemen, Pripetz, Oresa, Sluzk en andere kleine riv. bespoeld. De grond is zeer zandig, met veel bosch en weiden, en het vischrijke meer Kniaz of Shid. 3. Rus. stad, gouv. Minsk, in den genoemden kreits, de beste van het gouv., met 3 kasteelen, 2 roomsche vereënigde, eene luthersche en eene herv. kerk, een luthersch gymnasium, en 5000 inw., die meestal van den landbouw bestaan. 53. 3. N. B.

SLYK EWYK, Nederl. dorp, prov. Gelderland, arr. Tiel, met 290 inw.

SLYME HEAD, Ier. kaap aan de W. kust. 7. 32. L. en 53. 23. N. B.

SLYNE, Eng. dorp in Lancashire.

SLYPE, Nederl. vlek, prov. W. Vlaanderen, arr. Brugge, met 1060 inw.

SMAALEHNEN, Noorw. ambt, stift Aggerhuus, met 50,000 inw., in 3 steden, 2 vestingen, en 22 kerspels.

SMA-

SMALAND, voorm. deel van Zweden, aan de Oostzee, op 395 V. M. 315,000 inw. bevattende, bergachtig, en door de Nissa, Laga, Aem, en de meren Wetter, Som, Vidöster, Mökel, en het Heilige meer bespoeld, en thans in Jönköping- en Kronaborg-län, verdeeld.

SMALENINKEN, Pool. dorp, waiw. Augustowo, met een tolhuis, dat wel 30,000 rijksdalers opbrengt.

SMALESMOUTH, Eng. dorp, gr. Northumberlannd.

SMALL ISLES, Schot. eil. der Hebriden, met 1560 inw.

SMALL KEY, klein eil. in de Ind. zee, op 130. 30. L. en 10. 37. N. B.

SMALLPOINT, kaap der N. Amer. Rep., prov. Lincoln, de O. punt van Casco baai. 2. Kaap in N. Amer., aan de kust van Maine. 307. 56. L. en 43. 38. N. B.

SMALLBURGH, Eng. dorp, gr. Norfolk.

SMALLEBRUGGE, Nederl. dorpje, prov. Vriesland, arr. Heerenveen.

SMALLENBERG, zie Schmallenberg.

SMALLEY, Eng. vlek, gr. Derby.

SMALL HOLM, Schot. dorp, gr. Roxburgh, met 450 inw.

SMALLINGER-OPEINDE, Nederl. D., prov. Vriesland, arr. Leeuwarden, met 500 inw.

SMALLS (THE), rotsen in de Ier. zee, met eenen vuurtoren, op 12. 13. L. en 51. 44. N. B.

SMALLWOOD, Eng. vlek, gr. Chester.

SMANYKOWO, Rus. stad, gouv. Wiatka.

SMARDEN, Eng. vlek, gr. Kent.

SMAS, Afr. kaap in Tripoli.

SMEATON (GROOT), Eng. dorp, gr. York. 2. *Klein* S., Eng. buurt, gr. York. 3. *Kerk* en *Klein* S., twee Eng. vlekken, gr. York, W. gedeelte.

SMEABY, Zweed. vlek, Kalmar-län.

SMECNO, zie Smetschna.

SMEDERENO, zie Semendra.

SMEERENBURG, voormalige kolonie der Nederl. op de N. W. kust van Spitsbergen, aan de Mauritsbaai, waar zij eene traankokerij hadden, met eene goede haven en ankerplaats. Zij behoort thans aan de Rus. compagnie. 72. 44. N. B.

SMEERHEBE, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, arr. Oudenaarden.

SMEERLING, Nederl. gehucht, prov. Groningen, arr. Winschoten, nabij Onstwedde.

SMEETGICK, Ier. haven, gr. Kerry, met eene goede ankerplaats.

SMEETH, Eng dorp, gr. Kent.

SMEETON WESTERBY, Eng. dorp, gr. Leicester.

SMEEWSKAGA GORA, zie Schlangenberg.

SMEINOGORSKAJA KREPOST, Rus. vesting in Siberië, gouv. Tomsk, op den Slangenberg, aangelegd tot verdediging van het bergwerk, met 400 huizen.

SMEJEWKA, Rus. riv., gouv. Tomsk.

SMENT ESSEMENUT of *Eschmend el Arab*, plaats in Midden Egypte, kaschelik Atfieh, met eenen heiligen boom, welken de Mahomedanen zeer in eer houden. 2. S. of *Hinsnun*, plaats in de oase Dakul, in de woestijn van Sara.

SMEOGORSK, Rus. stad, gouv. Tomsk, met 3000 inw., goudwasscherij en smederijen. 99. 49 L. en 51. 9. N. B.

SMERWICK, Ier. dorp, gr. Kerry.

SMESTALL, Eng. riv., gr. Stafford, die in de Stour valt.

SMETHCOTT, Eng. kerspel, gr. Salop.

SMETHSPORT, N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, hoofdpl. van het gr. Mackenzy, met 2000 inw.

SMETHWICK, Eng. vlek in Cheshire.

SMETLEDE, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, arr. Dendermonde; 750 inw.

SMERETSCHAU, Hong. dorp, kom. Liptau, met 1000 inw.

SMETSCHNA, Boh. dorp, kreits Rakonitz, met 1200 inw.

SMICHOW, dorp in Schwarzenburg, heerl. Ginonitz.

SMIDAR, Boh. vlek, kreits Biczow.

SMIECH, rivier in Hohenzollern-Sigmaringen, die in den Donau valt.

SMIJEW, Rus. stad der Slobod. Ukraine.

SMILDE, Nederl. veenkolonie, prov. Drenthe, ten Z. W. van Assen, 3 m. lang en in Kloosterveen, Hykersmilde en Oudesmilde verdeeld, met eene prachtige koepelkerk, scheepstimmerwerf, vele welgebouwde huizen en 2,170 inw., die grootendeels van den turfhandel en de levendige scheepvaart bestaan. De uitgeveende gronden zijn in heerlijk bouw -en weiland herschapen.

SMILDER VAART, gegravene vaart bij voorm. kolonie, tusschen Assen en Meppel, in 1767 aangelegd, en die op eenen afstand van ruim 9 mijlen, beneden Assen zich met de kust vereenigt, en zoo door dit riviertje in het Zwarte water valt, waardoor zij gemeenschap met de Zuiderzee heeft.

SMILIAN, dorp in de Kroatische Militairgrenzen, met 136 huizen.

SMIRHILL, Eng. vlek, gr. Derby.

SMIRNA, zie Smyrna.

SMIRZIZ, Boh. dorp, kreits Königingratz, met 1200 inw.

SMISZANY, zie Schmögen.

SMIT, zie Ismid.

SMITH, N. Amer. vlek, prov. Pennsyl-

sylvanië, gr. Washington; 1640 inw. 2. Gr. der N. Amer. Rep., prov. W. Tennessee, met 11,650 inw. 3. N. Amer. vlek in Canada, Newcastle distr. 4. Vlek op het eil. Bermuda. 5. Baai op het Deen. eil. St. John, in de W. Ind. 6. Kaap aan de O. kust der Hudson'sbaai.

SMITH'S EIL., eil. der N. Amer. Rep., prov. N. Carolina. 2. Klein W. Ind. eil. bij de O. kust van Antigua. 3. Klein N. Amer. eil. aan de kust van Virginië. 301. 44. L. en 37. 15. N. B. 4. Een der Bermudas, tusschen St. George en St. David, met de ruïnen van Cavendich, Sagets en Smithsfort, welke tot dekking van de haven van St. George dienden, maar thans vervallen. 5. Een der Australische Mulgraves eil.

SMITH'S POINT, kaap der N. Amer. Rep., prov. Virginië, op 37. 1. N. B.

SMITH'S POND, N. Amer. meer, prov. New Hampshire.

SMITH'S RIVER, N. Amer. riv., prov. N. Carolina, gr. Rockingham. 2. Zie Staunton. 3. N. Amer. riv., die in den Missouri valt. 4. N. Amer. riv., prov. New Hampshire, gr. Merrimack.

SMITH'S SOUND, baai aan de O. kust van 't N. Amer. eil. Terreneuve. 2. Baai aan het N. W. einde van Groenland, alwaar ROSS eenen doorgang van de Baffins zee naar de Poolzee veronderstelt, schoon het altijddurend ijs de verdere ontdekking wel altijd onmogelijk zal maken.

SMITHFIELD, Eng. buurt, gr. Stafford. 2. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Rhode Island, gr. Providence. 3. N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. Maddison. 4. N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, gr. Lycoming, met 1080 inw. 5. N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, gr. Fayette. 6. N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, gr. Wayne. 7. N. Amer. vlek, gr. Northampton, met 1240 inw. 8. N. Amer. vlek, prov. Virginia, gr. Wight. 9. Twee N. Amer. vlekken, prov. N. Carolina, gr. Johnson. 10. N. Amer. vlek, prov. Ohio, gr. Guernsey. 11. N. Amer. vlek, prov. Ohio, gr. Jefferson, met 1220 inw. 12. N. Amer. vlek, prov. Ohio, gr. Trumbull. 13. N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, gr. Somerset.

SMITHLAND, N. Amer. dorp in Kentucky, aan de Ohio, met 900 inw.

SMITHSBOROUGH, dorp der N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Oswego.

SMITHSBY, Eng. kerspel, gr. Derby.

SMITHSCHIN, Rus. vlek, gouv. Tschernigow.

SMITHTOWN, vlek der N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Suffolk. 2. N. Amer. vlek, prov. N. Carolina, hoofdpl. van het gr. Brunswijk, met eene haven, handel en scheepvaart. 3. Vlek in de N. Amer. Rep., prov. Missouri, gr. Howard.

SMITHWICK, Eng. dorp, gr. Stafford, met 1330 inw.

SMLODAWA, Pool. stadje, waiw. Augustowo, met 700 inw.

SMO, zie Durness.

SMOAKY, groote baai aan den ingang van Cook's riv., tusschen kaap Douglas en Point Banks. 2. Kaap aan de O. kust van Nieuw Holland, op 170. 50. L. en 30. 55. Z. B.

SMOCKVILLE, N. Amer. dorp, gr. Jefferson. 2. Riv. der N. Amer. Rep., prov. Indiana, die in de Kansas valt.

SMOGRA zie Schmogra.

SMOCLESHILL, riv. der N. Amer. Rep., prov. Indiana, gr. Jefferson.

SMOKE RIVER, tak van den Missouri in N. Amer.

SMOKY, zie Keynsham.

SMOLY HILL-FORK, tak van de riv. Cansas in de N. Amer. prov. Missouri en Tennessee.

SMOLDAWA, Pool. stadje, waiw. Augustowo.

SMOLEN, Noorw. eil., stift Drontheim, met 1950 inw.

SMOLENSKO, Rus. gouv., een deel van Wit Rusland uitmakende, tusschen Pskow, Twer, Moskow, Kaluga, Orel, Tschernigow, Mohilew en Witebsk, of tusschen 48. 21. en 53. 20. L. en 54. 12. en 56. 34. N. B. gelegen, en op 1009 V. M., 1297,000 inw. bevattende. Het is eene hooge heuvelachtige vlakte, met eenen hier en daar zeer vruchtbaren grond. De voorn. riv. zijn de Dnieper, met de Sos, Ostr, Wochra, Desna, Drueza, Sol, Wopek en Beresna of Beresina, de Mescha, de Kasplia, de Uga, de Gshat en de Wasuga. Verder zijn er vele kleine meren en moerassen. De luchtsgesteldheid is door de hooge ligging, vrij koud; doch des zomers is het bijzonder warm. De voornaamste bezigheid der inw. is de landbouw, welke alle soorten van koren, vooral rogge, gerst, gierst, haver, boekweit, erwten, vele moesgroenten, kool, rapen, wortelen, uijen, knoflook, komkommers, enz. oplevert. Er zijn zeer weinig boomvruchten, weinig tabak en hop, doch veel hennep. Een rijkdom des lands is het hout, waarvan veel masten en planken verzonden worden. De veeteelt is minder; doch de paardenfokkerij is van be-

belang. De bosschen hebben alle soorten van wild, en de jagt levert elandsdieren, reeën, wilde zwijnen, eenig pelswild, en zeer veel wild gevogelte; er zijn ook veel beeren, wolven, lynxen. enz. De visscherij is van geen belang. Het rijk der delfstoffen geeft koper, ijzer, bouwsteen en leem. Er zijn veel zaagmolens, teerkokerijen en branderijen, fabrijken van zeer goed laken, linnen, zeildoek, kaarsen, tafelgoed, zeep, glas, papier, enz. De uitvoer bestaat in: koren, meel, gort, smolenskische manna, erwten, mast-, timmer- en brandhout, vaartuigen, hennep, vlas, lijn- en hennepzaad, olie, tabak, paarden, vette ossen en varkens, talk, spek, zout, paardehaar, huiden, varkensborstels, wol, honig, was en vloertapijten, welke laatste zeer gezocht zijn. De meeste verzending geschiedt per as, gedeeltelijk ook langs de rivieren. De voornaamste koopsteden zijn: Wiasma, Gshatsk en Smolensko. De meeste inw. zijn Russen, met eenige Polen, Duitschers en Joden vermengd. De heerschende godsdienst is de Grieksche. De standen zijn: adel, geestelijken, burgers en boeren; de laatste nog lijfeigenen. Het gouv. wordt in 12 kreitsen verdeeld. 2. Kreits in voorn. gouv., tusschen 49. 10. en 50. 40. L. en 54. 30. en 55. 8. N. B. met weinig bosch, maar best bouwland, dat wel bebouwd wordt. 3. Hoofdstad aan den Dnieper, de zetel der hooge ambtenaars van eenen Griekschen bischop, zeer schoon, aan het hangen van eenen heuvel gelegen, door eenen hoogen en sterken muur omringd, met eene vesting of citadel, 14 grieksche kerken, 3 kloosters, een roomsch en een luth. bedehuis, verscheidene liefdadige gestichten, een gymnasium, een seminarium voor priesters, een adelijk kadettenhuis, 1500 huizen, waarvan er bij den brand van 1812, slechts de helft overbleven, waarna zij veel schooner hersteld zijn, en 12,000 inw., die uitgestrekte weverijen van linnen en zijden stoffen, verscheidene looijerijen en hoedenfabr. hebben, en eenen aanzienlijken binnenlandschen handel drijven, welke vooral in paarden, en verder in koren, honig, was, gort en andere voortbrengsels des lands bestaat. Voor de veldslagen van den 4 en 5 Augustus 1812, was de stad zeer rijk, en ook nu is zij reeds weder aan het herstellen. 50. 32. L. en 54. 45. N. B.

Smolenitz, zie Schmolenitz.

Smolna, Galic. dorp, kreits Sambor.

Smoljany, Rus. dorp, gouv. Mohilew, met 1000 inw.

Smooth, Austr. eil. aan de O. kust van Van Diemensland in Norfolk baai.

Smor, meer op 't Deen. eil. IJsland.

Smordea, Turk. dorp, sands. Andros, eil. Tine of Istendil.

Smorgonie, Rus. stadje, gouv. Wilna.

Smorum, Deen. ambt, eil. Zeeland, op $4\frac{1}{2}$ V. M. in 14 kerspels, 7,650 inw. bevattende.

Smotrischa, Rus. riv. en tak van den Dniester, gouv. Podolië, met een vlek van 1600 inw.

Smow, zie Durness.

Smudd, Nederl. dorp, gr. hert. Luxemburg, arr. Marche, met 150 inw.

Smula, Zweed. kerspel, Elfborg-län.

Smurdan, Dalmatisch vlek, kreits Macarsca.

Smuyty, vlek in de N. Amer. prov. Maryland, gr. York.

Smyrna, bij de Turken *Ismir*, Turk. stad in Natolië, hoofdstad van het sandschakat Sighla, zetel van den pacha, eenen griekschen en armenischen bisschop, en eenen *molla* van de eerste klasse, aan het einde van de golf van Smyrna, waarin de kleine riv. Meles uitloopt. Zij is amphitheaterschgewijze tegen eenen berg gebouwd, op welks top een bijna vervallen kasteel staat; terwijl een ander kasteel de haven dekt, en een derde aan den ingang van de haven staat. De muren zijn slecht, de straten naauw en morsig, behalve daar, waar zij even als in de bazars, geplaveid zijn. De huizen zijn ook hier slecht gebouwd, en de openbare gebouwen meestal uit de puinhoopen der oude stad zamengesteld; maar de winkels zijn wel voorzien, en de stad vertoont meer nijverheid dan de overige steden van Azië. Zij heeft 19 groote moskeën met koepels, vele bedehuizen, 2 grieksche, eene armenische, eene roomsche, eene anglikaansche en eene protestantsche kerk, een roomsch klooster, 7 synagogen, verscheidene leerscholen, een collegie voor de grieksche taal en wiskunde, met professoren uit Weenen, en een bepaald getal van studenten; verscheidene bazars, waaronder de groote Bazar en de *Tizirkhal*, uit het witte marmer van den ouden schouwburg opgetrokken zijn; vele openbare baden, karavansera's, enz. meer dan 20,000 huizen (grootendeels in 1811, door brand verwoest, doch even goed weder hersteld), en volgens de jongste berigten, 120 à 130,000 inw., waaronder vele zeer welvarend zijn, en die fabr. in zijde, katoen, vooral van ta-

tapijten, leder, enz. hebben, doch grootendeels van den handel bestaan, die hier zeer uitgebreid is, en alle handen bezig houdt. De haven is grootendeels verzand; maar de reede in de golf is veilig en goed, en steeds met schepen van alle natiën opgevuld; terwijl Nederlanders, Engelschen, Franschen, Oostenrijkers, Zweden, enz. hier hunne consuls hebben, gelijk ook de buitenlandsche handel, meestal in handen der Europeanen, zoo als de binnenlandsche in handen der Joden en Grieken is. De Europeanen brengen hier Oost- en West-Indische en Europische fabrijkwaren, en nemen die van den Levant, waarvan, zoo wel als van de Arabische en Perzische, hier de stapelplaats is. Tweemaal per week gaan er karavanen naar Manissa, en jaarlijks komen er groote karavanen uit het O. aan. De levensmiddelen zijn hier goedkoop en menigvuldig, en om de stad zijn de heerlijkste tuinen, welke de schoonste vruchten, benevens wijn en olijven opleveren; doch het vlakke land is over het algemeen slecht bebouwd en verwaarloosd. In de omliggende dorpen hebben de Turken landhuizen, die zij des zomers bewonen. 44. 47. L. 38. 28. N. B. 2. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Chenango, met 1350 inw. 3. S. *Duck Creek* of *Salisbury*, N. Amer. vlek, prov. Delaware, gr. Kent, met eene bank, akademie en 1200 inw., die handel in koren, meel en hout drijven.

SNA, Rus. riv., gouv. Minsk.

SNABEDSK, Rus. vlek, gouv. Nishegorod, met aanzienlijke ijzerfabr.

SNÄFIAL JÖKL, de hoogste berg van IJsland, met eeuwigdurend ijs bedekt, 6,862 voeten hoog, en met de bekende Zanggrot, dus naar de schoone echo, welke aldaar is, genoemd.

SNAFIELDNES SYSSEL, distr. van IJsland, een schiereiland, naar voornoemden berg dus geheeten, met 3,550 inw.

SNAFLUNDA, Zweed. fabrijkplaats in Oerebro-län, met smederijen, zaag- en korenmolens.

SNAFRINGE, Zweed. D. Westeras-län.

SNAGOST, Rus. vlek, gouv. Kursk.

SNAILWELL, Eng. D., gr. Cambridge.

SNAINTON, Eng. vlek, gr. York.

SNAITH, Eng. vlek, gr. York.

SNAKE CREEK, riv. der N. Amer. Rep., prov. Louisiana, die in den Missouri valt.

SNAKE INDIANEN, N. Amer. volksstam aan de Z. W. zijde van den Missouri. 270. 40. L. 47. N. B.

SNAKEISLAND, zie Anguilla en Passage.

SNAKSCHE, Rus. vlek, gouv. Wladimir.

SNAMENSKOI, Rus. vlek, gouv. Moskwa.

SNAPE, Eng. kerspel, gr. Norfolk. 2. Eng. vlek, gr. York.

SNAPPERTURA, Rus. dorp, gouv. Finland, met 950 inw.

SNARES, groep kleine eil. in de Stille Zuidzee; het grootste op 184. 6. L. 48. 3. Z. B.

SNARESTON of *Snarkeston*, Eng. buurt, gr. Leicester.

SNARFORD, Eng. kerspel, gr. Lincoln.

SNARGATE, Eng. kerspel, gr. Kent.

SNAVE, Eng. kerspel, gr. Kent.

SNEADE, Eng. vlek, gr. Worcester.

SNEATON, Eng. kerspel, gr. York.

SNEEHATTAN, hoogste top van het Dofrefield gebergte in het Noorw. stift Drontheim; 7,550 voeten hoog.

SNEEK, Nederl. distr., prov. Vriesland, hetwelk in 5 kantons 45,770 inw. bevat. 2. Hoofdpl., niet verre van het Sneeker meer, aan eenige binnenwateren en schoone weilanden, en bijzonder geschikt voor den koophandel gelegen. met de grootste kaas- en botermarkt van Vriesland, en mogelijk van het geheele rijk, twee kerken, waarvan de eene sedert 1812, voor een gevangenhuis is gebruikt; twee soorten van doopsgezinden met hunne kerken, eene roomsche kerk en 5,500 inw., die onderscheidene fabrijken, vooral van uurwerken, houtzaagmolens, lijnbanen, looijerijen en eene zoutkeet hebben, en aanzienlijken handel drijven. Hier ligt de GROOTE PIER begraven, schoon zijn graf door geen teeken wordt aanwewezen.

SNEIRNE, Perz. dorp, prov. Irak.

SNELLAND, Eng. kerspel, gr. Lincoln.

SNELLSTON, Eng. vlek in Cheshire.

SNELREWAARD, Nederl. gehucht, prov. en arr. Utrecht, onder Linschoten.

SNELSTON, Eng. kerspel, gr. Derby.

SNENTON, Eng. dorp bij Nottingham, met 1000 inw.

SNESPORT, Schot. stadje, op het eil. Skye.

SNETTERTON, Eng. kerspel, gr. Norfolk, met 1150 inw.

SNETTISHAM, Eng. dorp, gr. Norfolk, met 900 inw. 2. N. Amer. haven in Stephen's passage. 57. 53. N. B. 244. 8. L.

SNEYDSBOROUGH of *Sneedsborough*, N. Amer. vlek, prov. Carolina, gr. Richmond.

SNIABAR, vlek der N. Amer. prov. Missouri, gr. Cooper.

SNIADOWO, Pool. stadje, waiw. Augustowo, met 800 inw.

SNIAJA, Rus. vlek, gouv. Pultawa.

SNIA-

SNIATYN, Galicische stad, kreits Kolomea, met 6,300 inw. 48. 39. N. B.
SNIATLOE, Rus. vlek, gouv. Pultawa.
SNIBSTON, Eng. buurt, gr. Leicester.
SNICKER'S GAP, dorp der N. Amer. Rep., prov. Virginia, gr. London.
SNIK LODIE, tak van den Missouri.
SNIKZWAAG, Nederl. dorpje, prov. Vriesland, arr. Heerenveen.
SNILKOW, Rus. dorp, gouv. Poddolië.
SNIN, zie Znin.
SNITTER, Eng. D. in Northumberland.
SNITTERBY, Eng. kerspel, gr. Lincoln.
SNITTERFIELD, Eng. kerspel, gr. Warwick, met 600 inw.
SNITTERTON, Eng. buurt, gr. Derby.
SNITZORT, Schot. kerspel, gr. Invernes eil. Skye, met 2,250 inw.
SNODLAND, Eng. kerspel, gr. Kent.
SNOGEBEK, Deen. dorp, eil. Bornholm.
SNOGHOY Deen. dorp, stift Rypen.
SNOPA, riv. in 't gouv. Archangel.
SNOPAL, Rus. riv., gouv. Kaluga.
SNOREHAM, Eng. vlek, gr. Essex.
SNORING (GROOT), Eng. kerspel, gr. Norfolk.
SNORNENHOEF, zie Leusden.
SNOSTORP, Zweed. vlek, Halmstadt-län.
SNOW, Rus. stadje, gouv. Wilna. 2. Rus. riv., gouv. Tschernigow. 3. N. Amer. riv., valt in den Missouri. 4. S. *Bird Lake*, N. Amer. meer, ten W. van de Hudson's baai.
SNOWDON, hoogste berg van 't Eng. prinsdom Wallis, gr. Caernavon, die zich 3570 voet verheft.
SNOWHILL, 2. N. Amer. vlekken, prov. Maryland, gr. Worcester, en prov N. Carolina, gr. Greene.
SNOWSHILL, Eng. kerspel, gr. Gloucester.
SNUG, baai in de Z. Amer. straat Magellaan; N. N. W. van kaap Froward.
SNUG COVE, Austr. haven, aan de O. kust van Nieuw Holland, in de Tweevoud baai. 227. 43. L. 37. 4. Z. B.
SNUG CORNER COVE, baai aan de N. W. kust van N. Amer. 231. 34. L. 60. 45. N. B.
SNURES ISLANDS, groep eil., bij de Austr. Lord Aukland's eilanden.
SNYATYN, zie Sniatyn.
SNYDALL of *Snidale*, Eng. dorp, gr. York.
SNYTE, Eng. riv., die in Leicestershire ontspringt, door Nottinghamshire loopt, en in de Dean valt.
SOA, woest Schot. eil. der Hebriden.
SOAGHUN, O. Ind. stad der Mahratten, prov. Malwah.
SOAIK, Arab. vlek, lands. Oman.
SOANA, zie Sovana.
SOANGARI ULA, Chin. tak van de riv. Amur, in Tungusië.
SOANGUR, O. Ind. stad, prov. Khandesh.
SOANK, riv. in Hindostan, die in de prov. Bahar ontspringt, en in de baai van Bengalen valt, boven punt Palmiras.
SOANNE, Fr. riv., dep. Neder Seine, die in het Kanaal valt.
SOANNIKA, riv. in de O. Ind. prov. Agra.
SOAPER, ESOPUS, N. Amer. riv., prov. Nieuw York, valt in het meer George.
SOAR of *Sour*, Eng. riv., valt in de Trent.
SOARZO, dorp in Parma, aan den Po.
SOAVE, Lomb. Ven. vlek, prov. Verona, aan de Fragegna, met 3000 inw.
SOAY, Schot. eil., Z. W. van Skye. 2. Twee Schot. eil., aan de W. kust van Harris. 3. Schot. eil., aan de kust van het gr. Sutherland.
SOB, riv. der Rus. prov. Tobolsk.
SOBERNHEIM, Pruis. stadje, regds Coblentz, met 3000 inw., papiermolens, tichelövens en wijnoogst.
SOBERTON of *Suberton*, Eng. dorp, gr. Southampton.
SOBIASCO, zie Guebasco.
SOBIESLAU, SOBIESLAW, Boh. stadje, kreits Budweis, aan de Luschnitz, met 2,200 inw. en lakenfabrijken.
SOBKOW, Pool. stad, waiw. Krakau.
SOBOCHLEBEN, Boh. dorp, kreits Liegnitz, met steenkolenmijnen.
SOBORSIN, Hong. vlek, kom. Arad.
SOBOSCHITZ, Hong. vlek, kom. Neitra.
SOBOTA, Pool. stadje, waiw. Masovië.
SOBOTISCHT, Hong. dorp, kom. Neitra.
SOBOTKA, Boh. stadje, kreits Bunzlau.
SOBRADILLO, Spaan. dorp, prov. Salamanca.
SOBRADO, Spaan. vlek, prov. Gallicië.
SOBRAL DE MONTE AGRAÇO, Spaan. vlek in Estremadura.
SOBRARBE DE RIBAGORÇA, Spaan. stad, prov. Aragon.
SOCAIBAMBA, meer in Peru, prov. Canta, waar uit de Carabaillo komt.
SOCANDAGA of *Sagendago*, W. tak van de Hudson riv., die W. van Fort Edward in die riv. valt.
SOCCAVO, Nap. stad, nabij Napels, met 1230 inw. en fabr.
SOCHA, zie Jakutsk.
SOCHACZEW, Pool. stad, waiw. Masovië, met een oud kasteel, eene kerk, synagoge, 1550 inw. en jaarmarkten.
SOCHOCZYN, Pool. stadje, waiw. Plock.
SOCI, Tosc. vlek, gebied Florence.
SOCIETY HILL, N. Amer. dorp, prov. N. Carolina, gr. Iredel.

SOCIËTEITS, zie Gezelschaps eil.

SOCKBRIDGE, Eng. dorp in Westmoreland.

SOCKBURN, Eng. dorp, gr. Durham.

SOCKIA, Arab. stad van Hedsjas.

SOCKNA, Afr. stad in Fezzan, in eene kiezelachtige vlakte, welke ten Z., op eenen afstand van 3 of 4 mijlen, door de Soudeck bergen, ten O. door het gebergte Wadan, en ten W. door andere bergen begrensd wordt. De stad heeft muren en 7 poorten, waarvan slechts ééne beladen kameelen kan doorlaten. De straten zijn naauw, en de huizen klein. Men telt er ongeveer 2000 inw., alle Arabieren, die zindelijk en net gekleed zijn. Het water is hier zout en bitter. In eenen omtrek van eenige mijlen groeijen hier meer dan 400,000 dadelboomen, welke de beste dadels van Afrika voortbrengen; doch eerst op een uur, en anderhalf uur van de stad vindt men weiden en tuinen. Eene vreesselijke plaag voor deze stad zijn de tallooze vliegen. De taal *Ertana* genoemd, is die der Tuariks, volgens LYON de oorspronkelijke taal der Berbers. 32. 8. L. 29. 5. 36. N. B.

SOCO, riv. op het eil. Hayti, welke ten O. van den Macoritz in zee valt.

SOCOBOS, Spaan. vlek, prov. Murcia.

SOCONUSCO, N. Amer. distr. in Guatimala, een kustland, waarvan het grootste gedeelte eene ware woestijn is. De dorpen, maar 20 in getal, staan aan het hangen van de bergen en aan de riv. De kust is geheel verlaten, en het getal der inw. beloopt 9,100, meestal Indianen. Het distr. teelt de beste cacao, zeer gezochte indigo en katoen, alsmede alle soorten van gom. De hoofdstad is St. Domingo Escuintlo.

SOCONUSCUILLO, dorp in het voorn. distr. Soconusco, bij eenen vulkaan.

SOCORRO, een der Revillagigedo eilanden, in de Stille Zuidzee, bij Mexico behoorende, met eenen berg van 3,240 voeten hoog. 267. 3. L. 18. 48. N. B. 2. Z. Amer. stad van Nieuw Granada, prov. Santa Fé, met 3,500 inw.

SOCOSTA, klein eil. in den Atl. Oceaan, bij de W. kust van Afrika. 29. 45. Z. B.

SOCOTOANGO, stad in Onafhankelijk Tartarije, aan den voet van het Altai gebergte. 111. 30. L. 44. 58. N. B.

SOCOTA, stad in Abyssinië, lands. Tigre, hoofdplaats der prov. Lasta.

SOCOTAI, stad in Opper Siam, aan de Menam.

SOCOTORA, eil. in de Ind. zee, bij den ingang der straat van Babelmandel, door sommige aardrijksbeschrijvers tot Azië, doch thans als digter daarbij liggende, meestal tot Afrika gerekend; 27 mijlen lang en 19 mijlen breed, en door eenen hoogen bergrug doorsneden, ten N. van welken het land met zand bedekt is. De zeer heete lucht wordt slechts door zeewinden eenigzins verkoeld. De voortbr. zijn: aloë, beste meloenen, komkommers, dadels, drakenbloedboomen, schapen, geiten, gevogelte, schildpadden, enz. De inw. zijn domme, doch goedhartige Arabieren, welke gewoonlijk in blaauw linnen gekleed zijn, en den Mahomedaanschen godsdienst belijden. De Iman van Maskate heeft hier eenen stadhouder, doch in 1816 hebben de Engelschen van hetzelve bezit genomen. Er zijn verscheidene goede havens. De hoofdstad is Tamarida. De O. punt ligt op 72. 5. L. 12. 10. N. B.

SOCZOWA, zie Suczawa.

SODBORG (LITTLE), Eng. kerspel, gr. Gloucester. 2. *Oud* S., Eng. kerspel, gr. Gloucester, met 765 inw.

SODEN, dorp in Nassau, ambt Höchst. 2. Beij. dorp, Neder Mainkreits, met 1000 inw. 3. Keur-Hes. dorp, gr. hert. Fulda, met 1000 inw. 4. Zie Allendorf.

SÖDER, Han. dorp, vorst. Hildesheim.

SÖDERAH, O. Ind. stad der Seiks, prov. Lahore.

SÖDERALA, Zweed. kerspel, Gefleborg-lan, met de haven Nyhamm.

SÖDERBARKE, Zweed. kerspel in Falu-lan, aan het meer Barken, met 't vlek Wik en eenige ijzermijnen.

SÖDERFIARDEN, Zweed. golf van het Meler meer, Nyköping-lan.

SODERFORS, Zweed. fabrijkplaats in Upsala-lan, op het eil. Jörtsö, met ijzerwerken en een schoon naturaliën kabinet.

SÖDER GÖTHALAND, gedeelte van het Zweed. lands. Gothland, met de prov. Blekingen, Schonen en Halland, heeft 347,500 inw.

SÖDERHAMM, Zweed. zeestadje, Gefleborg-lan, aan de Södrafiarden, met 1450 inw., aanzienlijke linnenweverijen, ijzerfabr., koninklijke geweerfabrijk, en handel in boter, vlas, linnen, en ijzer. 34. 45. L. 61. 18. N. B.

SÖDERKÖPING, Zweed. stapelstad, Linköping-lan, aan de Tvaran en de golf Slatbacken, met 870 inw., lakenen linnenweverijen en handel in zout, visch, teer en ijzer.

SÖDERMALM, zie Stockholm.

SÖDERTELGE, Zweed. stad in Stokholm-lan, aan eene golf van het Meler meer, waaruit een kanaal gemaakt wordt, om gemeenschap tusschen de Oostzee

en het meer te hebben. De plaats is goed gebouwd,en heeft 1000 inw., die katoenspinnerijen, kousenweverijen, tabakskerverijen, tigchelövens en veel doortogt hebben 35. 18. L. 59. 12. N. B.

SODIYA, prov. in Assam, het O. des lands uitmakende, aan de riv. Dekrongh, zeer bergachtig, doch aan de Oostelijke grenzen niet bekend. Zij wordt door de Bramapoetra bespoeld. 2. Hoofdstad der prov., aan den mond der Dekrong in den Bramapoeter.

SODOR, Schot. stadje op het Hebridisch eil. Ikolmkill.

SÖDRA FIARDEN, Zweed. golf, Gefleborg-län.

SODSCHUKALCH, SOGUDSCHAK, vlek in Awchasië, met een klein fort, waarin een Turksche pacha zijnen zetel heeft, ten N. aan de Zwarte zee.

SODUS, N Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. Ontario, met 1550 inw. 2. Groote baai aldaar, gr. Seneca, aan de Zuidzijde van het meer Ontario.

SÖEBORG, Deen. kerspel, eil. Zeeland.

SOEKAPOERA, zie Soukapoera.

SOEKARAYA, zie Soukaraya.

SOEKOE, Nederl. dorp op 't eil. Java.

SOEL, zie Sul.

SOENGRLIAD, Nederl. dorp op 't O. Ind. eil. Java, met tinmijnen.

SOERSEL, Nederl. dorp, prov. en arr. Antwerpen, met 750 inw.

SOERABAYA, zie Sourabaya.

SOERAKARTA, zte Sourakarta.

SOESMARK, Deen. plaats, eil. Falster.

SOEST, Pruis. kreits, regdst. Arnsberg, bevat op 12 V. M. 10,000 inw., met de vruchtbare Soesterborde, welke door de Lippe bespoeld wordt. Landbouw en veeteelt zijn hier de voornaamste takken van bestaan, alsmede aanzienlijke linnenweverij en garenspinnerij. 2. Hoofdstad, eene zeer oude plaats, aan de Soesterborde, met wallen, muren en torens omringd, uit welke 5 poorten geleiden. Er zijn 7 luthersche, 5 roomsche en eene herv. kerk, onder welke de domkerk een wonderdoend kruis heeft; een voornaam hospitaal, een weeshuis, een gymnasium en 6,800 inw., die fabr. van wollen stoffen, kousen en linnen, looijerijen, oliemolens, papiermolens, branderijen, brouwerijen, landbouw en handel in koren en vooral in uitmuntende gerst hebben. 25. 45. L. 51. 54. N. B. 3. Zie Zoest.

SOETENDAL, zie Zoetendal.

SOFALA, ZOFALA, Afr. riv., welke in de goudbergen van Manika ontspringt, de Zuidelijke grenzen van het rijk van dien naam maakt, en ongeveer 30 m. ten Z. van de Luabo (tak van de Zambèze), in de golf van dien naam valt. 2. Golf aldaar, ten Z. door kaap St. Sebastiaan bepaald, en met de bank Sofala, waarop zich soms vele walvisschen vertoonen. 3. Afr. kust, ten Z. van Monomotapa, tusschen de Lagoa baai en kaap Luabo, een kustland, dat door de Heilige Geestriv., Aroe, Goud- en Vrederiv., Zavara, Inhambane, Sabia, Sofala, Tendankulo en de Zambèze, met verscheidene takken, bespoeld wordt. Onder de voortbr. behooren vele soorten van koren, vooral: tarw, rijst, gierst, erwten, boonen en andere tuingewassen, boom- en fijne vruchten en ebbenhout. Verder wilde dieren, alsmede elefanten, rhinocerossen, rivierpaarden, leeuwen, panters, beeren, buffels, zebra's, antilopen, vele apen, krokodillen, slangen van verschillende soorten, schildpadden, velerhande visch, zeer veel goud, waarvan slechts het goudzand wordt ingezameld; ijzer, amber en zeker vele andere delfstoffen. Dit land is echter nog door geene natuuronderzoekers onderzocht. De inw. zijn Kaffers, die zeer schoone katoenen stoffen maken, welke zij om het gebrek aan de noodige stoffen, niet kunnen verwen; ook werken zij zeer goed in ijzer en goud. Wij weten weinig van hunnen godsdienst. Het land is in de rijken Biri, Inhambane, Sabia, Sofala, Manika of Manissa, Butua en Toroa en Monomotapa verdeeld. 4. Rijk aan voornoemde kust, voorheen zeer magtig, thans bijna alleen in naam aan Portugal behoorende, tusschen de Sofala en de Zambèze, deels vlak, deels bergachtig, doch vruchtbaar, vooral in rijst en koffij; het rundvee is schoon. Het levert veel goud, alsmede ijzer, amber, ivoor en was, dat alles uitgevoerd wordt. De inw., meestal Kaffers, maken katoenen stoffen. De hoofdstad is Simbaoe. 5. Geringe plaats in voornoemd rijk, aan den mond der riv. Sofala, met een fort der Portugezen, die hier alleen den handel hebben, en jaarlijks van Mosambique, een schip met de benoodigdheden zenden, om stofgoud, ivoor en slaven, die aan de eilanden ingeruild worden, af te halen. 53. 36. L. 20. 21. N. B.

SOFAN, Afr. rijk in Nigritië.

SOFDE, Zweed. vlek, Malmohus-län.

SOFDEKRANKESION, Zweed. meer in Malmohus-län.

SOFIA, Turk. sandschakat in Romanië, uit deelen van het oude Thracië, Bulgarië en Servië bestaande, en tusschen Widdin, Nicopoli, Tschermoin, Kas-

Kastendik, Uskub en Aladschahissar, of tusschen 39. 10. en 43. 12. L. en 42. 15. en 43. 36. N. B. gelegen. Het land ligt aan de beide zijden van 't gebergte Balkan, aan welke de Maritza, Isker en vele andere kleine riv. ontspringen, die met de Nissava, het land bespoelen. In de dalen is eene zachte en aangename lucht, en de grond brengt koren, rijst, tuin- en boomvruchten, wijn, tabak, vlas, honig en was voort. De bergen zijn met voortreffelijke bosschen bedekt, de kudden vooral die der buffels en schapen, zeer talrijk; terwijl men hier zilver, lood en ijzer graaft, welk laatste in verscheidene smederijen verwerkt wordt. Ook zijn er eenige gezondheidsbronnen, en in de steden eenige fabrijken. 2. S. of *Triaditza*, het oude *Sardica*, de hoofdstad, zetel van den beglerbeg van Romanië, die tevens hoofd van dit sandschakat is, en van eenen Griekschen bisschop, in eene groote vlakte, die door hooge bergen omringd is, en tusschen de riv. Isker en Nissava gelegen, met wallen, muren en torens omringd, een kasteel, waarin de beglerbeg resideert, 23 moskeën met koepels, armenkeukens en hospitalen, verscheidene grieksche en eene roomsche kerk, twee roomsche kloosters, baden, eene groote hal en 50,000 inw., uit Turken, Grieken, Armeniërs, Joden, Bulgaren, enz. bestaande, die fabrijken van wollen en zijden stoffen, tabak, leder, allerlei handwerken en handel hebben. De stad is eene der beste van Turkije; doch is van binnen, zoo als de andere Turksche steden, somber, en heeft meest houten huizen, meestal zonder vensters, enz. Er zijn hier warme baden. Zij werd door keizer JUSTINIANUS gebouwd.

SOFIAN, Perz. dorp, prov. Azerbeidschan, met 1000 inw.

SOFINO, Rus. dorp, gouv. Simbirsk.

SOFLINGEN, Wurt. vlek, Donaukreits, ambt Ulm, met 1460 inw.

SOFR, Arab. dorp, van Hedsjas.

SOFRA, Arab. dorp, van Nedsjed.

SOFROI, Afr. stad in Fez, met oliëhandel; 4 mijlen O. van Fez.

SOGAMOSO, zie Chichamocho.

SOGD, Aziat. riv. in West Dschagatai of Turkestan, die in het meer Aral valt.

SOGERVI, Afr. dorp in Nubië, aan den Nijl; 7 mijlen W. van Ibrim.

SOGGENDAL, Noorw. kerspel, stift Christiansand, met 2000 inw.

SOGHUMKALA, Rus. vesting, prov. Awchasië aan eene kleine baai der Zwarte zee, met eene goede haven, tot nu toe de aanzienlijkste handelplaats aan de geheele kust, waar de bewoners van den westelijken Kaukazus hunne voortbrengels, en bijzonder door slaven en meisjes, zout en wapenen inruilen. De Russen hebben hier eene bezetting.

SOGLIANO, dorp in den Kerk. Staat, legatie Ravenna.

SOGLIO, Zwits. dorp in Graauwbunderland, met 570 inw.

SOGNE, Noorw. distr., stift Bergen, met 23,320 inw, aan de Sogne Fiorden.

SOGNEDAL, Noorw. kerspel, stift Aggerhuus, met ijzerwerken.

SOGNEFIELD, gedeelte van het gebergte Langfield in Noorwegen.

SOGNEFIORDEN, zie Sogne.

SOGNO, SOGMO of *Sori*, Afr. lands. in Kongo, aan de zee, tusschen de riv. Zaire en Ambrise, met eenen droogen zandigen grond, meest voor palmboomen geschikt, welke met het zout, het voornaamste bestaan der inw. uitmaken. Deze zijn meer donkerbruin dan zwart, en waren op deze kust de eersten, die het Christendom aannamen, hetwelk zij tot heden toe omhelzen. Hun opperhoofd was eerst aan Kongo, doch thans aan de Portugezen onderworpen. 2. Hoofd- en residentiestad, niet verre van den linkeroever der Zaire; 6 mijlen van kaap Padron, groot van omtrek, doch slechts 400 hutten tellende, die van palmtakken gemaakt, met bontkleurige strooijen matten bedekt, en ver uit elkander gebouwd zijn. Het paleis is eene planken hut, gelijk ook de roomsche kerk.

SOGONI, Afr. dorp in Nubië.

SOGYD, Turk. Aziat. stad in Natolië, door de ingemaakte wijnpeeren en worsten bekend.

SOHAB of *Holwan*, Turk. riv. en vlek, gouv. Bagdad.

SOHAGUN, Spaan. stadje, prov. Zamora, met 950 inw.

SOHAIG, stad in Opper Egypte.

SOHAIT, Nederl. dorpje, prov. Luik. arr. Hui, met 200 inw.

SOHAJEPORE, O. Ind. distr., prov. Gundwaneh, tusschen 23. 24. N. B. onder een Hindo opperhoofd, die van de Eng. afhankelijk is, met eene hoofdstad van dien naam. 23. 29. N. B.

SOHAM (EARL'S), zie Earls Soham. 2. S. of *Monk's Soham*, Eng. marktvlek, gr. Suffolk, aan de Cam, met 2,400 inw. en goede kaas. 3. *Monk's* S., Eng. dorp, gr. Suffolk. 4. Eng. kerspel, gr. Cambridge.

SOHAR, ZOHAR, Arab. stad, lands. Oman, met scheepvaart en visscherij.

So-

SOHAUL, O. Ind. stad der Eng. prov. Allahabad. 98. 38. L. 24. 40. N. B.
SOHIÈRE, Nederl. dorpje, gr. hert. Luxemburg, arr. Neufchatel; 150 inw.
SOHL, zie Soler Komitaat.
SOHLAND (OPPER, MIDDEN en NEDER), Saks. dorp, prov. Lausnitz, niet ver van Zittau, met 1100 inw.
SOHUR, Arab. riv., lands. Oman.
SOI Nederl. dorp, gr. hert. Luxemburg, arr. Marche, met 600 inw.
SOIE, Nederl. dorp, prov. en arr. Namen, met 500 inw.
SOIGNIES, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Bergen, met een liefdadig collegië en 4,670 inw., groeven van blaauwen en kalksteen, kalkovens, enz.
SOIKIHIEN, Chin. stad, prov. Kanton.
SOINIONOF, kaap op het eil. Sachalin, aan de golf Patience. 48. 52. N. B.
SOINCHI, meer in Thibet op 51. 27. N. B. en 101. 25. L. in 't welk de Bramapoetra ontspringt.
SOIRE, Fr. riv., dep. 2 Sèvres. 2. S of *le Château*, Fr. vlek. dep. van 't Noorden, arr. Avesnes, met 2000 inw. hout-, wol- en vlashandel.
SOIRON, Nederl. dorp, prov. Limburg, bij Herzogenrade, met 1050 inw.
SOISSONS, Fr. arr., dep. Aisne, hetwelk op 23 V. M. in 6 kantons en 170 gemeenten, 61,750 inw. bevat. 2. Hoofdstad, de zetel van eenen bisschop, in een aangenaam dal, aan de Aisne, met eene hoofdkerk, die twee torens heeft, waarvan de eene nog niet voltooid is; een hospitaal en 7,230 inw., die linnen-, kousen- en garenfabr., looijerijen en handel in koren hebben. Het bier en de mosterd van Soissons zijn beroemd. Langs de Aisne is een fraaije wandelweg. 21. L. 49. 23. N. B.
SOJOTEN, Rus. volksstam, prov. Irkutsk, aan het meer Baikal.
SOK, Rus. riv., gouv. Simbirsk; valt in de Wolga.
SOKAL, Galic. stad, kreits Zolkiew.
SOKIA, Arab. stad in Yemen.
SOKKELUND, Deen. ambt op Zeeland, met 7,950 inw., in 11 kerspels.
SOKO, N. Amer. riv., die in de Soko baai valt. 2. Naam van een vruchtbaar gedeelte der Afr. Goudkust van Guinea, aan den mond der riv. Volta.
SOKOLACZ, Turk. vlek in Bosnië, sands. Banaluka.
SOKOLS GORI of *Falkenberg*, gebergte in de Rus. prov. Orenburg.
SOKOLKA, Rus. kreits, prov. Bialystock, aan Polen grenzende, door de Narew bespoeld, met weinig bosch en middelmatigen grond, die rogge en boekweit voortbrengt. 2. Stadje aldaar, aan een meer, dat door de riv. Suprasl, welke in de Sokolka riv. valt, gevormd wordt, met 1200 inw.
SOKOLNIK, Pool. stadje, waiw. Kalisch, met 780 inw.
SOKOLNITZ, Morav. vlek, kreits Brünn.
SOKOLOW, Pool. stadje, waiw. Podlachië. 2. Galicisch vlek, kreits Rzeszow. 3. Galicisch dorp, kreits Stry. 4. Rus. vlek, gouv. Volhynië.
SOKOLOWKA, Galicisch vlek, kreits Zloczow. 2. Rus. vlek, gouv. Kiew.
SOKORALLY, Hong. distr., kom. Raab.
SOKOR ZOK, stad in Armenië, tusschen Bellis en Diarbekir, met 6000 inw.
SOKUL, Rus stadje, gouv. Volhynië, aan de Styr.
SOKULKS, N. Amer. Indianen, aan de Columbia, omtrent 2,400 man sterk.
SOKUNDAH, O. Ind. distr., prov. Orissa.
SOKURA, Rus. dorp, gouv. Saratow.
SOL, tak van de Don, in 't Rus. gouv. Smolensk. 2. Zie Solerkom.
SOLA, zie Pijlstaart.
SOLAN, land in Midden Afrika, aan den N. oever van den Niger, tusschen Tombuctoe en Cassina.
SOLANA, Spaan. vlek, prov. La Mancha. 2. Spaan. vlek, prov. Estremadura, aan de Guadayra.
SOLANDER, Austr. eil., in de Stille Zuidzee, bij de kust van Nieuw Zeeland, eene naakte rots, met boschjes, en naar alle gedachten onbewoond. 184. 57. L. 46. 31. Z. B.
SOLANE, Fr. riv., dep. Corrèze; valt bij Tulle, in de Corrèze.
SOLANKA, Rus. vlek en riv., gouv. Astrakan.
SOLANO, klein Z. Amer. eil., bij de kust van Peru. 12. 20. Z. B. 2. Z. Amer. riv. van Guatimalo, prov. Costa-Rica. 3. Spaan. stad, prov. La Mancha, aan de riv. Azuez.
SOLANTO, Sicil. zeehaven, in Val di Mazzara.
SOLAPOOR, O. Ind. distr., prov. Aurungabad, door de Seena en Behma bespoeld, met eenen vruchtbaren grond, doch weinig bekend. 2. Stad aldaar, met een sterk fort. 93. 37. L. 17. 40. N. B.
SOLAROLO, stad in den Kerk. Staat, prov. Ferrara.
SOLAROSSA, Sard. dorp in Capo di Cagliari, met 2000 inw., hennep- en vlasbouw.
SOLARS, 3 kleine eil. in de Ind. zee, den Nederlanderen behoorende, en van alle levensmiddelen voorzien.

SOLBE, Eng. riv., eil. Man, die in de Iersche zee valt.

SOLBERG, Zweed. kerspel, Elfborg-, Jonköping- en Malmohus-län.

SOLCI, Sard. zeestad, bij Cagliari.

SOLDATSKAL, Rus. vlek, gouv. Kursk.

SOLDAU, Pool. riv.; valt in de Drewenz. 2. S. of *Dzialdowo*, Pruis. stadje, regdst. Koningsbergen, aan de riv. Skottau en Neide, die de Soldau vormen, hoofdplaats van den Neidenburgschen kreits, met 2 voorsteden, een kasteel, eene herv. en luthersche kerk en 1420 inw., die veel brouwerijen, als ook laken- en hoedenfabr., weverijen en looijerijen hebben. 37. 51. L. 53. 14. N. B.

SOLDIER, tak van de N. Amer. riv. Missouri.

SOLDIER'S GUT, golf aan de O. kust van het W. Ind. eil. St. Christoffel.

SOLDIER'S RIVER, N. Amer. riv., die in den Missouri valt.

SOLDIN, Pruis. kreits, regdst. Frankfort, op 19 V. M. 24,400 inw. tellende, met vele kleine riv., veel bosch, middelmatigen landbouw, doch weinig veeteelt. 2. Stadje in genoemden kreits, aan het Soldiner meer, met 3 poorten, regelmatige markt, 2 hospitalen, een fabrijkhuis en 2,650 inw., die fabr. van laken, kousen, hoeden, linnen, handschoenen, stijfsel en poeder hebben.

SOLDINA, Z. Amer. riv. in Nieuw Granada; valt in de Magdalena.

SOLE (RIO DEL), tak van de riv. Tiber, in den Kerk. Staat, leg. Spoleto.

SOLEA, vlek in het hert. Modena. 2. Turk. stad, prov. Itschil.

SOLEB, Afr. stad in Nubië, distr. Mahasz, met vele ruïnen van tempels, waaronder een die zeer merkwaard'g is, en door WADDINGTON eene der schoonste genoemd wordt.

SOLEBURY, N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, gr. Berks, met 1700 inw.

SOLEC, Pool. stadje, waiw. Sandomir, met 1,300 inw., die veel verzendingshandel hebben. 2. Galicisch dorp, kreits Sambor, met zoutwerken.

SOLECZNIK, Rus. stadje, gouv. Wilna, met 1800 inw.

SOLEDAD, nieuwe N. Amer. plaats van Mexico, in Californië ia Nueve, met 570 inw.

SOLER KOMITAAT of *Gespanschap*, Hong. kom. in den kreits aan deze zijde van den Donau, op 50½ V. M. 76,500 inw. bevattende; zeer bergachtig, met de Liptauer Alpen, het Vioper-, Ohtroski-, Sturetz- en Alt gebergte; het laatste met vele mineralen. De hoofdriv. is de Gran. Men heeft er veel bosch, een weinig land- en tuinbouw, wijnteelt, aanzienlijke schapenfokkerij, hout en mijnwerken in zilver en koper; benevens kolenbranderijen, handwerken, handel en voerwezen. Het wordt in twee distr. verdeeld. De hoofdplaats is Neusohl.

SOLERA, Spaan. vlek, prov. Cuença.

SOLERO, Sard. vlek in Piëmont, prov. Alessandria, met 3,000 inw.

SOLESMES, Fr. vlek, dep. van 't Noorden, arr. Kamerijk, met 3,220 inw.

SOLEURE, zie Solothurn.

SOLEUTINAN, klein eil. in het N. Amer. meer Nicaragua. 292. 16. L. 11. 25. N. B.

SOLFARINO, SOLFERINO, Lomb. Ven. vlek, prov. Mantua, met 1500 inw.

SOLFATARA, Nap. dal, prov. Napels, hetwelk met den Vesuvius gemeenschap schijnt te hebben, daar deszelfs grond dikwijls rook en damp opgeeft.

SOLFELD, zie Saalfeld.

SOLFERINO, zie Solfarino.

SOLGALIZKAJA, Rus. kreits, gouv. Kostroma, tusschen 59. 27. en 61. 18. L. en 58. 28. en 59. 4. N. B., door eenen hoogen landrug doorsneden, waarop de Kostroma ontspringt, met kouden, natten grond, slechten landbouw, veel moerassen en bosch, kalkgroeven en zoutbronnen. 2. Stad aldaar, aan de Kostroma, met 3,300 inw., jaarmarkten, kalkgroeven, zoutkeeten, enz. 60. 40. L. 59. 32. N. B.

SOLGNE, Fr. stad, dep. Moezel.

SOLI, Rus. riv., gouv. Esthland.

SOLIANOI, Rus. vesting, gouv. Koliwan. 93. L. 54. 20. N. B.

SOLIANSKOI, STANITZ, Rus. Aziat. dorp, gouv. Irkutsk, aan de Lena.

SOLIDAD (PORT), haven van een der Falklands eil., met het fort St. Louis, door BOUGAINVILLE gesticht.

SOLIDOR, zie St. Malo.

SOLIEK ELSEID, dorp in Op. Egypte, aan den Nijl; 3 mijlen van Girge, met 1260 inw.

SOLIGNAC, Fr. dorp dep. Op. Loire.

SOLIGNY, Fr. dorp, dep. Orne.

SOLIHULL, Eng. kerspel, gr. Birmingham, met 2500 inw.

SOLIKAMSK, aanzienlijk Rus. kreits, gouv. Perm, tusschen 70. 55. en 77. 3. L. en van 58. 46. tot 60. 8. N. B. gelegen, en op 60 V. M. 27,500 inw. bevattende, die zeer vermengd, doch thans meest Mongolen zijn. Hij wordt door de Kama, in eene Oostelijke en Westelijke helft verdeeld. De eerste is bergachtig door een deel van het Jekaterinburgsche

sche gebergte, met slechts eenige dalen, welke door de Jaiwa, Glukhaja, Koswa, Ussolka, enz. gevormd worden; zeer veel natte bosschen, weinig vruchtbaren grond en guur weder. De andere helft, die door de Tschernia, Kata, Loppa en Konda bespoeld wordt, is wel heuvelachtig en open, doch de grond ook zeer nat en laag, zoodat slechts op weinige plaatsen iets gebouwd kan worden, hetwelk zich dan tot rogge en haver, en in de tuinen tot kool, rapen en radijs bepaalt. De veeteelt is, om den langen winter, moeijelijk. Er is koper, ijzer en veel zout. 2. Hoofdstad aan de Ussolka, eene oude plaats, met 5 kerken, 2 kloosters, 2 hospitalen, een groot korenmagazijn en 5,000 inw., waaronder vele handwerkslieden, als: goud- en kopersmeden, tinnegieters, looijers en zeepzieders. De vrouwen borduren met goud, en maken kant; terwijl er daarenboven een aanzienlijke handel, vooral in pelterijen en zout, gedreven wordt. 74. 24. L. 59. 30. N. B.

SOLIKAVA, meer in de Rus. prov. Pskow.

SOLIMA, Turk. Aziat. vlek, prov. Akka.

SOLIMAGUE, eil. aan de W. kust van Manilla. 138. 22. L. 18. 3. N. B.

SOLIMAN, tak van het Zuid of Ind. gebergte in Azië, hetwelk, tusschen Pischawr en Kabul bij den Sufuldkhu, en Z. Z. O. tot 31 N. B. voortloopt. 2. Turk. Aziat. sandschakat, prov. Damascus, het O. deel van Palestina, over het algemeen bergachtig, en door voorbergen van den Libanon bedekt. Men vindt er het Doode meer, waarin de Arden of Jordaan, Arnum, Zared en Kidron uitloopen, en om hetwelk meestal vulkanische grond en ongezonde lucht gevonden wordt. Ten O. van hetzelve zijn zandwoestijnen, die door eenige Arabische stammen, bezocht worden. Ten W. van het meer is bergland, met kleine vlakten en dalen (waaronder het dal Josaphat), die veel olie, wijn, koren en vruchten opleveren. Ten Z. W. des meers zijn heerlijke weiden, door Arabische herders bezocht. Dit sandschakat staat wel onder den beglerbeg van Damascus, maar wat de inkomsten aangaat, onder de sultans van het oude Serail, welke jaarlijks afgevaardigden hier heen zent, om de belastingen af te halen, waarvan de ontvangst aan den *Kislar Aga* is toevertrouwd. De Turken noemen dit gedeelte lands zelf de heilige plaats, en de groote heer zichzelven beschermer van hetzelve. De hoofdstad is Soliman of Jerusalem. (Zie dat art.). 3. Egypt. haven in de Arab. golf; ten W. van Alexandria. 4. Afr. plaats, ten O. van Tunis, in een vruchtbaar oord, door Mooren uit Andaluzië bewoond.

SOLIMANA, hoog en bergachtig distr. in Afrika, omstreeks de ooosprongen der Gambia en Senegal, tusschen Jallon-Kadoe en Foeta-Jallo. Van het inwendige is niets bekend.

SOLIMNIA, zie Islemje.

SOLINGEN, Pruis. kreits, regdst. Dusseldorf, bevat op 4 V. M. 39,400 inw., is door de Wipper bespoeld, meestal bergachtig, met weinig voortbr., doch veel fabrijken. 2. Pruis. stadje in dezen kreits, op eenen berg, aan de riv. Wipper, met 3 onderscheidene kerken, eene synagoge en 3,540 inw., die groote fabr. van messen, degenklingen, bajonetten en ijzerwaren hebben, en waarin zoo uit als in de stad, wel 5,000 menschen hun bestaan vinden. Ook heeft men er sjamoosweverijen, tabakskerverijen en eenigen handel. 24. 47. L. 51. 13. N. B.

SOLIPACA, Nap. vlek, prov. Terra di Lavoro, met 3,150 inw.

SOLIS, Z. Amer. riv., prov. Buenos-Ayres, die in de Plata valt. 2. Riv. aldaar, *Chico* bijgenaamd, Z. W. van de voorgaande.

SOLITAIRE, klein eil. in de Stille Zuidzee. 85. 52. L. 49. 49. Z. B.

SOLITARY, eiland in de Stille Zuidzee, door MENDANA in 1595 ontdekt, en naauwelijks 3 mijlen in den omtrek groot, en volgens BURNEY's berekening op 202. 3. L. 43. Z. B. liggen. 2. Austr. eil. aan de O. kust van Nieuw Holland. 30. 8. Z. B.

SOLI-VINOKOU, Z. Amer. riv. in Chili, prov. Copiapo, die Z. in de Bobio valt.

SOLKAMSK, zie Solikamsk.

SOLLACARO, Fr. stadje, eil. Corsica.

SOLLENHOFEN, Beij. dorp, Rezatkreits, met 900 inw.

SOLLENTANA, Zweed. vlek, Stokholm-län.

SOLLER, Spaan. havenstad op Majorka, in een vruchtbaar dal; 5,600 inw.

SOLLERÖD, Deen. vlek, eil. Zeeland.

SOLLERÖE, klein Zweed. eil. in het meer Siljan, met 1300 inw.

SOLLERSHOPE, Eng. kerspel, gr. Hereford.

SOLLIÈRE, Sard. dorp in Savoye, prov. Maurienne, met 360 inw.

SOLLIES LE PONT, Fr. stad, dep. Var, arr. Toulon, aan de Latay, met 2700 inw.

SOLLING, zandsteengebergte in Brunswijk,

wijk, tot den Karst behoorende.

SÖLLINGEN, Brunsw. dorp, met 570 inw. 2. Bad. dorp, Murg- en Pfinz kreits, aan de Pfinz, met 850 inw.

SOLMAN, tak der riv. Seille in 't Fr. dep. Saône en Loire.

SOLMONA, zie Sulmona.

SOLMS, gr. in de Wetterau, in Duitschland, dat veel koren, ijzer, vlas, waaruit linnen vervaardigd wordt, enz. voortbrengt. Van hetzelve voert een vorstelijk huis den naam, dat de oude vervallene burg Solms, bij Braunfels (in het Pruis. regdst. Coblentz) tot deszelfs stamhuis rekent, en in de volgende takken verdeeld is: *Solms-Braunfels*, dat op 9 V. M. 27,750 inw. en de hoofdpl. Braunfels heeft; *Solms Lich*, met *Hohensolms* vereenigd, heeft 2 steden, 20 dorpen, een kasteel en de residentie Lich; *Solms Rödelheim*, met 50,000 guldens inkomsten, residentie Rödelheim; *Solms Laubach*, met 20,000 gulden inkomsten, en *Solms Wildenfels*, heeft onder Saksisch bestuur, de heerlijkheid Wildenfels, en onder Hessisch bestuur het dorp en slot Engelthal (zie die art.).

SOLNA, Zweed. dorp, Stokholm-län, eene voorstad van Stokholm. 2. Zie Silein.

SOLNITZ, Boh. stad, kreits Königingrätz aan de Alba, met 1200 inw.

SOLNOK, zie Hevesch en Szolnok.

SOLO of *Bengawang*, riv. op het O. Ind. eil. Java, welke in het distr. Kadwang, op de Z. kust ontspringt, eene mijl N. W., dan N. O. loopt, de Madioe ontvangt, en tegenover het eil. Madura in zee valt. 2. Dorp aldaar, residentie Reinburg.

SOLOBRENA, Spaan. D., prov. Granada.

SOLOCHO, klein N. Afr. eil. in de baai Sidra, aan de kust van Tripoli.

SOLODINGEN, vlek op het O. Ind. eil. Java, residentschap Grissie.

SOLOFRA, Nap. stad, prov. Principato Ultra, met 6,000 inw., fabr. van leder, perkament, goud, zilver, leer en handel in wol en gezouten spek.

SOLOGNE, Fr. landstreek, voorheen tot Orleans, en thans tot het dep. Loire en Cher behoorende.

SOLOK, Rus. vlek, gouv. Wilna.

SOLOLA, prov. der Vereenigde Staten van Midden Amerika, of Guatimala, tusschen Totanicapan, Vera-Paz, Chimattenango, Edcuintla, Suchiltepeques en Quezaltenango, of tusschen 283. 48. en 284. 48. L. en 14. 25. en 15. 10. N. B., 15 mijlen lang en 14 breed, 2500 à 5000 voeten boven de zee gelegen, en 40,000 inw. tellende. Het land heeft aanzienlijk hooge bergen, door dalen afgewisseld, eene zachte gematigde luchtsgesteldheid, en wordt door de Coban en verscheidene andere riv., en het meer van Atitan bespoeld. De voortbr. zijn: tarw, maïs, anijs, boonen, andere peulvruchten, moesgroenten, komkommers, meloenen, cacao, Amer. en Eur. tuinvruchten, zeer veel rundvee, paarden, muilezels, schapen, kreeften, visch, cochenille, enz. De inw. zijn zeer werkzaam, en bestaan van den landbouw, de veeteelt, weverijen, spinnerijen en andere fabr. De voornaamste uitvoer bestaat in: koren, vee, huiden, wol, katoenen stoffen en chocolaad. De groote weg van Mexico naar Guatimalo gaat door deze prov. 2. Het Oostelijk distr. der voornoemde prov. met 6 kerspels en 15 dorpen. 3. S of het oude *Tecpanatitlan*, hoofdplaats der prov. en de zetel van den polchaldo, hoog, op eene vlakte gelegen, met 5,000 inw., weverijen en pottebakkerijen.

SOLOMA, Z. Amer. vlek, prov. Totanicapan.

SOLOMBO (GROOT), klein eil. in de Ind. zee. 132. 31. L. 50. 36. Z. B., bij de kleine Sunda eil.

SOLOMIAC, Fr. vlek, dep. Gers.

SOLOMON'S FORK, tak van de N. Amer. riv. Kanses, die in den Missouri valt.

SOLOMON'S TOWN, Indiaansche volkplanting der N. Amer. Rep., prov. Ohio.

SOLON, N. Amer. dorp, prov. Maine. 2. N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. Courtland, met 1400 inw.

SOLOON, klein eil. in de Stille Zuidzee. 143. 28 L. 10. 55. N. B.

SOLOPKOWCE, Rus. stad, gouv. Podolië.

SOLOR, een der kleine O. Ind. eil. ten Z. O. van Flores, op 8. 33. Z. B. en 140. 51. L., door de straat Flores van Flores, en de straat Zimanro van Sabrao en Lomblem gescheiden, 20 V. M. groot, bergachtig, en gedeeltelijk onvruchtbaar, maar ook met zeer vruchtbare streken en groote bamboesbosschen, waarin men veel kangaroes vindt. De inw. zijn Maleijers. De kustbewoners zijn zeer goede zeelieden; de binnenlanders daarentegen zeer oorlogzuchtig, weten sabel, schild en boog zeer goed te behandelen, en maken fijn kruid uit zwavel en salpeter. Hunne huizen zijn uit bamboes gemaakt. Uit het vet der Noordkapers, die hier in menigte leven, maakt men traan. In de havens van dit eil., wordt een aanzienlijke ruilhandel in ijzer, ivoor, zijden en an-

andere stoffen tegen vogelnestjes, walvischtraan en andere inlandsche producten gedreven. De inw. hebben zulk eene achting voor elefantstanden, dat zij die bij elk plegtig bezoek, voor zich uit laten dragen. Zij hebben hunne eigene rajah's, die met de Nederlanders de meeste verkeering hebben, schoon ook de Chinezen en Banjenezen het bezoeken, en de Portugezen hier prosyliten gemaakt hebben. Men vindt hier het Nederl fort Frederik Hendrik.

SOLOSUCHIAPA, Z. Amer. vlek in Guatimalo.

SOLOTA, zie Zlota.

SOLOTAN, Rus. distr. in Circassië.

SOLOTHURN, Zwits. kanton, tusschen Frankrijk, Bazel, Zürich en Bern, of tusschen 24. 51. en 25. 33. L. en 47. 5. en 47. 37. N. B. gelegen, en op 13 V. M. 50,000 inw. tellende. De oppervlakte wisselt in bergen, dalen en kleine vlakten af, in welke laatste de grond zeer vruchtbaar is. Al de bergen zijn takken van de Jura. Tot de hoogste toppen behooren: de Hasenmatt, de Rothe, de Winde, de Weissenstein, de Paszarang, enz. Over het gebergte loopen 3 wegen. De voornaamste riv. is de Aar met de GrooteEmme en Dunnern, en de Birs; ook zijn er gezondheidsbronnen. De luchtsgesteldheid is zacht, aangenaam en gezond. De voortbr. zijn: hennep, koren, tuinvruchten, vlas, veel boomvruchten, een weinig wijn, hout, vee, gevogelte, visch en bijen; verder ijzer, kalk, gips, marmer en steenkolen. De inw. zijn Duitschers, belijden den roomschen godsdienst, op weinige hervormden na, en bestaan van den landbouw, de boomvruchtenteelt, de veeteelt, het houthakken en de handwerken. Men maakt er kirschwasser, werkt in marmer en ijzer, en heeft papiermolens, glasblazerijen en katoenfabr. De uitvoer bestaat in: vee, kaas, boter, kirschwasser, brandhout, marmer, ijzer, katoenen stoffen, papier, enz. Ook de doorvoer van waren geeft veel voordeel. De regering is aristo-democratisch. De groote raad bestaat uit 101 lid, en heeft de wetgevende magt, het regt van belasting, de vrijspreking van straf, enz. Zij worden gedeeltelijk door de stad en ambten verkozen, en moeten 2,000 franken bezitten, 24 jaren oud, en sedert 10 jaren burger zijn. De kleine raad bestaat uit 21 leden van den grooten raad, en heeft de uitvoerende magt, stelt de wetten voor, geeft die uit, bestuurt de krijgsmagt, vonnist ter laatste instantie, en doet rekening en verantwoording aan den grooten raad. De stad Solothurn en al de opperambten hebben regtbanken ter eerste instantie; terwijl de tweede eene kantons regtbank van 8 leden is, en de derde het geregtshof van appel is. Het kanton heeft zijne eigene wetten. De roomsche godsdienst is de heerschende. Elk mannelijk inw. van zijn 16 jaar af soldaat. Het contingent is 406 man en 18,600 franken. De inkomsten worden op 180,000, de uitgaven op 162 à 164,000 franken geschat. Het wordt in 9 opperambten verdeeld. De hoofdstad is Solothurn. 2. Opperambt, alleen uit de hoofdstad bestaande. 3. Hoofdstad des kantons, de zetel der regering, aan den voet der Jura, en aan beide zijden der Aar, welke haar in twee ongelijke deeled scheidt, die door twee bruggen gemeenschap hebben. Zij is met steenen wallen en bastions omringd, heeft 3 hoofd- en 5 andere poorten, ongeregelde maar goed bebouwde plaatsen, 3 kerken, waaronder de schoone St. Ursiliënkerk bij de gelijknamige abdij; een kapucijnerklooster en kerk en 3 nonnenkloosters van de stad, met kerken; verder verscheidene kapellen, een hospitaal, een weeshuis, 2 zieken- en een krankzinnigenhuis, raadhuis, tuighuis, schouwburg, lyceüm, met 5 professoren, stads bibliotheek met 8,000 boekdeelen, letterkundig genootschap, en met de landgoederen van de stad, 4,200 inw., die katoen- en tabaksfabr., boekdrukkerij en handel hebben. Buiten de stad is de kluizenarij van de H. *Verena*, de *waldegg*, een schoon landhuis, aan den voet der Jura. 25. 12. L. 47 13. N. B.

SOLONIT KOWSKOE, Rus. dorp, gouv. Astrakan, met 1000 inw.

SOLOTONOSCHA, Rus. kreits, gouv. Pultawa, tusschen 49. 31. en 50. 42. L. en 49. 18 en. 49. 52. N. B., eene zeer vruchtbare vlakte, met veel bijenteelt. 2. Hoofdstad aan de Solotonoscha, met 3 kerken en 5,500 inw., handwerken, handel en jaarmarkten. 49. 43. L. 49. 59. N. B.

SOLOTSCHEW, Rus. stad, gouv. Ukraine, aan de Uda, met 4,740 inw.

SOLOTWINA, Galicische stad, kreits Stanislawow, aan de Bistritza.

SOLOWEZKOI, Rus. eil. in de Witte zee, gouv. Archangel. 2. Rus. vlek, gouv. Wiatka.

SOLPORT, Eng. vlek in Cumberland.

SOLRE DE CHÂTEAU, Fr. vlek, dep. van 't Noorden, arr. Avesnes, met 1650 inw., hout- en linnenhandel.

SOLRE SUR SAMBRE, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Charleroi, aan de Thure en Sambre, met 1050 inw.

SOLRE ST. GERI, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Charleroi.

SOLSOGAN, baai aan de Z. kust van het eil. Manille. 141. 36. L. 13. 21. N. B.

SOLSONA, Spaan. stad, prov. Catalonië, met 3000 inw., linnen-, katoen-, sergie-, staal- en messenfabrijken.

SOLT, zie Pesth en Scholt.

SOLTA, Dalmatisch eil., kreits Spalatro, N. van Brazza, met 1250 inw.

SOLTAU, Han. vlek, vorst. Lüneburg, met 900 inw. 2. Nap. kaap in Napoli, aan de Middell. zee.

SOLTH, zie Solt.

SOLTHOLM, Deen. eil. in de Sond, tusschen Zeeland en Schonen.

SOLTUFLEN, zie Salzuflen.

SOLUE, kleine zeehaven van Barca, in Noord Afrika; 3 mijlen Z. W. van Curen.

SOLUM, Noorw. D., stift Aggerhuus.

SOLVATH, Eng. haven, gr. Pembroke.

SOLVERINO, Lomb. Ven. dorp, prov. Mantua.

SÖLVITSBORG, Zweed. stadje, Karlskrona-län, aan eene golf der Oostzee, met 700 inw., eene goede haven, visscherij, handwerken en handel.

SOLWAY FRITH of *Booness Wath*, bevaarbare golf van de Iersche zee, die 16 mijlen ver tot grens tusschen Engeland en Schotland verstrekt.

SOLWAY MOSS, Schot. moeras, bij de Esk, aan het einde van de Solway Frith.

SOLWEDEL, zie Salzwedel.

SOLWERD, Nederl. dorp, prov. Groningen, arr. Appingadam, bij het Damsterdiep.

SOLWYTSCHEGODSK, Rus. kreits, gouv. Wologda, tusschen 60. 5. en 64. 30. L. en 60. 10. en 62. 30. N. B., op 725 V. M. 59,400 inw. bevattende, door de Dwina, met de groote Wytschegda en Urtima bespoeld, vlak, deels nat en moerassig, deels veenachtig met weinig bouwland. De inw. zijn Russen, die van de veeteelt, teer- en pikkokerij, maar vooral van de jagt op pelsdieren bestaan. Er zijn ook zoutgroeven. 2. Hoofdstad, aan de Wytschegda, in een laag, droog en zandig oord, met vele gebouwen van de kroon, kerken en kloosters en 1600 inw., die lederfabrijken, talksmelterijen, eene zoutkeet en handel op Archangel en Siberië drijven. 63. 40. L. 61. 33. N. B.

SOLYMANIA (SHEHR ZOUR), stad van Kurdistan zoo genaamd in het pachalik van Bagdad, doch eigenlijk de hoofdstad van SOLIMAN, pacha van Kurdistan.

SOLZ, Keur-Hes. dorp, prov. Neder Hessen. 2. Dorp in Saksen-Meiningen, ambt Maszfeld, met 220 inw.

SOMA, kleine Z. Amer. riv. van Caraccas, prov. Cumana, die aan de N. zijde in de Cuyuni valt.

SOMAEN, Spaan. vlek, prov. Soria.

SOMAIN, Fr. stad, dep. Noordkusten, met 2,200 inw.

SOMAISCHWAR, Ind. stad, prov. Mysore.

SOMALPET, O. Ind. stad, prov. Berar.

SOMASCA, SOMMASCHA, SOMMASCH, Lomb. Ven. vlek, prov. Bergamo.

SOMBAR, Perz. dorp in Irak; 40 mijlen Z. W. van Hamadan.

SOMBERG, zie Sonnenberg.

SOMBERNON, Fr. vlek, dep. Goudkusten, arr. Dijon, met 1000 inw.

SOMBLING, dorp op het eil. Java.

SOMBOR, ZOMBOR, Hong. stad, kom. Bars, met 15,100 inw., koren- en veehandel.

SOMBORN, Keur-Hes. vlek, gr. Hanau.

SOMBREF, Nederl. dorp, prov. en arr. Namen, met 1560 inw.

SOMBREIRO, zie Nicobarische eil.

SOMBRERISCH KANAAL, kanaal tusschen de Nicobarische eil. 111. 46. L. 132. 7. 50. N. B.

SOMBRERETE, N. Amer. stad in Mexico, prov. Zacatecas, met de rijke zilvermijnen *veta negra de Sombrerete*.

SOMBRERO, W. Afr. riv. van Benin, die in de riv. Nieuw Calabar valt, op 23. 98. L. 40. 40. N. B. 2. Rots in de zee van Mindoro. 139. 13. L. 10. 45. N. B. 3. Klein woest W. Ind. eil., ten N. van Anguilla. 4. Z. Amer. volkplanting in Caraccas, prov. Venezuela; en eene andere aan de riv. Guarico. 5. Z. Amer. riv., prov. Buenos-Ayres, die bij de stad Corrientes in de Plata valt. 6. Kanaal tusschen de Nikobarische eil. 7. Kaap in het Afr. kon. Benguela, in Neder Guinea, ten Z. van de Kook's baai.

SOMEBODY KNOWS WHAT, zoo noemde VANCOUVER het einde der Dusky baai, die COOK *Nobody knows what* genoemd had.

SOMEGILL, kleine riv. van Wallis in Radnorshire; valt in de Lug.

SOMEJOULS, Fr. dorp, dep. Marne.

SOMERBY, Eng. kerspel, gr. Leicester. 2. Twee Eng. kerspels, gr. Lincoln.

So-

Somercoats (Noord en Zuid), twee Eng. kerspels, gr. Lincoln.

Somerein, Szamarja, Somorja St. Maria, Hong. vlek, kom. Presburg, met 2700 inw. 34. 57. L. 48. 2. N. B.

Someren, Nederl. vlek, prov. N. Braband, arr. Eindhoven, met 2500 inw.

Somerford, Eng. dorp, gr. Stafford. 2. S. *Groot en Klein*, twee Eng. kerspels, gr. Wilt. 3. S. *Booth*, Eng. buurt in Cheshire. 4. S. *Keynes*, Eng. kerspel, gr. Wilt.

Somerghem, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, arr. Gent, met 6,630 inw. en veel kantfabr.

Somerider, kaap in het N. W. gedeelte van Minorca.

Somerleyton, Eng. kerspel, gr. Suffolk.

Somero, Rus. vlek, gouv. Finland.

Somers, N. Amer. vlek, prov. Connecticut, gr. Tolland. 2. N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. Westchester, met 1780 inw. 3. N. Amer. vlek, prov. Ohio.

Somersall, Herbert, Eng. dorp, gr. Derby.

Somersby, Eng. kerspel, gr. Lincoln.

Somerset, Eng. gr., tusschen het kanaal van Bristol, den mond der Severne, Gloucester, Wilts, Dorset en Devon, of tusschen 13. 39. en 15. 10. L. en 50. 49. en 51. 27. N. B. gelegen, en op 76 V. M., 303,200 inw. tellende. De oppervlakte is berg- en heuvelachtig, de grond zeer verschillend, deels steenachtig, deels moerassig, deels met heiden en veengronden, deels met grasrijke heuvelen en rijke korenvelden. De voornaamste bergen zijn de Mendip Hills, de Quantock Hills, de Black Downs Hills, enz. Verder zijn hier de Parlock en Bridge water baai, de riv. Avon, Parret, Ax, Brue, Ivel en Tone; ook het Somerset kanaal, tusschen de Avon en Skennet. De luchtsgesteldheid is gematigd, doch nat en ongezond. De voortbr. zijn: koren, tuin-, boom- en peulvruchten, weed, hout, paarden, rundvee, schapen, varkens, gevogelte, vooral konijnen, ganzen en bijen. De bergen geven koper, lood, galmei, oker, bruinsteen, Bristolsche diamanten, marmer, kalk, bouwsteen, steenkolen, enz. De veeteelt is de voornaamste tak van bestaan. Er zijn laken- en eenige andere fabr. De uitvoer bestaat in: boter, kaas, vet rundvee, schapen, wol, vederen, cyder, bruinsteen, oker, lood en laken. De voorn. koopstad is de hoofdpl. Bristol, die een gr. op zich zelven uitmaakt. 2. Gr. der N. Amer. Rep., prov. Maine, aan de beide zijden der Kennebeck, bevat het Moosehead meer, met verscheidene eil. heeft vruchtbaren grond, doch ook nog eenige woeste plaatsen, en 21,700 inw., die van landbouw, veeteelt, visscherij, houthakken en potaschziederijen bestaan. De hoofdpl. is Norridgewock. 3 Gr. der N. Amer. Rep., prov. New Jersey, met 16,500 inw., verscheidene bergen, waaronder de Rocky Hills en in de dalen, die hier door de Rariton en Passnik bespoeld worden, eenen zeer vruchtbaren grond, die veel tarw oplevert, gelijk er ook kopererts, steenkolen en bergölie gevonden wordt. De hoofdstad is Boundbrook. 4. Gr. der N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, bevat op 48 V. M. 14,000 inw. Het is een hoog gelegen dal, met de bergen Chesnut ridge, waarop verscheidene riv. ontspringen. 5. Gr. der N. Amer. Rep., prov. Maryland, bevat op 23½ V. M. 19,600 inw., meest met zandgrond en nog veel bosch. De hoofdstad is Princess Anne. 6. N. Amer. stad, gr. Somerset, prov. Pennsylvanië, met 800 inw. 7. N. Amer. dorp, prov. Vermont. 8. N. Amer. vlek, prov. Massachusetts, gr. Bristol, met 1200 inw. 9. N. Amer. dorp, prov. New Jersey. 10. N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, gr. Washington, met 1500 inw. 11. Drie vlekken der N. Amer. Rep., prov. Ohio, gr. Perry, Belmont en Jefferson. 12. N. Amer. dorp, prov. Kentucky, gr. Pulaski. 13. N. Amer. vlek in Neder Canada, gr. Buckingham. 14. N. Amer. vlek, prov. Indiana, gr. Jefferson. 15. N. Amer. riv., prov. Maine, die in de Kennebeck valt. 16. S. *Forge*, N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, gr. Somerset. 17. Eng. eil., ten N. W. van de Bermudas.

Somersham, Eng. dorp, gr. Southampton. 2. Eng. kerspel, gr. Suffolk.

Somersworth, N. Amer. dorp, prov. New Hampshire, gr. Strafford, met 1000 inw

Somerton, Eng. marktvlek, gr. Somerset, met 1500 inw., wolweverijen, jaar- en veemarkten. 2. Eng. dorp, gr. Oxford. 3. Eng. dorp, gr. Suffolk. 4. *West* S., Eng. kerspel, gr. Norfolk. 5. *Oost* S., Eng. buurt, gr. Norfolk.

Somerville, N. Amer. vlek, prov. Virginië. 2. Een der Noordelijke Georges eil. van Parry, bij het eil. Cornwallis in de Poolzee.

Somesee, Nederl. dorp, prov. Namen, arr. Philippeville, met 350 inw.

Sometin, Spaan. vlek, prov. Granada.

SOMINKA, Rus. riv., gouv. Novogorod.
SOMINO, zie Tichwinskisch kanaal.
SOMLYO, Zevenb. vlek, kom. Krazna. 2. Afr. dorp, van Bambarra, aan den Niger; 26 mijlen van Yamina.
SOMMA, Nap. stad, prov. Terra di Lavoro, met 4 kerken en 6,800 inw. 2. Lomb. Ven. vlek, prov. Alba, bij de Astrona.
SOMMARIVA DE BOSCO, Sard. vlek in Piëmont, prov. Milaan, aan de Naviglio nuovo, met 5000 inw. 2. S *du Perno*, Sard. dorp, 4 m. van Turin, aan de Naviglio Nuovo, met 2000 inw.
SOMMARVAS, Rus. vlek, gouv. Finland.
SOMMSCH, SOMMASCHA, zie Somasca.
SOMME, Fr. riv., welke in het dep. Aisne, niet ver van St. Quentin, ontspringt, het dep. Somme doorloopt, te Bray bevaarbaar wordt, door het kanaal van St. Quentin, met de Oise gemeenschap heeft, en na eene loop van 24 mijlen, Beneden Crotoy in het Kanaal valt. 2. Kanaal der Boven Somme in het dep. Aisne, die haar tot Abbéville bevaarbaar maakt. 3. Fr. dep, uit eenige stukken van Picardië zamengesteld, en tusschen de dep. Pas-de-Calais, van 't Noorden, Aisne, Neder Seine en van 't Kanaal gelegen, en op 113 V. M. in 5 arr. 41 kantons 495,300 inw. bevattende. Het is vlak en vruchtbaar, door de Somme, Authie, Arne, Noye, Celle en Bresle bespoeld, met eene gematigde, doch vochtige lucht, en aan de kust veel stormen. De voortbrengsels zijn: wild, veel gevogelte, visch, bijen, veel koren, tuin- en peulvruchten, raapzaad, hennep, vlas, boomvruchten, een weinig wijn, hout en turf. De middelen van bestaan zijn: landbouw, veeteelt en fabrijken in linnen, laken en wollen stoffen, hoeden, zeep, leder, baptist, tapijten en geweren. Ook wordt er veel zijde en brandewijn gemaakt. De handel is zeer levendig, en de uitvoer bestaat in de genoemde producten en fabrijkwaren. 4. S. *Grande en Leuze*, Nederl. gemeente, prov. Namen, arr. Dinant. 5. Fr. riv., dep. Marne. 6. S. *Aisne*, Fr. dorp, dep. Marne. 7. Deen. herred, eil. Zeeland, op $3\frac{1}{2}$ V. M. in 15 kerspels 6,400 inw. tellende.
SOMMEANY, dorp in Beludschistan, prov. Luz, aan den mond der Purally, met 1000 inw., die van de visscherij bestaan. Het heeft eene kleine haven, de eenigste der prov., waarom hier ook veel Hindo's wonen. De uitvoer bestaat in: koren, tapijten en vilt, waarvoor ijzer, staal, tin, suiker, kokosnoten uit Bombay, en laken, katoen en grove stoffen uit Sind ingevoerd worden. 86. 25. L. 25. 25. N. B.
SOMMEE, O. Ind. stad, prov. Guzeratte, aan den nabob van Radhunpore behoorende, die hier een goed paleis heeft.
SOMMELSDIJK, Nederl. heerl. in Z. Holland, distr. Brielle, met een dorp, dat geheel het voorkomen van eene wel bebouwde stad heeft, met schoone straten, eene welbezochte haven aan het Haringvliet, schoone kerk, met prachtige graftombe, een raadhuis, gasthuis, waag, wekelijksche markt en 1550 inw., die landbouw en boomkweekerij hebben.
SOMMERACH AM SAND, Beij. dorp, Neder Mainkreits, met 800 inw.
SOMME-VOIRE, Fr. D., dep. Op. Marne.
SOMMERAU, Pruis. dorp, regdst. Dantzig. 2. Beij. vlek, Neder Mainkr.
SÖMMERDA, Pruis. stadje, regdst. Erfurt, met 2000 inw., lakenfabr., branderijen en landbouw.
SOMMEREIN, SUMAREIN, Oostenr. vlek, kreits onder het Weener Woud, met 1150 inw. 2. Zie Somerein.
SOMMERFELD, Pruis. stadje, regdst. Frankfort, met 2,800 inw., kousenfabr. en pottebakkerijen.
SOMMERGEN, zie Somerghem.
SOMMERHAUSEN, Beij. heerl., Neder Mainkreits, op $1\frac{1}{4}$ V. M. 1980 inw. tellende. 2. Vlek aldaar, met 800 inw.
SOMMERI, Zwits. D., kanton Thurgau.
SÖMMERING, zie Semmering.
SOMMERSCHENBURG, Pruis. dorp, regdst. Maagdenburg met 550 inw.
SOMMERSET, zie Somerset.
SOMMERSHEM, Eng. dorp, gr. Huntingdon.
SOMMERTON, zie Somerton.
SOMMESONDE, tak der Fr. riv. Maine.
SOMMEVÈSLE, Fr. vlek, dep. Marne, arr. Châlons, met 1020 inw.
SOMMIÈRES, Nederl. dorp, prov. Namen, arr. Dinant, met 250 inw. 2. Fr. vlek, dep. Gard, arr. Nimes, met 3,500 inw., fabr. van molton en andere wollen stoffen, looijerijen, enz.
SOMNETTE, tak van de Fransche riv. Vienne, dep. Sarte.
SOMODI, Hong. dorp, kom. Abaujwar.
SOMOGYR VARM, zie Schumegh.
SOMORROSTRO, Spaan. dorp, prov. Bilbao, met ijzermijnen.
SOMOS, DRINOW, Hong. vlek, kom. Sarosch, aan de Torissa.
SOMOSIERRA, gedeelte van het Spaan. gebergte Guadarrama. 2. *Puerto de S.*, Spaan. vlek, prov. Segovia. 3. Spaan. vlek, prov. Guadalaxara.
SOMPOLNO, Pool. stadje, waiw. Ka-

Kalisch, met 650 inw., aan de Rege.
SON, tak van de Fr. riv. Charente, dep. Charente.
SONAGHAR, zie Songhur.
SONAGUERA, Z. Amer. vlek in Guatimalo, prov. Honduras.
SONANGY, een der Nederlandsche Banda eilanden in O. Indië.
SONCELLAS, Spaan. vlek, eil. Majorca.
SONCINO, Lomb. Ven. vlek, prov. Cremona, aan de Oglio, met 3,820 inw.
SONDER, Deen. herred, eil. Bornholm, met 5000 inw. en 4 kerspels. 2. Deen. herred, eil. Langeland, met 5,500 inw. 3. Deen. herred, eil. Laland, met 6,960 inw. 4. Deen. herred, eil. Falster, met 8,500 inw. 5. Deen. herred, eil. Aarhuus, met 3,900 inw. 6. Deen. herred, eil. Alsen, met 10,270 inw.
SONDERGAARD, Deen. vlek, hert. Sleeswijk, ambt Tondern, met 1140 inw.
SONDERHALD, Deen. herred, stift Aarhuus, met 6,400 inw.
SONDER LYNG, Deen. herred, stift Wiborg, met 3,500 inw.
SONDERMALE, Deen. syssel, eil. IJsland, met 1900 inw.
SONDERSHAUSEN, heerlijkheid van het vorst. Schwarzburg-Sondershausen, met 26,000 inw., en in 5 ambten verdeeld. 2. Ambt in voornoemd heerl., aan de Wipper, met eene stad en 18 dorpen. 3. Hoofdstad van het vorst. Schwarzburg-Sonderhausen, residentie van den vorst, der hooge regeringscollegiën, consistoriën, enz., aan de Wipper, welke hier de Bobra ontvangt, met muren, 3 poorten, een kasteel, op eenen berg, buiten de stad, met een kabinet van naturaliën, 2 kerken, een gymnasium, een wees-, een werk- en spinhuis, en 3,400 inw., welke deels van het hof en de hooge ambtenaren, deels van handwerken en handel, en vooral van den landbouw leven. Er zijn 4 jaar- en weekmarkten. Buiten de stad is de *Loh*, eene inrigting tot vermaak der inw., en het Günthersbad. 28. 30. L. 51. 22. N. B.
SONDHEIM, zie Kaltensundheim.
SONDMAER, Zweed. vlek in Helsingeland.
SONDOR, Z. Amer. volkplanting in Peru, prov. Piura, aan de Huancabamba.
SONDSCHI PUTI, riv. op het eil. Java.
SONDRIO, legatie van het Lomb. Ven. koningrijk, ten W. aan Duitschland grenzende, en op 53 V. M. 80,000 inw. tellende, die Italianen en van den roomschen godsdienst, vlijtig maar arm zijn, doch thans eenigzins schijnen op te komen. Het is een groot dal, aan beide zijden door hooge Alpen omringd, en door de Adda en verscheidene beken bespoeld, terwijl het aan Lago di Como grenst, en het stormachtige Lago de Chiavenna bevat. Het heeft eene aangename luchtsgesteldheid, en zou tot de heerlijkste streken van den aardbol behooren, indien de inw. van de voordeelen van hunnen grond wisten gebruik te maken. De Zuidelijke hoogten hebben eenige wijnbergen, aan derzelver voet kastanjebosschen en weiden, en verder dennenhout. De Noordelijkste bergen zijn tot aan de toppen met wijnstokken beplant, die door groote boomgaarden en bosschen afgewisseld worden. In het dal zijn korenvelden en wijnstokken, vruchtboomen en moerbeziën. De dorpen liggen onder vrucht- en kastanjeboomen, terwijl men van verre het gezigt op de hooge ijsbergen heeft. Naar den zeekant heeft men moerassen. De bebouwing is over het algemeen, zeer verwaarloosd, en het land brengt niet de helft op van hetgeen het opbrengen kon. De voortbrengsels zijn: wijn, koren, doch niet genoegzaam; hennep, boom- en edele vruchten, vijgen, olijven, granaten en kastanjes. Men heeft er ook zijdeteelt; de veeteelt is middelmatig. Er zijn vele delfstoffen; doch men graaft slechts marmer, ijzer en lei. De fabrijken zijn, behalve weverijen, zeer gering. Er is eenige verzendingshandel. 2. Lomb. Ven. stad, zetel van het geregtshof, aan den ingang van het Malenker dal en de beek Moller, met 3,280 inw., landbouw en handel.
SÔNE (LA), Fr. dorp, dep. Isère. 2. Zweed. kerspel in Skaraborg-län. 3. Tak van den Ganges in O. Indië, welke op de hooge vlakte van Omer Cantuc ontspringt, N. O. loopt, de Mahana, Mow, Caput, Myvar, Kunker, en Coyle ontvangt, en bij Moneah in den Ganges valt.
SONEGHAON, O. Ind. stad, prov. Aurungabad.
SONEGUERO, Z. Amer. stad in Honduras. 291. 41. L. 15. 5. N. B.
SONEHUT, O. Ind. stad, prov. Gundwaneh. 100. 19. L. 23. 33. N. B.
SONEIL, O. Ind. stad, prov. Malwah.
SONEJO, Spaan. vlek, prov. Valencia.
SONEKUTCH, O. Ind. stad, prov. Malwah.
SONEPOUR, O. Ind. stad, prov. Orissa, aan de Mahanuddy. 101. 16. L. 20. 47. 47. N. B.
SONEPUT, O. Ind. stad, prov. Gundwaneh.

SONG, klein dorp van Bambarra, in de binnenlanden van Afrika. 2. Chin. stad, prov. Honang.

SONGARI, Chin. riv., gouv. Kirin, welke op 't Koreasche grensgebergte ontspringt, de Hoeifan-Pira, Lafa-Pira, Hun-Pira, Nonni Ula, Lalin-Pira, Hulan Tschaba en Uton-Pira ontvangt, en tegenover Tschasi-Cajan in den Amur valt.

SONGARIË, het N. W. deel van Mongolië, tusschen de Zimbul en den Grooten Altaï, of tusschen 88. 10. en 117. 50. L. en 54. N. B. gelegen, bergachtig doch ook met groote woestijnen, ten W. aan de grenzen der Kirgizen, met het Zimbul gebergte, ten N. het Tarabachatai of Ulukhtag en Beszko, de kleine Altai en het Sajanisch gebergte, en ten O. de Khangai en de hoogste toppen van het Altaï gebergte, terwijl de Malgan, Altai Alintopa, Ajagu, Khamar-Daban, Uidaban en andere met sneeuw bedekte gebergten, die meestal hoog en kaal zijn, zich door het land verspreiden. Vele riv. ontspringen hier, zoo als: de Irtisch, de Ili met hare takken, de Palkati of Balkasch, de Alaktugal, de Saizan, de Tuskul en vele andere. De luchtsgesteldheid is gematigd, en de grond vruchtbaar. Het grootste deel des lands is echter door de Songaren, Derbeten, Torgoten en Sajanen, alle zwervende volken, gering in getal, bewoond; alleen aan de Ili wonen eenige Chinezen, die landbouw hebben. Thans wordt het land onder de Chinezen, in 4 prov. verdeeld. De hoofdstad is Gutschin. 5. Woestijn in Nubië, Wady el Nubi.

SONGAREN, stam der Oeloten in Chin. Mongolië, waarvan dezelve het geheele Westelijk gedeelte, en vooral bovengenoemde prov. bewoont. Deszelfs bestuurder voert den titel van *chan*. De Chin. schilderen dit volk als onwetend en roofziek af. Hunne dooden worden niet begraven, maar in de woestijn geworpen, en met steenen en struiken bedekt.

SONGEONS, Fr. vlek, dep. Oise, arr. Beauvais, aan de Therain, met 1050 inw.

SONGHOA, Chin. stad op Korea.

SONGHUR, O. Ind. stad, prov. Guzeratte.

SONGI, riv. op de O. kust van Malacca; valt op 2. 10. N. B. in de Chin. zee.

SONGI TANJANG, stad op de W. kust van het eil. Sumatra. 114. 56. L. 2. 35. N. B.

SONGKI, Chin. stad, prov. Fokiën.

SONG-KIANG-FOE, Chin. stad, prov. Kiangnan, geheel in het water gebouwd met veel katoenteelt en katoenweverijen.

SONGOSS, riv. in het rijk Anam, die in China ontspringt, en met 2 armen in de baai van Anam valt.

SONG-MEN-CHAN, Chin. vesting, op een klein eil., aan de kust van de prov. Tschekiang. 139. 7. L. 31. N. B.

SONGO, N. Amer. riv., prov. Maine.

SONGOA, O. Ind. eil. in de straat Malacca.

SONGOO, eil. in de Ind. zee, aan de O. kust van Afrika. 7. 20. Z. B.

SONG SONG, klein eil. in de Ind. zee, bij de O. kust van Afrika. 8. 12. Z. B.

SONG YANG, Chin. stad in Tchekiang.

SON HOIT, zeehaven van Chin. Tartarije, land der Mongolen. 132. 14. L. 42. 48. N. B.

SONNENWALD, zie Soignes.

SONNABAYA, klein Nederl. eil. in de O. Ind. straat Sunda.

SONNBORN, Pruis. dorp, regdst. Dusseldorf, kreits Mettmann, met 320 inw.

SONNE, Fr. riv., dep. Isère, neemt de Dolen op, en valt in de Rhône.

SONNEBORN, ambt en dorp in Saksen-Gotha; het laatste met 700 inw.

SONNECK, SONNEGK, Illyr. stad, kreits Laibach.

SONNEGA, Nederl. dorp, prov. Vriesland, arr. Heerenveen.

SONNENBERG, ambt in Saksen-Meiningen, Oberland, met 9,850 inw. 2. Stad aldaar, aan de Röthen, met een kasteel, stadsschool en 2400 inw., die de bekende Sonneberger waren en kinder speelgoed maken, en daarmede handel drijven. Er zijn ook branderijen, tigchelovens, marmer, molens, enz., benevens jaar en weekmarkten. 50. 25. N. B. 2. Boh. stadje, kreits Saatz. 3. Nassausch dorp, ambt Wiesbaden. 4. Dorp in Brunswijk, kreits Beltmar.

SONNENBURG, Pruis. stadje, regdst. Frankfort, aan de Leuze, met 1850 inw., die laken- en hoedenfabr. hebben.

SONNENFELD, dorp in Saksen, ambt Hildburghausen.

SONNEWALDE, Pruis. stadje, regdst. Frankfort, kreits Luckau, aan de Dober, met 1000 inw.

SONNING, Eng. kerspel in Berkshire.

SONNINO, vlek in den Kerk. Staat, leg. Frosinone, met 3000 inw.

SONNO, Jap. stad op Niphon.

SONNOIRE, tak der Fr. riv. Charente.

SONO, Z. Amer. riv. in Brazilië, valt in de Paratinga.

SONORA, prov. van Mexico, in 1596 door SEBASTIAAN ontdekt, aan de golf van Californië, of tusschen 265. 16. en 271. 15. L. en 26. 51. en 33. 20. N. B. gelegen, en op 4,865 V. M. 200,000 inw. bevattende. Het land is zeer bergachtig, ten O. met de Sierra Madre of de hoofdketen der Andes, welke hier

de

de rijke goudbergen Pimeriaalta en de Sierra del Picu heeft; terwijl over het algemeen bergen en dalen elkander afwisselen. De kust is lager dan in de andere prov., gedeeltelijk met moerassen, en voor dezelve verscheidene eil., waaronder Tiburon, St. Francisco, Tortuga en Lobos de grootste zijn. Het N. deel wordt *Pimeria* genaamd. Er zijn zeer vele riv., waaronder de Fuerte, de Mayo, de aanzienlijke Jocqui of Hiaqui, de Guaymas, de Rio de la Artension, de Gila, en St. Pedro. De luchtsgesteldheid is heet; doch de winter is in December en Januarij zeer streng. Er valt weinig regen, zoo dat de menigvuldige riv. hier eene groote weldaad zijn. Het land is nog slechts voor een honderdste gedeelte bebouwd, daar men meestal alleen aan de riv. menschen vindt. De Indianen bouwen maïs, tarw, boonen, katoen en eenige Amer. en Eur. moesgroenten. Alle heuvels zijn met wijnstokken beplant, doch zij geven eenen slechten wijn. Er is zeer goed Eur. vee, en men maakt er de beste kaas. De bosschen hebben overvloed van wild, vooral herten, wilde geiten en beeren; men heeft er hagedissen van 10 pond, die voor lekkernij gehouden worden. De riv. hebben overvloed van visch, maar men heeft er ook kaaimans. Er zijn veel parelbanken en kostbare metalen: alle kloven, en zelfs de aangespoelde grond, bevatten goudzand; ook is er veel zilver, doch gebrek aan handen ter bewerking. Van de fabr. hebben wij geene berigten. Het land was tot onlangs met Cinaloa, een bijzonder intend., doch thans eene prov. van het nieuwe bondgenootschap. De hoofdstad is Arispe. 2. Stad van Mexico, in voornoemde prov., met 6,500 inw.

SONOWIRA, Rus. riv., gouv. Wiatka.

SONS, zie Zons.

SONSONATE of *Rio Grande*, riv. in de Vereënigde Staten van Midden Amer. of Guatimalo, oorspronkelijk *Zezontlatl* of de riv. van 400 bronnen genoemd, door de prov. van dien naam loopt, en in de haven van Acapillo valt. 2. De kleinste prov. der Vereënigde Staten van Midden Amerika of Guatimalo, aan de kust, tusschen 286. 50 en 288. 5. L. en 13. 20. en 14. 50 N. B. gelegen, en op eene lengte van 11, en breedte van 7½ mijlen, 36,000 inw. bevattende.

Het is een hoog land tegen het gebergte gelegen, dat met digte bosschen bedekt is, en den vulkaan Izalco heeft, die nog in 1798 vreesselijk woedde. De vulkanische grond is zeer vruchtbaar, en wel van water voorzien. De voornaamste riv. zijn: de Sonsonate, de Salado, en Paza. De luchtsgesteldheid is zeer heet; daar de zon des zomers bijna loodregt boven het hoofd staat; echter wordt dezelve door zeewinden nog zeer gematigd. De vochtigheid van den grond is voor de gezondheid niet schadelijk; hoe meer men de bergen nadert, hoe zachter de lucht wordt; doch eene plaag des lands zijn de menigvuldige aardbevingen. De voortbr. zijn heerlijke balsems en gommen, drakenbloed, zeer veel terpentijn, het voornaamste artikel van uitvoer; weinig tarw, veel maïs, rijst, indigo, en verder katoen, cacao, suikerriet, peper, gember, balsem en andere specerijen; de sassaparille groeit hier in het wild. De veeteelt is van zeer veel belang. De prov. heeft in de baai van de Acayutla eene zeer goede reede, waaruit zij tot nu toe, met Peru en Columbia handel drijft, en wijn, brandewijn, olie, foelie, huiden en andere voortbr. inruilt 3. S. of *Zonzonate*, eigenlijk *Santissima Trinidad de Sonsanate* genoemd, aan den linker oever der riv. van dien naam, met eene voorstad aan de andere zijde, eene kerk, eene kapel, 4 kloosters, 3 oratoriën en 3,420 inw., die verscheidene fabr. hebben; terwijl zij als digt aan de baai gelegen, eenen zeer levendigen handel drijven, en daar ook vele pakhuizen en magazijnen hebben.

SONSBECK, Pruis. stadje, regdst. Kleef.

SONSECA, Spaan. vlek, prov. Toledo.

SONSFELD, Pruis. vlek, regdst. Kleef.

SONTELLO, Port. vlek, prov. Beira.

SONTHEIM, Wurt. dorp, Neckarkreits, met 920 inw. 2. Wurt. dorp, Donaukreits, met 450 inw.

SONTHOFEN, Beij. ambt, Opper Donaukreits, heeft op 8 V. M. 14,400 inw., met hooge bergen, steenachtigen grond, de riv. Iller, Osterach en Rottade, veel bosschen en ijzermijnen, smederijen en fabr. van linnen en houtwaren. 2. Vlek en hoofdplaats, met een kasteel, 2 kerken, een hospitaal en 1020 inw., die in de mijnen en smederijen hun bestaan vinden. 27. 56. L. 47. 31. N. B.

SONTRA, Keur-Hes. ambt, prov. Neder Hessen, met 9,830 inw. en eene stad aan de Sontra, een' tak van de Werra, met 4 poorten en 1450 inw.

SONTRAHILL, Schot. gebergte, gr. Berwick.

SONVICO, SUNWIX, Zwits. dorp, kanton Graauwbunderland, met 1400 inw.

SOOBA, vlek in Nubië, Wady Mahasz.

SOOBOO, dorp in Bambarra, in Midden Afrika; 3 mijlen W. van Sego.

SOOBRUDOOKI, stad in Budan, in Midden Afrika; 7 mijlen Z. W. van Fatteconda.

SOOHA, dorp van Bambarra, in Midden Afrika; 25 mijlen N. O. van Bammakoo.

SOOKREN, N. Afr. landpunt, aan de kust van Tripoli. 37. 4. L. 30. 16. N. H.

SOOKUNDAH, O. Ind. stad, prov. Orissa.

SOOLA, dorp van Kasson, in Midden Afrika, in een vrij volkrijk koningrijk gelegen.

SOOLDORF, Keur-Hes. dorp, gr. Schauenburg.

SOOLGANNA, O. Ind. stad, prov. Aurungabad.

SOOLAGERRY, Ind. stad, prov. Mysore.

SOOLOO EILANDEN (ARCHIPEL DER), ook wel *Suluh en Soeloe* genoemd, eene aanzienlijke en talrijke groep O. Ind. eil., tusschen de zee van Mindoro of Sooloo, en die van Celebes; van Borneo tot Magindanao, of tusschen 136. 25. en 140. 5. L. en 4. 55. en 6. 50. N. B. gelegen, en waarvan slechts 3 eene belangrijke grootte hebben. De eil. hebben een zeer aangenaam voorkomen, zij steken alle tot eene zekere hoogte boven de zee uit, en hebben meestal bergen, die echter door groote dalen, en zelfs kleine vlakten, afgewisseld worden, terwijl zij alle met het schoonste graan en de heerlijkste planten bedektzijn, en door de schoonheid der gewassen, die nimmer verdorren, een treffend schouwspel opleveren. Overal is water, en men heeft er geene vulkanen. De zee is hier minder onstuimig; maar de menigvuldige ondiepten maken de scheepvaart moeijelijk. De luchtsgesteldheid is allerschoonst; bijna het geheele jaar blijft de lucht helder, en zelfs de regentijd is hier zoo aanhoudend niet als op het vasteland, terwijl de lucht door enkele vlagen, van tijd tot tijd verfrischt wordt. Sneeuw kent men er niet, maar de nachten zijn er gewoonlijk koel. De voortbr. zijn: rijst, maïs en ander Ind. koren; vruchten, velerlei struikgewassen, patatten, tabak, peper, sagopalmen, kokosnoten, kamferboomen, quassie, sandelhout, tiekhout, bamboes en rotting, dat men voor het bouwen en dekken van huizen gebruikt; oranjeappelen, mangoustans, ananassen, wilde kaneel, kruidnagelen en andere specerijen en zuidvruchten. Men heeft er kleine paarden, rundvee, geiten, varkens, veel gevogelte, herten, wilde zwijnen, apen, civetkatten. De zee heeft overvloed van visch; de kust veel schelpdieren en koralen, amber, tripang, schildpadden, kaurus, enz. De wilde bijen leveren veel was en honig; eenige bergen en riv. goud. De inw., welke men behalve Pangoa, op 150,000 zielen schat, wonen in steden en dorpen, die meestal aan de kust liggen; terwijl men in het binnenland slechts enkele huizen en hoeven vindt. Zij schijnen met de Bissayers op de Philippijnen, denzelfden oorsprong te hebben. Hunne taal is van Bissayschen oorsprong, en met Maleische en Japansche woorden vermengd. Zij zijn donker van kleur, gaan als de Bissayers gekleed, hebben reeds eene tamelijke beschaving; doch hun karakter wordt door de reizigers niet voordeelig geschilderd. DALRYMPLE noemt hen het schuim van het menschdom, een verachtelijk volk, dat geene ondeugd schuwt, en vooral in verraad en bedrog uitmunt. Mogelijk hebben zij daarentegen ook deugden, en welligt heeft men hen van den slechtsten kant beschouwd. De grooten leven zeer losbandig. De veelwijverij is algemeen, gelijk ook de diefstal. De mannen dragen eenen witten borstrok, die tot op het onderlijf toegeknoopt wordt, en witte pantalons. Beide geslachten houden van dans, muzijk en spel, met eene drift, die aan alle Maleijers eigen is. De slavernij is er gemeen; maar de slaven worden er niet hard behandeld, en men drijft handel met dezelve, gelijk met de andere waren. De hoofdbezigheid is de landbouw, waarin zij echter niet zeer ervaren zijn, zoodat zij ook geen voorraad van koren genoeg telen. Hun vee is klein, maar vet. De visscherij is van belang, en de jagt voordeelig. De inw. weven hunne eigene kleedingstoffen. Zij kennen het kompas, en maken kruid. Voornamelijk handelen zij met China, naar welk land zij paarlen, paarlemoer, muskus, amber en andere waren brengen, waarvoor zij pannen, ijzerwerk, enz. inruilen. De Buggezen brengen hier katoenen voor kauries, enz. De sultan is de voorn. koopman des lands. De Mahomedaansche godsdienst schijnt thans over alle eil. verspreid, doch wordt niet streng in acht genomen. Ook zijn de inw. zeer onkundig in denzelven, en de moskeën zijn niet meer dan hutten. De opperheer wordt sultan genoemd, en heet tevens *Emir al Munemin* of vorst der geloovigen. De troon is erfelijk, en zijne magt en naam zeer be-

bepaald, doch hij heerscht willekeurig. Aan den sultan der Sooloo eil. behoort ook het N. O. en meest bebouwde deel van Borneo, het eil. Kagayan, het grootste deel van Paragoa of Palawan. Hij heeft volgens RENOUARD DE ST. CROIX, altijd 800 man linietroepen in dienst, met eenige stukken geschut. De drie grootste eil. zijn: Sooloo, Tawitawi en Bassilan. 2. Groep van voornoemden archipel, in het midden gelegen, en uit 60 eilanden bestaande. 3. Het voornaamste eil., waarnaar de archipel genoemd is, op 138. 34. L. en 6. N. B.; 8 mijlen lang en 1 breed, met 60,000 inw., en in 8 districten verdeeld. Het land is hoog, met veel bosch en eenen zeer vruchtbaren grond, die zeer goed van water voorzien is, en de kostelijkste Zuidvruchten oplevert. De hoofdstad is Bewan.

SOOLTAMPOOR, O. Ind. stad, prov. Berar.

SOOMA, Japansche stad in Niphon.

SOOMINGTON, O. Ind. stad in Birma, prov. Pegu.

SOOMOO, Afr. vlek in Kasson, bij de grenzen van Kaarta.

SOOMTY, O. Ind. riv., prov. Allahahad.

SOONALLA, O. Ind. stad, prov. Berar.

SOONAM, O. Ind. stad, prov. Delhi.

SOONAMOOKY, O. Ind. stad in Bengalen, distr. Bissuntpore.

SOONAPOOR, O. Ind. distr., prov. N. Anam.

SOONDA, O. Ind. distr., prov. N. Canara, met de hoofdstad Soonda, voorheen groot, thans geheel vervallen. 92. 44. L. 14. 34. N. B.

SOONDIA, O. Ind. stad, prov. Sinde, aan den Indus. 24. 58. N. B.

SOONDOOWARRAH O. Ind. stad, prov. N. Circars.

SOONDWARA, O. Ind. distr., prov. Malwah.

SOONEE, O. Ind. stad, prov. Berar.

SOONERGONG of *Sunergong*, O. Ind. stad, aan eenen arm der Brahmapoetra, voorheen bloeijend, en beroemd wegens derzelver manufacturen van mousselin en fijne katoenen. 108. 17. L. 23. 39. N. B.

SOONGEY PESANG, baai aan de W. kust van Sumatra. 117. 36. L. 57. Z. B.

SOONGHUR, O. Ind. stad, prov. Delhi.

SOONPUT, O. Ind. stad, prov. Delhi. 94. 40. L. 29. N. B.

SOONTH, O. Ind. staat en stad in Guzeratte; deze laatste op eenen heuvel, goed gebouwd, met een schoon paleis, rijstbouw en veeteelt. 11. 29. L. 23. 13. N. B.

SOONSUTTEE, O. Ind. riv., prov. Aurungabad,

SOONUL, O. Ind. stad der Mahratten, prov. Malwah. 93. 51. L. 24. 21. N. B.

SOONUR, zie Joonur.

SOOPOOR, O. Ind. stad, prov. Oude. 2. O. Ind. stad, prov. Ajmeer. Vele Ind. steden van dien naam.

SOOR, SORR, Boh. dorp, kreits Königingrätz. 2. Arab. vlek, lands. Oman. 3. O. Ind. riv., prov. Berar.

SOORANGUR, O. Ind. stad, prov. Orissa, aan de Mahanuddy.

SOORGEN, O. Ind. riv., prov. Oude.

SOORIA, O. Ind. riv., valt in de Arabische zee.

SOORINAH, O. Ind. riv., welke uit Assam komt, ten O. van Silbot in Bengalen stroomt, de Sungas en Bowli ontvangt, en ten Z. van Bejapoor in den Burampoeter valt.

SOOROOTOO, klein eil. in de Ind. zee, ten W. van Borneo, W. Z. W. van Carimata. 1. 45. Z. B. 116. 26. L.

SOOROPOOR, O. Ind. stad, prov. Bejapore. 94. 46. L. 16. 15. N. B.

SOORY (HYDERABAD) Beng. stad, distr. Birbhoom, aan de Kistna. 16. 16. N. B.

SOOSETA, klein dorp van Jallonkadoe, distr. Kullo.

SOOSNEER, O. Ind. stad, prov. Malwah. 93. 56. L. 23. 55. N. B.

SOOSOO, klein stadje van Sumatra, aan de W. kust en eene baai naast kaap Felix. 114. 56. L. 3. 45. N. B.

SOOTA, Jap. stad aan de N. kust van het eil. Sado.

SOOTHILL, Eng. vlek, gr. York.

SOOTY, O. Ind. stad in Bengalen, aan den oorsprong der riv. Bhagarutty of Cossimbazar.

SOOVURNE, O. Ind. riv., prov. Canara.

SOPACZKIN, Pool. stadje, waiw. Augustowo, met 450 inw.

SOPAKIN, Rus. stadje, prov. Bialystock, met 510 inw.

SOPHIA, baai aan de Oostkust van Labrador, met eene volkplanting van visschers. 2. Zie Sofia.

SOPHIA POINT, N. O. punt van Port Frederick, aan de N. kust van koning George archipel. 242. 38. L. 58. N. B.

SOPHIANA, Perz. dorp in Aderbeidschan.

SOPHIE, Zweed. dorp, Skaraborg-län. 2. S of *Madalena Kogg*, Deen. dorp, hert. Sleeswijk.

SOPHIENAU, zie Schirnroth.

SOPHIENHOF, Han. dorp, gr. Hohnstein, met steenkolengroeven.

SOPHIENWALD, Oostenr. dorp, kreits Boven den Manuhartsberg.

SOPLEY, Eng. dorp in Southampton

SOPOCZKIN, zie Sopaczkin.

SOPRA, O. Ind. riv., ontspringt in prov. Malwah, en valt in de Chumbul.

SOPRIM, rijk op het eil. Celebes.

SOPRONY, zie Oedenburg.

SOPROSE, Fr. vlek, dep. Landes.

SOPWORTH, Eng. dorp, gr. Wilt.

SOR, Fr. eil. bij St. Louis, in Senegambië. 2. Fr. tak van de riv Agout, dep. Tarn. 3. Spaan. riv., prov. Gallicië. 4. Zie Soor. 5. Boh. vlek, kreits Königingrätz.

SORA, Nap. stad, prov. Terra di Lavoro, met wijnbouw en 7,950 inw.

SORACA, Z. Amer. riv. van Nieuw Granada, prov. Tunja.

SORADILLO DEL ORROYO, vlek in de Spaan. prov. Salamanca.

SORAGNA, vlek in 't hert. Parma, aan de Strone.

SORAN, zie Koi-Sanschak.

SORANA, Tosc. vlek in Florence.

SORANO, Tosc. vlek, gebied Siena, met 900 inw.

SORAPUR, zie Sollapur.

SORAU (ZYORY), Pruis. stad, regdst. Oppeln, met 2000 inw. 2. S. of *Zarowe*, Pruis. stad, regdst. Frankfort, met 3,800 inw., een tuchthuis, armenhuis, weeshuis, kanten-, linnen- en verwfabrijken.

SORBAS, Spaan. vlek, prov. Granada.

SORBIE, Schot. D., gr. Wigton.

SORBIZ, tak van de Saale in het vorst. Schwarzburg-Rudolstadt.

SORBONE, zie Parijs.

SORBONHERT, riv. in Marocco; valt in de Maluvia.

SORCY, Fr. vlek, dep. Maas, arr. Commercy, met 1720 inw.

SORDE, Fr. vlek, dep. Landes, arr. Dax, met 1220 inw.

SORDI, klein Griek. eil. in de Middell. zee; 2 m. W. van Candia.

SORDOAL, Port. dorp in Estremadura.

SORDUN, Fr. vlek, dep. Seine en Marne, arr. Provins, met 800 inw.

SORE, Nederl. dorp, prov. en arr. Namen, met 400 inw. 2. Fr. vlek, dep. Landes, met 1550 inw.

SORECABA, Braz. riv., die op 23. 31. Z. B. in de Tiete, en met dezelve in de Parana valt.

SOREGNA, Illyr. stad, kreits Fiume.

SOREL, N. Amer. riv., prov. Nieuw York, welke het water van het meer Champlain in den Lourenz brengt.

SORELLE, N. Amer. stad in Canada, prov. Quebek.

SORESINA, Lomb. Ven. vlek, prov. Cremona.

SORÈZE, Fr. stadje, dep. Tarn, arr. Castres, met 2700 inw.

SORGE, ZORGE, Pruis. dorp, regdst. Erfurt, kreits Nordhausen, met 200 inw. 2. Tak der riv. Eder, Deen. hert. Sleeswijk.

SORGENTHAL, Oostenr. dal en dorp, kreits Saatz.

SORGHOF, Boh. dorp, kreits Pilsen.

SORGUES, Fr. riv., dep. Aveyron, die in de Tarn valt. 2. Fr. riv., dep. Vaucluse, die in de Rhône valt. 3. Fr. vlek, dep. Vaucluse, arr. Avignon, met 1370 inw., zijdefabr., wijnbouw, enz.

SORI, gebergte in Sicilië, dat zich van het N. naar het Z. uitstrekt.

SORIA, Spaan. prov., een deel van Oud Kastilië, tusschen Burgos, Navarre, Aragon, Cuença, Guadalaxara en Segovia, of tusschen 14. 21. en 15. 57. L. en 40. 41. en 42. 24. N. B. gelegen, en op 192 V. M. 200,000 inw. bevattende. Het land is hoog, en overal door bergen omringd. De vlakten zijn kaal, en vele zonder water, en de grond steenachtig en gedeeltelijk onvruchtbaar. De deelen van het Iberisch gebergte, die zich hier verspreiden, zijn: de Sierra de Moncayo, met de Sierra Tabludo, de Sierra Levanto, de Solorio del Muedo en Ministra en de Sierra de Cameros en de St. Lorenzo. De groote weg op Madrid gaat over de Sierra Ministra. Onder de riv. behooren: de Ebro, met de Leza, Cidacos, Alama en Xalon, met hare takken; de Douero, die hier ontspringt, met de Ucero, Escalotte, enz. de Tajuna, Xarama, Ablanquejo en Gallo. De zomer is zeer heet, doch op de gebergten is het ruw en koud. De landbouw is de voornaamste tak van bestaan, doch zeer verwaarloosd; $\frac{2}{3}$ deel der prov. ligt woest, en wordt slechts door de ontzaggelijke schaapskudden, die den winter hier doorbrengen, bezocht. Echter schijnen de inw. ook meer neiging voor de veeteelt dan voor den landbouw te hebben. Men teelt er tarw, rogge, garst, haver, maïs, allerlei peulvruchten, lijnzaad, hennep, oliezaad, enz. De wijnoogst is zeer belangrijk; hout is er weinig. De paarden worden verwaarloosd. De bergen hebben vele mineralen, zelfs sporen van zilver, lood, ijzer, oker, antimonium en zout. De fabr. zijn gering, en leveren niets dan linnen, wollen stoffen, papier, leder en zeep. De uitvoer bestaat in: wol, vee, geiten, kaas, huiden, honig, wol en eenige mindere artikels. De prov. wordt in 3 deelen verdeeld. 2. Hoofdstad aan de Douero, met

met muren, slecht gebouwd, met ongelijke donkere straten, maar veel geestelijke gebouwen, als 13 kerken, 11 kloosters, 4 hospitalen, een landhuishoudkundig genootschap, en 6,000 inw., die fabr. van linnen, kousen, wollen stoffen, looijerijen, zeepziederijen en sterken handel in wol hebben. Hier stond het oudtijds beroemde *Numantia*. 15. 25. L. 41. 48. N. B.

SORIANG, riv. aan de W. kust van het eil. Celebes, die op 137. 34. L. en 3. 9. Z. B. in zee valt.

SORIANO, Nap. stad, prov. Calabrië Ultra, met 3,600 inw. 2. Stad in den Kerk. Staat, leg. Viterbo; 3,500 inw.

SORIAPETT, O. Ind. stad, prov. Hyderabad.

SORIAZZO, Sard. dorp in Piëmont, prov. Voghera, met 12,180 inw.

SORICO, Lomb Ven. dorp, prov. Como.

SORIGLIEVO, Illyr. dorp, kreits Fiume.

SORIGNY, Fr. vlek, dep. Indre en Loire.

SORINE SUR DINANT, Nederl. dorp, prov. Namen, arr. Dinant, met 200 inw.

SORISTAN, zie Syrië.

SORKHOLM, Rus. stad, gouv. Lijfland.

SORLIN (ST.), Fr. vlek, dep. Ain, met 1000 inw.

SORLINGS of *Scilly eil.*, groep eil. ten Z. W. van Engeland, ongeveer 9 à 10 mijlen van Landsend, tusschen 10. 20. en 10. 40. L. en 49. 50. en 50. 5. N. B. gelegen, en uit 145 eil., waarvan sommige 5 en 6 inw. hebben, en uit meer dan 1000 naakte klippen of rotsen bestaande. Zij hebben eene zachte luchtsgesteldheid; de winter heeft zelden sneeuw of regen, en de zomer is gematigd, doch zij zijn aan woedende stormen blootgesteld. De oppervlakte der eil. is heuvelachtig, de kust met klippen en rotsen omringd; in het binnenland heeft men alleen bron- en regenwater. De grond is vruchtbaar, en op de onbebouwde eil., met gras, mos en tang bedekt, welk laatste de inw. tot kelpbranden gebruiken. Op de bewoonde eil. wordt genoegzaam gerst voor brood, tarw, haver en aardappelen gebouwd; maar men vindt er geene boomen; slechts hier en daar eene struik. Het rundvee is klein, zoo ook het paard; het schaap draagt fijne wol. Er zijn veel konijnen, zeevogels en visch. De inw. beloopen ongeveer een getal van 400, die vrij arm zijn. Zij bepalen zich alleen tot den landbouw, de veeteelt, het kelpbranden, of dienen als matrozen. De uitvoer bestaat in: aardappelen, kelp, vee, wol en eenige visch. Het grootste eil. is St. Mary's.

SORMITZ, tak der riv. Saale, vorst. Reusz.

SORMONE, Fr. riv., dep. Ardennes.

SORN, Schot. dorp, gr. Ayr; 3,400 inw.

SORNAC, Fr. vlek, dep. Corrèze, arr. Ussel, met 1450 inw.

SORNIN, Fr. vlek, dep. Ned. Charente.

SORNZIG, SORNEWITZ, Saks. ambt, kreits Meissen, met 1150 inw. en een dorp, met 250 inw.

SORO, Port. tak van de Taag, prov. Alentejo.

SOROD, Rus. riv., gouv. Pskow.

SORÖE, Deen. ambt in het Z. W. van 't eil. Zeeland, bevat op 22 V. M. 47,200 inw. 2. Opene stad aan het meer Soröe, met eene kerk, waarin de dichter HOLBERG begraven ligt; eene ridderakademie met aanzienlijke inkomsten, eene kleine bibliotheek, en kabinet van natuur- en gezigtkundige werktuigen, doch MEERMAN vond er in 1768 geen eenen leerling en slechts 500 inw. 29. 14. L. 58. 27. N. B. 3. Noorw. eil. in Finmarken, met de haven Hasvig.

SOROKA, Rus stad, prov. Bessarabië, met 3 kerken, eene synagoge, met handel en salpetergroeven. 46. 28. L. 48. 21. N. B.

SOROKOMLA, Pool. dorp, waiw. Lublin, met 600 inw.

SOROKSAR, Hong. vlek, kom. Pesth.

SORR, zie Soor.

SOROTSCHINEPOLE, Rus. zeedoorp, gouv. Olonez.

SORRAYA, Port. riv., prov. Estremadura, die in de Taag valt.

SORREDE, Fr. dorp, dep. Op. Pyreneën, arr. Ceret, met 420 inw.

SORRENTO of *Sarento*, Nap. stad, prov. Napoli, zetel eens bisschop, in een oord vol citroenen- en oranjeboomen, met eene hoofdkerk, school voor de zeevaart en 4,500 inw., die sterke zijdeteelt hebben, zijde spinnen en in vruchten, vleesch, levensmiddelen en zijde handel ter zee drijven.

SORROINSIO, Fr. vlek, eil. Corsica.

SORROKA, zie Soroka.

SORROMOSTRO, Spaan. dorp, prov. Biscaye, met groote ijzermijnen.

SOROTSCHENSI, Rus. dorp, gouv. Pultawa.

SORRUS, Fr. dorp, dep. Pas de Calais, met 410 inw.

SÖRSCH, Pruis. dorp, regdst. Aken.

SORT, Spaan. dorp, prov. Catalonië.

SORTA, N. Afr. kaap aan de golf Sidra, aan de kust van Tripoli.

SORTASCH, Rus. dorp in de Krim.

SORTELHA, Port. vlek, prov. Beira.

SORTINO, Sicil. stad, intend. Siragos-

gossa, met 7,200 inw.

SORUBA, O. Ind. stad, prov. Mysore, met 1000 inw.

SÖRUM, Noorw. kerspel, stift Aggerhuus, met 2,660 inw.

SORUNDA, Zweed. vlek, Stokholm-län.

SORUT (COTTIWAR), O. Ind. distr., prov. Guzeratte.

SORVANO, Nap. vlek, prov. Calabrië Ulteriore I, met 3,600 inw.

SORZANO, Spaan. dorp, prov. Soria.

SÖRWAAG, zie Waagoe.

SOS, Spaan. dorp, prov. Aragon. 2. Fr. dorp, dep. Lot en Garonne.

SOSA, dorp in het Saks. ambt Schwarzenberg, met 650 inw.

SOSCH, Rus. tak van den Dnieper.

SOSCHA, tak der Wolga, in de Rus. prov. Twer.

SOSES, Spaan. dorp, prov. Catalonië.

SOSHA, Rus. tak van den Dnieper, gouv. Volhynië.

SOSIOWICA, Pool. dorp, waiw Lublin.

SOSMACK, Deen. dorp, eil. Laaland.

SOSMEZÖ, Zevenb. dorp, kom. Haromszek.

SOSNA, Rus. tak van den Don, gouv. Woronesch en Tobolsk.

SOSNITZA, Rus. stad, gouv. Czernigow.

SOSNIZEWICA, zie Kieferstädl.

SOSNOVOI, Rus. eiland in de Angara, in Azië; 16 mijlen O. ten N. van Czernigow.

SOSNOWA, Rus. vlek, gouv. Tobolsk.

SOSNOWICA, Pool. stad, waiw. Lublin.

SOSPELLO, Sard. prov. in 't W. deel van Nizza, tusschen Piëmont, Genua, Monaco en Pozzo, bevat op 25 V. M., 39,380 inw. Het is een heerlijk dal, met wijngaarden en vruchtboomen. Ten N. is de Col de Tonda, over welken een groote weg loopt. 2. Hoofdstad aan de Bevera, met 2 kerken, 3 kloosters, een gymnasium en 3,200 inw., welke lakenweverij en zijdespinnerij hebben, en in olie, hennep, zijde en vruchten handel drijven. 21. 3. L. 43. 51. N. B.

SOSS, Oostenr. dorp, kreits Onder het Weener Woud.

SOSSAU, Boh. dorp, kreits Saatz.

SÖSTE, Han. riv., vorst. O. Vriesland, die in de Leda, en met deze in de Ems valt.

SOSWA, 2 Rus. riv., prov. Tobolsk; de eerste ontspringt aan het Uralisch gebergte, en valt in de Ob; de tweede komt van hetzelfde gebergte, valt in de Soswa, en neemt den naam van Taudo aan.

SOSZ, Oostenr. vlek, kreits Beneden het Weener Woud.

SOTA DE PALANA, stad op 't eil. Cuba.

SOTAKEN, Hong. volkpl., tusschen Caschau en Unghwar, met den grieksche en hervormden godsdienst.

SOTBY, Eng. dorp, gr. Lincoln.

SOTCHEOU, Chin. stad op Corea. 2. Chin. stad in Chansi, op de grenzen van Chin. Tartarye.

SÖTENICH, Pruis. dorp, regdst. Aken.

SOTER, Zweed. stadje, prov. Dalecarlië, met eene ijzermijn.

SOTHERTON, Eng. dorp, gr. Suffolk.

SOTRAN, Arab. dorp van Yemen; 15 mijlen Z. Z. W. van Saade.

SOTTERLEY, Eng. dorp, gr. Suffolk.

SOTILLO, Spaan. dorp, prov. Burgos.

SOTO, Spaan, dorp, prov. Soria. 2. S of *de St. Estevan*, Spaan. dorp, prov. Soria. 3. S of *Longo*, Spaan. dorp, prov. Gallicië.

SOTO DE ROMA, zie Sitteo.

SO-TCHEU-FOE, Chin. stad, prov. Schensi.

SOTSCHWA, zie Suczawa.

SOTTEGEM, Nederl. vlek, prov. O. Vlaanderen, arr. Oudenaarde; 1670 inw.

SOTTERLEY, Eng. dorp, gr. Suffolk.

SOTTERN, Zweed. meer Oerebro-län.

SOTTEVILLE LES ROUEN, Fr. dorp, dep. Neder Seine, arr. Rouen, aan de Seine, met 3000 inw.

SOTTILLO, Spaan. dorp, prov. Avila.

SOTTIMO, Sard. dorp in Piëmont, prov. Turin, met 2300 inw.

SOU, O. Ind. riv. in Allahabad.

SOUACLY, dorp in Opper Egypte, aan den regter Nijloever; 8 mijlen Z. van Abu Girge.

SOUADWA, een der Maldiven eil., weinig vruchtbaar. 1. 10. N. B.

SOUADY, klein eil. in de Ind. zee bij de Arab. kust van Oman. 24. 14. N. B.

SOUBANDIE, Turk. stadje in Klein Azië, bij de riv. Sikaria.

SOUBISE, Fr. stadje, dep. Neder Charente, arr. Marennes, met 480 inw.

SOUBRAN, Fr. dorp, dep. Neder Seine.

SOUCEYRAC, Fr. vlek, dep. Lot, arr. Figeac, met 1650 inw.

SOUCHE, tak der Serre, Fr. dep. Aisne.

SOUCY, Fr. stadje, dep. Neder Loire.

SOUCY LE GANBLON, Fr. dorp, dep. Sarte.

SOUDAH of het *Zwarte gebergte*, in Fezzan in Afrika, dat van het O. naar het W. loopt, zich tot 1,500 voeten verheft, en zich van 27. 30 tot 28. N. B. uitstrekt. De bergen bestaan uit bazalt.

SOUDAN, zie Sudan.

SOUDANG, dorp op Celebes, op het

Z. O. gedeelte bij de Maros riv., met salpeter.

SOUDENNE, tak der Vezère, in 't Fr. dep. Corrèze.

SOUE SOUA, klein dorp op het schiereil. Caboceiro, bij Mosambique.

SOUEICH, Fr. dorp, dep. Op. Garonne, arr. St. Gaudens, met 1050 inw.

SOUEKI, Chin. stad, prov. Quangtong.

SOUESMES, Fr. dorp, dep. Loire en Cher, arr. Romorantin.

SOUFFRIÈRE, vlek op het W. Ind. eil. St. Lucia, aan de Z. kust. 2. S. of *Solfatera*, baai aan de kust van het eil. Dominica. 316. 29. L. en 15. N. B.

SOUFONG, Chin. stad in Kiang-nan.

SOUGÉ LE GANELON, Fr. dorp, dep. Sarte, arr. Mamers.

SOUI, Chin. stad, prov. Houpuang, op 130. 26. L. en 31. 48. N B.

SOUICHONTO, Chin. stad, prov. Honan.

SOUIKI, Chin. stad, prov. Quangtong.

SOUILLAC, Fr. stadje, dep. Lot, arr. Gourdon, aan de Dordogne, met 1650 inw. en linnen- en hoedenfabr.

SOUILLY, Fr. stadje, dep. Meuse.

SOUIN-HING, Chin. stad, prov. Houquang.

SOUI-PING, Chin. stad, prov. Honan.

SOI-TCHEOU, Chin. stad, aan de riv. Yan en Kincha. 122. 9. L. en 28. 40. N. B.

SOUI-TE, Chin. stad van den 3 rang, prov. Chansi, op 127. 20. L. en 37. 38. N. B.

SOUI-YANG, Chin. stad van den 3 rang, prov. Setchuen.

SOUKAPOERA, Nederl. lands., resid. Cheribon, eil. Java, een der Preanger regentschappen, aan den Ind. Oceaan, met vele woeste oorden, doch ook met vruchtbare streken, die de meeste voortbr. van Java, vooral veel koffij opleveren. Sedert echter de Engelschen de geforceerde plantagiën hebben afgeschaft, is een groot deel der koffijplantagiën verwoest. In den omtrek van dit landschap loopen de Kayangang, Tschienkang en Tschielawang uit, terwijl een schiereil. hier de Vriesche en Mauritsbaaijen vormt. Ondertusschen wordt de kust, die geene zekere haven heeft, nimmer bezocht.

SOUKARADJA, hoofdpl. van Soukapoera en residentie van den vorst.

SOUKENS, Fr. dorp, dep. Aube.

SOUKISE, Chin. stad, prov. Houquang.

SOULAINES, Fr. dorp, dep. Aube.

SOULBURY, Eng. dorp, gr. Buckingham.

SOULBY, Eng. vlek, gr. Westmoreland.

SOULDERN, Eng. dorp, gr. Oxford.

SOULDROP, Eng. dorp, gr. Bedford.

SOULE, Fr. landschap in Gascogne, dep. Neder Pyreneeën.

SOULI, zie Suli.

SOULIERS, Fr. stadje, dep. Var.

SOULLE, tak van de Sienne, in Frankrijk, dep. Kanaal.

SOULME, Nederl. dorp, prov. Namen, arr. Philippeville, met 200 inw.

SOULOUAZE, tak der Fr. riv. Drac, dep. Isère.

SOULTZ, SULZ of *Obersulz*, Fr. stadje, dep. Ned. Rijn, met 1400 inw., aardewerk, kousen- en geweerfabr.

SOULTZBACH, Fr. stadje, dep. Boven Rijn, arr. Colmar, met 650 inw.

SOULTZMATT, Fr. dorp, dep. Boven Rijn, arr. Colmar, met 2088 inw.

SOUMA, Jap. stad, eil. Niphon.

SOUMAGNE, Nederl. dorp, prov. en arr. Luik, met 2000 inw.

SOUMENZAC, Fr. stadje, dep. Lot en Garonne, met 1500 inw.

SOUMOIS, Nederl. dorp, prov. Namen, arr. Philippeville, met 200 inw.

SOUNAM, O. Ind. stad, prov. Delhi.

SOUNE, een der Schot. Orcaden.

SOUPE, tak der Fr. riv. Marne.

SOUPES, Fr. dorp, dep. Seine en Marne.

SOUR, zie Hamza.

SOURA, Perz. dorp van Irak-Arabi, aan den Eufraat; 51 mijlen N. W. van Bassora.

SOURABAYA, Nederl. resid., eil. Java, tusschen Grissec, Madura, Passarouang, de landen van den Sultan en Grobogan gelegen, en op 56 V. M., 285,900 inw. bevattende, waaronder ruim 2465 Chinezen, 1125 Europeanen en 175 Arabieren, Mooren of Maleijers, benevens 2,200 slaven; terwijl de overige Javanen zijn. Het is bijna geheel aangespoeld land, dat op kalklagen rust, en tot de vruchtbaarste en gezondste streken van dit eil. behoort. Ten N. W. zijn eenige heuvels, ten Z. de berg Arjuno, die ongeveer 12,000 voet hoog is, en eens een vulkaan was. Ook zijn er veel nafta-bronnen; terwijl de groote riv. Kedirie hier in de straat van Madura valt. Het land is zeer goed bevolkt, wel bebouwd, en brengt maïs, rijst (wel 22,500,000 Amsterdamsche ponden); suiker, koffij, tiekhout (waarvan digte bosschen in het binnenland zijn) en zout voort. Men rekent hier 2,789 dorpen en woonplaatsen. 2. Hoofdstad en zetel der residentie, van de Eur. steden, de derde Eur. stad van den derden rang; tegenwoordig de bloeijendste en meest bevolkte stad van Java, aan den mond der Kedirie, die door het uit-

uitbrengen der hoofden, zelfs voor tamelijk groote schepen bevaarbaar is, en de stad in twee deelen, die door eene fraaije ophaalbrug gemeenschap hebben, verdeelt, en waarvan de O. kant alleen door Chinezen en Javanezen bewoond is. De stad is vrij goed en regelmatig gebouwd, wordt door een fort verdedigd, en bevat wijd uitgestrekte overblijfsels van den zetel en het paleis van den vorst van Modjopayt, eens de grootste keizer van het eil., en de laatste, die het Hindo's geloof verdedigde. Verder vindt men er eene herv. kerk, hospitaal, munt, arsenaal, constructie-winkel, scheepstimmerwerven (waarop schepen van allerlei grootte van tiekhout gemaakt worden), geschutgieterij, 6,679 huizen en 80,000 inw., waaronder vele aanzienlijke burgers en ambtenaren zijn; terwijl de andere van handwerken, katoenweverij, spinnerij en looijerijen, of van landbouw en handel bestaan, voor welken laatsten deze stad zeer geschikt is, daar zij de beste haven des eilands heeft, die breed, diep en van alle zijden voor den wind veilig is. Ook wordt dezelve door schepen van alle zeevarende natiën bezocht; terwijl de van Batavia naar China zeilende schepen hier levensmiddelen innemen, welke er altijd in ruimen voorraad en vrij goedkoop zijn. De lucht om de stad is zeer gezond, en de omtrek door eene menigte van rijstvelden afgewisseld, en door eene menigte van kokosnotenboomen en koffijplantagien bekoorlijk. 128. 18. L. en 7. 14. Z. B.

SOURAKARTA, stad op Java, hoofdplaats en resid. van den *soesoenan* of keizer en zijnen *pandschiran*, aan de Solo, op de Javaansche wijze gebouwd, met het uitgestrekte paleis van den keizer, de *kraton*, met aarden wallen omringd, die verscheidene andere woningen omvat. In de nabijheid daarvan ligt een Nederl. fort, hetwelk de stad en het paleis bestrijkt, waarop de resident woont, en waarvan de bezetting tot eene wacht voor den keizer, tot verhindering van het zamentrekken eener magt en bevordering van de rust strekt. De woningen der hooge staatsbeambten, zijn mede kasteelen, die met muren of wallen omringd zijn. De wijk der Europeanen is zindelijk en geregeld. De inw. zijn zeer werkzaam, en hebben katoenweverijen, spinnerijen, tabaksfabr. looijerij en eene geschutgieterij. Ook is hier eene munt. 128. 18. L. en 7. 18. Z. B.

SOURAN, Perz. dorp van Khorassan.

SOURATAN HOUTCHIN, Chin. Tart. stad, op 132. 20. L. en 43. 54. N. B.

SOURDEVAL DE LA BARRE, Fr. vlek, dep. Kanaal, arr. Mortain, met 4,200 inw.

SOURE, Port. vlek, prov. Estremadura, met 3250 inw.

SOURELF, Noorw. riv., stift Aggerhuus.

SOURERA, O. Ind. stad der N. Circars. 102. 23. L. en 19. 53. N. B.

SOURGOUTE, Rus. riv. in Azië, gouv. Tobolsk, die bij de stad van dien naam in de Oby valt.

SOUR GUSLAN, dorp in de binnenlanden van Algiers, aan den voet van den berg Jurgura.

SOURI, Perz. dorp van Laristan; 13 mijlen Z. W. van Ormus.

SOURINGBY, O. Ind. stad der N. Circars.

SOURNAT, Fr. vlek, dep. Corrèze, arr. Ussel, aan de Diège.

SOURNIA, Fr. dorp, dep. O.Pyreneën, arr. Prades, aan de Défix.

SOURTON, Eng. dorp, gr. Devon.

SOURZAC, Fr. dorp, dep. Dordogne, arr. Riberac, met 1450 inw.

SOUSA, Port. tak van de Douero, prov. Minho. 2. Port. vlek, prov. Beira.

SOUSOUGHERLIC, dorp in Aziat. Turkije; 7 mijlen Z. O. van Balkiesri.

SOUSOUT, Eng. dorp, aan het Kanaal van Leominster.

SOUSSON, tak der Fr. riv. Gers.

SOUSTONS, Fr. vlek, dep. Landes, arr. Dax, met 2500 inw.

SOU-TCHEOU-FOU, hoofdstad der Chin. prov. Kiang-nan, aan het groote Kanaal, met fabr. en fraaije omstreken.

SOUTERRAINE (LA), Fr. stad, dep. Creuse, arr. Gueret, met 2600 inw.

SOUTH, een der Austr. Fidsji eil., door MAITLAND dus genoemd, op 19. 3. L.

SOUTHACRE, Eng. dorp, gr. Norfolk.

SOUTHAKER LEDGE, rotsketen aan de Z. kust van Labrador. 317. 48. L. en 50. 5. N. B.

SOUTHALL, Eng. dorp, gr. Middlesex.

SOUTHAM, Eng. dorp, gr. Warwick, met 1000 inw. 2. Eng. D., gr. Gloucester.

SOUTHAMBOY, N. Amer. dorp in New Jersey.

SOUTHAMPTON, Eng. vlek in Hampshire, in een zeer schoon oord, tusschen de Tees en de Itchin, die hier in de Southampton of Trisstaton baai uitloopen. De stad is in de Oude en Nieuwe stad verdeeld, heeft het kasteel, Talshof, verscheidene kerken, bedehuizen, een hospitaal, 7,900 inw., die zijdemolens, tapijtfabr., scheepstimmerwerven en scharlakenfabr. hebben, en uit de zeer verwaarloosde haven, handel in Port wijnen, wol, enz.

op de Oostzee drijven. Ook is hier een zeebad. 16. 40. L. en 50. 55. N. B. 2. N. Amer. dorp, prov. New Hampshire. 3. N. Amer. vlek in Massachusetts, gr. Hampshire. 4. N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. Suffolk, met 4000 inw. 5. N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, gr. Cumberland, met 700 inw. 6. N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, gr. Franklin, met 1060 inw. 7. Drie N. Amer. vlekken, prov. Pennsylvanië, gr. Bedford, Somerset en Bucks. 8. N. Amer. gr., prov. Virginië, met 14,200 inw., door het Black water en de Nottaway bespoeld, met veel. moerassen, en de hoofdpl. Jerusalem. 9. Groot eil. in de Hudson's baai, tusschen 62. en 66. 30. N. B., hoog, bergachtig, en waarschijnlijk door Eskimo's bewoond, doch tot heden door geene Europeanen bezocht. Aan de W. zijde heeft het de Thomas Welcome of Welkomst straat, ten N. een nog onbevaren kanaal. Men vindt er kaap Comfort, Seahorse, en Carys Swans Neest. 4. Vlek in Nieuw Schotland, gr. Halifax. 12. Kerspel op het eil. Bermuda.

South Anna, tak der N. Amer. riv. Anna, in Virginië.

South Bay, N. Amer. arm van het meer Champlain. 2. N. Amer. baai aan de kust van Long Island.

South Beaver, N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, gr. Beaver.

Southborough, Eng. dorp, gr. Kent. 2. N. Amer. vlek, prov. Massachusetts, gr. Worcester, met 1000 inw.

South Boston, N. Amer. dorp in Virginia.

South Branch, N. Amer. riv. in New Jersey.

South Branfield, vlek der N. Amer. prov. Massachusetts, gr. Hampden, met 1000 inw.

South Brunswick, zie Brunswyk.

Southbury, N. Amer. riv. en vlek, prov. Connecticut, gr. Newhaven, met 1450 inw. en smederijen.

South Cape, Austr. kaap aan de Z. punt van Nieuw Holland. 164. 42. L. en 43. 42. N. B.

South Creek, N. Amer. riv., prov. N. Carolina, valt in Pamlico Sound.

Southchurch, Eng. dorp, gr. Essex.

Southcoats, Eng. vlek, gr. York.

Southdean, Schot. dorp, gr. Roxburgh, met 850 inw.

Southease, Eng. kerspel, gr. Sussex.

South East, N. Amer. vlek, prov. New York, gr. Putnam, met 2,000 inw. 2. N. Amer. riv., prov. Maryland.

South East Bay, Austr. baai aan het Z. O. einde van Tavai-Poenammoe, op Nieuw Zeeland. 186. 26. L. en 46. 45. N. B.

South East Harbour, N. Amer. vlek en haven, prov. Maine, gr. Hancock, met 1500 inw.

South East Islands, Austr. groep eilanden in den Recherche Archipel. 33. 53. Z. B.

South East Passage, een der monden van de N. Amer. riv. Mississippi.

Southelmham, Zes Eng. kerspels, gr. Suffolk. Zij worden onderscheiden door de bijnamen St. James, St. Margaret's, St. Cross, St. Nicholas, St. Peter's en St. Michael's.

South Harbour, N. Amer. eil., aan de kust van 't eil. Terreneuve.

Southend, Schot. kerspel, gr. Argyle, met 1370 inw. 2. Eng. dorp, gr. Essex, met zeebaden.

Southend, Eltwham en Lemisham, 2 Eng. dorpen, gr. Kent. 2. Eng. dorp, gr. Gloucester.

Southeray, Eng. dorp, gr. Norfolk, met 900 inw.

Southernby, Eng. dorp, gr. Cumberland.

Southern Fox Island, een deel der Fox eil., in de N. Amer. prov. Maine, gr. Hancock, ten Z. W. van de Penobscot baai.

South Farms, N. Amer. vlek, prov. Connecticut, gr. Litchfield.

Southfield, N. Amer. vlek, prov. Massachusetts, gr. Berk. 2. N. Amer. vlek op het Staten eil., hoofdpl. van het gr. Richmond, met 1000 inw.

Southfleet, Eng dorp, gr. Kent.

Southfork, N. Amer. riv., takken der Alatamaha, Holston, Kentucky, La Platte en de Shenandoah.

South Friars, baai op de Z. kust van het W. Ind. eil. St. Christoffel

Southgate, Eng. dorp, gr. Middlesex, met 1100 inw.

South Gardens, N. Amer. gebergte, prov. Virginië, gr. Albemarle.

South Hadey, N. Amer. vlek, prov. Massachusetts, gr. Hampshire; 900 inw.

South-Hams, verscheidene kleine Eng. dorpjes, gr. Devon.

South Head, kaap aan de N. kust van Nieuw Holland. 169. 19. L. en 24. 2. Z. B

South Hero, N. Amer. eil. en vlek, prov. Vermont, gr. Grand Isle.

South Hill, N. Amer. dorp, prov. Virginia, gr. Mecklenburg. 2. Eng. dorp, gr. Bedford, met 1050 inw. 3. Eng. dorp, gr. Cornwallis.

SOUTH ISLAND, klein eil. in de Stille Zuidzee, 3,000 voeten boven de oppervlakte der zee. 2. Klein eil. in Gaspar's straat, in den Ind. Oceaan. 3. Klein eil. in de straat Saleyer, bij Celebes. 138. 37. L. en 5. 45. N. B. 4. Klein eil., aan de Z. W. kust van het eil. Boutton, in de Ind. zee. 140. 36. L. en 5. 42. Z. B. 5. Klein eil. in de Ind. zee, bij de O. kust van het eil. Madagascar, op 68. 6. L. en 17. Z. B.

SOUTHINGTON, N. Amer. vlek, prov. Connecticut, gr. Hartford, met 1800 inw.

SOUTH KEY, klein Z. Amer. eil. in de zee van Columbia. 225. 11. L. 15. 40. Z. B.

SOUTH LITTLE, tak van de N. Amer. riv. Red, gebied Arkansas.

SOUTHMALLING, Eng. D. in Sussex.

SOUTHMEAD, Eng. dorp, gr. Gloucester.

SOUTHMINSTER, Eng. dorp, gr. Essex.

SOUTH MOULTON, Eng. dorp, gr. Devon, met 2750 inw.

SOUTH MOUNTAIN CREEK, N. Amer. riv.; valt in den Missouri.

SOUTH NEWPONT, N. Amer. riv., prov. Georgië, gr. Mac-Intotsch.

SOUTHOE, Eng. dorp, gr. Huntingdon.

SOUTHOLD, N. Amer. vlek in Nieuw York, gr. Suffolk, met 2600 inw.

SOUTHOLT, Eng. dorp, gr. Suffolk.

SOUTHORPE, Eng. dorp, gr. Northampton.

SOUTHORVER, Eng. dorp, gr. Sussex.

SOUTH POINT, kaap aan de Z. kust van het eil. Anticosti, op 315. 11. L. en 49. 5. N. B. 2. Kaap aan het Z. einde van het eil. Barbados, op 319. 23. L. en 13. N. B. 3. Kaap aan de Z. W. kust van het eil. Fortaventura. 28. 1. N. B.

SOUTH QUAY, N. Amer. dorp in Virginia, gr. Nansemond.

SOUTH RONALDSAY, het Zuidelijkste der Schot. Orcadische eil.; 1½ V. M. groot, met 1600 inw., verscheidene goede havens, waaronder Margarethorpe.

SOUTH REPPS, Eng. dorp, gr. Norfolk.

SOUTH RIVER, N. Amer. riv., prov. Maryland; valt in de Chesapeak. 2. N. Amer. riv. van Canada, valt in den St. Lourenz. 3. Rivier takken van de Rarity en Shenandoah in N. Amer. 4. N. Amer. riv. in Nieuw York, gr. Vermont. 5. Riv. van 't W. Ind. Ind. eil. Antigua, die een weinig ten N. van Young Point in de zee valt.

SOUTHROP, Eng. dorp, gr. Gloucester.

SOUTH SALEM, N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. West Chester, met 1600 inw.

SOUTH SHIELDS, Eng. vlek, gr. Durham.

SOUTH SMITHFIELD, N. Amer. riv., prov. Pennsylvanië, gr. Northampton.

SOUTHSTOKE, Eng. kerspel, gr. Oxford, met 1650 inw. 2. Eng. dorp, gr. Sussex.

SOUTH TIGES, N. Amer. riv. in Z. Carolina.

SOUTH TOWN of *Little Yarmouth*, Eng. buurt, gr. Suffolk.

SOUTH UIST, een der Schot. Hebriden eil., op 57. 5., tusschen Benbecala en Barray, bevat op 6 V. M. 4,600 inw., met vele heuvels en meren en slechts aan de W. zijde eenen zandigen grond, welke ondertusschen met vlijt bebouwd wordt. Aan de O. zijde zijn 3 inhammen: Skyport, Eynort en Boysdale; maar de beste haven is het kanaal tusschen dit eil. en Barray. De inw. bouwen koren, hebben veeteelt, en branden kelp. Hierbij behooren de eil. Eriskay en Gigay.

SOUTHWARK, zie Londen.

SOUTWELL, Eng. dorp, gr. Nottingham.

SOUTH-WEST BAY, Austr. baai van NieuwZeeland, aan de W. kust van Tavai-Poenammoe, tusschen kaap South en kaap West.

SOUTH WEST, N. Amer. riv., prov. N. Carolina. 2. Kaap aan de Z. kust van Nieuw Holland, op 164. 53. L. en 43. 32. Z. B. 3. Zeven kleine eil. der Banda groep, met Nederl. factorijen. 4. Kaap aan de Z. W. kust van het eil. Anticosti. 314. 42. L. en 49. 25. N. B.

SOUTHWICH, 4 Eng. dorpen, gr. Southampton, Durham, Northampton en Sussex.

SOUTHWICK, Schot. riv. in Kirkcudbright, valt in Solway frith. 2. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Massachusetts, gr. Hampden.

SOUTHWOLD, Eng. marktvlek, gr. Suffolk, met korenhandel, zoutraffinaderijen en 1400 inw.

SOUTHWOOD, Eng. dorp, gr. Norfolk.

SOUTHWORTH, Eng. dorp in Lancaster, met 900 inw.

SOUTIE, N. Amer. riv. in Canada, die in het meer Huron valt.

SOUTIES, zie Attawawas.

SOUTO, Port. dorp, prov. Beira.

SOUVERABO, kleine Afr. zeehaven aan de Peperkust.

SOUVEROLS, Fr. meer, dep. Lozère.

SOUVIGNÉ, Fr. dorp, dep. Indre en Loire, arr. Chinon, met ijzermijnen.

SOUVIGNY, Fr. stadje, dep. Allier, arr. Moulins, met 2,450 inw.

SOUVRET, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Charleroi; 850 inw.

SOUZA, Port. riv., prov. Minho.

SOUZEL, Port. dorp, prov. Alentejo.

SOVAR, zie Salzburg.

SOVEL, klein Chin. eil. bij de kust van Tonquin.

SOVEREIRA FORMOSA, Port. vlek, prov. Estremadura, met 300 huizen.

SOVET, Nederl. dorp, prov. Namen, arr. Dinant, met 450 inw.

SOVICILLE, Tosc. dorp, geb. Siëna.

SOW, Eng. riv., gr. Stafford, valt in de Trent. 2. Eng. riv., gr. Warwick; valt in de Avon.

SOW AND PIGS, een aantal groote rotsen, Z. W. van het eil. Catahunk, een der Elizabeths eil., aan de kust van Massachusetts.

SOWE, Eng. kerspel, gr. Warwick, met 1000 inw. 2. Een der Carolina eil.

SOWERBY, Eng. dorp, gr. Westmoreland. 2. Eng. dorp in Lancaster. 3. Eng. dorp, gr. York. 4. S *Bridge*, Eng. vlek, gr. York, met 5,180 inw. 5. S *Castle*, Eng. vlek, gr. Cumberland.

SOWINEC, zie Eulenberg.

SOWINKA, Boh. dorp, kreits Bunzlau.

SOWTON, Eng. kerspel, gr. Devon.

SOWWOLD, N. Amer. vlek, in Op. Canada, distr. Londen.

SOXA, Zwits. dorp, kanton Genève.

SOYA, dorp op het O. Ind. eil. Amboina. 2. Kaap op het Jap. eil. Jesso.

SOYAN, tak der Fr. riv. Buech, dep. Opper Alpen.

SOYEYA, O. Ind. riv. der N. Circars.

SOYOLO, Z. Amer. vlek, prov. Chiapa.

SOYONS, Fr. vlek, dep. Ardèche.

SPA, Nederl. vlek, prov. Luik, arr. Verviers, 7 uren Z. O. van Luik, beroemd door de minerale wateren, die voorheen jaarlijks door meer dan 1000 vreemdelingen van allerlei rang bezocht werden. Men vindt er schoone huizen, uitmuntende logementen, schoone vauxhall, redoute zaal en schouwburg, benevens 5 fonteinen, waarvan *de Pouhon*, *Geronstère* en *Sauvenière*, de voornaamste zijn. De andere worden *Watroz* en *Tonnelet* genoemd. Uit de eerstgenoemde wordt het water naar Engeland, ons vaderland en elders verzonden, zoo dat men rekent dat er jaarlijks wel 150,000 à 180,000 kannen uitgevoerd worden. De *Geronstère* en *Sauvenière* zijn met heerlijke koepels, die door marmeren zuilen gedragen worden, overdekt. Men vindt in den omtrek wild en veel visch; maar andere levensmiddelen worden er met vele kosten gebragt. Men werkt in er vernis, verlakt op de Chin. wijze, en maakt snuif- en andere doozen, toiletten en andere snuisterijen, die sterk gezocht worden.

SPAARN, zie Sparen.

SPABRÜCKEN, Pruis. dorp, regdst. Coblentz, met 560 inw.

SPACHENDORF, Morav. dorp, kreits Troppau, met 1250 inw.

SPACHBRÜCKEN, gr. hert. Hes. kerkdorp, vorst. Starkenburg, met 600 inw.

SPADA, Turk. kaap, eil Candia.

SPADEADAMWASTE, tak van het Cheviot gebergte, in het Eng. gr. Cumberland, met 1050 inw.

SPADIA, 2 klippen bij het Turk. eil. Myconi, in den Archipel.

SPAFFORD, N. Amer vlek van Nieuw York, gr. Onondago.

SPAFFORD'S LAKE, N. Amer. meer, prov. New Hampshire, gr. Chesterfield.

SPAGGOT, N. Amer. riv., die in New Hampshire ontspringt, en in de Merrimack valt.

SPAICHINGEN, Wurt. ambt, Schwarzwald kreits, bevat op 5. V. M. 18,200 inw., wordt door de Prim bespoeld, en heeft veel veeteelt, ijzer en andere mineralen. 2. Vlek aldaar, aan de Prim, met 1350 inw. en het Spaichinger dal.

SPAITLA, N. Afr. plaats in Tunis.

SPAKENBURG, Nederl. buurt, prov. Utrecht, arr. Amersfoort, aan de Eembrug.

SPALATRO of *Spalato*, kreits van het kon. Dalmatië, welke uit de lands. Zavorië en Petrovopoglië, op het vasteland en verschillende eil. te zamen gesteld is, en op 81 (LIECHTENSTEIN heeft 98) V. M. 82,950 inw. bevat. 2. Hoofdstad op een klein schiereil., door natuur en kunst versterkt, meestal op de plaats, waar eens het paleis van DIOCLETIANUS stond, gelegen. Zij is de zetel van eenen aartsbisschop en een domkapittel, aan de landzijde open, met eene hoofd- en verscheidene andere kerken, 6 kloosters, een lazareth, een seminarium, roomsch gymnasium, eene hoofdschool, ruime, voor alle winden zekere, en door 2 bastions gedekte havens, en 6,750 inw., die handel met gerookt en gezouten vleesch, olie, azijn, wijn, vijgen, scheepvaart en de stapelplaats voor de waren op Bosnië, gelijk ook weve-

rijen van wollen en zijden stoffen, branderijen, looijerijen en zeer bezochte jaarmarkten hebben. Men vindt hier vele romeinsche oudheden, de ruïnen van *Salona* en warme zwavelbronnen. 33. 34. 30. L. en 43. 34. 30. N. B.

SPALBEEK, Nederl. dorpje, prov. Limburg, arr. Hasselt, met 300 inw.

SPALDFORD, Eng. buurt, gr. Nottingham, met 500 inw.

SPALDING, Eng. vlek, gr. Lincoln, met eene haven, koren- en steenkolen handel, en 4,320 inw.

SPALDINGTON, Eng. vlek, gr. York.

SPALDWICH, Eng. dorp, gr. Huntingdon, met 900 inw.

SPALMADORI, groep eil. in de straat tusschen Chio en het vaste land van Azië. 43. 53. L. 38. 36. N. B.

SPALMARA, kleine Jonische stad en haven op het eil. Cefalonia.

SPALT, Beij. stadje, Rezatkreits, met 1200 inw., die veel hop telen.

SPANBERG, Oostenr. vlek, land onder de Ens, met 1000 inw. 2. S. of *Tschikotan*, een der Rus. Z. Kurilen, op 43. 50. N. B. en 146. 45. L., ten N. O. van Jesso gelegen, met eenen vulkaan in het midden, bronnen van zoet water, beziën, boomen en struiken, en de oevers met wilde vogels bedekt. Inw. heeft men er niet gezien, doch wel sporen van dieren. 3. Hooge berg op Sachalin, onder 47. 30. N. B.

SPANBROEK, Nederl. dorp, prov. Holland, N. gedeelte, kwart. Hoorn, voorheen met een fraai heerenhuis, dat in 1786 gesloopt is, met eene kerk, voorheen eene kapel, waaronder ook Opmeer behoort.

SPANDAU, Pruis. stad en vesting, regdst. Potsdam, aan den mond der Spree in de Havel, met een kasteel, de eigenlijke vesting, op een eil. in de Havel, 3 voorsteden, 4 poorten, 4 kleinere ingangen, 2 luth., eene herv. en eene roomsche kerk, een tucht- en verbeterhuis, een hospitaal, en met de bezetting, 6,150 inw., eene geweerfabr., looijerijen, pottenbakkerijen, branderijen, brouwerijen, zijdeen lakenfabr., enz. 30. 52. L. en 52. 33. N. B.

SPANGEN, Nederl. dorp, prov. Vriesland, arr. Heerenveen.

SPANGENBERG, Keur-Hessisch ambt, prov. Neder Hessen, met 11,200 inw. aan de Pfife en Esse, met eene voorstad, 2 kerken, een hospitaal, een ziekenhuis en 1650 inw., die handwerken, looijerijen, handel, landbouw en 5 jaarmarkten hebben. Op eenen berg ligt de vesting van dien naam, welke voor staatsgevangenen dient.

SPANHEIM, Pruis. dorp, regdst. Coblentz.

SPANISH, baai aan de N. kust van het N. Amer. eiland, Kaap Breton. 317. 38. L. en 46. 15. N. B. 2. Baai aan de O. kust van het eil. Kaap Breton. 319. 17. L. en 46. 20. N. B. 3. S. *Cove*, Ier. riv. aan de Z. kust van het gr. Cork. 4. S. *Creek*, N. Amer. riv. van Florida, valt in de riv. St. Maria. 5. S. *Grove*, N. Amer. eil., prov. Virginia, gr. Mecklenburg. 6. S. *Lake*, N. Amer. meer in de prov. Louisiana, dat met de Red riv. gemeenschap heeft 7. S. *Main*, naam, welken de Engelschen aan dat gedeelte van den Oceaan geven, dat het N. gedeelte van Z. Amer. aan de W. Ind. eil., tot aan de landëngte van Dariën bespoelt. 8. S. *Point*, kaap aan de N. O. kust van het W. Ind. eil. St. Vincent. 304. 34. L. en 13. 24. N. B. 9. S. *River*, riv. en volkpl. op het N. Amer. eil. Kaap Breton.

SPANISHTOWN of *St. Jago de la Vega*, hoofdpl. van het W. Ind. eil. Jamaica en het gr. Middlesex, de zetel van den gouverneur, *de Assembly* en het opperste geregtshof, 1½ mijl van de zee, op eene kleine hoogte, in eene aangename vlakte, aan den Z. voet van het Ligany gebergte, aan den regter oever der Cobre. Zij is in 1520 door DIEGO, den zoon van COLUMBUS gebouwd, heeft onregelmatige straten, met 5000 inw., die een weinig handel hebben. De voorn. gebouwen zijn het paleis van den gouverneur, met eenen schoonen tuin, dat voor de kanselarij, met het standbeeld van RODNEY en de kerk *St. Cathrina*. De meeste levendigheid is hier, wanneer het parlement vergadert. 18. 1. N. B. 2. Hoofdpl. van het W. eil. Trinidad, in 1801 afgebouwd. 3. Vlek op de N. kust van Hayti, aan den mond der Santiago.

SPANJAARDSBAAI, baai van Terreneuve.

SPANJAARDSGAT, ook *Jan de Witsgat*, genoemd, zeegat in Texel, door den togt van DE RUITER in 1672 bekend.

SPANJE, een, vooral in onze dagen, merkwaardig rijk in Europa (oudtijds *Iberië*, *Hesperië*, en bij de Romeinen *Hispania*) tusschen Frankrijk, Portugal, de Atl. en de Middellandsche zeeën en eenige eil. tot hetzelve behoorende, of tusschen 8. 26. en 20. 55. L. en 36. en 43. 46. N. B. gelegen, en op 8,900 V. M. 11,405,000 inw. tellende. De oppervlakte des lands ligt hooger dan eenig ander land van Europa; zelfs het, in eene vlakte, bijna in het middel-

delpunt gelegene Madrid, ligt nog 1854 voeten boven de oppervlakte der zee. Ten N. wordt hetzelve door de Pyreneën begrensd, die over het geheele schiereil. derzelver takken uitstrekken, welke door vlakten en dalen afgewisseld worden, die gedeeltelijk zeer goed van water voorzien en wel bebouwd, deels echter ook dor en schraal zijn. De grond is in vele plaatsen zandig, meer of minder met aarddeelen bezwangerd; over het algemeen is dezelve zeer vruchtbaar. Het voornaamste of eenigste gebergte zijn de Pyreneën, die hier zeer steil zijn, en den hoogen Altobiscar en Mousset vertoonen; terwijl meer dan 100 wegen (waaronder er echter maar 5 voor rijtuigen geschikt zijn) waarvan alleen 75 in de O. Pyreneën, naar Frankrijk geleiden. De voornaamste takken zijn die in Navarre, Aragon en Catalonië, waaronder de Montseny en Montserrat, de bergen van Ribagoza, Barbastro, Huesca en Jaca en de Higa de Moureal behooren. Verder het Kantabrische, Iberische en Guadarrama gebergte; de Sierra de Guadaloupe, Morena en Nevada, welke laatste met eeuwigdurende sneeuw en ijs bedekt is. De hoogste toppen zijn: de Cumbre de Mulhacen (11,000 voet), de Pena-lara, Mousset, de Cabezo de Maria, en de hoogste top der Sierra de Luxard, alle bijna 6,000 voet hoog. De Atl. zee bespoelt de steile kusten, en vormt verscheidene golven, die meer dan 40 goede havens maken. De voornaamste golven zijn die van Corunna ten N. W., en die van Cadix ten Z. W.; de Middellandsche zee heeft de aanzienlijke golven van Alicante, van Almeriac, van Rosas, en de goede havens Malaga, Alicante, Alfaques en Tarragona. De Atl. zee ontvangt van de 230 Spaansche riv. de *Taag*, met de Oceseca, Cabrilla, de Gallo, de Cifuëntes, de Xarama, de Guadarrama, de Alberiche, de Tictar, de Alagon, de Herja, de Guadicla, de Algodor, de Guadaranque, de Torcon, de Ledanna, de Pusa, de Saugrera, de Gebalo, de Luso, de Pedroso, Gualiga, de Ybor, de Magasca, de Araya, de' Salor, de Sever, enz.; de *Douero* met de Ebros, de Uceao, de Pilde, de Jaramillo, de Pisuerga, de Hornya, Valderaduay, de Esla, de Manzanares, de Tera, de Rituerto, de Escalote, de Pedrio, de Riaza, Duraton, de Cogeces, de Cega, de Adaja, de Zapardiel, de Trabancos, de Guarena, de Tormes, de Yeltes en de Agueda; *de Guadiana*, met de Giduella, de Bullaque, de Valdcomos, de Rubial, de Coracenzito, de Estena, de Guadarron, de Guadalupejo, de Ruecas, de Burdalo, de Aljucen, Alcazaba, de Albarragena, de Azuer, de Montiel, de Suja, de Ortiga, de Matachel, de Leutrin, de Alcaracha, de Ardila en de Chanza; — de *Guadalquivir*, met de Guadalimar, de Herumblar, de Escobar, de Pandula, de Jeguas, de Arenates, de Guadamellato, de Guadabarbo, de Guadiato, de Bembezar, de Guadalbacar, de Galapagar, de Biar, de Huelba, de Guadiamar, Guadiana el Minor, de Jandulilla, de Ninchez, de Sorres, de Guadalbullan of Jaen, de Salado de Arjona, de Salado de Porcuna, de Guadajoz, de Xenil, de Madrevieja, de Corbonez, de Guadaira en de Taherete. Verder nog de Bidassao, de Oyarson, Urumea, Oria, Urrola, Deva, Cadagun, Ybaichalval, Orinon, Mira, Sella of Salia, Eo, Masma, Landrove, Sor, Mundo, Mendo, Umia, Caldelas, als ook de Minho, met de Narla, Ferreyra, Asma, Rubal, Barbantino, Avia, Morentan, Sarria, Sil, enz. de Tinto, Odiel en vele andere kustriv.

In de Middellandsche zee vallen: de de, *Ebro* met de Ulbron, Onimo, Oroneillo, Tirom, Najenilla Yrequa, Jubera, Cidacos, Queiles, Xalon, Huescha, Nola, Omecillo, Bayas, Erga, Area, Gallega, Sègre en vele andere. Verder de Guadarranqua, Guadiaro, Guadalorze, Guadalmedina, Almeria, Segura, Xucar, Guadalaviar, Palancia, Myares, Francoli, Llobregat, Besos, Toldera, Ter, enz.

Kanalen zijn hier eerst sedert de 18 eeuw ontstaan, daar de Spanjaarden het lang voor vermetelheid hielden, om de natuur te willen dwingen; maar groeven, om het land van water te voorzien, waren hier lang reeds onder de Mooren bekend. Eigenlijke bevaarbare kanalen zijn er slechts twee, het Keizers kanaal in Aragonië, en het kanaal van Kastilië. Groote meren zijn er niet, als dat van Albufera in Valencia, het Sanabrion, Lacuna de Palomares, Una, Ruidera, Urbion, Noviercas, Galende, enz. en vele ongezonde moerassen. Er zijn veel gezondheidsbronnen te Trillo, Archena, Alhama, Altura, Aygues, Monovar en vele andere.

De luchtsgesteldheid is zeer verschillende; meestal echter gezond. Ten N. is de lucht zeer zacht, doch vochtig; in het midden zeer veranderlijk, en ten

Z. heet; doch deze hitte wordt door bestendige zeewinden bijzonder verkoeld, en de winter is er zeer zacht. Gallicië is de onaangenaamste prov., en daar valt de meeste regen. In het Z. wordt het meisje met haar 11 à 12 jaar reeds huwbaar en is met het 13 of 14 dikwerf reeds moeder; doch zij wordt spoedig oud. De *gallego*, de N. en N. W. winden, de *solano*, de *sirocco* der Italianen en een Zuiden wind zijn er zeer nadeelig.

De voortbr. zijn: uit 't dieren rijk: schoone paarden, ezels, muildieren, rundvee, wilde stieren in Andaluzië, schapen van drieërlei soort; geiten, varkens, wild, zoo als herten, reeën, wilde zwijnen, hazen, konijnen, die echter door de fretten veel verminderd zijn; geiten op de Pyreneeën, beeren, wolven, vossen, lynxen, wilde katten, marters en andere pelsdieren; apen bij Gibraltar, fretten, egels, kameleons, hagedissen, slangen, gevogelte, vooral duiven, hoenders, kalekuten, ganzen, eenden, paauwen, snippen, korhoenders, leeuwerikken, arenden, uilen, kraaijen, enz. Vele soorten van rivier- en zeevisch, oesters, mosselen, koralen, bijen, zijdewormen, spaansche vliegen, galwespen, enz. Uit het plantenrijk vooral wijn, in onderscheidene soorten, edele vruchten, zoo als: citroenen, limoenen, granaatappelen, dadelen, vijgen, amandelen, enz.; suikerriet, heerlijke boomvruchten, als: appelen, peeren, kersen, pruimen, noten, olijven, spaansche peper, anijs, komijn, zoethout, saffraan, koren, vooral tarw, maïs, gerst, ook rogge en haver; peul- en tuinvruchten, vlas, hennep, katoen, meekrap, esparto, (*stipa tenasissima*) junko (*juncuseffusus*) aloë, zoethout, zuring (waaruit ook schoone verw gemaakt wordt), soda, geneeskrachtige planten, waaronder ijslandsche mos en manna, hout in vele schoone bosschen, waaronder ook kurkboomen en vele beziën. Uit het rijk der delfstoffen, dat bergkristal, amethist, agaat, vuursteen, jaspis, topazen, granaten, saffieren, tournalijnen, hoornblende, veldspath, leem- en vollersaarde, terpentijn, krijt, marmer in verschillende soorten, gyps, alabaster, porfier, kalksteen, graniet, gneisz, steen- en ander zout, aluin, vitriool, salpeter, zwavel, bergölie, steenkolen, potlood, barnsteen, goud, platina, zilver, koper, lood, ijzer, tin, kwikzilver, zink, spiesglas, kobalt, bruinsteen, rattekruid, enz.

De inw. zijn Spanjaarden (een mengsel van Celten, Romeinen, Gothen, Wandalen en Arabieren), meestal lang en mager, van eene geregelde gestalte, met zwart haar, donkere wenkbraauwen, donker geel van kleur, trotsch van gang. De vrouw is klein, met vurige oogen, bruin haar doch welgemaakt. De Spanjaard heeft veel karakter, is trotsch op afkomst, vaderland en godsdienst, maar onwetend en eigenbelangzoekend. Hij houdt veel van oudvaderlijke zeden en gewoonten, en nog zijn stierengevechten, fandangos, spelen en kleederdragt nationaal en oudvaderlijk. Hij is onregtvaardig tegen alle buitenlanders, matig, moedig, gehard en niet onvatbaar; doch hij heeft geenen lust tot oefening; alleen voor zinnelijkheid, dweeperij en ijverzucht. Wraakzucht, bloedgierigheid, hebzucht, luiheid en werkeloosheid zijn zijne hoofdondeugden. Hij houdt wel van vrolijkheid, maar is zelden buitensporig; behoudt altijd eene zekere waarde; terwijl ernst en bedachtzaamheid grondtrekken van zijn karakter zijn. Er zijn echter ook goedhartige menschen. De taal, eene dochter der Latijnsche, heeft zoo vele tongvallen, als er prov. zijn. Verder zijn er Basken, Mooren, Zigeuners of Heidenen en eenige vreemdelingen, vooral Duitschers; terwijl de roomsche godsdienst de eenige geoorloofde, en de Spaanjaard verregaande bijgeloovig is. Op de Sierra Morena worden nog wel stille Mahomedanen, en hier en daar joden gevonden. De standen bestaan in adel, die in hoogere: (*Grandes* en *Titulos*) en lagere (*Hidalgos*) verdeeld wordt, en vele voorregten genieten; burgers, die slechts in weinige steden welvarend zijn, en boeren, die wel vrij zijn, doch door zware opbrengsten zeer verdrukt worden. De middelen van bestaan zijn: landbouw, die in vele oorden ontzettend ten achteren is; middelmatige veeteelt, de schapen- en geitenfokkerij, op eenen hoogen trap. De wijnoogst is hier van zeer veel belang, gelijk ook de boomvruchten een aanzienlijk artikel van koophandel opleveren; verder tuinbouw, vlas-, hennep- en katoenteelt, enz. De olijventeelt is van belang, gelijk ook de zijdeteelt; maar de bijenteelt is er geheel verwaarloos. De visscherij, de bosschen en de mijnen houden verder vele handen bezig; schoon sedert het bezit van Amerika, de goud-, zilver- en andere mijnen verwaarloosd zijn, welke nu wel eens weer van waarde konden worden. De Spanjaard is geen vriend

van burgerlijke handwerken, en dit is de oorzaak dat de fabrijken, ofschoon zij in de laatste jaren nog al eenige vorderingen gemaakt hadden, op verre na voor de behoeften niet voldoende zijn. Het voornaamste, dat zij leveren, is vooral zeer schoon leder, tabak, suiker, tapijten, zeep, glas, spiegels, porselein, aardewerk, wollen, katoenen en zijden stoffen, esparto en junko stoffen, voetzolen, witte kruiken, kanten, papier, degenklingen, schietgeweer, geschut, ijzeren en stalen waren, glas en brandewijn. Ook zijn er munten; doch men heeft er soms gebrek aan de gewoonste meubelen en vele waren, zelfs inlandsche zijn dikwerf oneindig veel duurder dan buitenlandsche. Bijna overal vindt men houten klokken en de in Spanje gemaakte werktuigen zeer slecht.

Voor den handel is geen land in Europa zoo uitmuntend gelegen dan Spanje, daar het bijna rondom door de meest bezochte zeeën bespoeld wordt, en de voortreffelijkste havens heeft. De binnenlandsche handel is echter door de ellendige en veelal onvrije wegen, weinige bevaarbare riv., de drukkende en velerhande belastingen, en slechte regeling op dezelve, van geen het minste belang; nog eenigzins echter tusschen Madrid van den eenen, en Bilbao, Barcelona en Cadix van den anderen kant. De kusthandel is vooral in het Zuiden, nog al van eenig belang; doch de buitenlandsche handel sedert 1808 bijna geheel in handen van vreemdelingen; schoon er thans ook eenige Spaansche huizen zijn, die buitenlandsche ondernemingen doen. Met Gibraltar wordt een aanzienlijke smokkelhandel gedreven. Verder drijft Spanje den voornaamsten handel met de Nederlanders, Engelschen, Franschen, Deenen, Zweden, Russen, Hanzeesteden, Italianen en Noord-Amerikanen; terwijl de handel, die met de Amerikaansche koloniën gedreven wordt, thans grootendeels weg is. De voornaamste koopsteden zijn Cadix, Bilbao, Santander, Guyon, Corunna, Vigo, Ferrol, San Sebastiaan, Malaga, Carthagena, Alicante, Barcelona, Sevilla, Alambria, Valencia, Alfaques, Tortosa en Palma. De uitvoer bestaat in: wijn, rozijnen, olie, citroenen, china's appelen, vijgen, amandelen, saffraan, zijde, wol, zout, soda, anijs, komijn, paarden, muilezels, schietgeweer, heelkundige instrumenten, tabak, kurk, brandewijn, zoethout, kappers, lavendelbloemen, granaatappelen, honig, was, suiker, meekrap, salpeter, lood, ijzer, zijden zakdoeken, wollen dekens, marokkijnleder, enz. benevens goud, zilver, edele gesteenten en vele koloniale waren (die echter thans veel verminderen, zoo dat de balans zeer ten nadeele van Spanje uitvalt). De invoer bestaat in: koren, boter, kaas, gezouten vleesch, gedroogde en gezouten visch, was, specerijen, vooral kaneel, vlas, hennep, linnen, touwwerk, zeildoek, zijden en katoenen waren, lakens en wollen stoffen, papier, kwikzilver, bewerkt ijzer, tin, lood en koper; bijna alle soorten van galanterie- en modewaren. Sedert 1823 is de vrije uitvoer van wijn, azijn, sterke dranken, versche, ingemaakte en gedroogde vruchten, hennep, matten, soda, koren, meel en zaden geoorloofd; doch de invoer van vreemde paarden en muildieren verboden. In 1824 is de vrije handel voor alle volken, echter met bijzondere voorregten voor de Spanjaarden, met de Spaansche koloniën toegestaan. Men heeft er verscheidene gezelschappen van koophandel, banken, vooral die van *St. Carlos* te Madrid, assurantie-compagniën, enz.

Den geringen bloei van kunsten en wetenschappen kan men in de 15 en 16 eeuw stellen; doch zij gingen bij het verzwakken der staatkundige magt, en vooral na het invoeren der vreesselijkste inquisitie, van tijd tot tijd verloren, en schoon er zich in het laatst der vorige eeuw, en na de omwenteling van 1820, weer eenige hoop tot herstel opdeed, is thans alle oefening meer dan ooit onderdrukt, en door de strengste censuur en het verbod van alle vreemde boeken, maandwerken en dagbladen, zoo wel als het onbepaald gezag der geestelijkheid, alle gelegenheid tot verlichting en opwekking van den geest, geheel afgesneden. Wij kunnen hierover niet verder uitweiden, en de geschiedenis van den dag toont genoegzaam hetgene wij hier opgaven, en het onheil van een land, waarin de koning zelf den H. IGNATIUS DE LOYOLA tot kapitein- generaal der Spaansche armee en groot-kruis van de orde van KAREL III benoemde. Men heeft in Spanje 23 hoogescholen, als te Salamanca, Valladolid, Alcala de Henares, Sevilla, Granada, Valencia, enz.; 24 inrigtingen voor de schoone kunsten; 47 voor wis- en natuurkundige wetenschappen, en 39 provinciale akademiën, terwijl de hoofdsteden nog vele bijzondere collegiën hebben voor godgeleerdheid, regtsgeleerdheid, natuur-, planten-,

schei-, delfstof-, genees-, heel- en vroedkunde, schilder,- bouw- en teekenkunst, enz. Verder 60 collegiën of seminariën voor geestelijken, en in de meeste groote plaatsen latijnsche en andere scholen; doch het onderwijs is ook zeer beperkt, en vooral het lager onderwijs in den ellendigsten toestand, en alleen in handen der geestelijken. Verder zijn er militaire-, genie- en kadettenscholen, akademie der *guardes marinus*, scholen voor zeekadetten, stuurlieden, enz. Van geleerde genootschappen heeft men in Madrid 13, thans minder werkzame akademiën. Verder zijn er ook te Sevilla, Valencia, Barcelona akademiën der schoone wetenschappen, te Valadolid eene voor de aardrijkskunde; te Cadix eene sterrenwacht, enz. Het land heeft 24 kruidkundige scholen met de noodige tuinen, aanzienlijke boekerijen, vooral die in het Escuriaal, met 6000 Arabische en Oostersche handschriften, de koninklijke, uit 130,000 boekdeelen en 2000 handschriften, enz. het koninklijk museüm en kabinet van oudheden, de galerij van schilderijen te St. Ildfonso, Buen Retiro, enz. Onder al de kunsten heeft men het in Spanje het verste in de graveerkunst gebragt. De regering is volkomen onbepaald, en alle handelingen der constitutionele regering van 1820 tot 1823 voor nul en van geene waarde verklaard. De tegenwoordige koning is FERDINAND VII, die in 1808 op den troon kwam, en dezelve eenigen tijd voor JOZEPH, den broeder van NAPOLEON, moest verlaten. De kroon is erfelijk, na uitsterving van alle mannelijke erfgenamen, ook in het vrouwelijke geslacht. De koning (die eenen uitgebreiden handel heeft) is mondig met zijn 14 jaar, teekent zijne bevelen met *Yo el Rey* (Ik de koning), en wordt *de katholijke* bijgenoemd. De kroonprins voert den titel van prins van Asturië; zijne broeders, zonen en neven dien van infanten van Spanje. Tot den hofstoet behoort in de eerste plaats de groot-aalmoezenier, die tevens patriarch der beide Indiën is, en verder de opperhofmeester, opperkamerheeren, opperstalmeester, opperjagermeester en oppervalkenier. Geen hof in Europa is prachtiger, en heeft meer etiquettes, vooral op galadagen, dan dit. Men heeft 4 geestelijke orden, die van Alcantara, van Calatrava, van Montesa en Sant Jago. Tot de wereldlijke orden behooren die van het gulden vlies, die van KAREL III., die van MARIA LOUISA voor adelijke vrouwen, die van getrouwheid, het eereteeken van Saragossa, de in 1814 ingestelde medaille voor de soldaten, en andere bij bijzondere gelegenheden; de Amer. orde van ISABELLA, de militaire orde van den H. FERDINAND, die van JEZUS CHRISTUS, den H. PETRUS den martelaar, die voor de verdediging van den troon en het altaar, enz. Het hoogste staatscollegie is de staatsraad, alwaar de koning zelf voorzit; verder de opperste junta, uit al de ministers, waartoe, bij voorname gevallen, leden van den staatsraad, generaals en andere voorname personen geroepen worden, en die wekelijks vergadert. De ministers zijn van buitenlandsche zaken, van oorlog, van marine, van financiën (gewoonlijk de voorzitter van den raad van financiën), van vergiffenis en regtszaken, die bij den koning is, en de vervulling van alle overige posten heeft. Ook is er een raad van ministers; terwijl de staatsraad met den koninklijken opperraad van Kastilië in verbinding staat, welke in 5 afdeelingen verdeeld is, en zich met de zaken der regering, vervulling van justitie- en politieposten bezig houdt, en over burgerlijke, criminele en politiezaken oordeelt. Een derzelven, de *Camara*, maakt den geheimen raad des konings uit, en stelt met den minister van justitie bij alle opene posten den koning een drietal voor. Voor de zekerheid van het opene land zorgt de H. HERMANDAD. Verder zijn er onder den opperjustitie-raad van Kastilië geregtshoven van appel en andere in de provinciën, die wij hier alle niet kunnen opgeven. In de districten en groote steden is de eerste overheidspersoon de *corregidor*, die ook, als zij meer distr. besturen, *regidores* genoemd worden, en waarvan er 112 zijn. De koninklijke opperrraad van Indië bezorgt alle koloniezaken. De hooge krijgsraad bestaat uit 3 kamers, en in 1824 is een algemeen bestuur van politie ingesteld. De inkomsten werden onder KAREL IV. op meer dan 100 mill. guldens geschat, waartoe echter adel en geestelijkheid weinig bijdroegen. Zij werden in *rentos generales* (tollen, monopolie van tabak, zout, brandewijn, kwikzilver, kruid, enz., posten, muntwezen, adelijke goederen, accijnsen, enz.) en *rentos provintiales* (tienden, belastingen, pachten, 6 P$^{o}_{o}$ op den verkoop van eigendommen, enz.); doch na 1822 zijn alle belastingen gemeen, en worden de inkomsten op 80, de uitgaven op 103 mill.

mill. guldens geschat. De voorheen aanzienlijke inkomsten uit Amerika zijn thans zeer gering, en de financiën merkelijk ten achteren. De schuld wordt op 890 mill. guldens geschat. Er is eene amortisatiekas voor de schulden van 1820 ingesteld. De landmagt is geheel uit elkander gegaan, en zal nieuw opgerigt worden. De garde zal uit 8000 Spanjaarden en 4000 Zwitsers bestaan. Er blijft volgens de laatste bepalingen, nog een Fransch bezettingsleger in het rijk. De voornaamste vestingen zijn St. Sebastiaan, Fuentarabia, Pamplona, Rous, Figueros, Lerida, Saragossa, Barcelona, Taragona, Gerona, Tuy, Zamora, Ciudad Rodrigo, Badajoz, enz. De zeemagt bestond in 1824 uit een linieschip, een fregat en 3 brikken, welke vermeerderd zouden worden. Het zeewezen is in 3 dep. verdeeld, Cadix, Ferrol en Carthagena, waar de voornaamste werven zijn.

Spanje wordt in 31 prov. verdeeld, welke weder in partidos, tierras, concejos, tesoria, calles, provincias, corregimentos, goviernos, vegerias of merindades onderscheiden, en elk door eenen stadhouder, die den naam van onderkoning of kapitein-generaal draagt, bestuurd worden. De hoofdst. is Madrid.

M U N T E N.

Het baar geld is, niettegenstaande al de ontzaggelijke sommen uit Amerika getrokken, hier zeer schaarsch, en het land met papierengeld of *vales reales* overstroomd. Boek en rekening worden gehouden in realen di plata en realen di Vellon; terwijl men te Cadix de rekening in ducados, eene ingebeelde munt, sluit. De munten zijn:

G o u d e n.

Quadrupel of doblon de a ocho, ook wel once genoemd, van 320 realen ƒ 40
Halve dito naar evenredigheid.
Dublone of Dublon d'Oro van 80 Realen . . . . — 10
Halve dito als boven.
Durito van 21 Realen . . . . — 2,62

Z i l v e r.

Piaster Peso duro, Spaansche Mat 20 Realen . . . . ƒ 2,50
Halve dito naar evenredigheid.
Pezeta van 5 Realen . . . . . . — 0,62,[5]
Halve dito als boven.
Realito, real de Vellon à 34 marevadis . . . . — 0,12,[5]

B i l l o e n.

Pezeta Provincial . . .	4 Realen	— 0,50
Real de plata prov. . . .	2 ———	— 0,25
Real di Vellon, prov. . . .	34 marevadis	— 0,12[5]

K o p e r.

Doblequarto	8 marivadis	— 0,03
Quarto . . .	4 ———	— 0,01[5]
Ochavo	2 ———	— 0,01[5]

W i s s e l (zie Cadix).

Spanje (Nieuw), zie Mexico.

Spanjura, Nederl. dorp, prov. Vriesland, arr. Sneek.

Spankeren, Nederl. dorp, prov. Gelderland, kwart. Arnhem.

Spannum, Nederl. dorp, prov. Vriesland, arr. Leeuwarden.

Spanton, Eng. buurt, gr. York.

Sparanisi, Nap. vlek, prov. Terra di Lavoro, met 1500 inw.

Sparböe, Noorw. kerspel, stift Drontheim, met 2,750 inw.

Sparcaforne, Sicil. stad, intend. Saragosa, met 8000 inw. velerlei handwerken en handel.

Sparen of *Spaarne*, riv. in de prov. Holland, N. gedeelte, die uit het Haarlemmer meer ontspringt, door Haarlem loopt, en bij het dorp Sparendam in het Y valt.

Sparendam, Nederl. dorp, prov. Holland, aan de vereeniging van het Water met het Y, met 4 sluizen, waarvan de grootste 25 voeten wijd is, en eene kolk, waarin verscheidene schepen kunnen liggen, benevens een gemeenlandshuis van Rijnland, en in de kerk fraai beschilderde glazen. De meeste inw. bestaan van den doortogt en het maken van scheepsblokken.

Sparenwoude, Nederl. dorp bij het vorige, door den Sparenwouder reus

KLAAS VAN KYTEN beroemd, die in 1300 leefde.

SPARGI, eil. bij het eil. Sardinië.

SPARHAM, Eng. kerspel, gr. Norfolk.

SPARHAWK POINT, N. Amer. kaap aan de N. kust van den mond der riv. Piscataqua.

SPARKFORD, Eng. dorp, gr. Somerset.

SPARK'S ISLAND, klein Amer. eil. in de baai van Honduras. 291. 41. L. en 15. 54. N. B.

SPARNBERG, Pruis. dorp, regdst. Erfurt, met 300 inw.

SPARNECK, Beij. dorp, Opper Mainkr.

SPARONE, Sard. dorp in Piëmont, prov. Ivrea, met 2250 inw.

SPARROWSWAMP, N. Amer. riv., prov. Z. Carolina.

SPARSHOLT, Eng. D., gr. Southampton.

SPARTA, zie Misitra. 2. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Ontario, met 1400 inw. 3. N. Amer. vlek, prov. Georgië, gr. Hancock. 4. N. Amer. vlek, prov. New Jersey, gr. Sussex. 5. N. Amer. vlek, prov. Alabama, gr. Connecticut. 6. Vlek aldaar, prov. Tennessee, hoofdpl. van het gr. White.

SPARTANBURG, distr. in de N. Amer. prov. Z. Carolina, met 17,000 inw., hoog en door de Pacolet, Noord en Zuid Tiger en Ennoree bespoeld, met veel tarw en hout. 2. Hoofdpl. van hetzelve, met een postkantoor.

SPARTEL, kaap aan de straat van Gibraltar, de N. W. punt van Afrika. 12. 17. L. en 55. 49. N. B.

SPARTIVENTO, Nap. kaap, prov. Calabrië Ulteriore, waarvan de Golfo di Spartivento haren naam heeft.

SPASK, Rus. kreits, gouv. Tambow, tusschen 52. 36. en 60. 54. L. en 53. 26. en 54. 15. N. B., en op 90 V. M., 62,000 inw. bevattende, door de Wad, de Mokscha, Wiska of Wuska, Studenka, enz. bespoeld, heuvelachtig, met aanzienlijke bosschen, bouwland, veeteelt, smederijen, werven voor barken, enz. 2. Stad aldaar, aan de Studenka, met 2 houten kerken en 3,600 inw., die kolenbranderij en het beroemde ijzerwerk *Merduschewsk* hebben. 3. Rus. kreits, gouv. Rjäsan, tusschen 57. 41. en 58. 31. L. en 53. 57. en 54. 54. N. B., door de Oka en Para bespoeld, met veel bosch, maar schralen grond, en van landbouw en boschwezen bestaande. 4. Stadje aldaar, aan de Oka, met 580 die handel in het klein en landbouw hebben. 5. Rus. kreits, gouv. Kasan, tusschen 66. 30. en 67. 50. L. en 54. 20. en 55. 10. N. B., door de Wolga, Kama, Bsedna en andere kleine riv. bespoeld, en meestal vlak, doch behalve aan de Wolga, schraal, met veel schapenfokkerij, maar gebrek aan hout. 6. Stadje aldaar, met 800 inw. 69. 50. L. en 54. 55. N. B.

SPASKAJA, 3 Rus. vlekken, gouv. Rjäsan, Kursk en Taurië.

SPASKOE, Rus. vlek, gouv. Tula, met 900 inw. 2. Rus. dorpen in de gouv. Novogorod, Orel en Jekaterinoslaw, alsmede in Perm, Tomsk, Kaukazië en Irkutsk.

SPASKOY, Rus. dorp, gouv. Kaluga, met 2500 inw., zeildoek- en papierfabrijken. 2. Rus. dorp, gouv. Olonez.

SPATA, de N. W. punt van het eil. Candia, in de Middell. zee.

SPATAREI, kleine stad op het eil. Samos.

SPATI, N. punt van het eil. Cerigo. 40. 35. L. en 36. 34. N. B.

SPAUBEEK, Nederl. dorp, prov. Limburg, arr. Maastricht, met 590 inw.

SPAUEN (GROOT EN KLEIN), 2 Nederl. dorpen, prov. Limburg, arr. Maastricht.

SPAUNTON, Eng. dorp, gr. York.

SPAW-MELLS, gezondheidsbronnen in het Eng. gr. Lancaster.

SPAXTON, Eng. kerspel, gr. Somerset.

SPAY, Fr. vlek, dep. Sarte.

SPEAK of *Speke*, Eng. D. in Lancashire.

SPEAR, kaap aan de O. kust van Newfoundland. 325. 33. L. en 47. 34. N. B. 2. Dorp der N. Amer. prov. Z. Carolina.

SPEAR ISLAND N. Amer. eil. aan de O. kust van Terreneuve.

SPECCHIA DI PRETI, Nap. dorp, prov. Otranto, met 1500 inw.

SPECCIA, zie Spezzia.

SPECHBACH, Bad. D., Neckarkreits.

SPECHTSHAUSEN, Pruis. dorp, regdst. Potsdam, met 250 inw.

SPECKFELD, zie Rechtern.

SPECKHAVEN, haven aan de W. kust van W. Groenland. 328. 6. L. en 64. N. B.

SPECTACLE, eil. in de N. Amer. prov. Massachusetts, gr. Suffolk in Boston Haven.

SPEEDSVILLE, N. Amer. dorp, prov. Nieuw York, gr. Tioga.

SPEEDWELL MILLS, N. Amer. D., prov. Z. Carolina, distr. Barnwell.

SPEENE of *Speenhamland*, Eng. D., gr. Berks, oudtijds eene groote stad.

SPEETON, Eng. vlek, gr. York.

SPEICHER, Pruis. dorp, regdst. Trier, met 1150 inw. 2. Zwits. dorp, kanton Appenzell, met 2000 inw.

SPEIGHT'S TOWN, stad op 't W. Ind. eil. Barbados, 4 mijlen van Bridgetown, dikwerf door Bristolsche kooplieden bezocht, en daarom klein Bristol genoemd; zeer

zeer goed bebouwd, met 5000 inw., eene zeer bezochte reede, die door 2 kasteelen en verscheidene batterijen verdedigd wordt. 319. 15. L. en 13. 20. N. B.

SPEIGLETOWN, N. Amer. dorp, prov. Nieuw York, gr. Rensselaer.

SPELDHURST, Eng. dorp, gr. Kent.

SPELLO, vlek van den Kerk. Staat, legatie Perugia, met vele oudheden.

SPELONCATA, Fr. vlek, eil. Corsica.

SPELSBURG, Eng. dorp, gr. Oxford.

SPENCER, gr. der N. Amer. prov. Indiana, met 2,580 inw., door de Ohio, Blueriv., enz. bespoeld, met de hoofdpl. Rockport. 2. N. Amer. vlek, prov. Massachusetts, gr. Worcester, met 1460 inw. 3. N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, hoofdpl. van het gr. Tioga, met 3,130 inw. 4. N. Amer. vlek, prov. Missouri, gr. Pike. 5. Rotsachtige kaap, de O. punt van Spencers golf, aan de Z. kust van Nieuw Holland. 154. 41. L. en 35. 18. Z. B. 6. Kaap aan de W. kust van N. Amer., door VANCOUVER aldus genoemd. 241. 22. L. en 58. 13. N. B. 7. S. *Golf*, baai bij voorn. kaap, die meer dan 60 mijlen landwaarts indringt. 8. S. *Mountains*, bergen der N. Amer. Rep., prov. Maine.

SPENCERTOWN, N. Amer. dorp, prov. Nieuw York, gr. Columbia.

SPENGEN, Nederl. buurt, prov. en arr. Utrecht, bij Kokinge, met 70 inw.

SPENNITHORNE, Eng. dorp, gr. York.

SPERENBERG, Pruis. dorp, regdst. Potsdam, aan 't Kromme meer; 280 inw.

SPERLING, Pruis. dorp, regdst. Gumbinnen, met mineraal baden.

SPERLINGA, Sicil. stad, prov. Palermo.

SPERLINGSHOLM, Zweed. vlek, lands. Halland, met mineraalbaden.

SPERLONGA, Nap. vlek, prov. Terra di Lavoro, met 1150 inw.

SPERNAL, Eng. kerspel, gr. Warwick.

SPESSART, aanzienlijk gebergte in Duitschland, Beij. Ned. Mainkreits, groot 200,000 morgen, waarvan 134,000 morgen met bosschen bezet zijn. De hoogste kruin is bij Rohrbrunn, en verheft zich 2800 voet.

SPESSI, Turk. plaats, prov. Rumelië.

SPETCHLEY, Eng. dorp, gr. Worcester.

SPETIA, zie Spezzia.

SPETISBURY, Eng. dorp, gr. Dorset.

SPEXHALL, Eng. kerspel, gr. Suffolk.

SBEY, de grootste riv. van Schotland, welke op het Grampische gebergte ontspringt, door het geheele gr. Inverness loopt, de grnzen tusschen Murray en Banff maakt, en bij Esgill Kirk in de Noordzee valt.

SPEYER, Beij. distr., Rijnkreits, op 27 V. M., 82,500 inw. bevattende, door den Rijn, met de Speyerbach, Rehbach en Ise bespoeld, en met een deel van het Vogesisch gebergte. De voornaamste voortbrengsels zijn: koren, boomvruchten, wijn, tabak, meekrap, hop en vee, en met sterke vee- en varkensfokkerij, veel gevogelte en visch. 2. Kanton aldaar, met eene stad en 9 dorpen. 3. Hoofdstad van den Beij. Rijnkreits, zetel der regeringscollegiën, van eenen bisschop met zijn domkapittel, aan de Speyerbach, met muren, 5 poorten, een schoon raadhuis, eene hoofdkerk, waarin 8 keizers en 3 keizerinnen begraven zijn, wier praalgraven echter niet meer bestaan; verder 15 roomsche en 2 luthersche kerken, een weeshuis, een gymnasium, 120 huizen en 3,750 inw., die eene suikerraffinaderij, 2 tabaksfabr., tabaks-, meekrap- en groenteteelt, de noodige handwerken en eenige scheepvaart op den Rijn en veel doortogt hebbén. 26. 16. L. en 49. 8. 51. N. B.

SPEZANO GRANDE, Nap. dorp, prov. Calabrië Citeriore, met 1500 inw.

SPEZET, Fr. stad, dep. Finisterre.

SPEZZANO, D. in 't hert. Modena.

SPEZZIA, SPECCIA of *Spezza*, Sard. stad in Genua, Riviera de Levante, aan de golf van dien naam, met muren, eene kerk, goede haven en 3,070 inw., die van de olijventeelt en visscherij bestaan. 27. 38. L. 44. 4. 10. N. B. 2. S. *Paulo*, klein eil. aan de Z. kust van het genoemde. 3. Grieksch eil. in de golf van Napoli di Romania, met de hoofdstad Napoli, die 3000 inw telt.

SPHACHIA of *Sphagia*, Turk. gebergte op Kandia, meestal met sneeuw bedekt. De hoofdstad heet ook Sphacia.

SPHAGUTEN, afkomelingen der oude Cretensers, een grieksche stam in de gebergten van het Turksche eil. Creta, sterk, moedig, vrijheidlievend en gezworene vijanden der Turken.

SPI, Nederl. dorp, prov. en arr. Namen, met 1520 inw.

SPIAN, Schot. riv., gr. Inverness; valt in de Lochy.

SPICCHIO, Tosc. vlek, gebied Florence.

SPIECCHIOJUOLA, Tosc. dorp, gebied Pisa.

SPICKER, Pruis. heerl. en slot, regdst. Straalsond. op de N. kust van Rugen.

SPICZENTRY, Rus. stadje, gouv. Kiew.

SPIEGELBERG, Han. gr., vorst. Kalenberg, aan den koning der Nederlanden behoorende, die hier eene kanselarij heeft, met een vlek, 5 dorpen, eene buurt en 2,130 inw. De hoofdpl. is Coppen-

penbrugge. 2. Wurt. vlek, Neckarkreits, met 500 inw.

SPIEGELBERGE, Pruis. dorp, regdst. Maagdenburg, met 950 inw.

SPIEKEROOG, Han. eil., vorst. O. Vriesland, met duinen omgeven; 200 inw.

SPIEKES, Pruis.D., regdst. Straalsond.

SPIELBERG, Beij. dorp, Rezatkreits.

SPIELLERUP, Deen. kerspel, eil. Zeeland, ambt Prästoë.

SPIER, Nederl. buurt, prov. Drenthe, Z. waarts van Assen, met 100 inw.

SPIERDIJK, Nederl. buurt, prov. N. Holland, bij Spanbroek.

SPIERINGMEER, gedeelte van het Haarlemmer Meer (zie dat art.).

SPIERNES, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Bergen, met 450 inw.

SPIERS, zie Speyer.

SPIESHEIM, gr. hert. Hes.D., Rijnprov.

SPIESKAPPEL, Keur-Hes. dorp, prov. Opper Hessen, met 900 inw.

SPIESSEN, Pruis. dorp, regdst. Trier.

SPIEZ, Zwits. dorp, kant. Bern.

SPIGNO, Sard. dorp in Piëmont, prov. Acqui, aan de Valla; 2260 inw. 2. Nap. vlek, prov. Terra di Lavoro, met 1500 inw.

SPIKE ISLAND, Ier. eil. in de haven van Cork.

SPIKEROOG, zie Spiekeroog.

SPILAMBERTO, Tosc. vlek in 't hert. Modena, aan de Panaro, met 1800 inw.

SPILIMBERGO, Lomb. Ven. vlek, prov. Friaul, met 3000 inw.

SPILLSBY, Eng. stadje, gr. Lincoln, met 970 inw. en jaarmarkten.

SPIN, zie Spigno.

SPINAHAKE, dorp op Java, heerl. Soukapoera.

SPINALONGA, vesting op het eil. Candia, distr. Mirabello, op eene landtong, aan de golf Spinalonga of Pachia Anio, met eene goede haven.

SPINARZA, CHERVESTA PICCOLA, stadje in Dalmatië, aan de Spinarza, die in de golf van Venetië valt.

SPINAZZOLA, Nap. D., prov. Calabrië.

SPINDLESTONE, Eng. dorp, gr. Northumberland.

SPINEDA, Lomb. Ven. vlek, prov Milaan, distr. Cremona, met 2060 inw.

SPINETO, Nap. vlek, prov. Molise, met 2000 inw.

SPINETTO, Sard. dorp in Piëmont, prov. Tortona, met 1000 inw.

SPINO, Lomb. Ven. vlek, prov. Lodi.

SPIRA, Turk. stad in Turkomanië, pachalik Arserum.

SPIRDING, Pruis. meer, regdst. Gumbinnen, met 4 kleine eil.

SPIRE, zie Speyer.

SPIREO, Turk. kaap van Morea.

SPIRIDOFF, eil., door OTTO VON KOTZEBUE in 1816 ontdekt, waarschijnlijk tot de O. Ind. Schadelijke eil. behoorende.

SPIRILLEN, Noorw. meer, stift Aggerhuus.

SPIERINGBAAI, Z. Amer. baai aan de O. kust van de traat van Magellaan, met 5 kleine eil. bij de Pinguins eil.

SPIRITU SANTO, baai aan de W. kust van het schiereil. O. Florida. Zij heeft vele klippen en riffen in derzelver mond, en wordt ook *Tampay* of *Hillsborough bay* genoemd. 294. 52. L. en 27. 36. N. B. 2. Braz. stad, prov. van dien naam. 3. Meer in O. Florida. 4. Riv. in Mexico, die in de Stille Zuidzee valt. 271. 16. L. en 23. N. B. 5. Brazil. riv., die op 20. 10. Z. B. in den Atl. Oceaan valt. 6. S. *Eil.* of *Andros*, groep eil. ten Z. W. van de Bahamas, het grootste op 299. 31. L. 300. 46. L. en 24. en 25. 12. N. B.

SPIKIN, een der Rus. Vossen eil., ten O. van Unalashka.

SPIRLINGA, zie Sperlinga.

SPIRNAZZA, zie Stromio.

SPIT (THE), rif in den Atl. Oceaan, bij de kust van Z. Carolina, 3 mijlen Z. van kaap Fear. 299. 36. L. en 33. 34. N. B.

SPITAL, Illyr. vlek, kreits Villach, met 1000 inw. 2. S. *aan de Pyhrn*, Oostenr. dorp, land Boven de Ens, met marmergroeven. 3. Zie Semmering.

SPITHEAD, kaap op het Eng. gr. Hampshire. 2. Plaats aldaar, met eene veilige reede, alwaar gewoonlijk de koninklijke vloot ten anker ligt. 3. Riv. in W. N. Amer., die in de Ohio valt, op 297. L. en 39. 53. N. B.

SPITSBERGEN, ook wel het *Nieuwland* genoemd, een der Noordelijkste landen van den aardbol, het N. Oostelijkste land van Europa, schoon anderen het Amerika noemen. Gelijk de naam het aanduidt, door de Nederlanders, en wel door BARENDSZ en HEEMSKERK, op den derden togt, bij het Noorden om, in 1596 ontdekt; welke naam nimmer door de Engelschen veranderd is, hetgeen zeker zou gebeurd zijn, indien hun voorgeven, dat WILLOUGHBY, reeds in 1555 dit land ontdekt heeft, gegrond ware. Het bestaat eigenlijk uit twee door smalle straten van elkander gescheiden eilanden, als: Eigenlijk Spitsbergen, het Noord Oosterland en Stansvoorland, welke tusschen 26. 34. en 39. 35. L. en 65. 30. en 80. 40. N. B. gelegen zijn, en volgens de kaart van ZORGDRAGER'S, *Groenlandsche visscherij*, ongeveer eene oppervlakte van 1400 V. M. beslaan. Het

Het land wordt door eene onstuimige zee bespoeld, en is des zomers van ijsschotsen, en des winters van ijsbergen omringd, en met zulk eenen digten nevel bezet, dat men naauwelijks 10 schreden van zich kan afzien. Soms worden de baaijen geheel met ijsklompen opgevuld, die zich vastzetten, en door het losgaan in den zomer, het begin der walvischvangst aankondigen. Dit land bestaat eigenlijk uit bergen, ijsbergen en heuvels, die meestal naar de kusten afloopen, en grootere en kleinere dalen openlaten, welke deels eenen leem- en steenachtigen, deels veengrond hebben, en weinig planten doen voortkomen. Deze bergen zijn hier en daar aaneengeschakeld, of staan in bijzondere groepen op zich zelven, en zijn alle van eene tamelijke hoogte. De Hoornberg op het Voorland is door SCORESBY op 4,395, een andere daarbij op 3,306 voeten gemeten; maar vooral komen hier de zeven ijsbergen langs de wijde baai in aanmerking, die eene hoogte van 3000 tot 3,500 voeten bereiken, en voorbergen van 2400 voeten hoogte hebben, uit graniet, met eeuwigdurende sneeuw en ijs bedekt, bestaande, en een licht als dat van volle maan van zich gevende. Ook de Slaadberg bij Kruisberg, ten N. W. verdient hier opmerking. Vuurspuwende bergen of eenige sporen van onderaardsch vuur vindt men op dit eiland niet. Ten Z. van Foulsund is eene vlakte, waarop rendieren weiden. Ten onregte beweert PHIPPS, dat er geene riv. zouden zijn; daar des zomers verscheidene riv, zoo als de Zardam, Zuidbaairiv., enz. van de bergen afstroomen, die niet uitdroogen. Ook zijn er vele bronnen, zelfs kleine meren, en men behoeft er slechts zelden sneeuwwater te gebruiken. Het eigenlijk Spitsbergen ligt ten Westen, en heeft ten Z. kaap Kijkuit; ten W. het lange eiland, Voorland genoemd, waarop de Noord of Vogelhoek, Zuidhoek, en verder de Zwarte hoek en de Kwade of Duivelshoek; ten N. de Biscayershoek, Dorre hoek, Vlakke hoek en Papegaaijen hoek. Het wordt door het Waaigat of de straat van Hinlopen, van N. Oosterland en door de golf van Wybe Janszwater en Walter Tymesfiord van Stansvoorland gescheiden. Het Wybe Janszwater dringt ver het land in, en bevat het Walrussen en Robben eil., benevens verscheidene klippen en zandbanken. Ten W. heeft men de Horizontbaai, Klokbaai, Belsout, IJszondbaai, Klaasbillen baai, Behouden haven, Zeehondsbaai, Walvisbogt, St. Janshaven, Engelsche baai, Kruis baai, St. Jans-, Hamburger-, Magdalena-, Deensche-, Zuid baai; ten N. de Noord baai, Roo-, Liefde-, Wijde-, Mossel- of Halve Maans, Beeren baai, en ten O. de Lome baai. Ten N. W. vindt men het Deensche eil. Amsterdam, en ten N. Vogelzang, de Zeeuwsche Uitkijk, Half Noorwegen, Moffen eil., Howeberg, de Zeven eil. met den Tafelberg, enz. In het binnenland is het land nog weinig bekend; het meest aan de W. en N. W. kust. Bij Noord Oosterland vindt men even een voorland als bij Spitsbergen; ten W. het Walvisch eil., Duiven eil., en verscheidene andere. Ook is hier de Brandewijns baai, en onder vele kapen, ten Z. de Zuidkaap bij Stansvoorland.

De luchtsgesteldheid is hier zeer streng; de winter duurt meer dan zeven, de langste nacht meer dan drie maanden. Des winters is het onmogelijk in de vrije lucht, hoe dik ook gekleed, het uit te houden, daar zelfs de kwik bevriest, en de lucht altijd met fijne sneeuw bezet is; terwijl gedurende ⅔ van dien tijd, hevige stormen woeden, en de sneeuw 3 tot 5 voeten hoog in de vlakte ligt, en door den wind zoodanig wordt opgehoopt, dat het land niet kan begaan worden. De nachten worden door de maan en het Noorderlicht verlicht. Ofschoon de zon des zomers verscheidene weken boven den horizont is, klimt de warmte zelden hooger dan bij ons in Februarij; behalve in het midden van dien tijd, wanneer zij eenige voeten in de harde aarde dringt; terwijl de hitte door nevel, hagel en jagtsneeuw verminderd wordt, zoodat het ijs hier bijna even dik blijft. Het weder verandert ook spoedig, waarvan SCORESBY in 1814 (zie zijn *Account of the Arctic Regions*), eene merkwaardige ondervinding had. Natuurlijk vindt men in zulk een land weinig planten; boomen kent men er niet; de eenige struik is de dwergwilg (*salix polaris*), die slechts weinig duimen boven den grond komt. Aan de kusten heeft men eenig riet van onderscheidene soorten, waarvan sommige tot 200 voeten hoog worden; verder onderscheidene mossen, kruiden tegen den scheurbuik en maanbloemen. Rijker is het dierenrijk, schoon meest aan waterdieren. De eenige landdieren zijn: het rendier, ijsbeeren, en de witte of ijsvos; maar van zeedieren heeft men walvisschen, walrussen, zeeleeuwen, vinvisschen, neusvisschen of narvals, noordkapers, dolfijnen

en vele kleinere visschen. De vogels blijven hier meestal slechts eenigen tijd, en zoeken dan eene warmere luchtsgesteldheid op. Verder zijn er eenige amphibiën, insecten en wormen. Van het delfstoffelijk rijk kent men er nog niets dan graniet, gneisz, kwartz, lei en marmer. Het gebrek aan brandhout wordt door het merkwaardig drijfhout, dat door de zee aan de kusten in overvloed aanspoelt, vervangen. Het land is eigenlijk voor geen menschelijk verblijf geschikt. Nederlanders, Engelschen en Russen hebben er door noodzakelijkheid, wel eens eenen winter doorgebragt, doch ook dan veel ellende uitgestaan, en de proef der Russen, om er eene volkplanting te stichten, is mislukt. Echter werd het land voorheen sterk bezocht door de Nederlanders, die hier traankokerijen hadden, en nu sedert 30 jaren door de Russen, die het land tot hunne bezittingen rekenen. 2. *Eigenlijk* S., bestaat uit Spitsbergen, Nieuw Vriesland en Zuid Oosterland, en bevat Smeerenburg met eene haven en ankerplaats.

SPITTER, tak van de riv. Apfelstädt, met den schoonsten waterval in het Thuringer Woud.

SPITTLE, Eng. buurt in Cheshire.

SPITTLEGATE, Eng dorp, gr. Lincoln.

SPITZ, Oostenr. vlek, land Onder de Ens, aan den Donau; 1000 inw.

SPITZALTHEIM, Hes. dorp, prov. Starkenburg, met 690 inw.

SPIXWORTH, Eng. dorp, gr. Norfolk.

SPLIT, N. Amer. kaap, op de W. zijde van Quadra en Vancouvers land

SPLIT ROCK CREEK, N. Amer. riv., prov. Louisiana, die in den Missouri valt.

SPLUGEN, Zwits. dorp, kanton Graauwbunderland.

SPÖCK, Bad. dorp, Murg- en Pfinzkreits, met 850 inw.

SPODDEN, Eng. riv. in Lancashire.

SPOFFORTH, Eng. dorp, gr. York, met 2850 inw.

SPÖHREN, Pruis. D., regdst. Merseburg.

SPOLETO, legatie van den Kerk. Staat, tusschen Perugia, Asculi en Fermo, Napels, Rieti en Osterbog gelegen, en op 64¼ V. M. 102,000 inw. bevattende, met eenige takken van de Apennijnen, door verscheidene dalen afgewisseld, waaronder het Valle di Spoleto, het aangenaamste en vruchtbaarste is. De lucht is gematigd, en het land vruchtbaar in: koren, maïs, tarw, peulvruchten, meloenen, wijn, amandelen, kastanjes en andere boom- en fijne vruchten; ook olijven, hout, rundvee, schapen, geiten, varkens, klein wild, gevogelte, zijdewormen, bijen, galwespen, kalk, marmer, enz. De middelen van bestaan zijn: landbouw, wijn, olijven, zijde- en veeteelt, zijdespinnerij en eenige handwerken. Over het algemeen zijn de inw. zeer traag, en geheele streken liggen woest. Op de Apennijnen zaait men zelfs geen koren; maar de inw. eten kastanjes, en leven van den wijn en de veeteelt. Ook wordt er veel kaas gemaakt. De riv. zijn: de Tiber met de Nera en eenige kleinere. 2. Hoofdstad der legatie, zetel der regering en van eenen bisschop, aan den voet van eenen hoogen berg, en aan eene beek, met muren en torens omringd, schoone poorten en eenige paleizen, een kasteel op den top van eenen berg, eene hoofdkerk met het graf van den schilder LIPPI, 22 andere kerken, waaronder de Philippikerk, met schoone schilderijen, 22 kloosters, 13 geestelijke broederschappen en oude vervallene huizen, die door 7,000 inw. bewoond worden, welke fabr. van wollen stoffen en hoeden hebben, en wijn en olie bouwen. Men vindt er eene schoone waterleiding, vele oudheden, waaronder een triumfboog van HANNIBAL, vele puinhoopen van tempels, enz. 30. 28. L. en 42. 44. 50. N. B.

SPOLOUK, dorp op de Z. kust van Java; 35 mijlen Z. van Samarang.

SPONDON, Eng. dorp, gr. Derby.

SPONTIN, Nederl. dorp, prov. Namen, arr. Dinant, met 650 inw.

SPOON, N. Amer. riv., valt na eenen loop van 35 mijlen, in de Illinois.

SPORLE, Eng. dorp, gr. Norfolk.

SPORLING'S ISLAND, klein Deen. eil., bij de kust van Zeeland.

SPORLIVOI, kaap aan de Z. kust van Nova Zembla, waarschijnlijk de *Twisthoek* der Nederlanders.

SPORNITZ, dorp in Mecklenburg-Schwerin, ambt Neustadt, met 900 inw.

SPOTIKO, onbewoond eil. in den Archipel, bij Paros. 36. 59. N. B.

SPOTLAND, Eng. vlek in Lancashire, met 10,900 inw.

SPOTSWOOD, N. Amer. dorp, prov. New Jersey, gr. Middlesex.

SPOTSYLVANIA, gr. der N. Amer. Rep., prov. Virginië, met 14,250 inw., door de Rapidan, Rappahanok, Norsh, Ann en Mat bespoeld, met zandheuvels, die veel ijzer bevatten. De hoofdplaats is Frederiksburg.

SPOTT, Schot. dorp, gr. O. Lothian.

SPOTTED ISLAND, eil. in de N. Stille Zuidzee, aan de O. kust van Labrador.

dor. 322. 26. L. en 55. 30. N. B.

SPRY, Fr. dorp, dep. Aube.

SPRANG, Nederl. dorp, prov. N. Braband, distr. 's Hertogenbosch, met 1100 inw.

SPRATTON, Eng. dorp, gr. Northampton, met 800 inw.

SPREAD EAGLE, N. Amer. dorp, prov. Pennsylvanië, gr. Delaware.

SPRECZA, Turk. riv. in Bosnië.

SPREE, riv. in Saksen en Pruissen, die op de Boh. grenzen ontspringt, zich bij Bauzen in twee armen deelt, door kanalen met den Oder en de Weichsel gemeenschap heeft, en bij Spandau in de Havel valt.

SPREEWALD, bosch in 't Pruis. regdst. Frankfort, kreits Kalau, door de Spree omgeven.

SPREMBERG, Pruis. stadje, regdst. Frankfort, op een eil. in de Spree, met een kasteel, eene kerk en 2200 inw., die lakenweverijen, hoedenfabr., pottebakkerijen, tabaksteelt, varkensmesterij en handel met Poolsche schepen hebben. 2. Saks. dorp, kreits Meissen,

SPRENDLINGEN, gr. hert. Hes. dorp, Rijnprov., met 1100 inw.

SPRENGEL, zie Diöces.

SPREYTON, Eng. kerspel, gr. Devon.

SPRIDLINGTON, Eng. D., gr. Lincoln.

SPRIGG, N. Amer. vlek, prov. Ohio, gr. Adams, met 1660 inw.

SPRIGHSTOWN, Eng. stad op het eil. Barbados, met 300 huizen.

SPRIMONT, Nederl. dorp, prov. Luik, arr. Luik, met 2,350 inw.

SPRING, N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, gr. Centre, met 1550 inw. 2. Baai aan de N. O. kust van het eil. Barbados. 3. Tak van de Bald Eagle, van de Big Black, de Cumberland en Tennessee in N. Amer.

SPRINGBRANCH, N. Amer. riv., prov. Delaware.

SPRINGE, HALLERSSPRINGE, Han. stadje, vorst. Calenberg, met 1400 inw. en garenspinnerijen. 2. Distr. aldaar, door de Hamel, Haller en Rempe bespoeld, met 5,450 inw.

SPRINGEN, Wurt. vlek, Jaxtkreits.

SPRINGFIELD, Schot. dorp, gr. Dumfries. 2. Eng. kerspel, gr. Essex, met 1200 inw. 3. N. Amer. vlek, prov. Kentucky, hoofdpl. van het gr. Washington, met 950 inw. 4. N. Amer. vlek, prov. Vermont, gr. Windsor, met 2,550 inw. 5. N. Amer. vlek, prov. New Hampshire, gr. Ches, met 820 inw. 6. N. Amer. vlek, prov. Massachusetts, hoofdpl. van het gr. Hampden, aan de Connecticut, goed gebouwd, met een raadhuis, 2 kerken, eene bank, eene gevangenis en 3070 inw., die eenen grooten papiermolen, en fabr. van ijzerwaren hebben, en handel drijven. Niet ver van hier is op eenen heuvel de groote wapenfabr. der Unie, met verscheidene werkhuizen, smederijen, kolenhuizen, geschutgieterij, kruidmolen, woonhuizen der werklieden, enz. 7. *West* S., N. Amer. vlek, prov. Massachusetts, gr. Hampden, met 3,100 inw. 8. N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. Otsego, met 1850 inw. 9. N. Amer. vlek, prov. New Jersey, gr. Essex, met 2360 inw. 10. N. Amer. vlek, prov. New Jersey, gr. Burlington, met 1500 inw. 11. N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, gr. Montgomery, met 550 inw. 12. N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, gr. Bucks, met 1290 inw. 13. N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, gr. Huntingdon, met 750 inw. 14. N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, gr. Mercer, met 850 inw. 15. N. Amer. vlek, prov. Ohio, gr. Hamilton, met 2050 inw. 16. N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, gr. Delaware, met 540 inw. 17. N. Amer. vlek, prov. Ohio, gr. Gallia, met 300 inw. 18. N. Amer. vlek, prov. Ohio, hoofdpl. van het gr. Clark, met 900 inw. en wolfabr. 19. N. Amer. vlek, prov. Ohio, gr. Columbiana. 20. N. Amer. vlek, prov. Ohio, gr. Jefferson. 21. N. Amer. vlek, prov. Ohio, gr. Montgomery. 22. N. Amer. vlek, prov. Ohio, gr. Ross. 23. N. Amer. vlek, prov. Ohio, gr. Portage. 24. N. Amer. vlek, prov. Georgië, gr. Effingham. 25. N. Amer. vlek, prov. Virginia, gr. Loudoun. 26. N. Amer. vlek, prov. Virginia, gr. Hampshire. 27. N. Amer. vlek, prov. Tennessee, hoofdpl. van het gr. Robertson. 28. N. Amer. vlek, prov. Louisiana, kerspel St. Helena. 29. N. Amer. vlek, gr. Z. Carolina, distr. York. 30. Zie Putnam. 31. N. Amer. dorp, prov. Virginia, gr. Chesterfield.

SPRING HILL, N. Amer. dorp, prov. N. Carolina, gr. Lenoir. 2. N. Amer. dorp, prov. Georgië, gr. Jefferson. 3. N. Amer. vlek, prov. Virginia, gr. Chesterfield. 4. N. Amer. vlek, prov. Indiana, gr. Clark, met 1200 inw. 5. N. Amer. dorp, prov. Virginia, gr. Fauquier. 6. N. Amer. vlek, gr. Fayette.

SPRING ISLAND, klein N. Amer. eil., aan de kust van Zuid Carolina, op 297. 49. L. en 32. 22. Z. B.

SPRING PLACE, zendelingspost in de N. Amer. Rep., bij de Cherokezen; 40 mijlen N. W. van Athenen.

Spring River, N. Amer. riv. van Louisiana, valt in White riv.

Springthorpe, Eng. kerspel, gr. Lincoln.

Springtown, N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, gr. Montgomery.

Springville, N. Amer. vlek, prov. N. Carolina, gr. Montgomery. 2. N. Amer. vlek, prov. Indiana, gr. Clark, met 1220 inw. 3. N. Amer. dorp, prov. Z. Carolina, distr. Marwion 4. N. Amer. dorp, gr. Darlington.

Springwater, N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. West Chester.

Sprintzenstein, Oostenr. heerl., land Boven de Ens, op de Beij. grenzen.

Sprinz, riv. in 't hert. Gotha, die in de Milz valt.

Sproatley, Eng. kersp., gr. York.

Sprogoe of *Spröe*, Deen. eil. in de Groote Belt, tot Funen behoorende.

Sproston, Eng. vlek in Cheshire.

Sprotborough, Eng. D., gr. York.

Sprotta, riv. in Gotha, valt in de Pleisse. 2. Zie Sprottau.

Sprottau, Pruis. kreits, regdst. Liegnitz, op 11 V. M., 19,500 inw. bevattende, vlak, en door den Bober met de Sprottau en eenige beken bespoeld. De schrale grond brengt door de vlijtige bearbeiding, rogge, gerst, haver, en zelfs op eenige plaatsen, tarw voort. Er zijn groote bosschen; en de veeteelt, vooral de schapenfokkerij, is van belang. Er is ook eenige bijenteelt, en men heeft er boomvruchten. 2. Hoofdplaats aan de Sprottau, met muren, 2 poorten, eene voorstad, 3 kerken, een hospitaal, eene burgerschool en 2450 inw., die laken- en andere weverijen, looijerijen, handschoenfabr. en pijpenmakerijen, benevens eenigen handel hebben.

Sproughton, Eng. D., gr. Suffolk.

Sprouston, Schot. dorp, gr. Roxburgh, met 1200 inw.

Sprowston, Eng. kersp., gr. Norfolk.

Sproxton, Eng. dorp, gr. Leicester. 2. Eng. kerspel, gr. York.

Spruce, N. Amer. riv., prov. Virginia. 2. N. Amer. eil. in de prov. Maine, gr. Hancock.

Sprundel, Nederl. dorp, prov. N. Braband, distr. Breda, met Etten, tot de gemeente Leur behoorende.

Spry Harbour, N. Amer. baai aan de Z. kust van Nieuw Schotland. 315. 6. L. en 44. 42. N. B.

Spuiwater, Nederl. riv., prov. Holland, Z. gedeelte, distr. Dordrecht, die het land van Putten van Nieuw Beijerland scheidt.

Spurness, Z. kaap van Sanday, een der Schot. Orkadische eil. 15. 11. L. en 59. 3. N. B.

Spurstow, Eng. vlek., gr. Ches.

Spy, zie Spi.

Spydeberg, Noorw. kerspel, stift Christiania, met 1950 inw.

Spyk, Nederl. dorp, prov. Groningen, arr. Apingadam, tot de Vierburen behoorende. 2. Nederl. dorp, prov. Z. Holland, distr. Gorkum, aan de Linge.

Spykenis, Nederl. dorp, prov. Z. Holland, distr. Brielle, ten Z. W. van de Maas, met Hekelingen 1130 inw. tellende.

Spynie, Schot. kerspel, gr. Moray, met 820 inw. 2. Schot. meer aldaar.

Squadule, riv. op het W. Ind. eil. Cuba, die in de golf van Nipes vallen.

Squally, Storm Eiland of *Isle Orageuse*, Austr. eil. bij Nieuw Hanover.

Squam, N. Amer. meer, prov. New Hampshire, in de gr. Grafton en Stafford. 2. N. Amer. riv., in New Hampshire, die in de Merrimack valt. 3. S. *Harbour*, N. Amer. haven, aan de kust van Massachusetts, N. O. van kaap Anna. op 307. 6. L. en 42. 42. N. B.

Squanicook, N. Amer. riv., prov. Massachusetts, die in de Nashua valt.

Squannaroes, Indiaansche volksstam in N. Amer., aan de Cataract riv., ten N. van de Columbia.

Square Handkerchief, groep kleine eil. en rotsen in de Atl. zee, ook *Bazos de Babuca* genoemd. 308. 46. L. en 21. N. B.

Square Island, klein N. Amer. eil., in het N. gedeelte van het Bovenmeer. 290. 24. L. en 48. 40. N. B.

Squillaci, Nap. stad, prov. Calabrië Ulteriore II., aan de golf van Squillace met 12 kerken 2000 inw. 38. 53. N. B.

Squince, Ier. eil., gr. Cork, bij Glandore baai.

Squinzano, Nap. dorp, prov. Otrante, met 1900 inw.

Sramagi, Rus. distr. in Circassië, met 11 dorpen, aan Georgië grenzende, met de kerk Resomdsuer, bij hetwelk de Osseten om het andere jaar, een feest hebben, en priesters uit Georgië laten komen.

Sravana Belgula, O. Ind. dorp, prov. Mysore, eene heilige plaats, met eenen beroemden tempel, waarin een afgodsbeeld. 301. 29. L. en 12. 45. Z. B.

Srebernicza, Turk. vlek in Bosnië.

Srebernik of *Serbenidsche*, Turk. sands. in Bosnië, tusschen de Okrino en Drinna, in het midden des lands. 2. Hoofdstad, aan eene beek; 1500 inw.

Sre-

SREBRIANKA, Rus. dorp, gouv. Jekaterinoslaw.

SREDNEKOLYMSKOI, Rus. Aziat. vesting in de prov. Ochotsk.

SRI MUTTRA, O. Ind. stad, prov. Agra. 26. 41. N. B.

SRI PERMATURA, O. Ind. stad, prov. Carnate 26. 41. N. B.

SRIDNOC, Rus. Aziat. eil., tot de Kurilen behoorende, 6 mijlen van Raschua, en zoo digt bij Uschischir, dat KRUZENSTERN dezelve *Tweelings Eil.* noemde. Het is door eene rif van 1200 voeten aan hetzelve vastgehegt.

SRINER GEBERGTE, gedeelte der Julische Alpen in Croatië, aan de Turk. grenzen.

SRIRANGA PATAAMA, zie Seringapatnam.

SRZENSK, Pool. stadje, waiw. Plock.

SSA DSAWACHO, distr. in de Rus. prov. Imirethi, even als: 2. *Ssa Lordkipamso.* 3. *Ssa Michelasse.* 4. *Ssa Tshino.* 5. *Ssa Seristo.*

SSEGENDFOE, O. Ind. stad in N. Anam, prov. Anam.

SSETTA, Jap. stad, eil. Niphon.

SSEWSK, zie Sewsk.

SSIAMBO, zie Dschulamerk.

SSIDA, Jap. stad, eil. Niphon; 6 m. van Fiquata.

SSOLOWEZKOI, zie Solowezkoi.

SSTIAWNIKA, zie Schemnitz.

SSTITAR, zie Schiltern.

SSUMAWA, zie Böhmerwald.

SSUMBERK, zie Schomberg.

SSUUS, Jap. stad, eil. Niphon; 8 m. Z. O. van Noto.

SSWABENICZE, zie Schwabenitz.

SSWEYNICZE, zie Schweinitz.

STAAB of *Stoda*, Boh. stad, kreits Pilsen, met 160 huizen.

STAADEN, zie Staden.

STAATSBURG, dorp der N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Clinton.

STAATS, Oostenr. vlek, kreits Onder den Mannhartsberg, met 1460 inw.

STAATSBOYGDEN, Noorw. kersp., stift Drontheim, met 3170 inw.

STAATS VLAANDEREN, zie Zeeland.

STAB, zie Staab.

STABAKEN, Zweed. golf, Linköping-län.

STÄBELOW, vlek in het hert. Mecklenburg-Schwerin, met 1200 inw.

STABIU, Pool. stadje, waiw. Augustowo, aan de Bibra, met 300 inw.

STÄBLER, zie Grieszwartel.

STABLO of *Stavelot*, Nederl. stad, prov. Luik, arr. Verviers, in een diep dal, door bergen omringd, met 3000 inw., die veel fabr. in laken en vooral leer, en andere stoffen hebben. Ook is er eene lijmkokerij en veel handel.

STABROEK, Nederl. dorp, prov. en arr. Antwerpen, met 1800 inw. 2. Hoofdplaats der Eng. volkplanting Demerary, op den regter oever der riv. Demerary, de zetel van den gouverneur en ontvanger-generaal over de kolonie Essequebo, met grachten, groote gouvernementshuizen, goede straten en 8,500 inw., die aanzienlijken handel drijven. Bij de stad is een fort en eene nieuwe stad aangelegd.

STACHELBERG, Zwits. dorp, kant. Glarus, met eene zwavelbron.

STACHELNAU, zie Olpe.

STACK, klein Eng. eil. bij 't eil. Man.

STACKHOUSE, Eng. dorp, gr. York, met 700 inw.

STACKS of *Burgh*, DUNCANSBY en HEMPRIGGS, rotsen aan de O. kust van Schotland. 15. L. 58. 25. N. B.

STAD, Zwits. dorp, kanton St. Gall.

STAD AAN 'T HARINGVLIET, Nederl. dorp, prov. Z. Holland, distr. Briel, met 450 inw., die moesgroenten telen.

STADAGER, Deen. stad op Falster.

STADE, Han. ambt, hert. Bremen, met het stadje Stade, zetel der regering en van het consistorie; aan de Schwinge, met overblijfsels van vestingwerken, die weer opgerigt worden; 4 poorten, 4 voorsteden, 3 kerken, een weeshuis, een gymnasium, een werken een tuchthuis en 4,750 inw., die branderijen, brouwerijen, kantenfabrijken, scheepsbouw en scheepvaart, walvisch-, robben- en haringvangst, benevens touwbanen, fabrijken van wollen stoffen, hoeden, reederijen en eenigen handel hebben. 27. 3. L. en 53. 36. N. B.

STADEL, Oostenr. dorp, Traunkreits. 2. Oostenr. dorp in Stiermarken kreits Judenburg. 3. Bad. dorp, See- en Donaukreits.

STADELHOFEN, Bad. dorp, Kinzigkreits. 2. Zie Zurich.

STADELÖE, Deen. eil., stift Rypen.

STADEN, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen, arr. Iperen, met 3,450 inw.

STADERSDORF, Oostenr. D., kreits Boven het Weener Woud aan de Trasen, bij St. Polten.

STADHAMPTON, Eng. D., gr. Oxford.

STADIA, Turk. stad in Macedonië, aan de golf van Salonica.

STADILLA, zie Estadilla.

STÄDINGERLAND, zie Stedingerland.

STADLAND, zie Budjadingerland.

STADLERN, Beij. dorp, Regenkreits.

STADT, Noorw. kersp., stift Bergen.

STADT AM HOF of *Beijersche Hof*,

Beij. landg., Regenkreits, op 14 V. M. 27,300 inw. bevattende, door den Donau, Regen en Laber bespoeld, vlak, met geringe heuvels en bosschen, deels vetten, deels zandigen grond, die koren, aardappelen, hennep en hop voortbrengt, en goede veeteelt heeft. 2. Beij. stad aldaar, aan den Donau, met twee poorten, twee kerken, een weeshuis, hospitaal en 1400 inw., die tabaksfabr. en brouwerijen hebben. 3. Zie Hof.

STADTBERG, zie Marsberg.

STADTBERGEN, zie Bergen.

STADTBÜRGEL, zie Bürgel.

STADTEL, Pruis. stad, regdst. Breslau, met eene synagoge en olieslagerij.

STADTELDORF, Oostenr. vlek, kreits Onder den Mannhartsberg, met 1200 inw.

STÄDTEL-ENZERSDORF, Oostenr. stadje, land Onder de Ens; 750 inw.

STADTHAGEN, ambt in het gr. Schauenburg-Lippe, met 7,080 inw. 2. Stadje aldaar, aan eene beek, met 3 poorten, een kasteel, de kerk met het vorstelijk graf, latijnsche school, weeshuis en 1640 inw., die van den landbouw, de brouwerij en handwerken bestaan, en jaarmarkten en eenige gezondheidsbronnen hebben. Bij de stad zijn steenkolen- en andere groeven. Zij is de geboorteplaats van den beroemden aardrijkskundigen BÜSCHING. 26. 51. L. en 52. 20. N. B.

STADTILM, ILM of *Ilmstadt*, stadje van Schwarzburg-Rudolstadt, aan de riv. Ilm, met 2050 inw.

STADTKELLE, Noorw. vlek, stift Aggerhuus, ambt Bradsberg.

STADT-KYLL, Pruis. D., regdst. Trier, kreits Prum, in de Eifel, nabij de Kyll.

STADT LAURINGEN, zie Laueringen.

STADTLOHN, Pruis. stadje, regdst. Munster, kreits Aahaus, aan de Berkel, met 1800 inw.

STADT OLDENDORF, zie Oldendorf.

STADT-SCHWARZACH, zie Schwarzach.

STADT-STEINACH, Beij. landg., Op. Mainkreits, dat op $4\frac{1}{4}$ V. M., 7,300 inw. bevat; heuvelachtig, door de Steinach bespoeld, met veel koren, vlas, hop en boomvruchten, goede veeteelt, veel ganzen, alsmede aluin, schiefer, ijzerërts, kalk- en serpentijnsteen, marmer, garen- en katoenspinnerij. 2. Hoofdstad met 1100 inw., die landbouw, brouwerij, smederij, koren- en veehandel, benevens marmer- en andere molens hebben.

STADT-STEINFURT, zie Burg-steinfurt.

STADT-SULZA, SULZA, stadje in Weimar, ambt Rosla, met 1050 inw.

STADT WORBIS, zie Worbis.

STAFFA, een der Schot. Hebriden, in den mond der Lochnangail, zonder boomen en vaste inw., met vele grotten, waaronder bazaltgrot van Fingal, 370 voet diep en 53 breed is. De grond is vruchtbaar en met heerlijke weiden bedekt.

STAFFELBACH, Beij. dorp, Opper Mainkreits.

STAFFELSEE, Beij. meer, Isarkreits.

STAFFELSTEIN, Beij. stad, Opper Mainkreits, aan den mond der Lauter, in den Rijn, met laken- en wollen stoffenfabr., looijerijen, korenhandel, wijnbouw en 1200 inw.

STAFFIELD, Eng. D., gr. Cumberland.

STAFFIS, zie Stavis.

STAFFOLO, vlek in den Kerk. Staat, legatie Ancona.

STAFFORD, Eng. gr., tusschen Ches, Derby, Warwick, Worcester en Shropshire, of tusschen 15. 10. en 15. 55. L. en 52. 16. en 53. 8. N. B. gelegen, en op $53\frac{1}{2}$ V. M., 296,500 inw. bevattende. Het N. deel, de *Moorlands* genoemd, is met bergen bedekt; in het overige wisselen heuvels, dalen en vlakten af, en de grond is middelmatig vruchtbaar. Onder de bergen zijn de Weaverhills; onder de bosschen het Needwood Forest, hetwelk wild rundvee heeft. De hoofdriv. is de Trente, met de Dove, Churnet, Sow, Penk, en Tame; verder de Smestal, de Tearne en de Severn. Ook is hier het beroemde Grand Trunk kanaal, tusschen de Iersche en Noordzeeën en andere. Er zijn weinig gezondheidsbronnen. De lucht is zacht en gezond; doch in de gebergten ruw. De voortbr. bestaan in: koren, tuin-, boom- en peulvruchten, hout, de gewone huisdieren, wild, riviervisch en bijen. De delfstoffen zijn: ijzer, koper, lood, schoone leem, kalk, bouwsteen, marmer, alabaster, steenkolen en een weinig zout. Landbouw en veeteelt zijn de voorname takken van bestaan, zoo ook de ijzer- en steenkolenmijnen, de kalksteengroeven en eenige kopermijnen. Er zijn zeer veel fabr., vooral in potten, en verder in ijzer en andere artikelen, waarmede de inw. eenen vrij aanzienlijken handel drijven. De uitvoer bestaat in: steenkolen, ijzer, potten, blik, zijden band, garen, hoeden, papier, wol, boter, kaas, huiden, kalk, enz. De handel wordt door de veelvuldige kanalen zeer bevorderd. Het land wordt in 5 hundreds verdeeld. 2. Hoofdstad, een vlek aan de Sow, goed gebouwd, met 2 kerken, eene vrijschool en 4,000 inw., die weverijen van lakens en wollen stoffen,

en fabrijken van aardewerk en handschoenen hebben. Geboorteplaats van den dichter CONGREVE. 3. *West* S., Eng. dorp, gr. Dorset. 4. Gr. der N. Amer. Rep., prov. Virginia, gr. Prins William, met 9,850 inw., door de Potomac, Deep River en Rappahanock bespoeld, met veel bosch en de hoofdstad Falmouth. 5. Dorp der N. Amer. Rep., prov. Connecticut, gr. Tolland, met 2,250 inw., beroemde ijzergieterijen en gezondheidsbronnen. 6. Vlek aldaar, prov. New Jersey, gr. Monmouth, met 1,250 inw.

STAFFORT, Bad. D., Murg- en Pfinzkr.

STAFFSIO, Zweed. vlek in Sudermanland, bij Nykioping, met ijzerwerken en eene kanongieterij.

STAFIS of *Estavaye*, Zwits. dorp en stad, kant. Freyburg, met 1200 inw., 4 jaarmarkten en aanzienlijken korenbouw.

STAFISBERG, Zwits. D., kant. Bern.

STAFNAS, Deen. kaap op Zeeland.

STAGBACH, Eng. vlek, gr. Hereford.

STAGE ISLAND, klein en onbewoond N. Amer. eil., aan de kust van Maine, niet ver van baai Casco.

STAGGIA, Tosc. dorp, geb. Florence.

STAGHIGLIOLE, Sard. vlek in Piëmont, prov. Biobbio, met 1000 inw.

STAGIRA, Turk. dorp in Macedonië.

STAGNOIRCK, Turk. vlek in Romanië.

STAGOUS, Turk. stadje in Albanië.

STAGS, Ier. rotsen aan de Z. kust in de haven van Cork. 51. 48. N. B.

STAGS of *Broadhaven*, rotsen in de Atl. zee, bij de W. kust van Ierland. 8. 10. L. en 55. 22. N. B.

STAGS of *Castlehaven*, Ier. rotsen, aan de Z. kust. 8. 39. L. en 51. 26. N. B.

STAGSDEN, Eng. dorp, gr. Bedford.

STAGSHAW of *Stagshawbank*, Eng. dorp, gr. Northumberland.

STAGVILLE, N. Amer. dorp, prov. N. Carolina, gr. Orange.

STAHLBERG, Beij. dorp, Rijnkreits.

STAHLHOF, Bad. dorp Treisamkreits.

STAHRENBERG, zie Starenberg.

STAIKI, Rus. vlek, gouv. Kiew.

STAIN, zie Stein.

STAIG, Bad. dorp, Treisamkreits.

STAINBROUGH, Eng. dorp, gr. York.

STAINBURN, 2 Eng. dorpen, gr. Cumberland en York.

STAINBY, Eng. dorp, gr. Lincoln.

STAINDROP, Eng. dorp, gr. Durham.

STAINES, Eng. vlek, gr. Middlesex, met 2040 inw. en eene schoone ijzeren brug over de Theems.

STAINESBY, Eng. dorp, gr. York.

STAINFIELD, Eng. D., gr. Lincoln.

STAINFORTH, 2 Eng. vlekken, gr. York.

STAININGTON, Eng. dorp, gr. York.

STAINLAND, Eng. vlek, gr. York.

STAINLEY (N. en Z.), 2 Eng. dorpen, gr. York.

STAINMORE of *Stanemore*, Eng. vlek, gr. Westmoreland, met 500 inw.

STAINS, Fr. dorp, dep. Seine, arr. St. Denis, met 1200 inw.

STAINSBY, Eng. vlek, gr. Derby.

STAINTON, 2 Eng. dorpen en vlekken in Cumberland, 2 in Durham, Lincoln, Westmoreland en 3 in York. S. *in the Vale*, Eng. kerspel, gr. Lincoln. S. *Market*, Eng. vlek, gr. Lincoln.

STAINVILLE, Fr. vlek, dep. Maas.

STAINZ, Oostenr. dorp in Stiermarken, kreits Grätz, met 580 inw.

STAIR, Schot. kerspel, gr. Ayr.

STALE, Zweed. kersp., Gefleborg-län.

STALECKE, zie Bacharach.

STALEY BRIDGE, Eng. dorp, gr. Lancaster.

STALBRIDGE, Eng. dorp, gr. Dorset.

STALHAM, Eng. dorp, gr. Norfolk.

STALIMENE, zie Lemnos.

STALISFIELD, Eng. kersp., gr. Kent.

STALK (LOCH), Schot meer, gr. Sutherland, waaruit de riv. Laxford ontspringt.

STALLA of *Bevio*, Zwits. hooggerigt en dorp, kanton Graauwbunderland, met 300 inw.

STALLINGBOROUGH, Eng. dorp, gr. Lincoln.

STALLUPÖNEN, Pruis. kreits, regdst. Gumbinnen, bevat op 11 V. M. 21,800 inw., door de Pissa, Romente en andere kleine riv. bespoeld, met de Romentische heide, veel bosch en ligten grond, die koren, peulvruchten, aardappelen, vlas, hennep en raapzaad voortbrengt. De kreits heeft overvloed van wild, visch en bijenteelt. 2. Hoofdstad met 4,400 inw., die linnenweverij, hoedenmakerij, vee- en korenhandel hebben. 40. 14. L. en 54. 37. N. B.

STALMYNE, Eng. vlek in Lancaster.

STALOWICZI, Rus. stad, gouv. Wilna.

STAMATA of *Stamati*, klein Grieksch dorp, tusschen Athene en Marathon.

STAMBACH, Beij. D., Op. Mainkreits.

STAMBOURNE, Eng. vlek, gr. Essex.

STAMBRIDGE (GROOT en KLEIN), 2 Eng. kerspels, gr. Essex.

STAMBRUGES, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Doornik; 1100 inw.

STAMBOUL, zie Konstantinopel.

STAMFORD, Eng. vlek, gr. Lincoln, met 6 kerken en 4000 inw., die handel in mout en steenkolen drijven, en steengroeven hebben. 2. Twee Eng. dorpen, gr. Bedford en Northumberland. 3. N. Amer. vlek, prov. Vermont, gr.

Bennington. 4. N. Amer. vlek, prov. Connecticut, gr. Fairfield. 5. N. Amer. dorp, prov. Nieuw York, gr. Delaware, met zaag- en andere molens en 1700 inw. 6. Vlek aldaar, prov. Kentucky, hoofdpl. van het gr. Lincoln, met 100 huizen. 7. N. Amer. vlek in Canada, distr. Niagara, met 1200 inw. en heete bronnen. 8. S. *Bridge* (*East* en *West*), 2. Eng. dorp, gr. York.

STAMFORDHAM, Eng. dorp, gr. Northumberland, met 1800 inw.

STAMFORD HILL, Eng. dorp, gr. Middlesex, tusschen Newington en Tottenham.

STAMMEL, Pruis. D., regdst. Keulen.

STAMMENRSDORF, Oostenr. dorp, land Onder de Ens.

STAMMHEIM, Zwits. vlek, kanton Thurgau, met 3000 inw. 2. Wurt. dorp, Neckar kreits, met 450 inw. 3. Hes. dorp, prov. Op. Hessen, met 600 inw.

STAMMO, Rus. eil., gouv. Finland,

STAMPA, Lomb. vlek, prov. Sondrio.

STAMPALIA, Turk. eil. bij Candia. 2. S. *Istampolia*, Turk. eil., sands. Naxos, het Oostelijkste der Cykladen, met de daarbij behoorende eil., 2 V. M. groot, met eenen rijken vruchtbaren grond, die koren, maïs, groenten, edele vruchten, wijn, katoen en andere planten voortbrengt. Ook zijn er goede paarden, en aan de kusten aanzienlijke visscherij; maar ook hier is gebrek aan goed drinkwater en bronnen. Het getal der inw. wordt op 1500 Grieken geschat, die in verschillende dorpen wonen. De zeeroovers hebben dit eiland veel nadeel toegebragt.

STAMPFEN, STOMPHA of *Stustompha*, *Stompfa*, Hong. vlek, kom. Presburg, met lakenweverij.

STAMPING GROUNDS, N. Amer. dorp, prov. Kentucky, gr. Scott.

STAMPORKOW, Pool. vlek, waiw. Sandomir.

STAMPRU, Nederl. dorp, prov. Limburg, arr. Roermond, met 1150 inw.

STAMSRIED, Beij. dorp, Regenkreits.

STANA, Turk. dorp, sands. Perserin.

STANALL, Eng. vlek, gr. Lancaster.

STANAN, Pruis. dorp, regdst. Erfurt.

STANBRIDGE, N. Amer. vlek in Neder Canada, gr. Bedford. 2. Eng. vlek, gr. Bedford.

STANCEL, Eng. buurt, gr. York.

STANCES, zie Stains.

STANCHIO, zie Cos.

STANCO (LOS), baai aan de W. kust van Klein Azië. 2. Klein Grieksch eil. van den Archipel, geboorteplaats van HIPPOCRATES en APELLES, met de hoofdstad Stanco, met eene haven aan eene baai, die door een kasteel verdedigd wordt.

STAND DAAR BUITEN, zie Zand daar buiten.

STANDERWICK, Eng. dorp, gr. Somerset.

STANDFORD, 4 Eng. dorpen, gr. Hereford, Kent, Oxford en Berk.

STANDGROUND, Eng. D. Huntingdon.

STANDIA of DIA, Griek. eil. in den Archipel, tegenover de haven der stad Candia, eene hooge en kale rots, alleen door konijnen en wilde geiten bewoond, met marmer- en albastergroeven, benevens drie natuurlijke havens aan de Zuidzijde en eene aan de Oostzijde. 42. 55. L. 25. 36. N. B. 2. Turk. stad in Macedonië, aan eene kleine baai der golf van Salonica. 3. Turk. dorp aan de W. kust van Klein Azië. 45. 4. L. 36. 54. N. B.

STANDISH, Eng. dorp, gr. Gloucester. 2. Eng. kerspel, gr. Lancaster, met 6,300 inw. 3. N. Amer. vlek, prov. Maine, gr. Cumberland, met 13,80 inw.

STANDLAKE, Eng. kerspel, gr. Wilt.

STANDON, STANTON of *Stanelow*, Eng. kerspel, gr. Hertford, met 2,000 inw. 2. Eng. kerspel, gr. Stafford.

STANEMORE, Eng. distr. in Westmoreland en York.

STANFIELD, Eng. kerspel., gr. York.

STANFOLD, N. Amer. vlek in Neder Canada, gr. Buckingham.

STANFORD, 2 Eng. kerspels, gr. Norfolk en Worcester. 2. N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. Dutchess, met 2,330 inw. 3. S. *on Avon*, Eng. dorp, gr. Northampton. 4. S. *on Soar*, Eng. dorp, gr. Berk. 5. S. *in the Vale*, Eng. kerspel, gr. Berk, met 1000 inw. 6. S. *le Hope*, Eng. dorp, gr. Essex. 7 S. *Rivers*, Eng. dorp, gr. Essex. 8. N. Amer. vlek, prov. Kentucky, gr. Lincoln.

STANGAN, Zweed. riv. in Linköping-län.

STANGE, Noorw. kerspel, stift Aggerhuus, met 3,950 inw.

STANGEBRO, Zweed. vlek, prov. Smaland.

STANGERO, Turk. eil. bij Lemnos.

STANGHOW, Eng. vlek, gr. York.

STANGVIIJ, Noorw. kerspel, stift Drontheim, met 2800 inw.

STANHOE, Eng. dorp, gr. Norfolk.

STANHOPE, Eng. kerspel, gr. Durham, met 6,400 inw. 2. N. Amer. vlek, prov. New Jersey, gr. Morris. 3. S. *Punt*, landpunt aan de W. kust van het Hertog van Yorks eil., in straat Clarence, aan de W. kust van N. Amerika.

rika. 255. 24. L. 56. 2. N. B.

STANIFORTH (POINT), N. Amer. kaap, aan de kust van Nieuw Hanover, aan den ingang van het Gardner's kanaal. 249. 3. L. 53. 34. N. B.

STANIMAK, Turk. riv., tak van de Marizza, in Rumelië.

STANINGFIELD, Eng. D., gr. Suffolk.

STANINGHALL, Eng. dorp, gr. Lancaster. 2. Eng. dorp, gr. Norfolk.

STANION of *Staniern*, Eng. dorp, gr. Northampton.

STANIONTEK, Galic. D., kr. Bochnia.

STANISLAWEZY, Galic. vlek, kreits Zloczow, aan de Ayr.

STANISLAWOW, Galicische kreits, ten Z. W. aan Hongarije grenzende, bevat op 70 V. M., 183,000 inw., is met een deel der Karpathen bedekt, verder met eene vruchtbare, aangename vlakte, door den Dniester, Bistrica en vele kleine riv. bespoeld, terwijl de Pruth hier ontspringt. De kreits brengt koren, tuinvruchten, vlas, hennep, meloenen en hout voort. De veeteelt is aanzienlijk; wild en visch in overvloed, en men houdt er veel bijen. De fabr. zijn nog op den laagsten trap. 2. Hoofdstad tusschen de beide armen der Bistrica, welke zich ten N. van de stad vereenigen, met muren, verscheidene kerken, synagoge, gymnasium, krijgsschool, tabaksmagazijn en 6,200 inw., die handel, vooral met Joden en Armeniërs, drijven. 42. 23. L. 48. 56. N. B. 3. Distr. van het Pool. waiw. Masovië, aan den regter oever der Weichsel, met het stadje van dien naam.

STANITZ, Oostenr. stadje in Stiermarken, kreits Grätz. 2. S. of *Steinitz*, *Zdonice*, Morav. vlek, kreits Brunn, met 1,500 inw. en een slot.

STANKAU, STANKOW NAD SADSSKAWZEM, Boh. vlek, kreits Pilsen.

STANKOWAN, Hong. D., kom. Liptau.

STANKY, Rus. stad, gouv. Kiew.

STANLEY, zie Leonards en Kings Stanley. 2. Schot. dorp, gr. Perth. 3. Eng. vlek, gr. York, met 3,790 inw. 4. Eng. dorp, gr. Wilt. 5. Eng. vlek, gr. Derby. 6. Eng. vlek, gr. Stafford. 7. S. *Pontlarge*, Eng. dorp, gr. Gloucester.

STANLEY-TOWN, N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, op den weg van de Allegany bergen naar Pittsburg.

STANMER, Eng. dorp, gr. Sussex.

STANMORE (GROOT en KLEIN), 2 Eng. dorpen, gr. Middlesex, bij elkander.

STANNARDSVILLE, N. Amer. dorp, prov. Virginia, gr. Orange.

STANNARE, Zweed. D., Halmstadt-län.

STANNERN, STONARZOW, Morav. vlek, kreits Iglau, met 1050 inw.

STANNEY (GROOT en KLEIN), twee Eng. dorpen, gr. Ches.

STANNINGTON, Eng. dorp, gr. Northumberland, met 1270 inw.

STANNAWOI-JABLONNOI, gebergte in Siberië, Mandschurei en Mongolië.

STANNEWOI KREPOST, Rus. vlek, gouv. Tobolsk, aan het meer van dien naam.

STANOWITZ, Pruis. dorp, regdst. Breslau.

STANQUE DE VAVEZ, Spaan. vlek, prov. Gallicië.

STANS, Oostenr. dorp in Tyrol, kreits Innsbrück. 2. Zwits. vlek, kanton Unterwalden.

STANSEY, Eng. dorp, gr. Perth.

STANSFIELD, Eng. dorp, gr. Suffolk.

STANSTEAD, Eng. dorp, gr. Suffolk. 2. Eng. dorp, gr. Kent. 3. S. *Abbots*, Eng. dorp, gr. Hertford. 4. S. *Montfishet*, Eng. dorp, gr. Essex. 5. N. Amer. vlek in Neder Canada; 2500 inw.

STANSSTADT, Zwits. dorp, kanton Unterwalden, met 750 inw.

STANTHORNE, Eng. dorp, gr. Ches.

STANTON, 12 Eng. dorpen, waarvan 4 in 't gr. Derby, en de andere in Dorset, Gloucester, Northumberland, Stafford, Worcester, Lancaster, Lincoln. 2. S. *All Saints* en *St. John's*, twee Eng. dorpen, gr. Suffolk. 3. S. *on Arrow* Eng. dorp, gr. Herfeord. 4. S. *Under Bardon*, Eng. vlek, gr. Leicester. 5. *St. Barnard's*, S., Eng. dorp, gr. Wilt. 6. S. *Barry*, Eng. dorp, gr. Buckingham. 7. S. *Drew*, Eng. kerspel, gr. Somerset. 8. S. *Fen*, Eng. dorp, gr. Huntingdon. 9. S. *Fitzwarren*, Eng. dorp, gr. Wilt. 10. S. *St. Quentin*, Eng. dorp, gr. Wilt. 11. S. *St. Gabriël*, Eng. dorp, gr. Dorset. 12. S. *Harcourt*, Eng. dorp, gr. Oxford, met 600 inw. 13. S. *Lacy*, Eng. dorp, gr. Salop. 14. S. *Long*, Eng. dorp, gr. Salop. 15. S. *Prior*, Eng. dorp, gr. Somerset. 16. S. *Long*, Eng. dorp, gr. Cambridge. 17. *St. John's* S., Eng. dorp, gr. Oxford. 18. S. *Upon Nineheath*, Eng. dorp, gr. Salop. 19. S. *Stoney*, Eng. dorp, gr. Leicester. 20. *Opper* en *Neder* S., 2 Eng. dorpen, gr. Monmouth. 21. S. *on the Wolds*, Eng. dorp, gr. Nottingham. 22. S *Upon Wye*, Eng. dorp, gr. Hereford. 23. N. Amer. vlek, prov. Ohio, gr. Clermont. 24. S. *Hill*, vlek der N. Amer. Rep., prov. Virginia, gr. Charlotte.

STANTONSBURG, N. Amer. dorp, prov.

prov. N. Carolina, gr. Newcomb.

Stanug, kleine Turk. riv. in Rumelië, die in de Maritza valt.

Stanway, Eng. dorp, gr. Essex. 2. Eng. kerspel, gr. Gloucester.

Stanwell, Eng. D., gr. Middlesex.

Stanwick, twee Eng. vlekken, gr. Northampton en York.

Stanwix, Eng. D., gr. Cumberland.

Stanz, zie Stans.

Stapel, Nederl. dorp, prov. Drenthe, bij Wijk behoorende.

Stapelage, dorp in Lippe-Detmold.

Stapeley, Eng. dorp in Cheshire.

Stapelholm, Deen. lands., hert. Sleeswijk, met 4,000 inw.

Stapelnburg, Pruis. dorp, regdst. Maagdenburg, kreits Osterwick.

Stapenhill, Eng. dorp, gr. Derby.

Staphorst, groot Nederl. dorp, prov. Overijssel, kwartier Vollenhoven, dat door den jongsten watervloed veel geleden heeft.

Staple, Eng. vlek, gr. Kent. 2. S. *Fitzpaine*, Eng. kerspel, gr. Somerset.

Stapleford, 10 Eng. kerspels, gr. Hertford, Leicester, Lincoln, Wilt, Nottingham, Cambridge, 2 in Essex en 2 in Ches.

Staplegate, Eng. dorp, gr. Kent.

merset.

Staplegrove, Eng. dorp, gr. So-

Staplehurst, Eng. vlek, gr. Kent, met 1340 inw.

Stapleton, zeven Eng. kerspelen, gr. Cumberland, Gloucester, met 2000 inw., Hereford, Leicester en drie in York.

Stapodia of *de beide Broeders*, twee naakte Turksche rotsen in den Archipel; 20 mijlen van Mycone.

Stappen, Deen. handelplaats in het Wester kwartier van het eil. Ysland.

Star, Schot. dorp, gr. Fife; 200 inw. 2. N. Amer. eil., tot de Shoals behoorende, prov. New Hampshire.

Stara Boleslaw, zie Bunzlau.

Stara Czestdachawa, Pool. stadje, waiw. Kalisch, aam de Warra, met 2 kerken en 2700 inw., laken, wollen stoffen en hoedenfabr., branderijen, veemarkten en handel. 36. 45. L. 50. 44. N. B.

Stara Krzepcie, Pool. stadje, waiw. Kalisch.

Saraczisze, zie Altreusch.

Starai Sundyr, Rus. stad, gouv. Kasan, aan de Wolga.

Starai Oskol, Rus. stad, gouv. Kursk, aan de Oskol.

Staraje Belitza, Rus. stad, gouv. Mohilew.

Staraja Ladoga Oud-Ladogo, Rus. vlek, gouv. St. Petersburg, kreits Nowaja Ladoga, met 500 inw.

Staraja Russa, Rus. kreits, gouv. Novogorod, tusschen 47. 50. en 50. 4. L. en 57. 18. en 58. 25. N. B., heuvelachtig, en door vele riv. doorsneden, waaronder de Lowat, Polista, Sola, en het meer Ilmen. Hij brengt tuinvruchten, vlas, vee en hout voort; er worden veel bijen gehouden, en men bouwt er rivierschepen. 2. Pool. stad aan den mond der Ruffa, in den Polista, met vele kerken, 5,260 inw., die handel drijven, en eene aanzienlijke zoutkeet hebben. 49. 39. L. 57. 51. N. B.

Stara Pistra, Galicisch dorp, kreits Sandec, met 1400 inw.

Stara Plamina, grensbergen tusschen de Turk. landschappen Bulgarië en Servië.

Stara Plzen, zie Alt Pilsen.

Staras Stinawa, Rus. stadje, gouv. Podolië, met 1500 inw.

Starasol, Galicisch stadje, kreits Sambor, met 3,510 inw.

Starazamosa, Pool. stadje, waiw. Lublin.

Starazarerborke, Rus. D., gouv. Grodno.

Starleotto, Eng. vlek, gr. York.

Starby, Zweed. dorp, Christiaanstadt-län.

Starcross, Eng. dorp, gr. Devon, met ongeveer 800 inw.

Stare Hrady, zie Altenburg.

Stare Miesto, zie Altstadt.

Starenberg, Beij. dorp, Isarkreits, met 980 inw. 2. Oostenr. heerl., Hausrück viertel.

Stareton, Eng. dorp, gr. Warwick.

Stargard, stadje in Mecklenburg-Strelitz, met 5 poorten, een bergkasteel, eene burgerschool en 1200 inw., die velerlei handwerken en jaarmarkten hebben. 2. Pruis. kreits, regdst. Dantzig, bevat op $24\frac{1}{2}$ V. M., 21,200 inw., door den Weichsel en de Ferse bespoeld, hoog, met zandgrond, korenbouw en veeteelt. 3. Pruis. stadje in dien kreits, met eene voorstad, 3 kerken en 2,700 inw., brouwerijen, branderijen en looijerijen. 6. 12. L. 53. 58. N. B.

Starhemberg, zie Montfort.

Starkenburg, prov. in het gr. hert. Hessen, tusschen Nassau, Frankfort, Keur-Hessen, Beijeren, Baden en Rijn-Hessen, of tusschen 25. 52. en 26. 50. L. en 49. 24. en 50. 9. N. B. gelegen, bevat op 52 V. M., 220,260 inw. Ten O. zijn bergen en het donkere Odenwald, met den beroemden bergweg, ten

W. van welken alles vlakte en een vruchtbaar dal is. De hoogste kruin is de Malchen. De riv. zijn: de Rijn, die hier den Neckar, de Main, Weschnitz, Modau en de Landgraben ontvangt; terwijl de Finkenbach in den Neckar, de Mumling en Gernsprinz in den Main vallen. De luchtsgesteldheid is, behalve aan het gebergte, zeer aangenaam. De landbouw in bloei, levert vooral spelt, garst, rogge, tarw, haver, moesgroenten, vlas, raapzaad, meekrap, tabak, aanzienlijk veel boomvruchten, wijn, en zeer veel hout, waarvan ook potasch gemaakt, en naar ons vaderland verzonden wordt. De veeteelt is minder uitgebreid, schoon het land heerlijke weiden en schoone klaver heeft; verder visch, veel bijen, en in de bergen lood, ijzer, marmer, zandsteen, jaspis en leem. De weinige fabr. geven garen, kousen, mee, olie en kruid. Er zijn ook pel-, zaag- en papiermolens, smederijen, fabr. van houten pijpenkoppen, tigchelovens en eenige andere. De uitvoer bestaat in: koren, wijn, gedroogde vruchten, kastanjes, walnoten, raapölie, hout, meekrap, gort, potasch, wol, kousen en fabrijkwaren uit Offenbach. De belastingen zijn echter zeer drukkend. De inw. zijn meestal Duitschers van den lutherschen, hervormden en roomschen godsdienst. Het onderwijs is er zeer goed ingerigt, vooral in de lagere scholen. Er is een gymnasium en eene roomsche latijnsche school. De prov. heeft een bijzonder bestuur, van hetwelk dat der ambten afhangt; eene geregtshof, mindere regtbanken, eene rekenkamer, schoolraad en oorlogscommissie. Zij wordt in 37 ambten verdeeld. De hoofdstad is Darmstadt.

STARKOW, STACKSTADT, Boh. stadje, kreits Königingratz.

STARKOWO, Rus. vlek, gouv. Wladimir.

STARKS, N. Amer. D., prov. Maine.

STARKSBOROUGH, N. Amer. dorp, prov. Maine.

STARNBERG, zie Starenberg.

STAROBIELSK, Rus. kreits, gouv. Woronesch, tusschen 55. 56. en 57. 49. L. en 48. 37. en 49. 35. N. B. door de Donez, Aidar en Dorkul bespoeld. 2. Rus. stadje, met 1000 inw. en veel handel.

STAROBRIADZY, zie Roskolniki.

STARODUB, Rus. stad, guov. Schernigow, met 4000 inw.

STAROE, Rus. dorp, gouv. Jaroslaw. 2. S. *Osera*, zoutmeer in het land der Donsche Kozakken.

STAROGROD, zie Stargard.

STAROI, Rus. riv., gouv. Kaukzaië.

STAROI BAITERMISCH, Rus. vlek, gouv. Orenburg.

STAROI BUCKOW, Rus. stadje, gouv. Mohilew, met wallen en grachten, twee poorten, eene opene markt en een koophof, 4 kerken, eene synagoge, 1250 inw. en veel handel. 47. 57. L. 53. 31. N. B.

STAROI, Rus. eil. in de IJszee, in den Archipel van Lachow.

STAROIKRIM, Rus. dorp, gouv. Jekaterinoslaw.

STAROI MIADZEE, Rus. vlek, gouv. Minsk.

STAROI MOSTIAK, Rus. vlek, gouv. Orenburg.

STAROI NURLAT, Rus. vlek, gouv. Simbirsk.

STAROI OSKOL, zie Oskol-Staroi.

STAROI OSTROG, Rus. eil. bij Nieuw Siberië.

STAROI POPOLOWA, Rus. vlek, gouv. Minsk.

STARO KONSTANTYNOW, Rus. vlek, gouv. Volhynië, tusschen 44. 39. en 45. 31. L. 49. 38. en 30. 31. N. B., wel gebouwd, en door de Slutsch bespoeld. 2. Rus. stadje aldaar, met 4,030 inw., handel en landbouw.

STAROKOZATSCHIA, Rus. vlek, gouv. Tula.

STAROPOL, zie Marienpo.

STAROSILGE, Rus. vlek, gouv. Wladimir.

STAROSCHITZKAJA, Rus. vlek, gouv. Tobolsk.

STAROSOL, Galic. stad, kreits Sambor, met 4,000 inw.

STARO TROKY, Rus. D., gouv. Wilna.

STAROWELSK, Rus. stadje in de Slobodische Ukraine.

STAROWIA TRAWKA, Rus. dorp, gouv. Pultawa.

STAROWIERZI, zie Roskolniki.

STARR, N. Amer. vlek, prov. Ohio.

STARSTON, Eng. dorp, gr. Norfolk.

START POINT, Eng. kaap in het Kanaal, gr. Devon, op 14. 8. L. 50. 11. N. B.

STARTFORTH of *Stratford*, Eng. dorp, gr. York.

STARTH, kaap in 't Eng. gr. Devon.

STARTINGHAUSEN, Nederl. buurt, prov. Groningen, bij Eppenhuizen, met 100 inw.

STARUCEA, N. Amer. riv. in Pennsylvanië.

STARVEGAT, baai en kaap aan de Z. W. kust van Jamaïca.

STARY GICZYN, zie Alttitschein.

STARY LEPEL, Rus. dorp, gouv.

Witebsk.

STARY SANDEC, zie Altsandec.

STARY SZAMBOR, zie Altsambor.

STARY ZHARAZ, Galic. dorp, kreits Tarnopol, aan de Nieczna.

STARYSZOW, Pool. dorp, waiw. Sandomir.

STARZ, Morav. vlek, kreits Znaïm.

STARZEL, tak van den Neckar in Hohenzollern-Hechingen.

STARZSOL, Galic. stadje, kreits Sambor.

STASZFURT, Pruis. stadje, regdst. Maagdenburg.

STASCZOW, Pool. stadje, waiw. Sandomir, aan de Czarna, die in den Weichsel valt, met 1600 inw.

STATEN KAAP, landpunt in 't W. van Noorwegen.

STÄTEN, Zwits. stadje, kant. Zurich, met 1600 inw.

STATEN EILAND, eil. in de N. Amer. prov. Nieuw York, thans het gr. Richmond vormende. Zie dat artikel.

STATENHOEK, N. Amer. kaap op een eil. bij Groenland. 2. Aziat. kaap op Nova Zembla. 3. Zie Kaap Cod.

STATENLAND, Z. Amer. eil. door SCHOUTEN en LEMAIRE ontdekt, door Straat le Maire van het Vuurland gescheiden. 2. Zie Nieuw Zeeland.

STATEN VAN N. AMERIKA, zie Noord Amer. Rep.

STATESBOROUGH, N. Amer. vlek, prov. Georgië, distr. Claremont.

STATESBURG, N. Amer. vlek, prov. Z. Carolina.

STATESLAND, N. Amer. vlek in Maine.

STATESVILLE, N. Amer. vlek, prov. N. Carolina, gr. Iredel.

STATFOLD, Eng. kersp., gr. Stafford.

STATHIEN, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen, arr. Brugge, met 500 inw.

STATIONCAMP, N. Amer. riv., prov. Tennessee.

STATO DE LA CHIESA, zie Kerk. Staat.

STAUBACH, Beij. dorp, Isarkreits.

STAUBBACH, zie Lauterbrunn.

STAUF, Beij. landgerigt, Op. Donaukreits, $2\frac{1}{4}$ V. M. groot, met 7,200 en een dorp van 180 inw.

STAUFEN, Bad. ambt, Treisamkreits, met 9,600 inw. en de hoofdstad Staufen, aan de Neu-magen, met 4 kerken, hospitaal, raad- en korenhuis en 1500 inw., die zaag-, slijp-, vol,- snuif- en verwmolens, smederijen, laken- en linnenfabr., verwerijen en aanzienlijke jaarmarkten hebben. Sedert 1811 is hier een doofstommen-instituut. 2. Beij. vlek, Op. Donaukreits. 3. Zie Hohenstaufen.

STAUFENBERG, dorp in 't groot hert. Hes., vorst. Opper Hessen.

STAUGHTON (GROOT), Eng. dorp, gr. Bedford. 2. *Klein* S., Eng. kerspel, gr. Huntingdon, met 960 inw.

STAUNTON, N. Amer. dorp in Northampton, hoofdpl. van het gr. Augusta, met 1500 inw. en handel. 3. N. Amer. vlek, prov. Ohio. 4. Tak van de N. Amer. riv. Roanoke, prov. Virginia, die in de Dan valt. 5. S. *Harrold*, Eng. dorp, gr. Leicester. 6 S. *Wyvil*, Eng. dorp, gr. Leicester. 7. S. *in the Vale*, Eng. kerspel, gr. Nottingham. 8. S. *White*, Eng. vlek, gr. Somerset. 9. Eil. in de Chin. prov. Shantong, ten O. van kaap Macartney.

STAV, sterkte aan de baai St. Maria, op het Eng. eil. St. Marys.

STAVANGER, Noorw. ambt, stift Christiaansand, met 61,200 inw. en de stad Stavanger, aan de golf Bucker, met een hospitaal, eene school, eene goede haven en 2500 inw., die pottebakkerijen en handel in planken en gedroogde visch hebben. In den omtrek zijn vele oudheden. 23. 36. L. 58. 58. N. B.

STAVÄRN, STAVERN, FRIEDRICKS VÄRN, Noorw. vesting, stift Christiana.

STAVE, Nederl. dorp, prov. Namen, arr. Philippeville, met 550 inw. 2. Deen. dorp, stift Aalburg.

STAVELE, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen, arr. Veurne, met 1070 inw.

STAVELEY, 5 Eng. kerspels, gr. York, Derby, Lancaster en 2 in Westmoreland.

STAVELOT, zie Stablo.

STAVEN, dorp in Mecklenburg-Strelitz, ambt Stargard.

STAVENHAGEN, stadje in Mecklenburg-Schwerin, met 1200 inw.

STAVENISSE, Nederl. dorp, prov. Zeeland, distr. Zierikzee, eil. Tholen, met eene kerk, waarin de marmeren graftombe van JERONIMUS VAN THUYL VAN SEROOSKERKEN en 1000 inw., die eene brouwerij en meestoof hebben.

STAVEREN, zie Stavoren.

STAVERN, zie Stavärn.

STAVERTON, 3 Eng. kerspels, gr. Devon, Gloucester en Northampton.

STAVIGRAD, Croatisch vlek der Militairgrenzen, aan de Adriatische zee, met 1200 inw.

STAVNING of *Ringkiobing-fioird*, Deen. golf, stift Ribe.

STAVOREN, Nederl. stadje, prov. Vriesland, arr. Sneek, oud en vervallen, met eene haven, eene zoutkeet en 1300 inw. Hierbij ligt het bekende Vrouwenzand.

STAVRES HOVED, Deen. kaap aan de O. kust van het eil. Funen. 28. 32. L. 55. 29. N. B.

STAVRIL, Turk. D. op 't eil. Siphanto.

STAVROPOL, Rus. stadje, gouv. Simbirsk, met 2400 inw.

STAW, Pool. stadje, waiw. Kalisch.

STAWELL, Eng. D., gr. Somerset.

STAWICZYN, Pool. stadje, waiw. Kalisch, met 1000 inw.

STAWISCZA, Rus. vlek, gouv. Kiew.

STAWISZKAU, Pool. vlek, waiw. Augustowo, met 1250 inw.

STAWISZKEN, Pool. stadje, waiw. Augustowo, met 1200 inw.

STAWKOW, Pool. stadje, waiw. Kalisch, met 800 inw. 2. zie Schlackenwald.

STAWLEY, Eng. dorp, gr. Somerset.

STAWROPOL, Rus. Aziat. kreits, gouv. Kaukazië, tusschen 56. 54. en 69. 50. L. en 44. 27. en 46. 28. N. B., 746 V. M. groot, met voorbergen van den Kaukazus, die in zandheuvels uitloopen, en aanzienlijke bosschen, door de Kubona Gorkaja, Kamoschewataga, en Ternowka, Jagorlik en Tasha Jega bespoeld. De kust is moerassig, met vruchtbare weiden en bouwlanden. Verder zijn er zandige woestijnen met grasrijke heuvels, waar de Kalmukken hunne winterkwartieren hebben. 2. Rus. stad aldaar, aan de Atschile, en Jogorlik, die in de Manitsck valt, een der Kaukazische linie-vestingen, met eene door Kozakken en boeren sterk bewoonde voorstad, 3 kerken, een hospitaal, quarantainehuis, aanzienlijk koophuis en 1500 inw., die looijerijen en zeepziederijen hebben. 59. 45. L. 44. 57. N. B. 2. Rus. stad, gouv. Simmirsk, aan Kuria Woloschka, met 2,500 inw.

STAXIGOE, Schot. D., gr. Caithness.

STAXTON, Eng. dorp, gr. York.

STAYLEY BRIDGE, Eng. kerspel in Cheshire, met 1100 inw.

STAYNDROP, SAYNTHROP, zie Staindrop.

STAZOWSKA, Rus. vlek, gouv Pultawa.

STAZZANO, Sard. dorp in Piëmont, prov. Tortona, met 680 inw.

STAZZEMA, Tosc., D., gebied Florence.

STAHUESOLIN, zie Szchuczin.

STEAFORD, Eng. vlek, gr. Lincoln.

STEANBRIDGE, 3 Eng. dorpen in 't Gloucester.

STEARING, N. Amer. eil., bijna aan de W. kust van Terreneuve.

STEBBACH, Bad. dorp, Murg- en Pfinzkreits, met 800 inw.

STEBBING, Eng. kerspel, gr. Essex.

STEBBINGFORD, Eng. D., gr. Essex.

STEBEN (OP. en NED.), 2 Beij. vlekken, Opper Mainkreits, landger. Naila.

STEBNIK, Galicisch dorp, kr. Sambor.

STECHFELD, zie Stephansfelden.

STECHWORTH, Eng. kerspel, gr. Cambridge, met 350 inw.

STECHBERG, dorp in Anhalt-Dessau, ambt Zerbst.

STECKBORN, Zweed. distr. en stad, kanton Thurgau, de laatste met een oud slot en 1900 inw., die handel en handwerken hebben.

STECKEN, STOCKY, Boh. vlek, kreits Czaslau.

STECKNITZ, riv. in het gebied der vrije stad Lubeck en het Deen. hert. Lauenburg, welke in de Trave valt.

STEDERBURG, zie St. Peterburg.

STEDESDORF, Han. heerl. in Oost Vriesland.

STEDHAM, Eng. kerspel, gr. Sussex.

STEDINGERLAND, vruchtbare landstreek in Oldenburg, kreits Delmenhorst.

STEDTFELD, dorp in Saksen-Weimar, kreits Eisenach, met 500 inw.

STEDUM, Nederl. dorp, prov. Groningen.

STEEG, Pruis. dorp, regdst. Coblenz.

STEEL POINT, kaap aan de O. kust van Labrador. 315. 46. L. 58. 40. N. B.

STEELE, STEYLE, Pruis. stadje, regdst. Dusseldorp, met 1500 inw.

STEENACHTIG ARABIË, zie Petreïsch schiereil.

STEENACHTIG GEBERGTE, N. Amer. gebergte, hetwelk op 45. L., aan den mond van den Missouri, uit de Sierra Verda voortkomt, in eene regte keten N. W. aanloopt, en naar de Mackenzie en Poolzee, allengskens lager wordt. De voornaamste takken zijn: de Z. Oostelijkste en N. Oostelijkste bergen; ook schijnt er een tak van langs de IJszee te loopen. Echter is dit gebergte nog grootendeels onbekend, en slechts door MACKENZIE, HEARNE, en nu ook door FRANKLIN bezocht, die er de meeste berigten van geeft. Voor zoo ver zij in de N. Amer. staten komen, dragen zij den naam van Chippeway, en die, langs welke MACKENZIE reisde, dien van het Glinsterend gebergte.

STEENBERGEN, Nederl. stad en vesting, prov. Noord Braband, distr. Breda, aan de Vliet, met 2 poorten, hervormde en roomsche kerken, liefdadige gestichten, en met Kruisland, Oudland, Westland, Kromwiel, de Rubeere, Graaf Hendrikspolder en de Triangel, eene gemeente van 4,200 inw. uitmakende. 2. Buurt in Drenthe, onder Zuidwolde behoorende.

STEENBOKS KAAP, Austr. kaap op het

het O. van Nieuw Holland, bij de Keppel baai, eigenlijk een eil.

STEENBOKSRIVIER, riv. aan de kaap de Goede Hoop, die in baai Fals valt.

STEENE, Nederl. dorp, prov. West Vlaanderen, arr. Brugge, met 350 inw.

STEENENHOEK, punt van den dijk, tusschen Hardinxveld en Giessendam in Z. Holland, met een nieuw gegraven kanaal ter uitwatering van de Linge.

STEENBURGER MEER, meer in de Nederl. prov. Drenthe, tusschen Norch en Peize.

STEENDEREN, Nederl. dorp, prov. Gelderland, kwartier Zutphen, met het huis te Baak en met Bronkhorst, 2,735 inw tellende.

STEENEN BAAI, N. Amer. baai aan de O. kust van Groenland.

STEENHUIS en WIJNHUIS, Nederl. gemeente, prov. O. Vlaanderen, arr. Oudenaarde, met 1800 inw.

STEENHUFFEL, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, arr. Brussel, met 1400 inw.

STEENKERKE, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen, arr. Veurne; 610 inw.

STEENKERGUE, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Brussel, met 400 inw.

STEENKEITEL en AUVERGUN, Nederl. gemeente, prov. Z. Braband, arr. Brussel, met 120 inw.

STEENKUR, Noorw. D., stift Drontheim.

STEEN PLAAT, stad op de W. kust van het O. Ind. eil. Gilolo. 145. 7. L. 1. 20. N. B.

STEENSEL, Nederl. dorp, prov. N. Braband, arr. Eindhoven, met 540 inw.

STEENWORDE, Fr. vlek, dep. van 't Noorden, arr. Hazebrouck, met 3,200 inw.

STEENWIJK, Nederl. stadje, prov. Overijssel, kwartier Salland, voorheen eene sterke vesting, aan de Steenwijker Aa, en een kanaal, het Nieuwe Diep genoemd, met 3 poorten, 2 hervormde kerken, een roomsch bedehuis, ruime markt en ruim 1800 inw., die veel handel in koren en turf drijven. Veel heeft ook dit stadje door den jongsten watervloed geleden.

STEENWIJKER AA, riviertje in Overijssel, dat in Drenthe ontspringt, en bij Blokzyl in de Zuider zee valt.

STEENWIJKERWOLDE, Nederl. dorp, prov. Overijssel, kwartier Vollenhoven.

STEEP, Eng. vlek, gr. Southampton. 2. S. *Point*, Z. O. kaap van het eil. Java. 134. 49. L. 7. 32. N. B. 3. S. *Rochs*, N. Amer. rotsen, aan den Wester oever der Hudsons riv.

STEEPHOLMES, Eng. eil. in 't kanaal van Bristol.

STEEPING (GROOT en KLEIN), twee Eng. dorpen, gr. Lincoln.

STEEPLE, Eng. kerspel, gr. Essex. 2. Eng. kerspel, gr. Dorset. 3. S. *Barton*, Eng. kerspel, gr. Oxford. 4. S. *Claydon*, Eng. dorp, gr. Buckingham. 5. S. *Magna*, Eng. kerspel, gr. Lincoln. 6. S. *Mordon*, Eng. kerspel, gr. Cambridge, met 500 inw.

STEEPLETON PRESTON, Eng. dorp, gr. Dorset, met 1200 inw.

STEETEN, Nassausch dorp, ambt Runkel, met 200 inw. en marmergroeven.

STEETON, Eng. kerspel, gr. York.

STEFANO, Sicil. vlek, Val di Demona. 2. *St.* S., eil. in de baai van Napels. 3. Zie Silaco. 4. S. *di Bellow*, met 3,200 inw. 5. S. *del Bosco*, Nap. stad in Calabria Ultra.

STEFANOW, Galic. vlek, kreits Jaslo.

STEFFELSDORF, zie Groot Steffelsdorf.

STEFFENSFELDEN, Fr. dorp, dep. Neder Rijn.

STEFFENSHAGEN, dorp in Mecklenburg-Schwerin, ambt Dobberan.

STEFFENSKLINT, Deen. kaap, aan de O. kust van 't eil. Zeeland.

STEFFIS, zie Stäffis.

STEFT, zie Marktsteft.

STEG, zie Amsteg.

STEGE, Deen. stadje, eil. Möen, aan eene kleine baai, met 3 poorten, eene kerk en 900 inw., die van landbouw, branderijen en handel bestaan. De haven is klein, en er is een vermaard tucht- en werkhuis. 29. 48. L. 55. N. B.

STEGEBORG, Zweed. stadje in O. Gothland, met eene goede haven.

STEGEN, Bad. dorp, Treisamkreits, met 700 inw. 2. Noorw. eil. en kerspel, stift Nordland, met 1700 inw.

STEGESTRAND, Deen. golf, eil. Funen, met de eil. Langöe, Bogesöe, Lammesöe, Bikelsöe en Bigöe.

STEGGERDEN, Nederl. dorp, prov. Overijssel, arr. Almelo.

STEGLITZ, Pruis. D., regdst. Potsdam.

STEGRI, Zweed. D., Malmohuslän.

STEHAG, Zweed. D. in Malmohus-län.

STEIERBERG, Han. vlek, gr. Hoya.

STEIERECK, Oostenr. dorp in Stiermarken, kreits Marburg. 2. Zie Steyerega.

STEIGE, Fr. dorp, dep. Ned. Rijn, arr. Var, met 850 inw.

STEIGERBERG, zie Steierberg.

STEIGERTHAL, Han. dorp, gr. Hohnstein, met 300 inw.

STEIGERWALD, Beij. gebergte, Rezat- en Neder Mainkreits.

STEIGNTON, Eng. dorp in Wallis, gr. Pembroke, met 2000 inw.

STEIM-

STEIMKE, Pruis. dorp, regdst. Maagdenburg, aan de Ohra.

STEIN, Nederl. dorp, prov. Limburg, arr. Maastricht, met 600 inw. 2. S. *Stein of Kamneck*, Illyr. stadje, kreits Laibach. 3. Oostenr. stadje, viertel Boven den Mannhartsberg, met 1600 inw. 4. Zwits. stadje, kanton Schaffhausen, met 1350 inw., landbouw, wijnoogst en handel. 5. Bad. ambt, Murg- en Pfinzkreits, met 11,650 inw. en een vlek, met 1260 inw., vele handwerken en veehandel. 6. Beij. dorp, Isarkreits. 7. S. *am Anger*, Illyr dorp, kreits Klagenfurt. 8. Hong. stad, kom. Eisenburg, met 3900 inw. 9. S. *am Kirchen*, Oostenr. vlek, land onder de Ens. 10. S. *am Kocher*, Bad. vlek, Neckarkreits, met 750 inw. 11. S. *am Ritten*, Oostenr. dorp in Tyrol, kreits Brunecken, met 3,600 inw. 12. S. *am Stein*, *zum Stein*, Zwits. dorp, kant. Appenzell. 13. Zie Hartenstein, Nassau, Salzburg en Würzburg. 14. Dorp in Nassau, ambt Mariënburg. 15. Dorp in Hohenzollern-Hechingen, met 400 inw.

STEINA, Han. dorp, vorst. Grubenhagen, 2. Zie Steine.

STEINABRÜCKL, Oostenr. D., kwart. Onder het Weener Woud.

STEINACH, tak der riv. Saale, in het Saksen-Koburgsche en Meiningsche. 2. Wurt. riv., die in den Neckar valt. 3. Riv. in Meiningen, die in Beijeren, in den Witten Main valt. 4. Oostenr. dorp in Tyrol, kreits Innsbruck. 5. Dorp in Saksen-Meiningen, ambt Altenstein, met 1100 inw. 6. Dorp in Saksen-Meiningen, met 1450 inw. 7. Bad. dorp, Kinzigkreits, met 1200 inw. 8. Zie Marktsteinach en Stadt Steinach.

STEINAU, Pruis. kreits, regdst. Breslau, bevat op 10 V. M. 19,900 inw., door den Oder bespoeld, en met kleine bergketens bezet, zeer vruchtbaar, en tarw, kool, tabak en boomvruchten voortbrengende. De veeteelt is middelmatig. 2. Pruis. stadje, tusschen den Oder en de Kalten Bach, deels met muren en grachten, 2 poorten, 2 kerken, een hospitaal, eene voorstad en 2000 inw., die laken- en wolfabr. en brouwerijen hebben. 3. Pruis. dorp, regdst. Oppeln, met 600 inw. 4. Keur Hes. ambt, prov. Hanau, met 7,530 inw. en de stad Steinau, aan de Kinzig, met 2 kerken, 1450 inw., handwerken, landbouw en jaarmarkten. 6. Riv. in het Deen. hert. Lauenburg.

STEINBACH, Bad. ambt, Murg- en Pfinzkreits, met 7,200 inw. en de stad Steinbach, met muren en grachten, muzijk- en andere scholen, en 1650 inw., die van den wijnoogst, handwerken en handel bestaan. 3. Bad. dorp, Main- en Tauberkreits. 4. Fr. stadje, dep. Boven Rijn, met 2400 inw. 5. D. in Saksen-Meiningen, ambt Altenstein, met 1300 inw. 6. Keur Hes. vlek, prov. Fulda, met 2070 inw. en fabr. van ijzerwaren. 7. Oostenr. vlek, Traun viertel. 8. Keur Hes. dorp in Fulda, met 730 inw. 9. Nassausch dorp ambt Dillenberg. 10. Dorp in 't gr. hert. Hessen, prov. Starkenburg. 11. D. in 't gr. hert. Hessen, prov. Op. Hessen. 12. Wurt. dorp, Jaxtkreits, met 880 inw. 13. Beij. riv., Isarkreits, valt in de Isar. 14. Beij. riv., Isarkreits, valt bij Tiefenbach, in de Inn.

STEINBECK, Deen. D., hert. Sleeswijk.

STEINBERG, dorp in 't gr. hert. Hessen, vorst. Op. Hessen, met 300 inw.

STEINBERGEN, dorp in Schauenberg-Lippe, gr. Schauenburg.

STEINBILE, Han. dorp, prov. Osnabrug, met 900 inw.

STEINBRUCK, Han. D. in Hildesheim.

STEINBRÜCKEN, dorp in Nassau, ambt Dillenburg, met 500 inw.

STEINBÜHEL, zie Kamenogariza.

STEINBÜHL, Beij. dorp, Rezatkreits.

STEINBURG, Deen. ambt in Holstein, bevat op $5\frac{1}{2}$ V. M. 24,200 inw. 2. Fr. dorpje, dep. Ned. Rijn, met 750 inw.

STEINE, Pruis. dorp, regdst. Breslau.

STEIN ELNBOGEN, zie Elnbognerkreits.

STEINEN, Zwits. dorp, kanton Schwyz, met 820 inw.

STEINENSTADT, Bad. D., Treisamkr.

STEINERKLINGE, zie Stein.

STEINFELD, Beij. dorp, Ned. Mainkreits. 2. *Groot en Klein* S., 2 Beij. dorpen, Rijnkreits, met 1070 inw. 3. Ambt in 't hert. Oldenburg, kreits Vechta, met 6000 inw.

STEINFORT, Nederl. dorp, gr. hert. en arr. Luxemburg, met 800 inw. 2. Bad. dorp, Neckarkreits, met 1100 inw.

STEINFURT, Pruis. heerl. of gr., regdst. Munster, met 2000 inw., aan den jongen vorst van Bentheim behoorende, met de hoofdplaats Burg-Steinfurt. 2. Gerigt in het gr. hert. Hessen, vorst. Opper Hessen, met het dorp Steinfurt 550 inw.

STEINGARTEN, Beij. dorp, Isarkreits.

STEINGRUB, Boh. D., kr. Ellnbogen.

STEINHAGEN, Pruis. dorp, regdst. Minden, met 1480 inw., linnenweverij en branderijen.

STEINHAIDE, vlek in Saksen-Meiningin, vorst. Coburg, met 1400 inw.

STEINHAUSEN, Beij. slot, Op. Mainkreits.

kreits. 2. Zwits. vlek, kanton Zug, met 400 inw.

STEINHEIM, Pruis. stadje, regdst. Minden, kreits Brakel, met 1700 inw. 2. S. *Ober Steinheim*, gr. hert. Hes. ambt, prov. Starkenburg, met 1060 inw. en het stadje Steinheim, met 800 inw., die handwerken, scheepvaart, jaarmarkten en wijnöogst hebben. 3. Dorp aldaar, prov. Opper Hessen, met 500 inw. 4. Wurt. stadje, Neckarkreits, met 1200 inw. 5. Wurt. vlek, Jaxtkreits, met 1350 inw.

STEINHOFEN, dorp in Hohenzollern-Hechingen, met 1260 inw.

STEINHORST, Deen. ambt, hert. Lauenburg, met 6,200 inw. 2. Dorp aldaar, met 200 inw.

STEINHUDE, dorp in Schauenburg-Lippe, ambt Hagenburg, met 670 inw.

STEINHUDER MEER, meer in het vorst. Schauenburg-Lippe.

STEINHÜLBEN, dorp in Hohenzollern-Sigmaringen.

STEINING, Eng. vlek, gr. Sussex.

STEINITZ, zie Stanitz.

STEINKIRCHEN, Han. vlek, hert. Bremen, met 900 inw. 2. Pruis. dorp, regdst. Frankfort. 3. Wurt. dorp, Jaxtkreits. 4. Zie Steenkerken.

STEINMAUERN, Bad. dorp, Murg- en Pfinzkreits, met 950 inw.

STEINMUHLE, vlek in Mecklenburg-Strelitz, ambt Feldberg.

STEINPÖLLNITZ, dorp in Saksen-Weimar.

STEINSBURG, zie Gleichenberge.

STEINSCHÖNAU, Boh. dorp, kreits Leutmeritz, met 1600 inw.

STEINSEIFEN, Pruis. dorp, regdst. Liegnitz, met 1000 inw.

STEINSEIFFERSDORF, Pruis. dorp, regdst. Breslau, met 2120 inw.

STEINSFURTH, Bad. dorp, Neckarkreits, met 1200 inw.

STEINWEILER, Beij. dorp, Neckarkreits, met 1150 inw. 2. Wurt. dorpje, dorp, Jaxtkreits, met 170 inw.

STEINWIESEN, Beij. dorp, Opper Mainkreits, met 1000 inw.

STEISSLINGEN, Bad. dorp, Seekreits, met 900 inw. wijn en oofteelt.

STEKENE, Nederl. vlek, prov. Oost Vlaanderen, arr. Dendermonde, met 3,700 inw.

STEKENITZ of *Stekenisse*, zie Stecknitz.

STELLA, Lomb. Ven. riv., prov. Udine.

STELLATA, vlek in den Kerk. Staat, legatie Ferrara.

STELLAU, Deen. dorp, hert. Holstein.

STELLENBOSCH en DRAKENSTEIN, met Waveren, een distr. aan kaap de Goede Hoop, het land tusschen kaap Aguilhas en de riv. Koussie, en het N. en N. O. deel der volkplanting bevattende; 156 mijlen lang en 60 breed, en op 2500 V. M., 25,000 inw. tellende. 2. Schoutambt aldaar, een dorp met 70 huizen, 8 uren van de Kaapstad, met wijn- en tuinbouw en vele handwerken.

STELLENDAM, Nederl. dorp, prov. Zeeland, arr. Zierikzee.

STELLING, Eng. buurt, gr. Kent.

STELLINGWERF, twee Vriesche grietenijen, arr. Heerenveen, in Oosteinde en Westeinde onderscheiden.

STELOW, Rus. dorp, ambt Kron.

STELZEN, dorp in Saksen- Hildburghausen, ambt Eisfeld, met 200 inw.

STEMBERT, Nederl. dorp, prov. Luik, arr. Verviers, met 1620 inw.

STEMMEN, dorp in Lippe-Detmold.

STEN, Zweed. dorp, Linköping-län.

STENASZ, Zweed. vlek in Kalmar-län.

STENAU, Han. kerspel, land Hadeln, met 1050 inw.

STENAY, Fr. stad, dep. Maas, arr. Montmedy, met 2340 inw.

STENBERGA, Zweed. dorp, Jonköping-län.

STENBY, Zweed. dorp, Linkoping-län.

STENCZICZ, Pool. stadje, waiw. Sandomir.

STENDAL, Pruis. kreits, regdst. Maagdenburg, op 22½ V. M. 30,000 inw. bevattende, hoog, en door de Elbe Tanger en Uchte bespoeld, met goeden landbouw, vee- en bijenteelt, visscherij en scheepvaart. 2. Hoofdstad aan de Uchte, met muren, 5 poorten en 7 kerken, 5 hospitalen, een gymnasium en 5,400 inw., die fabr. van katoen, wol, handschoenen, linnen en tapijten, looijerijen, handel en wolmarkten hebben. Geboortepl. van WINCKELMANN. 52. 36. 45. N. B.

STENDORF, heerl. in Holstein-Oldenburg.

STENDROHULT, Zweed. D. in Kronoberg-län, geboorteplaats van LINNÆUS.

STENE, Eng. vlek, gr. Northampton.

STENEBY, Zweed. vlek, Elfborg-län.

STENKAMLA, Zweed. kerspel en meer, eil. Gothland.

STENNESS, meer en vlek op 't Schot. Orcadisch eil. Mainland of Pomona. 2. Klein Schot. eil., ten N. van het hoofdeil.

STENNIGOT, Eng. vlek, gr. Lincoln.

STENOSA, eil. in den Griekschen Archipel. 53. 41. L. 37. 5. N. B.

STENQUISTA, Zweed. dorp, Norköping-län.

STENSBO, Zweed. dorp, Christiaanstad-län.

STENSKER, klip in de golf van Finland.

STENTON, Schot. dorp, Haddington.

STENUM, Zweed. D., Skaraborg-län.

STEPAN, Rus. stadje, gouv. Volhynië.

STEPENITZ, Pruis. riv., regdst. Potsdam, die in de Elbe valt. 2. Riv. in Mecklenburg-Schwerin, valt in het Dassauer meer. 3. Zie Groot Stepenitz, Marienfliesz en Radegast.

STEPFERSHAUSEN, dorp in Saks. Meiningen, ambt Maszfeld, met 600 inw.

STEPHANESCHTIE, STEPHANOWZE, vlek in het lands. Moldavië, aan de vereeniging der Baschen en Pruth, met jaar- en weekmarkten, scheepvaart en handel.

STEPHANOPEL, Pruis. dorp, regdst. Arnsberg, met linnenweverijen.

STEPHANSFELDEN of *Stechfeld*, Fr. stadje, dep. Ned. Rijn.

SREPHAN TZMINDA, Rus. dorp, gouv. Kaukazië, aan den Kaukazus.

STEPHEN (ST.), N. Amer. vlek, prov. Alleghany, hoofdpl. van het gr. Washington, met eene akademie en 1030 inw.

STEPHENS, Eng. kerspel, gr. Cornwallis, met 1200 inw. 2. Kaap aan de W. kust van Amerika. 215. 29. L. 63. 33. N. B.

STEPHENS BAAI, op Nieuw Holland.

STEPHEN'S, kaap, op de N. W. kust van Amer. 215. 27. 63. 30. N. B.

STEPHENS HAVEN, haven op het Z. deel van Sebald de Weerds eil., bij Z. Amerika.

STEPHENS EILAND, Austr. eil. in de Torres straat, ten N. van Darnley's eil. 160. 46. L. 9. Z. B.

STEPHENS DOORVAART, straat tusschen het Admiraliteits eil. en de kust van N. Amer. Zuider ingang, op 244. 21. L. 57. 29. N. B.

STEPHENS POINT, kaap aan de O. kust van Nieuw Holland. 169. 56. L. 33. 41. N. B.

STEPHENS (ST.), Eng. vlek, gr. Cornwallis, met 900 inw. 2. Eng. vlek, gr. Cornwallis. 3. N. Amer. vlek, prov. Z. Carolina, gr. Charleston. 4. *Fort* S., N. Amer. stadje, prov. Alabama, gr. Washington, met 800 inw.

STEPHENSPORT, N. Amer. dorp, prov. Kentucky, gr. Brackenridge.

STEPHENSVILLE, N. Amer. vlek, prov. Kentucky, gr. Bullet.

STEPHENTOWN, N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. Rensselaer, 2600 inw.

STEPHOWA, Rus. D., gouv. Witebsk.

STEPNAJA, Rus. vesting, gouv. Orenburg. 2. Rus. vlek, gr. Saratow.

STEPNEY, Eng. vlek, gr. Middlesex, met den omtrek 35,200 inw., waaronder vele Engelsche koopvaardijmatrozen, met scheepstimmerwerven.

STEPNOE, Rus. Aziat. vlek, gouv. Irkutsk,

STEPPACH, Bad. dorp, Murg- en Pfinzkreits, met 650 inw.

STEPPINGLEY, Eng. kerspel, gr. Bedford.

STER, tak van de Rus. riv. Przipiec, gouv. Volhynië.

STERBA, CSORBA, Hong. vlek, kom. Liptau, met 1050 inw.

STERDYN, Pool. heerl., waiw. Podlachië.

STERKENBURG, Nederl. buurt, prov. Utrecht, arr. Amersfoort, met 100 inw.

STERKRADE, Pruis. dorp, regdst. Kleef, kreits Dinstlacken, met 720 inw.

STERLA, Rus. riv., gouv. Orenburg.

STERLEEG, Deen. dorp, hert. Lauenburg.

STERLING, N. Amer. vlek, prov. Vermont, gr. Franklin, met 600 inw. 2. N. Amer. vlek, prov. Massachusetts, gr. Worcester, met 1500 inw. 3. N. Amer. vlek, prov. Connecticut, gr. Windham, met 1100 inw. 4. Zie Sterling.

STERLINGVILLE, N. Amer. vlek, prov. Noord Carolina, gr. Granville.

STERLITAMAK, Rus. kreits, gouv. Orenburg, tusschen 72. 58. en 75. 30. L. en 52. 49. en 54. 10. N. B., met takken van het Uralisch gebergte, en in de dalen met eenen vruchtbaren grond, die door de Belaja, Sterla en eenige bergrivieren bespoeld wordt, met veel bosch. 2. Stadje aldaar, nog van weinig belang, met een magazijn voor zeezout. 73. 35. L. 53. 40. N. B.

STERN, zie Potsdam.

STERNBERG, Pruis. stadje, regdst. Frankfort, met 850 inw. 2. Oostenr. stad in Moravië, kreits Olmutz, met 4,300 inw. en linnenweverijen. 3. Stad in Mecklenburg-Schwerin, aan een meer, met een ambthuis, een hospitaal, 1200 inw. en jaarmarkten. Hier worden afwisselend, met Malchin de landdagen gehouden. 4. Ambt in Mecklenburg-Strelitz, met 33 plaatsen. 5. *Csesky* S., Boh. heerl., kreits Kaurzim. 6. Ambt in Lippe-Detmold, voorheen een bijzonder graafschap, met 6,000 inw., een slot en ambthuis. 6. Boh. dorp, kreits Rakonitz.

STERNDALE (EARL), Eng. dorp, gr. Derby.

STERNENFELS, Wurt. dorp, Neckarkreits, met 680 inw. en wijnbouw.

STERNFIELD, Eng. kerspel, gr. Suffolk.

STERNIGARO, hooge berg der Karpathen, in Moldavië.

STERNSCHANS, zie Reitti. 2. Beij. vlek, Regenkreits, met 3,000 inw.

STERREBEEK, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, arr. Brussel, met 850 inw.

STERT, zie Start.

STERZENDORF, Pruis. dorp, regdst. Breslau, kreits Namslau, met 600 inw.

STERZINGEN, Oostenr. stad in Tyrol, kreits Brunnecken, met 3,000 inw.

STETERBURG, dorp in Brunswijk, distr. Wolfenbuttel, telt met Nortenhof, 400 inw.

STETTEN, dorp in Hohenzollern-Hechingen. 2. Dorp in Hohenzollern-Sigmaringen, ambt Haigerloch, met 460 inw. 3. Bad. dorp, Treisamkreits, met 850 inw. 4. Dorp in Saksen-Weimar, ambt Ostheim, met 600 inw. 5. Beij. dorp, Neder Mainkreits, met 700 inw. 6. Beij. vlek, Opper Donaukreits, met 1100 inw. 7. Zwits. dorp, kanton Schaffhausen. 8. S. *am Kalten Markt*, Bad. vlek, Seekreits, met 800 inw. 9. S. *Im Remsthale*, Wurt. vlek, Neckarkreits, met 1750 inw. 10. S. *Unterm Heuchelberg*, Wurt. vlek, Neckarkreits, met 1000 inw.

STETTFELD, Beij. dorp, Neder Mainkreits, met 750 inw. 2. Bad. dorp, Murg- en Pfinzkreits, met 720 inw.

STETTIN, Pruis. regdst., prov. Pommeren, tusschen Straalsont, de Oostzee, Köslin, Brandenburg en Mecklenburg gelegen, bevat op ruim 220 V. M., 367,500 inw. De regering heeft hare zitting te Stettin. (Zie verder Pommeren). 2. Hoofdplaats van dit regdst., van den Randower kreits en de geheele prov. Pommeren, eene der bloeijendste koopsteden en sterkste vestingen van Pruissen, zetel der provinciale collegiën, consistoriën, het geneeskundig toevoorzigt, enz. op eenen heuvel, aan den Oder. Zij bestaat uit de vesting, met de forten Pruissen, dat op eenigen afstand van de stad ligt, Wilhelm en Leopold; terwijl hare wallen en buitenwerken de stad en de voorsteden Lastadie, Ober- en Nieder-Wiek, Alt en Neu Turney omvatten. De voorstad Lastadie ligt aan de overzijde van den Oder, en heeft door bruggen en bolwerken, met de stad gemeenschap. De stad is gedeeltelijk goed gebouwd, geplaveid en des nachts verlicht. Zij heeft 5 hoofdpoorten en verscheidene opene plaatsen, waaronder de koningsplaats met het standbeeld van koning FREDERIK II, een koninklijk slot, met eene kapel, waar roomschen en hervormden hunnen godsdienst kunnen uitoefenen; 5 luthersche kerken, 2 hospitalen, het Johannis klooster, een tuchthuis, het landschapshuis, met de Pommersche bibliotheek; het gouvernementshuis, de schouwburg, een tuighuis, de beurs, een gymnasium, sterrewacht, kweekschool voor onderwijzers, stuurmansschool, teeken- en vele andere, ook lagere scholen; bijbelgenootschap, spaarbank, 3 kleine openbare boekverzamelingen en het naturaliën kabinet van MEIJER, benevens 24,500 inw., die laken, trijpt en wollen stoffen vervaardigen, weverijen, kousen-, linnen- en bandfabr., tabaksmagazijnen, looijerijen, zeepziederijen, ankersmederijen, scheepstimmerwerven en branderijen hebben, en eenen zeer aanzienlijken handel drijven, daar de haven door onderscheidene natiën, vooral van Engelschen, Deenen, Zweden, Russen, Nederlanders en de bewoners der Hanzeesteden bezocht wordt, en de invoer op ruim 7, de uitvoer op ruim 3 millioenen guldens geschat wordt. Groote schepen moeten echter te Swinemunde blijven liggen. De voornaamste invoer bestaat in koloniale waren en visch; de uitvoer in Pommersche voortbr., vooral hout, zout, en Pruis. fabrijkwaren. De handel wordt door assurantie-kantoren en de welbezochte markten bevorderd. 32. 13. L. 53. 25. N. B.

STETTINER HAF, zie Frische haff.

STETTLANDEN, zie Stedingerland.

STEUBEN, N. Amer. vlek, prov. Maine, gr. Washington, met 700 inw. 2. Gr. der N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, door de Canesteo, Coohocton en Canavisque en de meren Crooked en Seneca bespoeld. Het land is vlak, met goede weiden, en heeft vele bosschen. Men telt er 7,250 inw. De hoofdpl. is Bath. 3. N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. Oneida.

STEUBENVILLE, N. Amer. dorp, prov. Ohio, gr. Jefferson, met 800 inw.

STEUERWALD, Han. ambt, prov. Hildesheim, op ruim, 3 V. M. 10,800 inw. bevattende. 2. Buurt aldaar, met het ambthuis en 100 inw.

STEUTZ, dorp in Anhalt-Dessau.

STEVEN, N. Amer. riv., prov. Z. Carolina.

STEVENAGE, Eng. dorp, gr. Hertford, met 1300 inw.

STEVENS, N. Amer. riv., prov. Virgi-

ginia, gr. Culper en gr. Frederik.

STEVENSTON, Schot. vlek, gr. Ayr, met 1800 inw. Het kerspel heeft 3,600 inw.

STEVENSVILLE, N. Amer. dorp, prov. Virginia, gr. King and Queen.

STEVENSWAARD, Nederl. stadje, prov. Limburg, arr. Roermond, op het eil. Stevens, in de Maas, met 700 inw.; uren van Maastricht.

STEVENTON, Eng. dorp, gr. Southampton. 2. S. of *Stevington*, Eng. dorp, gr. Bedford, met 500 inw.

STEVENTON, Eng. dorp, gr. Berk.

STEVINGTON (END) of *Bartlow end*, Eng. buurt, gr. Essex.

STEVNS, Deen. distr., eil. Zeeland, ambt Prastöe, met 5000 inw.

STEVNSKLINT, zie Steffensklint.

STEVOORT, Nederl. dorp, prov. Limburg, arr. Hasselt, met 700 inw.

STEWART, N. Amer. gr., prov. W. Tennessee, met 8,500 inw., door de Cumberland en Tennessee bespoeld, met veel bergen. De hoofdstad is Dover. 2. S. *Stewart's Isles*, groep kleine eil. in de Stille Zuidzee, in 1791 ontdekt. 181. 4. L. 8. 26. N. B. 3. Port. haven aan de W. kust van N. Amer. 246. 10. L. 55. 38. N. B.

STEWARTOWN, Schot. stad, gr. Ayr, met 3,450 inw. en fabr. van linnen en wollen stoffen.

STEWARTSTOWN, Ier. dorp, gr. Tyrone, met linnenweverijen. 2. N. Amer. vlek, prov. New. Hamsphire, gr. Coos, aan de Conneticut, met 900 inw.

STEWKLEY, Eng. D., gr. Buckingham.

STEWTON, Eng. kerspel, gr. Lincoln.

STEY POINT, kaap aan de kust van Labrador. 316. 6. L. 58. N. B.

STEYER, zie Alpen en Stiermarken. 2. Oostenr. riv., land Boven de Ens, ontvangt de Ens, en valt in den Donau.

STEYERBERG, Han. ambt, gr. Hoya, met 1700 inw. 2. Vlek in hetzelve.

STEYEREGG, Oostenr. stad, Mhül-viertel, aan den Donau, met 750 inw.

STEYERMARK, zie Stiermarken.

STEYLE, zie Stele.

STEYNING, Eng. vlek, gr. Sussex.

STEZYCA, Pool. stadje, waiw. Podlachië, aan den Weichsel, met 700 inw.

STIA, Tosc. vlek, prov. Florence.

STIBBARD, Eng. kersp., gr. Norfolk.

STIBINGTON, Eng. D., gr. Huntingdon.

STIBY, Zweed D., Christiaanstadt-län.

STIECHOWITZ, Boh. vlek, kr. Beraun.

STICKFORD, Eng. vlek, gr. Lincoln.

STICKLAND, WINTERBORNE, Eng. dorp, gr. Dorset.

STICKLESTAD, Noorw. stadje, stift Drontheim, met een gedenkteeken voor koning OLUF.

STICKNEY, klein eil. in de Spencers golf, aan de Z. kust van Nieuw Holland. 2. Eng. kerspel, gr. Lincoln.

STIDD, Eng. dorp, gr. Derby.

STIDDCOT, Eng. dorp, gr. Gloucester.

STIEBAR, Oostenr. dorp, kreits Boven het Weener Woud.

STIECHOWICZ, Boh. D., kr. Beraun.

STIEGE, vlek in Brunswijk, kreits Hasselfelde, met 1000 inw., handwerken, brouwerijen en kolenbranderijen.

STIEKNA, Boh. vlek, kr. Prachin.

STIEKNICZE, zie Stecknitz.

STIENA, Abyssinisch eil. in het meer Tzanar.

STIENS of *Steens*, Nederl. D., prov. Vriesland, arr. Leeuwarden; 1160 inw.

STIEPANOW, Boh. dorp, kreits Kaurzim, met 900 inw. 2. Morav. vlek, kr. Brünn, aan de Schwarza, met 300 inw.

STIEPEL, Pruis. D., regdst. Arnsberg.

STIEPTKL, Boh. vlek, kreits Pilsen, met molensteengroeven.

STIERMARKEN, Oostenr. hert., tot de Duitsche erfstaten behoorende, en tusschen de landen Boven en Beneden de Ens, Hongarije en Illyrië, of tusschen 31. 15. en 34. 4. L. en 45. 52. en 47. 50. N. B. gelegen, en op ongeveer 400 V. M. 765,000 bevattende. Het land is ten N. en W. met zeer hooge bergen bedekt, die in het algemeen de Stiermarksche of Steyersche Alpen genoemd worden, doch eigenlijk twee groote takken van de Julische Alpen zijn. Onder dezelve zijn de hoogste toppen de Grossenberg, Eisenhut, de Stangalpe, de Kampel, de Schokel en de Erzberg. Ten Z. zijn weinig bergen, maar veel heuvels en groote dalen. Het land is zeer goed van water voorzien. De voornaamste riv. zijn: de Murr met de Pols, Lissing, Murz, Kainach, Sulz; de Drave met de Drau en Posnitz, de Ens, de Raab met de Fladnitz, en verder de Save met de Sau en de Sotla. De meren zijn niet groot; onder dezelve zijn: de Aussee, Langensee, Grundsee, groote en kleine Jetnachsee, enz. Verder vindt men er de Erlaf, Leopold, Steiner, Seewieser en Lasnitzer meren. De luchtsgesteldheid is op de bergen ruw, doch in de dalen veel gematigder; zoo dat wijn en maïs er zeer goed voortkomen. Ook hier hebben de bergbewoners kropgezwellen. De voortbr. zijn: wild, tam en wild gevogelte, visch en bijen, koren, maïs, gierst, peul- en tuinvruchten, vlas, wijn, boomvruchten en hout. Uit het rijk der delfstoffen: zilver, koper, lood, ijzer, ko-

kobalt, aluin, vitriool, zwavel, steenkolen, marmer, alabaster, molen- en bouwsteen en turf. De inw. bestaan uit Duitschers en Wenden, van Slavonische afkomst, die eenen eigenen tongval hebben en veel in gestalte, karakter, enz. van de Duitschers verschillen. De meesten van hen belijden den roomschen godsdienst. Voor het onderwijs wordt door een lyceüm, een atheneüm, 4 gymnasiën, het joanneüm met de teeken-akademie, zeven hoofdscholen, eene kweekschool voor onderwijzers, meisjesscholen en eenige opvoedingshuizen gezorgd. Het lagere onderwijs kon nog veel verbeterd worden. De standen zijn: geestelijkheid, adel, burgers en boeren. De middelen van bestaan zijn: landbouw, veel goede vee- en varkensteelt, de mijnwerken, de fabr., vooral in de voortbrengsels der mijnen, die echter hier niet allen verwerkt kunnen worden, maar voor een groot gedeelte naar fabr. in Engeland gezonden worden. Er zijn papiermolens, tabaksfabr., linnen- en katoendrukkerijen, fabr. van zijden stoffen, salpeter, katoen, laken en chitsen. De binnenlandsche handel is van zeer veel belang, daar het lagere land het hoogere van koren, wijn en tabak voorziet, en van hetzelve timmerhout, ijzer en zout ontvangt. De buitenlandsche handel loopt over de genoemde voortbr. De invoer bestaat in: koren, tabaksbladen, varkens, glas, hop, fijne lakens, linnen, katoenen en zijden stoffen, galanteriewaren, koloniale waren en werkstoffen. Er zijn groote jaarmarkten, die zelfs door Turken en Armeniërs bezocht worden. De voornaamste koopsteden zijn Grätz, Peltau en Leoben. De regering is als die der overige Duitsche erfstaten. De keizer voert den titel van hertog. Onder de landstenden zijn de aartsbisschoppen van Salzburg en andere geestelijken, die ridders en de afgevaardigden der steden bestaan. De hoofdregering is te Grätz, waar onderscheidene collegiën zitting houden. Het hooge geregtshof is te Klagenfurt, en heeft onderscheidene regtbanken onder zich, en een bijzonder bestuur van politie en financiën, staan onder de kamers te Weenen. De inkomsten des lands worden op $7\frac{1}{3}$ mill. guldens geschat. Het hert. levert 2 regimenten infanterie, en met Illyrië een regiment kurassiers, een dragonders, een artillerie en 2 bataillons jagers, en bezit een der grootste invalidenhuizen der monarchie. Het land wordt in 5 kreitsen verdeeld, en de hoofdstad is Grätz.

STIERNHOLM, Zweed. dorp, Nyköping-län, aan de golf van dien naam.

STIERNÖ, zie Seylandt.

STIERPSIENCIA, Pool. riv., waiw. Plock.

STIFFKEY, Eng. kerspel, gr. Essex.

STIGE, Deen. dorp, eil. Funen.

STIGFORS, Zweed. vlek, Falu-län.

STIGLIANO, stad in Napels., prov. Basilicata, met 3,500 inw. 2. Dorp van den Kerk. Staat, leg. Viterbo.

STIGNARO, Nap. vlek, prov. Calabrië, met 1450 inw.

STIGNI, Rus. dorp, gouv. Jekaterinoslaw. 2. Turk. dorp, sands. Andros, eil. Fine.

STILARI, Turk. Aziat. stad, tegenover het eil. Scio, op kaap Stilari.

STILL, Fr. dorp, dep. Neder Rijn.

STILLACH, eene der bronnen van den Iller, in het Bregenzer woud.

STILLE ZUIDZEE, zie Zuidzee.

STILLFRIED, Oostenr. vlek, land onder de Ens, kwartier Onder den Mannhartsberg, aan de March.

STILLGRUBE, Zweed. vlek, Gefleborg-län.

STILLHORN, Han. kerspel, vorst. Lüneburg, met 1300 inw.

STILLINGTON, Eng. D., gr. Durham.

SLILLINGFLEET, Eng. vlek, gr. York, aan de Ouse.

STILL VALLEY, N. Amer. dorp, prov. New Jersey, gr. Sussex.

STILL WATER, N. Amer. vlek, prov. Nieuw York, gr. Saratoga, met 2500 inw. 2. N. Amer. riv., prov. Ohio, die in de Groote Miami valt. 3. N. Amer. vlek, prov. New Jersey, gr. Sussex.

STILO, Nap. stad, prov. Calabrië Ulteriore, met 2000 inw. en vele smederijen, dewijl hierbij de eenigste ijzermijn des rijks is. 2. Turk. vlek, sand. Misitra, in Romanië, op het schiereiland Morea.

STILTON, Eng. dorp, gr. Huntingdon, met 660 inw.

STINCHAR, Schot. rivier, gr. Ayr, die bij Balantrae in zee valt.

STINCHCOMBE, Eng. dorp, gr. Gloucester, met 380 inw.

STINGO, zie Cos.

STINKBERG, zie Budosch.

STINKING EILANDS, groep eil., bij de O. kust van Terreneuve. 324. 56. L. 40. 28. N. B.

STINSFORD, Eng. dorp, gr. Dorset.

STINTENBURG, Deen. dorp, hert. Lauenburg, op eene landengte, die de in het Schallsee liggende eil. Stintenburg,

met het vaste land vereenigt.

Stinttee, Rus. meer, gouv. Lijfland.

Stio, Tosc. vlek, gebied Florence.

Sti Phili, Turk. stadje, in 't N. van Morea, prov. Sicyon.

Stiphout, Nederl. dorp, prov. N. Braband, arr. Eindhoven, met 410 inw.

Stipshorn, Stubeckshorn, Han. plaats in 't vorst. Lunenburg.

Stirchley, Eng. kerspel, gr. Salop.

Stirling, Schot. gr., tusschen Perth Clackmannan, de Forth, Linlithgow, Lanark en Dumbarton, of tusschen 13. 9. en 14. 1. L. en 55. 57. en 56. 10. N. B. gelegen, en op 33 V. M., 58,500 inw. bevattende. Ten Z. en in het midden is het bergachtig, verder met heuvels en bosch. De grond is in de vlakte wel zandig, doch niet onvruchtbaar. Bij de hooge bergen Benlomond en Benledie, is eene groote woestijn, en hier en daar zijn moerassen. Hier ontspringt de Forth, die de Bannockburn ontvangt; de Enrick, Kelvin en Carron. De meren zijn klein, maar hierdoor gaat ook het groote kanaal, hetwelk de Clyde en Frith van Forth vereenigt. De luchtsgesteldheid is gematigd. De voortbrengsels zijn: gerst, haver, aardappelen, vlas, hout, de gewone huisdieren, klein wild, gevogelte, visch, ijzer, steenkolen, zandsteen en bazalt. De middelen van bestaan zijn: landbouw, veeteelt, ijzer- en steenkolenmijnen en eenige handwerken. De uitvoer bestaat in: wol, linnen, steenkolen, ijzerwaren, geschut, wollen stoffen, katoen en mousselin. 2. S. of *Striveling*, hoofdstad, onregelmatig gebouwd, met verscheidene overoude gebouwen, 2 kerken, 3 hospitalen, een kasteel op eene rots, met eene konings kapel en 5,820 inw., die fabr. van mousselin, tapijten en andere wollen stoffen hebben. Er is eene kleine haven. 56. 6. N. B.

Stirone, tak van de riv. Taro in het hert. Parma.

Stirton, Eng. vlek, gr. York.

Stisted, Eng. dorp, gr. Essex.

Stitchel en Hume, Schot. vlek, gr. Roxburgh en Berwick, met 1000 inw.

Stithian's (St.), Eng. kerspel, gr. Conwallis, met 1400 inw.

Stitswert, Nederl. dorp, prov. Groningen, met 200 inw.

Stittenham, Eng. vlek, gr. York.

Stiva, Thiwa, voorheen *Thebe*, Turk. vlek in Livadië, sands. Egribos.

Stivali, twee kleine Grieksche eil. bij Zante; schaars bewoond.

Stivichall, Eng. kerspel, gr. Warwick; 1 mijl W. van Coventry.

Stixwould, Eng. kerspel, gr. Lincoln; 3 mijlen van Horncastle.

Stoakham, Eng. buurt, gr. Nottingham, bij Tuxfort.

Stoberau, Pruis. dorp, regdst. Breslau, met 560 inw.

Stobi of *Istib*, zie Istib.

Stobichowka, Rus. vlek, gouv. Volhynië.

Stobnitza, Pool. distr. en stad, waiw. Krakau, met 800 inw., die van den landbouw, den doorvoer en de handwerken bestaan. 2. Pruis. stadje, regdst. Posen.

Stobo, Schot. kerspel, gr. Peebles.

Stock, Eng. kerspel, gr. Essex, met 600 inw. 2. S. of *Stoke*, Eng. kerspel, gr. Worcester.

Stockach, Eng. vlek, gr. Hampshire. 2. Bad. ambt, Seekreits, met 13,100 inw. 3. Stadje aldaar, met muren, 2 poorten, eene voorstad, 2 kerken, eene kweekschool voor schoolonderwijzers en 1400 inw., die fabr. van wollen stoffen, garen en linnen, enz. en week- en jaarmarkten, benevens eene gezondheidsbron hebben.

Stockau, Beij. vlek, Opper Donaukreits, aan de Paar.

Stockaryd, Zweed. dorp, Jonköping-län.

Stockbridge, Eng. vlek, gr. Hants, met 1000 inw. 2. Eng. dorp, gr. York. 3. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Vermont, gr. Windsor, met 900 inw. 4. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Massachusetts, gr. Berk, met 900 inw. 5. *West* S., vlek der N. Amer. Rep., prov. Massachusetts, gr. Berk, met 1050 inw., blaauw en wit marmer.

Stockbury, Eng. kerspel, gr. Kent.

Stöckel, Pruis. dorp, regdst. Erfurt.

Stöckenitz, zie Steckenitz.

Stockelsdorf, Deen. dorp, hert. Holstein, met kaarten- en tapijtfabr.

Stockerau, Oostenr. vlek, kwartier onder den Mannhartsberg, nabij den Donau, met 1600 inw.

Stockesley, Eng. vlek, gr. York, met 2500 inw.

Stockgaland, Eng. kerspel, gr. Dorset, met fabrijken.

Stockham, Eng. vlek, gr. Ches.

Stockhausen, gr. hert. Hes. vlek, vorst. Opper Hessen, met 800 inw. 2. Dorp in Schwarzburg-Sondershausen.

Stockheim, Wurt. vlek, Neckarkreits, met 600 inw. 2. Beij. dorp, Opper Mainkreits. 3. Beij. dorp, Neder Mainkreits, met 1200 inw. 4. Han. dorp, vorst. Grubenhagen.

Stockhem, Nederl. stadje, prov. Lim-

Limburg, arr. Maastricht, aan den linker oever der Maas, met 1200 inw.

STOCKHOLM, vlek der N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Laurenz, met 1000 inw. 2. Vlek der N. Amer. Rep., prov. New. Jersey, gr. Morris. 3. Zie Stokholm.

STOCKLAND, Eng. kerspel, gr. Dorset, met 1050 inw. en een gehucht.

STOCKLEWATH, Eng. vlek, gr. Cumberland; 4 mijlen van Carlisle.

STOCKLEY, Eng. buurt, gr. Durham. 2. Eng. kerspel, gr. Devon. 3. S. of *Pomeray*, Eng. kerspel, gr. Devon.

STOCKLINCH, MAGDALEN, Eng. kerspel, gr. Somerset. 2. S. of *Ottersey*, Eng. kerspel, gr. Somerset.

STOCKUM, Nederl. dorp, prov. Overijssel, kwartier Salland.

STOCLNANA, Rus. dorp, gouv. Pskow.

STOCKPORT, Eng. vlek in Cheshire, aan de Mersy, waarover eene brug ligt, met 2500 huizen, 15,000 inw., die fabr. van mousselin, zijdemolens en handel in kaas, haver en meel hebben. 2. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, gr. Wayne.

STOCKSBY, Eng. vlek, gr. York.

STOCKSTADT, Beij. vlek, Neder Mainkreits, met 1200 inw. 2. Gr. hert. Hes. dorp, vorst. Starkenburg, aan den Rijn, met 650 inw.

STÖCKTE, Han. dorp, vorst. Lunenburg, met 900 inw.

STOCKTON, Eng. stad, gr. Durham, aan de Tees en aan een kanaal, met een schoon stadhuis, eene groote markt, breede straten en 4,000 inw., die fabr. van zeildoek en touwwerk, scheepsdekken, damast, alsmede kalkovens en visscherij hebben, en eenen aanzienlijken handel op de kusten, met lood, aluin, boter, kaas, koren en visch drijven. Er is ook eene kleine scheepstimmerwerf en 3 kaaijen. 2. Eng. dorp, gr. Salop, met 1000 inw. 3. Eng. kerspel, gr. Warwick. 4. Eng. kerspel, gr. Wilt. 5. Eng. kerspel, gr. Worcester. 6. Eng. kerspel, gr. York, N. gedeelte. 7. Eng. kerspel, gr. Norfolk. 8. Eng. kerspel in Cheshire.

STOCKWELL, Eng. buurt, gr. Surrey.

STOCKWITH (OOST), Eng. buurt, gr. Lincoln. 2. *West* S., Eng. buurt, gr. Nottingham, met 900 inw.

STOCKWOOD, Eng. kersp., gr. Dorset.

STOCZEL, Pool. D., waiw. Sodlachië.

STOD, Noorw. D., stift Drontheim.

STODA, zie Staab.

STODDART, vlek der N. Amer. Rep., prov. Nieuw Hampshire, gr. Ches, met 1150 inw. 2. Baai op het W. Ind. eil. Jamaïca, tusschen de Sandy-baai en Lucia haven, digt bij de N. W. punt van Jamaica.

STODDAY, Eng. vlek, gr. Lancas.

STODDERTSVILLE, dorp der N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, gr. Lucerne.

STODDESDEN, Eng. kersp., gr. Salop.

STÖDESSION, Zweed. meer in Wester Norrlands-län

STODHART, baai bij de N. W. punt van 't W. Ind. eil. Jamaïca.

STODMARSH, Eng. kerspel, gr. Kent.

STÖDTLEN, Wurt. dorp, Jaxtkreits, Op. ambt Ellwangen, met 1000 inw.

STODY, Eng. kerspel, gr. Norfolk. 2. Zweed. kersp., gr. Christiaanstadt-län.

STOETWEGEN, Nederl. buurt, prov. Utrecht, onder Zeist behoorende.

STOFFELSTORP, Zweed. D. in Christiaanstadt-län.

STOFFENFRIED, Beij. vlek, Opper Mainkreits.

STÖFRING, zie Ströving.

STOGUMBER of *Stoke Gomer*, Eng. dorp, gr. Somerset.

STOJANOW, Galicisch vlek, kreits Zolkiew.

STOJENAJA, dorp in Zevenbergen, land der Hongaren, kom. Hunyad.

STOKA, Rus. riv., gouv. Kaukazië.

STOKE, 12 Eng. vlekken in de gr. Ches, Derby, Kent, Leicester, Warwick, Norfolk, 2 in Suffolk, Surrey, en 3 in Sussex. 2. S. *Abbot's*, *Abbass*, Eng. kerspel, gr. Dorset. 3. S. *Albany*, Eng. kerspel, gr. Northampton. 4. S. *Ash*, Eng. kerspel, gr. Suffolk. 5. S. *Bardolph*, Eng. kerspel, gr. Nottingham. 6. S. *Bishop's*, Eng. kerspel, gr. Southampton. 7. S. *Bliss*, Eng. kerspel, gr. Hereford. 8. S. *Bruerne*, Eng. kerspel, gr. Northampton, met 400 inw. 9. S. *Canon's*, Eng. kerspel, gr. Devon. 10. S. *Charity*, Eng. kerspel, gr. Southampton. 11. S. *Clymesland*, Eng. kerspel, gr. Cornwallis, met 1240 inw. 12. S. *Courcy*, Eng. kerspel, gr. Somerset. 13. S. *d'Abernon*, Eng. kerspel, gr. Surrey. 14. S. *Damerell*, Eng. kerspel, gr. Devon, met 30,080 inw. 15. S. *Doily*, Eng. kerspel, gr. Northampton. 16. S. *Dry*, Eng. kerspel, gr. Rutland. 17. S. *East*, Eng. kerspel, gr. Dorset. 18. S. *East*, Eng. kerspel, gr. Nottingham. 19. S. *Edith*, Eng. kerspel, gr. Hereford. 20. *Ferry*, Eng. kerspel, gr. Norfolk. 21. S. *Fleming*, Eng. kerspel, gr. Devon. 22. S. *Gabriel*, Eng. kerspel, gr. Devon, met 570 inw. 23. S. *Gaylard*, Eng. kerspel, gr. Dorset. 24. S. *Gifford*, Eng. kerspel, gr. Dorset.

set. 25. S. *Golding*, Eng. buurt, gr. Gloucester. 26. *Goldington*, Eng. kerspel, gr. Buckingham, met 630 inw. 27. S. *St. Gregory*, Eng. kerspel, gr. Somerset, met 1060 inw. 28. S. *under Hamden*, Eng. kerspel, gr. Somerset, met 870 inw. 29 S. *Hammond*, Eng. kerspel, gr. Buckingham. 30. S. *Holycross* of *Crucis*, Eng. kerspel, gr. Norfolk. 31. S. *in Teignhead*, Eng. kerspel, gr. Devon. 32. S. *Lacy*, Eng. kerspel, gr. Somerset. 33. S. *Lane*, Eng. kerspel, gr. Somerset, met 860 inw. 34. S. *Lyne*, Eng. kerspel, gr. Oxford. 35. S. *Mandeville*, Eng. kerspel, gr. Buckingham. 36. S. *St. Mary*, Eng. kerspel, gr. Somerset. 37. S. *St. Mary*, Eng. kerspel, gr. Suffolk. 38. *St. Milborough*, Eng. vlek, gr. Salop, met 520 inw. 39. S. *Newington*, zie Newington, 40. S. *North*, Eng. kerspel, gr. Oxford. 41. S. *North*, Eng. kerspel, gr. Somerset. 42. S. *North*, Eng. buurt, gr. Lincoln. 43. S. *Orchard*, Eng. buurt, gr. Gloucester. 44. S. *Pero*, Eng. kerspel, gr. Somerset. 45. *Poges*, Eng. kerspel, gr. Buckingham, met 840 inw. 46. S. *Prior*, Eng. kerspel, gr. Hereford. 47. S. *Prior*, Eng. kerspel, gr. Worcester, met 800 inw. 48. S. *Rivers*, Eng. kerspel, gr. Devon. 49. S. *Rodney* of *Giffard*, Eng. kerspel, gr. Somerset. 40. *South* S. of *Stoke Rochford*, Eng. kerspel, gr. Lincoln. 51. S. *Say*, Eng. kerspel, gr. Salop, met 500 inw. 52. S. *South*, Eng. kerspel, gr. Somerset. 53. S. *Talmage*, Eng. kerspel, gr. Oxford. 54. S. *Upon Tern*, Eng. kerspel, gr. Salop, met 850 inw. 55. S. *Trister*, Eng. kerspel, gr. Somerset. 56. S. *Wake*, Eng. kerspel, gr. Somerset. 57. *West*, S., Eng. kerspel, gr. Sussex. 58. S. *Bottom*, Eng. buurt, gr. Somerset. 59. N. Amer. stad in Neder Canada, gr. Buckingham.

STOKEFORD, Eng. dorp, gr. Dorset.

STOKEHAM, Eng. D., gr. Nottingham.

STOKENBURY, Eng. buurt, gr. Kent.

STOKEN CHURCH, Eng. vlek, gr. Oxford, met 900 inw.

STOKENHAM, Eng. kerspel, gr. Devon, met 1300 inw.

STOKES, gr. der N. Amer. prov. N. Carolina, met 11,640 inw. 2. Vlek der N. Amer. Rep., prov. N. Carolina, gr. Montgomery. 3. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Ohio, gr. Maddison, met 1000 inw.

STOKESBY, Eng. kerspel, gr. Norfolk.

STOKESLEY, Eng. vlek, gr. York, met 1490 inw. en fabr.

STOKHEIM, zie Stockhem.

STOKHOLM-LÄN, Zweed. prov., eigenlijk uit twee läns bestaande, de stad en het land, waarbij men nog gewoon is Drottningholm, om de overeenkomst, te voegen, schoon elk deel eenen bijzonderen stadhouder heeft. Stokholm-län, een deel van het eigenlijke Zweden en de provinciën Upland en Sudermannland, ligt tusschen de golf van Bothnië, het Alandshaff, de Oostzee, Nykoping en Upland, of tusschen 34. 59. en 37. L. en 58. 44. en 60. 30. N. B., bevat op 123 V. M. 172,200 inw. De grond is meestal vlak en niet hoog; ten Z. echter bergachtig, met steile hoogten en naauwe dalen. De hooge kusten hebben hier en daar lage duinen en klippen, onder den naam van Upland-sche scheeren bekend, die het land bijzonder tegen de golven der zee bedekken. Er zijn verscheidene bogten, inhammen en straten, tusschen de scheeren, onder welke eerste Oeregrundsgrepen, Gallfiarden en Singafiarden, ten N. den Askriken Fiarden en Tral Hafvel in het midden en Jarna Fiarden, ten Z. de voornaamste zijn. In het midden des lands is het Melermeer, hetwelk door den Noorder en Zuiderstroom in zee loopt. Onder de groote meren zijn het Erken, Skeriken, Limamaren en nog vele kleinere; doch de rivieren zijn van weinig belang. De luchtsgesteldheid is hier reeds koud; de grond echter tamelijk vruchtbaar, en brengt overvloed van koren, gerst, tarw, rogge, haver, peulvruchten, enz. op. Ook bouwt men er aardappelen, kool, rapen en vlas, maar weinig hop. Er zijn niet veel bosschen. De veeteelt is nog al van belang. De kustbewoners bestaan meest van de visscherij. Uit het delfstoffelijk rijk heeft men bijzonder ijzer, goeden zandsteen en zeer veel kalk. De fabr. zijn eigenlijk alleen in de hoofdstad; elders vindt men slechts smederijen, kalk- en tigchelovens. De inw. van Roslagen hebben eenen bijzonderen tongval, en zijn allen armoedig. De woningen hebben een ellendig voorkomen, maar in het Z. deel is de landbouw vlijtiger en welvarender. De uitvoer bestaat alleen in koren en ijzer. De hoofdstad is Stokholm.

STOKHOLM (STAD), de hoofdstad van Zweden, residentie des konings en der hooge ambtenaren, in het midden van Stokholm-län, aan de Zuid en Noord kust van het Meler meer, ter plaatse, waar, het in eene bogt van de Oostzee loopt. Zij ligt op twee groote

en kleine eilanden, die te zamen eene oppervlakte van 6 V. M. beslaan; schoon een deel dezer oppervlakte, naakt of met bouwland bedekt is. Hier en daar zijn rotsen, breede en smalle kanalen, en het geheel levert een schoon schilderachtig gezigt op. De onderscheidene eil. en schiereil., waarop deze stad gebouwd is, en die door bruggen met elkander gemeenschap hebben, zijn: 1. *Staden* of de eigenlijke stad, op een vrij groot eil., midden in het Meler meer, door de prachtige brug van het kasteel met Norrmalm, door eene kostbare sluis met Södermalm, en door eene steenen brug met Riddarholm gemeenschap hebbende. Zij is niet groot, met hooge, smakelooze gebouwen, lange smalle straten, die meestal parallel loopen, en door naauwe straten of stegen gemeenschap hebben; doch zij bevat het prachtige koninklijke slot, de residentie van den koning, met eenen tuin, eene deftige rijkszaal; het rijksarchief, koninklijk museüm, de koninklijke boekerij van 40,000 boekdeelen, de verzamelplaats der Zweed. akademie, en van die der letterkunde, enz. Verder de plaats voor het kasteel met het bronzen standbeeld van GUSTAAF III; de Duitsche kerk van Geertruida, met eenen hoogen toren, het ridderhuis, nieuw raadhuis, de beurs, de bank met een muntkabinet, de munt met het bergcollegie, dat een merkwaardig kabinet van mineralen heeft; het posthuis en het huis van den stadhouder. 2. *Helge Andsholmen of Klein Stokholm*, met de prachtige brug en de koninklijke paardenstallen, 3. *Riddarholmen*, met de Riddarholmskerk, waarin eenige koningen begraven zijn en het kungshins. 4 *Skeppsholmen*, gedeeltelijk met bouwwerk, doch ook met het admiraliteitshuis, het tuighuis der admiraliteit, verscheidene pakhuizen, en eene haven voor de scheerenvloot. 5. *Kastellholmen*, met een fort en zeelazareth. 6. *Beckholmen*, een eil., geheel op zich zelven staande, 7. *Kungsholmen*, met de kerk van Ulrica Eleonora en eene markt. 8. *Normalm* of de N. voorstad, op een schiereil. met markten, waarvan de Norre Malms Torget, met het standbeeld van den grooten GUSTAAF ADOLPH prijkt; de Adolf Frederik's kerk, met een gedenkteeken voor DESCARTES; verscheidene andere kerken, de oranjerie en de koninklijke diergaarde, en twee gezondheidsbronnen. Verder het artillerie park en tuighuis, artilleriekerk, de bakkerij van de kroon, het laboratorium, de caserne en de Fredrikshoff; hiertoe behoort de St. Blashholmen, terwijl dit deel onafzienbare lange straten, die echter veel te smal zijn, heeft. Het slechtste deel der stad is *Ladaganslän*, dat meer een dorp dan een deel eener residentie gelijkt. 9. *Södermalm* de Zuidelijke voorstad, een schiereil. met eenige massive, doch meest houten huizen, 3 markten, 2 kerken, het stadhuis, de ijzerwaag, de groote scheepstimmerwerf, het tolkantoor voor alle schepen, die het Meler meer bevaren. In het geheel heeft de stad 13 bruggen, waaronder eene ijzeren, 3 opene plaatsen, 2 kaaijen, 14 kerken, 4 kapellen (waaronder eene roomsche, finsche en eene duitsche hervormde), eene synagoge, vele liefdadige inrigtingen, waaronder een krankzinnigenhuis, een lazareth, een groot koninklijk lazareth, 2 openbare huizen voor kraamvrouwen, een huis voor de koepokinenting, twee weeshuizen, een weduwenhuis, zeemanscollegie, werk- en tuchthuis, 14 armhuizen, zeer goede politie- en brandinrigtingen, 9 lagere-, 2 arm-, eene zeevaart en eene teekenschool; doch geen gymnasium, maar een instituut voor doofstommen en blinden, eene akademie der wetenschappen, met eene sterrenwacht, een zoölogisch kabinet, de Zweed. akademie, de akademie der schoone wetenschappen, geschiedenis en oudheden; de akademie van landbouw, het scandinavisch genootschap, de akademie der vrije kunsten; de muzijk-akademie, de akademie der militaire wetenschappen, de militaire school, het genootschap *pro patria*, een bijbelgenootschap, het kantoor der landmeters, de groote koninklijke bibliotheek, de boeken en naturaliën-verzameling en de sterrenwacht der akademie van wetenschappen, eenen kruidtuin, het koninklijk museüm, eene modelkamer, het kabinet van minerale en verscheidene andere en bijzondere verzamelingen; twee schouwburgen, vele collegiën, concerten, wandelingen, eene lombard, enz. 3 à 4000 huizen en 65,000 inw., die fabrijken in zijde, lint, kousen, laken, katoen, linnen, porselein, aardewerk, katoendrukkerijen, looijerijen, glasblazerijen, suikerraffinaderijen, tabakskerverijen, draadtrekkerijen, geschutgieterijen, brouwerijen en branderijen hebben, en tevens den aanzienlijksten handel des rijks drijven, daar Stokholm de eerste koopstad is, waartoe hare ruime en zekere haven, die door de forten Waxholm en Dalaro beschermd wordt,

wordt, de nationale en bijzondere banken, assurantie-kantoren, vele eigene schepen, enz., veel toebrengen. De uitspanningen zijn als die van andere groote steden. 35. 44. 45. L. 59. 19. 15. N. B.

STOLACZ, Turk. vlek in Bosnië.

STOLBERG (STALBERG), Pruis. gr., regdst. Merseburg, hetwelk op 4½ V. M. 6,270 inw. bevat, en 80,000 guldens aan inkomsten oplevert. De graven hebben hier vele regten, en zijn vrij van belasting; doch alle hooge regten behooren aan den koning. De graaf is ook heer van het gr. Rosla. 2. Pruis. stad aldaar, residentie van den graaf, met een schoon kasteel, 2 kerken, 3 kapellen, een weeshuis, en 2,000 inw., die eene latijnsche school, geelkoperfabr. en ijzermijnen hebben. 3 Saks. stad, kreits Leipzig, met 1900 inw., linnenweverijen en andere fabr. 4. Pruis. vlek, regdst. Aken, met 2660 inw., glasblazerijen en lakenfabr.

STOLBERGSDORF, Pruis. volkplanting, regdst. Breslau, met 500 inw.

STOLBOWA, Rus. dorp, gouv. Novogorod.

STOLBOWEI, Rus. eil., tot Nieuw Siberië behoorende, en ook wel Pijl eil. genoemd.

STOLINKA, Pool. stad, waiw. Augustowo.

STOLINKY, zie Drum.

STOLLHAM, dorp in Oldenburg, kreits Ovelgönne, met 1300 inw.

STOLLHOFEN, Bad. dorp, Murg- en Pfinzkreits, met 800 inw.

STOLLNIK, Turk. dorp in Walachië.

STOLOWICE, Rus. vlek, gouv. Grodno.

STOLPCE, STOLPCY, Rus. stad, gouv. aan den Niemen.

STOLPE, Pruis. kreits, regdst. Cöslin, op 48½ V. M. 38,900 inw. bevattende, door de Stolpe bespoeld, en met de meren Garde en Lepa, aanzienlijke bosschen en moerassen. Landbouw, schapenfokkerij en boschwerk zijn de voornaamste takken van bestaan. Aan de kusten visscherij, ook op barnsteen, die hier mede verwerkt wordt. 2. Hoofdstad aan de Stolpe, met muren, 4 poorten, 3 voorsteden, 3 kerken, 2 hospitalen, een invalidenhuis, eene latijnsche school en 5,600 inw., die trijp- en linnenweverij, looijerijen, branderijen, barnsteen- fabr. en handel hebben. 34. 35. L. 54. 28. N. B. 3. Pruis. vlek, regdst. Potsdam, met 500 inw.

STOLPEMÜNDE, Pruis. vlek, regdst. Cöslin, aan den mond de Stolpe en de Oostzee, met 450 inw.

STOLPEN, Saks. ambt, kreits Meissen, met veel bergen, koren- en vlasteelt, linnenweverij en 21,600 inw. 2. Stad aldaar op eenen berg, met een kasteel, 1000 inw., kousen- en linnenweverijen. Geboorteplaats van den grooten dichter HEYDENREICH.

STOLPENSEE, meer in Mecklenburg-Strelitz, waaruit de Havel stroomt.

STOLPIE, Rus. stadje, gouv. Minsk.

STOLWIJK, STOLKWIJK, ook wel *Stolk*, Nederl. dorp, prov. Holland, Zuider gedeelte, distr. Rotterdam, met 1200 inw., die de vermaarde Stolksche kaas maken, welke naam aan al de kaas uit den omtrek wordt gegeven.

STOLZ, Pruis. dorp, regdst. Breslau.

STOLZEMBOURG, Nederl. dorp, gr. hert. Luxemburg, arr. Dietkirch, met 700 inw.

STOLZENAU, Han. ambt, gr. Hoya, met 11,700 inw. 2. Han. vlek, aan den Weser, met 1120 inw., garenspinnerij en linnenweverij. 26. 43. L. 52. 51. N. B.

STOLZENBERG, voorstad van Dantzig, met Schidlitz en Neugarten 1100 inw.

STOLZENBURG, SZELINDEK, dorp in Zevenbergen, Saks. Stoel Hermannstadt.

STOLZENHEIM, Pruis. dorp, regdst. Keulen, met 600 inw.

STOMIO, Turk. riv., eil. Candia.

STOMOWICE, Rus. vlek, gouv. Grodno.

STOMPFA, zie Stampfen.

STOMPWIJK, Nederl. dorp, prov. Zuid Holland.

STONA, Rus. vlek in Circassië, de woonplaats der Osseten.

STONAGE, Eng. buurt, gr. Somerset.

STONARZOW, zie Stannern.

STONDON, MASSEY of *Marci*, Eng. kerspel, gr. Essex. 2. *Neder* S., Eng. buurt, gr. Bedford. 3. *Opper* S., Eng. kerspel, gr. Bedford.

STONE, Eng. marktvlek, gr. Stafford, met 3,000 inw. 2. Eng. kerspel, gr. Buckingham, met 600 inw. 3. Eng. buurt, gr. Gloucester. 2. Eng. buurt, gr. Dorset. 5. Eng. kerspel, gr. Kent, met 500 inw. 6. Eng. kerspel, gr. Kent. 7. Eng. kerspel, gr. Kent. 8. Eng. kerspel, gr. Worcester. 9. S. *Arabia*, dorp der N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Palatine. 10. Riv. in den Amer. prov. Z. Carolina.

STONEASTON, Eng. vlek, gr. Somerset, met 600 inw.

STONE BAY, Eng. baai, tusschen Ramsgate, Kent en North Foreland.

STONEBECK (OPPER en NEDER), 2 Eng. vlekken in 't gr. York.

STONE-BRIDGE CREEK, riv. der N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Washington, die na eenigen tijd onder den grond voortgeloopen te hebben, we-

weder boven komt, en in de riv. Sroon valt.

STONECRAISE, Eng. buurt, gr. Cumberland, met 6000 inw.

STONE CREEK, Eng. buurt, gr. Kent. 2. N. Amer. riv., prov. Mississippi, valt in den Mississippi, op 32. 8. N. B. 286. 22. L.

STONECROUCH, Eng. dorp, gr. Kent.

STONEDELPH, Eng. vlek, gr. Warwick.

STONE-FERRY, Eng. vlek, gr. York.

STONE FORT, dorp der N. Amer. Rep., prov. Tennessee, gr. Franklin.

STONEGRAVE, Eng. dorp, gr. York.

STONEHAM (EARLS), Eng. kerspel, gr. Suffolk, met 650 inw. 2. *Little* S., Eng. kerspel, gr. Suffolk. 3. *Noord* S., Eng. kerspel, gr. Southampton, met 660 inw. 4. *Zuid* S., Eng. kerspel, gr. Southampton, met 1300 inw. 5. Vlek in de N. Amer. prov. Massachusetts, gr. Middlesex, met 600 inw. 6. N. Amer. vlek in Neder Canada, gr. Quebek, aan den N. oever van den St. Laurenz.

STONEHAVEN, Schot. vlek, gr. Kincardine, aan den mond der Cowie en Carron, en den voet van eenen heuvel, met 1000 inw., goede haven, visscherij, traankokerij, kousenfabr. en linnenweverij.

STONEHOUSE, Schot. kerspel, gr. Lanark. 2. Eng. marktvlek, gr. Devon, met 7,500 inw., velerlei fabr. en handel. 3. Eng. kerspel, gr. Gloucester. 4. *West* S., Eng. vlek, gr. Cornwallis.

STONE INDIANS, N. Amer. Indiaansche volksstam, aan de Fire Fort of Assiniboin rivier.

STONEITEN NARKUS, zie Norkaiten.

STONELY of *Stoneleigh*, Eng. vlek, gr. Warwick, met 1300 inw.

STONE MILLS, N. Amer. vlek in Opper Canada, distr. Johnstowns, met de grootste molenwerken van geheel Opper Canada, smederijen en 1000 inw.

STONE MOUNTAINS, bergen in de N. Amer. prov. Tennessee en N. Carolina.

STONE RIVER, N. Amer. riv., die in het meer Athapescow valt.

STONE'S RIVER, N. Amer. riv., prov. Tennessee, die in de Cumberland valt.

STONESBOROUGH, dorp der N. Amer. Rep., prov. Kentucky, gr. Green.

STONESBY, Eng. kerspel, gr. Leicester.

STONESFIELD, Eng. dorp in Oxford.

STONESVILLE, vlek in de N. Amer. Rep., prov. Z. Carolina, gr. Greenville.

STONEWALL CREEK, riv. van N. Amer., die in den Missouri valt.

STONEY, kleine N. Amer. riv., die in de Susquehannah, Cumberland en Ohio vallen. 2. Zie Stony.

STONEYKIRK, Schot. dorp, gr. Wigton, met 2360 inw. en fabr.

STONFORD, N. Amer. vlek, prov. West Tennessee, gr. Franklin.

STONHAM, ASPALI, Eng. dorp, gr. Suffolk.

STONINGTON, zeehaven en vlek der N. Amer. Rep., prov. Connecticut, gr. Nieuw Londen, met 3,050 inw., fabr. van wollen en katoenen stoffen, reederij en visscherij. 2. *Noord* S., vlek der N. Amer. Rep., prov. Connecticut, gr. Nieuw Londen, met 2550 inw.

STONO INLET, N. Amer. riv. of kanaal in Z. Carolina, welke de eil. James en John van elkander scheidt, en in de Atl. zee valt, op 297. 43. L. 38. 41. N. B.

STONSJOHYTAN, Zweed. vlek, Carlstadt-län.

STONY, takken der N. Amer. riv. Kenhawa, Connecticut en Conemagh.

STONY BROOK, Dorp der N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Brockhaven.

STONY CREEK, N. Amer. stad, prov. Pennsylvanië, gr. Somerset.

STONY HEAD, kaap aan de Noord kust van het eil. Van Diemensland. 164. 56 L.

STONYHURST, Eng. buurt, gr. Lancaster.

STONY ISLAND, eil. bij de O. kust van Labrador. 322. 16. L. 53. 4. N. B. 2. Klein eil. in de Atl. zee. 295. 1. L. 14. 20. N. B. 3. Eil. in het O. gedeelte van het N. Amer. meer Ontario. 4. Eil. in de Baffins baai, bij Port Bowen.

STONYKIRK of *Stephenkirk*, Schot. kerspel, gr. Wigton, met 2400 inw.

STONY MIDDLETON, Eng. dorp, gr. Derby, met 520 inw.

STONY POINT, N. Amer. dorp, prov. Virginia, gr. Albemarle. 2. N. Amer. dorp, prov. Z. Carolina, distr. Abbeville. 3. N. Amer. post, aan den den regter oever der Hudson, prov. Nieuw York.

STONY RIV., zie Rocky.

STOODELEY, Eng. kerspel, gr. Devon.

STOOSS of *Stoss*, Hong. vlek, kom. Zips, met ijzer- en kolenmijnen.

STOPFENHEIM, Beij. vlek, Rezatkreits.

STOPNICA, Pool. stadje, waiw. Krakau.

STOPPELDYK, voorheen *Stoopediek*, Nederl. gemeente, prov. Zeeland, distr. Hulst, met eene meestoof en 1250 zielen.

STOPPELSBERG, Keur-Hes. berg, vorst. Hersfeld.

STOPPESLEY, Eng. buurt, gr. Bedford.

STÖR, 2 riv. in Holstein en Mecklenburg-Schwerin; zij vallen in de Elbe.

STORA of *Sgigalo*, N. Afr. plaats in

in Algiers, prov. Constantina, met eenige oude regenbakken en korenmagazijnen.

STORA KOPPARBERG of *Falulän*, zie Dalecarlië.

STORALSEE, Zweed. meer, Elfborg-län.

STORA LULEA VATTNET, Zweed. meer in Westerbotten-län.

STORCHUEST, Pruis. stad, regdst. Posen, aan een meer, met 1000 inw.

STORE MALM, Zweed. dorp, Nyköping-län, met een groot ijzerwerk.

STORE BÖR, Zweed. meer, Carlstadt-län.

STORE DIEMEN, een der Noorw. Faroër eil., met het dorp Skaröe.

STOREHEDDINGE, Deen. stad, eil. Zeeland, met 900 inw. 30. 3. L. 55. 16. N. B.

STOREN-VORDALEN, Noorw. kerspel, stift Drontheim, met 18,350 inw., door de bende schaatsenrijders bekend.

STORETON (GREAT en LITTLE), twee Eng. buurten, gr. Chester.

STOR JUNGFRU, Zweed. scheeren, bij Gefleborgs-län.

STORIKOW, Rus. vlek, gouv. Woronesch.

STORKAU, vlek in Anhalt-Dessau, ambt Libberdorf, met 900 inw.

STORKE, Noorw. kerspel, stift Aggerhuus, met 3,670 inw.

STÖRKÖ, Zweed. kerspel, op het eil. Störkö, met 700 inw., veeteelt en visscherij.

STORKOW, Pruis. stadje, regdst. Potsdam, met 1350 inw. en fabr.

STORKYRO, Rus. vlek, gouv. Finland.

STÖRLÖGD, Zweed. riv., Wester Norrlands-län.

STORM, kaap en straat, gr. Northumberland, in N. Amer., in het N. gedeelte van den mond van baai Verte, zijnde de Z. O. hoek van de prov. Nieuw Brunswijk.

STORMBAAI, Austr. baai op Van Diemensland, door TASMAN ontdekt.

STORMARN, zie Holstein.

STÖRMEDE, Pruis. dorp, regdst. Arnsberg, met 800 inw.

STORMFELS, zie Stornfels.

STORMONT, Schot. distr., gr. Perth. 2. N. Amer. gr. in Opper Canada.

STORMORE, Eng. buurt, gr. Leicester.

STORMPOLDER, voorheen *Kralingen*, Nederl. buurt, prov. Z. Holland, distr. Rotterdam, met scheepstimmerwerven, steenplaats, enz.

STÖRMTHAL, Saks. dorp, kreits Leipzig, met 220 inw.

STORNAWAY, zie Stornoway.

STORNDORF, dorp in 't gr. hert. Hessen, ambt Romrod, met 900 inw.

STORNFELS, STURMFELS, dorp in 't groot hert. Hes., vorst. Op. Hessen, ambt Schotten, met 200 inw.

STORNOWAY, Schot. kerspel, gr. Ross, eil. Lewis, met 3,500 inw. en een stadje van dien naam, met 2300 inw.

STORO, Oostenr. vlek in Tyrol, kreits Roveredo, met 900 inw.

STOROSELO, Rus. D., gouv. Wologda.

STORRINGTON, Eng. kerspel en stadje, gr. Sussex, met 800 inw. en fabr.

STORRITHS, Eng. kerspel en stadje, gr. York, met 800 inw. en fabr.

STORRS, Eng. buurt, gr. Westmoreland.

STORSION, Noorw. vlek, ambt Bergen, eil. Storsöe, met 2600 inw.

STORSIO, Zweed. riv., Calmar-län.

STORSIOEN, Noorw. meer, stift Aggerhuus.

STORSON, Zweed. meer in Jemtland-län, 10 V. M. groot. 2. Zweed. meer, Gefleborgs-län.

STOR SKARGEN, Noorw. meer, stift Drontheim.

STORSEN, Noorw. eil., stift Bergen, met 2,580 inw.

STORTA, vlek in den Kerk. Staat, leg. Riëti, met het graf van NERO.

STORTFORD, zie Bishop Stortford.

STORTH, Eng. vlek, gr. Westmoreland.

STORTHWOOD, Eng. dorp, gr. York.

STOR UMAN, Zweed. meer, Westerbotten-län.

STORWIG, Noorw. golf der IJszee.

STORTHEIM, Fr. vlek, dep. Neder Rijn, arr. Var, met 1250 inw.

STORZING, zie Sterzingen.

STOSEE, meer in 't hert. Anhalt Bernburg.

STOSSEN, Pruis. stadje, regdst. Merseburg, met 600 inw.

STOSZ, zie Stoss.

STOTAR, Zweed. gebergte in Jämtland-län, met den Sylfjaïl, 3326 voet hoog.

STOTEL, Han. dorp, hert. Bremen.

STOTERAU, Han. riv., hert. Luneburg.

STOTFIELD HEAD, Schot. kaap aan de kust van Murray. 14. 36. L. 57. 42. N. B.

STOFOLD, Eng. dorp, gr. Bedford.

STOTINGWAY, Eng. buurt, gr. Dorset.

STOTTERITZ, Saks. dorp, kreits Leipzig, met 1100 inw. en tabaksbouw.

STOTTERNHEIM, dorp in Saksen-Weimar, ambt Groszrudstedt, met 700 inw.

STOTTINGEN, zie Neder Stottingen.

STOUGHTON, Eng. buurt, gr. Leicester. 2. *Groot* S., Eng. kerspel, gr. Huntingdon, met 1000 inw. 3. *Klein* S., Eng. kerspel, gr. Bedford. 4. N. Amer. vlek, prov. Massachusetts, gr. Norfolk, met 1200 inw. 5. Eng. vlek, gr. Sussex, met 500 inw.

Stoulton, Eng. buurt, gr. Worcester.

Stoumont, Nederl. dorp, prov. Luik, arr. Verviers, met 550 inw.

Stour (Oost), Eng. kerspel, gr. Dorset, met 1430 inw. 2. *West* S., Eng. kerspel, gr. Dorset. 3. Eng. riv., die in Somerset ontspringt, en bij Christ Church in het Kanaal valt. 4. Eng. riv., die in Shropshire ontspringt, en in de Saverne valt. 5. Eng. riv., gr. Dorset, die in de Avon valt. 6. Eng. riv., die in Essex ontspringt, en bij Hawsham in de Lea valt. 7. Eng. riv., die in Oxford ontspringt, en in de Avon valt. 8. *Grootere en Kleinere* S. of *Stoure*, 2 Eng. riv., gr. Kent, die zich bij Stourmouth vereenigen, en bij Pepperness in het Kanaal vallen. 9. Eng. riv., die op de grenzen van Cambridge ontspringt, en in de haven van Harwich valt.

Stourbridge, Eng. vlek, gr. Worcester, aan de Stour, met lakenweverij, glasblazerij, ijzersmederij en andere fabr., met 2500 inw.

Stourhead, Eng. dorp, gr. Wilt.

Stourholm, een der kleinere Schetlandsche eil. 16. 11. L. 60. 54. N. B.

Stourmunster, Eng. D., gr. Dorset.

Stourtmuth, Eng. dorp, gr. Kent.

Stour Paine, Eng. dorp, gr. Dorset.

Stourport, Eng. vlek, gr. Worcester, aan de Sour, met 3000 inw.

Stour Provost of *Stowre Pratellis*, Eng. kerspel, gr. Dorset; 1000 inw.

Stourton of *Stour Head*, Eng. dorp, gr. Wilt. 2. S. *Candal*, Eng. dorp, gr. Dorset. 3. Eng. buurt, gr. Warwick.

Stouse Head, kaap aan de O. kust van het eil. Zuid Ronaldshay. 15. 1. L. 58. 40. N. B.

Stoutenburg, Nederl. dorpje, prov. Utrecht, met 450 inw.

Stouting, Eng. kerspel, gr. Kent.

Stoven, Eng. dorp, gr. Suffolk.

Stovring, Deen. distr., stift Aarhuus, met 2000 inw.

Stow, Schot. kerspel in Mid-Lothian, met 1450 inw. en het dorp Stow. 2 Eng. buurt, gr. Cambridge. 3. Eng. kerspel, gr. Huntingdon. 4. Eng. kerspel, gr. Lincoln. 5. Overblijfsels van een Eng. kerspel, gr. Lincoln. 6. Eng. buurt, gr. Oxford. 7. Eng. kerspel, gr. Salop. 8. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Massachusetts, gr. Middlesex, met 900 inw. 9. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Ohio, gr. Portage, met 1500 inw. 10. S. *Bardolph*, Eng. kerspel, gr. Norfolk, met 700 inw. 11. S. *Bydon*, Eng. kerspel, gr. Norfolk, met 700 inw. 12. S. *Creek*, riv. der N. Amer. Rep., prov. New Jersey, die in de Delaware valt. 13. S. *Langtoft*, Eng. kerspel, gr. Suffolk. 14. S. *Market*, Eng. marktvlek, gr. Suffolk, met 2000 inw. en velerlei fabr. 15. *Mary's* of *Marsch* Eng. kerspel, gr. Essex. 16. S. *Nine Churches*, Eng. kerspel, gr. Northhampton. 17. S. *Upland*, Eng. kerspel, gr. Suffolk, met 720 inw. 18. *West* S., Eng. kerspel, gr. Suffolk. 19. S. *On the Wold*, Eng. marktvlek, gr. Gloucester, met 1200 inw.

Stowborough, Eng. dorp, gr. Dorset.

Stowe, Eng. dorp, gr. Buckingham.

Stowell, Eng. dorp, gr. Gloucester. 2. Eng. dorp, gr. Somerset.

Stowey, Eng. kerspel, gr. Somersett. 2. *Neder* S., Eng. kerspel, gr. Somerset, met 1000 inw. 3. *Opper* S., Eng. kerspel, gr. Somerset, met 850 inw.

Stowford, Eng. kerspel, gr. Devon.

Stowgursey, Eng. dorp, gr. Somerset, met 1200 inw.

Stowkirkk, vlek in de N. Amer. prov. New Jersey, gr. Cumberland, met 1050 inw.

Stowton, Eng. kerspel, gr. Devon.

Stoyestown, vlek in de N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, gr. Somerset, met 970 inw.

Stra, Lomb. Ven. vlek, prov. Venetië. 2. Zweed. vlek, Linköping-län.

Straathem, zie Stratum.

Straalsond, Pruis. regdst., prov. Pommeren, het voormalig Zweedsch Pommeren, met het eil. Rugen, en tusschen de Oostzee, Stettin en Mecklenburg-Schwerin gelegen, terwijl het op 66¼ V. M. 130,000 inw. bevat. Het heeft eenen leemigen grond, die vooral tarw, garst, erwten, vlas en tabak voortbrengt; weinig rundvee, maar veel schapen, varkens en ganzen bezit, benevens aanzienlijke visscherij, zout- en gezondheidsbronnen, doch behalve in tabak en mout, weinig fabr. en aanzienlijken handel heeft. (Zie verder Pommeren). Het wordt in vier kreitsen verdeeld. De hoofdstad is Straalsond, in den Franzburgischen kreits, de zetel der regeringscollegiën, in eene groote lage vlakte, door groote meren en de straat, welke Rugen van het vasteland scheidt, omringd. De beroemde vestingwerken zijn vernietigd, en de wallen in wandelingen herschapen. Zij is ouderwets gebouwd, en heeft onregelmatig, doch zindelijk en geplaveide straten. Men vindt er 4 luthersche en eene roomsche kerk, een weeshuis, een militaire opvoedingshuis, een gymna-

nasium, 2 openbare bibliotheken, verscheidene liefdadige inrigtingen, een luthersch vrouwen klooster, een tuchten krankzinnigenhuis en 16,000 inw., die wol- en linnenweverij, zeepziederij, tabaksfabrijken, eene spiegel-, huisraad- en speelkaartenfabr., olieslagerijen, branderijen, scheepstimmerwerven, mouterijen en eenen aanzienlijken handel hebben, welke laatste wel ⅓ van den handel der geheele prov. uitmaakt, en vele voorregten heeft. De haven is goed; doch de ingang wordt ten N. naauwer, maar ten Z. wijder. Een groot gemis is het gebrek aan drinkwater, dat door kunst hier moet aangebragt worden. Voor de haven ligt het kleine eil. Dänholm. 31. 12. L. 64. 19 N. B.

STRAATKERKE, zie Serooskerke.

STRAAT, *die men hier niet vindt, zoeke men bij de onderscheidingsnamen.*

STRAAT DAVID, straat in N. Amer., tusschen kaap Chantes op Labrador, en kaap Vaarwel op Groenland; 11½ mijl diep in het land. Sommigen willen deze straat Zee van Labrador genoemd hebben.

STRAAT VAN BELLE-ISLE, straat tusschen Terreneuve en Labrador.

STRAAT VAN ST. BERNANDINO, straat tusschen de Aziat. eil. Samar en Luconia; 45 mijlen lang.

STRAAT VAN BIANCA, straat tusschen het Grieksche eil. Scio en Natolië.

STRAAT VAN CALAIS, zie Kanaal.

STRAAT VAN CALMAR, Zweed. straat, welke Oland van de kust van Oost Gothland scheidt.

STRAAT VAN DE VRIES, straat tusschen het Compagniesland of Urup en Staten eiland of Etorpu, boven Japan, naar den Nederlandschen zeereiziger DE VRIES aldus genoemd.

STRAAT VAN DOURA of *Silota*, straat tusschen het eil. Negropont en Andros.

STRAAT VAN DOVER, zie Kanaal.

STRAAT VAN FRIULI, straat tusschen Maltha en de eilanden Comino en Cuminotta.

STRAAT VAN JUAN DE FUCA, zie Golf van Georgië.

STRAAT VAN JUANICO, straat tusschen de Aziat. eil. Leyte en Samar.

STRAAT VAN MESSINA of *Faro*, straat van de Middell. zee, tusschen Sicilië en het vaste land van Italië; zie verder Messina.

STRAAT VAN ORMUS, straat aan den ingang der golf van Perzië.

STRAAT VAN SAPY, straat tusschen de O. Ind. eilanden Sumawa ben Ratten eil. of Commades.

STRAAT VAN TAMAN, zie Kaffa.

STRAAT VAN TORIKAI, zeeëngte bij de Krim, die de Rottende zee of Negropine, met de zee van Azof vereënigt.

STRAATSBURG, Fr. arr., dep. Neder Rijn, dat op 26 V. M. in 12 kantons, 171,200 inw. bevat. 2. Hoofdstad van dit arr., en van het geheele dep. van den Neder Rijn, zetel van den prefect, der departementale regeringscollegiën, enz., in eene fraai bebouwde vlakte, niet ver van den Rijn, waarmede zij door een kanaal gemeenschap heeft; terwijl zij door de Ill bespoeld wordt. Zij is eene der sterkste vestingen, heeft, behalve hare vestingwerken, nog drie forten en eene citadel, welke werken tot aan den Rijn loopen, terwijl de stad in vredestijd zelfs eene bezetting van 10,000 man heeft. De stad is ouderwets gebouwd, met naauwe, kromme straten, zonder schoone opene plaatsen, 7 poorten, eene hoofd- en 6 andere roomsche, 7 luthersche en eene hervormde kerk, waaronder de hoofdkerk, *de Munster* genoemd, vooral uitmunt, en eenen toren van 445 voeten heeft, die voor den hoogsten op den aardbol wordt gehouden. Verder verdienen de St. Thomaskerk, met het graf van den maarschalk VAN SAKSEN, een meesterstuk van PIGAL, en de graven, VAN SCHOPFLIN, SPIELMANN, OBERLIN en andere geleerden; het prachtige koninklijk paleis, de prefectuur, het raadhuis, de munt, de twee schouwburgen, het tuighuis en de geschutgieterij, het vondelingenhuis, het burger hospitaal, het militaire hospitaal, het observatorium, enz. opmerking. Men vindt er eene hoogeschool met 4 faculteiten, een luth. seminarium en gymnasium, een lyceüm, eene kruidkundige en artillerieschool, vroedvrouwenschool, ontleedkamer, kruidtuin, sterrenwacht, een genootschap voor den landbouw, de wetenschappen en kunsten, 20 openbare boekerijen, eene galerij van schilderijen, verzamelingen van oudheden, natuur- en werktuigkundige instrumenten, en voorwerpen voor de natuurlijke historie; zeer vele inrigtingen van weldadigheid, 4,300 huizen en 50,000 inwoners (⅓ protestanten), die vele fabr. van laken, garen, nankin, zeildoek, linnen, marokkijn, handschoenen, tabak, stijfsel, poeder, speelkaarten, perkament, kaarsen, chits papier, rijtuigen, porselein, aardewerk, pijpen, spiegels, messen, geweren, knoopen, staal, goud, zil-

zilver en vele andere voorwerpen hebben; geschut-, klokken- en kopergieterijen, touwbanen, looijerijen, branderijen, brouwerijen, papiermolens, wasbleeken, enz. In deze fabrijkwaren, zoo wel als in koren, rijnsche wijnen, hennep en meekrap, drijft heeft eenen aanzienlijken handel, en veel verzendingen. Er zijn in den omtrek heerlijke wandelwegen, een gedenkteeken voor den generaal DESAIX, veel moestuinen en akkers. 25. 25. L. 48. 35. N. B. 3. S. of *Strasburg*, Pruis. kreits, regdst. Mariënwerder, bevat op 27 V. M., 28,600 inw., wordt door de Drewenz bespoeld, heeft veel bosch, veel zandgrond en weinig landbouw. 4. S. of *Brodnitzo*, stad in voorn. kreits, aan de Drewenz, met 3 voorsteden, 4 kerken, 2 hospitalen, scholen en 2,000 inw., looijerijen, brouwerijen, branderijen, tabaksbouw en de overblijfsels van een oud kasteel. 37. 6. L. 53. 15. N. B. 5. Zie verder Straszburg.

STRAATHEM, zie Stratum.

STRABANE, Ier. stadje, gr. Tyrone. 2. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, gr. Washington, met 2,400 inw. 3. N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, gr. Adams.

STRABUREK, zie Trachenburg.

STRACHAN, STRATHAEN, Schot. kerspel, gr. Kincardine, met 1000 inw.

STRACHUN en STRALUCHAN, Schot. kerspel, gr. Argyle, met 1,150 inw.

STRACZNITZ, STRASZNITZ, stad in Moravië, kreits Hradisch, aan de March, met 3,750 inw. en fabr.

STRADBALLY, Ier. dorp, gr. Queens.

STRADBOOKE, Eng. kerspel, gr. Suffolk, met 1,700 inw. en fabr.

STRADELLA, Sard. vlek in Piëmont, prov. Voghera, met 3,840 inw., laken- en zijdefabr. en handel.

STRADEN, Oostenr. vlek, kreits Stiermarken, kreits Grätz.

STRADFORD of *Slaney*, Ier. stadje, gr. Wicklow, aan de Slaney.

STRADISHALL, Eng. D., gr. Suffolk.

STRADOM, zie Krakau.

STRADSET, Eng. kerspel, gr. Norfolk.

STRAELEN, Pruis. stadje, regdst. Kleef, aan de Niers, met 1000 inw.

STRAFFORD, Eng. dorp, gr. Dorset. 2. Gr. der N. Amer. Rep., prov. New Hampshire, dat op 64 V. M., 51,150 inw. bevat, door de Piscataqua, Ossopy, Saco, Winnepregeose en andere riv. bespoeld, zeer bergachtig en aan de riv. met bouwland. De hoofdstad is Dover. 3. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Vermont, gr. Orange, met 1800 inw. 4. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Montgomery, met 850 inw.

STRAGGLETHORPE, Eng. kerspel, gr. Lincoln.

STRAHBERG, Beij. dorp, Regenkreits, met 900 inw.

STRAHLEN, zie Stralen.

STRAHLENDORF, kerspel in Mecklenburg-Schwerin, ambt Schwerin, met 600 inw.

STRAHLENFELS, Beij. D., Rezatkr.

STRAID, Ier. dorp, gr. Antrim.

STRAIGH, N. Amer. riv., prov. Kentucky, gr. Knox.

STRAIGHT CREEK, kleine riv. in N. Amer., die in de Ohio valt. 293. 44. L. 38. 38. N. B. 2. N. Amer. riv., die tusschen de Kleine Miami en de Scioto, in de Ohio valt.

STRAITON, Schot. kerspel, gr. Avon, met 1700 inw.

STRAKI, Egypt. vlek bij het meer Selaket.

STRAKONITZ, STRAKONICZE, Boh. stadje, kreits Prachin, met 2000 inw. en eenige fabrijken.

STRALAU, Pruis. dorp, regdst. Berlijn, aan de Spree, met 570 inw.

STRALEN, zie Straelen.

STRALFELD, Beij. dorp, Regenkreits, landger. Roding, met 900 inw.

STRAMBERG, Morav. stadje, kreits Prerau, met 1750 inw.

STRAMBINT, Sard. vlek in Piëmont, prov. Turin, met 3,400 inw.

STRAMSHALL of *Strenshall*, Eng. vlek, gr. Stafford, met 1600 inw.

STRANA, zie Kranowitz, No. 2.

STRAND (NORTH), straat tusschen de Schot. eil. Benbecula en Noord Uist. 2. *Zuid*, S. straat tusschen Benbecula en Zuid Uist. 3. Noorw. dorp in Drontheim, met 1800 inw.

STRANDA, Zweed. voogdij in Kalmar-län.

STRANDELARM, Noorw. kerspel, stift Bergen, met 2100 inw.

STRANDESYSSEL, distr. in het Wester kwartier van het eil. IJsland, met 1000 inw.

STRANDFRIESEN, Deen. distr., hert. Sleeswijk, langs de Noordzee.

STRANDSCHEA, tak van het Balkan gebergte, in Europisch Turkije.

STRANDT, Noorw. kerspel, stift Christiaansand, met 2460 inw. en fabr.

STRANGEA, zie Strandschea.

STRANGER'S KEY, klein N. Amer. eil. der Bahamas. 299. 6. L. 26. 43. N. B.

STRANGFORD, Ier. stadje, gr. Down. 12. 18. L. 54. 21. N. B. 2. *Lough S.*, Ier. baai, gr. Down.

Sträňgnäs, zie Strengnas.

Straning, Oostenr. dorp, land Onder de Ens, met 1580 inw.

Stranorlane, Ier. D., gr. Donegal.

Stranraer of *Stranrawer*, Schot. vlek, gr. Wigton, met 1920 inw., katoen- en linnenweverijen.

Stransdorf, Oostenr. vlek, land Onder de Ens, kwartier Boven den Mannhartsberg, aan de Bulka.

Stranton, Eng. kerspel, gr. Durham.

Strany, Morav. D., kreits Hradisch.

Strapurias, Turk. vlek en eil., sandschakat Andros.

Strasberg, zie Buchau, No. 2. en Strassberg.

Strasburg, Illyr. vlek, kreits Klagenfurt, met 700 inw. 2. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, gr. Franklin. 3. Vlek en dorp der N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, gr. Lancaster, met 2700 inw. 5. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Virginië, gr. Shenandoah. 5. Vlek der N. Amer. prov. Nieuw York, gr. Stoharie, met 1000 inw. 6. Zie verder Straatsburg.

Straschetz, zie Neustrachtiz.

Straschische, Illyr. plaats, kreits Laibach.

Strasdorf, Boh. stad, kr. Bunzlau.

Strasen, dorp in Mecklenb. Strelitz.

Strasnitz, Boh. vlek, kreits Rakonitz. 2. Zie Stracznitz.

Strasnoe, Rus. vlek, gouv. Tula.

Strasoldo, Lomb. Ven. vlek, prov. Lucerne.

Strass, Oostenr. vlek, kwart. Onder den Mannhartsberg, met 1000 inw. 2 Oostenr. dorp in Stiermarken, kreits Grätz, aan de Mur, met 960 inw.

Strassberg, Pruis. dorp, regdst. Merseburg, met 850 inw. 2. Vlek in Hohenzollern-Sigmaringen, met 800 inw.

Strassieh, Illyr. dorp, kr. Laibach.

Strassko, zie Strazek.

met 2450 inw., haven en handel. Geboorteplaats van Shakespeare.

Strasswalchen, Oostenr. vlek, kr. Salzburg, met 850 inw.

Strasvik, Zweed. kersp. Gothaborg-län

Stratfield (Mortimer), Eng. kerspel, gr. Berk, met 700 inw. 2. S. *Say*, Eng. kerspel, gr. Southampton, met 700 inw. 3. S. *Turges*, Eng. kerspel, gr. Southampton.

Stratford of *Long Stratford*, Eng. dorp, gr. Essex. 2. Twee Eng. dorpen, gr. Suffolk. 3. S. *Upon Avon*, Eng. marktvlek, gr. Warwick, aan de Avon, met 2,400 inw., haven en handel. Geboorteplaats van Shakespeare. 4. Eng. buurt, gr. Bedford. 5. Vlek der N. Amer. Rep., prov. New Hampshire, gr. Coos, met 800 inw. 6. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Connecticut, gr. Fairfield, met 3000 inw. en vele fabr. 7. Zie Housatonic. 8. S. *Fenny*, Eng. marktvlek, gr. Buckingham; 600 inw. 1. S. *Le Bow*, zie Bow. 10. *Old* S., Eng. buurt, gr. Warwick. 11. *Stoney* S., Eng. marktvlek, gr. Buckingham, met 1560 inw. en fabr. 12. S. *Toney*, Eng. kerspel, gr. Wilt. 13. S. *Under the Castle*, Eng. kerspel, gr. Wilt. 14. S. *Water of West Stratford*, Eng. kerspel, gr. Buckingham.

Strath of *Strathswordle*, Schot. kerspel, gr. Inverness, eil. Skye, met 2100 inw.

Strathallan, Schot. dal, gr. Perth, waardoor de riv. Allan stroomt.

Stratham, N. Amer. vlek, prov. Newhampshire, met 1000 inw.

Strathaven, Schot. distr., gr. Banff. 2. Schot. stad, gr. Lanark, aan de Aven.

Strathbeg Loch, Schot. meer, gr. Aberdeen, met veel visch.

Strthblane, Schot. vlek, gr. Stirling en Dumbarton 2. Schot. kerspel, gr. Stirling, met 1000 inw.

Strathbogie, Schot. distr., gr. Aberdeen, met 8,900 inw.

Strathbran, Schot. dal, gr. Perth.

Strathdtn, Schot. kerspel, gr. Aberdeen, met 1460 inw. en fabrijken.

Strathen, zie Stratum.

Stratherne, Schot. distr, gr. Perth.

Strathervick, Schot. distr., gr. Inverness.

Strathfillin, Schot. dal, gr. Perth.

Strathglass, Schot. distr., gr. Inverness.

Strathgryfe, oude naam van Renfrew, zie dat artikel.

Straskilla, Schot. distr., gr. Banff.

Strathmartin, Schot. kersp., gr. Forfar, met 1750 inw.

Strathmiglo, Schot. stadje, gr. Fife, met 1600 inw.

Strathmtre, Schot. riv., gr. Sutherland, die in het Loch Hope valt.

Strath Nairm, Schot. distr., gr. Inverness.

Strath Naver, Schot. distr., gr. Sutherland.

Strathpeffer, Schot. dal, gr. Ross, bij Dingwall.

Strathspey, Schot. distr., gr. Inverness en Moray, waardoor de Spey loopt.

Strathy, Schot. riv., gr. Sutherland.

Strathy Head, Schot. kaap, gr. Sutherland. 13. 66. L. 58. 33. N. B.

Straton, Galicisch vlek, kreits Bzezany.

STRATONISI, 3 kleine eil. in den Griekschen archipel. 41. 11. L. 37. 16. N. B.

STRATTON, Eng. kerspel en marktvlek in Cornwallis, met 1100 inw. 2. Eng. buurt, gr. Bedford. 3. Eng. kerspel, gr. Dorset. 4. Eng. kerspel, gr. Gloucester. 5. Eng. kerspel, gr. Wilt. 6. S. *Audley*, Eng. kerspel, gr. Oxford. 7. *East* S., Eng. kerspel, gr. Southampton. 8. S. *on Foss*, Eng. kerspel, gr. Somerset. 9. S. *St. Mary's*, Eng. kerspel, gr. Norfolk.

STRATTON, STRAWLESS, Eng. dorp, gr. Norfolk.

STRATTON, N. Amer. dorp, prov. Vermont, gr. Windham.

STRATUM of *Straathem*, Nederl. dorp, prov. Noord Braband, distr. Eindhoven, met 600 inw.

STRATYN, Galicisch vlek, kreits Brzezany.

STRATZING, Oostenr. vlek, kreits Boven den Mannhartsberg.

STRAUBENZILL, Zwits. dorp, kant. St. Gallen, nabij de Sitter.

STRAUBING, Beij. landschap, Neder Donaukreits, op 8½ V. M. 20,300 inw. bevattende, door den Donau, de groote en kleine Laber en Asterach bespoeld, met 4000 inw. en paardenfokkerijen. 2. Hoofdpl., op eene hoogte aan den Donau, met een kasteel, 7 kerken, liefdadige gestichten, schoone gebouwen, een gymnasium en andere scholen en 6,200 inw., die handwerken, koren- en veemarkten hebben. Hier stonden de *Castra Augusta* der Romeinen. 29. 15. L. 48. 53. N. B.

STRAUMNESS, kaap aan de W. kust van IJsland. 35. 3. 16. L. 65 39. N. B.

STRAUPITZ, Pruis. heerl., regdst. Frankfort, met 8 dorpen en 2,340 inw. 2. Dorp aldaar, met 800 inw. 3. Pruis. dorp, regdst. Liegnitz, met 900 inw.

STRAUSFURT, Pruis. dorp, regdst. Erfurt, met een weeshuis.

STRAUSZBERG, Pruis. stadje, regdst. Potsdam, met wolweverijen. 2. Ambt in het vorst. Schwarzburg-Rudolstadt.

STRAWBERRY (PLAINS), dorp der N. Amer. Rep., prov. Tennessee, gr. Knox. 2. S. *Riv.*, riv. der N. Amer. Rep., prov. N. W. gebied, die in het Bovenmeer valt op 286. 2. L. 46. 40. N. B.

STRAY, Beij. riv., Neder Mainkreits, die bij Neustadt in de Saale valt.

STRAYUPAN, Hong. vlek, kom. Unghwar, met paardefokkerij en zijdeteelt.

STRAZ, zie Placs.

STRAZEK of *Strassko*, Morav. vlek, kreits Iglau, met 400 inw.

STRAZNITZ, zie Stracuitz.

STRAZOW, zie Drosau.

STREAM, Eng. buurt, gr. Somerset.

STREATHAM, Eng. kerspel en dorp bij Londen, met 2750 inw. 2. Eng. kerspel, gr. Cambridge, met 1000 inw.

STREATLAM, Eng. vlek, gr. Durham.

STREATLEY, Eng. kerspel, gr. Bedford. 2. Eng. vlek, gr. Berk.

STREBERNIK, Turk. stad, landschap Bosnië, sands. Obrach, aan de Drino.

STREBFRITZ, Keur-Hes. dorp, gr. Hanau. 2. Keur-Hes. D., prov. Hanau.

STRECHAJA, zie Czeringrad.

STRECHIN, Rus. vlek, gouv. Minsk.

STREEFKERK of *Streefland*, Nederl. dorp, prov. Zuid Holland, distr. Gorinchem.

STREEK (DE), gedeelte van Noord Holland, kwartier Hoorn, een straatweg van 3 mijlen lang, uit 8 dorpen, die bijna aan elkander gelegen zijn, bestaande, namelijk: Wester- en Ooster Blokker, Binnewyzend, Westwaren, Lutjebroek, Grootebroek en Boven Karspel.

STREET, Eng. vlek, gr. Somerset. 2. Eng. kerspel, gr. Sussex.

STREETHALL, Eng. buurt, gr. Essex.

STREET-HAY, Eng. buurt, gr. Devon.

STREGNAS, zie Strengnas.

STREHLA, Saks. stadje, kreits Meissen, met 1200 inw., die graanhandel, linnen- en hoedenfabr., benevens looijerijen hebben.

STREHLEN, Pruis. kreits, regdst. Breslau, op 71 V. M., 20,000 inw. bevattende, door de Ohlau bespoeld, met koren, aardappelen, vlas, veel schapenfokkerij, bijenteelt, marmer, kristal en agaat. 2. Hoofdstad, aan de Ohlau, met 3 poorten, 7 kerken, spinschool, 2750 inw., fabr. van laken, kousen en leder, wasbleeken en handel.

STREIDELSDTRF, Pruis. dorp, regdst. Liegnitz, kreits Freystadt, met 700 inw.

STREITBERG, Beij. dorp, Opper Mainkreits, met 250 inw.

STREITMAT, Bad. vlek, Treisamkreits.

STREIZIG, Pruis. stad, prov. Pommeren.

STRELA, zie Strehla.

STRELEN, zie Strehlen.

STRELITZ, Pruis. dorp, regdst. Breslau, kreits Namslau, met 900 inw. 2. Ambt in Mecklenburg-Strelitz. 3. Zie Alt-, Neu-Grosz en Strelitz.

STRELITZ, Schot. dorp, gr. Perth.

STRELKA MERKUSCHINA, golf in Aziat. Rusland, gouv. Irkutsk.

STRELLEY, Eng. kersp., gr. Nottingham.

STRELNA, STRELNA-MUSA of *Strelenhof*, Rus. dorp, met een keizerlijk slot, gouv. Petersburg.

STRELNESCGNAJA, vuurspuwende berg op Kamschatka.

STREMBERG, zie Strengberg.

STRENGBACH, Fr. riv., dep. Bov.Rijn.

STRENGBERG, Oostenr. vlek, kwartier Boven het Weener Woud, met 500 inw.

STRENGE, meer in 't hert. Anhalt-Bernburg.

STRENGNAS, oude Zweed. stad, Nyköping-län, op eene landtong aan het Meler meer, met 1100 inw., de zetel van eenen bisschop, met een gymnasium en boekdrukkerij. 34. 43. L. 59. 22. N. B.

STRENITZ, Boh. vlek. kreits Bunzlau.

STRENSALL, Eng. dorp, gr. York.

STRENSHAM, Eng. D., gr. Worcester.

STRESOW, Pruis. dorp, regdst. Maagdenburg, met 120 inw.

STRETINSK, Rus. Aziat. dorp, gouv. Irkutsk, aan de Schilka, met 500 inw.

STRETFORD, Eng. kerspel, gr. Hereford. 2. Eng. dorp in Lancashire.

STRETINSK, Rus. stadje, gouv. Irkutsk.

STRETTO DI BONIFACIO, zie Bonifacio.

STRETTON, Eng. vlek, gr. Derby. 2. Eng. vlek, gr. Rutland. 3. Eng. vlek, gr. Stafford. 4. Eng. vlek in Cheshire. 5. Eng. vlek, gr. Stafford. 6. S. *Baskerville*, Eng. dorp, gr. Warwick. 7. S. *Church*, zie Church Stretton. 8. S. *on Dunsmoor*, Eng. kerspel, gr. Warwick, met 600 inw. 9. S. *en le-Fields*, Eng. kerspel, gr. Derby. 10. S. *on the Foss*, Eng. kerspel, gr. Warwick. 11. S. *Under Foss*, Eng. buurt, gr. Warwick. 12. S. *Grandsham*, Eng. kerspel, gr. Hereford. 13. S. *Magna* en *Pawa*, twee Eng. buurten in Leicester. 14. S. *Sugwas*, Eng. dorp, gr. Hereford.

STRETZ, dorp in Anhalt-Köthen.

STREU, riv. in Saksen-Weimar, ambt Ostheim, valt in de Frankische Saale.

STREUFDORF, vlek in Saksen-Hildburghausen, ambt Hildburghausen.

STREVELSHOEK, Nederl. buurt in Z. Holland, distr. Dordrecht, bij 't dorp Rijsoord.

STREVI, Sard. dorp in Piëmont, prov. Acqui, met 1830 inw. en fabr.

STREY, zie Stray.

STRIABBLITZY, Rus. vlek, gouv. Witebsk.

STRICHEN, Schot. kerspel, gr. Aberdeen, met 1760 inw.

STRICKATHROW, Schot. kerspel, gr. Forfar, met 580 inw.

STRICKLAND (GREAT AND LITTLE), twee Eng. kerspels, gr. Westmoreland. 2. S. *Roger*, Eng. kerspel, gr. Westmoreland.

STRIDO, Hong. vlek, Salader kom.

STRIEBSFAHR, Deen. plaats, eil. Funen.

STRIEGAU, Pruis. kreits, regdst. Reichenbach, op 7 V. M., 17,600 inw. tellende, heuvelachtig, met goed bouwland en linnenweverij. 2. Stadje aldaar, aan de riv. Csiska, met muren, grachten, 5 poorten, eene voorstad, 8 kerken en 3,000 inw., die linnen- en kousenfabr. en branderijen hebben. 34. 6. L. 50. 55. N. B.

STRIEGIZ, Saks. riv., Erzgebergte, die in de Mulda valt.

STRIEN, zie Strijen.

STRIGAVA, zie Strien.

STRIJEN of *Strien*, Nederl. dorp in Z. Holland, naar eene voormalige riv. dus genoemd, met eene groote haven en vruchtbaren grond, die door 2070 inw. bewoond wordt.

STRIJENSAS, Nederl. dorp, aan den mond der haven van het vorige, met 130 huizen, kantoren en winkels, en een veer op Noord Braband, waar in 1711 JOHAN WILLEM FRISO verdronk.

STRIM, Rus. vlek, gouv. Witebsk.

STRIMBUL, Hong. D., kr. Szathmar.

STRIMMING, Pruis. dorp, regdst. Coblenz, kreits Zell, met 850 inw.

STRINDEN, Noorw. kerspel, stift Drontheim, met 3,400 inw.

STRINGSTON, Eng. kersp., gr. Somerset.

STRIPONDT, vlek in Achter Indië, rijk Anam, prov. Cambodscha.

STRISHAWKA, Rus. vlek, gouv. Podolië.

STRIVELING, zie Stirling.

STRIXTON, Eng. vlek, gr. Northampton.

STRIZILEK, Morav. vlek, kreits Hradisch, met 1500 inw. en linnenweverijen.

STRÖBECK, Pruis. stadje, regdst. Maagdenburg; 600 inw.

STROCK of *Nieuwe Geiser*, zie Geiser. 2. Warme bron, op het Ooster eiland in Australië.

STROE, Deen. distr., eil. Zeeland, ambt Fredriksborg, met 5,400 inw.

STROHEICH, Pruis. D., regdst. Trier.

STROHFIEBRIG, zie Friedeberg.

STROHWALDE, Pruis. vlek, regdst. Merseburg.

STROMA, Schot. eil., op de kust van het gr. Caithness.

STROMAY, een der kleine Schot. Hebriden in Harris Sound.

STROMBERG, Pruis. stadje, regdst. Coblenz, met 800 inw., smederijen, looijerijen en papiermolens. 2. Pruis. stadje,

stadje, regdst. Munster, met 700 inw.

STROMBOLI, Sicil. eil., intend. Messina, met eenen vulkaan, die 2,520 voeten hoog is, en altijd rookt. Het brengt veel koren en wijn voort. Er is geene haven, slechts eene bogt voor kleine vaartuigen en 1500 inw., die zelden vreemdelingen zien. Hierbij is de klip Stromboli.

STRÖMENFIORDEN, Noorw. golf, stift Nordland.

STROMES, stad op het Schot. Hebridisch eiland Yla.

STROMIO of *Spirnazza*, riv. op het Grieksch schiereil. Morea, die in de golf van Corone valt.

STROMMEN, Noorw. vlek, stift Aggerhuus, aan de riv. Drammenfiorden, met 700 inw.

STROMNESS, Schot. vlek op het eil. Pomona, tegenover de N. punt van het eil. Hoy, met 5,500 inw. en visscherij.

STRÖMOE, Deen. distr. of syssel, grootste der Faröer eil., bevat op $6\frac{1}{2}$ V. M. 1560 inw. 2. Rus. eil., gouv. Finland.

STRÖMSBERG, Zweed. fabrijkpl. in Upsala-län, aan de Tiers.

STRÖMSDAL, Rus. fabrijkpl., prov. Finland. 2. Zweed. fabrijkpl., Falulän.

STRÖMSTAD, Zweed. stapelplaats in Gotheborg-län, met 1050 inw., die handwerken, handel en visscherij hebben.

STROMZA, zie Strymoni.

STRONCONE, vlek des Kerk. Staats, legatie Riëti.

STRONG (REEDSTOWN), vlek der N. Amer. Rep., prov. Maine, gr. Somerset, met 1000 inw. 2. S. *Tide Passage*, doortogt tusschen het eiland Townsend en Nieuw Holland. 3. S. *Saline*, N. Amer. riv., prov. Louisiana, die in de Arkansas valt.

STRÖNGFORS, Rus. fabrijkpl., gouv. Finland.

STRONGBOW INDIANEN in N. Amer. volksstam. 253. 46. L. 62. N. B.

STRONGILO, klein Turk. eil., sandschakat Paros, bij de kust van Klein Azië; 2 mijlen W. van Paros.

STRONGOLI, Nap. stadje, prov. Calabrië Citeriore, met 2000 inw., sporen van goud, zilver en andere metalen in de nabijheid. 2. Zie Stromboli.

STRONGS, eil. in Australië, op 180. 38. L. 5. 12. N. B.

STRONGYLE, berg op de N. kust van Candia.

STRONSAY, een der Schot. Orcad. eilanden, met 900 inw. 2. Goede haven aldaar met veel kalkbranderijen.

STRONSAY EN EDAY, Schot. kerspel der Orcad. eil., met Stronsay 5 eil. en 9 kleinere of weiden bevattende, met 1400 inw.

STRONTIAN, Schot. plaats en klein dorp, gr. Argyll, met groote loodgroeven.

STROOBOS, Nederl. dorp, tot de prov. Groningen en Vriesland behoorende, met veel doortogt.

STROOM ROTS, rots in den Ind. Oceaan, straat Sunda. 123. 36. L. 5. 51. Z. B.

STROPHADAE, zie Strivoli.

STROPKO of STROPKOWE, Hong. marktvlek, kom. Zemplin, met vele fabr.

STROPPEN, Pruis. stadje, regdst. Breslau, met 700 inw.

STROPPIANA, Lomb. Ven. vlek, prov. Vercelli, met 2,900 inw. 2. Sard. vlek in Piëmont, prov. Vercelli, met 900 inw.

STROTHE, dorp in Waldeck, ambt Eder, met koper- en ijzermijnen.

STROUD, Eng. marktvlek, gr. Gloucester, aan de Frome en Slate-water, met 5,430 inw., laken-, kasimir-, en indigofabr. en korenhandel. 2. Eng. dorp, gr. Kent, met 1400 inw.

STROUD'S BAAI, schoone baai aan de N. W. kust van 't W. Ind. eil. Barbados.

STROUDEND, Eng. buurt, gr. Gloucester.

STROUDSBURG, dorp der N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, gr. Northampton.

STROVISI of *Verdogno*, Turk. stad, schiereil. Morea, in Laconië.

STROWAN, 2 Schot. D., gr. Perth.

STROWAY, Eng. riv., gr. Monmouth.

STROXTON, Eng. kerspel, gr. Lincoln.

STRUBBY, Eng. kerspel, gr. Lincoln.

STRUCKHAUSEN, Oldenburgsch kerspel, kreits Ovelgönne, met 2,780 inw.

STRUCKLINGEN, Oldenburgsch kerspel, gr. Kloppenburg, met 600 inw.

STRUHT, Nederl. dorp, prov. Limburg, arr. Maastricht, met 250 inw.

STRUDEN, Oostenr. vlek, Mühlkreits.

STRUGA of *Usturga*, Turk. stad in Romanië, lands. Ilbessan.

STRULLENDORF, Beij. dorp, Opper Mainkreits.

STRUMA, Turk. riv., lands. Romanië, sandschakat Kostendil.

STRUMBLEHEAD, Eng. kaap, vorst. Wallis, gr. Pembroke.

STRUMIE, zie Schwarzwasser.

STRÜMPFELBRUNN, Bad. D., Neckarkr.

STRUMPSHAW, Eng. kerspel, gr. Norfolk.

STRUMZA, Turk. stad van Macedonië, ten N. van Salonica.

STRUNKOWITZ, Boh. vlek, kreits Prachin, aan de Blanitz.

STRUS-

STRUPANICE, Sard. vlek in Piëmont, prov. Turin, met 1400 inw.

STRUPPEN, Sak. dorp, kr. Meissen.

STRUSOW of *Strussow*, Galicisch D., kreits Tarnopol, met 1060 inw.

STRÜTH, dorp in Nassau, met 250 inw.

STRUVE (PUNT), Ier. kaap, gr. Donegal, ten Z. van Inishowen Head.

STRUYS BAAI, baai aan de Z. punt van Afrika, O. van kaap Aguillas, 3 mijlen breed, tot kaap Infant, met goeden ankergrond, doch slechts voor den N. W. wind beveiligd; terwijl er een sterke stroom gaat.

STRY, Galicische kreits, op 103⅕ V. M. 175,150 inw. bevattende, vol bergen en bosschen, door den Dniester, de Stry en vele andere kleinere riv. bespoeld, en rogge, gerst, haver, aardappelen, vlas en veel hout opleverende, met aanzienlijke zoutkeeten en smederijen. 2. Stad aldaar, met wallen, grachten, een kasteel, 2 kerken, 5,470 inw. en handel. 3. Riv. in voornoemden kreits, valt in den Dnieper.

STRYKOW, Pool. stadje, waiw. Masovië, met 1500 inw., hoeden-, laken, linnen- en andere fabrijken.

STRYMON, RADIRI of *Ischar*, Turk. rivier in Romanië, sandschakat Gallipoli, die in de baai van Contessa valt.

STRYMONA, Turk. stadje in Romanië, sands. Gallipoli, aan de Strymon.

STRYNOË, Deen. kerspel, eil. Funen, met de eil. Strynoë en Strynoëkalo, te zamen 500 inw. tellende.

STRYNOËKALO, zie Strynoë.

STRYP, Nederl. dorp, prov. N. Braband, distr. Eindhoven, ook wel het Molkwerum der Meijerij genoemd, met 900 inw.

STRYTEN, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, arr. Brussel, met 400 inw.

STRYSZOW, Galicisch D., kreits Jaslo.

STRYPEN, Nederl. dorp, prov. Oost Vlaanderen, arr. Oudenaarde; 1250 inw.

STRZALKOWO, Pruis. dorp, regdst. Posen, nabij Glupse.

STRZELICE, Galicisch vlek, kreits Brzezany; 7 mijlen van Lemberg.

STRZELISKANOWA, Galicisch vlek, kreits Brzezany; 7 mijlen van Lemberg.

STRZELNO, Pruis. stadje, regdst. Brombergkreits, met 1200 inw.

STREZZOW, Galicisch D., kreits Jaslo.

STRZILEK, Morav. D., kreits Hradisch.

STRZUMILOWA, Galicisch stadje, kreits Zloczow, aan de Bug.

STRZYSZOW, Galicisch dorp, kreits Jaslo, aan de Wysloka.

STUART's EILAND, eil. bij de N. W. kust van Amerika. 215. 16. L. 53. 35. N. B. 2. Eil. bij de N. W. kust van N. Amer., aan den ingang van Bute's kanaal, in de golf van Georgië.

STUARTSBURG, dorp der N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, gr. Westmoreland.

STUBBEKIÖBING, STUPKÖPING, Deen. stadje, eil. Falster, met 4 poorten, eene Deen. school en 600 inw., met handschoen en andere fabr. en handel in koren.

STUBBENKAMMER, krijt-voorgebergte van 't eil. Rugen, schiereil. Jasmund, in de Oostzee.

STUBBERUP, Deen. dorp, eil. Funen.

STUBBS, Eng. vlek, gr. York.

STUBBY-LANE, Eng. vlek, gr. Stafford.

STÜBECKSHORN, zie Stipshorn.

STUBEN, Hong. dorp, kom. Thurocz.

STUBENBACH, Boh. dorp, kr. Prachin.

STUBENBERG, Beij. D., Isar kreits.

STUBENDORF, Pruis. dorp, regdst. Oppeln, met 630 inw.

STUBERSHEIM, Wurt. dorp, Donaukreits.

STUBHAMPTON, Eng. D., gr. Dorset.

STUBHILL, Eng. buurt, gr. Cumberland.

STUBKÖPING, zie Stubbenjöbing.

STUBLACH, Eng. vlek gr. Ches.

STUBLEY, Eng. buurt, gr. Derby.

STUBNA en STUBNYA, 2 Hong. dorpen, kom. Thurotz, met zwavelbaden.

STUBTON, Eng. kersp., gr. Lincoln.

STUCKENBROCK, Pruis. dorp, regdst. Minden, met 1700 inw.

STUDEIN, Morav. vlek, kreits Iglau.

STUDENITZ, Oostenr. dorp in Stiermarken, kreits Cilly. 2. Rus. vlek, gouv. Mohilew.

STUDHAM, Eng. kerspel, gr. Cumberland. 2. Eng. buurt, gr. Bedford.

STUDLAND, Eng. buurt, gr. Hertford. 2. Eng. kerspel, gr. Dorset.

STUDLAND BAY, Eng. baai, aan de kust van het gr. Dorset.

STUDLEY, Eng. buurt, gr. Buckingham. 2. Eng. kerspel, gr. Warwick, met 1100 inw. 3. Eng. buurt, gr. York. 4. Eng. kerspel, gr. Warwick.

STUDZINNA, Pruis. fabrijkplaats, regdst. Oppeln.

STUDZIENITZA, Rus. vlek, gouv. Podolië.

STUER, dorp in Mecklenburg-Schwerin, ambt Lübz, met 850 inw.

STUFFAND, meer in Noorwegen, stift Drontheim.

STUFFENBERG, zie Hülfenberg.

STUGENA, tak van den Dnieper, in het Rus. gouv. Kiew.

STÜHLINGEN, Bad. ambt, Seekreits, met 5,200 inw. 2. Bad. stadje, aan de Wutach, met 1000 inw., kousenweverij-

rijen en looijerijen.

STUHM, Pruis. kreits, regdst. Mariënwerder, heeft op 11½ V. M. 20,200 inw., wordt door den Weichsel, de Nogat en Sorge bespoeld; met het Drausen meer, heiden en moerassen, aanzienlijken landbouw en veeteelt. 2. Stadje aldaar, met 2 kerken, eene synagoge en 1000 inw. 53. 54. N. B. 36. 42. L.

STUHR, dorp in Oldenburg, kreits Delmenhorst, met 1520 inw. en fabr.

STUIVE KENSKERKE, Nederl. dorpje, prov. West Vlaanderen, arr. Veurne, met 250 inw.

STUKELY (GROOT en KLEIN), twee Eng. vlekken, gr. Huntingdon. 2. N. Amer. vlek in Neder Canada, gr. Richlieu. 3. Vlek op Prins Edward's eil., met eene haven, 800 inw. en handel in koren en levensmiddelen.

STUKKA, N. Afr. stad in Marokko, tusschen Tamaract en kaap Nun, aan de Messa. Ten O. van dezelve zijn goud- en zilvermijnen.

STULWEISSENBURG, zie Stuhlweissenburg.

STUM, Oostenr. heerl. in Tyrol, kreits Schwaz, in het Zillerthal, met 1670 inw. 2. Zie Stuhm.

STUMPSTOWN, N. Amer. dorp, prov. Pennsylvanië, gr. Dauphin.

STUMPY INLET, N. Amer. kanaal, tusschen twee kleine eil., aan de kust van N. Carolina. 300. 3. L. 34. 24. N. B. 2. Baai en kaap aldaar, aan de Pamlico sound.

STUNTLEY, Eng. buurt, gr. Cambridge, op het eil. Ely.

STUPFERIG, Bad. dorp, Murg- en Pfinzkreits, met 700 inw.

STUPKÖPING, zie Stubbekiöbing.

STURA, 3 Sard. riv. in Piëmont, prov. Montferrat. De eene valt bij Ponte di Stura in den Po; de tweede valt boven Turin in den Po, en de derde valt bij Cherasco in de Tanaro. 2. Turk. vlek op het eil. Negropont.

STURBRIDGE, vlek der N. Amer. Rep., prov. Massachusetts, gr. Worcester, met 1950 inw.

STURFAS, Rus. vlek in Circassië, woonplaats der Osseten.

STURGEON LAKE, N. Amer. meer, dat door rivier Saskatchiwine, met het Pine Island, en door de Sturgeon-Weir rivier, met het meer Winnipic, gemeenschap heeft.

STURGEON WEIR RIVER, N. Amer. riv., die in het Sturgeon meer valt.

STURLICZ, Turk. vlek, lands. Bosnië, sands. Banjaluka.

STURMERE, Eng. kerspel, gr. Essex.

STURMINSTER MARSHAL, Eng. kerspel en marktvlek, aan de Stour; 700 inw.

STURMINSTER NEWTON CASTLE of *Sturminster Newton*, Eng. marktvlek, gr. Dorset, met 1460 inw.

STURRY, Eng. kerspel, gr. Kent.

STURSTON, 4 Eng. vlekken, gr. Derby, Norfolk, Suffolk en Huntingdon.

STURTON, 3 Eng. dorpen, gr. Lincoln. 2. Twee Eng. buurten, gr. Stafford en York. 3. S. of *Streton*, Eng. kerspel, gr. Nottingham, met 600 inw 4. S. *Grange*, 2 Eng. vlekken, gr. York Northumberland.

STÜRZA, Saks. dorp, kreits Meissen, ambt Lohmen, met 410 inw.

STUSTOMPFA, zie Stampfen.

STUTTENBERG, zie Kobylo Gora.

STUTTERTON, Eng. kersp., gr. Lincoln.

STUTTESBURY of *Stotesbury*, Eng. dorp, gr. Northampton.

STUTTGART, hoofd- en residentiestad van het koningrijk Wurtemburg, in een dal, aan drie kanten door bergen omringd, aan de beek Resen, eene mijl van den Neckar. Zij is de verblijfplaats des konings en van onderscheidene regerings-collegiën, heeft 8 poorten, en is in de Eigenlijke stad, de Eszlinger voorstad, de Boven-voorstad en den Nieuwen Aanleg verdeeld, welke 9 opene plaatsen en verscheidene aanzienlijke paleizen bevatten, waaronder vooral het nieuwe koninklijke paleis. Verder verscheidene hotels der ministers, een kleine schouwburg, het *gymnasium illustre*, de opera (eene der grootsten in Duitschland), het jagthuis, de rijschool, het oude slot, het raadhuis, de kanselarij, de paardenstallen, de munt en de beide kasernen; 4 luthersche, eene hervormde en eene roomsche kerk, eene synagoge, het gymnasium met eene sterrenwacht, verzameling van instrumenten, enz. vele andere scholen en liefdadige inrigtingen, eene koninklijke boekerij van 200,000 boekdeelen, waaronder 12,000 bijbels, koninklijk museüm en verscheidene bijzondere verzamelingen, en, behalve het hof en de bezetting, 26,000 inw., die, uitgezonderd eenige fabr. van wollen stoffen en tabakskerverijen, geene eigenlijke fabr. of aanmerkelijken handel hebben, maar meestal van het hof, met hetgene hiertoe behoort, en van den wijnoogst bestaan, en buiten de stad een badhuis en vele tuinen en wandeldreven hebben. Geboortepl. van SPITTLER en MOSER. 26. 51. L. 48. 47. N. B. 2. Ambt aldaar, op 4½ V. M. 21,260 inw. bevattende, en door den Neckar, de Kers- en Aichbach,

bach, benevens de Beeren en Pfaffen meren bespoeld, met veel bosch, maar ook goeden landbouw en veeteelt.

STUTTHOF, Pruis. D., regdst. Dantzig.

STUTTON, 2 Eng. kerspels, gr. York. en Suffolk.

STUTZBACH, dorp in Saksen-Gotha, ambt Schwarzwald, met 500 inw.

STÜTZENGRÜN, Saks. dorp, kreits Erzgebergte, ambt Schwarzenberg.

STUTZERBACH, Pruis. dorp, regdst. Erfurt, kreits Schleusingen, met 300 inw.

STYDD of *Stede*, Eng. D., gr. Derby.

STYFORD, Eng. dorp, gr. Northumberland.

STYLEMAN POINT, N. W. punt van Ports Snettisham, aan de W. kust van N. Amer. 151. 24. L. 57. 53. N. B.

STYMPHALIS, zie Zarakas.

STYNSFORD, Eng. kersp., gr. Dorset.

STYR, tak van de Pripetz, in de Rus. gouv. Minsk en Volhynië.

STYRA, Zweed. vlek, Linkoping-län.

STYRAP of *Styrrup*, Eng. dorp, gr. Nottingham.

STYRUM, Pruis. dorp, regdst. Dusseldorf; het stamhuis der graven van Limburg-Styrum.

STYX, riv. op Morea, die in de Adriatische zee valt. 2. Tak van de riv. Potomack in de N. Amer. prov. Virginië, gr. Hampshire. 3. *Kleine* S., tak van den Michigan, in de N. Amer. prov. Indiana.

SUABA, tak van de Zambèze in Afrika, in het O. Kafferland.

SUACHA, Z. Amer. volkplanting van Nieuw Granada, 3 mijlen van St. Fé.

SUADOKKA GURKI, vesting in O. Perzië, prov. Cachemir.

SUAITA, Z. Amer. volkplanting in Nieuw Granada, prov. Velez.

SUAKEM of *Souakin*, Afr. stad van Nubië, ten Z. van Mekouar, aan het uiterste einde eener smalle baai, die ongeveer 12 mijlen diep en 2 breed is, en in welker achtergrond verscheidene eil. liggen, op een van welke de eigenlijke stad Ozrok gebouwd is, die door eenen tweeden zeearm van de voorstad *El Geyf* (SEETZEN schrijft *Okef*) gescheiden is. Ten O. der stad is de haven, die door eenen vooruitspringenden grond, gedeeltelijk van het vaste land gevormd wordt; terwijl de zeearm aan de Westzijde geene groote schepen kan bevatten, en het naderen van de kust, door de koraalriffen, zeer gevaarlijk gemaakt wordt. De stad bestaat uit ongeveer 600 huizen, van eene en twee verdiepingen, uit koraalblokken gebouwd, doch grootendeels vervallen; terwijl daarentegen de voorstad sterk in getal van huizen en inw. toeneemt, maar ook eenige matten hutten heeft. In de stad rekent men drie, en in de voorsteden vijf duizend inw., van verschillende afkomst, zoowel van Turksche, Arabische als Beduïnen stammen, en die *Souatkiny* genoemd worden. Het opperbestuur is in handen van den Emir *el Hadherebe*, die uit eene der eerste familiën verkozen wordt. Ongeveer een half uur van de voorstad zijn 12 bronnen, welke de geheele stad van zeer goed water voorzien. 19. 4. Z. B. 55. 23. 45. L.

SUAMEER, Nederl. dorp, prov. Vriesland, arr. Leeuwarden.

SUAN, O. Ind. stad, prov. Bahar, distr. Rotas. 104. 12. L. 25. 15. N. B.

SUANA, zie Sovana.

SUANES, Spaan. kustriv., baai en vlek, prov. Burgos.

SUAN-YANG, Chin. stad, prov. Korea.

SUANSCHI, een der Banda eil., in O. Indië.

SUAPURE, Z. Amer. riv. in Nieuw Granada, die in den Orinoco valt.

SUAR of *Sohar*, zie Sohar.

SUARAS, Philipp. eil., bij Leyte.

SUARLEE, Nederl. dorp, prov. en arr. Namen, met 700 inw.

SUATA, Z. Amer. volkplanting van Nieuw Granada, prov. Tunja, met 1,000 huizen.

SUAWOUDE, Nederl. dorp, prov. Vriesland, arr. Leeuwarden.

SUAYAGUA, Z. Amer. eil., distr. Nicaragua.

SUAZA, Z. Amer. riv. in Nieuw Granada, prov. Neiva, die tegenover de stad la Plata, in de Magdalena valt.

SUAZO, Spaan. vlek, prov. Sevilla, tegenover het eil. Leon, bij Cadix.

SUBANOER, volk op 't eil. Magindanao.

SUBAR, Turk. gebergte in Bosnië.

SUBARKAN, Turk. Aziat. dorp van Diarbek; 25 mijlen O. Z. O. van Kerkesieh. 2. Chin. dorp in Scharra-Mongolië, aan de Lohan-pira.

SUBAT, Rus. vlek, gouv. Koerland.

SUBATAN, Turk. Aziat. stad der prov. Kars.

SUBBIANO, Tosc. D., gebied Florence

SUBBULGHUR, O. Ind. stad der Mahratten, prov. Agra. 93. 11. L. 26. 22. N. B. 2. O. Ind. stad, prov. Delhi, aan den Ganges. 95. 56. L. 29. 48. N. B.

SUBCHIAJA, Z. Amer. vlek in Guatimala, distr. Tortla.

SUBDERAT, Afr. stam van Beduïnen, in Nubië.

SUBERTHWAITE of *Sowberthwaite*, Eng.

Eng. vlek in Lancashire, met 1000 inw.

SUBHATTAO, O. Ind. vesting, prov. Gurwal.

SUBIACO, stad in den Kerk. Staat, in Campagna di Roma, aan de Teverone, met een kasteel van den paus, verscheidene kloosters, Romeinsche oudheden, 2000 inw. en ijzerderijen.

SUBIBA, kaap aan de Z. O. kust van Spanje, prov. Murcia. 16. 26. L. 27. 30. N. B.

SUBIE, dorp op 't Philipp. eil. Manilla.

SUBINGEN, Zwits. dorp, kanton Solothurn, met 700 inw.

SUBLAINES, Fr. D., dep. Indre en Loire.

SUBOTIN, Rus. vlek, gouv. Saratow.

SUBRANKA, Afr. stad van het rijk Bondoe, in Senegambië.

SUBRAY, O. Ind. stad, prov. Cutch.

SUBTERMOOKY, O. Ind. riv. in Bengalen, een der stroomen, welke de Delta van den Ganges vormen.

SUBTIAVA, Z. Amer. distr. van Guatimalo, tusschen Kealejo en Nicoya, met 5 dorpen en 9000 inw. 2. Hoofdplaats van dit distr., met 5,000 inw. en aanzienlijke katoenweverijen.

SUBTILE, een der Marianen of Ladronen eil., op 171. 44. L. 12. 40. N. B.

SUBTRAY EN BRENNES, zie Mezière.

SUBUNRIKA, O. Ind. riv., die de prov. Orissa en Bengalen van elkander scheidt, en tot 1805 de grenzen der Britsche bezittingen uitmaakte. Zij valt in de golf van Bengalen.

SUBZOW, Rus. kreits, gouv. Twer, tusschen 51. 27. en 51. 28. L. 56. 4. en 56. 32. N. B., met 61,500 inw., door de Wolga, Wasuga, Ostuza, Derscha en Schokscha bespoeld, met vele heuvels, moerassen, veel bosch, landbouw en veeteelt. 2. Stad aldaar, aan de Wolga, met 1210 inw. en handel.

SUCAIFE, Arab. dorp van Hedsjas.

SUCAYNA, Spaan. vlek, prov. Valencia, met 1150 inw. en fabr.

SUCCA, kleine N. Afr. zeehaven van Tripoli, in de golf van Sidra; 15 mijlen Z. O. van Mesurada.

SUCCADANA, zie Suckadanna Borneo. 2. Zie Suckadana.

SUCCESS, N. Amer. vlek, prov. New Hampshire, gr. Coos, met 2500 inw.

SUCCESS BAAI, Z. Amer. baai, aan de Z. O. kust van het Vuurland en de straat le Maire. 312. 19. L. 54. 50. Z. B.

SUCCESS of *Good Success*, kaap aan de Z. kust van het Vuurland. Zij vormt den Z. W. ingang van straat le Maire. 312. 32. L. 54. 58. Z. B.

SUCCONDEE, W. Afr. zeehaven, aan de Goudkust van Guinea, in het land van Ahanta, met een Nederlandsch fort

SUCCOOT, Afr. stad in Nubië, aan den Nijl, op de grenzen van Dongola, een weinig boven den grooten waterval.

SUCCUMI, Jap. stad op Niphon; 8 mijlen Z. W. van Fumai.

SUCÉ, Fr. stadje, dep. Neder Loire, met 2000 inw.

SUCHA, Rus. tak van de riv. Oka.

SUCHAJA, tak van de Rus. Aziat riv. Kolyma.

SUCHARI, Rus. vlek, gouv. Mohilew.

SUCHALOSA, Morav. D., kr. Hradisch.

SUCHDOL, Boh. vlek, kreits Czaslau.

SUCHENIOW, Pool. stad, waiw. Sandomir, met 2150 inw. en smederijen.

SUCHEU, Chin. stad, prov. Nanking. 2. Chin. stad, prov. Koeitcheou.

SUCHING, Chin. stad, prov. Quangsi.

SUCHEDROWA, Rus. riv., gouv. Kaluga.

SUCHITEPEQUE, zeeprov. van Midden Amerika of Guatimalo, tusschen Sonora, Esciuntla, de Zuidzee en Chiapa, of tusschen 283. 39. en 284. 54. L. en 14. 50. en 15. 58. N. B.; 19 mijlen lang en 13 breed, met 25,000 inw. Het land is met heuvels, hoogten en bosschen bedekt. Aan de landzijde zijn hooge bergen, waaronder, bij Suchitepeque, een vuurspuwende berg, die echter niet meer brandt. De kust is zandig, zonder baai of haven van belang, maar met verscheidene monden van rivieren, waaronder de Samala en Xilapa, de Ayutla, Coatlan en Tilapa de voornaamste zijn. De grond is meestal vulkanisch; de hitte zeer sterk, schoon dezelve door de zeewinden eenigzins verkoeld wordt; des winters woeden er de *Papagallos*, waardoor geene schepen de kust kunnen naderen. Men vindt er vele plantagiën van kakao, katoen en suiker. Verder is het land rijk aan bananen, ananassen en andere kostbare vruchten, en de bosschen leveren veel timmerhout en gom; terwijl de bergen onderscheidene geneeskrachtige kruiden dragen. Behalve rundvee en varkens, vindt men er geen Europisch vee. De bijen leveren honig en was in de bosschen, en de zee heeft veel visch en zout. De fabr. leveren meest katoenen stoffen, en de uitvoer bestaat in kakao, katoen, gom, heelkruiden en gedroogde visch. Er is geene koopstad. De inw. bevinden zich op eene uitgestrektheid van 8 V. M. tusschen de Samala en Xilapa; het overige is, behalve eenige Indiaansche buurten, woest. De hoofdst. is Mazaltenango. 2. Oude hoofdstad, bij den vulkaan van dien naam, thans een dorp van weinig belang, doch met eene schoone

ne kerk.

Suchoczyn, Pool. vlek, waiw. Plock,

Suchon, zie Huè, No. 2.

Suchona, bron van de Rus. riv. Dwina, gouv. Wologda.

Suchowolla, klein Rus. stadje, prov. Bialystok, met 1000 inw. en eenige fabr.
aan de Whra, met 300 inw.

Suchteln, Pruis. stadje, regdst. Kleef, met 1400 inw. 2. Stad aan de W. kust van het Chin. eil. Jesso.

Suchum Kalè, sterke Turk. stad, aan de N. O. kust der Zwarte zee.

Suck, Ier. riv., die in de Shannon valt. 2. S. *Creek*, rivier der N. Amer. Rep., prov. Tennessee, die in de Tennessee valt.

Suckadana, groot rijk op het O. eil. Borneo, dat zich N. W. tot aan de Lawa uitstrekt, maar uit vele kleine staten bestaat, die slechts in naam van hetzelve afhankelijk zijn. Het is zeer vruchtbaar, heeft de kapen Flat of Vlakke punt, Sambhar of Sambahar en Bry, en de riv. Suckadana, met eenige kleinere. De Nederlanders hebben hier een fort, en de O. Ind. comp. het regt van eigendom op hetzelve. 2. Hoofdstad aan de W. kust, residentie van den raja, met eene goede haven, de voornaamste opium-markt, een groot tolhuis en veel handel, met de Chinezen.

Suckasunny, N. Amer. dorp, prov. New Jersey, gr. Morris, met 1400 inw. en fabr.

Suckenseepoint, N. Amer. kaap, prov. Massachusetts.

Suckley, Eng. kerspel, gr. Worcester.

Suckling, kaap aan de N. W. kust van N. Amer. 234. 5. L. 60. 1. N. B.

Suckutpoor, O. Ind. vesting, prov. Malwah. 94. 5. L. 24. 52. N. B.

Suckley, Eng. dorp, gr. Worcester.

Suconda, zie Succonaee.

Suctasgur, O. Ind. stad, prov. Allahabad; 5 mijlen van Chunar.

Sucubiti, Z. Amer. riv., prov. Dariën, valt in de Chucunaqui.

Sucuriu, Z. Amer. riv. in Braziliё, prov. Cuaba, die in de Pardo, eenen tak van de Parana valt. 2. Riv. aldaar, die in de Parana valt.

Sucury, Z. Amer. riv. in Braziliё, prov. Cuiaba, die in de Tiete valt.

Sucut, O. Ind. stad, prov. Lahore.

Suczawa, sterke Galicische stad, kreits Czernowitz, met 5,100 inw., 4 christenkerken, eene synagoge, wol- en katoenfabr., handel op Moldaviё en Zevenbergen. 2 Tak van de Sireth in Moldaviё.

Sud (Rivière de), N. Amer. riv. in Neder Canada, die in den St. Lourenz valt.

Suda, kleine vesting in eene baai van dien naam, op de N. W. kust van Candia, met de beste haven des eil. en veel zout. Er zijn vele oudheden. 2. Gebergte in de Afr. woestijn van Sahara, tot het Harutsch gebergte behoorende.

Sudak, Rus. Aziat. vlek, gouv. Tauriё, aan de zee, met beroemden wijn en molensteen groeven.

Sudan, zie Houssa en Nigritiё. 2. Twee dorpen op het O. Ind. eil. Java, residentie Grobogan en Besoaki.

Sudashygur, O. Ind. sterkte, aan de W. kust der prov. Canara, aan den ingang der riv. Aliga, als eene citadel der stad Carwar.

Sudatorii, zie Agnano.

Südau, riv. in Keur-Hessen, prov. Schauenburg, valt in de Leine.

Sudborough, Eng. kerspel, gr. Northampton.

Sudbourn, Eng. kerspel, gr. Suffolk.

Sudbury, zie Sudbury.

Sudburry, Eng. vlek, gr. Suffolk, met 3,900 inw., katoen-, vlaggendoek- en floersfabr. 2. Eng. kerspel, gr. Derby. 3. Eng. dorp, gr. Gloucester. 4. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Vermont, gr. Rutland, met 1000 inw. en fabr. 5. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Massachusetts, gr. Middlesex, met 1300 inw. 6. *Oost* S., vlek der N. Amer. Rep., prov. Massachusetts, gr. Middlesex, met 1100 inw.

Sudė, riv. van het gr. hert. Mecklenburg-Schwerin, die beneden Allendorf, in de Elbe valt.

Sudely, Eng. buurt, gr. Gloucester.

Sudenka, Rus. riv., gouv. Tschernigow.

Sudenburg, zie Maagdenburg.

Süderdithmarsen, Deen. lands., hert. Holstein, met 23,000 inw.

Suderköping, zie Söderköping.

Sudsall, Deen. eil., bij Sleeswijk, ambt Husum.

Sudermana, zie Södermannland.

Suderöe, een der distr. der Faroër eil., en het Zuidelijkste eil, dat op 2 V. M. 685 inw. en de bogten Quollwüg bevat. De hoofdplaats is Qualboё.

Süderoog, Deen. eil., hert. Sleeswijk, op $2\frac{1}{2}$ V. M., 4 kerspels bevattende.

Süderstapel, Deen. kerspel, hert. Sleeswijk, ambt Stapelholm, met 2000 inw., en een dorp met 600 inw.

Suderstrom, zie Meler zee.

Sudertalge, zie Södertelge.

SUDERTRAGTEN, zie Noordertragten.

SUDETISCH GEBERGTE, aanzienlijk gebergte in Duitschland, dat Oostenrijk, Pruissen en Saksen van elkander scheidt, en op de grenzen van Saksen het Ertzgebergte, op die van Silezië het Reuzengebergte heet. De Sturmhaube, Schneeberg, Fichtelberg, enz., behooren tot de hoogste toppen. Zie verder de verschillende takken.

SUDGROVE, Eng.buurt, gr. Gloucester.

SUDEREN, Deen. herred, op het Z. gedeelte van het eil. Falster, met 8,500 inw. 2. S. *Alsley*, dorp aldaar, met 500 inw.

SUDICH, Aziat. vlek in Beludchistan, distr. Tiz.

SUDISLAWL, POSAD - SUDYSLAW, Rus. stadje, gouv. Kostroma, aan de Korna, met 1000 inw. en jaarmarkten.

SUDITKI, Rus. vlek, gouv. Volhynië.

SUDLIDSCHE, voorstad van Konstantinopel, aan de haven, met de eenigste Turksche drukkerij.

SÜDLOHN, Pruis. vlek, regdst. Munster.

SUDOGDA, Rus. kreits, gouv. Wladimir, tusschen 57. 28. en 59. 35. L. en 55. 36. en 56. 5. N. B., door de Kliasma en Sudogda bespoeld, met slecht weiland, maar veel bosch. 2. Stadje aldaar, met 350 inw.

SUDSHA, Rus. kreits, gouv. Kursk, tusschen 52. 56. en 53. 34. L. en 51. 4. en 51. 41. N. B. gelegen, en door de Psol, Sudsha en vele andere kleine rivieren bespoeld, met veeteelt, stoeterijen en branderijen. 2. Rus. stad aldaar, met 8 kerken en 7000 inw., land- en tuinbouw, salpeterziederij, fabr. en handel.

SUE, Afr. riv. in Benguela, die in de Bembarogue valt.

SUEB, Turk. Aziat. vlek, prov. Chiawa.

SUECA, Spaan. vlek, prov. Valencia, met 4,800 inw., velerlei fabr. en handel.

SUEDABAD, plaats in Dschagatai of Onafhankelijk Tartarije, lands. Hissaz.

SUEIRA DA COSTA, zie Issini.

SUEIRO, Afr. riv. in Opper Guinea.

SUEJOLS, tak van de Fr. riv. Allier, dep. Opper Loire.

SUELLACABRA, Spaan. vlek, prov. Soria.

SUEMEZ, eil. in de Stille Zuidzee, aan den ingang van Puerto de Baylio Bucareli. 244. 36. L. 55. 16. N. B.

SUENDBORG, zie Svendborg.

SUEN-HOA-FOE, Chin. stad, prov. Petcheli, bij den grooten muur gelegen. De bergen rondom dezelve leveren kristal, marmer en porfier.

SUENIA, SWEINI, Afr. dorp van Darfur in Nubië, verzamelplaats der naar Egypte bestemde karavanen.

SUERA, zie Mogador.

SUERHEMPDEN, Nederl. dorpje, prov. Z. Braband, arr. Leuven, met 190 inw.

SUERTE, Z. Amer. riv. van Veragua; valt in de Stille Zuidzee.

SUESCA, Z. Amer. dorp van Nieuw Granada, prov. Ubates, met 1000 inw., voorheen eene groote en rijke stad.

SUETI, Z. Amer. riv. van Nieuw Granada, prov Ohio, die in den mond der Atrato valt. 2. Riv. in Z. Amer., prov. Dariën, valt in de Chucunaqui.

SUEVRES, Fr. stadje, dep. Loir en Cher, arr. Blois, met 1260 inw.

SUEZ, landengte aan het einde der Roode zee, welke Afrika aan Azië hecht, en 15 mijlen breed is. Zij is niet hoog, bestaat uit rotsen van mosselkalk, met lagen van zandsteen, en is grootendeels met zand bedekt; terwijl zij hier en daar stilstaande wateren heeft. Ten N. is eene groote vlakte, die niets dan duinen heeft; in het midden heuvels, die van afstand tot afstand hooger worden; terwijl de bergen van Arabië en van Egypte de vlakte ten O. en Z. O. bepalen. De voornaamste laagten zijn bij het meer Birket el Ballah, dat met het meer Menzaleh gemeenschap heeft; bij het meer Temsah en bij de bittere meren, die bijna geen water hebben, en welke slechts door smalle landtongen van elkander zijn gescheiden. De helling van dit land is naar de Middellandsche zee, alwaar, indien de Fransche metingen naauwkeurig zijn, de grond 30 voeten lager dan bij de Roode zee is. Op dezelfde wijze loopt het naar de Delta af, zoodat bij laag water, de Nijl bij Caïro, 9 voeten lager dan de gewone hoogte der Roode zee is. Meer dan een der voormalige beheerschers van Egypte hebben getracht eene doorvaart door deze landengte te maken, en alzoo de Roode zee met de Middellandsche in gemeenschap te brengen, waarvan men ook nu nog sporen vindt, van welke sommige nog in zeer goeden staat zijn, zoodat zij slechts behoefden schoon gemaakt te worden. SEETZEN heeft hieromtrent de breedvoerigste berigten medegedeeld, waarnaar wij hier moeten verwijzen. De nieuwspapieren van 2 Junij dezes Jaars (1825) melden, dat men den 23 Maart, volgens schrijven uit Alexandrië, aldaar eenen Engelschen afgezant verwachtte, die in naam zijner regering, aan den onderkoning van Egypte een plan zou aanbieden tot het graven van een kanaal ter verbin-

ding van de Roode zee met de Middellandsche zee. 2. Woestijn tusschen Caïro en Suez, schoon, met goede oasen, door weinige Beduïnen bezocht. 3. S. of *el Hhagar*, de Steenachtige bijgenoemd, stad aan den N. W. hoek van de Roode zee, aan de golf van Suez of Bahr el Kolsum, eene zeer vervallene plaats, welks Oostelijk gedeelte thans geheel in puinhoopen ligt; terwijl men onder de onderscheidene ellendige hutten, eenige weinige goede bijzondere huizen, en aan den oever verscheidene goede koophuizen vindt. De inw. zijn Arabieren en Syriërs, welke hier in de ongezondste lucht wonen; terwijl, behalve de handelaars in het klein, eenige factorijen de waren van over de Roode zee ontvangen, en naar Caïro zenden. De pacha heeft hier een garnizoen van vijftig man en eenen officier, en de stad is eene dier weinige havens in de Roode zee, alwaar schepen kunnen hersteld worden, en men vindt hier Grieksche timmerlieden en smeden, welke de pacha aan de zeelieden verhuurt. Voor *Mahomed-Ali*, waren de Beduïnen heeren van Suez, en elk bewoner moest zijnen beschermer *Ghafyr* onder de Beduïnen van Sinaï hebben, dien hij goede geschenken moest geven, en die daarvoor zijne waren in de woestijn beschermde. Thans ontvangen de scheiks slechts een geschenk in geld en kleederen van den Turkschen kommandant van Suez. De pacha zelf is de beschermheer, en ontvangt van elke kameellading van 2 tot 4 dollars. De stad zendt voornamelijk koffij en Indische waren naar Caïro, en ontvangt van daar hare levensmiddelen, welke daarom zeer duur zijn; koren en dadels komen van den berg Sinaï. De waren uit Caïro worden naar Hedsjas en Yemen verzonden, zoo als ook zeep, glas, tabak, gedroogde vruchten, enz. uit Damascus, die hier met karavanen uit Gaza en Ehalyl aangebragt worden. Men vindt hier ook veel pelgrims om naar Dschidsla te gaan. Op den 10 van elke maand gaat er eene karavaan van Caïro naar Suez. In den omtrek zijn vele puinhoopen der oude stad. 50. 16. L. 29. 59. N. B. 4. S. of *Bahr el Kollum*, golf ten O. van Suez, die bij ebbe kan doorwaden worden, met vele inhammen.

Suèze, tak van de Fr. riv. Marne.

Suf Alfven, Zweed. riv. in Oerebro-län.

Sufan-pira, riv. in het Chin. gouv. Kirin.

Sufangi-ul-Bahri, klein eil. in de Roode zee, aan de Egypt. kustische 51. 42. L. 27. N. B.

Suffel, tak van de Fr. riv. Ill, dep. Neder Rijn.

Suffelnheim, Fr. vlek, dep. Neder Rijn, arr. Straatsburg, met 1600 inw.

Suffield, Eng. kerspel, gr. Norfolk. 2. Eng. buurt, gr. York. 3. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Connecticut, gr. Hartford, met 2,680 inw., en fabr.

Suffolk, Eng. gr., tusschen Norfolk, de Noordzee, Essex en Cambridge, of tusschen 17. 50. en 19. 5. L. en 51. 56. en 52. 36. N. B. gelegen, en op 68 V. M., 234,000 inw. bevattende. Het land is meestal vlak, deels leem, deels zand en deels moeras, en door de Stour, de Alde, de Orwell, de Gipping, Deben, Butley, Blyth, Waveney, Lark en kleine Ouse bespoeld. De lucht is vochtig, doch over het algemeen niet ongezond. De voortbrengsels zijn: koren, vooral gerst; peul- en tuinvruchten, kool, rapen, vlas, hop, boomvruchten, vooral kersen. Verder paarden, rundvee, schapen, gevogelte, zeevisch, oesters, leem, zout en een weinig hout. De voornaamste takken van bestaan zijn: de landbouw en veeteelt; men maakt er goede boter en kaas. Men heeft er hennep- en vlasspinnerijen. De uitvoer bestaat in: gerst, mout, boter, kalveren, wol, garen, vlagge- en zeildoek. De hoofdstad is Ipswich. 2. Gr. in de N. Amer. Rep., prov. Massachusetts, op $1\frac{1}{2}$ V. M., 43,900 inw. bevattende, door de Charles bespoeld, en meer tot de veeteelt dan tot den landbouw geschikt. De hoofdstad is Boston. 3. Gr. in de N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, het Oostelijk deel van Long Island, met Shelters en de Gardiners eilanden, meestal vlak, en door de Peakonok, Connecticut en het meer Rockonkama bespoeld, met 24,500 inw., wol-, linnen- en katoenfabr., looijerijen en volmolen. De hoofdplaats is River Head. 4. Vlek in de N. Amer. Rep., prov. Virginië, hoofdplaats van het gr. Nansemond, met 4000 inw., handel in pik, teer, terpentijn, pik, houtwerk en tabak.

Suffren, baai aan de O. kust van het Chin. gouv. Kirin, waar La Peyrouse het Observations eiland, en een dorp der Orotschi's vond.

Sufredon, O. Ind. stad, prov. Delhi.

Sugachi, Z. Amer. riv. van Quito, prov. Mainas, loopt Z. Z. O. waarts, en valt in de Pastaza.

Sugana, zie Borgo di Val Sugana.

Sugar, takken van de Connec-

ticut, het meer Huron, de Ilinois, Juncata, kleine Miami, Susquehannah, Tuscaraca en Wateree, in de N. Amer. Rep.

SUGAR (COAVES), gebergte in Ierland, met kalk- en zandsteenrotsen. 2. S. *Creek*, vlek der N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, gr. Armstrong, met 1200 inw. 3. S. *Creek*, vlek der N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, gr. Venango, met 1000 inw. 4. S. *Creek*, vlek der N. Amer. Rep., prov. Ohio, gr. Greene, met 1400 inw. 5. S. *Eil.*, eil. in de straat van St. Mary, die het Boven- en Huron meer vereenigt. 6. S. *Loaf*, kaap van Benguela, aan de W. kust van Afrika. 12. 5. Z. B. 7. *Sugar Hill*, rots in N. Amer., bij het oude fort Ticonderoga, op het punt, waar de wateren van het meer George in dat van Champlain vallen, tegenover Mount Independence. 8. *Sugar River*, N. Amer. riv., gebied Michigan, valt in baai Saganaum. 9. S. *River*, Z. Amer. riv. in Veragua, valt in de baai van Honduras. 10. S. *Loaf*, berg op het W. Ind. eil. Cuba. 11. S. *Loaf*, vlek der N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, gr. Luzerne, met 500 inw. 12. S. *Loaf*, baai aan de N. O. kust van het eil. Juan Fernandez. 13. S. *Loaf Point*, voorgebergte aan de O. kust van Nieuw Holland. 32. 29. Z. B. 14. S. *Sugar loaf Hill*, berg van N. Amer., in Landmark, aan de N. kust van 't meer Erië.

SUGARTOWN, vlek in de N. Amer. Rep., prov. N. Carolina, met 1500 inw.

SUGAT, Turk. Aziat. stad, pachalik Bursa.

SUGATAGH, Hong. D., kom. Marmaros.

SUGENHEIM, MARKT SUGENHEIM, Beij. dorp, Rezatkreits, met 650 inw.

SUGGENHEIM, Beij. heerl., Opper Donaukreits, met een vlek van 650 inw.

SUGGOWLEY, O. Ind. stad, prov. Bahar, gelegen aan de Z. zijde van de riv. Boora Gunduk, met veel houthandel. 102. 51. L. 26. 43. N. B.

SUGGSVILLE, dorp der N. Amer. Rep., prov. Alabama, gr. Clarke, met 1000 inw.

SUGION, dorp op het eil. Java, resid. Sourabaya.

SUGLEY, Eng. D., gr. Northumberland.

SUGUACHI, groote Z. Amer. riv., die op 3. 35. Z. B. in de Pastaza valt.

SUGULMESSA of *Sigil Messa* (*Segin Messa*), Afr. distr., Z. W. van Marocco, ten Z. van den Atlas, met eenen dorren grond.

SUHL, riv. in het gr. hert. Saksen-Weimar, die bij Berka in de Werra valt.

SUHLA, Pruis. stad, regdst. Erfurt, met 3 kerken, een arm- en werkhuis en 5,700 inw., smederijen, voorname geweerfabrijken en zeer veel handel.

SUHLAU, Pruis. heerl., distr. Breslau, aan de Bartsch, met 1,200 inw. en tabaksteelt.

SUHR, Zwits. dorp, kanton Aargau.

SUHPAYANG, stad op het eil. Sumatra, rijk Menangkabooe, met goudmijnen.

SUJA, ZUGA, Spaan. riv., prov. Estremadura; valt in de Guiana.

SUJAH, zie Alna.

SUIJASK, Rus. stadje, gouv. Kasan, aan de riv. Suiaja, in eene heerlijke ligging, met potaschfabr. en 3000 inw.

SVATOI NOS of *de Heilige kaap*,

SUIENPIN, Chin. stad, prov. Setchuen.

SUIKEON, Chin. stad, prov. Chensi.

SUIKERBERG, Nederl. fort in Noord Braband bij de Klundert.

SUIN, tak van de Fr. riv. Creuse, dep. Indre.

SUIPPE, Fr. stadje, dep. Marne, arr. Chalons, aan de riv. Suippe, met 2,170 inw., kousen-, laken- en mutsenfabr. looijerijen en veehandel. 2. Fr. riv. dep. Aisne en Marne, valt in de Aisne.

SUIR, Ier. riv., die in het gr. Tipperary ontspringt, in de Barrow valt, en met deze Waterford haven vormt.

SUIRA, zie Mogadore.

SUISSAC, Rus. eil. in het meer van Onega, gouv. Olonez.

SUITTANG, Perz. stad, prov. Irak-Adjemi, zomerverblijf van den schach.

SUIZE, tak van de Fr. riv. Marne, dep. Opper Marne.

SUJANPOOR, O. Ind. stad, prov. Lahor, met 2000 huizen en handel.

SUJATOR PNUL, Rus. sterkte op de Krim, tegenover kaap Ortaseh van het eil. Paman.

SUJETEN, zie Sojeten.

SUK, Aziat. stad in het land der Kirgizen, aan den voet van den Mustag. 2. Chin. stad in Tibet, rijk van den Bogdo-Lama, prov. Kuhang.

SUK EL HARF, Arab. stad, prov. Yemen; 10 mijlen Z. Z. O. van Saade.

SUK MSBACH EN SUK MICHAEL, twee Arab. dorpen, prov. Akka.

SUKAID, O. Ind. vorst., prov. Lahor, waarin de hoofdstad van dien naam.

SUKALALIE, dorp op het O. Ind. eil. Madura, distr. Banghallang.

SUKANA, zie Suckana.

SUKAPURA, zie Soukapoera.

SUKERRABA, Arab. stad, prov. Yemen; 4 mijlen Z. Z. O. van Otuma.

SUKE-SHUE, Turk. Aziat. stad, pacha-

chalik Bagdad, met ongeveer 2000 inw.

SUKER MEER, in Noord Amerika, prov. Nieuw Zuid Wallis.

SUKHI, Aziat. vlek in Afghanistan, lands. Multan, prov. Dera Ghasikan.

SUKHOI DONETZ, Rus. dorp, gouv. Woronesch.

SUKHOI KAROI, Rus. dorp, gouv. Tambow.

SUKI, Turk. stad in Klein Azië; 4 mijlen N. N. O. van Milete.

SUKKADANA, zie Suckadana.

SUKKAM, zie Sokkum.

SUKKERTOBBEN, Deen. kolonie op Groenland, met een goede haven.

SUKKOT, Afr. distr. in Nubië, waarvan het opperhoofd op het eiland Kolbe woont, en alwaar eene waterval is.

SUKOR, Aziat. stad en vesting in Beludchistan, distr. Khanduki, aan de Sind.

SUKREMESKR, Rus. vlek, gouv. Kaluga.

SUKSUNSK, Rus. fabrijkplaats, gouv. Perm, met ijzermijnen en 3000 inw.

SULA, Rus. tak van de riv. den Dnieper. 2. Vlek aldaar, gouv. Minsk, met 1,400 inw. 3. Zie Suhla.

SULAU of *Zulau*, zie Suhlau.

SULBACH, dorp in Lippe-Detmold, ambt Schotmar.

SÜLBECK, Han. dorp, vorst. Grubenhagen, met 400 inw. 2. Dorp in Schauenburg-Lippe, ambt Bückeburg, met steenkolenmijnen.

SULBY, Eng. buurt, gr. Northampton.

SULCY, Sard. stad, Capo di Cagliari.

SULEIMAN, zie Soleiman.

SULEJOW, Pool. stadje, waiw. Kalisch, aan de Pilica, met 500 inw.

SULETI, zie Sueti.

SULGAU, SULGE, zie Saulgau.

SULGEN, Zwits. vlek, kanton Thurgau.

SULGRAVE, Eng. kerspel, gr. Northampton, met 440 inw., in de nabijheid de Barow Hills.

SULHAM, Eng. dorp, gr. Berk.

SULHAMPSTEAD, ABBOT en SULHAMPSTEAD BANNSISTER, twee Eng. dorpen, gr. Berk; 5 mijlen W. van Reading.

SULI, SOULI of *Sulli*, bergketen in het sandschakat Janina, tusschen Janina, Narda en Prevesa, een zijtak van het Ceraunisch gebergte, aan drie zijden door steile rotsen omgeven. Langs eenen smallen weg komt men op den door drie torens verdedigden bergkruin Tripa, voorheen door 12,000 Sulioten bewoond, die als wilde roovers gevreesd werden. ALI PACHA VAN JANINA heeft hen in 1803 uitgeroeid.

SULIA, groote Z. Amer. riv. in Nieuw Granada, prov. Pampelona, die op 8. 35. N. B. in het meer van Maracaïbo valt. 2. Z. Amer. volkplanting in Nieuw Granada, prov. Pampelona.

SULIAGO of *Suriago Keten*, kleine eilanden in de Stille Zuidzee, te zamen 30 mijlen lang en 4 breed. 143. 13. L. 146. 16. L. en 9. 24. en 10. 32. N. B. 2. Stad op het eil. Mindanao. 144. 13. L. 9. 27. N. B. 5. Eil. in de Stille Zuidzee, aan de N. O. kust van Mindanao, in eene baai tusschen twee kapen. 143. 17. L. 9. 45. N. B.

SULIMAN SERAI, Turk. Aziat. stad, prov. Wan.

SULINE, zie Donau.

SULINGEN, Han. vlek, gr. Hoya, met 1000 inw.

SULIOTEN, zie Suli.

SULISKER, klein rotseil. in het N. gedeelte der Hebriden, met 1000 inw. op 11. 53. L. 58. 44. N. B.

SULKAWA, Rus. kerspel. gouv. Finland.

SULKI, Rus. vlek, gouv. Orenburg.

SÜLLDORF, Pruis. dorp, regdst. Maagdenburg, kreits Wanzleben; 490 inw.

SULLA (WADY), Afr. landschap, aan de Westelijke kust van Nubië, weinig vruchtbaar.

SULLANA, Zweed. dorp, kanton Waadt.

SULLINGTON, Eng. kersp., gr. Sussex.

SULLIVAN, vlek der N. Amer. Rep., prov. Maine, gr. Hancock, met 700 inw. 2. Vlek der N. Amer. Rep., prov. New Hampshire, gr. Ches, met 600 inw. 3. Gr. de N. Amer. prov. Indiana, met 1350 inw. en door de Wabash bespoeld. De hoofdstad is Miriam. 4. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Maddison, met 2000 inw. 5. Gr. der N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, met 6,100 inw., vele bergen, en door de Mangawping en Neversink bespoeld. De hoofdplaats is Thompson. 6. Gr. der N. Amer., prov. Tennessee, met 7000 inw, met de Store Mountains en door de Holston en Wutaga bespoeld. De hoofddl. is Blaauwville. 7. S. *Cove*, haven op Nieuw Holland, 3 mijlen van den mond der rivier Derwent, in Van Diemens rivier, met eene in 1804 opgerigte volkplanting. 8. Eil. der N. Amer. Rep., aan den mond der riv. Ashley en Cooper; 2 mijlen beneden Charleston, prov. Zuid Carolina. 9. S. *Mountains*, bergen der N. Amer. Rep., prov. New Hampshire. 10. S. *Point*, kaap aan de West kust van een eiland, in straat Chatham, aan de W. kust van Noord

Amer. 243. 37. L. 56. 38. N. B.

SULLY, kerspel in Wallis, gr. Glamorgan. 2. Fr. stad, dep. Loiret, aan de Loire, met 2100 inw.

SULMA, Turk. Aziat. vlek, prov. Wan.

SULMETINGEN, Wurt. heerl., Donaukr. waarin het dorp Opper Sulmetingen, met 1000 inw.

SULMIERSZYCE, Pruis. stadje in Posen, met 1400 inw.; 7 mijlen van Kalisch.

SULMINGEN, Wurt dorp, Donaukr.

SULMONA, Nap. stad, prov. Abruzzo Ulteriore II, met eene voorname markt, waarop het standbeeld van OVIDIUS, die hier geboren werd, 22 kerken, een vondelingshuis en 8,000 inw., die goeden wijn bouwen, en 2 papiermolens hebben.

SULPHUR CREEK, tak van de N. Amer. Green river, prov. Kentucky.

SULPHUR ISLAND, eil. in de Stille Zuidzee, door kapitein GORA in 1779 ontdekt. 157. 58. L. 24. 48. N. B.

SULPHUR MOUNTAIN, berg op het eil. Guadaloupe, die veel asch en zwavel uitwerpt.

SULPICE (ST.), zie Sint Sulpice.

SÜLSDORF, kerspel in Mecklenburg-Schwerin, ambt Schwerin, met 1000 inw.

SULSIGUE, Nederl. dorp, prov. Oost-Vlaanderen, arr. Oudenaarde; 950 inw.

SULTANIA, Perz. vlek, prov. Irak, voorheen eene groote stad, doch thans meestal een puinhoop, met het voornaamste zomerpaleis van den schach, terwijl deze onder den naam van Sultanabad eene nieuwe stad aanlegt, die ten tijde van KOTZEBUE reeds drie moskeën had.

SULTAN ALI, Rus. zoutmeer, gouv. Taurië.

SULTANABAD, nieuwe Perzische stad; zie Sultania.

SULTAN EUGMY, Turk. sands., pachalik Natolië, met de hoofdstad Eski Schehr.

SULTANGUNGE, O. Ind. stad, prov. Oude. 98. 1. L. 26. 52. N. B.

SULTANHISSAR, Turk. stad in Natolië, door derzelver vijgen beroemd.

SULTANPORE, O. Ind. stad, prov. Lahore. 92. 31. L. 31. 18. N. B. 2. O. Ind. stad, prov. Oude. 99. 49. L. 26. 18. N. B.

SULU DERBEND of *Poort van Trajanus*, Turk. dorp en bergpas in Rumelië, sandschakat Sofia.

SULUH, zie Sooloo. 2. Jav. stad, residentie Mataran.

SULUON, vlek op het Philippijnsch eiland Manilla.

SULUSKER, eil. bij IJsland, Suderviertel, syssel Westmannoë.

SULVELF, Noorw. riv., stift Drontheim, die in de Drontheim fiorden valt.

SULVINGTON, Eng. dorp, gr. Sussex.

SÜLWINSK, Rus. fabrijkplaats, gouv. Perm, met groote ijzerwerken.

SÜLZ, Wurt. ambt, Schwarzwald kreits, door den Neckar bespoeld, met veel veeteelt en 16,300 inw. 2. Stad in voornoemd ambt, aan den Neckar, met 2,500 inw., katoen- en bombazijnweverijen, aanzienlijke zoutkeeten en vitriool- en salmoniakfabr. 3. Oostenr. vlek in Tyrol, kreits Bregenz. 4. Bad. dorp, Kinzigkreits, met 1850 inw. en fabrijken. 5. S of *onder het Woud*, Fr. dorp, dep. Boven Rijn, met 4000 inw., zoutbronnen en een mineraal bad. 6. Tak van de riv. Save in Oostenrijk. 7. Tak van de Beij. riv. Wernitz in den Rezatkreits. 8. Beij. riv., Regenkreits, die in den Donau valt. 9. Zie Ober-Sulz, Schwarzach en Soultz.

SULZA, tak van de riv. Werra in Saksen-Meiningen. 2. Zie Stadt Sulza.

SULZBACH, Beij. landgerigt, Regenkreits, op 8 V. M. 13,350 inw. bevattende, berg-, bosch-, zand- en steenachtig, doch overigens wel bebouwd. 2. Beij. stad, aan de riv. Sulzbach, met 4 poorten, 2330 inw., vele fabr., brouwerijen, hopbouw en eene merkwaardige waterleiding. 3. Fr. stadje, dep. Boven Rijn, met 650 inw. 4. Wurt. vlek, Neckarkreits, met 1250 inw. 5. Wurt. dorp, Jaxtkreits, met 500 inw. 6. Pruis. dorp, regdst. Trier, met 600 inw. 7. Bad. dorp, Murg- en Pfinzkr., met 750 inw. 8. Bad. dorp, Neckarkreits; 800 inw. 9. Weimarsch dorpje, ambt Dornburg. 10. Dorp in Saksen-Coburg, vorst. Lichtenberg, met 500 inw. 11. Beek in Nassau, die in den Rijn valt. 12. Tak van de Beij. riv. Inn. 13. Zie Soultzbach.

SULZBERG, Beij. vlek, Opper Donaukreits, met 1450 inw., 2. Oostenr. vlek in Tyrol, kreits Bregenz. 3. S. *Val di Sol*, Turk. dal, kreits Bosnië.

SULZBURG, Bad. stadje, Treisamkreits, met 850 inw., zaagmolens, bad, lood-, zilver- en bazaltgroeven. 2. Beij. vlek, Regenkreits, met 550 inw.

SÜLZE, Han. dorp, vorst. Lunenburg, met 150 inw. en een zoutwerk. 2. Stadje in Mecklenburg-Schwerin, met 1450 inw., linnenweverijen en branderijen.

SULZENBROKE, dorp in Saksen-Gotha, ambt Schterhausen, met 500 inw.

SULZERTOWN, dorp der N. Amer. Rep., prov. Mississippi, aan den Mississippi.

SÜLZFELD, dorp in Saksen-Meiningen,

gen, ambt Maszfeld, met 500 inw. 2. Beij. dorp, Neder Mainkreits, aan den Main, met 800 inw. 3. Bad. dorp, Murg- en Pfinzkreits, ambt Eppingen, met 1600 inw. 4. Beij. dorp, Ned. Mainkreits, met 520 inw.

SULZHEIM, Beij. landgerigt, Opper Mainkreits, met 1050 inw. en een dorp met 286 fabr.

SULZLEITEN, Oostenr. vlek in Stiermarken, kreits Grätz, met zuurbronnen.

SULZMATT, Fr. dorp, dep. Boven Rijn, arr. Colmar, aan de Ombach, met 3000 inw.

SULZTHAL, Beij. dorpje, Neder Mainkreits, met 700 inw.

SUMA, kleine N. Amer. riv. in Guiana, die in de Caroni valt. 2. Rus. riv. en meer, gouv. Olonez.

SUMALARY, Spaan. vlek, prov. Valencia.

SUMACHIA, zie Samachi.

SUMANAP, het Oostelijk deel van het eil. Madura, met de daarbij behoorende eil., 350 dorpen en 123,450 inw. tellende, met eenen eigenen rajah, die met de Nederlanden in verbond staat, en bij wien een onder-resident van dien van Madura, die zich resident van Madura en Sumanap noemt, woont. 2. Hoofdstad en residentie van den vorst, aan eene kleine baai, met een fort, eene welbezochte haven en aanzienlijken handel. De omtrek heeft veel tiekhout, waarvan hier schepen gebouwd worden. (Zie verder Madura).

SUMANIE, O. Ind. stad, prov. Lahor.

SUMANYSTOWN, dorp der N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, gr. Montgomery, met 950 inw.; 11 mijlen van Philadelphia.

SUMAPAMPA, Z. Amer. volkpl., prov. Tucuman, aan de Rio Doce.

SUMAPAZ, Z. Amer. rivier in Nieuw Granada, valt in de Pasca.

SUMAREIN, zie Sommerein.

SUMARIA, Jap. stad op Niphon.

SUMAREIN, SOMEREIN of *Somorja*, Hong. marktvlek, Z. O. van Presburg, op het eil. Schutt, met uitgebreide fabr. van aardewerk.

SUMAS, half beschaafde stam van Indianen in Mexico.

SUMASINTLA, N. Amer. riv. van Mexico, die bij de landëngte van Yucatan, in de golf van Mexico valt.

SUMATINO, Sicil. stad, intend. Calatanisetta.

SUMATRA, Nederl. eil. in O. Ind., bij de inw. *Indalas* of *Pulo Furichu*, ook wel *Pulo Benapi* of *Vulkaan eiland* genoemd, en tusschen de straten van Malacca, Korenmata en Sunda, of tusschen 95. 30. en 105. 40. L. en 5. 8. Z. B. 4. 40. N. B. gelegen, terwijl het de lange rij van eil. aldaar opent, vele omringende eilanden tot hetzelve behooren, en het met deze, volgens de beste kaarten, 6,480 (CRAWFURD heeft 6046½) V. M. beslaat, en men op het groote eil. 6 à 8 millioenen inw. rekent. Het eil. wordt door de evennachtslijn, bijna midden doorgesneden, heeft zeer vele bogten en baaijen, doch aan de W. kust eene gevaarlijke branding. In het midden wordt het van het N. naar het Z., door 2 à 3 aan elkander paralel loopende bergreeksen doorsneden, welke zeer hoog zijn, zoo dat MARSDEN den *Ophir*, op 13,424 voeten boven de zee rekent. Deze bergen liggen genoegzaam onder den equator, en hebben altijddurende sneeuw. Er zijn vele vulkanen en aardbevingen, welke laatste echter niet verwoestend zijn. De binnenste hooge vlakte is het schoonste deel des eilands, met weinige digte bosschen, verscheidene kleine meren en genoegzaam water. Ten Z. zijn vele ondoordringbare bosschen, en het land is, gedurende den regentijd, bijna geheel met water bezet. Aan de Westkust zijn tusschen het gebergte en de zee groote moerassen, die met zeer vruchtbare akkers afgewisseld worden. De Oostkust is zeer vruchtbaar, gelijk, behalve eenige kalkachtige en schrale streken; de grond over het algemeen zeer vet is. De bergen bestaan meestal uit graniet en gneusz. Aan dezelve ontspringen vele rivieren en beken, welke heerlijke watervallen vormen, en het binnenste gedeelte des lands, tot een romanesk landschap maken. Overal zijn bronnen, en onder dezelve vele warme, vooral bij de vulkanen. De voornaamste rivieren zijn: de Sinkell, de Tabuyong, Indrapura, Kataun, Tulang of Palembang, de Indrageri, de Siak of Mapura, de Rakan, de Baau Bura, de Batu China, de Langkat en de Toelang Bawang. Deze riv. vormen aan derzelver monden baaijen of golven, behalve welke men nog de groote Tappanulybaai aan de West kust, die eene geheele vloot kan bevatten, de Bagabaai, de baai van Bencoolen, en die op den Z. O. hoek des lands; de Bakbaai en de haven Aschin heeft. Voorname kapen zijn Rocky, Diamond, Vierde, Derde, Tweede en Eerste hoek, Vredes- en Vlakke hoek. De luchtsgesteldheid van dit eiland is veel gematigder dan men

zou denken. Als in Bengalen de thermometer op 34 graden Reaumur staat, haalt hij hier naauwelijks 24, en op de hoogte tusschen de bergen moeten de bewoners des morgens soms vuur aanmaken. Aan de Westkust ten Zuiden van de linie begint in Mei de Z. O. mousson of het drooge jaargetijde, hetwelk tot in September duurt, wanneer in November de Zuidwestelijke mousson met regen begint, eerst in Maart beldert het weer op. Tusschen de moussons is het weder veranderlijk; aan de W. kust waait de zeewind van 's morgens 10 tot 's avonds 6 uren, wanneer de landwind begint. Sneeuw en ijs zijn hier onbekend. Op de hoogte is de lucht aangenaam; maar langs de kust wordt zij door savanen, moerassen en stilstaande wateren bedorven. De voortbrengsels zijn zeer menigvuldig, uit het planten- en delfstoffen rijk; doch in het dierenrijk heeft men minder viervoetige dieren, verschillende soorten van apen en vledermuizen, eekhorens, muizen, ratten, egels, marders, velerlei tijgerkatten, zwarte beeren, varkens, herten, geiten, paarden, buffels, elefanten, tapirs, mogelijk ook zeekoeijen, onderscheidene soorten van vogels, als: hoenders, gieren, valken, uilen, papegaaijen, spechten, neushoornvogels, paauwen, argusganzen, enz. Verder krokodillen en vele soorten van visch, insekten en wormen; ook bijen, mossels, oesters. Uit het plantenrijk: vele moesgroenten, vooral velerlei soorten van boonen, uijen en wortelen, doch weinig koren soorten; wel 25 soorten van rijst en gierst; maïs, peper, die vooral, gelijk ook de kamfer, zeer gezocht is; sago, betel, tabak, suiker, sesanriet, zijde, katoen (*bombax ceida*), ander katoen; tabak, benzoë en thans ook kruidnagelen, notenmuskaat, koffij, welke met goed gevolg hier zijn geplant; mangoes, ananassen, broodvruchten, de edelste vruchten en de schoonste bloemen dezer luchtstreek, drakenbloed en in het binnenland digte bosschen van palm-, ebben-, tiek-, ijzerhout- en andere boomen en veel riet. Uit het delfstoffelijk rijk goud, koper, ijzer, tin (vooral op Banka), waarvan zij allerlei, zelfs fraaije voorwerpen maken; kalmei, steenkolen, nafta, zout, marmer, enz. Waarschijnlijk heeft het land ook verschillende soorten van edelgesteenten.

Behalve eenige Papoes, schijnen de inw. allen tot het Maleische ras te behooren. Zij worden in Batta's, Lampongs, Redjangs, Atchinezen en Maleijers onderscheiden, welke nog eenige bijtakken hebben; terwijl men er verder Chinezen, Hindostanners, Nederlanders en Engelschen vindt. De landbouw wordt er door de Redjangs en Maleijers, met de meeste zorg beoefend. Het inzamelen der vogelnestjes is met zeer veel gevaar gepaard; men verzamelt er ook veel honig en was; doch van de zijdeteelt heeft men geene zekere berigten. De mijnwerken, vooral de goudmijnen, maken den rijkdom des eilands uit, en het bestaan van vele inw. Men heeft er wel geene eigenlijke fabrijken; doch de Maleijers zijn zeer ervaren in het weven van zijden en katoenen stoffen en het maken van geweren, geschut en kruid, en zijn zeer goede scheepstimmerlieden. Hun touwwerk maken zij uit de draden van den *borassus gomut*, en hunne praauwen van tiekhout dat zeer duurzaam is. De Maleijers hebben weinig scheepvaart, verder dan op de naburige eilanden; doch de eigelijke handel wordt door de Nederlanders, Engelschen, Chinezen en de bewoners van Coromandel gedreven. De uitvoer bestaat in: sago, zwarte peper, arekanoten, kamfer, koffij, wilde kaneel, cassia, benzoë, specerijen, drakenbloed, damar, sapanhout, sassafras, rottingen, buffelhuiden en horens, ivoor, vederen, vogelnestjes, lak, gedroogde visch, tin, goud, enz. De invoer bestaat in: katoenen stoffen, opium, ruwe zijde, laken, messen, sloten, vischhaken, spijkers, kleine ankers, ijzer- en koperwerk, geweren, oorlogsbehoeften, glas- en zijdewaren, thee, zout, aardewerk en allerlei Chinesche goederen.

Het land wordt in vele rijken verdeeld, die echter na nog niet allen naauwkeurig bekend zijn. Het bestuur derzelve komt veel met het bij ons leenroerig bestuur overeën. Aan het hoofd van den staat is een vorst of *raja*, die, wanneer bij den Mahomedaanschen godsdienst belijdt, zich gewoonlijk *sultan* noemt; terwijl de staat zelve in verschillende vorstendommen vervalt, welker hoofden zich alleen dan met den oppervorst bemoeijen, wanneer hun belang zulks vordert, en weder kleinere vorsten onder zich hebben, die het niet veel beter maken. Deze zijn de hoofden der Maleijers, die met eene soort van edellieden, *orangkai*, de vrije lieden zijn; de overigen zijn lijfeigenen of slaven. Engelschen en Nederlanders hadden hier reeds lang hunne be-

bezittingen; doch door eene overëenkomst tusschen de beide rijken, hebben de Engelschen hunne bezittingen aan de Nederlanders tegen de hunne op het schiereil. Malacca afgestaan; nu zijn de Nederlanders de eenigste Europische natie op hetzelve. De rijken zijn, Atjiën of Atschin, het land der Batta's, het rijk Menangkabo, dat van Deli, van Rahua of Aru, van Siak, van Schambo, van Passamman, van Indrapura, van Korentschi, van Sundschei, het land der Redjangs, de Nederlandsche koloniën Benkoelen, Palembang, Jamby met de eilanden Banca en Billeton; het land der Lampongs, en de eilanden Engano, Mego, Sanding, de Nassaus of Poggy eilanden, Porah, Batoe, Nias en de Banjak eilanden. (Men zie die artikelen). De voornaamste bezitting der Nederlanders is Padang op de Westkust gelegen, van waar, door verovering en verbindtenissen, een groot gedeelte van het alöude, doch sedert lang verdeelde rijk van Maninghabo aan het Nederlandsch gezag is cijnsbaar gemaakt. In de binnenlanden heeft zich, sedert eenige jaren eene godsdienstige sekte opgedaan, die der *Podries* genoemd, welke voorgeeft de leer van *Mahometh* te willen zuiveren, en de overige inw. door de wapenen, tot de omhelzing harer leerstellingen, die veel met die der Wachabiten overeenkomen, dwingen.

SUMAUN, O. Ind. stad, prov. Agra, op 96. 51. L. en 27. 6. N. B.

SUMAURA, Z. Amer. eiland in de riv. der Amazonen.

SUMBA, O. Ind. stad, prov. Aurangabad. 2. Zie Sumbawa.

SUMBAWA, een der Sundasche, eil. tusschen. 7. 58. en 8. 50. Z. B. en 133. 55. en 136. 59. L. gelegen, 38 mijlen lang, 18 mijlen breed, en 371 V. M. groot. Het wordt door eene baai in twee deelen gescheiden, en is bergachtig en vulkanisch. Onder de vuurspuwende bergen was voorheen de Tomboro de hoogste, welke echter in April 1815, bij eene voorbeeldelooze uitbarsting instortte, een gedeelte van het onbewoonde land met zich voortrukte, en thans nog eene hooge vlakte is. De slagen dier uitbarsting werden te Batavia, en dus op den afstand van verscheidene uren, zeer duidelijk, als zware kanonschoten gehoord, en vulkanische asch viel in menigte op Java. Ondertusschen is de grond zeer vruchtbaar, en wordt door onderscheidene kleine beken bespoeld; terwijl het overvloed van rijst, maïs, katoen, zuidelijke vruchten, tabak, katjang of aardnoten en sandel- en sapanhout, benevens onderscheidene soorten van palmen voortbrengt. De paarden van Bima, waarvan de besten op het eiland Gonong-Api vallen, zijn klein, veelal zwart, doch ook van andere kleuren, vooral schimmels, en de beste van den Oostelijken archipel: ook heeft men er veel rundvee, geiten, varkens, herten, gevogelte, veel visch, vogelnestjes, bijen, en men vindt er veel paarlen en goudzand; terwijl er salpeter en zwavel gegraven wordt.

De inw. zijn van Maleische afkomst, spreken drieërlei tongvallen, doch geen van deze heeft eenig schrift, en verder is ons van de bijzondere gebruiken, den inborst en godsdienst weinig bekend. Onze schepen halen van daar sapanhout, paarden en voorheen ook slaven, en brengen er Eur. waren; terwijl er verder Chinezen, Makassers, Boeganezen en Maleijers zwavel, salpeter, was, vogelnestjes, tabak en levensmiddelen, ook wel parelen, stofgoud, rijst, en katjang halen, en daarvoor opium, Indische stoffen en Europeaansche waren invoeren. Het eil. is verdeeld in 6 staten, die allen met de Nederlanders in verband staan, als: Bima, Sumbawa, Tambora, Dompoo, Sanjur en Pekat, schoon de 4 laatsten van de beide eersten schijnen af te hangen. Te Bima is het hoofd-kantoor der Nederlanders.

SUMBELPOR, zie Sumbhulpore.

SUMBERG, Illyr. vlek, kreits Fiume.

SUMBHOËHOLM, een der Faroër eil., Z. van Suderoë, met den maalstroom Sumboë en de gevaarlijke Monnik's klip.

SUMBHULPORE, O. Ind. distr., prov. Gundwaneh, tusschen 21. en 22. N. B., een berg- en boschachtig land, doch ongezond klimaat voor vreemdelingen. De grond in de valleijen is vruchtbaar, en geeft suiker, katoen en allerlei granen. De diamanten worden in de riv. Hebe en Mahanuddy gevonden. Het goud vindt men in kleine riv. De inw. zijn allen Hindo's. Hoofdstad van dien naam, op 101. 33. L. en 21. 33. N. B.

SUMBILLA, Spaan. dorp, prov. Navarre, an de riv. Bidassoa.

SUMBRONGBAAI, baai op het O. Ind. eil. Java, lands. Panaroga.

SUMBUL, O. Ind. stad, prov. Delhi, aan de riv. Jaroufadur. 96. 18. L. en 28. 38 N. B.

SUMBURGH HEAD, Zuidelijke kaap van het grootste Schetlandsche eiland.

SÜMEG, Hong. vlek, kom. Szalad. 2. Zie Schumegh.

SUMEH, Turk. dorp in klein Azië; 8 mijlen van Magnesia.

SUMENE, Fr. stad, dep. Gard, arr. Vigan, aan de Rieutort, met 3000 inw. 2. Tak der Loire, dep. Opper Loire.

SUMEREIN, zie Sommerein.

SUMERIA, Rus. vlek, gouv. Finland.

SUMERXENT, Rus. stad, gouv. Astrakan.

SUMEDOURO, Braz. riv., prov. Matto-Grosso, die in de Arinos, eenen tak van de Tapayos valt.

SUMILIN, een der kleine Aziat. Philippijnsche eil., bij Zebu.

SUMLA, Turk. stad, prov. Tarabosan.

SUMMA, meer in Abyssinië, bij de Gallas.

SUMMAH, N. Afr. dorp in Algiers, prov. Constantina; 4 mijlen Z. Z. O. van Constantina.

SUMMAM, Afr. kustrivier in Algiers, die op den Dscheibbel-Dira ontspringt, en met twee hoofdtakken in de Middellandsche zee valt.

SUMMARO, een der Rus. Aland eil. in de Oostzee, ten Z. O. van Aland. 37. 51. L. en 59. 58. N. B.

SUMMEIKIOUW, stad in het rijk der Birmannen, prov. Birma, aan de Irawaddy, met de grootste salpeterfabrijk des rijks, die al de keizerlijke magazijnen van kruid voorziet.

SUMMER, vlek in de N. Amer. Rep., prov. Maine, gr. Oxford, met 6,000 inw. en vele fabrijken.

SUMMERAW, dorp in Moravië, kreits Prerau, met eene minerale bron.

SUMMERBY, Eng. dorp, gr. Lincoln.

SUMMERCOTES, Eng. vlek, gr. Derby.

SUMMEN EIL., 10 eil. in 't groote meer Broom, Schot. gr. Ross.

SUMMERFIELD, N. Amer. dorp, prov. N. Carolina, gr. Guildford.

SUMMERFORD, RADNOR, Eng. dorp, gr. Ches, bij Congleton.

SUMMERHOUSE, Eng. buurt, gr. Durham.

SUMMERSET, zie Somerset.

SUMMERSVILLE, N. Amer. dorp, prov. Kentucky.

SUMMERTON, vlek in de N. Amer. prov. Virginië, gr. Nansemond. 2. Takken van de Chowan en Blackwater aldaar.

SUMMEY-KIUM, stad in Achter-Indië, rijk Birma.

SUMMISWALD, Zwits. D., kant. Bern.

SUMNAUT, groote volkrijke O. Ind. haven, prov. Guzeratte, met eene bij vele Hindo's beroemde pagode. 88. 9. L. en 20. 57. N. B.

SUMNER, vlek der N. Amer. Rep., prov. Maine, gr. Oxford, met 1200 inw. 2. Gr. der N. Amer. Rep., prov. W. Tennessee, door de Cumberland, Goose en Bledsoe bespoeld, met 19,200 inw. en de hoofdplaats Gallatin.

SUMNUM, Perz. stad, prov. Khorasan, met een distr. van dien naam.

SUMOOKGUR, O. Ind. sterkte in Bengalen, prov. Hooghly.

SUMPF (POLITSCHER), een der voornaamste rivieren van Hongarije.

SUMPONGO, N. Amer. dorp in Mexico; 1360 voeten boven de oppervlakte der zee.

SUMPTER, N. Amer. distr. in Z. Carolina, met 19,050 inw. en 11,500 slaven.

SUMRAH, dorp in Syrië, pachalik Tripoli, het oude *Simysa*.

SUMSCHU of *Sumshu*, een der Rus. Kurilen, ten Z. W. van kaap Lopatka, op 50. 50. N. B. en 174. 4. L., rotsig, in het midden met eenen hoogen piek en een groot meer, met bijna dezelfde voortbrengsels als Kamschatka, zeer laag kreupelhout; de bergen hebben sporen van zilver. Er zijn weinig inw.

SUMSKOE-OSTROG, Rus vlek, gouv. Olonez, aan den mond der Sura, met 1100 inw.

SUMTER, gr. in de N. Amer. Rep., prov. Z. Carolina, met 25,400 inw., door de Blackriver en Pocataligo bespoeld, en rijst, maïs, katoen en tabak voortbrengende. De hoofdplaats is Sumterville.

SUMTERVILLE, hoofdpl. van voorn. gr., aan de Pocataligo, met een collegie.

SUMTERSVILLE, dorp der N. Amer. Rep., prov. Z. Carolina, gr. Claremont.

SUMUDAN, riv. in Mongolië; valt in het meer Zaizan.

SUMUGHEO, Sard. vlek, Capo di Cagliari, met marmergroeven.

SUMY, Rus. kreits, gouv. Charkow, tusschen 51. 55. en 53. 12. L. en 50. 37. en 51. 6. N. B. en op 63 V. M. 140,000 inw. bevattende, door de Psol, Suma, Wira en Krigwa bespoeld, en rijk aan koren, vee en hennep. 2. Rus. stad aan de Psol, met 8 kerken, 12 000 inw., branderijen, 4 strek bezochte jaarmarkten en handel met koren, brandewijn, enz. 52. 52. L. en 50. 50. N. B. 3. Rus. riv. en meer, gouv. Tobolsk.

SUN, Aziat. vlek in Beloedschistan, lands. Sind, distr. Schungar Bazar.

SUNA, riv. in 't Rus. gouv. Olonez.

SUNAPEE, berg der N. Amer. Rep., prov. New Hampshire, bij het meer van dien naam.

SUNART (LOCH), Schot. arm van de Dee, tusschen de gr. Argyle en Inverness, met een distr. van dien naam.

SUN-

SUNDIL, Perz. vlek, prov. Khusistan.

SUNBINGEN TARN of *Lake*, Eng. meer, gr. Westmoreland.

SUNBURY, Eng. kerspel, gr. Middlesex, met 1660 inw. 2. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, gr. Northumberland, met 800 inw. 3. Zeehaven en vlek der N. Amer. Rep., prov. Georgië, gr. Liberti. 4. Vlek aldaar, prov. Ohio, gr. Delaware, met 620 inw.

SUNCHULLY, Z. Amer. berg in Buenos Ayres, Laricasax, voorheen met eene goudmijn, die in 1716 vol water liep.

SUNCOOK, riv. der N. Amer., prov. New Hampshire; valt in de Merrimack.

SUND, zie Sont.

SUNDA (STRAAT), zeeëngte in de Ind. zee, tusschen Java en Sumatra. Zij is aan de eene zijde ruim 23, en aan de andere 30 m. breed. In den mond ligt het Prinsen eil., hetwelk twee doorgangen van een scheidt, waarvan die aan den kant van Java meestal gebruikt wordt door schepen, die bij den Z. O. passaat, door de straat moeten; daar de andere weg of het Groote kanaal vele moeijelijkheden oplevert. In het naauwste gedeelte van de straat ligt het Midden eiland, hetwelk overal door eenen sterken stroom omringd wordt. Verder zijn de voornaamste eilanden in de straat Krakatau en Pulo Baby. De overige zijn van weinig belang of klippen. Aan de zijde van Java ligt Anjer, eene opene reede, alwaar de terugzeilende schepen zich veelal van goed water voorzien.

SUNDASCHE EILANDEN of *de Oostersche Archipel*, de eil. aan de straat Sunda, en ten O. van dezelve gelegen. Zij worden in de Groote of Sumatra, Borneo, Celebes en Java, en de Kleine of Bali, Lombok, Sumbawa, Flores, Tschiendana of Sumba, Sabrao, Solor, Lomblem, Ombay en de groep van Timor verdeeld. Men zie de bijzondere art.

SUNDASCHE ZEE, zie Javaansche zee.

SUNDAWSKOE, Tartaarsche vesting in het Rus. gouv. Astrakan.

SUNDAL, Zweed. herred in Elfborglän. 2. Noorw. kerspel, stift Christiaansand, ambt Stavanger, met 2500 inw.

SUNDAWIT, zie Sundewit.

SUNDAY ISLAND, klein eiland aan de O. kust van Nieuw Holland, in 1789 door kapitein BLIGH ontdekt. 11. 58. Z. B.

SUNDBORN, Zweed. vlek in Falu-län.

SUNDBURG, Zweed. stadje, prov. Bahus, aan de Swinesund, met 1,200 inw.

SUNDBY, Zweed. kerspel in Jongköping-län.

SUNDBYE, Deen. plaats op Laland.

SUNDEELA, O. Ind. stad, prov. Oude.

SUNDEEP, O. Ind. eil., prov. Bengalen, voor den mond der Megna, in den Ganges, ruim 3 mijlen lang en $1\frac{1}{2}$ breed, met veel oesters. 22. 25. N. B.

SUNDERBERG, zie Sonderborg.

SUNDERBUNDS of *Chunderbund*, volkrijk O. Ind. distr in Bengalen, op den Delta van den Ganges, met kreken van zontwater doorsneden, alleen door tijgers bewoond. In den droogen tijd komt men hier zout scheppen, dat uitgevoerd wordt.

SUNDERLAND, Eng. marktvlek, gr. Durham, aan den mond van de Wear in zee, met 12,300 inw., eene kleine haven, ijzeren brug, vitrioolmijn, ijzeren glashutten, pottenbakkerij, kalkbranderij, touwslagerij, steenkolen handel en vaart op Groenland. 2. Eng. dorp, gr. Cumberland. 3. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Massachusetts, gr. Franklin, met 1000 inw. 4. S. *Bridge*, Eng. vlek, gr. Durham. 5. S. *Fort*, sterkte op op het W. Ind. eil. Barbadoes. 6. *North* S., Eng. vlek, gr. Northumberland, met 900 inw. 7. S. *Wick*, Eng. buurt, gr. York, O. gedeelte.

SÜNDERSBÜHL, Beij. dorp, Rezatkreits, met 1000 inw., fabr. en handel.

SUNDERN, Pruis. plaats, regdst. en kreits Arnsberg, met 600 inw.

SUNDEWIT, Deen. lands., hert. Sleeswijk, op $2\frac{1}{4}$ V. M., 2,800 inw.

SUNDGAU, landstr. aan gene zijde van den Rijn, in het Fr. dep. Boven Rijn.

SUNDHAUSEN, Saksen-Gotha's dorp, ambt Tenneberg, met 600 inw. 2. Fr. dorp, dep. Boven Rijn, met 250 inw.

SUNDY of *Soondy*, Afr. heerl. in het rijk Congo, in Neder Guinea.

SUNDILA, O. Ind. stad, prov. Oude, met 3000 inw.

SUNDIP, eil. aan de kust van Bengalen, distr. Chittagong.

SUNDON, Eng. kerspel, gr. Bedford.

SUNDRABONG, kleine staat op Celebes, aan de grenzen van Makassar, met de hoofdstad Sundrabong, op 't eil. van dien naam.

SUNDROMDA, dorp in Saksen-Weimar, ambt Remda.

SUNDRISH of *Sundridge*, Eng. kerspel, gr. Kent, met 900 inw. en handel.

SUNDS, Deen. distr., eil. Funen, met 11,000 inw., in 19 kerspels.

SUNDSCHA, Aziat. riv. in Circassië, die in de Malka en met deze in den Terek valt.

SUNDSCHAR, schiereil. in het Rus. gouv.

gouv. Taurië, in de Siwatsche.

SUNDSCHEILAMO of *Saloomah*, plaats op het O. Ind. eil. Sumatra, lands. Benkoelen.

SUNDSWALL, Zweed. zeestad, Wester Norrlands-län, aan eene kleine bogt, en door hooge bergen omringd, regelmatig gebouwd, met breede, regte en ongeplaveide straten, eene kerk, 1,500 inw., die linnenfabrijken en handwerken hebben, en handel in houtwaren, teer, berkenhout, linnen, wild, pelterijen, vleesch en kaas drijven. Ook is er visscherij, eene goede diepe haven en ijzersmederijen.

SUNDWICH, Pruis. dorp, regdst. Arnsberg, met veel fabr.

SUNECOSS, riv. in het Chinesche rijk Boetan.

SUNERAMPORE, O. Ind. stad in Bengalen, distr. Dacca, aan den Megna, met veel handel. 108. 56. L. 24. 5. N. B.

SUNERGONG, zie Soonergong.

SUNFISH CREEK, riv. der N. Amer. Rep., prov. Ohio, die in de Ohio valt.

SUNFLEET POINT, Austr. kaap aan de Z. kust van Nieuw Holland.

SUNGAR, Arab. volksstam in Nubië.

SUNGEI TENANG, binnenland van Sumatra, tusschen 2. en 3. Z. B., door hooge bergen met bosschen omringd, en door de Anak Surgi of Mocomoco bespoeld. De voortbr. zijn: maïs, padi, zoete aardappelen, tabak en suiker.

SUNGHAN, Chin. riv. prov. Setschuen.

SUNG-KIANG, Chin. handelstad, prov. Nangking.

SUNGO, riv. in de N. Amer. prov. Maine.

SUNGUR, O. Ind. stad, prov. Guzeratte. 2. Vesting in Oost-Perzië, prov. Dera Ghasi Khan.

SUNK, Eng. eil. gr. York, in den mond van de Humber, met visscherij.

SUNNINGHILL, Eng. kerspel, gr. Berk, met 1000 inw. en handel.

SUNKRA, Aziat. distr. in Beludschistan, lands. Sind, met den mond der Gom, en de vesting Tarai, meestal door herdervolken bewoond.

SUNNE, Zweed. kerspel, Karlstadtlän, waarbij op de hoogte Ombergheden, de beroemde markt van Warmeland wordt gehouden, alwaar met St. Michael 20 à 30,000 menschen, acht dagen lang bij elkander zijn. 2. Zweed. kerspel, Jemtland-län.

SUNNING, Eng. vlek, gr. Berk, aan de Theems.

SUNNINGHILL, Eng. kerspel, gr. Berk in 't midden van 't Windsorbosch.

SUNNINGWEL, Eng. dorp, gr. Berk.

SUNNLÄNDINGA FIÖRDUNG, Z. W. gedeelte van het eil. IJsland, met den Hekla, de Geiser en de stad Reikiavik.

SUNNERBO, Zweed. herred in Kronaberg-län.

SUNPUT, O. Ind. stad, prov. Delhi.

SUNSBURG, zie Sunbury.

SUNTA BEDNORE, O. Ind. stad, prov. Mysore. 14. 8. N. B. 93. 46 L.

SUNTAULPOOR, O. Ind. stad, prov. Guzeratte.

SÜNTEL, gebergte in Keur-Hessen, prov. Schauenburg.

SUNTHEIM, zie Ober Sontheim.

SUNTWIG, zie Sundwig.

SUNUAPA, Z. Amer. vlek in Nieuw Granada, distr. Tuxtla.

SUNWIX, zie Sonvico.

SUNYA, Oostenr. riv., die onder den naam van Puska in de Save valt.

SUNYPERK, zie Sonnenberg.

SUNZEL, Turk. vlek in Livadië.

SUOLA, Turk. vlek in Livadië, aan den voet van den Parnassus, en aan de golf van Lepanto.

SUONIEMI, Rus. dorp, gouv. Finland.

SUP, Rus. riv. in Circassië, land der Bsheduchs.

SUPARA, klein kon. op de W. kust van het O. Ind. eil. Celebes, den Nederlanderen onderdanig.

SUPASVESI, Rus. meer, gouv. Finland.

SUPINAMA, riv. van Guiana, die in de Essequebo valt.

SUPINO, vlek in den Kerk. Staat, leg. Frosinone.

SUPONEST, Turk. vlek in Walachië.

SUPOI, Rus. riv., gouv. Pultawa.

SUPONGA, kleine riv. van Guiana, die in de Caroni valt.

SUPONGWA, Rus. vlek, gouv. Orel.

SÜPPLLIGNENBURG of *Supplinburg*, Brunswijksch dorp, kreits Köningslutter, met 800 inw.

SUPPLY'S PASSAGE, kanaal in de Stille Zuidzee, tusschen de eilanden Sirius en koningin Charlotte.

SUPRARBIA, zie Sobrarbia.

SÜPTITZ, zie Torgau.

SUPUR, O. Ind. stad der Rasbuten, prov. Ajmeer. 25. 43. B.

SUR, ZUR (TYRUS), Turk. Aziat. vlek, lands. Syrië, pachalik Akre, met 1,500 inw. 2. Zwits. riv., kanton Lucern, die beneden Aarau in den Rijn valt. 3. Ier. tak van de Barrow. 4. Beij. riv., die bij Surdor in de Salzach valt. 5. Zie Indus en Stille Zuidzee.

SURA, stad op Java, aan straat Sunda. 2. Perz. dorp in Irak, aan den Eufraat. 3. Zweed. kerspel in Wasteras-lan. 4. Tak van de riv. Wolga

in Rusland, gouv. Nishegorod.

SURABAYA, zie Sourabaya.

SURACA, stadje op het Griek. eil. Samos.

SURACZ of *Surasz*, Pool. stadje, waiw. Augustowo, aan de Narew, met 750 inw. en landbouw.

SURADSJE, Arab. dorp in Yemen.

SURAIN, Fr. stadje, dep. Calvados, met 1256 inw.

SURAJEGHUR, O. Ind. stad, prov. Bahar, presidentschap Calcutta, aan den Ganges. 25. 14. N. B.

SURAJEPORE, O. Ind. stad, prov. Allahabad, aan den Ganges, met vele Hindo tempels. 98. 16. L. 26. 10. N. B.

SURAM, Rus. vlek, gouv. Georgië.

SURAMACA, Z. Amer. riv. in Nederlandsch Guiana, die bij de kolonie Cupename, in de Atlantische zee valt.

SURAN, tak van de Fr. riv. Ain., dep. Ain.

SURANCE, Fr. vlek, dep. Vosges, nabij Bains, met 1700 inw.

SURANY, zie Nagy Sunany.

SURAPURA, zie Surajepore.

SURASH, Rus. stadje, gouv. Polotsk, aan de Dwina, met 700 inw. 2. Rus. stadje, gouv. Tschernigow, met 1000 inw. en handel. 3. Rus. kreits, gouv. Witebsk, tusschen 55. 4. en 55. 52. N. B. en 47. 53. en 48. 46. L., door de Duna en Kasplia bespoeld, met vele kleine meren en 26,000 inw. 4. Hoofdstad van voorn. kreits, aan den mond der Kasplia in de Duna, met 800 inw. en handel.

SURASZ, zie Suracz.

SURAT of *Suratte*, distr. van de O. Ind. prov. Guzeratte, thans grootendeels aan de Engelschen behoorende, die echter den nabob van Suratte een pensioen geven. 2. Hoofdplaats van dit O. Ind. distr., de zetel van een Engelsch provinciaal geregtshof, eenen ontvanger generaal en andere autoriteiten, aan den linker oever der Taptee, 5 mijlen van de zee, in een rijk en vruchtbaar oord, met dubbele muren, 12 poorten, een sterk kasteel, een paleis, waarin de voormalige nabob woont, vele doch kleine moskeën en pagoden, eene roomsche en eene armenische kerk, en eene menigte van karavanzeras, die echter gedeeltelijk vervallen; naauwe kromme straten, groote bazars, het Bajaderen hospitaal, twee dieren hospitalen der Hindo's, het merkwaardigste gebouw der stad, in verscheidene deelen verdeeld, 80,000 huizen, en volgens HAMILTON 450,000 (anderen hebben, 400,000 en sommigen maar 150,000) inw., waaronder 14,000 Hindo's, Guebern en Parsen, met 1,200 priesters, Mongolen, Armeniërs, Georgiërs, Arabieren, Joden en Europeanen, die aanzienlijke fabrijken van shawls, nankins, onderscheidene soorten van zijden en andere stoffen, aardewerk, gekleurd lijnwaad, paarlemoer, ebbenhout en andere waren hebben; maar vooral eenen uitgestrekten handel drijven, die, hoezeer niet meer hetgeen hij voorheen was, echter hier nog altijd het middelpunt van allen Indischen handel is, zoo dat hier nog zeer rijke kooplieden, vooral onder de rijke Guebern en Parsen gevonden worden, en de uitvoer zoowel als de invoer, op meer dan 6 millioen ropijen geschat wordt. De haven is wel goed, doch groote schepen moeten bij Suhaly blijven liggen. Er komen hier jaarlijks ongeveer 800 schepen aan, en er gaan groote karavanen naar Sind, Multan en Kabul, en komen van daar terug. Beroemd zijn hier de danseressen *Netagui* of *Bajaderen*. 90. 41. L. 21. 11. N. B.

SURATA, Z. Amer. riv. van Nieuw Granada, prov. Santa Martha, die in de Lobrija valt.

SURAWASA, stad op het O. Ind. eil. Sumatra, rijk Menangkabo.

SURAWKA, Rus. vlek, gouv. Pultawa, met fabr. en 1000 inw.

SURA YANA YANAM, O. Ind. dorp, Noorder Circars.

SURBA, Fr. stadje, dep. Arriège, nabij Tarascon, met 1800 inw.

SURBACH, Fr. riv., dep. Neder Rijn, ontvangt de Eberbach, en valt in den Rijn.

SURBUND, Perz. dorp, prov. Khorassan.

SURBURG, Fr. dorp, dep. Neder Rijn, arr. Weissenburg, aan de Saur, met 1,500 inw.

SURCHAO, Perz. stad, prov. Azerbeidschan.

SURCO, twee onbewoonde Z. Amer. volkplantingen in Peru, prov. Cercado en Guarochiri.

SURCY, Fr. dorp, dep. Eure.

SURDON, Rus. vlek, gouv. Finland, met handel en 1100 inw. 2. Fr. vlek, dep. Orne, met 1200 inw.

SURDY, klein onbewoond eiland in de Perzische golf, ten Z. van Kishme. 25. 54. N. B.

SURE, riv. in het hert. Luxemburg, welke aldaar ontspringt, door de Pruis. prov. Neder Rijn loopt, de Wilz, Alzette en Ous ontvangt, en bij Billig, boven Trier in de Moezel valt.

SURECDAL, Noorw. kerspel, stift Dront-

Drontheim, met 3,650 inw.

SURENNES, Fr. dorp, dep. Seine.

SURFLEET, Eng. dorp, gr. Lincoln, aan den mond van de Coln.

SURGERES, Fr. vlek, dep. Neder Charente, arr. Rochefort, aan de Gère, met 1,500 inw., paardenhandel en minerale bronnen.

SURGERESVILLE, vlek in de N. Amer. Rep., prov. Tennessee, gr. Hawkins, met 1700 inw. en fabrijken.

SURGOOJA, zie Sirgooja.

SURGUT, Rus. stad, gouv. Tomsk, aan de Ob, met 1540 inw., die in pelswerk en visch handel drijven. 91. 7. L. 61. 16. N. B.

SURHUD, Aziat. stad in Beludschistan, prov. Khistam, aan eene riv. 77. 36. L. 29. 24. N. B.

SURIAGO, groep eil. tot de Philippijnen behoorende. 2. Stad op het eil. Magindanao, aan eene kleine baai.

SURICE, Nederl. dorp, prov. Namen, arr. Philippeville, met 700 inw.

SURIG, Nederl. dorp, prov. Vriesland, arr. Sneek.

SURIMENA, Z. Amer. volkplanting in Nieuw Granada, prov. Llanos de Neiba, aan den oever der Meta.

SURIN, Fr. vlek, dep. Vienne.

SURINAME, Nederl. kolonie, lands. van Guiana, in Zuid Amer., naar de riv. van dien naam aldus genoemd, tusschen den Atlantischen Oceaan, Fransch Guiana, Berbices en de ontoegankelijke bosschen en savanen, tusschen 320. 36. en 323. 56. N. B. gelegen, en op 490 (520) V. M. in 11 distr. 67,000 inw. bevattende, waarvan 3,500 blanken en 2,000 à 3000 lieden van gemengden oorsprong of kleurlingen en 1000 à 1200 joden, benevens 60,000 slaven zijn. Tot op 8 mijlen van de kust is de grond vlak en aangespoeld; terwijl men aan de kust vele modderbanken vindt. Verder wordt de grond steeds hooger, en vindt men stukken van rotsen en kleine hoogten: terwijl Z. O. van de rivier een voorland, dat de voorbergen der meer landwaarts ingelegene hooge bergen is, gevonden wordt. Het land is bij uitnemendheid vruchtbaar; maar van vele der vroeger aangelegde plantagiën zijn de gronden allengskens uitgeput, waardoor die plantagiën in verval zijn; terwijl het overbrengen der Negerslaven naar meer vruchtbare gronden, hoedanig er nog in groote ruimte voorhanden zijn, met groote kosten verzeld is, uit hoofde van de groote koffijlootsen, suikermolens en andere getimmerten, waarvan de plantagiën moeten voorzien zijn. Het onbebouwde gedeelte is met digte bosschen van de hardste en fijnste houtsoorten bedekt; terwijl de Maroni of Marowijne riv., de Suriname, de Commewyne, de Saramacca, Copename en Nikeri, benevens verscheidene andere kleine rivieren of kreken het land bespoelen. De luchtsgesteldheid is door den moerassigen grond en de groote bosschen, niet gezond; schoon dit door droogmaking en bebouwing veel verbeterd is. De jaargetijden zijn de regen- en droogе tijd, beide in kleine en groote onderscheiden. Men heeft er soms zware onweders en stortregens. De voortbrengsels zijn: koffij, suiker, katoen, indigo, kakao, vanille, de fijnste en hardste soorten van hout, vooral letter- en cederhout; tamarinde, tonka, vele soorten van koortsbast en andere geneeskundige planten; gember en gom. Verder schapen, apen, smakelijk wild en vele wilde dieren in de bosschen; zeer schoone en zeldzame vogels, kapellen, zeer vele insecten, eene menigte van visch en schelpdieren. Men telt in het geheel 811 plantagiën, waarvan er volgens den Surinaamschen almanak van 1825, 65 aan den regter en 69 aan den linker oever der Suriname, 2 aan de Surnaus, 45 aan de Paulus, 8 aan de Jonkermans, 9 aan de Marechals, 32 aan de Para, eene aan de Carolina, 11 aan de Corroupina, 8 aan de Taywaycoera, 3 aan de Pararak-kreek, 2 aan 10 aan den Pararak-weg, 24 aan het pad van Wanica, 2 aan de Wanica-kreek, 2 de Booms-kreek, 5 aan den Rijweg, 127 aan de rivier Commewyne, 38 aan de Mattappica, 26 aan de Warappa, 27 aan de Taoperipa, eene aan de Cabbes, eene aan de Marpana, eene aan de Caramacca, 22 aan de Casawinica, 9 aan de Commetewana, 30 aan de Orelana-kreek, 74 aan de Cottica, 12 aan de Vredenburger, 30 aan de Mot, 5 aan de Paramarica, 27 aan de Perica, 8 aan de Wayambo-kreek, 75 aan de riv. Saramacca, 21 in 't Opper district en 28 in 't Neder district Nikeri gelegen zijn. Vele dezer plantagiën zijn echter weder verlaten, en de Negers daarvan naar andere gronden overbragt. Vele derzelven bestaan slechts in naam, en zijn niet in kultuur gebragt, meerendeels door gebrek aan slaven. Op andere zijn maar weinig slaven, en deze leveren slechts timmer- en brandhout op, zoo dat naauwelijks de helft van het opgegeven getal van 811 plantagiën kan genoemd worden.

De inw. bestaan uit Europeanen, Engelschen, Franschen en Duitschers, maar voor-

vooral uit Nederlanders, blanke inboorlingen, lieden van de kleur, Negers en Indianen. De boschnegers wonen voornamelijk tusschen de Saramacca, Suriname en Marowijne, hebben hunne eigene opperhoofden, waarbij de regering eenen resident heeft, en mogen hunne dorpen, zonder voorkennis der regering niet van plaats doen veranderen. Zij ontvangen van tijd tot tijd geschenken en krijgsvoorraad, mondbehoeften en kleederstukken, alsmede premiën voor het terugbrengen der weggeloopene slaven. Zij zijn echter door ziekten en verandering van levenswijze, veel verminderd, en minder te vreezen dan voorheen. De Indianen of oorspronkelijke bewoners, die van de Caraïben afstammen, mede vooral in vroegere jaren door de kinderziekte zeer verminderd, maken thans een klein zwervend volk uit, dat in goede vriendschap met de volkplanting leeft, en nu en dan geschenken van de regering ontvangt; terwijl zij dagelijks in de hoofdstad papegaaijen en andere kleinigheden komen verkoopen. De middelen van bestaan der Europeanen zijn de plantagiën en de handel. De uitvoer bestaat voornamelijk in: suiker, koffij en katoen, die alleen op Nederlandsche schepen, naar Nederlandsche havens mogen vervoerd worden; terwijl de N. Amer. schepen mond-, scheeps- en plantagie-behoeften mogen inbrengen, en tegen melasse (of stroop van suiker) verruilen; terwijl alle andere waren, als: gereedschappen, koperwaren, steen, kalk, tras en allerlei bouwstoffen, vaten, duigen, geneesmiddelen, enz. door Nederlandsche schepen moeten worden ingevoerd. Er komen jaarlijks van 70 tot 80 schepen uit het vaderland binnen; terwijl een der jongste schrijvers in de kolonie wonende, berekent, dat dezelve eene zuivere winst van vier millioenen guldens circulerend vermogen in Nederland brengt. De waarde hangt echter af van den prijs der producten, en is alzoo in de eerste jaren, na den geëindigden oorlog, grooter geweest. Ook hangt dezelve af van de meer of min voordeelige koffijteelt. Men berekent den opbrengst op 20 à 22 millioenen ponden suiker, en 5 à 8 millioenen ponden koffij.

De regering is in handen van eenen generaal-majoor en gouverneur, tevens opperbevelhebber der land- en zeemagt, en bestaat voorts uit een hof van policie, tevens provisioneel met de criminele justitie belast; een hof van civile justitie en een collegie van kleine zaken. De voornaamste ambtenaren zijn een raadfiskaal, een president van het hof van civile justitie en een raad- controleur generaal van finantiën. De gouverneur is tevens president van het hof van policie. Er ligt verder een bataillon infanterie en eene compagnie artillerie in garnizoen. Het land wordt in 11 districten of heemraadschappen als: Thorarica, Boven- en Beneden Suriname, Para, Boven en Beneden Commewijne, Boven- en beneden Cottica, Matappica, Saramacca en Nikeri verdeeld, terwijl het distr. Nikeri in Opper en Neder distr. is verdeeld, die elk eenen bijzonderen landdrost aan het hoofd hebben. De munt bestaat in papieren geld, dat alleen in de kolonie gangbaar, en zeer veel van deszelfs waarde verloren heeft, en in papieren van 20, 25 en wel tot *f* 600 Surinaamsch, en kaarten van 10 stuivers tot *f* 10, welke allen in grootte en stempel onderscheiden zijn. Tegen de aanvallen der boschnegers is eene linie opgerigt. De hoofdstad is Paramaribo. 2. Riv. in voorn. kolonie, welke waarschijnlijk op het hooge gebergte ontspringt, schoon men den waren oorsprong nog niet gevonden heeft, de Commewijne en Cottica ontvangt, door de forten Amsterdam, Zeelandia, enz. verdedigd wordt, en na eenen loop van ongeveer 60 mijlen, op 60. 25. N. B. in zee valt.

SURINGIA, Jap. zeehaven op Niphon, de hoofdstad van de prov. van dien naam.

SURINGKUS, Perz. riv., prov. Iran, die in de Indische zee valt.

SURIRISSA, Z. Amer. riv. van Quito, prov. Jaen, die op. 43. Z. B. in de Tamora valt.

SURJEWETZ POWOLSKOI, Rus. stad, gouv. Kostroma, met 2500 inw., fabr. en handel.

SURK, Perz. stad, prov. Kerman.

SURKHAB, Perz. dorp, prov. Taberistan.

SURKHDUR, O. Perz. dorp, prov. Khorassan.

SURKUK, Turk. dorp in Klein-Azië; 3 mijlen van Kastamouni.

SURLINGHAM, Eng. dorp, gr. Norfolk.

SURMA, tak van den Burampoeter in Achter Indië. 2. Perz. stad, prov. Fars, die voorheen van veel belang was, doch waarvan nu de berigten ontbreken.

SURMEND of *Surmine*, Turk. vlek, prov. Trebisunde, met handel en visscherij, doch eene onzekere reede.

SURMINI-OSERO, Rus. meer, gouv. Ja-

Jaroslaw.

SURMOUR, O. Ind. distr., prov. Gurwal, 250 V. M. groot, in 1815 aan de Engelschen afgestaan, die onder zekere bepalingen, hetzelve aan de oude vorsten der Rasbuten weder hebben terug gegeven. De voornaamste vesting is Radenghur.

SURMI, Aziat. vlakte in Afghanistan, prov. Ghazni, waar de Alikhails en Salomonkhails wonen, met de hoofdplaats Surmi.

SUROUT, O. Ind. stad, prov. Agra, met 7,000 inw. en fabr. 26. 51. N. B.

SURPIERNE, zie Ueberstein.

SURPRISE, Austr. eil. bij Nieuw Caledonië. 180. 44. L. en 18. 30. Z. B.

SURPUN BEECHUM, riv. in de O. Ind. prov. Berar, bij Ellichpoor.

SURRÉ, Nederl. dorp, gr. hert. Luxemburg, arr. Neufchatel, met 300 inw.

SURREY, zie Surry.

SURRUDHINGA, riv. in de O. Ind. prov. Bengalen, vorst. Cutch-Bahar.

SURRUL, O. Ind. stad in Bengalen, distr. Birlhoom, met handel en fabr.

SURRUSWUTTEE of *Sursottee*, riv. in de O. Ind. prov. Guzeratte; valt in de golf van Cutch.

SURRY, Eng. gr., tusschen Buckingham, Middlesex, Kent, Sussex en Hamp, of tusschen 16. 51. en 17. 46. L. en 51. 22. en 51. 30. N. B. gelegen, en op 36 V. M., 323,850 inw. bevattende, een zeer bekoorlijk land, waar kleine bergen en heuvelen aangenaam afwisselen; deels zandig en zeer vruchtbaar. Onder de kleine heuvels zijn: de Ramping Downs, Leith Hill, St. George's Sundhead en andere. De voornaamste riv. zijn: de Theems, met de Wey, Mole en Wandle, de Medway en andere rivieren, benevens het Wey en Grand Surry kanaal. Er zijn vele gezondheidsbronnen. De lucht is vochtig, en men wil dat zij der gezondheid niet voordeelig is. De voortbr. zijn: koren, peulvruchten, kool, rapen, aardappelen, raapzaad, hop, appelen, kersen, beziën, veel vee en eenig hout en turf, gevogelte, visch en kreeften. De middelen van bestaan zijn: landbouw, veeteelt en melkerij, fabrijken, vooral in de plaatsen bij de hoofdstad; verder glasblazerijen en smelterijen. De uitvoer bestaat in: mout, hop, tuinvruchten, boter en kaas. De prov. wordt in 13 hundreds verdeeld. De hoofdplaats is Guildford. 2. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Maine, gr. Hancock, met 960 inw. 3. Vlek der N. Amer. Rep., prov. New Hampshire, gr. Ches, met 950 inw. 4. Gr. der N. Amer. Rep., prov. Virginia, met 600 inw., door het Blackwater en de beide Chippoaks bespoeld. De hoofdpl. is Cobham. 5. Gr. der N. Amer. Rep., prov. N. Carolina, met 10,300 inw., door de Alleghany en het Blaauwe gebergte bedekt, en door de Yadkin met de Michel, Fischer en Arrarat bespoeld. De hoofdplaats is Rockford. 6. Gr. op het eil. Jamaïca, het Oostelijk deel des eilands, op 50 V. M. 7 kerspels, de twee steden Kingston en Port Royal, 8 dorpen, 350 suiker-plantagiën, 540 andere bezittingen, 67,500 slaven en 80,000 stuks rundvee bevattende. De hoofdpl. is Kingston. 7. N. Amer. gr. in Neder Canada, distr. Montréal, ten Z. van den St. Lourenz, met eenen hoogen berg, en verder aangespoelden en zeer vruchtbaren grond, die zeer wel bebouwd is. Tot hetzelve behooren verscheidene eilanden.

SURSEE, Zwits. meer, ambt en stadje, kanton Lucerne; het laatste met 3 kerken en 1000 inw.

SURSEFF, Afr. stad van Tunis; 13 mijlen O. van Kuirwan.

SURSK, Rus. stadje, gouv. Simbirsk, aan de Sura, met 1400 inw. en landbouw.

SURSOTTEE, zie Surruswuttee.

SURSUTTY, O. Ind. riv., die in de bergen, aan de N. O. grenzen der prov. Delhi ontspringt, en zich in de woestijn van Ajmeer verliest. 2. Naam van vele riv. in Hindostan. 3. O. Ind. stad, prov. Delhi, met 6000 inw., fabr., en handel. 4. O. Ind. sterkte, prov. Cachemir.

SURTANELL, Turk. Aziat. vlek, prov. Diarbekir, met vele oudheden.

SURTEBY, Zweed. kerspel, Elfborg-län.

SURTOWA, Rus. vlek, gouv. Kasan.

SURUBIA, Z. Amer. riv. in Guiana, die in de Amazonen riv. valt.

SURUDSCHEK, Turk. sands., prov. Schehrsor.

SURUDSCH, Turk. sands., prov. Rakka.

SURUK, Aziat. plaats in Beludschistan, prov. Makran, distr. Tiz.

SURUNA, Perz. dorp in de prov. Irak.

SURUN, Aziat. plaats in Afghanistan, prov. Dera-Ghasi-Khan.

SURUNGA, Jap. vorst. op Niphon, aan de baai van Totomina, zeer bergachtig, met den hoogsten berg des eilands, doch ook met zeer vruchtbare dalen, en langs de kust veel zout, dat dan ook een der voornaamste voortbrengselen des lands is. Het heeft vele voorname rivieren, waaronder de Fusui-Jeddo en Fudsi-Laya, en wordt in 7 dis-

districten verdeeld. 2. S. of *Sumpu*, hoofdstad aan de baai van Totomina, open en zonder poorten, met eenen burg en breede straten, lage huizen, meestal met luifels en fabr. van papier, rieten zonneschermen, manden, dozen en verniste waren. Ook is hier eene munt.

SURUTU, eil. aan de W. kust van 't O. Ind. eil. Borneo, met houtwaren, buffels en herten. 148. 19. L. 1. 45. N. B.

SURY, O. Ind. stad in Bengalen, presid. Calcutta. 23. 54. N. B

SURY LE COMTAL, Fr. stad, dep. Loire, arr. Montbrison, aan de Mare, met 1750 inw.

SUSA, Sard. prov. in Piëmont, aan de grenzen van Savoye en Piëmont, op ongeveer 33 V. M. 65,000 inw. bevattende. Zij vormt een groot dal met twee wegen over de Cottische Alpen en Mont Genèvre naar Frankrijk, en over Mont Cenis naar Savoye, welke laatste weg veel bezocht wordt. Ten W. der prov. heeft men hooge rotsen, zelfs ijsbergen; doch ten O. zijn heuvels en vruchtbare vlakten, die door de Dora Riparia, met de Cinischia en andere kleine bergrivieren bespoeld worden. De voornaamste voortbrengsels zijn: wijn, vlas, hennep, zijde, veel boomvruchten, kastanjes, ijzer en marmer. Ook zijn er linnenweverijen en looijerijen, maar geen genoegzaam koren. De prov. heeft den titel van markgraafschap. 2. Hoofdst. der prov., zetel van eenen bisschop, aan den voet der Cottische Alpen en aan de Dora, met muren, eene hoofdkerk en 2000 inw., die looijerijen, garen- en handschoenfabr. hebben. Men vindt in den omtrek eenen romeinschen triumfboog, de geslechte forten St. Maria en la Brunette en goede marmergroeven. 3. Perz. stad van Khorasan; 40 mijlen Z. O. van Nishapoor.

SUSAM, zie Sussam.

SUSAO, Port. vlek, prov. Beira, tusschen de Vouga en de Douero, met 2300 inw.

SUSCIACZ, Dalmatisch eil., kr. Ragusa.

SUSDAL, Rus. kreits, gouv. Wladimir, tusschen 57. 38. en 58. 29. L. en 56. 24. en 55. 32. N. B., door de Kliasma en Kamanka bespoeld, met vlakken grond, goeden landbouw, bosch, linnen- en glasfabr., en eene keizerlijke stoeterij. 2. Hoofdst. aan de Kamanka, met een kasteel, bisschoppelijk paleis, 6 kerken, 2,200 inw., laken- en linnenfabr., jaarmarkten en handel. 58. 13. L. 55. 18. N. B.

SUSE, zie Susse.

SUSEDOON, O. Ind. stad, prov. Delhi, bij het oude kanaal van Sultan Feroz. 64. 16. L. 29. 20. N. B.

SUSELLEM of *Susellen*, N. Afr. riv. in Algiers, ten Z. van de Shellif ontspringende, en die, na Gojeeda doorstroomd te hebben, zich in het zand verliest.

SUSENI, Rus. stad, prov. Khorassan, met wijnbergen en granaatappelen.

SUSHA, Rus. riv., gouv. Tula en Orel.

SUSISTAN, zie Chusistan.

SUSLI, Rus. vlek, gouv. Saratow, met 1400 inw. en landbouw.

SUSNA, Rus. tak van den Don.

SUSNIR, O. Ind. stad, prov. Malwah.

SUSPOL, Rus. vlek, gouv. Kaluga, met 1000 inw. en vele branderijen.

SUSQUEHANNAH, gr. der N. Amer. Rep., prov. Pennsylvanië, met 14,000 inw., zeer vele bosschen, en door de riv. Susquehannah, met de Staruca, Salt-Lake-creek, Snake creek, Choconuc, Appolacunek, Wyalusing en Meshoppen en de Tunchanock bespoeld. De bosschen hebben veel suiker-ahornboomen, en de grond belooft in de toekomst eenen rijken oogst. De hoofdplaats is Montrose. 2. Aanzienlijke riv. in voornoemd gr., welke in Nieuw York, uit 2 bronnen, de Muga en Susquehannah, ontspringt, door Nieuw York en Pennsylvanië stroomt, en na eenen loop van 74 mijlen, bij Havre, de Grace in de prov. Maryland, in zee valt. Zij ontvangt verscheidene takken. Men zie de genoemde graafschappen.

SÜSS, Keur-Hes. dorp, prov. Neder Hessen, met 800 inw.

SÜSSEN, zie Grosz Süssen.

SUSSAC, Fr. dorp, dep. Op. Vienne, arr. Limoges, aan de Combade, met 1050 inw. en kalkgroeven.

SUSSAM of *Susam*, Turk. eil. in den Archipel, tegenover Ajasaluk, op de kust van Azië, met 12,000 inw., die van zijdeweverijen, pottebakkerijen en handel bestaan. Het eiland is voor het overige bijzonder vruchtbaar.

SUSSE of *Raz-el-Wady*, N. Afr. riv. in Marocco, welke aan den voet van den Atlas, bij Raz-el-Wady ontspringt, Itamarca en Eximar doorstroomt, waar men haar zoodanig weet af te leiden, dat de lastdieren haar des zomers kunnen doorwaden. Voor de invaart is eene zandbank. De oevers zijn wel bebouwd. 2. N. Afr. landschap van Marocco, tusschen de riv. Tamaract en kaap Nun, die op 6. 23. L. en 18. 41. N. B. ligt, door takken van den Atlas bedekt, met hooge bergen, die door verscheidene stammen der Schilluhs, welke vrij van alle belastingen zijn, bewoond worden;

terwijl de keizer door de ontoegankelijkheid der bergen, hier bijna geene magt heeft. In de laagte is het land vruchtbaar, en brengt tarw, gerst en maïs, alsmede dadels, vijgen, granaten, olijven, oranjeappels, limoenen, zoete en bittere amandelen en andere vruchten, benevens Arabische gom en Sanderak-gom voort. Het land is vol kleine steden, vlekken en kasteelen, allen met muren omringd. Elk dezer plaatsen heeft een opperhoofd. Men heeft er veel kameelen, schoone paarden, ezels, muilezels, rendieren, geiten en schapen, die door slaven gehoed, en des nachts binnen de muren gedreven worden. De inw. zijn vlijtig, doch niet zeer beschaafd. Zij hebben weinig moskeën, maar bidden in hunne tenten, en bij gebrek aan water voor de bevolen reinigingen, nemen zij zand. Zij zijn in gestadigen oorlog met hunne naburen, gaan steeds op roof uit, en doortrekken de woestijnen van Soedan, Tumbucto en Wangara. De zeevaart wordt veel gehinderd, doordat er langs de geheele kust slechts twee reeden en vele klippen zijn. De hoofdplaats is Santa-Cruz of Agadir.

SUSSANSK, 2 Rus. fabrijkpl., gouv. Perm; als: *Werchne* S., met 174 hazen, en *Nishnei* S., met 315 hazen.

SUSSENGHUR, O. Ind. stad, prov. Bejapoor.

SUSSEX, Eng. prov., tusschen de gr. Surrey, Kent, Hampshire en het Kanaal, of tusschen 16. 44. en 18. 36. L. en 50. 45. en 51. 40. N. B. gelegen, en op 68 V. M. 189,250 inw. bevattende. Het land wordt door twee lage bergrijen, waarvan de Oostelijke met Beachyhead (Bevezier) in zee loopt, en de andere langs de kust zandheuvels vormt, die onder den naam van Sandhills bekend zijn. Ten N. en in het midden vindt men eiken bosschen en goeden teelgrond. De kusten zijn zandig, en de riv. de Ouse, Adour, Arun, de Wey en Rother bespoelen dezelve. De luchtsgesteldheid is zacht, doch vochtig, hetwelk voor de vreemdelingen aan de kusten wel eens koortsen veroorzaakt. De voortbrengsels zijn: koren, tuin- en peulvruchten, hop, boomvruchten, goed timmerhout, gevogelte, klein wild, konijnen, wild gevogelte, zee- en riviervisch, ijzer, marmer, roode oker, veel kalk, vollersäarde en steenkolen. De voornaamste takken van bestaan zijn: landbouw, veeteelt, vooral schapenfokkerij en aan de kusten visscherij, doch weinig fabrijken. De uitvoer bestaat in: wol, schapen, koren, timmerhout, wakreelen, karpers, mosselen, gevogelte, kalk, marmer, vollersaarde en kruid. Het land wordt in 65 hundreds verdeeld. De hoofdstad is Chichester. 2. Gr. der N. Amer. Rep., prov. New Jersey, met 32,750 inw., geheel uit bergachtig land bestaande, door hetwelk de Schawangunk, met verscheidene takken loopt, tusschen welke schoone dalen zijn, die vele bosschen hebben, vruchtbaar zijn, en door de Delaware en Muskonegung bespoeld worden. De grond brengt: tarw, rogge, haver, boekweit, boom- en tuinvruchten voort. Er is sterke veeteelt en in de bergen zijn vele mineralen. De hoofdplaats is Newton. 3. Gr. der N. Amer. Rep., prov. Delaware, met 24,100 inw., eene groote, zandige en moerassige vlakte, gedeeltelijk met hout bewassen. Ook de kusten zijn moerassig, daar zij aan overstroomingen blootgesteld zijn. Men vindt er kaap Hinlopen, met eenen vuurtoren aan het einde van de baai Delaware. Ook is er de Penobscotbaai; terwijl het land door de Cedar, Slaughter, Primehook, Broadhill, Lewistown kreek en vele kleinere rivieren bespoeld wordt, en de Potomak hier ontspringt. Op sommige plaatsen is goed bouwland; doch veeteelt, bosschen en smederijen zijn de voornaamste takken van bestaan. De hoofdpl. is Georgetown. 4. Gr. der N. Amer. Rep., prov. Virginië, met 12,000 inw., waaronder 6,600 slaven, door het Blackwater, de Nottaway, Indian en Stony riv. bespoeld. De hoofdplaats is Hunting-Quarter.

SUSSY, Rus. riv., gouv. Koerland.

SUSTEAD, Eng. kerspel, gr. Norfolk.

SUSTENHORN, 10,900 voeten hoogen berg in het Zwits. kanton Uri.

SUSTEREN of *Sustern*, Nederl. dorp, prov. Limburg, arr. Roermond.

SUSTINENTE, Lomb. Ven. stad, aan den Po, prov. Mantua, met 4000 inw.

SUSU, stad op Sumatra, rijk Atschin, met eene haven ten O. van kaap Felix, waaruit veel peper verzonden wordt. 114. 34. L. 3. 45. N. B.

SUSUNSK, NISHNEI-SUSUNSK, Rus. fabrijkplaats, gouv. Tomsk, aan de Susunbach, met kopermijnen, die 16,000 pud alle jaar opleveren, en munten, die alle jaren voor 256,000 roebels aan kopergeld slaan.

SUSZ, zie Rosenberg.

SUTATURY, O. Ind. stad in Bengalen, distr. Backerjunge. 107. 56. L. 22. 58. N. B.

SUTAN, Rus. vlek in het gouv. Wilna.

SUT-

Sutbaddy, O. Ind. stad, prov. Orissa.

Sutchana, O. Ind. stad, prov. Guzeratte, O. van de golf van Cutch, met parelvisscherij.

Sutcombe, Eng. kerspel, gr. Devon.

Suteln, Deen. dorp in Holstein-Oldenburg.

Sutendael, Nederl. dorp, prov. Limburg, arr. Hasselt, met 750 inw.

Sutera of *Suterra*, Sicil. stad, intendentschap Girgenti, met 3000 inw.

Sutfield, Noorw. gebergte, stift Drontheim.

Sutherland Creek, N. Amer. riv. in Opper Canada, die in het meer Francis valt.

Sutherland Point, Z. punt van den ingang van Botany baai, op Nieuw Holland.

Sutherland, Schot. gr., tusschen de Noordzee, Caithness, Ross en den Oceaan, of tusschen 12. 19. en 14. 18. L. en 57. 53. en 58. 33. N. B. gelegen, en op 88 V. M. 23,650 inw. bevattende. Het land is vol kale, naakte bergen, gedeeltelijk altijd met sneeuw, deels met boomen bedekt, en langs de kusten met dalen, die ten O. eenigzins vruchtbaar zijn, en hier en daar teelaarde, doch ook vele moerassen hebben. De voornaamste kapen zijn: Wrath of Barohead, Kyle of Durness, Far-out-head, Whitenhead, Kyle of Tongue, Torriesdalehead, Armidalehead, enz. Onder de golven zijn: Dornoch Frith, de Loch's Badeal, Laxford, Inchard, Heather, Eribol en Tongue. Er zijn vele meren, als: Loch Lyal, Naver, Brora en andere. Men heeft er de riv. de Hallidale, Strathfleet, de Naver, Torriesdale, Durness, Inchard, Laxford, Helmsdale, Brora en Shin. De luchtsgesteldheid is zeer verschillend; het midden des lands is ruw en zeer koud; de weinige landbouw geeft gerst, haver, aardappelen en vlas. Aan de kusten heeft men visscherij. De vee- en schapenteelt zijn van belang. Hout, vederen, robbenvellen, rundvee, boter, kaas, huiden, talk, wol en kelp, zijn de artikelen van uitvoer. In de bergen vindt men ijzer, lei en marmer. Het gr. wordt in twee districten verdeeld. De hoofdplaats is Dornoch.

Sutledje, zie Setletsche.

Suthiali, zeehaven van Abascia, aan de Zwarte zee.

Sutkul, meer in Chin. Mongolië, waarin de Sutkulsary zich verliest.

Suto, Afr. zeehaven in Neder Guinea.

Suton, Eng. vlek, gr. Gloucester, met tinmijnen en 1000 inw.

Sutotabba, Afr. vlek, aan de Sierra Leona kust.

Sutors of Cromarty, 2 Schotsche rotsachtige voorgebergten, aan den ingang der golf van Cromarty.

Sutri, stad in den Kerk. Staat, legatie Viterbo, aan de Pozzolo; 4000 inw.

Sutschan, zie Szucsan.

Su-tscheu, Chin. stad, prov. Setchuën, de westelijkste stad des rijks, de zetel van eenen gouverneur, met sterke vestingwerken. Zij is in de Chinesche en Mongoolsche stad verdeeld, welke laatste door Mongolen, Tartaren en andere vreemdelingen bewoond wordt, die aanzienlijken handel drijven. 116. 47. L. 39. 46. N. B.

Su-tscheu-foe, Chin. stad, prov. Kiang-nan, hoofdstad van een distr. en zetel van eenen gouverneur, eene der grootste en rijkste steden van 't land, in een zeer waterrijk oord, bij het meer Tai, met hooge muren, 6 poorten, smalle straten, veel pagoden, verscheidene triumfbogen, waaronder het gedenkteeken van Ponghu, en onderscheidene grachten met schoone bruggen. Er zijn aanzienlijke fabrijken in katoen, nankin, borduurwerk, verlakte waren, schoone zijden stoffen en ook eenen zeer grooten handel, zoo dat zij tot de eerste koopsteden behoort. Door Huttner wordt zij de school van bekwame kunstenaars en beroemde geleerden, de woonplaats der rijkste kooplieden, bekwaamste tooneelspelers, koordedansers en springers, der wellustigste lediggangers en der schoonste vrouwen genoemd. Zij geeft den toon aan de mode, en heeft het bestuur over 6 steden. 138. 8. L. 31. 23. N. B.

Sutschkino, Rus. dorp, gouv. Pensa.

Su-tschu, een der Jewkokejewsche eil., tot de Rus. Vossen eil. behoorende.

Sutsima, zie Quelpaert.

Suttchu, Chin. stad, prov. Kiang-nan.

Sutterby, Eng. kerspel, gr. Lincoln.

Sutterton, Eng. kerspel, gr. Lincoln.

Sutticze, zie Schüttenhofen.

Suttiko of *Settiko*, Afr. stad in het rijk Woolly, bij de Gambia.

Sutton, Eng. kerspel, gr. Bedford. 2. Eng. kerspel, gr. Cambridge, met 1030 inw. 3. Eng. dorp, gr. Ches. 4. *Groot* en *Klein* S., 2 Eng. buurten, gr. Ches. 5. Eng. buurt, gr. Rochford. 6. Eng. kerspel, gr. Gloucester. 7. Eng. kerspel, gr. Kent. 8. Eng. kerspel, gr. Lancas, met 200 inw. 9. Eng. buurt, gr. Leicester. 10. Eng. kerspel, gr. Norfolk. 11. Eng. buurt, gr. Northampton. 12. Eng. kerspel, gr. Lincoln.

13. Eng. buurt, gr. Middlesex. 14. Eng. buurt, gr. Nottingham. 15. Eng. buurt, gr. Nottingham. 16. Eng. kerspel, gr. Suffolk, met 420 inw. 17. Eng. kerspel, gr. Suffolk, met 440 inw. 18. Eng. kerspel, gr. Salop. 19. Eng. kerspel, gr. Surrey, met 640 inw. 20. Eng. kerspel, gr. Sussex. 21. Eng. buurt, gr. Worcester. 22. Zeven Eng. dorpen in het gr. York. 23. S. *in Aredale* of *Craven*, Eng. vlek, gr. York, W. gedeelte. 24. S. *in Ashfield*, Eng. vlek, gr. Nottingham. 25. S. *Basset*, Eng. kerspel, gr. Northampton. 26. S. *Benger*, Eng. kerspel, gr. Wilt. 27. S. *Bingham*, Eng. kerspel, gr. Somerset. 28. *Bishop's* S., Eng. kerspel, gr. Southampton, met 450 inw. 29. S. *Bonnington*, Eng. dorp. gr. Nottingham, met 860 inw. 30. S. *Cheney*, Eng. vlek, gr. Leicester. 31. S. *Coldfield*, Eng. vlek, gr. Warwick, aan de grenzen van Stafford, met 3000 inw. 32. S. *Courtney*, Eng. vlek, gr. Berk, met 760 inw. 33. S. *in-le-Dale*, Eng. kerspel, gr. Derby, met 620 inw. 34. S. *Downs*, Eng. vlek, gr. Ches, met 3000 inw. 35. *Oost* S., Eng. kerspel, gr. Kent. 36. *St. Edmond's* S., Eng. buurt, gr. Lincoln. 37. S. *in the Forest*, Eng. vlek in York, N. gedeelte, met 460 inw. 38. S. *Freene*, Eng. vlek, gr. Hereford. 39. S. *Full*, Eng. kerspel, gr. York. 40. *Groot* S. Eng. kerspel in Cheshire. 41. *Guilden* S., Eng. kerspel in Cheshire. 42. S. *on the Hill*, Eng. kerspel, gr. Derby. 43. S. *at Hone*, Eng. kerspel, gr. Kent. 44. *St. James* S., Eng. buurt, gr. Lincoln. 45. *King's* S., Eng. kerspel, gr. Northampton. 46. *Klein* S., Eng. vlek in Cheshire. 47. *Lang* S., Eng. kerspel, gr. Somerset. 48. *Lang* S., Eng. kerspel, gr. Southampton. 49. S. *Maddock*, Eng. kerspel, gr. Salop. 50. S. *Mallet*, Eng. kerspel, gr. Somerset. 51. S. *Mandeville*, Eng. kerspel, gr. Wilt. 52. S. *in the Marsh*, Eng. kerspel, gr. Lincoln. 53. *St. Mary* S., Eng. vlek, gr. Lincoln, met 1800 inw. 54. S. *St. Michael*, Eng. kerspel, gr. Hereford. 55. S. *Montis* of *Montacute*, Eng. kerspel, gr. Somerset. 56. S. *St. Nicholaas*, Eng. kerspel, gr. Hereford. 57. S. *Upon Trent*, Eng. kerspel, gr. Nottingham. 58. S. *Valence of Town Sutton*, Eng. kerspel, gr. Kent. 59. S. *Veney*, Eng. kerspel, gr. Wilt. 60. S. *Walrond*, Eng. kerspel, gr. Dorset. 61. S. *Under Whitstone Cliff*, Eng. vlek, gr. York. 62. S. *Wick*, Eng. vlek, gr. Berk. 63. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Vermont, gr. Caledonië. 64. Vlek der N. Amer. Rep., prov. New Hampshire, gr. Fieldborough, met 1350 inw. 65. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Massachusetts, gr. Worcester, met 2,650 inw. 66. N. Amer. vlek in Neder Canada, gr. Bedford, met 1200 inw.

SUTTROP, Pruis. D., regdst. Arnsberg, kreits Lippstadt, met 500 inw.

SUTY, O. Ind. stad, prov. Bengalen.

SUTYNSKA, Turk. vlek in Bosnië, sands. Travnik, aan de Zertanysca, met ijzermijnen en Smederijen.

SUUL, Noorw. plaats, stift Drontheim.

SUUNPOOR, O. Ind. stad, prov. Bahar.

SUURSAY, Hebridisch eil., ten W. van Harris.

SUVERETO, Nap. plaats, prov. Bari.

SUWAIDA, Turk. Aziat. stad, prov. Aleppo, aan een kleine golf, met de ruïnen van *Seleucia*.

SUWALKEN of *Suwalki*, Pool. stad, hoofdpl. van het waiw. Augustowo, met eene groote markt, schoone huizen en 3000 inw. De stad neemt meer en meer in welvaart toe. 41. 33. L. 54. 6. N. B.

SUWANEY (NOORD), Amer. riv., welke de grenzen tusschen de beide Florida's maakt.

SUWAROWS EIL., 5 Austr. eil., die alleen door vogels, kreeften, enz. bewoond zijn. 211. 9. L. 13. 13. Z. B.

SUYAPINGA, Z. Amer. vlek in Midden Amer., distr. St. Salvador.

SUYE, Nederl. dorp, gr. hert. Luxemburg, arr. Neufchatel, met 600 inw.

SU-YENE, O. Ind. prov. in Zuid Anam.

SUZAN, twee Fr. dorpen, dep. Arriège en Landes.

SUZANNE, Spaan. vlek, prov. Burgos; met 1600 inw.. 2. N. Amer. riv. in Mexico, prov. Santander. 3. *St.* S. Fr. stadje, dep. Mayenne, met 1400 inw. 4. Twee kleine O. Ind. eilanden, in de golf van Bengalen, op 10. 38. N. B.

SUZE, Fr. stadje, dep. Sarte, arr. Mans, met 1450 inw. 2. S. *en Diois*, Fr. stadje, dep. Drôme. 3. S. *La Rousse*, Fr. stadje, dep. Drôme.

SUZON, riv. in 't Fr. dep. Côte d'Or, valt in de Ouche.

SUZZARA, Lomb. Ven. vlek, prov. Mantua.

SVANEHOLM, Zweed. dorp in Malmohus-län.

SVAHULT, Zweed. vlek, Malmohus-län.

SVANIKE, Deen. dorp op Bornholm, met eene slechte haven, armschool, hospitaal en 650 inw., branderij, vissche-

scherij en handel. 32. 4. L. 55. 8. N. B.
SVANOE, Noorw. eil., stift Bergen.
SVANKALS, Zweed. vlek in Linkopings-län.
SVANSKOG, Zweed. vlek, Karlstadt-län.
SVARTA, Zweed. vlek, Nykoping-län.
SVARTALFVEN, Zweed. riv. in Oerebro-län.
SVARTARP, Zweed. vlek in Jonkoping-län.
SVARTEBERG, Zweed. vlek in Goteborg-län.
SVART-ELF, Zweed. riv. in Oerebro-län.
SVARTNO, Zweed. eil. in Stokholm-län.
SVARTO, Zweed. eil. in Kalmar-län.
SVARTRA, Zweed. kerspel in Halmstadt-län.
SVARTSIO EN DROTTINGHOLMS-LÄN, Zweed. gedeelte van Stokholm-län, alleen uit eil. bestaande.
SVARTSIOLANDET, Zweed. eil. in Stokholm-län, het grootste in het Meler meer, met 4 kerspels.
SVEABORG, zie Sweaborg.
SVEDALA, Zweed. vlek in Malmohus-län.
SVEG, Zweed. kerspel, Jamtland-län.
SVEIMA, Dalm. eil., kreits Zara, ten Z. van Meleda, met een visschers dorp.
SVELMOË, Deen. eiland, aan de Z. kust van Funen.
SVELVIGEN, Noorw. kerspel, stift Aggerhuus.
SVENIGOROD, zie Swenigorod.
SVENIGORODKA, zie Swenigorodka.
SVELVIGEN, zie Strömmen.
SVENDBORG, SVENBORG, SCHWINDBORG, Deen. ambt, het Z. deel van Funen, met de eilanden Langeland en Falster, op 28¾ V. M. 59,000 inw. tellende, en in 6 herreds verdeeld. 2. Hoofdstad op het Z. O. van Funen, open, slecht gebouwd, met 2 kerken, eene Deensche school, hospitaal, raadhuis, 2000 inw. en handwerken; benevens eene haven, waaruit veel brandewijn verzonden wordt. Er worden 5 markten gehouden. 29. 18. L. 55. 5. N. B.
SVENLJUNGO, Zweed. kerspel in Elfborg-län.
SVENNARUM, Zweed. kerspel, Jonkoping-län.
SVENNEBY, Zweed. kerspel, Gotheborg-län.
SVENNERADS, Zweed. kerspel, Oerebro-län.
SVENSKA SKELEFLEA ELF, Zweed. riv. in Westerbotten-län.
SVENSKOP, Zweed. kerspel in Goteborg-lan.
SVENSTORP, 2 Zweed. kersp., Gotheborg-län en Malmohus-län.
SVINGÅRN, Zweed. kerspel in Upsala-län, härad Asunda.
SVINHULT, Zweed. kerspel, Linkoping-län.
SVINOELAND, Deen. schiereil., bij Zeeland.
SVINVAR, Noorw. eil. in Nordland-lan.
SVYASK, zie Swiask.
SWABY, Eng. kerspel, gr. Lincoln.
SWACLIFFE, Eng. kerspel, gr. Kent.
SWADLINBAR, Ier. dorp, gr. Cavan, aan de Clodah rivier.
SWADLINGCOTE, Eng. kerspel, gr. Derby.
SWAFIELD, Eng. kersp., gr. Norfolk.
SWAFFHAM, Eng. vlek, gr. Norfolk, met 2350 inw.
SWAFFHAM, BALBECK of *Groot Swaffham*, Eng. dorp, gr. Cambridge.
SWAFFHAM PRIOR of *Klein* S., Eng. dorp, gr. Cambridge, met 800 inw.
SWAINBY, Eng. vlek, gr. York.
SWAINE, kaap op een der eil. aan de N. W. kust van N. Amer. 249. 26. L. 52. 13. N. B.
SWAINSCOE, Eng. vlek, gr. Stafford.
SWAINSTHORPE, Eng. dorp, gr. Norfolk.
SWAINSWICK, Eng. D., gr. Somerset.
SWALCLIFFE, Eng. kersp., gr. Oxford.
SWALE, Eng. riv., die eene mijl beneden Boroughbridge, in de Ure valt.
SWALE (OOST en WEST), twee takken van de Eng. riv. Medway, die in de Theems vallen.
SWALHEIM, Keur-Hes. D., gr. Hanau.
SWALLI, O. Ind. zeehaven der Mahratten, tusschen de Taptee en Nerbuddah.
SWALLOW, Eng. kerspel, gr. Lincoln. 2. Baai aan de N. kust van het eil. Egmond, in de Stille Zuidzee. 3. S. *Harbour*, haven aan de kust van het Vuurland. 303. 16. L. 53. 40. Z. B. *Eil.*, een der koningin Charlotte eilanden, in de Stille Zuidzee. 283. 44. L. 10. 8. Z. B. 5. S. *Point*, kaap aan de N. kust van het eil. Egmond, in de Stille Zuidzee. 182. 12. L. 10. 42. Z. B.
SWALLOWCLIFFE, Eng. D., gr. Wilt.
SWALLOWFIELD, Eng. D., gr. Wilt.
SWALLY, O. Ind. haven, prov. Guzeratte. 90. 36. L. 21. 5. N. B.
SWALMEN, Nederl. dorp, prov. Limburg. arr. Roermond, met 1160 inw.
SWALUWE, zie Zwaluwe.
SWALWELL, Eng. kersp., gr. Durham.
SWAMOOCK, tak van de riv. Piscataqua, in de N. Amer. prov. Newhampshire.
SWAMPY, baai aan de kust van N. Carolina. 361. 39. L. 35. 42. N. B.
SWAMSCOT, Indiaansche naam van de Exeter riv., in de N. Amer. Rep.

SWAN, riv. der N. Amer. Rep., prov. Michigan, die in de Miami valt. 2. Eil. in de N. Amer. Rep., aan de kust van Maine. 3. Groep N. Amer. eil. aan de N. kust van Honduras, meest naakte rotsen. 4. Austr. groep van kleine rotsachtige eilanden, aan de N. kust van het Austr. eil. Van Diemensland. 5. S. *Point*, kaap der N. Amer. Rep., prov. Maryland, in de Chesapeak. 301. 24. L. 38. 11. N. B. 6. S. *Port*, haven in de Derwent, aan de Z. kust van Van Diemensland. 7. S. *River*, N. Amer. riv., die in het Etowwemahmeh meer ontspringt, en in het kleine Winnipic meer valt. 8. S. *River*, N. Amer. riv., die zich in den Missisippi ontlast.

SWANBOURNE, Eng. vlek, gr. Buckingham, met 500 inw.

SWANINGTON, Eng. dorp, gr. Leicester. 2. Eng. kerspel, gr. Norfolk.

SWANLAND, Eng. vlek, gr. York.

SWANLOW, Eng. buurt in Cheshire.

SWANOWO, Rus. vlek, gouv. Witebsk.

SWANSBOROUGH, vlek der N. Amer. Rep., prov. N. Carolina, hoofdpl. van het gr. Onslow, met 900 inw.

SWANSCOMBE, Eng. kerspel, gr. Kent.

SWANSEA, Eng. vlek in Wallis, gr. Glamorgan, aan den mond van de Tawy, met 6,830 inw., eene haven en schoone dokken, scheepstimmerwerven, ijzer- en porseleinfabr., handel in koper en steenkolen, vele mijnwerken, en het kanaal van dien naam, dat naar de mijnwerken van Merthyr-Tydvill loopt.

SWANSEY, vlek der N. Amer. Rep., prov. New Hampshire, gr. Chester, met 1400 inw. 2. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Massachusetts, met 1850 inw.

SWANSON, N. Amer. riv., prov. Maryland, gr. Prince George.

SWANTO, N. Amer. vlek, prov. Vermont, gr. Franklin, met 166 inw.

SWANTON (ABBOTS), Eng. kerspel, gr. Norfolk. 2. S. *Morley*, Eng. vlek, gr. Norfolk. 3. *Novers* S., Eng. kerspel, gr. Norfolk.

SWANTOWN, dorp der N. Amer. Rep., prov. Maryland, gr. Kent.

SWAPA, Rus. riv., gouv. Kursk.

SWARA, SOUARA of *Soar*, N. Afr. stad in Tripoli, met eene zoutkeet en handel in gezouten visch. Men wil dat hier het zout in lagen onder den grond ligt. 11. 45. L. 33. 55. N. B.

SWARBY, Eng. kerspel, gr. Lincoln.

SWARCHA, Croatisch vlek, militair distr. Carlstadt.

SWARDESTON, Eng. vlek, gr. Norfolk.

SWÄRDSJÖ, Zweed. vlek, gr. Falu-län.

SWARFORD, Eng. dorp, gr. Oxford.

SWARKESTONE, Eng. vlek, gr. Derby.

SWARLAND, Eng. buurt, gr. Northumberland.

SWARRATON, Eng. vlek, gr. Southampton.

SWART-AN, mond van het Zweed. meer Sommen.

SWART-ELF, Zweed. riv., die in het Wener meer valt.

SWASH (NEDER), N. Amer. bank, bij de kust van N. Carolina. 299. 37. L. 33. 47. N. B. 2. *Opper* S., N. Amer. bank, bij de kust van N. Carolina. 299. 36. L. 33. 40. N. B. 3. S. *Nine Feet*, bank bij de kust van N. Carolina. 300. 56. L. 34. 21. N. B. 4. S. *Twelve Feet*, bank bij de kust van N. Carolina. 300. 56. L. 34. 10 N. B.

SWASHK, zie Swiashk.

SWASZOWICE, Galic. dorp, kreits Myslenitze.

SWAT, dal in O. Perzië, door de Lundoi of Lundye bespoeld. Het boven gedeelte is bergachtig en weinig bevolkt; maar het beneden deel goed bebouwd. De hoofdstad is Dir.

SWATARA CREEK, N. Amer. riv., prov. Pennsylvanië; valt in de Susquehannah.

SWATOE, O. Ind. eil. in de golf van Cutch, alleen om de zeehonden jagt bezocht.

SWATOI-NOS, Rus. Aziat. kaap, gouv. Irkutsk, voor een groot schiereiland of eene landtong in het meer Baikal.

SWATTAWOLOK, Rus. vlek, gouv. Olonez.

SWATTERAGH, Ier. dorp, gr. Londonderry.

SWAVESBY, Eng. kerspel, gr. Cambridge.

SWAYFIELD, Eng. kerspel, gr. Lincoln.

SWEABORG, Rus. vesting, gouv. Finland, in de Nylandsche Scheeren, 1 mijl van Helsingfors, welker haven zij dekt. Zij is de hoofd-wapenplaats van Finland, en ligt op 7 eilanden en op scheeren, als Wargoë, met de hoofdvesting Stora; Oester-Svanto, met werken en magazijnen voor de scheerenvloot; Gustavswärd, de vesting Barholm met de kazerne, enz., welke allen het aanzienlijkste gedeelte uitmaken. Zij telt 3,400 inw., en heeft handel en handwerken.

SWEARAH, zie Suira.

SWEDEN, vlek der N. Amer. Rep., prov. Maine, gr. Oxford. 2. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Nieuw York, gr. Genesee. 3. Zie Zweden.

SWEDESBOROUGH, vlek der N. Amer. Rep.

Rep., prov. New Jersey, gr. Gloucester.

SWEDMI, Zweed. vlek in Westeras-län.

SWEEPSTAKE'S FORELAND, Z. Amer. kaap in straat Maggellaan. 306. 22. L. 52. 40. N. B.

SWEERS EILAND, Austr. eiland, aan de N. kust van Nieuw Holland. 99. 51. L. 11. 8. N. B.

SWEET HERB LAKE, N. Amer. meer, op 278. 45. L. 54. 40. N. B.

SWEETHOPE, Eng. vlek, gr. Northumberland.

SWEET SPRINGS, dorp der N. Amer. Rep., prov. Virginia, gr. Monroe.

SWEET WATER CREEK, N. Amer. riv., prov. Kentucky.

SWEFLING, Eng. kerspel, gr. Suffolk.

SWEIDIA, oudtijds *Seleucia Pieria*, Turk. Aziat. vlek, pachalik Aleppo, aan den mond der Aasi.

SWEINI, zie Suevia.

SWELL, Eng. vlek, gr. Somerset.

SWELL (NEDER en OPPER), twee Eng. kerspels, gr. Gloucester.

SWELLENDAM, zie Zwellendam.

SWENDBORG, zie Svendborg.

SWENIGOROD, Rus. kreits, gouv. Moskou, tusschen 53. 49. en 55. 31. L. en 55. 20. en 56. 10. N. B. gelegen, en op 74 V. M. 108,760 inw. tellende, heuvelachtig, zandig, steenachtig en moerassig, met hout, vele meren, waaronder de Ishewo, Kriwoe, Gluchaja, Jama, enz. en 194 riv. en beken, waarvan de Istras, Pachra, Desna, Kliasma, Utscha, Itscha, enz., de voornaamste zijn. Landbouw, veeteelt en handel in hout, benevens eenige laken-, kousen-, zijde-, linnen- en andere fabrijken zijn de voornaamste bezigheden. 2. Hoofdstad aan de Moskwa, met eene vesting, markt, 3 kerken, eene school, 1000 inw., zijdefabr. en handel. 54. 25. L. 55. 45. N. B.

SWENIGORODKA, Rus. stadje, gouv. Kiew.

SWENTOI-NOS, Noordelijkste Russische Aziat. punt in de IJszee.

SWEPSTON, Eng. kerspel, gr. Leicester.

SWERSENZ of *Swarzendsz*, Pruis. stadje, regdst. Posen, met 2000 inw. en linnenweverijen.

SWETARA, dorp en riv. der N. Amer. prov. Pennsylvanië, gr. Dauphin.

SWETE, Rus. riv., gouv. Koerland.

SWETENHAM, Eng. kerspel in Cheshire.

SWETOE of *Deswetoe*, klein eiland in de Kaspische zee; 8 mijlen O. van Baku.

SWIÄHSK, SWIASCHK, Rus. kreits, tusschen 65. 48. en 66. 40. L. en 55. 15. en 55. 40. N. B. gelegen, door de Wolga, Swiaja en verscheidene meren bespoeld, met veel bosch, landbouw, veeteelt en bijenteelt. 2. Rus. stad aldaar, op eenen hoogen berg, met twee kerken en 3,500 inw., korenhandel en jaarmarkten. 66. 31. L. 50. 7. N. B.

SWIALETSKAJA, Rus. dorp, gouv. Kursk.

SWIAJA, Rus. riv., valt in de Wolga.

SWIATKAJA, Rus. dorp, gouv. Tschernigow.

SWIATNUK, Rus. meer, gouv. Wologda.

SWIATOE, Rus. dorp, gouv. Kursk.

SWIATOI-PAUL, Rus. vesting op het Taurisch schiereïl.

SWIATOI-NOS, kaap in 't Rus. gouv. Archangel.

SWIATER, Rus. dorp, gouv Tschernigow.

SWIDRY, Pool. vlek, waiw. Masovië.

SWIECIE, zie Schwetz.

SWIËCZECHOW, zie Schwetzkau.

SWIENTA, Rus. riv., gouv. Wilna.

SWIERCE, Pool. stadje, waiw. Lublin, aan de Bug.

SWIERZNO, Rus. stad, gouv. Minsk.

SWIETLA, SWIETLOW, Boh. vlek, kreits Czaslau, aan de Sazawa, met glas-, papier-, hoeden- en potloodfabr.

SWIETLAU, Morav. heerl., kreits Hradisch.

SWIFT, Eng. riv., gr. Leicester en Warwick, die in de Avon valt.

SWIFT'S CREEK, N. Amer. riv. van Virginia, die in de Appomatox valt. 2. Takken van de Tatawba, Neuse, Tar, Wateree, enz. aldaar.

SWIFTGATE, Eng. riv., gr. Gloucester, die in de Avon valt.

SWIHAU, Boh. vlek, kreits Klattau.

SWIJANAW, Rus. vlek, gouv. Volhynië.

SWILLAND, Eng. kerspel, gr. Suffolk.

SWILLINGTON, Eng. kerspel, gr. York.

SWILLY, Ier. riv., gr. Donegal. 2. Klein eil. of rots in de Stille Zuidzee. 164. 53. L. 43. 55. Z. B.

SWILLYSEE, golf in Ierland.

SWIMBRIDGE, Eng. vlek, gr. Devon.

SWINAGA, Rus. riv., gouv. Cherson.

SWINAJA, Rus. riv, gouv. Mohilew.

SWINBROOK, Eng. kerspel, gr. Oxford.

SWINBURN (GROOT), Eng. vlek, gr. Northumberland. 2. *Klein* S., Eng. vlek, gr. Northumberland.

SWINCIANY, Rus. kreitsstad, gouv. Wilna.

SWINCOMBE, Eng. kerspel, gr. Oxford.

SWINDALE, Eng. buurt, gr. Westmoreland.

SWINDEN, Eng. buurt, gr. York.

SWINDERBY, Eng. kerspel, gr. Lincoln.

SWINDON, Eng. vlek, gr. Wilt, met 1340 inw. 2. Eng. kerspel, gr. Gloucester. 2. Eng. dorp, gr. Stafford. 4. Eng. vlek, gr. York.

SWINE, zie Haff.

SWINEFLEET, Eng. vlek, gr. York, met 770 inw. en vele fabrijken.

SWINEFORD, Ier. dorp, gr. Sligo.

SWINEHOP, Eng. kerspel, gr. Lincoln.

SWINEMÜNDE, Pruis. stad, regdst. Stettin, aan den mond der Swine in de Oostzee, de eigenlijke haven van Stettin, die veel verbeterd wordt, en waar alle groote schepen, die naar de stad gaan moeten, blijven liggen, met 3,450 inw., branderijen en scheepstimmerwerven. 31. 49. L. 53. 48. N. B.

SWINEOE, Noorw. eil., stift Nordland, tot Finmarken behoorende.

SWINESCHANZE, Pruis. schans, regdst. Stettin, op het eil. Usedom.

SWINESHEAD, Eng. dorp, gr. Lincoln, met 1560 inw. 2. Twee Eng. kerspels, gr. Huntingdon en Lincoln.

SWINESUND, golf der Noordzee, die Goteborg-län, gedeeltelijk van 't eigenlijk Zweden scheidt, en in de Isefiorden eindigt.

SWINETHORPE, Eng. buurt, gr. Lincoln.

SWINEYARD, Eng. buurt, gr. Lincoln.

SWINFEN, Eng. buurt, gr. Stafford.

SWINFORD, Eng. kersp., gr. Leicester.

SWINFORD (KING'S), zie King Swinford.

SWINFORD (OLD), Eng. kerspel, gr. Worcester.

SWING, SHMIN, ISMIN, CORRIDICO, Illyr. vlek, kreits Fiume, met 700 inw.

SWINGFIELD, Eng. kerspel, gr. Kent.

SWINHOE, Eng. buurt, gr. Northumberland.

SWINHOLM, een der kleine Schetlandsche eil.

SWINIUCHY, Rus. vlek, gouv. Volhynië.

SWINK, Illyr. vlek, kreits Istria.

SWINKOW, Pool. vlek, waiw. Sandomir, met 1200 inw. en veel landbouw.

SWINNA, een der Schot. Orkadische eilanden.

SWINNERTON, Eng. kersp, gr. Stafford.

SWINNIGYGORY, Rus. D., gouv. Wiatka.

SWINOI CHREBET, Rus. eil., gouv. Finland.

SWINSCOE, Eng. buurt, gr. Stafford.

SWINSKOI, Rus. vlek, gouv. Orel.

SWINSTA, Zweed. vlek, Linköping-län.

SWINTON, Eng. vlek, gr. York, N. gedeelte. 2. Eng. vlek, gr. York. 3. Schot. kerspel, gr. Berwick.

SWINTROP, Eng. kersp., gr. Lincoln.

SWINZIANG, Rus. kreits, gouv. Wilna, door de Wilna, Desna en verscheidene meren bespoeld, met bosch en heiden. 2. Rus. stadje, met 2400 inw., waaronder veel joden. 43. 10. L. 55. 4. N. B.

SWIR, Rus. riv., gouv. Olonez, die het Onega meer met het Ladoga meer vereenigt. Het Swirische kanaal verbindt de Swir met de Sjäs, is 40 wersten lang, en vereenigt met andere kanalen, de Newa met de Wolga, en dus de Oostzee met de Kaspische zee.

SWIRE, Eng. kerspel, gr. Dorset.

SWIRSCH of *Swirz*, Galicisch vlek, kreits Brzezany, met 1500 inw.

SWIRSCHE SWIRSZE of *Swirze*, Pool. stad, waiw Lublin, aan de Bug.

SWIRZ, zie Swirsch.

SWISLOCZ, Rus. stad, gouv. Minsk. 2. Rus. riv., gouv. Grodno en Minsk.

SWISLOTSCH, Rus. stadje, gouv. Grodno.

SWIT, Rus. riv., gouv. Novogorod.

SWITA, eil. in de Jonische zee, aan de kust van Epirus.

SWITAWKA, Morav. stadje, kr. Olmutz.

SWITHA, een der kleine Orcadische eil. 14. 48. L. 56. 41. N. B.

SWITHLAND, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, arr. Gent, met 2600 inw.

SWITOKERKA, Rus. vlek, gouv. Cherson.

SWITZERLAND, zie Zwitserland. 2. Gr. in de N. Amer. prov. Indiana, door Zwitsers, sedert 1805 gesticht, met 3,950 inw. Het is heuvelachtig, en door de Ohio, Silberbach, Indian en Plum bespoeld, heeft tarw, maïs, gerst, rijst, hennep en tabak. De hoofdpl. is Vevay.

SWOJA, Jap. dorp, eil. Niphon, met zoutkeeten. 2. Eil. bij Xikoko, met zout-inzameling.

SWOJANOW, Boh. vlek, kreits Chrudim, met 12,000 inw. en vele fabr.

SWORDS, Ier. stad, gr. Dublin, met 7,800 inw., fabr. en veel handel.

SWORNIK, zie Zvornik.

SWORTON, Eng. buurt in Cheshire.

SWOSKOIPAVOS, Rus. dorp, gouv. Wologda, ladingplaats met Kostroma naar Archangelsk.

SWOSZOWITZE, Galicisch dorp, kreits Bochnia.

SWOTA, Japan. dorp, eil. Niphon, prov. Firen, met aardewerkfabr.

SWRATKA, Boh. vlek, kreits Chrudim, met 1400 inw. en linnenweverijen.

SWTOKI, Rus. dorp, gouv. Witebsk.

SWYNAERDE, Nederl. dorp, prov. Oost Vlaanderen, arr. Gent, met 1650 inw., en linnen- en katoendrukkerijen.

SWYTASKEE, Rus. meer in Volhynië.

SYATE (WADY), Afr. dorp in Nubië, Wady el Kenous.

SYANG, klein eil. in de Stille Zuidzee,

zee, op 167. 54. L. o. 54. N. B.

SYASKUTAN, een der Rus. Kurilische eilanden.

SYBILHEAD, Ier. kaap, gr. Kerry, op 6. 28. L. 52. 11. N. B.

SYBURG of *Siborg*, Pruis. dorp, regdst. Arnsberg.

SYCAMORE, kleine rivier der N. Amer. Rep., die in de Ohio valt.

SYCKE, zie Syke.

SYDABAD, O. Ind. stad, prov. Agra. 2. Aziat. stad in Afghanistan, prov. Afghanistan.

SYDAPORAM, O. Ind. stad, prov. Carnate. 97. 14. L. 14. 11. N. B.

SYDE, Eng. vlek, gr. Gloucester.

SYDENHAM, DAMERELL, Eng. vlek, gr. Devon.

SYDERSTONE, Eng. vlek, gr. Norfolk.

SYDLING, Eng. vlek, gr. Dorset, met 500 inw.

SYDNEY, Austr. stad in Nieuw Holland, hoofdpl. der Engelsche bezittingen in Nieuw Zuid Wallis, ruim 2 mijlen van den mond van Port Jackson, aan eene kreek (*cove*), die hierom Sydneycove genoemd wordt, en eene der schoonste en zekerste legplaatsen, ook voor groote schepen, oplevert. Het gezigt van de stad is vrij woest en onregelmatig; schoon men haar thans vrij geregeld gebouwd kan noemen, waartoe vooral de gouverneur MACQUARRIE veel heeft toegebragt, die ook gezorgd heeft dat door de verdere bouwing, de regelmatigheid niet gestoord wordt. De stad is zeer uitgebreid, en schijnt in het eerst meer inwoners te bevatten dan zij wezenlijk heeft, hetwelk door de groote plaatsen of tuinen en kleine huizen veroorzaakt wordt; schoon er echter ook vele openbare en partikuliere gebouwen zijn, welke de steden der meest beschaafde landen niet ontsieren zouden. Er is door genoemden gouverneur, eene zeer goede markt aangelegd, die driemalen 's weeks van koren, groenten, gevogelte, boter, eijeren en vruchten voorzien is. Verder is er eene bank, in 1817, onder den naam van Nieuw Zuid Wallis, met een kapitaal van 20,000 ponden sterling opgerigt, welker papieren het meest in de kolonie in omloop zijn. Er is eene jongens-school, eene andere voor arme ouderlooze meisjes, die bij meer gevorderde jaren aan vrije lieden uitgehuwelijkt worden, of tot dienstboden bestemd zijn. Voor deze scholen is een fonds opgerigt, waaruit ook de overigen in al de eenigzins bevolkte deelen der kolonie onderhouden worden. Verder zijn er ter verbreiding van den godsdienst een bijbelgenootschap, eene zondagschool, en zeer goede bijzondere opvoedingshuizen. De haven Port Jackson is waarschijnlijk eene der beste in de wereld. Zij heeft wel 100 kreeken, uitmuntenden ankergrond, en kan een groot getal schepen bevatten. Verder heeft men hier zoo op de haven als elders, de heerlijkste gezigten. Het getal der inwoners wordt op 7,000 geschat. 169. 11. L. 33. 15. Z. B. 2. Rivier in de binnenlanden van Nieuw Holland, Noordwaarts loopende, door OXLEY, op zijne tweede reis ontdekt. Zij had eenen Noordelijken loop, tot 31. Z. B. en 169. 1. L. 3. Baai aan de Z. kust van het eil. Norfolk, in de Stille Zuidzee. 185. 48. L. 29. 5. N. B.

SYDONAIA, Turk. dorp, prov. Damascus, 4 mijlen N. O. van de hoofdstad, met een voornaam klooster.

SYDON, Pruis. dorp, regdst. Cöslin.

SYDOW, zie Sidua.

SYENE, zie Assuan.

SYASGUNGE, Ind. stad, prov. Bengalen.

SYDERSWOLDEN, Nederl. dorp, prov. Vriesland, arr. Heerenveen.

SYGHAN, Aziat. plaats in Afghanistan, landschap Khorassan.

SYGMOUTOW, Pool. stadje, waiw. Sandomir.

SYKE, Han. ambt, gr. Hoya, met 1200 inw. en de hoofdpl. Altsyke.

SYKEHOUSE, Eng. vlek, gr. York.

SYKES (POINT), kaap aan de W. kust van N. Amer., in het Bahama kanaal. 246. 40. L. 55. 6. N. B.

SYLAH, kleine O. Ind. stad, prov. Guzeratte.

SYLEHAM, Eng. vlek, gr. Suffolk.

SYLLATIN, Eng. vlek, gr. Salop.

SYLPH, rotsen in 1812 door DOBELL ontdekt, en op 160. 26. L. 31. 25. N. B. gelegen, mogelijk dezelfde van MOORE.

SYLT, Deen herred en eiland in de Noordzee, tot het hert. Sleeswijk behoorende, tusschen 26. 7. en 26. 10. L. en 54. 54. en 55. 3. N. B. gelegen, en op $4\frac{1}{3}$ V. M. 2700 inw. bevattende. Het is van eene driehoekige gedaante, ten W. met breede duinen tegen de zee gedekt, maar ten O. aan vele overstroomingen blootgesteld. Men vindt er de kapen Lanecke en Lijster, en het Lijsterdiep, met eene reede voor groote schepen, die echter tot het stift Rypen gerekend wordt. De grond des eilands is tamelijk vruchtbaar, heeft landbouw en veeteelt, maar geen hout. De inw., die allen van Friesche afkomst zijn, zijn goede zeelieden, doch bestaan voornamelijk van visscherij en

vogelvangst; de oesters zijn zeer goed. De vrouwen maken veel kousen en handschoenen, en over het algemeen heerscht er welvaart. Het eiland heeft eenen landvoogd en 18 raadslieden, en wordt in 4 kerspels verdeeld.

SYLYANES, Fr. dorp, dep. Aveiron, arr. St. Afrique, met 500 inw.

SYLVÉRÉAL, Fr. kanaal, dep. Gard.

SYLVERLEY, Eng. buurt, gr. Cambridge.

SYLVES of *Silves*, Port. stadje, prov. Algarvië, met 2000 inw. en eenige fabrijken. Zij ligt aan het meer Sylves.

SYLWA, tak van de Tschussowapu in het Rus. gouv. Perm.

SYLWARN, zie Pilnikau.

SYMI, kaap in het W. van Ierland. 2. Zie Symia.

SYMIA (DORIDES), Turk. golf in Natolië, sands. Muutesche, tusschen kaap Crio en kaap Volpe.

SYMINGTON, Schot. kerspel, gr. Lanark, met 800 inw. 2. Schot. kerspel, gr. Syr, met 700 inw.

SYMNES, N. Amer. riv., prov. Ohio.

SYMNO, Rus. vlek, gouv. Volhynië.

SYMONDSBURY, Eng. kerspel, gr. Dorset.

SYMPHORIEN (St.), Fr. stadje, dep. Gironde, met 1400 inw. 2. S. *de Lay* Fr. stad, dep. Loire, met 3000 inw. 3. S. *D'Ozon*, Fr. stad, dep. Isère, met 1300 inw. 4. S. *Sur Coise*, Fr. stad, dep. Rhône, met 1800 inw.

SYMPSON, Eng. dorp, gr. Buckingham.

SYMRIN, Turk. plaats, prov. Tarablus.

SYNDOW, zie St. Laurentia.

SYNABAD, Aziat. plaats in Afghanistan, lands. Sutan.

SYNBORG, Deen. stadje, eil. Funen, met eene kleine haven.

SYNGEM, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, arr. Gent, met 2500 inw.

SYOUT, zie Assiut.

SYPOMBA, eil. aan de kust van Brazilië, 7 mijlen N. O. van St. John's eil.

SYPOTUBA, een der hoofdtakken van de riv. Paraguay, in Z. Amerika.

SYR, zie Sir.

SYRA of *Syros*, Turk. eil. in den Archipel, sands. Andros, op 42. 29. L. en 37. 27. N. B., slechts gedeeltelijk bebouwd, brengt vruchten en katoen voort, met 1000 inw. en de kleine stad Asprana. 2. Jap. stad op de O. kust van Ximo.

SYRACUSE, zie Siragossa.

SYRESHAM, Eng. vlek, gr. Northampton.

SYRETH, zie Sereth.

SYRIAM, oude O. Ind. stad van het rijk der Birmannen, prov. Pegu, met eene haven en schoonen tempel. Geen Europeaan mag haar meer bezoeken, zij is zeer in verval. 114. 3. L. 16. 49. N. B.

SYRIË of *Soristan*, voormalig gedeelte van Azië, door de Oosterlingen *Bar-el-Cham* of *Al-Scham* genoemd, en tusschen den Eufraat, de Middellandsche zee, het gebergte Taurus en de woestijn, tusschen dit land, Perzië en Irak-Arabi gelegen, en op 3,894 V. M. ongeveer 2 mill. inw. bevattende, door den Libanon, Anti-Libanon, enz. bedekt, met vruchtbare en aangename dalen, vlijtige en werkzame inw. Het is thans in de 4 prov. Aleppo of Haleb, Tarablus of Tripoli, Acre en Damascus verdeeld. Men zie die artikels.

SYRJANEN of *Komi*, Rus. volksstam, gouv. Wologda, Perm en Tobolsk, van Finsche afkomst.

SYRMIË, voormalig hertogdom, thans Hong. kom. in het Slavonisch Provinciaal, ten O. aan Turkije grenzende, en op 44 V. M. 80,000 inw. bevattende. Het is een zeer vruchtbaar land, met het Carloviczer gebergte, de Truska-Gova en de woeste Klizzasche heiden, doch verder een aaneengeschakeld korenveld, dat door den Donau en de Bucka bespoeld wordt. De luchtsgesteldheid is zeer zacht. De voortbrengsels zijn koren, maïs, wijn en steenkolen. Men heeft er veel rundvee en varkensfokkerij, benevens visscherij, doch geene fabr. De hoofdplaats is Bukovar.

SYROS, zie Syra.

SYRTE (GROOTE), zie Sidra. 2. *Kleine* S., zie Cabes.

SYRYNGA, zie Surunga.

SYSELAND, Eng. kersp., gr. Norfolk.

SYSMA, Rus. vlek, gouv. Finland.

SYSOLA, Rus. riv., gouv. Wiatka.

SYSOLCA, Rus. riv., gouv. Wologda.

SYSRAN, Rus. kreits, gouv. Simbirsk, tusschen 64. 61. en 66. 30. L. en 52. 36. en 53. 40. N. B. gelegen, en op 221 V. M. 130,000 inw. bevattende. Zij is eene gedurige afwisseling van lage bergen, landruggen, hoogten, dalen en vlakten. Het gebergte Samarskoi-Luk loopt langs de Wolga, die het land met de Sura, Swiaja, Bartsch, Usa en Sysranka bespoeld. Het gebergte is met hout bedekt, en bevat zout, zwavel en lei. De grond is meestal vruchtbaar, de weiden goed en de veeteelt aanmerkelijk. 2. Rus. stad aan de Sysranka, op Simbirsk na, de beste stad van het gouv., met palissaden omringd, heeft 10 kerken, een klooster en wel 8000 inw.

inw., die zeepziederijen, looijerijen, welbezochte jaarmarkten en handel in koren en vee drijven. 66. 4. L. 53. 10. N. B.

SYSTOFTE, Deen. vlek, eil. Falster.

SYSTON, Eng. kerspel, gr. Lincoln. 2. Eng. kerspel, gr. Leicester; 1250 inw.

SYSZEELE, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen, arr. Brugge, met 1300 inw.

SYSZKOWO, Rus. stadje, gouv. Grodno.

SYTSCHEWSK, Rus. kreits, gouv. Smolensko, tusschen 51. 10. en 52. 10. L. en 55. 30. en 55. 50. N. B., door de Wasuga bespoeld, en goed bebouwd. 2. Rus. stadje, met 800 inw.

SYWELL, Eng. vlek, gr. Northampton.

SY-YO-THI-YA, zie Schudia.

SZABADHEGY, Hong. vlek, kom. Raab, met 1050 inw. en linnen- en lakenfabr.

SZABADKA, zie Maria Theresiënstad.

SZABADSZALLAS, Hong. dorp in klein Cumanië, met 3,860 inw.

SZABAR, Hong. dorp, kom. Barangh.

SZABINA, Turk. tak van de rivier Bosnia, in Bosnië.

SZADARA, Rus. vlek, gouv. Shirwan.

SZADEK, Pool. stadje, waiw. Kalisch, met 900 inw. en landbouw.

SZADELLO, SADEL, Hong. dorp, kom. Torna.

SZADOWO, Rus. stadje, gouv. Wilno.

SZADRIN, zie Schadrin.

SZAGHMAN, Turk. sandschakat, prov. Diarbekir met een slot van dien naam.

SZAGORI, zie Schagern.

SZAKI, Pool. stadje, waiw. Augustowo, met 570 inw.

SZAKOLTZA, zie Skalitz.

SZALA, Perz. plaats, prov. Kandahar.

SZALAD, Hong. kom., kreits aan gene zijde van den Donau, ten W. aan Stiermarken grenzende, en op 100¾ V. M., 228,250 inw. bevattende; vlak, met eenige heuvels en bergketenen, waaronder het wijnrijke Vapatsan, en het Badastony woud. Hier is het Platten meer en de riv. Drave, Mur en Szala; ook zijn er gezondheidsbronnen. De voornaamste bezigheden zijn landbouw, veeteelt en visscherij. Men voert er vele ossen en varkens uit. De hoofdplaats is Egerszeg.

SZALADER, Hong. dorp, kom. Szalad.

SZALA-EGERSZEG, zie Egerszeg.

SZALANKEMENT, Slavonisch dorp, Militairgrenzen, regiment Peter Waradin.

SZALASY, Pool. stadje, waiw. Sandomir, met 900 inw. en smederijen.

SZALA VARMEGYE, zie Szalad.

SZALAWA, Rus. vlek, gouv. Podolië.

SZALEHYE, Turk. sandschakat, prov. Bassora.

SZALKA, zie Mate Szalka en Salkin.

SZALK ST. MARTON, Hong. vlek, kom. Pesth, aan den Donau.

SZALLANO, Hong. dorp, kom. Borsod, met 900 inw.

SZALONAK, zie Schleining en Sleinik.

SZALONTHA, Hong. vlek, kom. Bihar.

SZALT, voorheen *Amatus*, Turk. dorp, prov. Damascus, met olie- en wijnbouw.

SZAMARJA, zie Somerein.

SZAMATULY, zie Samter.

SZAMEITKEHMEN, Pruis. dorp, regdst. Gumbinnen, niet ver van Tilsit.

SZAMOBOR, Illyr. vlek, kreits Carlstadt, met 2630 inw. en linnenweverijen.

SZAMOS, SAMOSCH, Oostenr. riv. in Zevenbergen, die in de Theisz valt.

SZAMOSFALVA, Zevenbergsch vlek, kom. Kolosch.

SZAMOS UJVAR, zie Armeniërstadt.

SZAMOVAR, Croatisch vlek, kom. Zagrab.

SZAMUVA, Rus. riv., prov. Dhagestan.

SZAMUZINO, Rus. vlek, gouv. Simbirsk, met 300 inw.

SZANNA, Arab. koningrijk, lands. Yemen, het eigenlijke vaderland der koffij, langs de kusten der Roode zee, tusschen de straat Babelmandel, op 11. 43. en het N. van Loheia, of 15. 30. N. B. legen, en zich ten O. tot aan het hooge gebergte van Nedsjed, uitstrekkende; terwijl het in het hoogeland of *Schebel*, en lage land of *Tehama* verdeeld wordt, en ongeveer 3 millioenen inw. bevat, waaronder de Beduïnen en ongeveer 5,000 joodsche huisgezinnen begrepen zijn. Het opperhoofd is de Iman van geheel Yemen. (Zie verder dat artikel). 2. S., bij NYBUHR *Sana*, hoofdstad des rijks, zetel van den Iman en het hoogste geregtshof, volgens SEETZEN, de schoonste stad, die hij in het O. heeft gezien, aan den voet van den berg Nikkum of Lokkum, in eene vruchtbare vlakte, met muren en torens omringd, 3 poorten, een kasteel op den heuvel Ghandar, (met de beide paleizen *Daveldahbud* en *Dar Amer*, eene moskee en de munt) de voorstad *Metwokkel*, met een prachtig paleis, breede straten, eene groote opene plaats, 30 groote tuinen, sterke wit of bont gepleisterde huizen, vele moskeën, 12 baden, vele andere paleizen, karavanzera's en markten, en een aanzienlijk aantal inw., dat echter NYBUHR noch SEETZEN hebben durven bepalen. Men heeft er de gewone handwerken en aanzienlijken handel. Er worden veel drui-

druiven gedroogd, en veel boomvruchten aangekweekt. Het water krijgt de stad door waterleidingen. SEETZEN houdt deze stad voor het *Usal* des Bijbels. 15. 22. N. B.

SZANTI, Hong. distr., kom. Szalad.

SZANTO, Hong. vlek, kom. Abaujvar.

SZANY, Hong. vlek, kom. Oedenburg, met 1950 inw.

SZAPLONCZA, Hong. dorp, kom., Marmaros.

SZARAND, zie Zarand.

SZAREWANLAR, Rus. vlek, prov. Dhagestan.

SZARHEGY, Zevenb. dorp, land der Szeklers, Csiker stoel.

SZAROGROD, Rus. stadje, gouv. Podolië.

SZAROWKA, Rus. stadje, gouv. Podolië.

SZARUKHAN (het oude *Lydia*), Turk. sandschakat, ten W. aan de Egeïsche zee grenzende, met veel bergen, waaronder Kudsche, Bastagh, Grimahli en Kadas, en zeer vruchtbare dalen, die overvloed van edele vruchten, wijn, amandelen, katoen en zijde opleveren. De hoofdplaats is Manissa.

SZARVAS, Hong. vlek, kom. Bekesch, met 9,000 inw. en veeteelt.

SZARYGROD, Rus. stad, gouv. Podolië, met 6,750 inw. ijzerfabrijken en brandewijnstokerij.

SZASCHENI, Rus. gebergte in Georgië, tot den Arrarat behoorende.

SZASLAW, zie Zaslaw.

SZAS-SEBES, zie Mühlenbach.

SZASZ-BUDA, BODENDORF, BUNDORFU, Zevenb. dorp, land der Sachsen, met 600 inw.

SZASZKA, zie Nemeth-Szaszka.

SZASZ-KESZD, zie Keysd.

SZATHMAR, Hong. kom., aan gene zijde van de Theisz, ten Z. aan Zevenbergen grenzende, en op 106½ V. M. 186,500 inw. bevattende; ten O. met het gebergte Feketshegy, verder vlak en door de Theisz, Szamos, Krama en Tur bespoeld; terwijl het land tarw, maïs, wijn, boomvruchten, hennep, vlas, tabak, kastanjes, rundvee, schapen, varkens, wild, visch, bijen, goud, zilver en antimonium voortbrengt. Land- en wijnbouw, veeteelt en mijnen zijn de voornaamste bezigheden der zeer vlijtige inw. De hoofdplaats is Nagy-Karoly.

SZATHZK, zie Schazk.

SZAUAKEN, zie Suakem.

SZAWLANY, Rus. stadje, gouv. Wilna, met 900 inw., linnenweverijen, landbouw en veeteelt.

SZAWLANY, Rus. stadje, gouv. Wilna.

SZAZK, Rus. stadje, gouv. Minsk.

SZCZEBRA, Pool. stadje, waiw. Augustow, met 220 inw.

SZCZEBRESZYN, Pool. stadje, waiw. Lublin.

SZCZEBRO, Pool. stadje, waiw. Kalisch.

SZCZEKOCYN, Pool. stadje, waiw. Kalisch.

SZCERKOW, Pool. stadje, waiw. Kalisch, met 810 inw.

SZCZERZEK, Galicisch stadje, kreits Lemberg.

SZCZERZYZ, Galicisch dorp, kreits Sandec.

SZCZORZE, Rus. stadje, gouv. Grodno.

SZCZUCZIN, STCHUTSCHIN, Pool. stadje, waiw. Augustowo, met eene groote voorstad, collegie, 1850 inw., handel en jaarmarkt.

SZCZUROWA, Galicisch vlek, kreits Bochnia.

SZCZUROWICE, Galicisch vlek, kreits Zloczow.

SZEBELEB, SZEBELLOB, Hong. vlek, kom. Honth.

SZEBEN, zie Hermanstadt.

SZECKI, zie Szek.

SZECS, GAL-SZECS, Hong. vlek, kom. Zemplin.

SZECSENY, Hong. vlek, kom. Neograd, met 1600 inw., velerlei fabr., handwerken en wijnbouw.

SZECSY-SZIGETH, Hong. vlek, kom. Szalad. 46. 33. N. B.

SZEDMAK, zie Hetes.

SZEGEDIN, zie Segedin.

SZEGESDVAR, FELSÖ-SEGEST, Hong. vlek, kom. Schumegh.

SZEK, SZIK, Zevenbergsch vlek, kom. Dobcka.

SZEKCSÖ, Hong. vlek, kom. Barang.

SZEKELY-HID, Hong. dorp, kom. Bihar.

SZEKEREMBE, zie Nagyag.

SZEKER FEJERVAR, zie Stuhlweissenburg.

SZEKLERS, stam der Maggiaren, welke de grenzen en het gebergte van Zevenbergen verdedigen, een goed gevormd, moedig en sterk volk. 2. *Land der S.* gedeelte van Zevenbergen, dat op 222 V. M., 260,000 inw. bevat. Het is in 5 hoofdstoelen verdeeld (zie verder Zevenbergen).

SZEKLER-REGIMENT (EERSTE, TWEEDE en HUZAREN), deelen van de Militairgrenzen, afdeeling Zevenbergsche grenzen, het eerste met 2 vlekken, 49 dorpen, en 34,000 inw.; het tweede met

met 4 vlekken, 98 plaatsen en 29,300 inw., en het derde met 11 vlekken, 159 dorpen en 21,600 koppen.

SZEKLERBURG, Zevenbergsch vlek, stoel Udwarhely. 2. Zie Szerada.

SZEKSZARD, SEXARD, Hong. vlek, kom. Tolna, met 3,400 inw., fabr. en markten.

SZEKUDVAR, Hong. dorp, kom. Arad, met 3000 inw.

SZEKULEJANO, Turk. dorp in Walachië.

SZELLAU, Rus. meer, gouv. Witebsk.

SZELECS, SELZE, Hong. dorp, kom. Trentsin, met kalkbranderijen.

SZELESKUT, zie Breitenbrunn.

SZELINDEK, zie Stolzenburg.

SZELNICZE, Hong. vlek, kom. Liptau.

SZELON, Rus. riv., gouv. Pskow.

SZELYSTIE, Zevenbergsche filiaalstoel en dorp, land der Sachsen.

SZEMACHI, Rus. dorp in Circassië.

SZEMERE, Hong. dorp, kom. Oedenburg, met 660 inw.

SZENDRÖ, Hong. dorp, kom. Borschod.

SZENIEZA, Turk. vlek in Bosnië, sandschakat Novi-Bazar, met 2000 inw.

SZENITZ, Hong. vlek, kom. Neitra.

SZENKURSK, Rus. stad, gouv. Archangel, aan de Waga.

SZENT of *Heilig*, zie St., enz.

SZENTA, Hong. vlek, kom. Bacs.

SZENT ANDRAS of *Andree*, Hong. vlek, kom. Zips.

SZENTES, Hong. vlek, kom. Csonaan de Kentva, grad, met 4,600 inw.

SZENTGROT, zie Geresdorf.

SZENT GYORGY, of *Georgenfeld*, Hong. vlek, kom. Gran. 2. Zevenb. vlek, Militairgrenzen, Haromszeker stoel. 3. Hong. vlek, kom. Eisenburg. 4. Zie Gergesmarkt, en St. Georgen. No. 1.

SZENT JANOS, zie St. Johann.

SZENTIS VANO, Hong. dorp, kom. Neograd.

SZENT MARTON, Hong. vlek, kom. Szabolcs. 2. Hong. dorp, kom. Baranya. 3. Zie Martinsberg.

SZENT MIKLOS, Zevenbergsch vlek, kom. Kokelburg. 2. Hong. vlek, kom. Liptau, aan de Waag, met 440 inw. 3. S. *St. Nicolaas*, Hong. vlek, kom. Oedenburg, met 1570 inw.

SZENT TOMAS, THOMASBERG, Hong. vlek, kom. Gran.

SZENT UIFALU, Zevenbergsch dorp, land der Hongaren, kom. Weissenburg.

SZEPES SZOMBAT, zie Georgenberg,

SZEPES VAR, zie Zipserhaus.

SZEPES VARALLYA, zie Kirchdorf.

SZEPES VARMEGYE, zie Zips.

SZEPSI, zie Sepsi.

SZEPSY, zie St. Gyorgy.

SZERDATELY, Hong. vlek, kom. Presburg. 2. Zie Reissmark en Sendahel.

SZERED, Hong. vlek, kom. Presburg.

SZEREDA, Hong. vlek, aan de Zevenb grenzen, met een sterk slot. 2. *Rzegeny* S., Zevenb. vlek, Szekler Stoel Marosche.

SZEREDNYE, Hong. vlek, kom Unghwar, met 2500 inw.

SZERED UJVAROSKA, Hong. vlek, kom. Neitra.

SERENCS, Hong. vlek, kom. Zemplin.

SZERES KOWSKOE, Rus. vlek, gouv. Wiatka.

SZERESZOW, Rus. vlek, gouv. Grodno.

SZERZYNY, Galic. vlek, kreits Jaslo, met 2100 inw. en veel handel.

SZESENY, zie Szetschin.

SZESTAKOW, Russ. stadje, gouv. Wiatka.

SZESZ KASD, zie Keysd.

SZESTKIEJEW, zie Scheskejew.

SZETSCHIN of *Szeseny*, Hong. distr. en dorp, kom Neograd.

SZEVERIN, Illyr. vlek, kr. Carlstadt.

SZEXARD, zie Szekszard.

SZEZEKOCINY, Pool. vlek, waiw. Krakau.

SZEZUPA, tak van de riv. Niemen in Polen.

SZIDLITZE, zie Sziedlitze.

SZIEDLITZE, Pool. stadje, waiw. Lublin.

SZIELNICZA, Hong. vlek, kom. Liptau, met 1050 inw., en veel wijnbouw.

SZIGETH, Hong. dorp, kom. Raab, met 2550 inw. en vele glasfabrijken. 2. Zie Sigeth en Murakoz.

SZIGLIGET, Hong. vlek, kom. Szalad.

SZIHLA, Hong. dorp in 't Soler kom.

SZIK, zie Szek.

SZIKS, zie Sickschow.

SZIKSZO, SIKSAWA, Hong. vlek, kom. Abauigwar.

SZILAGY CSEH, Zevenbergsch vlek, kom. Mittel Solnok.

SZILITZE, Hong. dorp, kom. Torda.

SZILL, Hong. vlek, kom. Oedenburg, met 1560 inw. en 4 jaarmarkten.

SZILLOKARSZNO, zie Heidekrug.

SZINNA, Hong. vlek, kom. Zemplin.

SZINYER VARALLYA, Hong. vlek, kom. Szathmar.

SZIRAK, Hong. dorp, kom. Neograd.

SZIRGUPÖNEN, Pruis. dorp, regdst. Gumbinnen.

SZIRHAM, Arab. riv. in het land der Wachabiten.

SZISTOMAH, tak van de riv. Irtysch, Rus. gouv. Tobolsk.

SZISTOWA, zie Schistab.
SZISZEK, zie Sissek.
SZITTI MADEAN, Arab. plaats, lands. Hedsjas.
SZITTKEHMEM, Pruis. vlek, regdst. Gumbinnen, met 1000 inw.
SZKACSAN, Hong. vlek, kom. Neitra.
SZKLABINA, Hong. dorp, kom. Thurotz, aan de Hradnitza.
SZKUDY, Rus. stadje, gouv. Wilno.
SZKULMIERZ, zie Skalmierz.
SZLACHCIC, zie Slachtschiltz.
SZLATINA, Hong. dorp, kom. Marmaros.
SZLAWNIK, Hong. dorp, kom. Sarosch.
SZLECS SLIACE, Hong. vlek, kom. Liptau, met 1500 inw.
SZLIACHAT, Rus. vlek, gouv. Wiatka.
SZLUIN, zie Sluin.
SZLYCHTINGOWO, zie Schlichtingsheim.
SZMIZSAU, zie Schmegen.
SMOLENITZ, zie Schmolenitz.
SZMOLNOK, zie Schmöllnitz.
SZMRECSAN, Hong. dorp, kom. Liptau.
SZNAKO, Hong. dorp, kom. Sarosch.
SZOBASLO, SZABOSZLY, Hong. Heiducken vlek, kom. Szabolcs.
SZOBORSIN, Hong. vlek, kom. Arad.
SZOBOSZLO, zie Szobaslo.
SZOBOTISZ, Hong. vlek, kom. Neitra.
SZOBRANZ, Hong. vlek, kom. Unghvar.
SZOFRA, Arab. dorp, landschap Hedsjas.
SZÖKELFALVA, Zevenbergsch dorp, kom. Kokelburg, met 1200 inw.
SZOKO, Turk. vlek, lands. Bosnië, sands. Isvornik, aan de Drinna.
SZOLAKEN, volk in het Hong. kom. Zemplin, van de Slavoniërs afstammende, in 75 plaatsen, zich door eigendommelijke taal, kleeding en zeden onderscheidende.
SZOLEC, zie Warschau.
SZÖLLÖS, zie Nagy Szöllös en Ribnik.
SZOLNA, zie Silein.
SZOLNOK, Hong. vlek, kom. Hewes.
SZOMAL, zie Adel.
SZOMBATFALVA, Zevenb. dorp, Szeklerstoel Udvarhely.
SZOMBATHELY, zie Georgenberg.
SZOMOLAU, zie Schmolenitz.
SZOMOLNOK, zie Schmölenitz.
SZOMOLYAN, zie Schmolenitz.
SZÖNY, Hong. vlek, kom. Comorn, met 900 inw.
SZOSTOCK, zie Schustack.
SZOVANY, Zevenbergsch dorp, land der Hongaren., kom. Krasna.
SZOZUTOW, Galicisch vlek, Zloczower kom., met 1500 inw.
SZPOLO, Rus. stad, gouv. Kiew.
SZREDNIC, Rus. stadje, gouv. Wilna, aan den Niemen.
SZREM, zie Schrem.
SZRENIA, Pool. riv., waiw. Krakau.
SZRENSK, Pool. stadje, waiw. Plock, met 1000 inw. en fabr.
SZRIM, zie Schrim.
SZRODA, zie Schroda.
SZUF, Turk. dorp, sands. Damascus.
SZTARA, STARE, Hong. vlek, kom. Zemplin, kom. Nagy Mihaly.
SZTRASEMON, Slavon. vlek, kom. Posega, met eene zijdefabr.
SZTRASZA, zie Michelsdorf, No. 1.
SZTROPKÖ, Hong. vlek, kom. Zemplin.
SZSZARV of *Schara*, Rus. riv., gouv. Grodno.
SZUBIN, zie Schubin.
SZUCHA, Hong. dorp, kom. Gömör.
SZUCSAN, Hong. vlek, kom. Thurocz.
SZUDUR, Rus. dorp, prov. Dhagestan.
SZUGOR, Rus. riv., gouv. Wologda.
SZUHA, DÜRRENBACH, Hong. vlek, kom. Presburg, met 6,650 inw., 4 jaarmarkten en fabr.
SZUJA, zie Schuja.
SZULAK, Rus. riv., gouv. Circassië.
SZULITZ, zie Schulitz.
SZULMIERZYCE, zie Salmirschitz.
SZUMACIN, zie Samoczyn.
SZUMBERK, zie Schömberg.
SZUMEA, Rus. stad, gouv. Volhynië, met 2100 inw., en vele looijerijen.
SZUMAT, Rus. dorp in Circassië, land der Kasibumijken.
SZURDOK KAPOLNOK, Zevenbergsch distr., land der Hongaren, kom. Koevar, met 18 plaatsen.
SZWARCARA, tak van de riv. de Niemen in Polen.
SZWÁRZENE, zie Schwersenz.
SZWISLOWITZ, Rus. stad, gouv. Wilno.
SZYCHEW, zie Wartenberg. No. 1.
SZYDLOW, Pool. stadje, waiw Krakau, met 1240 inw. 2. Rus. stadje, gouv. Wilna.
SZYDLOWICE, SZYDLOWIEC SCHIEDLOWITZ, Pool. vlek, waiw. Sandomir, met 1500 inw., handel in gegoten ijzer en ijzeren staven, kalk, koren, brandewijn, enz. en jaarmarkten.

TA, Chin. sterkte, prov. Setchuen. 2. Chin. riv., die in de Ind. zee valt. 139. 19. L. 36. 55. N. B. 3. Riv. der N. Amer. Rep., prov. Virginia, gr. Spotsylvanië.

TAAG, TAGO, TAJO en in het Port. *Tejo*, riv. in Portugal en Spanje, door menigvuldige klippen en ondiepten in het laatste rijk onbevaarbaar. Zij ontspringt in de Spaan. prov. Arragonië, op de Sierra de Albarracin, uit de kleine bron Pie-Izquierda, wordt weldra door eenige andere vergroot, loopt door de Campo de Vejo, naar Cuenca, en verder langs de grenzen van Soria en Guadalaxara, door een deel van Madrid en Toledo, doorstroomt Estremadura, en komt bij Sevilla en Alcantara in Portugal, waar zij bevaarbaar wordt, zich bij Salvaterra in twee hoofdarmen, de Nieuwe Taag en Mar del Pedro verdeelt, en na de wedervereeniging bij Lissabon, eene aanzienlijke golf maakt, en in zee valt. Zij heeft gewoonlijk troebel water, en overstroomt jaarlijks. De voornaamste takken in Spanje zijn: de Ocesesea, de Cabrilla, de Gallo, de Cifuentes, de Xarama, de Guadarrama, de Alberche, de Tictar, de Araya, de Herja, de Guadiela, de Algodor, de Guadaranque, de Tordona, de Sedanna, de Pusa; en in Portugal: de Ponsel, de Zezeré, de Sorraya en de Canha.

TAAHTA, hoofdstad van een kascheflik, in Opper Egypte, met smaragdengroeven.

TAAIF, Arab. stad in Hedsjas; 20 mijlen Z. O. van Mecca.

TAAL, dorp op het Philippijnsch eil. Manilla.

TAANA, tak van den Nijl in Abyssinië, lands. Edfu.

TAAPUT, tak van den Missouri, in N. Amerika.

TAAS, Arab. distr. in Yemen, zeer vruchtbaar, met het gebergte Szabbar, alwaar de Arabieren meenen dat alle planten der aarde groeijen, en waar de holen der zeven slapers van den Koran zijn. 2. Stad en zetel van den dola, met een bergkasteel, *Kahhre* genoemd, met dikke muren en kleine torens omringd, 3 poorten, 2 paleizen, groote en prachtige moskeën, korenmagazijnen, enz., doch door de burgeroorlogen zeer vervallen. In den omtrek zijn ruïnen. 13. 34. N. B.

TAASING, Deen. eil., aan de Z. O. kust van Funen, ambt Svendborg, op $1\frac{1}{2}$ V. M., 3,000 inw. bevattende; vol heuvels, maar vruchtbaar, met landbouw, veeteelt, visscherij en scheepvaart. Het is in 3 kerspels verdeeld.

TAASKIER, Schot. eil., aan de Z. kust van het eil. Ilay.

TAAWIRRY, eil. in de Zuidzee, in den Archipel van Otaheite.

TAB, Perz. riv., die de prov. Farsistan van Khusistan scheidt, en bij Indië in de golf van Perzië valt.

TABA, Afr. dorp aan de Peperkust van Guinea. 2. T. *Eil.*, 4 kleine O. Ind. eil. bij de O. kust van Borneo. 135. 50. L. 2. 6. N. B.

TABABELLAH, O. Ind. stad, prov. Malwah, den Mahratten behoorende. 95. 6. L. 23. 16. N. B.

TABACO, dorp op het Philippijnsch eil. Manilla.

TABACURU, groote Braz. riv., prov. Maranhao.

TABAFRA, Afr. dorp, aan de Zandkust; 5 mijlen O. van Drewin.

TABAGO, Eng. eil. in West Indië, onmiddellijk onder de kroon staande. 2. W. Ind. Eil. in 1490, door COLOMBUS ontdekt. De eerste Europeanen, die hetzelve bewoonden, waren Nederlanders, en wel Vlissingers, die het den naam van Nieuw Walcheren gaven, doch door de Spanjaarden verdreven werden, en hoewel het weder in Nederlandsche handen kwam, moesten deze het toen aan Frankrijk overgeven, die het weder aan de Engelschen moesten afstaan, welke het eindelijk in 1814 behouden hebben. Het eil. ligt ten N. O. van Trinidad, tusschen 316. 51. en 317. 13. L. en 11. 4. en 11. 28. N. B. en is $6\frac{1}{2}$ mijl lang, en van $1\frac{1}{3}$ tot 3 mijlen breed, terwijl het op 6 V. M. 16,000 inw. bevat. De grond is ten O. hooger dan ten W., waar schoone weiden zijn; in het midden vindt men heuvels en schoone dalen. De grond is vruchtbaar, en wordt door talrijke rivieren en beken bespoeld; terwijl er vele baaijen, zelfs voor de grootste schepen gevonden worden. Het geheele jaar waaijen de N. O. passaatwinden. De luchtsgesteldheid is zeer gezond, en er zijn minder orkanen dan elders. De voortbrengsels zijn: paarden, rundvee, ezels, schapen, geiten, konijnen, agoutis, opossums, armadillen, gevogelte, visch, schild-

 pad-

padden, conchyliën, maïs, aardappelen, moesgroenten, yams, patatten, maniok, arum, pisang, bananen, kokos- en andere palmen; copaiva-, campèche-, acajou- maghony- ijzer- en andere fijne boomen, tamarinden, brood- en kaneelboomen, piment, sassafras, cacao, katoen, suikerriet, koffij van alle zoogenaamde onderaardsche erwten (*cytisus*), granaten, oranjeappelen, citroenen, vijgen, druiven, indigo, sumak, enz. terwijl COLQUHOUN de geheele waarde van het eil. op 2,682,900 ponden sterling schat, schoon een gedeelte van den vruchtbaren grond nog niet bebouwd is. De uitvoer bestaat in suiker, koffij, katoen, rum, enz. De invoer in koren, meel, rund- en varkensvleesch, boter, gedroogde en ingezouten visch, koeijen, schapen, varkens, timmerhout, duigen en rijst. De inw. zijn deels Engelschen, deels afstammelingen van Franschen en 14,580 slaven. Het eiland heeft als onmiddelijk van de kroon afhangende, geene wetgevende vergadering, maar slechts eenen gouverneur, en is in 7 kwartieren, als: Koningin baai-, Greatriver, Barbados baai, Rocky-point, Sandypoint, Noord, Oost en Courlandsbaai- kwartier verdeeld. De hoofdplaats is Scarborough van Medina.

TABAGUILLA of *Klein Tabago*, klein eiland in de Stille Zuidzee, bij Tabago.

TABAI, eil. in den Nijl, in Nubië, ten Z. van den waterval van Jan Adel, met eenige arme inw.

TABAILLE, Fr. vlek, dep. Neder Pyreneën, met 1000 inw.

TABALLAR POINT, kaap aan de O. kust van het O. Ind. eil. Borneo. 196. 50. L. 2. 12. N. B.

TABANAC, Fr. marktvlek, dep. Gironde, nabij Castre, met 1500 inw. en fabrijken.

TABANAN, prov. van het O. Ind. eil. Bali, met 40,000 mannelijke inw.

TABANERA, Spaan. vlek, prov. Valladolid, met 2500 inw. en fabr.

TABANG, dorp op het Philippijnsch eil. Manilla.

TABANIE, dorp in Neder Egypte, aan den O. tak van den Nijl; 2 mijlen Z. W. van Mansora.

TABARABA, N. Amer. riv. Mexico, prov. Veragua, die in de Stille Zuidzee valt. 294. 58. L. 8. 40. N. B.

TABARCA, N. Afr. eil. ten N. van Tunis, in eene kleine baai, met eene goede ankerplaats. Het eil. is eene rots met weinig bewoners, doch aanzienlijke koraalvisscherij.

TABARCA NUEVA, Spaan. eil. aan de kust van Valencia, met Spaan. volkplantingen.

TABARDING, Beij. buurt, Isarkreits.

TABARIE, TABARZA of *Tabarieh*, Turk. stad, prov. Akka, aan het meer van dien naam (het oude meer van *Tiberias*) met muren omringd, met een vervallen kasteel op eene hoogte, eene oude kerk en 4000 inw. Omtrent ½ mijl van hier, in Emmaus, zijn warme en zwavelbronnen, en de oever van het meer is geheel met lava en andere vulkanische stoffen bedekt.

TABARINSKAJA, Rus. dorp, gouv. Tobolsk, kreits Pelim, aan de Tawda.

TABARRA, Spaan. distr. en vlek, prov. Zamora.

TABARYA, zie Tabarie.

TABAS, Perz. stad, prov. Khorassan, op den weg van Herat naar Yezd, met 20,000 inw.

2. Dorp in klein Azië; 12 mijlen Z. van Dignizlu.

TABASCO, Z. Amer. riv., welke in Guatimalo, in de prov. Chiapa, bij Comitlan ontspringt, door Mexico loopt, en in de golf van Mexico valt. 2. N. Amer. staat of prov. in Mexico, naar den laatsten kazike zoo genoemd, en tusschen Yucatan, Chiapa, Oaxaca en Vera Cruz of tusschen 282. 49. en 286. 12. L. en 16. 55. en 18. 40. N. B. gelegen, en op 488 V. M. 60 à 80,000 inw. bevattende. Het is een gedeelte der hooge vlakte met takken van de Andes bedekt, en met de lagunen de Terminos, tusschen kaap Xicalango en Escondido, en de eil. Carmen en Puerto Real en Laguna de St. Ana. De rivieren zijn: de Huasacualco met de Passo, de Tabasco of Gryalva, de Sumasinta, de Toneladas, de St. Ana, de Cupilco, Chiltepec en Palizada. Ook zijn er kleine meren. De grond is zeer verschillend; aan de kust zandig, hier en daar moerassig, doch aan de hoogte vruchtbaar. De luchtsgesteldheid is warm, en door menigvuldige staande wateren ongezond. Van October tot Maart er is de grootste hitte. Er valt veel regen, en op de hoogste plaatsen is het koeler. De prov. is eene der minstbebouwde van het land; aan de kusten heeft men alleen plantagiën, en aldaar is de eigenlijke streek der pisangs, van het suikerriet, de katoen en de indigo, waarbij men dan ook nog een weinig maniok, maïs, en op de hoogte maïs, tabak, Eur. planten en boomvruchten vindt. Het binnenland is geheel bosch, met ijzer-, mahonie-, Braziliё- en ander hout, gom, drakenbloed, harst, cacao, peper,

per, piment, sassaparille, jalappe, manille, enz.; doch dit zou ook voor de koffijteelt zeer geschikt zijn. Men heeft er vele Europische huisdieren, ook wild; verder de kaguaris, Amer. wolf, tajassu, zorrillo, buidelrat, armadil, tapir, vele soorten van apen en vogels, vooral fazanten, papegaaijen, colibris, een der pelikanen, veel moerasvogels, ampoibiën, groote kikvorschen, tallooze muskieten, enz. ook honig en was, cochenille, veel visch, enz. De helft der inw. zijn Indianen, die hunne eigene benoodigdheden vervaardigen. Er is nog geene eigenlijke koopstad of haven. De weg van Chiapa gaat door het land, dat in corrigimentos en alcaldies mayores verdeeld is. 3. Hoofdplaats en zetel der regering, op een eiland in den mond der Tabasco, klein maar goed gebouwd, met eenige voorname kantoren, wel bezochte markten, ongezond gelegen; doch in den omtrek met veel tabak, piment en vee. 28. 3. 58. L. 18. 34. N. B.

TABASSERAN, Perz. stad van Schirwan; 7 mijlen W. van Derbend.

TABAUX, Fr. vlek, dep. Gers, met 1400 inw. en goeden landbouw.

TABAUN, stam van Arabieren in Algiers, bij el Schatt wonende.

TABAY, Z. Amer. volkplanting van Nieuw Granada, prov. Maracaïbo.

TABB, eil. in de N. Amer. prov. Virginia, gr. Goochland.

TABBAS, West Perz. distr., het Z. deel der prov. Kabulistan. 2. De hoofdstad, zie Tabas.

TABBAY, een der Schot. Westersche eil. bij de O. kust van Skye. 11. 55. L. 57. 16. N. B.

TABEEN, Egypt. dorp, kacheflik Gize, aan den Nijl, zoo hoog dat men van daar Caïro Saccara, enz. zien kan.

TABENINDSCHIK, Rus. vlek in Circassië, woonpl. der Bassianen.

TABERIAH, zie Tabarie.

TABERISTAN, prov. van Perzië, een deel van het oude Parthië, tusschen Mazenderan, Khorasan, Kuhistan, Irak en Ghilan, of tusschen. 67. 30. en 72. 35. L. en 35. 35. en 36. 15. N. B. gelegen, 327 V. M. groot, en meestal uit bergen en dalen bestaande.' De bergen behooren tot den Kaukazus, en worden tot den piek van Demawend, al Burs; verder Demawend, en vervolgens Karen (de *Koron*), Lawud (de *Labuta* van *Ptolomeus*), genoemd. De Madnofriad of Masdoranus der ouden, schijnt slechts uit heuvels te bestaan. De merkwaardigste vulkaan is de Demawend, die 30 mijlen ver kan gezien worden. Bij denzelven liggen twee meren, en over denzelven gaat de pas Kharwar, (de *Pylae Caspiae* der ouden); over de Karen; de passen Sawadschi, Tengserensa en Teng Nimrod, en over de Luwat, de Teng Schimbirbur. Verder zijn de Kuh Tarik, met eene grot, en de Kuh Mirem, met eene bron, merkwaardig. De meeste bergen zijn kaal; slechts hier en daar vindt men bosch, vooral aan den kant van Mazenderan. Het water der beken en bronnen is zeer goed. De rivieren zijn: de Firuskuh, Demawend, Nimrud, Delitschai, Kalai Surgh en Asseran. De grond is bij de bergen wel steenachtig, doch niet onvruchtbaar. De luchtsgesteldheid is vrij gematigd; er valt veel regen, en in de lente en herfst zijn de bergen altijd in wolken gehuld. Het sneeuwt sterk in den winter, en de wind is dan soms zeer snijdend, zelfs doodelijk. Men wil dat deze wind 7 dagen kan aanhouden. Overigens is het land gezond, en de schach houdt hier dikwerf des zomers zijn verblijf. De landbouw is, behalve in het landschap Kumis, niet zeer voordeelig. Er wordt weinig rijst, meer tarw en gerst, en verder peulvruchten, vlas en hennep gebouwd. Vele geneeskrachtige en andere kostbare planten groeijen in 't wild, doch MORIER vond er groot gebrek aan water. Uit het dierenrijk zijn er veel schapen, geiten, rundvee, dat boter geeft; beroemde honig, veel wild, herten, wilde zwijnen, vossen, hazen, antilopen, korhoenders, enz. Mineralen kent men er even min als fabrijken. De inw. zijn deels gezeten, deels zwervend, zoo als de Katschars, Kodschawend en Turkomannen, die hunne eigene chans hebben. De gezetene inw. zijn bij dalen, die bijna elk een distr. uitmaken, verdeeld. De godsdienst is de Mahomedaansche. Het land wordt in 2 beglerbegschappen verdeeld. De hoofdplaatsen daarvan zijn Demawend en Damaghan of Damgan.

TABERNA, Spaan. stad, prov. Valencia, met 4000 inw., jaarmarkten en handel. 2. T. *dei Monte*, Spaan. vlek, prov. Segovia, met heerlijke vruchten.

TABERNAS, Spaan. vlek, prov. Grenada.

TABERYA, zie Tabarie.

TABINSK, Rus. stadje, gouv. Orenberg, met 1400 inw., koper- en zoutgroeven.

TABIO, Z. Amer. volkplanting in Nieuw Granada, prov. Santa Martha.

TABIRA, stad op het eil. Magindanao.

TABLACHUCA, Z. Amer. rivier van Peru, prov. Conchucos, die in de Santa valt.

TABLADA, Z. Amer. volkplanting in Nieuw Granada, prov. Santa Martha, aan de Magdalena.

TABLAS, naam van onderscheidene onbeduidende volkplantingen in Z. Amer. 2. Philippijnsch eil., ten Z. van Luçon; 6 mijlen lang en ruim ½ breed, met de haven Lalavan. 139. 37. L. 12. 6. N. B.

TABLAT, zie St. Tiden.

TABLE, baai aan de kust van Labrador. 356. 49. L. 53. 44. N. B. 2. T. *Kaap*, zie Tafelkaap. 3. T. *Eiland*, klein eil. in de Ind. zee, in Gaspar's straat. 4. T. *Eil.*, klein eil. in de Stille Zuidzee. 195. 52. L. 18. 54. Z. B. 5. T. *Eil.* zie Tafel. 6 T. *Eil.*, een der Nieuwe Hebriden, in de Stille Zuidzee. 184. 53. L. 15. 38. Z. B. 7. T. *Eil.*, klein eiland in de Ind. zee, bij het eil. Paraguay. 235. 48. L. 9. 15. N. B. 8. T *Eil.*, klein eil. in de Ind. zee. 111. 18. L. 14. 8. N. B. 9. T. *Mountain*, zie Tafelberg en kaap de Goede Hoop. 10. T. *Mountains*, bergen in N. Carolina. 296. 6. L. 36. N. B. 11. T. *Point*, kaap aan de Z. kust van het O. Ind. eil. Bali. 133. 57. L. 8. 45. Z. B. 12. T. *Point*, Zuid punt van het eil. Bali. 132. 11. L. 8. 50. Z. B. 13. T. *River*, riv. der N. Amer. Rep., in Louisiana, die in den Mississippi valt. 14. T. *Rock*, dorp der N. Amer. Rep., in Zuid Carolina, distr. Pendleton. 15. T. *Hill*, berg bij Rigby baai, aan de Lancaster Sont.

TABLEHURST, Eng. dorp, gr. Sussex, met 980 inw.

TABLEY (NEDER en OPPER), twee Eng. dorpen in Cheshire.

TABLIER, Fr. vlek, dep. Vendée, met 600 inw.

TABO of *Little Dieppe*, riv. en zeehaven aan de Ivoorkust van Guinea.

TABOA, Port. vlek, prov. Beira.

TABO DUNE, Afr. vlek, aan de Peperkust, bij kaap Verd.

TABOGA, zie Tabago.

TABOGUA, plaats in Nieuw Schotland, gr. Shelburne, bij Forks Harbour.

TABOK, haven op het eiland Magindanao.

TABOLEOO, riv. van Chili, die O. waars stroomt, en in de Biobio valt.

TABONES, Philippijnsch eil., bij Samur. 2. Philippijnsch eil., ten Z. van Mascate.

TABOR, Boh. kreits, ten Z. O., aan Moravië grenzende, bevat op 55 V. M., 168,400 inw. Het land is heuvelachtig en vlak, door de Luschnitz en vele kolken bespoeld. De vruchtbare grond geeft koren, tuinvruchten, vlas, hout, veel rundvee en schapen. De bergen zijn rijk aan zilver, andere mineralen en edelgesteenten. Er zijn eenige gezondheidsbronnen, papiermolens, laken-, katoen- en wollen stoffenfabr. en ijzersmederijen. 2. T. *Hradistie* of *Chomow*, hoofdstad op eenen berg, aan de Leuschnitz, door de Hussiten aangelegd, die hierom ook Taboriten genoemd worden, met 3,500 inw., weverijen van wollen stoffen en papiermolens. 49. 24. N. B.

TABOUROUGH, Z. Afr. rots, aan de kust van Guinea, waarop Coast Castle ligt.

TABORUELA, Spaan. vlek, prov. Jaen.

TABRIS, zie Tauris.

TABRIK, Perz. stad en gebergte, prov. Irak.

TABU, Afr. distr. aan de Goudkust, in het rijk Kommendoe.

TABUAMANNU, zie Saunders eiland.

TABUC, Arab. stad, tusschen Medina en Damaskus, met een kasteel.

TABUCO, dorp op het Philippijnsch eil. Manilla.

TABUE, dorp in Neder Egypte.

TABUENÇA, Spaan. vlek, prov. Aragon.

TABUKANG, haven op het O. Ind. eil. Sanger.

TABULAQUE, Afr. stad in Abyssinië, prov. Wogara.

TABUYONG, riv. op het O. Ind. eil. Sumatra.

TABY, drie Zweed. vlekken in Stokholm-, Orebro- en Linköping-län.

TACACHICO, dorp in Nieuw Granada, prov. Salvador.

TACAKUKKI, Jap. stad, eil. Niphon.

TACALALPO, volkplanting in Mexico, prov. Tabasco; 8 mijlen Z. W. van Tabasco.

TACALAYO, Z. Amer. volkplanting in de prov. Chaco; 12 mijlen N. van St. Salvador de Jugui.

TACALAZALUMA, Z. Amer. volkpl. van Nieuw Granada, prov. Carthagena.

TACALOA, Z. Amer. volkplanting van Nieuw Granada, prov. Carthagena.

TACAMBARO, Z. Amer. volkplanting van Mexico, intend. Valladolid, met 2000 Spaan. inw.

TACAMES, zie Esmeraldas.

TACAMOCHO, Z. Amer. volkplanting van Nieuw Granada, prov. Carthagena, aan de Magdalena.

TACANO, vlek in Z. Amerika, prov. prov. Quezaltinango.

TACANORA, een der Austr. Fidsji eil.

TACARIGUA, groot Z. Amer. meer in Caraccas, dat meer dan 20 riv. ontvangt. 2. Zie Valencia. 3. Volkplanting

ting op het W. Ind. eil. Trinidad, bijna op de N. O. punt.

TACATA, Z. Amer. volkplanting in Nieuw Granada, prov. Venezuëla.

TACATO, Japansche stad op Niphon.

TACATU, Z. Amer. riv. van Guiana, die in de Blanco, eenen tak der Amazonen valt.

TACAU, Japansche stad, eil. Niphon.

TACAXI, Japansche stad, eil. Ximo.

TACAZZE, groote Afr. riv. in Abyssinië, die bij Goos, op 17. 45. N. B. in den Nijl valt.

TACCORARY, Nederl. volkplanting in Ahanta, op de Goudkust van Afrika.

TACENO, Lomb.Ven. vlek, prov. Como.

TACHAN, Chin. vesting, prov. Shantong.

TACHAU of *Dezewnow*, Boh. stadje, kreits Pilsen, met 2800 inw., handel en fabr.

TACHENSEE, meer in Beijeren, Isarkreits, bij de stad Waging.

TACHEZ, N. Amer. meer, prov. Louisiana, gr. Iterville.

TACHIES, zie Inies en Intes.

TACHINA, Braz. meer, kapiteinsch op St. Vincent, dat in de Uruguay valt.

TACHINGANEFU, O. Ind. stad in Noord Anam. 123. 2. L. 23. 20. N. B.

TACHIRA (SAN ANTONIO DE), Z. Amer. volkplanting van Nieuw Granada. 2. Z. Amer. riv. van Nieuw Granada, prov. Maracaïbo.

TACHLOWITZ, Boh. D., kr. Rakonitz.

TACHTALI, gevaarlijke overtogt op den Donau, Turk. prov. Servië, sands. Semendria.

TACKLEY, Eng. dorp, gr. Oxford.

TACHSIBT, plaats in Algiers, prov. Constantina, met steenkolenmijnen.

TACCUMBREET, dorp in het W. gedeelte van den staat Algiers; 15 mijlen Z. W. van Oran.

TACLAGOW, O. Ind. stad in Eigenlijk Nepaul.

TACLO, Fr. riv., dep. Finisterre.

TACNA, Z. Amer. stad in Peru, prov. Arica; 12 m. van de hoofdstad Arica.

TACOARA, Braz. riv., tusschen de rivieren Cuchivara en Madera, die in de Madera valt.

TACOLNESTON, Eng. kerspel, gr. Norfolk.

TACONIK, gebergte in de N. Amer. prov. Massachusetts, gr. Berks.

TACOO, Chin. stad, prov. Petcheli, in Mexico, aan den mond der Peiho.

TACOTALPA, N. Amer. volkplanting, intend. Vera-Cruz. 282. 17. L. 18.37. N. B.

TACOULUM, O. Ind. stad, prov. Carnate. 13. 4. N. B.

TACPA, Z. Amer. vlek; prov. en distr. St. Salvador.

TACPAY, Chin. stad in Boetan.

TACUANA, Braz. volkplanting, prov. Para, aan den oever der Xingu.

TACUATO, Z. Amer. volkplanting van Nieuw Granada, prov. Venezuëla.

TACUAZALCO, Z. Amer. volkplanting in Guatimalo, prov. Sonsonate.

TACUBA, dorp in Mexico, prov. Sonsonate. 2. Het oude *Tlacopan*, *alcalde mayor*, in het rijk en de prov. Mexico, met 11 plaatsen. 3. Villa en hoofdplaats van voorm. alcalde, met 752 huisgezinnnen, veelal nakomelingen van MONTEZUMA. 278. 24. L. en 19. 20. N. B.

TACUBAYA, N. Amer. dorp in Mexico, prov. en distr. Esciuntla.

TACUCU, kleine Z. Amer. riv. in Guiana; valt in de Carond.

TACUNAPA, riv. in Mexico, prov. Puebla.

TACUNGA, Z. Amer. stad in Quito, met 12,000 inw., hoofdplaats eener prov. van dien naam, die veel vee en koren oplevert; terwijl er zeer goede fabrijken bestaan.

TACURAGUA, kleine Z. Amer. riv. van Guiana, die in den Orinoco valt.

TACURAY, kleine riv. in Quito, prov. Mainas; valt in de Guayaga.

TACURU, Z. Amer. vlek, prov. Vera-Paz.

TACUTO, Z. Amer. riv. van Guiana, die in de riv. der Amazonen valt.

TADCASTER, Eng. marktvlek, gr. York, met 1500 inw. en veel fabr.

TADDINGTON, Eng. vlek, gr. Derby.

TADENE, Zweed. vlek, Skaraborg-län.

TADENT, Afr. plaats in de woestijn van Sahra; 18 dagen van Mourzouk naar Kaschna.

TADEO (ST.), N. Amer. stad van Nieuw Navarre; 40 mijlen W. van Casa Grande.

TADER, Afr. plaats in de woestijn van Sahra; 22 dagen van Mourzouk naar Tessowah.

TADIERNAAD, distr. in de O. Ind. prov. Coimbatoor.

TADKULL, O. Ind. sterkte, prov. Mysore.

TADLA, stad in Marocco, gebied der hoofdstad, met muren en 400 huizen.

TADLEY, Eng. vlek, gr. Southampton.

TADLOW, Eng. kerspel, gr. Cambridge.

TADMERTON, Eng. kersp., gr. Oxford.

TADMOR, Turk. Aziat. sands., de Oostelijke hoek der prov. Damaskus, ten N. W. aan Aleppo grenzende, meestal eene groote woestijn, met eenige bebouwde oasen, die door Arabieren bewoond worden. De hoofdst. is Hems.

TADOUSAC, de Noordelijkste stad in Neder Canada, gr. Northampton, aan den mond der Saguenay, met 900 inw., visscherij en handel in pelterijen. 307. 54.

54. L. en 48. 5. N. B.

TADSCHARA, TAGUIRA of *Tajura*, Afr. kaap, ten O. van Tripoli. 31. 8. L. en 32. 55. N. B. 2. Dorp aldaar, met 3,000 inw., Joden en Mooren, die van den landbouw bestaan, stoffen, weven en matten maken.

TADSCHIKS of *That*, het grootste deel der inw. van Perzië, wel $8\frac{1}{2}$ millioen in getal, van de oude Parsen en Meden afstammende, en met Arabieren, Joden, Turken en Kiurden vermengd. Zij zijn van eene middelbare gestalte, meer mager dan vet, maar sterk, welgespierd en zeer gehard. Zij hebben kromme neuzen, eenen kleinen mond, niet zelden schoone tanden, zwarte oogen en haar, en eenen sterken, glimmend-zwartgemaakten baard. Onder de vrouwen zijn ware schoonheden. CHARDIN noemt hen de Franschen van het Oosten, daar zij zeer vriendelijk, welwillend omtrent vreemdelingen, vernuftig en overdreven in gevoeligheid zijn. Zij zijn zeer verdraagzaam, moedig, doch worden ook als onregtvaardig, arglistig, geveinsd, leugenachtig en geneigd tot pracht, benevens kruipend en laag van aard afgeschetst. Zij zijn ongevoelig voor schelden en slagen, maar zeer wreed omtrent overwonnene vijanden, kennen geene dankbaarheid, en leven slechts bij den dag, voor zich zelven. OLIVIER noemt hen vooral door de binnenlandsche oorlogen zeer verbasterd. Ook DUPRÉ stelt hen beneden de Turken, doch FREYGANG, geeft hun de voorkeur. Bij de zwervende stammen zijn echter nog vele oude deugden bewaard, en deze zijn zeer moedig in den oorlog. De Tadschiks zijn even als de Turken, zeer bijgeloovig, en houden nog veel van godspraken en tooverij. Een hunner grootste ondeugden is de minnenijd; zij spreken zelfs den naam eener vrouw bij anderen niet uit, en vermoorden ook de schoonste gade, bij de minste verdenking, op de wreedaardigste wijze. Zij hebben veel pracht in kleeding in versiersels, en in hunne harems; zijn gastvrij omtrent vreemdelingen, doch allen hebzuchtig, om veel te kunnen verteren. Zij zijn luidruchtiger en vrolijker dan de Turken. De kleeding is meestal donker van kleur, en bestaat in de *dschuma* of lange pantalon van roode zijde of blaauwe katoen, de *pitahahn* of 't zijden hemd, de *alkolok* of het katoenen vest, de *kaba* of het lange vest, de *shawlkemer*, een gordel van 8 ellen lang en eene el breed, waar aan de dolk hangt, en een rijrok met boutwerk. Geringe lieden dragen, behalve de pantalon, slechts een buis, *kurdi* en des winters een schapenvel. Op het hoofd hebben zij allen zwarte mutsen, welke de voornaamsten met shawls omwinden; aan de voeten hebben zij pantoffels, schoenen of laarzen en sokken. Zij scheren het hoofd, maar laten eenen haarlok op den schedel; den baard dragen zij zeer lang. Handen en voeten worden meestal met roodgeel geschilderd. De vrouwen dragen zeer wijde en dik gevoerde pantalons en de kleederen van voren open, en slechts tot aan de knie reikende. De gordel is van leder, met laken of zijde bekleed, geborduurd en met eenen gouden of zilveren haak, veelal met edelgesteenten versierd, vastgemaakt. Als zij uitgaan, dragen zij zelfs de gemeenste vrouw, eenen digten mousselinen of katoenen sluijer. Mannen en vrouwen dragen veel edelgesteenten; vooral op de wapenen en het zadeltuig. Zij hebben vele oostersche gebruiken en plegtigheden, die zelfs voor den geringsten worden in acht genomen, en een voornaam gedeelte van de opvoeding uitmaken. De koffij is zoo algemeen niet als bij de Turken; in de koffijhuizen worden ook opiumpillen en likeuren aangenomen, en het gebruik van opium is vrij algemeen, schoon zij zich niet ligt bedwelmen. Zij houden veel van sterke dranken, hoewel de wet den wijn en brandewijn verbiedt. Zij eten brood, veel rijst, schapen, geiten, hoenders, moesgroenten, uitmuntende gebakken en confituren, terwijl zij de heerlijkste reukwateren bereiden. Zij eten maar twee malen daags. Des avonds houden de grooten gezelschap, waar zij den tijd met rooken, thee-, koffij en sorbet drinken, en gesprekken over godsdienstige onderwerpen doorbrengen; terwijl zij ook zang- en dansgezelschappen houden. Als Mahomedanen is hun de veelwijverij geoorloofd, doch de geringeren vergenoegen zich meestal met eene vrouw. De huwelijksplegtigheden zijn zeer eenvoudig; de vrouw, die het eerst trouwt, heeft de meeste voorregten. Bij de begrafenissen hebben vele bijgeloovige plegtigheden plaats. De vermaken bestaan in ligchaamsoefeningen, boogschieten, spieswerpen, rijden, schijfschieten, wedloopen, schaakspel, maliebaan, en eene soort van kaartspel. Zij beminnen bijzonder de muzijk, en hebben groote en kleine pauken, trommels, waldhoorns, klarinetten, hobo's, fluiten, harpen en andere snareninstrumenten, die echter van geene darmen mogen gemaakt

maakt worden, maar van metalen zijn. De muzijkanten en danseressen zijn echter in verachting; de laatsten zijn meestal slecht, en worden in de harems en bij groote feesten gehuurd. Maar ook behoort het verhalen en voorlezen van verzen tot eene bijzondere uitspanning, waartoe zich zelfs bijzondere personen verhuren.

TADUAN, Turk. dorp, pachalik Iwan, bij het meer Wan.

TADUST, Afr. stad in 't rijk Marocco, met 500 huizen.

TAEEFA, Egypt. dorp aan de Zuidelijke grenzen, in den Nijl, onder den Kreefts keerkring, met 400 inw., veel landbouw, dadelboomen en oudheden.

TAEN, Z. Amer. vlek in de prov. Nicaragua, distr. Granada.

TAENSAPAVA, N. Amer. riv. van W. Florida, die in de Ibberville valt.

TAERENDO-ELF, tak van de riv. Tornea in Lapland.

TAES of *Tava*, Arab. stad in Yemen.

TAF of *Taaffe*, Eng. riv. in Wallis, gr. Glamorgan, die in eene kleine baai van Lough Pinarth in zee valt.

TAFA of *Tiffa*, Afr. plaats in Nubië, Wady el Kenous, aan de beide zijden van den Nijl, met rotsen van graniet en veldspath, heilige grotten en vele oudheden.

TAFALISA, Afr. dorp in Senegambië, staat Galam.

TAFALLA, Spaan. stad, prov. Navarre, met 300 inw. en 4 jaarmarkten.

TAFARA, dorp van Bambarra, in Midden Afrika.

TAFELBAAI, de voornaamste baai aan de kaap de Goede Hoop, op 33. 55. Z. B., aan de Westzijde van de kaap, door den Tafelberg omringd, die haar tegen de Z. O. winden beschermt. De omtrek is omtrent 4 mijlen, en de ingang ongeveer 2 mijlen breed. Voor dezelve liggen de Zeehonden- en Robben-eilanden. Zij is een gedeelte des jaars onveilig, wanneer de schepen naar de Simonsbaai gaan.

TAFELBERG, berg aan voorn. baai, naar deszelfs gedaante dus genoemd, en 13,150 voeten hoog. 2. N. Amer. berg in Z. Carolina, gr. Pendleton, 4300 voeten hoog. 3. Aziat. berg in Mandschurei, aan de Japansche zee. 4. Vlek op de O. kust van 't O. Ind. eil. Ceram. 129. 20. L. en 3. 20. N. B.

TAFEL EIL., een der O. Ind. Sooloo eil., bij Pasawan. 2. Een der Austr. Nieuwe Hebriden, en nog vele andere kleine eil. 3. Zie Table.

TAFEL KAAP, Oostpunt van de eil. Nieuw Zeeland. 2. N. punt van Van Diemensland, op Nieuw Holland.

TAFEL PUNT, Zuidpunt van het O. Ind. eil. Bali.

TAFFARARY, N. Afr. gebergte in het Z. van Algiers.

TAFFARETTE, Fr. vlek, dep. Seine en Marne, arr. Lagny.

TAFILET of *Tafilelt*, onbekend gedeelte van Biledulgerid, aan Marocco cijnsbaar, zeer vlak, met weinig Arabische inw. Velen noemen het een koningrijk, dat wij echter bij de nieuwste reizigers niet vinden. Men zie verder Biledulgerid. 2. Stad aldaar, in de plaats van Sedgelmesse aangelegd, met een paleis en aanzienlijken handel op Timbach, Haoussa en Djennie, als ook op Marokko, Fez, Algiers en Tunis. In den omtrek groeit veel indigo en wordt antimonium en lood gevonden. Ook zijn er veel dadels. De inw. dragen een blaauw katoenen hemd, en vervaardigen fijne wollen stoffen.

TAFNA, riv. in Algiers, welke in de bergen Beni Snouse ontspringt, 5 mijlen ten O. van kaap Hone, de Isser, Barbara, Sicock en andere riv. ontvangt, en in de Middellandsche zee valt.

TAFT, Perz. dorp, prov. Fars, aan den weg van Jasd naar Ispahan, waar fijn linnen en vilt vervaardigd wordt.

TAFUA, zie Ammatufua.

TAFVELSAS, Zweed. vlek, Kronabergs-län.

TAFWASTLAND, zie Tawastland.

TAGABONA, N. Amer. riv. van W. Florida, die in de St. Mark valt, op 293. 12. L. en 30. 22. N. B.

TAGADEMPT, dorp van Algiers, aan de Shellif, 35 mijlen Z. W. van Algiers, met de ruïnen van de stad van dien naam en Romeinsche graven.

TAGAGER, zie Tuaricks.

TAGAI, Rus. stadje, gouv. Simbirsk, aan de Tagarka, met 1550 inw.

TAGAL, vuurspuwende berg op het O. Ind. eil. Java, ook *Dgede* genoemd, 8,000 voeten hoog. 2. Residentie van Java, ten W. aan Cheribon grenzende, en op 60½ V. M. 178,400 inw. bevattende, heuvelachtig, met voornoemden vulkaan, en door de Sassari, Pamalang en vele kleinere riv. bespoeld. De grond is wel vulkanisch, doch zeer vruchtbaar, zoodat deze residentie voor de korenschuur der Nederlandsche bezittingen op dit eil. wordt gehouden; vooral groeit er veel rijst, maïs en koffij. 3. Hoofdstad, aan den mond der riv. van dien naam, die eene kleine haven maakt, welke door een fort verdedigd wordt;

door Chinezen en Japanezen bewoond, die er veel handel drijven. 126. 29. L. en 6. 41. Z. B.

TAGALAZ, een der Vossen eil., in de Stille Zuidzee. 203. 12. L. en 53. 50. N. B.

TAGALOAN, plaats op 't eil. Magindanao.

TAGAMA, distr. in de woestijn van Afr., ten Z. van Fez, door eenen stam der Tuaricks bewoond, die dezen naam dragen, en blank, doch heidenen zijn, van waar de fabel, dat in de nabijheid van Tombuctoe blanke Christenen wonen.

TAGAMADERT, plaats in Drahu, een der afhankelijke landschappen van Marocco.

TAGANROK, FROIZKAJA, Rus. stad, slechts in naam tot het gouv. Jekaterinoslaw behoorende, daar zij haren eigen opperbevelhebber heeft, zeer hoog op eene landtong, aan den rotsachtigen oever van de zee van Azof, welke hier eenen kleinen inham maakt, in een zeer gezond oord, met eene uitgebreide vesting, eene citadel, 3 kerken, een zeehospitaal, regtbank van koophandel, handelsgymnasium, admiraliteit, groote bazar, quarantaine, goede en zekere haven, de stapelplaats voor den handel op de zee van Azof, 1500 huizen en 8 à 9,000 inw., die in tarw, ijzer, olie, talk, zeildoek, touw, leder, pelterijen en andere waren handel drijven, en branderijen, likeurstokerijen, scheepstimmerven en visscherij hebben. De handel is door de gelukkige ligging der stad, zeer voordeelig. In 1817 gingen wel 1400 schepen alleen naar Konstantinopel, en de uitvoer beliep 9½ millioen roebels. Jammer dat de ondiepte der zee geene groote schepen toelaat. De omtrek is aangenaam, en met schoone tuinen voorzien; doch men heeft er soms aardbevingen. 56. 19. L. en 47. 13. N. B.

TAGAOST, zie Tagavost.

TAGAPOLA, klein eil. der Philippijnen; 8 mijlen W. van het eil. Samar.

TAGARDI, Turk. stad in Romanië, sands. Gallipoli, met 4000 inw.

TAGARIPE, Braz. kasteel, op eene landpunt in baai Todos Santos.

TAGASA of *Tagasta*, Afr. stad van Fez; 7 mijlen N. van Melilla.

TAGASSA, plaats in de Woestijn van Sahara, ook *Tedjogdja* genoemd; eene rustplaats der Karavanen, waar zij zout graven, dat zij naar Sudan brengen.

TAGATA of *Tagauta*, Rus. stad en hoofdpl. der Osseten in Kaukazië.

TAGAUE, een der kleine lands. van Afghanistan.

TAGAVOST of *Tagaost*, koopstad in het Afr. rijk Sus, met 300 inw.

TAGAZOUTE, dorp van Algiers; 15 mijlen Z. van Oran.

TAGBILAVAN, groot vlek op het Philippijnsch eil. Manilla.

TAGERETE, Spaan. tak van den Guadalquivir, prov. Sevilla.

TÄGERFELDEN, Zwits. dorp, kanton Aargau, met 700 inw. en ijzermijnen.

TAGGAH, zie Taga. 2. Verwoeste stad in Algiers, 16 mijlen Z. W. van Constantina; tegenover Zainah.

TAGGAL SARI, stad op Java, lands. Patsche.

TAGGAMO, zie Tuaricks.

TAGGIA, Sard. vlek, hert. Genua, aan de riv. Teggia, met 1200 inw.

TAGGOU EN ZAINA, of *Taggau-Zainah*, stad in Algiers, prov. Constantina, in eene vruchtbare vlakte.

TAGHANI, Turk. Aziat. dorp, prov. Natolië, op de grenzen van Tekke.

TAGHIONUCK GEBERGTE, eene voortzetting van het Groene gebergte, in de N. Amer. prov. Massachusetts.

TAGHMON, Ier. dorp, gr. Wexford.

TAGIA, een der Schildpadden eil., ten O. van Celebes. 2. Tak van de riv. Mina in Algiers.

TAGIL, Rus. riv., gouv. Perm.

TAGILSKA, Rus. vlek, gouv. Tobolsk.

TAGIOURA, zie Tadschara.

TAGIPOA, riv. in de N. Amer. prov. Louisiana, valt in het meer PortChartrain.

TAGISSEY, Fr. vlek, dep. Ain, arr. Pont-de-Vaux, met 1000 inw.

TAGLIACOZZO, Nap. stad, prov. Abruzzo Ulteriore II.

TAGLIAMENTO of *Tajamento*, riv. in het Lomb. Ven. koningrijk, gouv. Venetië, die op den berg Mauro ontspringt, en door de Lagunen en de Porto di Tagliamento, in de Adriatische zee valt.

TAGLIO, riv. in Genua, die 1 mijl O. van San Remo in de Middellandsche zee valt.

TAGLIOLO, Sard. dorp in Piëmont, prov. Acqui, met 1350 inw.

TAGLIO NOVISSIMO, zie Mira.

TAGLO, baai aan de Z. kust van het eil. Mindanao. 143. 26. L. en 6. 8. N. B.

TAGLO POINT, kaap aan de N. W. kust van het eil. Mindanao.

TOGLU, baai op het Z. O. van het eil. Magindanao.

TAGMERSHEIM of *Damersheim*, Beij. dorp, Rezatkreits, landger. Monheim.

TAGO, plaats in de Spaan. bezittingen, op het eil. Magindanao. 2. Zie Taag.

TAGOAST of *Tagaost*, zie Tagavost.

TAGOLANDA, eil. op de kust van het O. Ind. eil. Celebes, op 144. 45. L. en

2. 10. N. B.

TAGOMAGO, woest en onbewoond Spaan. eil. bij Ivica.

TAGON, Fr. vlek, dep. Gironde, arr. La-Tête-de-Buch, met 1400 inw.

TAGOUNG, stad in Achter Indië, rijk der Birmannen, prov. Birma, aan de Irawaddy, met handel op China.

TAGRIN, Afr. kaap aan den Z. oever van den mond der Sierra Leona, op 4. 68. L. en 8. 39. N. B. Ook wordt de riv. Mitomba soms dus genoemd.

TAGUA, stad in Binnen Afr., ten Oosten van Bournou, wier bestaan door de Arab. aardrijkskundigen opgegeven, doch door onze nieuwere reizigers in twijfel getrokken wordt.

TAGUACAY, Z. Amer. riv. van Paraguay, die in de Parana valt.

TAGUARI, tak van de Z. Amer. riv. Paraguay.

TAGUMADERET, volgens sommigen, eene Afr. plaats in het landsch. Tafilet, aan de Dras, met een kasteel.

TAGULO, plaats aan de W. zijde van het eil. Magindanao.

TAGURIËN, zie Dauriën.

TAGUZGALPA, Z. Amer. distr. in de prov. Honduras of Comyagua, lands. Guatimala, de eigenlijke Muskito kust en het O. deel van Honduras uitmakende, tusschen de Aguan en de Pantasma, en door deze beide rivieren, de Tinto, Poyais en Barba, met derzelver takken bespoeld; terwijl ten N. de baai van Carthago en ten Oosten de baai Nicuessa gevonden worden. De kust is laag, en bestaat alleen uit savannen, die tot het gebergte loopen. Het geheele land is met ondoordringbare bosschen bedekt, en slechts aan de rivieren zijn de woningen der wilden, die hunne onafhankelijkheid dapper verdedigen. Zij zijn de Muskitos of Moscos, de Poyais, de Taukas, de Sambos, enz.

TAGYPEEL, klein eil. in de Ind. zee, bij de N. O. kust van Borneo. 135. 43. L. en 6. 29. N. B.

TAGZA, N. Afr. dorp van Algiers; 4 mijlen Z. O. van Constantina.

TAHA, zie Otaha.

TAHA EL MODAIN, Egypt. dorp, 2 mijlen Z W. van Samalut.

TAHAITSING, Chin. eil., gouv. Mukden, tot den archipel van Jean Potoky behoorende.

TAHAL, Spaan. stad, prov. Granada.

TAHANERO, Spaan. stad, prov. Toro.

TAHAOTS EIL., Chin. eil., gouv. Mukden, tot den archipel van Jean Potoky behoorende.

TAHATE, Arab. dorp, lands. Yemen, met veel indigo.

TAHEAN, Chin. stad van den 2 rang in Yunnan. 116. 6. L. en 25. 52. N. B.

TAHEANTSCHEU, Chin. stad, prov. Yunnan.

TAHEBN, stad in het Chin. lands. Turfan, met linnenweverijen en zijde.

TAHEITI, zie Otaheite.

TAHEJ, O. Ind. stad, prov. Cutch, thans maar een vlek. 23. 17. N. B. 94. 12. L.

TAHGHARAK, dorp op 't O. Ind. eil. Java, heerl. Samarang.

TAHEKAN, Chin. eil., prov. Schantong.

TAHIRAN, zie Teheran.

TAHITI, zie Otaheite.

TAHMOUR, O. Ind. stad van den nabob van Oude, prov. Oude. 98. 56. L. 27. 41. N. B.

TAHNESIR, O. Ind. stad, prov. Delhi.

TAHNOON, O. Ind. distr., prov. Nepaul, distr. der 24 raja's.

TAHNUM, O. Ind. stad, prov. Nepaul; 10 mijlen N. W. van Gorcah. 101. 56. 41. N. B.

TAHOU, dorp op de Ivoorkust in Westelijk Afrika.

TAHOI, Chin. vesting, prov. Schensi.

TAHONY, riv. in de Chin. prov. Setchuen.

TAHOU, dorp op de Peperkust van Afrika. 10. 56. L. en 4. 50. N. B.

TAHOURA, een der Sandwichs eil., het W. van de groep, schraal en onbewoond.

TA-HOOROWA, een der kleinere Sandwichs eil., zandig en onvruchtbaar; 10 mijlen lang, en 4 breed, met bosschen en weiden bedekt; 3 mijlen Z. W. van Mowee. 217. 16. L. en 21. 40. N. B.

TAHRAH, O. Ind. stad, prov. Cutch; 5 mijlen van Luckput Bunder, door ronde torens verdedigd. 86. 46. L. 23. 40. N. B.

TAHTA, zie Taahta.

TAHOUI, Arab. stam in Egypte, ten N. van Minieh.

TAHOW, een der Sooloo eil., tot de groep Tawitawi behoorende.

TAHOWNIES ANATIN, volksstam in Tripoli in Afrika.

TAHTA, dorp in Opper Egypte.

TAHUK of *Tabuk*, Arab. stad van Hedsjas; 59 mijlen Z. Z. O. van Jerusalem.

TAHURE, Fr. dorp, dep. Marne.

TAHUROWA, zie Kahaurain.

TAHWAHNAHIOOKS, riv. in N. Amer., die Z. W. in de Columbia valt.

TAI, Chin. stad, prov. Schansi. 130. 16. L. 39. 6. N. B. 2. Chin. meer in de prov. Kiang-nan en Tschekiang. 3. Chin.

Chin. eil., prov. Tschekiang en Fokiën.

TAIB, Perz. vlek, prov. Khusistan, waar veer talismannen tegen den beet der slangen gemaakt worden.

TAIBE, zie Thaibe.

TAIBILLA, tak van de Spaan. riv. Segura, prov. Murcia.

TAIBULA, Rus. vlek, gouv. Finland.

TAICHAN-HIEN, Chin. stad, prov. Tschekiang.

TAIDE, Afr. vlek in Nubië, niet ver van Sennaar, met vele oudheden en ruïnen eener groote stad.

TAIDENT, Afr. stad in Fez; 40 mijlen Z. Z. W. van Mourzouk.

TAIEF, Arab. stad, prov. Hedsjas; 20 mijlen van Mecca.

TAIEMELA, stam der Danakils, in het Z. van Abyssinië.

TAIGAS, Zweed. vlek, Kronaberglän, met 1200 inw. en fabr.

TAIGUEN, Z. Amer. riv. van Chili, die in de Quinu valt.

TAIHING, Chin. stad van den 3 rang, prov. Kiang-nan.

TAIHO, Chin. stad van den 3 rang, prov. Kiangsi.

TAIHO-HIEN, Chin. stad, prov. Kiangsi.

TAIHOU, Chin. stad van den 3 rang, prov. Kiang-nan.

TAIHU, golf in de Chin. prov. Kiang-nan.

TAIHUHIEN, Chin. stad, prov. Kian-nan.

TAIKANG, Chin. stad van den 3 rang, prov. Honan.

TAIKHAN, Chin. stad, koningrijk Korea.

TAIKO, Chin. stad, prov. Schansi.

TAIKYAT, stad in Achter Indië, in het rijk der Birmannen, prov. Pegu.

TAILBERD, Eng. buurt, gr. Westmoreland, met 1000 inw.

TAILLAD, Fr. kaap in de Middell. zee, ten O. van Toulon. 26. 6. L. en 43. 4. N. B.

TAILLEBOURG, Fr. stad, dep. Neder Charente, arr. St. Jean d'Angely, aan de Charente, met 1160 inw., handel in wijn en brandewijn.

TAILLES, Nederl. dorp, gr. hert. Luxemburg, gr. Neufchatel, met 400 inw.

TAILLON, hooge berg der Alpen, in 't Fr. dep. Neder Alpen.

TAIMATI, Z. Amer. riv., prov. Dariën, die in de golf van St. Miguel valt. 2. Andere riv. in dezelfde prov., die in de Chucunaqui valt. 3. Z. Amer. riv. in Nieuw Grenada, die in de golf van Dariën valt

TAIMBOORNY, O. Ind. stad, prov. Aurungabad. 18. N. B. 93. 9. L.

TAIMINGFU, Chin. stad van den 2 rang, prov. Petcheli, op 133. 1. L. en 36. 21. N. B.

TAIMUR, kaap in de IJszee, distr. Turuchansk, op de kust van Aziat. Rusland, welke men nog niet heeft kunnen te boven komen.

TAIMURSCHA, Rus. Aziat. riv., die het water van het meer Taimurskoe in de IJszee voert.

TAIMURSKAIA, golf in de IJszee, tusschen kaap Severo Vostopchin en kaap Severo Zapadnoi. 111. 56. L. en 75. 77. N. B.

TAIMURSKOE, meer in het Rus. Aziat. gouv. Tomsk.

TAIN of *Thein*, Fr. vlek, dep. Drôme, arr. Valence, aan de Rhone, met 1400 inw., de kostbare wijnen *Côte Rôtie* en *Ermitage* en vitrioolgroeven. 2. Schot. hoofdstad van het gr. Ross, met 1740 inw., visscherij, handel en akkerbouw. Het kerspel heeft 2400 inw. 3. Eng. riv., gr. Stafford, die bij Uttoxeter in de Dove valt.

TAI-NGEN, Chin. stad van den 2 rang, prov. Schantong. 134. 36. L. 36. 15. N. B.

TAINGANTSCHEU, Chin. stad van den 2 rang, prov. Schantong, met 7000 inw.

TAI-NHING, Chin. stad van den 2 rang, prov. Fokiën.

TAINITI, Rus. vlek, gouv. Moskow.

TAI-NINGHIEN, Chin. stad van den 2 rang, prov. Setchuen, aan de Tong-ki-ho.

TAINTIGNIES, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Doornik, met 1500 inw.

TAI-OUAN, zie Formosa.

TAIPALSARI, zie Saima.

TAIPIN, Chin. stad van den 3 rang, prov. Tschekiang. 2. Chin. stad van Schansi. 3. Chin. stad van Setchuen.

TAIPINFU, stad in N. Anam, aan de Lieukiang, wel bevolkt. 124. 27. L. en 22. 25. N. B.

TAIPING-FU, Chin. stad, prov. Kiannan, aan de Jan-tse-kiang, met het bestuur over 2 steden. 31. 39. N. B.

TAIPINGHIEN, Chin. stad, prov. Setschuen.

TAIPINHIEN, Chin. stad, prov. Tschekiang.

TAIPINTSCHU, Ind. stad in N. Anam.

TAIPOL, Rus. stad in Finland, aan het Ladoga meer, met 2500 inw.

TAIPOOR, O. Ind. stad, prov. Malwah.

TAISANG, Chin. stad van Corea; 6 mijlen Z. Z. O. van Hoang-tcheou.

TAISANTSCHEU, Chin. stad, prov. Kian-nan.

TAISCHUWA, Rus. riv., gouv. Wiatka.

TAISERO, Jap. stad, eil. Ximo, met 600 huizen. 33. 30. N. B.

TAISUGANKARAKOL, Rus. meer, gouv. Oufa; 44 mijlen Z. Z. W. van Orenburg.

TAI-TAI, Chin. stad in Houquang.

TAITAN-FU, Chin. stad, prov. Schansi; eene der voornaamste wapenplaatsen aan deze zijde van den grooten muur, met een sterk garnizoen, looijerijen en veel grenshandel. In den omtrek wordt veel lazuursteen, jaspis, marmer, enz. gevonden. 130. 55. L. en 40. 6. N. B.

TAI-TCHEOU, Chin. stad van den eersten rang, prov. Tschekiang, aan eene riv., in een bergachtig land.

TAI-TCHIN, Chin. eil, prov Tschekiang.

TAI-TCHING, Chin. stad, prov. Petcheli. 2. Chin. stad, prov. Setschuen.

TAITCHINGKOSI, Chin. vesting, prov. Yunnan.

TAITI, zie Otaheiti.

TAITING, Chin. stad, prouv. Koeitcheou

TAI-TONGFU, Chin. stad, prov. Schansi, in een bergachtig land, met een distr. van 12 steden. In deszelfs omtrek vindt men veel lapis lazuli, jaspis porfier, marmer, enz. Er is handel in huiden. 40. 50. N. B. 129. 30. L.

TAITOU SAHA, klein eil. in de Jap. zee, 148. 28. L. en 42. 32. N. B.

TAI-TSANG, Chin. stad, prov. Kiang-nan, met vestingwerken.

TAITSCHANHIEN, Chin. stad, prov. Setchuen.

TAITSCHEU, Chin. stad, prov, Kian-nan, met handel. 137. 22. L. en 32. 53. N. B. 2. Chin. stad, prov. Schansi.

TAITSCHEUFU, Chin. stad, prov. Tschekiang, met het bewind over 5 steden en aanzienlijke visscherij. 138. 48. L. en. 28. 54. N. B.

TAI-TSOU, Chin. stad, prov. Setchuen.

TAI-UAN, zie Formosa.

TAIVERAM, O. Ind. stad, prov. Karnate, distr. Dindigul.

TAIWAN, zie Formosa.

TAIWAN-FU, Chin. stad, hoofdplaats van het eil. Formosa, en zetel van den gouverneur, eene opene plaats aan de W. kust des eilands, met lange, van 30 tot 40 voeten breede straten, die met winkels zijn opgevuld, huizen van bamboes (een eenig van steen herinnert nog aan de tijden, toen onze voorouders het in bezit hadden), en volgens LA PEYROUSE, 50,000 inw., die onderscheidene handwerken en eenen uitgebreiden handel, vooral in Chinesche waren drijven. De haven, die slechts voor kleine schepen geschikt is, heeft twee ingangen, waarvan Takain, waarbij voorheen het, door HAMBROEK zoo bekende fort Zeeland stond; heeft nu slechts bij den vloed 4 à 5 voeten water. 137. 41. L. en 23. N. B.

TAI-Y, Chin. stad van den 3 rang, prov. Quangsi. 23. 24. N. B.

TAI-YUEN, Chin. stad van den 1 rang, prov. Schansi. 2. Chin. stad van den 2 rang, prov. Schansi, met vele tapijtfabrijken.

TAJA, berg in Egypte, tusschen Caïro en Suez.

TAJAI, Braz. riv., prov. Rey, die in de Tajaimeri valt, welke weder O. waarts in zee valt, in eene baai van dien naam.

TAJAMENTO, zie Tagliamento.

TAJAMILCO, Z. Amer. vlek, prov. Guezaltenango, aan den voet van eenen vuurspuwenden berg van dien naam, die soms nog woedt, en 4000 inw., die landbouwerij en zwavelgroeven hebben.

TAJANGHO, Chin. kustriv., gouv. Mukden.

TAJANJE, Braz. riv., die op 27. 35. Z. B. in den Atlantischen Oceaan valt.

TAJARDI, Turk. vlek, sands. Gallipoli.

TAJASAKI, kaap op de N. W. kust van het Japansch eil. Niphon.

TAJE-ELT, N. Afr. dorp van Algiers; 12 mijlen Z. Z. O. van Bona.

TAJEF, TAIF, Arab. stad, lands. Hedsjas, met eenen vruchtbaren omtrek, die vruchten, druiven en moesgroenten voor de markt van Mekka oplevert.

TAJGAW, O. Ind. stad, prov. Bejapoor.

TAJIPURU, zie Gran Para.

TAJO, zie Taag. 2. Tak van den Donau, in Hongarije. 3. Riv. op het Philippijnsch eil. Manille.

TAJONNE of *Tajino*, haven aan de golf van Sidra, in Tripoli, den bey van Bingazi behoorende.

TAJOVA, Hong. dorp, kom. Sol.

TAJUL, distr. van Afghanistan, lands. Urghissan, prov. Kandahar.

TAJUNI, zie Tajoune.

TAJUNNA, Spaan. tak van de riv. Xarama, prov. Guadalaxara en Soria.

TAK, Aziat. stad in Afghanistan, prov. Siwi, de zetel van eenen chan, in het land der Lohanars. 2. Zie Zagros.

TAKA, Afr. landschap in Nubië, door de bewoners ook *El Gash* genoemd, ligt O. van Shendy en den Atbara, is drie dagreizen lang en eene breed, en wordt door de Hadendoas bewoond, welke deels gezeten, deels zwervende zijn. Een der voornaamste legers is Filik. Het land is vlak, ten N. en W. door woestijnen, ten Z. O. door het gebergte Negreyd bepaald. De grond is vruchtbaar, en waar hij niet bebouwd is, komen overvloed van kruiden en planten voort. Het land wordt door geregelde overstroomingen vruchtbaar gemaakt;

doch BURCKHARDT kon niet opsporen, van waar deze kwamen; alleen meldt hij dat zij tegen het einde van Junij, van het Z. en Z. O. komen, twee voeten hoog worden, eene maand blijven staan, en even als de Nijl slib nalaten. Bij dezelve hebben vele orkanen en regens plaats; de eersten worden door eene blaauwe wolk, die als hij hooger klimt, graauw wordt, aangekondigd. Men heeft er beroemde kudden vee, vooral de koeijen, die allen bullen hebben; ook zijn de kameelen zeer geacht. Er zijn veel gazellen, hazen, duiven en kraaijen, maar ook eene menigte sprinkhanen, en verder leeuwen, luipaarden en wolven. De landbouw wordt weinig beoefend, en van hier dat het land slechts genoegzaam gierst, boonen, uijen, enz. voor de inw. oplevert. Deze zijn Hadendoa-Beduïnen. Het volk is onwetend en van den Mahomedaanschen godsdienst, met welks gebruiken zij veel op hebben; doch zij eten zelfs het bloed van geslachte dieren, hetwelk zij laten stollen, en met zout en boter mengen. Van vleesch eten zij de lever en nieren raauw; doch zoo het vee digt bij het leger is, leven zij meestal van melk. Zij zijn gezworen vijanden der Bischaryes. De vrouwen gaan zonder sluijers. BURCKHARDT houdt hen voor de sterkste Beduïnen, die hij ontmoet heeft; doch wij moeten hier naar zijn werk verwijzen. 2. Jap. distr. op Niphon. 3. Prov. en stad op Ximo, aan de zee. 4. Jap. stad op Ximo, aan het kanaal van Xicoco.

TAKABOKUSIMA of *Papenberg*, Jap. eil., bij Nangasaki.

TAKAGUS, Jap. stad, eil. Niphon.

TAKAGUSA, Jap. stad, eil. Niphon.

TAKAI, Rus. riv., gouv. Tambow.

TAKAJI, Jap. stad, eil. Niphon.

TAKAKAKKAN, eil. aan de O. kust van Borneo. 134. 37. L. en 3. 18. N. B.

TAKAKI, waterval van den Nijl in Nubië, tusschen Skendy en Damar, volgens BRUCE; doch door de Arabieren *Nebabat* genoemd.

TAKAMIDJA, Jap. stad, eil. Niphon.

TAKARAN, dorp op het eil. Java, landschap Kadwang.

TAKARARI, Negerstad aan de Goudkust, rijk Antin, op eenen berg.

TAKASUNGO, Jap. stad, eil. Niphon, hoofdplaats van het vorst. Biggen, met een schoon kasteel, 400 huizen en vrouwenrokken fabrijken.

TAKASE, zie Atbara.

TAKASIMA, Jap. eil., bij de haven van Nangasaki.

TAKAUL, Turk. stad in Caramanië; 13 mijlen N. van Konieh.

TAKAXI, klein eil. bij Ximo.

TAKELEY, Eng. kerspel, gr. Essex, met 780 inw.

TAKENHAM, Eng. dorp, gr. Wilt.

TAKENO, Jap. stad, eil. Ximo.

TAKERN, Zweed. meer, Linköping-län, met het Weffer meer vereenigd.

TAKEZYL, Nederl. sluis, prov. Vriesland, arr. Sneek, aan de Zuiderzee; bezuiden Sloten.

TAKI, Chin. stad, prov. Kanton.

TAKIANA, gedeelte van de riv. Jantse-kiang, in China.

TA-KIA-TCHE, Chin. stad op de W. kust van het eil. Formosa.

TAKIENLEOU, Chin. vesting, prov. Setchuen, aan de grenzen van Thibet.

TAKIN, Chin. vesting, prov. Fokiën, met visscherij. 2. Chin. eil., prov. Schantong.

TA-KIRON HOTUN, stad in het koningrijk Korea, met 140 inw., ten O. van Peking.

TAKITUNON, een der Likeo eilanden.

TAKKASCH, riv. in Abyssinië, waarin de Warre valt.

TAKMANA, Rus. riv., gouv. Irkutsk.

TAKMITZKAIA, Rus. stad, gouv. Tobolsk.

TAKNA, Z. Amer. distr. in Peru, prov. Guantajaya, met goud- en zilvermijnen.

TAKOWANGHA, een der Rus. Negho eil. in de Ind. zee.

TAKPO, Chin. stad in Thibet, rijk van den Bogdo Lama.

TAKPURIKURUHAMKIA, Chin. stad in eigenlijk Boetan, op eene hoogte, met muren omringd.

TAKUIE, Afr. stam der Schangallas in Abyssinië.

TAKU, Chin. eil., prov. Tschekiang.

TAKUMTA, waterplaats in Abyssinië, in het gebergte, met eene bron, die altoos water heeft.

TAKUTSCHI-TESSE, zie Columbia.

TAKWAZA, dorp in Afghanistan, prov. Kandahar, land der Lohaners.

TALA, Spaan. vlek, prov. Salamanca. 2. N. Amer. dorp in Mexico, prov. Xalisco, ten Z. van Guadalaxara. 3. Zie Schahi.

TALAA, Aziat. eil. in het meer Maraha of Urmia in Perzië.

TALABEZY, Fr. vlek, dep. Aude, met 950 inw. en landbouw.

TALABO, kaap aan de Oostkust van het eil. Celebes. 145. 43. L. en 0. 50. Z. B.

TALAEWKA, Rus. vlek, gouv. Tschernigow.

TALAFA, klein eil. in de Stille Zuidzee,

zee, in de groep Hapae, Z. W. van Nolawa.

TALAGIR, klein eil. der Philippijnen; 8 mijlen W. van Samar.

TALAHATCHEE, riv. in de N. Amer. prov. Mississippi; valt in den Mississippi.

TALAHIGUA, volkplanting in Nieuw Granada, prov. Carthagena.

TALAIN, zie Pegu.

TALAMANCA (RIO DE LOS), Z. Amer. riv. van Guatimala, prov. Costa-Rica.

TALAMANCA, distr. in Midden Amer., of Guatimala, prov. Costa Rica, op de O. zijde van het hooge gebergte, het Z. O. deel der prov. uitmakende. Het land wordt door verscheidene riv. bespoeld, is meestal met digte bosschen bedekt, en heeft eene zeer ongezonde en heete luchtstreek. In hetzelve wonen niet minder dan 26 verschillende stammen van Indianen, waarvan de meesten slechts uit ongeveer 100 oorlogslieden bestaan, zoo dat het geheel naauwelijks 15,000 koppen zal beloopen. De grootste van dezelve zijn: de Changuenen, in 13 stammen, de Tarrabas, Tiwesques, Urimaras en Cavecaras. Zij wonen allen in kleine buurten van 5 of 6 hutten, leven van de jagt, de vangst der schildpadden, de visscherij en een weinig landbouw, waarin zij maïs, bananen en maniok telen. Ook hebben zij Europische huisdieren, leven meestal onderling in oorlog, doch zijn jegens de blanken zeer vriendelijk, en handelen met hen. Van hunnen godsdienst en hunne gewoonten is niets bekend. De Spanjaarden hebben te vergeefs getracht hen te onderwerpen; echter hebben zij er een paar zendelingsposten gevestigd. Volgens JUARROS, zijn er 3 zendelingsposten en 6 kerken, Orosi, Atirio, Tucurrique, Buruca, St. Francisco en Guadaloupe.

TALAMBIAS, Spaan. vlek, prov. Estremadura, aan de Guadiana.

TALAMONA, Lomb. Ven. dorp, leg. Sondrio, in het gebergte, waar vele inw. kropgezwellen hebben.

TALAMONE of *Telamone*, Tosc. stad, prov. Siëna, met 2800 inw.

TALANDA of *Atalanta*, Turk. eil. in de golf van Talanda, zijnde eeen gedeelte van straat Egribos, tusschen Negropont en Griekenland, sands. Egribos; 5000 inw.

TALANDRE, Fr. dorp, dep. Puy-de-Dôme, arr. Clermont, met 3,220 inw., wijn- en hennipbouw.

TALANG, dorp op het O. Ind. eil Java. resid. Rembang. 2. Chin. distr. in Thibet, rijk van den Bogdo-Lama.

TALAUGE, Fr. dorp, dep. Moezel.

TALANHO, Chin. riv., prov. Yunnan.

TALANT, Fr. stad, dep. Goudkusten.

TALANTA, zie Talanda.

TALAO, gebergte in de Chin. prov. Fokiën, waaraan de Chin. aardrijkskundigen 36 punten toeschrijven, en een water doen afloopen, dat in den herfst blaauw verwt.

TALAPOINEN, zie Fo.

TALARN, Spaan. vlek, prov. Catalonië, met 1000 inw. en fabr.

TALASANI, Fr. vlek, eil. Corsica.

TALASCOYAN, N. Amer. dorp in Mexico, prov. Vera-Cruz.

TALAT, Egypt. plaats, kacheflik Fajum.

TALAVAN, Spaan. vlek, prov. Estremadura, aan de Magasca.

TALAVERA, Spaan. distr. en *T. de la Reyna*, Spaan. vlek, prov. Toledo, aan de Taag, met verscheidene voorsteded, 7 kerken, eene artillerie-school, 7 hospitalen, 5000 inw., porselein-, hoeden en touwfabr. Ook is hier een œconomisch gezelschap. Slag van Julij 1809. 2. T. *La Real*, Spaan. vlek, prov. Estremadura, met 1200 inw. 3. T. *la Vieja*, Spaan. vlek, prov. Toledo, aan de Taag.

TALAVO, Fr. dorp, eil. Corsica.

TALAWISRUD, Perz. riv., prov. Irak.

TALBERT (POINTE DE), Fr. kaap in het Kanaal. 14. 47. L. en 48. 52. N. B.

TALBERT'S EILAND, klein eil. in den Atl. Oceaan, aan de kust der N. Amer. prov. Georgië. 30. 44. N. B.

TALBOT, gr. der N. Amer. Rep., prov. Maryland, met 14,500 inw., met de Easternbaai, en door de Choptank Taikahoe, St. Michael, Broad Creek, enz. bespoeld; vruchtbaar, met landbouw en veeteelt. De hoofdpl. is Eastan.

TALCA of *St. Augustin*, Z. Amer. stad in Chili, prov. Maule. 306. 45. L. en 35. 13. Z. B.

TALCACA, Z. Amer. dorp, prov. Nicaragua.

TALCAGUANA, voorgebergte aan de kust van Chili, de W. punt van baai Conception, op 36. 35. Z. B.

TALCAGUANO, Z. Amer. haven aan de kust van Chili, in baai Conception.

TALCAN, Aziat. stad in Tartarye; 33 mijlen Z. O. van Termed.

TALCHERE, distr. en hoofdstad in de O. Ind. prov. Orissa, met 30,000 inw.

TALE, Chin. eil., prov. Tschekiang.

TALEUTISCH GEBERGTE, gedeelte van den kleinen Altai in Rusland.

TALEYRAC, Fr. stad, dep Opper Garonne, met 4000 inw., fabr. en veel handel.

TALGARTH, Eng. dorp, vorst. Wallis.

Talgau, Oostenr. vlek, kreits Salzburg, met 2000 inw.

Tali, Chin. stad van den eersten rang, prov. Yunnan. 2.' Rus. stad, prov. Woronesch.

Talianzoi, Turk. dorp, prov. Natolië, met vele ruïnen.

Taliaparrumoota, O. Ind. stad, prov. Malabaar.

Taliboneg, vlek op het Philipp. eil. Bohol of Bojol.

Talie, een der Pescadores eil., bij de Chin. prov. Fokiën.

Taliers, O. Ind. volkstam in Pegu.

Talifu, Chin. stad, prov. Yunnan, aan het meer Siul, met eenen vruchtbaren omtrek, die goeden thee en schoone vijgen voortbrengt, en waarin het gebergte Tiene San, met het schoonste marmer van China.

Talikan, Afghan. dorp, prov. Kandahar.

Talikham, Aziat. distr. van Afghanistan, land. Balkh, aan de O. grenzen, smal, bergachtig, en door eenen oorlogzuchtigen stam der Usbeken bewoond, welke geheel onafhankelijk is, en al de naburige landen door strooperijen verontrust. De hoofdstad heeft denzelfden naam.

Talimoor, Rus. vlek, gouv. Tambow.

Talin, Philipp. eil., in eene lagune, op het eil. Manilla, 4 mijlen in den omtrek, met heerlijken grond, die echter niet bebouwd is.

Taling, een der Larrons eil, voor de goli van Kanton.

Talingaon, Chin. stad in Thibet, rijk van den Dalai-Lama, met 300 à 400 huizen.

Talinho, Chin. riv., gouv. Mukden.

Taliscayan, N. Amer. volkplanting in Mexico, prov. Vera Cruz.

Talischin, gebergte in Aziat. Rusl., en in de Perz. prov. Ghilan, tot den Kaukazus behoorende. 2. Chanschap in Aziat. Rusl., gouv. Schirwan, het Zuidelijkste van alle Rus. landschappen, aan de Kaspische zee, met hooge bergen, doch slechts kustrivieren, heete lucht, doch door zee- en landwinden gematigd, en vooral zijde, katoen, sisam, rijst, gierst, tabak, wijn en heerlijke druiven en rozijnen voortbrengende. De inw. zijn Tadschiks, met eenen bijzonderen tongval. Door oorlogen is het land veel ontvolkt. De chan is aan Rusland cijnsbaar. Vele ruïnen getuigen van den vorigen bloei des lands. De hoofdstad is Astara.

Talisse, eil. in de Ind. zee, bij de N. kust van Celebes. 142. 56. L. 1. 40. N. B.

Talkan, Perz. dorp in Irak; 10 mijlen O. van Sultania.

Talkhan, zie Talkan.

Talkhofen, Rus. dorp, gouv. Lijfland.

Talkin, Eng. vlek, gr. Cumberland.

Talkoi, Rus. stad, gouv. Orel.

Tall, Aziat. dorp in Afghanistan, prov. Siwi, land der Kakers.

Tallaborg, plaats op het N. schiereil. van het Moluksche eil. Gilolo.

Tallachdu, Eng. dorp van Wallis, gr. Brecon.

Talladega, dorp in de N. Amer. prov. Alabama, landschap der Creeks.

Tallades, Fr. dorp, dep. Monden der Rhône.

Tallagh, Ier. dorp, gr. Waterford. 2. Ier. vlek, gr. Dublin, met heuvels van dien naam.

Talland, Eng. dorp in Bornwallis, aan het Kanaal, met 800 inw.

Tallano, Fr. stad, eil. Corsica.

Tallantine, Eng. buurt, gr. Cumberland.

Tallapoosa, tak van de Alabama, in de N. Amer. prov. Georgië en Alabama.

Tallard, Fr. vlek, dep. Opper Pyreneën, arr. Gap, aan de Durance, met 1800 inw.

Tallaton, Eng. kerspel, gr. Devon.

Tallemond, Fr. vlek, dep. Neder Charente, arr. Saintes, op een schiereil. der Gironde, met 700 inw.

Tallemont, zie Talmont.

Tallevende, Fr. vlek, dep. Calvados, met 3000 inw. en handel.

Talley, Eng. kerspel in Wallis, gr. Caermarthen, met 3000 inw.

Tallegrond, Austr. eil. bij Nieuw Holland, op 150. 40. L. en 32. 35. Z. B.

Tallegrond'sbaai, baai aan de Z. kust van Nieuw Holland, bij kaap Richelieu.

Tallika, Afr. stad in Senegambië, rijk Bondu.

Tallington, Eng. kersp., gr. Lincoln.

Talloires, dorp in Savoyen, prov. Genevois, met 1050 inw.

Tallmudge, vlek der N. Amer. Rep., prov. Ohio, gr. Portage.

Talloo, haven aan de N. kust van Eimeo, een der Sociëteits eil. 237. 46. en 17. 30. Z. B.

Tallow Point, ankerplaats in de haven van Port Royal, op Jamaïca.

Talluha, riv. der N. Amer. Rep., prov. Georgië, met eenen waterval, die nog grooter zou zijn dan die van de Niagara.

Tallushatchee, dorp der N. Amer. prov. Alabama, land der Creeks.

Tallwater, Ier. riv., gr. Armagh, en

die bij Charlemont in het Blackwater valt.

TALLYA, Hong. vlek, kom. Semplin, met heerlijken wijnbouw.

TALLYLYN, Eng. kersp. in Wallis, gr. Merioneth, met 950 inw.

TALMALA, zie Adamspiek.

TALMAS, Fr. vlek, dep. Somme.

TALMANAR, dorp op het O. Ind. eil. Ceylon, bij Manaar.

TALMATSCH, stad in Zevenbergen, land der Saksers, met 7 plaatsen.

TALMAY, Fr. vlek, dep. Côte d'Or, arr. Dijon, aan de Vingeanne; 1100 inw.

TALMONT, Fr. stad, dep. Vendée, arr. Sables d'Olonne, met 600 inw. 2. T. of *Tallemont*, Fr. stad, dep. Ned. Charente, arr. Mayenne, aan de Gironde, met 2,500 inw., eene haven, handel en wijnbouw.

TALNERE, O. Ind. stad, prov. Khandahar, den Mahratten behoorende, met een sterk fort aan de Tupti, en handel. 92. 46. L. 21. 13. N. B.

TALOO MOODOE, riv. op het O. Ind. eil. Pulo Pinang of Prins Wallis.

TALTAL, stam der Arabieren in Abyssinië.

TALUTSCHANKA, tak van den Don in het Rus. gouv. Woronesch.

TALUTANG, Chin. vesting, prov. Schensi, aan de grenzen van Mongolië

TALUYERS, Fr. vlek, dep. Vienne.

TALVIG, Noorw. pl., stift Drontheim, aan de Altenfiord, met eene jaarmarkt.

TALWAR, Perz. vlek, prov. Kurdistan, aan de Kerah.

TALWITZ, Boh. dorp, kreits Ellbogen, met 1200 inw.

TALZAT, Fr. tak van de Garonne, dep. Lot en Garonne.

TALSEN, Rus. vlek, gouv. Koerland.

TALSTO HEAD, kaap op het Schot. eil. Lewis, gr. Ross.

TALTIQUE, vlek in Midden Amer., prov. Vera-Paz.

TALU, zie Eimeo.

TALUA, vlek in Midden Amer., prov. Honduras.

TALUMBLA, vlek in Midden Amer., prov. Honduras.

TALOFKA, riv. op het schiereil. Kamschatka.

TALOWKA, riv. in het Rus. gouv. Tomsk. 2. Rus. volkpl., gouv. Saratow.

TALOWSK, Rus. vlek, gouv. Perm.

TALWITZ, Boh. dorp, kreits Ellbogen.

TALZAT, tak van de riv. Garonne, in 't Fr. dep. Lot en Garonne.

TAM, Chin. stad, prov. Petcheli.

TAM (EL), Perz. stad, prov. Segistan.

TAMA, Braz. riv., prov. Para, die in de Amazonen riv. valt. 2. Riv. in Thibet, valt in den Bramapoeter. 3. Prov. op het Jap. eil Niphon.

TAMAGO, tak der Minho, in Portugal.

TAMAH, O. Ind. stad, prov. Agra.

TAMAHOO, klein eil., bij de kust van Borneo. 127. 7. L. en 0. 7. N. B.

TAMAJU, vlek in Z. Amer., in Nieuw Granada, prov. Vera-Paz.

TAMAKULSKAIA, Rus. vlek, gouv. Saratow.

TAMALAMEQUE, Z. Amer. stad, prov. Santa Martha, aan de Magdalena. 8. 40. N. B. 303. 32. L.

TAMALINTO, N. Amer. volkpl. in Mexico, distr. Tampico.

TAMAN, Rus. schiereïl of veel meer een eil. in het gouv. Taurië, land der Tschernomorskische Kozakken, ook wel naar de hoofdstad Tamuntaraken genoemd, en door de zeeëngte van Jenikale van het het schiereïl. Taurië gescheiden. Heuvels en vlakten wisselen op hetzelve af; terwijl het land alle blijken draagt, zoo door overstrooming, verzakking, aardbeving als anderzins, zeer veel geleden te hebben. De onderscheidene armen van den Kuban en eenige overstroomingen maken Taman, dat het bij droogte niet is. Zij sluit met de landtong van Kiertsch de Azofsche zee in. De voornaamste golven zijn Tamanskoi-Salu, Temrukscke-Liman, Juschnoo-, Kubanskoi- en Kysiltoschkoi-Liman. Het eiland is steeds met eene soort van rook als met nevel bedekt, maar heeft goed water en eenen vruchtbaren grond. Er is eene kleine zoutzee; naftabronnen en verscheidene delfstoffen, doch geen bosch noch boom. 2. Zie Tamanbali.

TAMANBALI, prov. op het O. Ind. eil. Bali, met 10,000 inw. en de stad Bali.

TAMANTAKKA, arm van de Petschanli riv. op het eil. Magindanao.

TAMANSKOI, Rus. dorp, gouv. Perm.

TAMANSKOI SALU, golf op het Rus. schiereïl. Taman, gouv. Taurië.

TAMAOU OUDE, distr. op het O. Ind. eil. Ceylon.

TAMAPACHE, N. Amer. dorp in Mexico, prov. San Luis Potosi, met 1500 Indiaansche inw.

TAMAR, Eng. riv., gr. Devon, die bij Mount Edgecombe in zee valt. 2. Haven in straat Magellaan, ten O. van kaap Tamar. 3. T. *Kaap*, de N. W. punt van eene groote baai, aan de N. kust van straat Magellaan. 302. 6. L. en 52. 51. Z. B. 4. Riv. op Van Diemensland, welke meer eene aaneenschakeling van meren door eene rivier

schijnt te zijn.

TAMARA, Afr. D. van Marokko, aan de kust van den Atlantischen Oceaan. 7. 55. L. 30. 33. N. B. 2. of *Tamarin*, Zeehaven aan het N. W. gedeelte van het eil. Socotora. 3. Z. Amer. volkplanting van Nieuw Granada, prov. San Juan de los Llanos, aan den voet der bergen van Bogota. 4. Z. Amer. dorp, prov. Honduras.

TAMARACA, Z. Amer. prov. in Brazilië, tusschen de prov. Paraïba, Olinde, de zee en het land der Indianen. Zij ontleent haren naam van een eil., dat door een naauw kanaal van haar afgescheiden is. De voortbr. zijn: Brazilië hout, katoen, suiker, meloenen, citroenen en andere Zuidelijke vruchten, brand- en timmerhout. 2. T. of *Nuestra Senhore de Concepcion*, hoofdst. aan den mond der riv. Tamaraca, op den top van eenen berg, met een kasteel, en eene mijl van den mond der riv., de bekende punt Punta Pedro. 7. 59. Z. B. 343. 40. L.

TAMARACT, N. Afr. riv. in Marocco, ten Z. van het gebied Aidnacal.

TAMARGO, Spaan. vlek, prov. Estremadura, partida de Truxillo.

TAMARIDA, stad op het eil. Socotora, door Arabieren bewoond.

TAMARIN, zie Tamara.

TAMARITE, Spaan. vlek, prov. Aragon, distr. Balbastro, met 2400 inw.

TAMARIZ, Spaan. vlek, prov. Valladolid, partido de Aquilar.

TAMARLA, Turk. dorp, prov. Karaman.

TAMARO, Nap. riv., prov. Principato Ulteriore. 2. Z. Amer. riv. in Nieuw Granada, prov. Maracaïbo, die in het meer van Maracaïbo valt.

TAMARY ANIMA, Jap. etablissement op het eil. Sachalin, ter bescherming van den handel.

TAMAS, zie Thomasberg.

TAMASI, Hong. vlek, kom. Tolna, distr. Dombovar, aan de Koppany, met goeden wijnbouw.

TAMATARE, dorp op 't eil. Madagascar, aan het zoute meer Nosfebo.

TAMATLES, stam van Indianen, in de N. Amer. prov. Florida.

TAMAULIPA (SAN CARLOS DE), N. Amer. dorp, aan de baai van Mexico.

TAMAYA, Spaan. vlek, prov. Burgos.

TAMAYO, N. Amer. riv. in Nieuw Granada, prov. Venezuëla; ontspringt ten Z. van 't meer Maracaïbo, en valt in de Tucuyo.

TAMAZULA en TAMAZULAPA, namen van onderscheidene onbeduidende Z. Amer. volkplantingen in Mexico.

TAMBACH, Beij. heerl., Op. Mainkreits, met het dorp van dien naam. 2. *Tammich* of *Dambach*, vlek in Saksen-Gotha, ambt Georgenthal, met 1350 inw., brouwerijen en branderijen, jaarmarkten, handel in hout en beroemde dalen, waterval en gezondheidsbron. 50. 48. N. B.

TAMBACUNDA, twee steden in W. Afrika, in Senegambië, de eene in Neola, 17 mijlen W. van Baniserile; de tweede in Woolly; 10 mijlen O. N. O. van Medina.

TANBAH, O. Ind. stad, prov. Bejapore, den Engelschen behoorende. 17. 25. N. B. 91. 20. L.

TAMBAKONDE, zie Tambacunda.

TAMBAKOSI, O. Ind. riv. in Nepaul.

TAMBANCADEWE, distr. op het O. Ind. eil. Ceylon, aan de Malvagonga.

TAMBAOURA, goudmijn in het Afr. koningrijk Bambouk.

TAMBEKAN, O. Ind. stad, prov. Nepaul, met eenen beroemden bergpas, zeer voordeelige kopermijnen in de nabijheid. 27. 25. N. B. 103. 16. L.

TAMBELAN, klein O. Ind. eil., ten W. van Borneo, rijk Sambas.

TAMBERACHERY, O. Ind. stad, prov. Malabar. Het land in den omtrek geeft uitmuntend tiekhout en veel kokosnoten. 93. 49. L. en 11. 21. N. B.

TAMBIEBUJA, stad op Java, lands. Schagaraga; 1500 inw., zeer in verval.

TAMBILLO, 4 onbeduidende Z. Amer. volkplantingen, als: een in Chili, een in Quito en 2 in Peru.

TAMBISAN, eil. aan de N. O. punt van 't O. Ind. eil. Borneo, met eene goede haven.

TAMBLA, vlek in Z. Amer., prov. Honduras, met 3000 inw.

TAMBLANG, distr. op het O. Ind. eil. Banca.

TAMBLEGAM, distr. op het O. Ind. eil. Ceylon, met de monden der Malivagonga en veel vruchtbaar land.

TAMBO, stad in Peru, prov. Calca en Lares, met eene bijzondere oude sterkte der incas, op eenen nabijzijnden berg. 2. Volkplanting van Chili, in Coquimbo. 3. Twee volkpl. van Peru, prov. Atacamas en Castro Vireyna. 4. Volkplanting van Nieuw Granada, prov. Popayan. 5. Volkplanting in Peru, prov. Canete. 6. Riv. in Peru, prov. Moquecha, die in de Stille Zuidzee valt. 7. Riv. van Brazilië, die N. N. W. in de Toccantins valt.

TAMBOGA, tak van de Minho, in de Spaan. prov. Gallicië.

TAMBOR, Z. Amer. volkplanting in

Nieuw

Nieuw Granada, prov. Popayan.

TAMBORA, stad op het O. Ind. eil. Sombawa, met 2500 inw.

TAMBOURETS, Fr. dorp, dep. Op. Garonne, arr. Martres, met 1750 inw.

TAMBOW, Rus. gouv. in Europa, tusschen Wladimir, Nishegorod, Pensa, Saratow, Woronesch, Orel, Tula en Riäsan, of tusschen 56. 16. en 61. 5. L. en 51. 8. en 55. 9. N. B. gelegen, en op 1073 V. M., 880,560 inw. bevattende. Het land heeft geene groote bergen, riv., moerassen noch meren, maar wel uitgestrekte steppen. De grond is deels schraal, deels vruchtbaar. De riv. zijn: de Oka, Mokscha, Zna, de Don, Woronesch, Usman, Polewoi, Lemos, Choper en Worona. De luchtsgesteldheid is gezond en gematigd, echter naar het koude hellende. Werd de landbouw beter beoefend, het gouv. zou overvloed van koren opleveren; daar de grond op vele plaatsen geen mest behoeft. Men teelt er: tarw, rogge, haver, gierst, boekweit, erwten en andere peulvruchten; maanzaad en hennep in menigte; doch spelt, gerst en linzen, slechts hier en daar. De tuinbouw is middelmatig. De veeteelt is van belang, en geeft goed vleesch, melk en boter. Ook zijn er paarden, veel schapen en varkens; aanzienlijke bijenteelt, doch jagt en visscherij zijn van geen belang. Men heeft hier marmotten, wezels, Spaansche vliegen, en van delfstoffen: leem, kalk, bouwsteen, ijzersteen, en hier en daar ook salpeter. Fabrijken zijn er weinig, en naauwelijks vervaardigt de landman zijne kleeding, zijnen pels en zijn linnen. Hier en daar echter worden houtwaren en bouwgereedschappen gemaakt, en ter markt gebragt; men heeft er nog al veel branderijen. In de steden maakt men grof laken, linnen, leder, touw, staalwaren, naalden, ijzer, papier, glas, enz. De voornaamste uitvoer bestaat in: brandewijn, meel, gort, paarden, vee, huiden, talk, grof laken, wol, honig, was, houtwaren, barnsteen, ijzer en ijzerwaren. De inw. zijn meestal Groot- en Klein Russen, en verder eenige Tartaren, Mordwinen en Heidenen. De heerschende godsdienst is de Grieksche. De Mahomedaansche inw. hebben hunne moskeën, imans en onderwijzers. De adel is zeer gegoed, en er zijn veel vrije boeren. Het gouv. wordt in 12 kreitsen verdeeld. 2. Kreits in voorn. gouv., tusschen 58. 24. en 59. 31. L. en 51. 55. en 52. 47. N. B. gelegen, en op 140¾ V. M., 190,000 inw. tellende, vlak, met eenige onbebouwde gronden, en door de de Zna bespoeld; met landbouw en veeteelt, geen hout, maar branderijen, verwerijen, vol- en papiermolens, glasblazerij, zwavel- en lakenfabrijken. 3. Hoofdstad van voorn. prov. en kreits, zetel der regeringspersonen, oud, doch veel verbeterd, met 2 kloosters, 13 kerken, een seminarium voor priesters, een gymnasium, eene kreitsschool, vele gebouwen van de kroon, 1600, bijna allen houten huizen, en 15,000 inw., die laken- en karsaaifabrijken, touwslagerijen, eenigen handel, maar vooral landbouw en veeteelt hebben. 59. 25. L. en 52. 44. N. B.

TAMBOWSKAJA, Rus. vlek, gouv. Taurië.

TAMBRAVANY, O. Ind. riv., prov. Karnate.

TAMBRE, Spaan. riv., prov. Gallicië, met de Ria Noya.

TAMBUKO (KUST VAN), de Z. O. kust van het O. Ind. eil. Celebes, tusschen de golven van Bony en Tola of Tambuko, door eenige hooge bergen, die met bosschen bedekt zijn, doorsneden. Wij weten weinig meer, dan dat er goede ijzermijnen zijn. De inw., uit Buggezen en Budschu's bestaande, leven van visscherij. De sultan van Bony heeft zich de opperheerschappij over hetzelve toegeëigend. 2. T. of *Tabuco*, opene stad aldaar, aan de Tola baai. 3. 50. Z. B.

TAME, Eng. riv., gr. Buckingham en Oxford, die beneden Dorchester in de Theems valt. 2. Eng. riv., gr. Stafford, die in de Trent valt. 3. Z. Amer. volkplanting van Nieuw Granada, prov. San Juan de los Llanos, met 900 inw. 4. Z. Amer. riv. in Guiana, die in de bergen ontspringt, en in de Meta valt.

TAMEGA, Port. riv. in Entre Minho en Douero, die op het Marao gebergte in de Douero valt.

TAMENAY, Fr. vlek, dep. Nièvre, arr. Moulins-en-Gilbert, met 2000 inw.

TAMER, zie Tamar.

TAMERACT, zie Tamaract.

TAMERIN, zie Socotora.

TAMERTON (NOORD), Eng. kerspel, gr. Cornwallis, met 450 inw. 2. T. *Foliot*, Eng. kerspel, gr. Devon, met 950 inw.

TAMERVILLE, Fr. vlek, dep. Kanaal.

TAMETAVE, zeehaven aan de O. kust van het O. Afr. eil. Madagascar. 67. 27. L. en 18. 5. N. B.

TAMHO, Chin. riv., prov. Petcheli.

TAMIAGUA, N. Amer. riv. in Mexico, tusschen de riv. Tampico en Punto Delgada. 2. Vlek aldaar, prov. Vera-

ra-Cruz, aan voorn. meer, met eene kleine haven, 900 inw., visscherij, handel in was, suiker, maïs, enz. Vóór de haven is de gevaarlijke bank van Tanguyo.

TAMIEH, Egypt. dorp van Fayoum.

TAMINES, Nederl. dorp, prov. en arr. Namen, met 1130 inw.

TAMING-FU, Chin. stad, prov. Petcheli.

TAMINS, Zwits. dorp, kant. Graauwbunderland, met 500 inw.

TAMIR, Chin. riv. in Kalkas-Mongolië.

TAMISE, zie Theems. 2. T. of *Themsche*, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, arr. Dendermonde, aan de Schelde.

TAMLINGTAR, O. Ind. stad en vesting in Nepaul, met 6000 inw.

TAMMANY (ST.), kerspel der N. Amer. Rep., prov. Louisiana, met 1750 inw., en door de Pearl, Boquechito, Lacombo, Chefuniti en Tangipou bespoeld. De hoofdplaats is Madisonvile. 2. Gr. der N. Amer. Rep., prov. Louisiana. 3. Dorp der N. Amer. Rep., prov. Virginia, gr. Mecklenburg.

TAMMARO, Nap. riv., prov. Molise, die in de Calore valt.

TAMMELA, Rus. vlek, gouv. Finland.

TAMMERFORS, Rus. stad, gouv. Finland, aan de riv. van dien naam, met eene sterk bezochte jaarmarkt.

TAMMICH, zie Tambach.

TÄMNAREN, Zweed. meer, Westeras-län, waardoor de Tierps gaat.

TAMMTOUL, Schot. dorp, gr. Banff.

TAMOIN, N. Amer. dorp in Mexico, prov. San Luis Potosi, met 2000 inw. en gezondheidsbronnen.

TAMOOK, klein eil. in den Soloo Archipel. 139. 44. L. en 6. 21. N. B.

TAMPA, N. Amer. riv. in Florida.

TAMPALIS, eil. aan de kust van 't Nederlandsch O. Ind. eil. Sumatra, tot het rijk Delhi behoorende.

TAMPAMALON, N. Amer. dorp in Mexico, prov. San Luis Potosi, met 100 huisgezinnen.

TAMPANAGOS, zegt men dat in N. Amer. een meer zijn zoude, van 40. tot 42. N. B.

TAMPASQUIN, N. Amer. dorp in Mexico, prov. San Luis Potosi.

TAMPASSUK, riv. op het O. Ind. eil. Borneo, aan de N. O. kust, in het distr. Pappae.

TAMPICO, N. Amer. riv. in Mexico, die in de golf van Mexico valt. 2. N. Amer. dorp en distr. in Mexico, prov. Vera-Cruz, aan het meer Tamiagua, met 2600 inw., die thans meer van de katoenteelt, dan, zoo als voorheen, van de visscherij leven. Er is eene kleine haven aan den mond der Panuco.

TAMPILLON, Fr. vlek, dep. Op. Marne, arr. Vassy.

TAMRE, Rus. riv., gouv. Esthland.

TAMRUK, Rus. sterkte, gouv. Taurië.

TAMSWEG, Oostenr. vlek, land Boven den Ens, kreits Salzburg, aan de Mur, met 2260 inw.

TAMTAIPOU, Chin. eil., prov. Fokiën.

TAMU, Chin. eil., prov. Tschekiang.

TAMUCARAQUE, zie Guiana.

TAMULEN, zie Malabar.

TAMUL, volksstam in het Z. van Indië.

TAMUMANDEL, zie Coromandel.

TAMUYA, Spaan. tak der riv. Magasca.

TAMWORTH, Eng. vlek, gr. Stafford en Warwick, met 4,000 inw., aan de zamenvloeijing der riv. Tame en Anker, waarover twee bruggen liggen, en het Groote kanaal. Er zijn verscheiden kerken, een hospitaal en een kasteel, katoenweverijen en alebrouwerijen. 2. Vlek der N. Amer. Rep., prov. New Hampshire, gr. Stafford, met 1200 inw.

TAMYEH, vlek in Egypte, cacheflik Fayoum, met veel mattenmakerijen, die naar Konstantinopel en de Grieksche eil. verzonden worden.

TAMYETH, vlek in Egypte, cacheflik Atfieh, in een goed gebouwd oord, met veel mattenmakerijen.

TAMZEWA, Afr. vlek in de woestijn van Sahra, ten W. van Tebha, in het dal Wady el Gharbi.

TANA, Rus. riv., gouv. Esthland. 2. Noorw. factorij, stift Nordland, in Finmarken, aan den mond der Tana, die aan de grenzen van Rus. Lappmarken te voorschijn komt, eene lange streek ver de grenzen van Rusland uitmaakt, de Karosjok opneemt, en na eenen loop van 37 mijlen, door de Tanafiorden in de IJszee valt, op 70. 30. N. B. 3. Een der Rus. Andreanowsche Vulkaan eil.

TANACO, N. Amer. volkpl. in Mexico, intend. Valladolid.

TANAEIM, Arab. stad. lands. Yemen.

TANAGA, een der Rus. Vossen eil. in de N. Stille Zuidzee; 13 mijlen in den omtrek. 199. 30. L. en 53. 20. N. B.

TANAGRA, Turk. vlek, sands. Egribos.

TANAH, O. Ind. vlek, prov. Guzeratte.

TANAHAN, tak van de Michigan, in het N. Amer. N. W. gebied.

TANAHUNG, O. Ind. distr. in Nepaul.

TANAK POINT, kaap aan de N. kust van Java. 126. 22. L. en 6. 24. Z. B.

TANAKEKE, klein eil. aan het Z. einde van Celebes; 2½ mijl in den omtrek en door Buggezen bewoond. 136. 44.

4. L. en 5. 30. Z. B. 2. Zie Suratte.

TANALITZKAJA, Rus. sterkte, gouv. Ufa; 40 mijlen O. van Orenburg.

TANAMO, baai aan de N. kust van het eil. Cuba.

TANAUKAN, Rus. eil in de zee van Kamschatka, tot de Kurilen behoorende.

TANAPATEPEC, N. Amer. volkplanting in Mexico, distr. Tehuantepec.

TANAR, Schot. riv., gr. Aberdeen.

TÄNARA, zie kaap Matapan.

TANARGUE, vulkaan in het Fr. dep. Ardèche.

TANARO, Sard. riv. in Piëmont, die op de Zee-Alpen ontspringt, de Stura en Bornia opneemt, en in den Po valt, bij Bassignano.

TANASSERIM of *Tenasserin*, een der Mergui eil., ten Z. W. van Tavay, onbewoond. 2. Prov. van het rijk der Birmannen, door hem op Siam veroverd, en tusschen Martaban of den mond der Tavay en het eil. Junk-Seylon gelegen. Aan de W. kust liggen de Mergui eilanden, welke de prov. tegen de woede van den Z. W. mousson beschutten; en ten O. is het gebergte, dat het schiereiland Malacca doorloopt, en aldaar *Kraw* genoemd wordt. De voornaamste rivieren zijn: de Tanasserim, de Tavay en eenige mindere. De grond is zeer vruchtbaar, en het binnenland heeft groote bosschen, waarin elefanten, tijgers en andere wilde dieren huisvesten. Het regent er zes weken zeer sterk. De voornaamste voortbrengsels zijn: rijst, peper, katoen en zijde, doch de handel op dit land is thans den Europeanen ontzegd. De inw. zijn van de Birmannen en Siammers zeer onderscheiden, hebben eene bijzondere taal en den godsdienst van BUDDAH. 3. Hoofdstad, aan de riv. van dien naam, voorheen eene groote koopstad, waar de Nederlanders eene factorij hadden, doch thans meest puinhoopen, met een fort, waar de gouverneur woont. 4. Riv. in voornoemde prov., die de meeste rivieren der prov. ontvangt, en bij Mergui in de golf stroomt.

TANAT, Eng. riv. in Wallis, gr. Montgomery en Denbigh.

TANAUAN, dorp op het Philippijnsch eil. Manilla.

TANAVAN, dorp op het Philippijnsch eil. Manilla.

TANAY, vlek op 't Philipp. eil. Bohol.

TANBA, Jap. vorst. op Niphon, bergachtig. Het brengt rijst en peulvruchten voort, en wordt in 8 prov. verdeeld.

TANCAGUA, Z. Amer. stad in Chili, hoofdstad van 't intend. Tancagua.

TANCARDS, stam der Indianen in N. Amer., prov. Santander, uit krijgslieden bestaande, die geheel onafhankelijk zijn, en geene vaste woonplaats hebben.

TANCHE, Fr. riv., dep. Jura, neemt de Clause op, en valt in de Doubs.

TANCHUIKIAN, Chin. eil., aan de Z. W. kust van de prov. Kanton.

TANCITARO, N. Amer. dorp in Mexico, prov. Mechoacan, met 600 inw. 2. Hoogste berg in voornoemde prov.

TANCOA, riv. in Midden Amerika, prov. Chiquimulu.

TANCOIRNE, Fr. vlek, dep. Maine en Loire.

TANCONA, Z. Amer. riv. in Peru, prov. Arica; valt in de Stille Zuidzee.

TANCOS, Port. vlek, prov. Estremadura, met 400 huizen.

TANCOTE, O. Ind. vlek in de prov. Nepaul.

TANCROWELL, Afr. vlek in Senegal, aan den linker oever der riv. Gambia.

TANDAG, plaats op de N. O. kust van het eil. Mangindanao.

TANDAH, O. Ind. vlek, prov. Bengalen. 24. 49. N. B.

TANDAYA, het eerste der Philippijnsche eil., dat door de Spanjaards ontdekt en *Philippine* genoemd werd.

TANDELTI, hoofdpl. van den Opper sultan van Darfur in Afrika.

TANDERAGEE, Ier. vlek, gr. Armagh.

TANDIL, riv. in Zuid Amerika, die aan de kust van Patagonië in zee valt.

TANDJONG, kaap aan de W. kust van Borneo. 140. 31. L. 5. 24. N. B.

TANDOO BAAS, klein O. Ind. eil. in den Sooloo Archipel.

TANDOO BATTOE, klein eil. in den Sooloo Archipel, door vele kleinere eil. omringd. 137. 58. L. 5. 9. N. B.

TANDRIDGE, Eng. kerspel, gr. Surrey, met 890 inw.

TANDSCHANG, factorij op het eil. Sumatra, rijk Indrapura.

TANDSCHONGSCHINA, kaap op het eil. Java, residentie Besoeki.

TANDSCHOR, zie Tanjore.

TANDU BATTOE, zie Tandoo.

TANEGASIMA, Jap. eil. bij Ximo, ten Z. van kaap Nagaiff, wel bebouwd. 146. 10. L. 30. 50. N. B.

TANEPANTTA, N. Amer. tak van de riv. Tezcuco, rijk en prov. Mexico.

TANEPTANTA, riv. en dorp in Mexico, prov. Mexico.

TANETE, kleine staat op de W. kust van het eil. Celebes; van Bony afhankelijk.

TANEYTOWN, vlek der N. Amer. Rep., prov. Maryland, gr. Frederik, met veel molens.

TANFIELD, Eng. buurt, gr. Ches.

TANFOAE, een der Austr. Boumans-eilanden in de Stille Zuidzee.

TANG, Zweed. vlek, Skaraborg-län.

TANGA, zie Tanck.

TANGALA, klein O. Ind. eil. bij de Z. kust van Java. 129. 31. L. 8. 20. N. B.

TANGAROK, zie Taganrok.

TANGAWA, Jap. stad, eil. Ximo en prov. eil. Niphon.

TANGE, Pruis. riv., die in het Rus. gouv. Wilna ontspringt, en bij Memel in het Curische haff valt.

TANGELONE, Port. sterkte, op de Afr. kust van Monomotapa, aan den mond der Zambèze.

TANGEN, zie Bragernes.

TANGER, TANSCHER, TANGIER of *Tansghia*, stadje in het noorden van Marocco in 't rijk van Fez, prov. Chuz, ten O. van kaap Spartel, en ongeveer 7 mijlen van Tetuan, in een zacht klimaat, aan den Westkant van eene bogt, die ten O. door kaap Malebate bepaald wordt, met eene goede, groote, diepe en zekere haven, waarin echter het aan wal komen, door de groote steenen, die er liggen, moeijelijk is. De stad aan het afhangen van eenen heuvel gebouwd, vormt een amphitheater, en wordt door eene vrij breede straat doorsneden; de overige straten zijn zeer naauw en krom. De huizen zijn klein, laag, met platte daken, zonder vensters; de muren, die de stad omringen, zijn in verval. Aan de zee zijn eenigen batterijen, buiten de stad de puinhoopen eener oude Romeinsche stad, en in dezelve, volgens ALIBY, 10,000 (volgens JACKSON, 6,000) Turken, en in 't geheel 15,000 inw., meestal soldaten, winkeliers, handwerkslieden en joden, die hier echter niet als bijna overal elders, eene bijzondere wijk hebben. De jodinnen worden voor zeer schoon gehouden. 2. Dorp op het O. Ind. eil. Java, resid. Passarouang. 3. Pruis. riv., regdst. Maagdenburg, die in de Elbe valt, bij Tangermunde.

TANGERASA, Zweed. vlek, Oerebro-län.

TANGERMÜNDE, Pruis. stad, regdst. Maagdenburg, aan den mond der Tanger in de Elbe, met 3 poorten, 2 voorsteden, 3,500 inw., weverijen, brouwerijen, branderijen, snarenfabr., scheepvaart en handel in koren. Er is een tolkantoor. 52. 33. N. B.

TANGHO, Chin. riv. prov. Schansi.

TANGHOO, zie Toanhoa. 2. N. Amer. eiland in de riv. Chesapeak, bij de kust van Maryland. 301. 34. L. 38. 12. N. B.

TANGINATO, riv. in de N. Amer. prov. Mississippi, gr. Pike.

TANGIPAO, riv. der N. Amer. Rep., die in het meer Pontchartrain valt.

TANGKI, Chin. stad, prov. Tsche-kiang.

TANGLEY, Eng. buurt, gr. Southampton. 2. Eng. buurt, gr. Oxford.

TANGMERE, Eng. kerspel, gr. Sussex.

TANGO, riv. in de N. Amer. prov. Popayan, die in de Coqueta valt. 2. Z. Amer. volkplanting in Chili, prov. Santiago. 3. T. *Tansju*, Jap. vorst., eil. Niphon, met vele bergen, middelmatigen grond, hennep- en zijdeteelt en visscherij. Het is in 6 prov. verdeeld.

TANGOA, O. Afr. riv. aan de kust van Zanguebar; valt in de Ind. zee.

TANGOLAND, onbewoond eil., ten N. van Celebes, bij Bisano.

TANGOLOTANGO, N. Amer. haven in Mexico, prov. Oaxaca. 280. 10. L. 16. 8. N. B.

TANGON, O. Ind. rivier in Bengalen, distr. Dinagepoor.

TANGOOR, vlek in Nubië, Wady el Nuby, met eenen waterval van den Nijl.

TANGTIN, Chin. stad, prov. Setchuen.

TANGUINGI, Philipp. eil. bij Maskate, aan de kust van de Stille Zuidzee.

TANGUEY of *Tonguey*, Z. Amer. baai van Chili, op 30. 16. Z. B.

TANGURI, stad in Abyssinië, prov. Amhara.

TANGUSTAN, zie Boasan.

TANGUYO, bij ARROWSMITH, *Tanuagua*, bank voor de haven van Tamiagas in de N. Amer. prov. Vera-Cruz, in Mexico.

TANG-Y, Chin. stad, prov. Schantong.

TANG-YANGHU, meer in China; 11 mijlen van Hoaingan.

TANGYU, Chin. stad, prov. Honan.

TANG-YNHIEN, Chin. vlek, prov. Honan.

TANHAUSEN, zie Thannhausen.

TANICUCHI, groote Z. Amer. volkplanting in Chili, prov. Taamgu, aan de riv. van dien naam. 47. 30. N. B.

TANILA, N. Amer. rivier van Mexico, die op 292. 40. L. 18. 10. N. B. in de golf van Mexico valt.

TANINGE, Savoysch vlek, prov. Faussigny, aan de Feron, met 2,500 inw.

TANIP, Rus. riv. gouv. Orenburg.

TANIS, eil. in 't Egypt. meer Menzaleh. 31. 12. 50. N. B.

TANJA, O. Ind. riv., prov. Aurungabad.

TANJANG PUTIES, O. Ind. plaats, schiereil. Malabaar, voorheen met eene Nederlandsche factorij.

TAN-

TANJEPOOR, O. Ind. stad, prov. Bengalen.

TANJONG, distr. van het O. Ind. eiland Bony. 2. Vlek op het O. Ind. eiland Java, residentschap Buitenzorg.

TANJORE, distr. van de O. Ind. prov. Karnate, met Tandiman, op 329¾ V. M. 562,300 inw., Braminen, Christenen en Mahomedanen, bevattende; met de Delta en de monden der Cavery; de Fransche kolonië Karikal en de Deen. Tranquebar. Het is een der vruchtbaarste oorden van Indië, indigo, kokosnoten, rijst, koren, capoeta-olie, enz. voortbrengende. 2. De hoofdstad, zetel van het Zillahcourt en generaal kantoor, tusschen twee armen van de Cavery, met muren, wallen en grachten, welke vol krokodillen zijn, omringd, en twee forten, in een van welke de gepensioneerde raja van Tanjore woont; terwijl in het anderen veel pagoden zijn, waarvan er eene zeer beroemd is. Er is eene luthersche kerk, een zendelingspost, 30,000 inw., die katoenweverijen en andere handwerken hebben, en handel drijven. Hier wordt de Cavery het hoogste. 96. 5. L. 10. 42. N. B.

TANKAWAYERS, tak van eenen volksstam in Mexico, tusschen de rivieren Colorado en Trinitat.

TANKERDSONG, Chin. distr., prov. Thibet, rijk van den Bogdo Lama.

TANKERSLEY, Eng. vlek, gr. York, met 1,400 inw.

TANKINACH, een der Rus. Schumagins eil., tot de Kassen eil. behoorende.

TANKROWAL, Afr. stad in het koningrijk Caen, in Senegambië.

TANKSAL, O. Ind. stad, prov. Delhi. 30. 51. N. B.

TANKUBAN PRAYA, gebergte op het O. Ind. eil. Java, Preanger regentschap.

TANLAY, Fr. vlek, dep. Yonne, arr. Tonnerre, met 650 inw.

TANLONG, Aziat. meer in Thibet.

TANLYK, Rus. riv., gouv. Kaukazus; valt in de Kama.

TANMENU, Chin. eil., prov. Fokiën, in de golf van Hiameh.

TANN, Beij. stad, Neder Mainkreits, met 1600 inw. en handwerken. 2. Beij. vlek, Neder Donaukreits, met 900 inw.

TANNA, stad in het vorst. Reusz-Schleiz; 1,400 inw. en bezochte markten. 2. Riv. in Afrika, aan de Sierra Leonakust. 3. Een der Austr. Nieuwe Hebriden of H. Geest eil., tusschen. 184. 26. en 186. 46. L. en op 19. Z. B., ongeveer 24 mijlen in den omtrek, met hooge bergen en lage heuvels, waarvan de uiterste een vulkaan is, dien COOK en FORSTER zagen branden, en zwarte asch uitwerpen, behalve welke het geheele eiland met boomen, vooral kokosboomen is, begroeid, die zelfs in den winter groen zijn. De bergen bestaan, zoo veel wij weten, meest uit leemachtigen steen en krijt, met zwarten zandsteen en eene soort van stinksteen, en verdere vulkanische zelfstandigheden. De grond is zeer vruchtbaar, en heeft ook heete bronnen, die met den vulkaan gemeenschap schijnen te hebben. De luchtsgesteldheid is voor de ligging vrij gematigd, en het eil. biedt door de afwisseling van hoogten, bosschen, planten en bebouwde velden, vele aangename partijen aan. Het plantenrijk is er zeer wel voorzien; zelfs vonden de Europeanen er vele hun toen nog onbekende planten; ook groeit er de muskaatnoot in het wild. FORSTER noemt ons de kokospalmen van verschillende soort, zoo ook vijgenboomen de *Hibiscus Esculentus*, *Sterulia Balanghas* en *Fœtida*, *Dioscorea Alata*, *Ricinus Mappa*, enz.; een hoog riet (*Sacharum Spontaneum*) de casuarinaboom, enz. Uit het dierenrijk vindt men er ontelbare en zeer schoone vogels, veel visch, doch weinig schelpdieren; hoenders en varkens zijn de eenige huisdieren. Wilde dieren zijn er niet. De inw. zijn zeer onbeschaafd, kastanjebruin, wel gemaakt, niet vet, maar driftig. Zij hebben grove gelaatstrekken, eenen breeden neus, groote en meestal zachte oogen, een open mannelijk gelaat, zwart dik haar en eene zachte huid. Zij gaan geheel naakt, en hebben alleen een touw om het lijf, en eene menigte verselen, terwijl zij het haar in vele dunne lokken te zamen binden. Sommigen dragen verder een pisangblad op het hoofd; anderen mutsen. Den baard laten zij groeijen, of binden dien te zamen. Zij dragen schelpen en andere versiersels in de ooren, die de lellen zeer doen uitzakken. Om den hals hebben zij armbanden, gordels van boomstammen enz. terwijl zij de mannelijke deelen van jongs af opbinden, en in de hoogte dragen. Verder hebben zij roode, witte en zwarte smeersels; terwijl zij vooral op den bovenarm en den buik het vel opensnijden, in plaats van zich te tatoeeren, en waarvan de lidteekenen dan bloemen of andere dingen voorstellen. Zij zijn zeer morsig en leelijk; de vrouwen minder doch weinig in achting, zeer vreesachtig en spoedig verwelkt. Hunne woningen zijn

slechts groote daken, die op palen rusten, zonder ander huisraad dan eenige matten. Hunne werktuigen zijn zeer ruw; hunne wapenen zijn bogen, pijlen, knotsen, werpspiesen of speren en slingers. De pijlen gebruiken zij ook op de vogeljagt en om te visschen. Zij oefenen zich van hunne jeugd af in het gebruik der wapenen. De vrouwen hebben eenig denkbeeld van het koken, en bereiden zeer goed yams, pisang, groene vijgenbladen, poddings uit pisang en arumwortelen. Ook van den landbouw beginnen zij eenig denkbeeld te krijgen, en maken kanos. Zij hebben gezang, dat FORSTER welluidender vond dan op andere eilanden. Goede trommels, de mosseltrompet en de panfluit zijn hunne muzijk instrumenten. Zij hebben driederlei spraak; zijn verder gastvrij, grootmoedig en zelfs eerlijk, maar ook wraakzuchtig mistrouwend en menscheneters. Men heeft er geenen regeringsvorm ontdekt dan die der oudsten, gelijk wij ook van hunnen godsdienst niets vernomen hebben. 4. Hoofdstad van het O. Ind. eil. Salsette in Bombay, zetel van het Zillahcourt, aan de O. zijde des eilands, met een fort en eene roomsche kerk. 5. Plaats op het O. Ind. eil. Borneo, lands Tiran. 6. T. *Balloa* en *Mera*, twee kleine O. Ind. eil., aan de O. kust van Borneo. 7 T. *Labu*, zie Talour.

TANNAUBANG, dorp op het O. Ind. eil. Java, resid. Batavia.

TANNADYCK, Schot. vlek, gr. Forfar, met 1600 inw.

TANNAS, Zweed. vlek in Jonkoping-län, met 900 inw.

TANNAY, Fr. vlek, dep. Meure, arr. Clamery, met 1200 inw.

TANNDORF, zie Thanndorf.

TANNE, dorp in Brunswijk, kreitsger. Hasselfeld, met 800 inw.

TANNENBERG, Pruis. dorp, regdst. Koningsberg, met 1200 inw.

TANNENBERGSTHAL, Saks. fabrijkplaats in Voigtland.

TANNENDORF, Zevenb. dorp, land der Hongaren, kom. Batsch.

TANNENKIRCH, Bad. dorp, Treisamkreits, arr. Lörrach, met 620 inw.

TANNER'S CREEK, N. Amer. riv., prov. Indiana, die in de Ohio valt.

TANNER'S HILL, N. Amer. dorp in Z. Carolina, distr. Newberry.

TANNERIE, Fr. vlek, dep. Doubs, arr. Mantes, met 1500 inw.

TANNERRE, Fr. dorp, dep. Yonne, arr. Joigny, met 800 inw.

TANNESAR, O. Ind. stad, prov. Delhi.

TANNESERIM, zie Tanasserim.

TANNEWANG, riv. aan de Zuidkust van Celebes, die 2 mijlen van Bentheim in zee valt.

TANNFELD, Saksen-Gothasch dorp, vorst. Oltenburg.

TANNHAUSEN, Pruis. dorp, regdst. Breslau, kreits Waldenburg, met 1400 inw. 2. Zie Thannhausen.

TANNHEIM, zie Thannheim.

TANNINGTON, Eng. kerspel, gr. Suffolk.

TANNO, Zweed. vlek, Jonköping-län.

TANNRODA, vlek in Saksen-Weimar, ambt Berka, met 700 inw.

TANOCKE, dorp op O. Ind. eil. Ceylon.

TANON (POINT), kaap aan de Zuidkust van 't eil. Sibu. 141. 4. L. 9. 52. N. B.

TANORE, O. Ind. zeehaven, prov. Malabar. 93. 41. L. 10. 55. N. B.

TANORY, klein Eng. eil., aan de O. kust van het eil. Lewis.

TANPISCO, riv. van Guatimala, prov. Costa-Rica, die in de Stille Zuidzee valt, ten O. van Nicoya.

TANQUAYALAB, volkplanting in Mexico, prov. Santander, met weverijen en suiker-plantagiën.

TANQUYUCHE, volkplanting in Mexico, distr. Tampico.

TANRODA, zie Tannroda.

TANSAC, dorp in Mexico, aan de Rio del Norte.

TANSCHER, zie Tanger.

TANSCHONG PESERIOT en TANSCHONG SEREI, twee Aziat. eilanden, ten O. van Sumatra; het eerste ook wel *Kampara* genoemd.

TANSCHUITSCHIN, Chin. fort, aan de N. W. punt van het eil. Formosa. 138. 51. L. 25. 7. N. B.

TANSEY, N. Amer. riv., die op de Rotsbergen ontspringt, en in den Missouri valt.

TANSGHIA, zie Tanger.

TANSHAO, Rus. dorp, gouv. Kostroma.

TANSHELF, Eng. dorp, gr. York.

TANSIF, zie Tensift.

TANSITARO, stad in Mexico, intend. Valladolid.

TANSJU, zie Tango.

TANSLEY, Eng. dorp, gr. Derby.

TANSOR of *Tansover*, Eng. dorp, gr. Northampton.

TANTA of *Tentah*, Egypt. stad, de volkrijkste van den Delta, met 10,000 inw., steenen huizen en het prachtige graf van SEYD AHMED EL BEDAOUY van Fez, welke in zijn leven, vele wonderen heeft verrigt; zieken gezond, blinden ziende maakte, waarom nog vele bedevaarten uit alle oorden hier gedaan wor-

worden. In de lente komen soms 50,000 bedevaartgangers; alsdan wordt er eene jaarmarkt gehouden, en al de onderhuizen tot winkels verhuurd. De rijken vullen hier ten tijde der overstrooming, hunne regenbakken voor den overigen tijd; wanneer de armen zich met het zoute water uit de bronnen moeten behelpen.

TANTALAM, O. Ind. eil., tot Neder Siam behoorende, zeer vruchtbaar in rijst en peper, timmerhout en elefantstanden opleverende.

TANTANEH, Afr. bergketen in de woestijn Zanhaga, in Sahara.

TANTIEKAN, Chin. stad, prov. Kian-nan.

TANTIMA, volkplanting in Mexico, distr. Tampico.

TANTOYUCA, volplanting in Mexico, distr. Tampico.

TANTSCHEU, Chin. stad, prov. Kanton, aan de W. kust van het schiereil. Macao.

TANTUMQUERI, Afr. haven aan de Goudkust van Guinea, met een weinig handel.

TANULALAGA, vlek in Midden Amerika, prov. St. Salvador.

TANUM, Zweed. kerspel in Gotheborg-län, met 1500 inw.

TANUNGWANT, N. Amer. riv., prov. Pennsylvanië, gr. Mackean.

TANWORTH, Eng. kersp., gr. Warwick.

TANWUTA, Afr. riv. in O. Kafferland.

TANY BWLCH, Eng. vlek in Wallis, gr. Merioneth.

TAN-YANG, Chin. stad, prov. Kian-nan.

TAO, Chin. riv., prov. Hak.

TAOO (EIL.), een der Vriendelijke eil. in de Stille Zuidzee; 8 mijlen in den omtrek groot.

TAORMINA, Sicil. stad, intend. Messina, op eene steile rots, aan de zee, bij kaap St. Elia, met eene gemakkelijke reede en 3000 inw., die in wijn en hennep handelen. Om de stad zijn nog eenige rotsen met oude kasteelen en vele Romeinsche oudheden. Hier stond het oude *Taunomenium*.

TAOS, TUOS, TOAS, vlek in Mexico, intend. Nieuw Mexico; 8,900 inw.

TAOTSCHE, Chin. vesting, prov. Schensi, op de grenzen van Mongolië.

TAOT-SCHEU, Chin. stad en vlek, prov. Kiangsi, aan 't meer Poyan. 129. 8. L. 25. 32. N. B.

TAOU, een der Tonga eilanden, in de Stille Zuidzee.

TAOUKA, een der Sociëteits eilanden. 232. 37. L. 12. 30. Z. B.

TAOUNKWARNA, O. Ind. stad, prov. Khandesh.

TAOUS MOUNTAINS, bergen in N. Amer., 't Zuidelijk gedeelte van de Chippewan of Rotsachtige bergen.

TAPACRIC, volkplanting in Peru, in de prov. van dien naam.

TAPACURO, riv. in Brazilië, prov. Pernambuco, die bij kaap San Augustin in zee valt.

TAPATEPAN, Amer. vlek, prov. Chiapa.

TAPANATEPEC, volkplanting in Guatimala, prov. Chiapa.

TAPARAKARAJA, meer op 't O. Ind. eil. Celebes.

TAPANOOLY, volkplanting op Sumatra, op het kleine eil. Puchong Keechil, aan de beroemde baai van Tapanooly, een fort, eene schoone haven en veel handel met de Battas. 116. 29. L. 1. 40. N. B.

TAPAQUIRE, Z. Amer. riv. van Guiana, die in den Orinoco valt.

TAPARICA, zie Taporica.

TAPARITAERS, Z. Amer. volksstam in Caraccas, aan den beneden Orinoco.

TAPATACSA, Chin. stad in Thibet, rijk van den Dalai-Lama.

TAPAYOS, Z. Amer. riv. van Brazilië, valt in de Amazonen. 2. Volkplanting in Brazilië, prov. Para. 2. 30. Z. B.

TAPAYSA, tak der Amazonen riv., in Z. Amerika.

TAPEANTAN, klein eil. in den Sooloo archipel, ten Z. van Basselan, met eene goede haven. 140. 55. L. 6. 15. N. B.

TAPEKELE, tak der Columbia of Oregan, in N. Amer.

TAPERA DOS BOCAS, stad in Brazilië, gouv. Para.

TAPIA, riv. in Guiana, die in de Choromoros valt. 2. Z. Amer. riv. in Chili, die in de Valdivia valt. 3. Volkplanting in Nieuw Granada, prov. Carthagena, aan de Cauca.

TAPIAN POINT, kaap aan de W. kust van Magindanao. 142. 16. L. 7. N. B.

TAPIAU, Pruis. stadje, regdst. Koningsbergen, kr. Wehlau, met 1800 inw.

TAPICU, riv. in Brazilië, prov. Maranham, in de baai van Maranham vallende.

TAPICURO, riv. in Brazilië, prov. Todos Santos; valt in zee.

TAPICURU, riv. in Brazilië, die over het eil. San Louis, in zee valt.

TAPILLIA, dorp op het O. Ind. eil. Ceylon.

TAPILULA, vlek in Midden Amer., prov. Chiapa.

TAPINHACANGA, Braz. dorp, prov. Rio Grande, met 1000 inw.

TAPION, gebergte op het eil. Haïti.

Tapipa, Chin. vlek, prov. Tschekiang.

Tapiroza, straat in het midden van baai Maranham, gevormd door het vaste land en het eil. San Louis.

Tapisi, Z. Amer. riv. van Peru, prov. Cocamas, die in de Ucayale valt.

Tapitai, volplanting in Peru, prov. Paraguay, met 3000 inw.

Taplacken, Pruis. dorp, regdst. Koningsberg.

Taplenz, Hong. distr., kom. Saros.

Taplow, Eng. D., gr. Buckingham.

Tapo (Tarma), Z. Amer. riv. in Peru, prov. Tarma.

Tapoamanoo, zie Saunders eiland.

Tapoana, riv. in Braziliё, prov. Rio Janeiro, die op 21. 10. Z. B. in zee valt.

Tapocoroi, riv. in Braziliё, die op 27. Z. B. in zee valt.

Tapowalewka, Rus. vlek, gouv. Tschernigow, met 1600 inw.

Tapolcza, Hong. vlek, kom. Salad.

Tapoltzan, Hong. dorp, kom. Borsod, met eene gezondheidsbron.

Tapoltschan, zie Groot en Klein Tapoltschan.

Taponas, Fr. dorp, dep. Rhône.

Tapong, Chin. vesting, prov. Kanton.

Tapooamanoo, zie Saunders eil.

Tapool, klein O. Ind. eil. in den Sooloo Archipel.

Tapoor, O. Ind. vlek, prov. Salem.

Tapopo, klein eil. in de Ind. zee, bij de W. kust van het eil. Waygiou.

Taporica of *Itaporica*, klein eil. van Braziliё, in baai Todos Santos. 13. Z. B.

Taporo, volkplanting in Nieuw Granada, prov. Maracaïbo.

Taporzysk, Pruis. dorp, regdst. Mariёnwerder, kreits Thorn.

Tappa, O. Ind. eil. der Molukken.

Tappas, negerstam aan de Slavenkust, in Afrika.

Tappahannock, haven der N. Amer. Rep., prov. Virginiё, hoofdplaats van het gr. Essex, met handel en scheepvaart. 300. 49. L. 38. 2. N. B.

Tappan, N. Amer. dorp, prov. Nieuw York, gr. Richland.

Tappanuly, zie Tapanooly.

Tapri, zie Tapty.

Tapty, Taptee of *Tauppee*, Ind. riv., prov. Khandesch, die in Gundwana ontspringt, de Gool, Annair, Maince, Goomaye, Poorna, Giurna, Beary en Paunzer ontvangt, en 4 mijlen beneden de stad Suratte, in de Arab. zee valt.

Tapton of *Tupton*, Eng. vlek, gr. Derby.

Tapuas, Braz. D., prov. Maranham.

Tapuca, Braz. riv., prov. Rey, die in de baai van Tapicu valt.

Tapui-Tapera, volkplanting op de kust van Braziliё; 5 mijlen N. W. van St. Luis de Maranon.

Tapul, een der Sooloo eil., ten Z. W. van Sooloo, wel bebouwd en rijk aan vee, geiten en yams, met eene goede haven.

Tapuonga, Z. Amer. riv. in Buenos-Ayres, die N. W. waarts in de Yumeri valt.

Tapuregenen, Z. Amer. riv. van Caraccas, prov. Cumana, die in de Cuyuni valt.

Tapuru, Z. Amer. riv. van Caraccas, prov. Cumana, valt in de Cuyuni.

Tapus, plaats op Sumatra, lands. Batta.

Tapuyas, Braz. dorp, prov. Porto Seguro, aan den oever der Rio Verde.

Tapuyers, Braz. volksstam, zijnde te gelijk de algemeene naam der nog niet onderworpene Indianen.

Taquari, Braz. riv., die in de Paraguay valt, op 323. 46. L. 19. 15. N. B.

Taquaso, Z. Amer. riv. in Nieuw Granada, die in de golf van San Miguel valt, op 8. 20. N. B.

Taquile of *Taquuna*, eil. van het meer Chucuito, in Peru, prov. Paucarolla.

Taquir, klein Braz. eil., aan de kust van prov. Rey, bij het eil. Canamea.

Tar of *Famlico*, N. Amer. riv., prov. N. Carolina, valt in Pamlico sound.

Tara, Rus. kreits, gouv. Tobolsk, tusschen 89. 12. en 98. 7. L. 55. 42. en 63. 10. N. B., en door den Irtysch in twee deelen gedeeld, welke hier de Tui, Szulomak, Kolowisjar, Ui, Tara, Osza en Ischim ontvangt; terwijl de kreits verder door de Ob, Wach, Toron en Win bespoeld wordt. Verder zijn er vele bosschen, moerassen en kleine meren, hier en daar eenige goede akkers, welke goed koren en ook erwten, boekweit en vlas opleveren. De 21,000 inw. zijn Russen en Tartaren. 2. Hoofdstad, aan den Irtysch, met eene voorstad, 2840 inw., handel en landbouw. 3. Turk. tak van de riv. Drinna in Bosniё.

Tara, Abad, Ind. stad, prov. Aurungabad. 92. 6. L. 20. 38. N. B.

Tarabachata, Oostelijke arm van het Siberische grensgebergte, in Mongoliё. 2. Chin. prov. in Songariё, het N. W. deel des lands, met het Saisan meer en door de Songariёrs, Hasaken en Buratten bewoond; terwijl hier sedert 1771 de uit Rusland gevlugte vorst,

Zebendarsdi met 3000 huisgezinnen zijne woonplaats heeft gekozen. Zij verzorgen de stad van wilde zwijnen, belzen, otters, visch en pelterijen. 3. De hoofdstad en vesting, met 1100 man garnizoen, door tuinen omringd, die koren en moesgroenten opleveren; de stad heeft handel met zijden stoffen.

Tarabeni, Z. Amer. riv. in Peru, prov. Pomabamba.

Tarabolos, Tarablus, zie Tripoli.

Tarablus, bij de Arabieren *Tarabolos*, naar de hoofdstad, die bij de zeelieden *Tripoli* genoemd wordt, dus genoemde Turk. prov. in Azië, een deel van Syrië, tusschen Haleb of Aleppo, Damascus, Akka en de Middell. zee, of tusschen 53. 17. en 54. 33. L. en 33. 59. en 35. 58. N. B. gelegen, en op 261 V. M., volgens Volney 315,000 inw. bevattende. Het land is grootendeels door takken van den Libanon en voorgebergten van den Taurus doorsneden. Men heeft hier den eigenlijken Libanon, 10,200 voeten hoog, terwijl de Westzijde van dit gebergte meestal met bosschen bezet is, vele klippen, rotsen en afgronden heeft, en kleine dalen tusschen de takken, door kleine bergriv. (hier allen *Nahr* genoemd) bespoeld worden. De Kesruan is een der woeste en tevens meest aangebouwde gedeelten van den Libanon. De voornaamste riv. zijn: de Nahr el Muth, el Marquio, el Hussein, el Kebin, el Akkar en Kadischa. Er zijn vele bronnen, en het land is over het algemeen wel van water voorzien. Aan de kusten werpt de zee veel zand op, dat de haven sterkt vermindert. Bij de bergen is de grond steenachtig en onvruchtbaar. De luchtsgesteldheid is eene der aangenaamste der wereld, en behalve de stilstaande wateren, zeer gezond. De nachten zijn er koel. De landbouw, die hier den hoogsten trap zou kunnen bereiken, is onder den druk der dwingelandij bijna niets; slechts de Maroniten hebben, de dalen van den Libanon bebouwd, waar zij eenig koren en vooral moerbezieboomen kweeken, om dewelke de wijnstok zich slingert. De vlakten van Tarablus leveren genoegzaam tarw, gerst, maïs, durra, peulvruchten, de schoonste oranjeappelen, citroenen, vijgen, granaatappelen, amandelen, pruimen, abrikozen, beziën, myrthe van 12 à 16 voeten, met heerlijke vruchten, goeden tabak, katoen, slechte olijven; verder draagt de Libanon ceder-, cypressen-, eiken- en laurierboomen; doch in de dalen is gebrek aan hout, zoodat men zich met kameelmest behelpen moet. Zelfs op den steenachtigen grond, aan de bergen, hebben de Maroniten tuinen en plantagiën aangelegd, die soms door de stortregens weggespoeld worden. Men maakt er eenen drinkbaren rooden en witten wijn, als ook brandewijn van de druiven. De huisdieren bestaan in: paarden, ezels, runderen, schapen en vooral geiten, van wier melk kaas en boter gemaakt wordt. Zij houden veel bijen. Er is veel wild; ook wolven, beeren, jakhalzen en hyena's; verder ijzer, en volgens sommigen ook koper. De zijdeteelt is van belang. Fabrijken vindt men slechts in de steden; deze werken vooral in katoen, en maken eene soort van mantels, die zij *abba's* noemen. Hoe schoon ook het land voor den handel gelegen is, schijnen de Turken er hier geen te hebben. Ook levert het land niets tot uitvoer op, dan ruwe zijde, eenige zijden stoffen, ruwe katoen en tabak. De meest bezochte haven is Ladikia. De inw. zijn: Turken, Nosairen, Maroniten, Drusen, Grieken, Armeniërs, Joden en Ismaëliten, die elk hunnen bijzonderen godsdienst hebben. De prov. wordt door eenen pacha bestuurd, die eenen kamerbestuurder, *defterdar* van den schat en *defterdar* der kamer en 3 *sandschakbeghs* onder zich heeft; doch thans schijnt dit bestuur met dat van Akka vereenigd, terwijl de Nosairen hunne schechs, de Maroniten en Drusen hunne vorsten hebben, die slechts schatting betalen. De verdeeling is niet bekend. De hoofdstad is T. of *Tripoli* (wel onderscheiden van de stad van dien naam in Afrika), de zetel van den pacha en eenen griekschen bisschop, aan de Nahr el Kadische, in eene schoone en vruchtbare vlakte, die veel koren, vruchten, wijn en olijven oplevert; met sterke muren, die 7 torens hebben, en een kasteel op eene hoogte. Zij wordt in de Boven- en Beneden stad verdeeld, en heeft eene voorstad aan de zee, bij de Franschen *la Marine* genoemd; eene goede reede, naauwe straten, vrij goede, op de Oostersche wijze gebouwde huizen, vele moskeën, maronitische en grieksche kerken, kloosters, bazars, karavansera's, en volgens Browne, 16,000 (andere reizigers spreken van 60,000) inw. van verschillende afkomst, welke fabrijken van zijden en katoenen stoffen hebben, en handel in zijde, reukwater, zwam, ruwe zijde en katoen drijven. Er is hier een Fransche konsul en 3 kantoren.

Voor

Voor de reede liggen twee klippen, waarop pakhuizen vol zijde en katoen zijn. Des zomers is de lucht door de uitdampingen ongezond, waarom de voornaamste inw. dan in de bergen gaan wonen. De stad is in de kruistogten zeer bekend. 53. 24. L. 34. 26. N. B.

TARABOSAN, zie Tebisunde.

TARADANT, Afr. stad in Marocco, in Fez, met 10,000 inw.

TARAGALA, stad van Biledulgerid, prov. Dahra, met stofgoud.

TARAGUA, haven op het eil. Cuba, tusschen de haven Taxa en het eiland Mona.

TARAHOUNEH, stam van Arabieren in Egypte in Tendeh.

TARAK, Perz. vlek, prov. Irak, bij Ispahan, met 1950 inw.

TARAKANIEWSKA, Rus. vlek, gouv. Kaukazië, met 1200 inw.

TARAKLE, bij KINNEIR *Terekli*, Turk. vlek in Natolië, aan de Terekli, met goed gebouwde huizen, waarschijnlijk het *Heracha* der ouden.

TARAMA, Z. Amer. riv. van Nieuw Granada, prov. San Juan de los Llanos.

TARAMANDAHU, Braz. riv., die in de Atl. zee valt. 30. 40. Z. B.

TARANCON, Spaan. vlek, prov. Toledo, met 3,500 inw.

TARANNON, Eng. riv., gr. Montgomery, die in de Saverne valt.

TARANSAY, een der Hebridische eil. aan de W. kust van Schotland, hoog en rotsachtig.

TARANSKA, Rus. vlek, Slobodische Ukraine, met Kozakken.

TARANTA, berg van Arkesho in Abyssinië, welke BRUCE stelt de hoogste der aarde te zijn. 2. Nap. vlek, prov. Abruzzo Citeriore, met 2,800 inw.

TARANTAISE, Sard. prov. in Savoye, een graafschap, ten O. aan Piëmont grenzende, en op 16 V. M. 51,000 inw. bevattende, welke het land echter niet voeden kan, zoo dat velen uitlandig gaan. De hoofdstad is Moutiers en Tarantaise.

TARANTO, zie Tarente.

TARAPAYA, haven in de baai Pisagua, aan de W. kust van Z. Amer. 20. 57. Z. B.

TARAPIA, zie Therapia.

TARAPOOR, O. Ind. stad en sterkte, aan de kust, tusschen Bombay en Suratte. 90. 34. L. 19. 50. N. B. 2. O. Ind. stad prov. Bahar.

TARARE, Fr. stad, dep. Rhône, arr. Villefranche, met 5150 inw.

TARAREK, Perz. vlek, prov. Khusistan.

TARAS, zie Turkestan. 2. Riv. in Midden Amerika, prov. Costa-Rica.

TARASCHTSCHA, Rus. kreits, gouv. Kiew, tusschen. 47. 34. en 78. 26. L. en 49. 4. en 49. 43. N. B. gelegen, en door de Rosz, de Tikiez, Siniusla, enz. bespoeld; met goeden grond en aanzienlijke veeteelt. 2. Hoofdstad met 3,700 inw.

TARASCON, Fr. stad, dep. Monden van de Rhône, met 10,550 inw., hospitaal, schoone kerken, wol-, zijde-, mutsen- en kousenweverijen en bleekerijen. Voorheen was zij de hoofdstad van het arr., dat nu Arles is. 2. Fr. stad, dep. Arriège, arr. Foix, met 1360 inw.

TARASIAMA, kleine riv. in Guiana, die in de Caroni valt.

TARASKEN, N. Amer. volksstam in Mexico, intendents. Valladolid.

TARAPS, TRASP, Zwits. dorp, kanton Graauwbunderland, met 620 inw.

TARASOWKA, Rus. vlek, gouv. Saratow.

TARASTEIX, Fr. dorp, dep. Op. Pyreneeën, arr. Tarbes.

TARATA, drie Z. Amer. volkplantingen in Peru.

TARAVO, Fr. riv. eil., Corsica, die aan de W. kust in zee valt.

TARAZONA, Spaan. stad, prov. Aragon, met 4,000 inw. 2. Spaan. vlek, prov. Cuença, met 1,500 inw.

TARBAT, Schot. dorp, gr. Ross, met 1400 inw.

TARBAT NESS, kaap op de kust van Schotland. 17. 22. L. 57. 59. N. B.

TARBERT, OOST en WEST LOCHS, twee Schot. inhammen van de zee, gr. Argyle. 2. *Oost en West* T., twee Schot. inhammen van de zee, gr. Herred. 3. Ier. eil., gr. Galway.

TARBES, Fr. arr., dep. Opper Pyreneeën, dat op 35½ V. M. in 11 kantons en 197 gemeenten, 88,490 inw. bevat. 2. Hoofdstad van 't dep. en van dit arr., de zetel van den prefect, der provinciale collegiën, alsmede van eene kamer van koophandel en eenen bisschop; in eene schoone, vruchtbare vlakte, aan de Adour, van heerlijke wandelingen omringd, schoon gebouwd, met breede, zindelijke straten, en steenen, met leijen bedekte huizen, eene hoofd- en twee andere kerken, een hospitaal, nieuwe schoone schouwburg, eene groote plaats en 8,050 inw., die gereedschappen voor de messenfabr. en papier vervaardigen; looijerijen, verwerijen, kopersmederijen, eene veertiendaagsche zeer bezochte markt en aanzienlijken handel hebben. 17. 44. L. 43. 14. N. B.

TARBOCK, Eng. vlek in Lancashire.

TARBOLTON, Schot. dorp, gr. Ayr, met 2000 inw.

TARBARAUGH, N. Amer. vlek, prov. N. Carolina, hoofdplaats van het gr. Edgecombe, met 600 inw.; stapelplaats voor tabak, varkens, rundvee en maïs.

TARBRET, Ier. dorp, gr. Kerry.

TARCENTO, Lomb. Ven. dorp, prov. Friaul, met 2000 inw.

TARCHAMP, Nederl. dorp, gr. hert. Luxemburg, arr. Neufchatel.

TARCHAN, zoutmeer in de Nogaïsche woestijn, in het Rus. Aziat. gouv. Taurië.

TARCHANSKOI KUT, gedeelte van het Rus. schiereil. Taurië, tusschen Perekop en Toslof.

TARCHU, zie Tarku.

TARCZA, TATZMANSDORF, Hong. dorp, kom. Eisenberg.

TARCZEL, Hong. vlek, kom. Zemplin, arr. Tokai, met heerlijken wijnbouw.

TARCZYN, Pool. stadje, waiw. Masovië. 2. Rus. vlek, gouv. Volhynië.

TARDAJOS, Spaan. D., prov. Burgos.

TARDEBRIDGE, Eng. kerspel, gr. Worcester, met 2,500 inw.

TARDES, Fr. riv., dep. Creuse, die de Meouze, Voulze en Douloux ontvangt, en in de Cher valt.

TARDETS, Fr. vlek, dep. Ned. Pyreneeën, arr. Mouleon, met 450 inw.

TARDOIRE, Fr. tak van de riv. Charente.

TARDSI-UHARLIK, Chin. plaats in Songarië, aan de riv. van dien naam.

TARDSANG, Chin. stad in Thibet, rijk van Bogdo-Lama.

TAREY, meer in het Rus. gouv. Irkutsk.

TAREIRI, Braz. riv., die in de Atl. zee valt, op 343. 3. L. 6. Z. B.

TAREM, Perz. stad in Laristan, met 3000 inw. en handel.

TARENA, Z. Amer. riv. in Nieuw Granada, die in den Atl. Oceaan valt.

TARENDSONG, Chin. stad in Thibet, rijk van den Bogdo-Lama.

TARENGA, Rus. stad, gouv. Simbirsk.

TARENT of *Tarrant*, Eng. riv., gr. Dorset; 1 mijl Z. O. van Blandford, in de Stour vallende. 2. Eil. in de Perz. golf, tegenover Katif.

TARENTAISE, zie Tarantaise.

TARENTE of *Taranto*, Nap. stad, prov. Otranto, hoofdplaats van een zeer volkrijk distr. en zetel van eenen aartsbisschop, op een rotseiland, in eene baai van de golf van Tarente. Het eil. heeft door eene sterke brug gemeenschap met het vasteland. De stad is met muren en bolwerken omringd, heeft een sterk kasteel, eene hoofd- en vele andere kerken, een zeehospitaal, lazareth en vondelingshuis, eene lombard, twee latijnsche scholen, waarin ook de wiskunde wordt onderwezen; 2 kleine voorsteden, eene veelal verzande haven en 14,200 inw., die scheepvaart in de Ionische en Adriatische zeeën hebben, met koren, olie en andere voortbrengsels des lands handel drijven, en veel visscherij hebben; ook zijn er fabrijken van manchester, kousen, vesten, enz., maar de purperverwerijen zijn verloopen; schoon de mossel hier nog gevonden wordt. Hier was het bloeijende *Tarentium*. 35. 3. L. 40. 45. N. B. 2. Golf ten Z. van Italië, door de stad van dien naam, in Mare Piccolo en Mare Grande verdeeld, voor welk laatste deel, dat door kaap St. Vita bepaald wordt, de eil. St. Paolo en St. Piëtro liggen. De golf is door de oesters, mosselen en andere schelpdieren zeer beroemd. Aan dezelve is een zout meer, en men vindt hier veel groote spinnen, naar de voornoemde stad, *Tarantulas* genoemd.

TARERKERI, sandschakat in de Turk. prov. Tscheldir.

TAREUPIERS, Z. Amer. volksstam in Fransch Guiana.

TAREYOU, Z. Amer. riv. in Brazilië, prov. Pernambuco, die in de Rio Francisco valt.

TAREYRAS, Braz. volkplanting, kapiteinschap Goiaz, aan den oever der rivier Toccantines.

TARF, Schot. riv., stewartry Kirkudbright, die in de Dee valt. 2. Schot. riv., gr. Perth, die in de Tilt valt. 3. T. *Loch*, Schot. meer, gr. Inverness; 1 mijl in den omtrek groot.

TARFA, Nap. vlek, prov. Abruzzo Ulteriore II, met 1200 inw.

TARFAI, vlakte in de woestijn van Sahra, in Klein Siwah of Kara.

TARFAN PIRA, riv. in het Chin. gouv. Kirin.

TARFEH, stam van Arabieren, in Egypte, in Mimich.

TARFF, N. Afr. riv. in Tunis, eil. Sfax.

TARFOKIRAH, N. Amer. stad in Marocco, N. deel, O. van Albouzema.

TARFOWA, N. Afr. stad in Tunis; 8 mijlen W. van Thainee.

TARGA, zie Terga.

TARGOWICA, Rus. stad, gouv. Podolië.

TARGOWICE, Rus. stad, gouv. Kiew, met 1500 inw. en veel handel.

TARHAB, Ind. distr., prov. Allahabad.

TARHATSCHUDAN, Chin. pleisterplaats in Kalkas-Mongolië.

TARIEBERDINA, Rus. vlek, gouv. Oren-

Orenburg.

TARIEKATOL, O. Ind. vlek, eil. Ceylon.

TARIFA, Spaan. stad, prov. Seville, aan de straat van Gibraltar; 1800 inw.

TARITALAY, O. Ind. stad in Canara.

TARIJA, Z. Amer. distr. in Peru, aan de Tarya, met de hoofdpl. St. Bernardo.

TAIMBARO, volkplanting in Mexico, intendentschap Valladolid.

TARISAY, vlek op 't Philipp. eil. Manilla.

TARIKHANSKOY OSTROY, Rus. vlek, gouv. Tobolsk, aan de Tobol.

TARKJA, een weinig bevolkt distr., aan de kaap de Goede Hoop, met veel wild.

TARKI, O. Ind. rajaschap, in eigenlijk Nepaul, land der raja's.

TARKIO CREEK, N. Amer. riv., prov. Louisiana, die in den Missouri valt.

TARKOAN, O. Ind. vlek in N. Anam.

TARKU, riv. in Thibet, valt in de Terkiri.

TARLAC, dorp op 't Philipp. eil. Manilla.

TARLAKE of *Pitchlake*, ook wel *Lac de Braie* genoemd, meer op het W. Ind. eil. Trinidad, op eene hoogte, 1½ mijl lang en breed, en met aardpik bezet, waarin vele beken en riv. uitloopen. Het heeft verscheidene eil., met kruiden en planten; terwijl de kanalen gedurig met aardpik gevuld worden, en dan van loop veranderen. Het water is van 2 tot 10 voeten diep, en het meer in vele opzigten merkwaardig.

TARLAND, Schot. dorp, gr. Aberdeen.

TARLATANEN of *Tarnetanen*, Afr. stammen aan de kust van Lagoa.

TARLETON, Eng. vlek, gr. Lancaster. 2. N. Amer. vlek, prov. Ohio, gr. Pickaway.

TARLYK, Rus. vlek, gouv. Saratow.

TARLOW, Pool. stad, waiw. Sandomir.

TARLOWKA, Rus. vlek, gouv. Pultawa.

TARMA, Z. Amer. prov. in Peru, aan de Stille Zuidzee, met eene naar de hoogte veranderlijke luchtsgesteldheid, doch de grond is vruchtbaar in maïs; terwijl men er aanzienlijke schapenfokkerij heeft, waarvan de wol een voorname tak van handel uitmaakt. Ook zijn er zilver- en kwikzilvermijnen. 2. Hoofdstad aan de Chanchamayo, in een dal. 302. 53. L. 11. 35. Z. B.

TARMANSKOI GORODOK, Rus. vlek, gouv. Wologda, met eene zeer beroemde jaarmarkt.

TARMINGZINGH, zie Taimingzingh.

TARMINOUD, Tak van de Sefidrud in de Perz. prov. Irak.

TARMUTOLA, Nap. stad, prov. Basilicata, met 4000 inw.

TARN, Fr. riv., welke in het gebergte van Lozère ontspringt, Oostwaarts voorbij Florac en Milhau, door het dep. van dien naam loopt, de Agout, Aveyron, Coural, Tescou, Arone, Morlenne, Lemboule, Rance, Jonte, Meuson, Dourbie, Cernon, Ternon, enz. ontvangt, en boven Castel Sarazin in de Garonne valt. Zij treedt bij het smelten der sneeuw dikwerf buiten hare oevers. 2. Dep. van Frankrijk, uit een deel van Opper Languedoc bestaande, en tusschen de dep. Aveyron, Hérault, Aude, Opper Garonne, Tarn en Garonne gelegen, tusschen 19. 11. en 20. 30. L. en 43. 29. en 44. 10. N. B., en op 99. V. M., in 4 arr., 35 kantons en 356 gemeenten, 295,900 inw. bevattende. Heuvels, dalen en vlakten, en meestal met bosch bedekte bergen wisselen hier elkanderen af. De laatsten behooren tot de Sevennes, en hebben hier de Montagne Noire. In de dalen en de vlakten is de grond zeer vruchtbaar; op de heuvels, steen en kalk, met mergel bedekt, en wel bebouwd. De riv. zijn: de Tarn, Rance, Hérault, met de Vère, Thauré, en Adou, de Viaure en Aveyron, Ceron, enz. De luchtsgesteldheid is zacht en gezond, met heete zomers en zachte winters. De voortbrengsels zijn: de gewone huisdieren, gevogelte, wild, ook wolven en wilde zwijnen; visch, bijen, zijdewormen, koren, boekweit, maïs, peul- en tuinvruchten, aardappelen, hennep, vlas, weed, anijs, koriander, saffraan, mosterdzaad, wijn, boomvruchten, zoethout en kastanjes. Verder hout, sporen van koper en lood, ijzer, steenkolen, marmer, gips, bouwsteen en minerale wateren. Onder de inw. zijn 40,000 hervormden. De landbouw wordt met veel vlijt en groote zorg beoefend; de veeteelt is uit gebrek aan weiden, op vele plaatsen minder. De paarden zijn sterk; doch men gebruikt hier veel ezels, muilezels, schapen, varkens, ganzen, van welke laatste men er niet zelden van 30 pond heeft. Boomvruchten vooral pruimen, kersen, noten, appelen en kastanjes, zijn menigvuldig, en de wijnoogst zeer aanzienlijk. De zijdeteelt was voorheen veel sterker. Er zijn veel fabrijken, vooral van laken, wollen stoffen, kousen en mutsen; linnen-, zijde- en katoenweverijen. De uitvoer bestaat in: koren, wijn, brandewijn, gedroogde boomvruchten, vooral pruimen, weed, anijs, koriaanderzaad, zoethout, zijde,

vee, gevogelte, vooral ganzen, hout, honig, was, steenkolen, leder en fabrijkwaren. De arr. zijn: Alby, Castres, Lavaux en Gaillac. De hoofdplaats is Alby.

TARNA, twee Zweed. vlekken, een in Westeras-län en een in Zweed. Lapland.

TARNAK of *Turnuk*, Aziat. riv. in Afghanistan, in het dal van dien naam, dat tusschen het gebergte Mukkar en de Paropamisis ligt, en waar de Tarnakers wonen, met eene hoofdplaats van dien naam.

TARN EN GARONNE, Fr. dep., in 1808, uit deelen van het dep. Lot, Opper Garonne, Lot en Garonne, Gers en Aveiron gevormd, en tusschen deze dep. of tusschen 18. 34. en 19. 32. L. en 43. 46. en 44. 23. N. B. gelegen. Het bevat 71¼ V. M., 3 arr., 24 kantons, 251 gemeenten en 238,300 inw. De oppervlakte heeft geene eigenlijke bergen, maar bestaat meest uit hooge vlakten en heuvels, welke door breede en naauwere dalen van elkander gescheiden worden. De grond is zeer verschillend, doch over het algemeen vruchtbaar. De voorn. riv. zijn: de Garonne met de Daire, Lambou, Tessone, Mouline, Gimone, Sanguine, Serre, Tarn, Airoux, Arrats en Barguelonne, de Tarn met de Coural, Tescou, Aveyron, Arone, Morlenne en Lemboule, de Aveyron met de Baise, Sèye, Bonnette, Caude en Tauge. De luchtsgesteldheid is schoon, zacht en gematigd; doch men heeft er zware onweders met hagel en stormwind. De voortbrengsels zijn: de gewone huisdieren, veel gevogelte, klein wild, visch, bijen, zijdewormen, koren, maïs, boekweit, peul- en tuinvruchten, vooral aspergies, artisjokken en meloenen; hennip, vlas, raapzaad, tabak, voortreffelijke boomvruchten, bijzonder peren, appelen, pruimen, vijgen, amandelen, kastanjes, noten en witte moerbeziën; wijn, hout, ijzer, steenkolen, marmer, leemaarde, kalksteen, en in de Garonne eenig goudzand. Onder de inw. rekent men 30,000 hervormden; allen worden zoowel om hunne deugden, als hunne zucht voor kunsten en wetenschappen, zeer geprezen. De landbouw wordt met veel zorg beoefend. De paarden worden hier minder aangekweekt dan ezels en vooral muilezels. Het rundvee is middelmatig, doch de schapenfokkerij zeer verwaarloosd; varkens worden veel uitgevoerd, en ook veel ganzen en eenden aangekweekt. Men heeft veel boomvruchten, en de wijnoogst is een voorname tak van bestaan; maar mijnwerken zijn er niet. Men heeft er vele fabrijken, vooral in linnen, laken en wollen stoffen, zijde, leer en aardewerk; tigchel- en kalkovens, papiermolens, messen, hoeden, stijfsel en poeder. Voor den handel is dit dep. zeer gelegen. De uitvoer bestaat in: koren, meel wijn, rundvee, muilezels, varkens, gevogelte, pennen, leder, linnen-, wollen- en zijden stoffen. De arr. zijn: Montauban, Castel-Sarrarin en Moissac. De hoofdplaats is Montauban.

TARNÖ, Zweed. eil., Karlskrona-län.

TARNOBRZEGY, Galic. vlek, kreits Rzeszow, aan den Weichsel; 1000 inw.

TARNOCZ, Hong. vlek, Liptauer kom.

TARNODANT, Afr. stad, rijk Marocco.

TARNOE, zie Tarnö.

TARNOGROD, Pool. stadje, waiw. Lublin, met 1750 inw. en handel.

TARNOGURA, Pool. stadje, waiw. Lublin, aan de Wiepez, met 500 inw.

TARNON, tak van de Fr. riv. Tarn, dep. Loire. 2. Zweed. vlek, Karlskrona-län.

TARNOPOL, Galic. kreits, ten N. en O. aan Rusland grenzende, en op 61½ V. M., 182,300 inw. bevattende, eene vlakte met weinig heuvels, veel bosch en zeer vruchtbaar in koren, vlas, hennep, tabak, tuinvruchten en ooft. Er is aanzienlijke veeteelt, en veel paardenfokkerij. De kreits wordt door de Podhorze, Sereth, Teyna, Guila, enz. bespoeld. 2. Hoofdstad van voornoemd kreits, aan de Sereth, met 7,090 inw., looijerijen en handel.

TARNORUELA, Galic. vlek, kreits Tarnopol, aan de Podhorze.

TARNOS, Fr. dorp, dep. Landes.

TARNOW, Galic. kreits, ten N. aan den Weichsel, op 95 V. M., 209,980 inw. bevattende; eene groote vlakte, met weinig heuvels, doch zandig en slecht bebouwd. Hij wordt door de riv. Dunajetz en Wisloka bespoeld. De landbouw en veeteelt worden slecht beoefend. De bosschen leveren veel hout, en men vervaardigt hier zeer veel houtwaren, schuiten en duigen. Ook heeft men er veel linnenweverij, en de groote weg, die hierdoor loopt, geeft veel vertier. 2. Hoofdst. van voorn. kreits, aan eene beek, met eene regtbank, een gymnasium en andere scholen en 1850 inw., die linnen- en damastweverij, hout- en schrijnwerkerswinkels, looijerijen en handel hebben. 3. Kerspel in Mecklenburg-Schwerin, ambt Bützow, met 1000 inw.

TARNOWCE, zie Tarnocz.

TARNOWIEC, Galic. dorp, kreits Jaslo.

TARNUT, zie Teraine.

TARO, Ital. riv. in het hert. Parma, die bij Cremona in den Po valt. 2. T. *Val di Taro*, vlek in Parma, hert. Piacenza.

TAROCZKO, zie Thorozko.

TAROE, Deen. eil. bij Zeeland.

TAROLO, zie Grusch.

TAROUCA, Port. vlek, prov. Beira, met 3000 inw. en fabr.

TAROUT, Afr. plaats in de woestijn van Sahra, Wady Schirghi.

TARPA, Hong. vlek, kom. Szathmar.

TARPAULIN COVE, N. Amer. baai, ten Z. van Massachusetts, bij Talmouth.

TARPELETE, tak van de N. Amer. riv. Columbia, gebied Oregan.

TARPORLEY, Eng. vlek, gr. Chesten, met 700 inw.

TARPOU, Aziat. meer in Thibet; 20 mijlen in den omtrek. 296. 52. L. 30. 52. N. B.

TARQUI, Z. Amer. vlek in Peru; 5 m. van Cuença, en de uiterste punt van den meridiaan, door BOUGUER, GODIN en LA CONDAMINE in 1757 bepaald.

TARRABY, Eng. vlek, gr. Cumberland.

TARRAÇONA, zie Tarazona.

TARRAGONA, Spaan. stad, prov. Catalonië, de zetel van eenen aartbisschop, op eene steile hoogte, aan den mond der Francoli, met muren, 6 poorten, 2 kasteelen, eene groote Gothische hoofdkerk, met 18 kapellen en schoone kruisgang, veel andere kerken, 11 kloosters, een hospitaal en 7,500 inw. Er zijn fabrijken van half zijde, katoen, band, mousselin en garen, visscherij en handel. De haven is eene der beste uit de prov., en de omtrek zeer schoon. Ook vindt men er veel Romeinsche oudheden, daar de stad eens de hoofdstad van *Hispania Terra continens* was. 18. 59. L. 41. 9. N. B.

TARRAGUT, N. Afr. kaap in Tripoli, op 13. 48. L. 32. 48. N. B.

TARAFAL BAAI, baai op het Kaap Verdische eil. St. Nicolaas, eene goede ankerplaats met versch water.

TARRANT GUNVILLE, Eng. kerspel, gr. Dorset, met 450 inw.

TARRAS, Schot. riv., gr. Dumfries, die in de Esk valt.

TARRASA, Spaan. vlek, prov. Catalonië, met 4000 inw. en velerlei fabr.

TARRASCON, zie Tarascon.

TARREGA, Spaan. vlek, prov. Catalonië, met 3,600 inw., landbouw, fabr. en paardenhandel.

TARRETBURN (OOST en WEST), twee Eng. dorpen, gr. Northumberland.

TARRING, Eng. vlek, gr. Sussex. 2. *West* T., Eng. kerspel, gr. Sussex.

TARRINGTON of *Tadington*, Eng. kerspel, gr. Hereford, met 1600 inw., fabrijken en landbouw.

TARRY-TOWN, N. Amer. dorp en landingsplaats, aan de Hudson, prov. Nieuw York, gr. West Chester.

TARRSCHAUERS, Afrikaansche volksstam in de woestijn Sahara.

TARSET, Eng. vlek, gr. Northumberland.

TARSIA, Nap. vlek, Calabrië Ulteriore.

TARSLED, Zweed. vlek in Elfborgslän. 2. Lomb. Ven. vlek, prov. Treviso.

TARSUS, Turk. sandschakat, prov. Itschil, ten Z. aan de Middell. zee grenzende, aan den Taurus, met prachtige eiken-, ceder-, cypressen- en mastiekbosschen, en om dezelve vele metalen en andere delfstoffen. Het wordt door de Karasu bespoeld. De voortbr. zijn: tarw, gerst, katoen, sisam, wijn, heerlijke vruchten. De meeste boeren zijn Grieken, en er wordt ook koper en zeer veel ijzer gegraven. 2. Hoofdstad en zetel van eenen bisschop, aan de Karasu, die hier verscheidene kanalen heeft, in eene groote vlakte, met muren, een kasteel, vele moskeën, eene kerk, die men wil, door apostel PAULUS gesticht te zijn; vele karavanseras, baden, huizen, die echter niet schoon zijn; maar vele tuinen en wijngaarden, en 30,000 Turksche, Grieksche en Armenische inw., waarvan de voornaamsten des zomers naar het gebergte gaan, en handel, vooral in katoen en zijde, hebben. De haven is Kasalu; 2 mijlen van de stad. Geboorteplaats van den apostel PAULUS, en door den dood van MAMUM bekend. 52. 49. L. 36. 57. N. B.

TARTAKOW, Galic. vlek, kreits Zolkiew, met 1600 inw.

TARTAREN (DE), een groote volksstam, vooral in Azië, de laatste van het Kaukazische menschenras, en, behalve de Russen, zeker het beschaafdste volk van Aziatisch Rusland, Bucharije, Taurië, Perzië, Afghanistan, Turkije, enz.; terwijl de Tadschiks in Perzië, Metschtscherjaken, Baskiren, Kirgizen, Turkomannen, Jakuten, enz. hunne stamverwandten zijn. Zij zijn van middelbare gestalte, mager, maar goed gevormd, hebben lange hoofden, eenen kleinen mond en oogen; de laatste veelal zwart en zeer sprekend; frissche kleur, donker bruin haar, witte tanden, Oostersche kleeding, zindelijke woningen en onderscheidene tongvallen. Zij belijden den Mahomedaanschen of Lamaïtischen godsdienst, schoon ook vele Christenen, Joden en Schamanen onder hen leven. Zij hebben achting

voor kunsten en wetenschappen. In elk dorp is eene school; ook eene inrigting tot onderwijs voor meisjes. Zij hebben boeken in hunne eigene taal, maar de geleerde taal is de Arabische, waarin ook de koran geschreven is. Zelfs de zwervende Tartaren hebben inrigtingen tot onderwijs bij zich, en dikwerf vindt men bij de Tartaarsche boeren in Kasan eene boekerij van handschriften, vooral uit de geschiedenis; terwijl over het algemeen de Tartaar, meer dan de Rus, voor wetenschappen geschikt is. Landbouw, bijenteelt en handwerken zijn bij de gezetenen, en veeteelt bij de zwervenden de middelen van bestaan. Zij zijn zamengesteld uit eene menigte stammen. Ernst, deelneming, gastvrijheid, vreedzaamheid, zindelijkheid, vaderlandsliefde worden over het algemeen als hunne nationale deugden opgegeven. Men kan de Tartaren onderscheiden in: Kazantsche Tartaren in Kasan; Taralinzen in Tomsk en Perm; Astrakansche in Astrakan; Obische aan den Ob; Tschulymsche langs de Tschulym; Barabinzen in Baraba; Katschinzen aan de Jenisea, waar ook de Kistimers en Tuliberkers wonen. Birjussen aan de Abakan; Abinzen aan de Kondroma; Werchotomikers aan de bronnen van de Tom; Sajaners in het Noorden en Beltriren aan de Abakan.

TARTARO, Lomb. Ven. rivier in het gouv. Venetië, ontspringt op de Alpen, en valt in de Adriatische zee.

TARTARIJE, een groot deel van Midden Azië, Hindostan en China, door de ouden *Scythië* genoemd, en dat in de 12 eeuw het magtigste rijk was dat ooit bestaan heeft. GENGHISKAN breidde het zelfs voor eene groot gedeelte over Europa uit, doch thans bestaat dat rijk, in zekere opzigten, niet meer. Men kan het nu in Afhankelijk en Onafhankelijk Tartarijë onderscheiden, Tot het eerste, ook wel Chineesch Tartarije genoemd, behooren het land der Mandschus, Mongolië, Kalkas-Mongolië en een aanzienlijk deel van Thibet (men zie die artikelen). *Onafhankelijk Tartarijë*, beter *Turkistan*, en nu veelal *Dschagatai* (de naam, die het land reeds in de midden eeuwen voerde), ligt tusschen de woestijn der Kirgizen, Chineesch Mongolië, Afghanistan, Perzië en de Kaspische zee, de Mongislaksche bergen en meer andere bergketenen, of tusschen 67. 32. en 87, 59. L. 34. 34. en 47. 24. N. B. en bevat op eene oppervlakte van 32,000 (TEMPELMAN heeft 21,240; anderen 26,800 of 31,280) V. M., naar de beste berekening 4 millioen inw. Het land, tot de hooge gebergten van Azië behoorende, is eene hooge vlakte, welke zachtjes aan naar de Kaspische zee afhelt. In het Z. en Z. O. zijn de hoogste bergen, die takken door het geheele land verspreiden, en groote en vruchtbare dalen vormen. Buiten deze is er eene groote laagte, waarin 't meer Aral en de Kaspische zee gevonden worden, en waar de menigvuldige schelpen en het zand bewijzen, dat het land eens geheel door de zee bedekt was. Men ziet er berg, heuvel noch boom, maar aan de rivieren zeer vruchtbare oasen. De bergen ten O. zijn de Zimbal en Belut-Tagh, deelen van den hoogen Mustag, waarvan sommige toppen 10 à 12,000 voeten bereiken. In het binneland is het gebergte Aradschur of Argia, waarvan men alleen weet dat het kostbare metalen en edelgesteenten bevat. Verder het gebergte Karatedschin waarschijnlijk slechts een landrug, benevens nog eenige takken van het Uralisch gebergte. Het overige des lands is eene ware woestijn; echter met goede rivieren en hier en daar vruchtbare oasen. De vlakke hoogte draagt verschillende namen, als de woestijn Bitpack, Karak, Kasna, Kharesm en andere. Vele derzelve hebben geen zoet water, doch gewoonlijk vindt men het eenige voeten onder het zand. Van de Kaspische zee behoort hiertoe slechts het middelste gedeelte, Astrabad met de golven van Alexander, Karabugas en Balkan, en de eil. Dagada, Krasnowodskoi, enz. Zij ontvangt de riv. Siriebach, Kitschin, Turakta, Tedsen (*Ochus*), enz. Het meer Aral (zie dat art.), met vele eilanden, ontvangt de Amu, de hooofdrivier des lands, met de Schiber, Hisser, Zurufschan, Margab, enz.; de Kisil of Ujany, de Syr (*Jaxartes*), de Sihon, met de Khirchik, Kaljas, Sinke, Arish, Araslanly, Tharas en Sanska. Verder zijn hier de Saransu, met de de Kurasm, Jarpakschi, Babjazan en Balantu; de Tzui, met de Bakbulan, de Kain en Achyta. Behalve de genoemde meren, is dat van Telegut slechts van belang; de anderen zijn wel menigvuldig, doch klein. De luchtsgesteldheid is over het algemeen zacht. De hooge bergen zijn steeds met sneeuw bedekt, en de winters zijn streng: de zomers zeer heet, en overal is de lucht gezond; maar de aardbevingen menigvuldig. Regen valt er alleen in den herfst en in de lente, zoodat men des zomers de planten moet te help komen, om dezelve niet te doen ver-

verdorren. De voortbrengsels zijn, uit het dierenrijk: schoone paarden, veel muilezels, drommedarissen, kameelen, rundvee, waaronder ook de buffel en de zebu; schapen met vetstaarten, ook met fijne wol; geiten, bevers, herten, reën, bisams, eenige soorten van gazellen, dsiggetais en sulans; steenbokken, wilde geiten, zwarte beeren, wilde katten, jakhalzen, hyena's, wolven, vossen, marters, wezels, fretten, bisamratten, stekelvarkens, hazen, robben (in de Kaspische zee en het meer Aral), marmotten, enz. Eene groote menigte van vogels, vooral trekvogels; veel visch en amphibiën, zijdewormen, bijen, enz. Uit het planteurijk: de gewone graansoorten, waaronder de Bucharysche tarw en gerst; verscheidene soorten van gierst, maïs en rijst; vele soorten van moesgroenten en kruiden. Men vindt in de dalen de heerlijkste bloemenvelden, en verder vele soorten van vruchtboomen, vooral appelen, peren, kersen, pruimen, noten, kastanjes, kweën, kostbare granaten, citroenen, perziken, abrikozen, amandelen en pistachen; vlas, hennep, tabak, saffraan, verwplanten, wijn, hout, ook in de dalen vele geneeskrachtige kruiden, enz. Uit het rijk der delfstoffen had men voorheen bijna alle soorten van metalen, tin, edelsteenen, robijnen, lapis-lazuli, jaspis, karniolen, agaten, chalcedonen, enz.; marmer, vitriool, aluin, steenkolen, nafta, steenzout en zeezout. Thans is dit alles veel minder. Het grootste deel des lands, zelfs ook een deel der dalen, wordt door zwervende volken ingenomen. Gezeten volken vindt men slechts in de steden. De veeteelt is de voornaamste tak van bestaan, vooral bij de Kirgizen, bij wie men kudden van 10,000 paarden, 500 kameelen, 5,000 koeijen, 50,000 schapen en 500 geiten aantreft. Gevogelte, zijdewormen en bijen vindt men bij gezeten bewoners, bij wie verder de landbouw een hoofdtak van bestaan is, die zij met veel ijver beoefenen; ook de boomvruchten geven veel voordeel en verder de visscherij. De Bucharen hebben zeer goede fabr., vooral in katoenen en zijden stoffen, kalikos, mutsen papier, zijden papier, ijzer-, koper- en zilverwaren, wapens en andere artikelen, die zij ook in den handel brengen. Zij hebben ook bekwame handwerkslieden. In de overige steden vindt men ook soortgelijke fabrijken, en de vrouwen der zwervende en halfzwervende volken, zorgen voor de huisselijke benoodigdheden. Het land, midden in Azië gelegen, kan alzoo, als het ware, de speditеur van China, Indië, Perzië en Aziat. Rusland, en zelfs tusschen Azië en Europa zijn, waartoe de goede wegen van oudsher reeds veel bijdroegen. En schoon de verwoestingen, die dit land troffen, dit veel verminderd hebben, kan men aan de weinige overblijfsels van den handel ook nu nog zien, wat die handel eens moet geweest zijn; terwijl thans nog de Bucharen, Banjanen en Armeniërs, de voorn. handeldrijvende volken van Azië zijn; en hunne karavanen naar alle streken van dit werelddeel gaan. Men heeft er 7 groote handelswegen, namelijk naar China, Indostan, Perzië en Turkije, Mazenderan, Orenburg, Oms en Semipalutnoi. De uitvoer bestaat in: katoen en katoenen stoffen, kalkos, mutsen, lammenvellen, wormkruid, noten, versche en ingemaakte vruchten, rozijnen (zonder pitten), gierst, salpeter, gedroogde abrikozen, zijden stoffen, robijnen, lapis-lazuli en stofgoud van hun eigen land, en verder vele Perzische, Kabulische en Indische voortbrengsels; zelfs ook wel Chinesche-waren. De buitenlandsche handel is zeer levendig, en elke stad van eenig belang heeft hare markt, waarop geruild, of ook wel in gouden, zilveren en koperen munt, zoowel eigen als Perzische en Indische betaald wordt. Goudgeld wordt er niet meer geslagen, maar koperen munten zijn algemeen in gebruik. De inw. zijn Usbeken, Turken, Turkomannen of Truchmenen, Bucharen, Tadschiks, Kirgizen, Kaffers en vreemdelingen (Men zie die art.), welke allen hunne bijzondere godsdiensten en tongvallen hebben. Van kunsten en wetenschappen is Samarkand nog de zetel (men zie die stad). De standen worden op verschillende wijzen onderscheiden. Over den regeringsvorm, zie men de bijzondere deelen, welke allen verschillen; wij weten alleen van de verdeeling, dat de Usbeken thans de heerschende magt uitmaken. Gewoonlijk verdeelt men thans het land in 3 deelen, als: Usbekistan of Mawarelnahan, Turkistanen, Kharesm of Khowarez.

TARTAS, Fr. stad, dep. Landes, met 3,200 inw.

TARTASCH, TARTARSCH, Turk. stad in Moldavië.

TARTASKOI, Rus. stad, gouv. Tobolsk.

TARTASZ, riv. in het Rus. gouv. Tobolsk, die in de Om valt.
TARTECOURT, Fr. vlek, dep. Opper Saône, met 1200 inw.
TARTES, Fr. dorp, dep. Oisè.
TARTH, Schot. riv., gr Peebles.
TARTLAU, TARTLEN, vlek in Zevenbergen, distr. Cronstadt, met 3000 inw.
TART LIN, zie Dorpat.
TARTSCHIRANSKISCH MEER, zoutzee in het Rus. Aziat. gouv. Irkutsk.
TARTUSA, Turk. Aziat. vlek, prov. Tarablus, op eene rots aan de zee, met eene reede, waar buitvaarders katoen en zijde laden.
TARTZAL, zie Tarcsel.
TARUD, Arab. stad in Hedsjas.
TARUD ESHERIFF, dorp in Neder Egypte, aan den linker Nijloever.
TARUDANT, zie Taradant.
TARUNO, stad op het O. Ind. eil. Sangir, met eene goede haven.
TARUSA, Rus. riv., gouv. Kaluga; valt in de Oka. 2. Rus. kreits, gouv. Kaluga, tusschen 54. 8. en 54. 50. L. en 54. 26. en 55. 2. N. B., en op 38½ V. M. 48,428 inw. bevattende, vlak, en door de Oka, met eenige kleinere riv. bespoeld, met goede bosschen en bouwland, paardenstoeterij en ijzersmederij. 3. Hoofdstad aan de Oka, met 1000 inw., landbouw en handel.
TARUTINO, Rus. dorp, gouv Cherson. 2. Rus. dorp, gouv. Orel.
TARVE, Deen. eil. in de Kleine Belt.
TARVEN of *Tarvin*, Eng. dorp, gr. Chester, met 2900 inw.
TARVIS, Illyr. dorp, kreits Villach, met ijzer-, staal- en koperfabr.; 1260 inw.
TARVISERMARK, zie Trevisano.
TARWAST, Rus. vlek, gouv. Lijfland, met fabr. van houtwaren en Duitsche sleden.
TARZO, Lomb. Ven. vlek, prov. Treviso, met 2700 inw.
TASA, riv. in het Rus. gouv. Tomsk; valt in de Tarowskajabaai.
TASAPAN, klein eil. in de Ind. zee, bij Junk Ceylon. 116. L. 8. 20. N. B.
TASAU TASOW, Morav. vlek, kreits Iglau, aan de Oslawa; 520 inw.
TASBAAUG, baai op het Sooloo eil. Palawang.
TASCHANAK, Aziat. stad in Dschagatai, in Turkistan.
TASCHENDORF, Beij. vlek, Rezatkreits.
TASCHAU; TSZEWO, Pruis. dorp, regdst. Mariënwerder.
TASCHIR, Turk. sands., prov. Tchaldir.
TASCHIRI, distr. in het Rus. gouv. Georgië, door Armeniërs bewoond, in het Bambacksche gebergte.
TASCHITZ, Boh. vlek, kreits Chrudim.
TASCHKENT, TASHKUND, rijk in Dschagatai of Onafhankelijk Tartarijë, het voornaamste in Turkistan, dat tegenwoordig de geheele vlakte tusschen den Kisil en het gebergte of de oase Taschkent, het dal van Turkistan en eenige distr. der Kirgizen bevat, en dus tusschen het gebergte Kokan, Orushnah en de woestijn Karak gelegen is. Het is eene rijke vruchtbare oase, welke door de Tzyar met de Tschirschik, Kagas, Sinke, Arish en Araschanly bespoeld wordt. De voornaamste bezigheid der inw. is de landbouw; het land moet door kunst van water voorzien worden, zoodat het geheele gebied van Taschkent met kanalen doorsneden is. Behalve onderscheidene soorten van koren, rijst en gierst, wordt er veel zijde, katoen, hennep en sisam gebouwd. Er zijn heerlijke boomvruchten en wijn; doch aan hout is gebrek; en, ofschoon het Karratedschin gebergte genoegzaam hout heeft, gebruikt men toch bij voorkeur stroo of een zeker struikgewas, *jantak* genoemd, om te branden. De veeteelt is het voornaamste werk der zwervende stammen, die hier heerlijke weiden vinden, en vooral groote kudden van rundvee en schapen houden. De paarden zijn klein. Er is zeer veel wild; doch behalven ijzer worden er geene metalen gezocht.
De inw. zijn Usbeken, die reeds sedert twee eeuwen hier heerschen, en de inboorlingen of Turken in het gebergte gedreven hebben, waar zij in de dalen nog het voornaamste deel der inw. uitmaken. De Usbeken, de oorlogsgasten genoemd, zijn deels zwervende, en hebben ook nog een weinig landbouw; verder gezetene Usbeken of Karakassen, die burgerlijke handwerken, vooral ook landbouw, fabr. en handel hebben. De Kirgizen zijn zwervende. Onder de fabr. zijn die in katoen en zijde de voornaamste, zoowel in de steden als op de dorpen. De Karakassen gaan zelf niet op reis, maar brengen hunne waren op markten, of laten dezelve door de karavanen, die door hun gebied trekken, afhalen. Zij hebben ook zeer goede ijzersmeden; maar de aanhoudende oorlogen houden het volk in armoede, en hierdoor is de binnenlandsche handel van weinig belang, en de omloop van klinkende munt zeer gering; dewijl men er goud- noch zilver-, en slechts een weinig kopergeld heeft, is alle handel dus slechts ruilhandel. Ondertusschen kon het land door des-

zelfs ligging, eenen voornamen koophandel drijven; doch zoo wel hier, als in Bucharije, wordt dit vooral door de plunder- en roofzucht der Kirgizen, en soms der Usbeken zelven, verhinderd; te meer daar de Kirgizen onder verschillende vorsten staan, die allen betaald willen worden, hetwelk het vrijkoopen onmogelijk maakt. De khan van Taschkent, die zich sedert het einde der 18 eeuw, van de afhankelijkheid der Kirgizen heeft losgerukt, heeft, als al de vorsten der Usbeken, eene onbepaalde magt over het leven en de goederen zijner onderdanen, en echter roept hij, bij alle belangrijke voorvallen, zijne hooge ambtenaren, die *khoschi* heeten, in den divan. Alle beraadslagingen geschieden mondelijk, niet schriftelijk. Buiten den koran bestaan er geene eigenlijke wetten. De khan is tevens opperste regter; in de distr. zijn *kadis*, en in de dorpen schouten, die weinig magt hebben. Zware misdaden worden met de galg, verbeurdverklaring van het vermogen, het zwaard en met verbanning gestraft; minder zware met gevangenis of geldboeten. Een der belangrijkste ambtenaren is de *bachtschikhoscha* of minister van policie, welke zelfs bij afwezendheid des khans, deszelfs plaats inneemt. Alle ambtenaren worden uit de karakassen genomen. Zij ontvangen geene bezoldiging, maar zijn in hun bijwerk alleen vrij van betaling. Bijzondere diensten beloont de khan met goud of zaken van waarde. In vredestijd hebben zij eigenlijk niets te doen. De belastingen zijn niet bepaald. De chan vordert telkens van zijne onderdanen, alles, wat hij voor zich noodig heeft, zoo dat menig huisgezin maandelijks van 5 tot 10 ropijën op moet brengen. Om de belastingen te innen zijn er eene menigte beambten, *absakali* genoemd, en die *Bachtschi Khoschaf* heeten. De Karakasanen zijn vrij van belasting, maar moeten voor den khan landbouw, veeteelt en handel drijven. Er wordt alleen koper gemunt. Het leger wordt ook uit de Karakasanen voltallig gemaakt, zijnde deze volksklasse in vaandels en regimenten, van 200 tot 1000 man sterk, verdeeld. De khan, zoowel als zijne volwassene zonen, hebben hunne bijzondere vaandels. Het geheele leger beloopt 6,000 man. De bevelhebbers voorzien de soldaten van wapens en paarden. In geval van nood kan men het leger door buitengewone ligting, en de Usbeken en Kirgizen, tot 600,000 man brengen, die echter deels slechts piek en boog hebben. De stukken geschut worden op karren medegenomen. De aanvallen zijn vreesselijk, maar ongeregeld; de gevangenenen, behalve de vrouwen, behooren allen aan den khan. De godsdienst is de Mahomedaansche, doch hunne godsdienstige kennis bepaalt zich alleen bij den koran. Zij zijn zeer verdraagzaam omtrent anderen. De troon is erfelijk op den oudsten zoon, en de dochters worden aan voorname beambten uitgehuwelijkt. De vrouwen worden gekocht, en gaan sterk gesluijerd; echtbreuk wordt zeer streng gestraft. 2. Hoofdstad van gen. khanschap, niet ver van den mond der Tschirtschik in de Szyr, in een vruchtbaar oord, met wallen van 26 voeten hoog, en 6 breed; 6 poorten, onregelmatige, naauwe straten, een bazar in het midden der stad, de verblijfplaats der chans, met de munt en de hutten van de Karakasanen van den khan, eenige groote moskeën, 130 bedehuizen, vele collegiën, 10,000 leemen huizen, met platte daken en 40,000 inw.; die handwerken, zijde- en katoenweverij, ijzer- en geschutgieterij, een kruidmolen en handel hebben. Het water krijgt de stad door kanalen uit de Tschirtschik, die het bijna aan alle huizen verdeelen; ook zijn er eenige bronnen, doch groot gebrek aan hout. Om de stad is schoon koren- en tuinland; het mausoleüm *Barakhans* diende in 1800 tot eenen beestenstal. 41. 55. N. B.

TASCH KUPRU, Turk. Aziat. stad in Natolië, het oude *Pompejopolis*, aan de Karasu, in eene vlakte, met 13 moskeën, eene Grieksche kerk, een koophuis, een bad en 3000 inw., die leder- en lakenfabr. hebben; ook zijn er een groot getal oudheden.

TASCHLA, Rus. vlek, gouv. Orenburg.

TASCHLIDSCHA, zie Plevle.

TASCHLYK en TASCHLIK, twee Rus. dorpen, gouv. Cherson.

TASDHBERCK, Chin. stad, land Turfan, op de grenzen van het Kirgizenland.

TASCHEWA, Rus. riv., gouv. Tomsk, valt in de Werchnaja Tunguskoi.

TASCHNITZ, Boh. D., kreits Czaslau.

TASCHOS, zie Saso.

TASCHPANAR, Rus. meer, prov. Bessarabië.

TASCHTIP, Rus. riv., gouv. Tomsk, valt in de Abakan.

TASCHUCANGO, klein Z. Amer. riv. in Quito, prov. Mainas, die in de Amazonen riv. valt.

TASCHUS, zie Thassus.

TASCO, N. Amer. vlek in Mexico, prov. Mexico; 30 mijlen Z. O. van Valadolid, met eene prachtige kerk, ruim 5000 inw., zeer rijke mijnen van zilver, tin en lood, waarover hier een bestuur is. 278. 3. L. 18. 35. N. B.

TASCO, Z. Amer. volkplanting, in Nieuw Granada, prov. Tunja.

TASCON, Fr. vlek, dep. Morbihan.

TASEBURGH of *Tasborough*, Eng. vlek, gr. Norfolk.

TASHARRA (JUBBEL), Afr. gebergte in Tunis aan de golf van Gabes.

TASIANG, Chin. eil., prov. Fokiën.

TASIENTSA, Chin. eil. ten W. van Formosa.

TASIEUSKOI, Rus. stad, gouv. Tobolsk.

TASIEVA, Rus. riv. in Azië, die in de Tschulym valt.

TASIKERI, Turk. vlek in Natolië.

TASIMA, Jap. vorst. op Niphon, bergachtig, met weinig voordeeligen landbouw, visscherij en zijdebouw, in 5 prov. verdeeld.

TASIPSCH, Rus. riv. in Circassië.

TASISCHER GOLF, bijgolf der Kaspische zee, golf aan de kust van het Rus. gouv. Tobolsk.

TASJEN of *Taschem*, vuurspuwende berg op het eil. Java, residentie Banjuwang, 6,000 voeten hoog, en in 1796 uitgebrand.

TASKEL, N. Amer. eil. bij Nieuw Schotland, gr. Shelburne.

TASLEY, Eng. kerspel, gr. Salop.

TASMANS (KAAP), de Zuidelijke punt van het tegenwoordige Branys eiland aan de Z. kust van het eil. Van Diemensland.

TASMANS EIL., groot schiereiland van het eil. Van Diemensland, door TASMAN een eiland genaamd, doch bij nadere opneming bevonden een schiereiland te zijn.

TASNIO, Fr. dorp, dep. Cote 'd Or.

TASNAD, TESTENBERG, dorp in Zevenbergen, kom. Mittel-Szolnok.

TASNOK, een der Sooloo eil., ten Z. van Bassilan.

TASO, TASCHOS of *Thassus*, Turk. eil. in den Archipel, sands. Lesbos, aan de kust van het sands. Gallipoli, op 42. 16. L. 40. 50. N. B., slechts door een smal kanaal van het vaste land gescheiden, en op 3 V. M., 6,000 Grieksche inw. bevattende, met hooge bergen, die meestal uit marmer bestaan, en met bosschen bedekt zijn; terwijl de dalen eenen vruchtbaren grond hebben, die koren, olie, wijn (die voorheen beroemd was; doch thans minder is) edele vruchten, enz. voortbrengt. Men heeft er goede bijenteelt, doch van het goud (waarom het eil. oudtijds *Chrysos* genoemd werd) vindt men evenmin als van de opalen, amethisten en andere kostbare steenen, waardoor het beroemd was, geene sporen meer. De uitvoer bestaat in timmer- en brandhout naar Egypte; verder was, honig en olie.

TASO PULO, Turk. eiland, sands. Lesbos, bij voornoemd eiland, voor de haven van Castro.

TASOW, zie Tasdu.

TASOWA, Rus. vlek, gouv. Kursk.

TASOWSKAJA GUBA, golf aan de IJszee, in het Rus. gouv. Tomsk.

TAS-POULSASAN, Chin. Tartaarsche stad, in het land van Hami. 113. 40. L. 40. 22. N. B.

TASSACORTA of *Tassa Croda*, kleine zeehaven, aan de W. kust van Palma, een der Kanarische eil.

TASSAU of *Tasow*, Morav. vlek, kreits Iglau, met 1000 inw.

TASSEWA, zie Taschewa.

TASSINS, Fr. stadje, dep. Rhône.

TASSISUDON, hoofdstad van het Chin. rijk Boetan, de verblijfplaats van den *daeb-raja*, in een wel bebouwd dal, aan de Tchintschien, eigenlijk slechts uit een vierkant steenen kasteel bestaande, dat met muren van 30 voeten hoog omringd is, met eene citadel van 7 verdiepingen hoog, waaarvan op de vierde de *daeb-raja* woont; terwijl op de zevende, de tempel der godheid *Maha-Moony*, met eenen vergulden *Baldachin*, gevonden wordt. Verder ziet men in het geheele dal geen dorp noch vlek; slechts enkele op zichzelven staande huizen, verscheidene kloosters, boomgaarden en akkers, alsmede de paleizen der *Lamas Ghashalie* en *Rembochai*. 107. 14. L. 27. 5. N. B.

TASSO, zie Bance eil.

TASSONIN, klein eil., bij de Nicobaren, naast Tillanschong.

TASSOWITZ, TASZWITZ, Morav. dorp, kreits Znaim, met 1120 inw. en fabr.

TASTNESS, kaap ten N. van het eil. Sanday. 15. 25. L. 59. 10. N. B.

TASWELL, Austr. eil., mogelijk het eil. *St. Augustin* van MENDANA. 93. 45. L. 53. 37. Z. B.

TASZ, Rus. riv. in het N., welke uit de Ob komt, verscheidene kleine riv. ontvangt, en in de Tasowskaja Guba valt.

TASZEWO, zie Taschau.

TASZKA, Croat. vlek, kom. Zagrab.

TASZWITZ, zie Tassowitz.

TAT, rots in de Oostzee, tot de groep Erdholmen behoorende, iets ten N. van het kleine eil. Grasholm.

TATA, zie Dotis.

TATALISGA, stadje van Gallam in West Afrika.

TATAR, Nederl. fort op Borneo, in 1709 gebouwd; 4 uren N. van de O. punt van Java liggende, en van groot gewigt, zoo wel wegens deszelfs bevolking, als koophandel. 2. Turk. dorp, prov. Karaman.

TATARBASAR of *Tatarbasardschik*, het oude *Bessapara*, Turk. stad, sands. Sofia, aan den grooten weg naar Konstantinopel, met verscheidene moskeën, armenkeukens, twee groote koophuizen en 10,000 inw., die veel rijst bouwen.

TATARBINAR, Rus. dorp, prov., Bessarabië, met kleine zoutmeren.

TATARLAK, Zevenbergsch distr., kom. Kokelburg.

TATAROWO, twee Rus. dorpen, gouv. Wladimir.

TATATILA, vlek in Mexico, prov. Vera-Cruz.

TATCINHO, Chin. riv., prov. Schantong.

TATE, N. Amer. vlek, prov. Ohio, gr. Clermont, met 1000 inw.

TATES, een der Austr. Fidsji. eilanden.

TATHAM, Eng. kerspel, gr. Lancaster.

TATHWELL, Eng. kerspel, gr. Lincoln.

TATIANOWKA, Rus. dorp, gouv. Astrakan.

TA-TIEN, Chin. stad in Korea, aan de grenzen van Mukden. 2. Chin. stad, prov. Fokiën.

TATIHAU, Fr. eil., dep. Kanaal, arr. Valognes, met eene bezetting.

TATING, Deen. vlek, hert. Sleeswijk, ambt Eiderstadt, met 1000 inw., brouwerijen, branderijen en handel. 2. Chin. stad, prov. Fokiën. 3. Chin. stad, prov. Schansi.

TATIS, Nederl. fort op het O. Ind. eil. Borneo, rijk Banjermassing.

TATISCHEVA, Rus. vesting in Azië, gouv. Ufa; 9 mijlen W. van Orenburg.

TATISM KOH, Perz. berg van Irak; 4 mijlen N. van Koom.

TATLIN, zie Reval.

TATMAGOUCHE of *Tatamagouche*, N. Amer. plaats in Nieuw Schotland, aan eene kleine baai, die Zuidwaarts, uit de straat van Northumberland komt, 8 mijlen van Onslow, en 7 mijlen van het eil. St. John.

TATMUNGEL, O. Ind. stad, prov. Malabaar.

TATNAM (KAAP), O. punt van de Haye's riv. in Hudson's baai. 286. 16. L. 57. 35. N. B.

TATNELL, N. Amer. gr., prov. Georgië, met 2,650 inw., door de Matemaka en Oiroopee bespoeld.

TATOCALPA, N. Amer. vlek in Mexico, prov. Vera-Cruz, aan de riv. van dien naam.

TATONG, Chin. stad, prov. Fokiën.

TATONHILL, Eng. kerspel, gr. Stafford.

TATOOTCHE, woest eiland aan de W. kust van Amer., aan den ingang van straat Juan de Fuca.

TATOS EILAND, zie Tates.

TATRA, tak van het Karpatisch gebergte in Hongarijë, kom. Zips, Liptau en Arwa, waarvan de Kriwan en Lomnitz 8,100 voeten hoog zijn.

TATRANG, Zevenb. dorp, land der Saksen.

TATRIA, bloeijende Sicil. stad, intend. Palermo, met 5,500 inw.

TATSFIELD, Eng. kerspel, gr. Surrey.

TATTA of *Akka*, verzameling der karavanen naar Tombuctoe, op de Zuidelijke grenzen van Marocco; 50 mijlen Z. Z. O. van Marocco.

TATTA, distr. in Beludschistan, prov. Sind, aan de West zijde van den Indus. 2. Stad aldaar, voorheen de hoofdstad des lands, en thans nog de aanzienlijkste stad van hetzelve, in een dal, dat door lage heuvels gevormd wordt, met vervallene muren en uitgestrekte voorsteden omringd, doch van binnen met lange naauwe straten, bouwvallige en onbewoonde huizen, meerendeels van hout of leem, terwijl het voormalig kanaal naar den Indus vernietigd, en met zand gevuld is. Echter beslaat het bewoonde dal der stad eene ruimte van 1½ mijl; terwijl volgens POTTINGER, de huizen in eenen zeer zonderlingen smaak gebouwd zijn. De voormalige britsche factorij is vervallen, en de bazar een jammerlijk beeld van armoede en verval van den handel. Het getal der inw. is tot op 20,000 verminderd, die nog eenige fabrijken van witte doeken en andere stoffen hebben. Op de heuvels vindt men verschillende graven, waarvan eenige voor de verwoestingen des lands bewaard zijn gebleven, en eene gezondheidsbron. De voorheen zoo gevreesde omtrek is geheel ontvolkt. 75. 51. L. 24. 44. N. B.

TATTARAN, klein eil. in den Sooloo archipel. 139. 44. L. 6. 10. N. B.

TATTENHALL, Eng. kerspel, gr. Ches. 2. Eng. kerspel gr. Stafford; 1,200 inw.

TATTENHOE of *Tottenhoe*, Eng. kerspel, gr. Buckingham.

TATTENI, Jap. stad, eil. Niphon, bij kaap Nitzo.

TATTERFORD, Eng. kerspel, gr. Norfolk.
TATTERSETT, Eng. kerspel, gr. Norfolk., met Fatterford verbonden.
TATTERSHALL, Eng. markvlek, gr. Lincoln.
TATTERSHALL, THORPE, Eng. dorp, gr. Lincoln, met 500 inw.
TATTINGSTONE of *Tadingstone*, Eng. dorp, gr. Suffolk, met 520 inw.
TATTON, Eng. buurt, gr. Ches.
TATTORA, O. Ind. stad, prov. Bejapoor, den Mahratten behoorende.
TAUAG, Perz. dorp in Farsistan.
TAUBER, riv. in Duitschland, welke niet ver van de Wurtemburgsche stad Rothenburg ontspringt, de Umpfer ontvangt, en bij Wertheim in den Main valt. 2. Kleine riv. in Anhalt-Dessau. 3. Zie Main.
TAUBERBISCHOFSHEIM, zie Bischofsheim.
TAUBERETTERSHEIM, Beij. dorp, Neder Mainkreits, met 700 inw.
TAUBRATH, Boh. D., kreits Ellbogen.
TAUCA, kleine Z. Amer. riv. in Guiana, die in de Caura valt.
TAUCHA, Saks. stadje, kreits Leipzig, met 1,300 inw. en fabr.
TACAWITK, Pruis. stadje, regdst. Merseburg; door den slag van Auerstadt bekend.
TAUCKA, zie Muskito Indianen.
TAUDA, Rus. Aziat. riv., gevormd door de vereeniging der Sosva en Losva, en in de Tobol valt.
TAUDENY, groot Afr. dorp in de woestijn van Sahara, op den karavaanweg van Tombuctoe naar Marocco, met goed water, vruchtbaren grond en ververschingen voor de reizigers; 90 mijlen N. N. W. van Tombuctoe.
TAUDICOOMBOO, O. Ind. stad, prov. Karnate, distr. Dindigul. 95. 38. L. 10. 24. N. B.
TAUER of T*hauer*, Oosteur. dorp in Tyrol, in het Neder Indal.
TAUFSTEIN, Hess. bazaltrots in den Vogelsberg.
TAUGE, Fr. tak van de Aveyron, dep. Tarn en Garonne.
TAUILE, Arab. stad, lands. Yemen.
TAUIH, tak van de riv. Belaja in Aziat. Rusland.
TAUJEPOOR, O. Ind. stad van Bengalen, distr. Purneah. 106. 1. L. 25. 45. N. B. Deze is de voornaamste der menigvuldige O. Ind. plaatsen van dien naam.
TAUKAS, stam van Indianen in Midden Amerika, prov. Honduras.
TAULANE, Fr. dorp, dep. Neder Alpen, met 920 inw.
TAULE, Fr. stad, dep. Finisterre, arr. Morlaix, met 2,500 inw.
TAULHAC, Fr. vlek, dep. Opper Loire, met 1000 inw.
TAULIGUAN, Fr. stad, dep. Finisterre, arr. Montelimart, met 1400 inw.
TAULLAH of *Jaulah Mhookee*, O. Ind. stad, prov. Lahore. 93. 31. L. 32. 5. N. B.
TAUMAGO, eil. in de Stille Zuidzee, in 1606 door QUIROS ontdekt. 187. 11. L. 10. N. B.
TAUME, Eng. riv., die in York ontspringt, en in Lancas in de Mersey valt.
TAUMGA, Z. Amer. prov. in Quito, rep. Columbia, 95 mijlen lang en 65 breed; koren, gerst en hout opleverende, en met laken- en kruidfabr. De hoofdplaats is Taumga.
TAUMNAH, Ind. riv., prov. Guzeratte.
TAUN, O. Ind. riv., prov. Guzeratte.
TAUNA, riv. in Aziat. Rusland, gouv. Irkutsk, valt in de Taurische golf in de zee van Ochotsk of Taundah.
TAUNDA, O. Ind. stad, prov. Oude. 2. O. Ind. stad, prov. Malwah, den Mahratten behoorende. 92. 43. L. 23. 4. N. B.
TAUNGA, riv. in O. Ind. aan deze zijde, vallende in de Arabische zee.
TAUNSKAJA GABA, Aziat. golf in 't Rus. gouv. Irkutsk.
TAUNTON, Eng. marktvlek, gr. Somerset, met een œconomisch genootschap, 5,800 inw., fabr. van laken, kasimier, stroohoeden en zijde, benevens de beroemdste ale-brouwerijen in Engeland. 2. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Massachusetts, hoofdstad van het gr. Bristol, met een raadhuis, eene gevangenis, 5 kerken, eene akademie, bank en 4,500 inw., die eene drukkerij, papiermolen, spijker- en katoenfabrijken, smederijen en haven hebben. Men verwerkt hier jaarlijks 1,600,000 ponden ijzer. 3. N. Amer. riv., prov. Massachusetts, die op de Blaauwe bergen ontspringt, bij Tiverton, in de Narraganset baai valt, en voorbij Taunton, No. 2., stroomt. 4. N. Amer. riv., prov. Maine, gr. Hancock; valt in de Trehnemensbaai. 5. T. *Dean*, of het dal van Taunton, Eng. distr. gr. Somerset.
TAUNUS, het hoogste gebergte in het hert. Nassau.
TAUPPEE, zie Tapty.
TAURA, Saks. dorp, kreits Erzgebergte.
TAUZACH, Oosteurijksch vlek, kreits Salzburg.
TAURAT, vlek op het eil. Cuba; 13 mij-

mijlen N. N. O. van St. Jago.

TAURE, O, Ind. stad in Bengalen, distr. Mongier. 2. Mond van de riv. St. Juan, in Midden Amerika, prov. Nicaragua.

TAURIAC, 2 fr. dorpen, dep. Aveiron.

TAURI-CASTRO. Turk. vlek, lands. Livadië, tegenover Negropont.

TAURIN (ST.), Fr. dorp, dep. Eure.

TAURIË, Rus. gouv. in Europa, naar het schiereiland, dat het grootste deel dezer prov. uitmaakt, en oudtijds *Chersonesus Taurica*, (door de Tartaren de *Krim*) geheeten werd, dus genoemd, en tusschen Cherson, Jekaterinoslaw, het land der Donsche Kozakken, Kaukazië, Kuban en de Zwarte zee, of tusschen 49. 6. en 58. 5. L. en 44. 31. en 47. 41. N. B. gelegen, en volgens SCHUBERT op 2,042¾ (REYMAN'S kaart heeft 1646½) V. M., naar de beste berekening 437,450 inw. bevat. Het gouv. bestaat uit 3 verschillende deelen, als: het eigenlijk schiereiland Taurië, het vasteland van Taurië of de Nogaïsche woestijn, en het gebied der Tschernomorskische Kozakken. Het eerste behoort tot de warmste luchtstreek van Europa, en wordt, behalve door de Zwarte zee, door de zee van Azof, de zeeëngte van Jenikale, het schiereiland Funagoria en het land der Tschernomorskische Kozakken, benevens de Siwatsch of de Vuile zee, eene golf van de zee van Azof, omringd, en is door de landengte van Perekop aan het vaste land gehecht. Het heeft eene zeer bijzondere gedaante; de met bergen, kleine vlakten en dalen bedekte grond, strekt zich ten N. O. in een lang schiereiland Kertch geheeten, en ten W. in een ander de Tarchanskoi-Kut uit. De bergen zijn meer dan 1220 voeten hoog, loopen langs de Z. W. kust, waar de zee zeer diep is, en verminderen, vervolgens in eene vlakte, die het grootste deel des lands beslaat. De Salgir deelt het land in twee, in luchtsgesteldheid, grond en voortbrengsels zeer verschillende deelen, waarvan het N. W. meestal vlak en zandig is, en weinig vruchtbaarheid, doch veel zoutmeren heeft, zoo dat de grond veelal niet dan zoutplanten oplevert, die echter voor het paard, den kameel, 't rundvee en 't schaap een goed voedsel geven. De zoute grond geeft overvloed van koren. Het Z. O. deel is bergachtig, en het bekoorlijkste gedeelte, met hooge bergen, de heerlijkste streken, de schoonste boomen, en in de dalen, als met een tapijt van bloemen bedekt. De bergen maken eenen Zuidelijken rand, en loopen van Balaklawa tot digt bij Feodosia, door groote en kleine dalen afgewisseld, en uit kalk, rots, zand, schiefer en leem voornamelijk bestaan. De hoogste top in de Tschatordagh 1230 voeten, en de Temirdschi, welke te zamen het bekoorlijke dal van Alupka vormen. Ten N. O. is de Azofsche zee, welke door de straat van Jenikale, met de Zwarte zee gemeenschap heeft, en aan de kust de Suvatsch of de Vuile zee vormt. De Zwarte zee maakt hier de golf van Perekop, en nog vele kleinere, vooral aan de W. kust, welke goede havens vormen. De voornaamste riv. zijn: de Salgir met de Karasu en vele andere; de Alma, de Belbeck, de Katscha, Samartschik. Er zijn vele bronnen, en over het algemeen vindt men op zekere diepte goed drinkwater. De meren zijn meestal ondiep, hebben slecht water, of zijn zoutmeren, waarop door de zon, een zoutkorst wordt gevormd, als of zij met ijs bedekt waren. De grootste meren zijn: het Aluis en Schunguleh meer. De voorn. zoutmeren zijn bij Kassar, Koslow en bij Astrabad het Jarudcha, en bij Perekop de meren Staroe en Krasnoe. De luchtsgesteldheid is zeer zacht; de sneeuw blijft niet lang op de bergen liggen, maar in de vlakte is het reeds vroeg lente. Het N. W. deel is niet gezond, vooral langs de Siwasch, waarvan de uitdampingen zeer schadelijk zijn. Voor het overige groeijen hier al de planten van het Zuidelijke Europa. 2. De *Nogaïsche woestijn* bevat het land tusschen den Dnieper; tot Berda is zij droog, schraal, deels zand-, deels zoutachtig, en geheel zonder hout, hier en daar echter met eenige laagten, die eenen zwarten grond en kleine heuvels hebben. Behalve op de grenzen, zijn er geene eigenlijke riv.; onder de bekenzijn: de Moloschnyja, Tekimak, Taschanak, Karsak, enz., onder de meren de Tschetentschi en Motschnoe de grootste. De luchtsgesteldheid is zeer zacht. 3. Het land der Tschernomorskische Kozakken (zie dat art.)

Het land was voorheen zeer bloeijend; doch bij de vereeniging met Rusland, verlieten wel twee derden der inw. hetzelve, en het land werd eene woestenij. De voornaamste bezigheid is thans de veeteelt. De paarden zijn hier fijn en goed, en zoo menigvuldig, dat een gemeene Tartaar van 10 tot 100; een Munze van 3 tot 500, en een Nogay

gayer tot 1000 stuks paarden heeft. Vele Tartaren hebben ook eene soort van kameelen (*camelus bactrianus*), die hier zeer goed van de zoutplant voortkomen, en tot lastdieren gebruikt worden; terwijl men van derzelver melk, kaas, boter enz. maakt, en met de haren handel drijft. Ook houdt men veel rundvee. De os, en vooral de buffel, worden tot trekken gebruikt. Het uitgebreidste is de schapenfokkerij. Bij het bezitnemen der Russen, telde men er niet minder dan 7 millioen schapen; de Tartaren hebben er nog tot 1000, en sommige Nogayers wel tot 50,000. Nog houdt men er veel geiten, vooral om de vellen; ook heeft men er Angorasche geiten. Varkens zijn er weinig, zoo ook gevogelte, behalve duiven, die men bij alle Mahomedanen vindt. De bijenteelt is van belang. De Kozakken hebben, behalve de veeteelt, nog visscherij en landbouw. De Nogaïsche woestijn is door gebrek aan water, minder tot den landbouw geschikt; beter is het land der Tchernomorskische Kozakken, dat ruim van water voorzien is, en meest tot weide wordt gebruikt. Vooral komt hier het schiereiland in aanmerking, dat eens de korenschuur van de geheele Zwarte zee was; doch thans bouwt het weinig meer, dan voor deszelfs behoefte. Het geeft tarw, vele soorten van gerst, gierst, rogge, spelt, haver, boekweit en Italiaansche gierst; maar weinig peulvruchten, en in het geheel geen rijst meer. De tuinbouw is er zeer sterk, en men heeft er overvloed van moesgroenten, vooral vijgen, komkommers en heerlijke meloenen. Verder teelt men er vlas, maan- en mosterdzaad, maïs en tabak. De hennep groeit in het wild, ook heeft men welgelukte proeven met sisam, katoen en moerbeziënboomen gemaakt. In de bergachtige streken vindt men veel appelen, peren, pruimen, kersen, kweën, perziken, abrikozen, vijgen, granaat-, noten- en andere boomen; maar voooral druiven, waarvan men hier 14 soorten telt. Jammer dat men de behandeling van den wijn niet verstaat. In de woestijn en het N. deel van Taurië is geen hout; maar op de bergen zijn bosschen van onderscheidene boomen. De visscherij is van veel belang, en uit het rijk der delfstoffen vindt men jaspis, agaat, bergkristal, steenkolen, naftabronnen, meerschuim, goede kalk, leem, vollersaarde en vooral keukenzout, dat uit de menigvuldige zoutmeren geschept wordt, die meestal aan de inw. der steden verhuurd zijn. De fabr. zijn van weinig belang. De voornaamste zijn in messen, bussen, leder, kaarsen, zijde, halfzijde, wol, katoen en leder. Verder maken de Tartaren sorbet en krimmel; de Kozak kaviaar, vischlijm en eene soort van brandewijn. Was het gouv. beter bevolkt en bebouwd, dan zou het eenen aanzienlijken handel kunnen drijven; thans bestaat de uitvoer in: zout, tarw, honig, huiden, wol, soda, boter, linnen en eenige wijn, heerlijke boomvruchten, nafta, meerschuim, salpeter, was, talk, kaarsen, krimmel, vilten, dekken, messen, enz. alsmede gezouten steur, kaviaar en vischlijm. Ingevoerd worden: katoen, katoenen en zijden stoffen, wijn, likeuren, tabak, versche en gedroogde vruchten, enz. Er zijn een aantal havens op Taurië, Akermetschet of Simferopol, Kaffa, Kertsch, Koslow en Jenikale; doch des winters is door de stormen en den mist de handel alhier gesloten. De inw. zijn Tartaren, Nogayers, Russen, kolonisten, Grieken, Ameniërs, Joden en Heidenen. De meeste inw. Tartaren en Nogayers belijden, den Mahomedaanschen godsdienst; de Turken hebben eenen *mufti* en *kadis*; de Nogayers, *kadis*, de Russen eenen aartsbisschop, de Armeniërs eenen patriarch, en onder de kolonisten zijn vele hervormde. De onderscheidene volken hebben hunnen adel behalve bij de Grieken, Armeniërs, Joden en hervormden. De regering is als in de overige gouv.; het land wordt in 6 kreitsen verdeeld. De hoofdstad is Simferopol of Akermetschet.

TAURIS, zie Tabris.

TAUROGGEN, Rus. stad, gouv. Wilna, aan de Jura, met 2000 inw.

TAURUS of *Kurum*, hoog gebergte in Aziat. Turkije, dat uit de hooge vlakte van Armenië, Z. W. in het schiereil. dringt, en op 53. L. en 38. N. B. den Anti-Taurus ontmoet; terwijl het naar den kant van Syrië het gebergte Almatagh of *Amanus* zendt, waar de beroemde passen van Sakaltutan en Beylan gevonden worden, die reeds bij de ouden onder de namen der Cilicische en Amanische passen bekend waren; terwijl het verder met het gebergte Ardfisch, in aanraking komt; gaat onder den naam Ramidan Oglu Balaklaw om de prov. Itschil, en valt met kaap Chalcedonia in zee. Een tak loopt, onder den naam van Nieuradtagh, naar de Zwarte zee, en duikt bij Kirpe in dezelve; doch zendt, verscheidene takken naar

den Archipel, waarvan wij alleen de Badalagh, Bergi of Tmolus Bostagh of Sipylus, en den Mesogis der ouden opnoemen. Het gebergte is kalk; de hoogere bergen graniet, en zelfs wil men dat sommige vuurspuwend zijn, zonder dat men hiervan in latere tijden blijken gezien heeft. 2. Zie Tebris.

TAUSCHIM, Boh. vlek, kreits Kaurzim.

TAUSNITZ, zie Berg.

TAUSRAH, O. Ind. stad, prov. Guzeratte, in een vruchtbaar oord.

TAUSS, DOMAGLICZE of *Drastow*, Boh. stad, kreits Klattau, met 3,360 inw., linnen-, lint- en katoenfabr.

TAUSSAC, 2 Fr. dorpen, dep. Aveiron.

TAUSSENAU, zie Dausenau.

TAUSTE, Spaan. vlek, prov. Aragon, met 2,200 inw. en fabr.

TAUTAVEL, Fr. vlek, dep. Oost-Pyreneën, arr. Sancerre, met 1400 inw.

TAUTE, Fr. riv., dep. Kanaal, die beneden Carentan, in het Kanaal valt.

TAUTENBURG, dorp in Saksen-Weimar, met 2,300 inw.

TAUVES, Fr. vlek, dep. Puy-de-Dôme, arr. Issoire, met 2150 inw.

TAUVENAY, Fr. vlek, dep. Cher, met 1130 inw.

TAUX, groot Fr. vlek, dep. Aisne, met 1600 inw.

TAVAGNASCO, Sard. dorp in Piëmont, prov. Ivrea.

TAVAI of *Tavay*, kaap in het rijk der Birmannen, prov. Tanasserim. 2. Riv. aldaar, in het N. W. dier prov. 3. Stad aldaar aan voorn. riv., welker mond hier eene goede haven maakt, wel versterkt, doch sedert 1793, toen de Siammers deze stad aan Birma afstonden, is de handel geheel te niet gegaan. 115. 49. en 14. 48. N. B. 4. Een der Mergui eil., ten Z. van kaap Tavay, door verscheidene kleine eil. en rotsklippen omringd, met veel bosch. 115. 16. L. 13. 3. N. B.

TAVAIPOENAMMOE, zie Nieuw Zeeland.

TAVALARO (KAAP), voorgebergte aan het Z. einde van het eil. Sardinië. 25. 13. L. 38. 53. N. B.

TAVANDA, Z. Amer. riv. van Quito, prov. Ibarra, die in de Mira valt.

TAVANNES of *Dachsfelden*, Zwits. dorp, kanton Bern.

TAVASTEHÜS, Rus. stad, gouv. Finland, in het Finsch *Hämen-Kaupangi* genoemd, aan een meer, met eene kerk op eene hoogte, 2000 inw., handwerken, handel en twee jaarmarkten. 61. 3. N. B.

TAVATSCHENDAL, Zwits. dal, kanton Graauwbunderland, met eenen sterk bezochten weg naar den St. Gothard; bronnen van den Rijn, en zeer veel sneeuwvallen.

TAVAYVORE, klein eil. aan de O. kust van het Schot. eil. Lewis. 11. 17. L. 58. 6. N. B.

TAVE, riv. in Wallis, gr. Caermarthen, die in de Severn valt. 2. Zie Taf.

TAVELA, kleine N. Amer. riv. van Mexico, prov. Culiacan, die in de golf van Californië valt.

TAVENNA, Nap. dorp, prov. Molise, met 1500 inw. en eene zwavelbron.

TAVERHAM, Eng. kerspel, gr. Norfolk.

TAVERNA, Nap. stad, prov. Calabrië Ulteriore II, O. van het Sila woud, met 10 kerken en 2000 inw.

TAVERNES, Nederl. dorp in Luxemburg, arr. Neufchatel, met 140 inw. 2. Fr. dorp, dep. Var, met 1400 inw.

TAVERNIER KEY, klein eil. aan de N. kust van het W. Ind. Cuba, een der Tortuga's eil.

TAVIGNANO, Fr. riv., eil. Corsica, die bij Aleria in zee valt.

TAVIRA, Port. distr., prov. Algarvië, met 36,000 inw. 2. Stad aldaar, hoofdpl. van dit distr., aan de Sequa en de baai van Tavira, met vervallene muren, een oud kasteel, 2 kerken, 5 kloosters, een hospitaal, armhuis, en met de voorstad 6,400 inw., die sterke visscherij, een weinig zeehandel, kleine haven, maar goede reede hebben, welke laatste door drie eil. gevormd wordt, op welker middelste het fort St. Joao Baptista, en aan de kust het fort St. Antonio ligt. 10. 5. L. 37. 7. N. B.

TAVISTOCK, Eng. stad, gr. Devon, aan de Tave, met 4000 inw., wolweverijen, leigroeven en minerale bronnen. Het onderaardsche gedeelte van het kanaal van Tavistock, aan hetwelk men 13 jaren gewerkt heeft, is in 1806 voltooid, waardoor eene verbinding tusschen de Tave en Tamar bewerkstelligd is. De holte door den heuvel, is ½ mijl lang, en op eenige plaatsen 400 voeten onder de aarde.

TAVO, kaap aan de N. kust van Java, op 128. 50. L. 27. Z. B.

TAVOLO DOTO, eil. bij de O. kust van Sardinië.

TAVOLARA, eil. aan de N. O. kust van Sardinië, voor de haven Terranuova, onbewoond, met vele wilde geiten, en voorheen door de parelmosselen zeer beroemd. 27. 23. L. 40. 55. N. B.

TAVORA, Port. vlek, prov. Beira, aan de Tavora, die in de Douero valt.

TAVOY, stad van het rijk der Birmannen, en hoofdstad van een district.

TAVRIA, Sard. vlek, prov. Turin, met 2,300 inw. en fabr.

TAVROW, Rus. stad, gouv. Woronesch, met 3,200 inw.

TAVY ST. MARY en ST. PETER, 2 Eng. dorpen, gr. Devon.

TAVRY (ST. PETERS), Eng. kerspel, gr. Devon, met 2500 inw.

TAW, Eng. riv., gr. Devon, die in het kanaal van Bristol valt.

TAWAI-POENAMMOE, zie Nieuw Zeeland.

TAWAKANOE, volksstam in Mexico intendentschap Nieuw Mexico.

TAWAL GORKA, Rus D., gouv. Perm.

TAWALLY EILAND of *Groot Tawally*, een der Molukken eil. bij Batschian; 7 mijlen lang, 1 breed, en wel bewoond. 145. L. 0. 21. Z. B.

TAWANDEE, N. Amer. vlek, prov. Pennsylvanië, gr. Bradford. 2. T. *Creek*, N. Amer. riv. in het N. van Pennsylvanië, die in de Susquehannah valt.

TAWANDER, tak van de N. Amer. riv. Susquehannah, prov. Pennsylvanië.

TAWARRAN, baai van de N. O. kust van Borneo.

TAWASTERUS, zie Tavastehüs.

TAWAT, zie Tuat.

TAWAY TOWN, N. Amer. vlek, aan den Ohio, bij den oorsprong der Au-Glaize.

TAWDA, tak van de Rus. riv. Sowda, gouv. Perm.

TAWI-TAWI, groep van 56 eil. in den Sooloo Archipel. 2. Voornaamste eil. derzelve, hoog en bergachtig, met een groot meer, waarin een eil. en een groot getal krokodillen. 3. Hoofdstad met eene haven.

TAWROW, Rus. stadje, gouv. Woronesch, aan de Tawrowka, met 1800 inw. en eene scheepstimmerwerf.

TAWSTOCK, Eng. dorp, gr. Devon.

TAWTON (BISHOP'S NORTH en SOUTH), 3. Eng. dorpen, gr. Devon.

TAWUK, Turk. vlek, gouv. Bagdad.

TAWY, Eng. riv. in Wallis, gr. Brecknock; valt in het kanaal van Bristol, bij Swansea.

TAXA, haven op het eil. Cuba.

TAXAMALCA, N. Amer. stad; 20 mijlen van Mexico.

TAXAMARCA, N. Amer. stad, prov. Mechoacan; 13 mijlen O. van Mechoacan.

TAXAPIRA, Chin. riv. gouv. Mukden.

TAXEN, Oostenr. dorp, kreits Boven den Mannhartsberg, met eene katoenfabr.

TAXENBACH, zie Dachsenbach.

TAXIMAROA, N. Amer. volkplanting in Mexico, intendentschap Valladolid.

TAXINGE, Zweed. vlek, Nyköping-län.

TAXIS, zie Turn en Taxis.

TAXISCO, derp in Midden Amerika, prov. Escuintla.

TAXLANDEN, zie Dachslanden.

TAY, Schot. riv., welke in het Westelijk gebergte van het gr. Perth ontspringt, het Loch of Tay vormt, de riv. Lochy, Logyn, Tummel en Illa ontvangt, en boven Dundee, door Falmouth, eene golf in de Noordzee valt. 2. Riv. in Ierland, gr. Waterford. 3. Schot. meer in Perthshire. 4. Chin. stad, prov. Setchuën. 5. N. Amer. vlek in Opper Canada, Home distr.

TAYA, THEYA, Oostenr. riv., land Onder den Ens, die uit de Moravische Taya voortkomt, welke bij Teltsch in den Iglau kreits ontspringt, en uit de Duitsche Taya, welke in Oostenrijk bij Engelstein haren waren oorsprong heeft. De vereënigde riv. maakt de grenzen tusschen Oostenrijk en Moravië uit; ontvangt de Schwarza, en valt bij Rabensburg in de March. 2. Oostenr. vlek, land Onder de Ens, met 900 inw. 3. T. *Pulo Taya*, eil. aan de O. kust van het eil. Sumatra. 6. 48. N. B.

TAYBAS, prov. op het Philippijnsch eil. Manilla, aan de zee van Mindoro, met sterk bevolkte vlakten aan de kust, doch van binnen meest oude bosschen. De prov. brengt even genoeg voor hare behoeften op, en heeft veel fabr. van matten, tapijten en fijne linnens. Zij telt 72,200 inw. 2. Stad aan de kust van Taybas, met 2000 inw. touwslagerijen, katoen- en mattenweverijen.

TAYABO, stad aan de O. kust van 't O. Ind. eil. Celebes, in baai Gunong Tellu. 139. 16. L. 1. 10. Z. B.

TAYAC, tak van de Sakine, prov. Cahahmli.

TAYANG, Chin. eil., prov. Kian-nan.

TAYAOHUN, Chin. stad, prov. Yunnan.

TAYASAN, dorp op het Philippijnsch eil. Manilla.

TAYBINO, land op 't Nederl. gedeelte van Timor.

TAYEQUA volkplanting in Z. Amer., prov. Dariën, in de golf van San Miguel.

TAYGETUS, zie Monte di Maina.

TAYLOR'S EIL., drie kleine eil. aan de N. kust van Nieuw Holland, tusschen het eil. Thistle en de kust. 2. N. Amer. eil., prov. Maryland, gr. Dorchester. 3. N. Amer. dorp, prov. Virginië, gr. Mecklenburg.

TAYLORSVILLE, N. Amer. dorp, prov. Kentucky, gr. Shelby.

TAY-MIN, Chin. stad van den 3 rang, in

in Petcheli.

TAY-MING, Chin. stad, prov. Petcheli.

TAYMOUTH, Schot. vlek, gr. Perth.

TAYN, zie Rosz.

TAYNE, Schot. stad, gr. Ross, met 1600 inw. en fabrijken.

TAYNG, Chin. stad op Corea; 8 m. Z. O. van Haimen.

TAYNGEN, Zwits. vlek, kanton Schaffhausen.

TAYNTON, Eng. kerspel, gr. Oxford. 2. Eng. kerspel, gr. Gloucester; 420 inw. en vlijtige landbouw.

TAYNUILT, Schot. dorp, gr. Argyle.

TAYOMAYO, klein, woest Pityusisch eil in Middellandsche zee, bij de N. O. kust van Ivica.

TAYRAC, Fr. vlek, dep. Lot en Garonne, met 950 inw. 2. Fr. vlek, dep. Lot en Garonne, met 1400 inw. en fabrijken.

TAY TAY, fort en zendelingsplaats op het Sooloo eil. Paloowang, met een klooster en handel.

TAYU, hoofdpl. in het land der Bennasusu's, aan de Sierra Leona kust.

TAY-WAN, zie Formosa.

TAY-YUEN-FOU, Chin. stad, prov. Schansi, aan de Fuendo.

TAZACORTE, Spaan. vlek, op het Kanarisch eil. Palma, met eene haven.

TAZE, Rus. Aziat. riv., die in de twee meren Ku en Din, guov. Tobolsk ontspringt, en in de golf Tazovskaja valt.

TAZEWELL, gr. der N. Amer. Rep., prov. Virginië, met 5000 inw., in het midden bergachtig, en verder met hooge vlakten, de bronnen van de Big Sandy, de Clinch, de Blackstone en de Louisa, en vruchtbare dalen. De hoofdpl. is Jeffersonville. 2. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Tennessee, gr. Clairborne.

TAZILLY, Fr. vlek, dep. Nièvre, met 875 inw.

TAZLA of *Salato*, zie Beischeer.

TAZOWSKAJA GUBA, Rus. golf, in die van de Oby.

TAZREE, Perz. dorp, prov. Laristan.

TCELILENTSCHEU, Chin. stad, prov. Setchuen, aan de Kincha. 120. 35. L. 26. 34. N. B.

TCENG, Chin. stad in Quantong.

TCEOU, Chin. stad in Shantong.

TCETSCHEU, Chin. stad, prov. Schantong, voor de geboorteplaats van CONFUCIUS gehouden.

NB. *De plaatsen, die men niet op* TCH *vindt, zoeke men op* TSCH.

TCHABAR, Chin. Tartaarsche riv., gouv. Kirin, die in de Songarie valt.

TCHABOSCHI, Rus. stad, gouv. Irkutsk.

TCHACAHAMAR, stad in Thibet; 3 mijlen W. van Orto.

TKCHACAOSA, stad in Thibet; 8 mijlen Z. van Chatcheou.

TCHACA-TCHOUTCHI, stad in Thibet; 10 mijlen N. W. van Tchontori.

TCHACA-TOHOI, stad in Chin. Tartarije, lands. Hami.

TCHADOBETZ, Rus. Aziat. riv. in de gouv. Irkutsk en Tomsk, die in de Tunginka valt.

TCHADOBSKO, Rus. stad, gouv. Tobolsk, aan de Tunguska.

TCHAGANE, Rus. riv., die in het land der Kirgizen ontspringt, en in de Derkoul valt.

TCHAGANSKOI, Rus. sterkte, gouv. Ural.

TCHAHAN HAMER, stad in Chin. Tartarije; 13 mijlen Z. W. van Coucou.

TCHAHAN HOTUN, Chin. Tartaarsche stad; 55 mijlen N. N. O. van Peking.

TCHAHASOU HOTUN, Chin. Tartaarsche stad; 230 mijlen N. N. O. van Peking.

TCHAHI, Perz. dorp, prov. Korasan.

TCHAIA, Rus. Aziat. riv., gouv. Irkutsk; valt in de Lena.

TCHAI-YAM, Chin. riv., die in de Lo valt.

TCHAKAN-TOTOHO-KIAMEN, Chin. Tartaarsche post, in het land der Mongoliërs.

TCHAKET, Turk. Aziat. dorp, sands. Anadolia.

TCHAKTELA, Turk. dorp in Caramanië, 9 mijlen van Akshehr.

TCHAL, dorp in Kiurdistan, 9 mijlen O. van Amadieh.

TCHALBISCHEVO, Rus. Aziat. dorp, gouv. Tobolsk.

TCHALCHA, zie Hinchinbrook.

TCHALEI, fort in Chin. Tartarije. 141. L. 46. 25. N. B.

TCHALIN, Chin. stad, prov. Houquang. 131. 2. L. 26. 54. N. B.

TCHAM, Chin. stad van Corea, 140 mijlen O. van Peking.

TCHAM-CHAN, Chin. stad van den 3 rang, prov. Petcheli.

TCHAMDSU TIGAC, meer in Thibet, op 99. 12. L. 31. 30. N. B.

TCHAMLI, Chin. stad, prov. Petcheli.

TCHAMNAGOM DOU, Aziat. meer in Thibet. 113. 40. L. 30. 50. N. B.

TCHAMSKA, Rus. dorp, gouv. Irkutsk.

TCHAM-TCHIM-HOTUN, stad van Corea; 138 mijlen O. van Peking.

TCHAMTIEN, Chin. Tartaarsche stad, 14 mijlen N. W. van Siao-ku-leou.

TCHAMTOU, stad in Thibet; 18 mijlen

len Z. W. van Contchoudsong.

TCHANG, Chin. stad, prov. Schansi, bij 't meer Tchang.

TCHANG-CHAN, Chin. stad, prov. Tschekiang, aan de Tsien-Tang.

TCHANG-CO, Chin. stad, prov. Honan.

TCHANG-FONG, stad van Corea; 21 mijlen O. Z. O. van King-ki-tao.

TCHANG-HIEN, Chin. stad, prov. Schensi.

TCHANGHING, Chin. stad, prov. Tschekiang.

TCHANG-HOA, Chin. stad van den 3 rang, op het eil. Hainan.

TCHANG-ING, Chin. stad van Corea; 13 mijlen Z. van Kang.

TCHANG KIEOU, Chin. stad, prov. Schantong.

TCHANG-LO, Chin. stad, prov. Kanton.

TCHANG-LO, Chin. stad, prov. Schantong.

TCHANG-MING, Chin. stad, prov. Setchuën.

TCHNG-NHIEN, 3 Chin. steden, prov. Kiangsi; Houquang en Setchuën.

TCHANGPIN, Chin. stad, prov. Fokiën, met eenen vruchtbaren omtrek.

TCHANG-PING, stad van Corea, 5 mijlen O. van Kangtcheou.

TCHANG-PING, Chin. stad, prov. Petcheli. 40. 14. N. B.

TCHANG-POU, Chin. stad, prov. Fokiën.

TCHANG-SING, stad van Corea; 12 mijlen Z. van Kangtcheou.

TCHANG-SONG, stad van Corea, 11 mijlen N. W. van Kangtcheou.

TCHANG-TAI, Chin. stad, prov. Fokiën.

TCHANG-TCHA, Chin. stad, prov. Houquang, aan de Heng. 130. L. 11. 28. 11. N. B.

TCHANG-TCIN, Chin. stad, prov. Schantong.

TCHANGTE, Chin. stad, prov. Houquang.

TCHANG-TSE, Chin. stad, prov. Schansi.

TCHANG-VA, Chin. stad, prov. Schansi.

TCHANG-VOAN, Chin. stad, prov. Petcheli.

TCHANG-Y, Chin. stad, prov. Schantong.

TCHANG-YANG, 3 Chin. steden, prov. Houquang en Quangtong.

TCHANG-YUEN, stad van Corea, 10 mijlen W. Z. W. van Hoang-tcheou. 2. Stad van Corea, 16 mijlen Z. O. van Kangtcheou.

TCHNA-CHAN of *Chan-san*, klein eil. in de Chin. zee, het Z. der groep Miatou; 6 mijlen N. W. van Tchang-tcheou.

TCHANKOUR, stad in Thibet, 35 mijlen Z. O. van Sournam.

TCHAN-TE, Chin. stad, prov. Honan.

TCHANY, Rus. meer in Azië, tusschen de Ob en Irtysch.

TCHAO, Chin. stad, prov. Petcheli. 2. Chin. stad, prov. Yunnan. 3. Chin. stad in Corea.

TCHAO-HOA, Chin. stad, prov. Setchuën.

TCHAO-NAIMAN-SOUMI-HOTUM, Chin. stad in Scharra-Mongolië.

TCHAO-NGAN, Chin. stad van den 3 rang, prov. Fokiën.

TCHAO SIEN, zie Corea.

TCHAO-TCHEOU, Chin. stad, prov. Junnan. 2. Chin. stad, prov. Petcheli.

TCHAOUTCHE AGHISI, Turk. Aziat. stad in Natolië, aan de Zwarte zee; 3 mijlen N. W. van Erekli,

TCHAO-Y, Chin. stad, prov. Schansi.

TCHAO-YUEN, Chin. stad, prov. Schantong.

TCHAPIE-DSAKE TOMPSOU, meer in Thibet; 18 mijlen in den omtrek.

TCHASOVIA, dorp op het Rus. eil. Shoumshu, een der Kurilische eil.

TCHASTIJA, Rus. eil., gouv. Irkutsk.

TCHAT, berg in Thibet, op de grenzen van Yarkan. 96. 30. L. 33. 10. N. B.

TCHATELI, stad in Chin. Tartarije, lands. Hama; 13 mijlen N. W. van Hami-Hotun.

TCHAUNSKAJA, golf aan de IJszee. tot 71. 72. N. B.

TCHAZMIUNSKOI, kaap aan de O. kust van Kamschatka; 17 mijlen Z. van Verchnei Kamschatskoi.

TCHEBARKULSKAJA, Rus. sterkte, gouv. Oufa; 44 mijlen O. van Oufa.

TCHECHUI, Rus. riv., valt in de Lena.

TCHECO, stad in Thibet; 37 mijlen O Z. O. van Lossa.

TCHEFTKAN, Turk. stad in Natolië; 13 mijlen N. N. W. van Adana.

TCHEGEN, eil. in de Kaspische zee; 48 mijlen van Astrakan.

TCHEGOTCHINA, Rus. riv., die in de Kolyma valt.

TCHEGUEDE HOTUN, Chin. Tartaarsche stad, gouv. Tschulimsk, aan de Amur.

TCHEHARSHEBEH, Turk. dorp in Natolië; 10 mijlen Z. O. van Alashehr.

TCHEKENAGUR, Turk. stad in Caramanië; 7 mijlen Z. van Kirshehr.

TCHE-KIANG, Chin. stad in Houquang.

TCHELAO, Perz. stad, prov. Korassan, tegen eenen berg.

TCHELBOSCH, Rus. riv., die in de Bisuga, en met deze in de zee van Azof valt.

TCHELEH DAGHI, berg in Klein Azië; N. O. van Boli.

TCHELGA, Afr. lands in Abyssinië, prov. Amhara, door eene menigte groote-

tere en kleinere rivieren en beken bespoeld, die Noordwaarts stroomen, en in de Tacazze vallen, met veel bosch. De inw. leven meestal van de elefanten jagt. De voornaamste plaats is Tscherkin.

TCHELIABINSK, Rus. stad, gouv. Orenburg.

TCHE-LI-LEAU, Chin. stad, prov. Setchuën.

TCHEMURTAESKOI, Rus. Aziat. sterkte, gouv. Irkutsk.

TCHEN, stad van Corea; 5 mijlen N. N. O. van Ping-hai. 2. Chin. stad, prov. Honan. 3. Chin. stad, op het eil. Hainan.

TCHEN-AN, Chin. stad van Corea; 11 mijlen Z. Z. O. van Hetsin.

TCHENBAR, Rus. stad, gouv. Pensa.

TCHENE, Egypt. stad, aan den regter Nijl oever.

TCHENG-TCHANG, stad van Corea; 23 mijlen Z. Z. O. van Haiman.

TCHENG-TE, eil. in de Ind. zee, bij de Z. kust van Corea; 10 mijlen Z. van Tsin-tcheou.

TCHEOU-CHAN of *Chu-san*, eil in de Ind. zee., bij de W. kust van China.

TCHEOU-TCHE, Chin. stad van den 3 rang, in Schansi.

TCHEPAGIRSKOI, Rus. Aziat. dorp, aan de Podkamonskaja Tunguska.

TCHEPETKINA, Rus. riv., die in de Kolyma valt. 166. L. 67. 35. N. B.

TCHEREDOVA, Rus. Aziat. dorp, gouv. Tobolsk.

TCHERKIN, Afr. stad in Abyssinië; 12 mijlen N. van Gondar.

TCHERMAEWSKOI, Rus. dorp, gouv. Tobolsk.

TCHERNAIA, Rus. Aziat. riv., valt in de Anadyr.

TCHERNAIAGRADA, Rus. Aziat. vesting, aan de Wolga.

TCHERNIKEH, Turk. stad in Klein Azië, prov. Siwas.

TCHERNITZ, zie Czernitz.

TCHERNOLUTZKAIA, Rus. sterkte, gouv. Tobolsk.

TCHERNORIEGENSKAJA, Rus. Aziat. sterkte, gouv. Ufa.

TCHERPLINSKOI, Rus. sterkte, gouv. Ufa, aan de Ural.

TCHERTCHI, stad in Thibet; 7 mijlen Z. W. van Harachar.

TCHERTOWSKA, Rus. stad, gouv. Irkutsk.

TCHERVLENA, Rus. Aziat. sterkte, gouv. Kaukazus.

TCHERZ, TCHERATZ of *Tacazze Agaus*, Afr. volk in Abyssinië, die voorheen den Nijl aanbaden, en in de zevende eeuw christenen werden, welker voorschriften zij sterker opvolgen, dan de overige Abyssiniërs. Zij verzamelen zich, bij voorbeeld, dagelijks in elk dorp tot het gebed.

TCHESKAIA, golf in de IJszee, tusschen 52. en 53. L. 66. en 77. N. B.

TCHESUCHINSKOI, Rus. sterkte, op de grenzen van China.

TCHE-TAN, Chin. riv., die in de Tom valt.

TCHETCHEAU-HOTUN, Chin. Tartaarsche stad, in het landschap Hami; 330 mijlen O. van Peking.

TCHE-TCHIM, Chin. stad, prov. Petcheli.

TCHE-TCHING, Chin. stad, prov. Honan.

TCHETKINA, een der Rus. Vossen eil., in de N. Stille Zuidzee. 202. 40. L. 53. 30. N. B.

TCHEUISKOI, Rus. sterkte, gouv. Tobolsk; 16 mijlen N. N. O. van Kolivan.

TCHIATAM, Aziat. stad in Thibet; 170 mijlen O. van Lassa.

TCHICOU, stad van Corea; 6 mijlen Z. Z. O. van Long Kouang.

TCHIEIN, Rus. Aziat. dorp, bij de Behring straat. 206. 10. L. 65. 40. N. B.

TCHIHIEN, Chin. stad, prov. Setchuën.

TCHIKIRI, Chin. Tartaarsche riv., die in den Amur valt.

TCHILDIRR, Aziat. bergketen in Georgië, 12,000 voeten hoog.

TCHILINSKOI, Rus. stad, gouv. Irkutsk.

TCHIN, Chin. stad, prov. Schansi. 2. Chin. riv., prov. Houquang.

TCHIN-CONG, Chin. stad, prov. Yunnan.

TCHINDAT, TURUKUEWSKA, Rus. Aziat. vesting, gouv. Irkutsk.

TCHINEH, Turk. stad in Klein Azië; 5 mijlen W. N. W. van Moglah.

TCHINEYORFU, Chin. stad, prov. Setchuën, met handel en handwerken.

TCHINFANOEI, Chin. vesting, prov. Schensi.

TCHING, Chin. stad, prov. Houquang. 2. Twee Chin. steden, prov. Honang.

TCHI-NGAM, Chin. stad, prov. Setchuen.

TCHINGANTCHEOU, Chin. stad, prov. Tetchuën.

TCHING-CANG, Chin. stad, prov.

TCHING-CHAN, stad van Corea; 10 mijlen N. N. O. van Kang-tcheou.

TCHING-CANTUKSCHEU, Chin. stad, prov. Yunnan.

TCHING-HE, stad van Corea; 10 mijlen N. N. O. van Kang-tcheou.

TCHING-HIANG, 2 Chin. steden, prov. Quangtong en Setchuen.

TCHING-HO, Chin. stad, prov. Fokiën.

TCHING-KI, Chin. stad, prov. Houquang.

TCHING-KIANG, Chin. stad, prov. Yunnan.

TCHIN KITANE, zie Nieuw Norfolk.
TCHING-LIEOU, Chin. stad, prov. Honan.
TCHING-NGAN, 2 Chin. steden, prov. Petcheli en Honang.
TCHING-NGUN, Chin. stad, prov. Honan.
TCHING-NING, Chin. stad, prov. Koeitcheou. 26. 3. N. B.
TCHING-PIN, Chin. stad, prov. Quangtong.
TCHING-PING, Chin. stad, prov. Honan.
TCHING-TCHEOU, Chin. stad, prov. Houquang. 28. 23. N. B.
TCHIN-TEAU, stad van Corea; 10 mijlen Z. Z. W. van Kang-tcheou.
TCHING-TING, Chin. stad, prov. Petcheli. 39. 9. N. B.
TCHING-TOU, Chin. stad, prov. Setchuen.
TCHINHAT, Chin. stad, prov. Tchekiang.
TCHIN-HOA, stad in Corea; 16 mijlen O. N. O. van King-ki-tao.
TCHIN-KI, Chin. stad van den 3 rang in Kuangsi.
TCHINKITANY, baai aan de W. kust van N. Amerika, door de Spanjaarden de *Guadaloupe* baai genoemd.
TCHIN-KOU, Chin. stad, prov. Schansi.
TCHIN-NAN, Chin. stad, prov. Yunnan.
TCHIN-NGAN, Chin. stad, prov. Kuansi. 2. Chin. stad van den 1 rang, prov. Quang-si. 23. 21. N. B.
TCHIN-NGIN, Chin. stad, prov. Schansi.
TCHIN-POU, Chin. stad, prov. Houquang.
TCHIN-TCHING, Chin. stad, prov. Schantong.
TCHIN-VOU, Chin. stad, prov. Shantong.
TCHIN-YANG, Chin. stad, prov. Honan.
TCHIN-YUEN, Chin. stad, prov. Kuansi.
TCHIRAKI, Chin. Tartaarsche stad, in het land der Kalkas.
TCHIRINKOUTAN, een der Kurilische eil. 171. 50. L. 49. 20. N. B.
TCHIRNOOI, een der kleine Kurilen. 169. 36. L. 47. 8. N. B.
TCHI-TCHEOU, Chin. stad, prov. Kian-nan.
TCHI-TCHOUAN, Aziat. stad in Thibet: 7 mijlen N. van Chao-ma-ing-Hotung.
TCHI-TCHUEN, Chin. stad, prov. Schantong.
TCHIUNA, Rus. riv., gouv. Kolywan, die in de Tunguska valt.
TCHIURAC, riv. in klein Azië, die in den Meinder valt.
TCHI-YANG, Chin. stad, prov. Setchuen.
TCHI-YUEN, stad in Corea, 5 mijlen Z. O. van Tsin Tcheou. 2. Chin. stad van den 1 rang, prov. Koeitcheou. 27. 1. N. B.
TCHO, Chin. stad, prov. Schansi.
TCHOANLANGING, Chin. vesting, prov. Schensi.
TCHOCOU, Aziat. stad in Thibet; 6 mijlen van Harachar-Hotun.
TCHOHA-KIAMEN, Chin. Tartaarsche stad; 15 mijlen Z. W. van Kara.
TCHOI, zie Palcati Nor.
TCHOKA, zie Sachalin.
TCHOL, Chin. Tartaarsche riv., die in de Noupi valt.
TCHOL HOTUN, Chin. stad in Tartarije; 160 mijlen N. O. van Peking.
TCHOL-ABADI, Turk. stad in Caramanië; 10 mijlen Z. W. van Akshehr.
TCHOM-COU-CHO, Chin. Tartaarsche stad, 8 mijlen Z. W. van Ning-Yuen.
TCHOM-YUEN, Chin. Tartaarsche stad; 5 mijlen N. van Geho.
TCHONG, stad in Corea, 23 mijlen van Kin-nai-tchan.
TCHONG-KIANG, Chin. stad, prov. Setchuen.
TCHONG-KIANG-CHE, stad op de W. kust van 't Chin. eil. Formosa.
TCHONG-LANG, Chin. stad, prov. Schansi.
TCHONG-LU, Chin. vesting, prov. Houquang.
TCHONGMEOU, Chin. stad, prov. Honang.
TCHONG-HOTOC, Aziat. stad in Thibet; 30 mijlen Z. Z. W. van Horatoube.
TCHONG-POU, Chin. stad, prov. Schansi.
TCHONG-POU-HIEN, Chin. stad, prov. Schensi.
TCHONG-YEN, Chin. vesting, prov. Houquang.
TCHONTORI, Aziat. stad in Thibet, in de Koschotei, aan den weg naar Turfan. 114. 20. L. 40. 24. N. B.
TCHORRO-TOHON-KIAMEN, post in Chin. Tartarije; 8 mijlen N. van Odoli.
TCHONTU-GATSCHLIK, Rus. Aziat. dorp in Circassië, land der Kumyken, aan de Kotsche.
TCHARS, Perz. dorp, prov. Azerbidia.
TCHASCHO, Rus. riv., die in de golf van Tcheskaia valt.
TCHO-TCHING, Chin. stad, prov. Schantong.
TCHOUCDOU, Chin. Tartaarsche stad, 7 mijlen N. N. W. van Petoune Hotun.
TCHOUCTEY-KIAMEN, post in Chin. Tartarije; 3 uren N. O. van Tchol.
TCHOU-CHAN, Chin. stad in Houquang.
TCHOUDSONG, Aziat. stad in Thibet, op de grenzen van China.
TCHOU-KI, Chin. stad, prov. Houquang.
TCHOUKIA PAURAN, Aziat. stad in Thibet; 3 mijlen Z. Z. O. van Lassa.
TCHOU-KIANG of *Yung*, Chin. stad, prov.

prov. Yunnan.
TCHOULGUE HOTUN, Chin. Tartaarsche stad, 235 mijlen N. O. van Peking. 2. Chin. Tartaarsche stad, 280 mijlen O. N. O. van Peking.
TCHOUMOU, stad in Thibet, 21 mijlen O. Z. O. van Lassa.
TCHOUMOURTI, stad in Thibet, bij den Ganges; 75 mijlen O. Z. O. van Latac.
TCHOURHATAI, Chin. Tartaarsche stad. 137. 31. L. 43. 4. N. B.
TCHOUSOR, stad in Thibet, 12 mijlen Z. W. van Lassa.
TCHOU-TAN, riv. in China, die in de Yuen valt bij Hong-kiang-si.
TCHUGATSKISH BAAI, zie Prins William's sound.
TCHUKOTSKOIE-NOS, kaap aan de N. O. punt van Azië, welke slechts eens, en wel door den Kozak LEMAN DESCHNEF is omgezeild.
TCHULIM, zie Tzulimm.
TCHULO, Chin. stad op 't eil. Formosa.
TCHUMARA STANITZ, Rus. Aziat. stad, gouv. Irkutsk. 61. 12. N. B.
TCHUMEN, Chin. eil., prov. Tchekiang.
TCHUMISCH, Aziat. riv., die door Aziat. Rusland in den Ob valt, 2 mijlen Z. Z. O. van Kolywan.
TCHU-TCHEOU, Chin. stad, prov. Tschekiang.
TCIANC-AN, Chin. stad, prov. Kuansi.
TCIEN-KIANG, Chin. stad, prov. Kuansi.
TCIEN-LI, Chin. eil., prov. Schantong.
TCI-HIA, Chin. stad, prov. Shantong.
TCIM, Chin. stad, prov. Petcheli.
TCI-ME, Chin. eil. prov. Schantong.
TCI-ME-HIEN, Chin. stad, prov. Schantong.
TCIM-KIN, Chin. stad, prov. Petcheli.
TCIM-YEN-FU, Chin. stad, hoofdstad der prov. Huënking op Corea, en eene grensvesting tegen de Mandschurey.
TCIN, Chin, stad, prov. Schensi.
TCI-NAN of *Tsin-an*, Chin. stad, prov. Schantong.
TCIN-CHUPO, Chin. meer, prov. Kian-nan.
TCIN-CHOUI, Chin. meer, 8 mijlen N. N. O. van Tcin-tcheou.
TCINF CHUICHING, Chin. stad, prov. Schensi.
TCING, Chin. stad, prov. Petcheli.
TCI-NGIN, Chin. stad, prov. Schantong.
TCINKERHO, tak van de Hoanho in de Chin. prov. Schensi.
TCIN-KIAN-HIEN, Chin. stad, prov. Schensi.
TCIN-KIN-TSCHEU, Chin. stad, prov. Schensi.
TCINP-HING, Chin. stad, prov. Schantong.
TCINPIENNIG, Chin. stad, prov. Schensi.
TCINSCHINEHING, Chin. stad, prov. Schensi.
TCIN-TCHEU, twee Chin. steden, prov. Schansi en Schensi.
TCINYNENHIEN, twee Chin. steden, prov. Schansi en Schensi.
TCIN-YUN, Chin. stad, prov. Petcheli.
TCITCICAR, zie Tschitschikar.
TCI-TONG, Chin. stad, prov. Schantong.
TCI-YANG, middelmatige Chin. stad, prov. Schantong.
TCZEWO, zie Dirschau.
TE, Chin. stad, prov. Schantong.
TEA, Eng. riv., gr. Buckingham, die in de Ouse valt. 2. Tak. van de Spaan. riv. Minho.
TEAC, Spaan. riv. in de prov. Gallicië, die in de Minho valt.
TEACHES, eil. der N. Amer. Rep., prov. Virginië, gr. Northampton.
TEAGEANEN, Moorsche stammen in het Z. W. van de Afr., woestijn van Sahara.
TEAGUE, riv. in de N. Amer. prov. Virginië, gr. Lancaster.
TEAKETIYE, bijtak der N. Amer. riv. Wabash, in Indiana.
TEALBY, Eng. kerspel, gr. Lincoln.
TEALING, Schot. kerspel, gr. Forfar.
TEAN (OPPER EN NEDER), twee Eng. buurten, gr. Stafford. 2. Een der Sorlings eilanden; onbewoond.
TEANO TIANO, Nap. stad, prov. Terra di Lavoro, met 3,050 inw. en beroemde gezondheidsbronnen.
TEA POT CREEK, kleine riv. der N. Amer. Rep., die in den Missouri valt.
TEARN, Eng. riv., gr. Stafford, die in de Severn valt.
TEARY of *Tehree*, O. Ind. staat prov. Allahabad, onder bescherming der Britten, met de hoofdstad van dien naam.
TEATH of *Teith*, Schot. riv., gr. Perth, die in Loch Voil valt, en eenen fraaijen waterval heeft.
TEATH (ST.) of *St. Etha*, Eng. dorp, gr. Cornwallis.
TEATINOS, klein Z. Amer. eil. in de Stille Zuidzee, tusschen het eil. Chiloë en de kust van Chili. 42. 33. Z. B.
TEAVA, Afr. stad in Sennaar, met handel in granen en grof linnen.
TE-AUKEA, zie Georges eil.
TEAUMAPU, Chin. stad, prov Schansi.

Schansi.

TEBA, Spaan. vlek, prov. Granada.

TEBALA, TEBALEH, Arab. stad, prov. Hedsjas, met veel dadels en andere vruchten.

TEBAR, Spaan. vlek, prov. Cuenca.

TEBAY, Eng. buurt, gr. Westmoreland, aan de Lime.

TEBECRIT, N. Afr. stad in Algiers, aan de Middell. zee.

TEBELBELT, N. Afr. stad in het landschap Tafilet; 30 mijlen Z. van Sugulmessa.

TEBELENI of *Tepeleni*, Turk. stad in Albanië, aan de Bolina, met 2000 inw.

TEBELJATZKAJA, Rus. vlek, gouv. Tobolsk, met 1200 inw.

TEBERDE, tak van de Aziat. riv. Kuban in Circassië.

TEBERGA, Spaan. distr., prov. Asturië.

TEBESE of *Tebessa*, N. Afr. stad in Algiers, prov. Constantine.

TEBESTA, N. Afr. stad in Tunis, op de grenzen van Algiers, met schoone ruïnen.

TEBIARE, Z. Amer. rivier in Nieuw Granada, prov. San Juan de los Llanos, die Z. W. in de Meta valt.

TEBIQUARI, Z. Amer. riv., die op 27. Z. B. ontspringt, en met de Iquay, de Rio Grande vormt.

TEBOOA, zie Hood's eiland.

TEBOROPI, riv. in Paraguay, die in de Yacayobi valt.

TEBRIS, het grootste en meest bevolktste der prov. Aderbeidschan in Perzië. 9. T. of *Tauris*, hoofdstad der prov. Aderbeidschan, aan eene kleine riv. (bij FREYGANG en KOTZEBUE, *Spingtscha*, en bij MORIER *Basmidsch* genoemd); in een vruchtbaar oord, dat door de Roode bergen omringd wordt, met dubbele muren en eene gracht, 7 poorten, zeer groote voorsteden, die steeds uitgebreider worden; de citadel *Ark Ali Schah*, met tuighuizen, de hoofd- moskee en een aantal andere; het paleis van den stadhouder, karavanzeras, baden, armenkeukens, de schoonste bazar van Perzië, een plein, waarop wel 30,000 ruiters staan kunnen, naauwe en kromme straten, 70,000 leemen huizen met platte daken, en meestal met tuinen en 30,000 (volgens KINNEIR; FREYGANG heeft 100,000; MORIER 50,000) huizen en 250,000 inw., welke fabr., vooral in zijden en katoenen stoffen, leder, aardewerk, enz. hebben. Ook is hier eene geschutgieterij, en voor de stad, op eene hoogte, een kruidmolen. Overigens heeft de stad, zoo door aardbevingen als burgertwisten, veel van hare voormalige pracht verloren; doch nu begint zij zich weder te herstellen. De omtrek is rijk in koren en vruchten, vooral abrikozen en druiven. 64. 25. L. 38. 10. N. B. 3. Zie Maraha.

TEBSEN, stad in Egypte, aan den Nijl; 5 mijlen N. van Caïro.

TEBUA of *Hood's eil.*, een der Marquizen eilanden in Australië.

TEBUCHUE, Afr. dorp, aan de Ivoorkust, in het rijk Issue.

TEBUHASAN, Afr. stad; 5 mijlen Z. O. van Sugulmessa.

TEBUR, zie Tabor.

TEBWORTH, Eng. buurt, gr. Bedford.

TEBZA, Afr. dorp in Marocco, aan het hangen van eenen berg van den Atlas, met aanzienlijken handel.

TECALETH, stad in Marocco; 40 mijlen W. N. W. van Marocco.

TECALI, N. Amer. stad in Mexico; 6 mijlen Z. O. van Puebla de los Angeles.

TECALTITLAN, twee onbeduidende volkplantingen in Mexico.

TECAMACHALCO, volkplanting in Mexico, intend. Mexico, met 2000 inw.

TECAPA, dorp in Midden Amerika, prov. St. Salvador.

TECAXTEPEC, N. Amer. volkplanting in Mexico, intend. Mexico.

TECEUT of *Techeit*, Afr. stad van Marocco, prov. Suz; 50 mijlen Z. W. van Marocco.

TECH, Fr. riv., dep. O. Pyreneën, die beneden Toulon in de Middellandsche zee valt.

TECHANTO, vlek in Midden Amerika, prov. St. Salvador.

TECHE, N. Amer. riv., die in de Atchafalaya valt.

TECHENTIN, dorp in Mecklenburg-Schwerin, ambt Goldberg, met 850 inw.

TECHORT, Afr. koningrijk in Biledulgerid, tusschen Mezzab, Guargala en Sahara, den Algerijnen cijnsbaar. De hoofdstad van dien naam heeft 2,500 inw.

TECHOW. zie Grabe.

TECIAPAN, voorname N. Amer. zilvermijn in Mexico.

TECKENDORF of *Teke*, Zevenbergsch vlek, land der Hongaren.

TECKFURGÖLI, Turk. vlek, lands. Romanië, sands. Silistria.

TECKLENBURG, zie Teklenburg.

TECLA (ST.), Z. Amer. vesting in Buenos-Ayres. 323. 32. L. 31. 16. Z. B.

TECOACO, dorp in Midden Amerika, prov. Escuintla.

TECOALTICHI, N. Amer. dorp in Mex-

Mexico, prov. Xalisco, ten O. van Guadalaxara.

TECOANTEPEC, Z. Amer. stad in Guatimala, prov. Oaxaca, met 8 voorsteden.

TECOCUILCO, stad in Mexico, in Alcaldia Mayor, prov. Oaxaca, met 340 huizen en de zilvermijnen *Villalta* en *Zolaga*.

TECOLUTLA, riv. in Mexico, intend. Mexico, die in de golf van Mexico valt. 281. 56. L. 21. N. B.

TECOMACHALCO, riv. in Mexico, die op de bergen, ten W. van de stad Mexico ontspringt, en in het meer van Mexico valt.

TECORIONA, volkplanting in Mexico, prov. Ostimuri.

TECORIPA, volkplanting in Mexico, prov. Sonora.

TECORT, oud rijk en stad in Marocco, op eenen berg, 50 mijlen Z. van Pascara.

TECOU, Fr. vlek, dep. Tarn, arr. Arles, met 1400 inw.

TECOYAMA, riv. in Mexico, prov. Puebla en Oaxaca.

TECPANATITLAN, zie Solola.

TECPANGUAFEMALA, dorp in Mid-Amerika, prov. Chimallenango, eens de zetel van eenen kazike, met schoone kerken en 3000 inw., die Europische vruchten telen, en daarmede gelijk met timmerhout, eenen levendigen handel drijven.

TECPATITLAN, dorp in Mexico, prov. Xalisco, met landbouw en veeteelt.

TECPATLAN, dorp in Midden Amer., prov. Chiapa, met 2500 inw., de hoofdplaats der oude prov. der Zoques.

TECRIT, zie Tekrit.

TECSO, zie Tetso.

TECULET, Afr. stad in Marocco, 33 mijlen N. W. van Marocco.

TECUTSCH, zie Tekutsch.

TEDA, Zweed. vlek in Upsala-län.

TEDBOURNE, ST. MARY, Eng. dorp, gr. Devon.

TEDDA, tak van de Moghetih, in Abyssinië.

TEDDELLIS, zie Dellys.

TEDDESLEY, Eng. buurt, gr. Stafford.

TEDDINGTON, Eng. kerspel, gr. Middlesex. 2. Eng. kerspel, gr. Worcester. 3. Eng. buurt, gr. Worcester.

TEDIEN, Perz. riv., die in de Kaspische zee valt.

TEDIF, Turk. Aziat. stad in Syrië, pachalik Aleppo.

TEDINGHAUSEN, zie Thedinghausen.

TEDLA of *Tadila*, prov. en stad van het Maroccaansche rijk van Fez.

TEDNEST of *Tedoest*, Afr. stad van Marocco; 90 mijlen N. N. W. van Marocco.

TEDSI, Afr. stad van Marocco, lands. Suz.

TEDSTONE DE LA MERE, Eng. dorp, gr. Hereford.

TEDSTONE WAFER, Eng. kerspel, gr. Hereford.

TEDZEN, *de Ochus* der ouden, riv. in Perzië, die in Afghanistan ontspringt, een deel van Khorassan bespoelt, en door het land der Turkomannen in de Kaspische zee valt.

TEEBAKAN, klein eil. in de Ind. zee, bij de N. kust van Borneo. 135. 25. L. 7. 52. N. B.

TEEHEENGAN, klein eil. ten N. van Borneo. 135. 16. L. 7. 49. N. B.

TEEHO, tak van de Payho, in de Chin. prov. Petcheli.

TEEKOOL, klein eil. in den Sooloo Archipel. 138. 11. L. 6. 6. N. B.

TEEMBA, O. Ind. stad, prov. Guzeratte.

TEEMBOO, groote stad in Midden Afrika, hoofdstad van Toeta-Jallo, het voornaamste koningrijk der Foulahs.

TEENY, klein Ier. dorp, gr. Londonderry; 55 mijlen N. N. W. van Dublin.

TEERAWHITTE (KAAP), Zuidpunt van het eil. Eaheinomauwe (N. Zeeland) in Cook's straat. 293. 34. L. 41. 21. Z. B.

TEES, Eng. riv. gr. Westmoreland. 2. Eng. riv. in Hampshire, die in het Kanaal valt.

TEESDALE TOREEST, Eng. vlek, gr. Durham, met 1000 inw. en vele fabr.

TEESDORF, Oostenr. dorp, kreits onder het Weener woud, met eene katoenspinnerij.

TEESEE, stad in Midden Afrika, kon. Kasson.

TEESGAON, O. Ind. stad, prov. Aurungabad. 2. O. Ind. stad in Bengalen, 1 mijl. N. van Dacca.

TEESTA, Beng. riv., die in Thibet, op het Himmalaya gebergte ontspringt, en in den Ganges valt.

TEET-ELF, tak der Zweed. riv. Dala-elf in Talu-län.

TEETGAUM, O. Ind. stad, prov. Guzeratte.

TEETON, Eng. dorp, gr. Northampton.

TEFE of *Tefee*, Brazil. volkplanting, gouv. Para. 321. 58. L. 30. 20. N. B.

TEFE, Braz. riv., die in de riv. der Amazonen valt.

TEFEN, Turk. stad in Klein Azië; 9 mij-

mijlen Z. W. van Amasia.

TEFESSAD, dorp van Algiers; 11 mijlen Z. Z. W. van de stad Algiers, met vele puinhoopen.

TEFETHNE of *Teftans*, zeehaven van Marocco, aan den mond van de rivier van dien naam.

TEFFONT, EVIAS en MAGNA, 2 Eng. kerspels, gr. Wilt.

TEFLIS, zie Tiflis.

TEFATAD of *Tefutoa*, Chin. eiland bij Korea, ook Sir James Halls groep genoemd.

TEFZA, stad in Marocco, aan eenen berg; 23 mijlen N. O. van Marocco.

TEFZRA, stad van Algiers; 5 mijlen Z. van Tlemsan.

TEGADOO, Austr. baai aan de Oostkust van het N. eil. van Nieuw Zeeland. 196. 22. L. 38. 10. Z. B.

TEGAMA, Afr. stad in Sahara, land der Tuariks.

TEGANA, tak van het Atlas gebergte in Barbarijë.

TEGAPATAM, O. Ind. zeehaven prov. Travancore. 95. 46. L. 8. 15. N. B.

TEGASA, Afr. prov. in de Sahara van Soedan, met veel steenzout.

TEGAZA, zie Tegasa.

TEGEL, Pruis. dorp, regdst. Potsdam.

TEGILMORA, Zweed. vlek in Upsala-län.

TEGERHY of *Taigarea*, Afr. stad, de Zuidelijkste van het rijk Fezzan; 23 mijlen Z. van Murzuk.

TEGERIDAGA, Aziat. gebergte in Mongolië, in de vlakte Shamca.

TEGERNAU, Bad. voogdij, Treisamkreits, met 1,660 inw.

TEGERNSEE, Beij. meer, Isarkreits, tusschen den Isar en de Ilm; ¾ mijl lang, en ¼ breed.

TEGEWSE, Afr. dorp in Bled-el-Jerede; 13 mijlen Z. Z. W. van Gasa.

TEGERSTEIN, klein eil. de Bodenzee, Beij. Opper Donaukreits.

TEGÈRTI, Afr. plaats in de Sahara, over welke de karavanen van Murzuk naar Tumbuktoe reizen.

TEGESTE, zie Florida.

TEGGENBRUNN, Illyr. heerl., kreits Klagenfurt.

TEGGIA, Sard. vlek, hert. Genua, Riviera di Ponente, met 1000 inw.

TEGLA, gebergte in Abyssinië.

TEGLEN, Nederl. dorp, prov. Limburg, nabij Venlo.

TEGLIO, TEIL of *Tell*, Lomb. Ven. vlek, prov. Sondrio, met 1,500 inw.

TEGNABY, Zweed. vlek, Kronaborg-län.

TEGOMA, zie Tegama.

TEGORARIN, Afr. landschap in Biledulgerid, cijnsbaar aan den keizer van Marocco.

TEGRA, O. Ind. stad en riv., prov. Orissa. 2. Fr. vlek, dep. Lot, arr. Peyrac, met 1000 inw.

TEGRISCH, Perz. dorp, prov. Irak, met eene moskee en 150 huizen.

TEGSAH, Afr. riv. in Algiers, land Wayd-Reag.

TEGUA, kleine Z. Amer. riv. in Nieuw Granada, prov. San Juan de los Llanos, die in de Arico valt.

TEGUALEMU, Indiaansche volkplanting in Chili, prov. Itata.

TEGUANTEPEC, zie Tehuantepec.

TEGUAS, Z. Amer. volkplanting in Nieuw Granada, prov. Tunja.

TEGUCIGALPA, riv. van Honduras, die bij de baai van Truxillo, in zee valt. 2. Distr. in Midden Amer., prov. Honduras, aan de kust der Stille Zuidzee, met 310,450 inw. 3. Vlek en hoofdplaats van dit distr., in het warme, maar zeer vruchtbare dal van Choluteca, aan de riv. van dien naam; 1800 inw.

TEGUE, Z. Amer. volkplanting in Nieuw Granada, prov. Carthagena.

TEGUISE, hoofdstad van het Kanarische eil. Lancerota; met 1400 inw.

TEGULET, stad in Abyssinië, prov. Shoa, door de Gallas verwoest. 56. 16. L. 9. 40. N. B.

TEHAMA, zie Jemen.

TEHERAN, Perz. beglerbegschap, het Noorder deel der prov. Irak, aan den voet van het gebergte Demawend. 2. Hoofdstad van het kon. Perzië, zetel van den schach, der hoogste ambtenaren, en van den beglerbeg, in eene welbebouwde en met dorpen opgevulde vlakte, welke door hooge bergen omringd wordt, zeer laag en op eenen vochtigen grond gelegen. Zij is met eenen sterken muur omringd, heeft 5 poorten, met gekleurde tigchels en mozaïk versierd, een prachtig koninklijk paleis in het N. der stad, vierkant en met eenen hoogen muur omgeven, en met alle Oostersche pracht versierd; 7 moskeën, waaronder de *Mesdschid-Schah*, de schoonste is; 3 à 4 bedehuizen met 150 karavansera's, 150 baden, vele ijswinkels, naauwe straten, twee opene plaatsen, 12,000, deels zeer schoone, in den Oosterschen smaak gebouwde huizen, en des winters, wanneer het hof hier is, 50,000, maar des zomers slechts 30,000 inw.; wijl alsdan het grootste deel derzelve, om de ondragelijke hitte, naar het gebergte de wijk neemt. De stad heeft geene fabr.

alleen maakt men er eenige vilten kleeden en kleine ijzerwaren; doch men heeft er alle soorten van handwerken, en verder bestaat alles van het hof en de aanzienlijke bezetting. Het water, dat van Schemiran in de stad geleid wordt, is slecht, en de naaste omtrek, schoon wel bebouwd, is niet schoon. Bij de stad ligt het slot van den troonsopvolger NIGARISTAN, en een weinig verder het koninklijk lustslot *Tacht-Katschar*, en verder eenige oudheden. 68. 12. L. 35. 40. N. B.

TEHERUT, Perz. stad, prov. Kerman, aan de Uschka, in een oord, dat wel van water is voorzien, en tabak, suikerriet, tarw en katoen voortbreugt.

TEHILIN. Rus. stad, gouv. Simbirsk.

TEHINCHIEN, O. Ind. riv. van Boetan, die in den Brahmapoeter valt.

TEHING, Chin. stad, prov. Kiangsi.

TEHING-CHIN, Chin. stad, prov. Setchuën, met 12,000 inw.

TEHNEH, Egypt. dorp, Cochell Berty-Loucyf, bij Wady el Feyr.

TEHO, hoofdstad van den staat Boni, op het eil. Celebes.

TEHOU, Chin. stad, prov. Fokiën.

TEHREE, zie Teary.

TEHROOT, Perz. stad, prov. Kerman.

TEHRWARRA, O. Ind. stad, prov. Guzeratte.

TEHUACAN, N. Amer. stad in Mexico, gouv. Puebla, aan den weg van Oaxaca, in eene schoone vlakte, met 10,000 inw. en aanzienlijken handel in meel. 280. 32. L. 18. 30. N. B.

TEHUANTEPEC, TEGUANTEPEQUE of *Tecoantepeque*, N. Amer. golf, meer en riv. in Mexico, prov. Oaxaca. 2. Stad en geregtshof, aan voornoemde golf, met eene kleine haven en 3,600 inw. die van de visscherij en het zout verzamelen bestaan, en eenigen handel hebben. 282. 37. L. 16. 20. N. B. 3. Landengte ten Z. van Vera-Cruz.

TEHYCE, Z. Amer. meer in Patagonië, op 40. Z. B.

TEHUELCHEN TEHUELETEN, zie Patagonië.

TEHUILOTEPEC, N. Amer. dorp in Mexico, prov. Mexico, met zilver-, tin- en loodmijnen.

TEHY, Afr. stad, in Tripoli, aan de kaap van dien naam.

TEICH, Fr. vlek, dep. Gironde, arr. La Tête-de-Buch, met 1200 inw.

TEICHEL, stadje in Schwarzburg-Rudolstadt, met 800 inw. en landbouw.

TEICHHÜTTE, zie Deichhütte.

TEICHMANSDORF, dorp in Schwarzburg-Rudolstadt.

TEIDI, kleine Z. Amer. riv. in Paraguay, prov. Gaira, die in de Parana valt.

TEIGH, Eng. kerspel, gr. Rutland.

TEIGN, Eng. riv., gr. Devon, die in het Kanaal valt, bij Teignmouth.

TEIGNGRACE, Eng. kerspel, gr. Devon.

TEIGNY, Fr. dorp, dep. Nièvre.

TEIGNMOUTH, Eng. vlek, gr. Devon, met eene haven, scheepvaart en handel op Newfoundland.

TEIGNTON (BISHOP'S, DREWS en KING'S), 3 Eng. kerspels, gr. Devon, met 750; de andere met 1000 inw.

TEIL, Fr. stadje, dep. Orne. 2. Fr. stad, dep. Ardèche, arr. Privas. met 1,300 inw. 3. Fr. vlek, dep. Ille Vilaine, met de Roche aux Fèes.

TEILINGEN, zie Sassenhein.

TEILLEUL, Fr. vlek, dep. Manche, arr. Mortain, met 2380 inw.

TEIN MOLDAN, zie Tein en Tain.

TEINACH, Wurt. dorp, Schwarzwaldkreits, aan de Teinach.

TEINGORA, O. Ind. fort, prov. Khandesh.

TEINING, zie Deining.

TEINETSCH TEINITZ of *Jungfern Teinitz*, Boh. vlek, kreits Rakonitz.

TEINITZ, Morav. vlek, kreits Brünn, met 600 inw. 2. Boh. vlek, kreits Chrudim. 3. Boh. dorp, kreits Beraun. 4. Zie Bischofteinitz en Teinetsch.

TEIN NAD WITAWAU, zie Moldau Tein.

TEINVILLE, Nederl. dorp, gr. hert Luxemburg, arr. Marche; 150 inw.

TEIN-YUEN, Chin. stad, prov. Schansi.

TEISBACH, TEISENBACH, Beij. vlek, Isarkreits, met 500 inw.

TEISENDORF, zie Deisendorf.

TEISK, Rus. dorp, gouv. Finland.

TEISS, zie Theisz.

TEISSÉ, Fr. dorp, dep. Orne, arr. Domfront, met 1120 inw.

TEISSHOLZ of *Teisolcs*, Hong. dorp, kom. Gömör.

TEJA of *Teza*, Afr. stad in Fez, aan eene rots, door eene beek bespoeld, fraai, met goede huizen, regte straten, schoone moskeën en fraaije tuinen.

TEISTUNGEN, Pruis. dorp, regdst. Erfurt, met 540 inw.

TEITH, Schot. tak der Torth, gr. Perth.

TEIZ OGLU, Turk. stad, prov. Diarbekir, aan den Eufraat, door woeste Koerden bewoond.

TEJA, zie Taag.

TEJADE, Spaan. vlek, prov. Soria.

TEJANA, tak van de Ucero in Spanje.

TEJARAH, O. Ind. stad prov. Agra.

TEJENT, N. Afr. stad in Marocco, landschap Sus.

TEJUCO, Braz. prov., 16 V. M. lang en 8 breed, met verscheidene beken en vele diamantgroeven, die aanzienlijke schatten opleveren, en onder opzigt van door het gouv. benoemde ambtenaren staan, en sterk worden. 2. *St. Antonio do Tejuco*, stad aldaar, met 6,000 inw., en vooral door de mijnen bestaande. 3. Klein eil. bij Brazilië. 329. 56. L. 27. 11. Z. B.

TEJUCOS BAAI, aan de kust van Brazilië, iets ten N. van het eil. St. Catharina. 56. Z. B.

TEJUGO, N. Amer. meer in N. Mexico, in het land der Indianen, tusschen 38. en 40 N. B.

TEJUR-DAGHI, zie Rodosschig.

TEJUTLA, vlek in Midden Amerika, prov. Quezaltenango en St. Salvador.

TEKAT, Turk. dorp in Klein-Azië; 5 mijlen N. van Kiangari.

TEKE, zie Teckendorf.

TEKEBI, dorp in Neder Egypte; 7 mijlen W. Z. W. van Damiate.

TEKEH, dorp in Turk. Armenië; 13 mijlen Z. O. van Trebisonde.

TEKELY, dorp in Neder Hongarijë, kom. Pilts.

TEKES, riv. in Mongolië, in Songarië, uit de Ili voortkomende.

TEKESE, zie Tacazze.

TELETANOAH of *Cyprus Creek*, N. Amer. riv., prov. Alabama, die in de Tennessee valt.

TEKETENGY, Hong. riv. in het Z. O. van Zevenbergen, distr. Haromszek.

TEKIA, Turk. plaats, Aziat. prov. Sins.

TEKIELA, Turk. vlek, Aziat. prov. Sins.

TEKIEH, Turk. sands., pachalik Anadolië., het oude Lycië en Pamphylië.

TEKIMAK, Rus. beek, gouv. Taurië.

TEKIN, zie Bender.

TEKING, Chin. stad, prov. Kanton.

TEKINTSCHEU, Chin. stad, prov. Kanton.

TEKKE, Turk. sands. in Natolië, het oude Licië, ten Z. aan de Middell. zee, en de golf van Antolia, aan alle overige zijden door hooge bergen omringd, waaronder de Tacht Ali, 7,800 voeten boven de Middell. verheven is. De hoogste is een der Zwarte bergen, met verscheidene vulkanen en holen, waaruit rook opstijgt. Onder de weinige riv. zijn: de Menawgat en de Dusden de voornaamsten, en de laatste vooral merkwaardig. Men heeft er weinig bronnen, maar schoone bosschen, en de zee aan de kust is rijk in visch; terwijl men er verder citroenen en andere edele vruchten, wijn en katoen, alsmede kameelen heeft. De hoofdstad is Antolia.

TEKLENBURG, Pruis. kreits, uit het gr. van dien naam, en een deel van Lingen bestaande, en op 15 V. M., 33,500 inw. bevattende, meestal vlak, zandig, met weinig riv. en slechts zoo veel koren, als de inw. behoeven, die verder veel vlas telen, maar ook grootendeels als maaijers en turftrekkers, naar ons vaderland gaan. Hier en daar is eenig hout en steenkolen, doch meest brandt men er turf. Er zijn ook steengroeven. 2. Hoofdstad, van den kreits, met linnen- en andere weverijen. 25. 27. L. 52. 31. N. B.

TEKMAN, Turk. sands. en stad, ten N. O. van Escheruns, met een kasteel.

TEKOA, Aziat. dorp in Palestina; 3 mijlen Z. van Bethlehem.

TEKRIT, Turk. sands. en stad, prov. Bagdad, de laatste aan den Tiger, met veel oranje-appelen en naftabronnen. 61. 30. L. 34. 49. N. B.

TEKUTCH, zeer vruchtbaar district in Moldavië. 2. Stad aldaar, in eene aangename vlakte, van weinig belang, doch met goeden wijn, benevens jaar- en weekmarkten.

TEKY SOUND, aan de kust van Georgië, ten Z. van de N. Amer. Savannah riv.

TEL ARESTAS, Turk. Aziat. dorp in Diarbekir, aan den Eufraat; 2 mijlen N. N. W. van Diarbekir.

TEL GIZIR, Turk. Aziat. dorp, in Diarbekir; 6 mijlen Z. W. van Merdin.

TEL EL JUDIEH, dorp in Neder Egypte.

TEL MUSET, Turk. Aziat. dorp, in Diarbek; 10 mijlen N. W. van Mohil.

TELACH, Rus. Aziat. eil., in de golf Penzinskoi. 177. L. 61. 35. N. B.

TELANADING EILANDEN, 3 kleine eil., bij de N. W. kust van Gilolo. 145. 16. L. 2. 18. N. B.

TELAGA, dorp op het eiland Java, in de resid. Cheribon, en in het landschap Bagleen.

TELAMONE, zie Talamone.

TELAPSAR, Turk. Aziat. dorp, in Diarbekir; 7 mijlen W. van Mosul.

TELARUSE, Aziat. riv. op het schiereil. Malacca, die op 117. 28. L. 6. 55. N. B. in zee valt.

TELATAIPOLSKI, kanaal in de Rus. prov. Finland.

TELAWI, Rus. stad, gouv. Grusië.

TELCH, Turk. tak van den Donau, in

in Walachië.

TELCHAE, N. Amer. vlek in Mexico, prov. Yucatan of Merida.

TELDENI, Chin. plaats in het gouv. Tschitschikar, aan den Amur. 2. Dorp op het O. Ind. eil. Ceylon.

TELDOM HOTUN, Chin. Tartaarsche stad, aan de Saghaliën. 145. 19. L. 40. 50. N. B.

TELEBINSKOI, Rus. Aziat. dorp, prov. Irkutsk.

TELEGD of *Mezo-telegd*, Hong. vlek, kom. Bihar, met wijnbouw

TELEGUT, Rus. meer in Finland, kreits Tiraspol.

TELEMACHUSBANK, bank ten Z. O. van de kaap de Goede Hoop. 22. 2. L. 38. 50. Z. B.

TELEMBI (SAN LUIS DE), 2 Z. Amer. riv. in Nieuw Granada, prov. Pasto.

TELEMBINSKISCH MEER, Rus. meer, gouv. Irkutsk.

TELEMEEN, Afr. dorp in Biledulgerid, met vele Romeinsche oudheden.

TELEMSAN, zie Tremesen.

TELEMURT ZERVSKOI, Rus. Aziat. vesting, gouv. Irkutsk.

TELENGUTEN, zie Teleuten.

TELEN of *St. Helenshead*, zie St. Helena.

TELEORMAN, Turk. distr., het schoonste in Walachië, met 122 dorpen en 2 steden, overvloed van koren, wijn, boomvruchten en tabak, en het schoonste weiland. De hoofdplaats is Ruschy de Wedea.

TELEPUAAY, O. Ind. stad, prov. Coïmbetoor, met 6000 inw.

TELESCOMBE, Eng. kerspel, gr. Sussex.

TELESE, Nap. stad, prov. Terra di Tavoro, met 950 inw.

TELESKOI OSERO, zie Altin.

TELESSIN, Turk. tak van de Jalomitza, in Walachië.

TELEURSTELLING'S EIL., zie Disappointment.

TELEUTEN, TELENGOSAEN, TELEUTEN, *Witte* of *Tschatzkische Kalmukken*, Tartaarsche volksstam in het Rus. gouv. Tomsk, aan de Tom 500 man sterk, met eenigen akkerbouw, veeteelt en jagt. Zij zijn gedeeltelijk Schamanen, Mahomedanen of Grieksche Christenen.

TELEUTSCHENMEER, Rus. Aziat. meer, gouv. Tomsk.

TELEZKOI OSERO, zie Altin.

TELFAIR, gr. der N. Amer. Rep. in het Z. W. gedeelte van Georgië, met 700 inw., door de Oakmulge en Kettle besproeid. De hoofdpl. is Jaksonville.

TELFS, Oostenr. dorp in Tyrol, kreits Opper Inndal.

TELGARD, Hong. dorp, kom. Gömör.

TELGE-AK, Zweed. riv. in Oerebrolän, die in het meer Hielmar valt.

TELGEA, TELGAE, TELLIGA, Pruis. stadje, regdst. Munster, met 1800 inw., branderijen en landbouw.

TELHENDI, O. Ind. stad, prov. Oude.

TELGHIOURAN, Turk. Aziat. dorp in Diarbekir; 10 mijlen Z. van Diarbekir.

TELGAE of *Telget*, zie Telget.

TELGRUE, Fr. dorp, dep. Finisterre, arr. Landorneau, met 1000 inw.

TELIA (ST.), kaap aan de Zuidkust van Sardinië. 27. 6. L. 35. 20. N. B.

TELICA, uitgebrande volkaan in Guatimala of Midden Amerika.

TELIGUA, Rus. riv., gouv. Cherson, kreits Oliwiopel.

TELIJEW, Rus. vlek, gouv. Kiew, met 102 huizen.

TELINGANA, voormalig O. Ind. koningrijk, nu door de Britten en den Nizam bezet.

TELINGER, zie Golconda.

TELIN HARBOUR, Ier. visschersdorp, gr. Donegal.

TELJE, Zweed. stad, aan het Mälar meer.

TELKEBANYA, Hong. dorp, kom. Rumi.

TELKENHEIM, zie Delkenheim.

TELKINO, Rus. vlek, gouv. Kursk.

TELL, zie Teglio.

TELLAE, Rus. gebied, prov. Teflis, met 200 huizen.

TELLAW, zie Telawi.

TELLE, zie Tael.

TELLEMARKEN, Noorw. ambt, stift Christiania.

TELLENPLATTE, Zwits. landingplaats, bij het dorp Flüleu, kanton Uri, aan het Vierwaldstätter meer, met bronnen van dien naam.

TELLESFORD, Eng. dorp, gr. Somerset.

TELLIAGHURRY, O. Ind. stad, prov. Bahar, met 9000 inw.

TELLICHERY, goede O. Ind. zeehaven, gouv. Malabar, met een zillahcourt, aan de zee, zeer versterkt, en eene voorname wapenplaats der Engelschen in Malabar, met 5,800 inw., waaronder veel voorname kooplieden. Ook is hier eene belangrijke markt in sandelhout, enz.

TELLICO, vlek der N. Amer. Rep., prov. Tennessee, aan de riv. Tellico, die bij hetzelve in de Tennessee valt. Verdrag met de Indianen in 1805.

TELLIGUT, Rus. riv., gouv. Cherson.
TELLING, kaap aan de N. W. kust van Ierland, gr. Donegal. 7. 59. L. 54. 40. N. B.
TELLINGSTEDT, Deen. dorp in Holstein, in Ditmarsen.
TELLO, haven op de W. kust van het eil. Celebes. 137. 16. L. 55. Z. B. 2. Stad op de W. kust van het eil. Lombock. 133. 31. L. 8. 24. Z. B. 3. *Tello Langue*, stad op de W. kust van Sumatra. 118. 7. L. 1. 50. Z. B.
TELL'S KAPELLE, Zwits. kapel, kanton Uri, aan het Vierwaldstätter meer, ter plaatse waar WILLEM TELL uit de boot sprong.
TELLUSYANG, haven aan eene kleine baai, aan de N. O. punt van het eil. Celebes, waar wel water en rundvee, doch geene inw. gevonden worden.
TELOBO, klein eil. in de Ind. zee, bij de W. kust van Gilolo, met 365 huisgezinnen. 1. 6. Z. B.
TELMIN CAJAN, Chin. riv., gouv. Kirin.
TELMINSK, Rus. vlek, gouv. Tomsk.
TELSBERG, zie Delsberg.
TELSCHA of *Telsha*, Rus. kreits, gouv. Wilna, aan Pruisen grenzende, zeer zandig en schraal, en door de Dange, Nunge, Windau en vele kleine meren bespoeld. De hoofdbezigheid is landbouw en veeteelt, en eenige visscherij. Men vischt er ook barnsteen. 2. Stad aldaar, aan eene beek. 39. 52. L. 55. 57. N. B.
TELTAU of *Teltow of Kron Teltau*, Pruis. stad, regdst. Potsdam; 1000 inw.
TELTSCH, Morav. stad, kreits Iglau, met 2800 inw. en vele fabr.
TELUGEN, zie Tschuktschen.
TEMABRON, Spaan. dorp, prov. Salamanca, aan de Gavilanes.
TEMADRATI, rustplaats der karavanen in de Afr. woestijn van Sahara; 7 dagreizen van Amoghi.
TEMALANZINCO, N. Amer. volkplanting in Mexico, intend. Mexico, met 250 huizen.
TEMAMATLA, N. Amer. volkplanting, intend. Mexico, met 200 huisgezinnen.
TEMARRACA, vruchtbare prov. in Brazilië, met schoone Zuidvruchten.
TEMASCALTEPEC, N. Amer. stad in Mexico, prov. Mexico, met 520 huisgezinnen en zilvermijnen.
TEMBARE, stad op de W. kust van Celebes. 137. 6. L. 1. 27. Z. B.
TEMBELE, hoofdstad van den sultan der Schilluk-negers in Nigritië.
TEMBEN, Afr. prov. van het rijk Tigre in Abyssinië, in verscheidene distr. verdeeld. De inw. vlechten hun haar, en bouwen hunne huizen in den vorm der Egyptische tempels.
TEMBEY, Z. Amer. riv. in Paraguay, die in de Parana valt.
TEMBIO, TAMBO of *Timbod*, Z. Amer. riv. van Nieuw Granada, in Popaijan, op 20. 12. inw.
TEMBLA, vlek in Midden Amerika, lands. Honduras. 2. Afr. distr. in Abyssinië, prov. Tigre, met bosch en gezondheidsbronnen.
TEMBLEQUE, Spaan. stad, prov. Toledo, met 4,400 inw.
TEMBLAR, Z. Amer. riv. van Buenos-Ayres, die tusschen de riv. la Plata en de straat Magellaan in zee valt.
TEMBRE, Spaan. riv., op de W. kust van de prov. Gallicië.
TEMBU, zie Attembu.
TEMDEGUE KIAMEN, Chin. Tartaarsche stad, in het land der Mantchous.
TEMDESCHAN, Perz. dorp, prov. Ghilan.
TEME of *Team*, Eng. riv., die in het gr. Radnor ontspringt, en in de Severn valt, een weinig beneden Worcester.
TEMEACHI, N. Amer. volkplanting in Mexico, intend. Durango.
TEMEH, dorp in Opper Egypte, aan den linker Nijloever; 7 mijlen Z. Z. O. van Siut.
TEMEH ISSEBEG, dorp van Tayoum, in Egypte; 4 mijlen ten N. van Tayoum.
TEMEJ, tak van den Nijl in Abyssinië.
TEMEN, Arab. dorp van Nedsjed. 2. T. of T. *de Fusi*, kleine stad in Algiers, aan de Middellandsche zee.
TEMENDFUSE of *Metafus*, kleine kaap van Algiers, met een klein kasteel; 3 mijlen O. van Algiers.
TEMENE, Turk. vlek, in het binnenste van het eil. Candia.
TEMENEH, Turk. dorp in Klein Azië; 14 mijlen N. N. W. van Sinope.
TEMERNIK, tak van den Don, in het Rus. gouv. Jekaterinoslaw.
TEMERNITZKAJA, Rus. vlek, gouv. Jekaterinoslaw, met sterke visscherij.
TEMES, TEMESCH, Hong. riv. in het Banaat, die op de Karpathen ontspringt, en bij Petrowa in den Donau valt. Tegenover de stad Titul valt een kleine tak van deze rivier, de kleine Temes genaamd, in de Theisz. 2. Zie Temeswar.
TEMESSEN, Afr. landschap van het koningrijk Tez, zonder steden en dorpen, daar de inw. onder tenten leven.
TEMESVAR, TEMESCH of *Temes-Varmegaye*, Hong. kom., kreits aan gene zijde van de Theisz, tot het Banaat

behoorende, en op 116½ V. M. 244,750 inw. bevattende, die meest Grieken en Walachen zijn. Het land is vlak, en door de Maros, de Temes, Bega en Koros bespoeld. Ten Z. W. is het groote moeras Milonary. De luchtgesteldheid is warm, vochtig doch niet gezond. Onder de menigvuldige voortbrengsels zijn: koren, maïs, rijst, vlas, hennep, tabak, saffraan, wijn, rundvee, varkens, wild, visch en zijdewormen; genoegzaam hout en weinig mijnen, die gebruikt worden. De landbouw, veeteelt, bijenteelt en wijnoogst zijn de voornaamste bezigheden. De fabr. bepalen zich bijna alleen tot de hoofdstad. 2. Distr. in voornoemd kom. 3. Hong. stad, eene der eerste vestingen, en tevens eene der schoonste en regelmatigste steden des rijks, de zetel van het generaal commando voor de Banaat- en Militairgrenzen, van onderscheidene regerings, collegiën, van eenen Griekschen bisschop en een domkapittel, aan de Bega, en het Begakanaal, uit de eigenlijke stad, de fabrijk-voorstad en de Josephstad bestaande, met eene schoone gothische hoofd- en andere kerken, gouvernementshuis, militaire lazareth, burger hospitalen, synagoge, stadhuis, schouwburg, bakhuis, magazijnen, kazernen voor ingenieurs en een schoone hof-apotheek, benevens 1,310 huizen en 11,200 inw., die laken-, olie- en tabaksfabr., papiermolens, draadtrekkerijen, zijdespinnerijen, smederijen en aanzienlijken commissie- en verzendingshandel, wijn- en zijdeteelt hebben. Er zijn twee gepriviligeerde gezelschappen van koophandel. De menigvuldige staande waters maken de lucht ongezond. 38. 54. L. 45. 42. N. B.

TEMILOLACAN, N. Amer. vlek in Mexico, prov. Vera-Cruz.

TEMIR, tak van de riv. Jemba, in het Rus. Aziat. land der Kirgizen.

TEMIRGATSCHLIK, Rus. dorp in Circassië, land der Kumyken.

TEMISCHBEERG, vesting en vlek der Kozakken, in het Rus. gouv. Kaukazië.

TEMISSA, TEMNISSA, Afr. stad in het rijk Fez.

TEMISSAN, rustplaats in de Afr. woestijn van Sahra, ten W. van Lebba.

TEMLOUKA, Afr. dorp van Algiers, het oude *Sigus*, 8 mijlen Z. O. van Constantina.

TEMMA, kleine Afr. zeehaven, aan de Goudkust van Guinea. 16.57. L. 5. 45. N. B.

TEMMELLET, sterke stad van Marocco, op eenen berg.

TEMNI, eil. in den Donau, in Opper Wallachië.

TEMNIK, Rus. riv., gouv. Irkutsk.

TEMNIKOW, Rus. kreits, gouv. Tambow, tusschen 59. 45. en 61. 5. L. en 54. 29. en 55. 9. N. B. gelegen, op 95 V. M., 49,500 inw. bevattende, door de Mokscha bespoeld, met veel bosch, en over het algemeen eenen schralen grond, middelmatige veeteelt, maar vooral bij de Tartaren en Mordwinen, aanzienlijke bijenteelt. De inw. hebben landbouw en veeteelt, fabr. van houtwaren, glasblazerij, branderijen, enz. 2. Hoofdstad aan de Mokscha, met 4,500 inw., zeildoekfabr., steenhouwers, stukadoors en andere handwerken. 60. 15. L. 54. 2. N. B.

TEMNISSA, zie Temissa.

TEMNOI, klein Rus. Aziat. eil., bij Nova-Zembla.

TEMOEL, kaap op de W. kust van het eil. Celebes, onder de linie gelegen.

TEMOGA, volkplanting in Mexico, intend. Mexico, met 3000 inw.

TEMOSOCHI, volkpl. in Mexico, intend. Durango.

TEMOTUPAPA, klein eil. der Sandwichs-eil., met veel schildpadden en vogels.

TEMOWKA, Rus. dorp, gouv. Cherson, door 300 Turken bewoond.

TEMPE (DAL VAN), thans *Bogazo*, vermaard Turk. dal in het sands. Tirhala, langs de Salambria (*Peneüs*), met eene zeer zachte luchtsgesteldheid, gezond en schoon; door de dichters, hoewel soms overdreven, bezongen.

TEMPELBURG, Pruis. stad, regdst. Cöslin, met 3 poorten en 2 voorsteden, 2,300 inw., laken- en andere weverijen, brouwerij en branderijen.

TEMPELHOF, Pruis. dorp, regdst. Potsdam, met 550 inw.

TEMPIO, Sard. dorp, Capo di Sassari, met 5,000 inw. en fabr.

TEMPLADE, Fr. vlek, dep. Neder Charente.

TEMPLE, Schot. kerspel, gr. Midlothian, met 1200 inw. 2. Eng. buurt, gr. Dorset. 3. Eng. buurt, gr. Kent. 4. Vlek der N. Amer. Rep., prov. Maine. 5. Vlek der N. Amer. Rep., prov. New Hampshire, gr. Hillsborough, met 1000 inw. 6. Baai aan de N. O. kust van Nieuw Holland, ten Z. van kaap Granville. 7. Baai aan de Z. kust van Labrador, aan de straat Belle-Isle. 8. T. *Combe*, Eng. dorp, gr. Somerset. 9. T. *Cowley*, Eng. buurt, bij Oxford. 10. T. *Grafton*, Eng. kerspel, gr. Warwick. 11. T. *Hurst*, Eng. dorp, gr. York, W. ge-

gedeelte.

TEMPLEMORE, Ier. dorp, gr. Tipperary, aan de Suir.

TEMPLE NEWSHAM, Eng. buurt, gr. York.

TEMPLEPATRICK, Ier. dorp, gr. Antrim.

TEMPLETON, Eng. kerspel, gr. Devon. 2. Vlek der. N. Amer. Rep., prov. Massachusetts, gr. Worcester, met 1200 inw. 3. N. Amer. vlek in Canada, gr. York.

TEMPLEUVE, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Doornik, aan de Fransche grenzen, met 3,280 inw. 2. Fr. vlek, dep. van 't Noorden, arr. Ryssel, met 2620 inw.

TEMPLIN, Pruis. kreits, regdst. Potsdam, 00 26 V. M. 25,850 inw. bevattende, eene hooge vlakte met veel bosch en zandheuvels, en door de Havel eenige kleine riv. het Templiner kanaal, en eenige kleine meren bespoeld. De hoofdbezigheid is landbouw, weinig veeteelt, doch veel schapenfokkerij. In de bosschen is veel wild; ook is er veel visch; doch geene fabr. dan in de steden. 2. Hoofdstad aan het meer Dolgen, met 4 poorten, 2 kerken, 2,400 inw., wol-, kousen- en mutsenfabr. linnenweverijen, looijerijen en handel in hout.

TEMPO, Ier. dorp, gr. Fermanagh.

TEMPOAL, N. Amer. volkplanting in Mexico, distr. Tampico.

TEMPSFORD, Eng. kerspel, gr. Bedford.

TEMPZIN, ambt in Mecklenburg-Schwerin, vorst. Schwerin.

TEMRJUK, Rus. stad, gouv. Taurië, aan de Temrukskoe-Liman, met 450 inw., meestal Kozakken, die van de veeteelt en visscherij bestaan.

TEMRI, riv. in Abyssinië, rijk Amhara.

TEMSENA, stad in het N. van Marocco, aan Atl. de zee.

TEMTA, Zweed. vlek, Elfborgs-län.

TEMTHELS, Pruis. dorp, regdst. Trier.

TEMUOO, kleine Z. Amer. riv. in Chili, die in de Dinguilli valt.

TEMUL, kaap aan de W. kust van Celebes.

TEMURBAR, een der Amboina eil., ten W. van Yoram.

TEN, Z. Amer. volkplanting in Nieuw Granada, prov. San Juan de los Llanos.

TENA, Z. Amer. volkplanting in Nieuw Granada; 8 mijlen van Santa Te, met 800 inw. 2. Z. Amer. volkpl. in Quito, prov. Quicos en Macas.

TENACO, vuurspuwende berg in Midden Amerika, prov. Nicaragua.

TENALA, Rus. vlek, gouv. Finland.

TENAMBEA, vlek in Midden-Amer., prov. Honduras.

TENANGO, riv. in Mexico, prov. en intend. Mexico. 2. Vlek aldaar, prov. Mexico, met 3,500 inw. 3. Vlek aldaar, prov. Vera-Cruz. 4. Vlek aldaar, prov. Chiapa.

TENANZINCO, volkplanting in Mexico, intend. Zoquizingo, met 6000 inw.

TENASSERIM, zie Tanasserim.

TENANGRON, riv. in het N. W. gebied van N. Amer.

TENYGUCA, volkplanting in Mexico, intend. Mexico, met 800 inw.

TENBIGH, zie Tenby.

TENBURY, Eng. vlek, gr. Worcester, met eene schoone brug en 2,560 inw.

TENBY, Eng. stad in Wallis, gr. Pembroke, met 1600 inw., eene haven, ijzerfabr., handel in haring, steenkolen en marmer.

TENCE, Fr. stad, dep. Opper Loire, arr. Issengeaux, met 5000 inw.

TENCH'S, eil. in de Stille Zuidzee. 168. 17. L. 1. 39. Z. B.

TENCIN, Fr. stad, dep. Isère.

TENDA, Sard. vlek in Piëmont, prov. Sospello, deels door kooplieden, deels door ezeldrijvers bewoond. 2. Fr. dorp, eil. Corsica. 3. Afr. rijk in Senegambië, aan Nerika en het Simbang woud grenzende, berg- en boschachtig, en door de Neola-Koba bespoeld. Ten O. hiervan is het Tenda- of Samaka-woud. 4. T. *Maje*, Afr. landschap in Senegambië, hetwelk de eerste terras vormt, over welke men van de hooge vlakte (*platteau*) van Fouta Jallode in de landen, die door de Rio Grande bespoeld worden, afdaalt. Het land is vlak, en brengt maïs, gierst en rijst voort. Het wordt door eene bergketen van Foeta-Jallo gescheiden, en heeft die van Koly ten W. De regentijd duurt er slechts 5 maanden. In de bosschen is eene groote verscheidenheid van boomen, vooral de bentemboom, waaruit de inwoners hunde pirougen of prouwen maken, en de tirpalm, welks olie zij tot zeep gebruiken. Het land heeft rundvee, herten, wilde ezels, maar weinig elefanten. In de bergen is ijzer en eene soort van aarde, waaruit zout getrokken wordt. De inwoners, niet talrijk, zijn het overblijfsel van verschillende volken, die door de Mandingos de Poulen, welke in deze oorden doordrongen, grootendeels vernietigd werden, en arm, vredelievend en goedhartig zijn. Zij vijlen de snijtanden van de bovenkaak, even als de Mandingos, spits, en zijn grootendeels Hei-

deeten; eenigen Mahomedanen. Zij drijven handel met de Portugezen. De voornaamste plaats is Kadi. 5. T. *Niebel*, vier dorpen in de prov. Niebel, in het rijk Fouta Dsjallo, in Senegambië, door Jalanka's bewoond.

Tendaculo, riv. op de O. kust van Afrika, welke het koningrijk Sofala en Monomotapa van elkander scheidt.

Tendaye of *Samor*, zie Ibabao.

Tendebar, kleine Afr. stad, koningrijk Kaen, in Senegambië. 33. 43. L. en 13. 15. N. B.

Tendella, Port. vlek prov. Beira.

Tender, zie Pressen.

Tenderni, land ten Z. van Fur in Afrika, door een volk, *Cushi* genoemd, bewoond.

Tendjar, Arab. volksstam in Sudan, met eenen eigenen tongval.

Tendopio, Sard. tak van den Po, in Piëmont.

Tendremont, Fr. vlek, dep Neder Charente.

Tendring, Eng. kerspel, gr. Essex.

Tendsche, Perz. plaats, prov. Kuhistan.

Tenè, zie Talome.

Tenedos, zie Bokhtskha-Adassi.

Tenejapo, Z. Amer. dorp, prov. Chiapa.

Teneia, Afr. plaats in de woestijn van Sahara, tusschen Fezzan en Bornu.

Tenels, zie Dellys.

Tenember, eil. in de Ind. zee, tot de Z. O. Molukken behoorende. 150. 51. L. en 6. 30. Z. B.

Tenene, volkplanting in Z. Amer., prov. Tucuman, aan den oever der riv. Coromoros.

Teneriffe, het grootste en meest bevolkte der Kanarische eil., door de inw., die zichzelven *Vincheni* heeten, *Chinèche* genoemd, van eene onregelmatige gedaante. De grootste lengte van het N. O. naar het Z. W. is 24, en de grootste breedte van de punt van Teno tot die van Abona 15, en de omtrek ongeveer 65 mijlen. De Noordelijkste punt Hidalgo, ligt op 18. 40. 45. L. en 28. 36. N. B.; de Westelijke punt Teno, op 17. 28. 20. N. B., en de Zuidelijkste punt las Galettas op 28. N. B. Het Oostelijk deel van het eiland is dor. De belangrijkste bron aldaar is in den omtrek van Santa Cruz, naar welke stad het water is geleid. Bij deze stad, en van daar over Lagona naar Orotava, vindt men meer bazalt dan trachyt; doch na van St. Ursula in het dal van Taoro afgeklommen te zijn, ontdekt men duidelijk de sporen van vulkanische uitbarstingen. Om het grootste gedeelte des eilands slingert zich 5 à 6 voeten hoog, eene schacht van eene losse bergstof, grootendeels uit puimsteen bestaande, waarvan nog groote brokken gevonden worden; men noemt dezen steen *tosca*, en gebruikt denzelven als ligten bouwsteen. Op sommige plaatsen is deze schacht tot 600 en 800 voeten hoog, en wordt bij alle binnenlandsche riv., doch niet bij die, welke van den piek in zee loopen, gevonden. In het W. en N. vindt men weinig kenteekenen van vulkanische uitbarstingen. Over het algemeen vindt men aldaar een vruchtbaar mengsel van zand, leem-, en tuinaarde; terwijl hooge, steeds met wolken bedekte bergen, waarop vele stroomen ontspringen, den achtergrond bedekken, en in lage welbeplante heuvels afdalen. De voornaamste toppen zijn, behalve de beroemde piek (zie het volgende art.), de Monte guaza, Montana Roxa en Montana Gorda (uitgebrande vulkanen); ten Z. van den piek Cahorra, ook Colorado, Vermejo en Pico Viejo genoemd, welke in 1798 nog gebrand heeft. De rotsen en alle grondslagen des eilands zijn geheel vulkanisch. Van den piek loopt naar het Westen en Noorden, eene lange rij van bergen; tegen het Zuiden zijn zij afgebroken, doch bestaan bijna geheeel uit lava. In het bebouwde deel bestaat de grond, welke den Teneriffe wijn voortbrengt, uit asch en lava; tegen het Z. en Z. O. is dezelve onvruchtbaar en eenzaam, met lava en vulkanische stoffen bedekt. Aan den berg Montana Roxa, kan men de opvolging der onderscheidene lagen (porfier-lava, met slakken en puimsteen bedekt; groeisteen, met puimsteen bedekt, en bazaltlava, met duifsteen en asch bedekt) duidelijk bemerken. Het grootste gedeelte van den grond dezes eilands komt, als een onregelmatig vaneengescheurde klomp voor, die uit lava en slakken, als door elkander geworpene rotsklompen, bestaat. Hier en daar is de lava door regen, lucht en zonneschijn, tot bebouwing geschikt geworden; doch op de meeste plaatsen vindt men weinig teelaarde; ondertusschen zijn sommige streken zeer vruchtbaar in gewassen, die zelfs in onze kruidtuinen eene zeldzaamheid zijn, b. v.: de *Agave Americana*, aloë, verschillende soorten van cactus, cacaliën, enz. groeijen hier in grooten overvloed en tot eene ontzaggelijke grootte. De laurierboomen worden zoo hoog als onze eiken,

en hebben 2 à 3 voeten middellijn. Met het einde van November begint hier de regentijd; die tot in Maart duurt; schoon het alsdan niet aanhoudend regent. Men noemt dien tijd winter. De sneeuw valt slechts op de bergen, vooral op den piek, alwaar zij tot in Mei blijft liggen. Den geheelen zomer is de piek van 8 tot 9 mijlen, met eenen nevel omringd. De voortbr. van dit eil. zijn: tarw, een weinig rogge, veel gerst en maïs, aardappelen, Spaansche erwten (*garavanços*), kool, bloemkool, uijen, patatten, kalabassen, watermeloenen, spinazie, aardnoten, wortelen, cichorei, rapen, meloenen, artischokken, piment, sellerij, enz.: op de rotsen: vijgen, olijven, wijn (soms wel 20,000 pijpen 's jaars), dadels, oranjeappelen, citroenen, perziken, mispels, amandelen, bananen, appelen, peren, kersen, pruimen, kweën, granaatappelen, abrikozen, katoenstruiken, suikerriet; verder voor de dieren, boonen, erwten, linzen, haver, enz. Gewoonlijk echter geeft men aan het vee tarw, stroo, maïsbladen, gerst en eenige kruiden. Groote streken liggen echter onbebouwd; op sommige plaatsen hakt men brandhout, en brandt men kolen. Uit den *Tea*, eenen harstachtigen boom, zaagt men deelen en balken, maakt men fakkels, en stookt men pik. Uit het rijk der dieren heeft men kleine en magere, doch sterke paarden, groote muilezels, rundvee, varkens, schapen, geiten, honden en katten. Ook heeft men er kameelen, verder herten, reën, wilde geiten, wilde katten, konijnen, muizen, ratten en twee soorten van vledermuizen, alsmede gieren, spechten, valken, negerdooders, uilen, leeuwerikken, kanarie- en vele andere soorten van wilde en zingende vogels, gelijk ook hoenders, ganzen, eenden, duiven en ander tam gevogelte. Het getal der inw. wordt op 70,000 (MARCHENA heeft 80,000) gerekend, welke van Spanjaarden en Noormannen afstammen. De oudste bewoners, de Guanchen, houdt men voor uitgestorven. Zij wonen in meer dan 200 steden, dorpen, buurten en landhoeven, in 23 kerspels en distr. verdeeld. Behalve de bijna ontoegankelijke rotsen, die het eiland omringen, heeft het 20 kasteelen, schansen en batterijen te Gandelaria, Adexe, Garagico, Orotava en Santa Cruz, ter verdediging. De hoofdstad is Santa Cruz. 2. Dorp in de N. Amer. prov. New Hampshire, gr. Stafford.

TENERIFFE (PIEK VAN), bij de Spanjaarden *El Pico de Teyde*, en oudtijds *Pic van Aya Dyrma* of *Echeyde* genoemd, een zeer merkwaardige bergtop, in een dal, op het midden van voorn. eil., waarover reeds vroeg de aardrijkskundigen den eersten meridiaan trokken, daar zij denzelven als de uiterste hooge punt van het land aanzagen, gelijk zulks onze zeelieden nog doen. Volgens BENNET is hij 12,500 Eng. of 11,232 voeten hoog, en zag hij denzelven reeds op eenen afstand van 20½ mijl zeer naauwkeurig. Reeds veel verder (volgens sommigen op eenen afstand van 27 mijlen) ziet men denzelven als een kegel uit zee opkomen, en BOUGUER en CASSINI, BORDA en PINGRE bepalen de hoogte op 1904, CORDIER op 1901⅓ toises, LA PEYROUSE op 11,130 en HUMBOLDT op 11,502 Parijsche voeten. Indien men den piek van Puerto di Orotava af beklimt, is de helling op de eerste mijl zeer zacht, en gaat men door een welbebouwd land. Ten Oosten van Orotava ziet men eenen uitgebranden vuurberg; vervolgens komt men door eenen bedekten weg, aan een bosch van oude kastanjeboomen, *el Monte de Castanos*, waar ook andere kruiden, als de *Erica* en *Hypericum Canariensa* vermengd zijn. Dan komt men op de vlakte der heuvels, terwijl men in de kloven niets dan lava en puimsteen ziet. Alsdan gaat de weg over groene heuvels tot eene plaats, *el Barranco del Pino de la Meruenda* genoemd, alwaar eene kleine bron van ziltig water uit de lava ontspringt. Hoe hooger men klimt, hoe meer de teeläarde vermindert, en voor lava en puimsteen plaats maakt; boomen en struiken worden struikgewas, en eindelijk vindt men slechts Spaansch heestergewas. Nu loopt de weg verscheidene uren steil, langs een pad, dat uit groote stukken lava bestaat, en hierover komt men op den bergrug *las Horcas*, welke tot de puimsteen vlakte loopt, allengs in de lava, met meer asch vermengd en men vindt steeds meer puimsteen, tot dat dezelve den geheelen grond bedekt. Alsdan heeft men ten Z. W. eene onafzienbare vlakte, en ten O. en N. O. steile afgronden *las Taldas* genoemd, en zelden ziet het oog een kruid of plant. Daarna klimt men eenen heuvel op, waarop men tot aan de knieën in de lava, puimsteen en asch zinkt; alsdan komt men op *el Monton de Frigo*, tot de plaats der Engelschen, ook *Stancho* en *Station des Rochers* genoemd, 1529 toises boven de zee. Tot hiertoe kan men

op

op muilezels reizen, doch verder moet men te voet gaan. Zoo klimt men alleen over lava tot eene grot, 300 voeten lang en 40 voet diep, *la Cueva* of IJ-grot, *Cueva del Hielo*, 1728 toises boven de zee, waarin water en sneeuw gevonden wordt. Hooger op komt men op de vlakte *la Rambleta* (waar men de *Narines del Pico* of neusgaten der piek, kloven, waaruit het waterachtige en de heete dampen opklimmen vindt) aan den voet des kegels, eigenlijke piek *Piton*, *Pain de Sucre* of Suikerbrood, welke alleen uit witten puimsteen, slakken en lava bestaat, en welker beklimming het moeijelijkste gedeelte van den weg is, daar dezelve steil is, en gedurig groote stukken puimsteen den reiziger tegenrollen. De piek staat midden in hooge rotsmuren, welke men slechts op weinige plaatsen beklimmen kan. Tot de hoogste punten behooren *los Adulejos* en *Tirodelle Guanche*. De grond is door de zwavelachtige dampen wit, en men vindt hier veel zwavel en aluin. Als men met den voet op den grond stoot, hoort men een dof geluid. De krater *la Caldera* is ongeveer honderd voeten diep. BENNET vond de ademhaling bij denzelven moeijelijker dan in Savoyen en Zwitserland. Des winters is de top met sneeuw en ijs bedekt; des zomers is dezelve van 8 tot 9 mijlen met eene dikke wolk omgeven. 1. L. en 28. 17. N. B.

TENES, zie Trisz. 2. Egypt. stad op een eil. in den O. tak des Nijls.

TENESE of *Teneza*, kleine Afr. stad in Marocco. 2. Zie Tenes, No. 2.

TENEUIL, Fr. vlek, dep. Allier.

TENEYDEH, plaats in de woestijn van Sahra, oase Dakel.

TENG, Chin. stad, prov. Shantong.

TENGALLE, zeehaven van Ceylon, aan de Z. O. kust, aan eene kleine baai, die goeden ankergrond heeft, met 600 inw., welke van de visscherij bestaan. Het fort is vervallen.

TENGAN, Chin. stad, prov. Kiangsi.

TENGANG-FU, Chin. stad, prov. Houquang, aan eenen tak van den Jan-tsekiang, met het bestuur over 6 steden. In den omtrek vindt men een insect, hetwelk, de *pela*, eene soort van was, die voor beter dan die der bijen gehouden wordt, voortbrengt. 131. 17. L. en 31. 18. N. B.

TEMMILE, N. Amer. riv. prov. Pennsylvanië, gr. Washington en in Maryland, gr. Alleghany.

TENNAREN, Zweed. meer, Upsala-län.

TENIDAE, zie Teneydah.

TENNEBERG, ambt in Saksen-Gotha, met 6,350 inw. 2. Kasteel en zetel van het ambt, met een jagthuis.

TENGEN, gebergte op het eil. Java, resid. Passarouan. 2. Zie Thengen.

TENGLING, zie Törring.

TENGO, kaap aan de O. kust van Napels in de golf van Venetië. 33. 56. L. en 41. 47. N. B.

TENG-TCHOUEN, Chin. stad, prov. Yunnan.

TENGUE, Z. Amer. riv. van Quito, prov. Guayaquil, die in de golf van Guayaquil valt.

TENGUILEN, Z. Amer. riv. van Chili, die Z. Z. O. in zee valt.

TENIOKOWA, Rus. vlek, gouv. Kasan.

TENIS, Rus. meer in de woestijn der Kirgizen.

TENISAWS, N. Amer. volksstam der Indianen in Louisiana.

TENJO, Z. Amer. volkplanting in Nieuw Granada en Bogota; 1200 inw.

TENKITTEN, Pruis. dorp, regdst. Koningsbergen, aan de Oostzee.

TENNEBERG, Bad. vlek, Regenkreits.

TENNESSEE of de riv. der *Cherokezen*, N. Amer. riv., welke in de prov. N. Carolina ontspringt, N. W. loopt, en de Fellice, Holstein en Clinch ontvangt; dan Z. W. loopt, door het Cumberland gebergte stroomt, door de prov. Alabama en Mississippi loopt, weder naar de prov. Tennessee vliet, waar zij dan de Crow, Elk, Blue, Clear, Buffaloe en Duck ontvangt, en in de prov. Kentucky in de Ohio valt. 2. Prov. of staat van de N. Amer. Rep., voorheen door Cherokezen bewoond, en tot 1790 aan N. Carolina behoord hebbende. Zij ligt tusschen Kentucky, Virginia, N. Carolina, Georgië, Alabama, Mississippi en Arkansas, of tusschen 286. 35. en 295. 59. L. en 35., en 36. 50. N. B. en bevat op 1884 V. M., 445,000 inw. Het land wordt door het Cumberland gebergte in eene O. en W. helft gedeeld, en heeft ook nog andere bergen, als: de Powell's en Clinch Mountains, de Stone-, Iron-Bald, Yellow-, Smoky- en White Mountains, eene golvende oppervlakte en vruchtbare dalen. De riv. zijn: de Mississippi, met de Redfoot, Ohio, Forked, Deer, Big-Hatchee en Wolf riv.; de Tennessee (zie boven); de Cumberland, met de Caney, Stoney en Red rivier. Behalve het Woodlake-meer zijn er geene meren, maar eenige gezondheidsbronnen. De luchtsgesteldheid is er zeer zacht en vrij bestendig. De voortbrengsels zijn: tarw, maïs, rogge, gerst, haver, boek-

boekweit, vlas en hennep, en van de plantagiën tabak, katoen en indigo. De tuinbouw is in goeden staat, en levert alle Europische boomvruchten; ook vijgen en andere Zuidvruchten. De talrijke kudden vinden overvloed van gras. Het rundvee blijft altijd in de open lucht, en is talrijk; nog meer de varkens en het gevogelte; doch men heeft er weinig paarden en schapen. De Zuidelijke en Oostelijke deelen zijn nog een digt bosch, waarin men alle soorten van timmerhout en veel fijn hout en teer vindt; benevens beziën en wilde druiven. Het riet wordt wel 20 voeten hoog. Men vindt er in het wild hop, slangen-wortel, angelika, gember en anijs. De wouden bevatten veel roofdieren, als: beeren, kaguarussen, wilde katten, Amerikaansche wolven, enz. Verder zijn er bevers en otters aan de riv., en veel vossen, eekhorens, opossums, fretten, konijnen, korhanen, fazanten, korhoenders, duiven, zwanen, ganzen en eenden. Ook heeft men er reeds papegaaijen en kolibris. Veel visch, vele kaimannen, ratelslangen, enz. Vooral is dit land door de menigte van mammouthsbeenderen bekend. Uit het rijk der delfstoffen heeft men: ijzer, lood, ijzervitriool, aluin, lei, gips, kalk, veel salpeter en zout. De fabrijken zijn nog van weinig belang, en bepalen zich tot garen, katoen, hennep, linnen, smids- en ijzerwaren. Er zijn geschutgieterijen, looijerijen, branderijen, papiermolens, vitriolstokerijen, zoutkeeten, touwbanen, kruidmolens, suikerraffinaderijen en salpeterziederijen. Voor den handel is de prov. uitmuntend gelegen; de uitvoer, welke door de stoomboten op Nieuw Orleans veel bevorderd is, bestaat in: tabak, katoen, rundvee, varkens, boter, talk, spek, koren, ijzerwaren, salpeter, paarden en schapen, waarvoor suiker en koloniale waren terug komen. Oost Tennessee handelt op Philadelphia, Baltimore en Richmond; doch aldaar geschiedt alles per as, en de wegen zijn slecht. Behalve de N. Amer. inw. en slaven, zijn er nog ongeveer 5000 Cherokezen, die in hun eigen gedeelte des lands wonen. De woningen zijn meest van hout; men vindt er allerlei geloofsbelijdenissen. Voor het openbaar onderwijs zijn er 4 collegiën; terwijl er onderscheidene akademiën worden opgerigt. De regering is volkomen democratisch; de wetgevende en uitvoerende magt van een gescheiden, en het regt onafhankelijk. Alle inw. hebben gelijke regten; maar geen burger, die niet aan God en aan een leven na dit leven gelooft, kan een openbaar ambt bekleeden. De regering bestaat uit den senaat en de kamer van vertegenwoordigers, die door het volk voor twee jaren verkozen worden, en 21 jaren oud zijn moeten. De uitvoerende magt is in handen van eenen gouverneur, die mede voor twee jaren gekozen wordt, en het opperbevel te water en te land, het regt van vrijspraak, enz. bezit, en eenen secretaris en schatmeester onder zich heeft. De inkomsten worden uit de belasting op huizen, vaste goederen en slaven gevonden. De landmagt bestaat uit 36,150 man. Het land zendt 2 senatoren en 2 vertegenwoordigers op het kongres. Het wordt eerst in Oost en West Tennessee, en dan te zamen in 52 gr. verdeeld. De hoofdstad is Murfreesborough.

TENNESSEE RIDGE, bergen in genoemden staat, tusschen de riv. Tennessee en Cumberland.

TENNIS, zie Tniz.

TENNSTÄDT, Pruis. stad, regdst. Erfurt, aan de Schambach, met 2500 inw., linnen-, laken- en andere fabr., spinnerij en garenhandel.

TENNYS, eil. of berg in het meer Menzaleh, in Egypte.

TENO, Z. Amer. riv. van Chili, distr. Chauco, die in de Martaquino valt.

TENOCHTITLAN, oude naam van Mexico, of liever die plaats, waarop de stad van dien naam gestaan heeft.

TENONCO, Z. Amer. vuurspuwende berg in de Andes van Guatimalo.

TENOS, zie Tine.

TENOUIN LE PETIT, Fr. stadje, dep. Moesel, met 900 inw.

TENRIU, riv. op het Jap. eil. Niphon, vorst. Tootomi.

TENSA, Z. Amer. volkpl. in Nieuw Granada, prov. Tunja, met 400 huisgezinnen.

TENSAW, riv. in de N. Amer. Rep., prov. Louisiana.

TENSIF, Afr. riv. in Marocco, die in den Atl. Oceaan valt.

TENSONG, Chin. stad, prov. Honan.

TENSTA, Zweed. vlek, Upsala-län.

TENTAH, zie Tanta.

TENTCHEOU, Chin. stad, prov. Shantong.

TENTERGATE, Eng. buurt, gr. York.

TENTERDEN, Eng. vlek, gr. Kent, met wolweverijen en 1800 inw.

TENTOLI, stad op 't eil. Celebes, op 1. N. B.

TENTSMOOR, POINT, Schot. kaap, aan de kust van Tife. 14. 51. L. en 56. 26.

26. N. B.

TENTUGAL, Port. stad, prov. Beira, met 2600 inw.

TENU, Fr. tak van de Loire, dep. Neder Loire.

TENUME, Arab. dorp in Nedsjed.

TENX, Fr. stad, dep. Lot en Garonne, met 4,250 inw. en fabr.

TENYANG, stad op Corea, 24 mijlen O. Z. O. van King-ki-tao.

TENZEGZET, dorp van Algiers, prov. Tlemsan; 5 mijlen Z. van Tlemsan.

TEOCUCLAPA, N. Amer. volkpl. in Mexico, intend. Mexico.

TEODORO (ST.), klein eil. bij de N. kust van Candia, 3 mijlen N. W. van Canea.

TEOLO, Lomb. Ven. dorp, prov. Padua, met 3050 inw.

TEOLOYUCA, N. Amer. volkpl. van Mexico, bij Mexico, met 390 huisgezinnen.

TEOMAHAL, klein eil. in den Sooloo Archipel. 138. 37. L. en 6. 15. N. B.

TEONA, Schot. eil., gr. Inverness.

TEOPENYE, Rus. vlek, gouv. Taurië.

TEOPIN, Chin. stad, prov. Shantong.

TEOPIXCA, Z. Amer. stad van Guatimalo, prov. Chiapa.

TEORA, Nap. stad, prov. Principato Ulteriore, met 3,600 inw. en fabr.

TEOSIOPOL, Rus. stad, gouv. Volhynië, kreits Zaslaw, aan de Horyn.

TEOTALCO, stad in Mexico, intend. Mexico.

TEOTEPEC, dorp in Mexico, prov. St. Salvador, met 250 huisgezinnen.

TEOTIHUACAN, dorp in Mexico, intend. Mexico, aan de riv. van dien naam, met 650 huisgezinnen, en digt hierbij de merkwaardigste overblijfsels van twee overoude pyramiden, aan de zon en maan gewijd.

TEOTITAN, Z. Amer. stad, prov. Totonicapan.

TEOTONGO, volkplanting in Mexico, Intend. Puebla, met 7,400 huisgezinnen.

TEOWENISTA, riv. der N. Amer. Rep., die in de Alleghany riv. valt.

TEOZAPOTLAN, volkplanting in Mexico, prov. Oaxaca, met 920 huisgezinnen.

TEOZAQUALCO of *Teococuilco*, stad in Mexico, intend. Oaxaca, met 300 huisgezinnen.

TEPACI, Z. Amer. riv. in Paraguay, die in de Paraguay valt.

TEPACTEPEC, volkplanting in Mexico, met 180 huisgezinnen.

TEPAPAUANA, stam der Indianen in Mexico, prov. Cinalon.

TEPAPAYECA, volkpl. in Mexico, intend. Mexico, 460 huisgezinnen.

TEPASQUIAK, tak van de Montezuma, in Mexico, prov. Queretaro.

TEPEACA, stad in Mexico, distr. Tlaxcala, met 700 huisgezinnen.

TEPEHUACAN, volkplanting in Mexico, intend. Guadalaxara. 2. Volkpl. in Mexico, prov. Mexico, met 1500 inw. en eenige fabrijken.

TEPEMAXALCO, volkpl. in Mexico, prov. Vera-Cruz.

TEPETLASTOC, volkpl. in Mexico, prov. Mexico.

TEPETLATA, volkpl. in Mexico, prov. Puebla.

TEPETOTUTLA, volkpl. in Mexico, prov. Oaxaca.

TEPETUXPAN, volkpl. in Mexico, prov. Mexico.

TEPEUZILA, volkpl. in Mexico, prov. Valladolid.

TEPEXI, riv. in Mexico, prov. Mexico.

TEPEXOXUMA, volkpl. in Mexico, prov. Mexico.

TEPEZIMATLAN, volkpl. in Mexico, intend. Oaxaca.

TEPEZITLA, volkpl. in Mexico, prov. Mexico.

TEPEZOZOLCO, volkpl. in Mexico, prov. Mexico.

TEPIC, stad in Mexico, distr. van dien naam.

TEPIQUE, riv. in Mexico, distr. Guadalaxara.

TEPILIKSNAJA, Rus. vlek, land der Donsche kozakken, met 2000 inw.

TEPIRU, Z. Amer. volkpl., prov. Tucaman.

TEPITITLAN, twee volkpl. in Mexico, prov. Mexico.

TEPLTEPEL of *Tepla*, Boh. stad, kreits Pilsen, hoofdpl. eener heerlijkheid, met 1600 inw., linnen- en wolweverij en korenhandel. De heerlijkheid heeft veel bosch, ijzermijnen, smederijen en meer dan 30 gezondheidsbronnen, waaronder het beroemde Mariabad. 30. 34. L. en 49. 58. N. B.

TEPLICE, zie Teplitz.

TEPLICSKA of *Teplitscha*, Hong. dorp, kom. Liptau, met 1150 inw.

TEPLICZ, zie Teplitz.

TEPLIK, Rus. stad, gouv. Volhynië.

TEPLITSCHE, Hong. dorp, kom. Liptau, met topazengroeven.

TEPLITZ, TÖPLITZ of *Teplice*, Boh. stad, kreits Leutmeritz, met 2,500 inw. 2. Hong. vlek, kom. Trentsin, met warme baden. 3. Hong. dorp, kom. Trentsin, met wolweverij en branderij. 4. Hong. dorp, kom. Neitra. 5.

5. Hong. dorp, kom. Zips, met 1050 inw. 6. T. *Kan Tapolcza*, Hong. dorp, kom. Gömör. 7. Stierm. dorp, distr. Cilly. 8. Illyr. dorp, kr. Neustätl.

TEPL, zie Tepl.

TEPLIWADA, zie Toppliwoda.

TEPPLOI, Rus. vlek, gouv. Tambow. 2. Rus. vlek, gouv. Pultawa.

TEPNIKA, Rus. vlek, gouv. Woronesh.

TEPOLULA, volkpl. in Mexico, prov. Mexico.

TEPONGUAPA, Z. Amer. riv., welke in het meer Nicaragua valt.

TEPOSONTE, Z. Amer. vlek, prov. St. Salvador.

TEPOTE, Z. Amer. riv., die Westwaarts in de Paraguay valt.

TEPOXTLAN, volkpl. in Mexico, prov. Mexico, met 200 huisgezinnen.

TEPOZCOLULA, stad in Mexico, distr. van dien naam, met 870 huisgezinnen, die weverijen en looijerijen, en in den omtrek veel tabak, konzenilje, koren en katoen hebben.

TEPOZOTLAN, volkpl. in Mexico, prov. Mexico, met 250 huisgezinnen.

TEPPL, zie Tepl.

TEPPLIWADA, zie Tepliwado.

TEPWIA, stad op de W. kust van Celebes, op 136. 56. L. en 1. 4. Z. B.

TEQUALTICHI, stad in Mexico, distr. Mexico.

TEQUANAPA, volkpl. in Mexico, distr. Acapulco, met 200 huisgezinnen.

TEAUENDAMA, waterval van de N. Amer. Rio de Bogota, in Columbia, waaraan de Indianen eenen goddelijken oorsprong toeschrijven, en die de heerlijkste gezigten oplevert. Hij is tot 5 mijlen ver in den omtrek, en kan van Santa Fe af gezien worden.

TEQUEPA, haven in Mexico, prov. Mechoacan.

TEQUEPEXPA, volkpl. in Mexico, prov. Guadalaxara.

TEQUERY, baai in het Z. O. gedeelte der kust van 't W. Ind. eil. Cuba, met goeden ankergrond.

TEQUIA, Z. Amer. volkpl. van Nieuw Granada, prov Tunja.

TEQUIARI, Z. Amer. riv. van Peru, prov. Pomabamba, die in de Beni valt.

TEQUILA, volkpl. van Mèxico, prov. Oaxaca, met 400 huisgezinnen.

TEQUILUN, volkpl. in Mexico, prov. Orizaba, met 338 huisgezinnen.

TEQUIS-ISTEPEC, 3 volkpl. van Mexico, prov. Oaxaca, Veracruz en Mexico.

TEQUISQUIAC, riv. in Mexico, prov. Mexico, met 160 huigezinnen.

TEQUISQUIAPAN, volkpl. in Mexico, prov. San Louis Potosi, met 280 huisgezinnen, tuin- en boomvruchten.

TER, Spaan. riv., prov. Catalonië, die beneden kaap de Creuz, tegenover Islas Medas, in zee valt. 2. Aziat. riv. in Mongolië, welke in de Upsa valt. 3. Zie Tiri.

TERA, Spaan. tak van den Douero, prov. Soria. 2. Arab. dorp, lands. Yemen.

TER AA, Nederl. dorp, prov. en arr. Utrecht, een half uur ten Westen van de Nieuwersluis, van weinig aanzien. Onder hetzelve behooren de buurten Brekop en Loendersloot.

TER AARDT, Nederl. buurtschap, prov. Drenthe, onder het dorp Vrees behoorende.

TERABEIN ABABIEREN, stam van Arabieren, tusschen Caïro en Suez.

TERBALE, vesting in Z. Amer.; 10 mijlen O. N. O. van de stad Panama.

TERABNES, stam der Arabieren in Egypte.

TERAGA, plaats op het O. Ind. eil. Sumatra, land der Batta's.

TERAKCAO, schiereil. op de O. kust van Nieuw Zeeland, waarvan kaap Table de O. punt is.

TARALFA, een der Moluksche eil., tot de Z. W. groep behoorende, zeer ongezond, met een Nederl. fort te Roma, welke naam ook wel eens aan het geheele eiland wordt gegeven. Volgens HAMILTON, op 144. 54. L. en 7. 35. Z. B.

TERANE, TERENUT of *Tharnut*, stad in Neder Egypte, distr. Bahireh, niet verre van den Nijl, met meest al tigchelsteenen huizen, en de ruïnen van *Aboubellou*. Van hier gaan de karavanen af, om het natrum uit onderscheidene meren te halen.

TERALPHENE, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, arr. Brussel, met 500 inw.

TARAMO, hoofdstad der Nap. prov. Abruzzo Ulteriore I., ran de Fordino, met 9,250 inw., die handel in koren en weekmarkten hebben.

TERAMA ALTA, Z. Amer. volkpl. van Nieuw Granada, prov. Tunja, met 600 huisgezinnen.

TERANE, Egypt. stad, aan den W. tak des Nijls.

TERANEH, zie Terane.

TERANGE, zie Tramac.

TERANO, Nap. dorp, prov. Abruzzo Ulteriore I., met 1200 inw.

TERAPEA of *Terapia*, Turk. stad, mijlen N. N. O. van Konstantinopel, met 600 inw.

TER APEL, Nederl. dorp, prov. Groningen, arr. Winschoten, ook wel *Klooster ter Apel* genoemd, met eene merkwaardige kerk en verscheidene boeren

ven huizen, in den omtrek van het voormalig klooster, aangename wandelplaats en eenige oudheden.

TERASSON, Fr. stad, dep. Dordogne, arr. Samlat, met 5000 inw. en goede fabrijken.

TERA'T EL SEBAKH of *Terat Ghouetah*, vlakte in Egypte, kacheflik Mirieh, bij de ruïnen van Hermopolis.

TERBAND, Nederl. plaats, prov. Vriesland, arr. Heerenveen, hoofdpl. der grietenij Aengwirden, met eene nette kerk en eenen toren, niet ver van Heerenveen.

TERBART, Schot. dorp, op het Hebridisch eil. Jura.

TERBAT NESS, Schot. kaap, tusschen de golven Murray en Tayne.

TERBETE, Turk. dorp, prov. Tarablus.

TERBORG, Nederl. stadje, prov. Gelderland, kwart. Zutphen, wel gebouwd, met 650 inw. en veel doortogt van en naar Duitschland. Hierbij het huis Wisch of het hof van Ter Borgh, een zeer groot gebouw. 2. Nederl. buurt, prov. Groningen, arr. Winschoten, onder het dorp Zellinge behoorende.

TERCERA of *Terceira*, een der Vlaamsche eil., ongeveer 10 V. M. groot, langwerpig rond, met rotsen en klippen omringd; in het midden met eenen bergrug, Serra de St. Barbara, en aan de Zuidkust de Monte du Brasil. Het eil. is wel van water voorzien, zeer vruchtbaar en goed bebouwd; maar veel aan aardbevingen blootgesteld. De voornaamste voortbrengsels zijn: tarw, maïs, oranjeappelen en vlas. De wijn is niet best, en wordt voor brandewijn gebruikt. Er zijn veel geiten, schapen en rundvee; ook heeft men paarden, gevogelte, visch en schildpadden. De 28,000 inw. bestaan van landbouw, veeteelt en scheepvaart. Het land wordt in twee deelen, Angra en Pranja, verdeeld. De hoofdstad is Angra.

TERCERO, riv. in Z. Amer., prov. Tucuman, met vruchtbare bronnen, welke bij Rossario in de Parana valt.

TERCIA, Spaan. distr. prov. Leon.

TERDOPPIO, Sard. riv. in Piëmont, die bij Pavia in den Po valt.

TERDSCHIL, Turk. sands. en stad, prov. Diarbekir, de laatste bij eene bron van den Tiger.

TERDUEL, O. Ind. stad, prov. Bejapoor.

TEREBADE, Turk. vlek, eil. Tine, sands. Andros.

TEREBES of *Trebissow*, Hong. vlek, kom. Templin, aan de kleine Bodrogh.

TEREBOLI, Turk. stad, prov. Tarabosan, aan de zee, niet fraai gebouwd, met een oud kasteel, hetwelk de haven verdedigt, eene oude Grieksche kerk, 2 schoone danszalen, een paleis van den *aga*, eene haven, die bij stormen veilige schuilplaats aanbiedt, en 400 huisgezinnen, die wijn naar Rusland zenden.

TEREK, Rus. riv., gouv. Kaukazië, welke in het Kaukazisch gebergte, bij den sneeuwberg Chochi ontspringt, naar Kobi stroomt, de Malka en Kura ontvangt, en met vier monden Borosda, Nowoi, Staroi, en Kisljar in de Kaspische zee stroomt. 2. Straat of weg in Circassië, met verscheidene Rus. vestingen.

TEREKHOVITZA, Rus. vlek, gouv. Wladimir.

TEREKLI, Rus. vlek, gouv. Orenburg.

TEREKLY-AS, Rus. meer in Taurië.

TEREKSCHE STEPPE, eene zachte afhelling van den Kaukazus, tusschen den Terek, de Kuma en de Kaspische zee, met schralen grond en veel zoutpoelen, en door zwervende Tartaren bewoond.

TEREMENDO, dorp in Mexico en Alcaldia, prov. Mechoacan, met een merkwaardig hol.

TERENA, Port. stad, prov. Alentejo, met 260 huizen.

TERESA, Spaan. stad, prov. Valencia, met 2000 inw. 2. N. Amer. kaap op Californië, aan de golf.

TERESA (ST.) Z. Amer. stad in Nieuw Granada, aan de vereeniging der Meta en Orinoco. 2. Stad in Nieuw Mexico, prov. Cinaloa. 3. Vesting in de prov. Buenos-Ayres, aan de zeekust.

TERESCHTA, Rus. riv., gouv. Saratow.

TERESENFELD, Rus. vlek, gouv. Saratow.

TERESPOL, zie Therespol.

TERFOUA, Afr. dorp in Tunis.

TERFOUI, Afr. waterplaats in de woestijn van Nubië.

TERFUGE, Egypt. dorp, kacheflik Gize.

TERGA, zie Tuarik.

TERGIL, dorp van Diarbekir, in Aziat. Turkije, 25 mijlen N. N. O. van Diarbekir.

TERGOUW, zie Gouda.

TEGROVE, Croat. dorp der Militairgrenzen, met ijzerwerken.

TERGOVIST, TIRGOWISCHT of *Tervis*, Turk. stad in Walachië, met 5000 inw. en katoenfabr.

TERGUSCHOWA, Rus. dorp, gouv. Tambow, aan de Mokscha.

Terhaar, Nederl. buurt, prov. Groningen, arr. Winschoten, onder Zellingen behoorende, en alwaar men voor eenige jaren eenen houten weg, waarschijnlijk van de Romeinen, onder het veen ontdekte.

Terhal of *Turhal*, het oude *Sebastopolis*, Turk. stad, prov. Siwas, op eene rots, met 1000 inw. 53. 39. L. en 39. 59. N. B.

Terhalten, klein eil. bij de kust van het Vuurland, door de vloot van Jacob l'Heremiet en Schapenham ontdekt. 55. 20. Z. B.

Terheiden, Nederl. dorp in Z. Holland, arr. Rotterdam, aan het strand van de Noordzee, het digtste bij den hoek van Holland.

Terhofstede, Nederl. buurt, prov. Zeeland, onder het Retranchement behoorende, en reeds bij Melis Stoke bekend.

Terhouna, Afr. gebied in Tripoli, uit kalksteen en bazaltrotsen bestaande, en tot kaap Mesurado loopende. 2. Stam van Arabieren in Tripoli.

Ter Hulpen, zie Hulpen.

Terianow, Rus. vlek, gouv. Saratow.

Terim, Arab. stad, lands. Hadramaut, eene wel bevolkte stad, met fijne shawlfabr.. enz.

Terioli, zie Tirol.

Ter Idzerd, Nederl. dorp, prov. Vriesland, arr. Heerenveen, midden in poelen en meren, met eene oude en fraai beschilderde kerk en visscherij.

Terkat, Turk. dorp van Klein Azië, gouv. Siwas.

Terkaple, Nederl. dorp, prov. Vriesland, arr. Heerenveen, midden in poelen en meren, met eene oude en fraai beschilderde kerk en visscherij; 7 mijlen N. W. van Pocat.

Terken, Turk. stad, prov. Wan.

Terkiri, groot meer in Thibet, 100 V. M. groot, welke vele riv. ontvangt, doch door geenen der nieuwste reizigers is bezocht.

Terklou, zie Terglou.

Terkul, Rus. kreits, die bij Uralsk in den Ural valt.

Terkwa, tak van den berg Angrab, in Abyssinië.

Terling, Eng. kerspel, gr. Essex.

Terlizzi, Nap. stad, prov. Bari, in een bosch van amandelboomen, met eene kerk, met schoone schilderijen en 9,000 inw.

Termaarsch, Nederl. buurt, prov. Groningen, arr. Winschoten, onder Oostwedde behoorende.

Termadal, Spaan. stad, prov. Salamanca, Partido de Ledesma.

Termadschir, zie Kermesir.

Termano, distr. op het Sundasche eil. Rottië.

Termapatam, O. Ind. stad, prov. Malabar, met eene haven.

Terbach, zie Dermbach.

Termed, zie Toormooz.

Termes, Nederl. dorp, gr. hert. Luxemburg, arr. Neufchatel; 400 inw.

Termesen, zie Tlemsan.

Termignon, Sard. vlek in Savoye, prov. Maurienne, met 1200 inw.

Termination, eil. in de Stille Zuidzee, op 139. 54. L. en 34. 32. Z. B.

Termini, Sicil. stad, intend. Palermo, aan den mond der riv. van dien naam, met een oud kasteel, eene hoofdkerk en vele andere kerken, haven en 14,500 inw., die tarw, peulvruchten, sumak, Spaansche vliegen, wijnsteen en lompen verzenden, netten uit eene hier groeijende plant maken, en visscherij hebben. Er zijn warme baden.

Termino, Spaan. vlek, prov. Burgos.

Terminos, riv. en baai, aan de kust van Tabasco en baai Campêche. 285. L. en 18. 12. N. B.

Termiuk, Rus. vlek, gouv. Perm.

Termoli, Nap. stad, prov. Capitanata.

Termonde, zie Dendermonde.

Terna, Lomb. Ven. vlek, prov. Como, aan het meer Terna.

Ternaart, Nederl. vlek, prov. Vriesland, arr. Leeuwarden, met eene fraaije kerk.

Ternand, Fr. vlek, dep. Rhône.

Ternatas, zie Molukken.

Ternate, een der Moluksche eil., op de W. kust van Gilolo, op 144. 54. L. en 0. 50. N. B., slechts 5 mijlen in den omtrek, en bijna geheel uit eenen enkelen berg bestaande, die in het middelpunt in eenen krater uitloopt, waaruit in den regentijd, aanhoudend rook opstijgt. Het is geheel met digte bosschen bezet, terwijl de anders menigvuldige beeken en bronnen dikwijls droog zijn. Echter is de lucht voor de Europeanen niet gezond. Behalve de specerijboomen, welke voorheen door de Nederlanders zijn uitgeroeid, heeft het eiland ook sago, kokosnoten, bananen en andere vruchten dezer luchtstreek; echter niet veel, zoo dat de markt of panjer, veelal van Tidor en ook van Gilolo voorzien wordt; doch van de viervoetige dieren slechts geiten, en zelfs visch is er, behalve de haaijen, niet menigvuldig. Er wordt een weinig rijst gebouwd; doch het goud van Ternate, komt eigenlijk van de O. kust van Gilolo, die voorheen aan Ternate be-

hoorde. Het eiland staat onder eenen sultan, die altijd onze getrouwste bondgenoot geweest is. Hij belijdt den Mahomedaanschen godsdienst; beheerscht ook een groot deel van Gilolo, en het N. O. deel van Celebes, maar is geheel en al van de Nederlanders afhankelijk, welke de volle magt over de troonsopvolging hebben, die echter gewoonlijk aan den naasten erfgenaam geschiedt. Hij kleedt zich op de Europische wijze, wanneer hij bij den gouverneur een bezoek aflegt. Echter behoudt hij zijnen tulband, of heeft eene groote paruik op, met lovertjes doorvlochten, en heeft dan veel van het beest in *Zemire en Azor*; terwijl de rijksgrooten al de oude Hollandsche monteringen en witte zijden kanten dragen, en veel van de poppen in een wassenbeeldenspel hebben. De sultan, zoo wel als de voornaamste *orangkai's*, ontvangen van hen subsidiën, waarvoor zij verpligt zijn, al de ontspruitende specerijboomen uit te roeijen. De inw. drijven eenen kleinen handel met de bewoners der Sooloo eil., die rijst, tripang, schildpadden, paarlen, enz., en ook in stilte specerijen verruilen; terwijl die van de andere eil. er jaarlijks klapperolie en eenige kleinigheden brengen, en het thans aan de Chinezen, die op Java, Amboina, enz. wonen, geoorloofd is, op Ternate handel te drijven. Het eiland is in 5 distr. verdeeld, welke elk eenen *syndschi* of bestuurder aan het hoofd hebben. 2. Hoofdstad van het voorn. eil., ook wel *Maleija* genoemd, aan de Z. kust, door Maleijers en afstammelingen van Portugezen bewoond. Zij heeft eene hervormde en eene roomsche kerk, 3 moskeën en eene goede reede. De sultan woont, in eenen grooten bemuurden omtrek, ½ mijl van de stad; maar midden in denzelven is de vesting Oranje, de zetel van het Nederl. gouv., met wallen en grachten omringd. Ten Z. van het fort is de Christen-negerij.

TERNATH, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, arr. Brussel, met 1650 inw.

TERNAY, baai aan de Jap. zee, in de Mandschurei, bij den Tafelberg.

TERNBERG of *Dörnberg*, Oostenr. vlek, kreits onder het Weener Woud, met 190 inw.

TERNENTU of *Geduldsbaai*, Rus. baai aan de zee van Ochotzk, en de kust van Tschoka.

TERNERA, volkplanting van Nieuw Granada, prov. Carthagena.

TERNEUZE, zie Neuze.

TERNI, stad des Kerk. Staats, legatie Spoleto, de zetel van eenen bisschop tusschen 2 armen der Nera, in een heerlijk oord, met eene hoofd- en verscheidene andere kerken, verscheidene kloosters en 5,000 inw.; geboorteplaats der keizers TACITUS en FLORIANUS, en van den geschiedschrijver TACITUS. In den tuin van het bisschoppelijk paleis zijn vele oudheden, en in de nabijheid de beroemde waterval *della Marmora*.

TERNIER, Sard. landvoogdij in Savoye, prov. Genevois, met de hoofdstad St. Julien.

TERNOE, klein Zweed. eil., in de Oostzee, aan de kust van Blekingen, bij Carlshafen.

TERNOIS, Fr. tak der riv. Canche, dep. van 't Noorden.

TERNOISE, kleine Fr. riv., dep. Pas-de-Calais.

TERNOWA, Turk. stad in Bulgarië, pachalik Sardik.

TERNOWKA, Turk. volkpl. in het Rus. gouv. Cherson, met 70 huizen.

TERNOWSKAJA, Rus. vlek, Slobosche Ukraine.

TEROANNE, of *Terouenne*, Fr. gesloopte stad, met weinig huizen, dep. Pas-de-Calais.

TERODANT, TARUDAND of *Taredant*, Afr. stad van Marocco, aan de Sus, voorheen de hoofdstad der prov. Sus, thans van het Zuiden, 9 mijlen landwaarts in van Santa Cruz, zeer oud en groot. De huizen zijn over het algemeen fraai; de inw. veel verminderd, en de omtrek fraai.

TER OELE, Nederl. dorp, prov. Vriesland, arr. Heerenveen.

TEROUGGE MOU ARUA, zie Harveys eil.

TERIWAH, zie Tirrowah.

TERPENICI, Rus. dorp der Duchaborzü, in de Nogaysche steppen, gouv. Simferopol, met 1150 inw.

TERRA DEL FUEGO, zie Vuurland.

TERRA DEL SORBE, Nap. dorp, prov. Principato Ulteriore.

TERRA DE QUIR, zie Quir.

TERRA DI BARI, zie Bari.

TERRA DI JESSO, zie Jesso.

TERRA (CAPO DI), kaap aan de N. kust van Napels, tusschen Sorento en Massa.

TERRABAS, Indianen stam in Midden Amer., prov. Costa-Rica.

TERRABY, Eng. vlek, gr. Cumberland.

TERRACINA, het oude *Anxur*, stad des Kerk. Staats, leg. Frosinone, aan den voet eens heuvels, aan het einde der Pontinische moerassen, de zetel van eenen bisschop, met muren, schoone

poor-

poorten, eene ruime markt, met prachtige gebouwen omringd, een pausselijk slot, 1 hoofd- en verscheidene andere kerken, en 4,070 inw., die van den landbouw en handel in het klein bestaan, en veel doortogt hebben. Hier ligt als grensvesting een garnizoen. Men vindt er vele Romeinsche oudheden, ook nog de *Via Appia*, en in het bosch, dat naar deze stad genoemd is, veel kurkboomen. 30. 57. L. en 41. 18. N. B.

Terra di Lavora, zie Lavoro.

Terra di Otranto, zie Otranto.

Terra di Tacco, Nap. stad, prov., Abruzzo, in 1706 door eene aardbeving geheel verwoest.

Terrafirma, oude benaming van een deel van Z. Amer., thans in de Rep. Columbia begrepen. Het was tusschen de zee, de riv. San Juan, de Stille Zuidzee en de prov. Costa-Rica van Z. Amer. gelegen, 150 mijlen lang, en 90, doch bij de landengte van Panama, slechts 8 mijlen breed. De grond, over het algemeen, hoog en bergachtig, heeft eenige rijke dalen, die door een aanzienlijk aantal riv. bespoeld worden, waaronder de Chagre, de Bayano, Atrato en Tiura. Het land bevatte de prov. Dariën, Panama en Veragua. (Zie verder die art., benevens Columbia in het Bijvoegsel.)

Terra Firma of *Mingan*, heerl. in Neder Canada, die zich uitstrekt van kaap Cormorant, langs de N. kust van het Labrador kanaal, tot in de riv. Goynish.

Terrafal of *Trefel*, zeehaven of reede op het Kaapverdisch eil. St. Nicolaas, aan de W. zijde.

Terrain, tak van de Fr. riv. Oise.

Terrana, zeehaven in de prov. Camboja van het O. Ind. rijk Anam.

Terra Nieva, N. Amer. baai in de Hudson's baai. 310. 47. L. en 62. 4. N. B.

Terra Nova, of *Terra Nuova*, Sard. dorp op het eil. Sardinië, Capo di Sassari, aan eene baai van dien naam, 16 uren O. ten N. van Sassari, voorheen eene beroemde Romeinsche stad, thans een ellendig dorp. 2. Sicil. stad en haven, intend. Calatanisetta, met eene opene reede en 9,000 inw. die katoen- en zijdeteelt hebben, en tarw, gerst, soda en peulvruchten uitvoeren. Ook zijn er eenige oudheden, en hierbij het vischrijke meer van dien naam. 3. Nap. dorp, prov. Calabrië Ulteriore I 4. Tosc. vlek, prov. Florence. 5. Nap. vlek, prov. Calabrië Citeriore.

Terrapoor, O. Ind. kaap aan den golf van Bengalen, prov. Aurungabad.

Terrarossa, Tosc. dorp, leg. Florence.

Terrasson, zie Terasson.

Terrasse, Fr. stad, dep. Isère.

Terraubon, Fr. stad, dep. Gers, arr. Lectoure, met 1120 inw.

Terra Vecchia, Nap. dorp, prov. Napels, met 3,400 inw. en katoenfabr.

Terraweyia, Afr. stad in de woestijn van Sahra, in het land Wajanga, drie dagreizen van de stad van dien naam.

Terraza, Spaan. vlek, prov. Aragonië, met 5,500 inw.

Terrazas, Spaan. vlek, prov. Burgos.

Terrebone, N. Amer. dorp in Neder Canada, op een schiereil., in den St. Laurenz, met 150 huizen, veel zaag- en korenmolens en handel; 5 m. N. van Montréal. 2. N. Amer. heerl. in Neder Canada, distr. Montréal.

Terre d' en bas en Terre d' en Haut, de twee grootste der Saintes of Heilige eil. in W. Indië.

Terregles, Schot, kerspel, gr. Kirkcudbright, met 550 inw.

Terre Haute, dorp der N. Amer. Rep., prov. Indiana, gr. Sullivan.

Terena, Port. vlek, prov. Alentejo.

Terre Neuve, zie Newfoundland.

Terre Rouge, Zwits. vlek, vorst. Neufchatel, met 1550 inw. en veel veeteelt.

Terresa, een der Nicobarische eil., ten N. W. van Tamorti, met veel bosch, maar zwak bewoond. 111. 16. L. en 8. 20. N. B.

Terria of *Tellia Gurhy*, O. Ind. stad, op den bergpas, die Bengalen van har scheidt. 25. 15. N. B.

Terriani, O. Ind. distr., hetwelk de prov. Bengalen van Nepaul scheidt, en gedeeltelijk den Britten, gedeeltelijk den nabob van Oude en Nepaul behoort, een onafzienbaar broekland met vele bosschen.

Terrible (Mont) gebergte in Zwitserland, hetwelk het Jura met het Vogesische gebergte vereenigt.

Terrier Rouge (le), dorp en kerspel op 't W. Ind. Hayti, N. dep.

Terring, Eng. zeevlek, gr. Sussex.

Terrington, Eng. kerspel. gr. York.

Terrington, St. Clement's, Eng. kerspel, gr. Norfolk, met 1200 inw.

Terrington St. John's, Eng. kerspel, gp. Norfolk.

Terriore, O. Ind. sterkte, prov. Carnate. 96. 31. L. en 11. 12. N. B.

Terris, vruchtbaar Schot. eil. der Hebriden.

Terrouin, Fr. tak van de Moezel, dep. Meurte.

Terrowtu, hoofdstad van het Birman-

mannisch eil. Junk-Seilon, met een fort en de vooornaamste haven des eilands. 2. O. Ind. sterkte, prov. Allahabad.

TERRY VILLE, vlek der N. Amer. Rep., prov. Virginië, gr. Mecklenburg.

TERSA, Rus. vlek, gouv. Saratow.

TERSAT, Croat. vlek, Zeedistr., niet ver van de Adriatische zee.

TERSATSK, Rus. vlek, gouv. Tobolsk.

TERS-CHANA, plaats aan de golf van Konstantinopel, de legplaats der Turksche vloot.

TERSCHELLING, Nederl. eil., tot Holland's N. gedeelte, kwart. Alkmaar, behoorende, aan de W. zijde door hooge duinen, doch overigens door kostbare dijken omringd, met goede weien bouwlanden, veel konijnen en goede vogelkooijen; terwijl de inw. verder van koophandel, visscherij en scheepvaart bestaan. Hier groeit een kruid, *helm* genoemd, hetwelk in de duinen geplant wordt, om het verstuiven van het zand te beletten. Het eil. wordt in Oosteren Wester Schelling verdeeld, en bevat 3 dorpen, die ongeveer 1800 inw. tellen.

TERSCHIS, Perz. distr., prov. Khorassan, een deel van het oude *Parthië*. 2. Hoofdstad met een kasteel, en in den omtrek, wijn, vijgen, granatenen zijdenteelt.

TERSCHUT, zie Tessui.

TERSDORF, Oostenr. dorp, viertel onder 't Weener woud.

TERSEH EL AKSAR, Egypt. stad, cacheflik Tayoum.

TERSENIK, Turk. vlek, lands. Bosnië, sands. Novibazar.

TERSENZO, Sard. vlek in Genua, Riviera di Levante, met 800 inw.

TERŠEZCH, zie Neumärktl.

TERSONA, vlek op het O. Ind. schiereil. Java, resid. Baglien.

TERŠKI TAWOD, Rus. dorp, gouv. Nishegorod, aan de Torka.

TERSUS, Lurk. riv., prov. Itschil.

TER TOLEN, zie Tholen.

TERTOPIO, Sard. tak van den Po, in het hert. Piëmont.

TERTSCHAU, Turk. Aziat. stad, prov. Erzerum.

TERTZENA of *Trezna*, Griek. vlek, in het W. van Morea.

TERUEL, Spaan. distr. en stad, prov. Aragon, de laatste de zetel van eenen bisschop, aan den Guadalaviar, met muren, 6 poorten, eene hoofd- en 7 andere kerken, een hospitaal en 8,500 inw., die verscheidene handwerken en handel in wol hebben. Men vindt er eene Romeinsche waterleiding en zilvermijnen.

TERVENGARY, O. Ind. stad, prov. Malabaar, op 93. 46. L. en 11. 2. N. B.

TERVERE, zie Veere.

TERVIS of *Terviso*, Illyr. vlek, kreits Fiume. 2. Zie Tergovist.

TERVOLE, Rus. dorp, gouv. Finland.

TERVUEREN, Nederl. vlek, prov. Z. Braband, arr. Brussel, met een paviljoen van den kroonprins en 1430 inw.

TERWALSLAGE en TERWISCH, twee Nederl. buurten, prov. Groningen, arr. Winschoten, onder Zellingen behoorende.

TERWICH, Eng. kerspel, gr. Sussex.

TERWINTERSKOI, Rus. kaap, op het eil. Nova Zembla, gouv. Archangel.

TERWISPEL, Nederl. dorp, prov. Vriesland, arr. Heerenveen, met de Wispeler veenen, schoone weilanden en verder hooi- en bouwland.

TERWOLDE, Nederl. dorp, prov. Gelderland, kwart. Arnhem, anderhalf uur van Deventer, met eene kleine kerk en het oude huis *Breukelaar*.

TERZA (LA), Nap. stad, prov. Basilicata.

TERZBURG, pas der Zevenb. Militairgrenzen, in het Walachisch Infanterie-regiment.

TERZERO DI SOPRA, DI SOTTO en DI MEZZO, drie distr. der Lomb. Ven. leg. Sondrio; de eerste met 11, de tweede met 23, en de derde met 18 gemeenten.

TERZOOL, Nederl. dorp, prov. Vriesland, arr. Leeuwarden, voorheen met vele adelijke landhuizen.

TESA, Rus. tak der riv. Kliasma, gouv. Wladimir.

TESCHA, Rus. tak der Oka, gouv. Nishegorod.

TESCHAWA, Rus. stad, gouv. Irkutsk.

TESCHEN, Morav. kreits, ten N. aan Pruissen en Silezië grenzende, en op 68 V. M., 153,300 inw. bevattende. Hij bestaat alleen uit bergen en dalen, daar het Karpatisch gebergte zich tot den Oder uitstrekt, niet zeer tot den landbouw geschikt, met vele meren en kolken, en door den Oder, de Ostravitza, den Weichsel, die hier uit 3 bronnen, de Czorno, Biala en Molucko ontspringt, de Else, enz. bespoeld. Er is veel bosch en goede weiden. De veeteelt is er de voornaamste bezigheid, en men teelt er een weinig haver, rogge, en veel aardappelen. Uit de mijnen haalt men ijzer en steenkolen, en verder heeft men laken en linnen, en vervaardigt men houtwaren. 2. Hert. in voorn. kr., waarvan het grootste gedeelte uitmaakt, met 133,550 inw. 3. T. of *Tiessin*, hoofdstad van voorn. kr. en hert., zetel

der regeringscollegiën, aan de Else, met muren, een oud kasteel, 5 kerken, boekerij, kloosters, hospitaal, 3 voorsteden, 2 gymnasiën en andere scholen, en 400 inw., die laken-, kasimir-, geweer- en linnenfabr., branderijen en handel in leder, wol, laken, wijn, honig en was hebben. 36. 12 L. en 49. 41. N. B. 4. Boh. stad, kreits Tabor, met 160 huizen. 5. Pruis. dorp, regdst. Breslau.

TESCHENAU, zie Teschen. No. 4.

TESCHENDORF, dorp in het gr. hert. Mecklenburg-Strelitz, met zaagmolens.

TESCHEWKA, Rus. riv., gouv. Woronesch.

TESCHINLU, Chin. vesting, prov. Schensi.

TESCHINSK, Rus. vlek, gouv. Tomsk.

TESCHNIAR, Rus. riv., gouv. Pensa.

TESCHNITZER MEER, Boh. meer, op de Beij. grenzen, 240 voeten diep.

TESCHULUMBU, zie Tischulumbu.

TESCU, Fr. tak van de riv. Tarn, Tarn en Garonne.

TESCUCO, zie Tezcuco.

TESEGDELT, dorp in Marocco, op eene rots, 7 mijlen Z. van Mogodor.

TESENI, Turk. dorp in Natolië; 11 mijlen Z. O. van Degnizla.

TESHEIN, Turk. vlek in Bosnië, aan de Ussera, met vee en houthandel.

TESIA, volkplanting in Mexico, prov. Cinaloa.

TESPANECA, dorp in Midden-Amer., prov. Nicaragua.

TESQUIATOSSI, riv. in de N. Amer. prov. Nieuw York, gr. Cattaragus.

TESORO, klein eil., bij de N. kust van Z. Amerika.

TESREK PEKIN, Perz. stad, prov. Fars, aan de woestijn.

TESS, Rus. riv., gouv. Tomsk.

TESSA of *Teza*, hoofdstad van de prov. Tedla in Marocco. 34. 9. N. B.

TESSAN, dorp op het O. Ind. eil. Java, resid. Grissec.

TESSARETE, Zwits. vlek, kanton Tessin.

TESSAWAH, zie Tessouwa.

TESSEL, Nederl. eil., tot Holland's N. gedeelte, kwart. Alkmaar, behoorende, en waarschijnlijk voorheen met het vasteland vereënigd, doch thans door verscheidene doorvaarten, als: het Marsdiep, Noorden- en Schulpengat (welk laatste thans alleen door diepgaande schepen kan gebruikt worden), van de vaste kust van Noord Holland gescheiden. Aan de Westzijde vindt men vrij hooge duinen, die aan den Z. W. kant het breedste zijn; doch aan de Oostzijde is het door zware dijken tegen overstrooming beschut. Men heeft aan het N. O. einde het *Eijerland*, door eene landtong met hetzelve verbonden en door vele zandbanken, de *Eijerlandsche gronden* genaamd omringd, zoo dat het zeer gevaarlijk is voor de schepen, die het ongeluk hebben in dezelve te vervallen.

Men vindt er goed wei- en hooiland, vele schapen, die voor de besten in ons land gehouden worden, en de fijne wol, goed vleesch, en van hunne melk, de bekende Tesselsche kaas geven; ook is er goed rundvee. Het eil. telt 4,500 inw., die van landbouw, scheepvaart, visscherij, waaronder ook die van oesters, en velen van het loodswezen bestaan, en in 6 kerkdorpen wonen. De reede van dien naam is genoeg bekend, en dus merken wij alleen hierbij op, dat door het ontstaan van eenige banken, de schepen er thans eene veiliger reede vinden dan in vroegere tijden, doordien zij bij harde N. W. stormen, voor den aanslag der zee meer beschut, het gemakkelijker kunnen afrijden.

TESSEN of *Desnak*, Turk. stad in Bosnië., met 6,700 inw.

TESSENANO, vlek des Kerk. Staats, legatie Viterbo.

TESSENDERLOO, Nederl. dorp, prov. Limburg, arr. Hasselt, met 2,450 inw.

TESSENI, Turk. tak van de riv. Aluta, in Walachië.

TESSERMUIT, eil. bij de Z. W. kust van O. Groenland. 333. 26. L. en 59. 59. N. B.

TESSET, Afr. oase in de Sahara van van Sudan, met 500 huisgezinnen.

TESSIN of *Ticino*, riv. in Zwitserland, welke aan den voet van den St. Gothard ontspringt, door het Lago Maggiore loopt, wanneer zij bevaarbaar wordt, Sardinië van het Lomb. Ven. koningrijk scheidt, en beneden Pavia in den Po valt. 2. Het Zuidelijkste van al de Zwits. kantons, tusschen Uri, Graauwbunderland, het Lomb. Ven. koningrijk, Sardinië en Wallis, of tusschen 26. 50. en 27. 33. L. en 45. 46. en 46. 33. N. B. gelegen, en op 53½ V. M. 90,000 inw. bevattende; een heerlijk land, dat zoowel de schoonste als stoutste natuurtooneelen vertoont, en den Zuidelijksten zoom der Alpen uitmaakt. Het bestaat geheel uit groote dalen, en wordt ten N. W., N. en N. O. door de hoogste Alpen omringd, die met ijsbergen en sneeuw steeds bedekt zijn; schoon de binnenlandsche bergen geen sneeuw hebben. De Zuidelijkste dalen zijn de vruchtbaarste, en deze wedijveren

zelfs met die van Savoye en Piëmont. De hoogste bergen zijn op de grenzen, als: de Furca, de St. Gothard, Luckmanier en Adula; maar ook binnen'slands zijn bergen van 5 à 9,000 voeten; minder echter zijn de Mont Cenere, de Canogh, Isone, Sept Bornen, Piazra Vachere, enz.; van welke echter ook vele stroomen afkomen, die de onderscheidene dalen bespoelen. De riv. zijn: de Tessin of Tiecino, met de Bregno, Muesa, enz., de Maggia, Lavizzara en Agno. Onder de meren behooren het N. gedeelte van het Lago Maggiore, het meer Locarne. De luchtsgesteldheid is zachter dan in de overige deelen van Zwitserland, en zelfs zeer warm, schoon de verschillende hoogte hierin ook veel verschil te weeg brengt. In het Z. vindt men amandelen, vijgen, en zelfs olijven in de open lucht. De voornaamste voortbrengsels zijn: koren, ook maïs, gierst, boekweit, moesgroenten, hennep, vlas, meloenen, kappers, tabak, boomvruchten, kastanjes, vijgen, amandelen, olijven, wijn, hout, de gewone huisdieren en gevogelte, wilde geiten, hazen, beeren, wolven, lynxen, vossen, mormeldieren, dassen, otters, veel wild, gevogelte, visch, bijen, zijdewormen, slangen, enz.; ook kalk, marmer, lavetsteen, graniet en verschillende soorten van edelgesteenten. De inw. zijn Italianen, met wien zij in zeden, taal en gewoonten volkomen overeenkomen. Op weinige plaatsen hoort men Duitsch. De mindere klasse is arm, en zoekt het brood dikwijls buitenlands. Zij zijn vatbaar genoeg; doch het ontbreekt er aan onderwijs, dat hier op den laagsten trap staat, waardoor domheid en bijgeloof vrij algemeen zijn. De vrouwen moeten niet alleen het huiswerk verrigten, maar ook met verzilveren, spinnen en stroo vlechten hun brood verdienen. De meeste bezittingen hebben de rijken en geestelijken aan zich getrokken. Allen belijden den roomschen godsdienst. Men vindt er voor hooger onderwijs 2 seminariën en 2 latijnsche scholen. De middelen van bestaan zijn: de landbouw, zijdeteelt, wijnoogst op de bergen, veeteelt en weinig fabrijken, daar de landman meestal zijne behoeften zelf vervaardigt, zoodat dit zich tot spinnen, stroovlechten, weven, zijdehaspelen, het maken van houtwaren, kaas, mosterd, het verwerken van lavetsteen, en eenige looijerijen, koper- en ijzersmederijen, papier- en kruidmolens en tabaksfabr. De handel is van weinig belang; de voornaamste uitvoer bestaat in: zijde, kaas, vee, huiden, wild, hout, kolen, harst, marmer, waren uit lavetsteen, eenige stroowaren, veel visch, wild, boter en talk, waartegen men veel koper, zout, fabrijk- en koloniale waren noodig heeft. De doortogt is echter van belang, daar twee wegen van den St. Gothard en Graauwbunderland hier doorgaan, en Bollenz eene hoofdpassage van Zwitserland naar Italië is.

De regering is democratisch en vertegenwoordigend. De oppermagt wordt door eenen grooten raad van 76 afgevaardigden, die voor 6 jaren gekozen worden, en weder verkiesbaar zijn, uitgeoefend. De regerende landambtman is voorzitter van den grooten raad, waarvan 11 leden den staatsraad of de uitvoerende magt uitmaken. Twee landambtmans bekleeden beurtelings het voorzitterschap in den grooten en in den staatsraad, die door de gemeente verkozen worden. Er zijn geene bijzondere voorregten; elk inw. is soldaat. De groote raad en de staatsraad vergaderen beurtelings om de 6 jaren te Bollenz, Luggarus en Louis. Het kanton levert aan het bondgenootschap 1804 man en 18,040 franken. De inkomsten worden op 430,000 franken gerekend. Het wordt in 8 distr. en 38 kreitsen verdeeld. De hoofdstad is Tessin. 3. Stad in Mecklenburg-Schwerin, hert. Gustrow, aan de Reckenitz, met 1250 inw., linnenweverijen en jaarmarkten.

Tessinello, zie Grand Naviglio.

Tessino, zie Tessin.

Tessiursak, eil. aan de W. kust van Groenland, op 33o. 13. L. 1. 61. 10. N.B.

Tessone, Fr. riv., dep. Tarn en Garonne, die in de Garonne valt.

Tessonne, tak der Fr. riv. Loire, dep. Loire.

Tessouwa of *Tessuwa*, Afr. vlek in de woestijn van Sahara, 4 mijlen van Murzuk, waarvan het door eene zandwoestijn is gescheiden, met 300 inw. Men wil, dat hier voorheen eene groote zandwoestijn was.

Tessui, (bij Gardanne of *Terschut*) Perz. stad, prov. Azerbeidschan, aan den grooten weg naar Tebris, voorheen met 2000 huizen, welke Gardanne echter op 100 na, door eene aardbeving verwoest vond, doch daar Morier hiervan niet spreekt, zoo schijnt dit ten zijnen tijde reeds weder hersteld te zijn geweest. In den omtrek groeit goede katoen; doch de grond is met zout bezwangerd. Van hier gaat het zout uit het

het meer Maragha naar Tebris.

TESSY, Fr. dorp, dep. Manche, arr. St. Lo, met 1800 inw.

TEST, Eng. riv., gr. Southampton.

TESTACCIO, Nap. dorp, prov. Napels, met 1050 inw.

TESTELT, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, arr. Leuven, met 850 inw.

TESTENBERG, zie Tasnad.

TESTERTON, Eng. kerspel, gr. Norfolk.

TESTIGOS, groep kleine eil., 10 mijlen Z. van het vaste land van Z. Amer. en van het eil. Grenada. 315. 41. L. en 11. 25. N. B.

TESTON, Eng. kerspel, gr. Kent.

TET, Fr. riv., dep. O. Pyreneën, die beneden Perpignan, bij Canet in de Middellandsche zee valt.

TETAUN, zie Tetuan.

TETAUS, Indianen der N. Amer. Rep., in Louisiana, met 8,200 inw. 2. Zie Cumanches.

TETBURY, Eng. marktvlek, gr. Gloucester, met 2,500 inw.

TETCHONG, Chin. eil., prov. Tchekiang, bij Tscheu of Schusan.

TETCOTT, Eng. kerspel, gr. Devon.

TETE, zie Tette.

TÊTE DE BUCH (LA), Fr. stad, dep. Gironde, aan de golf Arcachon, met eene reede en 2,320 inw., die eene porseleinfabr., ijzersmederij, terpentijnkokerij en wijnoogst hebben.

TETELA, stad in Mexico, intend. Mexico, met 250 huisgezinnen.

TETELZINCO, volkpl. in Mexico, intend. Mexico, met 250 huisgezinnen.

TETENBÜHL, Deen. dorp, hert. Sleeswijk, met 1600 inw. en eene kleine haven.

TETERINGEN, Nederl. dorp, prov. N. Braband, distr. Breda, met eene roomsche kerk en 1000 inw.

TETEREW, Rus. riv., welke in het gouv. Volhynië ontspringt, in het gouv. Kiew, de Jisza en Wuznia, de Krapiwnia en Zwdion ontvangt, en bij Grnka in den Dnieper valt. 2. Stad in Mecklenburg-Schwerin, aan het meer van dien naam, met muren, 2 poorten en 2060 inw., linnenweverij, tabaksspinnerij en jaarmarkten.

TETESAMOWAY, zeehaven op de N. kust van het eil. Sumatra, in Atschin.

TETFORD, Eng. kerspel, gr. Lincoln.

TETHERINGTON, Eng. dorp, gr. Ches. 2. Eng. dorp, gr. Gloucester.

TETHUROA, klein eil., tot Otaheite behoorende. 228. 16. L. en 17. 4. Z. B.

TETHI, zie Chieti.

TETIPAC, volkpl. in Mexico, intend. Oaxaca, met 870 huisgezinnen.

TETJUSZI, Rus. stad, gouv. Kasan, tusschen 65. 10. en 66. 50. L. en 54. 40. en 55. 20. N. B, door de Wolga en Swiaja bespoeld, met veel alabastergroeven, bouwland, weiden en bosschen, als ook naftagroeven. 2. Hoofdstad aan de Wolga, met 930 inw., die in de visscherij, handel, scheepvaart, handwerken en landbouw hun bestaan vinden. 55. 28. L. en 54. 49. N. B.

TETMA, Rus. riv., prov. Wiatka.

TETNANG, zie Tettnang.

TETNEY, Eng. kerspel, gr. Lincoln, met 500 inw.

TETON, riv. der N. Amer. Rep., prov. Louisiana, die in den Mississippi valt.

TETONS, Indianen der N. Amer. Rep., aan den Mississippi; 11,500 man sterk.

TETRANIZZA, Turk. eil. in het kanaal van Corfu, sands. Delonia.

TETRODE, zie Overveen.

TETSCHA, Rus. riv., gouv. Tobolsk.

TETSCHEN DACZIN of *Warta*, Boh. stad, kreits Leutmeritz, met 1650 inw.

TETSCHINSKOE, Rus. vlek, gouv. Perm.

TETSINHIEN, Chin. stad, prov. Tchekiang, met zeer aanzienlijke zijdeweverij.

TETSO of *Tecsö*, Hong. vlek, kom. Marmaros, aan de Theiss.

TETSWORTH, Eng. kerspel, gr. Oxford.

TETTAU, Beij. dorp, OpperMainkreits.

TETTAYTOKOU, Negerrijk aan de Slavenkust, niet ver van de kust.

TETTE, Afr. dorp in Monomotapa, ook *Tete* genoemd, met eene vesting, 30 Spaansche mijlen van de kust.

TETTELBACH, zie Dettelbach.

TETTENS, Oldenb. dorp, kreits Jever.

TETTNANG, Wurt. stad, Donaukreits, met 1500 inw.

TETTON of *Teeton*, Eng. buurt van Cheshire.

TETTUA MOTU, kaap aan de O. kust van Nieuw Zeeland, de N. O. punt van Poverty baai. 196. 16. L. en 38. 36. N. B.

TETUAN, TETOUWAN of *Tetaun*, zeehaven van Marocco, prov. El Garb, aan het hangen van eenen berg, en de Middell. zee, niet groot en met eenen zwakken muur omringd. De straten zijn naauw; de huizen hebben verscheidene vertrekken, en de moskeën zijn schoon. De stad wordt alleen door Joden en Mooren bewoond, die te zamen een getal van 16,000 (volgens JACKSON; TUCKEY heeft 20,000) zielen bevatten. Geen Christen mag zich hier nederzetten. De inw. spreken bijna allen slecht Spaansch, drijven aanzienlijken handel met Spanje en Engeland, en er komen veel schepen hier, om voor Spaansche dollars, Duitsch linnen, laken en fabrijkwaren, was, huiden, leder, rozijnen, amandelen

amandelen, olijven, oranje-appelen, honig, enz. in te ruilen. De omtrek is vol tuinen, met de heerlijkste oranje-appelen en andere vruchten, ook van druiven voorzien. Uit de druiven maken de joden eenen zeer gewilden brandewijn, *mahaya* genaamd. De stad is eene mijl van zee, en de haven, aan den mond eener kleine verzande riv., wordt Martschu genoemd. 35. 57. N. B.

TETWORTH, Eng. buurt, gr. Huntingdon.

TETYAN HEAD, kaap aan de W. kust van het eil. Magindanao. 253. 10. L. en 7. 20. N. B.

TEUCHERN, Pruis. dorp, regdst. Merseburg., met 630 inw.

TEUCHIRA, zie Tochira.

TEUDITZ, Pruis. dorp, regdst. Merseburg, met 360 inw.

TEUFEN, Zwits. dorp, kanton Appenzell, met 3,600 inw., veeteelt en landbouw.

TEUFEN, Zwits. vlek, kanton Appenzell, bij eenen waterval van de Roth, met 3,600 inw. en het klooster Wonnenstein.

TEUFENBACH, zie Stainz.

TEUHOEIKO, gedeelte van de Chin. riv. Ukiang, in de Chin. prov. Koeitcheou.

TEUKING, Chin. eil., prov. Fokiën, tot de Pescadores behoorende.

TEULADO, zie Tavalaro.

TEUPASENTI, dorp in Midden Amer. prov. Honduras.

TEUPITZ, Pruis. stadje, regdst. Potsdam, met 500 inw.

TEUR, klein eil. bij 't Moluksche eil. Damme.

TEURERT of *Tevrert*, N. Afr. stad van Fez, op de Algerijnsche grenzen.

TEURIRE, klein Jap. eil., bij Jesso, ten W. van kaap Schiskoff, geheel uit rotsen bestaande.

TEUSACA, Z. Amer. stad van Nieuw Granada, prov. Bogota, thans tot een ellendig dorp vervallen.

TEUSCHNITZ, Beij. stadje, Opper Mainkreits.

TEUSING, Boh. stadje, kreits Pilsen.

TEUSTEPET, Z. Amer. vlek, prov. Nicaragua.

TEUT, Pruis. mijn, regdst. Aken.

TEUTEL, zandbank voor de braak aan de Noordzee, bij den mond der Weser.

TEUTENDORF, dorp in het gebied der vrije stad Lubeck, Travemunder distr.

TEUTENWINKEL, dorp in Mecklenburg-Schwerin, hert. Gustrow, met 850 inw.

TEUTILA, stad in Mexico, intend. Oaxaca.

TEUTILAN, N. Amer. dorp in Mexico, in Alcaldia Mayor, in het midden der prov. Oaxaca, met 1200 inw., die van het inzamelen van cochenille bestaan.

TEUTOBURGER WALD, zie Egge.

TEUTSCHBORAU, Boh. dorp, kreits Pilsen.

EUTSCHENDORF, POPRAD, Hong. stad, kom. Zips, met 1150 inw.

TEUTSCHENTHAL, Illyr. dorp, kr. Cilly.

TEUTSCHHAMMER, Pruis. dorp in Silezië, regdst. Breslau.

TEUTSCHHAUS, HUSOWA, Oostenr. vlek, markgr. Moravië, met 1320 inw.

TEUTSCH-HAYDL, Boh. dorp, kreits Budweis.

TEUTSCH RASSELWITZ, Pruis. dorp, regdst. Oppeln, met 1350 inw.

TEUTSCH REICHENAU, Boh. dorp, kreits Budweis.

TEUVEN, Nederl. dorp, prov. Luik, arr. Verviers, met 900 inw.

TEUW, klein eil. in de Ind. zee, op 147. 6. L. en 7. 11. Z. B.

TEUZITLAN, stad in Mexico, in een distr. van dien naam, met 600 huizen.

TEVERONE, tak van den Tiber, bij Rome.

TEVERSALL, Eng. kerspel, gr. Nottingham.

TEVERSHAM, Eng. kerspel, gr. Cambridge.

TEVERTON, Eng. stad, gr. Devon.

TEVESAR, stad op de W. kust van het eil. Celebes. 137. 7. L. en 2. 2. Z. B.

TEVIOT of *Tiviot*, Schot. riv., gr. Roxburgh, die in de Tweed valt.

TERIOTDALE, Schot. distr. en land, aan den Teviot gelegen.

TEVIQUARI, zie Tibiquari.

TEW (GROOT), Eng. kerspel, gr. Oxford, met 500 inw. 2. *Klein* T., Eng. dorp in genoemd kerspel.

TEWEEWA, Afr. plaats in de woestijn van Sahra, Wadey Gharba.

TEWEY, Chin. vlek, prov. Schansi.

TEWENHAVEN, haven in de Oostzee, aan de O. kust van het eil. Dago, bij Reval.

TEWIN of *Tewing*, Eng. dorp, gr. Hereford.

TEWKESBURY, Eng. vlek. gr. Gloucester, met 5,000 inw. 2. Vlek in de N. Amer. prov. New Jersey, gr. Huntingdon, met 1,300 inw. 3. N. Amer. vlek, gr. Middlesex, prov. Massachusetts, met 950 inw.

TEWOLJANKA, Rus. vlek, gouv. Woronesch.

TEXAART, Nederl. buurt, prov. Drenthe, onder het dorp Vries behoorende.

TEXACUANGOS, vlek in Midden Amer., prov. St. Salvador.

TEXAR of *St. Sebastiaan del Texar*, vlek in Midden Amer., prov. Sacatepeques, met eene gezondheidsbron.

TEXAS, N. gedeelte der prov. Santander in Mexico, alwaar de volgelingen van NAPOLEON, onder de gebroeders LALLEMAND in 1816, tusschen de Trinidad en de Sabinas, het zoogenoemde *Champ d'Asyle* wilde stichten, dat echter door de Spanjaarden verstoord werd. De hoofdstad is St. Antonio de Bejar.

TEXEDA, distr. op het Afr. eil Canana, met 13,000 inw.

TEXEIRAS RIF, rif ten N. van den Equator, volgens de kaart van ESPINOSA, den 16 April 1810 ontdekt, en door maansafstanden bepaald, op 12. N. B. en 344. 19. L. Schoon HORSBORGH nog aan het bestaan dezer rif schijnt te twijfelen, houdt KRUSENSTERN, om deze waarnemingen, derzelver bestaan, buiten alle tegenspraak.

TEXEL, zie Tessel.

TEXINCAL, vlek in Midden Amer., prov. St. Salvador.

TEXIQUET, vlek in Midden Amer., prov. Comayagua.

TEXIS, vlek in Midden Amer., prov. Sonsonati.

TEXMELUCAN, volkpl. van Mexico, intend. Mexico, met 150 huisgezinnen.

TEXUANGOS, meer in Midden Amer., prov. St. Salvador.

TEXUPA, volkpl. in Mexico, prov. Oaxaca.

TEXUTLA, vooormalig distr. van Midden Amer., in St. Salvador.

TEY, THEY of *Teise*, Eng. riv., gr. Sussex. 2. *Witte en Zwarte* T., twee Afr. riv., in het land der Kaffers. 3. *Groot* T., Eng. kerspel, gr. Essex, met het dorp Klein Tey.

TEY MERKS, Eng. kerspel, gr. Essex.

TEYA, zie Taya.

TEYN, zie Tein.

TEYNEC, zie Jungfrau-Teynitz.

TEINEC NAD LABLEN of *Elbeteinitz*, Boh. stad, kreits Chrudim, met 175 huizen.

TEYNHAM, Eng. kerspel, gr. Kent, met 600 inw.

TEYNYA, klein eil. in de Ind. zee, bij de Z. W. kust van Mindanao. 139. 26. L. en 6. 52. N. B.

TEYPINSAN, een der Chin. Likeo eil, ten O. van Patchusan, wel bebouwd en bevolkt, met eene stad en verscheidene dorpen, benevens overvloed aan rijst, gierst, pataten, varkens en alle overige voortbrengsels. Hier leed BROUGHTON schipbreuk, en werd door de inw., met de meeste gastvrijheid ontvangen, en van het noodige voorzien. 142. 58. L. en 24. 50. N. B.

TEYSBACH, zie Teisbach.

TEYSING of *Tauzim*, Boh. stad, kreits Chrudim, met 1200 inw.

TEYTLYCH, Egypt. dorp, cacheflik Minieh.

TEYUEN, Chin. vlek in Korea, prov. Kiang-nan, aan de zee.

TEYUPA, kleine riv. in Z. Amer., in Paraguay, die in de Yaquini valt.

TEY-YANG, Chin. stad van den 3 rang in Setchuën.

TEZA, zie Tessa.

TEZCUCO, meer in Mexico, prov. Mexico, ten N. O. der hoofdstad, 6,830 voeten boven de zee, 4 V. M. groot, en ontvangt behalve de riv. van dien naam, de Teotihuacan, Papalotta en Coutepec, de Vego de Escapasalco, enz. Het heeft zout water, en vermindert in grootte. 2. Stad in Mexico, in Alcaldia Mayor, aan de riv. van dien naam, en niet ver van voorn. meer, voorheen zeer rijk, doch thans slechts 1400 huisgezinnen bevattende, die volgens HUMBOLDT 5,000 zielen tellen, welke sergie en katoenen stoffen vervaardigen, en voor de markt van Mexico varkens mesten. Men vindt er nog 2 kloosters, een hospitaal en in de nabijheid den tempel van N. S. de Tulantango. 278. 42. L. en 19. 32. N. B.

TEZAIACO, vlek in Midden Amer., prov. Escuintla.

TEZINGE, zie Thezinge.

TEZOCUCA, volkpl. in Mexico, distr. Tezcuco, met 1200 inw.

TEZONTEPEC, volkpl. in Mexico, intend. Oaxaca, met 180 huisgezinnen.

TEZONTLA, volkpl. in Mexico, met 116 huisgezinnen.

TEZOTA, hoofdstad der prov. Gareta, van het rijk Tez.

TEZULUTLAN, zie Verapaz.

TEZZOUTE, N. Afr. dorp in Algiers, prov. Constantine, met vele ruïnen.

TFENI, dorp in Neder Egypte, aan den Nijl; 3 mijlen Z. O. van Rosette.

THRASAT, dorp in Tripoli, ten Z. der hoofdstad, bij het kasteel Gharian, met eene weekmarkt, die door alle bergbewoners bezocht wordt.

THABASSERAN, Rus. distr., prov. Dhagestan, een bergachtig land, aan de Z. helft van het gebergte van dien naam, uit verscheidene groote en kleine dorpen bestaande, die door Lesghiërs bewoond worden, welke eenen eigenen tongval hebben, en ook Tartaarsch spreken, van landbouw en veeteelt bestaan, en wilde, onrustige en twistgierige roo-

vers zijn. Slechts de eersten zijn voor den landbouw geschikt; de anderen hebben alleen vee, en daar zij nog gebrek aan hout hebben, leiden zij een kommervol en jammerlijk leven. Zij zijn allen Mahomedanen van de secte *Hhanesi*. Het land is onder 3 erfvorsten verdeeld, waarvan de eerste den titel van *kadi* en de tweede dien van *ma'ussum* voert. Zij kunnen 5,500 man te velde brengen. CLAPROTH schat de bevolking op 1000 huisgezinnen.

THABOR, zie Tabor.

THABRESTAN, zie Mazanderan.

THADA, Z. Amer. volkpl. in Nieuw Granada, prov. Choco.

THADSCHIKS, THAUTS, Perz. volksstam, die zich met de kunsten, wetenschappen en akkerbouw bezig houden, en den Islam belijden.

THAHAR KIAMEN, Chin. Tartaarsche post, 5 mijlen N. O. van Tsitchitar.

THAILFINGEN, Wurt. dorp, Schwarzwaldkreits, met 1300 inw.

THAINEE, zie Tainee.

THAKAKOTI, Chin. stad in Thibet, rijk van den Bogdo-Lama, aan de Gundak, in een schoon dal, aan het Dwalaghiri gebergte, met 1000 huizen, de voornaamste markt van den geheelen omtrek, met eenen uitgebreiden handel op Nepaul.

THAKEHAM, Eng. dorp, gr. Sussex.

THAKUR GUMBOR, Chin. stad, rijk van den Bogdo-Lama, zetel van den Saquerupa Lama. 103. 42. L. en 28. 28. N. B.

THAL, zie Thal-Ehrenbreitstein.

THALAMA, Z. Amer. volkplanting in Nieuw Granada, prov. Antioquia.

THALBACH, Zwits. vlek, kanton Freyburg.

THALBERG, groot Stierm. dorp, kreits Grätz, met 1600 inw.

THALBÜRGEL, dorp in Saksen-Weimar, met 500 inw.

THALDHAUN, zie Daun.

THALE, Pruis. dorp, regdst. Maagdenburg, met 1150 inw. en fabr.

THAL-EHRENBREITSTEIN of *Hermanstein*, Pruis. stad, regdst. Coblenz, met 2350 inw., expeditie- en commissiehandel.

THALERN, Oostenr. dorp, land Onder de Ens.

THALFANG, Pruis. dorp, regdst. Trier.

THALFLUSS, zie Dalarne.

THALGAU, Oostenr. vlek, kreits Salzburg, met 1400 inw.

THALHEIM, Wurt. vlek, Jaxtkreits. 2. Wurt. dorp, Neckarkreits, met 1000 inw. 3. Wurt. dorp, Schwarzwaldkreits, met 950 inw. 4. Nassausch dorp, ambt Hadamar, met 700 inw.

THALIAN, een der eil. van Jean Potoky, bij het Chin. gouv. Mukden.

THALITTER, gr. hert. Hes. dorp, vorst. Opper Hessen, met 500 inw. en kopermijnen.

THALKAU, Perz. distr., prov. Irak.

THALLAND, DAL of *Dalland*, Zweed. lands. in Wenerborg-län; met 4,400 inw. 2. Zie Dalarne.

THALLICHTENBERG, dorp in Saksen-Koburg, vorst. Lichtenstein; 350 inw.

THAL-MANSFELD, zie Mansfeld.

THALMESSING, Beij. vlek, Rezatkreits.

THAL OB en UNTER DEN WALD, zie Unterwalden.

THAL-REICHENBERG, Nassausch dorp, ambt St. Goarshausen.

THALUAYN of *Lukian*, Chin. riv., welke in het gebergte van Thibet ontspringt, door de prov. Junnan, en vervolgens door de Birmansche prov. Lowashan loopt, en in de golf van Martaban valt.

THALWEIL, Zwits. dorp, kanton Zurich.

THAM, distr. in Beludschistan, lands. Sind, met de plaatsen Wussi, Scheskas, enz.

THAMBRAUS, zie Astrabad.

THAMA, Eng. vlek, gr. Oxford, met 2350 inw. en fabr.

THAMEN AAN DEN UITHOORN, zie Uithoorn.

THAMES, zie Theems. 2. Riv. in de N. Amer. prov. Massachusetts, die in Worcester, uit twee kleine riv. ontspringt, de Story en Queneboug, en in Connecticut de Muddybrook Five Mile riv. ontvangt, verscheidene watervallen heeft, zich met de Shetucket vereënigt, dan nog de Poquatanok en Stonybrook opneemt, en in de Fisher Island sound valt. 3. Riv. der N. Amer. Rep., prov. Connecticut, die in de Long Island sound valt. 5. T. *Rivière à la Franche*, N. Amer. riv. in Opper Canada, die in het meer St. Clair valt.

THAMESBRÜCK, zie Thomasbrück.

THAMMACHAS, stam der Beetjuanen in Afrika.

THANASSOR, zie Tanassur.

THANAT (ISLE OF), Eng. eil. aan de N. O. punt van het gr. Kent, bij Northforeland, waar in 1449 de Angelsaxen landden, slechts aan drie zijden door de zee omringd, met eenen vruchtbaren grond, die vooral gerst voortbrengt. De hoofdplaats is Margate.

THANGDAT, stad in het rijk der Birmannen, prov. Cassai, aan de riv. Keenduem, op de grenzen der prov. Birma.

THANKOTE, O. Ind. stad, prov. Nepaul, op 102. 40. L. en 27. 41. N. B.
THANN of *Dann*, Fr. stad, dep. Boven Rijn, arr. Belfort, met de merkwaardige Theobaldskerk en toren, en 4,200 inw., die katoen-, leder- en kousenfabr., ijzersmederijen en steenkolenmijnen hebben. 2. Beij. vlek, Ned. Donaukreits, met 900 inw. 3. T. of *Dahn*, zie Dahn.
THANNA, zie Thannheim.
THANDORF, Pruis. dorp, regdst. Breslau.
THANNHAUSEN, Beij. vlek, Opper Donaukreits, met 1300 inw. en fabr.
THANNHEIM, Wurt. heerl., Donaukreits, op 1 V. M., 1220 inw. tellende, met een dorp, dat 550 inw. en veenderijen heeft. 2. T. of *Thanna*, Bad. dorp, Seekreits, met 600 inw.
THANNINGTON, Eng. kerspel, gr. Kent.
THAPHAR, zie Dafar.
THARA, zie Tara.
THARANT, GRANATEN, Saks. stadje, kreits Erzgebergte, met 800 inw., looijerijen, linnenweverijen, fabrijken van houtwaren, gezondheidsbronnen, handel en zilvermijnen.
THARSTON, Eng. dorp, gr. Norfolk.
THASCHKENT, zie Taschkent.
THASOHOS, THASSUS of *Taso* (*Aethria* en *Chrysa*), Turk. eil. op de kust van het sands. Gallipoli, op 42. 15. L. en 40. 50. N. B., met 600 inw.
THASSUS, zie Thaschos.
THATCHAM, Eng. kerspel, gr. Berk.
THATHERS ISLAND, klein eil. der N. Amer. Rep., aan de kust van Massachusetts.
THATCH-ISLAND, klein eiland, bij het W. Ind. Maagden eiland Tortola.
THATEN, zie Daden.
THATS, zie Thadschaks.
THAU, Fr. meer, dep. Hérault.
THAUER, zie Tauer.
THAUN, zie Dhaun.
THAURÉ, Fr. tak van de riv. Agout, dep. Tarn.
THAUSZ, zie Tausz.
THAXTED, Eng. vlek, gr. Essex, met 1,730 inw.
THAYA, Oostenr. vlek, kreits Boven den Mannhartsberg, aan de Thaya.
THAYNGEN, Zwits. vlek, kanton Schaffhausen, met goeden wijn.
THEAKI, zie Cefalonia Piccola.
THEAKIKI, riv. in de N. Amer. Rep., prov. Indiana en Illinois.
THEAKSTON, Eng. buurt, gr. York.
THEAL, Rus. vlek, gouv. Lijfland.
THEALBY, Eng. buurt, gr. Lincoln.
THEALE, Eng. vlek, gr. Berk.
THEAUI, zie Ithaca.
THEARNE, Eng. buurt, gr. York.
THEATI, zie Chieti.
THEBAISCHE WOESTIJN, groote zandwoestijn, met weinige oasen, op de O. kust van Egypte, in welke eenige Beduïnen rondzwerven.
THEBARMA, zie Urmna.
THEBEN, zie Deven, Luxor en Siiva.
LHEBERTON, Eng. kerspel, gr. Suffolk, met 600 inw.
THEBES, zie Thiva.
THEDDINGWORTH, Eng. dorp, gr. Leicester, met 1400 inw.
THEDINGBERG, gebergte in het hert. Brunswijk.
THEDINGHAUSEN, ambt in het hert. Brunswijk, Weser distr., met 3,800 inw. 2. Vlek aldaar, aan de Eyther, met een kasteel, 1420 inw., garenspinnerij, linnenweverijen, looijerijen en jaarmarkten.
THEDLETHORPE (EAST), Eng. dorp, gr. Lincoln. 2. *West* T., Eng. dorp, gr. Lincoln.
THEDSMA, Rus. riv., gouv. Georgië.
THEEMS of *Thames*, Eng. hoofdriv., om het bezit van welker bronnen verscheidene gr. elkander de eer betwisten. De voornaamste bron is de Isis, welke op den heuvel van Cotteswold in Glocester ontspringt, en bij Oxford met de Charwell vereenigd, den naam van Theems aanneemt, die nu de rijkste prov. van Engeland doorstroomt, bij Londen tot eenen magtigen stroom wordt, en tusschen de eil Shepey en Foulness in de Noordzee valt.
THEGONEC (St.), Fr. dorp, dep. Finisterre, arr. Morlaix, met 3,300 inw.
THEIDE, zie Thiede.
THEIL (LE), Fr. stad, dep. Orne. 2. Zie Teil.
THEISS of *Ticza*, Hong. riv., de grootste tak van den Donau, welke op de Marmaroscher Karpathen, uit verscheidene bronnen, die twee riv., de Zwarte en Witte Theiss vormen, ontspringt, die zich bij Akno Raho vereenigen; de Taransk, Talabor en Nagyag ontvangt, en door Ugocs loopt; uit Beregh de Borschwa; uit Samos en verder de Bodrog, Hernad en Erlau, de Tajo en Körös, de Zagyva en Groote Maros ontvangt, en na eenen loop van 88 mijlen, bij Titul, in den Donau valt. Men wil dat zij zeer veel visch bevat, zoodat het een spreekwoord geworden is, dat zij zoo veel visch als water bevat. 2. *Kreits aan deze zijde der* T., N. O. gedeelte van Hongarije, welke 727¾ V. M. 1,442,600 inw. bevat, 10 kom. en 2 kleine landschappen verdeeld wordt. 3. *Kreits aan gene zijde der* T., Oostelijk deel

deel van Hongarije, hetwelk op 1241¼ V. M. 1,920,000 inw. bevat, en in 12 kom. en 1 landschap verdeeld wordt (Zie verder Hongarije). 4. Hong. distr., kom. Hewes, 66½ V. M. groot. 5. Hong. distr., kom. Bacs, hetwelk Theresiënstadt en 23 andere plaatsen bevat, en een bijzonder domein van de kroon uitmaakt, dat zijne eigene bijzondere overheden heeft. Het is 72¼ V. M. groot. 6. Distr. aan den regter en aan den linker oever der twee Hong. distr., kom. Csongrad; het eerste 25, en het andere 28½ V. M. groot.

THEISSRUCKEN, Hong. distr., kom. Beregh, 11. V. M. groot.

THEIX, Fr. stadje, dep. Morbihan, met 2,230 inw.

THELO (ST.), Fr. stadje, dep. Noordkusten, met 2150 inw.

THELAWI, Rus. kreits, gouv. Georgië, tusschen 62. 52. en 64. 12. L. en 41. 41. 20, en 42. 17. N. B., door het Noordelijk Sneeuwgebergte, dat hier den naam *Turpilau* voert, bedekt, waaraan de Oofluchi ontspringt, en van waar de bergtak Kachetitz-mtha uitloopt; terwijl verder hier het gebergte Gombori loopt. De kreits wordt door de Alasani, de Jori en de Oosluchi bespoeld, en wel van water voorzien; terwijl korenvelden, weiden, tuinen, boomgaarden, en bosschen elkander afwisselen. Hier groeit de beste wijn van Kacheti, en men heeft er katoen- zijde- en meekrapplantigiën. 2 Hoofdstad aan de Turdaschewi, uit 3 vestingen bestaande, met een kasteel en handel. 43. 16. L. en 41. 38. N. B.

THELBRIDGE, Eng. kerspel, gr. Devon.

THELKOW, vlek in Mecklenburg-Schwerin, met 500 inw.

THELNETHAM, Eng. kerspel, gr. Suffolk, met 450 inw.

THELVERTON of *Thelton*, Eng. D. gr. Norfolk.

THELWALL, Eng. buurt, gr. Ches.

THEMAR, ambt in Saksen-Coburg, dat op 2½ V. M. 5,250 inw. bevat. 2. Hoofdst. aan de Werra, met 2 poorten, een raadhuis, 2 kerken, scholen en 1150 inw., die lakenfabr., papier-, olie- en zaagmolens, veel brouwerijen, doortogt, jaar- en veemarkten en landbouw hebben.

THEMILTHORPE, Eng. kerspel, gr. Norfolk.

THEMINIS, Fr. stadje, dep. Lot.

THEMISCHGISK, Turk. Aziat. vlek, hoofdpl. van een sands., prov. Diarbekir, bij den Eufraat.

THEMSCHE, zie Tamise.

THENEZAY, Fr. vlek, dep. der Beide Sèvres, met 1450 inw.

THENFORD, Eng. dorp, gr. Northampton.

THENGEN, Bad. dorp, Donaukreits, regdstr. Blumenfeld, met 1100 inw.

THENNENBRON, Bad. dorp, Kinzigkreits, met 1200 inw., koper- en zilvermijnen.

THENNINGEN, Bad. dorp, Treisamkreits, aan de Elz, met 1160 inw.

THENON, Fr. vlek, dep. Dordogne, arr. Périgueux, met 1400 inw.

THEOBALD'S, Eng. buurt, gr. Hertford.

THEODORE (St.), klein N. Amer. eil., aan de N. kust van Candia.

THEODOSIA, zie Feodosia.

THEODOSIOPOLIS, zie Kanus.

THEOTSAK, Turk. vlek in Bosnië.

THERA, zie Santorin.

THERAH, O. Ind. stad, prov. Guzeratte, hoofdstad van den staat Turrah, met 25,000 inw., en brak water. 89. 15. L. en 24. 20. N. B.

THERAIN, Fr. tak der Oise, dep. Oise, neemt de Therinet op.

THERAME (ST), of *Diabate*, woest en verlaten eil. bij Sardinië, niet ver van Isinara.

THERAPIA, dorp bij Constantinopel, met vele lusthuizen.

THERASIA, Turk. eil., voor de reede van Santorin gelegen, en waarschijnlijk voorheen met dit eil. vereënigd geweest, doch door eene aardbeving daarvan gescheiden.

THERAUD, O. Ind. distr., prov. Guzeratte, met 33 dorpen en eene hoofdstad van dien naam, de residentie van den *Hirbunjee*, met 2700 inw., een goed stadhuis, vele prachtige tempels, muren en torens, doch gebrek aan goed water. De inw. handelen met paarden en kameelen. 89. 6. L. en 24. 37. N. B.

THERESE (ISLE OF) eil. in den St. Laurens, door de zamenvloeijing der Rivieres des Trairies ontstaan, met 20 huizen en 2 gevaarlijke draaikolken.

THERESIANOPOL, zie Maria Theresiënstadt.

THERESIENFELD, Oostenr. dorp, land Onder de Ens.

THERESIENKANAAL, hetwelk den Donau met de Save vereënigt.

THERESIENSTADT, Boh. stad, kr. Leutmeritz, met 1000 inw. 2. T. of *Theresiopel Vinga*, Hong. vlek, kom. Temesch. 3. Zie Göding en Marien, Theresiënstadt.

THERESPOL, Pool. stadje, waiw. Podlachië, met 1000 inw., handel, tolkantoor en jaarmarkten.

THERFIELD, Eng. kerspel, gr. Hertford, met 700 inw.

THERINET, zie Therain.

THERMA, Turk. berg, op het eil. Lemnos.

THERME, kaap in de Turk. prov. Siwas.

THERMI, Turk. Aziat. dorp, prov. Natolië; 8 mijlen N. van Bursa.

THERMIA, of *Cythnus*, klein Turk. eil. in den Archipel, ten Z. W. van Syra, op 42. L. en 37. 42. N. B. 2½ V. M. groot, aan de kusten laag, en naar het midden opklimmende, met eenen vruchtbaren grond, die tarw, veel gerst, wijn, vijgen en katoen voortbrengt, doch zonder hout is, zoo dat men er alleen den afval der vruchtboomen en het stroo brandt. De zijdeteelt is er van zeer veel belang; de bijenteelt geeft honig en was; de menigvuldige schapen wol, en de geiten kaas, waarmede een aanzienlijke handel gedreven wordt. De vrouwen maken van katoen eene gaasachtige stof, waaruit gele sluijers vervaardigd worden. Van wild heeft men slechts korhoenders, doch in zulk eene menigte, dat er geheele korven naar de naburige eil. verzonden worden; verder konijnen: maar van de warme baden, waarvan het eil. zijnen naam ontleent, spreken de nieuwere reizigers niet. De 6000 inw. belijden bijna allen den Griekschen godsdienst, en behooren tot 2 vlekken, de eenigste op dit eil. 2. Vlek of stad op de N. O. zijde, de zetel eens bisschops, met 16 kerken, 4000 inw., en de haven Porto St. Erini of Reali.

THERMIGNOU, Sard. stad in Savoye, aan de Air.

THERMODON, Turk. riv. in Rumelië, sands. Egribos. De nieuwe naam is niet bekend.

THERMOPYLE, bergpas van den berg Oeta, tusschen het oude Thessalië en Achaye, thans *Bocco-di-Lupo* genoemd, aan de eene zijde met steile rotsen van 4 tot 600 voeten hoog, en aan de andere zijde door de zee bepaald. Zij is 2 mijlen lang, 200 passen breed en door den grooten naam van LEONIDAS zoo wel in de oude, als naderhand in de nieuwe geschiedenis bekend.

THEROUANNE, Fr. tak van de riv. Marne, dep. Seine en Marne.

THEROUENNE, Fr. vlek, dep. Pas de Calais, arr. St. Omer, met 450 inw.

THERSK, Eng. vlek, gr. York.

THERUKL, Rus. dorp, gouv. Kaukazië, lands. Daghestan.

THE SISTERS, eil. bij Nieuw Zeeland.

THESSALIE, oude prov. van het N. Griekenland, tusschen de golf van Salonica en den Pindus, van welke schoone riv. afstroomen, die het zeer vruchtbare land bespoelen, dat overvloed van maïs, koren, rijst, wijn, zijde, katoen en tabak voortbrengt; terwijl de grasrijke weiden met talrijke kudden bedekt zijn. Thans is dit in de Grieksche geschiedenis zoo vermaarde land, een deel van het Turk. sandsch. Tirhala. (Men zie dat Art.)

THESSALONICA, zie Salonika.

THETFORD, Eng. marktvlek, gr. Norfolk, aan de Ouse, met 4000 inw., wolfabrijken en papiermolen. 2. Eng. buurt gr. Cambridge. 3. Eng. vlek in Neder Canada, gr. Buckingham. 4. Vlek in de N. Amer. prov. Vermont, gr. Orange, met 1750 inw.

THETTAU, Beij. D., Opper Mainkr.

THEUREN, dorpje in Saksen-Meiningen, ambt Schalkau, met 150 inw.

THEUX, Nederl. vlek, prov. Luik, arr. Verviers, met 3,080 inw., lakenweverijen en marmermolens. In deszelfs nabijheid vindt men schoon zwart marmer, dat voor de fijnste polijsting vatbaar is.

THEVE, tak van de Fr. riv. Oise, dep. Oise.

THEYA, zie Taija.

THEYDON, of *Thoydon*, *Bois*, Eng. dorp, gr. Essex. 2. T. *Garnon* en *Mount*, twee Eng. dorpen, gr. Essex.

THEYE CHEEK, THEYHEYELINED, THEYNOYE KYED, drie meren in het W. Binnenland in N. Amer., bij de woonplaats der Hondsribben Indianen.

THEYN, zie Moldau-Tein.

THEYS, Fr. vlek, dep. Isère, arr. Grenoble, aan de Theis, met 1760 inw.

THEYSING, Boh. stad, kr. Pilsen, met 1200 inw. en frbrijken.

THEYSS, zie Theiss.

THEZE, Fr. vlek, dep. Ned. Pyrreneën.

THEZINGE, Nederl. dorp, prov. Groningen, arr. Appingadam, ten N. van Garmerwolde.

THI, zie Bas.

THIAGUR, of *Tiagur*, O. Ind. sterkte op eene rots, prov. Carnate. 96. 58. L. en 11. 45. Z. B.

THIAI, O. Ind. prov. in Neder Siam, ten W. van de golf, rijk aan koper en tin, en door verscheidene kustriv. bespoeld, waaronder de Bandar-Hier is kaap Cin. Het land is slecht bewoond.

THIAKI, zie Cefalonia Piccola.

THIANETI, Rus. vlek, gouv. Georgië, aan de Jori.

THIAQUI, zie Ithaka.

THIAUCOURT, Fr. vlek, dep. Meurte, arr. Toul, met 1050 inw.

THIAUMONT, Nederl. dorp, gr. hert. en arr. Luxemburg, met 600 inw.

THIBA, zie Stiva.

THIBAUT (ST.) de COUZ, Savoysch dorp, prov. Chambery, met 1040 inw.

THIBERVILLE, Fr. vlek, dep. Eure, arr. Bernay, met 1130 inw.

THIBESURT, zie Mellier.

THIBERG (ST.), Fr. stad, dep. Hérault, met 1300 inw.

THIBET, zie Thibet.

THICKLEY, Eng. buurt, gr. Durham.

THIEKTHORN, Eng. buurt, gr. Norfolk.

THIEKLEMONT, Fr. dorp, dep. Marne.

THIEDE, Brunsw. dorp, kreits Wolfenbuttel, met 500 inw., gips- en steengroeven.

THIEGEN, Nederl. dorp, prov. W. Vlaanderen, arr. Kortrijk, met 250 inw.

THIEL, zie Tiel.

THIELLE of *Ziel*, Zwits. riv., bij haOrve genoemd, valt in de Aar.

THIELEN, Nederl. dorp, prov. Antwerpen, arr. Turnhout, met 200 inw.

THIELLE, zie Ziehl.

THIEBRODE, Nederl. dorp, prov. O. Vlaanderen, arr. Turnhout; 1470 inw.

THIELT, Nederl. stadje, prov. W. Vlaanderen, arr. Brugge, met een collegie voor geestelijken, kant-, hoeden- en linnenfabr., oliemolens, zeepziederijen en looijerijen. Geboorteplaats van OLIVIER *den Duivel*, die van barbier tot eersten minister van LODEWIJK XI opklom. 2. T. *Notre Dame* en T. *St. Martin*, twee Nederl. dorpen, prov. Z. Braband, arr. Leuven; 1,260 inw.

THIEMENDORF, Pruis. dorp, regdst. Liegnitz, met 1,200 inw.

THIENE, Lomb. Ven. stad, prov. Vicenza, met 5,400 inw.

THIENEN, zie Tienen.

THIENGEN, Bad ambt, Treisamkreits, met 7,850 inw. 2. Stadje aldaar, aan de Wutach, met 870 inw. en handel. 3. Bad. dorp, Treisamkreits.

THIENNE, Nederl. riv., prov. Z. Braband, die door Nivelles in de Senne valt.

THIERACKE, oud Fr. lands. in Picardië, thans het Z. deel van het dep. Aisne. De hoofdstad is Guise.

THIERENSTEIN, zie Dierstein.

THIERGARTEN, Hohenzollern-Sigmaringensche buurt, aan den Donau, met 40 inw.

THIERHAUPTEN, Beij. dorp, Opper Donaukreits, aan de Acha.

THIERRINS, Zwits. D., kanton Waadt.

THIERS, Fr. arr., dep. Puy-de-Dome, dat op 19¼ V. M., in 6 kantons en 36 gemeenten omtrent 63,850 inw. bevat. 2. Hoofdstad van voorn. arr., tegen eenen heuvel, met een hospitaal, 3 kerken en 10,700 inw., die band, garen, papier, ijzer- en galanteriewaren vervaardigen, en handel drijven. 21. 13. L. en 45. 51. N. B.

THIERSHEIM, Beij. vlek, Op. Mainkr.

THIERSTEIN, Beij. vlek, Op. Mainkreits. 2. Zwits. ambt, kanton Solothurn, met 4,850 inw.

THIESSEN, dorp in Anhalt-Köthen, ambt Roslau.

THIEU, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Bergen, met 500 inw.

THIEULIN, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Doornik, met 950 inw.

THIKI, zie Cefalonia piccola.

THILDONK, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, arr. Leuven, met 850 inw.

THI-LE-BAUDUIN, Nederl. D., prov. Namen, arr. Philippeville, met 250 inw.

THI-LE-CHÂTEAU, Nederl. dorp, prov. Namen, arr. Philippeville, met 550 inw.

THIMBLE, Eng. kerspel, gr. Lincoln. 2. T. *Eil.*, kleine eil. der N. Amer. Rep., bij de kust van Connecticut. 305. 4. L. en 41. 11. N. B.

THIMBLEBY, Eng. buurt, gr. York.

THIMBRIC-KOUY, Turk. dorp in Klein Azië, met vele ruïnen, vooral van eenen tempel van *Apollo*.

THIMDA, Afr. dorp van Tunis; 3 mijlen Z. W. van Bizerta.

THIMEON, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Charleroi, met 650 inw.

THIMISTER, Nederl. vlek, prov. en arr. Luik, met 2700 inw.

THIMOUGIES, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Doornik, met 340 inw.

THIN, Fr. riv., dep. Ardennes.

THINECKIDI, Rus. vlek, gouv. Georgië, aan de Liachwi.

THINES, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, arr. Nivelles, met 300 inw. 2. Nederl. dorp, prov. Namen, arr. Dinant, met 300 inw.

THINGRILL (GREAT EN LITTLE), Twee Eng. buurten, gr. Hereford.

THINGRALLA, Deen. plaats, eil. Zeeland, Z. kwart. Aaarnesz Sijssel.

THINGSBRÜCK, zie Thomasbrück.

THINGVALLA, Deen. plaats, op het eil. IJsland, in het Suder Viertel, bij het groote meer van dien naam, in een bekoorlijk oord, waarbij jaarlijks de volksverzamelingen, onder den vrijen hemel gehouden werden.

THINGWALL, Eng. dorp, gr. Ches.

THIONVILLE, Fr. arr., dep. Moezel, dat

dat op 29¾ V. M. in 5 kantons en 191 gemeenten 77,060 inw. bevat. 2. T. of *Diedenhoven*, hoofdstad, in een schoon en vruchtbaar oord, aan den linker oever der Moezel, waarover eene schoone houten brug naar het fort, dat aan de andere zijde der riv. ligt, voert, met 3 poorten, 4 kerken en 3,950 inw., die kousen- en hoedenfabr. hebben. 23. 50. L. en 49. 21. N. B.

THIORSAä, riv. in het Z. van het eil. IJsland.

THIRABOLOS SCHAM, zie Tarablus.

THIRD POINT, kaap aan de O. kust van Sumatra, in straat Banca. 123. 25. L. en 2. 24. Z. B.

THIRE, Fr. vlek, dep. Neder Charente.

THIRIM, Chin. riv. in Scharra-Mongolië.

THIRIMONT, Nederl. dorp, prov. Henegouwen, arr. Charleroi; 4000 inw.

THIRKLEBY, Eng. dorp, gr. York. 2. Eng. vlek, gr. York, N. gedeelte.

THIRLBY, Eng. vlek, gr. York.

THIRLWALL, Eng. buurt, gr. Northumberland.

THIRNE, of *Thorne*, Eng. vlek, gr. York, N. gedeelte.

THIRONDE GARDAIS, Fr. vlek, dep. Eure en Loir, arr. Nogent le Rotrou.

THIRONNE, Fr. tak van de riv. Loir, dep. Eure en Loir.

THIRSK, Eng. marktvlek, gr. York, met 1155 inw.

THIRSTON, Eng. dorp, gr. Northumberland.

THIRSTONLAND, Eng. vlek, gr. York.

THIRSTY SOUND, baai aan de O. kust van Nieuw Holland, wegens deszelfs gebrek aan water, door COOK dus genoemd. 167. 46. L. en 22. 6. Z. B.

THIRTY MILE, of *Doode Rivier*, riv. der N. Amer. Rep. prov. Maine, die in Livermore, in de Androscoggen valt.

THISLEWOOD, Eng. stad, gr. Middlesex.

THISNE, Nederl. dorp, prov. Luik, arr. Huy, met 1000 inw.

THISSELT, Nederl. dorp, prov. Antwerpen, arr. Mechelen, met 1450 inw.

THISTLES EILANDAN, eil. aan de Z. kust van Nieuw Holland, in den mond van Spencer's golf. De Noordpunt is op 153. 49. L. en 34. 55. Z. B.

THISTLETON, Eng. D., gr. Lancas.

THISY, of *Thizy*, Fr. stad, dep. Rhône, arr. Villefranche, met 1000 inw., aanzienlijke spinnerijen en weverijen, en servetgoed.

THIVA, het oude *Thebe*, Turk. stad, sands. Egribos, op eenen heuvel, met ellendige huizen, 6000 inw. en eenige oudheden.

THIVIERS, Fr. stad, dep. Dordogne, met 1600 inw., papiermolens, looijerijen en pottebakkerijen.

THIVILLE, Fr. dorp, dep. Eure en Loir, met 1000 inw.

THIXENDALE of *Thistendale*, Eng. buurt, gr. York.

THIZY, zie Thisy.

THIMEZ, Galic. vlek, kr. Stanislawo.

THO, Japansche naam van China.

THOARD, Fr. vlek, dep. Neder Alpen, arr. Diepe, met 1000 inw.

THOARIS, zie Askyda.

THOCKRINGTON, of *Tockerington*, Eng. dorp, gr. Northumberland.

THOIRY, Zwits. dorp, kanton Genève. 2. Fr. dorp, dep. Ain, arr. Gex, met 1200 inw.

THOISSEY of *Thoissi*, Fr. stadje, dep. Ain, met 1400 inw., een schoon collegie en linnenhandel.

THOLEMBECK, Nederl. dorp, prov. Z. Braband, arr. Nivelles; 1400 inw.

THOLEN, Nederl. eil., prov. Zeeland, distr. Zierikzee, ten Z. en W. door de Ooster Schelde bespoeld, en ten Noorden door de Keelen en het Mastgat, welke door eenige kreken tusschen Tholen en Philipsland, met de zoogenoemde riv. de Eendragt, die haar ten O. van N. Braband scheidt, gemeenschap hebben. Ten Z. en W. ligt het aan de Ooster Schelde, heeft 9 uren in den omtrek, en eene oppervlakte van ruim 4 V. M. Het eil. is zeer vruchtbaar in alle voortbr. der prov.; vooral in de meekrap, en zijn de aardappelen er zeer beroemd. 2. Stad aldaar, voorheen eene vesting met wallen en gedeeltelijk met singels, die beplant zijn, 3 poorten, een stadhuis met een uurwerk en klokkenspel, hervormde en roomsche kerk, een weeshuis, bank van leening, ruime markt en 2050 inw., die eene leerlooijerij, twee meestoven, touwslagerij, zoutraffinaderij, hoedenfabrijk, koren- en gortmolens hebben. Het overige des eilands wordt het platte land van Tholen genoemd, en bevat de dorpen Oudvosmeer, Poortvliet, Scherpenisse, St. Annaland, St. Maartensdijk en Stavenisse. 21. 53. L. en 51. 32. N. B.

THOLEY, Pruis. vlek, regdst. Trier.

THOLIMAN, volkpl. in Mexico, intend. Queretarp, met 132 huisgezinnen.

THOLONNET, Fr. dorp, dep. Monden der Rhône.

THOLORENNE, Fr. tak van de riv. Corrèze, dep. Vaucluse.

THOLTHORPE, Eng. vlek, gr. York.

THOMANE NIKALEL, zie Bambuk.

THOMAR, Port. distr. en vlek, prov. Estremadura, het laatste met een oud kasteel, armhuis, hospitaal, katoen- en zeepfabrijken en handel in olie. Hier stond het oude *Nabancia*.

THOMAS (ST.) STRAAT, Eng. buurt in Cornwallis. 2. St. T. *de Apostel*, Eng. kersp. in de nabuurschap van Exeter, met 2550 inw.

THOMAS (ST.), Deen. eil. in W. Indië, ten O. van Portorico, en ten W. van St. Jean, op 10. 20. 42. N. B. en 312. L. gelegen, 3 mijlen lang, doch geene volle mijl breed, en op 1¾ V. M. (COLQUHOUN heeft slechts 12,000 acres), 5,050 inw. bevattende. De oppervlakte is bergachtig, en de geheele lengte des eil., wordt door eene keten van bergen, die ten Z. en N. takken uitschieten, doorsneden. Sommige van deze bergen zijn meer dan 2000 voet hoog, en de meesten zijn thans zonder bosch, dat voorheen derzelver sieraad was. De grond is minder vruchtbaar dan op het andere eil. St. Croix, en zeer uitgeput; vooral is door de hevige stortregens, een deel der goede aarde weggespoeld. Het eil. heeft dikwerf gebrek aan water, daar er slechts weinige beken zijn, die aanhoudend stroomen. De warmte is er soms zeer sterk; COLQUHOUN schat de geheele waarde van het eil. op 747,800 ponden sterling; als: de staatsgebouwen op 100,000, de slaven op 165-000, de bebouwde landerijen op 100,000, de onbebouwde op 7,000, de gebouwen, werktuigen, enz., op 60,000, alle soorten van bezwaren op de goederen, op 25,000, de huizen, voorraad, waren en gereedschappen in de steden op 200,000, de kolonievaart op 10,800 en het circulerend goud- en zilvergeld, op 80,000 pond sterling. Veel landbouw laat de grond niet toe; dezelve bepaalt zich voornamelijk tot suiker en katoen; van meer belang echter is de handel; terwijl ook de smokkelhandel hier een voornaam artikel van bestaan uitmaakt, en St. Thomas hierdoor de rijkste kolonie in de West Indiën geworden is, daar men het als eene stapelplaats van Europische, West Indische en N. Amer. waren kan aanzien, waarvan hier steeds een groote voorraad voorhanden is. De belangrijke handel heeft veel joden naar dit eil. getrokken, waarvan sommigen zeer rijk zijn. In 1812 berekende men buiten den smokkelhandel den uitvoer op 106,776, en den invoer op 236,877 pond sterling. Onder de inw. zijn 3,000 slaven. Volgens LE DRU, heerscht over het algemeen, onder de inw. een zeer slechte toon; de koopmansgeest blinkt in alles door, en alles wordt naar geldwaarde geschat. Alle godsdiensten zijn vrij; de Moravische Broeders hebben zich in de bekeering en het onderwijs der Negers, zeer verdienstelijk gemaakt. Het eiland wordt in 5 kwart. of distr. verdeeld, waarvan elk eenen vertegenwoordiger tot het bestuur des eil. benoemt, hetwelk de regering onder het opperbestuur van eenen gouverneur, die 3 raadslieden, welke door het moederland benoemd worden, bij zich heeft, uitoefent; doch politie-, militaire en buitenlandsche zaken, behooren alleen aan den gouverneur. In vredestijd kunnen de inkomsten ruim de uitgaven bestrijden; behalve de 100 maritime troepen is er eene nationale militie van 360 man. Het eil. heeft onlangs eene groote verwoesting ondergaan. Van dit eil. hangen verscheidene eil., als Brass, Klein Saba, Buck, Water, Great, Little James en Bird Island. 2. Hoofdstad van het eil., aan eene baai, die door bergen is omringd, welke bijna loodregt achter de stad uitsteken, en tot aan de toppen bebouwd zijn. De warmte is zeer drukkend. De stad bestaat slechts uit eene lange straat, die langs de haven loopt, en bevat 3,000 inw. De stad had zich van de verwoesting, door brand in 1804 en 1806 geheel hersteld, en de meeste huizen waren van steen weder opgebouwd, toen op den 12 Februarij dezes jaars 1825, een verschrikkelijke brand het grootste gedeelte der stad weder in den asch legde (zie Staatscourant, 13 April 1825, No. 87), zoodat zij weder grootendeels verwoest is; de schade werd volgens latere berigten (Staatscourant 20 April), op twee millioenen dollars geschat. De handel is van zeer veel belang, en men vindt hier steeds grooten voorraad van waren. De vrijhaven brengt veel tot bevordering van den handel bij, is ruim en gemakkelijk, en kan meer dan 200 schepen bevatten. Op eenen kleinen afstand van de stad ligt het kasteel Christiansford. Aan de O. en Z. zijde van de stad ziet men op 2 bergen, nog de puinhoopen van 2 torens, die nog van den tijd der Flibustiërs afkomstig zijn. 312. 41. L. en 18. 21. N. B. 3. Afr. eil., tot de Guinea eil. behoorende, en ongeveer 7 mijlen groot, waarop 15,000 (volgens anderen 18,000) inw. wonen. Het is bergachtig, zeer heet en ongezond, bijzonder in de den

la-